○ SZÖDY SZILÁRD, 1878 ápr. 27. —

Aréna-úti népszálló dm-vei, VI. Aréna-út.
Beszkárt 18 kocsiszinjén hősi emléktáblák.
Pilsudski József dm., XII., Böszörményi út — P. u. s.
Puskás Tivadar és Ferenc, VIII., József közp., Mária Terézia-tér 17.
Romanelli Guidó dm., VIII., Ludovika Akad. falán.
Prsemysli emlék, II., budai Margithídfő.

Medvey 136. l.

Lubin, F. Aug. IV. 223

SZŐDY *Szilárd*, szobrász és éremművész, * Nagykáta 1878. Budapesten és Olaszországban tanult. Orosz hadifogságban készített akvarelljeit és plakettjeit 1918. nagy sikerrel állította ki és 1919. nagysikerű kollektív kiállítása volt a Nemzeti Szalónban. Körülbelül félezer érmet és plakettet alkotott, 18 nagy síremléke van a budapesti Kerepesi temetőben. Hősi és egyéb emléktáblák hosszú sorával díszített középületeket. Darvin életnagyságot meghaladó domborműve a Szépművészeti Múzeumban van. 1921 óta a budapesti áll. tanárképző főis-

E. G. II. 576 l

SZŐDY SZILÁRD: KORNIS GYULA DR.

KMTárs. 1927. őszi Eráll.

~~876/1942~~

Szódy Szilárd

ján kiküldendő képes tájékoztató
ére.

s leányiskolában tanitó hitoktató
özelebbi hittan órán, hogy a saját
vigyen ki 10-12 drb pontos cimre
hivekhez ujabb kérelmet intéz az
mnáziumra adományukat a boritékban

kező fiuk és leányok felirják a ne-
pontos adataikat, melyet még ugyan-
isszaadnak a hitoktatónak, aki azo-
n azonnal, de legkésőbb május 7-én
ázmegye gazdasági hivatalába.

at a megjelölt 10-12 cimmel együtt,
lva minden hitoktatónak május 10-14
tleg a hittanóráról egy gyermeket
a Kálvin térre, aki a boritékokat
pénzét fizetjük,ha szükséges/.

gy boritékjára a gyermekek maguk ir-
mellékelt névlistáról s lehetőleg
-7-ig a cimzettek lakására kiviszik.
alkalmas/. A gyermekek ünneplőbe
átják őket, kérjék meg, hogy szeret-
ak személyesen átadni, mert az na-
Ha a cimzettnek nem adhatják át,mond-
olna a cimzettel beszélni, de a le-
beszélnek vele, mondják el kedvesen,
um épitése ügyében. A levélben min-
gyermekek semmi körülmények között
mekek legyenek kedvesek, illedelme-
embereket, hogy csak küldjék adomá-

Egyéb írásbeli közlés esetén
Levelezőlap portódíját kell
leróni!

KÖNYVRENDELÉS

2 fillér

Lauffer Tivadar
könyvkereskedés

Postafiók 311.

BUDAPEST
IV., Váci ucca 11.

Kérem postafordultával

— **Meghalt Sződy Szilárd szobrászművész.** *Sződy* Szilárd szobrászművész, székesfővárosi tanulmányi felügyelő-igazgató, szolgálatonkívüli százados, a katonai és polgári *Signum Laudis*, a *TESz* nagykeresztjének tulajdonosa és a *Polonia Restituta*-rend lovagja pénteken, 60 esztendős korában rövid szenvedés után elhúnyt. *Sződy* Szilárd a legismertebb művészek egyike volt. *A Műcsarnok aranyérmével kitüntetett mester tehetségét sok szobor és emlékmű hirdeti. Ő alkotta a Budapesten lévő przemysl-i emlékoroszlánt és a nagykátai Hősi Emlékművet.* Többszáz plakett és kisebb szobor őrzi meg nevét az utókor számára. *Sződy* Szilárdot hétfőn délután 4 órakor temetik a kerepesiúti temető halottasházából.

Pesti Napló 1939. febr. 26

Név és Cím:

Sződy Szilárd

Szödy Szilárd †

Pesti Hirlap

1939 február 26, vasárnap

— **Szödy Szilárd szobrászművész meghalt.** A magyar képzőművészetnek ujabb gyásza van: szombaton reggel 61 éves korában meghalt *Szödy Szilárd*, az ismert jeles szobrászművész, székesfővárosi tanulmányi felügyelő-igazgató. Szödy Szilárd művészi tanulmányait Olaszországban és Budapesten végezte. A világháboruban orosz fogságba került. Hazatérve egész sorát alkotta meg azoknak a munkáinak, amelyeknek legnagyobb része Budapesten látható, a muzeumokon kivül egyes történelmi nevezetességü épületek emléktábláin, a kerepesi temető sok szép siremlékén és a budai Margit-hidfőnél, ahol az oroszlános przemysli hadiemlék az ő műve. Vidéki városokban is számos háborus emlékműve áll. Mint éremművész, talán még jelentékenyebb volt, több mint félezer bronzérmet és plakettet készitett, amelyek a magyar plakettművészet maradandó értékü termékei. Nagy része volt az ujabb szobrásznemzedék nevelésében is, pedagógusi működése szintén maradandó nyomokat hagy a magyar szobrászat történetében. Szödy Szilárdot, akinek halála nagy részvétet keltett a képzőművészet és művészbarátok világában, hétfőn délután négy órakor temetik a kerepesi temetőben.

és ellátni, ez okból reá kell hárulnia a teljes fele
saját kérelmére a muzeum szervezése és gyarap
hálásan elismerve, a fővezetéssel járó teendők és f
miről egyidejüleg a muzeum igazgatóját is értes

Az Ő Felsége által adományozott főigazgató
nem érinti, sőt Méltóságodnak lekötelező kész
nagyrabecsült közreműködésére ezentúl is több

Az orsz. m. kir. iparművészeti muzeumnak ni
viselőknek részletes szolgálati utasitása sem. M
azt, hogy az iparművészeti muzeum uj palotája
fontos rendeltésének s egy új és fényesebb fejlőd
nagyrészt Méltóságod lelkes munkássága vetett

Melegen ohajtom, hogy Méltóságod e kedvez
sokáig legyen általában a művészi ipar és kül
kiválóbb pártfogója s ezért engedje remélnem,
tisztviselőinek hatáskörét az állami felügyelet és e
gazdag tapasztalataiból meritett avatott tanácsá
bizalommal számithassak.

Budapest, 1896. évi október hó 14-én.

A MAGYAR IPARM

ZSOLNAY ○○○
EOZIN VÁZÁK.

MŰVÉSZET PÁRISBAN

LLAMOS ○
ELÁBEREK.

A m. kir. iparművészeti iskola kiállításából.

MINTÁZTA SZŐDY SZILÁRD.
○○○ KISPLASZTIKAI ○○○
○○ III. SZAKOSZTÁLY. ○○

Magyar Iparművészet
1900. 128. l.

Sződy Szilárd

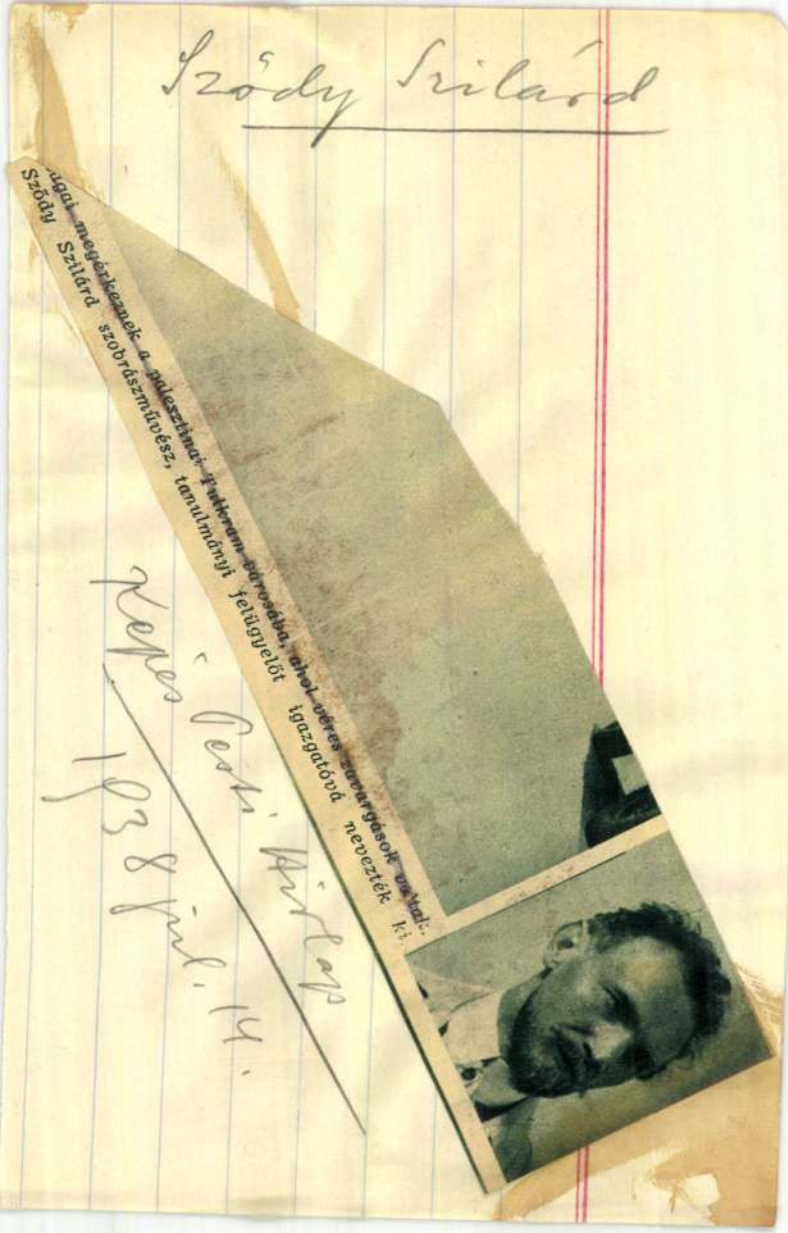

...ugai megérkeznek a palesztinai Tulkram városába, ahol véres zavargások vaktak.
Sződy Szilárd szobrászművész, tanulmányi felügyelőt igazgatóvá nevezték ki.

Képes Pesti Hírlap
1938 jul. 14.

Majd a központi városháza IV. ügyosztályán működött, ahol fokozatosan előrehaladva, segédhivatali igazgatóvá nevezték ki. A háboru idején a központi városháza katonai ügyosztályában létesitett külföldieket ellenőrző hivatal vezetőjeként működött. Bódy alpolgármester felismerve kiváló tehetségét, a székesfőváros szolgálatába meghivta. Számos társadalmi egyesületben vezető szerepet vitt. A kulturális és szociális mozgalmakban is tevékeny részt vett.

Szondy György dr., ny. min. tanácsos. Született az aradmegyei Kispereg községben, 1860-ban, régi nemesi családból, amely nemességét 1619-ben II. Ferdinánd királytól kapta. Középiskoláit Hódmezővásárhelyen, jogi tanulmányait Budapesten és Kolozsváron végezte. A jogi és államtudományi doktorátust utóbbi helyen szerezte meg. Ezután igazságügyi szolgálatba lépett és mint joggyakornok a kolozsvári kir. törvényszéken kezdte meg működését. Később az igazságügyminisztériumba rendelték be, ahol miniszteri tanácsosi rangra emelkedett. 1925-ben nyugalomba vonult. Tevékenyen résztvesz a helyi ref. egyház hitéletében, de egyik agilis szereplője a társadalmi mozgalmaknak is.

Szontágh Sándor dr. *(iglói)*, a Rimamurány—Salgótarjáni Vasmü rt. volt ügyésze. 1872 junius 16-án, Dobsinán (Gömörmegyében) született. Középiskoláit Rozsnyón és Iglón, jogakadémiai tanulmányait Eperjesen végezte. Akadémia után a bpesti jogi egyetemen több semestert hallgatott, majd Kolozsváron a jogi és államtudományi doktorátust tette le. Doktorátusának elnyerése után két éven át Rimaszombatban mint ügyvédjelölt működött. 1895-ben a Rimamurány—Salgótarjáni Vasmü szolgálatába lépett, ahol a budapesti központi igazgatóság jogügyi osztályán nyert beosztást. Szontágh mint a bányajogok egyik ismerője, számos és hasznos szolgálatokat tett vállalatának, ugy, hogy hamarosan ügyésszé lépett elő, mely állását 1929-ig, vagyis halála napjáig töltötte be. Atyja iglói Szontágh Márton, volt dobsinai bányabirtokos. Neje nemes László Mária, néhai László Zsigmond földbirtokos leánya.

Szontagh Vilmos dr. *(iglói)*, jogakadémiai nyilv. r. tanár, egyetemi magántanár. Született Csetneken, 1885-ben. Atyja néhai Andor, volt országgyülési képviselő, földbirtokos. Középiskoláit Rozsnyón (Gömörmegye), az ág. hitv. ev. főgimnáziumban végezte, majd az eperjesi jogakadémián két éven át, később pedig a kolozsvári egyetemen jogi tanulmányokat folytatott és 1910-ben Kolozsváron államtudományi doktorrá avatták.

Egyéves önkéntesi katonai szolgálatának — mint tüzérönkéntes — 1907—1908-ban Kassán tett eleget. Még oklevelének megszerzése előtt Gömör vármegye szolgálatába lépett, ahol 1909-ben szolgabirónak választották meg s idővel tiszteletbeli főszolgabirói cimet nyert. 1914-ben Jolsva, ottani r. t. város polgármesterévé választották és a háboru kitörésekor ezen állásából vonult be, mint tartalékos hadnagy az 1. honvéd lovastüzérosztályhoz, melynek kötelékében vett részt az orosz harctéren lefolyt ütközetekben és 1916-ban, mint tartalékos főhadnagy szerelt le, a katonai szolgálattól való felmentés következtében. Harctéri kitüntetései a Signum Laudis a kardokkal, a Károly-csapatkereszt és a háborus hadiemlékérem. További háboru alatti polgári szolgálataiért a II. osztályu polgári hadiérdemkereszttel tüntették ki. A harctérről történt visszatérése után Jolsván ismét polgármester volt, a bekövetkezett cseh megszállás miatt azonban 1919-ben állását el kellett hagynia és szülőhelyére, Csetnekre vonult vissza. 1922-ben a csonka hazába visszatért és a miskolci pénzügyigazgatóságnál, mint pénzügyi titkár, majd röviddel utóbb, mint pénzügyi tanácsos teljesitett szolgálatot. 1925-ben a miskolci jogakadémia közigazgatási és pénzügyi jogi tanszékére lett mint nyilv. rk. tanár megválasztva. 1930-ban a debreceni Tisza István tudományegyetemen a közigazgatási jog eljárási része tárgykörből, magántanári képesitést nyert. Legnagyobb munkája „A Közigazgatás Szabad Belátása" cimü (Miskolc, 1928. 253 l.), melyen kivül számos kisebb-nagyobb közigazgatási és közjogi tárgyu tanulmányai és cikkei jelentek meg. Miskolc társadalmi és kulturális életében tevékeny résztvesz, azonképpen az egyházi közéletben is.

Szőcs János, székesfővárosi elemi és iparostanonciskolai igazgató. A háromszékmegyei Kézdivásárhelyen született, 1872-ben.

Középiskolai tanulmányait a nagyenyedi ref. Bethlen-kollégiumban végezte. 1893-ban tanitói oklevelet szerzett kitünő eredménnyel. Megszerezte még a középiskolai torna- és vivótanári oklevelet, ezenkivül gazdasági, iparos tanonciskolai és slöjd tanfolyamokat végzett. Tanitói müködését 1893-ban Nagyenyeden kezdte meg, majd 1894-ben Szolnokra választották meg, ahonnan független 48-as érzelmei miatt 1904-ben Vajdahunyadra helyezték. Még ugyanezen évben a székesfővároshoz került. Mint tanitó müködött 1917-ig, amikor is igazgatónak nevezték ki. Szakcikkei és értekezései pedagógiai szaklapokban jelentek meg. Iskolafelszerelési szabadalmai (uj rendszerü iskolapad, iskolatábla, vonalzókészülék, stb.) pedagógiai és hygieniai szempontból nagyjelentőségü kulturfejlődést biztositanak. Résztvesz Kőbánya politikai és társadalmi mozgalmaiban. Sokáig a kőbányai Függetlenségi Párt alelnöke, a kőbányai Egységespárt megalapitója és társelnöke. A kőbányai ref. egyház főgondnoka. Számos társadalmi egyesületnek vezető és választmányi tagja, de emellett az egyházi életben is vezetőszerepet tölt be.

Szőcs Andor dr., orvos. Született Mezőturon, 1885-ben. Középiskoláit a szászvárosi kollégiumban, orvosi tanulmányait a kolozsvári tudományegyetemen végezte és itt szerezte meg doktorátusát is. Oklevelének megszerzése után egy ideig a kolozsvári tudományegyetemen tanársegédként is müködött. Később ugyanebben a minőségben Budapesten folytatott tudományos munkásságot. 1911-ben Ungváron telepedett le. A világháboruban a 66. gyalogezred kötelékében az orosz és a Balkán hadszintéren teljesitett mint népfelkelő-orvos harctéri szolgálatot. 1917-ben Ungváron városi tiszti főorvosnak választották meg. 1921-ben a „Mozaik"-nak, a Podkarpatska Rus akkor még egyetlen magyar kulturegyesületének ujjászervezésében résztvett és annak azóta elnöke. 1929-ben a Podkarpatska Rus Orvos Szövetség főtitkárává választották és mint ilyen egyik vezetője a ruszinszkói orvostársadalomnak. Szerkesztője az „Orvosszövetség" cimü magyar nyelvü orvosszervezeti lapnak.

Sződy Szilárd, szobrászmüvész. Nagykátán született, 1878-ban. Középiskoláit Budapesten végezte, majd az Iparmüvészeti Főiskolára iratkozott be, ahol Loránffy Antal növendéke lett. Egész fiatalon került Olaszországba és bejárta annak minden müvészettörténeti érdekességü részét. Különösen sok időt töltött Rómában, Firenzében és Velencében akvarelleket festett. Első kiállitása 1904-ben volt a Nemzeti Szalonban, ahol magára vonta a kritikusok figyelmét. Azóta állandó kiállitója, ugy a külföldi reprezentativ kiállitásoknak, mint a Nemzeti Szalonnak és a Műcsarnoknak. 1914-ben hadbavonult s mint hadnagy került az orosz harctérre. Przemysl ostromában részt vett és mint főhadnagy, a vár elestével, orosz fogságba esett. A várban megmintázta a védősereg vezetőinek portréját, kb. negyvenöt darabot, melyeket az oroszok elkoboztak, de a gipszlevonatokat hazahozta (Kuzmanek, Tamássy, stb.) Harmincnyolc hónapot töltött európai Oroszországban, majd Szibériába került. Itt alkotta meg 180 darabból álló akvarell-kollekcióját és fogolytársairól készitett 200 darab plakettjét. Ezenkivül számos orosztémáju értékes plakettet is készitett. Szökés utján 1918-ban sikerült haza jönnie és mint százados az általános leszerelésnél szerelt le. Mint érmész, legjelesebb müvészeink közé tartozik. 1918 óta 250 plakett és érem őrzi termékeny művészetének maradandóságát, mely ma már 500 darabra tehető. Az ország különböző részein tizenhat siremléke, a fővárosban husz hősi emléktáblája, a vidéken tizenkét hősi emléktáblája és Tát községben hősi emlékszobra áll. Ő mintázta a kőbányai templom Szt. Imre-szobrát is. Mint akt és portrészobrász elsőrangu. A Nemzeti Muzeumban 15 érme és plakettje, a Fővárosi Muzeumban 10 kisplakettje és érme található. Több mint 50 drb versenyérme van forgalomban. A Szépművészeti Muzeumban „Darwin" cimü hatalmas dombormüve nyert elhelyezést. Ezeken az alkotásain kivül bel- és külföldi mügyüjtemények őrzik művészetének egy-egy értékes darabját. 1918-ban Baruch Aladár 1000 pengős dijat és elismerő oklevelet nyerte el. Tagja a Képzőművészeti Tanácsnak.

Szőke Ferenc *(alsórepszegi)*, postatakarékpénztári számtanácsos. Született az aradmegyei Butyin községben, 1856-ban, régi aradmegyei nemes birtokoscsaládból. Meghalt 1915-ben. Középiskoláit Budapesten végezte, majd az aradi pénzügyigazgatóság szolgálatába lépett. 1885-ben, amikor a m. kir. postatakarékpénztár létesült, több társával együtt oda kérte a beosztását. Mint pénztári tiszt kezdte meg működését, majd a csekkosztály felállitásakor ide helyezték át. Ebben a beosztásban dolgozott haláláig. Értékes működését feletteseinek elismeréssel értékelték.

Felavatták a sződi hősi emlékművet

Vác, június 4.

Sződ községben vasárnap délelőtt lepleztek le ünnepélyesen a Hősök emlékművét, Sződi Szilárdnak, a nemrég elhunyt neves szobrászművésznek alkotását.

Az avatóünnepségen megjelent *József* királyi herceg is, akit Sződliget határában *Fáy* István dr., Pest vármegye főispánja, *Fék* András főszolgabíró és *Inczédy-Meiszner* János dr. váci polgármester üdvözöltek. Az ünnepélyre felvonult a váci gyalogezred díszszázada; ott voltak a váci és környéki tűzharcosok, leventék és iskolásgyermekek.

A felavatás előtt *Bartoss* Géza esperes-plébános a térségen felállított oltárnál szentmisét mondott, Mise közben a váci gyalogezred zenekara egyházi zeneszámokat adott elő. Az ünnepségen a Himnusz eléneklése után *József* kir. herceg mondott avatóbeszédet, amelyben lendületes szavakkal méltatta a hősök feledhetetlen érdemeit.

A beszédet az emlékmű megkoszorúzása követte, majd a díszszázad, továbbá a frontharcosok és a leventék csapatai díszmenetben vonultak el a királyi herceg előtt.

— A jó magyar konyha sok külföldi barátot szerzett már fővárosunknak. A magyar ember mindig szerette a jót, a magyar háziasszonyok híre még az óceánon túlra is eljutott. A főzés-sütés mai technikája mellett még az ételek ízezamata is más, mint régente. A villamosság szinte észrevétlenül bevonult a konyhába és a mai háziasszony leghűségesebb segítőtársa a villamos tűzhely lett. Az Elektromos Művek Honvéd-u. 22. sz. alatti villamos konyhán hétfőn és pénteken d. e. fél 10 órakor, továbbá szerdán d. u. 5 órakor mutatják be a villanytűzhelyek kezelését, üzemét könnyű nyári ételek és gyümölcsös sütemények készítése során. Belépő- és ruhatárdíj nincs.

A PELESKEI NOTÁRIUS újabb utazásai

Ebben elbeszéli a' Szerző az végső tusát s az Baloldal exitusát

Jelen soraimban az harag nem éget,
Nem eb ugat bennök, tsak a' bárány béget...
Előadom tehát tanulságok végett:
Szegény baloldalunk mimódon ért véget?...

Felkerestem tegnap országunknak Házát,
Látni MÉP-követek közel kettő — szüzát.
Kapuhoz férkeztem: túlkorán érkeztem...
„Hol vannak az Karok?" — ijedten kérdeztem.
Kiszólott az Portás: „Korai a várás,
„Nints itten még egyéb tsupán szellemjárás,
„Borúsan vergődnek, mint az nyesett szárnyak,
„Tétova páriák, szárnyaszegett árnyak..."
Meglapultam tehát rémülve, reszketve:
Árnyék gyanánt jönni, vajh, kinek lesz kedve?...
S Háznak kapujánál amint leskelődtem,
Az egész Baloldal elvonult előttem.
Akik pár év előtt valahogy bé-tsúsztak:
Öreg parlamenttől szomorúan bútsúztak.
Elsőnek ódalgott Buchinger az élen,
Mint akit szél ütött szélsőbali szélen...
Néhány közbeszólást ő is megeresztett
S most már mindörökre bémondá a' „reszt"-et.
És hogy e soromhoz találhassak rímet,
Őt követte Payr, mint contra a' primet,
Vagy miként az contrát követi az brúgó,
Ugy kisérte Manót gyászosan az Húgó.
Utóbbinak meddő marad eztán a' „veséje",
Holott az Polgárság kitett érte nagyon:
Körzetenként itt-ott 10—20 voksa vagyon...
Tsöndes elmulásuk nem kára listáknak,
Mindössze tsupán tsak az humoristáknak...
Odább egy lépéssel Fábián átsorgott:
Vásonyinak könnye artzára rátsorgott,
Heves indulatja már neki se tör ki,
Magú is elvonul, akártsak a' Györki

S véle az „tsontkeret", amelyről az fáma
Vezértzikkekben is emlékezik máma.
Mindet elsámlálni szinte lehetetlen:
Itt állt a' Reisinger, amott meg a' Bethlen,
Mindennemű pártok, karok, kasztok, rendek
Bús árnyékok gyanánt szomorúan mentek...
El sem számlálhatom az egész nagy sereget:
Láttam elvonulni Bercit meg a' Bergét...
Holott appellálttak kisgazdai rögre,
Két nagy Eckhardt-párti vonult el örökre:
Egyike támadta, másika szerette,
Titkos választójog mindkettőt verette...
Bús volt az kullsza, mely az könnyet issza,
Szegény Friedrich István, ő se jön már vissza...
Alig emlékezem árnyak egyebére:
Parlamenti parknak lépték a gyepére,
Akik voltak máskor viruló derűben,
Most borúsan álltak, mint Dinnyés az fűben...
Halkan botorkáltak emlyenek, mások,
Öreg disszidensek, elavult csáklyások,
Kisgazda-ügyvédek, gazdagok, szegények,
Politika frontján nagyhírű legények...
Vitték az Elveket, oszolván körökbe,
Tsupán Kautziót hagyták ott örökbe...
S mikor elvonultak mindnyájan előttem,
Egyikkel-másikkal tsak úgy évelődtem,
Másik mellett viszont órák-hosszat sírtam
S epitáphiumot ilyenmódon irtam:
„Vége van Andrásnak, senkinek se másnak,
„Politika terén néki már sirt ásnak...
„Samu volt az neve szegény aspiránsnak:
„Tsak a' rim kedviért iratott Andrásnak..."

Nem nézhetek están dűtsö soraikra,
Kimondom az Ament: Béke poraikra!
Bé is jelenthetem eme haló dalban:
Nem lesz több örömünk már az baloldalban...

LISZTIUS

Ujabb halálos áldozata van a kamutpusztai ételmérgezésnek

Gyula, június 4.

A kamutpusztai tömeges ételmérgezésnek újabb halálos áldozata van — immár az ötödik: *Jankovics* Mátyásné, aki a gyulai kórházban többheti szenvedés után meghalt.

— Tettenértek egy kirakatfosztogatót. Vasárnap hajnalban a Hernád-utcában szolgálatot teljesítő őrszemes rendőr elfogott egy férfit, aki a 43. számú ház egyik üzletének kirakatát feszegette. Az igazoltatásnál megállapították azt, hogy *Szilbert* Gyula 57 éves állás nélküli kereskedőségről a bejörő. Beismerte, hogy az utóbbi időben 9 kirakatfosztogatást követett el a környéken. Letartóztatták.

Súlyos közlekedési baleselek Ujpesten

Súlyos közlekedési balesetek történtek Ujpesten. A Pozsonyi-utca 7. számú ház előtt az ujpesti mentők autója ütötte *Varga* József 7 éves diákot, aki az úttesten akart átszaladni. A mentőorvosok a kisfiút beemelték kocsijukba és

lábtöréssel az Árpád-kórházba vitték.

A Mária- és Pozsonyi-utca sarkán egy A) jelzésű villamos elütötte *Wagner* Józsefné 39 éves háztartásbeli asszonyt. A mentők belső sérüléssel és zúzódásokkal a Károlyi-kórházba vitték.

Az Egyesült Izzólámpagyár Váci út 77. számú telepe előtt *Futaky* László gépészmérnök luxusautója összeütközött egy motorkerékpárral, amelyet *Urbán* László gyári üzemvezető vezetett. Az összeütközés következtében mind az üzemvezető, mind a kerékpár hátsó ülésén ülő *Vizi* Gyula gyárimunkás az úttestre zuhant. A mentők

Vizit lábtöréssel a Károlyi-kórházba vitték,

Urbánt a helyszínen részesítették elsősegélyben.

BOMBAMERÉNYLET Jaffa angolbarát polgármestere ellen

Jeruzsálem, június 4.

Jaffa angolbarát polgármestere, *Abdul Rauf Bitar* ellen a

szombatra virradó éjszaka merényletet kíséreltek meg.

A polgármester éppen hazafelé tartott, amikor lakása közvetlen közelében bombát dobtak elébe.

A bomba felrobbant és nagy anyagi kárt okozott, a polgármesternek azonban az utolsó pillanatban sikerült egy éppen ott álló automobilon elmenekülni.

A tettesek nyilván arab nacionalisták voltak, akik bosszút akartak állni a polgármester angolbarát politikájáért.

Tömegszerencsétlenség a dunaharaszti kerékpárversenyen

Vasárnap délelőtt 10 óra tájban *Dunaharasztira* hívták ki a vármegyei mentők kispesti kirendeltségét. Tömeges balesetet jelentettek és ezért a mentők két autóval és megfelelő felszereléssel, orvosi készültséggel vonultak ki. Vasárnap reggel a Dunaharaszti Levente Egyesület kerékpárversenyt rendezett

60 kilométeres távon.

A versenyzők végcélja *Dunaharaszti* község főterén, a Hősök Emlékművénél volt. A kerékpáros leventék között különösen jól szerepeltek a Tótfalusi-fivérek, a 17 éves László és a 16 éves István. A többieket jóval megelőzve, majdnem fej-fej mellett haladtak a végcél felé.

Tótfalusi István érkezett elsőnek az oszlophoz, azonban

az utolsó pillanatban elcsúszott kerékpárjával, felborult és lezuhant.

Bátyja, aki közvetlenül utána jött, ráesett. Időközben már több kerékpározó járt a közelükben és így történhetett azután, hogy mire a két testvért, akik sérüléseket szenvedtek az arcukon, karjukon és lábaikon, felemlték a földről,

még öt kerékpáros ért oda és ezek is egymásra buktak.

A kispesti mentők részesítették a különös baleset hét sérültjét első segélyben. A Tótfalusi-testvérek állapota a legsúlyosabb. Őket a Szent István-kórházba vitték. Itt megvizsgálták, majd később lakásukra engedték a két fivért. A többi sérülteket a helyszínen kötözték be.

Két pengő osztalékot fizet a Magyar Pamutipar

A *Magyar Pamutipar rt.* igazgatósága május 30-án tartott ülésén elhatározta, hogy a június 10-én tartandó közgyülésnek javasolni fogja az értékcsökkenési tartalékalapnak P 961.739.93-vel való javadalmazása után rendelkezésre álló P 189.263.89 nyereségből *részvényenként P 2.— osztaléknak június 12-től kezdve való kifizetését.* Javasolni fogja továbbá az igazgatóság, hogy a *Kartonnyomó Ipar rt.* a társaságba füzlő útján beolvasztassék. A két társaság eddig is szoros kapcsolatban volt egymással és az egyesülés a Magyar Pamutipar rt. vertikális kiépítését célozza és racionalizálási lehetőségeket biztosít. A *Kartonnyomó Ipar rt.* igazgatósága hasonló értelmü javaslatot fog a társaság ugyanaznap tartandó közgyülésén tenni. A füzló alaptőkeemelés nélkül vitetik keresztül. *Minden 15 darab Kartonnyomó Ipar rt. részvény 1 darab Magyar Pamutipar rt.-i részvénnyel fog becseréltetni.* A részvénycserét a Magyar Általános Hitelbank fogja lebonyolítani.

— Fülléres hajó a felszabadult Komáromba. Az Országos Magyar Szentkorona Szövetségnek X. ker. központja július 2-án, vasárnap, szórakoztató különhajóján, egésznapos társaskirándulást rendez a felszabadult Komáromba, amelyre vendégeket is szívesen lát. Részvételi díj oda-visszautazással 3 P 20 fillér. Jegyek elővételben jún. hó 15-ig: Teréz-körút 6., József-körút 2., Ferenc-körút 43. szám alatti dohánytőzsdékben, a DGT Ferenc József-hídi hajóállomás személypénztárainál és X. Kápolna-utca 7. (telefon: 348—696.) szám alatt kaphatók.

Szovjetcsapatok ismét be akartak törni Mandzsuriába

Tokió, június 4.

A Domei Iroda jelenti: Szombaton Csangkingtu közelében szovjetkatonák átlépték a mandzsu határt. A betörő katonákat a mandzsu és japán határőrség rövid tűzharc után visszavetette. Az oroszok 6 halottat hagytak hátra; a mandzsuknak 5 sebesültjük van.

Magyarország gazdasági fellendüléséről számol be az Economist

London, június 4.

Az *Economist* Magyarország gazdasági helyzetéről a következőket írja: A háború utáni gyors iparosítás után

ismét előtérbe nyomul a földmüvelés viszonylagos fontossága. A magyar ipar helyzete tovább javul, ami részben a kormány ötéves beruházási politikájának is köszönhető.

Az ipari termelés emelkedésének további jele a nyersanyagok — mint *vas- és acéláruvas-, vörösréz- és kokszbehozatalának jelentékeny emelkedése.* A külkereskedelem az év első negyedét 20.500.000 pengő jelentékeny kiviteli többlettel zárta.

Feltűnően növekedett az ásványolaj-termelés, amely az idén már fedezni fogja a belföldi szükséglet 50 százalékát. A magyar ásványolaj minősége kitűnő.

A *Futóföld* bekebelezésével Magyarország további 572.000 hektár erősséggel gazdagodott, ami évi tizenötmilliő pengővel csökkenti fabehozatalát; a rután sóhányát évi 3,000.000 pengő értékü só behozatalát teszik felesleggessé, teljesen fedezve Magyarország sószükségletét.

A *Magyar Nemzeti Bank* újból megkönnyítette a külföldi részvénybirtokosok osztalékainak kiutalását külföldre, ami *további jels Magyarország amaz elökélt szándékának, hogy minden lehetőt el akar követni pénzügyi kötelezettségeinek teljesítésére.*

— A Jardin de Paris bemutatására kerülő szezónnyitó műsorában találkozót adnak egymásnak a világ varietéinek híres nagyságai: Szánthó Mária, Ladde, Alexandre-Trigiaff, Agnes & Lepine, Les Rouzeakoff és Egressy Márta, Horkay Joli, Keglevich Marietta, Bodnár Piri és Kiss Kató dizőzök adják elő azokat a slágereket, amelyek itthon és külföldön divatosak.

Kilencvenkilenc halottja van az angol tengeralattjáró megrendítő katasztrófájának

London, június 4.

Egész *Anglia* mélységes gyászt öltött, amikor a tengernagyi hivatal bejelentette, hogy a *Thetisen* tartózkodott kilencvenkilenc ember menthetetlenül elpusztult. (Vasárnapra ugyanis kiderült, hogy nem is 98, hanem 99 az áldozatok száma.)

A halottak között van az angol flotta legkiválóbb legénységén és tengerésztisztjein kívül a tengeralattjárót készítő Wickers és Armstrong hadihajógyár több szakértője is.

Amikor a rádiók bejelentették, hogy nincs több remény, *az emberek London utcáin sirva fakadtak,* majd pedig felháborodva tüntettek, bűnbakot keresve a szörnyű katasztrófáért.

A szerencsétlenség igazi okát még e pillanatig sem sikerült megállapítani. Változatlanul tartja magát a feltevés, hogy

a hajó kormánykészüléke romlott el, vagy pedig az elektromos berendezés mondta fel a szolgálatot.

Ilyen körülmények között fúródott a hajó a sekély tengeren a fenékbe, míg tatja kiállott a vízből. A mentési munkálatok során először az orra gondoltak, hogy a vízszín felett levő taton vágnak nyílást, de

erről a tervről rövidesen lemondtak, mert az erős hullámjárás miatt az a veszély fenyegetett, hogy a hajó helyzetet változtat és így a víz a résen betódulva pusztítja el a bentlevőket.

A mentőkészülékek használata is lehetetlenné vált, mert valószínű, hogy a *hajó mentőnyílását elzárta annak a matróznak a holtteste, aki parancs elvénye kísérelte meg a menekülést* és eközben szerencsétlenül járt.

A hajótestben már az első órákban erős klórgáz fejlődött,

és a bentlevők valószínűleg elpusztultak már az oxigénkészletek kifogyása előtt.

Hogyan működik a mentőharang?

Az angol sajtó a legnagyobb felháborodás hangján ír az esetről, és különösen kifogásolja, hogy az angol admiralitás nem szerelte fel magát ugyanolyan mentőharangokkal, mint amelyne ksegítségével a *Squalis* legénységének egy részét sikerült legutóbb megmenteni. Ez

a mentőharang rendkívül szellemes találmány és lehetővé teszi, hogy a legnagyobb mélységekből is kimentse az elsüllyedt búvárhajók legénységét.

Mint ismeretes, az egyszerű búvárharang azon az elven működik, hogy a szájával lefelé fordított harang fejében a víz összenyomja a levegőt, úgy hogy abban emberek tartózkodhatnak. Ez a búvárharang azonban csak sekély mélységeken használható, mert

az egyre jobban sürüsödő levegő olyan atmoszférikus nyomás alatt áll, hogy azt emberi szervezet nem birja ki.

A *Squalisnál* alkalmazott búvárharang ezzel szemben *alulról is zárt, úgy hogy nagy mélységekre leereszthető anélkül, hogy az emberi szervezetben káros elváltozások történnének.* Az alsó kémlelőnyíláson keresztül a búvárharangban levő megkeresi azt a helyet az elsüllyedt hajókon, amelyet külön erre a célra készítenek és

a búvárharangot pontosan rálleszive, egy gépezet segítségével kinyitják az alsó elzáró lemezt. A harang ilymódon pléckánt tapad rá a víz alatt levő hajótestre.

A tapadási helyen lévő ajtót ezután kinyitják és ezen keresztül hozzák fel a harangba a hajó legénységét. Tekintettel arra, hogy *az atmoszferikus nyomás a harangban változatlan, a harangot gyorsan fel lehet húzni a viz felszinére.* Ezek a búvárharangok természetesen rendkívül drágák.

Választ követel az angol közvélemény

Most, hogy a *„Thetis"* szerencsétlen áldozatainak megmentésére semmi remény nincs többé, a londoni lapok kiléptek eddigi tartózkodó magatartásukból s éles hangon bírálják a mentési munkálatoknál tapasztalt hiányosságokat. A kritika főleg a következő kérdésekre irányul:

1. Mi az oka annak, hogy

azalatt a tizenkét óra alatt, amig a „Thetis" tat-ja kiállott a vízből, nem tudták sodronykötelet erősíteni a hajótestre,

amivel meg lehetett volna akadályozni a további süllyedést?

2. Miért nem tudtak ezalatt az idő alatt

forrasztókészülékkel lyukat olvasztani a kiálló hajótestbe, amivel meg lehetett volna menteni a legénységet,

vagy legalább is friss levegőt lehetett volna juttatni a hajótest belsejébe?

3. Miért nem vittek azonnal emelődarukat a szerencsétlenség színhelyére?

4. Hogyan történhetett, hogy

a víz alatt is alkalmazható olyasztókészülék csak pénteken este kilenc órakor érkezett a szerencsétlenség színhelyére?

5. Igaz-e, hogy

a birkenheadi hajógyárnak a hajótest megmentése legalább olyan fontos volt, mint az áldozatok megmentése?

6. Miért tájékoztatták olyan hiányosan, sőt hibásan az áldozatok hozzátartozóit és a sajtót?

A mentési munkálatok változatlanul folynak és jelenleg arra irányulnak, hogy

az elsüllyedt Thetist vontatókötélre vegyék és a legközelebbi kikötőbe szállítsák.

A tengernagyi hivatal legfrissebb jelentése szerint azonban kedd előtt aligha lesz lehetséges kiemelni a tengeralattjárót.

Véletlenül nyitva maradt egy torpedónyílás?

Az egyik népszerű angol vasárnapi lap beszélgetést közöl a *„Thetis"* négy megmenekült matrózának egyikével. Ez a matróz olyan nyilatkozatot tett, amely

szinte hihetetlen vétkes mulasztást tesz meg a szörnyű szerencsétlenség okának. A matróz ugyanis azt állította, hogy a búvárnaszád egyik torpedónyílása „véletlenségből nyitva maradt",

ezáltal a hajó egyrésze megtelt vízzel, a naszád a vízben úgyszólván orrabukott és az aránylag sekély vízben belefúródott a tengerfenékbe.

A példátlan szerencsétlenség természetesen nagy visszhangot keltett parlamenti körökben is. Nemcsak az ellenzéki képviselők, a kormánypárt is mélységes megdöbbenéssel fogadta a lesújtó híreket és

a legkülönbözőbb pártállású alsóházi képviselők már hétfőn felszólalásra készülnek a „Thetis" ügyében.

Pártállásra való tekintet nélkül követelni fogják a kormánytól, indítson szigorú vizsgálatot a szerencsétlenség és a mentési balsiker okainak megállapítására és a felelősség tisztázására.

Hitler kancellár az angol királynak táviratilag fejezte ki maga és a német nép részvétét

a *Thetis* tengeralattjáró súlyos szerencsétlensége alkalmából.

Négyszázötven olasz munkást lát vendégül a nacionalista magyar munkásság

Budapestre érkezik a Dopolavoro vezérigazgatója

A magyar főváros hazafias munkástársadalma jelentős ünnepre készül. Június 6-án, kedden délben Budapestre érkezik a hivatalos olasz szabadidőmozgalom, az *Opera Nazionale Dopolavoro* 450 munkástagja, akik viszonozni fogják a Nemzeti Munkaközpont 200 magyar munkásának tavalyi olaszországi látogatását. Mint vendég, ebből az alkalomból

Budapestre érkezik Corrado Puccetti, a Dopolavoro vezérigazgatója is,

míg az olasz munkások csoportját *Armando* Frascetti, a Dopolavoro utazási osztályának igazgatója vezeti Magyarországra. *Ezúttal a magyar közönség előtt is első izben mutatkozik be nagyobb tömegekben a Nemzeti Munkaközpontba tömörült magyar munkástársadalom, amely magyar ruhában, árvalányhajas kalapokkal, díszszakaszokban vonul fel az olasz bajtársak fogadására.*

Kedden délben háromnegyed 12 órakor a Keleti pályaudvaron zajlik le az ünnepélyes fogadtatás, amikor is *vitéz Marton* Béla országgyülési képviselő, a NMK országos elnöke üdvözli az olasz vendégeket. Érdekes, hogy Dopolavoro-val kötött megállapodás alapján az olasz munkástársadalom tagjait az új idők szellemének megfelelően nem tömegszállásokon, *hanem szállodákban fogják elhelyezni.* Kedden este fél nyolc órakor az Operaházban ünnepi díszelőadás lesz, amelyen megjelennek az összes olaszok és magyar ruhában vonulnak fel a munkástársadalom tagjai is. Külön fényt kölcsönöz az előadásnak az a körülmény, hogy azon

megjelenik vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója és jelen lesznek a kormány tagjai is.

Szerdán délelőtt a magyar és olasz munkások zenekarral, zászlók alatt, ünnepi menetben vonulnak fel a Hősök-terére, ahol az olaszok koszorút helyeznek a Hősök Emlékkövére. *Ugyanez nap délután sétahajózás lesz a Dunán,* majd a harmadik napon Budapest nevezetességeit tekintik meg az olasz vendégek.

Urnapján Siófokra megy az olaszok különvonata. *Itt kellemes és gazdag program várja a vendégeket, akik este Siófokról utaznak tovább hazájukba.*

A BIOSZ nagygyülése Kaposvárott

A Biztosító Intézetek Országos Szövetsége megkezdte a biztosítást népszerüsítő programjának végrehajtását. Az első nagygyülést június 5-én, hétfőn délután 6 órakor a kaposvári Turul-szálló nagytermében rendezi, ahol maga a BIOSz elnöke, *Gebhardt* Domonkos tart előadást a biztosítás intézményéről. Már hetek óta szélesköru intézkedések történtek a nagygyülés ünnepélyes kereteinek előkészítésére. A biztosító intézetek kaposvári fiókfőnökei intézőbizottságot alakítottak, amely a nagygyülésre meghívta a hatóságok és közintézmények vezetőit, valamint a bankok, gyárak és kereskedelmi testületek képviselőit. A nagygyülést, amely elé *egész Somogy megye társadalma nagy érdeklődéssel tekint,* este 8 órakor a Turul-szálló éttermében ünnepi vacsora követi.

Nyaralásra,

kertbe, otthonra, kirándulásra, strandra, week-endre:

Bokréta

a magyar urihölgyek virágmintás nyári ruhája

Ára: 6 P-től 14 P-ig.

Egyedüli árusítója

József Lajos utca 9 Nagyforgalmú üzlethaz

A hősi halottak emlékének áldozott vasárnap Ungvár lakossága

Ungvár, június 4.

Ungvár hazafias lakossága vasárnap a kárpátaljai harcokban elesett honvédhősök emlékének áldozott. Az egész várost nemzetiszínű zászlókkal díszitették föl.

A kora délelőtti órákban a polgári hatóságok, társadalmi egyesületek, az iskolák a Bercsényi-úti hősi temetőbe vonultak istentiszteletre. Az istentiszteletet *Megay* László polgármesterhelyettes mondott ünnepi emlékbeszédet, amelyben honvédeink hősiességét méltatta, akik vérüket áldozták Kárpátaljának Szent István birodalmához való visszacsatolásáért. Majd *Szücs* Andor tábornok a honvédség díszes babérkoszoruját helyezte el a világháborúban elesett hősök emlékművére, *Megay* László pedig megkoszorúzta a kárpátaljai harcok hősi halottainak sírját.

Az ungvári polgárudvar melletti nagy hősi temetőben, ahol többezer világháborús magyar hősi halott hamvai pihennek, szintén babérkoszorút helyeztek el.

40 ezer

pengő igen sok pénz, de könnyen hozzájuthat, ha idejében gondoskodik arról, hogy **beszerezze államsorsjegyét.**

Húzás már

junius 6-án

A sorsjegy ára: egész P 3, fél P 1.50

Kapható minden sorsjegyárusítónál és az összes dohánytőzsdékben

Fővárosi Étterem kerthelyisége

Városmajor-utca 16. Telefon: 155-271. Ebéd-menü. Este FECSI HORVATH KÁLMÁN muzsikál. — Előzárugó hás.

■ 41. Tonitza, Nicolae (1866-1940): Munka, 1919
újságrajz egy 1919. május 1-i budapesti szobor nyomán / megjelent: Socialismul, 1919. IX. 15.

A román festőnek ez az újságrajza feltehetően egy Lányi Dezső által alkotott, a tizenkilences május elsejei ünnep alkalmából felállított, majd megsemmisült szobor nyomát őrzi. Ebben az időben Tonitza több politikai tárgyú újságrajza és néhány festménye sok kompozíciós rokonvonást mutat Egry József 1910 körüli alkotásaival, de Tonitza, a történelmi események hatására, jóval tudatosabb, kombattánsabb művész lett, és ezt alkotásai is tükrözik. A Magyar Tanácsköztársaság művészetpolitikáját hírül adó és kommentáló írásain kívül ez az újságrajza is tanúsítja az érdeklődést és rokonszenvet, amit a magyarországi forradalmi mozgalom keltett benne. A rajzban rögzített szobor építőmunkás-alakja még a századelő munkás-ideáljának szellemében fogant, amely – különösen a plakátokon – a Tanácsköztársaságig elevenen él.

■ 40. Szödy Szilárd (1878-1939): Vasas, ne hagyd magad!, 1919
bronz, 4,3X5,2 cm

A kis érem, amit jelvényként is hordtak, emblematikusan fejezi ki az osztálytömeg és az osztályerő egységét: az éppen csak jelzett rohamozó tömeg fölé emelkedik egyetlen hatalmas ököl. A művész tehát mintegy montázskompozícióval kerüli ki a léptékbeli kétféleséget, kapcsolja össze a munkástömeg és a munkásököl motívumát. Formai előzményei inkább kereshetők a munkásmozgalmi jelvények ilyen szempontból még nem kutatott és feldolgozott előzményeiben, mint a szorosabban vett képzőművészeti képalkotásban. Az érem figyelemre méltó témánk szobrászattörténeti vonatkozásában is: a plasztikában, a szobor anyagi, matériabeli kötöttségei és feltételei miatt, jóval nehezebben születhet az uralkodó szemlélettől eltérő vagy azzal szembenálló alkotás, mint más műfajokban-technikákban, és kevesebb az esélye a fennmaradásra is. A tizenkilences májusi ünnepre készült köztéri szobrok elpusztultak – a kisméretű, elrejthető érem megmaradt.

Aradi Nóra: Munkásábrázolás a magyar képzőművészetben
Bp. 1976. Kossuth

Fogaskerekek

Automobil-alkatrészek

Traktor-alkatrészek

Hengerfúrás

Főtengely-köszörülés

a legpontosabb kivitelben

TÓ-,TRAKTORALKATRÉSZ-ÉS
ÁR KFT.

34. T: 14—61—55

MAGYAR LAJOS

őstelepről. 1/2 nagys.
l.)

a VI. tábla is. Az 1. ábra a IV. tábla 3. ábráján feltüntetett edény alsó részének kicsi hasonmása. Az edény fenekének peremén és nyakán egy-egy bekarczolt vonal fut körül. A felső bekarczolás alatt négy két-két ívvonalból álló szalag helyezkedik el s az ívek találkozásától egy-egy bekarczolt egyenes vonal nyúlik le egészen a fenékperemig, mi által az ívszalag és a fenékperem közötti felületrész négy részre tagolódik. A 2. ábrán bemutatott edénytöredéket bekarczolások és nagyobb pontszerű benyomások diszítenek. A 3. ábrán látható töredék felső részén letöredezett olyan edényt mutat be, amelynek nyakán és kiöblösödésén két-két bekarczolt vonal fut körül. A fenék peremét a nyakkal négy kettős vonal köti össze, miáltal annak

1 B. Miske Kálmán: Ujabb leletek Lovasberényben. Arch. Ért. u. f. XVIII. kötet, 317—333. old. A szóban forgó edény ábrája a 322. old.

derer István
khandlg.
I.
rut 54

ND ZEITUNGS-AKTIENGESELLSCHAFT

NSTRASSE 46 • TELEPHON NR. 539-05

A német Werkbund 70
Szobrok, vázák, kaktuszok 70
31 Mesterek Köre 70
31 Zsidó iparművészet 70
31 Gyermekarcképek 70
A luxusadó 71
Új csipkedivat 71
69 Aukciók alkonya 71
69 Lámpaernyők 71
69 Kanapé-párnák villámokkal 72
69 Műtárgyak elkótyavetyélése 72

K JEGYZÉKE

22, 31 Dóczi Pál: Gobelinek 55
43 Reményi József: Az Automobil-Klub hajóplakettje 56
50, 51 Borszéki Frigyes: Diszített kőedények 56
52, 53 Sz. Kovács Erzsébet: Vitrine-babák 57
54 Sz. Kovács Klára: Ex Libris 76

Szödy Szilárd

Szödy Szilárd szobrászművész meghalt

Szombaton reggel, 61 éves korában váratlanul elhúnyt *Szödy* Szilárd, a Képzőművészeti Főiskola tanára, szobrászművész. Szödy Budapesten és Olaszországban tanult, a háború alatt orosz hadifogságba került. Hazatérve, nagy lendülettel fogott hozzá szobrászi munkásságához. Különösen mint éremművész volt ismert, körülbelül félezer érmet alkotott, azonkívül több síremléke látható a Kerepesi temetőben, emléktáblái Budapest nevezetesebb épületein.

Számos szobrot és emlékművet is alkotott, legutolsó műve a Margithíd budai hídfőjénél elhelyezett przemysli emlékoroszlán és a nagykátai hősi emlékmű. Kitűnő pedagógus volt, nagy szeretettel nevelte az ifjúságot. Temetése február 27-én délután 4 órakor lesz a kerepesiúti temető halottasházából.

Magyar hímzések 27
Dudits Andor 27

továbbá, hogy az elnökség, a Millenn
Emlékkönyv ama költségtöbbletének
zésére, a melyről az előirányzat nem
doskodott, segélyt kért a ministertől
év első felére engedélyezendő állams
címén; továbbá, hogy az új lap az Athena
nyomdában nyomassék.

b) Az iparművészeti palotában felállít
állandó műipari árúcsarnokra, illetve a
csonyi kiállítások rendezésére nézve az
s az orsz. iparművészeti múzeum igaz
sága között létrejött megállapodásokhoz
módosítás kikötésével hozzájárul. E
állapodások szerint:

1. A m. iparművészeti társulat elvá
hogy a saját költségén rendezze a ki
sokat. Nevezetesen a tárgyak beszerz
s esetleg azok visszaküldéséről gondos
és állandó elárusítót alkalmaz.

2. A szükséges szolgaszemélyzetről,
a felügyeletről és tisztogatásról, úgys
a világítás és fűtésről az orsz. iparmű
múzeum igazgatósága gondoskodik.

Szödy Szilárd szobrászművész meghalt

– Az Est tudósítójától –

A magyar képzőművészetnek ismét gyásza van. *Szödy* Szilárd székesfővárosi polgári iskolai szakfelügyelő, igazgató, szolgálatonkívüli százados, a katonai és polgári signum laudis, a TFSz nagykeresztjének tulajdonosa és a Polonia Restituta-rend lovagja *60 esztendős korában rövid szenvedés után elhúnyt. Szödy* Szilárd egyike volt a legismertebb művészeknek, számos szobor és emlékmű, így többek között a Budapesten levő przemysli emlékoroszlán, a nagykátai hősi emlékmű, többszáz plakett és kisebb szobor hirdeti a Műcsarnok aranyérmével kitüntetett mester tehetségét és őrzi meg a nevét. Temetéséről még nem történt intézkedés.

Az Est 1939 febr. 26.

Sződy Szilárd 5

A prsemysli emlékmű leleplezési ünnepélye. A przemysli helyőrség életbenmaradt tisztjei és katonái által megindított akció, hogy a hazafias kötelességük teljesítése közben elesett hős bajtársaiknak méltó emlékművet állítsanak, teljes sikerrel járt. A szobor — *Sződy* Szilárd szobrászművész alkotása — a Margithíd budai hídfőjétől délre eső jelenleg névtelen téren, melynek „Oroszlánok terére" való elnevezése iránti lépések megtörténtek, már elkészült és annak országos ünnepély keretében való leleplezése f. évi október hó 16-án lesz. Az emlékmű bizottság megkereste a MÁV igazgatóságát, hogy ezen a napon filléres gyorsvonatok beállítása által tegye lehetővé, hogy Szeged, Gyula és Miskolcról, amely vidékekről nyerte a przemysli helyőrség legénységüket, minél többen jöhessenek az emlékmű leleplezési ünnepélyre. A przemysli emlékmű kegyeletes zarándokhely lesz mindazok számára, akiknek hozzátartozói Przemysl várában véreztek és szenvedtek a vérzivataros napokban. A Przemysl váránál elesett hősi halottak legtöbbje jeltelen sírban nyugszik, ismeretlen helyen. A szülők, hitvesek, gyermekek ezentúl kegyeletes szívvel zarándokolhatnak majd ehhez az emlékműhöz, amely valamennyi przemysli hős bronzbaöntött megdícsőülése és amelynél az emlékezetes örökmécse gyullad majd ki a hősök hozzátartózóinak lelkében. Érdeklődőknek mindennemű felvilágosítást nyujt *Havas Károly* igazgató, Budapest, 4. Postafiók 31. szám.

A Munkaadó 1932 okt.

BUDAPEST 9 36 NOV 14 1 N 5 N

Műemlékek orz. Bizottsága tér.

Elnök.

Bizott. V.

Rákos Ráday n 10

szám.

ól.

ügyben.

ozva.

Sződi Szilárd

P.H.930.III.7.

Przemysl budapesti emléke.

Szoborpályázat.

A magyar képzőművészet mai nagy nyomorúságában még az is esemény, hogy Budapesten a Przemysl védelménél hősi halált halt magyar katonák emlékére 16 ezer pengőért emlékművet állítanak. Az emlékművet a budai irgalmas-kórház előtti parkba szánták.

Erre a pályázatra tizenkét művésztől 18 emlékműtervezet érkezett be, melyeket ma mutattak be a tisztikaszinó kisebbik disztermében.

Szinte magától értetődik, hogy a felállitásra kitűzött összeg csekélysége, melyet az is sulyosbitott, hogy pályadijat egyáltalán nem adnak ki, — nevesebb szobrászainkat elriasztotta a pályázattól. És szinte csodalatos, hogy mégis néhány kitünő mester nevét látjuk a pályaművek között.

Itt van mindjárt *Gách István*, két pályaművel, az egyiken sziklába rejtett lövészállást látunk, a hátterében két lövésre kész harcossal, elől egy katona jobbján magyar harcossal; negyedik művén Hungária alakját látjuk nagyobb méretekben.

A pályázat nagy meglepetése *László Flórián Gyula* monumentális emlékoszlopa, mely egy leeresztett sisaku páncélos vitéz mellszobrában végződik. Ez a pályamű hatásában a legtömörebb s a fiatal művész diadalmas fejlődését jelenti. Még két művét látjuk. Az egyiket *Spalt Jánossal* együtt csinálta. Elgondolásban ez is művészi, de nem plasztikai feladat. A przemysli ágyuk kilövelt lángoszlopát akarja szimbolizálni, nagy ferde lángnyelv alakjában; harmadik terve négyszögletes, magas vártorony, rajta egy oroszlánfej domborműve.

Ilyen egyszerü eszközzel fejezi ki *Vass Viktor* is a gondolatát, magas obeliszket állit, négy sarkán egy-egy sassal; *Petri Lajos* is sima oszlopzatot használ három pályaművén, ugyhogy egyik művén az oszlopzat tetején, másiknál a közepen, harmadiknál a talapzaton látjuk a sebesült harcost, az utóbbi a legjobb, itt fent, az oszlopon, harsonázó angyalt is szerepeltet.

Legtöbb mondanivalót tár elénk *Nemes György* pályaműve. Magyaros kiképzésü oszlopzatán fenn a lángpallossal suhintó arkangyalt látjuk, középen a magyar cimert, alatta nagy reliefet a várból kirohanó katonasággal, fölöttük lebegő angyalokkal. — *Hampel Károly* is magyarosan kiképzett oszlopot állit fel (a három halom szimbólumát) s előtte egy szépen mintázott dacos állásu, harcrakész magyar bakát.

Ezek a katona alakok különféleképen ismétlődnek. *Cser Károly* várfalazatra helyezi a haldokló katonát, *Farkas Béla* tömör talapzatra egy dacos harcost, *Szőcsi János* is alacsony talapzaton a harcba vonuló bakát (mellette Hungária lelkesitő alakja), *Ruff András szögletes* tömbön térdelő, lövésre kész katonát mintázott, *Görömley Imre* buzogányos vitézt, *Markup Béla* fenn az oszlopon vassisakos vitézt, az oszlop aljára oroszlánt, *Lux Elek*, a graciózus táncosnők mestere, egy liliomos kiképzésü oszlopot mintázott, alatta egészen mereven ülő magyar vitézzel.

Ime, igy festenek a przemysli hősöknek szánt emlékmü tervezettel, melyek közt a jury bölcsesége bizonyára talál véglegesen elfogadható is. Helyesebben: *kiadja a szobrászati inségadományt.*

(Kézdi.)

---

tehetsége szerint azt [illegible]

A szociális gondolkodás egyik eredménye, hogy az ipar, a kereskedelem és a művészetek ma egyenlő rangban állnak a diplomás pályákkal. A szülők többé nem tagadják ki azt a gyereket, aki kereskedő vagy színész akar lenni és minden pálya *szalonképes* lett, ha meg lehet belőle élni.

Bizonyos, hogy ugy mint eddig, ezután is minden pályán számtalan kontár és stréber fog működni, akik vakmerően taszigálják tovább utjaikról a nem kontárokat és nem strébereket. Sőt az is bizonyos, hogy épugy, mint az ótestamentum idején, ezután is többre fogják becsülni a gazdagságot, mint a munkát, egy remény mégis dereng az ember csillagzatában:

Eljön az idő, amikor a komoly munka, a komoly tudás és a tisztességes mentalitás mellett a kontárok és stréberek elhullanak, mint ősszel a legyek.

Csak már látnánk.

L. T.

— **A belga uralkodópár inkognitóban Genovába érkezett, ahonnan tovább utazott Egyiptomba.** Genovából jelentik: Az olasz trónörököspár csütörtökön délelőtt rangrejtve Genobába érkezett és nyomban a pályaudvarra hajtatott, hogy bevárja a belga uralkodópár érkezését. Bár a belga uralkodópár szintén rangrejtve érkezett, jövetelük híre mégis rövidesen köztudomásuvá vált és a pályaudvaron nagy néptömeg gyült össze, amely a fejedelmi vendégeket lelkesen éltette. A belga uralkodópár a pályaudvarról egyenesen az *Esperia* hajó fedélzetére ment. Délután 3 órakor a gőzös felhuzta horgonyát és Egyiptomba indult, ahova a belga királyi pár üdülés céljából utazik.

— **A megyék és városok hódoló felirata.** Horthy Miklós kormányzó jubileuma alkalmából, mint ismeretes, az ország valamennyi városi és vármegyei törvényhatósági bizottsága diszközgyülést tartott, amelyen egyhangu lelkesedéssel fogadták el azt a

Sződ község Hősi emlékműve, amelyet József királyi herceg (jobboldali kép) avatott fel nagy ünnepség keretében.

Sződy Szilárd

Képes Pesti Hírlap 1939. jún. 7

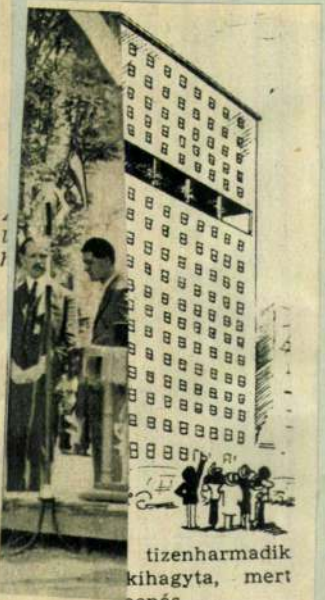

tizenharmadik
kihagyta, mert
bonás . . .
er Illustrierte.)

Szödy Tulárd
Neuvreti Ujság képes rudk
1939. jun. 11.

Varga Ti
vész nye
bay-jubi

Ujra fel
éves kó

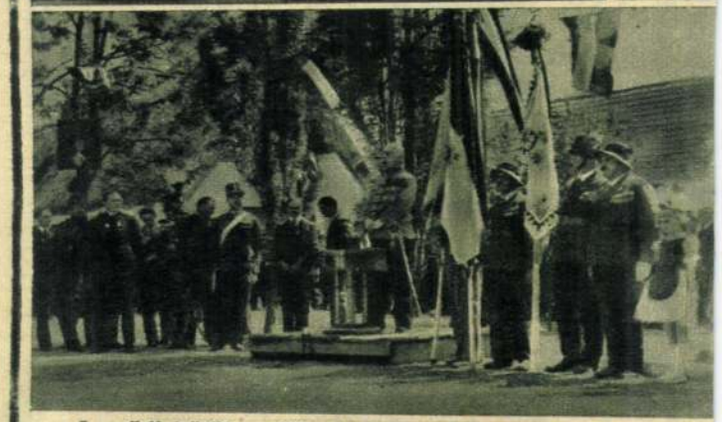

A sződi hősök-emlékművét József főherceg tábornagy avatta fel

— Hallja! Ki engedte meg, hogy itt horgásszon!?
— A feleségem.

Szödi Szilárd

Przemysl hőseinek plakettjei (Szödi Szilárd). Jeltelen cikk. Érdekes Ujság, junius 13.

1915

(Művészet 1915. 287. l.)

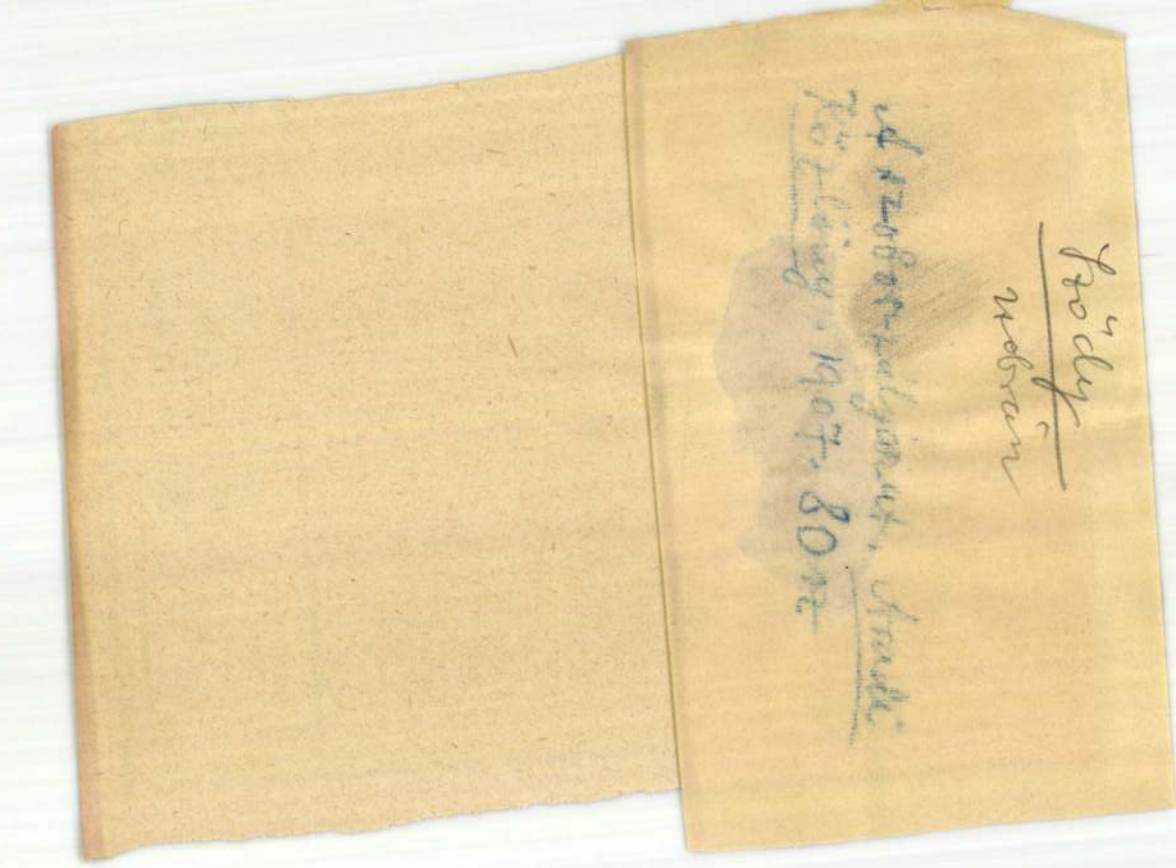

VASÁRNAP
17
Kath. F. 26. Cs. Gerg. p.
Prot. F. 25. Hortense

HÉTFŐ
18
Kath. Pét. Pál bazilik.
Prot. Ödön

KEDD
19
Kath. Erzsébet assz.
Prot. Erzsébet

SZERDA
20

Izr. 15. Seni böjt

Szödy

szobrász

Kaszab Géza. Arad Kossuth szobrai. Aradi Közlöny 1907 évf. 63. sz

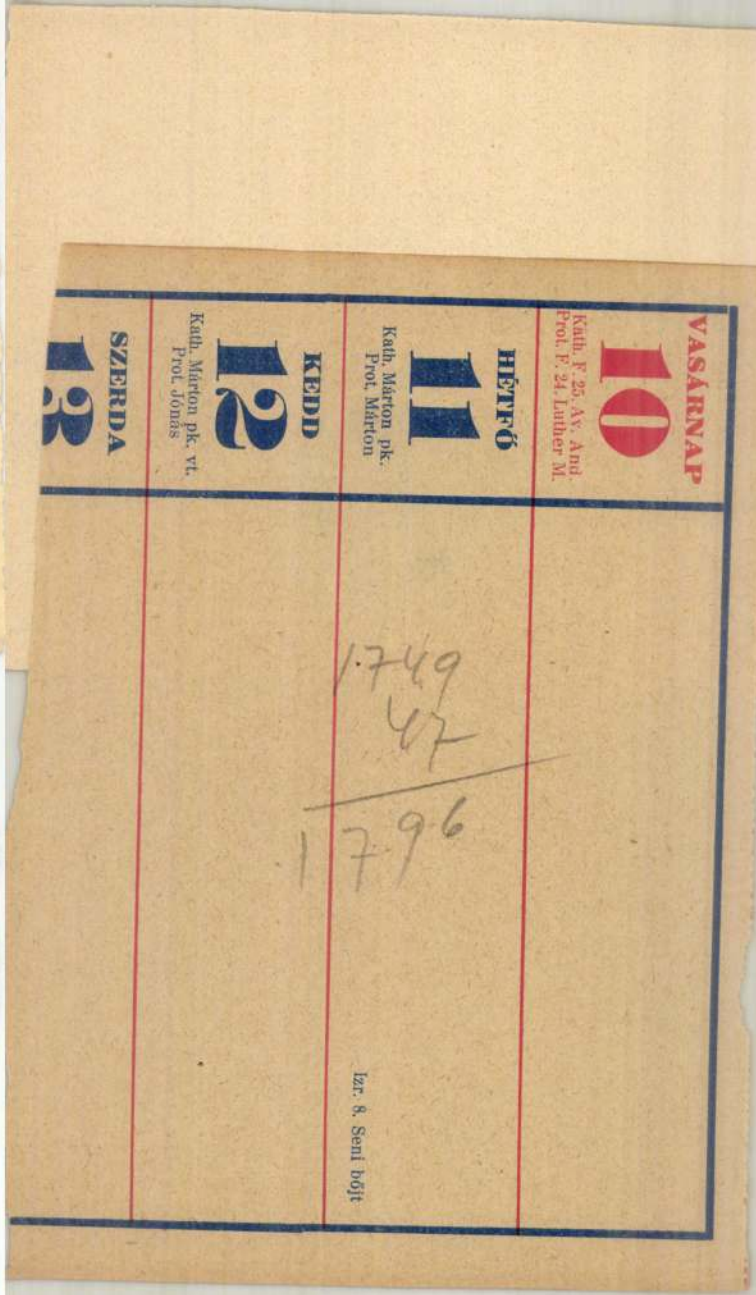

VASÁRNAP 10 Kath. F. 25. Av. And. Prot. F. 24. Luther M.	HÉTFŐ 11 Kath. Márton pk. Prot. Márton	KEDD 12 Kath. Márton pk. vt. Prot. Jónás	SZERDA 13

1749
47
1796

Izr. 8. Seni böjt

Szödy Szilárd

Toldy Miklós, brown plakett

Budapest székes főv. tulajd.

V.

41. Kolozsvár

Mátyás király ~~[illegible]~~ nehéz beje gedeti

negyszer gipsz öntvény

Fadrusz János

magas 88.

Szödy Szilárd

Az iparmüvészeti Társulat által polgári lakószoba falának és menyezetének patronnal festett díszére kiírt pályázaton 200 korona díjat nyert.

Müvészet, 1903. 141. l.

32325/903
1903 DEC 21
M. K. ADMINISTRATÓ F. FÖRBEN
EK. 1903 OCT 28
1635
II
Lap 42
11

Könyvekről

A Föld megismerésének története

— Cholnoky Jenő új könyvéről —

Malakka, Nippon, Tahiti, Labrador, Venezuela ... Tudom, hogy ma már e messzi földeken is cementgyárak virulnak és szépségversenyek zajlanak, épp úgy, akár csak Kispesten. Nehéz elhinni, hogy háromezer, kétezer, vagy alig négyszáz évvel ezelőtt, az európai ember képzeletében, még valami álomszerű köd ülte meg őket. A Föld kicsiny, lapos korong volt és Gibraltáron és a Fekete-tengeren túl sárkányok, griffek, fejetlen emberek és egyéb rémek lakoztak.

Cholnoky Jenő új könyvében a tudós pontosságával és az igazi író gazdag színeivel azt a folyamatot mutatja meg, amelyben ez a köd felszakadt, a Föld korongja nagy gömbbé tágult s a világ olyan széles lett az ember számára, amilyennek most ismerjük.

Az író nem tölti meg könyvét közismert útleírások kivonatolásával. Helyette egységes, összefüggő képet fest arról, hogy az ókori, középkori és újkori ember milyennek és mekkorának tudta a világot. Csak egyetlen utat ír meg: a térkép határainak eltolódását. Ezek a határok valaha csak a Földközi-tenger partjait ölelték körül, de aztán megindultak északnak, délnek, keletnek, nyugatnak, hogy végül az egész Földet maguk közé zárják. Cholnoky Jenő könyve az ember térképeinek növekedését, gazdagodását mondja el.

Csodálatos dolog ez a kék, zöld és barna foltokkal tarkított papíros! Minden pontja egy igaz legendának, megtörtént hőskölteménynek az eredménye. Határait a világtörténelem legvakmerőbb hősei tágították. Kolumbusz hajója és Marco Polo karaván ja a kézzelfogható rakományon kívül egy láthatatlan vonalat is vitt magával: az ismert világ határvonalát. Az egyik elvitte Tibet széléig, a másik Amerikáig. E vonal minden pontján század és század szálltak szembe a sivatagok és tengerek végtelenségével. S hiába tudjuk, hogy Kolumbusz kievickélt a hináros Sargasso-tengerből, mert hiszen felfedezte Amerikát. s hiába tudjuk, hogy Magellán nem veszett oda a Tűzföld környékének alvilági viharaiba, mert hiszen róla nevezték el a tengerszorost, azért mégis elfúló izgalommal követjük útjukat. Cholnoky könyvében annyira megérezzük a Sargasso-tenger kísérteties szélcsöndjét és Patagonia jeges viharát, hogy egy pillanatig szinte nem hisszük el, hogy a vitorlások áttörhettek rajtuk.

A tudomány népszerűsítése maga is külön tudomány, mégpedig a legnehezebbek közül való. Cholnokynak hálás módszere van: a tudomány fejlődését embereken keresztül mutatja be. Könyvének húsból-vérből való szereplői vannak, akár csak egy regénynek.

Érdekes, hogy a nagy fölfedezők sokkal kevesebb frázist, úgynevezett „jó mondást" hagytak hátra az utókornak, mint a nagy hadvezérek és politikusok. Úgylátszik, többet cselekedtek, mint beszéltek. Cholnoky Jenő megérezteti könyvében hőseinek alaptermészetét. Mert ez a könyv szintén nem beszél. Ez a könyv: mond!

SZÉKELY TIBOR

Huszár Aladár, Budapest új főpolgármestere

Ida néni és Samu bácsi

— Regény —

Irta: Kosáryné Réz Lola

Copyright by Singer & Wolfner

14. folytatás

A gyerekek pontosak voltak. Kötelességtudóak. Hálásak, amiért elmehettek kirándulni. És nem akarták, hogy anyu aggódjon értük. Sanyi hétkor lelkiismeretesen kiadta a jelszót: hazafelé!

Amikor leszálltak a zsúfolt villamosról és gyalog indultak tovább, Irénke és Mártus kézenfogták a fáradt és álmos Jancsikát, úgy vezették. Utánuk ment a két fiú.

Morzsáék kapujánál megálltak. Irénke elköszönt.

— Máskor is megyünk? — kérdezte Karcsi és úgy megszorította a leány kezét, ahogyan csak bírta.

Az égen, a világító reklámok fölött, feltűnt az első csillag.

Irénke megfordult, hogy tovább induljon. Már ment néhány lépést, amikor Sanyi egyszerre ezt mondta a testvéreinek:

— Siessetek előre. Mégsem illik, hogy egyedül engedjem. Jövök utánatok azonnal.

És utólérte a leányt.

Hogy mit beszélgettek? Nem hallotta senki. Talán nem is szóltak egy szót sem. Minek?

A trafikajtónál elbúcsúztak.

Irénke fent állt, a legfelső lépcsőn, az üvegajtó előtt. Sanyi lenn, az utcán, egyik lábát a legalsó lépcsőfokra emelve.

És ha Irénke valami várkastély felvonóhídján, vagy valami villa márványlépcsőjén, vagy akár valami trón emelvényén állott volna, akkor is csak így tekintett volna le a lovagjára, akkor is csak így nyújthatta volna neki oda a kezét.

— Eljön jövő vasárnap is? — kérdezte Sanyi, akárcsak az öccse az előbb.

Irénke nem felelt. Azt sem mondta, hogy a többieket hívják. A messziségbe nézett, mintha nem a szemközti ház szürke falait látná ...

Nagyon jól tudta már, hogy mindegy, jön-e velük valaki, vagy nem. Egyedül vannak-e, vagy tömegben. Nagyon jól tudta már, hogy a hazátlan királyfi és a hamupipőke-királykisasszony, minden mesterkedés és minden baj ellenére össze szoktak kerülni a mesében és a szerelem varázsán nem lehet segíteni.

Bölcs volt most a tekintete, — kicsit szomorú,

A przemysli hősök szobra, Szódy Szilárd alkotása, melyet vasárnap lepleztek le a budai Margithídfő melletti parkban

de bölcs és bátor. Lassan megfordult és bement a trafikba ...

Már az egész ház aludt Morzsáéknál, amikor halkan megnyílt a konyhaajtó és beosont rajta Rozi.

Alig nyitotta ki az ajtót, szűk kis résen osont be, szívdobogva.

A függőfolyosón egy sötét árny kísértett sokáig. A feketebajszú nótáslegény könyökölt ott a rácson és fütyürészte magában:

— Lesz maga juszt is az enyém!

Makacsul várta, hogy Rozinak meglágyuljon a szíve. De Rozi a konyhaajtót jó erősen becsukta kulccsal, még az asztalt is eléje tolta. Dobogó szívvel búját a pokróca alá és amikor meghallotta a csendes füttyszót odakintről, fügét mutatott az ablak irányában a sötétségnek:

— Juszt se! Juszt se!

Hiszen, csak jönne Diósról hír, Janitól ... De vajjon jön-e?

A nótáslegény félt, hogy észreveszi a viceházmester és elment.

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

— Honnan gondolod?

— A névtelen levelet nem a feleségem írta. Megkérdeztem.

— Letagadta?

— Mondta, hogy nem írt névtelen levelet.

— És te elhitted neki?

— Légy szíves, állj fel a térdemről.

— Miért?

— Nehéz vagy.

— Azelőtt sohasem mondtad! Egy hét előtt még te hívtál!

Morzsa Sándor feltekintett valahová az iroda mennyezetére, ahol a sarokban pókháló libegett. Mintha azon töprengett volna, hogy csakugyan hívta-e Paulát, vagy mindig magától jött-e be hozzá?

— Veszekedett veled a feleséged? Szemrehányást tett miattam? Mi?

— Nem.

— Dehogy nem! És te megijedtél tőle ... és igértél fűt-fát ... gyönyörű férfiasság!

— Ne tedd túlságosan próbára a türelmemet. A feleségem nem tud az egész dologról semmit.

— Nem tud? Mondta?

— Nem mondta.

— Nem is mondhatta! Mert tud!

— Ne hazudj!

A leány felugrott.

— Igenis tud! Én mondtam meg neki! Én! Nem mondtam, hanem megírtam! Mindent! Ölj meg! Ölj meg, ha akarsz!

Morzsa Sándornak azonban nem voltak gyilkos szándékai. Csak egyszerre nagyon fáradtnak érezte magát.

— Hát ezért mondta, szegényke ... hát ezért!

— Ő a szegényke? Aki úgy élt, egész életében, ahogyan neki tetszett? Akinek férje van? Akinek mindenki úgy köszön, hogy kezét csókolom? Ő a szegényke? És én? Én nem vagyok szegényke? Én, aki feláldoztam magam érted, én nem? Aki odadobtam az ártatlanságomat, a híremet, a ... óóó ...

Görcsös zokogásban tört ki. Morzsa Sándor rémülten nézte, hogyan torzul el az arca.

— Meghalok ... Megölöm magam, ha te elhagysz!

A végén még ő kezdte vígasztalni. Hogy nem hagyja el, szereti még, nem is nehéz, ülhet a térdére, csak ilyen képtelenség ne jusson az eszébe, mint az öngyilkosság.

Keserves egy délelőtt volt! Tizenegy óra felé rábírta Paulát, hogy menjen haza. Megígérte, hogy el fog menni hozzá. Még ma!

— Nem, ne gyere el ... nem kell! — zokogta a leány. — Ha nem szeretsz, ne jöjj ... csak egyszer csókolj meg, aztán a halál ...

Végre elment.

Morzsa Sándor sötéten nézett utána.

Nehéz lépésekkel ment át a titkárhoz. Tudta, hogy ez nem maradhat így. Legyen, ami lesz: Paulának más beosztást kell keresni.

A titkár megértő, sunyi mosollyal fogadta.

— Mi kell, mi kell, öregem, te híres nőhódító?

— Kérlek ...

— Rövid időn belül már a második hódítás! A kis narancssárgahajú keserves levelet írt. Elmondta, hogy miattad ment el, mert te barátságtalan voltál hozzá ...

— Én? Leköteleznél, ha ...

— Parancsolj.

De Morzsa Sándornak torkán akadt a szó. Érezte, hogy most nem beszélhet Pauláról. A titkár arcán látta. Valami más ügyet hozott elő, aztán sietve elment.

Dolgozni próbált. De a munka csak nagyon nehezen haladt. Egyre az órát nézte.

Amikor kitekintett a nyitott ablakon, eszébe jutott, hogy azóta se ment Mártus elé az iskolába, amióta a kabátutalványt kiváltotta. Pedig hogyan megfogadta magában ...

Ma elment. Nézte a kislánya kinőtt kabátját, jobbról-balról összevarrogatott harisnyáját, olcsó, kopott kesztyűjét. És sírni tudott volna.

Ujságok 1932. XXXVIII. 47 sz.

„Nekünk egy életünk, egy halálunk: a mi szent Magyarországunk"

A szegedi ellenforradalom zsidóvallású tisztjeinek emlékirata az országgyűlés tagjaihoz

A *Magyar Nemzeti Gárda* és a *Magyar Nemzeti Hadsereg* első századainak zsidóvallású katonái, akik résztvettek a szegedi ellenforradalomban, *a következő emlékirattal fordultak az országgyűlés felsőházának és képviselőházának tagjaihoz:*

— A Magyar Nemzeti Gárda zsidó hitű magyar katonái a szegedi szellem igaz letéteményeseinek részesei, fordulnak Önökhöz.

— A Magyar Nemzeti Gárda, a mi nemzeti büszkeségünk és Nemzeti Hadseregünk első századainak magyar zsidó katonái, *az új Magyarország első védelmezőinek részesei most védelmet kényszerülnek kérni súlyos megtámadottságukban.*

— Mi husz év előtt *önként fogtunk fegyvert*, mitsem törődve az alig elmult világháborúban elszenvedett gyötrelmekkel, *nem a sorozás parancsára, csak szivünk sugallatára hallgatva, a bennünk élő szegedi szellemtől vezéreltetve*, életünk kockáztatásával *önként állottunk a nemzeti kormány szolgálatába.*

Nem kértünk jutalmat

— Jól tudtuk mi, szegedi katonák, mit kockáztatunk sikraszállásunkkal. *Hiszen a haza nagyrészében akkor még tombolt a vörös terror, amely kinhalált szánt a magyar nemzeti eszme minden védőjének, de mi, szegedi katonák szembenéztünk minden veszéllyel, mert a haza hivott, a nemzet várt bennünket.*

— Mi biztunk a jövőben, biztunk a magyar alkotmányban, biztunk a magyar igazságszeretetben.

— A nemzeti hadsereg Szegeden felesküdött a nemzeti kormányra, a nemzeti kormány eskütett a magyar alkotmány épségben tartására.

— *Ellenforradalmi áldozatkészségünkért épp oly kevéssé kértünk és várunk jutalmat, mint a tizvonalbeliek teljesítményükért.* Áldozataink, cselekményeink *a magyar zsidóság összességének áldozata és tettrekészsége volt.* Nekünk egy életünk, egy halálunk: *a mi szent Magyarországunk.*

— Törvényhozó uraink ismerik a magyar élet egén csillagként ragyogó fenkölt személyek tanusságtételét, tudják, hogy *a Szegeden felkelő, a dicsőség útjára induló seregben az országos arányszámot többszörösen meghaladva vettek részt a zsidóvallású katonák.*

— Amidőn 2000 év előtt rabszolgasorsban élő nemzetségek vagy felekezetek a római birodalomnak életet és vagyont oly mértékben áldoztak, mint tette ezt a világháborúban és az ellenforradalomban a magyar zsidóság, úgy őket a rómaiak római polgárokká emelték. *Ezzel szemben a magyar zsidóság osztályrészévé a zsidó törvényjavaslat nem volhat.*

— A magyar zsidóság soha sem indult német, szerb, román, tót nemzetiséget asszimilációs útján. *A magyar zsidóság ennél ezerszerte többet, a magyarságba való teljes, a hovinizmus összeforrasztó tüzében való egybeolvadást tűzte ki célul és érte el túlnyomó többségében.* A megszállott területen a zsidóságnál magyar maradt az iskolai nyelv, magyar a családi érintkezés, magyar az üzleti felvidéknyelve, magyar maradt lemplomi imádságuk és *így a megszállott területeken magyarságuk lett politikai áldozatteknek, belőlük mészetesünk kimérhetetlen forrása.*

— Ha a magyar törvényhozók a német, szerb, roman, tót nemzetiségeknek a magyarsággal való *egyenjogúságát* elismerik, *úgy megrázó igazságtalanság, a magyar alkotmány szellemével és betűjével ellenkező, a lovagias magyar nemzet érzületével össze nem egyeztethető, éppen a zsidóság és csakis a zsidóság egyenrangúságának elpusztítása, disszimilációs vádaskodások leple alatt.*

— Közismert a külés belföldön egyaránt az a tény, hogy diplomáciai akcióinkban mindenkoron a megszállott területek zsidósága *magyarnak* ismertetett el és döbbenetes, hogy hatalmának alkalmával a zsidótörvény őket *másodrendű polgárokká* tenni és kivándoroltatásra kényszeríteni igyekszik.

— Míg Németországban minden 100-ik katonát, Olaszországban minden 1000-iket érinti az ottani zsidótörvény, addig szemünkfénye, *Honvédségünk minden tizenkettedik katonájának meggyötrődését* termeli ki a jelen javaslat, de kihatása még ennél is rosszabb, mert *tartalékos tiszti karunk minden hetedik-nyolcadik tagjának lelkét őrli vallásunk megbélyegzése. hittestvéreink százezreinek földönfutóvá tétele.*

Az ucca mesterségesen szított gyűlölete

— A Magyar Nemzeti Gárda, a Magyar Nemzeti Hadsereg első századainak zsidó vallású katonai kérik a Magyar Nemzet őreit, *ne engedjék, hogy az ucca mesterségesen szított gyűlölete vagy a külföld példája lejtőre vigye hazánk legszentebb érdekeit.*

— Ma nem széthúzás, nem katonai, kereskedelmi és ipari tisztikarunk megtizedelése lehet eszköz az ország virágzásának elérésére, függetlenségének biztositására, hanem *csupán az ország összes produktiv erőinek szoros összefogása.*

— A haza szent érdekében a Magyar Nemzeti Gárda, a Magyar Nemzeti Hadsereg első századainak zsidó vallású önzetlen katonái, kérve-kérik a törvény őreit igazság hozására. *Építsenek és ne pusztítsanak, ne vegyék el az ország produktiv munkásainak existenciáját csak azért, mert magyar zsidók.* Ehelyett hívják munkára őket azzal a kötelezettséggel, hogy *egy magyar négyéves tervvel a magyar ipari és kereskedelmi alkalmazottak és kétkézi munkások tízezreinek jelenlegi létszámát a kormány segítségével, a parlagon heverő magyar tőke kötelező munkába állításával a duplájára emelni kötelesek.*

— A magyar zsidóság állja és teljesíti e hatalmas szervező, építő nagy munkának kötelezettségét.

— Imádkozunk a magyarok Istenéhez, hogy az ellenforradalom zsidó vallású katonái kis csapatának kérése meghallgatásra találjon.

— De ha a megindult lejtőn szegény, szétházástól újból szenvedő hazánk vándorbotot szorítana kezeinkbe és szivünk minden szálának, minden érzésének széttépésével kivándorlásra kényszeritene, úgy magunkkal viszünk egy maroknyi magyar földet, hogy Brazilia, Ausztrália idegeneiben *belesirjuk a mi nagy magyar bánatunkat akkor is, midőn idehaza a gyülöletkeltők megnemértés a mi szent, a mi szintiszta magyarságunkat továbbra is becsmérli és gyalázza.*

Szeged, 1939 február havában.

A Magyar Nemzeti Gárda és a Magyar Nemzeti Hadsereg első századainak zsidó vallású katonái, kik 1919-ben a vörös terror összeomlásáig fegyverrel szolgálták hazájukat, azok hátramaradottai és hozzátartozói nevében: *Kolozs Lajos e. e. százados*, III. o. k. k. kereszt, ezüst kat. é. érem, bronz kat. é. érem, I. o. ezüst vitézségi érem stb. tulajdonosa, *Földesi Ferenc e. e. százados*, bronz kat. é. érem, arany vitézségi érem, I. o. ezüst vitézségi érem, II. o. ezüst vitézségi érem, bronz vitézségi érem stb. tulajdonosa, *Földesi Ferenc e. e. százados*, bronz kat. é. érem, arany vitézségi érem, I. o. ezüst vitézségi érem, II. o. ezüst vitézségi érem, bronz vitézségi érem stb. tulajdonosa, *Stein Sándor e. e. főhadnagy*, I. o. ezüst vitézségi érem, II. o. ezüst vitézségi érem, bronz vitézségi érem, Károly csapatkereszt tulajdonosa, *Patzauer Dezső e. e. hadnagy*, I. o. ezüst vitézségi érem, II. o. ezüst vitézségi érem, Károly csapatkereszt tulajdonosa.

Áprilisra felépül a Ligetben a virágkiállítási csarnok

Horthy Miklós kormányzó aranyéremmel tüntette ki *Morbitzer* Dezsőt, a fővárosi kertészet igazgatóját, *Varga* Mártont, a kertészképző iskola igazgatóját és *Szilágyi* József aligazgatót. *Varga* Márton a földmüvelésügyi minisztérium előterjesztésére a kertészeti kiállításokon elért eredményeinek elismeréséül kapta az aranyérmet.

Gyönyörű látványosság minden évben a virágkiállítás, amelyeknek lelkes megteremtője és rendezője *Varga Márton* igazgató.

Megkérdeztük a kitüntetett kertészképzőiskolai igazgatót, hogy *milyen lesz a tavaszi virágkiállítás?*

— Kétségtelenül felül fogja multni szépségben az összes előző virágkiállításokat, mert ha hinni lehet az építészeknek, *április 15-ére elkészül a gyönyörű, modern virágkiállítási csarnok*, amelyet hosszas várakozás után most végre megkaptunk gróf Széchenyi Károly kezdeményezésére.

— A gyönyörű, modern virágkiállítási csarnok a Stefánia uton épül, a volt Kolegerszki kioszk helyén. Felépülése nagyjelentőségü a magyar kertészet fejlődésére. Egészen máskép lehet virágkiállítást rendezni, *ha van egy komoly, állandó kiállítási épület.*

— Három hatalmas kiállitóterem lesz az épületben, közülük kettőnek felső világitása lesz, a harmadik terem óriási oldalablakaival. télikertszerü kiképzésre alkalmas. Rengeteg mesterséges hatásvilágitás lesz a csarnokban és természetesen központi fütés. Igy lehetővé válik, hogy olyan kényes, egzotikus növényeket mutassunk be a jövőben virágkiállításokon, amilyeneket eddig nem lehetett megfelelő kiállitási helyiségek hiján.

— Az 1939-es virágkiállításon a nagyközönség meg fogja ismerni a híres délafrikai, ausztráliai és délamerikai kényes egzotikus növényeket, amelyeket eddig nem lehetett bemutatni, mert tönkrementek volna.

— A gyönyörű, modern kiállitási épület és az épületet körülvevő nagykiterjedésü kert bejárata között, tizenkét méter széles és hatvan méter hosszú vízmedencét csinálunk. A vízmedence visszatükrözi majd az egész épületet.

A budapesti áramszolgáltató megbízásából villanykészülékeit az Elektromos Művek bemutatói (V., Honvéd ucca 22., Margit körút 15. sz.) díjtalanul megvizsgálják és készséggel adnak tanácsot a megjavításra vonatkozólag.

Csillárt Meteor csillárgyár
üzletében vásárolion:
Podmaniczky-utca 27
József-körút 44

OLASZ HAJÓKKAL A VILÁG MINDEN TÁJÁRA
Rendszeres járatok
Észak-, Közép- és Dél-Amerikába, Ausztráliába, Afrikába, Indiába, Közel- és Távolkeletre
Egyéni és társas körutazások a Földközi-tengeren, a Saturnia és Róma luxus-óceánjárókkal.
Felvilágosítás és prospektus
ITALIA-LLOYD TRIESTINO-ADRIATICA-TIRRENIA
Tengerhajózási Társaságok magyarországi főkelepe
VII., Thököly-út 2 IV., Váci-utca 4
és ADRIATICA FORG. IRODA K.F.T. V., Nádor-utca 21

Meghalt Sződy Szilárd szobrászművész

Ma reggel 61 éves korában, rövid szenvedés után meghalt *Sződy* Szilárd szobrászművész, főiskolai tanár, székesfővárosi tanulmányi igazgató. Budapesten és Olaszországban tanult, a háború alatt orosz hadifogságba került. Hazatérve nagy lendülettel fogott hozzá szobrászi munkásságához. Különösen mint éremművész volt ismert, körülbelül félezer érmet alkotott, azonkivül több siremléke látható a Kerepesi temetőben, emléktáblái Budapest nevezetesebb épületein.

Számos szobrot és emlékművet is alkotott, legutolsó műve a Margithid budai hidfőjénél elhelyezett przemysli emlékoroszlán és a nagykátai hősi emlékmű. Kitűnő pedagógus volt, nagy szeretettel nevelte az ifjúságot. Temetése február 27-én délután 4 órakor lesz a kerepesiúti temető halottasházából.

A magasépitési szakbizottság búcsúztatta ma Schuler alpolgármestert és Wossala tanácsnokot

A magasépitési szakbizottság ma délelőtt ülést tartott. *Wellisch* Andor emlékezett meg az ülésen a főváros két kitünő főtisztviselőjének, *Schuler* Dezső alpolgármester és *Wossala* Sándor tanácsnok nyugdijazásáról. *Azokról az érdemekről és alkotásokról beszélt, amelyek Schuler alpolgármester és Wossala tanácsnok nevéhez fűződnek.* Katona János bizottsági tag szintén meghatott hangon búcsúzott a két főtisztviselőtől. Előbb Wossala tanácsnok, majd Schuler alpolgármester mondott köszönetet a megemlékezésért.

Háromezer franciaországi olasz hazaköltözik

Róma, február 25.

A *Messaggero* párizsi jelentése szerint szombaton körülbelül háromezer olasz *elhagyja Franciaországot*, ahol hosszabb ideje letelepedett, hogy *visszatérjen hazájába.* Otszáz korzikai olasz szintén hamarosan vissza akar térni Olaszországba.

Sződy Szilárdt

Ó, XX. század!

Híres hülyék élete

Bár az életrajzok nagy divatjának korát éljük, mégis feltünésre tarthat számot a Micromegas cimü francia folyóiratnak egy uj életrajzi sorozata: »Híres hülyék élete«. A folyóirat, melyet fiatal irók szerkesztenek, elsőnek egy bizonyos szerencsétlen Viennet urat bányászott ki a jótékony feledésből.

Viennet már a maga korában, a mult század elején is hülyének számított, mindazonáltal fényes irodalmi és közéleti pályát futott meg. Az akadémia tagja, képviselő, majd felsőházi tag lett. Rengeteget irt, ódákat, költői leveleket, verses meséket, könnyed költeményeket. Bár általában teheteségtelennek tartották, rendkivüli kitartásával és szorgalmával elérte, hogy beválasszák az akadémiába s négy darabját is előadják a Théatre Françaisében, a francia nemzeti színházban. Lapos közhelyeket verselt meg, mint a költői laposság példáját szokták idézni egy versét, melyben a tevét »a sivatagi arab tü relines társának« nevezi. Sainte-Beuve, a mult század nagy kritikusa elnézö volt irányában, igy nyilatkozott róla: »Viennet úr igen szellemesen ostoba«.

Viennet úr példájának felidézése bizonyára kellemetlenül érint sok mai »kiválóságot« is, aki karrierjét hozzá hasonló képességeinek köszönheti.

==

Rajzosfilm egy tengeri ütközetről

A francia hadsereg, haditengerészet és légiflotta magasrangú tisztjeinek jelenlétében mutattak be egy érdekes új rajzosfilmet, mely Renaitour-nak, a francia képviselőház haditengerészeti bizottsága elnökének kezdeményezésére készült. A rajzosfilm az 1916 május 31-én és június 1-én lezajlott híres jüttlandi tengeri ütközet legfontosabb szakaszait ábrázolja. Bart tengerészkapitány technikai kommentárokkal kisérte a filmet, megmagyarázta a torpedóromboló szerepét, a mesterséges füstfelhők alkalmazását, a légköri viszonyokat stb.

==

401.000 frank a Törvények Szelleméért

A francia bibliofilek és kéziratgyüjtők hetek óta lázas izgalomban éltek, mert nyilvánosságra került a hir, hogy árverésen eladják Montesquieu leghiresebb művének, a Törvények Szellemének kéziratát. Végül is a nemzeti érzés legyőzte a bibliofil szenvedélyt. A kézirat kikiáltási ára 400.000 frank volt és 401.000 frankért a francia Nemzeti Könyvtár birtokába került. A könyvtár igazgatójának ajánlatára ugyanis senki nem akart rálicitálni.

Ez a szerencse! M. B. kiskereskedőnek e hó 10-én kihúzták ¼ osztálysorsjegyét 35 pengővel, de miután ez rajta nem segitett, becserélte, illetve megtartotta a felajánlott pótsorsjegyet. Mi a sors? E hó 16-án nyert 25.000 pengőt, a pénzt — levonva a hivatalos 20% illetéket — tehát 20.000 pengőt már fel is vette és egyszerre megszabadult nyomasztó gondjaitól.

Az angol királyi párt június 8-án a Niagaránál Roosevelték fogadják

Mint Washingtonból jelentik, *Lascelles*, VI. György király magántitkára, aki az uralkodópár amerikai útjának előkészítésére *Washingtonba érkezett, Simmerlinnel*, a washingtoni külügyi hivatal protokollfőnökével megegyezett a látogatás részleteiben. Ezek szerint az uralkodópár a *Niagara vízesésnél* lépi át az Egyesült Államok határát, ahol *Roosevelt elnök és felesége üdvözlik.* Az angol király és királyné június 8-án reggel érkezik Washingtonba, ahol két napig tartózkodik, mint a Fehér Ház vendége, majd a Roosevelt-házaspárral együtt NewYork államba utazik Roosevelt Hyde-parki kastélyába, végül meglátogatja a newyorki világkiállitást és innen utazik Kanadába.

Makón agyon akarták verni a halált

Makó, február 25.

Makón is, főképpen a szegénysoron, az egyszerü nép körében divatos szokás még a *farsangi maskara-járás.* Fiatal lányok, legények felöltöznek valamilyen maskararuhába, bekormozzák arcukat, vagy álarcot tesznek s végiglátogatják az ismerős házakat, végigmókázzák az ismerős uccákat.

Az idei farsangzáró napokon is *nagy volt a maskarajárás a makói szegénynegyedben*, a Honvéd-város részben. Az idei maskarajárásnak azonban áldozata is akadt. Az egyik tréfáskedvű, maskarajáró legény *halálnak öltözött* fel.

Kisértetiesen jól sikerült *halálfejes, fekete köpönyeges maszkja* s amikor kezében kaszával beállított egy ismerős farsangi mulatságba: döbbenetes sikere volt. Megállt a vigaság, a tánc s az emberek riadtan néztek szembe »a Halállal«. De csak egy percig, mert a mulatságban résztvevő legények közül néhányan, akik már virágos, boros jókedvben voltak s mint ilyenek nem szivesen látták »a halált, *nekiestek s ott ütötték-verték, ahol érték.*

— Soke halunk meg, — kiabálták — ha most agyonverünk!

És bizony kevés híján múlott, hogy igazi halál nem lett a farsangi Halál vége.

A jól sikerült maskarát a kórházban ápolják.

NÖVÉNY ÉS ÁLLAT

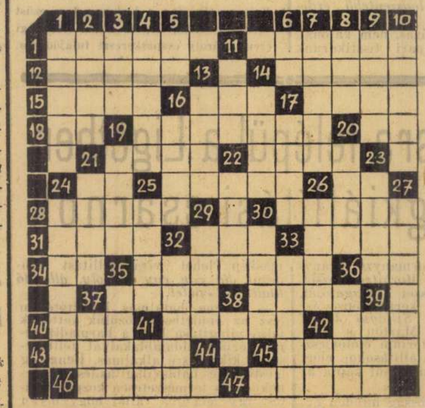

VIZSZINTES:

1. Más néven röntgen-sugár, erősen légritkitott csőben keletkezik, azon a helyen, ahol a katódsugarak a cső üvegfalát érik. Szemmel nem látható, de a fényképező lemezre erősen hat s vastag fémrétegen is áthatol. E két utóbbi tulajdonsága teszi megbecsülhetetlenné az orvostudomány számára
11. Kis-Azsiában és Afrikában élő rokona a fenyőnek. Becses bútorfa
12. Város Michigan-ban
14. A pápa hármas koronája
15. Zaj
16. Számnév
17. Megtalálja a maga folját
18. Végsebesség képlete
19. Megkülönböztetett
20. Igerag
21. Üres a gyomra
22. Ilyen labdaverseny is van
24. Azonos betük
25. Barátságtalan
26. Király — olaszul
28. Savanyú bor
30. Női név
31. Hibásan jegyez föl
32. Gyakorító igeképző
33. Ily módon
34. Egyiptomi napisten
35. Arra a helyre vág
36. Népies indulatszó
37. Mutató névmás
38. Leánynév
40. Vissza: Nemzeti Torna Egylet
41. A szavak mondatbeli viszonyát jelölik
42. Vissza: görög törzs
43. Házát hátán hordja
45. Piac — görögül
46. Utóbb ellentéte
47. Rózsabokorra mondják

FÜGGŐLEGES:

1. Az Amazon egyik nagy déli mellékfolyója
2. Vissza: ion város Lidiában; innen származott Anakreon
3. Minket — németül
4. Városka Alsó-Egyiptomban. Mellette vannak az ókori Memfisz romjai, a harom legnagyobb piramis és a szfinxkészek
5. Vissza: teljes abc része
6. Ilyen lap a menü kártya
7. Előadóművésznő
8. Abesszin hercegi cim
9. Fehérszinü, ritka kémiai elem. Legfontosabb érce a szurokérc, melyben a Curie-házaspár a rádiumot felfedezte
10. Kutyafélе ragadozó
11. Kecske hímje
13. Heroikus
14. Golyó
16. Törlészt
17. Ilyen tünemény a fata morgana
19. Mindenki szeret
20. Zola, Jókai
21. Az orgona szine
22. Némely patkó
23. Hunor és Magor anyja
24. Herczeg Ferenc szülővárosa
25. Nehezen olvadó, szürke, kristályos fém
26. Indogermán nép a Rigai öböl partvidékén
27. Puglia olasz tartománya
29. Nagyközség Borsodban
30. Üvegből húzzák ki
32. Színházban játszások
33. Nagy magyar regényiró
35. Vissza: női név
36. Bizonytalanul áll
37. Vissza: napszak
38. Főúri cim rövidítése
39. Imádkozom — latinul
41. Vissza: holt képző
42. Francia, olasz ny

Vigyázat!
A Darmol hashajtót utánozzák. Ügyeljen, mert minden tabletián a „DARMOL" szónak és Talaku bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagban kérje.
DARMOL

NEM VÁLTOZIK AZ IDŐ

A Meteorológiai Intézet jelenti február 25-én délben:

Mivel Kelet-Európában a légnyomás igen megerősödött, Közép-Európában a szárazföld keleti részéről jövő légáramlás is általánossá vált. Az od abenyomult enyhébb óceáni levegő nyugat felé visszahúzódott és az időjárás általában, igy hazánkban is, derülttebbre, szárazabbra és napsütésesre fordult. A reggel hét órája terjedő 24 óra alatt nálunk csak elszórtan volt köszemergélésből származó, lényegtelen csapadék. A hőmérséklet tegnap Kaposvárott és Nyiregyházán 13, Sopronban és Tarcalon 12, Budapesten 9, Hajmáskéren, Losoncon és Sátoraljaújhelyen 8, egyebütt 9—11 fokra emelkedett, ma éjjel pedig másfél méter magasságban Sopronban 4, Pápán 3, Debrecenben, Nyiregyházán és Kassán minusz 4, egyebütt 2 és minusz 3 fokra süllyedt. Ma délelőtt nyugaton déli, egyebütt délkeleti szél változóan felhős, helyenként kö dös időjárás uralkodott s a hőmérséklet Kaposvárott 13, Pápán 11, Budapesten 6, Szegeden 8, egyebütt 5—10. Kékesen minusz 2 fok volt.

A Kékesen 7, a Nagyhideghegy északi oldalán 13 cm volt ma reggel a hó vastagsága. A hó még meglehetősen jó állapotban van. A többi helyen nincs hó.

Budapesten február 25-én

délben a hőmérséklet +7 fok,

a tengerszintre átszámított légnyomás 769 milliméter, gyengén emelkedő irányzat.

Várható időjárás Magyarországon következő 12 órára:

Mérsékelt déli, később délnyugati szél. Változó felhőzet. Este és éjjel néhány helyen köd, a nyugati megyékben egy-két helyen kisebb eső.

Budapesten este ködös idő

Részletesebb időjelzés Budapesten a következő 1 órára:

Déli légáramlás. Valamivel több felhő. Párás, este kissé ködös idő. Az esti hőmérséklet 3—5 fok körül.

Meghalt a Komárom és Ószőny közötti autószerencsétlenség harmadik áldozata

Komárom, február 25.

A Komárom és Ószőny között a vasuti átjáróná történt gépkocsiszerencsétlenség egyik súlyos sebesültje, *Weiss* Sándor dunaszerdahelyi kereskedő a komáromi kórházban *belehalt* sérüléseibe. A helyszinen tudvalevően két személy halt meg, Weiss Sándor tehát a gépkocsiszerencsétlenség harmadik áldozata.

„Bulgáriában felháborodást, Jugoszláviában nyugtalanságot keltett Románia revizióellenes magatartása"

Róma, február 25.

A *Resto del Carlino* szerint *Románia revizióellenes magatartása*, amely a bukaresti értekezleten határozottan kifejezésre jutott, *nagy felháborodást keltett Bulgáriában, de nyugtalanságot okozott Jugoszláviában is.* A lap megállapitja, hogy Bukarestben semmi sem történt a Bulgáriához való közeledés előmozditása érdekében. Belgrádban most az a vélemény alakult ki, hogy a békülékeny szellem teljes hiánya következtében Bulgária reviziós követelései a jövőben még határozottabb alakban fognak megnyilvánulni.

Szódy Szilárd

Újság 1939 febr. 26.

— **Szódy Szilárd szobrászművész meghalt.** Váratlanul halt meg pénteken Szódy Szilárd, az ismert szobrászművész, székesfővárosi polgári iskolai szakfelügyelő. Szódy Szilárd Przemyslben orosz fogságba került és több évet töltött Szibériában. Itthon ő mintázta a budai Margithidfő előtt felállitott przemysli hősemlék oroszlánját. Számos egyéb szobrot is mintázott és igen sok érmet. Mindössze hatvan éves volt. Temetése február 27-én délután 4 órakor lesz a kerepesi-temetőben.

Virradat 1939 febr. 24.

Meghalt Sződy Szilárd

A magyar képzőművészetnek újabb gyásza van. Sződy Szilárd szobrászművész rövid szenvedés után 60 esztendős korában elhunyt.

A kiváló mestert influenza támadta meg, majd tüdő- és mellhártya gyulladás és végül szívgyengeség lépett fel. Ez volt a halál tulajdonképeni okozója.

Sződy Szilárd nemcsak, mint szobrász, hanem, mint pedagógus is elsőrangú volt. Előbb polgári iskolai tanár, majd főiskolai tanár, tanulmányi felügyelő s végül igazgatói címmel ellátott tanulmányi felügyelő volt. Számos kiváló képzőművész került ki keze alól.

Alkotó munkássága közül ki kell emelnünk a Margit-híd budai hídfőjének parkjában felállított przemysl-i emlékművet: egy hatalmas bronzoroszlánt. Ezenkívül több, mint félezer plakett, sokszáz szobor és síremlék hirdeti az aranyéremmel kitüntetett mester munkásságát.

Sződy Szilárd a világháborúban is résztvett, ahol Przemysl eleste után négy évig ette az orosz rabság keserű kenyerét. Ott is rengeteget alkotott. Apró szobrocskákkal és plakettekkel — melyekért az orosz lakosság cserébe élelmet adott — biztosította fogolytársai életét.

Számos kitüntetést, így többek közt a katonai és polgári Signum Laudist, a Társadalmi Egyesületek Szövetségének jubiláris keresztjét nyerte el, majd Pilsudski megmintázása után a lengyel Polonia Restituta Rend lovagja lett.

A közszeretetben állott csupaszív ember, akiben a Virradat sportszerkesztője, Képessy József, apósát gyászolja.

---

kel helyettesíteni égető szükségesség
A III-ik szakosztály azon tapaszta
nélkül a külföldről hozatnak be, tan
hető, hogy ezen kelmék itthon kész
mint később olcsóbb félselyem
nehány szövőszéknek valamely létez
házak szükségletét könnyen lehetne
ségekbe, hogy úgy mint Lyonban d
nak fel és a szövőművészet minteg
sorban érintkezésbe lépett egy szö
használandó művészi rajzok készítte
esetre, ha megfelelő kelmét elfoga
rendelések nála eszközöltessenek. A
hogy a terv idővel meg is fog va
több tagja készségesen ajánlkozott,
gatni fogja.

Ügyancsak a III-ik osztály kezd

SZŐDY SZILÁRD

szül. Nagykátán, 1878. Művészeti tanulmányait Bpesten és Olaszországban végezte. A világháború alatt harctéri szolgálatot teljesített, majd orosz fogságba került. Több hősi emlékművet, síremléket és portrét készített s ezen felül vagy ötszáz plakettet, melyek közül legismertebbek: Klebelsberg gróf, Vass József, Sipőcz, Wolff, Csilléry stb. Ő készítette a Bpesten 1932-ben felállított przemysli hősi emlékművet. Több munkája van a bpesti Szépművészeti és a Fővárosi múzeumban.

SZŐDY SZILÁRD

scultore e medaglista, nato a Nagykáta, nel 1878. Svolse i suoi studi a Budapest ed in Italia. Durante la guerra mondiale, prestò servizio al fronte e cadde prigioniero in Russia. Ha eseguito numerosi monumenti ai caduti, tombe e ritratti. Ha al suo attivo inoltre circa cinquecento medaglie, fra le quali sono notevoli quelle del Conte Klebelsberg, di Giuseppe Vass, di Sipöcz, Wolff, Csilléry, ecc. Recentemente ebbe l'incarico di eseguire il monumento ai Caduti di Przemysl. Numerose sue opere sono in possesso del Museo di Belle Arti e del Museo Municipale di Budapest.

Szödy Szilárd

Szödy Szilárd: A przemysli hősök emlékműve

Szödy Szilárd: Monumento agli Eroi di Przemysl

Csókásy

Szódy Szilárd

Révai XXI. 780. l.

Szödy Szilárd

Pilsudszki marsall bronzplakettjét, Szödy Szilárd szobrászművész emléktáblájának kicsinyitett mását ajándékozta Ferenczy Tibor főkapitány a varsói muzeumnak

Nemzeti Újság 1937. január 10.

képes mell.

Szödi Szilárd

SZŐDI SZILÁRD Szent Imre-szobrot készít, melyet a kőbányai Szent László-templomban fognak felállítani.

Magyar Iparművészet

1930. 142. l.

magam, ezen a húsvéton cipő nélkül maradsz. A ruhádat kifoltoztam, vesd le, ami rajtad van és öltözz fel kisfiam, mert át kell menned a szolgabíró úrhoz.

Nagyot dobbant a szívem. Hogyan menjek én a szolgabíróékhoz, sáros ujjakkal, mezítláb. Igaz, hogy nagyon jó ember, de a lakása tele van terítve olyan szőnyegekkel, amilyeneket én még sehol másutt nem láttam. Ugyan a mi szobánkban is van szőnyeg, de azt csak tepiknek hívjuk, mert a Radeczky néni varrta mindenféle tarka rongyból.

— Én nem merek, édesanyám.

— Hát mért nem mersz?

— Mezítláb vagyok, meg sáros is a lábam.

Édesanyám nagyot sóhajtott és megkérdezte:

— Fázik is a lábad?

— Nem fázik.

— Van a kisszobában fűszeres papir, tekerd fel szépen a lábadra, aztán csak eridj. Ajándékot ad a főszolgabíró úr.

Meghajtottam magam az apám gyászkeretes fényképe előtt. Mindig így kellett cselekednem, ha bementünk, vagy kijöttünk a nagyszobából. Átmentem a kisebbikbe és felvettem a megfoltozott szürke ruhát. Ilyen szép ruha nem volt a világon. Tengerészgallér is volt rajta. Ezt a gallért a Szécsi Lida varrta rá, mikor nálunk volt a gyászhét alatt. Különösen a nadrágot szerettem, mert a térd alatt össze lehetett csatolni s a Kucka úr, ki soká verekedett Boszniában, azt mondta, olvan, mint a bosnyákoké. A bosnyákok pedig külföldi nemzet, tehát tisztelni kell.

Megmostam a tavaszi sárral fedett lábam és négy szál hánccsal felkötöztem rájuk a fűszeres vastag papirját.

— No hadd lássalak — szólt rám az anyám.

abroncs szorul a szivére. Az abroncsot kis lakat zárja össze. Ha a lakatot szép szóval nyitogatják, az abroncs kitágul, megenyhül a szív, tele lesz bátorsággal, vidámsággal. Elpirul az arcunk az örömtől és szebben tudunk beszélni. De ha haragos a kis kulcs, gonosz szóból van öntve, az az abroncs még jobban összeszorul.

A főszolgabíró úrnak csak az arca volt haragos. A szavai meghűsítették égő homlokomat, szeliden, mint az utilapu levele a sebes lábat.

— No gyere velem te gyerek, és válassz.

Bementünk egy öles szobába. Régi bútorok, fegyverek, faliórák, kis szánkók, sárga nyergek hevertek egymás mellett. Az egyik fal előtt pedig annyi csizma állt „vigyázz!"-ba, amennyit én még Garas úrnál sem láttam, pedig ő csizmadia volt és negyven évig forgatta a dikicset. Minden csizma szárából sima sámfa fehérlett elő, hej, gondoltam, még a király gárdáját is ki lehetne itt stafirozni, már pedig a királynak nagy gárdája lehet, nagyobb, mint a királyné gárdadámja. Mert én akkor jól tudtam, hiszen Mezei kurátor mesélte nekem, hogy a királyt gárda, a királynét meg gárdadám őrzi

— Válassz egy párat, — parancsolt rám a szolgabíró úr —, amelyiket csak akarod. Nézzed meg jól, melyik a legkisebb csizma, mert úgy látom, nem nőtt még meg a lábad. Majd megnől, fiam. Sok rögöt kell taposni, mire megnől. Arra menj ki, amerre bejöttél.

Ott hagyott a gazdag szobában. Tanácstalanul álltam a csizmasorfal előtt. Volt közöttük sima, rámás, puhaszárú, keményszárú, volt lakkos meg kordován, fekete, sárga, ráncos, meg fehér is. Melviket válasszam? Ott a szélén, hegyes orral, fényes szárral, kitömve álldogált egy majdnem kicsi fejű, egészen új,

A második rózsadombi ajándékház építését megkezdtük.

Szódy Szilárd

Przemyzl emlékműve, amelyet a Margitlida budai hídfőjénél fognak felállítani. Szódy Szilárd műve

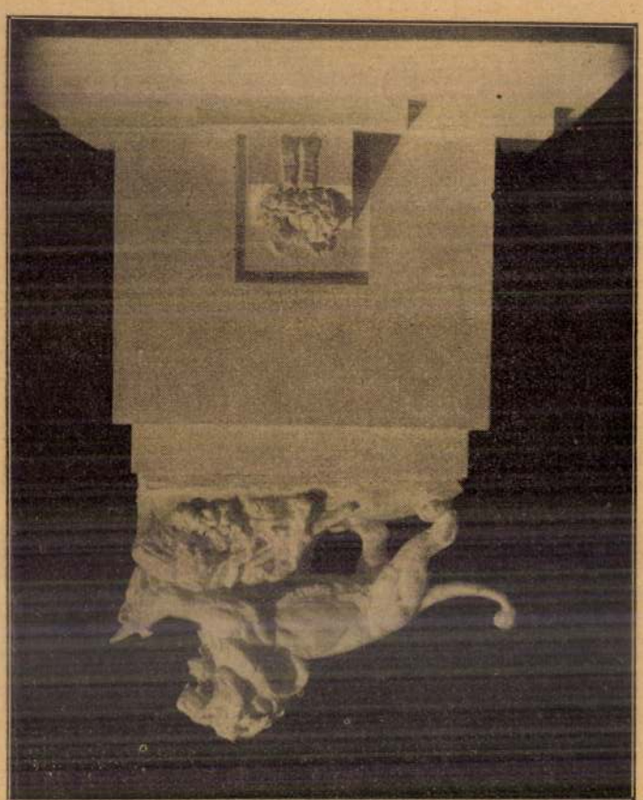

A tea nagyon jó volt. Meg is zavarta kissé a fejemet, mert a fűszeres papirt, meg a hánccsot elfeledte a kabátjáról keltőt-hármat és idezdta. A negyedik pár Szondy bácsihoz vándorolt. Ő gondozta a Kossuth szobrot, meg a parkot, hát igazán megérdemli. Márcos postás is kapott egy szép párat, sárgát. Anyámnak mindig nagy örőme volt, ha levelet hozott. Hadd kopogjon ezentúl sárgacizmában az anyám elé.

Bizonyosan azért vert meg másnap a sors, mert elosztogattam parancsnok lételmre az összes cizmakatonákat. Másnap megjött Zágrábból a keresztapám. Fényiő bunda is volt rajta, pedig már elültek a hideg szelek. Bevonultak anyámmal a nagyszobába. Késő bebivtak engem is.

— No hogy tanulsz? — szólt rám szigorúan. — Remélem, van olyan tantárgy is, amit az apád nem tanult meg?

— Ugyan Kristóf, — könyörgött az édesanyám — legyen kimélletes.

De Kristóf, a kerestapám, nekivörösödött és korholt.

— Szerencsétlen lészz, ha az apád vére folyik benned. Engem is tönkre tett. Elvitte a pénzemet. Nekem pénz kell! Értitek? Azért tettem meg ezt a veszekedett hosszú utat!

— Nézze Kristóf — könyörgött szelíden az anyám — hagyja a mi halottunkat békén pihenni. Jöjjön egy év multva és akkor már tudok törleszteni.

— A halottakat. A halottaknak a legkönnyebb. A halottak fekszenek, egyre csak fekszenek, mint a lusták, semmi gondjuk, fütyülnek ránk. Értil! De én tönkre megyek. Nekem ötszáz forint annyi pénz, amennyit egy halott se ér meg!

Neki akartam rontani a vörösszakállú Zágrábi Kristófnak, de anyám tekintete lecsillapított. Hanem mikor megfátta az almáriomra állított cizmámat és mohó mozdulattal felkapta, ráriyaltam:

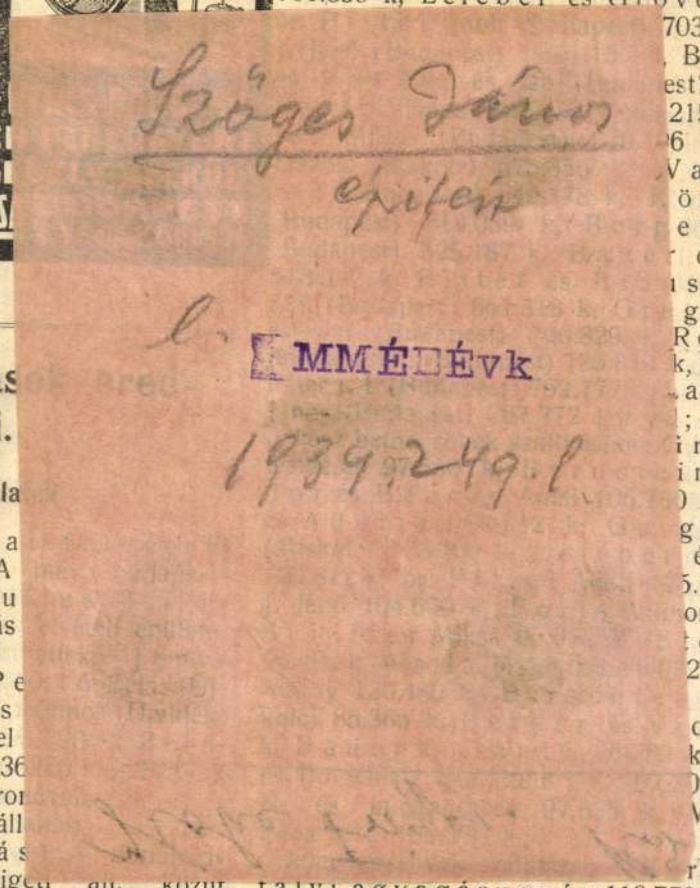

711.859 k, Leféber és Grove

703.

, B

est)

215

6 k

Val

öv

er

és

se

ge

Rel

k, M

an

;

irü

in

) k,

ge

és

5.77

os

ei

2 k

In

da

k,

) k,

M

res

ái.

közül

ózti, Cegléd város át-

k kőburkolattal leendő

. kir. államépitészeti

lejtést tartott. Egyedül

itkőbányákr.-t.

ot 31815 k 46 fillérrel,

ónivatalnál, vagy a budapesti

ármelyikénél teendő le és a nyugta

z csatolandó. Az általános szerző-

tes és a különleges feltételek, az

p és a szerződés tervezete a szent-

ohánygyár igazgatóságánál rendel-

nak.

(Kőszén szállitás.) A deb-

kir. dohánygyári igazgatóság az

909 szeptember 1-től 1910. augusztus

ő 1 évi időtartam alatt szükséglendő

000 mm. hazai származásu I. min.

litására versenytárgyalást hirdet. Az

gy kor. bélyeggel ellátott ajánlatok

tus 2-án d. e. 10 óráig nevezett

i igazgatósághoz nyujtandók be. A

az egy évi szállitási összérték 5%-a,

ely adóhivatalnál, vagy a budapesti

rak bármelyikénél teendő le és a

ajánlathoz csatolandó. Egyéb tudni-

általános szerződési, részletes és a

feltételekben foglaltatnak, a melyek az

lappal és a szerződés tervezetével

ebreceni dohánygyári igazgatóságnál

endelkezésre állanak.

Kőszén szállitás.) A pápai

hánygyári igazgatóság az üzemében

tember 1-től 1910. augusztus 31-ig

évi időtartam alatt szükséglendő

00 mm. hazai I. min. kőszén szál-

ersenytárgyalást hirdet. Az ivenkint

élyeggel ellátott ajánlatok augusz-

d. e. 11 óráig nevezett dohánygyári

hoz nyujtandók be. Az ajánlatokat

A makói kül- és belter

leány-, gazdasági iskolá

házakhoz szükséges 22

vasuton szállitott bükl

szén szállitására árle

julius 15-én d. e.

szilágyi Sándor

lakásán megtartatni.

ugyanott megtekinthető

Kisujszállas. (Tüzif

ujszállási kir. járásbirós

1910. évben szükséges

tüzifa szállitásának b

nevezett kir. járásbiró

irodájába tüzetik ki. K

bánatpénzt a kisujszáll

A nyugta az ajánlatho

tételek a biróság veze

ugyanott az ajánlati m

Zengg. (Szén szá

kir. dohánygyári iga

1909. szeptember 1-tő

terjedő 1 évi időtartan

egy 3000 mm. hazai I.

versenytárgyalást hirde

gel ellátott ajánlatok a

10 óráig nevezett doh

nyujtandók be. Az aj

lapon megszerkesztve k

pénz az egy évi szállit

valamely adóhivatalnál

pénztárak bármelyikén

az ajánlathoz csatolan

erőátvitel, jelző csengők, távszólók és villámháritók berendezé

ERZ HENRIK

ület és műbádogos

Szőgyes János

Szőgyes János építészmérnök, építőmester, magas-, mély- és vízépítési vállalata, iroda, XI. Minerva-u 9. 468-147

Bptávb 1940-szept.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Szöghy Csaba
ÉSZAKMAGYARORSZÁG
1983 APR

Félszáz festmény és grafika

A Borsodi Szénbányászati Tröszt művelődési klubjának egyik kis különszobájában kiállítás nyílt a napokban. A trösztöt dolgozóinak képzőművészeti szakköre ad számot a mintegy félszáz grafikával és festménnyel egy esztendő munkájáról. A tárlat anyaga nem egységes, nem is lehet az, hiszen a szakkör tagjai igen különböző korúak, különböző képességűek, különböző az érdeklődési körük, mások az adottságaik, van köztük kezdő és akad olyan, aki már évek óta igen sok tehetséggel próbálkozik a képzőművészettel. Egy tanulság ennek ellenére mindjárt leszűrhető: a szakkör helyesen értelmezi feladatát, nem művészkedő embereket akar nevelni, hanem olyanokat, akik megértik a műalkotásokat, hozzáértően szemlélik azokat és a maguk tevékenységével dolgozótársaik érdeklődését is fel tudják kelteni a képzőművészetek iránt.

Egy év munkája tükröződik a kiállított művekben, egy „szigorú iskola egy évi munkája", ahogyan a katalógus írja. Az egy év alatt a szakkör tagjainak el kellett szakadniok a megrögzött, sokszor hibás szemléletektől és meg kellett tenniök az első lépéseket a művészet megértése felé. Igy jellemezte a szakkör munkáját a kiállítást megnyitó Szöghy Csaba, a klub művészeti titkára és erről beszélt szűkebb körben a szakkör „szigorú iskolájának" mestere, Seres János festőművész.

A kiállított munkák ék
illusztrációk a fentebb vall
elvi állásfoglaláshoz. Műh
munkák, kísérletek a szó
jobb, legnemesebb értelmében. Vázlatok a környezetről, egy-egy téma megközelítése több oldalról, több fajta megfogalmazás megkísérlése. A táj és az ember a képek két fő motívuma, de az ember még nem jelentkezik alkotóként, még csak studiumok modellje. Egy-két bányász témájú vázlatot is láttunk, több érdekesen komponált csendéletet és néhány megragadó tájképet.

Debreczeni László, Kállai István, Klein Béla, Kozma Gábor, Kiss Mária, Pataki Márta, Roncsák György alkotásait láttuk ez alkalommal. Bizonyára van a szakkörnek még néhány tagja, akiknek alkotásaival későbbi kiállításon találkozhatunk. Ez a kiállítás a jó szakköri munkát bizonyította.

őszinte m
nek oly
tanúbizo
— *A*
lom.

omtávú vasu
izben azonban
tnak mondja
óta. Nemcsak
gnak is a leg-
égtében 95 ki-
nagárdról in-
odrogköz lapá-
ti Hegyalját,
n a Hegyköz
yarogva nagy
eg a végállo-
éhány skatu-
sze. Igy olyan
ha egy képes-

en a vidéken!
ezer embert
l Sárospa-

tik minden tizedikén. Zárszám
42 forint 44 fillér volt náluk egy-egy munkaegység értéke. Azért csak ennyi, mert tavaly nagyon sokat építkeztek, és teljesen gépesítették a gazdaságukat. Jó tsz az övék, régi is, több mint tízéves.

— Nohát, akkor mikor volt jobb mama — szegezte a néninek a kérdést némi hallgatás után az árukísérő —, nos, mikor volt jobb: most vagy régen, amikor még megvolt a 12 holdjuk?

Kisvonaton

se jött zavarba a vá-
. Minket jobban meg-
an vártuk a válaszát.
csak ide — kezdte nyu-
m igazított egyet álla
ndő kötésén. — Van két
fiam. Egyik sincs már
obbik lányom Újhelybe
gy rádióműszerészhez.
dolgoznak a férjével
eresnek. Most jövök tő-
stolót vittem nekik a
z már a második hízó
rácsonyra vágtuk, a má-
svétra. A másik lányo-
li vette el. Parasztfiú
traktoros lett. A fiam
torosságot Szabadszál-
az Új Életben dol-
égük van az asszo-

a fiatalember
mama, mikor

ügyet se

Erzsébet Szögi

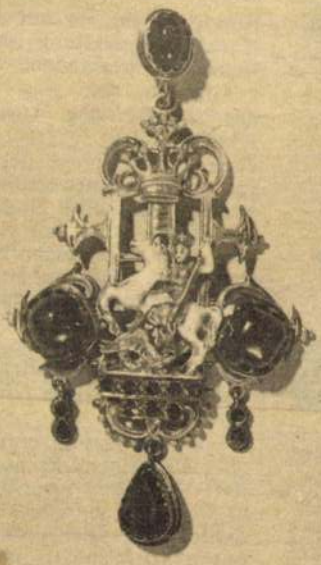

Anhänger von Erzsébet Szögi, der die Reiterstatue des Hl. Ladislaus darstellt.

G. Koch: Besuch bei der Goldschmiede-familie Bartha.

Daily News, 1978. Jan. 26.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1969 FEB. 16
EVANGÉLIKUS ÉLET

Szőgyi Lajos

Egyházunk 1919-ben

III.

Voltak kapkodó jelenségek is egyházunkban. Indokolatlan opportunizmusból vagy félelemből egyes lelkészek azokkal a jogokkal sem éltek, amelyekre módjuk lett volna. Az ilyeneket az egyházi sajtó nyilvánosan meginti. Marcsek János, budapesti vallástanár, az Evangélikus Őrálló hasábjain helyteleníti, hogy egyes lelkészek nem merték igehirdetésre megnyitni ajkukat, s az Isten igéje után vágyódó lelkek kielégítetlenül távoztak a templomból. Másutt a lelkész feloszlatta az egyházközséget, s mint szabad egyházat, újonnan szervezte a jelentkezőkből. Ezzel persze evangélikus egyházunk kereteit bontotta meg. A cikkíró jogosan hangoztatja, hogy egyházi autonómiánkat a tanács-kormány egyetlen intézkedése sem függesztette fel, sőt a vallás szabad gyakorlatát biztosító rendelet alapján teljesen tiszteletben tartja mind az igehirdetéshez való jogunkat, mind az egyház szervezeti életének a megnyilatkozásait.

A Harangszó egyáltalában nem kesereg, amiért a hitoktatás kiszorult az iskolából. Sz. M. monogramos (Szalay Mihály?) cikkíró így értelmezi az új helyzetet: „Minden akadály ellenére is iskolából való kiküszöbölése nem árt, hanem inkább hasznára válik a vallásnak. Eddig az egyháznak kellett sürgetni a szülőket, hogy gyermekeikre fordítsanak gondot, most a szülők fogják kérni az egyházat, hogy legyen segítségükre gyermekeik nevelésében. És az egyház nagyobb erővel, nagyobb buzgalommal siet a szülők segítségére."

Nincs kétségbeesés amiatt sem, hogy a lelkész egyedül egyházközségének önkéntes adományából él. Ez azzal a következménnyel járt, hogy a lelkész megszabadult az anyagi dolgokkal való bajlódástól, a gazdálkodás gondjaitól, és kizárólag híveinek adhatta egész tevékenységét. Persze, sok gyülekezetben a hívek nem tudták, és néhol nem is akarták eltartani a lelkészt. Elsősorban ott voltak bajok, ahol a lelkész hivánszerű járandóságát nagyon magasnak találta a nép, s ezért nem voltak hajlandók például a hiványban megállapított 80 köbméter fát kiadni, amikor azt elhasználni úgysem tudja a lelkész, hanem több mint a felét el szokta adni. Ehhez hasonlóan nem adták meg a 100 pozsonyi mérő gabonát sem, hanem csak annyit, amennyi a háztartáshoz szükséges. Az anyagi problémákban Noszkó István rákoskeresztúri lelkész a saját példáján keresztül ad tanácsot. A kántorral együtt már több mint egy éve senkitől sem kértek stólát, hanem csak azt fogadták el, amit az illető önként adott. Hogy ez gyakorlatban mit jelentett, ezt így fejezte ki: „Sohasem lehetett volna olyan közgyűlést összehozni, amely a stólát csak a felére is felemelte volna annak, amit a hívek szeretetből adományoznak." Ehhez képest nem kívánnak hivány szerinti juttatásokat, hanem mindenből csak annyit, amennyit a hívek szeretetből adományoznak. A következő lelkészek ellenállásra találnak, ellenben elmúlnak az aggasztó tünetek, ha a lelkész evangéliumi magatartást tanúsít.

Amint a nép látta, hogy elmúlt egyházunk felől az a tehertétel, amit a nagybirtok és nagytőke háborús kormányának kiszolgálása jelentett, nagyobb bizalommal fordult a lelkészekhez, jobban megbecsülte egyházunk szolgálatát is. A Harangszó arról ad hírt, hogy „a templomok újra kezdenek megtelni". Az államsegély megszűntével a hívek mélyebben átérezték egyházfenntartási kötelezettségüket, és az elmúlt évekhez képest megsokszorozták adományaikat.

Mindent egybevetve: egyházunk nehéz helyzetben találkozott először a proletárdiktatúrával. Számos világi egyházi vezetőnek és lelkésznek rossz volt a lelkiismerete a világháborús évek alatti magatartása miatt, azért eleve idegenkedve fogadta az új fejleményeket. Ugyanakkor a néptömegekben rejlő forradalmi erő fellelkesítette egyházunk népét is. Sokan fáradoztak annak kimutatásán, hogy a protestáns haladó hagyományok nyomán mennyi sok kapcsolódó pontban találkozik egyházunk a szocializmus törekvéseivel. Sokkal nagyobb méretű lehetett volna egyházunk rokonszenvezése a Tanácsköztársaság erőfeszítéseivel, ha nem érik ennyire készületlenül egyházunkat az egyházpolitikai reformok, ha valamelyes átmenetet engedélyeztek volna például az anyagi önfenntartás útjának megtalálása terén. Azonban a fennálló nehézségek ellenére is őszintén kereste egyházunk a meginduló szocialista fejlődésben a maga építő életútjának kereteit, s amint az eddigi dokumentációból kitűnik, alapvonalaiban már meg is találta az új helyzethez alkalmazkodás lehetőségeit. A kedvezőtlen nemzetközi erőviszonyok, belső árulás, politikai hibák következtében az első magyar szocialista kísérlet megbukott ugyan, de kitörölhetetlenül mély nyomot hagyott a nép szívében, s nagy tanulsággal látta el egyházunkat is: küldetésével jut ellentétbe az az egyházi magatartás, amely elszakad a néptől, de újra vissza lehet találni a helyes útra, az evangéliumi egyszerűség útjára.

D. Dr. Ottlyk Ernő

NÉGY JEZSUITA PÁTER KILÉPETT A SZOLGÁLATBÓL

Négy amszterdami jezsuita páter január 26-án bejelentette a templomi istentiszteleten, hogy március 1-én kilépnek a kök nem akarják meghagyni szolgálatukban a házas lelkészeket és hogy a katolikus egy-

a Vasárnap igéje

A nagyobb örökség

1 Mózes 13,7—18

A látszat csal ebben a történetben is. Már-már aggódunk Ábrahámért, hogy egyiptomi megmenekülése és gazdagsága veszélybe sodorják és így alkalmatlanná válik az ígéretek hordozására. Ha nem is kimondottan a két rokon között, de pásztoraik között viszály tör ki. Ábrahámnak minden oka és magyarázata meg lett volna, hogy rendreutasítsa Lótot és

1 Mózes 13, 7—18 — Szőgyi Lajos munkája

hatalmi szóval vessen véget a civakodásnak. Hiszen az ígéretek Ábrahámnak szóltak és eddig minden veszélyben vele volt az Úr.

Ábrahám nemcsak azt a veszélyt ismeri fel, hogy az idegenek előtt lejátszódó „versengés" rossz színben tünteti föl őt, az Istenben igazán hívő embert és a vele „vándorló" Lótot. A nagyobb veszély abban rejlett, hogy hite alapján magasabbrendűnek képzelhette volna magát Lótnál és környezeténél. Az az első nagy kísértés jelentkezett Ábrahám életében, hogy *hitéből fegyvert kovácsoljon magának* és hatalmi szóval kényszerítse rá akaratát a másik emberre, aki még nem járta meg a hitnek nagy és küzdelmes iskoláját.

Nem valami „nemeslelkűség" vagy éppen „gyengeség" indítja tehát Ábrahámot arra, hogy megossza az ígéret földjét Lóttal. *Az erőszak nélküli hitet példázza meg tettével.* Mert magunkkal szemben sokszor kell alkalmaznunk a hitnek önmegtartóztatásra, az emberi vágyak és kívánságok visszaszorítására alkalmas fegyverét, de nem adatott meg nekünk az a feladat, hogy a hit önhittségébe esve másokra is rákényszerítsük a magunk életformáját.

A látszat szerint Ábrahám a vesztes. Lót kiválasztja magának a Jordán mellékének vízben és legelőben gazdag vidékét. Az igazság szerint azonban Lót a vesztébe rohan, amikor Sodoma és Gomora vidékén telepszik le, Ábrahám pedig „az ettől megmentett, megváltott" szolgája marad Istennek. Mert bár ettől a pillanattól fogva egészen egyedül marad, még a rokontól is külön kell válnia, de *egy fokkal megint közelebb kerül Istenhez.*

Mert Isten megszólítja és újból elhangzik az ígéret, amely bevilágítja az egyedül maradt Ábrahám életútját. Övé lesz mindaz, amit szemével be tud látni és ő lesz az ősatyja annak a választott népnek, amelyből a második Ádám származik, hogy visszavezesse az egész teremtett világot Teremtőjéhez. Ettől fogva nyugtalanul bolyong Ábrahám ide-oda az ígéret földjén, mindenütt az irgalmas Isten lábnyomait keresve.

Vándorútján mindig az imádságban pihen meg és nyer új erőt. Itt is, a Mamré tölgyesében. A hitért vívott harcban ő is ellankad sokszor. De az Isten színe előtt felüdül és erőt gyűjt, hogy tovább tudjon vándorolni az engedelmesség útján.

Nem véletlen, hogy az Újtestámentom Ábrahámmal kezdi a Krisztusról szóló örömhírt. És a régi, Ábrahámnak adott ígéret teljesedik be a Feltámadott szavában: minden nemzet részesül a Krisztus ajándékozta bűnbocsánatban és áldásban és „az Ábrahám áldása a pogányoké is lesz a Krisztus Jézusban" (Gal 3,14).

Dr. Pálfy Miklós

A SAJTÓOSZTÁLY KÖZLEMÉNYE

A Sajtóosztály értesíti a gyülekezeteket, hogy a Keresztyén Énekeskönyv új, nagy alakú kiadása nyomdatechnikai okok miatt csak a tavasz folyamán jelenik meg. A megjelenést annak idején hirdetni fogjuk. Az énekeskönyvre előjegyzést nem fogadunk el, a megjelenés után korlátlanul áll a gyülekezetek rendelkezésére.

— **ELCSERÉLNÉM** magányos kertes házban 1 szoba félkomfortos, munkavégzéssel egybekötött lakásomat. A munkáért havi készpénz és természetbeni juttatás van. Keresek belterületen hasonló főbérletet első emeletig. Takács Mihály, Budapest. X., Kápolna u. 14. kertikapu.

Szőgyi Judit

A tízéves Juditnál, aki már Japánban és Indiában is sikert aratott

A művésznő megilletődve ül velem szemben. Szőke, kedves, alig tízéves. Előttünk nagy halom rajz, festmény. Az aláírás — gyerekes gömbölyű betűkkel — Szőgyi Judit.

— Jutka kétéves kora óta rajzol — meséli édesapja. — Még járni is alig tudott, mikor először csente el íróasztalomról a ceruzát. Emlékszem, egy téli este történt. Én tervrajzaimat készítettem. Mérnök vagyok. Julcsa lábujjhegyre állt és a magas íróasztalról lesodorta a ceruzát. Letelepedett a zongora alá és egy papírdarabra csinos hölgyet kanyarított.

Igy kezdődött Jutka pályafutása. A zongora alól hosszú út vezetett a hírnévig.

1955. Japán. Reiter Ágoston, a Képzőművészeti Gimnázium volt igazgatója küldte ki a nemzetközi gyermekrajz-kiállításra a hétéves tehetség rajzait. A megszeppent szöghajú festőművész elpirul, mikor elém teszi a kitüntetést.

1957. A Shankar's Weekly indiai képes hetilap rajzokat közöl a világ legtehetségesebb ifjú művészeitől. A magyar kislány munkái ott is nagy feltűnést keltettek.

Ugyanabban az esztendőben gyermekrajz-pályázatot indított a Népszabadság. Szőgyi Judit „Pajtásaim között" című képéért elismerő oklevelet kapott.

1958 őszén kiállítás nyílt a Technika Házában. Festményei a felnőtt művészek alkotásai között is megállták a helyüket.

Nézegetem a képeket. Témájuk megragad. Nem környezetét, a fiatalokat rajzolta. Kicsit „koravén". Kritizál. Minden műve állásfoglalás. Egyik legérdekesebb képe a most kiállított „Miss Európa" — csodálatosan áttetsző impresszionista színeivel.

— Jutka rendkívüli tehetség — ez a véleménye Székely

„Estélyiruhás nő" — Szőgyi Judit tollrajza hétéves korából.

Lászlónak, a kiállítás rendezőjének — Vigyázni kell, nehogy eldobja az ecsetet, a ceruzát és másfelé forduljon érdeklődése. A hasonló korú, tehetséges gyerekek között sokan érzik magukat „elhivatottnak". Legtöbbször azonban a kezdeti fellángolás vége visszaesés, megállnak a fejlődésben. Egy szép napon már más áll érdeklődésük középpontjában.

Jutka szülei vigyáznak, és minden módot megadnak, hogy a művészettel foglalkozzon.

Tavaszra önálló kiállítást terveznek legsikerültebb alkotásaiból.

Szőgyi Jutka szorgalmasan dolgozik. Amint befejezi a tanulást, fogja az ecsetet, egymás után kerülnek ki keze alól a szebbnél-szebb képek. Készül a tavaszi tárlatra.

Mikor elbúcsúzom, még egyszer visszanézek. Jutka már ott ül az asztalnál. Lába kalimpál a levegőben, foga közé szorítja a ceruzát. Most tanul. A hírnév mellett a kitűnő osztályzatokat is meg kell tartani.

Miklós Zsuzsa

E.H. 1958 XII.31.
III egz 306

Kérek még egy palack badacsonyit.

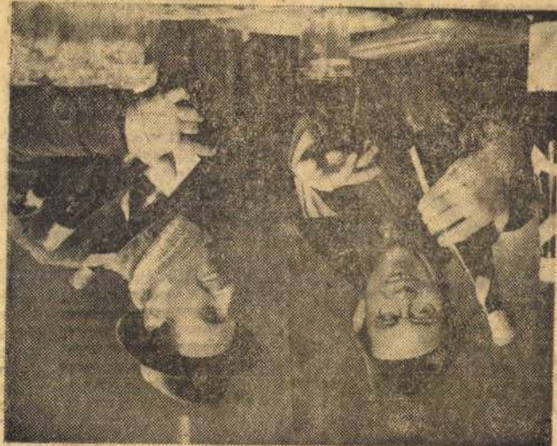

Készülődés Szilveszterre

A szerelem fészkei

Szép film. Szép, romantikus, érzelemdús, erotikával átitatott a *Benoite Groult* sikerregényéből forgatott francia—kanadai—német alkotás. A romantika nem válik giccsé, az erotika sehol sem csap át öncélú szexbe, aki pedig pornót akar nézni, ne ezt a művet válassza. Egy emancipált nő szemszögéből kísérhetjük nyomon egy egész életen át, egy szó szerint sírig tartó szerelem megható történetét. *Andrew Birkin* forgatókönyvíró-rendező a gyengébbik nem szemével láttatja a nő–férfi kapcsolatot mind az ágyban, mind az ágyon kívül.

A skót apától és francia anyától származó tinédzser lány egyik skóciai nyári vakációján beleszeret egy halászmestersége t választó parasztfiúba, ám hiába szeretik egymást, a függetlenségét féltő párizsi értelmiségi lány nem vállalja a halászfeleség szerepét. Eltérő társadalmi helyzetük, kulturális érdeklődésük és jellembeli különbségeik miatt látszólag eltávolodnak egymástól. Az évek során mindketten megházasodnak, ám a boldogságot csak emlékeikben találják meg. Szakításukat követően egy évtizednek kell eltelnie, hogy ismét találkozzanak. Ugyan addigi életüket nem adják fel — az elvált érett asszony egyetemi tanár Amerikában, az idősödő halászember három gyermekét neveli, ha nincs a tengeren —, ám évenkénti találkozásaik mind érettebbé válnak, túlnőnek testi vágyaik kielégítésén. Megtanulják tisztelni, szeretni egymás értékrendjét is.

Az amerikai filmáradatban üdítő megpihenni ennél az európai születésű, érzelemgazdag filmnél. A bájos *Greta Scacchi* és az ártatlan arcú *Vincent D'onorio* hihetően jeleníti meg a szerelmespárt az eltérő életkorokban. Aki pedig megkönnyezi a film végét, annak némi vigaszt legalább az nyújthat, hogy a két nagyszerű színész a valóságban együtt él. *(Constantin-Film)*

(falus)

● Az előzetes tájékoztatással ellentétben — amint azt az Operaház igazgatósága hírül adta —, a Nádasdy bérlet tulajdonosai február 9-én láthatják a Bánk bánt; az Udvardy bérlet legközelebbi, 4. előadása február 10-én a Titus kegyelme, a Házy bérleté pedig február 11-én a Cosi fan tutte.

● *Két változás is lesz a Budapest Bábszínház februári műsorában: február 21-én vasárnap délelőtt fél tizenegykor és délután 4-kor a Hamupipőkét adják elő, másnap, február 22-én este 7 órakor viszont a Pierrot a Bábszínházban című előadás elmarad.*

Német pénzből Óbudán

Az elszármazott szerpentintáncosnő

A magyar filmszemle javában tart, egy érdekesnek ígérkező bemutató azonban még hátra van. Azért nem írom, hogy ősbemutató, mert az január végén már megvolt: Saarbrückenben, a német nyelvű filmek fesztiválján. Ott e produkció a német filmgyártást képviselte, itt a magyart. Koprodukció tehát.

A címe kétféleképpen is értelmezhető. A *Die Serpentinentänzerin* azt jelenti, hogy a századfordulón táncosnők léptek föl az utcán. De arra is utal, hogy a mai tornászlányok színes papírszalagokkal, ha úgy tetszik: szerpentincsíkokkal adnak elő mutatós számokat. Nos, *Helmut Herbst*, a hatvanhoz közelítő német rendező — egyébként a filmhatások tudós professzora az offenbachi főiskolán — a kétféle jelentés társítására törekedett. Ötvenmillió forintból Magyarországon forgatott egy olyan játékfilmet, amelynek női főszereplője, a ruhában és ruha nélkül is reprezentatív *Karina Fallenstein* utcai táncosnőt jelenít meg. Meztelen bőre fölé lebernyeget ölt, ezt hullámoztatja a kamera előtt. Persze, egy régi, kurblis kamera előtt, ezt működteti *Ben Becker*, a fiatal és szőke színész, aki egy *Vácról* való fotográfust játszik. Az 1905-ös történet szerint ugyanis a filmre vett tánc bődítja el a vetítésre tódulót megeket. Ismerkednek az új látványossággal, a század elején fogalmuk sincs arról, hogy a század végén majd egy német rendező róluk forgat játékfilmet. Német pénzből, túlnyomórészt magyar színészekkel.

A forgatókönyvíró *Kardos István* fordulatos történetét az operatőr *Kardos Sándor* örökíti át a celluloidszalagra. Főszerepet játszik a világhírű rendező, *Wim Wenders* kedvenc színésze, *Otto Sander* és a nem kevésbé világhírű rendező, *Rainer Werner Fassbinder* kedvenc színésznője, *Eva Mattes* (ez utóbbi egyébként meglepően jól énekel, magyar népdalt is). Az igazi főszereplő azonban *Óbuda*. A főtér, a főleje magasodó városházával és a közepén terpeszkedő vécével. A helytörténeti múzeum, amelynek ablakából a váci fényképész rálát a korabeli világra. Az új Sípos halásztanya, amelynek megrakott asztalánál régi öltönyökben fesztő statiszták esznek. A Zichy-kastély, amelynek udvara drámai eseményeknek ad otthont. Fontos szerepet, játszik még az egyik legjelentősebb vidéki karakterszínész, *Dobák Lajos* (művészet- és művészetkedvelő bárót jelenít meg). Továbbá *Bata János*, aki egy minden lében kanál mozigépésznek, *Kézdy György*, aki fanyar koldusnak, *Farkas Antal*, aki marcona polgárnak és *Kólyesy György*, aki szapora kezű borbélynak kölcsönzi személyiségét. A kocsizörejt meg a lónyihogást *Réti János* hangmérnök szolgáltatja.

A szerpentintáncosnő című film érdekes, a saarbrückeni ősbemutató alkalmából például sok kérdést váltott ki a német kritikusokból. Azt senki sem firtatta, hogy a rendező miért éppen nálunk forgatott. Pedig a válasz kézenfekvő: kevés az egymilliós márka, csak arra elég, hogy olcsó helyszínen dolgozzon belőle a stáb. Ráadásul Óbuda környékén jó filmesek és színészek is találhatók.

Zöldi László

Tárlatunk

Szögi András: Asszony fények

Nemzedékek szépmívei

Szegeden, a Móra Ferenc Múzeum Képtárában látható március 15-ig a Szépmíves Céh téli tárlata, melyet Szuromi Pál művészettörténész rendezett.

Adott az egyetemes alföldi forrás. Ezt a látványkincset az 1850-es évektől a szolnoki képzőművészek, a századfordulótól a vásárhelyi festők használják, értelmezik. Új elemekkel, a mélységig hatolva, a lényeget föltárva. Mindezt máig kimeríthetetlen, zárt erő.

A szegedi piktúra hagyománya eleve más — ablakot nyit a nagyvilágra is —, az itt lendülő művekben Európa és a Tisza-táj találkozik az eszmények szabadságában, az eszközök tágasságában. Az 1991-ben alakult Szegedi Szépmíves Céh erősíti és folytatja ezt a nemes gyakorlatot. Az összetartozás egyetlen előfeltétele az újat alkotó szándék és szigorú törekvés a minőségre. Nyitott és bő a stílushatár. A csoportszépség olyan mérték, mely mindenkit egyéni álmaira és megoldásaira biztat. Itt több nemzedék dolgozik együtt családi kötelékben, elég *Stéhlik János* és ifjú *Stéhlik János*, *Cs. Pataj Mihály* és *Pataj Miklós*, *Fontos Sándor* és *Fontos Zoltán* eredményeire utalni. Újdonság, hogy mesterek, művészek és a festészet jelöltjei dolgoznak egy társaságban. Könnyebbség, hogy *Kopasz Márta*, *Kass János* grafikánk, *Varga Mátyás* a magyar szcenika olyan alapmértéke, melyre informatív készséggel a fiatalok is figyelhetnek.

Üdítő a sokrétűség, mert a minőségre törekvés általános szigora hitelesíti. Ez a tény óvja meg a csoportot az eklektikától, hiszen a számtalan irányzatot a festői érték harmonizálja egységes képi összhangzattanná.

Akadnak tiszteletbeli tagok — mint *Király Sándor* és *Szabados Árpád* —, meghívott vendégek, közéjük tartozik a tempéjait szilárdan őrző *Bakonyi Mihály*, és törzstagok, akik közül e téli tárlaton *Pataki Ferenc* víziós erejével, *Nagy Károly* folklorisztikus szürrealizmusával, *Kovács Lajos* op-artos fegyelmével, *Novák András* érzékeny autonómiájával tűnik ki.

A groteszket *Hemmert János* képviseli, a színes líraiságot *Cs. Pataj Mihály*, a lokálpatriotizmust finom árnyalatú, könnyeden fegyelmezett *Szegedi Háromkirályok* linójával *Kopasz Márta*.

Elmondhatjuk, hogy az összefogás tiszta erkölcsisége esztétikai értékrenddé alakul a Szépmíves Céh közreműködésével, mely távlatait tekintve a szegedi képzőművészeti élet új fejezete lehet.

Losonci Miklós

Hollywood is megirigyelheti?

Világszerte számon tartják azt a napot, amikor dőlni kezdett a berlini Fal. Azt viszont egyelőre csak *Szomjas György* *Roncsfilmje* jegyzi, hogy akkor nemcsak ott, a két világrendszer határán, hanem nálunk, a Szigony utcában is ledőlt a szabadságot adó, ugyanakkor indulatokat felszabadító fal. Mindenki mindenki ellen fordult, olyannyira, hogy a történésekből jelennünk groteszk tükreként kiváló burleszk készült. A Roncsfilmet ... amelyet már láthatott a közönség — szombaton délután vetítették a 24. Magyar Filmszemle versenyre szánt alkotásai között.

— Amikor alkotótársaimmal, *Grunwalsky Ferenccel* és *Szőke Andrással* vagy három éve dolgozni kezdtünk, még nem sejtettük, hogy körülöttünk háborúk törnek ki, felfordul a világ, ennyire elszabadulnak az indulatok. Mi csak azt akartuk megmutatni: milyen is a rendszerváltás a mindennapokban, mondjuk a Józsefvárosban. Napilapokból gyűjtöttük a rendőrségi híreket; fejbe vágta, megkéselte, megpofozta. Munkához láttunk, a vásznon megjelentek a munkanélküliek, az alkalmi munkások, a maffiózó zöldségesek, és — hogy, hogy nem — azt hiszem, rajtuk keresztül sikerült a napi történelem egyik sajátos, jellemző képét megformálni.

Szomjas György, mint már annyiszor, most is a közönségnek készített filmet. A játék nem magasztos, viszont szórakoztató.

Az újságból vett történeteket a VIII. kerületi Gólya névre hallgató kocsma, a grund, a bérház és lakói képviselik. Olykor rejtői a képsor, s a rendező boldog, hogy a nézők nevetnek, feleselnek a figurákkal, mert úgy tűnik, magukénak érzik a játékot. Szomjas az utóbbi tíz évben sajátos eszközeivel mindig igyekezett követni a mi kis magyar valóságunkat. Sohasem kötődött — a Roncsfilmmel sem kötődik — szorosan a politikához, mégis hű tükröt tart a hétköznapoknak. Reméli, hogy a szemlét követően is sikeres lesz majd az alkotás. Drukkol *Koltay Róbert Sose halunk meg* című játékának, mert állítja: ha szórakoztatóan dolgozzák fel mindazt, ami bármelyikünkkel megtörténhet, versenyre kelhet a magyar film akár Hollywooddal is.

-fazekas-

A nyolcadik törpe

A túlélés mestere

Torokszorítóan szép és hiteles filmet készített Bozsogi János egy kalotaszegi hagyományőrzőről, Kovács Pali Ferencről, s aki a „háromszáz füstöt" számláló színmagyar falu, Makófalva népi kultúrájának, hagyományainak életben tartására tette föl az életét. A Sárdi Mihállyal közösen írt film címe: „A nyolcadik törpe", a film hőse ugyanis élete első színházi szereplésekor egy „Hófehérke"-előadáson csak nyolcadik törpeként kapott játéklehetőséget. Ez a nem túl szerencsés pályakezdés mindazonáltal eldöntötte sorsát: színházi tanulmányokat folytatott, létrehozott egy műkedvelő színkört, s rég feledett népszínművekkel, magyar klasszikusok darabjaival járják a kalotaszegi falvakat... A rendező, Bozsogi János találóan nevezi őt az „életben maradás mesterének", hiszen Kovács Pali Ferenc hihetetlenül mostoha körülmények közepette, ám ugyancsak hihetetlen elszántsággal és akarással teremtett valódi közösséget Makófalván — egy közösséget, amelyhez tartozni a falu apraja-nagyja számára ma már dicsőség dolga.

A Mozgókép Innovációs Társulás és Alapítvány, valamint az MTV1 közös produkcióját holnap, február 8-án, hétfőn este 6 órakor láthatják a Filmszerda nézői a Szindbád moziban. (majoros)

Még nyitott az életmű

A Meseapó álmai

A 70 éves Schéner Mihály élénken tiltakozik az ellen, hogy Békéscsabán a Munkácsy múzeumban megnyílt tárlatát életmű-kiállításnak nevezzék.

— Nekem fantasztikusnál fantasztikusabb álmaim vannak, amiket meg is valósítok. Merész álmok nélkül élni sem érdemes, és még messze nem értem a végére — mondja a mesebeli nagyapó művész.

A gyűjteményes kiállítás alkalmából kérdeztük további terveiről. Talán nincs a képzőművésznek olyan ága, amivel ne kísérletezett volna. Festmények, rajzok, fafaragások, szobrok, díszlet- és jelmeztervek egyaránt láthatók ezen a kiállításon.

Talán mindezeknél büszkébb a Meseházra. A megálmodott bábok, gyermekjátékok gyűjteménye, amelyeknek szintén a vidám, harsányi város, a szülőföld adott otthont.

— Kísérletező ember vagyok. Mindent szeretnék kipróbálni, minden munkám olyan, mint egy kirándulás soha nem ismert tájakon. Igazából a tér vonzott. *Strobl Zsigmond* már a főiskolán belém oltotta ezt a vágyat, így kezdtem faragni. Bábokat, gyerekjátékokat. Rajzolni soha nem szerettem annyira, és hogy most nem tudok elképzelni egyetlen napot sem rajzolás nélkül, azt valójában *Nagy Lászlónak* köszönhetem. Ő vett rá erre annak idején mint az ÉS szerkesztője. Általában egy vonallal rajzolok. Nincs többre szükségem ahhoz, hogy elvezessem magam a struktúrához.

— Mi az oka, hogy játékai nem váltak ismertté?

— Nem gondoltam rá, nem is jártam utána, hogy játéktervéimből valóság, ipari termék legyen. Az viszont szomorúvá tesz, hogy sem nekem, sem másnak nem sikerült áttörnie a magyar játékgyártás merev konzervatizmusát. Kevesen ismerték fel játékaimban az újdonságot, a kreativitást, a másfajta ízlést. Mégis boldog lehetek, mert egyik legnagyobb álmom, a Meseház megvalósult, és remélem, meg is marad. 1978 óta álmodtam róla, és 6 év alatt csak elkészült. Egy kis műhely, egy kis kelesztőtekő lehet a gyerekeknek, hogy belekóstoljanak az álmaik megvalósításának örömébe.

-képe-

RAKÉTA REGÉNYÚJSÁG

Ha Ön eddig nem volt Rakéta-előfizető, de ezentúl szeretne előfizetni, kérjük, töltse ki az alábbi megrendelőlapot. Az átutalási betétszámlával rendelkezőknek nincs semmi teendőjük, tőlük a posta automatikusan vonja az előfizetési díjat.

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a Rakéta Regényújságot
egy évre, 1/2 évre, 1/4 évre, egy hónapra ..... példányban.
Az előfizetési díjat a hírlapkézbesítő postahivatalnál egyenlítem ki, vagy a címemen nyugtával jelentkező kézbesítőnek fizetem.*
(Előfizetési díj egy évre 1824 Ft, 1/2 évre 912 Ft, 1/4 évre 456 Ft, egy hónapra 152 Ft.)
Név** .....
Város (község) .....
..... út, utca, tér** ..... sz.
..... em. ..... ajtó. Irányítószám: .....

FIGYELEM! A megrendelőlapot bérmentesítés nélkül, borítékban szíveskedjenek az alábbi címre megküldeni:
Budapesti megrendelők: Budapesti Postaigazgatóság Hírlaposztálya, Budapest, Pf. 4. 1360
Vidéki megrendelők: Postahivatal helyben

aláírás

* A nem kívánt rész törlendő.
** Írógéppel vagy nyomtatott betűkkel kérjük kitölteni!

Pulli Pulli Pulli Pulli Pulli Pulli

A Pullinál megtakaríthat!
február 8-tól február 22-ig
20% – 50%-os kedvezménnyel
várjuk Önt
Diszkont áruházunkban
(Budapest, VII. Rózsa u. 25. • Tel: 122-34468)
és Márvány utcai fonalszaküzletünkben
(Budapest, XII. Márvány u. 48. • Tel: 155-4419)

Pulli Pulli Pulli Pulli Pulli Pulli Pulli Pulli Pulli

Meghívó

Szeretettel várjuk Önöket
a II. kerület Török utca 3 szám alatti
Ó-Bajor Söröző önkben.

Napi ajánlataink:
borjúpaprikás,
marhapörkölt 180 forintért.
A la carte ételeink között
a bajor konyha különlegességeivel
ismerkedhet meg.
Mindezt Zipfer, Wieselburger és Kaiser
barna sörökkel „kísérheti el".

Baráti társaságoknak, turistacsoportoknak
kedvezményt adunk.

Várjuk — visszavárjuk!
Ó-Bajor Söröző

Ó-BAJOR SÖRÖZŐ

MULTI home VIDEO Kft.

Reklámáron veheti meg videógyűjteményébe kedvenc filmjeit!

Kínálatunkból: Víg történetek, komédiák és más kacagtató ügyek...

A CSÚNYA LÁNY
Vígjáték. 1935.
Sz.: JÁVOR PÁL, MURÁTI LILI, KABOS GYULA, RÁTKAI MÁRTON
R.: Gaál Béla

A FÉRFI MIND ŐRÜLT
Vígjáték. 1937.
Sz.: JÁVOR PÁL, LÁZÁR MÁRIA, PÁGER ANTAL, MÁLY GERŐ
R.: Gertler Viktor

A HÖLGY EGY KISSÉ BOGARAS
Vígjáték. 1983.
Sz.: TOLNAY KLÁRI, RÁDAY IMRE, GÖZON GYULA, MÁLY GERŐ
R.: Ráthonyi Ákos

A KÖLCSÖNKÉRT KASTÉLY
Vígjáték. 1937.
Sz.: KABOS GYULA, TURAY IDA, TOLNAY KLÁRI, RÁDAY IMRE, GOBBI HILDA
R.: Vajda László

A MESEAUTÓ
Vígjáték. 1934.
Sz.: TÖRZS JENŐ, PERCZEL ZITA, KABOS GYULA, GOMBASZÖGI ELLA
R.: Gaál Béla

AZ ÉN LÁNYOM NEM OLYAN
Vígjáték. 1937.
Sz.: RÁDAY IMRE, TOLNAY KLÁRI, KABOS GYULA, RAJNAY GÁBOR, GÖZON GYULA, SENNYEI VERA
R.: Vajda László

AZ ÖRDÖG NEM ALSZIK
Vígjáték. 1941.
Sz.: HAJMÁSSY MIKLÓS, TOLNAY KLÁRI, CSORTOS GYULA
R.: Bánky Viktor

AZ ÚJKORI ROKON
Vígjáték. 1939.
Sz.: PERCZEL ZITA, GÖZON GYULA, KABOS GYULA, BERKY LILI
R.: Gaál Béla

BEHAJTANI TILOS
Vígjáték. 1942.
Sz.: LATABÁR KÁLMÁN, SIMOR ERZSI, KISS MANYI, BILICSI TIVADAR

BUDAI CUKRÁSZDA
Vígjáték. 1935.
Sz.: PERCZEL ZITA, KABOS GYULA, SOMLAY ARTÚR, PERÉNYI LÁSZLÓ
R.: Gaál Béla

CÍMZETT ISMERETLEN
Vígjáték. 1935.
Sz.: ÁGAI IRÉN, RÁDAY IMRE, KABOS GYULA, VASZARY PIRI
R.: Gaál Béla

DÖNTŐ PILLANAT
Vígjáték. 1938.
Sz.: PÁGER ANTAL, TOLNAY KLÁRI, KABOS GYULA, AJTAY ANDOR
R.: Vajda László

DUNAPARTI RANDEVÚ
Vígjáték. 1936.
Sz.: PERCZEL ZITA, BERKY LILI, RÁDAY IMRE, CSORTOS GYULA, KABOS GYULA
R.: Székely István

EGY BOLOND SZÁZAT CSINÁL
Vígjáték. 1942.
Sz.: LATABÁR KÁLMÁN, MÁLY GERŐ, HIDVÉGHY VALÉRIA, RAJNAY GÁBOR
R.: Martonffy Emil

EGY LÁNY ELINDUL
Vígjáték. 1937.
Sz.: PRÁGER ANTAL, SZORÉNYI ÉVA, CSORTOS GYULA, KISS FERENC
R.: Székely István

EZ A VILLA ELADÓ
Vígjáték. 1935.
Sz.: VEREBES ERNŐ, BERKY LILI, KABOS GYULA, CSIKÓS RÓZSI, GÖZON GYULA
R.: Cziffra Géza

EZ TÖRTÉNT BUDAPESTEN
Vígjáték. 1944.
Sz.: HAJMÁSSY MIKLÓS, MURÁTI LILI, KISS MANYI
R.: Hamza D. Ákos

FIZESSEN, NAGYSÁD!
Vígjáték. 1937.
Sz.: KABOS GYULA, JÁVOR PÁL, LATABÁR KÁLMÁN, MURÁTI LILI
R.: Ráthonyi Ákos

HÁROM SÁRKÁNY
Vígjáték. 1936.
Sz.: RAJNAY GÁBOR, LÁZÁR MÁRIA, KABOS GYULA, BERKY LILI, GÖZON GYULA
R.: Vajda László

KAROSSZÉK
Vígjáték. 1939.
Sz.: SZILASSY LÁSZLÓ, SZELECZKY ZITA, LATABÁR KÁLMÁN, RAJNAY GÁBOR
R.: Balogh Béla

KÉT LÁNY AZ UCCÁN
Vígjáték. 1939.
Sz.: AJTAY ANDOR, TASNÁDY-FEKETE MÁRIA, CSORTOS GYULA, BORDY BELLA
R.: Tóth Endre

KÖSZÖNÖM, HOGY ELGÁZOLT
Vígjáték. 1935.
Sz.: JÁVOR PÁL, TURAY IDA, PÁGER ANTAL, KABOS GYULA, ERDÉLYI MICI, SALAMON BÉLA
R.: Martonffy Emil

LILA AKÁC
Vígjáték. 1934.
Sz.: ÁGAI IRÉN, KABOS GYULA, GÖZON GYULA, RÁTKAI MÁRTON
R.: Székely István

LOVAGIAS ÜGY
Vígjáték. 1936.
Sz.: RÁDAY IMRE, KABOS GYULA, GÖZON GYULA, RÁTKAI MÁRTON, PERCZEL ZITA
R.: Székely István

MAGA LESZ A FÉRJEM
Vígjáték. 1937.
Sz.: JÁVOR PÁL, ÁGAI IRÉN, CSORTOS GYULA, KABOS GYULA
R.: Gaál Béla

NÁSZÚT FÉLÁRON
Vígjáték. 1936.
Sz.: JÁVOR PÁL, ÁGAI IRÉN, KABOS GYULA, ERDÉLYI MICI
R.: Székely István

ÓPIUMKERINGŐ
Vígjáték. 1942.
Sz.: KARÁDI KATALIN, JÁVOR PÁL, PETROVICS SZVETISZLAV, GREGUSS ZOLTÁN
R.: Balogh Béla

PAPUCSHŐS
Vígjáték. 1938.
Sz.: KABOS GYULA, ERDÉLYI MICI, KERTÉSZ DEZSŐ, BILICSI TIVADAR
R.: Vaszary János

PESTI MESE
Vígjáték. 1937.
Sz.: PÁGER ANTAL, TURAY IDA, KABOS GYULA, MEZEI MÁRIA
R.: Gaál Béla

RÉGI KERINGŐ
Vígjáték. 1941.
Sz.: SZORÉNYI ÉVA, PÁGER ANTAL, SZILASSY LÁSZLÓ, ZSILLEY MARGIT
R.: Bánky Viktor

SÜT A NAP
Vígjáték. 1943.
Sz.: OLASZ JÁNOS, MÁLY GERŐ, KISS MANYI, RÓZSAHEGYI KÁLMÁN, MAKLÁRY ZOLTÁN
R.: Kalmár László

120-AS TEMPÓ
Vígjáték. 1937.
Sz.: KABOS GYULA, MEZEI MÁRIA, BÁSTI LAJOS, MURÁTI LILI, MIHÁLYFFY BÉLA
R.: Kardos László

ÚRILÁNY SZOBÁT KERES
Vígjáték. 1937.
Sz.: ZILAHY IRÉN, AJTAY ANDOR, KABOS GYULA, SOMLÓ ISTVÁN, SALAMON BÉLA
R.: Balogh Béla

VÉGRE!
Vígjáték. 1941.
Sz.: MURÁTI LILI, PÁGER ANTAL, SOMLAY ARTÚR, MÁLY GERŐ
R.: Farkas Zoltán

A felsorolt filmek 850 Ft-ért megrendelhetők: Budapest II. ker, Csalogány u. 9–11.
Az igényeket a megrendelés sorrendjében teljesítjük, amíg a készlet tart.

mely törés nélküli, egyenes vonalban vezet az újonnan épült városházig, az egytornyú főtemplommal szemben, hosszúságban szélességben, a pesti Andrássy-úttal vetekszik. A széles úttesten egyetlen jármű sem halad át az utas kocsiján kívül, még egy szekér sem. Az utcának ezt a mozdulatlanságát, csendességét, már a csongrádi ínség parancsolta a városra. A negyvenkétezer hold területű várost az elmult évben előbb az aszály zsákmányolta ki kinceiből, aztán kétszeri jégverés huszonkétezer hold földjének egész termését csépelte tönkre. A szőlő háromnegyedrésze elpusztult. Csongrád népességének zöme, a törpe-birtokosság vált kolduszegénnyé ezzel.

Az utasnak eszébe jutnak a gyors feledéssé vált újságbeszámolók, miniszteri látogatásról e kársujtott vidéken, a társadalmi könyörület megmozdulásáról, vetőmag akcióról... Ime, most maga is itt van, újságokból ismert helyszínén e tiszamenti városnak, mely néptelen folyópartján, fűzesei között, a kenyértelenség legnagyobb emberi szomorúságával tekint szét a rónasági tájon. Csongrád egyetlen lapja, a Tiszavidék, keserű mosolyt fakasztó cikkében Szentessel verseng azon, hogy e két kársujtott város közül Csongrád népének nyomora a nagyobb... Azelőtt a vezető szerepért vetélkedtek vármegyéjükön belül, ma elszegényedetten, nyomorúságuk elsőbbségét vitatják a világ előtt. Hol van az egykori dal jókedvű világa, a csongrádi bíró lányáról, Mariskáról, aki mulatozó emberek asztalánál a vidámság szimbóluma volt ott is, ahol egyebet sem tudtak Csongrádról, mint e dal szövegét?

Az utas visszalapoz történelmi ismereteinek emlékei között. Ezen a földön vezetett keresztül a népvándorlás országútja. Nemrég jazik sírokra akadt itt a lelkes műkedvelő régész, dr. Tary László. A hagyományok szerint e földről hozták Árpád követei azt a nyalább füvet, ami aztán eldöntötte a honfoglalás szándékát. Itt aratott Árpád döntő győzelmet Zalán, bolgár fejedelem seregei fölött. Anonimus szerint Ond fia, Ete, a legyőzött szlávokkal ide építtette földvárát, melyet Csernigrádnak, Feketevárnak neveztek. Itt vonultak át pusztítva a tatár hordák. Ez a föld végigszenvedte a török hódoltság egész korszakát. Nem fejlődhetett, nem építkezhetett és az iparosodás útján nem válhatott várossá, mint a királyi hatalom alatt, vagy a független Erdélyben élő boldogabb helységek már évszázadok előtt. Népe őrizte a nyelvet és makacs szerelemmel tapadt a földhöz, amelyen született. Ki várhat nagyobb hősiességet ennél s ki vetheti Csongrád szemére, hogy fejlődése ilyen körülmények között évszázadokkal visszamaradt? Ősi temploma is abból a sívár építményből lett, amit valamikor magtárnak használtak a törökök. E bő termésű föld türelmes és szorgos népe évszázadokon át másokért verejtékezett. Nádasai között bujdosó betyárok fosztogatták később rendszeresen és az ő emléküket őrzi a szőlők közötti épületrom, amit Rózsa Sándor kocsmájának neveznek ma is. Negyvenkilenc után porig égette Haynau tábornok a város falait. Volt három ízben város, majd ismét falu, mert népessége nem bírta viselni a városi szervezet fenntartásának terheit. Kilencszázhuszonháromban visszanyerte ismét városi rangját. Ezt a fejlődésnek több, mint évtizedes lendülete követte. Míg az elmult év aszálya és kétszeri jégverése ismét hosszú esztendőkkel vetette vissza.

Ha egy szociográfus a várossá fejlődés folyamát szemtől-szembe akarná tanulmányozni, keresve sem találhatna erre alkalmasabb területet Csongrádnál. Itt most van születőben az az összetartó s az egyén különálló érdekei fölé emelkedő közös szellem, amely a városi élet alapja. Az elmult tíz esztendő igyekezetének eredménye, hogy a város főbb útvonalain széles, aszfaltozott járdákon teheti meg útját a gyalogjáró, e rövid korszak hozta létre a városházat, az önálló üzemű villanytelepet, a gondosan kiképzett, zöldülő tereket, az öntözőkocsikkal portalanított utcákat, az Aranysziget körül elterülő nádas lecsapolását s ezáltal kilencvenhat hold földdel való gyarapodását a város használható területének és a csatornázást, melynek a főútvonalon történő lefektetése most van folyamatban. A csongrádiak elismeréssel szólnak Piroska János dr. polgármesterükről, akinek működéséhez fűződik ezeknek az alkotásoknak túlnyomó része.

Csongrád külső városi arculata még csak kibontakozóban van. Emeletes házainak száma nem több tíznél, az egész városban mindössze csak két személyautó van, ezek közül is fuvarozásra szolgál az egyik, nincsenek fényes éttermei, szórakozóhelyei. E nép nem ér rá szórakozni, minden gondját a föld teremtő erejének kihasználása köti le. Mezőgazdasági kultúrája szépen fejlődik, főként téli gazdasági iskolájának hatása alatt. Kajszínbarack termése egyik legkomolyabb kiviteli cikke s újabban a németek érdeklődése folytán, szőlőexportja is virágzásnak indult. A kormány segítő keze sokat tehetne Csongrád népének érdekében egy népkönyvtár felállításával, mely a mezőgazdasági ismeretterjesztés és a szépirodalom jelesebb műveit tenné hozzáférhetőkké.

Csongrád még hosszú ideig érezni fogja az elmult esztendő rendkívüli természeti csapásait, de termőföldjének gazdagsága, tiszamenti fekvésének szépsége, szíveslelkű népének szorgos szívóssága a fejlődés végtelen láthatárát vetíti eléje. Ma még érződnek rajta az évszázados elnyomatás lelki és gazdasági nyomai is, a keserves és vesződséges mult emlékei még nem tűntek el jelenéből, de övé a jövő, mert földjén bőségben terem meg az a bor és búza, amit a magyar ember ősi mondással kér az Istentől az egészség és békesség asztalára.

Falusi táj

Sóhajok éltek az esti
Tisza fölött
s a parton álomba búsultak
a szomorúfüzek.
Lovakat úsztattak messzebb,
ahol mély volt a víz,
a gáton egy kislány fehér
libákat terelt haza.
Várat építettünk vörös
napsugárból, álom ablakokkal,
felhő függönyökkel
és utunkra aranyport
szitált a Szél.
Otthon már fejtek. Tejszagú
lett az Este és fehérre
festette álmainkat.
Majd szétterítette sokráncú
szoknyáját a csöndes Éjszaka.
Játszott a csillagokkal
s a kút szürke pereméről
álmatag béka bámult
a Holdra.

CSIGA KATÓ

---

jókedvével. Ugyanott bukkant fel, ahol először, s a következő pillanatban ismét alámerült. Úgy éreztük, hogy valami rendkívüli produkcióra készül, valami csodálatos látványnak leszünk tanui, olyasminek, amitől még jobban eláll a szemünk-szánk. Egyebet nem is várhattunk tőle.

A víztükör síma volt, mert az alezredes is abbahagyta az izgatott uszkálást, felkapaszkodott a partra. Az uszoda vize meszes és kénes. Nem láthattuk, mit csinál odalent, de a víztükör síma volt. A menyasszony lassan elindult a kabinok felé, a bonviván a bajnokot fixirozta, a bajnok a negyedik korsó sört hajtotta fel, gyakorlott mozdulattal, közben valamennyien félszemünkkel a víztükörre néztünk, amely még mindig síma volt.

— Rendkívüli tüdeje lehet, — mondta valaki mellettem s ezt valamennyien természetesnek találtuk, minthogy vele kapcsolatban csak a rendkívüli dolgok látszottak természeteseknek.

Nem tudom, mennyi idő mult el, a várakozásban megbízhatatlanná válik az ember időérzéke. Csak azt tudom, hogy talán tizenketten voltunk ott, valamennyien felnőttek és meglehetősen épelméjűek, sőt, a bajnok kivételével, józanok is, — a víztükör még mindig síma volt és mi olyan ostobán néztünk egymásra, mint a maorik, akik először látták, hogy a fehér ember beül egy gömb alá helyezett kosárba és az elszáll vele.

A Gyuri bácsi hangja hördült fel először:

— Hű, a teremtésit!

És már rohant is az egyik póznával, amely az oktatás céljait szolgálja. Belekotort a vízbe, de mindjárt el is dobta a póznát és úgy, ahogy volt, fehér vászonnadrágjában fejest ugrott. Akkor már mi is ott voltunk, segíteni, de nem volt szükség ránk. Gyuri bácsi hozta ki a vállig érő vízből az ájult testet.

Azt kérdezed, barátom, hogy őrültek voltunk-e valamennyien? Miért nem vettük észre már az első felbukkanáskor, hogy fuldoklik? Nem voltunk őrültek. Ha bárki mással történt volna ez a baleset, nyilván azonnal kimentettük volna. Rajta azért nem segítettünk, mert ott voltunk tizenketten, a női szépség nyomorult rabszolgái, ahogy te mondod, ott voltunk, elkápráztatott bámulói, reszkető imádói és az agyunk két percig nem tudta felfogni azt a lehetőséget, hogy neki — érted? Neki! — valami baja is történhet, például görcsöt kaphat a lába elugrás közben és a víz alatt elájulhat a fájdalomtól és a rémülettől. Olyan szép volt, hogy ezt pillanatnyilag nem lehetett elhinni róla és minthogy nem hittük el, ezért majdnem belefulladt a tucatnyi szemtanu előtt, a másfél méter mély pocsolyába.

Barátom, ne irigyeld a szépséget, amely az élet csúcsáról, elérhetetlen magasságból, hűvösen és kínzóan mosolyog le ránk! A szépség valami szomorú végzetet is rejt magában, akárcsak a lángész...

Láttam, amikor a mentők elvitték. Láttam kékre vált arcát, színtelen ajkát, becsukott szemét, amelyet már megérintett a halál. Látták a többiek is, talán ők sem felejtik el. Én mindig megszégyenülve gondolok rá, mert tudtam róla, hogy csodalény, égi küldött, istennő, világrengető hatalom, a legnagyobb öröm és a legnagyobb bánat forrása. Ezt mind tudtam róla.

Csak éppen azt nem tudtam róla, amit legelőször kellett volna tudnom: hogy ő is ember, akinek sorsát részvéttel és aggodalommal kell néznünk, mert különben szörnyű magányosságban pusztul el.

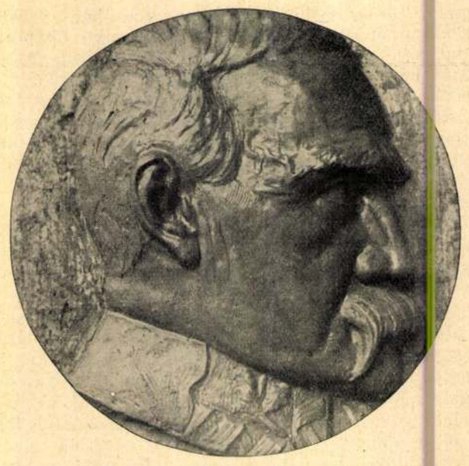

Pilsudszky. Szőcs Szilárd plakettje, amelyet a Magyar-Lengyel Egyesület a Pilsudszky-utca 1. számú házának kerítésén helyezett el

Amit mindenkinek tudnia kell

Csongrádról

Irta: **Szitnyai Zoltán**

A Kiskúnfélegyháza és Csongrád közötti tanyavilágot csaknem nyílegyenes pályán szeli át a vonat. Itt-ott megsűrűsödnek a házak, színes tetők között fel-fel bukkan egy-egy falu karcsú templomtornya, aztán a végestelenül ismétlődő kép: szántók és rétek, nagy távolságokban egy-egy fehérfalú, zsupfedeles ház, istálló, gémeskút, veteményes kert... A felszántott, fekete föld hajlatán, lassú léptű, magvető aszszonyok filmszerű képe rajzolódik az ég hátterébe... Az ország kenyeret adó bőségének földjén járunk. A fiatal fácskák rózsaszín, meg fehér virágdíszbe öltözötten olyanok, mint az első szentáldozáshoz járuló gyermekleányok. Az ég végtelen boltozata alatt olyan ez a rónasági táj, mint a templom. Egyetlen nagy és félelemmel teli fohászkodás tölti be a megtermékenyülésért.

A kalauz keresztülhalad a kocsin és jelenti, hogy Csongrádhoz ér a vonat. Az ablakon kitekintő utas hiába keresi itt a városhoz érkezés előtti megszokott képet, házak sűrűjével, füstokádó gyárkéményekkel és magasba ágaskodó palotatornyokkal. Alig három perc az érkezésig s még mindig csak szántók, tanyák, rétek, kertek, következnek a sínek mentén. Hol van, hol rejtőzik Csongrád, a huszonnyolcezer lakosú város? Majd szinte váratlanul áll a vonat elé kopott, sárgafalú indóházával.

Alig néhány érkező utas tart a kijárat felé. Az állomás előtti térségen néhány egyfogatú bérkocsi. A kocsisok felállnak a bakon és úgy kezdenek zajos versengésbe a fuvarokért. Pillanatok alatt verik le egymás árait s végül kevesebbet kérnek annál is, amit egy vasuti hordár néhány poggyász berakása után, a hivatalos díjszabás szerint megkeres. Hát ilyen olcsó itt az emberi munka, ezen a termékeny földön, mely vagón-számra küldi a búzát a nemzet kincstárába?

A csontbőr, öreg lovacska engedelmes poroszkálással fut neki a poros útnak. A rozoga kocsi elhajlik, nagyokat döccen a kerékcsapások között, elhasznált, kiálló rugói csaknem kivetik a kocsi utasát. Hosszú az út a városig, maga a Kossuth Lajos-utca,

O. T. I. és O. K. H.
tisztviselői és mindenki fehérneműtisztaságáért
BAZSÓ JÁNOS fehérneműkészítő és női szerda be.
Úri és női divatkereskedő
Budapest, VIII., Baross-utca 66-68. Telefon: 33-7-02.

— (A háborut viselő Olaszország ban a béke derüje fogadja a külföldi utast. Az abesszin fensikon dörögnek az ágyuk, Genfben a diplomaták csatáznak, Európának csaknem minden országában felkavarta a közvéleményt nyugalmát az abesszin kérdés a ebben az általános zürzavarban — bármilyen meglepő is — igazi derüs béke most csak Olaszországban uralkodik. Legalább is ez az impresszió annak a külföldi turistának, aki az olaszellenes propaganda rémhireinek hatása alatt csak félve szánta rá magát az olaszországi útra. A külföldit, aki ilyen előítéletekkel lépto át a határt, bizony egymásután érik a meglepetések. Azt hitte, hogy Olaszországban csak felvonuló csapatokat, tüntető tömegeket lát, ehelyett, ahová csak lép, mindenütt mosolygó arc és a régóta közismert olasz vendégbarátság fogadja. Olaszország, azt lehetne mondani, tapintatosan elrejti az idegenek elől gondjait. Nyilván abból indulnak ki, hogy az idegen a pénzéért szórakozni akar e nem is szabad ebben őt megzavarni. Természetesen ez az olaszok részéről szinte hősi önmegtartóztatást és fegyelmezettséget követel, de a mai Olaszország ezekből a nagyszerű erényekből fényesen le is tette a vizsgát. És az olaszok, mintha most önmagukat akarnák felülmulni, az idén még a megszokottnál is nagyobb gonddal fogadják az idegeneket. A miniszteri Scala, a római Teatro Reale, a nápolyi S. Carlo szenzációs műsorokat állított össze a hangversenyek remek sorozatáról, a kiállításokról, a festői népünnepélyekről és az előkészületben levő nagyszabású sportesemények ről nem is beszélve. Olaszországnak — ha nem lenne cinizmus azt mondani — idegenforgalmi szempotból határozottan használ a zajos nemzetközi sajtókampány, mert a világ figyelmét Olaszország felé terelte. A szeptemberi idegenforgalom rekordarányokat ért el s előreláthatólag az október és novemberi forgalom is tul fogja szárnyalni a tavalyi statisztika eredményeit.

Ipariskolai vagy főiskolai

végzettséggel bíró, németül tökéletesen beszélő fiatal, szerény igényű **laboránst** keresünk. Ajánlatok eddigi működés megjelölésével «Referencia» jeligére főkiadóba küldendők.

— (A Diósy-cég) Rákóczi-út 2. sz., fürdőszobacikkeket állít ki. Uj modern mintákat mutat be, pohár- és szappantartókból, üvegpoharakból, törülközőtartókból, stb. A kitünő izlésseel kiállított tárgyak nagyrészt saját modelljei.

— (Villamos főzés és háztartási készülékek bemutatása.) Az Elektromos Művek állandó kiállításán, V., Honvéd-utca 22. szám alatt szerdán délután ½6 órai kezdettel villamos főző- és háztartási készülékbemutató előadást, hétfőn, esütörtökön és pénteken délelőtt ½10 órai kezdettel a bemutató villamos konyhában főzési gyakorlatot tartanak.

Felhivás!

Szalilnger Sándorné Budapest, Szervolgyi-ut 50. alatti szatós-üzletét átvettem, a hiteles nyolc napon belül jelentkezzenek.

Fehérné, Zöldmáli-u. 3/a

Káposztásmegyeri lóversenyek

Vasárnap, október 2

Ritka érdekes és mozgalmas versenynapja lesz vasárnap az *Urlovasok Szövetkezetének*, amely minden szezonban jelentős nagy dijakkal és számos hasznos ujitással igyekszik elsősorban a zászlókörüzött sport megszerüsítését szolgálni. A hét számból álló gazdag program középpontjában uj kiirásu jelentős nagy akadályverseny szerepel: a honvédelmi miniszter 16.000 pengős dija. Ez egy tenyésakadályverseny, melynek nevezője a honvelmi miniszter 1500 pengős vételáron magának követelheti s ezáltal ennek az őszi akadály-derbynek győzteseivel katonai méneseikben az urnó lótenyészetis alapjait vethesse meg. Az idén négy teliverből álló kis mezőny pályázik a dijért, aminek az az oka, hogy a verseny későn került először kiirásra s már nem volt elég idő a lovak előkészítésére. Bizonyos azonban, hogy már a jövő esztendőben a legjobb lovak állnak ennek a fontos őszi akadályversenynek a startjához. Az indulók közül vasárnap *Csirkefogó* és *Rúna* pályáznak legtöbb esélyel a dij elnyerésére. Az előbbi gyözelmében bizunk, mert *Rúna* 10 kilót ad le *Csirkefogó*-nak, noha *Rúna* képességeit sem szabad lekicsinyelni: perfekten ugró, állni tudó ló.

A többi futamban, különösen a handicapek során várható nagy mezőny. Érdekes lesz a *Gróf Batthyány Elemér emlékverseny*, amelyben *Emese*, *Buzakalász*, *Pénz* és *Africanus* szép küzdelme várható. Ha *Pénz* nem itt, hanem a *Rákospalotai-handicapben* indul, ugy ott kell számolni esélyével, mert ha egyiitt van, nehezen verhető.

Jelöltjeink a következők:

I. *Mulatság—Limanova*
II. *Kisvombat—Dalea*
III. *Csirkefogó—Rúna*
IV. *Legyes—Kláris*
V. *Emese—Buzakalász*
VI. *Csók—Signorina*
VII. *Pénz—Vicispán*

Az osztálysorsjáték mai huzásának teljes nyereménylistája

15.000 pengőt nyert: 83475
10.000 pengőt nyert: 83179
3000 pengőt nyert: 46729
2000 pengőt nyert: 59343
1000 pengőt nyert: 6698 24477 32458 58723 81509

500 pengőt nyertek: 17468 8032 30355 39625 45468 48607 66243 59799 61089 63022

300 pengőt nyertek: 1273 8029 18719 14451 32248 44394 52248 53520 82044 83658 68553 76391 76560 78699 81714

150 pengőt nyertek: 1882 3741 4212 9976 10237 10388 11154 13089 20572 23440 25147 28387 28753 33728 33799 35618 37009 39715 40461 40464 42406 43348 43767 43972 47945 52779 53054 53559 54421 55530 57858 58215 62833 63557 72430 75390 76775 78801 82610 20562

60 pengőt nyertek:
23 79 87 88 136 187 204 244 277 311 317 363 404 435 534 545 738 804 890 988 998
1039 177 298 404 426 452 459 460 504 516 563 570 612 640 741 750 810 993
2032 037 076 079 134 147 154 168 208 254 291 301 420 457 467 621 638 646 651 702 817 861 874 931 933 941
3019 052 059 086 119 134 195 274 350 405 426 533 543 572 595 662 777 790 793 808 817 896
4034 093 172 178 180 238 329 350 398 444 502 508 527 530 611 629 681 844 852 854 929 962 978
5012 028 041 063 078 157 241 288 308 318 391 446 459 494 518 553 660 694 877 888 892 915 924
6000 028 031 061 188 294 332 331 437 565 614 669 695 729 770 772 777 809 859 931 959 965 986
7025 051 077 102 161 204 208 267 437 447 458 479 521 609 725 726 727 760 885 921 932 955 975
8013 021 063 078 106 152 171 269 285 300 345 358 368 398 408 477 523 528 591 658 686 729 775 786 818 824 860 898 954 970 997
9025 043 189 238 281 301 326 375 419 553 593 618 631 744 765 766 834 854 959
10172 188 235 301 339 349 376 403 414 421 435 522 575 603 610 642 674 681 714 726 747 773 786 817 928 949
11236 184 234 255 367 390 445 483 489 509 529 631 888 877 931 984
12013 026 034 043 062 070 080 132 304 335 336 348 416 424 493 600 617 710 731 741 794 950 972
13015 081 154 190 228 327 396 483 496 583 596 616 675 715 750 810 869 901 869 901 945 984
14070 086 107 300 309 312 347 359 291 333 369 404 481 497 499 503 511 571 575 596 754 762 797 863 896 964 994
15069 115 164 174 197 369 383 493 515 567 626 638 662 679 694 699 754 756 797 813 815 842 870 905 924 942 951 993
16059 077 102 110 148 293 401 431 437 444 483 516 577 606 653 684 703 709 711 785 812 867 871 887 935 972 999
17010 026 037 059 086 170 254 264 269 379 411 437 450 478 522 626 648 649 659 713 851 857 872 874 930 931 939 978
18005 037 049 151 164 225 261 281 421 443 604 617 630 683 726 765 781 790 950 970 979
19204 218 238 361 364 381 448 499 501 660 709 20002 098 114 162 241 283 288 312 321 506 593 740 779 876 899 903
21013 023 037 153 187 224 245 252 254 268 281 294 359 394 430 450 473 488 533 586 655 672 707 750 783 827 877 886 966 985
22037 055 098 130 239 242 287 333 356 388 393 467 471 483 491 494 645 673 674 711 847 866 879 23169 280 308 364 378 393 525 603 612 779 848 870 966 971
24001 044 045 100 132 148 151 170 212 263 371 449 469 508 543 572 580 603 655 748 863 907 25008 026 050 072 143 207 224 304 325 364 463 577 586 655 665 667 822 904 937 946 956
26003 006 079 091 107 296 301 326 395 521 601 783 790 843 919
27018 059 073 087 107 203 272 296 401 479 506 552 646 697 706 715 796 808 811 815 834 842 854
28054 254 265 368 394 458 533 583 605 626 646 698 711 749 759 770 800 829 875 957 958
29061 079 081 097 105 123 145 153 169 199 281 354 389 421 473 477 481 581 590 601 722 736 761 938 948 968
30045 064 091 093 168 208 232 319 368 440 444 478 527 528 661 709 727 733 910
31035 047 079 095 137 185 217 248 287 307 316 400 419 464 475 512 550 557 582 607 673 707 734 736 902 915 917 992
32093 110 135 187 477 629 631 645 658 710 720 790 848 879 891 898 936 968 969
33016 025 034 067 089 168 298 384 392 444 445 557 586 668 760 816 818 838 897 993
34003 228 276 351 395 509 548 559 579 726 838 35068 252 292 381 393 397 398 438 451 471 503 527 538 557 840 893 901 973
36000 002 006 059 145 155 177 193 232 246 337 346 353 438 461 482 554 627 677 733 734 758 766 774 808 812 876 903 988 996
37056 088 193 215 270 285 290 295 415 470 499 517 577 579 664 676 681 687 857 858 922 933 944 38102 113 133 256 322 327 447 454 490 588 605 608 684 687 709 764 829 879 901 920 941 971
39002 023 069 128 176 278 344 346 408 441 474 503 532 554 570 578 638 644 689 718 864

40004 089 113 120 136 137 164 233 310 381 408 420 421 542 602 637 723 803 885 892 905 958 945 47145 164 187 193 229 278 294 297 388 398 473 488 516 614 845 899 910 914 922 971
42066 102 128 251 339 415 563 580 588 638 686 723 748 811 822 998
43044 049 067 074 109 160 209 348 354 384 504 509 520 537 586 606 671 706 724 767 780 886 896 44057 233 250 261 292 306 480 582 616 654 671 686 705 771 792 848 874 889 904 920 942
45024 058 078 105 118 122 205 223 259 317 397 420 473 575 710 813 847 977 995
46014 062 043 067 151 208 239 273 276 433 485 506 542 551 585 605 631 714 735 773 792 825 836 847 855 857 859 870 886 899 905 954 966
47002 124 140 163 193 315 349 373 460 514 676 682 709 721 799 800 822 896 901 978
48016 091 149 168 217 232 240 298 301 344 386 389 439 443 478 592 605 636 658 705 815 892 897 49004 092 138 166 208 247 254 370 462 516 536 546 595 626 630 666 724 758 781 795 796 810 860 50034 035 046 068 080 142 541 544 556 565 578 624 718 726 731 753 760 769 882 885 912 959
51050 084 085 155 201 204 225 327 355 422 427 500 508 527 634 668 720 739 754 770 863 894 920 958 990
52272 433 450 478 525 572 599 711 713 810 824 858 895 925 937 987
53088 098 196 340 363 369 370 406 426 478 486 539 553 556 568 618 723 759 779 795 824 874 949 54029 111 133 179 199 259 269 281 422 434 493 505 539 632 649 652 657 700 729 751 778 810 827 55028 203 220 252 325 439 531 560 572 605 666 796 841 879 976 986
56055 081 108 122 253 425 460 544 611 672 675 687 770 787 833 936
57017 038 045 128 133 144 191 234 264 319 357 361 363 364 426 452 457 568 671 713 728 805 833 837 897 905 928 943 991 997
58082 108 135 159 162 222 245 266 298 342 372 417 459 513 547 547 567 599 632 658 731 737 760 789 853 888 907 934
59029 042 047 064 106 299 312 380 383 387 459 521 530 538 595 857 902 978
60009 020 032 064 076 088 189 134 322 349 416 418 524 544 583 592 657 662 674 731 758 864 974
61045 059 071 100 128 160 186 243 248 264 293 332 412 423 476 490 516 520 567 657 672 704 741 746 760 774 832 892 894 911 913 977
62003 004 008 012 019 036 046 049 192 284 294 307 359 401 405 425 481 491 522 564 634 687 643 648 678 741 787 827 891 988
63017 023 070 083 090 106 187 201 206 250 253 283 306 385 393 414 474 498 591 609 681 769 892 64045 160 166 205 244 312 318 387 398 413 448 464 529 545 576 585 631 672 693 720 772 781 888 65025 045 064 075 130 141 173 219 315 355 443 457 589 673 709 750 782 807 848 873 879 887 913 66025 045 092 128 222 258 302 375 480 496 589 681 700 805 809 921 975
67080 044 148 172 178 221 241 335 366 391 451 483 588 640 644 745 811 849 953 991
68009 033 041 050 129 219 284 303 305 337 334 335 370 376 526 558 580 631 671 702 763 780 789 831 864 888 894 950 968 995
69044 085 128 174 269 372 390 419 434 510 549 594 622 665 782 819 886 908 921 967 974 975
70020 094 133 135 153 243 297 432 440 456 454 500 537 540 561 618 661 684 705 736 885 946 951
71001 031 083 114 264 327 400 401 481 482 573 692 695 714 738 768 793 796 807 858 962 966
72038 042 054 186 203 274 316 381 400 505 560 583 590 724 757 763 801 827 846 862 991
73036 129 222 228 236 260 306 332 426 429 464 519 522 586 642 705 709 734 749 797 831 854 855 915 918 945 974
74071 097 099 184 208 209 259 286 374 439 455 472 474 514 553 563 617 699 918 930 969
75011 115 130 148 165 343 373 385 361 372 385 388 506 513 557 603 641 675 761 774 794 836 837 849 857 858 948 951
76042 060 080 081 126 212 303 346 348 474 558 595 633 659 692 709 748 763 796 800 801 831 852 881 924 939 980
77045 063 064 080 145 155 169 205 214 353 374 375 377 399 400 405 430 447 533 529 626 644 772 779 798 825 840 842 890 957 969
78094 023 030 033 109 129 166 197 222 283 290 344 370 418 441 503 553 674 682 712 763 786 824 915 921 955
79100 114 148 192 338 352 504 576 595 638 780 826 858 881 973 981
80002 102 168 174 216 270 297 315 376 424 464 467 480 486 498 573 608 644 645 779 783 791 827 873 881 884 919
81047 064 090 096 152 182 235 290 306 321 340 421 442 526 563 564 696 753 766 802 867 991
82019 023 038 070 073 281 375 489 538 604 629 633 730 800 818 862 879 917 918 936 955 977
83012 083 093 136 181 242 380 503 513 533 590 616 770 837 846 890 902 924 930 962 967

Az esetleges sajtóhibákért felelősséget nem vállalunk.

•

A huzást 22-én, kedden folytatjuk. Sorsjegyek még kaphatók, levelezőlapon és 28-6-47. telefonon is megrendelhetők a Benkő Bank R.-T.-nál, Budapest, Andrássy-ut 56.

Találkozó.

A **volt m. kir. 308. honvédgyalogezred** és a cs. és kir. 103. gyalogezred november 9-én ünneplik megalakulásuk 20. évfordulóját Budapesten a Britannia-szálló (VI., Teréz-körut 32.) Sárga-termében este 8 órakor tartandó bajtársi vacsora keretében. A rendezőség felkéri a bajtársakat, hogy ezen ünnepélyes vacsorán minél számosabban — családtagjaikkal együtt — megjelenni szíveskedjenek. Öltözet lehetőleg sötét ruha. Részvételi értesítést Pribék Mihály, VI., Podmaniczky-utca 1—3. címre, vagy telefonon délután 3 és 4 óra között 27—7—00 számra kérjük.

A **II-es vadászok** emléknapját (október 29., Monte Forti vezérezred) október 27-én, vasárnap ülik meg Györött. Délelőtt féltizkor gyülekezés a vasuti étteremben. 11 órakor ecsendes mise a székesegyházban és háromnegyedtizenkét órakor az emléknál megkoszorúzás. Az emléktemetőt vitéz Major Jenő vkszt. alezredes mondja. Délben egy órakor bajtársi ebéd a vasuti étteremben.

Egyesületi és társadalmi hirek:

Mit kell tudni a jó ipari szakembernek a racionalizálásról? Az ipari racionalizálás, A tudományos munkaszervezés jelentősége. A racionalizálás eszközeinek alkalmazásával a kis- és középipari termelésben elérhető megtakarítás. E célból tartja Kelemen Móric okl. mérnök, a Racionalizálási Bizottság ügyv. igazgatója érdekes előadását hétfőn este fél 7 órakor a Mesteriparosok Országos Egyesületében VII., Erzsébet-körut 43. Vendégoket szívesen lát az Egyesület.

Foederatio Stephanea

Október 21-én, hétfőn délután 6 órakor vezérségi tábor, a Nagytábor előkészítése céljából a Szövetség helyiségében. A Szövetség ozuton is figyelmeztetni a Vezérség tagjait, hogy individuálisan csak előzetes írásbeli bejelentés utján tárgyalhatók. — Este 7 órakor a Pázmány Péter-történelmi tábor ügyvacsorát a Szövetség helyiségében.

Október 22-én, kedden este 8 órakor a Palatinus-téren tartja táborát a Szövetség helyiségében. A törzstáboron délután 4 órakor fogja megtartani ezt a Szövetség helyiségében.

Egyszobás garzonlakások
központi fűtéssel, melegvízzel, Tompa-utca 20. szám uj házban, azonnal 1-re **kiadók.** — Bővebbet a helyszínen vagy telefon: 265—97.

x Szereti a szép lakást? Lakásunk interieurjét nagyban emeli a szép szőnyeg, függöny, terítő, takaró, paplan és az egyéb lakásdiszitési cikk. Ezekből az árukból nemcsak hatalmas raktárkészletet, hanem meglepően olcsó árakkal is áll rendelkezésére a kitünő hirnevü és előzékeny kiszolgálásáról elismert Grünfeld Testvérek szőnyegkereskedő cég (V., Bálvány-utca 8.). Ennél a cégnél október 21—31-ig, lakpuna olvasónak kedvező fizetési feltételeket is nyujtanak a hirdetésben feltüntetett készpénzárakon.

Áldott állapotban levő nők, ifju anyák és többgyermekes asszonyok az enyhe, természetes „Ferenc József" keserüvizuek már mérsékelt adagokban való használata által is könnyenyü és hig tárlület, ugyszintén rendes gyomor- és bélmüködést érnek el.

x Fatüzelésnél ne kisérletezzen! Vegye csak a világhirü „Zephir" folytonégő kályhát. Ára 70.— pengőtől. Hozzá szenekre: 2 akciós „Rekord" 60.— pengőtől, egyaknás „Rekord" 40.— pengőtől. Árlejegyzéket ingyen küld: Héber Kályha- és tüzhelygyára, Vilmos császár-ut 39. Hajós-utca sarok.

x Leszállítjuk a villanyáram díját, igy hirlik mindenfelé. Most tehát már érdemes lesz nagyobb fényhatásu csillárokat beszerezni. Az olcsó áramfogyasztás gazdaságossá teszi a villanyvasaló és villanytüzdedények beszerzését is. A Meteor Csillárgyár (központ: Podmaniczky-utca 27.) gazdagon felszerelt raktárral és olcsó árakkal várja az érdeklődőket.

x A közeledő őszi esőzések aktuálissá teszik a nedves lakások viztelenitését, mert napok alatt tökéletesen elvégez szab. „légszigetelési" eljárással Weisz László mérnök (Izabella-utca 66. tel.: 208—64).

x Szökrekedésnél, gyomorrontásnál, gyomorégésnél, fejfájásnál, általános rosszullétnél igyunk éhgyomorra egy pohár természetes *„Ferenc József"* keserüvizet.

A budapesti királyi Törvényszéktől.

P. 40792/1935/5. sz.

Hirdetmény.

Budapest székesfőváros közönsége kisajátitónak Szőcs Józsefné és társai kisajátitást szenvedők ellen inditott kisajátitási kártalanitási ügyében a kir. törvényszék, mint birtokbirozás közbirói tanácsa, hogy az eljárás megkezdésére határnapul 1935. évi november hó 4-ének délelőtt 10 óráját tüzte ki hivatalos helyiségébe (Alkotmány-utca 14., III. em. lc.), ahová a jelzett ügyre az összes érdekeltek azzal idézte meg, hogy elmaradásuk az érdemleges határozatot nem gátolja és hogy a tárgyalásról való elmaradás miatt igazolásnak nincs helye. A távollévők és ismeretlen tartózkodásuk részére ügygondnokul ifj. dr. Mayer Gyula bpesti (VIII., Rökk Szilárd-utca 14.) ügyvédet nevezte ki és amennyiben utóbbiak a határozatot nem jelennek meg, helyettük az ügygondnok fog eljárni.

Budapest, 1935 október 8.

Pethes Kornél s. k. kir. t. tan. elnök
P. H.
Vlasshatalan aláirás a k. kir. tvsz. s. hiv. tisztviselő

KISASSZONY!
Ön könnyebben kap állást, ha gyorsiráspróbájanal
TITÁN ceruzát használ.
Ezzel jobban és gyorsabban dolgozik.
Gyártja: **SCHULER JÓZSEF R.-T.**

— (A hercegprimási udvarból.) Dr. *Serédi* Jusztinián biboros-hercegprimás szombaton Esztergomból az egyik primási birtokra utazott, ahonnan a jövő hét csütörtökén tér vissza Esztergomba. Október 27-én, vasárnap délelőtt 9 órakor az esztergomi bazilikában a főegyházmegye 31 ötödéves növendékének, valamint 8 szalézi és 1 lazarista növendékének feladja a tonzurát, a kisebb rendeket és a nagyobb rendek közül az alszerpapságot. A szentelésre a növendékek egyhetes lelkigyakorlattal készülnek, amely vasárnap, október 20-án kezdődik.

A NÉMETALFÖLDI MAGYAROK
üdvözlete a Magyar Rádiónak

A *Magyar Rádió* működésének *tizedik évfordulója* alkalmából megható meglepetéssel kedveskedtek a magyar rádióstudió vezetőségének a *Hollandiában élő magyarok. A németalföldi magyarok Pro Hungaria Szövetségének* tagjai művészileg szép *emlékalbumot* készitettek, amelyet J. H. *Kaemmerer*, a neves holland festőművész finom tollrajzai és szellemes illusztrációk ékesitenek s amelyben *többszáz* Hollandiában élő hazánkfia, valamint *az amszterdami és hágai társadalom szinejava sajátkezü aláirásével juttatta kifejezésre a magyar rádió iránt érzett őszinte rokonszenvét és hódolatát.*

A diszalbumot szombaton délben adta át dr. *Hlatky* Endre igazgatónak kedves szavak kiséretében *Kunéry* Sári egyetemi hallgatónő, a Hollandiában élő *Kunéry* Kálmán, a *Pro Hungaria Szövetség* ügyvezető-igazgatójának leánya. Megemlitette, hogy valóban *a magyar rádió az összekötő kapocs*, amely a külföldre szakadt magyarokat a nap majd minden órában közel hozza hazájukhoz, amely üdvözlet visz nekik a messzi ideganbe az otthonból s amely boldogsággal tölti el lelküket a gyönyörüséges magyar zene hangjainak közvetitésével.

Dr. *Hlatky* Endre igazgató örvendetes megle petésének adott kifejezést válaszában a kedves figyelem fölött és hangsulyozta, hogy a magyar rádió vezetősége, mint a multban, ugy a jövőben is, mindenkor *szivén viseli a külföldön élő magyarok lelki épülésének és szórakoztatásának annyira jelentős ügyét.*

— Jól tudjuk, hogy *hivatást teljesitünk, amikor az étherhullámokon át igyekszünk kapcsolatot teremteni külföldre szakadt véreinkkel* — mondotta —, de a szivből jövő őszinte figyelem, amely e kötelességszerü munkánkat kiséri, *a legszebb elismerést jelenti számunkra.*

Hlatky igazgató ezután áttanulmányozta az emlékalbumot, amelyben a magyarbarát németalföldiek többek között Mme. C. Th. *Hoedemakers*, Mara *Dales Booth*, Martha *Bouvet*, továbbá E. *Rusman*, a K. L. M. sajtófőnöke, *Vorstman* könyvtáros az *Eindhoveni Philips Művek* sajtóigazgatója, valamint Paler *Beekman* aláirása is szerepel. Kedves versecket is tartalmaz az emlékalbum. Clinge *Doorenbos*, a nagynevü holland költő és R. H. *Dales* versben küldötték üdvözletüket, amelyeket *Kunéry* Kálmán *forditott magyarra.* Illusztrációkkal ékesitették az albumot J. H. *Kaemmerer* festőművészen kivül *Bárdy* Ferenc, a Németalföldön élő kiváló magyar grafikus, Jan *Sluijter*, a hirneves holland festőművész, J. van *Mastenbrock*, *Vilma* királynő udvari festőművésze. Th. *Goedfriend* grafikus és fényképész mellékelte *a világhires németalföldi tragika*, a 82 esztendős Esther *de Boer*, van *Rijk*, akik valamennyien őszinte magyarbarát érzelmekről tettek tanuságot.

— (A főpolgármester meleghangu levélben köszönte meg a breszlaui főpolgármester látogatását.) A mult héten Budapesten tartózkodott dr. Hans *Friedrich* breszlaui főpolgármester a német dalosok társaságában és látogatásai alkalmával a főváros vezetőinek, *Sipőcz* Jenő főpolgármesternek és *Szendy* Károly polgármesternek átnyujtotta Breszlau város emlékérmét és ajándékul egy egy müvészi kivitelü rézkarcot. *Sipőcz* főpolgármester most meleghangu levélben köszönte meg Breszlau főpolgármesterének megemlékezését, amelyben hangoztatta, hogy ez a látogatás mindig záloga lesz a két város között fennálló baráti viszonynak és kulturális kapcsolatoknak.

— („Anglia joggal büszke fogadott fiára, **Stein Aurélra**" — irja a Times.) A *Times* lelevelezője jelenti *Srinagarból:* Sir Aurél *Stein*, a világhirü magyar utazó, Naginbagh szigetén készülődik harmadik régészeti utjára Délperzsiába. A levelező hozzáteszi, hogy *Anglia joggal büszke fogadott fiára*, a „javithatatlanul szerény tudósra és vándor géniuszra", aki rejtett régiségek iránt páratlan szimpátiával és egy cserkészfiu lelkesedésével indul hetvenötéves korában uj kutató utjára.

A KÖZTISZTVISELŐK!
Itt az őszi! Látták már **BUTOR- és SZŐNYEG-OSZTÁLYUNKAT?** Első árak, fizetési kedvezmény. Köztisztviselők Butor- és Szőnyegosztálya, Budapest, IX., Mester-utca 15. szám.

— (Gömbös miniszterelnök Miskolcon.) *Miskolcról* jelentik: A miskolc- éi borsod vármegyei Vitézi Szék vasárnap tartja zászlóavatási ünnepségét, amelyen a zászlóanyai tisztet jákfai vitéz *Gömbös* Gyuláné tölti be. *Gömbös* Gyula miniszterelnök feleségével szombaton délután érkezett Miskolcra, utközben Mezőkövesden, Mezőkeresztesen és Mezőnyékládházán ünnpélyes fogadtatásban részesitették. A miskolci pályaudvaron a frontharcosok, leventék, cserkészek sorfala várta a miniszterelnököt, aki vitéz *Sonyi* Hugó altábornagy vegyes dandárparancsnok, vitéz *Butykay* Béla ezredes, a miskolci nőegyletek küldöttsége nevében *Lichtenstein* Lászlóné és a város nevében dr. *Halmay* Béla polgármester üdvözölt. A miniszterelnök megköszönte az üdvözlést, majd a városba hajtatott. A vármegyeházán vitéz *Borbély-Maczky* Emil főispán fogadta a miniszterelnököt és feleségét. A miniszterelnök résztvett a MANSz gyermekvédelmi szakosztályának szeretetuzsonnáján, este szükkörü vacsorán volt a főispánnál s közben a vármegyeház előtt térzene volt a tiszteletére.

Keveset használt férfiruhák nagy választékban kaphatók
Frakk, zsakett és szmoking ruhák kölcsönzése
Telefon: 235-70.
POLACSER és BERGER VI., ANKER-KÖZ 1. sz. Félemelet. (Anker-palota)

— (A keresztény tanügyi bizottság a polgári házasság ellen.) A *Keresztény Tanügyi Bizottság* IV. kerületi szervezete *Fallenbüchl* Tivadar igazgató elnökletével most tartotta e tanévben első ülését, amelyen dr. *Huszár* Ferenc adott elő „Kriminológia és keresztény pedagógia" cimen. Rámutatott a mult liberális éra bünelre és kiemelte *a polgári házasság káros hatását.* Az előadáshoz dr. *Noszlopi* László egyetemi magántanár szólt hozzá, majd dr. *Sármándi* Sándor főtitkár javaslatára kimondták, hogy *csatlakoznak a polgári házasság eltörlésére irányuló mozgalmhoz.*

ELEKTRA CSILLÁRGYÁR
Modern, antik és Üvegcsillárok
VII., Dob-utca 42.
14 mintaterem
Árjegyzék ingyen!
Cimre tessék ügyelni!

— (Gyászmise a budaőrsi halottakért.) A *Magyar Keresztény Royalista Club* felkérésére október 23-án, szerdán délelőtt 11 órakor a Regenerandek belvárosi templomában dr. *Czapik* Gyula pápai praelátus ünnepélyes gyászmisét mond a *Budaőrsön* a király hüségében elesettek lelki üdvéért. A Club felkéri tagjait és az érdeklődő közönséget, hogy a gyászmisén minél nagyobb számban jelenjenek meg.

BUTORÜZLET megszünik!
Mindenféle butorok kiárusitása
minden elfogadható árban!
VI., Andrássy-ut 21, az Operánál.
Nagy üzlethelyiség olcsó bérrel kiadó.

— (Több a véletlennél), hogy a falukutatás érdemleges munkáját ma Magyarországon kizárólag fiatalok végzik. A fiatalság önkéntelenül is keresi azokat a jegyeket, formákat és tulajdonságokat, amelyek minden mástól megkülönböztetik és elhatárolják. Ez az öntudatlan keresés hajtja a fiatalságot magának, környezetének, a népnek, a földnek, a munkának megismerésére — irja Boldizsár Iván az *Elet* uj számában a fiatalok falumunkájáról szóló beszámoló cikkében. Bevezetőül *Horváth* Richárd irt igen szép cikket az uj számba. *Rády* Elemér a negyven évet jubiláló filmről számol be. A szépirodalmi részt Maurice *Baring* és *Balásházy* Péter regényén kivül *Kiniszi* Andor, *Rák* István és *Puszta* Sándor irásai disziti. Tartalmas könyv, színház és filmszemle és kedvelt otthon kultusza rovat egészitik ki a müvelt katolikus családok szépirodalmi lapjának legujabb számát. Mutatványszámot szivesen küld a kiadóhivatal. Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. Egyes szám ára 28 fillér.

— (A Petőfi Társaság felolvasó ülése.) A *Petőfi Társaság* október 20-án, vasárnap délelőtt féltizenegy órakor az Akadémián felolvasó ülést tart *Pekár* Gyula elnökletével. Az elnök megnyitójában *Hugo* Viktorról emlékezik meg, halálának ötvenéves fordulója alkalmából. Ezután következik *Havas* István főtitkári jelentése, majd *Gyalui* Farkas kolozsvári levelező tag *Hugo* Viktorról szóló megemlékezését olvassa fel *Havas* István főtitkár. Adam *Kozlowski* lengyeloországi küldtag a *Himnusz* és a *Magyar Hiszekegy* lengyel forditását mutatja be. *Lázár* Béla Pintér Jenő nagy irodalomtörténetét méltatja, majd *Lőrinczy* György olvassa fel költeményeit. Vgezetül *Gáspár* Jenő titkár *Oláh* Gábor *Három agglegény meg egy leány* cimü elbeszélését mutatja be. Este félnyolc órakor a társaság tagjai a Vadászkürt-szálló zöldtermében összejövetelt tartanak.

— (Felkérik a kormányt az október 31-iki lapmegjelenési korlátozás felfüggesztésére.) Tekintettel arra a jogosult érdeklődésre, mely a mai rendkivül fesziilt nemzetközi helyzetben az eseményekkel szemben megnyilvánul, a *Budapesti Napilapok Testülete* azzal a felkéréssel fordult a m. kir. kormányhoz, hogy a magyar közvélemény zavartalan informálása érdekében a közeli ünnepek és vasárnap korlódására való tekintettel, ha arra csak egy mód is van, kivételesen függessze fel az október 31-re való lapmegjelenési korlátozásokat.

— (Vasárnap délben avatják fel Buday Dezső siremlékét.) *Buday* Dezsőnek, az Ébredő Magyarok Egyesülete volt elnökének és a kereszténypárti ferencvárosi vezérnek müvészi siremlékét, amely *Földy* Szilárd szobrászmüvész alkotása, vasárnap délt 12 órakor ünnepélyes keretek között avatják fel a korepesi temetőben.

— (A főkapitányt ünnepelték kitüntetése alkalmából.) A kormányzó, mint ismeretes, dr. *Ferenczy* Tibor rendőrfőkapitányt a II. oszt. Magyar Érdemkereszttel tüntette ki. Ebből az alkalomból az államrendőrség budapesti tisztikara és a Budapesti Napilapok Rendőri Rovatvezetőinek Szindikátusa meleg ünneplésben részesitette és tüntetőleg tisztelgett. A főkapitányt dr. *Kalmár* Béla főkapitányhelyettes üdvözölte. Az egybegyültek ezután hosszasan ünnepelték *Ferenczy* főkapitányt, aki mindenkinek külön-külön köszönetet mondott a megjelenésért.

— (Kereszténypárti gyülés a Beszkárt Sportelepen.) A Juranics-telep és a MÁV-telep kereszténypárti válaszotói lelkes gyülést tartottak a Beszkárt Sportelep nagyvendéglőjében *Urbányi* C. József elnöklésével. *Szabó* József a kereszténypárt szociális programját fejtette ki tetszés mellett. Dr. *Imre* Ilma a kereszténypárt pő. és gyermekvédelmi előkitüzését fejtegette. Végül a „Szózat" elénekléséve végét ért a gyülés.

Valódi alaskabárány szőrmével, krepdesin béléssel végig vatelinozva készült ez a jómeleg télikabát; az ára nálunk csak:

58 pengő

Csinos bakfistélikabátok..... 28.— + 1.50
Leánykatélikabátok 8 évesnek 17.— + 1.50

Fenyves ÁRUHÁZ KÁLVIN-TÉR

Képes árjegyzéket díjtalanul küldünk

— (A bulgár vendégek elismeréssel nyilatkoztak Budapest közegészségügyi intézményeiről.) Dr. *Radkov* bulgár közegészségügyi igazgató most tért vissza *Budapestről* és a bulgár sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy *el van ragadtatva a magyar fővárosi egészségügyi szervezettől*, elsősorban pedig a magyar Közegészségügyi Intézet modern és minden követelménynek megfelelő berendezésétől. Dr. *Radkov* elmagyarázta az ujságiróknak az intézet szervezetét és a fővárosi gyermekvédelmi intézkedéseket is. Az igazgató különösen kiemelte még a *magyar iskolák egészséges berendezését és építését és a kitünő fürdőket, amelyek a magyar fővárost világhirü fürdőhellyé teszik.*

Bally eredeti svájci
cipők ismét kaphatók!
KULPIN, Kristóf-tér 7

— (Noszlopi László egyetemi m. tanár) a Szabadegyetemen nagy érdeklődéssel kisért előadásait az idén *Nem és jellem* cimmel tartja. Az előadások a férfi és női lélek jellemtanáról, a szexualitás metafizikájáról, a házassag válságáról, történetéről és jövőjéről, a házastárs megválasztásának lélektanáról, a női munka és hivatás kérdéséről stb. szólnak. A minden hétfőn fél 7-től 8-ig este, az Egyetem Muzeum-körut 4. szám alatti tantermében tartott előadásokra külön is lehet jegyet váltani (30 fillér) és a már elhangzott előadásokat nyomtatásban vásárolhatják meg azok, akik eddig még nem hallgatták az előadót.

— (A Budapesti Sokszorositók Ipartestületének jubi

Szőgyi

grafikus

Szabad Művészet, 1949.

III. évf. 7-8. sz. 340-343. o.

Kiállítások. Képzőművészeti Főiskola beszámolója; Magyar Rézkarcolók Egyesületének kiállítása.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—297

EVANGÉLIKUS ÉLET
1961 APR 14

gyilatkozának az ő szemeik, és megismerék őt ...« (Lk
—Szegyi Lajos linólemetszete

Öröm van nálad...

Giovanni Giacono Gastoldi 1591.

találkoztak a I
így könnyen meg
őket saját hívő
tett víziója, belül
tomása. Nem is
a sorrend, hisze
emberi tapasztal
hetett a feltám
megismerni. A
Krisztus megjelenése és a Fel-
támadottban való hit születése
egybecsett.

Így egyszerűsödik le a legré-
gibb húsvéti híradásban Jé-

gibb húsvéti híradás az embe-
riség mai kérdéseihez is, köz-
tük a békéhez, melytől milliók
nyugodt élete, emberi sorsa
függ.

Veőreös Imre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307

ÚJ APR 14.

EVANGÉLIKUS ÉLET

Szőgyi Lajos
1091

»Pilátus azért ismét felszólala, el akarván bocsátani Jézust; de azok ellene kiáltának mondván: Feszítsd meg! Feszítsd meg őt!« (Lk 23, 20—21) — Szőgyi Lajos linóleummetszete

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307

1963 APR 1 4

EVANGÉLIKUS ÉLET

Szőgyi Lajos

mindenkinek gazdagon megáldott húsvéti ünnepeket

SZERKESZTŐSÉG

1021

»Ez az én testem, mely tiérettetek adatik ... E pohár amaz új szövetség az én véremben, mely tiérettetek kiontatik«. (Lk 22, 19—20) — Szőgyi Lajos linóleummetszete

MKSz 1947

indulok új alkotmányos küzdelembe, eze
gitimizmus lánglelkű apostola: Griger M
királyság megváltó eszméjének. És feg
nyugalmat, békét, becsületes demokráciát

Ezért fordulok barátaimhoz, hivei
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomi
sok ezer embertársamon, joggal kérhet
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszn
nek semmit, amig igazolt emberein
Griger Miklós és az én nevem sz

Budapest, 1935 március havában, a

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307

Szögyi Lajos

EVANGÉLIKUS ÉLET

1967 DEC 24

ezt a statútomot, mert különben még növekednek és kiéleződnek a fenntorgó problé-

ezek a pontok erősen ... zottak és diszkriminálóak«.

»Voltak pedig pásztorok azok a vidéken...« (Lk 2,8—15) (Szögyi Lajos linóleummetszete)

Karácsonyi levelek

olnunk, hogy Isten számára gyformán fontos!...

Minden az övé — ez a jele nak és isteni kegyelmének. S

»Voltak pedig pásztorok azok a vidéken...« (Lk 2,8—15) (Szögyi Lajos linóleummetszete)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307

EVANGÉLIKUS ÉLET

Szögyi Lajos

1967 DEC 24

a puspon... legyetek ennek az országnak becsületes állampolgárai, velünk pedig tartsátok meg az

nak magyarul imádkozni...

Várady Lajos

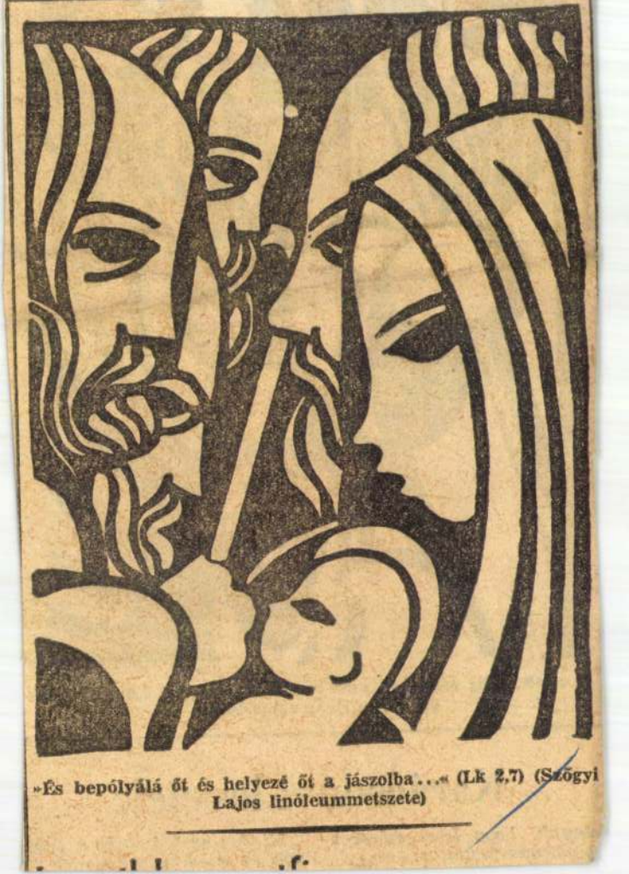

»És bepólyálá őt és helyezé őt a jászolba...« (Lk 2,7) (Szögyi Lajos linóleummetszete)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szőgyi Lajos

EVANGÉLIKUS ÉLET

gezték.

1021

1 Mózes 39, 1—5 —
Szőgyi Lajos munkája

nem a létszám tágulása fogott meg főleg. Énekeink történetéről, a templom szolgálatáról szóltam s az előírt vasárnapi perikópáról prédikáltam. Közben figyeltem az arcokat. A régieket, akikkel még diákkoromban együtt jártam, s az újakat, akiknek most úgy otthona ez a templom, mint nekem volt negyven éve. A szemek beszéltek a tágulásról. A történelem, az egyház mai élete, feladatai, közössége szökött be közénk és tágított, s az a világ, amelynek javára, szolgála-

»És monda néki az angyal: Ne félj Mária, mert kegyelmet találtál az Istennél...« (Lk 1,26—38) (Szőgyi Lajos linóleummetszete)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307

EVANGÉLIKUS ÉLET

Szőgyi Lajos

1967 DEC 24

A 14. német ... kat újból Stut... tartják 1969. július 16—20-ig. D. Eichele württembergi evangéli- ... hívta meg az egyházi napokat újból Stuttgartba. Az egyházi napok témáit még nem tűzték ki.

Halló, ki beszél?

p lehet. Kinek építi, ki lesz úrnője? Ezt csak úgy mondja n megvan már a jelölt. Jó, jó, nk, nem kételkedem. Ha nincs, yet tudok, én nem leszek. ácsonyfája? Az nem számít, egy rácsonyfa. Nekem van egy szép ám, tíz gyertyával, fél kiló szarom kis csomag van a fa alatt, tam ki, mert tudom, mi van ttem magamnak délelőtt. Mukorálni karácsony estére, mert lenne, hát eláshatnám magam. k magamnak csináltam. Enélsony. Bejglit is vettem, de nem t a karácsony minden kelléke, semmit.

nék, mondjon valami vigaszunok! Unom a nyárspolgárokat yakukban a karácsonyi vacsora m a széplelkeket, akik előkécsonyi népdalokat és orgonaezjátszó mellé. Unom a szellerátereket, akik halandzsáznak om a televízió-emésztőket az . A hivőket is unom, mert egy közülük a világot. Magamat an, mert... mert csak élek násikra és gyűjtöm az éveket

lami felvillanyozót, mert bizony a második emeletről.

— Nem, nem, ha mondom. meg senki sem, nem érzelgek csak ma este kong körülöttem r értelmes gondolat se jut eszemb nem megyek, anyám halála óta szor voltam, de nem bírtam akartam ma menni valahova, ell rakozóhely tömegébe, inni aka erőset, hogy ne kelljen gondolk radtam abba, hogy tartsam ma ten, de fáradt vagyok. Elvesztet alól a talajt.

— Már megint!... álljon meg ezt én is tudom, elfújhatom ma sodik felét: »...egyszülött Fiát a hisz Óbenne, el ne vesszen, hane legyen.« Most boldog? Nem vagy talan, ha már nem is bújom a Hiszek abban, hogy kell valakin lettünk, de hát hol van Az ilyen vagyok, minden összekuszálódott romlott a rádióm is, olyan süket tem.

— Nem tudom miért mondor magának. Tudja, hogy szégyelle hivatalban, ha ezt hallanák a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307

Szögyi Lajos

EVANGÉLIKUS ÉLET

1967 DEC 24.

minden emberhez, aki csak él a földön.

Dr. Groó Gyula

riség, hát csak az akkor, hogy ha hívta valaki őket egy pá órára.

11021

»És megtalálák Máriát és Józsefet és a kis gyermeket, ki a jászolban fekszik...« (Lk 2,16) (Szögyi Lajos linóleummetszete)

Karácsonyi

Ha valaki az ünnepkörök, különösen a karácsonyi ünnepkör szokásaival akar foglalkozni, olvassa el Dömötör Tekla könyvét: »Naptári ünnepek, népi szinjátszás«. Ő írja, hogy a magyarság letelepedésétől kezdve, körülbelül a XV—XVI. századig többféle hatás is érte a magyarságot a különféle szokáskörök kialakulásában.

Ilyenek voltak: a katolikus egyház szertartásai, karácsonyi énekei, továbbá a nyugatról jött szerzetesek által plántált színszerű mozzanatok. Gondol itt a szerző a francia, olasz szerzetesek által hozott liturgikus játékok előadására, jászol-állítás szokásaira stb.

Az egyházi jellegű szokásokról a XVI. századból már elég sok feljegyzésünk maradt.

Szkhárosi így ír a katolikus ünnepekről:

»Istenünk azt mondja, hogy innepet szentelj,
De szent István napján pápa zabot szentel,
Az szent János napján jó borokat szentel,
Apró szentek napján nagy sok vesszőt szentel.
Semmi nincsen erről, lám a szentirásban,
Időnket mulatjuk ezért csak heában...«

Az 1591-es csetneki evangélikus zsinat dekrétuma pedig a következőket mondja: »Törölteszenek el a szentelmények..., mint karácsony nap-

Gerengay Pál

Ünnepeljen a nagy világ,
Énekeljünk halleluját!

3.

4.

»És lőn, amikor meghallotta Erzsébet Mária köszöntését, a magzat repese az ő méhében...« (Lk 1,39—45) (Szögyi Lajos linóleummetszete)

Esti Gyula

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307

Esti Gyula

EVANGÉLIKUS ÉLET

1967 DEC 24

Szögyi Lajos

lehet a sebem ato...
Ó, aki vár!
Jó vele győzni...
Ereje őrzi az életemet,
hamaim hevét szava élőzi:
»Béke veled!«

1024

ugy, hogy
kapjunk me
rias választ,
ismerjük úg
ságban él és
lezzük, hogy
tek majd és
feleleteinket.

Néha azt olvassuk ki soraitokból, hogy megtaláltátok az Egyház szolgálati útját a ti társadalmi életetekben. A mi életünkben ez kevésbé látszik határozottnak és sokszor meghatározhatónak. Már csak azért is sőt talán elsősorban is, mert fejlődő világban élünk. Ez a világ pedig mindig az Egyház ajtaja elé tolja problémáit és ha maga kételkedő is, mégis az Istennel járóktól vár valami igazat mondó és megnyugtató választ. S mint azt tudjátok, éppen a hit világa és erkölcsi normája az, amelyik nem mindig adhat könnyű választ. Ez az oka annak, hogy néha türelmetlenné válik a világ az egyházzal szemben. De talán ez a jó.

Köszöntőnek szánt, a régi szülőföld felé induló soroknak karácsonyfátok alatt kértem helyet. Tegyétek oda, ahová a szívetek megengedi. A mi kérésünk változatlanul az, hogy tartson és áldjon meg mindnyájatokat a kegyelem Istene. Ünneplésben és hétköznapokon sohase járjatok az Ő vezetése nélkül. Legyen karácsonyi télben vagy emmausi tavaszi szélben megújító forrás az a Szeretet, melyet bölcsőben küldött hozzánk az Isten.

Áldott ünneplést kíván az amerikai magyar evangélikusok testvéri köszöntésével,

Brachna Gábor
az Amerikai Magyar Ev. Konferencia elnöke

tori

eg-
ek-
pö-
el-
se-
Hi-
ly
ár

loosztályvezető helyettest, valamint a Német Demokratikus Köztársaság budapesti nagykövetének személyes képviseletében megjelent Erhard Dechnik követségi titkárt.

»A halle—wittenbergi egyetem — folytatta a dékán — dr. Ottlyk Ernő püspököt különösen is három irányú tevékenysége elismeréseképpen tüntette ki: a magyar protestáns egyháztörténet kutatása terén végzett munkásságáért az evangélikus egyház új törvényeinek megalkotásában való részvételéért és az ökumenikus mozgalomban, a népek barátságáért kifejtett szolgálatáért. S mi, akik ez alkalommal ide eljöttünk, tudjuk hogy a doktori oklevél elismerő megállapításai nagyon reálisak.«

A dékán annak az örömnek is kifejezést adott, hogy Ottlyk püspök éppen a Luther Márton Egyetemtől kapta a kitüntető címet. »Ez a tény — mondotta — egyszerre kapcsol bennünket össze a reformáció múltbeli és jelenbeli értékeivel és a Német Demokratikus Köztársaság ma szolgáló egyházaival, sőt: egész népével. S e kitüntetés jele annak is, hogy a mi magyar népünk és az NDK népe egy testvéri közösségben akar járni a szocializmus megtalált közös útján.«

D. Káldy Zoltán püspök az Országos Egyház, személy szerint: dr. Mihályfi Ernő országos felügyelő, valamint a ma-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307

1969 ÁPR 6

EVANGÉLIKUS ÉLET

Szögyi Lajos

János 20, 19—31
— Szögyi Lajos munkája

1. Az ... Európa országaihoz: „működje
kezlet összehívásában és azokn
tésében, melyek szükségesek ah
nyes legyen és beváltsa a népe

2. „Egy ilyen értekezlet megf
érdekének. Lehetőséget nyújta
meg azokat az utakat és módok
pa katonai csoportosulások sz
molására és az európai államo
séhez."

3. „Bármilyen bonyolultak i
megoldásuk csak békés eszköz

Márk 16, 1—8 — Szögyi Lajos munkája

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307

EVANGÉLIKUS ÉLET

Múlt évl
tam a S
voszláv h
ningrádi S
egyházba
kor autóbuszunkkal megérkez-
tünk, már hosszú sorok ki-
gyóztak a templom előtt és a
templomban. Itteni húsvéti
szokásoknak megfelelően, a hi-
vek nagy sokasága vitte meg-
szentelésre ételét.

Volt a mi csoportunkban egy
Pest környéki idősebb asszony:
Tera néni. Népviseletben járt.
Ráncos, bő szoknya volt rajta,
— több is, derekán bőrbekecs,
lában csizma, fején téli kendő,
mert még elég hűvös volt itt
az idő április derekán is. Kar-
ján kis fonott kosár volt,
amelyben útra szükséges dol-
gait tartotta.

Templomnézés után minden-
ki visszaérkezett már csopor-
tunk tagjai közül, csak Tera
néni nem.

Megunván a várakozást, vé-
gül is vezetőnk és tolmácsunk,

távolabbról zarándokolt fel a
húsvéti ünnepekre. Így gon-
doskodó szeretettel vették kö-
rül. Tiltakozása ellenére beál-
lították a sorba, sőt még előzé-
kenyen előbbre is engedték.
Teri néni közben kézzel-lábbal
próbálta megmagyarázni, hogy
magyar, de nem nagyon értet-
tek szót mindaddig, amíg La-
jos rá nem talált és a szerete
gyűrűjéből ki nem szabadítot
ta. Hamarosan eloszlott a fél
reértés. A templomozó hível
öröme akkor sem lett kisebb
amikor megtudták, hogy Te
ra néni magyar. Az asszonyo
ölelték, csókolták búcsúzóul,
kosarát megrakták kenyér
tésztafélékkel. Még nem jutot
tak vele a szertartásig, de a
kenyeret már megszentelte a
szeretet.

Sikter László

Hárman jönnek, integetnel

megtartó erő. Az Úr Isten a
szeretőit áldja és oltalmaz-
b gyönyörűség Isten igéjének
mint a szép magyar könyv,
llemet igaz útra ve-

át Nagyszombatról az egyetem
országos fővárossá válnia isn
szépen ír és beszél magyarul,
Pesten van a helye. A tanács
felvilágosodott, modern felism

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szögyi Lajos

EVANGÉLIKUS ÉLET
1969 MÁJ 11

1021

Lukács 24, 50—51 — Szögyi Lajos munkája

PÉNTEK. — „Vigyázzatok azért, hogy úgy cselekedjetek, amint az Úr, a ti Istenetek parancsolta néktek." (5 Móz 5, 32) Isten a lelkiismeretben és a kinyilatkoztatott igében világosan tudatja akaratát. Akaratának megvalósításához, parancsainak megtartásához azonban vigyázásra, teljes odaadásra van szükség. Erre az odaszánásra viszont csak Jézus Krisztus tehet képessé és alkalmassá, amikor a hit által szállást vesz a szívünkben, megújítja egész életünket. Ekkor valósul meg az a csoda, amit Pál apostol tömören így

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

EVANGÉLIKUS ÉLET

102,1

Szőgyi Lajos

János 4, 5—14 — Szőgyi Lajos munkája

ruén „pontizálás"-nak minosítik, ott már lényegében *nincs is gyülekezet.* Ott már a lelkész nem Isten akaratát „leplezi le" éppen a prófétai szóval, hanem a lelkész vagy a maga „tudományát" hirdeti vagy a *gyülekezet hangját és kívánságát „visszhangozza".* A gyülekezetet pedig nem fogja megtartani a jövendő számára a „saját hangjának prédikálása". Az ilyen „prédikáció" lehet szép is, hangulatos is, megnyugtató is, de a „prófétai szó" hiányában haszontalan és szeretetlen, mert éppen azt nem mondja meg a gyülekezetnek, hogy itt és most mi az Isten akarata! Pedig a Szentlélek, a pünkösdi Lélek, a „vezérlő" Szentlélek erre indítja a lelké- ... ülekezeti tago-

Szök(e)

Könnives (artifex)
a XIII. sz. elején a tihanyi apátság törki birtokán élt fiával Marcel Könnivessel s ennek testvéreivel.

Erdtihanyiapáts

349. l.
515. l.

VIII. Skadák Imre tér 3-4.

Szőke Ágnes

IN MEMORIAM SZŐKE ÁGNES

(1948–1995)

Műtárgyvédelem 24. 1995

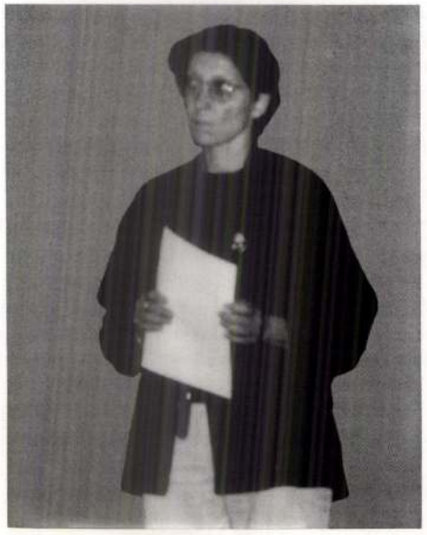

A fényképet Pécsi L. Dániel készítette

Milyen ridegen hangzik a valóság egyik oldala, „több, mint 25 esztendő a múzeumügy szolgálatában". Ugyanakkor mennyi szeretet, szenvedés, akarat, csalódás, öröm húzódik meg a valóság másik oldala mögött.

Nem munkalehetőségnek, kenyérkeresetnek, hanem valami mirakulózus feladatnak tekintette azt, hogy minden szabad idejét a szeretett falak között tölthesse, melyeket akkor még a sok mindenre használt sellak és spiritusz illata töltött meg.

Ebből az önkéntes mindenesből vált szorgalommal, vasakarattal az ország egyik legjobb tárgyrestaurátorává, ásatási, konzerválási szakemberévé, kutatóvá.

A Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola díszítő szobrász tagozatán érettségizett.

Munkáját teremőrként kezdte a Tornyai János Múzeumban, majd 1969-ben elvégezte a KMI-ben a restaurátor alaptanfolyamot.

Igazi múzeumi alkalmazását 1969. december 1-jétől számíthatjuk, előbb a szegedi múzeumban, majd évtizedes szolgálattal Hódmezővásárhelyen.

1980-ban fejezte be levelező hallgatóként a Képzőművészeti Főiskola Általános Restaurátor szakát, s azóta folytatott elméleti és gyakorlati kutatásokat szakterületén. E munkálatok igazán maradandó, s nevét a szűkebb pátrián kívül is megörökítő eredménye az ónozott bronztárgyak felületvizsgálata és konzerválásának technikája volt.

Elsősorban restaurátor volt, ám mint ásatási munkatárs, hosszú hónapokat töltött igen nehéz fizikai körülmények között a terepen. Elsőként László Gyula csongrád-felgyői ásatásán, majd a székkutasi és szegvári avar temetők feltárásán vett részt.

E sokrétű érdeklődés mellett még külön kirándulásokat tett a szakma más vidékeire is. Így személyéhez fűződik az OMF szegedi, Oroszlán utcai székháza mennyezetfreskóinak helyreállítása, a békéscsabai Munkácsy Emlékmúzeum falképeinek vagy a szegedi Auerház homlokzatképeinek konzerválása. Ez utóbbi műve sajnos már befejezetlen maradt.

Keze munkáját sok ezer tárgy, rajz, dokumentum őrzi. Őrzik a múzeumok gyűjteményei, nemcsak Szeged környékén, hanem az egész országban.

Szerény egyéniségére, finom humorára, hallatlan türelmére és munkabírására pedig munkatársai, barátai, tanítványai, az egész magyar restaurátor társadalom emlékezni fog.

(Részletek Trogmayer Ottó múzeumigazgatónak a temetésen elhangzott beszédéből.)

SZŐKE ÁGNES SZAKIRODALMI MUNKÁSSÁGA

1. Szőke Ágnes-T. Balázsy Á.: The "original" colour scheme of embroidered cushions from Hódmezővásárhely. In: Dyes in History and Archaeology, papers presented at the tenth annual meeting. London1991. p. 42-47.
2. Szőke Ágnes-Lukács Z.: Ónozott avar kori bronztárgyak. Beszámoló az ónozott bronzok tisztításához végzett vizsgálatok eredményéről. MKCsM 1993. 50-64.
3. Szőke Ágnes-Lukács Z.: Results of artificial aging experiments to cleaning of bronzes coated with tin. In.:Cultural heritage and Restorer in the changing world. 8th International Restorer Seminar. Ed. T. Bruder, K. Sárospatak 1993, p. 159-168.
4. Szőke Ágnes-Lukács Z.: Methods of tin plating in the Avar age. The problems of cleaning tinned bronzes. In: Cultural heritage and Restorer in the changing world. 8th International Restorer Seminar. Ed.: T. Bruder, K. Sárospatak 1993, p. 169-181.
5. Az avar kori ónozás fajtái. Ónozott bronzok tisztításának problémája - Verzinnungsarten in der Avarenzeit. Das Problem der Reinigung von verzinnten Bronzegegenstanden. MFMÉ - Stud. Arch 1 (1995) p. 211-218.
6. Szőke Ágnes-T. Balázsy Á.: Kísérlet a hódmezővásárhelyi szőrös párnavégek színvilágának meghatározására - The original colours of the Hódmezővásárhely cushions (An attempt to determine the original colours of the Vásárhely pile cushions) MFMÉ - Stud. Ethn. 1 (1995) p. 251-264

Szőke Andor

Szőke Andor okl. építészmérnök,
V. Erzsébet-tér 14. 180-240

Bptávb 1940 szept.

; Bortermelők Rt.

Tokaj.

skemeti-utca 18.

Táv. cim.	Tel.	Üzleti órák.	Folyószámla.
Tokaji Bortermelők Rt. Tokaj.	524-02.	d.e. 8-12.	A Tokaji Takarékpénztárnál.

máre. 27. Levelünk jele: T. B. Kelet:

Tokaj, 1934. április 9.

athowa értesítjük Önöket, hogy feltételes eladtunk címükre értékcsomagban 200 db.

Önöket, hogy szíveskedjenek a folyósított ...lánk terhére az Első Magyar

apján /:81:/ pengőt azaz Nyolcvanegy
i csekkszámla terhére utaljon ki.
.- A miniszter rendeletéből: Dr.Mariay
s.

A hivatalos másolat hiteléül:

Fiiányi

min. iroda s.tiszt.

Szőke Grőző
szegedi festő

Reggela Tirán

Szeged. 1948. nov

Tag für Denkmalpfl

Geschäftsführen

Geschäftsstelle: Berlin-Schöneberg, Grunen

Herrn Karl Robert

Stellvertretender Staatssekre

Ungarische Landes

Sehr verehr

Szöke Györö

Szegedi festö

Falusi vizlet of

Fenyek a Tisza of

Szeged 1947. febr. marc

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapesti V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉL-MAGYARORSZÁG

1965 APR 30.

Vasutas képzőművészek kiállítása

Tegnap délután tartották meg a MÁV Vasutas Szakszervezet Képzőművész Körének hagyományos, évenként megrendezendő kiállításának sajtóbemutatóját. A ma 17 órakor megnyíló kiállításon a 17 éve működő kör tagjai közel 60 képpel mutatkoznak be a közönségnek a Szechenyi tér 2/a alatti műtermükben. A tárlat anyagát az utolsó Szőke Győző vezetésével. A tagjai nemcsak témában, de műfajban is széles skálán mozognak; olajképeket, akvarelleket, grafikákat, sőt mozaikokat is láthatunk. A csoport eredményes, színvonalas munkáját bizonyítják Szőke Győző szépen komponált, érett színkultúrára való Tisza-képei, Palócz Lajos, Szekfű János akvarelljei, olajképei, Gracza Ferenc portréja, Sáfrány György Csillető-ja (mozaik) és nem utolsósorban Simon Miklós olajképei, grafikái, melyek közül néhány szerepelt a valy összel Párizsban megrendezett nemzetközi vasutas képzőművész kiállításon.

De érdemes odafigyelni a kör többi tagjának, Drégely József, Rumóczy Géza, Kerekes Mária, Mihalitz István, Major László és Szeles Mihály képeire is.

S=O=R=O=K=B=A=N

A SZEGEDI VSE újjáépí- amelyen dán játékvezető- pályáját hamarosan fel- három

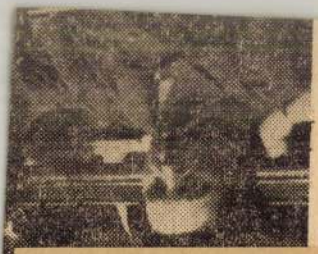

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

MAGYAR VASUTAS
Budapest

1971 MÁJ 17

Kiállítás Szegeden

Szegeden, az immár 23 éve működő vasutas képzőművész kör ismét megrendezte hagyományos kiállítását, május elseje tiszteletére. A Széchenyi téri műteremben rendezett tárlatot *Szelesi Zoltán* művészettörténész nyitotta meg. Elismerően szólt az amatőr festők tevékenységét irányító körvezető, *Szőke Győző* festőművész munkásságáról. Neki is része van abban, hogy az évek során itt készült alkotások egy részét már nemcsak Szegeden, hanem más városokban is ismerik.

A kiállított képek közül különösen megnyerték a látogatók tetszését *Szőke Győző, Szekfű János, Dregelyi József, Fodor István, Gracza Ferenc, Gulácsi Árpád, Bede István, Kulai László, Török Sándor* munkái. Ezek érdemesek arra, hogy megfelelő válogatás után részt vegyenek az országos vasutas képzőművészeti kiállításon.

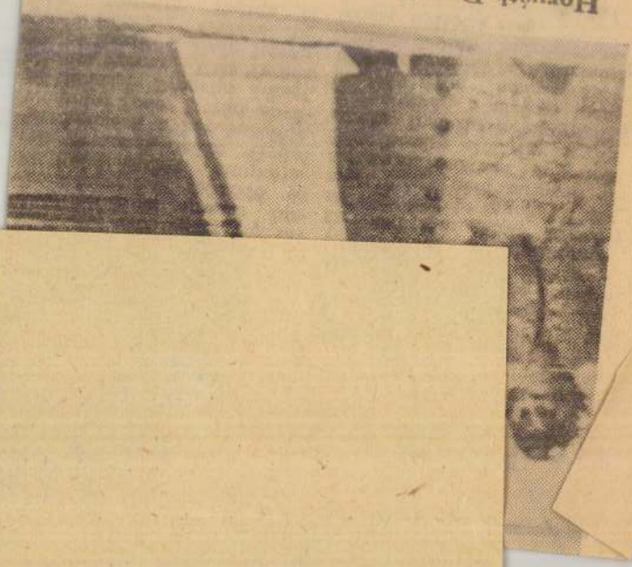

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-724

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

1971 MÁJ 7

1021

Amatőr festők kiállitása

A vasutas képzőművész kör május elseje tiszteletére ismét megrendezte hagyományos tárlatát Szegeden. A Széchenyi tér 5. szám alatti kollektiv műteremben tegnap délben megnyilt kiállitás résztvevői ismét jól bizonyitották az immár *huszonhárom* éve működő és kiállító közösség munkájának értelmét. *Szőke* Győző festőművész, a kör vezetője, valamint *Fodor* István, *Szekfű* János, *Drégelyi* József, *Gracza* Ferenc, *Kiss* Tamás, *Kulai* László, *Bede* István, *Török* Sándor, *Gulácsi* Árpád, *Horváth* Zoltán és *Muzsnyay* Lajos, valamenynyien tehetséges alkotók, akik ezúttal is színvonalas munkákat mutatnak be. A kiállitás több résztvevője az országos vasutas képzőművészeti kiállításon is szerepelni fog. A MÁV szakszervezeti bizottsága által rendszeresen támogatott képzőművész kör jó munkáját dicséri, hogy nem zárkózik el a más üzemekben dolgozók jelentkezése elől. Igy tagjai sorába fogadta a *bútorgyár*, a *gumigyár*, a *vizügyi igazgatóság* és a *hangszergyár* több dolgozóját is. A tárlatot Szelesi Zoltán művészettörténész nyitotta meg.

A. L.

Szőke Győző

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉL-MAGYARORSZÁG

1970 SEP 4

Miniszteri elismerés ürügyén

Évekig hányódott-vetődött a Sajtóházban egy eléggé időrágta olajkép. Kötélizomzatú bányászembert ábrázolt, ahogyan magabiztosan, de mégsem hivalkodón elővilágít meztelen felsőtestével s dolgos jobb karjával — a bánya üregéből. Úgynevezett „természetelvű", tehát manapság nem divatos portré ez, ám így, megrongálódottan is tiszteletreméltó mívességről, kivételesen fölényes mesterségi felvértezettségről és sorsátérző képességről tanúskodó alkotás. A lap egyik szerkesztője — aki régi, és értő barátja a képzőművészeti „szép"-nek — szobája falára mentette a folyosóról — a már-már kiselejtezett képet. Jól tette: e műalkotás igazi érték; nem érdemelte volna meg, hogy elkallódjék. A kép Szőke Győző szegedi festőművész egyik korábbi műve.

Szőke Győzőt most a Művelődésügyi miniszter elismerő oklevéllel tüntette ki — az 1948-ban, kerek 22 esztendeje alapított Vasutas Képzőművészeti Körben teljesített oktató- és nevelőtevékenységéért. A Kör — melyet Szekfű János szervezett meg ánnak idején — az akkor jó nevű szegedi mestert kérte fel szakmai irányítóul, s Szőke Győző a 22 esztendő alatt népes tanítványi gárdát vezetgetett be a festészet titkaiba, és segített az arány-, a forma-, a fény-árnyékproblémák labirintjaiban történő eligazodásban. Elsődlegesen *nem* azzal a céllal, hogy aktív képzőművészek kerüljenek ki az iskolából. Elsődlegesen a *műértők táborának gyarapítása*, az egészséges esztétikai szemlélet kialakítása a cél. Persze, „óhatatlanul" több kiemelkedő tehetséget is szárnyára bocsátott a Kör, hamarjában elegendő tán Veress Ilona szobrászművészre, Király Sándor főiskolai adjunktusra, Bányai Józsefre, a Képzőművészeti Főiskola ifjú előadójára, s Kalmár Mártonra, a Tömörkény gimnázium és szakközépiskola művésztanárára hivatkozni. S az sem utolsó dolog, hogy a Vasutas Kör tagjainak legjobb munkái az évek során Bécs, München, Párizs, Helsinki kiállítótermeiben is helyet kaptak. A vasutas szakkörök országos kiállításának grafikai különdíját ez évben a szegedi Bede István nyerte. Egyszóval, eredményes tevékenységet tudhat maga mögött a Kör, s annak szakmai irányítója.

Az idős, de mindmáig szálegyenes művész magatartásából ennek ellenére is némi rezignáltságot, beletörődést éreztem legutóbb, amikor elbeszélgethettünk hallatlanul színes, gazdag pályafutásáról. Az Albert Zimmermann által alapított bécsi festőiskola egykori, világlátott növendéke nehezen oldódó, vonakodva nyilatkozó alkat, de amikor szóra nógatom, regénybe illő életpálya vázolódik elém: „bevető" pilótáskodás az első világháborúban, vöröskatona-élmények, sanyarú fogság, portrémegbízatások, (a megfestett arisztokraták életét objektív, a bohém kívülálló tárgyilagos iróniájával fűszerezett, érzékletes mondatokban jellemezte nekem, hirtelenében öt-hat szellemes „portrét" nyújtva át!) a felszabadulást követően az országos plakátpályázat díja, a „Siess, adj, segíts" közismert grafikájával — művészetorganizáló tevékenység; sikeres, a szegedi atmoszférát érett jelrendszerrel érzékeltető kiállítás a Szegedi Képcsarnokban, 1959-ben — aztán többévi csendes visszahúzódás, hallgatás...

Nyilván ő is hibás e hallgatásban, de tán az is baj, hogy az önadminisztrációra *kevésbé* alkalmas művésztársainkról, a magánybahúzódókról nagyon hamar — és szeretetlenül — megtudunk feledkezni...: Mert nagy öröm az ember munkájának legfelsőbb szintű elismerése, a miniszteri dicséret, de bizonyára tetézné a örömöt, fokozná az élet- alkotóenergiát a *Társak* b ráti jobbja is... Ezzel min ha többen adósak lennén Neki...

Dér Endre

A döntéstől a megvalósulásig

Két és fé

Minden relatív. Tanúsítja ezt a fenti időszak is. Ha egy nagyüzem, vagy autóút építéséről lenne szó, minden bizonnyal gratulálni kellene a munkában résztvevőknek, megdicsérni őket. De most csupán a Széchenyi téri húsüzlet elköltözéséről írunk.

A Károlyi utcai lakótömb építésénél — nagyon helyesen — a földszinten üzlethelyiségeket rendeztek be. Ugyanakkor — egy szintén helyes koncepció keretében — a tanács úgy döntött, hogy a Széchenyi téren levő húsboltot megszünteti. Új helyét a Károlyi utcai épületben jelölték ki, abban az üzlethelyiségben, ahová az eredeti tervek szerint ruházati bolt került volna. A döntés 1968 januárjában született meg. Azóta több mint két és fél év telt el. És a húsbolt végre költözik. De miért tartott mindez ilyen sokáig?

1

Mindenekelőtt az üzlethelyiség áttervezése, berendezése igényelt időt. Az előkészítő tárgyalások után a tanács 1968 február közepén a tervezővállalatnál megrendelte a bolt terveit. A tervezés nem volt egyszerű munka. A helyiség alaprajzi kötöttségei megnehezítették az egészségügyi előírások betartását. Több tárgyalás és megbeszélés után végre elkészültek a tervek és a beruházási vállalat megbízása alapján a kivitelező építőipari vállalat hozzáláthatott a munkához, amellyel 1969. november második felében készültek el. 1969 decemberében átvették az üzlethelyiséget, azzal a megállapodással, hogy a hiányokat a kivitelező 1970. január 26-ig köteles megszüntetni.

2

Ezek után azt gondolhatnánk, hogy a húsbolt átköltöztetéséhez már hozzáláthatott volna az Éliker. De nem tehette. Ugyanis az új helyiségbe nem szereltek hűtőberendezést, márpedig enélkül a húsbolt nem kezdhette meg munkáját. A kivitelező nem vállalta a hűtőberendezés beszerelését, amin csodálkozni sem lehet, hiszen nem tartozott a profiljához. Alvállalkozónak sem adta ki a munkát. Végül is az Éliker keresett vállalkozót és talált is. A Gelkával sikerült szerződést kötnie, kötetlen határidőre. A Gelka a berendezések beszerzésétől tette függővé azok beszerelését. És ez természetes is. A munkát a Gelkától 1970. január 2-án rendelte meg az Éliker. A

NAPI KISLEXIKON

a járművek őrzéséről

Szegeden is egyre több lesz az autó, a motorkerékpár. Éppen ezért minél több parkoló- és járműmegőrző helyre van szükség, ahol a tulajdonos biztonságban tudhatja kocsiját, míg dolgait intézi. Mint például a Széchenyi téri parkolóhelyen.

● **Felelősség?**

A gépjárművek tulajdonosainak három megőrzőhelytípus áll rendelkezésére: az állandó, egész éven át működő; az idényjellegű, amely csak az év egy szaka-

indulok új alkotmányos küzdelembe, eze
gitimizmus lánglelkű apostola: Griger Mi
királyság megváltó eszméjének. És feg
nyugalmat, békét, becsületes demokráciát

Ezért fordulok barátaimhoz, hivei
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomi
sok ezer embertársamon, joggal kérhet
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszr
nek semmit, amig igazolt emberein
Griger Miklós és az én nevem sz

Budapest, 1935 március havában,

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉLMAGYARORSZÁG

1966 JUN-2

Nemzetközi kiállításra készül a Vasutas Képzőművész Kör

Ez a képzőművész kör a legrégebb Szegeden, de talán az Alföldön is. Tizennét éve alakult, s már a tizenhetedik kiállítását rendezte az idén. Összesen negyvenen vannak. A művészet szeretete hozta őket egy helyre. Van köztük munkás, adminisztrátor, tudományos kutató, iparitanuló és diák.

Széchenyi tér 3. szám alatti műtermükben még lógnak a májusi kiállításról megmaradt képek. Kezdő és kiforrott egyéniségre utalók. Szőke Győző, a kör alapítója és vezetője igazi lelkesedéssel, szeretettel oktatja a művészetszerető embereket. Sokan kerültek innen képzőművészeti főiskolára, s most is sok egyéni, érdekes munka kerül ki a kezük alól. Mint Szegfű Jánosnak, Bede Istvánnak, Drégely Józsefnek, Nagy Lászlónak és másoknak.

Most a júniusi országos vasutas képzőművészeti kiállításra készülnek. S részvesznek az augusztusban megrendezendő nemzetközi vasutas képzőművészeti kiállításon is.

veztünk el róla. Dombormüve
t a Nemzeti Emlékcsarnokban;
lán nemsokára szobra is állni
g a város valamely közterén.
ÁM MINDEZ NEM ELÉG: köl-
szetét kell élővé tenni: megis-
ertetni, nemcsak az iskolavá-
s diákhadaival, hanem — és
sősorban — azokkal, akikért
nen indult „küzdelemre föl-
ent daliaként", akikhez apel-
lt életműve maradandóságáért:
proletár utókorral. A szegedi
unkásokkal, a környék pa-
asztságával, mindenkivel, aki-
en — mint a mélyhegedű —

AZ EGYETEMI EMLÉKTÁBLA

nek — nem szabad borostyán-
kőbe fagynia: életműve nem
merevedhet szoborrá. „Nagy
életem még nő, ha meghalok"
— hirdette. Szegednek — ide-
értjük most a hivatalos várost,
az irodalmi életet, minden te-
remtett lelket — megtisztelő hi-
vatása, hogy e jövendölést se-
gítsen valóra váltani.

SZOKE GYÖZÖ grafikája

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MUNKA

1972 JUN

Szőke Győző festő munkája

1021

Szőke Győző: Háztáji munka

Seres János: Csendélet

Két kiállítás

A Vasutas Szakszervezet Szegedi Művelődési Otthonának képzőművészeti köre, amely 24 éve óta működik, megrendezte Szőke Győző festőművésznek, a képzőművészeti kör vezetőjének gyűjteményes kiállítását. Ezt követte helyettesének, Seres János festőművésznek tárlata is.

Már 1966 óta adódik a
nulás lehetősége. Az elm
ben újabb lépések történ
szervezett formája érdekében. Lé-
rejöttek a magánvízsára előkészítő
tanfolyamok. Főként kis községek-
ben működnek (Tolnában, Nógrád-
ban és néhány más megyében kül-
nösen sok csoport bontakozott ki).
Ezeken a tanfolyamokon az általá-
nos iskolai vízsárra való felkészítés
konzultációs formában történik, a
csoportok az önálló tanulásra épít-
nek.

Kétségtelen, hogy sok az elő-
nyük. Különösen jó oldaluk
az, hogy a magasabb tudás
megszerzéséhez juttatnak sok
idősebb falusi dolgozót. Az utóbbiak
ezt tagozatra egyébként nem irat-
koznának be; idegenkednek az is-
kola padjaitól. Véleményem szerint
azonban ez a forma igazán széles
tömegeket nem tud mozgósítani. A
legtöbb továbbtanulónak ugyanis
több tanári segítségre van szüksége,
mint amennyit ez a tanfolyam ilyen
rövid idő alatt biztosítani képes.

Ugyancsak új formát jelentenek
az összevont oszályok. Ez az 1970-
es dobrecsni felnőttoktatási konfe-
rencia ajánlásaiban is szerepelt. Az
elmúlt években jónéhány általános
iskolában ezt a gyakorlatban is be-
vezették. Ezekben összevont VII—
VIII. osztályokat hoztak létre, ön-
kétt vállalkozó, jobb képességű ta-
nulókból. S az új forma bevált. A
résegő, ha nem két, hanem egy év
alatt fejezhetik be általános iskolai
tanulmányaikat.

Egy problema azonban felvetődik:
vajon a szerzett ismeretek ugyan-
csak, a többire vonatko
ban egyelőre még csak
sok vannak.

A 15. Alfö

Békés megyében a 15. Alföldi Tárlatot Ernyei G. Sándor MSZMP Megyei Bizottságának titkára nyitotta meg.

A 15. Alföldi Tárlat képzőművészeti alkotásai a Szakszervezetek Békés megyei Tanácsa Elnöksége művelődési alapjából. A díjat és a vendéglátást a tárlat megnyitóinak Bocskai Művelődési Központ-titkára adta át. (MTI Fotó)

A festőművész a művelődési klubokban, szakszervezeti művelődési otthonokban tervezett előadássorozatot, 1—1 évfolyam tantárgyait (megfelelő szemléltetéssel és — amennyire a szűkre szabott idő engedi — bizonyos fokú gyakorlással együtt) fogja előadni.

Az első tíz óráról hallhatnak előadássorozatot, 1—1 évfolyam tantárgyai-ból (megfelelő szemléltetéssel és — amennyire a szűkre szabott idő engedi — bizonyos fokú gyakorlással együtt) fogja előadni.

Az első tíz órában

Talai
rofont. M
teren va
— A
csolhaton
— K
Talin
— Er
— Sz
Áttets
óriási rol
talaj.
Minth ... szét a földbe furodó fem-
szörnyeteg fölött.

AZ ŐSEMBER TANYÁJÁN

A földhajó vezérlőasztalán elhelyezett átlátszó földgömböt halvány fény tölti meg. A gömbben világos, pontozott vonal fogja jelezni a hajó tartózkodási helyét. Egyelőre még csak egyetlen fényes pont látható közvetlenül a felszín közelében.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1962 JUN 24
DÉLMAGYARORSZÁG

1021

Kiállítás nyílt a Vasutas Képzőművész Kör műtermében

Tegnap délután a vasutas képzőművész kör Széchenyi téri műtermében, nagy érdeklődéstől kísérve, kiállítás nyílt a kör tagjainak legjobb munkáiból. A kiállítást *Rácz* Kálmán, a vasutasok szakszervezete megyei bizottságának titkára nyitotta meg. A kiállításon 63 festményt, illetve grafikát állítottak ki. A kör vezetőjén, *Szőke* Győzőn és *Szekfű* Jánoson, a kör titkárán kívül *Rigó* József, *Bartha* Katalin, *Simon* Miklós, *Jabba* Éva, *Szabó* Ödönné, *Kerepeczky* Mária, *Gosztány* Aurél, *Somi* Imréné, *Palócz* Lajos, *Csaplós* Sándor, *Gracza* Ferenc, *Hlavács* Ferenc, *London* István, *Drégely* József, *Nagy* Mátyás, *Nagy* László, *Rengei* Antal, *Kerényi* Mária, *Kondor* Gyula állította ki alkotásait.

Szőke Gyula, építész
Rideg Gábor: Építészeti kiállítás a pécsi Művészetek Házában.
5. Pécs, Sörgyár.

Művészet, 1989. 9. 35-old.

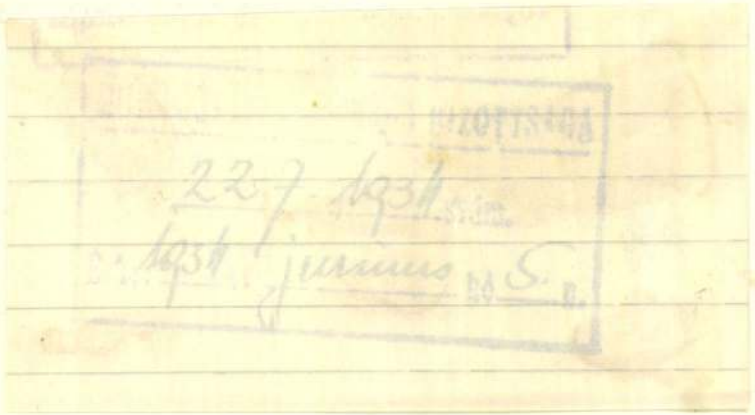

22/7 1934

1934 junius hó 5. n.

Szőke Győző
nagyon festő
Tiszaréglei
Alazafelé) ut

Szeged 1946-ban

ALAPITVA
1876

SCHWOT

KÁRPITO

BUDAPEST, VI. KER

Ajánlkozik mindennem
és jutányos elkészités

K ö l t

Müemlékek Országos Nagytekinte

Kelet		Megnev
hó	nap	
		Az emeleti irodában levő b
		sa.

116 miniszterium altiszti személyze-
, az eddigi gyakorlattal szemben
10 évnél tovább szolgálóknak három
szolgálóknak két heti, a napibéres
zabadság engedélyeztetett.
det, hogy a Czimed vezetése alatt
ének ez idei nyári szabadságidejét,
k a tényleges szolgálati idő figyelem-

21. julius hó 4.

Szőke Grőző
festő Szegeden
Csendélet, of.

Szeged 1937

. kir. Miniszertől.

A vall. és közokt. m. kir. mini
alatt a budapesti IX. ker. álla
másolata:

Utasitom az állampénz
ságának a mellékelt kimutatásba
az 1921. évi 2500. M.L. sz. r en
segély fejében a kimutatás V.
a f. évi április hó 1-től f. év
egyenlő és előzetes havi részle

kiadási csekkszámla terhére utaljon

hó 27-én. A miniszter rendeletéből:

teri osztálytanácsos.

os másolat hiteléül:

Rácz

iszteri s. hiv.igazgató.

277
1921.

Méltóságos Kertész R. Róbert

mint az Orsz. Müeml. Biz.

Miután plebánoskodásom alatt rende

a rom körül felmerülő apró do

len én invigilálom, szivesen la

nék a rom ellenőrzésére és ve

Nem díjjazott állást érték

megbizást, mely jogcimet ac

az ellenőrzést eredményesen gy

197 Folyópart cölöpökkel 1500.—
198 Óbudai házak 1500.—
199 Gőzmalom emeltyüje 1500.—
200 Tájkép kápolnával 3000.—
201 Margitszigeti strandfürdő 2500.—
202 Tájkép 2500.—

Vegyes müvek.

203 Hajógyári részlet vizfestmény 2500.—
204 Wakefieldi fogolytábor 1200.—
205 Margithid szépiarajz 1000.—
206 Gólyák stencil 1000.—
207 Tigrisek „ 1000.—
208 Rajz 1000.—
209 Rajzok egyenként 1000.—
210 Aktrajzok „ 1000.—

Az üvegszekrényekben festett vázák, korsók, festett shawl-ok, kézitáskák és más iparmüvészeti tárgyak.

SZŐDY SZILÁRD R. SZOBRÁSZMÜVÉSZ MŰVEI:

(A jobboldali második teremben.)

I. Háboru előtti művek:

a) Plastikus művek:

211	Vágyakozás	gypsz 800.—	bronz	3000.—
212	Siesta	„ 800.—	„	3000.—
213	Álom	„ 800.—	„	3000.—
214	Fövényen	„ 800.—	„	3000.—
215	Hullámverés	„ 1500.—	„	5000.—
216	Merengés	„ 800.—	„	5000.—
217	Csibész	„ —	„	1200.—
218	Studium gypsz			magánt.
219	Egy pohár tej	„ 3000.—	„	15000.—
220	Szilárdka bronz			magánt.
221	Tanulmány, ruskicai márvány 2000.—			

b) Plakettek.

222	Liszt plakett	bronz	800.—
223	Madách	„	800.—
224	Gyerekek	„	500.—

Nemzeti Szalon 1919. nov.

225	Hungária	bronz	400.—
226	Margit	„	400.—
227	A nemzet napszámosa	„	1000.—
228	Geniusz	„	1000.—
229	Hültl Hümér	„	1000.—
230	Késő bánat	„	1500.—
231	Darwin	„	1200.—
232	Virágok	„	1000.—
233	Calvin	„	800.—
234	Becsület a fegyvernek	„	1000.—
235	História zink		1500.—
236	Ida zink 500.—		
237	Dante bronz 200.—		
238	Szilárdka bronz magántulajdon.		
239	Sólyomvadász bronz 1200.—		
240	Memento mori bronz 1200.—		
241	Hisz benne van az ujságban bronz 1000.—		
242	A győztesnek zink 1500.—		
243	Magduska bronz magánt.		
244	Emmy „ „		
245	Bárczy emlékplakett, bronz márványon 1000.—		
246	Toldy bronz 1000.—		
247	Kesztler Árpád ezüstözött bronz 800.—		
248	Memento mori Charon gypsz kerettel 1000.—		
249	Budapest látképe gypsz 600.— bronz 1200.—		
250	Martinovics bronz 400.—		
251	Becsület a fegyvernek bronz-veret (kicsi) mt.		
252	Calvin „ „ 30.—		
253	Darwin bronz-veret (kicsi) megrendelhető 30.—		
254	Maurer János bronz 30.—		
255	Diósgyőri vasgyár emlékplakett bronz mgt.		

II. Hadifogságban készült művek.

a) Plasticus művek:

256	Bánat	gyps 600.—	bronz	2500.—
257	Nyugalom	„ 600.—	„	2500.—

b) Plakettek:

258	Embervadászat	gypsz 150.—	bronz	1000.—
259	Áttörés	„ 150.—	„	1000.—
260	Dr. Schepszki	„ 150.—	„	800.—
261	Potanin	„ 150.—	„	1000.—
262	Pirogrow	„ 150.—	„	800.—
263	Melikow	„ 150.—	„	800.—
264	Ibrahim Noge	„ 150.—	„	800.—
265	Kresztyanka öreg	„ 100.—	„	500.—
266	„ fiatal	„ 100.—	„	500.—

267	Szemérmes kislányok	gypsz	150.—	bronz	1000.—
268	Nagyanya	„	150.—	„	600.—
269	Jó cimborák	„	100.—	„	500.—
270	Prawda	„	150.—	„	800.—
271	Álom	„	100.—	„	600.—
272	Babér	„	100.—	„	400.—
273	Európa-Ázsia	„	150.—	„	500.—
274	Tisztaság	„	150.—	„	800.—
275	Unalom	„	100.—	„	500.—
276	Berkekben	„	150.—	„	800.—
277	Győzelem	„	150.—	„	800.—
278	Hadifogság allegoriája	„	100.—	„	600.—
279	Garmonyiszt	„	100.—	„	600.—
280	Gyevuski	„	100.—	„	600.—
281	Bolsevizmus	„	100.—	„	1000.—
282	Tolstoj, fej	„	100.—	„	1000.—
283	„ egész alak	„	100.—	„	400.—
284	Mulandóság	„	100.—	„	1000.—
285	Forradalom zink veret		—	„	20.—
286	Német repülőtiszt	„	100.—	„	400.—
287	Nero, a költő	„	100.—	„	400.—
288	Orosz gyerekek	„	100.—	„	500.—
289	Trojka	„	150.—	„	800.—

III. Ujabb munkák.

a) Plasztikus művek:

290 Fiu képmás bronz magánt.
291 Helena fogantatása gypsz 1000.— bronz 3500.—
292 Baby magánt.

b) Plakettek:

293 Hadviselt szellemi munkások plakettje, zink veret magánt.

294	Orsz. Kisg. és Földmivespárt,			rézveret	mgt.
295	Iskolatársak jelv.	gypsz	100.—	bronz	800.—
296	Baross Szöv. „	„	100.—	„	800.—
297	Októbristák „	„	100.—	„	400.—
298	Földm. és kisg. párt	„	100.—	„	600.—
299	Keresztény. diadala	„	100.—	„	600.—
300	Királyság plakettje	„	100.—	„	800.—
301	Hédi	„	100.—	„	500.—
302	Margit	„	100.—	„	500.—
303	Magda-Szilárd	„	150.—	„	1000.—
304	Ilonka	„	100.—	„	500.—
305	Olga	„	100.—	„	500.—
306	Bódy	„	150.—	„	800.—
307	Déri	„	150.—	„	800.—

306	Harrer	gypsz	150.—	bronz	800.—
309	Krátky	„	150.—	„	800.—
310	Wildner	„	150.—	„	800.—
311	Kemény	„	150.—	„	800.—
312	Várossy	„	150.—	„	800.—
313	Marher	„	150.—	„	800.—
314	Orczy	„	150.—	„	800.—
315	Kabdebó	„	150.—	„	800
316	Jauernik	„	150.—	„	800.—
317	Dr. Schaul Pál	„	150.—	„	800.—
318	Melth Lajos	„	150.—	„	800.—
319	Dr. Bak Henrik	„	—	„	mgt.
320	Dr. Fleischmanné	„	—	„	„
321	Héberék	„	—	„	„
322	Szakálék	„	—	„	„
323	Hosszuék	„	—	„	„
324	Kató	„	150.—	„	600.—
325	Gyurika	„	—	„	mgt.
326	Izmus	„	150.—	„	600.—
327	Bojtor István	„	—	„	mgt.
328	Forintos alezredes	„	—	„	„
329	Nemetiyék	„	—	„	„
330	Ila	„	—	„	„
331	Prometheus	„	150.—	„	600.—
332	Hüll Tivadar			„	1000.—
333	Irénke	„	150.—	„	500.—
334	Népszálloi vázlatok	zink			1000.—
335	Sepszkiné	gipsz	150.—	„	600.—
336	Jekaterinin	„	150.—	„	500.—
337	Jekaterinina	„	150.—	„	500.—
338	Dr. Rosenberg	„	150.—	„	600.—

A városi szándékozók szíveskedjenek az emeleten levő műtárosi irodában **Kató Kálmán** műtároshoz fordulni, aki egyedüli jogosult a műtárgyak eladására.

A vételár 25%-a a vásári és alkalmával, a több 75% pedig legkésőbb a kiállítás bezárásakor fizetendő.

48. Ereklyemuz.

rendjel és kitüntetés disziti. Rövid haja,
evegyült, szeme sárga. Nyakkendője fekete,
köpenyének bélése piros.

n.
czi emlékek muzeumából (107/95. No.VII.)
iki 14985 sz. leirat alapján (159/96).

540

Szödy Szilárd

Kisplasztikai osztály.
Álló villanyesillár,
repr.
Magyar Iparmuvészet
1897/98. 397. l.

Arch. Ert. X. 168.

Szödy Szilárd

szül. 1878 Nagykátán. Különösen plakettjeivel és a fővárosi nepszálló domborműveivel lett ismertté, míg az 1918-ban rendezett hadikiállításon 3 éves orosz fogságának történetét mutatta be aquarellekben.

1919. nov. a Nemzeti halonban koll. kiállítása volt. 117 műve, többnyire plakettek voltak kiállítva.

Nemzeti halon ~~[illegible]~~ 1919. nov
Kiáll. kat.

Országos Magyar
Képzőművészeti Társulat

Az 1914. évi
Tavaszi Kiállítás
képes tárgymutatója

Kiadja a Társulat. Ára 1 korona.

Kády Kálmán
1504 Budapest
Erzsébet krt. 15/b
38.1.

Szödy Szilárd

A Minder-család síremléke. Repr.

Kő és Műkő

1925. 10. sz. 5. l.

Szódy Szilárd

1899. iparostanonciok, és
polg. int. képesítés

Ferképzomfoiskévk
138. l.

T.5034.

ık a várat, melynek tövében há-
térben pedig a folyó innenső part-
man beszélgetnek a hajóssal, mig
vat vezető legény és üveges

ılosses Saros Patak
rn.
Patak
.

29.2: 33.4 cm.

95-8.

MDK

Sződy Szilárd

Képzőművészet 1931. 141.1.

Sződy Szilárd

Szobrász és plakettkészitő müvész, izléses, plakettjei mind emberi, mind kulturvonatkozás tekintetében maradandó értéküek.
Tolsztojról készitett plakettje emlékezetes alkotás.
K.E.: /Kázmér Ernő/ beszámolója a Nemzeti Szalon uj csoportkiállitásán bemutatott müvekről.

A HÉT, Bp. 1919. nov. 2o.
XXX. évf. 15. sz. 236. lap.

Sződy Szilárd

Budapesten a Nemet utcai polgá-
ribán volt először szlöjd tanfolyam.
Ez mintáró tanfolyam, vett amit,
Sződy Szilárd szobászművész tanított.

Gádor István: Pályám emlékeiből
Művészet, 1975. november - 6 oldal.

Sződy Szilárd

Az "Irodalom és Müvészet" c. rovatban "Sződy Szilárd plakettjei" cimmel közli a lap, hogy a fiatal szobrászmüvésznek igen nagy sikere volt a tavalyi római nemzetközi kiállitáson. Ezután bemutatja müveit: Egynek a cime nem olvasható. A következő Sólyomvadász" és "Budai Tornaegylet 1860" cimmel szerepel, majd három plaketten három női fej látható és utána ugyancsak három plakett a szobrászt gyermekkorban, ifjukorban és felnőtt korában ábrázolja.

ÉLET, Bp. 1912. május 26. IV. évf. 21. sz. 667, 670, 671, 672, 673, 678. lap.

Sződy Szilárd

A hadviselt művészek -Nemzeti Szalonban rendezett- csoportkiállitásáról Undi Imre számol be, s értékeli az ott bemutatott müveket. A művésznévsor folyamatosan következik névszerint a cédulákon. Szobrászok:

Sződy Szilárd: plakettjei igen figyelemre méltóak. Vizfestményeit kevésbé jónak látja.

Vass Viktor,

Kisfaludi Stróbl Zsigmond és Lányi Dezső alkotásait a kritika külön nem sorolja fel, de egyöntetüen kiválónak tartja valamennyi művész munkáját.

Az összes művésznév felsorolását lásd: Medgyessy Ferenc nevénél.

Élet, Bp. 1919. márc. 16. XI. évf. 11. sz. 259-260. lap.

Szädy Szilárd MDK

Szül.: Nagykátán. 1878.

szobrász

Iparmüvészeti Iskolán ésRajtanárképezdén tanult.
Stróbl Alajostól és Zala Györgytől is tanult.
Járt Németországban Olaszországban.
Hősi emlékmüvei: Nagykáta
Tát
stb stb.
"Przemysli emlékmü" Bp. Margithid budai hidfő. 1932-

48.o.

Gádor Endre: Budapest szobrai. Bp. 1955.

MDK

Sződy Szilárd

Gróf Klebelsberg emlékmü, repr.

Művészet 1936. 42.l.

Sződy Szilárd MDK

Aurora, márvány

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

MDK

Sződy Szilárd

Vasárnap leplezik le Buday Dezső emlékművét. Függetlenség, 1935. okt. 20.

Sződy Szilárd

MDK

Ravasz László püspök, bronz

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Viselet.

Diszmagyar.

A magyar diszben ábrázol
ra vetett prémes kucsmát, zsin
topánt és kardot visel.

Szines kny., mér. mag.

39-94-14.

Szödy Szilárd.

nobrán

iród

Esti Ujság.

1913. júl. 2.

(Kis művészek – a pincében.)

761. sz.

Szödy Szilárd, szobrász-éremművész

„Szocialista szobrászat 1919–1945" címmel látható e hó végéig a felújított Savaria Múzeumban, Szombathelyen. A rendező bemutatja mindazokat a szobrászati alkotásokat, melyek szellemükben és formálásukban rokonai a magyar művészet szocialista ágának: Szödy Szilárd és Cserepes István érméiket /említve/.

Hitler László: Szobrászatunk szocialista öröksége.
Csongrád Megyei Hírlap, 1981. febr. 8.

SZŐDY SZILÁRD szobrász

BUDAPEST, I. Pontyu. 3. Hunfalvy Szakkiépes Tal.

Petőfi dombormű (1922)

Adatok a Viziváros történetéhez. Szerk.
Mészáros György, Mészárosné Herczog Magdolna.
2.köt. Bp. : Budapesti Városszépítő Egyesület,
1991 255.

Szödy Lilard

l. Avv. Csam. 99. ankc. Eat.

u. ar 103. ankc. Eat

854, 855

" " 105. " "

" " 107 " "

" " 109. " "

" 110 " "

" 111. " "

Szódy Szilárd gyűjt.

Árverési Csamok aukció kat.

32. sz. 1926. ápr.
36. sz. 1927 febr.
37. sz. 1927 márc.
38 sz. 1927 máj.
39. sz. 1927. okt.
40. sz. 1927. dec.
41. nem jelent meg

Mária Terezia fhgnő.

Mellig, négynyolcad bal
lonban, melyet babér- és rózsag
s toll. Vállkendőjét hátrakötve

„M. Theresia Nata Prin.
Archid. Nupta."

a talapzaton két sorban

„Magnoru.
Paritura

alól balra: „L. Bosch
s jobbra: „Jacob A

Rézkarc, méretei a hátte
Metfette: Adam J. 1791.

Ltfa 7996.

Izödy Szilárd

l.

Schwarzstrad

49. l.

Szödy Szilárd

1932-ben készítette az alábbi templom főoltárát és a felette levő dombormüvet, mely Szent Imrét ábrázolja, amint a neki megjelenő és karján isteni fiát tartó Boldogasszony előtt fogadalmat tesz

A kalocsai Szent Imre templom. H. n. 1934.
Képpel

Kisfaludy Károly:

Emlék-szobra.

A talapzat
mely előtt Genn
Kányzaton ké
elejen három so

KISFALU
EMLE
MDCCC

Mezzo-tinto,

9

Sz. N.
112-98

⊥ A háttér hegyes vidék, a hol
a fák körül őrhai bontakoznak ki.

Szödy Szilárd

mutatta a Oppesti
Vörösmarty-terén
Reverzis kollár-
tól tervezett
bérpalota szob-
rait

Magyar Építőmiészet
1929, 2. sz.
21. l.

Szödy Szilárd

wód
z

Malkowsky

439. l.

Neppel

Szódi Szilárd

l.

A Pesti Városház

1937. 7. n. 15. l.

Szabó fem
főmérnök

Szödy Szilárd

részt vett az alábbi pályázaton, de díjat nem nyert

íród

A Nép. 1924. dec. 25.

(„Felekezeti" alapon osztották ki a Jókai-szirenlérpályázat díjait.)

Szády Szilárd

~~vobrazi~~
Képzőmüv. Egyes. Tagja

KMTARS müvcsoptók
1931. feb-márc kiáll.

IV. 41.
1931. tav. tárl. 121-126,
141-146.
1931/32. téli kiáll. 57.
1932. tav. tárl. 219
1932/33. téli kiáll - 547, 551.
1933. neuz. képzm. kiáll.
595.

Szödy Szilárd

l.

Győr Párisi II.

84. l. – 88. l.

M E G H I

az ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
junius hó 22.-én /szombaton/ délut
Tudományegyetem Bölcsészeti Karána
6-8.I. em/ tartandó

é v i r e n d e s

melyre a Társulat T.Tagjait tisztel
lát

Budapest,1946.évi junius hó 8-án.

S O R R

1/ dr. GEREVICH TIBOR elnök előadás
2/ A Társulat kitüntető érmeinek od
3/ dr. OROSZLÁN ZOLTÁN: Főtitkári j
4/ A Számvizsgáló-bizottság jelenté
5/ NAGY ISTVÁN pénztáros jelentése
6/ Választmányi tagok és számvizsgá
7/ Esetleges inditványok./Alapszabá
8 nappal
vehetők t

Szödy Kilárd

nobrász, Kisstáció u. 13.

Múcsarnok

1930. tav. kiáll. IV. t. 4. 11. 50

1930/31. jub. kiáll. 182, 187

1934. nemz. képzm. kiáll. 120.

Loose IV.125

Szödy Szilárd

d.

Scholen Kőbányai

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

Szödy Szilárd

l.

Csatkai Liszt
229, n.

Szödy Szilárd

Thieme Becker

XXXII. 379. l.

A MAGYAR MŰVI

(Lyka)

482. ábra. Magyar férfi ruhák és két főkötő. XVII.

városában és egy-egy helyen a forgalom évi
összeg az akkori viszonyokhoz képest. Ezt a
föld a sok tekintetben tökéletesebb árújával s
olics a harczot, a midőn számolva a bevitellel,
y cserép gyártására fordította egész figyelmét.
esztette az eddigi biztos talajt s a kisérletezés
hordta a későbbi tönkremenetel csiráját, úgy
tben. Olcsón kellvén gyártani, már a formákra
dítani, mint eddig; hát még a diszítésre, mely
árával áll arányban! A diszítés szenvedett.
iküszöbölték s helyette fekete vagy barna, kisebb
szerényen az edényeket. Ezeket is legtöbbször
dik a tuczatmunka. Az anyag sem jó. Tétovázva
tne elérni azt, hogy a máz repedésmentes legyen
nkre annyi. Az égetések eredményéről minden-
ken megvilágítják a vergődés e szomorú kor-
sztalan
nyatlás-
ályának

nemzeti

Szödi Szilárd

1484. Plakett, öntött bronz.

Ernst Muzeum aukcioi

41. 27.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Szödy Szilárd

szobrász

Művészet. 1939. 26. l.
(Nekrolog.)

Pilsudszki megmintázása.
után a lengyel Polonia
Restituta Rend lovagja
lett.

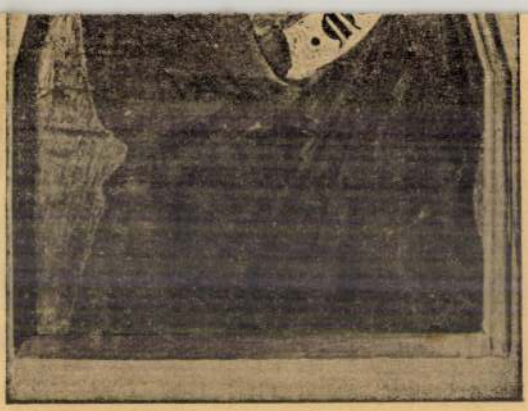

85. kép. *Lorenzetti, Ambrogio: Mózes.*

Gerevich PA, 224. l. (Luca di Tomé). — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 6. l.

LUINI BERNARDINO (milánói festő 1475 körül—1530) KÖVETŐJE

Krisztus keresztelése

Fa, olaj, 113×85 cm.

Az Ipolyi-gyüjteményből.

Sződy Szilárd

írod -

Erdélyi Árpád:

A Madách - nobospályázat.
Művészet - 1938. 59. l.

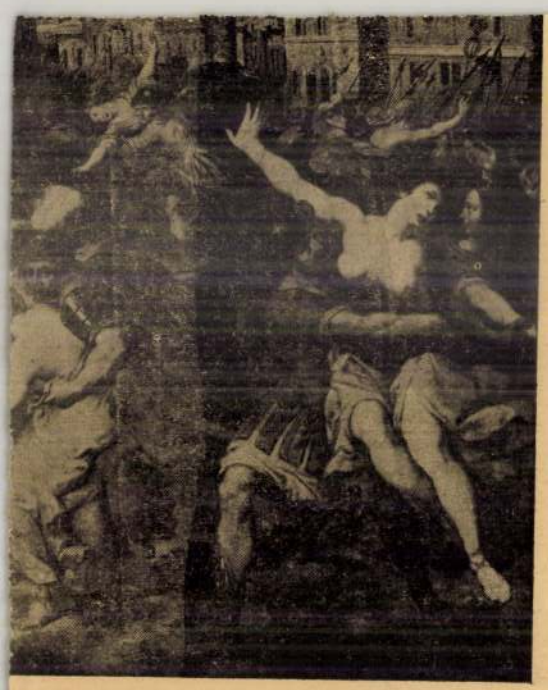

un: A szabin nők elrablása.

Szódy Szilárd

2472. Darwin-plakett
bronz, 1882.
P 20.—

Almásy-Telleki X. 1942

Verlag von J. Engelhorn in Stuttgart.

1497. JUSTINIANUS ARANYPÉNZE, a császár mellképével és angyal alakjával. Bizánc, VI század. 60.—

1498. THEODOZIUSZ CSÁSZÁR ARANYPÉNZE. Bizánc. 60.—

1499. KLEOPATRA (?) ARANYPÉNZE. Bizánc. 52.—

1500. BIZÁNCI ARANYPÉNZ, a császárnő mellképével. 52.—

1501. 173 drb EZÜSTPÉNZ, Mátyás, a Jagellók és Habsburgok idejéből. Magyar, XV—XVII. század. 40.—

1502. V. FERDINAND ARANYA. Magyar, 1848. Hibaveret. 100.—

1503. GÁRDONYI EMLÉKÉREM, öntött bronz, fehér márványlapon (Sződy). Magyar, 1829. 9.—

1504 NŐI KÉZ, ezüstözött bronz. (Állitólag a szalacskai ásatásból.) Római. 10.—

1505. FÜLES ÉREM, ezüst. I. Ferenc, I. Sándor és III. Frigyes Vilmos hármas képmásával. (I. Lang.) 1813. 8.—

1506. KIS EZÜST PLAKETT, dr. Füzeséry Zoltán képmásával. (Sződy.) Magyar, 1926. 4.—

1507. KIS FÜLES ÉREM, vert ezüst. Körmöcbányai pénzverde látogatásának emlékére. XIX. század. 3.—

Szódy Lilárd

kiáll-

Nemzeti Szalon

1919. nov.

Főv. képt.

Szödy Szilárd

nobrait

l. élett.

Karczagmagyállam

900, 901. h.

ordult ágaskodó lovon s jobbra vissza
Leben für des Kaysers Recht". Ka-
lájának gündör fürtjei vállaira omla-
leberetvált. Jobb kezében parancsnoki
kantárszárát tartja. Vértje alól,
anygyapjas rend jelvényét viseli, kabát-
ldalán kard lóg s a nyereg kápá-
nemünkbe. A előtérben lévő dombon
háttérben itt-ott erőd látható. Felí-
ban:

Fürst und Herr Herr Eugenius
ya / Printz zu Piemont, Ritter
Röm: Kayßerl: Majestät / in
eneral Feld Marschall Leutenant /
&c."

-: 27.9 s a rézlapnak 36.2 : 28.9 cm.

6.

Hödi Hilárd

[illegible]

Vas Zsp. [illegible] 641–
2

A [illegible] Hobor
[illegible].

Sződy Szilárd MDK

R. Pravda /Igazság/, bronzplakett

Tisztaság, bronzplakett

Műcsarnok 1920-21 téli kiállítás

Sződy Szilárd MDK

Tanulmányfej, márvány

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Sződy Szilárd MDK

Gyevuski, plakett

Kresztyanka, plakett

Csarmonyst, plakett

Dr. Sepszki, plakett

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Sződy Szilárd MDK

Forradalom, plakett

Embervadászat, plakett

Potanin, plakett

Kresztyanka, plakett

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Sződy Szilárd MDK

Pirogor, plakett

Mulandóság, plakett

Szemérmes kislányok, plakett

Revoljucija, plakett

Mücsarnok 1919. Hadviselt müvészek kiáll.

Sződy Szilárd MDK

A jó cimborák, plakett

Charon és Memento mori, plakett

Tolstoj, plakett

Nagyanya, plakett

Mücsarnok 1919. Hadviselt müvészek kiáll.

Sződy Szilárd

MDK

Pravda, plakett

Ibrahim Nógó, plakett

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

MDK

Sződy Szilárd

Aurora. Márvány.
Hajótörött. Gipsz.

Műcsarnok, 1925/26. okt.kiáll. 15.l.

MDK

Sződ y Szilárd

Emlékezés. Gipsz.
Gyötrődés. "

Műcsarnok, 1925/26. okt.kiáll. 13.lap

MDK

Szödy Szilárd

Fekvő leány. Márvány.

Műcsarnok, 1925/26. okt.kiáll. 14.lap

Καθαρεύουσα, 1252\35. Οκτ.Κλειστ. Δε.Δεκ

MDK

Szódy Szilárd

Az Uj Szalón kerécsonyi kiállitásán szerepelt műveivel.

Képzőművészet, 1935. 80.sz. 20.lap

MDK

Szödy Szilárd

"A tárlat legjobb képe" c. pályázaton a szobor-
művekre leadott szavazatok alapján a második
helyre Szödy Szilárd "Sebesült" c. szobra került

Cikk: A tárlat...

Képzőművészet, III.évf. 17.sz. 55.lap

MDK

Sződy Szilárd

Képzőművészet 1928. 6. sz. 12.l.

MDK

Sződy Szilárd

Képzőművészet 1931. 41. sz. 141.l.

MDK

Sződy Szilárd R.

Krisztus a keresztfán, mükő.

"Musica" gipsz plakett.

"Ifjuság" gipsz plakett.

"Marcsa" gipsz plakett.

N. Szal. Téli Tárl. 192o. dec.
2o.1.

Sehr geehrte Damen und Herren,

wir bestätigen Ihnen den Eingang Ihrer Bestellung vom 15. Mai.

Wir liefern Ihnen heute per Bahn folgende Artikel:

„Modell" Erbsen brutto.

„Extra" Erbsen brutto.

„Mittel" Erbsen brutto.

MDK

Sződy Szilárd R.

"Ilonka" gipsz plakett.

Magyar királyság, fém /comp./ öntv.

Németh Károly képmása, br.

N. Szal. Téli Tárl. 1920. dec.

20.l.

Sandy Campbell B.

"Monks" Cyber Brokers.

Market Analysis, Tom \comb.\ Gupta.

Hemant Kapoor Subhasis' Pt.

Sződy Szilárd R. MDK

Elhagyatva, szobor

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

MDK

Sződy Szilárd R.

Cserkész, bronz

Szemérmes kis lányok, bronz

Trojka, bronz

N.Szal. őszi tárl. 192o. szept. 3o. 1.

MDK

Sződy Szilárd R.

Arrasi vértanuk, bronz

Mária, bronz

N.Szal. őszi tárl. 192o. szept. 3o. 1.

MDK

Sződy Szilárd R.

Turul, gupsz

Apáca, " "

Marillac Lujza, bronz

N.Szal. őszi tárl. 192o. szept. 3o. 1.

Sződy Szilárd R. MDK

Kózsák, gipszdombormü

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Sződy Szilárd R. MDK

Halló, plakett

Berecz Sándor képmása, plakett

Adus, plakett

Tanay Frigyes szinmüvésze, plakett

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Sződy Szilárd K.

MDK

Bözsike, gipszplakett

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Sződy Szilárd R. MDK

Két galamb, gipsz

Miesarnok 1923 tavaszi tárlat

Szőcs Szilárd

Szerepelt a dunsarnok téli tárlatán.

PJl. 1932. XII. 20.

Sződy Szilárd

Szerepelt a Műcsarnok Tavasi tárlatán.

PH. 1930. III. 19.

Szödy Szilárd

Műcsarnok téli tárlatain "A forrásnál" c. aktja szerepelt, és gróf Klebelsberg és Neuschloss-Kniisli Kornél fejével.

PH. 929. XII. 24.

Szódy Szilárd

Részt vett a Przemysl védelménél hősi halált halt magyar katonák emlékére kitűzött emléimű pályázaton

P.H.930.III.7.

Sződy Szilárd

Szerepelt a Műcsamok Tavasi tárlatán.

M. 1930. III. 15.

Szödy Szilárd

Műcsarnok téli tárlatán
Kézdi Kovács plakettje szerepelt.

M. 929. XII. 22.

Sződy Szilárd Rezső MDK

Emmyke, szobor

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Sződ y Szilárd

"Pandora" c. műve

a Magyar Képzőművészek Egyesülete jub.kiállitásán.

Pesti Hirlap, 934.XII.13.

MDK

Szödy Szilárd Richárd, szöbrászm.

Dombormü. /Szárnyas angyal,teljes alak.
Lent Két fej.oldalt. / Repr.

RátStr. 266.l.

MDK

Szödy Szilárd, szobrász.

35.1.

Nemzeti Szalon II. aukció. ?

MDK

Szödy Szilárd, szobrász.

Mály Béla.

MMTárc.Téli tárl. 1938.febr.-márc. Gyüjt. kiáll. Bp.Műcsarnok. Kat. 14.l.

MDK

Szödy Szilárd, szobrász

Rózsák.	Gipszdombormü.
Halló.	Plakett.
Berecz Sándor képmása.	"
Adus.	"
Tanay Frigyes szinmüvész.	"
Bözsike.	Gipszplakett.

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-~~XXX~~ máj. OMKT-Mücs.Kat.16.1
17.1.

MD/K

Szödy Szilárd R.

Lochmajer György, képmása.
Két galamb. Gipsz szobormü.

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. OMKT-Műcs. Kat. 21.22.1.

Sződy Szilárd, Bp. VIII. Mária Terézia-tér 8.

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

M D K

Sződy Szilárd

Martinovics, plakett

Dési-Huber István Kör kiállitása 1949.

Sződy Szilárd szobrász
Háborus plakett, bronz
Magyar Reprezentativ kiállitás
Nemzeti Szalon, 1926. nov.

Ihre und Freude [illegible],
wie vor dem Kriege, so auch
fortan wieder Vertreter der
ungarischen Denkmalspflege bei
unseren Tagungen begrüßen zu
dürfen. Ich übersende Ihnen
anbei die betr. Einladung
als Drucksache und hoffe, daß
Sie trotz der weiten und teueren
Reise in der Lage sein werden,

Szödy Szilárd

— **Hősök emléke.** Sződ község elöljárósága vasárnap áldatja meg az 1914—18. évi világháboru hősi halottainak emlékművét. Az ünnepségen megjelenik vitéz dr. *József* királyi herceg tábornagy is. Az ünnepség a község főterén tartandó szentmisével kezdődik, utána pedig *Bartoss Géza* esperes plébános megáldja a hősök emlékművét. Az emlékművet a nemrég elhunyt *Szödy Szilárd* szobrászművész készitette s ez volt utolsó alkotása. A megáldás után *József* királyi herceg, tábornagy, mond ünnepi beszédet.

Pesti Napló

1939. junius 3

Kozma Jenő dr.

Terbócz Imre

Hivert Dezső dr.

Müller Gyula

Ingola János

Pyber Ignác

Béles Géza

Szemző Elemérné
szül. Szalay Ilona

Hermann János

Kováts Alajos

Balkó Imre

Tóth Lukács

Füzessy István

Vas Zenó

Központi iroda: II., Szilágyi Dezső - tér 5.
Telefon: 152-421

F. k.: Bölöni András

MAY NYOMDA R.T.

NYOMTATVÁNY

Sződy Szilárd

Bőélet. Lárd

Ki-Kicsoda?

816. l.

úrnak

Budapest

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Szödi Szilárd

lásd

Lex Magy Társ

552. b. l.

Zólyom, puszta vár
Vár.
R. k. templo
Thurzó ház.
Zólyom-Lipcse, vá

Szódy Szilárd

Rivai XX. 82/1.

nostro fascicolo con un suo s
contemporanea".

L'articolo dovre
ciascuna di 60 righe dattilog

Come data dell'i
al più tardi il 5 settembre;
prima. Ci permettiamo di offr

Ill.mo Sig.re

A. Dal M a s
Direzione de

Sződy Szilárd

életrajz

irod

Csókássy 33. l.

Nagykáta 1878.
500 plakett.
Przemysli hősi emlék-
mű, Bpest 1932

T. 3757.

lalja el, melytől balra patak ka-
ezik, az előtérben pedig jobbra két ka-
ebegő mondatszalagon, mely fölött

. 17.6 : 11.4 cm.

)2-72

Szády Szilárd

lárd

Numizmat. Közl.

1911.149.l.

150.l.

..... *műhely.*

főnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....számu.....

.

i .....hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Szödy Szilárd

Hobrány ?

Lárd

Numizmat. Közl.

1910. 26. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhelyf

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam

Kelt ....., 191..... év

.....

tanu.

Szödy Szilárd

Irod

Szabadságharcz-Szobor

tervpályázata. Bpest 1907

Műleiraś, Költségszámítás

27.

Birálat 40. l.

...fésüáruk és az összes háztartási cik...

FOTO SZAKÜZLE

ERNST

DROGERIA

BUDAPEST

TELEFON: 685-23.

I., Horthy Miklós út 52.

Bel- és külföldi illatszerek, kozmetikai cikkek, v...

Kötszerek, kefe, fésüáruk és az összes háztartási cikk...

Szödy Szilárd

Hadiemlék c. műve
repr.

Kő és Mükő

1926. 2. sz. 16. l.

Szödy Kilárd

lásd

SKso 64. l.

67 1.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... szamu .....

tam.

évi ..... hó.....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Szőcy Kilárd

A sebesült c.
szokorinve repr.

Képzőművészet
1929. 16. sz.

Huszárok.

Egész alakban, balra
és két képen vannak ábrázol
góval, vállravetett prémes
piros nadrág és magas szárú

Oesterre

jelzése pedig alól balra: C
és jobbr

Szines kőnyomat, mé

Sz.n.185
189-912
Át.lelt.

Szödy Szilárd

Résztvett a bpesti przemysli hősi emlék pályázatán. Az első díjat ugyan Vass Viktor nyerte, de a szoborbizottság elnöke Tamássy Árpád ny. táborszernagy Szödy tervéhez ragaszkodott. Liber Endre ujra önze fogja hívni a szoborbizottságot, hogy szótöbbséggel döntsön, Szödy vagy Vass müve kerüljön-e kivitelre.

Az Est 1932, jan. 10

(A przemysli hősi emlék huzavonája.)

U. 3093

gyártmány.

Szödy Szilárd

1. Okr.

U. 1950

13 lapu

~~Aureliansis V. 256, 257.~~

rimani

. XII. 29. — 7916. — 216 K

. VII. 4.

— 6368 — "

: Archaeologia

. 1. ——— ?

Szódy Szilárd R.

1920. sept.

kiáll. Nemzeti Szalonban

8 mű

állandó kiállító

Vasvármegyei Kulturegyesület

V. 302.

Szödy Szilárd R.

1920. dec. szobrán

kiáll. Nemzeti Szalonban

7 ünnye.

Vladislavci h. n. V. 305.

Szódy Szilárd

Eremkatt Kat.

1924. 89, 90 l.

~~Brouzkarperecz X 136~~

Szódy Gyula

élete

Nemzeti Halon

1919 nov.

~~Budai Közművelődési Kör X. 172~~

Szödy Szilárd

Univerzeti lex. 768 l.

szobrász szül. 1878. Nagykátán. Budapesten tanult s itt ~~[illegible]~~ a Nejszálló dombornüvei-vel tünt fel. Főleg plakettehet és emlékeremeket készít.

37

NOVEMBER

14

Szódy Szilárd

U. 1130/a

Szódy Szilárd

U. 761. 762

Szödy Szilárd

Nobrász. mil. 1878 Nagyláta.

Bőéletrajz

Krück II. 591. l.

~~Árpád sírhelyének feltárása~~

~~V. 196.~~

Szödy Szilárd

Műcsarnok

1914. tav. kiáll. – 245, 272, 305

1919. hadviselt műv. kiáll.
466, 467, 468, 469, 472, 473 –
481, 546 – 563, 585
harctéren volt.

1920 – 21. téli kiáll. 190, 191

1921. tav. kiáll. 432, 441

1922. jub. kiáll. 203

1922. őszi kiáll. 137, 138, 141, 142

1923. tav. kiáll. 170, 173, 174, 175,
176, 177, 237, 277

1924. tav. kiáll. 156, 168

1924. őszi kiáll. 109. 374

1925. tav. kiáll. 150, 151

1925 – 26. akt kiáll. 107, 109
111, 135, 139.

1926. angol – magy. kiáll.
164, 165

1926. őszi kiáll. 167

~~Aradi Kölcsey-Egyesület II. 174, 175.~~

Szödy Szilárd

Műcsarnok

1926. téli kiáll. 154, 156, 159, 160

1927. tav. kiáll. - 321, 322, 323

1927. őszi kiáll. - 181

1927/28. téli kiáll. - 437, 438, 439

1928. tav. kiáll. 200, 202.

Mária Terézia tér 8.

1928/29. téli kiáll. 163, 175, 177, 183

1929. tav. kiáll. 179, 181.

Komlóssy Dezső VIII. 123

Szödy Szilárd

Länd

Cs-isem 57. l.

sok nüvel feh.

u. o. 89-90-91. l.

Szödy Hilárd

Minvinet 1903 41, 278

– 1904 – 209

Denijén Zoltán : Nehéz felada

127 (806), 1582 (138).

Szödy Szilárd, szobrász?, stb. marad,

l. 768. old.

Sződi Hilárd

Műveszet 1915. 287

Szász Károly dr. VIII. 234.

~~Himzések, népies, Tolnamegyéből~~

~~I. 191 – 199~~

Szády Szilárd

wolvai a

ORSZ. MAGY. SZEPR. ÜZLETI MÚZEUM · BUDAPEST, VI. ARÉNA-ÚT 41.

484

1907. Szeptember 28.

A halasi ev. ref. Főgimnázium igazgatóságának:

az 1907. é. áll. segély felhasználása tervezete tudomásul vétetik (706/1907.)

Szödy Szilárd

Résztvett a bpesti Madách-szobor első pályázatán 1938 febr

Mad. 474. szám

Property of Stanford University Archives

627 **Neogrády Antal.** Erdőben. Olajf. Eladó.
628 **Löschinger Hugó.** Ló, víz mellett. Olajf. Eladó.
629 **Benczúr Béla.** Utolsó napsugár. Olajf. Eladó.
630 **Tibor Ernő.** Lacikonyha. Olajf. Magánt.
631 **Halász-Hradil Elemér.** Kassai részlet napsütésben. Olajf. Eladó.

598 Komoróczy István. Interieur. Olajf. Magánt.
599 Papp Sándor. Papp Miki (kis fiam). Olajf. Magánt.
600 B. Pauly Erik. A lila kalap. Olajf. Eladó.
601 Szepesi Kuszka Jenő. Nyári alkonyat. Olajf. Eladó.
602 Krutsay Ferenc. Verandán. Olajf. Eladó.
603 Wágner Géza. Szent György. Olajf. Eladó.
604 Löschinger Hugó. Esti tájkép. Olajf. Eladó.
605 Kézdi-Kovács László. Jó falatok. Olajf. Eladó.
606 Nagy Lázár. Napraforgók. Olajf. Eladó.
607 Kató Kálmán. Özvegyasszony udvara. Olajf. Eladó.
608 Kóbor G. Henrik. Délután. Olajf. Eladó.
609 Déry Béla. Szeles délelőtt az Adrián. Olajf. Eladó.
610 Szüle Péter. Férfi-arckép. Olajf. Magánt.
611 Déry Béla. Éjjel a francia Rivierán (Monte-Carlo). Olajf. Eladó.
612 Déry Béla. La Manche. Olajf. Eladó.
613 Koszta József. Ebéd a mezőn. Olajf. Eladó.
614 Kiss Rezső. Arcképem. Olajf. Eladó.
615 Koszta József. Mezei munkások. Olajf. Eladó.
616 Krutsay Ferenc. A kis turista. Olajf. Eladó.
617 Déry Béla. Graumünden (Bajorország). Olajf. Eladó.
618 B. Pauly Erik. Chopin. Olajf. Eladó.
619 Siligai Ferenc. Vízhordó. Olajf. Eladó.
620 Szepesi Kuszka Jenő. Holdkelte a havasokban. Olajf. Eladó.
621 Kiss Rezső. R. E. úr arcképe. Olajf. Magánt.
622 Szepesi Kuszka Jenő. Vihar után. Olajf. Eladó.
623 Mányai József. Kalotaszegi varróleány. Olajf. Eladó.
624 Kató Kálmán. Nyári nap. Olajf. Eladó.
625 Kézdi-Kovács László. A négy fa. Olajf. Eladó.
626 Neogrády Antal. Falun. Olajf. Eladó.

Szödy Szilárd

1922-ben készítette Ballagi Aladár dr., mellszobrát 50 éves írói jubileuma alkalmából Alábbi forrás „Sudy"-nak mondja.

Gulyás. Magyar írók. II. 76. h.

Szódy Szilárd Richárd

Emlékkönyv,

repr.

Rät St. 265. l.

Szödy Szilárd

1919. okt. kiáll. N. Szalon.
Részt vett a háborúban mint
főhadnagy.
14 műve kiállítva.

1919. egyházműv. kiáll. u. o.
6 műve, köztük a
belatini Braun család szerem-
lőkeinek segédmintája

~~Arch. Közl. VI. 86.~~

Szödy Szilárd

Bpest. Przemysli emlék.
báró Lipthay-utca (Margit.
híd budai hídfőjénél)

Liber Bpest szobrai

419.

Szödy Szilárd

Plakett-tervek

Repr.

Magyar Iparmuvészet

1912. 112. l.

AZ EST KÖ

BUDAPEST, VII.
Telefon:

ME

Tisztelettel meghivjuk a mélyen
müvészbejárójánál levő könyvsát
kaphatók:

Ady: Jóslások Magyarországról.
Arany János költöi müveiből
Asztalos-Pethő: A magyar nemzet
Babits: Európai irodalom történ
Benedek Marcell: Irodalomesztét
Bohuniczky Szefi: Az eszteregi
Cholnoky: Hazánk és népünk kö
Falk Géza: Liszt breviárium
Fejtő: Érzelmes utazás kötve
Földi Mihály: Kiáltás a válságb
Gulácsy Irén: Förgeteg. Regény
Halász: Öt világrész magyar ván
Hamsi András: Párisi eső köt

Szödy Szilárd

Romanelli-emléktábla a Ludovika akadémia épületén. Fenti nővel. Felavattak 1929 dec. 1.

Bachó László: A magyar kir. honvéd Ludovika akadémia története. Bpest, 1930. 852, 853. l. Képpel

Szödy Szilárd

l.

Liber Bpest wobrai

278.l

Tekintetes

Müemlékek Országos Bizottsága

Budapest.

VI.,Allatkerti-u.1.

Szödy Szilárd.

Geboren am 27. April 1878 zu Nagy-Kata, absolvierte nach Beendigung seiner Mittelschulstudien die Kunstgewerbeschule sowie die Zeichenlehrerschule zu Budapest. Nach Studienreisen in Italien, wobei er Rom, Firenze, Venedig und Padua etc. besuchte, zurückgekehrt und als hauptsädtischer Zeichenlehrer angestellt, befasste sich Sz. sowohl mit der Monumentalplastik als mit der Plaketteurkunst, seit 25 Jahren sowohl die heimischen als ausländischen Ausstellungen ~~beschi~~ beschickend. Während dem Weltkriege in ~~der Festung~~ der Festung Przemysl verfertigte er circa 45 Plaketten des dortigen Generalstabes. Mit dem Falle der Festung in russische Kriegsgefangenschaft geraten, verfertigte er während dieser circa 150 Aquarelle und 100 Plaketten und Medaillen, die im Herbste 1918 in Budapest zur Ausstellung gelangten. Sz. zeichnet sich durch bemerkenswerte Schaffensfreude und Leichtigkeit aus.

Rengetes münze felsorolva.

Hu Prmagyerem 412 l.

– 432

Viselet.

Női ruha.

Az első alak hajéke
ruhát fonott és virágdisszé
öltözetet alján négy sor fo
talon virág látszik. Felira

DIVATKÉP
Melléklet a Pesti hölgy
MONASZTERLY ÉS KUZM
PESTEN.

legalól balra: Ny. Rohn és
jobbra: Pest, Január 1j

Kny., mér. 20.5:

Szódy Szilárd

Erod

Hu Prmagyarem

LVI. Tabla

indulok uj alkotmányos küzdelembe, ezek
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger Mil
királyság megváltó eszméjének. És fegy
nyugalmat, békét, becsületes demokráciát

Ezért fordulok barátaimhoz, hiveim
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz.
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomiá
sok ezer embertársamon, joggal kérhete
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszm
nek semmit, amig igazolt embereim
Griger Miklós és az én nevem sze

Budapest, 1935 március havában, a

Márkus-nyomda, Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Sződi Szilárd, szobrász, éremművész

Született 1878-ban Nagykátán, elhunyt Budapesten 1939.-ben. — 1921-ben a Tanárképző Főiskola tanára. Az ő alkotása Przemysl hősi halottainak emlékműve a Margit-hid budai hídfője mellett. (említve)

Heroneg Ibolya: Jegyzetek.

Kritika, Budapest. 1976, aug. 11. old.

MDK

Sződy Szilárd

Szibériai vasut egy őrháza, vizf.
Kora tavasz, vizf.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.

26 l. 26 l.

MDK

Sződy Szilárd

Októberi nap, vizf.

Zadonszki templomrészlet, vizf.

A muzsik háza, vizf.

Hadviselt művészek kiáll. Mücs. 1919. márc.

26 l. 26 l.

MDK

Sződy Szilárd

Télviz idején, vizf.

Nyár derekán, vizf.

Orosz tavasz, "

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.

26 l. 26 l.

MDK

Sződy Szilárd

Késő ősz, vizf.

A Don partján, vizf.

~~Proletárhalál, gipsz~~

Nadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc. 26 l.

MDK

Sződy Szilárd

Nyár eleje, vizf.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.

26 l.

MDK

Sződy Szilárd

Téli idő, vizf.

Gyenge tél, "

" " "

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.

26 l.

MDK

Sződ y Szilárd

Pandora, márv.

Akt kiáll. Uj Szal. 1934. nov. 6 l.

Szödy Szilárd MDK

/~~Szö~~/

Przemisli Emlékmü./Margithid Budai Hidfő/

288.o.

Székely László/szerk/: Budapesti zsebkalauz.

Bp. 1959.

SZŐDY SZILÁRD, szobrász

Dr.Smidt Lajos,szombathelyi sebész,kórházigazgató. 1936-ban önálló kiállításon mutatta be gyűjteményét az akkori Savaria Múzeum kultúrtermében.Az alkalomból a 25 éves gyűjtői jubileumara Vas megye Múzeuma és a Vasi Szemle bronz plakettet veretett Sződy Szilárddal. 463.old.

K.SMIDT ERZSEBET: Dr.Smidt Lajos,1903-1975. 463.old

VASI SZEMLE, Helyismereti folyóirat, XXIX,évf. 1975. 3.szam. Szombathely, 1975.

Sződy Szilárd

Reisenleitner Lajos épitész gyermekei, bronz pl.

Gobbi Alajos zeneszerző, gipsz

Őszi Tárlat kiállitása. Műcs. 1922. nov. 12 l.

Sződy Szilárd
Térdelő nő, bronz

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muz. kiáll.
Nemz. Szal. 1937. jan. 17 1.

Sződy Szilárd
Álom, gipsz
Hungária, márvány és bronz

Népgondozó akció javára rendezett kiáll. N. Szal.
1920. ápr. 11 1.

MDK

Sződy Szilárd

M.Rajztanárok Orsz. Egy. kiáll. Magyarság, 1922, V. 28.

toronnyal, belül lapos mennyezettel.
ámmal. Épült 1614-ben, 1934-ben tel-
Két tányér, 1612.)

templomar. Bp. 1942, 121, 474 l – Tombor

MDK

Sződy Szilárd

Török János, bronzplak.

Nemz. Képzőmüv. kiáll. Mücs. 1933. ápr.

46 l.

MDK

Sződ y Szilárd

Vasa ne hagyd magad,1919, brpnzplakett

Árverési Közl. 1941. márc. 1.rk.sz.
17 l.

Sződy Szilárd
Dr.Záborszky István, bronz

Tavaszi tárlat. Műcsarnok, 1932. április, 15 l.

329. kép. *21. Horae Beatae Mari*

Szőcs Szilárd

Revolúcia, 1917, gipsz

Művészet, 1973/11-12. 7.l. Horváth Béla: Revolúcia

Szódy Szilárd, szobrászművész

1918-as működéséről ír
cikket Aradi Nóra művészettör-
ténész (cikket l. Kerustock
Károlynál) emlitve: "Világ proletárjai egyesülje-
tek" felirati jelvény

"Képzőművészet - 1918"
Nepszava, 1978. XI. 25

Szödy Szilárd, szobrászművész 1) Folytatás.

Az 1918-as mozgalmak két leggyakrabban ábrázolt mozzanata a terror elleni tiltakozás és a köztársaság követelése. – Nem a korszak főművei közül való, de jellegzetes a művész ovális alakul kis érme (hossza 5 cm.), amelyet jelvényként is hordtak. Egy 1918-as példányon a felirat: „Világ proletárjai, egyesüljetek" 1919-ben módosult a szöveg: „Vasas ne hagyda magad!" (emlitve) Az alkotás a KMP alakulásával egyidejű: a föltörő ököl mellől eldűhnek a vele szembenálló tömegek.

Áradi Nóra: Két forradalom között.
Népművelés, 1979. 1. 15. old.

Szödy Szilárd: Vasas, ne hagyd magad!
1919

munkába való bekapcsolása ellen a XIV.
ház vezetője hozott fel számomra elfogadh
szerinte a szükségből nem szabad erényt k
iskolák túlzsúfoltak, két műszakban taníta
hogy a nagyméretű aulákban az „állandó jö
lehetne semmiféle rendezvényt tartani. Kis
teleket nem, de kiállításokat, hangversenye
sokat igen: ahogy Békásmegyertől Újpalo

Békásmegyeren szerényebb tevékenység
rendezvényeket — tízet — a nyáron szerve
előbb kiépült az általános iskolákkal való együttműködés. Itt
nincsenek pártházak, a körzeti párthelyiségek is kicsik, egyetlen
lehetőségük az iskola. Bár a zsúfoltság nagy, a harmadik általá-
nos iskola felépüléséig 600 gyerek naponta utazik Csillaghegy-
re, mégis szerveznek — elsősorban a Medgyessy Ferenc utcai is-

kiegészítettek a párth
val, kettős feladatra v
hagyományos műsors
hangversenyek, oviklu
letben pedig a *tájékoz*

Sződy Szilárd

A "Vén sas" cimmel szakállas férfit ábrázol a müvész szobra.
Repr.

ÉLET, Bp. 1912. juni. 23. IV. évf. 25. sz.
807. lap.

Szödy Szilárd, szobrászművész, 2) Folytatás.

Aradi Nóra: Két forradalom között.
Népművelés, 1979. 1. 15. old.

Sződy Szilárd

Gyenes Rózsa dr.: "A büntől a müvészetig" cimmel a Rendőrtisztek Atlétikai Klubjában rendezett kiállitásról ir, amelyen a legkülönbözőbb rangu rendőrtisztek és közrendőrök munkáit mutatták be. A portéktól kezdve gyermekképek, tájképek, csendéletek és állatképek szerepelnek a tárlaton. Egy-egy kép némelyik bünöző jellegzetes arcát is bemutatja, s mint a kritika megállapitja "demokratikus cél vezette a kiállitást, tanácsos és közrendőr müvei együtt szerepelnek." A zsüri tagjai hivatásos müvészek: Kárpáti, Kézdi-Kovács László, Sződy Szilárd. Délibáb, Bp. 1934. juni. 2. VIII. évf. 22.sz. 27-28. lap.

Szödy Szilárd 1.

A przemysli várostrom emlékére 1932-ben emelt emlékmű készítője. Részt vett a vár védelmében, az orosz fronton fogságba esett, 1916-ban Szibériába, az Králba került badifogolyként. Rajzolhatott, festhetett, mintázhatott.

Horváth Béla: Revolucija; Mügyűjtő, 1973/4. sz. 8. l.

Szödy Szilárd

2.

Megjárta Beresovka, Zadomk, Kaszimov fogolytáborait. Kaszimovban 1917-ben csatlakozott a forradalomhoz. A Husvár-Procopius érem- és plakettkatalógus háram forradalmi tányyú plakettjét ismerteti (5527., 5528., 5535. sz.). Az első Áttörés címmel Kaszimovban készült 1917. VII. 16-án a zborowi áttörés emlékére.

Horváth Béla: Revolucija; Műgyűjtő, 1973/4. sz. 8. l.

Szödy Szilárd

3.

Ennek mrtívumát, a földből kinőnő óriási öklöt ismétli meg a harmadikon, amely 1918-ban készült Forradalom feliratal. Az 5528-as ugyancsak Kassimovban készült 1917. jún. 24-én, s rá cirill betűkkel a Revolucia szót írta. Női félaktot ábrázol, kezében kalapáccsal, s egy üllőre helyezett koronára csíjt.

Horváth Béla: Revolucija; Nügyűjtő, 1973/4. sz. 9. l.

4.

Sződy Szilárd

Ehhez hasonló került elő nemrég a Forgács-gyűjteményben, gipszből s a női helyett férfi (munkás) félakttal. Sződy 1918-ban, hazakerülve, hadikiállításon mutatta be forgása emlékeit, majd 1919 novemberében csoportkiállításon vett részt.

Horváth Béla: Revolucija; Műgyűjtő, 1973/4. sz. 9. l.

Szödy Szilárd

Korábban akvarellehet állított ki, most cink és bronz plakettehet is, köztük forradalmi témájúakat (Forradalom, Pravda, Bolsevizmus, Októbristák). Ezek ~~katéssal voltak~~ közül a Revolucia hatott Dankó Ödön plakátjára („Védd meg! a proletárok hatalmát", 1919).

Horváth Béla: Revolucija; Műgyűjtő, 1973/4. sz. 9. l.

Sződy Szilárd

Vasas, ne hagyd magad! 1919

bronn 4,3x5,2cm

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet jelképei
Kossuth Könyvkiadó/Corvina Kiadó 1974 267.o.

SZŐDY SZILÁRD, szobrász

Az Ifju Polgárok Lapjának jutalomérme:
1936.-Ifju Polgárok lapja I dija 1936/1937. Művészhaju idős férfimarcképe szemben, lenn: LISZT FERENC. H/. A NAGY MAGYAR ZENEKÖLTŐ HALÁLÁNAK 50 ÉVFORDULÓJA EMLÉKÉRE, babérágak, Kör 58 mm. öntött, bronz. 178. old. Kép, 177. old.

SZIGETI ISTVÁN: Siklai István/1892-1941/ Ifjú Polgárok Lapjának jutalomérmei 176. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XIX. 1964. 29630. sz. Bp.

SŐDY SZILÁRD, szobrász

Az Ifju Polgárok Lapjának jutalomérme:
1936.-Ifju Polgárok Lapja I.dija 1936/1937.Művészhaju
idős férfi arcképe szemben, lenn:LISZT FERENC.H/.
A NAGY MAGYAR ZENEKÖLTŐ HALÁLÁNAK 50 ÉVFORDULÓJA
EMLÉKÉRE.baérágak,kör 58 m.m.öntött,bronz.178.old.
Fekete repr. 177.old.

SZIGETI ISTVAN: Siklai István/1892-1941/ Ifjú Polgárok Lapjának jutalomérmei 176.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XIX. 1964. 29630.sz. Bp.

SZŐDY SZILÁRD, szobrász

Az Ifju Polgárok Lapjának jutalomérme:
1936.-Ifju Polgárok Lapja I.dija.1936-37.-Idös férfi arcképe jobbra,lenn:LISZT FERENC.H/.A NAGY MAGYAR ZENEKÖLTŐ HALÁLÁNAK 50 ÉVFORDULÓJÁRA. babérág,jobbra:SZŐDY/1886/1936.Kör 95 mm.öntött bronz. 179.old.

SZIGETI ISTVÁN: Siklai István/1892-1941/ Ifjú Polgárok Lapjának jutalomérmei 176.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XIX. 1964. 29630.sz. Bp.

SZŐDY SZILÁRD, éremművész

Gáty-Goldmann Fülöp 1921-ben az általa elérhető összes magy.szobrász-éremművésztől megrendelte önarcképüket 100á100 mm.plaketten.-A gyüjt.a MNM.-ban van. 116.odrb. A sorozathoz tartozó önarcképplakettek:

SZŐDY SZILÁRD.-Felirat:SZŐDY SZILÁRD R.SZŐDY 1921.
MNM.-97.5+96.5.-Leirás: HP.5653. 32.old

GOSZTONYI JANOS: Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24.old

AZ ÉREM. XXXII.évf. 1976.-1. Bp. 1975

SZŐDY SZILÁRD, éremművész

Gáty-Goldmann Fülöp önarckép-plakett gyüjteményében Sződy Szilárd/11.kép./önarckép plakettjével kiemelkedik e sorozat átlagából.Termékeny éremművész volt ebben az időben.-Felirat: SZŐDY SZILÁRD R.SZŐDI 1921.-A MNM.-ban van.-97.5-96.5 mm.-Leirás:HP.5653.-Fej jobbra.-29.old. Kép. 28.old. Fekete repr.

GOSZTONYI JÁNOS: Magyar szobraszok és éremművészek önarcképplakettjei 24.old

AZ ÉREM, XXXII.évf. 1975.-1. Bp. 1975

SZŐDY SZILÁRD, éremművész

Gáty-Goldmann Fülöp önarckép plakett gyüjteményében Sződ y Szilárd /11.kép./önarckép plakettjével kiemelkedik e sorozat átlagából-Tremékeny éremművész volt. ebbe ben az időben.-Felirat:SZŐDY SZILÁRD R.SZŐDY 1921.-A MNM MNM.-ban van. 97.5 96.5 mm.-Leirás:HP.-6/ 5653,-Fej jobb 29.old. Kép. 28.old.

GOSZTONYI JÁNOS: Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24.old

AZ ÉREM, XXXII.évf. 1975.-1. Bp. 1975

MDK

Sződi Szilárd

Gyevuski, ~~xkx~~ bronzplak.

Kresztyanka, "

Csarmonyist, "

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.

29 l.

MDK

Sződy Szilárd

Dr. Sepszki, bronzplakett

Forradalom, "

Potanin, "

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919, márc. 29 l.

MDK

Sződy Szilárd

Kresztyanka, bronzplakett

Pirogor, "

Mulandóság, "

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919, márc. 29 l.

MDK

Sződy Szilárd

Szemérmes kislányok, bronzplak.

Revoljucija, ~~kr~~. "

A jó cimborák, "

Hadviselt művészek kiáll. Mücs. 1919, márc. 29 l.

MDK

Sződy Szilárd

Charon és Memento mori, bronzplak.
Tolstoj, "
Nagyanya, "

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919, márc.

29 l.

MDK

Sződy Szilárd

Pravda, bronzplak.

Ibrahim Nógó, "

Hadviselt művészek kiáll. Mücs. 1919. márc.

29 l.

MDK

Sződy Szilárd

Tanulmányfej, márv.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.
30 l.

MDK

Szödi Szilárd,

Mellkép- öreg korból. Plakettek.

Budapest. Nemz. Muzeum.

Dr. André Csatkai: Versuch einer Franz Liszt Ikonographie. Sonderabdruck aus d. "Burgenländischen Heimatblättern". Jahrg. 1936. Hft. 2. 3. 63.

Sződy Szilárd
Dr. Zilahy Kiss Jenőné, bronz plakett
Reisenleitner Lajos épitész és neje képmása,
bronzplakett

Őszi Tárlat kiállitása. Mücs. 1922. nov. 12 l.

Sződy Szilárd
Karácsony Endre plakettje
Agorasztó Tivadar "

O.M.K.T. 1925. május. 14 1.

MDK

Szödy Szilárd, szobrászm.

Gróf Klebelsberg emlékmü. Repr.

Müvészet. 1936. 2.sz.41.l.

M.D.K.

Szódy Szilárd.

terve 100 koronás nagy-
vételt nyert a Magy. Ipar-
művészeti Társulat lám-
pákra kiírt pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.
márc. 16 sz. 10 old.

MDK

Szödy Szilárd, ip.m.

Az Ip.müv.Társ. által polgári lakószoba falának és mennyezetének patronnal festett lizsére kiirt pályázaton a bir.biz. az I.dijat nem adta ki.

2oo koronás dijat kapott.

Kitüntetések.
Művészet. 1903. 141.l.

MDK

Sződy Szilárd

Romanelli olasz ezredes szobra

2000 szobor Budapest utcáin. Az Est 1938. dec. 21.

MDK

Sződy Szilárd

Képzőművészet 1930. IV. évf. 29. sz. 104.l.

MDK

Sződy Szilárd

Győzött a Reformpárt a M. Képzőm. Egyesületében.
Képzőművészet 1930. IV. évf. 29. sz. 104.l.

mdk.

Szödy Szilárd

Forradalom e. ladifém plakettje 1918-ból.

(kép)

Lengyel István 1961 évi Szakmai Bemutató Legujabbkori Történeti Múzeum Évkönyve 1961-62 Bp. 1963.

128.L

MDK

Sződy Szilárd

A vallás-és közokt. min.vásárlásainak kiáll. a Szépm. Muzeumban. Szépmüvészet 1941. 2e6.l.

MDK

Sződy Szilárd

Bottfejek ezüstből, r epr.

Magyar Iparmüvészet 1903. 18.1.

MDK

Sződy Szilárd

Gróf Klebelsberg emlékmü, repr.

Művészet 1936. 2. sz. 42.l.

Sződy Szilárd MDK

Dr. Zilahi Kiss Jenőné, bronzplakett

Reisenleitner Lajos épitész és neje képmása, bronzplakett

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Sződy Szilárd MDK

Reisenleitner Lajos építész gyermekei, bronzplakett

Gobbi Alajos zeneszerző, gipsz.plakett

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

MDK

Szódy Szilard

"Rózsi" (Gergely Istvánné) bronz Mgt.
"Stefi" (Kiss Lajosné) " "
"Muci" "
Romanelli olasz ellenforradalmar tisztjei részére készült érem mintaja.

A Nemzeti Szalon tavaszi tarlatának katalógusa. 1920. Majus. 24. l.

MDK

Sződy Szilárd

"Irmus" (feleségem) gipsz
Halásznők "
Pihenők "

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlatának katalógusa. 1920. Május. 24. l.

MDK

Sződy Szilárd

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 12.l.

MDK

Sződy Szilárd

Elhagyatva

A tavaszi tárlat eredménye. Müvészet 1914. 282.l.

Sződy Szilárd MDK

Fehér ház, bronzplakett

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Sződy Szilárd MDK

Özv. Wipplerné, bronzplakett

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Szödy Szilárd MDK

Almási Balogh Elemér jubileumi plakettje, bronz

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Sződy Szilárd MDK

Testnevelő Szövetség vándordija, bronz

Buday Dezső arcmása, bronz

dr. Füzesséry Zoltán arcmása

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Sződ y Szilárd

MDK

Rózsa, bronzplakett

Onka, bronzplakett

Műcsarnok 1926 Angol- magyar kiállitás

Sződy Szilárd

MDK

Spprtérem-tervek

Műcsarnok 1924 őszi tárlat

MDK

Sződy Szilárd

Képzőművészet 1928. 6. sz. 12.l.

MDK

Sződy Szilárd

A Hősi emlék I. pályaterv-kiállitásán résztvevő művészek. Képzőművészet 1927. 2. sz. 3.l.

Szödy Szilárd

MDK

Alexandra, márvány

Műcsarnok 1926 őszi tárlat

Sződy Szilárd MDK

Klári, bronzplakett

Mosdóssy Imre, bronzplakett

Ilon, bronzplakett

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

Sződy Szilárd

MDK

Harcra készen, gipsz

Birkózók, bronz

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Sződy Szilárd MDK

Kornis Gyula dr. arcképe

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

Sződy Szilárd MDK

Hajótörött, gipsz

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Sződy Szilárd MDK

Emlékezés, gipsz

Mücsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Sződy Szilárd

MDK

Gyötrődés, gipsz

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Sződy Szilárd MDK

Fekvő leány, márvány

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Sződy Szilárd MDK

Karácsony Endre plakettje

Agorasztó Tivadar plakettje

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

MDK

Szöllősy Szilárd, szobrászm.

437.	Klári.	Bronz plakett.		Mgt.
438.	Mogdósay Imre.	"	"	Mgt.
439.	Ilon.	"	"	Mgt.

Képzőm.Társ.1927-28 téli kiáll. Kat. 23.l.

Sződ y Szilárd

Istvánffy Lajos képmása, bronz

Dulovics Árpád képmása, bronz

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Sződ y Szilárd

MDK

Forster Stefánia, bronz

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

SZÖGÉNYI Antal festőantalos

– Nagyvisnyó, karettás mennyezet, 1771

Dobosy 1992 42, 99

Sröges János

a Finpolgárit a Tanítóképző
rutermálását építi a nárad/sdu-
lon. A Vármegyeháza, Pónlópuj
st. Önéllő tervezése a Túrolló-
lettonya és a Gál Péter u-i bérházak

Miskolczy Ferenc, Baja Zeprö-
művénete a XX. sz-ban.
Kézirat MDK-C-H
599/2

3 l.

Szögi Benjamin

mű Estén

Lásd Életr

Csikvári Csongrád

vemélyi adattar

552. l.

MOB példány 3722. H

Szögi Erzsébet

Résztvesz a római „Magyar egyházi kultúra" c. kiállítása

Budapesti ötvöshárospár sikere Rómában
Kisiparos Újság, Bp. 1969. sep. 11.

Kőgi Erzsébet

Zamán nemtségtartója (emlj)
szerepel az alábbi táslatom

Márkus László: A „Magyar egyházi kultura" Szállítás Rómában és Bp-en

Vigilia 1969 jul. 484 old

Szögi Ferenc

M.D.K.

Szeged, Abc áruház, üzletek , Odessza lakótelep

építésvezetője

Építész: Nagy János

Magyar Építőművészet 1 67/3. 36-37.l.

Szögyém Antónia

1900/1 I Deák Ebner ish.

Ferkèpzomfoiskèvk

138 l.

T. 4623.

tal megerősitett váron innen,
füstöl, a vizen balra csolnak és
elmünket, a háttérben pedig he-

UAR
tem.

cm.

4-331.

Művészet. 1938. Virág.
III. évf. 14. sz. 17. l.

Szögén Bertalan: Tájkép.

Szögyi István

epitész

Szül. Imely 1898

oklevelet nyert 1924

Névjegyzmüegyetem 20 l.

10616.

paripán és jobbkezében kivont kard-
Felirata:

von Königseck,
arn u: Böhmen ℞ ℞.
rschall ℞.

excud A.V.

.8: 19.2 cm.

120-902
02-7.

Szőgyi Jutka

10 éves gyermekművész már külföldön is járt. Kitünő képe: "Estélyi ruhás nő"

Esti Hirlap 306 sz. 1958. dec. 31. 2 old.

Szőgyi Mihályné [népművész]

L.: Dékány Árpád

Máté György: Halasi csipkék 6.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1975. dec. 21.

S. Szőgyi Lajos, [grafikus]
megemlítve.

(Tóbiás Áron : Hangfelvételek)

- Késői beszélgetések Radnóti Miklósról 39 – 520

Tiszatáj, Szeged. 1977. május 3/XXXI.

MDK

Sz.Szőgyi Lajos

Gyümölcsszedők

M.grafika 100 éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948. jan.

16 l.

MDK

Szőgyi Lajos

F.A.E: M. Rézk. Művészek Egy. kiáll. Szab. Nép, 1949, jul. 15.

MDK

Szögyi Lajos

Illusztrációk, linom.

M. Rézkarcolók Egy. Szépműv. Muz. 1946. jul.

7 l.

MDK

Magy. Képzőműv. ujabb irányai. N.Szal. 1948. jan.

16 l.

MDK

S.Szőgyi Lajos

az Egyesület tagja

Magy.Rézkarcoló Művészek Egy. 25.kiáll. Szalmássy Gal. 1948. febr.

MDK

Szőgyi Lajos

Önarckép, linómetsz.

Rózsika, "

Kötőnő, "

Magy. Rézkarcoló Művészek Egy. 25. kiáll.

Szalmássy Gal. 1948. febr.

MDK

Szőgyi Lajos

Átkelők, linómetsz.

Gyümölcsszedők, "

"

Magy. Rézkarcoló Művészek Egy. 25. kiáll.

Szalmássy Gal. 1948. febr.

(Szőgyi Lajos)

könyve

( ) Polgári kútfúrók.

Bp. [1948].

32 levél.

Autográf

1907.

e egyoldalú érem előlapján

ató, kissé balrafordultan ül, de jobbra tekint
tartja, mintha beszélne. ~~Fejét~~ Nyíró korónája csip-
gyöngyfüzér, ~~disziti.~~ öltözete pevig bro-
lirata a vonalkörön belül két sorban vésett

ISTVÁN, II-DIK ANDRÁS UNO.
DIK ANDRÁS ANYJA 1270.

~~ak háttere és hátlapja sima.~~

l, méretei 3.4:3.4 cm.-- Becsértéke
a 1907. április 30-án (787-907-65).

166

1551
~~1541~~

Szőgyi Lajos

iparművész által tervezett televiziós-asztallal
és iróasztallal felszerelt stylgarnitura
/kép/

Rajztanitás 1962. 3. sz. 7 .l.

MDK

S.Szögyi Lajos, festö

Csitri. Tempera.

Föv.Kpt.-MKSzSz.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6. Kat.19.1.

MDK

Szőke épitész

Bérházak a rakovszky-parkban

Pesti bérházkultura. Perspektiva, 1935. jun. 70-71 l.

Ászár (Komárom)

Ev.templom, kisméretü, ~~egyetlen~~

(Kemény-Gyimesy: Evangélikus te

M.D.K.

Szőke és Bíró, aradi építészek

Körös terve 500 koronás első díjat nyert az aradi ág. ev. egyháztanács bérház-pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.

nov. 1. sz. 7. old.

Szőke Andor

építész

Szül. Budapest 1900

oklevelet nyert 1927.

Névjegyzmüegyetem. 20 l.

10617.

ın ágaskodó lovon, jobbjában parancs-
kán az aranygyapjas rend jelvényével.
eröddel. Felirata:

iducissa Austriae,
ept. Caroli Principis Lotharing: Conjux
1744. d. 7. Januari.

excud. A.V.

.8: 19.2 cm.

121-902
02-8.

MD K

Szöke Andor, épitész

és Szittya Béla közös pályamüve III. dijat kapott.

G.J.: A nyilvánosság elött is megvitatják a lakóház tervpályázat dijnyertes terveit. "Magyar Nemzet" 1 954 dec.19. 6.l

MDK

Szöke Andor, ép.mérn.

Egy jobbigényü családi lakóházat és egy családi házat tervezett.

A MIÉ-ben állandó intézménnyé alakult át ez a kiállitás. / Két illusztr. a III.és a VII.l./

Dr.Ny.L.: A " Hogyan épitsünk?" kiáll. a Nemzetközi Vásáron.1933. V.6. III.-VIII.l. MMÉE Közlönye.

Szőke Endre dr. építész

Meghalt.

Temetése márc. 3-án (1974.) a
Rákoskeresztúri temetőben.

— : Halálozás

11.

Népszabadság, Bp. 1974. márc. 10. 1.

Szőke Győző-
festő

M.D.K.

A Tiszát ábrázolta művein.

Szelesi Zoltán: Képzőművészeti napok Szegeden
Művészet, 1961. október — 43 l.

M.D.K.

Szőke Győző.

Festőművész kiállitátt a képzőművészeti főiskolán.

Péter Imre:A vasutas képzőművészek Vi.orsz.kiállitása.
Népszava 1956. aug.16. 4.old. 193.szám.

MDK

Kröbe Győző festő

Szerepelt a Dél-alföldi képzőművészek kiállításán, Szegeden.

Szelesi Zoltán: Dél-alföldi képzőművészek kiállítása Szegeden.

Tiszatáj, Szeged 1961. szeptember. 9. l.

Szőke Győző

szegedi festő

Munkás
Sztalin
Talusi ház
Of

Szeged 1945, márc

évre Tizennégyezernyolczszáz
utasitom az állampénztárt, h
nek hivatalos nyugtájára els
ki és tárcám fentmegjelölt a

A hivatalos másolat

igazgató.

Szőke Györö

szegedi festö

Csendélet, ofr.

Szeged 1937/6

Gegründet 1872.

Franz Schuster

Steinmetzmeister und Steinbruchbesitzer

GROSS-HÖFLEIN.

N MEGYE.

Nagy Höflein 2/VII 90

z. bizottsága
Budapest.

n mich anbei
d die gewünschte
enden.

Szőke Győző

szegedi univer

vesz vett az

alábbi kiállításra

Szeged 1932.

mdk.

Szőke György

"Alföldi Házak" c. festménye
(reprodukció)

Tiszatáj 1962. 8. sz. 15. l.

Szőke Győző
festő

M.D.K.

A Képcsarnok szegedi helyiségeben
tartott kiállítást.

Hírek.

Művészet, 1962. felszám — 43 l.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

SZÖKE GYÖZÖ

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT Budapest

1970 OKT -

— SZÖKE GYÖZÖ szegedi festőművészt, aki 22 éve vezeti a szegedi vasutas képzőművészeti kört, a művelődésügyi miniszter elismerő oklevéllel tüntette ki.

Szőke Győző

(n. 1899)

Reprod.: Homokosbáska

Szeged mai képzőművészete (Reprodukciók) Bev.: Horváth Mihály, Szerk.: Krajkó Ondrás, Szabolcsi Gábor, Tiszatáj Prod. Kiskönyvtár, 1959.

45 l.

Szőre Győző

		Kat.
41. Vontalóhajó	alaj	2500 Ft.
42. Jinaranya	"	2000 "
43. Külváros	"	2000 "
44. Műcsebér	"	2000 "
45. Építkezés	"	1800 "
46. Hajójavítótelep	"	1800 "
47. Házas	"	1800 "
48. Jinán	"	1600 "
49. Hásnége	"	1200 "
50. Jisza	"	1000 "

Hat szegedi festőm. Kiáll. Szeged 1960. kat. összeáll.
Vincze András. Bev. Szelesi Zoltán. Szeged 1960.

12 l.

Szőke Györö Kat.

Elöszö 1926-ban állit ki Szegeden.
Körösö Debrecenben, Pécsett, Hódmezövéseinegen szerepelt. A szegedi vasutas-feslöles veretöje. Rendszeresen részt ves a vasutas zöv kiáll.-in. 1959-ben a vasutasok müncheni nemzetkozi kiáll. is részt vett.
Szegeden 2 izben plakát pályázatot nyert. «Merostovok» c. müve a M.N.G. tulajdona.

Hat szegedi fulöm. kiáll. Szeged, 1960.
Kut. összeáll. Vincze András, Bév. Szelesi Zoltán, Szeged 1960.

8.

MDK

Szőke Győző

Tisza-part, of.

Képzőművészetünk a felszab.után. kiáll. Szeged, 196o. jul.

MDK

Szőke Győző

Hajójavitó-telep, of.

Képzőművészetünk a felszab.után. kiáll. Szeged, 196o. jul.

MDK

Szőke Győző

Tisza-part, ofl.

Képzőművészetünk a felszab. után kiáll. Szeged, 1960. jul.

Szőke Győző

Homokosbárka, repr.

Szegedi képzőművészek retrospektív kiáll.
1945-58. Móra F. Múz.

SZŐKE GYŐZŐ / Szegedi fesztő

Homokos hajók olaj, 60x80

Vidéken élő képzőművészek kiállitása.2. Bp., 1955.
/Kat./

/17

MDK

Szőke Győző nyugdijas

Tiszai részlet, of.

5. Nemzetk. vasuti képzőmüv. kiáll. Wien. 1960. jul.

M.D.K.

Szőke Győző

Szegedi képzőművész szerepel tiz művész társával együtt/a szegedi Élő tárlatot rendezték. /azok között, akik/

Osváth Tibor Ottó: "Élő tárlat Szegeden" c. Szinházi Magazin, Bp. 1941. márc. 12-18. IV. évf. 12. sz. 14-15. lap

Szőke Győző nyugdijas

Tiszai részlet, olf.

Miccarnok 1966.Vasutasok V.Nemzetk.Képzőm.Kiáll.

MDK

Szőke Győző

Kiállitási hir

Csongrádmegyei Hirlap 1968 juli~~.4.~~ 14.

Szőke Győző

MDK

Kiállitott a szegedi Széchenyi tér 3. sz alatt megnyilt kiállitáson.

--:Hasznos kezdeményezés.

Délmagyarország, Szeged.
1957. nov. 2.

Szőke Győző fàstő M.D.K.

Önálló kiállitás: Szegeden

Szelesi Zoltán: Szeged uj képzőművészetének bibliográfiája 1945-1960.

Móra Ferenc Muzeum Evkönyve 1960-1962.
Szeged, 1962. 174.l.

Szőke Győző festő M.D.K.

Faluvége. repr.

Szelesi Zoltán: Szeged uj képzőművészetének bibliográfiája 1945-1960

Móra Ferenc Muzeum Évkönyve 1960-1962.

Szeged, 1962.

Szőke Győző M.D.K.

Részt vett a "Szegeden 1945. március 15-én megnyílt és " Demokratikus Magyarország Első Képzőművészeti Tárlata"

"Belesi Zoltán: Szeged új képzőművészetének bibliográfiája 1945-1960

Móra Ferenc Museum Évkönyve 1960-1962.

MDK

Szőke Győző, Szeged

Homokos hajók, of.

Vidéken élő képzőművészek kiáll.II. N.Szal.

1955. 17. 1.

Szőke Győző MDK

Szerepelt a MÁV szegedi képzőművészeti szakkörre tanév záró kiállitásán.

Az ő érdeme, hogy Rigó József a Képzőművészeti Főiskolára jelentkezett.

--: Eredményes munkálkodás egy házi tárlat tükrében.

TISZATÁJ. 1962. szept.

Szőke Győző MDK

Szerepelt a MÁV szegedi képzőművészeti szakköre tanévzáró kiállításán.

"Alföldi házak".

--: Eredményes munkálkodás egy hási tárlat tükrében.
TISZATÁJ. 1962. szept.

MdK

Szőke Győző

grafikája: József Attiláról

(portré)

reprodukció

Tusnádaj 1962 12. 12 2. l

MDK

Szőke Győző

szerepelt a tárlaton.

"Napsütés"

Lődi Ferenc: Szólni a máról. A III. Szegedi Nyári ~~Tárlat~~ Tárlat.
DÉLMAGYARORSZÁG. 1962. jul. 28.

Szőke Győző 1

festőművész a szegedi MÁV. Petőfi Művelődési Ház képzőművészeti kör vezetője. 1948-ban alakult a szakkör. A 22 év alatt közel 600 taggal foglalkozott, nemcsak vasutasokkal, hanem diákkokal is. Sokan ma is visszajárnak ide. Évenként nyilvános kiállítást rendeznek. Részt vesznek a vasutas képzőművészeti körök kiállításán és szerepeltek már nemzetközi vasutas kiállításon is: Bécsben, Münchenben, Párizsban Helsinkiben

Bánkfalvy Gyula: A szegedi vasutas képzőművészeti kör

Népművelés 1970/12 43 old

Szőke Győző

2

Most 75 éves s ez évben kapott dicsérő elismerést a Művelődésügyi Minisztériumtól munkásságáért. Heteuként háromszor fáradhatatlanul oktat, magyaráz, bírál, dicsér, beszél a művészi forgásokról, nagy művészek modszereiről, az izmusokról

Bánkfalvy Gyula: A szegedi vasutas képzőművészeti kör

Népművelés 1970/12

43 old.

Szőke Gyula [építész]

Dijnyertes.

↓

Mohácsi városközpont

— : Tervpályázat értékelés

4.

EST I HIRLAP, Bp. 1974. jan. 9.

Szőke Gyula

munkája a Balatonmáriai strandöltöző

/rövid képes ismertetés/

Magyar építőművészet, 1972.3.sz. /építészet és szabadidő/. 17. l.

Szőke Gyula

Festőművész. Kiállitása 1961.szept.24 - okt.6.
Szeged. Képcsarnokban

Plakát A képcsarnok épület bejárata keretként foglalja magában a szöveget 84x60.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 46.1.

M. D. K.

SZŐKE Gyula építész

Országos lakáspályázat 1. Épület-kategória (megvétel)

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

M. D. K.

Szőke Gyula építész

16 tantermes iskola-pályázat

(II. díj)

Társtervező: Szigetváry János

Magyar Építőművészet 1959: 1/2. sz. 80. l.

Szőke Gyula MDK

részvétel a pályázaton

Tilla Ernő:Pécs déli városrész rendezési tervpályázata Magyar Építőművészet 1956.V.évf.1.sz.4.1.

M. D. K.

SZŐKE Gyula építész

Zala egerszeg, Központi sajtérhelő (1957)

Repr.

Tarstervező: Köves E. Szigetvári Gy

Major háló: „Vidéki" építészet"

Magyar Építőművészet 1958. (VII.) 4/5. sz.

132. l.

a. D. V.

SZŐKE Gyula

116. sz. egyemeletes épült; kétszintes hat fürdőhelyes lakása

Repr. (Alapraj)

Repr.

Egressy Imre: Kísérleti lakások, ún berendezések az obudai Rás lakótelepen

Magyar Építőművészet 1961. 1. sz. 13. l.

Szőke Gyula M.D.K.

Pécs

Bejelentette részvételét a San Sebastianban létes tendő üdülőközpont nemzetközi tervpályázatán

-i : Magyar építészek és képzőművészek két nagy zetközi pályázaton

Magyar Nemzet 1965. január 7. 5.l.

MDK

Szőke Gyula építész

Magyar építész delegáció utazott Angliába.
Magyar Nemzet, 1955. nov. 29.

Szőke Gyula épitész M.D.

Dijnyertes pályamü III. dij 15 000 Ft

Társtervező: Bálint János, Erdély Zoltán

Döntöttek a miskolci belváros rendezésének tervpályázatáról

Magyar Nemzet 1963. április 27. 5.1.

Szőke Gyula

a szabadkézi rajz és geometria tanára 1876–1887. Önkértére a nagyváradi állami főreáliskolához helyeztetett át.

Hanusz István –

Az első huszonöt év a kecskeméti m. kir. állami főreáliskola életéből

Kecskemét, 1895. 36. l
40. l
45. l

1880/81 – ben a mintázást is tanította

Szőke Gyula

Sz(őke) Gy(ula): Pécs, Szigeti városrész, 22 emeletes lakóépület. (Szőke Gyula építész.) – Műszaki Tervezés, 1967. 12. sz. 14. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

75. l.

Sőke Gyula

Sőke Gyula: Középmagas lakóépület, Pécs (48-as kő) (Sőke Gyula építész.) - Műszaki Tervezés, 1967. 12. sz. 4-5. l.

Sz/őke/ Gy/ula/: A Magyar Nemzeti Bank pécsi székházának bővitése /Szőke Gyula építész, Vida Gyula belsőépitész./ - Müszaki Tervezés, 1967. 12.sz. 1o-11. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-1o7. l./

75. l.

SZŰCS GYULA

ÉPITÉSZ.

SZEREPEL A DÉL-DUNÁNTÚLI ÉPITÉSZETI KIÁLLITÁSON.

MŰVEI: PÉCS, SÖRGYÁR (FOTO, REPR).

PÉCS, KILIÁN UTCAI KÖZÉPMAGAS LAKÓ-HÁZ (EML.)

KAPOSVÁR, MOST ÉPÜLŐ PARK ÉTTEREM (EML)

DR. VÁMOSSY FERENC; DÉL-DUNÁNTÚLI ÉPITÉSZET.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1990./1. 48-51. LAP.

Szőke Gyula

építész művei: Pécs, Kilián u., középmagas lakóház. - Magyar Építőipar, 1968. 1. sz. 11. l.

Pécs, Pannónia bár és bisztró. /Szőke Gyula építész, Vida Gyula belsőépitész./ - Magyar Epitőipar, 1968. 1.sz. 34. l.

Az 1968. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz. 149-182. l.

~~1551~~ 155. l.

Gróke Gyula

munkásságát említi-értékeli /képpel/

dr. Vámossy Ferenc: Dél-dunántúli építészet. Szél-jegyzetek egy kiállítás katalóguséra. - Magyar Építőművészet, 1970.1.sz.48-51.l.

50-51.l.

Szőke Gyula

rajztanár

tanította a mintázat

Ha Kell 1880-81.be

a Kecskemét

főreatisk. tört.

36.1.

Rohatyni csata IX. 5.

BUDAI BÉRHÁZ. TERVEZTE: SZŐKE IMRE.

Magyar Építőművészet
1911. 9. 7.

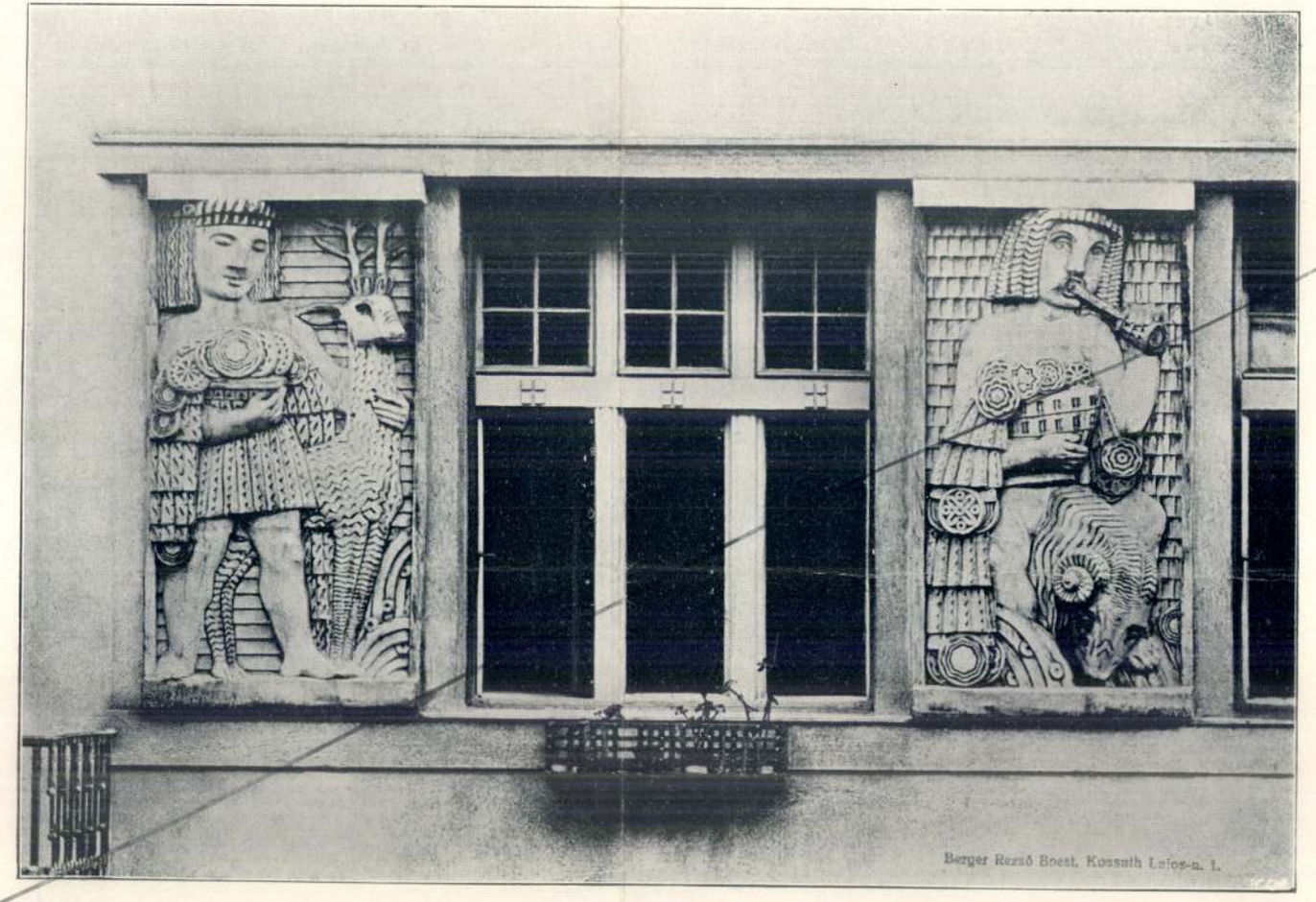

NÉPSZINHÁZ-UTCAI BÉRHÁZ.

TERVEZTÉK: LÖFFLER SÁNDOR ÉS BÉLA.

BUDAI BÉRHÁZ. TERVEZTE: SZŐKE IMRE.

BUDAI BÉRHÁZ.

TERVEZTE: SZŐKE IMRE.

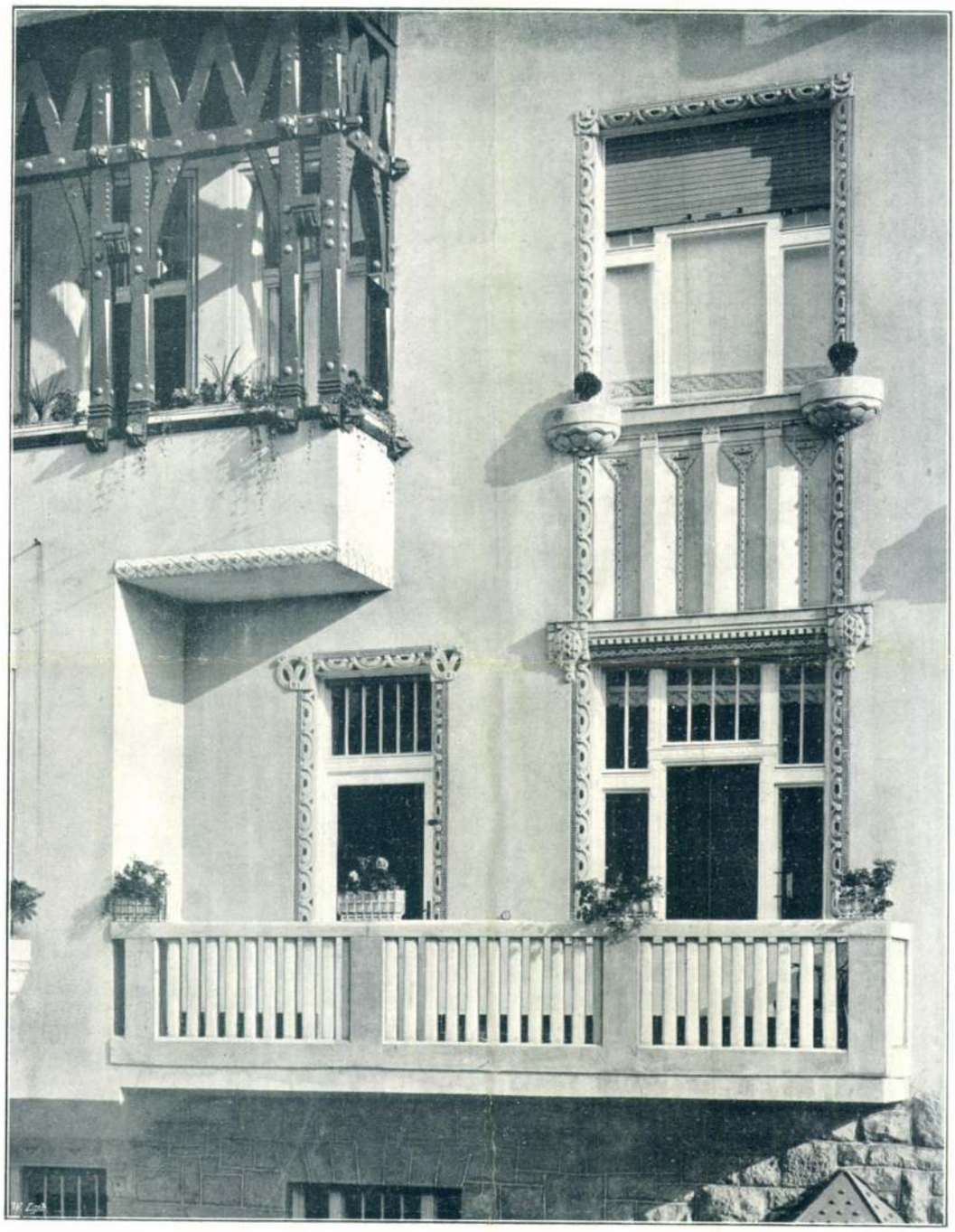

BUDAI BÉRHÁZ. TERVEZTE: SZŐKE IMRE.

35.249. szám.
tan. 1911.

Pályázati hirdetmény.

Temesvár szab. kir. város tanácsa ezennel pályázatot hirdet a Béga-csatornán építendő

új Hunyadi-híd homlokzati kiképzésére

alábbi feltételek mellett:

1. A tervpályázaton csak magyar honos építész vehet részt.
2. A híd vonalas rajza és a megoldás részleteire vonatkozó programm a városi mérnöki hivatalban díjtalanul beszerezhető.
3. A terv elől-, oldalnézet, alaprajz 1:100 léptékben készítendő egy részletnek 1:10 arányú kidolgozásával; távlati kép mellőzendő.
4. A pályatervek lepecsételten, jelige alatt a tervező építész nevét és pontos címét tartalmazó zárt jeligés levéllel nyujtandók be

1912. évi január hó 10-én déli 12 óráig

Temesvár szab. kir. város tanácsához, ahol az átadó átvételi elismervényt kap. Postai küldés esetén a tervek a jelzett időpontig postára adandók. Elkésve beadott, vagy postára tett pályaművek a pályázaton részt nem vehetnek. A már benyujtott tervek vissza nem vonhatók.

5. A beérkezett pályaterveket Temesvár szab. kir. város építészeti bizottsága esetleg szakértők meghallgatása mellett bírálja el.
6. A legjobbnak talált két terv díjazására kitűzetik mint 1-ső díj 2000, mint 2-ik díj 1000 korona.
7. A kivitelre elfogadott terv szerzője a részletes tervek kidolgozását s a munka művészi részeinek vezetését 5000 korona honorárium fejében tartozik teljesiteni.
8. A pályázat eredménye legkésőbb 1912. évi február 10-ig nyilvánosságra fog hozatni.
9. Nem díjazott pályaművek az átvételi igazolvány ellenében tulajdonosaiknak visszaadatnak. A nyilvánosságra hozatal utáni hat héten túl az el nem vitt pályaművekért további felelősséget nem vállal a város tanácsa.
10. Minden pályázó elismeri, hogy a feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

1911. évi november hó 8-án.

Temesvár szab. kir. város
tanácsától.

hogy az a nemzet egyetemének a legnagyobb hasznot hajtsa.

— Nem lehet mellébeszélni! — kiáltotta *Rakovszky* Tibor.

Imrédy miniszterelnök: A föld népének minden elismerést megérdemlő hazafias kiállása a nemzet érdekeiért kötelességünkké teszi, hogy ezzel a kérdéssel a legsürgősebben és legbehatóbban foglalkozzunk. Kaposvári beszédemben bizonyos körvonalakat szögeztem le, azokat most szükségesnek tartom itt jobban kitölteni. Azt mondottam, hogy bizonyos nagyságon felüli birtokok — egyéni birtokoknál 500 holdat, a kötött birtokoknál 300 holdat említettem — egy hányada kisbérletek céljaira *igénybevehető* és nem *igénybeveendő*. Szóról szóra ezt mondottam. Ezeken a kereteken belül természetesen bizonyos szempontoknak érvényesülniök kell. Nyilvánvalóan úgy kell megvalósítanunk a reformokat, hogy a termelés érdekei a lehető legkevesebbet szenvedjenek, hogy a bizonytalanság momentumai lehetőség szerint kiküszöböltessenek és világos helyzetet teremtsünk a részletes végrehajtás tekintetében is. A másik szempont az, hogy *bizonyos sorrendet* kell felállítanunk a birtokok igénybevételét illetőleg. Elsősorban igénybeveendők lesznek azok a birtokok, amelyeknek tulajdonosai távol élnek az országtól. Azután azok a birtokok, amelyek *nem a régi magyar történelmi földbirtokososztály és a föld népének a kezén vannak*, tehát részvénytársasági kézen, bankkézen lévők, azonkívül, amelyek az új szerzők bizonyos rétegének kezén vannak. A kötött birtoknak előbb kell sorrakerülnie, mint azoknak a birtokoknak, amelyek egyéni kezekben vannak s itt a történelmi szempontokat is figyelembe kell vennünk, mert hiszen a családok és a földek között létrejön egy csodás kapcsolat, amelyről a kérdés megoldásánál nem szabad elfeledkeznünk. Elsősorban a nagyobb birtokokat kell igénybevenni, csak azután kerülhet sor a kisebb birtokokra. A mammutbirtokok kora lejárt. A további szempont a termelés szempontja. Nyilvánvaló, hogy a jól kezelt birtoknak a rosszul kezelt birtokhoz viszonyítva kíméletben kell részesülnie.

Szakadék és ingovány között

Beszélt még gazdasági, szociális, adópolitikai és népegészségügyi célkitűzéseiről, majd így fejezte be beszédét:

— Ennek a nemzetnek a szekere nehéz úton jár. *Nagyon keskeny csapás az, amelyen haladhatunk.*

Eckhardt Tibor: Ezért kell jó vezetés!

Imrédy miniszterelnök: Ennek a csapásnak egyik oldalán szakadék tátong, *a felelőtlenség és felforgatás szakadéka...*

Csoór Lajos: Ebbe akarja ön beletaszítani a szekeret.

Egy hang a balközépen: Minden összeomlás felülről kezdődik!

Imrédy miniszterelnök: A felelőtlenség és felforgatás szakadéka felé *semmiesetre sem fogom a nemzet szekerét haladni hagyni. (Taps a jobboldalon.)* A másik oldalon ellenben ott van egy talán kevésbé veszélyesnek látszó, de a nemzet sorsára azért esetleg éppen olyan végzetes terület, a patópáloskodás, a haladni nemakarás, a korszellem megnemértésének ingoványos, hináros talaja, amelybe, ha belebonyolódunk, a nemzet szekerét épúgy nem tudjuk eljuttatni a célhoz, mintha a másik oldalra, a felelőtlen felforgatás szakadékába engedjük esni. T. Ház! Amikor elvállaltam ezt a posztot, amelyen állok, nem az egyéni dicsőség fűtött. Megvolt és megvan az ambícióm, hogy szolgáljak ennek a nemzetnek. Enélkül az ambíció nélkül nem is lehetne ezen a helyen ülnöm. De soha ezen túlmenő ambíciók engem nem vezettek és mindig alázatosan fogok arra a helyre beállni, amelyet nekem a nemzet kijelöl. Addig azonban, amíg ezen a helyen állok, a nemzet szekerét ezen a keskeny csapáson akarom vinni és vezetni, mindig — *előre!*

Viharos napirendi vita

A miniszterelnököt pártja megtapsolta.

Imrédy leült, azután ismét felemelkedett.

— Ahhoz a javaslathoz, — mondotta — amelyet az előbb tettem, hogy *a felvidéki képviselők behívását* tűzze ki a Ház a holnapi ülés napirendjére, azt vagyok bátor hozzáfűzni, hogy semmi kifogásom sincs az ellen, hogy másodsorban a *kormányprogram feletti vita* is kitüzessék a holnapi ülés napirendjére.

A bejelentés meglepte az ellenzéket, mert a napirendnél *a programvita kitűzetésével* akarták provokálni a bizalmatlansági szavazást s most a miniszterelnök *hozzájárult* a vita napirendre tűzéséhez. *Marschall* Ferenc azonban már *újabb napirendi indítványt* szövegezett, idejében eljuttatta az elnökhöz s mikor *Kornis* Gyula ismertette a miniszterelnök javaslatának megfelelő napirendi indítványt, **Marschall** szót kért és a következőket mondotta:

— Méltóztassanak úgy határozni hogy *miután a miniszterelnök úrral szemben a Ház bizalmatlansággal viseltetik*, a holnapi ülés napirendjére *első tárgyul* a miniszterelnök mai beszédének megvitatását tűzzük és *második tárgyul* a felvidéki képviselők meghívását.

Mikor idáig jutott beszédében, a kormánypárt zúgó tiltakozásban tört ki, Meizler Károly felkiáltott:

— Hát ezt érdemlik a felvidékiek?!

Óriási felháborodás támadt a Sztranyavszkycsoportban és az ellenzéken. A kormánypárti közbeszólók a bizalmatlansági indítványt *a felvidéki képviselők behívása elleni akciónak* igyekeztek beállítani, *Marschall* Ferenc viszont a közép és baloldal helyeslésétől kísérve, — mikor a kitört tomboló viharban szóhoz jutott — hangoztatta, hogy »*ünnepi lélekkel kell fogadni a felvidéki képviselőket*, bevonulásuk előtt meg kell tisztítani az ülésterem levegőjét, hogy ne viszálykodás legyen, hanem ragyogjon az őszinteség napja, ne a demogógia, ne a fülbesúgás uralkodjék«.

— A magyar nyelv szókincsét is szegénynek érzem, — mondotta — amikor méltó szavakat keresek, melyekkel *a Felvidék iránti szeretetünket akarom kifejezni*. Boldog vagyok, hogy *Jaross* Andort itt láthatom és boldog vagyok, hogy *Esterházy* Jánossal kezet szoríthattam.

Tomboló viharban csak szófoszlányokat lehetett érteni Marschall beszédéből, *Kornis elnök kénytelen volt kétszer is megszólaltatni a viharcsengőt.*

A kormánypárt részéről *Bárczay* János szólalt fel, a miniszterelnök által ajánlott napirend mellett. Majdnem teljes negyedórát beszélt, közben *Szinyei Merse* Jenő és mások próbálták behívni a távollevő kormánypárti képviselőket, mert látták, hogy *az ellenzék többségben van.*

Leszavazzák a kormányt

Páratlan izgalom közepette zajlott le a szavazás. Szavaztak a képviselő-miniszterek is: a két *Teleki* és *Reményi-Schneller*. A kormánnyal szavazott a kereszténypárt nagyrésze: *Zichy, Makray, Gyömörey, Homonnay, Csilléry, Huszár, Strausz, Flandorfer.* Ellene *Friedrich, Tóbler* és *Tauffer. Rajniss* a kormánypárttal szavazott, a többi nyilasképviselő kiment a szavazás elől. Sztranyavszkyékkal szavazott a *kisgazdapárt, Bethlen, Rassay*, a keresztény nemzeti szocialista front *Matolcsyval* és *Rakovszkyval* s a szociáldemokratapárt. *Esztergályos* János jegyző 87 igen és 115 nem szavazatot állapított meg, *Miskolczy* Hugó a kormánypárti szavazatok megállapításával elégedetlen volt. *Másodszor* is számoltak, végül *szektoronként* számolták meg a kormánypárti szavazókat.

Kornis Gyula elnök kihirdette az eredményt, hogy a Ház 115 szóval 96 ellen Marschall Ferenc napirendi indítványát fogadta el. A kormányt tehát leszavazták.

Az elnök az ülést berekesztette.

A szív és a véredényrendszer megbetegedéseinek kezelésénél, különösen előrehaladott korban lévő egyéneknél, a természetes »**Ferenc József**« keserűvíz, reggel éhgyomorra félpohárral bevéve, csaknem nélkülözhetetlen háziszer, mert erőlködés nélküli, könnyű, lágy székletétet biztosít. Kérdezze meg orvosát.

Párizs és Berlin megegyezett

Németország és Franciaország támadást kizáró nyilatkozatot tesz, amely elismeri a határokat és bejelenti, hogy a két hatalom viszály esetén tanácskozni fog

Párizs, november 23.

Hivatalos körök megerősítik, hogy a közeljövőben *a müncheni Chamberlain—Hitler nyilatkozat mintájára német-francia nyilatkozatot tesznek.* A nyilatkozat a következő pontokból áll: a két ország barátságának kinyilvánítása, a határok kölcsönös elismerése, kötelezettségvállalás arra, hogy viszály esetén tanácskozni fognak. Ribbentrop külügyminiszter november végén Párizsba utazik, hogy a nyilatkozatot aláírja.

A francia-német támadást kizáró nyilatkozat közzététele küszöbön áll.

A Paris Soir jelentése szerint ma délelőtti államtanács jóváhagyta a nyilatkozat szövegét, amely *lényegében hasonlatos a szeptember 30-án aláírt angol-német nyilatkozathoz.* A francia-német nyilatkozat határozottan kimondja, hogy a jelenlegi francia-német közös határt mindkét nagyhatalom elismeri és tiszteletben fogja tartani.

A nyilatkozat második pontja értelmében Franciaország és Németország kormányai minden vitás ügyet közvetlen tárgyalásokon és békés úton fognak rendezni. Végül a nyilatkozat kimondja, hogy a két nagyhatalom egymással szemben semminemű új követelést sem támaszt.

A közös nyilatkozat ügyében *Páris* és *Berlin* között már hetek óta diplomáciai tárgyalások folytak. Coulondre, az új berlini francia nagykövet tegnap megbízólevelének átadása után megbeszélést folytatott Hitler kancellárral. A kancellár kifejezte abbeli óhaját, hogy *a baráti nyilatkozatra vonatkozó eszmecseréket mielőbb befejezzék és a nyilatkozatokat hamarosan hozzák nyilvánosságra.* Coulondre nagykövet az éjszaka folyamán közölte a francia külügyminisztériummal Hitler óhajtását.

A közvélemény nagy része élénk örömmel fogadja a francia-német kapcsolatok tartós megjavulásának új kilátásait.

A Paris Soir megállapítja, hogy a müncheni megegyezés kezdi meghozni gyümölcseit. *Helytelen dolog volna ugyan a francia-német nyilatkozatra légvárakat építeni, de még helytelenebb volna lebecsülni annak jelentőségét.* Békenyilatkozat megtételéről van szó, amely a légkör megjavításának előhírnöke lesz. Ez a nyilatkozat csak csíra, amelyet ápolni kell. Az európai hatalmakon múlik, hogy ebből a csírából csupán fűszál, cserje, avagy a béke hatalmas fája nő-e majd ki.

Ribbentrop német külügy miniszter Párizsba utazik

Párizs, november 23.

Az *Oeuvre* értesülése szerint gróf Welczek párizsi német nagykövet tegnap közölte Bonnet külügyminiszterrel, hogy *Ribbentrop* külügyminiszter e hó utolsó napjaiban Párizsba fog látogatni. Ribbentrop látogatása alkalmával alá fogják írni azt a francia-német közös nyilatkozatot, amelyről a müncheni megegyezés óta annyi szó esett. Ez a nyilatkozat, a lap értesülése szerint, lényegében támadást kizáró úriemberi megegyezés lesz. A kölcsönös határbiztosítékok kérdését későbbi eszmecseréken fogják megvitatni.

A *Matin* úgy értesül, hogy Ribbentrop látogatása alkalmával légügyi egyezmény megkötésének lehetőségét is megtárgyalják.

A vihar miatt Portsmouthban vesztegel a Maud királyné koporsóját szállító hadihajó

London, november 23.

A tengeren tomboló nagy vihar következtében a Royal Oak hadihajó, amely Maud norvég királyné koporsóját szállítja, nem tudott elindulni Norvégia felé. *Haakon* király és a norvég trónörökös *Portsmouthban* marad, ahol a hajó indulásáig az állomásparancsnokság vendége lesz.

London, november 23.

Délután hivatalosan közölték, hogy a Royal Oaknak elindulását Portsmouthból *24 órával elhalasztották.* A norvég király és a trónörökös valószínűleg a hajón marad.

A

PESTI TŐZSDE

ÚJ SZÁMÁNAK FŐBB CIKKEI:

Ilovszky János a Baross Szövetség munkaprogramjáról — A svájci és német kereskedelmi kapcsolatok — Ipari és vasúti konferencia Kassán Balassa Imre: Arckép a magyar tájról és népről — Érdekes személyi változások nagy iparvállalatoknál — Beszélgetés egy pesti bankdirektorral — Mi ujság a gabonatőzsdén — Rendkívüli közgyűlés a GYOSZ-nál — A felvidéki pénzintézeti vezetők Budapesten — Érdekes textil, biztosítási, vegyészeti, vidéki hitelélet rovatok.

Egyes szám ára 40 fillér

Főszerkesztő: Kallós János

Szőke Imréné, Wittmann Sári
úgy a maga, mint **Iván** fia és nővére **Szőke Janka,** valamint az egész család nevében szomorú szívvel tudatja, hogy a legjobb férj, apa és testvér

Szőke Imre

műépítész

november 22.-én hirtelen meghalt.

Temetése november 24.-én, csütörtökön fél 12 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temetőben.

Minden külön értesítés helyett.

nem *bizalom is.* Ha ez a bizalom hiányzik, erőltetni nem fogom.

Sigray Antal: Nem is lehet!

Csoór Lajos: Jobb mingyárt elintézni a dolgokat.

„Szolgálni akarok, nem vezérkedni"

Imrédy folytatta:

— Hogy én itt *vezérkedni* akarnék, vagy oly posztra óhajtanék ülni, amely engem semmi esetre sem illet meg, vagy olyan szerepet akarnék betölteni, aminőt Magyarországon, ebben az alkotmányos tradíciótól fűtött országban betölteni nem lehet, — ezzel a feltevéssel szemben fel kell emelnem tiltakozó szavamat. *Én szolgálni akarok és nem vezérkedni.*

Payr Hugó: Diktatórikusan akar szolgálni.

Imrédy Béla: Azt a kifogást is hallottam, hogy *én az alkotmány ellen török*, hogy a nemzet alkotmányos szabadságait meg akarom semmisíteni és diktátori módon akarnám vezetni ennek az országnak a politikáját. Én az elmult hetekben úgy éreztem, hogy kénytelen vagyok néha megnyilatkozni, még pedig nemcsak egy szükebb kör számára, hanem tágabb körben is. Kénytelen voltam azért, mert elismerem, hogy a parlament pártjai mind igen fegyelmezetten viselkedtek a külpolitikai krízis folyamán, ezzel a kormánynak felbecsülhetetlen szolgálatot és támogatást nyujtottak, amiért hálás köszönet jár valamennyi pártnak . . .

Eckhardt Tibor: A nemzetnek tettük!

Rakovszky Tibor: A népnek jár köszönet, mert az is fegyelmezetten viselkedett.

Imrédy Béla miniszterelnök: ...de a felszín alatt olyan jelenségek és olyan fodrozódások voltak észlelhetők azokban a körökben, amelyek a parlamenten és a pártéleten kívül állnak, hogy azokkal szemben nem lehetett közömbösen viselkedni. Az én érzésem az, hogy mindenkinek, aki az ország ügyeit alkotmányos úton akarja előrevinni, kötelessége azokat a rétegeket, amelyek a parlamenten kívül állnak, meggyőzni arról, hogy az ország ügyeit igenis lehet előrevinni a jogfolytonosság és az alkotmányosság elveinek tiszteletbentartásával, de ehhez szükséges, hogy *bizonyos koreszméknek Magyarországon is teret engedjünk.*

Eckhardt Tibor: Mit akar ez jelenteni? Tessék megmagyarázni! Nem kell rébuszokat feladni.

A házszabályrevízió gondolata

Imrédy miniszterelnök: A feladatok megsokasodtak. A kormányra és a tisztviselői apparátusra óriási terhek, feladatok hárultak, amelyeknek elvégzése időbe kerül. Azt hiszem, meg kell teremteni olyan lehetőséget, amelyben a parlament ellenőrzése és a parlamenten keresztül a nemzet akarata érvényesül, de amely mégis lehetővé teszi a viszonyok-követelte időmegtakarítást. Ezért kezdeményeztem néhány nappal ezelőtt egy pártközi értekezletet, amelyben bejelentettem szándékunkat, hogy a parlament tárgyalási rendjét egyszerűsítsük és meggyorsítsuk. A parlamentnek és a parlamentarizmusnak is legnagyobb érdeke, hogy életéből kiküszöböljük azokat a jelenségeket, amelyek tagadhatatlanul a parlamentarizmus tekintélyének némi megingatására vezetnek.

Tahy László: Ne fájjon már emiatt a feje. *(Nagy zaj.)*

Imrédy Béla miniszterelnök: ... hogy ne üres padok előtt folyjék itt a vita.

Mojzes János: Miért nem vezényelte ki saját pártját?

Tahy László: A kormány soha sincs itt a Házban. Rossz példát mutat.

Rakovszky Tibor: Mit csináljunk, ha nincs javaslat?

Mojzes János: Csupa vakációból áll az életünk.

Imrédy miniszterelnök: A parlament igenis irányítsa a nemzet politikáját, abban a tekintetben, hogy irányelveket tűzzön ki, megszabja azokat a kereteket, elgondolásokat, irányvonalakat, amelyeken a kormány politikájának haladnia kell.

Tahy László: Új alkotmányjogi teória, de téves.

Imrédy Béla: Én ebben semmiféle támadást nem látok az alkotmányosság szelleme ellen.

Tahy László: Mi látunk!

Imrédy miniszterelnök: De nem tartom szükségesnek, hogy a házszabályoknak azt a módosítását, amelynek körvonalait megrajzoltam, most legelőször hozzam szőnyegre. Igenis hajlandó vagyok az eddigi házszabályok mellett is dolgozni...

Csoór Lajos: Ha lesz ideje.

Tahy László: Nem lesz!

Imrédy Béla:... főleg azért, hogy azt a vádat, mintha diktatúrára törnék, még ezzel is megdöntsem. Hogy mikor fogja a kormány ezeket a módosításokat benyujtani, annak időpontját méltóztassék ránk bízni. Azt hiszem, egy más atmoszférában történik ez meg, de a jelenlegi atmoszféra elrontásában sem én vagyok a hibás.

„Lejtő" és reformok

— Egy másik vádpont, — folytatta — mellyel *Sztranyavszky* Sándor képviselőtársam illetett, az volt, hogy az ország szekerét lejtőre vittem, hogy a lejtő végén a szekér össze fog törni és a szekéren levő értékek, a nemzet legnagyobb értékei, meg fognak semmisülni. Nem tudom, hogy a képviselő úr mire alapítja ezeket a feltevéseket. Én kutatok magamban, kutatok azokban az intézkedésekben, amelyeket vele egyetértésben tettünk, de nem tudom felfedezni a felforgató törekvésekkel való cimborálás módját és eseményeit, amelyek állítólag előfordultak volna. Nyiltan és félreérthetetlenül megmondottam hat hónappal ezelőtt és ma is azon a véleményen vagyok, hogy *az országnak igenis szüksége van gyökeres reformokra.*

Báró Berg Miksa: Hol vannak, tessék benyujtani!

Rakovszky Tibor: A parlament nem akadályozta a reformokat.

Mojzes Jáncs: Csak vakációztatták!

Imrédy miniszterelnök: Szükség van gyökeres reformokra, de ugyanakkor szükség van *renare és fegyelemre is. És ha valaki szembenállt és szembe fog állni a felforgatással, hát én ott leszek.* A reformokat rendben és fegyelemben kell megvalósítani s ennek a lehetősége annyival is inkább megvan, mert a lényeget illetően nagyon kevesen vannak más véleményen.

Mit végzett a kormány?

A miniszterelnök ezután kijelentette, hogy a kormányralépése óta eltelt hat hónap közül egy hónapot elvett az eucharisztikus kongresszus, a Szent István év ünnepségsorozata, az olasz és német út. Mikor kormányra lépett, vállalta a győri program végrehajtását, amelynek tengelyében a hadsereg fejlesztése állott. Hat hónappal azután, hogy átvette a kormányt, nem áll-e százezrekre rúgó, tisztességesen felszerelt hadsereg a nemzet szolgálatában? *(Nagy taps, a közép- és a baloldal Rátz Jenő volt honvédelmi minisztert ünnepli, aki a kormánypárti sorokban ül.)*

— Tessék emlékezni — folytatta **Imrédy** — az augusztus végén kezdődött krízisre, amely október végéig tartott s amelynek folyamán a háború veszélye állandóan a fejünk felett lebegett. Annak elhárítására és következményeivel való szembenézésére rengeteg munka kellett.

Köszönetet mondott *Sztranyavszky* Sándornak, *Bornemisza* és *Mikecz* volt miniszstereknek, akik ebben a munkában résztvettek.

— A magyar népnek is hála jár érte! — szólt közbe *Rakovszky* Tibor.

Imrédy miniszterelnök: Ezzel nem akartam különösképpen érdemeket hangoztatni, mert nem szokásom s a legelemibb kötelességteljesítés volt. A tisztviselői karnak lehet sok hibája és hiányossága, de ebben az időben éjt nappallá téve dolgozott, le vannak nyúzva, nem lehetett tőlük még azt is kívánni, hogy ne aludjanak, hanem a sürgős feladatok végrehajtása mellett reformok előkészítésén dolgozzanak.

Megemlítette az utolsó hónapok *erős külpolitikai tevékenységét*, boldogságát fejezte ki, hogy *Jaross* Andort a Házban üdvözölheti. A képviselők nagy ünneplésben részesítették *Kányát, Teleki* Pált és *Jarosst*. Imrédy ezután megemlítette a szesztörvényt, a cukor árának leszállítását, az árkormánybiztos által végzett eredményes munkát, a zsírdrágítás letörését, sajtórendészeti intézkedéseket, amelyeknek az volt a célja, hogy a tisztességes sajtó megszabaduljon a parazitáktól.

— *Az a kérdés, hogy mit kap a paraszt!* — szólt közbe itt *Rakovszky Tibor.*

Imrédy miniszterelnök ezután hangoztatta a nemzeti megújulás szükségességét, amit a népi egység és a szociális igazság jegyében kell megteremteni, mert tulajdonképpeni programnyilatkozatának bevezetésében kijelentette, hogy az a tárgyi program, amelyet *Eckhardt* Tibor kifejtett, *részéről és pártja részéről semmiféle ellenállásba, nehézségbe vagy kifogásba nem ütközik.* A feladatok között első helyen természetesen *a hadsereg* fejlesztése áll. Militarista szellemben nevelt, irányított, militarista szellemben és fegyelemben megedződött nemzetre van szükség. Az ilyenirányú nevelésről gondoskodni fog a benyujtandó honvédelmi törvény.

A ruszinkérdés

Hangoztatta, hogy az új magyar politikának *erősen nacionalistának* kell lennie, de ez a nacionalizmus nem fajulhat sovinizmussá. Kisebbségeink száma gyarapodott, szlovákok tértek vissza a régi szentistváni birodalom keretébe s ez egyokkal több, hogy kisebbségi politikánkat úgy irányítsuk, hogy *az itt élő nemzetiségek ebben a hazában meleg otthont találjanak és jól érezzék magukat.*

Ezután felolvasta *a ruszin kérdésben* vallott kormányálláspontot, amelyet már a tegnapi pártértekezleten ismertetett.

— A magyar nemzet — mondotta — *osztatlan rokonszenvvel fordul a ruszin nép felé* és mindnyájan őszintén kívánjuk, hogy a ruszin nép találja meg a maga akaratának megfelelő legjobb boldogulást.

— Nem platonikus nyilatkozatokat várnak tőlünk a ruszinok, hanem ennél többet, — szólt közbe *Bethlen.*

Imrédy Béla: A magyar kormány mindent elkövetett és elkövet, hogy a ruszin nép megtalálja az igényeinek és kívánságainak megfelelő elhelyezkedést és életformát, de ugyanakkor felelősségének tudatában és a külpolitikai helyzet összes elemeinek ismeretében nem bocsátkozhatik olyan elhamarkodott akciókba, amelyek tartós eredményre nem nyujtanak reményt.

Zsidókérdés, földreform

Ezután a *zsidókérdésről* nyilatkozott:

— Ami a zsidókérdést illeti, a párt előtt már kifejtettem, hogy az a megoldás, amelyet a parlament tavasszal megszavazott, nem nyujt elégséges bázist a megoldásra, s ennek következtében a kérdésnek újbóli felmerülésével számolnunk kell, azzal szembe kell néznünk és olyan megoldást kell létrehoznunk, amely Magyarországnak lelki megbékélését szolgálja s a kérdést lehetőleg teljes mértékben leveszi a napirendről. Részletekbe nem akarok bocsátkozni, mert a program most áll kidolgozás alatt. Addig, amíg az összes felmerült kívánságok és szempontok mérlegelésével a kormány javaslata ki nem alakul, *időelőttinek* tartanám a részletekbe bocsátkozni.

A *földkérdésről* a következőket mondotta:

— *Eckhardt* képviselő úr azt mondotta, hogy ezt a kérdést a föld népének érdekében kell megoldani. Én ezt a formulázást kiegészíteném: *úgy kell megoldani, hogy a föld azok kezén legyen, akik hivatottak megművelni.* Úgy kell megoldani,

Megérkezett
HARRY BAUR
grandiózus új alakítása:
Bázadás Marokkóban
CLAUDE FARRÉRE világhírű regénye filmen
Rendezte: MARCEL L'HERBIER
MA PREMIER: OMNIA

Eredeti svájci óra
ÓRASZAKÜZLETEKBEN KAPHATÓ
162 első díjat nyert

SZÖKE Annamária

Balzac
1994/1

Velencei Biennálé • Velence, 1991. augusztus 30.
SZŐKE ANNAMÁRIA, CSUTAK MAGDOLNA

Velencei Biennálé • Velence, 1991. augusztus 30.
KÁROLYI ZSIGMOND, BÖRÖCZ ANDRÁS, ST.AUBY TAMÁS, CSUTAK MAGDOLNA • fotó: Pácser Attila

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MŰVÉSZETTÖRTÉNETI BIZOTTSÁGA

Beke László, Byzási Enikő, Czére Andrea, Dávid Ferenc, Ember Ildikó, Eörsi Anna, Farbaky Péter, Galavics Géza (alelnök), Garas Klára, Gerszi Teréz, Jávor Anna, Kelényi György, Komárik Dénes (elnök), Kovalovszky Márta, Lővei Pál (alelnök), Marosi Ernő, Mikó Árpád, Néray Katalin, Passuth Krisztina, Prékopa Ágnes, Rózsa György, Sisa József (titkár), Szabó Júlia, Tímár Árpád, Urbach Zsuzsa, Vayer Lajos

Cím: MTA Művészettörténeti Kutató Intézet, 1014 Budapest, Úri u. 49.
Telefon: 3759011, Fax: 3561849, E-mail: sisa@arthist.mta.hu

MEGHÍVÓ

a Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Bizottsága

2000. április 25-én, kedden 15 órakor

az MTA Székházában (V. (Roosevelt tér), a III. emeleti Akadémiai Képtárban.
adja át az „OPUS MIRABILE 1999" művészettörténeti díjait.

A Művészettörténeti Bizottság a díjat hat évvel ezelőtt alapította, s évente adja ki az előző év művészettörténeti munkáiból titkos szavazással kiválasztott munkákért. A díj két, erre az alkalomra készített plakett, amelyeket az idén – a Soros Alapítvány támogatásával – Csíkszentmihályi Róbert szobrászművész készített.

Az egyik érem kiállításokért és katalógusokért jár, amelyek legtöbbször team-munkában készülnek, a másikkal az adott év egy kiváló művészettörténeti tanulmányára kívánjuk felhívni a figyelmet. Erre az alkalmomra hívjuk meg a kollégákat s barátokat.

Az 1999.évi Opus mirabile kollektív díját az idén

A „szentek fuvarosa", Divald Kornél felső-magyarországi topográfiája és fényképei 1900-1919 c. kiállítás és annak katalógusa kapja, melyet az Országos Műemlékvédelmi Hivatal rendezett, illetve adott ki. A díjjal a kiállítás és a katalógus valamennyi közreműködőjét köszöntjük.

Az 1999-es év tanulmányai közül a legtöbb szavazatot s így az Opus mirabile egyéni díját

Szőke Annamária: „'... ostoba angyalkákkal játszik üres óráiban.' A kutató és elmélkedő Székely Bertalan-kép a kritikában és a művészettörténet-írásban" című tanulmánya kapta, amely a *Székely Bertalan (1835-1910) kiállítása* (Magyar Nemzeti Galéria) katalógusában jelent meg.

Őket, s mellettük a legtöbb szavazatot kapott kollégákat köszöntjük az ünnepélyes díjátadáson, melyre a Művészettörténeti Bizottság nevében szeretettel meghívom.

Budapest, 2000. április 14.

Komárik Dénes s.k.
az MTA Művészettörténeti Bizottság
elnöke

SZŐKE Annamária

MŰVÉSZ-RÉSZVÉT

1995

Második, Nyilvános GONDOLAT-RÉSZVÉNY jegyzés

az ötödik BUDAPEST ART EXPO-n,

a Budapesti Nemzetközi Vásárközpontban 1995. 03. 16-19.

"A Duna egy metafora: az összetett és az ellentmondásosan rétegződő modern identitás, sőt, mindenféle identitás metaforája, mert a Duna nem azonosítható egyetlen néppel vagy kultúrával, hiszen sok országot átszel, sok népet, nemzetet, kultúrát, nyelvet, hagyományt, politikai és társadalmi rendszert összeköt".
Claudio Magris: Duna, Európa, 1992

A Dunai Kötélpálya Rakodó, a **"Szigettőzsde"** épülete a Duna medrében, Esztergom felett, az 1721. és az 1722. folyamkilométer között található. A parttól mintegy 80 méterre, két pillérre támaszkodó vasszerkezeten áll. A padló szintje a vízszint felett kb. 15 méter magasan fekszik, 200 négyzetméter alapterületét nyeregtető fedi. A Dunai Kötélpálya Rakodó mind a partról, mind a víz felől nézve kissé abszurd látványa miatt egyedülálló objektuma a térségnek. Tulajdonságai szinte sugallják, hogy benne illetve környezetében a kultúra különböző műhelyei kapjanak otthont.

A Dunai Kötélpálya Rakodó tervezőinek és megvalósítóinak köszönhetően 1927-től1936-ig szállították a szenet a bányából, s rakták át uszályokba. Ily módon az épületben több ezer ember harminchat évi szellemi és fizikai munkája, sorsa testesül meg.

A Dunai Kötélpálya Rakodó most harmicegy évi mellőzés után sem kíván romba dőlni. Különös helyzete, egyedi - sége, időtlensége indokolttá teszi az épület hasznosítását. A hagyományápolás, értékmentés mellett az egykori valós működés modellül szolgálhat az újnak.

A helyreállítás a drótkötélpálya metaforikus újraindításával kezdődik, amikor a szén helyett a még ismeretlen kultúra különböző, lehetőleg minél szélesebb rétegei rakodnak át a **Váltótér**ben, először művészrészvénykönyv formájában. A mostani első fázisban gyűjtött művek még csak szimbolikus értelemben részvények: a sorszámozott, A/4-es papírokra vetett írások, zenemüvek, grafikák, találmányok és egyébb különféle "gondolatlenyomatok" egy részvénytársaság első szellemi apportját, metaforikus alaptőkéjét jelentenék. Ennek anyaga a közeljövőben két változatban,nagyobb példányszámban (de szerényebb kivitelben) illetve korlátozott - egyben számozott - példányszámban (ám díszes kiállításban is) megjelenik.

A könyv fő témakörei a következők:

1. Történeti áttekintés: a gazdasági életnek, a pénznek, a tőzsde világának költői gesztusaitól az e témában létrejött műalkotásokig gyűjtünk történeteket.

2. Szellemi adományok: ez a **Váltótér** Alapítvány metaforikus alaptőkéje, a leendő részvénytársaság szellemi apportja.

3. A **Váltótér**hez (a rakodó épületéhez, a Dunához, a határhoz, a parthoz, a területenkívüliséghez...stb) kapcsolódó konkrét művészeti tervek részvényei.

A felajánlott szellemi adományokról kérjük hozzon magával egy-egy, kb. A/5 méretű, lehetőleg fekete-fehér fotót, fénymásolatot vagy egyébb nyomatot, így e dokumentum szerves részévé válik a GONDOLAT-RÉSZVÉNYnek.

FOLYAMKILÓMÉTER 1721 — VÁLTÓTÉR — 1722 FOLYAMKILÓMÉTER

AZ ELSŐ HATVAN GONDOLAT-RÉSZVÉNY JEGYZŐJÉNEK NÉVSORA

BALÁZS JÁNOS 1.
TOKODI ANDRÁS 2.
PICK JÓZSEF 3.
KAJÁN IMRE 4.
WIESZT JÓZSEF 5.
SEBESTYÉN JUDIT 6.
MIAVECZ JENŐ 7.
KAPOSI ENDRE 8.
KAPOSI TAMÁS 9.
KAPOSI ANTAL 10.
LEPEL LÁSZLÓ 11.
FÖLDI PÉTER 12.
SZABÓ CSABA 13.
POTTYONDI PÉTER 14.
RAJK LÁSZLÓ 15.
FERENCZI GÁBOR 16.
FERENCZI GÁBOR 17.
HINK SONJA 18.
KALMÁR LÁSZLÓ 19.
KUNCZE GÁBOR 20.
CSONTÓ LAJOS 21.
BENCZE LÁSZLÓ 22.
KORONCZI ENDRE 23.
SZABICS ÁGNES 24.
FEHÉR ERNŐ 25.
MATYÓK LÁSZLÓ 26.
PESTY FEKETE DOBOZ 27.
TÓTH ISTVÁNNÉ 28.
SIMSAY ILDIKÓ 29.
SZILY GÉZA 30.
BAKOS ILDIKÓ 31.
32. CS. NAGY LAJOS
33. LÉVAY JENŐ
34. PICK JÓZSEFNÉ
35. KOVÁCS LAJOS
36. NAGY T. KATALIN
37. BECK GYÖRGY
38. POSCH GYÖZŐ
39. SEBESTYÉN ZSUZSANNA
40. KRASZNAHORKAI LÁSZLÓ
41. SEBESTYÉN JENŐ
42. GLOZER LÁSZLÓ
43. SIKI LACI
44. VADAS SZABOLCS
45. GYÜRÓ ANNA ESZTER
46. KOMORÓCZKY TAMÁS
47. ST. AUBY TAMÁS
48. NAGY ISTVÁN
49. ST. AUBY TAMÁS
50. BEÖTHY BALÁZS
51. BEÖTHY BALÁZS
52. SPILÁK KLÁRA
53. GYARMATHY KATALIN, HEGEDÜS VIKTÓRIA
54. SWIERKIEWICZ RÓBERT
55. MONORI MÉSZ ANDRÁS
56. SZAKÁL CSABA
57. EPERJESI ÁGNES, VÁRNAGY TIBOR
58. PINTÉR SÁNDOR
59. ZÁVADA PÁL
60. FATA GYÖRGY

DOROG; 1994. XII. 02.-04. MUNKÁSFÜRDŐ

Gallery by Night '95

Március 17 – 26.

Megnyitók minden este 22 órakor

A Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület és a Budapesti Tavaszi Fesztivál szervezésében egyestés kiállítások a Stúdió Galériában

AZ ÉJSZAKAI KIÁLLÍTÁSOK MEGHÍVOTT KURÁTORAI:

MÁRCIUS 17. PÉNTEK	BABARCZY ESZTER
MÁRCIUS 18. SZOMBAT	GYÖRGY PÉTER
MÁRCIUS 19. VASÁRNAP	HORÁNYI ATTILA
MÁRCIUS 20. HÉTFŐ	KÖRNER ÉVA
MÁRCIUS 21. KEDD	P. SZŰCS JULIANNA
MÁRCIUS 22. SZERDA	SZŐKE ANNAMÁRIA
MÁRCIUS 23. CSÜTÖRTÖK	TIMÁR KATALIN
MÁRCIUS 24. PÉNTEK	NÉMETH GÁBOR
MÁRCIUS 25. SZOMBAT	ANDRÁS EDIT
MÁRCIUS 26. VASÁRNAP	PATAKI GÁBOR - STURCZ JÁNOS

(A program változtatásának jogát a Galéria fenntartja magának)

Szőke Annamária

Budapest, V. Képíró u. 6. Tel: 267 2033

Szőke Antal

korában, Kispesten. — Szőke Mariska, Szőke Antal állami tanítóképezdei rajztanár és neje, született Bolyó Mária 26 éves leánya, Kunfélegyházán.

Vas. Ujs. 1901. 490.

z kartelen kivül

elsőrerendü jó
fehér mész
ajánlja a **Batth**
mányának pol
telep vezérkép

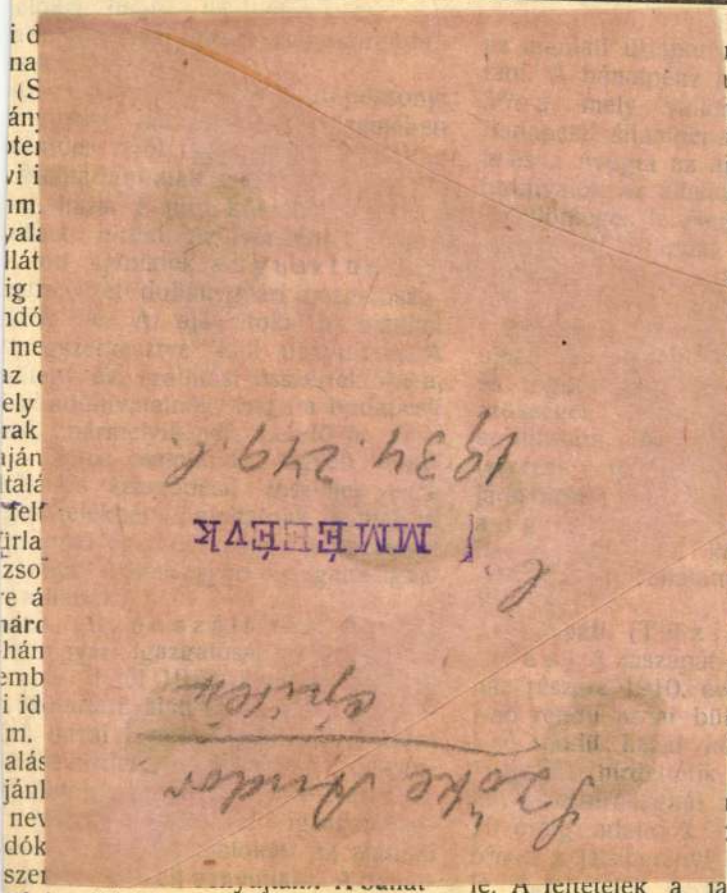

1354 köbm. jegenye-
ikktörzsfatömeg. Kikiál-
\z ogulini kir. erdő-
orozatában: 1604 köbm.
genyefenyőtörzsfatömeg.
II. vágássorozatában:
5 köbm. jegenyefenyő
ár: 5098 k; III. vágás-
n. bükk és 975 köbm.
g. Kikiáltási ár: 6541 k;
5426 köbm. bükk és
ő törzsfatömeg. Kikiál-
A ravnagorai kir. erdő-
vágássorozatában 4314
m. jegenyefenyő törzs-
26635 k. A részletes
ltételek a zágrábi kir.
nevezett erdőgondnok-
, esetleg megküldetnek.
endéglő bérbe-
ágrábi üzletvezetősége
ral-Moravica állomáson
A bérlet 1909. novem-
rt 1914. október 31-ig.
tt ajánlatok julius
igrábi üzletvezetőséghez
pénz fejében 400 k
óráig nevezett üzlet-
ánál leteendő. A ven-
ó közelebbi értesülések
és keresk. osztályában
omásfőnökénél szerez-

HONI GYÁRTMÁNY!

melyet jóváhagyás végett felterje
kereskedelemügyi miniszteriumhoz.

Budapest. (Iskolák épitése
tése.) A budapesti m. kir. álla
hivatal julius 3-án árlejtést tarto
házai áll. elemi iskola bővitésére 86
a szigetcsépi áll. elemi iskola épitésé
63 f, a kistétényi áll. elemi iskola
6805 k 50 f és a nagykovácsi áll. e
kibővitésére 24726 k 99 f előirányz
latot tettek: Holtzmann Henri
a szigetcsépi iskolára 25360 k 26
házai iskolára 10337 k 27 f, K
Koch a kistétényi iskolára 7809
nagykovácsi iskolára 27694 k 20
Károly a nagykovácsi iskolára 28
fillérrel.

Az ajánlatokat döntés végett felte
vallás- és közoktatásügyi ministeriu

Budapest. (A fogarasi főgi
berendezése.) A fogarasi áll
názium berendezésére a vallás- és
ügyi miniszteriumban julius 2-
tartottak. Ajánlatot tettek:

az összes berendezésre: Fod
utódai 29636 k 75 f, Pizin
29965 k 50 f, Szegedi ip
szövetkezete 25545 k 80 f

a tornaterem berendezésére: Lo
4688 k, Plökl és Haás
Geittner és Rausch 4
fillérrel.

Az ajánlatok döntés alatt állanak

Miskolc. (Csatornázás.) M
polgármesteri hivatalában julius
ést tartottak a város csatornázásá
ettek:

a beton munkákra: Grünwa
890.106 k, Bernstein és Ká

Kiállítások

Tamás Galéria. Szőke Béla gyűjt. kiáll. 1932.

Budapesti Szemle CCXXIV. 1932. 287-304. Gyl Ervin: Képzőművészet.

Szőke Béla festő

Budapesti Szemle CCXXIV.
1932. 287-304. Ybl Ervin: Kép.
művészet

Szőke Endre

építészhallgató

szánus rajza* repr.

Megfagyott Muzsikus

1913.

* fölig könyvdűrer

Amerika

CSAVAROK

Nagyon elterjedtek az olyan hengeres fejű csavarok, melyeknél a csavarkulcs számára hatszögletű vagy valamilyen kereszt alakú bemélyedés van. Az előbbi esetben a csavarkulcs egy darab, hatszögletű keresztmetszetű, meghajlított acélrúd, az utóbbi esetben a különleges mélyedésnek megfelelő keresztmetszetű „csavarhúzó".

Lomb Pál

ERDŐGAZDASÁGI LABORATÓRIUM

A Wisconsinben működő erdőgazdasági laboratórium a fa felhasználásával kapcsolatos kérdésekkel foglalkozik. A háború alatt a kutatók és a segédszemélyzet száma 700 fő volt. Legfontosabb feladatukat a tengertúli szállításokra kerülő áruk burkolásának tervezése volt. (Pl. a tankokat védő faládák weekend háznak használhatók.)

Eljárásokat dolgoztak ki a faanyagok egyes tulajdonságainak (ellenálló képesség baktériumokkal szemben, mechanikai és elektromos szilárdság, méretállandóság, vízállóság stb.) fokozására nagyfrekvenciájú hőkezelés, impregnálás, komprimálás útján. Ezen — a háború után nagy szerepet játszó — fa anyagok neve „compreg", „impreg". Összes pregnált papírlapokból l neve „papreg". Ezek az tekintetben felveszik a v gyanta készítményekkel.

Érdekes konstrukció a Könnyű fajsúlyú belső gyobb szilárdságú burk rül. A mag mézesléphez szerkezet, impregnált pa kolat pedig alumínium fontosabb felhasználás pek kabinjainak, hangsz intézet feladatkörébe tar rilag előállított „prefabr kidolgozása.

Teljesen fából készítik tegelt és impregnált lem lág legnagyobb repülő tonna súlyú, 200 láb hos szárnyszélességű Hughe gépet, mely 60 tonnás pes szállítani, vagy eg pülőgépet.

ACÉLGYÁRT

A Bethlehem acélmű csony ötvözetű szerkeze forgalomba, melynél a kétszer olyan magas m célnál. Ennek megfelelő zeteknél 40% súlymegtak el. Amellett, hogy könn hető, hatszorta ellenálló behatásoknak, mint a s acél. Ugyanez az acélm

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szőke Erzsébet

VAS NÉPE

1963 NOV 3

1021

Iparművészeti kiállítás Szombathelyen

Iparművészeti kiállítás nyílt pénteken délután Szombathelyen a Savaria Múzeumban, a múzeum és a kiállítási intézmények rendezésében. A gazdag és változatos kiállítási anyag kiválóan alkalmas a lakáskultúra fejlesztésére és a művészi ízlés kialakítására. Az elmúlt években megyénket is elárasztották a kontármunkák művelői, s a giccs térhódítása elleni harc napjainkban is folyik.

A kiállításon látható mintegy háromszáz művészi munka, a legkiválóbb fővárosi iparművészek alkotása.

Említést érdemelnek Gádor István Kossuth-díjas iparművész legújabb formakereső kísérletei, amelyek merész, s mégis egységes kompozíciójukban, csodálatos színhatásaikban újszerűek. Egyedülálló máz-technikája meghökkentő színezésű, üveg és fémdíszítésű dísztálján figyelhető meg legjobban. De nem kevésbé figyelemre méltó Kiss Rózs Ilona Kossuth-díjas iparművész kollekciója sem. Alkotásait az ősi fazekasmesterség legősibb korong-technikájával formálta meg, kerámiái mégis rendkívül kifejezőek. Talán a legnehezebb figurája „a pöttyös csikó", amelynek minden vonala az állat jellegzetes mozgását fejezi ki.

Kovács Margit kerámiái a népi motívumok meglepően egyszerű és természetes kifejezői. Dekorációjában bizánci elemeket is felhasznál. Úgy véljük, művészetére legjellemzőbb figurája a madár alakú korsó, amely nemcsak ritka szép népi színezésével, hanem jellegzetesen kecses formájával is magára vonja a figyelmet.

A kiállítás egyik legnagyobb érdekessége a textilművészeti alkotások közül Szőke Erzsébet „Bivalyok" című gobelinje, amely változatos és mégis egységes színkompozíciójában, kifejező erejében átlagon felüli.

Az iparművészeti kiállítás anyaga méltó a részt vevő fővárosi iparművészek nevéhez. Érdemes megnézni!

(Jukács)

Foto: Nagy O.

HIRDETÉS

INGATLAN

BELTERÜLETEN kertes különálló szoba-konyhás mellékhelyiséges házrész beköltözhetően eladó. Szombathely, Juhász Gyula u. 16. (5051)

HÁZHELY, 150 négyszögöl saroktelek eladó a Népfront utcában. Érdeklődni lehet: Lovasi, Szombathely, Petőfi S. u. 51. (4968)

SZOMBATHELYEN, Hadnagy u. 18. sz. alatti négyszobás összkomfortos villa árverésre kerül, vagyonmegosztás miatt, 1963. november 4-én 9 órakor a bíróság épületében, a végrehajtóknál. A tulajdonosnak a 28—1963. korm. rendelet jogot ad, hogy a ház bármelyik lakójának felmondjon. (5079)

ADÁS-VÉTEL

SEZLONOK, ÁGYBETÉTEK 900 forinttól. Mintákat, árajánlatokat postafordultával küldök. Csomagolás, szállítás az árban benne van. Heimlich Sándor kárpitos, Pápa. (5044)

OKTÁVIA Super igényesnek eladó. Szombathely, Hollán Ernő u. 13! (5068)

5 ÉVES újfejős tehén eladó. Id. Hányi, Sé. (5069)

ÚJ, KISIPARI rekamié olcsón eladó. Szombathely, Tóth

SÜRGŐSEN eladó 350-es Jáwa motorkerékpár 0 km-rel. Telefon: 33—29. Csak este 6 óra után. (5072)

TANGÓHARMONIKA eladó. Kőszeg, Rákóczi u. 6. sz. Krasznai. (5023)

A RÓZSA virágos kertünk dísze. Gyönyörű színű és fajta bokorrózsákkal állunk rózsakedvelőink rendelkezésére. Szállítás postán. Fajta-árjegyzéket díjmentesen küldünk. Rózsakertészet, Budapest, VI., Dalszínház u. 10. (4902)

GYÖNYÖRŰ kétszemélyes **REKAMIÉK,** fotelek, székek, önműködően ágyazhatók, epeda rugózással, **MINŐSÉGI JÓTÁLLÁSSAL,** fizetési könnyítéssel! Képes ismertetőt díjmentesen küldök. Braun kárpitos Budapest, Nagymező u. 37. (4814)

RÉSZLETFIZETÉSI kedvezménnyel készítek rekamiét, szeziont, fotelt, ágybetétet. Móritz kárpitos, Szombathely, Beloiannisz u. 5. (4741)

BOKOR- ÉS FUTÓRÓZSA, nyolcvan fajta nemzetközi újdonság kapható. Szalkai rózsakertészete. Pusztaszabolcs. Kérjen árjegyzéket. (4882)

ELSŐ OSZTÁLYÚ tégla eladó. Olad, Dugovics u. 18. Csiszár. (5028)

SZÉP, fehér panofix bunda eladó 6—8 évesnek. Érdeklődni 2 órától Dezse Kálmánné, Szombathely, Savaria tér 1. I. em. 26. (5048)

FŰRÉSZPOROS kályha eladó. Szombathely, Kinizsi Pál

NAGYON szép kisipari mély gyermekkocsi eladó. Megtekinthető délelőtt és délután 6 óra után Szombathely, Rákóczi u. 26. (5063)

1 DARAB sertésól eladó. Érdeklődni: Szombathely, Szabó Miklós u. 25. (5066)

FÉRFIRUHA, fekete angol szövetből magas alakra eladó. Ugyanott dunyha is. Szombathely, Gyöngyös u. 5 Csorbáné. (5067)

TEA HIBRID bokorrózsái 8.— Ft db, Gömbakác é rózsaszín akác 16.— Ft/db árban korlátlan mennyiségben kaphatók. „Dolgozók Termelőszövetkezet, Kondoros. (5074)

ELADÓ zománcos balos tűzhely. Megtekinthető dé előtt Szombathely, Hargit u. 14. szám. (5096)

November 3—6

varrásbemutató

és

szaktanácsadás

A JÁRMŰBOLTBAN

A Csepel Gyár szakelőadója gyakorlati bemutatón ismerteti a varrógépeket.

Bemutatók: november 3-án 10—12 óráig. Hétköznap: este 7-ig. Minden érdeklődőt szívesen várunk.

Takarmány-burgonya

Kapható a Vas megyei MÉK piaci elárusítóhelyén

80 Ft/q áron

Felvilágosítást nyújtanak a MÉK kirendeltségnél. (Szombathely, Rákóczi F. u. 2.) és a zöldség-gyümölcsboltokban.

NOVEMBER 3—9

1000

APRÓCIKK VÁSÁR

Az 55. sz. | NOVEMBER 3-án.

MDK

Szőke Erzsébet

Szőke Erzsébet / gobelin/ résztvett a IV.Orszg. Iparm.Kiáll.-on.

IV.Országos Iparművészeti Kiállitás.Műcsarnok. Budapest 1959.Dec.18 - 1960.Jan.31. Kat.

Pálosi Judit: A magyar gobelinszövés húsz éve. 1960-1980
Tevan 1994

0 x 190 cm, 4-es
:., alatta védjegy.
gnes, Szentgyör-
al. Helye Újdelhi
ég.

x 400 cm, 5-ös
+ védjegy. Szőtte
a. Tímár Katalin.
Nyugat-Dunántúli

ok, 1973. 173 x
es. J.j.l. Szily.
szky Erzsébet.
Szekszárd.

78. 130 x 195
b.f. HL CM
t
on.

x 600 cm, 4-es
4. Szőtte Hidvégi

ibor Kórház.

zsef:

4 cm x 464 cm,
J SZE, szőtte
ye Kiskunhalas.

sef:

ációit készítették:

-XII., XIV., XVIII.,
XX.-XXXI., XXXIII.,
y: XIII., XV.
XIV., XXXVIII.
n Gyula: XXVI.

18., 19., 23.-25., 29.,
tván: 3., 5., 8., 10.,
anosné: 4., 12., 13.,
32. id.
ics Ferenc: 2.
Susits László: 17.
nyi Gyuláné: 35.

Névmutató

Adnet, Jacques 17
Attalai Gábor 28, 37
Bán István 7, 21, 46, 47
Belmonte, Leo 4, 82, 83, 85
Boucher, Francois 76
Braque, Georges 76
Calder, Alexander 76
Coypel, Charles-Antoine 12
Cságoly Klára 27
Czakó Margit 78
Domanovszky Endre 6, 7, 19, 48, 57-60, 78, 82-86
Erdélyi Eta 27, 28
Estève, Maurice 24
Ferenczy Noémi 6, 7, 25, 76, 82, 83, 85, 86
Fett Jolán 44, 45, 47, 82, 84, 85
Fóth Ernő 60, 63-65
Fürtös Ilona 44, 78, 82, 84, 85
Gadányi Jenő 7
Goubely 12
Goya, Francisco 10
Hajdu László 68, 78
Hajnal Gabriella 12, 19, 37-39, 77
Hartung, Hans 76
Hauser Beáta 77
Hidvégi Valéria 70
Hincz Gyula 7, 57, 58, 61, 66, 82, 84-86
Honty Márta 66, 67, 69, 78
Kádár György 7, 20, 21
Kecskés Ágnes 20, 39, 82, 84, 85
Kórodi György 6
Körösfői Kriesch Aladár 5, 82-83, 85
Korzim Erika 19-20, 39, 43, 46
Kun Sándorné (Luca) 78
Lakatos Artúr 6, 82, 83, 85
Le Brun, Charles 76
Maillol, Aristid 5
Máriási Iván 75
Matégot, Mathieu 27
Matisse, Henri 76
Mizser Pál 18, 69, 70
Nagy Judit 41-42, 77, 82, 84-85
Nagy Sándor 5
Németh József 70
Oláh Tamás 19
Oudry, Jean-Baptiste 76
Pápai Lívia 77
Pécsi László 18-19, 42, 45, 82, 84-85
Pekáry István 6, 82-83, 85
Péreli Zsuzsa 39-40, 77, 82, 84-85
Picasso 76
Pintér Éva 40, 42
Plesznivy Károly 6, 45-46
Polgár Rózsa 77
Prepelicza Katalin 26, 42, 78, 82, 84-85
Redő Ferenc 63-66
Rippl-Rónai József 12, 82-83, 85
Schubert Ernő 6
Solti Gizella 25-26, 77-78, 82, 84-85
Szántó Piroska 70, 75
Széchenyi Lenke 11, 26, 77, 82, 84-85
Szily Géza 68-69
Szkok Iván 68-69
Szőke Erzsébet 41, 43
Szurcsik János 59-60, 62-63, 78
Szurcsikné Sárkány Anna 78
Tassy Klára 65-67
Tury Mária 22-24
Ungár nővérek 78
Vörös Rozália 63, 65, 68, 78

Szőke Erzsébet

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szőke Eszter

PETŐFI NÉPE

1964 ÁPR 23.

Munkában a mélykútiak

Az alábbi két hírt kaptuk Mélykútról. Jól mutatják, milyen élénk kulturális élet van kialakulóban a községben a művelődési otthon jó munkája nyomán.

A Bánhegyi Jánosné vezette színjátszó csoport nemrégiben nagy sikerrel mutatta be Ságodi József Hínár című drámáját. Az otthoni siker után a színjátszó csoport most a környező községekbe készül nívós műsorral.

Összefogtak a képzőművészetek iránt érdeklődők is. A művelődési otthonban megalakult az általános iskolások képzőművészeti szakköre. A kulturális szemlén már tíz képpel részt is kívánnak venni. A szakkört Szőke Eszter tanárnő vezeti, akinek az a terve, hogy rövid időn belül megalakítja a felnőtt képzőművészeti szakkört is.

Fh3!, Hd6 25. VD6!, VD6: 26. HD6!,
(26. —, He4:-re 27. Hd7, Bfe8
f3! nyer.)

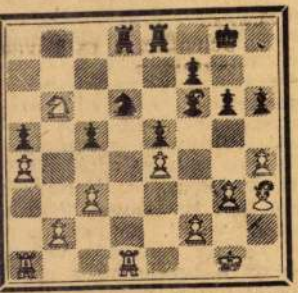

. Fd7!, (Tisztvesztés és minőség-
ztés fenyegeti sötétet. A kisebbik
választja, de egyidejűleg

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., [illegible]LÖI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
MUNKA
1970 DEC

1021 Szőke Győző

A szegedi vasutas képzőművészeti kör

18 lelkes fiatal vasutas közreműködésével alakult meg 1948-ban a Vasutas Szakszervezet kezdeményezésére a MÁV Petőfi Művelődési Ház képzőművészeti szakkörre. Egy üvegtetős fényképészeti műterem adott otthont a lelkes fiataloknak.

Szőke Győző festőművész, a kör vezetője 22 év óta közel 600 taggal foglalkozott, közülük sokan főiskolára jutottak. A szakkör nemcsak a vasutas fiatalok, hanem a városi diákság művészeti hajlamait is ápolja és fejleszti.

Saját rendezésében, saját helyiségükben évenként rendeznek nyilvános kiállítást. Rendszeresen küldenek anyagot a vasutas képzőművészeti körök országos kiállítására, de szerepeltek már nemzetközi vasutas képzőművészeti kiállításon: Bécsben, Münchenben, Párizsban, Helsinkiben.

A kör lehetőséget ad a modell utáni rajzolás és festés gyakorlására, s rajzeszközökkel is ellátja a fiatalokat.

A műtermi tevékenységen kívül képzőművészeti kultúra terjesztésén is fáradoznak a kör vezetői. A környező falvakban több alkalommal tárlatvezetéssel egybekötött kiállításokat rendeztek, legutóbb Röszke és Mihálytelek lakossága ismerkedhetett meg a kör munkásságával, alkotásaival.

Dr. Bánfalvy Gyula

Hogy az építőipar vo

Művelődés

„A várható építési igények alapján az építőanyagiparban foglalkoztatottak számát a IV. tervidőszak végére mintegy ötvenezer fővel szükséges növelni... Az építőipar szakmunkásszükséglete több, mint 87 ezer szakmunkás tanuló képzésével elégíthető ki... Ezért nagy figyelmet kell fordítani a munkásszálló férőhelyek növelésére, magasabb színvonalú szociális, sport és kulturális ellátásra, általában az építő-

szállásokon ke[illegible]
mukra.

Mi a helyzet jelenleg ezen a téren, nézzük meg a budapesti Bartók Béla úti munkásszállón tapasztaltak tükrében. E hatalmas szállókombinátban — a MüM 45. sz. Szakmunkásképző Intézete kb. 1100 fiatalját is számolva — jelenleg 3306-an laknak. Zömük a 43. sz. Csőszerelőipari, Mélyépítő, Út- és Vasútépítő, Közmű- és Mélyépítő, Építőgépgyártó,

Szőke Győző

Ismeretlen.
Inconnu.

A Müemlékek Országos Bizottsága kiadása.

Igen tisztelt Müvésznő!

Hálára kötelezne, ha most készülő nagy müvészlexikonomban való felhasználás céljából nagybecsü életrajzi adatait beküldeni szives volna.

Az életrajz beküldése sem előfizetési, sem semmi néven nevezendő egyéb kötelezettséggel nem jár.

Kiváló tisztelettel

Dr Szentiványi Gyula

Budapest, XI. Lágymányosi
utca 16.

ESZTERGOM
Niccolo di Tommaso: Próféta. Freskó a királyi kápolnában.
XIV. század.

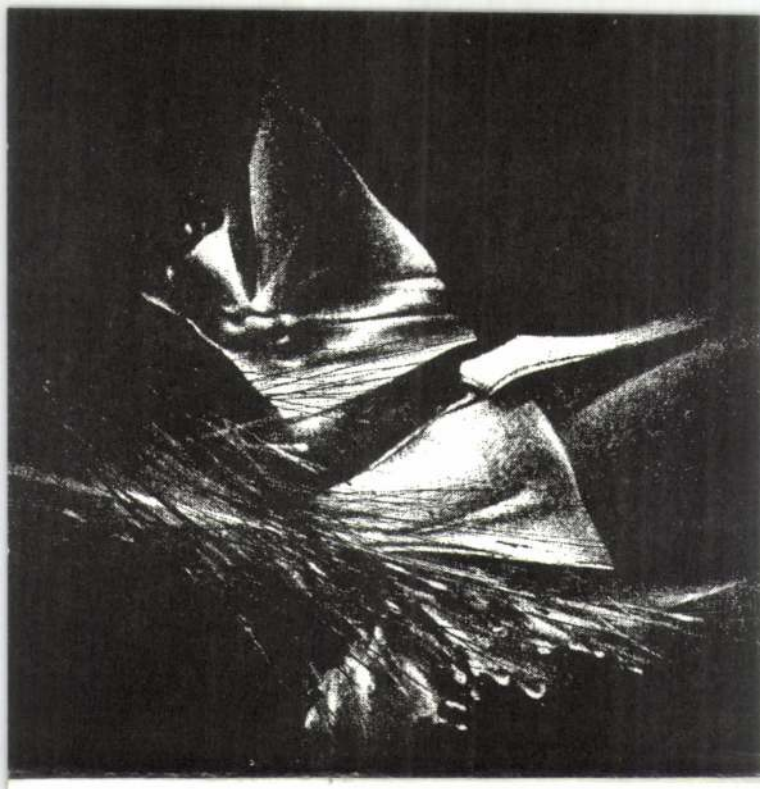

Tisztelettel meghívjuk
Önt és kedves családját
1996. október 14-én 17 órára

Szőke György
grafikusművész

kiállításának megnyitójára.

Az alkotásokat
Dr. Pandúr József művészettörténész
ajánlja az érdeklődők figyelmébe.

Közreműködik Csapó György színművész.

A kiállítás megtekinthető 1996. november 2-ig.

SZÍN-FOLT GALÉRIA ÉS MŰVÉSZ KLUB
7400 Kaposvár, Fő u. 12.
Nyitva:
H-P 10-20-ig
Sz. 10-13-ig

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged
1970 MÁJ 7

1029

Két kiállítás nyílt Szegeden

A májusi ünnep tiszteletére tegnap, csütörtökön két kiállítás nyílt Szegeden.

A *vasutas képzőművész kör* Széchenyi tér 2/a szám alatti műtermében a kör tagjai mutatkoztak be újabb munkáikkal. Tárlatuk — amelyet *Forgó* Pál, a Csongrád megyei pártbizottság osztályvezető helyettese nyitott meg — 16 kiállító 66 munkáját sorakoztatja fel.

A képek zöme meghaladja a szokásos szakköri átlagot, s ez elsősorban *Szőke* Győző festőművész-szakkörvezetőnek köszönhető, aki 22 év óta megszakítás nélkül foglalkozik a vasutas képzőművészekkel, illetve a soraikhoz kapcsolódó művészetkedvelőkkel. A szakkörvezető karakteres — indulatos színekkel, határozott formákkal felépített — képei mellett *Bede* István, *Kulai* László, *Szekfű* János, *Gracza* Ferenc, *Dán* Károly, *Wagner* Jenő, *Kiss* Tamás munkái mutatnak jó rajz- és színkészséget, művészi érzéket.

A *Bartók Béla Művelődési Központban* 20 szegedi általános iskola tanulóinak legszebb rajzait állították ki. *Csanádi* Géza iskolai csoportvezető olyan munkákat adott át a közönségnek, amelyek a rajztanárok eredményes munkáját tanúsítják. A sok tehetséges és ügyes munka közül szinte lehetetlen egyet is kiemelni. Mégis a *Hámán Kató iskola* diákjainak szép batikmunkáit, *Kolláti* Miklós (Dugonics iskola) nagyméretű mozaiklapját, *Nagy* Ferenc (Dózsa iskola) szobrait, *a Ságvári Endre* életét bemutató képsort feltétlenül meg kell említeni. *A Tisza-parti Gimnázium* tanulói ugyancsak több, ügyesen díszített lappal gazdagították a gyermekrajzkiállítás anyagát.

A. L.

Fény,
Poklo
Bilincscsörgés, átok s vi
S győz május, mert nem áll meg a világ.

Az élet, a szép, a nagy, szertelen,
Óh, májusom, tűz, dal, harc, szerelem,
Rendedben izzon, míg bírja, e láb—
S ki majd utánam jön: tovább, tovább!

Demény Ottó

EGY FÖLVONULÓ VETERÁNHOZ

Emlékszel még a szétszórt orgonákra,
zászlók törött botjára és az ólmos
fáradtságra, mely ott égett szívedben
a szétugrasztott tüntetés után?

Emlékszel-e az óbudai dombok
fűszőnyegére, hűs bokrok tövére,
ahol vágyódva beszéltél a rendről,
melyről, hogy eljő, volt hinni erőd.

Minden kínra és megaláz
emlékszel-e? Most, hogy e
úgy vesz körül örömmel,
javaival, hogy elsimul a

minden redője fáradt ar
Lépkedsz a vígan sodró
s szemedben ifjak szenv
mert nagyonis emlékszel

melyben győztek, száz
szöges drótokkal körülke
s te mégis győztél s itt v
e lenyűgöző, boldog ára

Szőke Győző

SZŐKE GYŐZŐ FESTŐMŰVÉSZ
KORRIGÁL

Tájpatáj
1962 jun.

ellen megóvassanak, annál is inkább, mert az előbb fényesre csiszolt felületeket a rozsda annál hamarabb fogja. A festés is igen egyszerűen történik. A sűrített levegővel együtt kell a festéket a felületre vinni. A festék a légáramlatban elporlódik és a levegő nagy erővel dobja a felületre, úgy hogy a felület pórusaiba is jól benyomul és jól tapad; ennek következtében nem fog úgy hólyagozódni, mint az ecsettel való mázolás után. *(B. K. L.)*

A zentai közkórház tervpályázatán megdicsért (vörös téglányban zöld mező) jelű mű szerzője ifj. *Kalny* József.

„**Műszaki Naptár 1911.**" *Doletsko* Ferenc, a K. O. V. ny. főfelügyelője szerkesztésében most jelent meg ez a minden műszaki ember számára nélkülözhetetlenné vált zsebkönyvnek új, 15-ik évfolyama, amely a naptári részen kívül ismét számos új és fontos fejezettel bővült. Rendkívül gazdag tartalmánál fogva ez az új évfolyam az eddigieket terjedelem tekintetében is jóval felülmúlja. Minden gyakorlatban működő mérnöknek, gépésznek, építésznek, vállalkozónak stb. szüksége van egy mindennapi tanácsadóra, amely minden szakkérdésre a szükséges tanácsot és felvilágosítást, avagy a megközelítő költségelőirányzatot megadja; mindezeket pedig kimerítően nyujtja ez a naptár, amely csinos vászonkötésben a Pátria részvénytársaság (Budapest, IX. Üllői-út 25. sz.) kiadásában jelent meg és 4 koronáért úgy ott, mint lapunk kiadóhivatalában is megszerezhető.

MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPITÉSZ-EGYLET.

A mű- és középitési szakosztályok ülése nov. 28-án. Elnök *Sándy* Gyula, jegyző *Wälder* Gyula, jelen volt 50 tag. A napirend során az „Országos műszaki tanács" szervezéséről szóló törvényjavaslat dolgában a kereskedelemügyi miniszter által kért véleményt előkészítő bizottságba *Nagy* Virgilt és *Somló* Emilt választották meg. Azután *Fritz* Oszkár ismertette a pozsonyi kultúrpalota pályaterveit.

HIVATALOS.

AZ ÉPITŐMESTERI KÉPZETTSÉG MEGVIZSGÁLÁSÁRA SZERVEZETT BIZOTTSÁG

Kirián Béla (Mezőkövesd) építőmesternek dec. 2-án letett szakvizsgálat

Szőke Imre Magánép. eng.
492. l.

márc. *1.* Gyula város tanácsa: városház tervei (300.000 k.); díjak: 2500, 1500 és 1000 k.; megvétel 500 k.
„ *20.* Brassó város tanácsa: városbeépítő terv. Pályadíjak: 8000, 4000 és 2000 k.
ápr. *30.* Magyar Építőművészek Szövetsége: nagypályázat; vidéki állandó színház. Díjak: I. aranyérem és 1000 k. II. bronzérem. (L. lapunk 49. számát.)

VERSENYTÁRGYALÁSOK.

dec. 5. Balavásár község (Kisküküllő m.) elülj.: **iskolaépítés.**
„ 5. Eperjesi á. é. hiv.: **útépítés.**
„ 5. Deési á. é. hiv.: **iskolaépület helyreállítása.**
„ 6. Budapest székesfőv. tan.: öt nagy iskola és bérház **asztalos, lakatos és mázoló munkái.**
„ 6. Erdőhorváti község (Zemplén m.) elülj.: **templomépítés.**
„ 6. Pozsonyi á. é. hiv.: **iskolaépítés** Papkörmösdön.
„ 6. Dicsőszentmártoni á. é. hiv.: **iskolaépítés** Mikefalván.
„ 7. Rimaszombati á. é. hiv.: **róm. kath. egyházépület helyreállítása** (5982·76 k.).
„ 7. Kecskemét város polgármestere: **útépítés.**
„ 7. Nyitrai á. é. hiv.: **útépítés.**
„ 7. Kolozsvári á. é. hiv.: **óvodaépítés** Csucsán.
„ 7. Ipolysági á. é. hiv: **elemi iskola építése.**
„ 7. Nyitrai á. é. hiv.: **útépítés.**
„ 8. Petrozsényi m. kir. kőszénbányahiv.: **altiszti lakások és munkásházak építése.**
„ 8. Cegléd város tanácsa: **vágóhíd, jéggyár és melléképületek építése.**
„ 9. Torontálszécsány község elülj.: **orvosi lakás építése** (12519 k.).
„ 9. Alispán, Eperjes: **19 darab műtárgy építése.**
„ 9. Albertfalva község (Baranya m.) elülj.: **épületátalakítás.**
„ 10. M. Á. V. igazg.: **villamos felvonók építése** Fiume állomáson (lásd a hirdetések közt).
„ 10. Komáromi folyammérnöki hiv.: **kavicsszállítás.**
„ 10. Gyertyámos község elülj.: **iskolaépítés** (54927 k.).
„ 10. Titeli vízszabályozó társ.: **csatornabővítés**; bp. 50000 k.
„ 10. Vingai járás főszolgabírája: **kavicsszállítás.**
„ 11. Szabadbárándi gazd. szövetkezet: **házépítés.**
„ 12. Keresk. min.: a horvát-szlavon állami utakon **kavicsszállítás** az 1911—1916. évben.
„ 12. Alispán, Kassa: Hernádhíd **alépítménye és vasfölszerkezete.**
„ 12. Glogon elülj.: **községház építése** (l. a hirdetések közt).

„ *13.* Somloszőllős község elülj.: **csendőrlak építése.**
„ *13.* Budapest székesfőv. tan.: bérház és 3 nagy iskola **asztalos, lakatos és mázoló munkái.**
„ *14.* Gyiva község elülj.: **iskola és tanitólakás kibővítése.**
„ *14.* Pozsonyi á. é. hiv.: **iskola építése.**
„ *14.* Lőcsei á. é. hiv.: **hídépítés, alépitmény és vasszerkezet.**
„ *15.* Szilágyzoványi ref. egyház; **templom-helyreállítás.**
„ *15.* Jászberény város tanácsa: **sertésvágóhíd felszerelése.**
„ *15.* Militics község (Bács m.) elülj.: **épületkibővítés** (5940 k.).
„ *16.* Nagykáta község elülj.: **villamvilágitás bevezetése.**
„ *16.* Sztapár közs. elülj.: **községi jegyzői lak építése** (9063 k.).
„ *17.* Kerény község elülj.: **artézi kút fúrása.**
„ *17.* Sepsiszentgyörgyi á. é. hiv.: **elemi iskola építése** Szőrcsén.
„ *17.* M. Á. V. aradi üzletvez.: öt állomáson **magas épitkezések** (lásd a hirdetések közt).
„ *17.* Szőrcse község (Háromszék m.): **iskola építése.**
„ *17.* Brassói á. é. hiv.: **útkaparóház építése.**
„ *18.* Gyulai á. é. hiv.: **óvodaépítés** Pusztaföldváron (20791 k.).
„ *19.* Pozsonyi á. é. hiv.: r. k. **paplakás** építése.
„ *19.* Nezsideri r. k. plébános: **iskola építése** (42340·25 k.)
„ *20.* M. Á. V. zágrábi üzletvezetőség: **forgó darú szállítása.**
„ *20.* Debreceni ref. egyház: **templomépítés.**
„ *21.* Irsa község elülj.: **iskolák építése** (33150 k.).
„ *23.* Zalaegerszegi á. é. hiv.: **útépítés.**
„ *24.* Szatmárnémetii Iparoskör: **iparosotthon építése.**
„ *25.* Püspökladány község elülj.: **útépítés** (18000 k.).
„ *28.* Budapest tanácsa: az új gázgyár **vágányhálózatának** összes alkotó részei (l. a hirdetések közt).
„ *28.* Alispáni hiv. Besztercebánya: 2·19 *km* **útépítés.**
„ *28.* Torontál m. alispánja, Nagybecskerek: **kaviesszállítás.**
„ *29.* Érsekújvár város tan.: **burkolás és csatornázás**; bp. 5%, 200000 k.-án túl 2%.
„ *29.* M. Á. V. igazg.: a fiumei III. b. raktár **átalakítása** (l. a hirdetések közt).
„ *30.* M. Á. V. debreceni üzletvez.: **kaviesszállítás.**
1911 jan. 3. Soproni postaigazgatóság: **épületbontás.**
„ *3.* Soproni postaigazgatóság: **postapalota építése**; bp. 5%, 250000 k.-án felül 2%.
„ *4.* Eger város polgármestere: **épületátalakítás.**
„ *10.* Posta műszaki felügyelősége: **épülettatarozás.**
„ *15.* M. Á. V. szegedi üzletvez.: **mosókonyha fölszerelése** (l. a hirdetések közt).
„ *18.* Szefkerini g. kel. szerb egyház: **templomtorony.**
„ *28.* Budapest tanácsa: **gáztartó, szénszállító berendezés és gázfejlesztő építése** (lásd a hirdetések közt).

alapján a képesítő bizonyítványt kiadta.

MAGYAR ÉPITŐMESTEREK EGYESÜLETE.

Az építőmesteri szakosztály ülése december 1-én. Elnök *Mann* József, majd *Sziklai* Zsigmond; jegyző *Pásztor* Béla.

Az *elnök* megnyitja az ülést. Felolvastatja a mult ülés jegyzőkönyvét, melyet a szakosztály tudomásul vesz. A mai ülés jegyzőkönyvét *Marton* Ákos és *Réti* Benő fogja hitelesíteni.

Gottwald Ká. oly, a napirend előadója, engedélyt kér, hogy előadását német nyelven tarthassa meg. Bemutatja *szigetelő téglája* mintáját, mely csonka gúla-alakú, egyébként pedig égetett agyagból készül és alsó részében vízmentesen impraegnálva van. Az egyes téglák között háromszögletes vízvető csatornácskák keletkeznek, melyekben a feltoluló talajvíz eltávozik, illetőleg elpárolog. Az *elnök* — *Mann* József, *Ehrenwald* Imre, *Marton* Ákos, *Jakabffy* Ferenc, *Réti* Benő és *Karvaly* Gyula hozzászólása és az *előadó* felvilágosítása után az előadónak köszönetet mond érdekes felolvasásáért.

Az *elnök* bemutatja a *műszaki tanácsról* szóló törvényjavaslat tervezetét. A tervezetet az egyesület figyelmébe ajánlja, mert a tagok érdekeit érinti. A szakosztály felkéri *Sziklai* Zsigmondot, hogy a tervezetet tanulmányozza és legközelebbi ülések egyikén ismertesse.

Ehrenwald Imre kéri, hogy az egyesület követelje a bánompénzek gyorsabb visszautalását a versenytárgyalásokat rendező hatóságoktól. A szakosztály a kérést a választmány elé terjeszti.

Ülés vége 8 órakor.

BUDAPESTI ÉPITŐ-, KŐMŰVES-, KŐFARAGÓ- ÉS ACSMESTEREK IPARTESTÜLETE.

Meghivó. Az elüljáróság ülést tart f. évi dec. 6-án este 5 órakor. Tárgya: A tanoncotthon kérdés és folyó ügyek. Az elüljáróság tagjait pontos megjelenésre kéri az Elnökség.

Adományozás. *Buzodics* József kőműves mester tagtársunk a *Jakabffy*-Ferenc-könyvalap javára újabban 4 koronát adott. Az adományért ez uton is köszönetet mond az Elnökség.

iképp fizetendő ki? Teljesen kifizetendő-e az, vagy a teljesítmény rányában van-e levonásnak helye?

A segédek tagjainkhoz meghatározott munkateljesítmény kikötése nellett meghatározott munkabérre szerződnek. Szorosan jogi szempontból véve, a tagtársaknak jogukban áll a segédeknek a bért azon rányban kifizetni, amily arányban áll a teljesítmény a kikötött munkamennyiséggel. A gyakorlatban azonban ezt az eljárást, amíg csak ehet, mellőzni kell. Nem szabad fegyvert adni a segédek kezébe, hogy arról panaszkodjanak, hogy a munkaadó őket bérükben megövidíti. Nem lehet azt mindig bizonyítani, hogy erre a munkás rosszakaratú amerikázással kényszerítette a munkaadót. Hanem tanukkal megállapítván az amerikázást, figyelmeztetni kell az amerikázót, hogy megfelelően dolgozzék, különben felmondás nélkül hétközben el fog bocsáttatni s ha az intés nem használ, ezt meg is kell cselekedni. Az ilyen módon elbocsátott munkás nevét azonban be kell elenteni a szövetségnek. Elbocsátáskor a munkásnak könyve és az elbocsátás idejéig járó bére azonban kifizetendő.

A munkakönyvek betűsoros bejelentése. Figyelmeztetjük és elkérjük a tagokat, hogy a kezelésnek gyorsasága érdekében a munkakönyvek bejelentésénél a kísérő könyvbe a munkakönyvek jegyzékét gy betűsorba összeszedve írják be; mert különben a bejelentést kényelenek vagyunk visszautasítani.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

A magánépítési bizottságnak nov. 28-án tartott ülésén

új építkezésre nyert engedélyt:

93426. Mittelmann Bertalan, Gellérthegy-u. 1168. hrsz. négyemeletes ház; terv. Szőke Imre.

112077. Ernst Mór, Dohány-u. 4480. hrsz. háromemeletes ház; terv. Fodor Gyula.

111506. Náthán Oszkár, Telep-u. 31.
110246. Magnesit ipar r.-t., Gyömrői-út 8512. hrsz.
112166. Hahn Arthur, Üllői-út 52.
109771. Schmidt József, Országbíró-u. 2.
110277. Frick Ádám, Üteg-u. 1683. hrsz.
110110. Langfelder Vilmos, Figyelő-u. 1539. hrsz.
108733. Bálint és Jámbor, Budafoki-út 17.

Gépekre és felvonókra:

111232. Gr. Dessewffy Aurél, Horánszky-u. 16.
107111. Schweich Frigyes, Batthyány-u. 3555. hrsz.
104541. Prinz és társai, Hunyadi-u. 41.
101167. Berger és Wirth, Márton-u. 8690. hrsz.

Elutasíttatott:

110081. Unitárius egyházközség, Koháry-u. 12.
108681. Novák Sándor, Hadnagy-u. 8.
104578. Weisz Márton, Zápor-u. 1511. hrsz.
113290. Grundmann Rezső, Kisfaludy-u. 24.

TERVPÁLYÁZATOK.

dec. 8. Liptószentmiklós nagyközség elülj.: csatornázó tervek készítése.
„ 15. Déva város polgármest.: vízvezeték és csatornázás tervezése.
„ 29. Debreceni ref. egyházközség: háromemeletes bérház tervei; díjak: 3500, 1600 és 900 k. (Lásd lapunk 38. számát.)
„ 30. Magyar Építőművészek Szövetsége: kis lakóház tervei; díj: ezüstérem és 400 k. (L. lapunk 49. számát.)
1911. jan. 7. Szolnok város szabályozó terve; díj 1000 k.
„ 9. Magyar Mérnök- és Építész-Egylet: a Balaton partján kaszinó stb.; díj: nagy aranyérem és 1200 k. (l. lapunk f. é. 21. számát).
„ 10. Gräber apatini ügyvéd: emeletes ház tervei. (L. lapunk 49. számát.)
febr. 28. Szolnok város polgármestere: csatornahálózat tervezése. Díjak: 2000, 1500 és 1000 k.
„ 28. Nyíregyházai szoborbizottság: Kossuth-szobor tervei; díjak: I. a megbízás, II. 2000 és III. 1000 korona.

95992. Építő és telekértékesítő r.-t., Kelenföld 13773. hrsz. három emeletes ház; terv. Fischer József.

89600. Lukács Zsigmond, Váci-út 22. emeletes ház; terv. Jakab Á.

102215. Penkala Rudolf, Elek-u. 13882. hrsz. földszintes ház; terv Löllbach Kálmán.

104584. Szilágyi János, Tasi-u. 1543. hrsz. földszintes ház.

106639. Budapest székesfőv. közönsége, Százados-u. 7282. hrsz. 6 egyemeletes ház; é. m. Wellisch Arnold.

Átalakításokra:

110652. Lindwurm György, Dob-u. 106.
111672. Kaszab és Breuer, Máglya-u. 8.
111118. Weisz Samu, Ürömi-u. 4359. hrsz.
111212. Haggenmacher Henrik, Lipót-körút 13.
111238. Pringer Pál, Bérkocsis-u. 24.
111801. Kiss István, Baross-u. 81.
109890. Trenk A. Emil, Teréz-körút 1/c.
109895. Felbert Gyula, Sas-u. 15.
109809. Rothauser Lajos, Váci-körút 37.
105657. Schäffer János, Margit-körút 3693. hrsz.
113165. König György, Dob-u. 40.
111244. Magyar ált. takarékpénztár, Erzsébet-körút 4483. hrsz.
103905. Buzadics József, Kőris-u. 7.
107085. Janous János, Karpfenstein-u. 6523. hrsz.

Jóváhagyásra ajánltattak:

103898. Bozai János, Mádi-u. 10.
109905. Szendi Miksa, Szív-u. 4.
109906. Fürst Márton, Dob-u. 25.
109892. Fekete József, Károly-körút 14.
108918. Leon H. és fia, Lajos-u. 126.
108877. Bors Antal, Forgách-u. 29.
108446. Grün Béla, névtelen u. 4.
108047. Ramaseder Lipót, Baross-u. 117.
106640. Abaffy Aurél, Gizella-út 4.
105264. Mayer és tsa, Bécsi-út 1328. hrsz.
105621. Wellisch Arnold, Kerepesi-út 3991. hrsz.
104731. Viszt Lőrinc, Szél-u. 668. hrsz.

A munkavezetők V. tanfolyama f. é. november 28-án megnyilt. elvétetett 29 hallgató. Ezek közül 26 kőműves, 1 kőfaragó, 2 ács. Tényleg munkavezető 11 kőműves és 1 ács.

A tanoncok gyakori helyváltoztatása. Újabb időben azt észlelük, hogy a tanoncok közül sokan változtatják helyeiket s hogy a tagársak a helyeiket ilyképp otthagyó tanoncokat szó nélkül újból szerődtetik. Megesik, hogy a viszonyok valamely tagtársnál úgy alakulnak, ogy a tanoncot tovább nem foglalkoztathatja és a tanoncot elbocsáani kénytelen. De nagyon gyakran azt látjuk, hogy a tanoncok, különösen az irodában alkalmazottak, csupa nyegleségből cserélgetik a elyeket. Ez a fegyelmezés szempontjából nem helyeselhető és minden anonctartó iparosnak feladata, ennek gátat vetni. A tanító iparos és anonca közt a szerződési viszony a jó nevelés indokából hosszabb időre köttetik és ez mind a két fél által tisztességesen betartandó. Ha a anonc már tanuló korában állhatatlan, ha intés dacára nem akar zerződési kötelezettségeinek eleget tenni és a szerződést felbontja, akkor tagtársak érdekével ellenkezik, hogy az ily tanoncczal több mester eszödjék, míg a tanoncidőt névleg kitölti, a mesterséget immel-ámmal egtanulva, a szakmájukat nem értő, zavargó elemeket szükségtelenül zaporítsák. Az ily állhatatlan tanoncokat helyesebb más ipari pályára zorítani. Ily módon hamarább kijózanodnak, hencegő modoruknak áros voltát megismerik és javulnak.

Azért ismételve figyelmeztetjük a t. tagtársakat, hogy oly tanoncot i már más mesternél tanult, csak akkor fogadjanak fel további tanuásra, ha előbbi tanítómesterétől a tanoncviszony megszünésének valódi kát megtudják és ez a helyet változtatni akaró tanonc jellemére nem ett árnyékot.

A munkásközvetítő által kiállított igazolványokat, melyek élkül segédet a t. tagok munkába nem állítanak, sokan egy hét nulva, sőt később az ipartestületbe küldik. Figyelmeztetjük, hogy eket az igazolványokat nem az ipartestületbe, hanem a munkászvetítőbe (Német-u. 22. sz. a. földszint) 24 óra alatt kell beküldeni. Különösen fontos ez oly időben, mikor a segédek közt hajlandóság nutatkozik mozgalmak szítására.

Utóbbi időben gyakrabban panaszok merültek fel amiatt, hogy a egédek amerikáznak s a munkaadók részéről kérdést intéztek, hogy i a teendő az amerikázó segéddel szemben, különösen, hogy hére

Pesti Hirlap 1931 XII nov. 17. 5 o.

Szőke Imre müép.: A Modiano RT Váci-ut
48 sz. gyárépülete.
10x13

Szőke Imre

építész

Özv. Weisz Sámuelné
részére Ág utca
4 emeletes ház

Építő Ipar 1912. 52. l.
(Magánépítési enge-
délyek.)

Szőke János

Gáta. T.5556.

A gátai Szent Anna kápolna szárnyas oltárképét szemléljük e lapon, melyen két püspök van ábrázolva, mig a szárnyakon Jézus életének egyes jelenetei ábrázolvák. Az oltáron hat gyertya közt feszület köti le figyelmünket.

Tusrajz, mér. 29.9 : 37.3 cm.

Rajzolta Szőke János 1855.XII. 18-án Váczott.

Szn. 783-98
398-98-5.

Szőke János, ipari formatervező

JÁTÉKSZEREK, JÁTSZÓTEREK

Szilvássy István „medúzái"

Többször is hirdetett már országos szobajáték- és játszóteri tervpályázatot a kecskeméti SZÓRAKATÉNUSZ Játékmúzeum, a Népművészeti Egyesület és a Népművelési Intézet (illetve az Állami Ifjúsági Bizottság, Magyar Úttörők Szövetsége, valamint a Művelődési Minisztérium).

Talán a karácsony körüli hagyományos vásárlási láz látszólagos választékgazdagsága is hozzájárult a pályázók újszerű elképzeléseihez. A hazai játékgyártás görcseire, a környezetkultúra sablonjaira adott válaszként érkeztek Kecskemétre a főként fából kigondolt játékszerek, a játszást és pihenést szolgáló majdani álomterek tervei.

Jócskán megizzadt a zsűri, mire 70 ipari formatervező, pedagógus, parktervező, nyugdíjas fafaragó, szobrász, ifjú népművész vagy gyakorló szülő csaknem félezer munkáját végigtekintette. Természetszerűleg ez a kollekció is tükrözte a köztudatba ivódott „gügyögő" gyermekképet vagy a szépelgést.

A Kecskeméti Napok programjainak egyikeként ajánlott kiállítás végül is a gyártók vagy a kollektív (lakóhelyi) kivitelezők számára nyújtott „étlapot" – igaz, csak tíz kurta napra.

A hiányérzet és a lehetséges fenntartások megfogalmazódásaként idézzük egy gyakorló anya vendégkönyvi bejegyzésének részletét: „Szomorú tapasztalatom, hogy az effélék csak kiállításjátékok maradnak... Lesz-e segítség?!!!"

KRISTON VIZI JÓZSEF

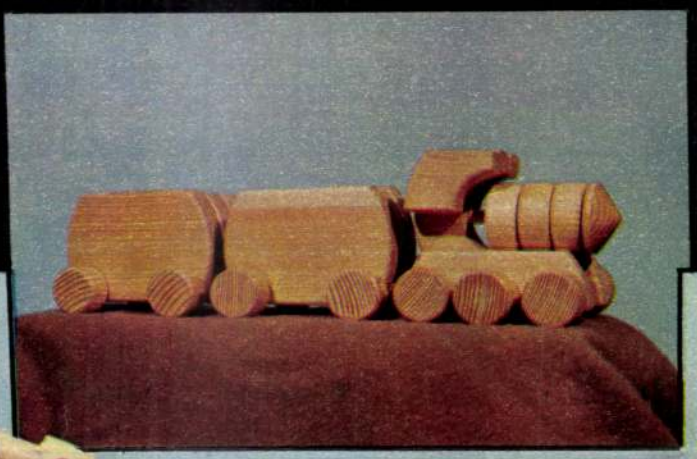

Szőke János különdíjas óvodai fajáték-családjából

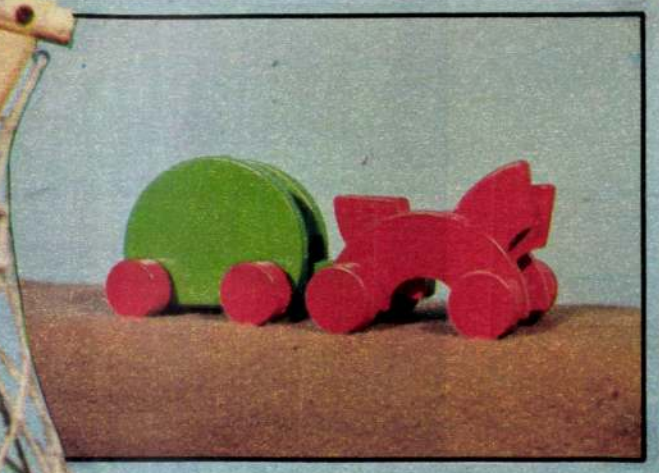

KISS BÉLA FELVÉTELEI

A Hőscincér RT térhálós mászófát tervezett

...ép

...ÁN UGRANI KÉSZUL...

„A kő halott, de él" — állítja egy zen aforizma.
És valóban: mihez képest élettelen anyag a kő?
Elég egy pillantást vetni erre a mesteri domborműre,
hogy hitelt adjunk olyan ősi hiedelmeknek, miszerint bizonyos kövek visszarettentik
a gonoszt és megvigasztalják az embereket.
Hajdan ez a támadásra lendülő oroszlán egy fejedelmi vagy főúri családot védelmezett
a „gonosz": azaz bárki emberfia ellen,
aki csak keresztezni merte a pompás állat gazdáinak érdekeit.
Ami pedig a vigasztalást illeti, létezhetett-e a hatalmasok számára valaha is nagyobb
elégtétel, minthogy elrettenthették az „illetékteleneket" a döntésekbe való beleszólástól?
Lám, alapjában véve milyen tömbszerűek, élesek körülhatároltak a mítoszok!
Mint ez a kőoroszlán itt a kőkuckójában.
Persze a fenségesen tomboló harag,
a fékezhetetlennek tűnő izmok, fogak, karmok ma már senkit sem riogatnak,
legfeljebb a szobrász kezemunkájában gyönyörödve kaján gondolatokat
ébresztenek bennünk
a címerállatok halhatatlanságáról, s a futóhomok-dinasztiákról.
Noha a fotóművész, Apáti-Tóth Sándor a lényegre koncentrált
(időmarta) kőpórusokkal lélegzik az oroszlán, bőre a fény,
szépsége a mozdulat plaszticitása),
ezzel a felvétellel kiléptette a faragványt a puszta díszítőelem,
a „mindössze" régészeti emlék, a heraldikai szimbólum státuszából.
A kőketrecét marcangoló állat több, mint egy kép:
megtestesült szándéka az idő ágaskodásának.

HORVÁTH TAMÁS

a városképileg előnyös tömegtagozódást és nem utolsósorban „befolyatja" a külső gyalogos turistaforgalmat az épületbe ékelt templomhajóba. Eleveníti, élettel teliti az architektonikusan is szükséges cezúrát.

Az épület földszintjét a szállodához tartozó különböző funkciójú szolgáltató ágak helyiségei övezik: előcsarnok és recepció, üzletek, szolgáltatások, Coffee Shop (csak annyival magyarosabb az étteremnél, mint amennyivel a neve angolosabb), báltermi bejárat és előcsarnok. A garázs oldaláról, a Margareta eszpresszó a Halászbástya felől nyílik, ahol egy épületszinttel a főbejáró alatt színpadi díszletszerű tér alakult ki. A Halászbástya egyik fontos funkciója lett, hogy e teret keretezi. (Kár, hogy a villamosgépészeti berendezéseket magábafoglaló térfal szellőzőrácsai üzemi építmény jellegűek, holott néhány méterrel odébb az északi fal mentén az OMF által tervezett választórács ugyancsak artisztikus.)

A szállodaépület 323 szobájával és 640 férőhelyével ilyen adottságokba csak bizonyos funkcionális kompromisszummal volt elhelyezhető. Szerencse és dicséretes, hogy a kompromisszum az épületfunkció és nem a városképi megjelenés kárára történt. Ez jellemző korunk átalakuló építészeti felfogására, mely adott esetben, így itt is nagyon helyesen, a városképi környezetbe illeszkedést fontos és elsődlegesen kielégítendő funkciónak tartja, csak e mögé sorolja a hagyományosan értelmezett, a rendeltetést szorosabban kielégítő (ha úgy tetszik alaprajzi vagy térkapcsolási) funkciót. A kompromisszum abban mutatkozik, hogy az északi szárny egyes szállodaszobái nagyon messze estek a bejárattól, a recepciótól. Ha ezen az egy alapvető tényen túltesszük magunkat s vele együtt azon is, hogy a szállodalátogatók végeredményben a torony alatt különösebb kárpótló látvány nélkül vesztett távolságokat tesznek meg, akkor persze minden a helyén van, s gondosan össze is függ egymással. Az épület belsejének elemzését természetesen a szobaegységen kell kezdeni. Ez pedig — függetlenül vagy függően a „Hilton-normától" — nem mentes a korunkat jellemző formai kompromisszumtól. Tény és ismert, hogy az ember mindig hajlik a romantika felé, s a harmincas évek fehér alaptónusa, a csillogó krómnikkel csőbútorok és a mintázatlan színes felületek a mai igényeket nem elégítik ki (talán az akkoriakat sem?). Mégis olyan szobát szívesebben láttam volna, mely korunk előremutató belsőépítészeti törekvéseivel övezi a szállodalakót.

A szobák hangulata inkább eklektikus (ez már a folyosók mintás szőnyegpadlóinál kezdődik, melyek egyike-másika nem jobb, csak drágább, mint a néhány éve még giccsesnek ítélt hengerminta a meszelt falon).

De úgy látszik, a tapéta korszakában már mindent szabad mintázni. Ha eklektizálással kívánunk hangulatot teremteni, akkor a 2,5 méteres belmagasság ehhez bizonyára nem a megfelelő térarány, mégha korszerű berendezések biztosítják is a jó levegőt.

A déli szárny Hess András tér felé nyíló épületmenetében — az ún. nyugati fal mentén — a homlokzat megtartott vertikális beosztásához igazodó szobasorok belül szükségszerűen kétszintes kialakítása egyéni szobatérarányokat biztosított. A mellvédek asztalosmunkája itt is a századvég divatját idézi. Szerencse, hogy az egész épületben a szállodavendéget kárpótolja az osztás nélküli (s csak pszichológiai okokból kissé nyitható?) ablakokon át nyíló kilátás: keleten a Duna és a pesti városrész látványa, nyugaton a szűk vári utcák romantikája, melybe a megkímélt gesztenyefák remélhetőleg még kiterebélyesedő lombja ugyancsak poétikusan belejátszik.

A szállodaépület közösségi helyiségeinek belső kialakítása nem kisebb építészeti feladat, mint a külsőnek a megkomponálása. Vérbeli enteriőrfeladat. A lehetőségeket anyagi (materiális és pénzügyi) tekintetben a tervezők is érezték, s mindenki igyekezett mesterségének-művészetének legjavát adni. Sajnos csak az építészetre ma is érvényes Mies-féle meghatározást, mely szerint a kevesebb több lett volna, hagyták általában figyelmen kívül. A budai Hilton kívülről európai, belülről amerikai. Kívülről elegáns, belül látványos. Kívül értékálló, belül divatos.

A Margareta eszpresszó olyan, mint egy filmkulissza. A sárgaréz, az üveg csillogása és a túlontúl is sok virág teszik azzá. A falakon ugyanaz a pajzsmotívum fából és bevonattal ismétlődik. Meggyőződésem, hogy nagyon fog tetszeni azoknak, akik ennek a szállodának árait megfizetik. Én ebben sajnos az anyagszerűség elvének feladását látom. Valóban igaz a modern építészettel szemben gyakran támasztott kifogás, hogy az emberek romantikára hajló igényeit nem elégíti ki. De azért az a lépcsőkorlát, mely a galériára vezet, szerintem 1976-ban mégis csak túlzás. A szálloda legtöbb közösségi helyiségét sötét faburkolatok jellemzik. Ez a színhangvétel alapjában véve tetszetős. Szépen illik a bálterem előterében a padlóhoz, a lépcsőorsó vörösrézlemez-burkolatához, még az ide helyezett világos kárpitú bútorokhoz is. Disszonáns itt és legtöbb helyen a szőnyeg, a pirosvörös-narancssárga kombinációk vásáriak, egyenesen érthetetlenek. Sem az előcsarnokban, sem másutt a stílbútorokkal nem értek egyet. Ilyen összegű reprezentatív beruházás elbírt volna néhány komoly antik bútort is. Azok a műemléki épületszakaszok méltó kiegészítői lehettek volna a belsőben. De ezen még lehet segíteni. Látványos a bálterem is. A falak piros felfúvott műanyagburkolata és a mennyezet vörös tapétája szokatlan karmin-cinóber kombinációt mutat, a nagy csillárok üvegcsillogása jótékonyan összeolvasztja a kettőt. Az üvegművesség is inkább a velencei üveg eklektizálását mutatja, semmint a korunk építészetéhez jobban illő nagyvonalúságot. Iparosmunka — akár kézműves, akár gyári termék — még nem feltétlenül esztétikai, művészeti, vagy ha úgy tetszik, kulturális érték, ha szép és jó minőségű. Ehhez még az alkotás nagyvonalú koncepciója is — sőt legelsőnek! — szükséges.

Ilyen alkotó koncepciót láttam a főbejárat előtetőjénél, mely ha nem is belső építészeti elem, mint dekoratív tényező, hasonló műfajú. Ízléses és jól fogja össze a homlokzatot diszkréten élénkítő kis kompozíciót a világítótestekkel és az ugyancsak diszkrét felirattal. Nagyon ízléses a sarokbár (Corner-bar), ez a nagyvonalúság hiányzik sok helyütt. Még a Coffee Shopnál is, mely inkább az Apostolok és a Kárpátia étterem hangulatát idézi. Az ilyen hagyományápolás bizonyára ismét sokak szemében jeles érdem, éppen ezt kívánták. Nem is megvetendő belsőépítészeti teljesítmény, hiszen sikerült hasonulni egy vendéglátóipari hagyományhoz, ceterum censeo... esse delendam. De ízletes a virágüzlet közepén köröskörül tükörrel borított öltöző-mellékhelyiség. Nemhogy zavarná, még emeli a térhatást. (Nyilván azért, mert kevés a jó, sima nagy tükörányagunk, azért nyúlnak belsőépítészeink olyan ritkán ehhez a mesterfogáshoz, mely már negyven évvel ezelőtt Kozma Lajos Átrium mozijának előcsarnokát „feldobta".) Tetszetős a Souvenirbolt is, noha hagyományosabb. De itt érvényesül az elegancia. Ugyanúgy a szolgáltató helyiség-csoportnál is. Az üveg maga modernizálja a belsőt. A könnyedség nem hiába volt Le Corbusier öt posztulátumának egyike, a könnyedség ma is elegáns.

Összegezve a belsőépítészeti értékelésemet: sok értékes részletképzés, sőt egyes helyiségek kiváló megoldása ellenére az egységes belsőépítészeti koncepció és színvonal hiányzik. Mindazok, akik ebben tervezőként részt vettek, egyenként többre képesek, ha az egészet rájuk bízzák. Az eklektizálásnak pedig nem látom értelmét. Pakson kifogásoltuk a tulipánt. Belső terekbe viszont szabad „tulipánt" ültetni? A szálloda oldalán a mészkővel burkolt mellvéd elé nagy sziklatömböt cipeltek. Gondolom, hogy romantikus hangulatot teremtsen. De a budai Várhegyet nem kell megtoldani odaállított sziklákkal, elég szép az önmagában is. Még ha a kő onnan is került ki. Ugyanúgy a magyar építészet is elég erős és szép, nem szorul rá eklektizáló félrelépésekre. Tévedés ne essék, nem a romantikus ötletet kifogásolom, azt egyenesen hiányoltam a szolid külsőn. De az új építészet tömör szigorának feloldása nem a neoeklektikába vezető úton kereshető. Csak architektonikus kvalitásokkal modernizálhatunk. A neoeklektikát az idősebb nemzedék erőtlennek fogja minősíteni, a fiatalok érthetetlennek. Viszont a fiatalok meg fogják érteni a merészen újat, ha kvalitázásos, sőt lelkesedni is fognak érte. Mint a beat zenéért. S végeredményben nekik építünk, a fiataloknak. A hasonlatot tovább folytatva ennél az épületbelsőnél nem beat zenét játszunk, hanem cigányt és srammlit. Délutánra jó. Értékállandósághoz kevés.

120 ezer m³ térfogat (összehasonlításként: a fertődi Eszterházy kastély 66 ezer m³-es térfogatával alig több e szálloda felénél!) beépítése igen nagy érdem mindenki számára, aki e feladat megoldásában részt vett. Főleg érdem, ha olyan épületről van szó, mely az ország központjában áll. Nemcsak regionálisan és urbanisztikailag, hanem a nép érdeklődése szempontjából is. Az építési munkák befejezése után most az építészeti látvány szempontjából mindenki meg lehet nyugodva, a belső és a külső elrendezés kifogástalan. A belsőépítészet néhány retrogád vonásáért nem lelkesedem, de kárpótolva érzem magam itt is a világviszonylatban is ritka, színvonalas műemléki építészet teljesítményével. Mathias Rex-re ezúttal nem a közfelkiáltás, hanem az építésztervezővel szorosan együttműködő műemléki tervezők tették fel a koronát.

Kubinszky Mihály

Magyar Építőművészet
1978/1

SZŐKE KÁROLY
1900—1977

Ha kedves baráttól, hozzátartozótól válunk el, a búcsú mindig fájdalmasabb azoknak, akik maradnak. Fokozottan így érzünk most mi is, akik örök búcsút veszünk Tőled.

Nehéz, küzdelmekkel teli, de eredményekben nem szűkölködő, tartalmas gazdag életet mondhattál Magadénak. Életed értékét a Te igaz emberi magatartásod, szerénységed, magasfokú műveltséged, embertársaid gondjait viselő szereteted, nagy szakmai hozzáértésed, a művészetek iránti szereteted motiválták.

Kétkezű munkáscsaládból származtál, de szorgalmaddal és tehetségeddel építészmérnöki oklevelet szereztél. Kora ifjúságodtól fogva személyes tapasztalataid alapján és felvilágosult nézeteid folytán részt vettél azokban a mozgalmakban, melyek akkor még igen sok veszéllyel jártak, de melyek már mai rendszerünk magvait hintették el. Két világháborút éltél át és mindkettőből emberséggel vetted ki részedet. A felszabadulás után felelős politikai és szakmai vezető funkciókat töltöttél be. A Fővárosi Törvényhatósági Bizottság elnöke, az ANYAGTERV igazgatója, majd a LAKÓTERV irodavezetője lettél.

40 éves aktív pályafutásodat az ország és a főváros általad tervezett sok értékes létesítménye fémjelzi. Ezek sorában: több szép budai bérház és villa terve — katonai létesítmények Ungváron és Debrecenben a háború alatt — a Klotild palota átépítése — sok értékes nyertes pályázat — a Műanyagipari Kutató Intézet — a szolnoki Szalmacellulóze Gyár — a Hejőcsabai és Váci Cementgyár épületei szerepelnek. Már az 1950-es évek elején úttörője voltál az előregyártott szerkezetű lakóépületek tervezésének a Gubacsi és Nagy Lajos király úti lakótelepeken. Oroszlánrészt vállaltál a Rákóczi út árkádosításában, a Szikra és Lottó Áruházak tervezésében.

Az 50-es évek végén és a 60-as évek elején érdekesen kapcsolódott szakmai tevékenységed életed korábbi epizódjaival. Tevékeny részese és irányítója lettél az első nagyobb budapesti lakótelep tervezésének. Az Üllői út mentén állt a Mária Valéria telep, mely az első világháború idején katonai kórház barakktábornak épült. Az 1919-es Tanácsköztársaság ezt a frontról visszatért lakástalanok részére szolid lakásokká alakíttatta át. Te ekkor ezért a rendszerért harcoltál mint a Vöröshadsereg tagja.

1924 után a város szükséglakásokká nyilvánította és bezsúfolta a Valéria telepet, azt tönkretette és három évtizedre a közismert nyomorteleppé vált. Ennek helyén varázsoltál Te munkatársaiddal fáradhatatlan lelkesedéssel, sok értékes terveddel és gondolatoddal korszerű új városrészt, modern otthonokat, tervezői ceruzáddal valósítva meg azt, amiért 1919-ben fegyvert fogtál. És ez az új lakótelep, mely akkor az ország egyik legnagyobb méretű kísérleti építkezése volt, a tömeges lakásépítés korszerű megvalósítása jellegéül nagy költőnkről kapta nevét, arról a József Attiláról, aki Neked 30 évvel korábban segítőkezet nyújtott politikai pályád kezdeti lépéseihez.

Pályafutásodat és életedet meleg családi légkör övezte, melyben közel félévszázados házasságban szerető feleséged, testvéreid, gyermekeid és unokáid vettek körül, akikről Te mindig oly sok aggódó szeretettel gondoskodtál és akik szívében ezért a fájdalom most a legmélyebb.

Búcsúzom Tőled az építésztől, a Magyar Építőművészek Szövetsége nevében, melynek alapító tagja voltál. Búcsúzom a Szövetség vezetősége és tagjai nevében, akik Téged igen sokra becsültek és nagyra értékeltek.

Búcsúzom Tőled volt munkatársaid a Lakó és Kommunális Épületeket Tervező Vállalat vezetői és dolgozói nevében, akik sok szeretettel emlékeznek Rád mint segítőkész és áldozatvállaló munkatársra, kitűnő vezetőre és jó barátra. Arra a kedves kollégára, aki szívesen adta át tudását és tapasztalatait másoknak, aki mindig tanította a fiatalabbakat és akinek kitűnő memóriájára és önzetlen segítőkészségére mindig számítani lehetett.

Búcsúzni jöttünk, de nem felejteni! — Emlékedet tisztelettel és szeretettel fogjuk megőrizni — nyugodjál békében.

Borostyánkői László

(A temetésen elhangzott búcsúbeszéd)

1

2

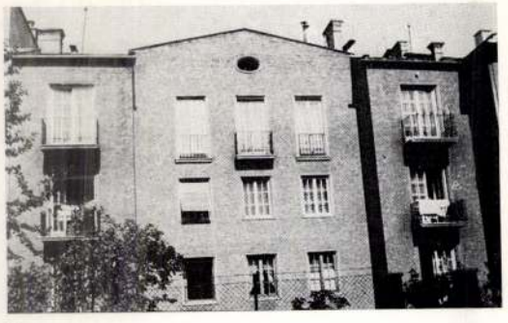

3

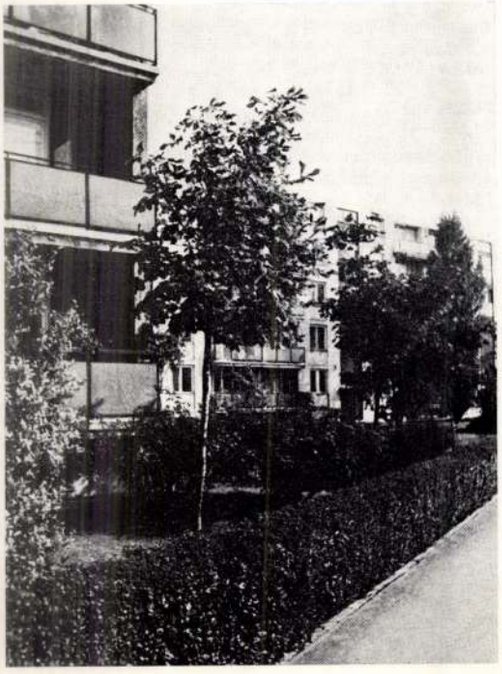

1. Budapest XIII., Visegrádi úti rendelő
2. Budapest I., Hattyú utcai bérház
3. József Attila lakótelep részlete

1. Dispensaire, Budapest XIIIe, rue Visegrádi
2. Immeuble, Budapest Ie, rue Hattyú
3. Détail du centre résidentiel József Attila

Szőke Károly, építész

Fájdalommal tudatjuk, hogy **Szőke Károly** építészmérnök életének 71. évében rövid szenvedés után elhunyt. Temetése szeptember 21-én fél 12 órakor lesz a Rákoskeresztúri temetőben. Gyászoló családja.

-: Halálozás 11.

Népszabadság, Bp. 1977 szept. 13

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szőke Lajos

NÉPSZABADSÁG

1969 JUN 5
1021

NÉPSZABADSÁG

Szobrászműteremben

Modern vonalú térkompozíciót fa-rag kőbe műtermében Szőke Lajos szobrászművész. Az érdekes alkotást Budán a Fillér és Káplár utca sarkán az új házak előtt állítják fel.

NÉPSZABADSÁG

SZIGO

Illés Endre

„*Műhelyembe hívom az olvasót*" — hangzik fel e nagyszabású, több mint négy évtized terméséből válogatott kötet első mondata. Ez az élet és alkotás kialakulásának demonstrációját ígérő invitáció áttör a sok-sok könyvheti könyvből felénk áradó hangok tömör falán. *Illés Endréé* ez a műhely, aki „*... a Kazynczyk, a Gyulaiak, az Osvátok folytatója*" — írja róla Gyergyai Albert; felfedezőnk, nevelőnk, nyugtalanító, önmagunkkal vitába sodró kortársunk — mondhatják róla sokan a fiatalabbak közül.

E nagy jelentőségű, a múltat a jelennel összekötő, a jövőnek medret ásó alkotói, irodalomszervezői, kritikai, kiadói tevékenység — Illés Endre szenvedélyes szerelme, valóságos létformája. Ő maga épp ennek az új könyvének: a *Szigorlatnak* — az életműsorozat első kötetének — előszavában hangsúlyozza a különböző műfajokban és területeken megnyilvánuló törekvéseinek egymást átható, szerves egységét.

A *Szigorlat* műhelyének abba a részébe vezet, ahol meganyosan munkálkodik a gellérthegyi éjszakák „tengerfenéki" csendjében, s a novella műfajában szembesíti az emberről alkotott látomását a valóságos emberrel. Nagyigényű, szigorú, kérlelhetetlen ez a vízió, mély és fájdalmas humánu-

Szőke Lajos

Vasárnapi Ujság az
Uj Magyarság képes
mell. 1938. jun. 12

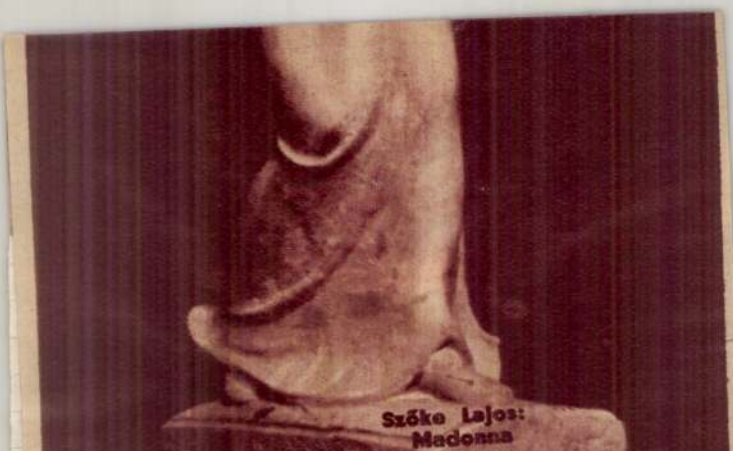

Szőke Lajos:
Madonna

Függetlenség 1938 jun. 26
pepes mell

A napfürdőzés törvénye:
1§
Először
NIVEA
NIVEA CREME
és csak utána napfürdő!
NIVEA-CREME ára: P —.30-tól P 2.—ig. — NIVEA-OLAJ ára: P —.90-től P 3.50-ig
Napfürdő előtt feltétlenül szükséges a testet NIVEA-val jól bedörzsölni. Fontos azonban, hogy eredeti NIVEA-CREME-t és NIVEA-OLAJ-at használjunk, mert csak a NIVEA tartalmaz Euceritet, amely edzi a bőrt és csökkenti a felégés veszélyét. NIVEA-tól szebben és gyorsabban barnul.

Szőke Lajos „Madonna" című szobra a Műcsarnok kiállításán

Király István sárospataki főgimnáziumi tanuló, aki az OMKE pályázatának első díját nyerte

Dr. Rhorer Aladár a Hangya-központ ügyvezető igazgatója, a Hangya 40 éves jubileuma alkalmából magyar királyi kormányfőtanácsosi címet kapott

Hamburg—Amerika—Linie magyarországi vezérképviseletének a Vörösmarty-tér 1. alatt átépítés után újonnan megnyílt üzlethelyisége.

A STÁDIUM-LAPOK
német ujságiró-vend

Törs Tibor országgyülési képviselő, az Esti Ujság főszerkesztője pohárköszöntöt mond

Dr. Hans Hennigsen, a német sajtó birodal szövetségének ü. v. elnöke válaszol a Stádiu vacsorán elhangzott köszöntő beszédekre

Megtekintik a Stádium rotációs termeit

A halászbástyán

A Gellért-szálló hullámfürdőjében

A milleniumi emlék előtt

A halászbás

Lisieuxi
kis Szent Teréz
szobra,
Szőke Lajostól

Magyar Építőművészet
1941. 12. 7 -

Szőke Lajos

grafikái

SZŐKE LAJOS szobrász
Nagykónyi, 1912

1935-ben fejezte be az Iparmüvészeti Főiskola diszitő-szobrász szakát, majd Ausztriában, Svájcban, Olasz- és Franciaországban tett tanulmányutakat. 1935 óta kiállitó müvész, főként csoportos bemutatókon szerepel. - Monumentális és kisplasztikával, diszitőszobrászattal foglalkozik, érdeklik a térkitöltés különféle absztrakt lehetőségei. Figurális munkáiban az emberi alak jellegzetes helyzeteit, jellemre utaló mozdulatait dolgozza fel részben életképi, részben tipusteremtő célzattal. Köztéri alkotásai vannak Budapesten, Balatonkenesén, Miskolcon és Miskolctapolcán.

Müvész életrajzok 1975

SZŐKE LAJOS

1912. június 21-én Nagykónyiban született. Művészeti tanulmányokat folytatott Olaszországban. Mestereinek Lux Eleket, Ohman Bélát, Fülöp Elemért tekinti. Szobrát felállították Balatonkenesén, Budapesten, Miskolcon.

Lakcíme: Budapest V., Irányi u. 21—23.

Didergő, 1973, ólom, 25 cm

Magyar szobrászati kiállítás Bp. Műcsarnok 1978. V. 5-28.

Szőke Lajos

Hobrást

Nehány ismerek
fényképe. Lux Elek
mindenben dolgozott

Kaptam Lux Kálmán
dstól 1943 VI 26.

szám.

A MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZ...
BUDAPEST, VI., ARÉNA ÚT 41. SZÁM.

ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁTÓL

A VASVÁR-SZOMBATHELYI SZÉKESKÁPTALANTÓL

43 szám
19 38.

Nagytek.

Miiemlékek Orsz. Bizottsága

B u d a p e s t.

IX. Rákos u. 10.

Szőke Lajos

szobrász

Apest XI. Sasad-dülő

2177

Singró e. művel

repr.

VKM Sportdíjkiáll

1940. XXX. f.

Továbbá tőle

ugyanitt kiállítva!

Labdarugó, gipsz

Müngró, gipsz

Schiller Rendvel
beszélek.
Laborán
mo.

Szőke Lajos
szobránmüvén

Lux Elemél
dolgozott

bemutatta müvei
fényképét

Lakik 1939 VI/.

IX Thaly Kalmán

1939 27 ápr. 33.

Szőke Lajos

Szóla kuj

IX Thaly Kálmán v 33.

merevített képével indul, mely a nomád tábort mutatta, majd áttűnik a kép — már a hegyekből, alföldi mocsarakból visszahúzódott bujdosókat látjuk, akik nem nomád életmódjuk, hanem a velük történtek miatt kényszerülnek az élet és a védekezés más formáit keresni. — Ők már keresztények.

A koncentrikus táborban lassan új elemeket látunk. A központban újra felépül a templom, körülötte halmazszerűen elhelyezkedő házcsoportok emelkednek. A központi magot elkerített területekből álló körgyűrű övezi, amelyet majd a szántó- és legelőterületek sávja ölel körül. A rajzolat fokozatosan hívódik elő, és időről időre módosul. A legbelső gyűrűben, mely megint csak az öregek, asszonyok és gyerekek területe, egyre sűrűsödnek a kerítetlenül álló épületek. Halmazaik határa viszonylag állandó, de legszilárdabbak a halmazok tömörödő egységeit elvá-

„Az Engels-féle spirál"-t bemutató képsorok

A gilisztákéhoz hasonló perisztaltikus mozgás képe a belekben és a gyomorban. Élő szervezetek metszeteinek sorozata. Sokszoros nagyítású képek, melyeken az anyag korpuszkuláris, illetve hullámtermészetű képei láthatók

A nyelv építkezésének logikája, cserélődő és új szavak, lassan változó kifejezése az eseteknek

annak gyengeségeit kihasználva, saját törvényei szerint. A képen látható, hogy a legutóbbi változások nem a régi szerkezet fejlődésének eredményei, hanem a strukturáltabb, de vitalitását elvesztő beépítés átmetsződése egy egyszerűbb logikájú, de erősebb hátterű szerkesztéssel.

Hatodik kép: *A „modern" építés*

(Játszódik: az I. világháborútól napjainkig)

Az első képeken még az előző folyamat utóhatásaként a frekventált területeken az elemek cseréje folyik, majd új jelenségként megjelenik a telekhatárok részleges oldódása.

Telkek vonódnak össze, ha csak egyes elemek vesztették el immunitásukat, de telekhatárok osztódnak át, ha már a szerkezet is gyengévé vált.

Néhány helyen nóvumként megjelennek olyan épületek is, melyeknek a környezethez már semmi

A népvándorlás képei

Hátizsákos turisták egy körmenetben

Részeg szegények, toborzás képei

AIDS

Luxusautók új utast kapnak

„Suburb" beépítések képeinek sorozata

„Mellékbikák"

Építész: Szőke László, Rudolf Mihály, Sári István, Horváth Zoltán
Gyöngyös, zsellérközös beépítés, tervpályázat 1981.
4. folytatás. 1/

Várostervek 1978–88

Mottó: Az „Alaptérkép" is lehet a tervezés alapja

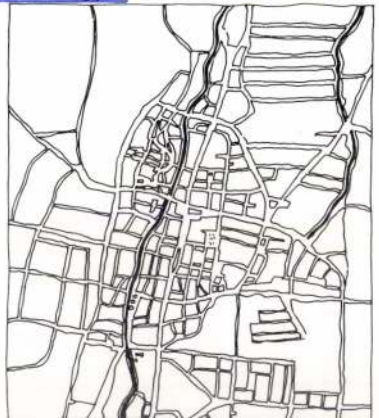

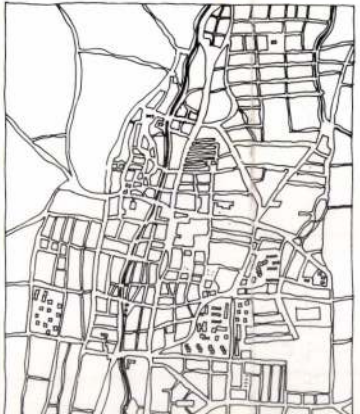

Gyöngyös, zsellérközös beépítés, tervpályázat 1981

Építész: Szőke László, Rudolf Mihály, Sári István, Horváth Zoltán,

A zsellérközös beépítés továbbélési lehetőségeinek vizsgálata közben ismerkedtünk meg a város körutas szerkezetével és a szerkezet eddigi fejlődésével. Itt értettük meg, milyen problémát okozhat, ha a „várostervezés" az eredeti (körutas) szerkezet helyett más („létrás") szerkezetet javasol. Az ilyen döntések teszik lehetővé fontos szerkezeti elemek (jelen esetben a körút) „elépítését", a meglevő városszerkezet értelmezhetetlenné válását. Ez Gyöngyös esetében a kórház körútra építésével azóta megtörtént.

Szőke László, építész 2. Folytatás

Eger, Tihamér 1979–83.

Várostervek 1978–88. Mottó: az „alaptérkép" is lehet a tervezés alapja.

Eger, Tihamér 1979—83

Építész: Szőke László, Horváth Zoltán, Golda János

A hetvenes években készült a részletes rendezési terv — mely 30 emeletes parabola-házaival utalt a város tornyaira, és korának jövőképére. Ezt követően a területen építési tilalom volt. A változó körülmények között a hetvenes évek végén új, „A" típusú részletes rendezési terv készült a területre, paneles típusépületekkel, földalatti parkolókkal, és a hosszirányú főgyalogút hangsúlyos pontjainál vertikális fokozást biztosító alagútzsalus épületekkel.

Kezdő építészként, véletlenül kapcsolódva be a beépítési terv készítésébe, csodálkozva láttam, hogy a mélyépítési terveket készítő vállalat *fehérre mosott alaptérképet* használ, melyen az *alappont* az egyetlen adottságként feltüntetett elem. Az egyre kevesebb pénz tette lehetővé szerkezetfejlesztő javaslatunk elfogadtatását, a terület jelenleg terveink szerint épült át, lehetőséget adva a különböző szintű és szervezésű építési energiák megjelenésének, a magánerős átépítéstől az állami bérlakásokig. Az építési tilalom 1983-as feloldása óta a terület presztízse nőtt, a telekárak felértékelődtek, az átépítés során több száz lakás valósult meg.

Magyar Építőművészet, 1988, 6., 56-old.

ics, csak saját kompozíci-

okon túl — a távolságok
árhuzamosan — geomet-
ádi házak" sorakoznak.
y belső vonalra, illetve a
k, így a kialakult szerke-
bsége avul.
eghal —
:"

erkezet képe, majd a tele-
önböző elemek és szerke-
olódik Mezőkövesd.
sek eltűnésével visszaraj-
ak képe.
váló beépülésével párhu-
ezet sugár- és körutjain is
fontosabb csomópontok-
at terekkel kirajzolva.
rkezet képe, és a peremé-
eépítés tölti ki az egész fel-
tésű utcáival, differenciá-
tésével.
ibtelkes, csak szabadon ál-
ból álló „lakótelepszerű"

ölsőként az ún. korszerű-
okros, átrium- és sorházas

— Folyondárok a fán —

Könyvégetés

Szituációjátékok „Helytelenkedés"

Díszmagyar, naftalinban — az Eeserin

Széchenyi visszafordul

A vietnami háború halottainak temetője — gyönyörű kép — a Hair-ből — Milos Forman

Import Fa-szappan érkezik az erdőbe

Olaszba indul a család Zsigulival (1985?)

sa látszik a belső magnoz. A belső mag közepén, a templom körül újabb nagy épületek keletkeznek, többnyire összevonásokkal átrajzolva a kialakult telekosztást. Mialatt fokozatosan telítődni látjuk lakóépületekkel a valamikori szérűskertek övezetét is, a fontosabb csomópontokban alközpontok képződnek.

A vásznon kirajzolódó kép: gyönyörű, de ez a szerkezet ilyen elemekkel elérte telítődésének határát. Hogyan tovább?

Ötödik kép: *Két szerkesztés összemetsződése*

(Játszódik: a kiegyezéstől az I. világháború-

Terebélyesedő fa felülnézete

A nap képe, mely vakít

— A felsoron változatok bemutatásuk után a vászon két szélén sorakoznak fel, s középen a város jelenlegi kontúrjának rajzolatában szuper gyorsításban újra látjuk az egész eddigi történetet.

Az első képsoron

Két vonal összemetsződését látjuk, a patakét és az útét.

A másodikon

A központból az út mentén két irányban terjeszkedő lineáris beépítés halad kifelé, mely egy idő után megáll, és újra a központból kiindulva besűrűsödik.

A már volt képsorok — összevissza gyorsítva újra — a le nem írtakkal együtt.

Szőke László, építész 3.) Folytatás.

Szirma-Martintelep, tervpályázat 1983.

Városterek 1978-88. Mottó: Ún. „alaptérkép" is lehet a tervezés alapja.

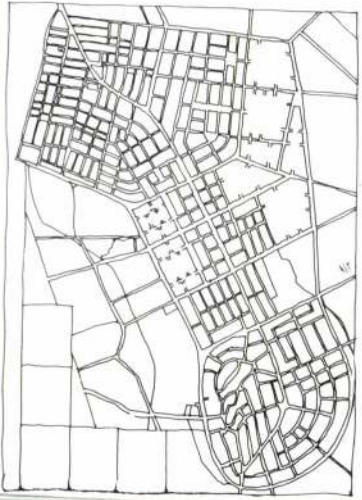

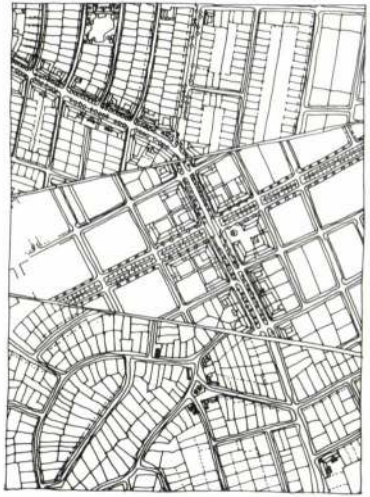

Szirma-Martintelep, tervpályázat, 1983

Építész : Szőke László, Rudolf Mihály, Horváth Zoltán, Ferencz István

A valamikori MÁV-telep és a halmazos szerkezetű falu összeépítése volt a feladat. A terv módszertani kísérlet a hosszú távon megvalósuló építés szabályozására, és a különböző szerkezetek összenövésére.

./. Magyar Építőművészet, 1988., 6., 56-old.

lása — újraépülése,

é koncentrikusan ki-
kturálódása, majd a
ő mag, majd az azt

ásodik képsorból is-
központból kiinduló
orúvá, majd emele-
megjelenik a vasút-
ttal összekötő út.

kezetidegen beépítés
jellegű, primitív tol-

Szőke László

Alányomás:
A Hadas terület településszerkezeti vizsgálata, Mezőkövesd
Szerkezeti beavatkozások a Hadas területen.
Építész: Horváth Zoltán, Szőke László és Rudolf Mihály
The study of the settlement structure of Hadas district, Mezőkövesd
Structural interventions at the Hadas district, Mezőkövesd. Architects: Zoltán Horváth, László Szőke and Mihály Rudolf

Szőke László, építész, 4.) Folytatás.
Várostervek 1978-88. Mottó: „alaptérkép" is lehet a tervezés alapja.

Bodótető, 1983

Építész: Szőke László, Horváth Zoltán, Rudolf Mihály

A völgyben fekvő város, Miskolc egyik beépíthető domboldala. A terv a morfológiai sajátosságok kiaknázásával keresi a miskolci városfejlesztés szerves lehetőségét.

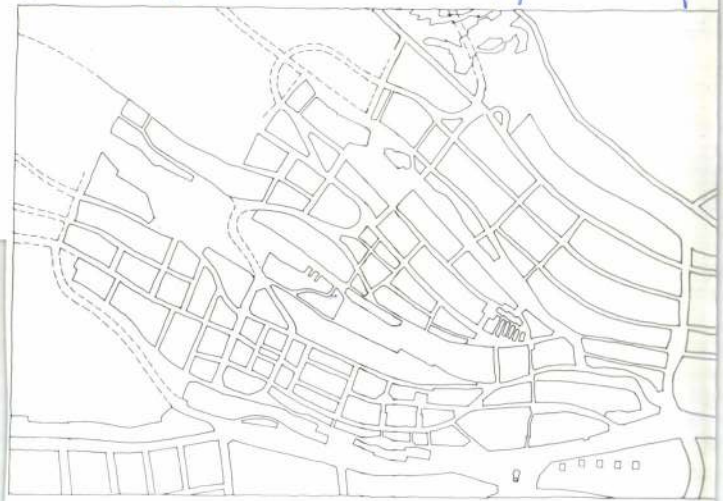

Konfrontációk

IV. Kongresszusa előtt, 1981 áp
között hirdette meg a Lengyel Épí
Szövetsége a „Varsói Konfrontáci
özi építésztalálkozót és pályázatot
ivárosok számára. A meghívott 15
csoportból 12 adta be pályázatát,
ványos pályázatismertetések és vi
kelt a nemzetközi zsűri.
r Építőművészek Szövetsége az
tV kollektíváját jelölte ki, mint ma
E team munkájával elnyerte a Len
űvészek Szövetségének díját.
gjai: szerzők: Bodonyi Csaba épí
vezetője), Ferencz István építész
ítész; munkatársak: Golda János

ben, átfogó egységekben és részletekben, speci
alitásokban és általánosításban, fejlesztési logi
kában és építészeti kultúrában. A különböző
szintek és minőségek tervei kapcsolata nagy
részt az „ortodox" városfejlesztési modell kere
teinek különböző mérté
meg. Kevés újító szánd
kívánt lépni a jelenleg
adódóan a viták is ala
tak. Elmondhatjuk, ho
ben a magyar terv volt a
kot legkarakteresebben
dóan a legélénkebb sza

Tervünkben a térben
ben hosszú távon megv

egyszerűsí
korlati alk
erőszakot i
hogy olyk
vált a terv

Szőke László, építész 4.) Folytatás (vége)

Tiszafüred.

Várostervek 1978-88. Mottó: az „alaptérkép" is lehet a tervezés alap ja.

◀

Tiszafüred

Egyike azoknak a városszerkezeteknek, amelyek sajátkezű átrajzolását legszívesebben minden építészhallgató számára kötelezővé tennénk.

Magyar Építőművészet, 1988., 6., 57-old.

Szőke László építész
Bemutatkoznak a Miskolci Építész Műhely tagjai

Magyar Építőművészet
1988. 6. 9-old.

Szőke László

Született 1953-ban, Budapesten. Iskolái: 1967—71 Jedlik Ányos Gimnázium, Budapest; 1973—1978 BME Építészmérnöki Kar; 1982—84 MÉSZ Mesteriskola Budapest. Munkahelye: 1978-tól ÉSZAK-TERV, Miskolc. Fontosabb munkái: Eger — Tihamér városrész, 1979—83; Óvoda, Domaháza, 1981; Bodó-tető, 1983—88; ÉMÁSZ telephely, Eger, 1985—88; GLO-COS klinikák, első elem: Nyékládháza, 1988.

Lohrmann Mária

Született 1954-ben, Balassagyarmaton. Iskolái: 1968—72 gimnázium, Zirc; 1972—77 BME Építészmérnöki Kar. Munkahelyei: 1977—80 VÁTI, Budapest; 1980—83 Veszprém — Zirc. 1983-tól ÉSZAKTERV. Fontosabb munkái: Petőfi téri lakóház, Miskolc, 1985; CHEMOLIMPEX-vendégház — gondnoki lakás, Verseg, 1987; Kutyatelep, Miskolc, 1987; MSZMP-üdülő, Miskolc-Tapolca, 1987; Nemzeti Szalon tömb, Salgótarján, 1988.

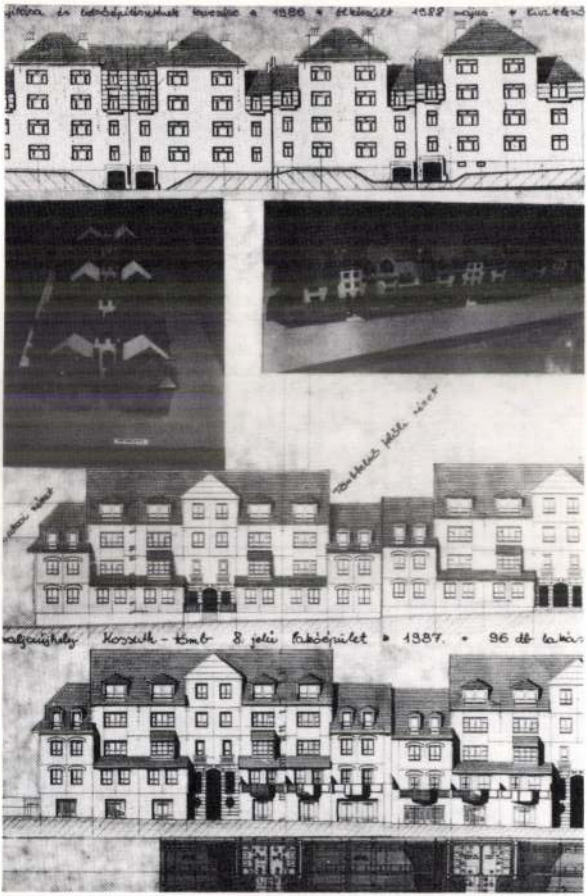

Szőke László, építész 2.) Folytatás

a „körneti építészi" tevékenységről, Mezőkövesd „Hadas" városrészének folyamatos átépülése kapcsán. Vizsítették: Horváth F. Zoltán, Rudolf Mihály, Szőke László.

5

5. A részletesen felmért házak a helyszínrajzon

Magyar Építőművészet, 1986. 4., 45-old.

Szenzációs régészeti lelet Visegrádon

Megtalálták Mátyás király üvegművészének műhelyét

Visegrád szívében, a királyi palotától és a templomtól jobbra, egy hétezer négyzetméteres magánterületen egyedülálló régészeti leletegyüttesre bukkantak az elmúlt hetekben. Az ezerhatszáz lelkes település ezáltal még egy, feltárásra, rekonstrukcióra és bemutatásra váró középkori emlékkel gazdagodott.

Az ötvenes évek óta műemléki védettség alatt álló, de igencsak elhanyagolt állapotban lévő birtokon három középkori kő- és két faépület maradványai tárultak a régészek elé, amikor augusztusban megkezdték a feltárást. Az ásatás során rövidesen egy harmincszor nyolc méteres, négy földszinti helyiséggel rendelkező, kétszintes épület körvonalai rajzolódtak ki. A téglákat és köveket összekötő habarcs anyagának vizsgálatából megállapították, hogy az épület a XIV–XV. század fordulója táján, vagyis *Zsigmond* király uralkodásának idején, főúri palotának épülhetett.

A földből tetemes mennyiségű üvegtörmelék került elő. A régészek, *Szőke Mátyás*, a királyi palota múzeumigazgatója és egykori tanítványa, *Mészáros Orsolya* a több ezer XV. századi üvegtárgyat megtalálva arra következtettek, hogy egy hajdani üvegesmester műhelyében kutatnak. Így a következő lépés az volt, hogy feltárják a feltételezett üveghutákat. Noha nem volt a „falakra írva", hogy *János* mester műhelyében ásnak, a tárgyi bizonyítékok egyértelműen arra utalnak, hogy feltételezésük helytálló.

Azt már írásos emlékek révén régóta tudták, hogy 1491-ben, *Mátyás* király halála után egy esztendővel bizonyos János mester ötezer üvegszemet szállított az esztergomi érseki palota ablakainak felújítására, ugyanis a megözvegyült *Beatrix* királyné a testvéréhez, *Estei Hyppolit* esztergomi érsekhez költözött, a királyi felség érkezésére pedig fel kellett újítani az épületet. Szőke Mátyás és Mészáros Orsolya tehát azt állítják, hogy a középkori romok János mester műhelyét takarják. A következő hetekben megvizsgálják a királyi palota területén megmaradt üvegedényeket és -cserepeket, hogy összevessék anyagukat az itt talált finom ívű palackok, kelyhek, kancsók, üvegszemek és üveggyöngyök anyagával, mert ha dokumentum bizonyítja, hogy János mester 1491-ben királyi megrendelést teljesített, feltételezhető, hogy az 1480-as években már a visegrádi műhelyben dolgozott, így ő lehetett az akkoriban zajló palotafelújítás üveges beszállítója.

Az ásatás során körvonalazódott két négyzet és két tojásdad alakú kemencét XVI–XVII. századi források alapján próbálják – egyelőre papíron – rekonstruálni.

Hogy mi lesz a páratlan visegrádi leletegyüttes sorsa, az a tulajdonos házaspár, a Műemléki Felügyelet, Visegrád városa és a magyar állam jó szándékán múlik. Azt mindenesetre már most tudni lehet, hogy két-háromszáz millió forintba kerül az épületek teljes feltárása, rekonstrukciója és látogathatóvá tétele, amire sem a magánszemély tulajdonosoknak, sem a városnak nincs pénze. Szőke Mátyás ezért a magyar állam segítőkészségében bízik. Reményei szerint 2009-re, Visegrád fennállásának ezredik évfordulójára a városnak, illetve a tizenötmillió magyarnak ajándékozza az állam ezt a különlegesen értékes, egyedülálló középkori műemlékegyüttest.

G. A. A.

(1) EMBER CX/39. (2928) 2004. szept. 26. 11 p.

SLÖKE MÁTYÁS

Szőke Mihály

ács

1777. Okány

Bal Hell 131. l

45. l.

Szöledi Mihály

ács

1716. Kolozsvár

Bal Hel. 12 g. l.

Művészi díj: Kradi evangelikus bérház terve.
Szőke N.

Művészet III. évf 1905. 406 l.

SZÖKE Sándor szobrai

MN 1995 dec 18

SZENT BORBÁLA-szobrot avattak Füzesgyarmaton a hét végén. A környékbeli földgázmező feltárásának tizenötödik évfordulója alkalmából avatták fel Szőke Sándor kötegyáni szobrászművész alkotását.

Maros köz középkori településrendjéhez. = Acta Musei de János Arany nominati, 4, 1986 263-277. ill.
Kubinyi András: Középkori városkutatásunk újabb eredményei. > 543
641. MAJOR, Jenő: On The Mediaeval Hungarian Townscape. = Periodica Polytechnica. Architecture, 30, 1986, 1-4. 169-176.
Szegfű László: Gondok és gondolatok Szeged keletkezéstörténete kapcsán. > 543

Szobrászat

642. BAK Áron: Mit ábrázol a sajóudvarhelyi dombormű? = Református Szemle, 79, 1986, 1. 35-40. ill.
643. DOMONKOS, L. S.: The Portrait Bust of a Hungarian Queen in the Art Collection of an American University. = Acta Historiae Artium, 32, 1986, 1-4. 59-62. ill.
644. EMŐDI, Ioan: Fragmentele arhitectonice renascentiste de la Pomezu [Kispapmező, várkastély]. = Crisia, 16, 1986 499-506. ill.
645. ENGEL Pál - LŐVEI Pál - VARGA Lívia: Főnemesi sírkövek a Zsigmond-kori Magyarországon. = Művelődéstörténeti tanulmányok a magyar középkorról. Szerk. Fügedi Erik. Bp., Magvető, 1986 203-233.
646. HANKÓ Ildikó: A Nyúlsziget királylánya. Árpádházi temetkezőhely. = Magyar Nemzet, 1986. január 18. 4.
647. LŐVEI Pál: Hindu-arab számjegyek a 14. századi Magyarországon [Segesd, sírkő]. = Matematikai Lapok, 32, 1986, 1-3. 25-26. ill.
648. LŐVEI Pál: A Margit-síremlék. = Magyar Nemzet, 1986. március 11. 4.
649. MIKÓ Árpád: Jagelló-kori reneszánsz sírköveinkről.

SZŐKE SÁNDOR

KOSSUTH-SZOBROT avattak Szabadkígyóson. A háromezer lelkes Békés megyei falu, Szabadkígyós első köztéri szobraként szerdán felavatták Kossuth Lajos égetett kerámia mellszobrát. A községháza előtti téren felállított mellszobor Szőke Sándor kötegyáni szobrászművész alkotása. Az alkotást a Szabadkígyósért Közalapítvány által összegyűjtött adományokból állították a Békés megyei falu Kossuth Lajosról elnevezett főterén.

MAGYAR NEMZET
2006 márc 17

iktatókönyve alapján datálva:
ilep Lajos szovátai s.lelkész
más állást s erről értesitést
ásul. P.a. 1486-1918. A levelet

t Levéltára. C 141. Ravasz László
-évkönyv IV-V. 185.

él jegyzetét.

zsgára gondolhatott, minthogy az
.-án ill. 18.-án jeles eredménnyel
iratai. Első lelkészképző vizsga

Mozgalom a Virágos Magyarországért

Országosan is a jók között

Szeghalom tagja azon 54 településnek, mely csatlakozott a Virágos Magyarországért mozgalomhoz. A tíz egyéni választókerület egymással versenyez. A versenybizottság, melynek elnöke dr. Tóth Imréné, május óta kíséri figyelemmel a vetélkedést. A legutóbbi állás alapján a 6-os számú választókerület vezetett 67 ponttal, a második helyen a 4-es kerület állt 64 ponttal, a harmadikon pedig a 9-es 61 ponttal. A legközelebbi értékelést e hét végén tartják.

Az utcák külön vetélkednek. Itt a legutóbbi állás alapján az első helyen holtverseny alakult ki a Sárrét utca és a Péter András utca között. Őket a Csaba utca, majd a Kossuth tér követte. Év végén a győztes körzetek pénzdíjakban részesülnek. Az országos versenybizottság augusztusban járta végig a szeghalmi területet, s országosan is igen jónak értékelte az itt tapasztaltakat.

Az említett versenyekkel egy időben meghirdették a város szép épületeinek vetélkedőjét is, amelyre 18 pályázat érkezett. Ezeknek a legközelebbi értékelésére is a napokban kerül sor.

(Magyari)

Holnap hálaadó szentmise orvosoknak, gyógyszerészeknek

Ősi hagyományt elevenít fel a békéscsabai belvárosi plébánia holnap este, amikor hálaadó szentmisén emlékeznek az orvosok és gyógyszerészek védőszentjeire, Szent Kozmára és Damjánra. Az este hatkor kezdődő szertartásra főleg orvosokat, gyógyszerészeket és más, egészségügyi dolgozókat várnak. Az ünnep hagyományairól Guliga György plébános a következőket mondta lapunknak:

— Szent Kozma és Damján a keleti és nyugati egyházban egyaránt tisztelt, arábiai eredetű, vértanú ikerpár volt. A tudásszomj, kivált az orvostudomány iránt, Szíriába hajtotta őket. Tanulmányaik elvégzése után a kolikiai Égében telepedtek meg. Orvosai és apostolai lettek a városnak. Sem a gyógyításért, sem a gyógyszerekért pénzt nem fogadtak el. Vértanúságot a Diocletianus-féle üldözéskor, 303-ban szenvedtek: először megkötözve a tengerbe vetették őket, de a kötelek feloldódtak, s

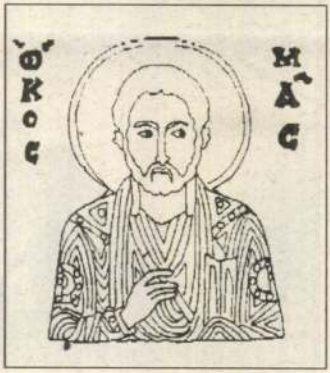

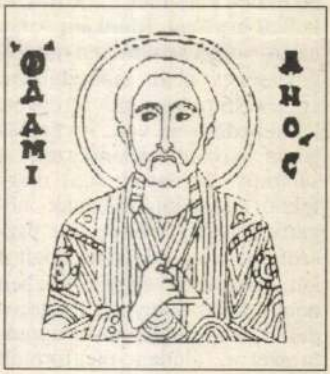

ők a partra úsztak. Ezután mágyát gyújtottak nekik, ott elájultak, de a lángok nem érték őket. Akkor nyíllal lőttek rájuk, de nem találták el őket. Végül karddal oltották ki életüket.

Konstantinápolyban a róluk elnevezett bazilika zarándokhellyé vált, ahol szokás lett, hogy a betegek bennaludtak a templomban, mert azt tapasztalták, hogy álmukban jön el hozzájuk az Úr követeként a két szent orvos és meggyógyítja őket, vagy valamilyen rendkívüli gyógymódjavaslattal segít rajtuk. Ezekről a gyógyulásokról a 6. századig visszamenő feljegyzések tanúskodnak. Kozma és Damján volt a régi budai egyetem patrónusa. Ünnepüket az egyetemi templomban az orvosi kar minden esztendőben misével ülte meg. Mindkettejük zománcképe rajta van a szent koronán, a magyarság legfőbb ereklyéjén.

—tán

A talapzat szétrobbant, de készül a másik

Szoboravató Borbála-napkor

Anyaghibásodás miatt felrobbant a Szent Borbála-szobor talapzata a hódmezővásárhelyi égetőben, ezért Füzesgyarmaton a tervezett időben a szoboravatás elmaradt.

Az ügyben a legilletékesebbet, a szobor és a talapzat alkotóját, *Szőke Sándor* kötegyáni szobrászművészt sikerült megszólaltatnunk.

— Mi is történt valójában? — kérdeztük a művészt.

— A Szent Borbála-szobrot, a tartóoszlopot és az alapot is kétféle összetevőből álló samottos anyagból készítettem. Mivel köztéren felállítandó alkotásról van szó — hogy a bírja az időjárás viszontagságait —, az elkészült kerámiát 1200 fokon kellett hevíteni. Munkám során az anyagban semmilyen rendellenességet nem tapasztaltam, égetés előtt a kész művön egyetlen repedés sem volt. Az égetés során viszont jelentkezett a samotos alapanyag nem megfelelő összedolgozásának negatív következménye. Az összeférhetetlen adagolás miatt a két összetevő égetés közben nem azonos arányban zsugorodott, s ez a különbözőség nyomta szét az általam megformált művet.

— Csak a tartóoszlop, vagy a Szent Borbála-szobor is megsérült?

— Mivel szökőkútról van szó, nemcsak esztétikai problémáról beszélhetünk, hanem a mű a vízvezetés feltételeinek is meg kell, hogy feleljen. Ezt szem előtt tartva maga a szobor, a tartóoszlop és az alap készítését is újra kell kezdenem. Ám szerencsére a Szent Borbála-szobor negatívja megvan, így azt csak ismét le kell préselni. A tartóoszlop meg az alap megformálását viszont kezdhetem elölről.

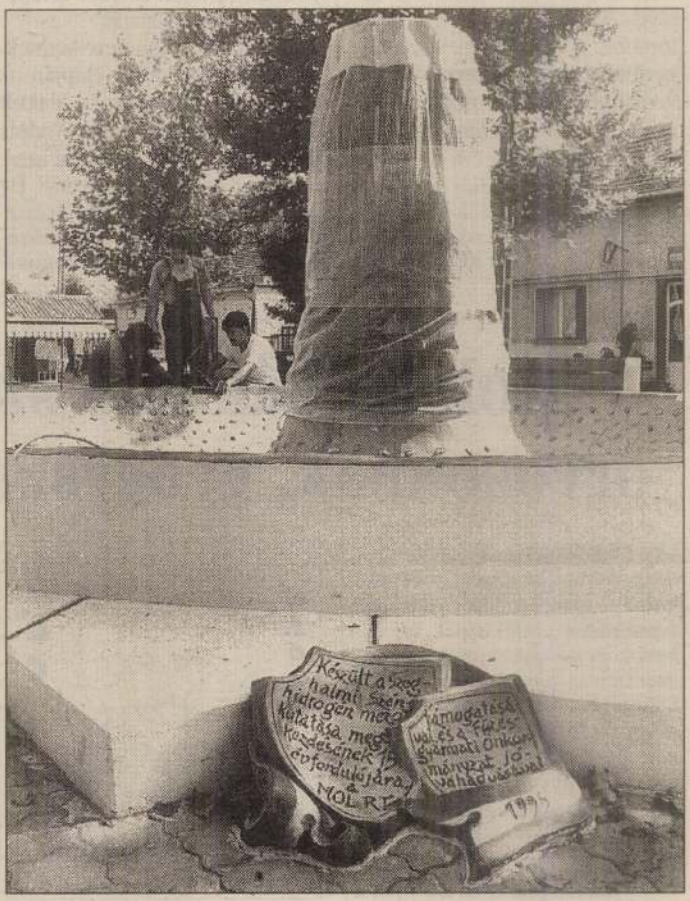

Füzesgyarmat főterén a Szent Borbála-szobor helyett egyelőre csak emléktábla emlékeztett a helyi szénhidrogén-mező megnyitásának 15. évfordulójára
FOTÓ: KOVÁCS ERZSÉBET

— A sajnálatos robbanás miatt anyagilag többe kerül-e az alkotás?

— Nem. A kecskeméti szállító ingyen biztosít új alapanyagot, így csupán az én munkám ismétlődik meg. Ám ezért természetesen nem kérek újabb díjat.

— Mikorra készül el az új mű, s miért éppen Borbála-napkor lesz az avatása?

— A teljes alkotással egy hónapon belül elkészülök, ám az időjárás lehűlésével az anyag lassabban szárad. Az avatás pedig azért lesz Borbála-napkor, mert a rendezők — Szent Borbála-szoborról lévén szó — ezt a napot találták megfelelő alkalomnak.

Magyari Barna

gazdagodjanak meg.

szüket a települési feladatokból.

erre vajmi kevés a remény.

Arpasi Zoltán

Mozgalom a Virágos Magyarországért

Országosan is a jók között

Szeghalom tagja azon 54 településnek, mely csatlakozott a Virágos Magyarországért mozgalomhoz. A tíz egyéni választókerület egymással versenyez. A versenybizottság, melynek elnöke dr. Tóth Imréné, május óta kíséri figyelemmel a vetélkedést. A legutóbbi állás alapján a 6-os számú választókerület vezetett 67 ponttal, a második helyen a 4-es kerület állt 64 ponttal, a harmadikon pedig a 9-es 61 ponttal. A legközelebbi értékelést e hét végén tartják.

Az utcák külön vetélkednek. Itt a legutóbbi állás alapján az első helyen holtverseny alakult ki a Sárrét utca és a Péter András utca között. Őket a Csaba utca, majd a Kossuth tér követte. Év végén a győztes körzetek pénzdíjakban részesülnek. Az országos versenybizottság augusztusban járta végig a szeghalmi területet, s országosan is igen jónak értékelte az itt tapasztaltakat.

Az említett versenyekkel egy időben meghirdették a város szép épületeinek vetélkedőjét is, amelyre 18 pályázat érkezett. Ezeknek a legközelebbi értékelésére is a napokban kerül sor.

(Magyari)

Holnap hálaadó szentmise orvosoknak, gyógyszerészeknek

Ősi hagyományt elevenít fel a békéscsabai belvárosi plébánia holnap este, amikor hálaadó szentmisén emlékeznek az orvosok és gyógyszerészek védőszentjeire, Szent Kozmára és Damjánra. Az este hatkor kezdődő szertartásra főleg orvosokat, gyógyszerészeket és más, egészségügyi dolgozókat várnak. Az ünnep hagyományairól Guliga György plébános a következőket mondta lapunknak:

— Szent Kozma és Damján a keleti és nyugati egyházban egyaránt tisztelt, arábiai eredetű, vértanú ikerpár volt. A tudásszomj, kivált az orvostudomány iránt, Szíriába hajtotta őket. Tanulmányaik elvégzése után a kolikiai Égében telepedtek meg. Orvosai és apostolai lettek a városnak. Sem a gyógyításért, sem a gyógyszerekért pénzt nem fogadtak el. Vértanúságot a Diocletianus-féle üldözéskor, 303-ban szenvedtek: először megkötözve a tengerbe vetették őket, de a kötelek feloldódtak, s

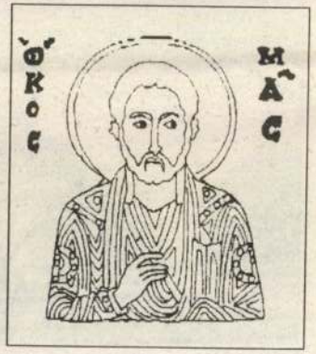

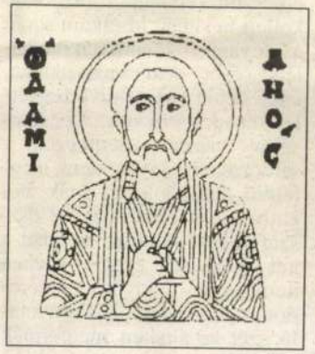

ők a partra úsztak. Ezután máglyát gyújtottak nekik, ott elájultak, de a lángok nem érték őket. Akkor nyíllal lőttek rájuk, de nem találták el őket. Végül karddal oltották ki életüket.

Konstantinápolyban a róluk elnevezett bazilika zarándokhellyé vált, ahol szokás lett, hogy a betegek bennaludtak a templomban, mert azt tapasztalták, hogy álmukban jön el hozzájuk az Úr követeként a két szent orvos és meggyógyítja őket, vagy valamilyen rendkívüli gyógymódjavaslattal segít rajtuk. Ezekről a gyógyulásokról a 6. századig visszamenő feljegyzések tanúskodnak. Kozma és Damján volt a régi budai egyetem patrónusa. Ünnepüket az egyetemi templomban az orvosi kar minden esztendőben misével ülte meg. Mindkettejük zománcképe rajta van a szent koronán, a magyarság legfőbb ereklyéjén.

—tán

Mindenkinek jár, aki előfizetőnk!

Lehetőség a megtakarításra

Egy kedvezmény, melyet csak a Békés Megyei Hírlap előfizetői kaphatnak.

Az előfizetéssel egy időben már is tagjai az előfizetői klubnak, s egy olyan lehetőség lesz a kezükben, amelynek segítségével Békés megye több üzletében és szolgáltató egységében engedménnyel vásárolhatnak.

Nem kell mást tenniük, mint fizetéskor felmutatni kedvenc lapjuk számláját.

KEZDŐDHET AZ ŐSZI NAGY MEGTAKARÍTÁS!

Aki előfizetőnk, olcsóbban vásárol!

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP ELŐFIZETŐI KLUB

A számlával házhoz visszük a megtakarítást

A havi nyugdíjat nehéz úgy beosztani, hogy jusson is, meg maradjon is a hónap utolsó napjaira. Bizony, gyakran le kell mondani olyan dolgokról, amelyek régebben kedvelt csemegéi voltak a családnak. Ám az előfizetői számla segítségével nyugdíjas olvasóink is

több száz forintot megtakaríthatnak.

Fizessen elő a Békés Megyei Hírlapra, hogy megtakaríthassa nyugdíját! Előfizethető a kézbesítőknél, a terjesztési ügynökségeken és a kiadóban.

lakos ellen indítottak eljárást.

vezésű alapítvány.

kezdéstől mintegy délig tartanak.

MÍNUSZ 20 SZEPTEMBERBEN?

Ha szeptember 18. és 29. között vásárolja meg a legkorszerűbb hordozható telefont, 20 ezer forintot megtakaríthat!

NOKIA 720

92.960 Ft helyett most csak

72.960 Ft

És ez még nem minden! Mint minden készülékünkre, a Nokia 720-asra is vonatkozik kedvezményes hitelakciónk! Így 30% előleggel 12 havi, kamatmentes részletekben fizetheti ki mobiltelefonjaink árát.

A rendszerbelépési díjat és az áfát az árak nem tartalmazzák.

M o z g á s b a n a z ü z l e t

0660 Általános tájékoztatással 24 órás telefonos ügyfélszolgálatunk készséggel áll rendelkezésére: NMT mobiltelefonról a 03-as, ingyen hívható számon, vezetékes telefonról a 265-8000 telefonszámon.

WESTEL IRODA: BÉKÉSCSABA, 5600 GYÓNI G. U. 21., TEL.: (06 66) 447-111, RÁDIÓTELEFON: (06 60) 384-000

KÉRÉSÉRE ÜZLETKÖTŐNK FELKERESI ÖNT: **ALMÁSSY ATTILA** TEL.: (06 60) 384-009, **HORTOBÁGYI LÁSZLÓ** TEL.: (06 60) 337-535

WESTEL FORGALMAZÓK: • OROSHÁZA, PHARMADENT KFT, 5900 VÖRÖSMARTY U. 2., TEL.: (06 68) 312-935, RÁDIÓTELEFON: (06 60) 304-018 • **SZENTES, ELEKTROFIL KFT,** 6600 JÓZSEF A. U. 6/B., TEL.: (06 63) 311-710, RÁDIÓTELEFON: (06 60) 337-092 • **MEZŐTÚR, KŐRÖS-AQUA BT.,** 5400 FÖLDVÁRI ÚT 6. (ALTEK IRODAHÁZ) FSZT. 11. TEL.: (06-56) 361 461 RÁDIÓTELEFON: (06-60) 327-235 • **BÉKÉSSZENTANDRÁS, KŐRÖS-AQUA BT.,** 5561 SZENTESI ÚT 4. TEL.: (06-66) 313-390 RÁDIÓTELEFON: (06-60) 304-644 • **HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, ECOPHONE GAZD. ÉS HÍRADÁSTECHNIKAI KFT.,** 6800 SZÁNTÓ K. U. 20. TEL.: (06-62) 341-239

WESTEL RÁDIÓTELEFON KFT

A talapzat szétrobbant, de készül a másik

Szoboravató Borbála-napkor

Anyaghibásodás miatt felrobbant a Szent Borbála-szobor talapzata a hódmezővásárhelyi égetőben, ezért Füzesgyarmaton a tervezett időben a szoboravatás elmaradt.

Az ügyben a legilletékesebbet, a szobor és a talapzat alkotóját, *Szőke Sándor* kötegyáni szobrászművészt sikerült megszólaltatnunk.

— Mi is történt valójában? — kérdeztük a művészt.

— A Szent Borbála-szobrot, a tartóoszlopot és az alapot is kétféle összetevőből álló samottos anyagból készítettem. Mivel köztéren felállítandó alkotásról van szó — hogy a bírja az időjárás viszontagságait —, az elkészült kerámiát 1200 fokon kellett hevíteni. Munkám során az anyagban semmilyen rendellenességet nem tapasztaltam, égetés előtt a kész művön egyetlen repedés sem volt. Az égetés során viszont jelentkezett a samotos alapanyag nem megfelelő összedolgozásának negatív következménye. Az összeférhetetlen adagolás miatt a két összetevő égetés közben nem azonos arányban zsugorodott, s ez a különbözőség nyomta szét az általam megformált művet.

— Csak a tartóoszlop, vagy a Szent Borbála-szobor is megsérült?

— Mivel szökőkútról van szó, nemcsak esztétikai problémáról beszélhetünk, hanem a mű a vízvezetés feltételeinek is meg kell, hogy feleljen. Ezt szem előtt tartva maga a szobor, a tartóoszlop és az alap készítését is újra kell kezdenem. Ám szerencsére a Szent Borbála-szobor negatívja megvan, így azt csak ismét le kell préselni. A tartóoszlop meg az alap megformálását viszont kezdhetem előlről.

— A sajnálatos robbanás miatt anyagilag többe kerül-e az alkotás?

— Nem. A kecskeméti szállító ingyen biztosít új alapanyagot, így csupán az én munkám ismétlődik meg. Ám ezért természetesen nem kérek újabb díjat.

— Mikorra készül el az új mű, s miért éppen Borbála-napkor lesz az avatása?

— A teljes alkotással egy hónapon belül elkészülök, ám az időjárás lehűlésével az anyag lassabban szárad. Az avatás pedig azért lesz Borbála-napkor, mert a rendezők — Szent Borbála-szoborról lévén szó — ezt a napot találták megfelelő alkalomnak.

Magyari Barna

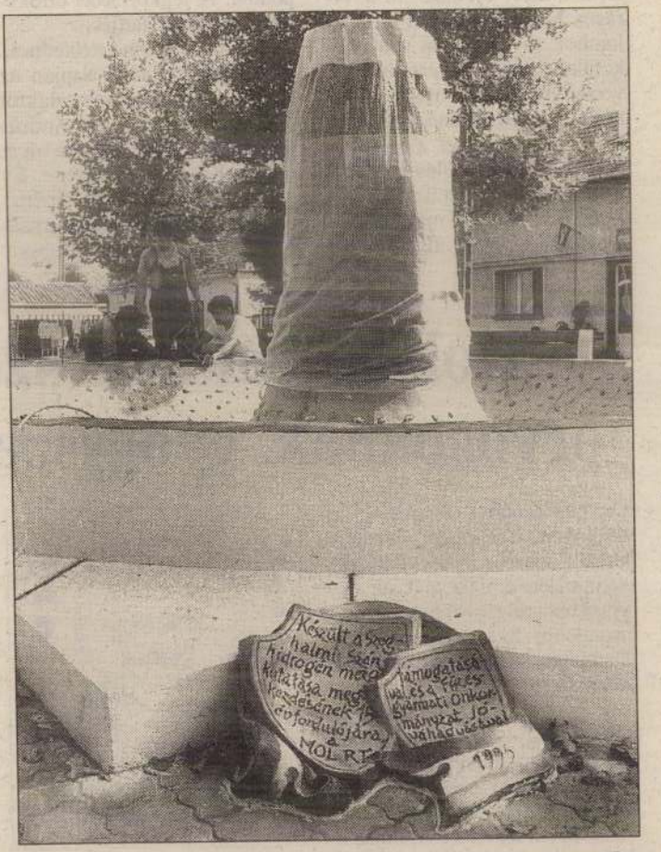

Füzesgyarmat főterén a Szent Borbála-szobor helyett egyelőre csak emléktábla emlékeztett a helyi szénhidrogén-mező megnyitásának 15. évfordulójára

FOTÓ: KOVÁCS ERZSÉBET

Szőllős vár
Ugocsa vm.

l.
Hadtört. Közl
1914. 636-l.

a védelemnek az a célja, hogy sorozatos botrányokkal befolyásolja az esküdteket.

A délelőtti tárgyalás végén a védelem Winchkler ügyész megidézését javasolta, amit az elnök azzal utasitott el, hogy ha történtek szabálytalanságok, akkor azok ugyis kiderülnek a tárgyalás során.

A délután folyamán Haverda Mariska kihallgatására került a sor.

— Ön a gyilkosság büntettében bünsegédséggel van vádolva, — hangzik az elnök erélyes szava. — Bünösnek érzi magát?

— Nem, — feleli Mariska a legnagyobb lelki nyugalommal.

Az elnök kérdéseire elmondja Jánosyval való ismeretsége történetét. Jarmatzkytól már elvált, amikor egy alkalommal Jánosy elvitte hozzá kisfiát. Az ismeretségből később szerelem lett.

— Tehát ugy érti ezt, — kérdezi az elnök, — hogy Jánosy megszerette önt és ön is szerette Jánosyt?

Visszhang

Sinkó doktor dolgai

Véletlenül a kezembe került az önök újságjának 1994. szeptember 12-ei száma, amelyben egy néprajzkutató a „Lűjed Sinkó, ... meg Sinkó." szólás eredetét próbálja megmagyarázni. A szólás nem csak Dobozon, hanem Mezőmegyeren is ismert, olyan értelemben használják néha „Csináljad csak, úgyis baj lesz belőle." A néprajzkutató eredetkutatása kissé hiányos, ezt szeretném kiegészíteni.

A szólásban szereplő Sinkó valóban élő alak volt. Valahol a Felvidéken volt orvos, majd amikor nyugállományba ment, akkor költözött Békéscsabára. A leírtakkal ellentétben nem folytatott praxist Békéscsabán, de azok elmondása szerint, akiket mégis hajlandó volt gyógyítani, jó orvos volt — jól állapította meg a betegséget és jó gyógyszereket javasolt. Sinkó doktor megvette azt a területet a Berényi út mellett, melyen most a „Petrovszki-Industri" van; határai a kövesút, a belvízcsatorna a megyeri katolikus temetőig, a villanyoszlopok sora, a konzervgyári vízkivételi műig bezárólag. Lakóháza, az új létesítmény mögötti tanyaszerű épület ma is megvan, előtte volt az igen érdekes, három tető alatt álló présház, ma már ritka az ilyen épület, így nézett ki: ... A lakóépület és a présház háromszögében, az udvaron állt az említett ágyúnak a kiépített talapzata — Sinkó innen lőtt. (Édesanyám a 70-es években járt ott, akkor a talapzat épségben megvolt — tehát valószínűtlen az ágyú felrobbanásának története — ilyen történet nem is él a mezőmegyeriek emlékezetében — mivel akkora robbanás, amit leírtak valószínűleg szétvitte volna az ágyú talapzatát is. Az ágyú valamiféle mozsárágyú lehetett, mert az emlékezet szerint eléggé meredek szögben lőtte ki a lövedékét.) A bejáróút mellett Sinkó kutat fúratott (artézit), a kút vizével pedig két halastavat táplált, az egyik le volt mélyítve a földbe, a kitermelt földből gátat csináltatott, ez volt a második halastó. A földszint alatti elmocsarasodott, a gát maradványait ma lőtérnek használják, de még felismerhető az eredeti alak.

A megvásárolt földbe nagyüzemi szőlőt telepített, a terület parcellákra volt osztva (járásnak hívták), és a parcellák szerint folyt a szőlőművelés. A metszést minden évben a Felvidékről hozatott, fogadott szakemberek végezték, a többi munkát helyi napszámosokkal végeztette. Napszámosként gyakran dolgozott ott nagyanyám és édesanyám is. Így egyszer tanúi voltak egy felhőszakadásnak is. A szőlőben éppen szüreteltek, és Békéscsaba felől óriási viharfelhő közeledett. A szüretre nagyon nem hiányzott a nagy eső, így Sinkó lőtt. Édesanyámék csak egy nagy durranást hallottak, és a felhőbe egy körülbelül vizeskanna nagyságú fehér lövedék fúródott, szabad szemmel látni lehetett a röpülését. A lövés után a felhő elkezdett gomolyogni, majd szétoszlott, és csak jelentéktelen mennyiségű eső esett a szőlőre.

Visszatérve a szólásra: a környékbeli parasztemberek szabályosan gyűlölték Sinkót, mert földjeik fölül elkergette az esőt, a csapadékot a saját kénye-kedve szerint, és a másfajta növények kárára. Ezért mondogatták, amikor esőfelhő közeledett: „Lűjed Sinkó, ... meg Sinkó". Várták, mikor dördül el valóban az ágyú és elkergeti-e az esőt hozó felhőket.

Sinkó doktor halála után a szőlő a szakszerűtlen kezelés, művelés miatt tönkrement, ki kellett vágni. A Sinkó-birtokból áll még a lakóépület, a kút köré emelt épület, a halastavak maradványai és megvan még a kövesút felől a birtokot egykor teljesen körülölelő, mindenféle szúrós növényekből telepített, tolvajok ellen védő élősövény. Ez a sövény még ma is olyan hatásos, hogy megfelelő eszközök nélkül lehetetlen rajta átjutni, pedig néhányszor már tövig levágták a szúrós bokrokat. A présházat az én gyermekkoromban, a második világháború után bontották le, a kút vize úgy tudom elapadt.

Sinkó doktorról néhány történetet őriz az emlékezet, kettőt én is tudok:

Sinkó doktor élete vége felé már igen sokat ivott. Egyszer szüretkor ült a présház közelében lévő WC-n félrészegen és ordítozva ütötte a falat: Itt én vagyok az úr, itt én vagyok az úr..." A présházban fiatalok dolgoztak, taposták és préselték a szőlőt, jót nevettek a WC-ből jövő hangokon — hol nevezi magát úrnak Sinkó. Erre a doktor kirohant a WC-ből egyszál gatyában azzal: „Hol a puskám, adjátok ide a puskám, mindjárt lelövöm őket..." Az idősebbek, akik ismerték, tudták, hogy részegségében képes fenyegetését valóra váltani, szóltak a nevetőknek, hogy bújjanak el a szőlőben, egyikőjük biciklin beszaladt a csendőrökért, mert akkor már csak a csendőrök tudták megfékezni. Ők is tudták ezt, mert vágtában jöttek lovon a feldühödött embert lecsillapítani.

Sokszor bement Megyerre inni a Dohányos-féle kocsmába. (Ma már nincsen meg.) Éjszaka, mikor már holtrészegre itta magát, „megjelent Anka, a szolgálóleánya egy kétkerekű kordéval, mely elé egy csacsi volt befogva, felpakolta a részeg embert a kordéra (keze, lába lelógott) és hazavitte. Sinkó közben azt hajtogatta: Nem oda Buda, nem oda Buda..." , de hagyta magát hazavinni.

Anka egyébként született szlovák lány volt, még a Felvidékről hozta magával Sinkó, magyarul alig tudott.

Hát ennyit kiegészítésül Sinkóról, a doktorról és a birtokáról.

LACZÓ PÁL,
BÉKÉSCSABA

Emlékezetes napok

Budapesten, 1994. október 1—2-án a Magyarországi Gyermekbarátok Mozgalma megszervezte a gyermekbarátok találkozóját. Iskolánk tanulói nagy izgalommal készültek, hiszen többen szerepeltek a műsorban, illetve sportolóink az „olimpián" versenyezhettek. Mozgalmas napok voltak ezek. Szerepelt a programban túra a Normafától a Libegőig, a főváros megtekintése felülnézetből a Libegőről, próbák a fellépésre és a versenyekre a szálláshelyen.

Másnap megtekintettük a Halászbástyát és a Mátyás-templomot. Majd a fellépésünk következett. A modern táncot bemutatóknak és aerobicosainknak hatalmas sikere volt. A hosszú műsor után szendvicset és csokoládét kaptunk. A megígért tábortűz és a diszkó sajnos elmaradt, de mi így is kitűnően éreztük magunkat. Harmadnap a kispesti sportpályán szerepeltek eredményesen sportolóink. A fociban ugyan nem értünk el eredményt, de futásban a 3. osztályos Szabó Szilvia nagyon jól teljesítet: 400 méteren I. helyezést, 4x100 méteres váltófutásban III. és a 100 méteres futásban is III. helyezést ért el. Az eredményhirdetés után boldogan indultunk haza. Köszönjük a szép napokat a szervezőknek, felkészítőknek, tanárainknak.

BERENDI JULIANNA 8. B OSZTÁLYOS TANULÓ, DOBOZI ÁLTALÁNOS ISKOLA

Éjjeliőr kellene. Békéscsabán a belvárosi óvodában és bölcsődében egymást érik a kisebb-nagyobb éjszakai rongálások. A bölcsődében a gondozók egymást felváltva őrzik a kerti játékokat, vízcsapokat. Az óvodában az udvarban felállított játékokat féltik: legutóbb a tűzoltókat kellett kihívni, amikor valaki meggyújtotta egy mászóka kötelét. Az óvoda és a bölcsőde vezetői a rendőrség és a környéken lakók segítségét kérik: figyeljenek kicsit jobban oda a környékre és segítsék megakadályozni az ilyen eseteket!

Fotó: Such Tamás

MAGYAR ÁLLAMPAPÍR

Lakossági Kincstárjegy 1994/II. 24%

Ogilvy&Mather

Legyen mindig elérhető

Van olyan megtakarítása, melyet nem konkrét célra gyűjt, tehát nem is tudja, hogy mikor szeretné felhasználni? Van olyan megtakarítása, melynek bármikor mobilizálhatónak kell lennie, de azért a kamatról sem szeretne lemondani? Megtakarított pénzének egy része mindig elérhető lehet, ugyanakkor előnyösen kamatozik. Mindössze a megfelelő befektetésre kell rátalálnia. Ez a Lakossági Kincstárjegy. A Lakossági Kincstárjegy Magyar Állampapír, így visszafizetését és kamatait az állam garantálja. Az Ön követelése nem évül el, bármely értékesítő fiók köteles visszaváltani az Ön Lakossági Kincstárjegyét.

A Lakossági Kincstárjegy 1994/II. 1 éves futamidejű állampapír, amely azonban bármikor visszaváltható. A kamat mértéke a visszaváltás időpontjától függ:

0– 60 napig	évi 0%
61– 90 napig	évi bruttó 12%
91–180 napig	évi bruttó 14%
181–270 napig	évi bruttó 23%
271–364 napig	évi bruttó 23,5%
365. napon	évi bruttó 24%

Ha tehát szeretné pénzét egyszerűen, rövid távon is jó hozamra befektetni, válasszon egy rugalmas megoldást.

A Lakossági Kincstárjegy folyamatosan kapható az alábbi forgalmazóknál: Budapest Értékpapír és Befektetési Rt. 1052 Budapest Deák F. u. 5. tel: 1-266-2251 (vezető forgalmazó) • **Budapest Bank Rt.** Békéscsaba, Hunyadi tér 10. • **Coopturist Rt.** Békéscsaba Andrássy u. 6. (a New York Bróker Budapest Kft. ügynökeként) • **MNB Békés Megyei Igazgatósága** Békéscsaba, Dózsa Gy. u. 1. • **OTP Bank Rt.** Békéscsaba, Gyula, Mezőkovácsháza, Orosháza, Szarvas, Szeghalom, Békés, Battonya, Csorvár, Gyomaendrőd, Mezőberény, Sarkad, Tótkomlós

LAKOSSÁGI KINCSTÁRJEGY
ÁLLAMPAPÍR

A TÖBBSZÖRÖS BIZTONSÁG

Földink volt. *Krecsmárik Endre tanár, régész 1930-ban ezen a napon halt meg Szarvason. Egyetemi tanulmányait a budapesti tudományegyetem bölcsészkarán végezte, majd hallgatója volt a Képzőművészeti Főiskolának is. 1907-ben a szarvasi evangélikus tanítóképzőben kezdte működését, ugyanitt 1914-ben igazgató. 1919-ben a helyi direktórium vezető tagja, az oktatásügy irányítója, ezért 1922-ben megfosztották állásától, 1930-ban kinevezték az MNM-hez archeológusnak. A Körös-kultúra neolitikum kori műveltségének feltárásával foglalkozott.*

Gyermekmozgalom. Október utolsó napján a végegyházi iskola iskolaszéke egy nagyon aktuális témát dolgozott fel. A rendszerváltás folyamán sok helyen automatikusan megszűnt az úttörőcsapat, de helyét nem vette át más szerveződés. A nevelőtestület úgy határozott, hogy a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltése érdekében, nevelési lehetőségeit kihasználva pótolja ezt az űrt, és helyi gyermekszervezetet hoz létre. Az ülésen, amelyen a nevelők és a szülők is meghívottként részt vettek, *dr. Juhászné Ceglédi Ibolya*, a békéscsabai főiskola adjunktusa mutatta be a mai magyarországi gyermekmozgalmakat. Ezt követően *Kálmán János* intézményvezető vázolta azt a helyi elképzelést, amely az ottani lehetőségekre építve értelmes feladatok elé állítaná a végegyházi diákokat.

Az Erzsébet-díj és a szerencsés szavazók

November 14-én lesz a díjkiosztó gálaműsor Szolnokon

A kulturális-művészeti élet ünnepnapja közeledik: az Erzsébet-díjkiosztó gála, amelyre az idén november 14-én a szolnoki Szigligeti Színházban kerül sor. (A televízió november 19-én sugározza.) S hogy kik vehetik át az alapító *Speter Erzsébettől* a rangos művészeti díjat, azt szavazataival maga a közönség döntötte el. Az Erzsébet-díj szavazólapját mi is közzétettük, s a beküldők közül — mint arról már hírt adtunk — megyénkből ketten nyertek ötezer forintos vásárlási utalványt: *Megyeri Ferencné* Gyuláról, és *Krucsai Jánosné* Medgyesegyházáról. A minap megkerestük őket.

— Gratulálunk a nyereményhez! Mióta kíséri figyelemmel az Erzsébet-díjat?

Megyeri Ferencné: — Kezdettől fogva. Minden évben kitöltöm és beküldöm a szavazólapot, aztán várom a díjkiosztó gálát a tévében. Ott legalább láthatunk jeles színészeket, mert egyébként olyan kevés már a tévéjáték, színházi közvetítés, hogy mi, vidékiek hovatovább csak hírből ismerjük a művészeket.

— A tavalyi gálából kire emlékszik?

— Természetesen Erzsébet asszonyra, olyan személyiség, akire oda kell figyelni, olvastam, hogy a ruháit maga tervezi. Azután pedig *Benkő Gyulára*, no és persze *Esztergályos Cecíliára* és *Moór Mariannra*, remélem, az idén is ők vezetik a műsort.

— Szerencsés embernek érzi magát?

Krucsai Jánosné: — Szívesen játszom, nagy rejtvényfejtő vagyok, olykor nyerek is. De azért leginkább a munkához van nekünk szerencsénk, a két kezünk munkájával értük el, amit elértünk az életben.

— Megkérdezhetem, hogy mire költik a vásárlási utalványt?

— Jaj, azt hadd meséljem el, amikor megtudtuk, hogy nyertünk! Éppen nagy munkában voltunk itthon, a férjem meg az öcsém a szekrényt cipelte, mondom nekik, tegyétek le gyorsan, nagy újság van, nyertem! Majd' elejtették a jókora bútort. Még nem döntöttünk, mit vásároljunk, de itt a karácsony, lesz helye, száz is.

— Ismeri magát az Erzsébet-díjat is?

— Hogyne! Szeretek tájékozódni. Az alapítóra eleinte fújtak nálunk, mert szokatlan dolog volt, meg gondolom, irigyelték. Tiszteletreméltó gesztus, hogy a magyar művészetre áldoz a saját pénzéből. Nemes dolog. Szerintem páratlan értékű az, amit ő vállalt és biztosan maradandót alkotott.

— Mit üzen a díjalapítónak?

— Nagyon sokáig folytassa! Megígérem, én is folytatom, erre szívesen szavazok minden esztendőben. És természetesen kíváncsian várom a díjkiosztó gálaműsor tv-közvetítését.

TÓTH IBOLYA

Elismerés képzőművészeknek

A csorvási környezetvédelmi program kapcsán a II. Vadászati, halászati és környezetvédelmi képzőművészeti kiállítás anyagát — amelyet augusztusban Gyulán, a Várexpo '94 keretében is megszemlélhettek az érdeklődők — a csorvási művelődési házban a közelmúltban állították ki.

A kiállításon szereplő negyvenhat képzőművész közül három alkotását díjjal jutalmazták a rendező szervek. *M. Valaczkai Erzsébet* szentdomokosi festőművész a gyulai Hőforrás Üdülőszövetkezet egyhetes gyulai üdülését nyerte. *Szőke Sándor* kötegyáni szobrászművész, restaurátor a Kötegyáni Vadásztársaság ajándékát kapta. *Cserajs Jánosné Hrabovszki Ilona* csorvási naiv festő munkáját Csorvás Község Önkormányzata jutalmazta.

Cserajs Jánosné azt vallja: csak akkor tud festeni, ha öröm van a szívében, és ezt az örömet szeretné embertársaival megosztani. Első kiállítását Békéscsabán, a megyei művelődési központban rendezték 1978-ban. Azóta Csorváson, Békésen, Orosházán, Budapesten, Szegeden és Kecskeméten is kiállított

Szőke Sándor Gyulán született 1962-ben. Gyermekkorát Kötegyánban töltötte. A képzőművészeti főiskola szobrász-restaurátor szakát 1987-ben fejezte be. Jelenleg feleségével és két gyermekével Kötegyánban él. Az utóbbi években főleg emlékműveket, cégéreket és kisplasztikákat készített

M. Valaczkai Erzsébet Orosházán született 1958-ban. Gyerekkora Pusztaföldvárhoz kötődik. Az orosházi Táncsics Mihály Gimnáziumban (itt kezdett el festeni 1974-ben) érettségizett, majd 1980-ban elvégezte a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola biológia-rajz szakát. Főleg ceruzával, tollal pasztellal és olajjal dolgozik.

Kamarai küldött választások

A héten, több napon át választási gyűlést rendez a Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara megalakításáét előkészítő Ideiglenes Kamarai Szervező Bizottság.

Tegnap a 3. választási osztályhoz tartozó könnyűipar és élelmiszeripar képviselői találkoztak Békéscsabán, az ifjúsági házban, ahol sor került a megyei küldöttgyűlés küldötteinek megválasztására, majd pedig a választási osztály delegáltjainak megválasztása történt meg a kamarai szervezőbizottságba.

Osztályelnöknek Hatos Istvánnét, az UNICON Rt. elnök-vezérigazgatóját, alelnököknek pedig: Gonda Károlyt, a gyomaendrődi Bútoripari Szövetkezet elnökét és Papp Józsefet, a MERIAN Orosháza Rt. vezérigazgatóját választották.

Ma az 1-es és 2-es osztályhoz tartozók választási gyűlésére kerül sor (ide a többségi állami és önkormányzati cégek tartoznak), csütörtökön pedig a szolgáltatások, nehézipar, gépipar, építő- és építőanyag-iparhoz tartozó cégek képviselői választanak küldötteket.

Most jó menni hivatásos katonának?

Több közép- és felsőfokú katonai tanintézetben tartanak a közeljövőben nyílt napot és a honvéd gimnáziumokban, szakközépiskolákban továbbtanulni szándékozók jelentkezési lapjának december 20-áig — az általános iskolákban megtalálható egységes formanyomtatványon, nulladik jelentkezésként — kell befutni a megyei hadkiegészítő parancsnoksághoz. Mivel nincs messze a határidő, Nagy Zoltán századost, pályára irányító főtisztet a részletekről kérdeztük.

— Gimnáziumi képzés Egerben, Győrben, Szegeden és Szolnokon, középiskolai pedig Tápiószecsőn, Szabadszálláson, Vácott, Orosházán és Budapesten indul az 1995—96-os tanévben — kezdte. — A felvételikre januárban és februárban kerül majd sor. Akik aztán a 4 év elteltével eredményes érettségi vizsgát tesznek, sikeres felvételi után főiskolai tisztképzésen folytathatják tanulmányaikat. Akik nem jelentkeznek, vagy nem nyernek felvételt felsőfokú tanintézetbe, azok egyéves szaktiszthelyettes-képzésben vehetnek részt. Tisztképzés Szentendrén, Budapesten és Szolnokon folyik, a tiszthelyettes-képzésnek pedig az említetten kívül több módja van, a végzettségtől függően. Egyébként a budapesti és a szolnoki főiskola egyes szakjaira lányok is jelentkezhetnek.

— A katonai gimnáziumokba, középiskolákba jelentkezők mindig kíváncsiak arra, milyen juttatásokban, ellátásban részesülnek.

— A tanulmányi eredménytől függően ösztöndíjat kapnak és többek között térítésmentes kollégiumi elhelyezésben, tanszer- és orvosi ellátásban, étkeztetésben részesülnek.

Lehetőségük nyílik a gépjárművezetői engedély megszerzésére is.

— Gondolom, a nyílt napokon betekinthetnek az érdeklődők a tanintézetek életébe. Hol és mikor tartják ezeket?

— Orosházán november 11-én, Szolnokon 12-én, Tápiószecsőn 18-án, Vácott és Szegeden 25-én, Szabadszálláson december 6-án, Egerben pedig november 7—11 között minden nap. A főiskolák közül Szolnokon november 12-én, Szentendrén december 1-jén és Budapesten december 8-án rendeznek nyílt napot.

— A katonai pályát „kiszemelők" ezenkívül hol kaphatnak bővebb tájékoztatást?

— Békéscsabán, a megyei hadkiegészítő parancsnokságon (Andrássy út 67—69.), illetve telefonon a 447-566-os szám 51-es mellékén. Emellett szívesen adunk tájékoztatást az iskolákban is, ha hívnak és igénylik ezt.

NY. L.

A hit és a magyarság megtartásáért

Indulatok nélkül, türelemmel

Gémes István evangelikus lelkész 1956-ban távozott az országból. A kezdetektől fogva lelkészként tevékenykedett, munkájában mindvégig kötődött a határainkon túl élő magyarsághoz. Dolgozott Dániában, Svédországban, Norvégiában, Brazíliában, Németországban. Anyanyelvi szinten beszéli a szlovákot, németet és portugált. Brazíliában született három gyermekével csak magyarul beszél. Ma Stuttgartban él, nyugdíjas, de lelkipásztora az ottani magyar közösségnek. Eddig három könyvet írt és adott ki. Rendszeresen „hazajár". Szarvasi tartózkodásakor evangelizáció keretében találkozott a hívekkel. Ekkor beszélgetett vele munkatársunk.

— Ön mindvégig figyelemmel kísérte a magyarországi egyházak helyzetét. Most valóban szabad vallásgyakorlás van. Él-e ezzel a lehetőséggel az egyház, élnek-e vele az emberek?

— E témában már külföldön élő lelkésztársaimmal is voltak vitáim. Nekem az volt az álláspontom, hogy nem szabad arra az időre várnom, hogy fehér lovon majd belovagolunk Magyarországra, és megmondjuk a magyaroknak, mit kell tenniük. Igaz, hogy mi sok mindent tanulhattunk, amit itthon nem tanulhattak. Ezzel gazdagabbakká lettünk, de nem hatalmasabbakká. Ezért az az álláspontom, hogy ha meghívnak, eljövök — mint most is —, de nem okítani akarok, hanem lelkileg szeretném gazdagabbakká tenni az embereket.

A kérdésére válaszolva: én már a sötét, nehéz években is óvtam itthon élő barátaimat attól, hogy egy messiási korszak eljövetelére várjanak, amikor majd minden jóra fordul. Azt is mondtam: jaj nektek, ha egyszer a totalitáris rendszer ugyan elmúlik, de jön a szekularizáció — az elvilágiasodás — sokkal nagyobb hatalma. Akkor mit fogtok tenni? Nekem az az érzésem, hogy az egyikre vágyakozva készült mindenki, de a másikra nem. És itt jött a nagy csalódás.

— Milyen jeleit látja ennek a csalódásnak?

— A szekularizáció két veszélyt rejt magában. Az egyik: az orientálódás hiánya. Nincsenek olyan értékek, amelyekhez az emberek ragaszkodni tudnának, amelyeken épülhetnének. A másik: az elmúlt négy esztendőt vajon arra használták-e fel a magyarországi egyházak, amelyekért vannak: az evangélium, az örömhír hirdetésére, vagy pedig arra, hogy stabilizálják a helyzetüket? Félek, hogy az utóbbira.

Elismerem, fáj nekünk az, hogy 40 vagy 50 éve galád módon kitúrtak bennünket iskoláinkból, szeretetotthonainkból, elvettek ezt, elvettek azt. De vigyázzunk! Mert, ha most azzal foglalkozunk, és abban merül ki minden erőnk, és minden eszközt arra használunk, hogy ezekért menjünk a barrikádokra, elveszítjük az emberek rokonszenvét. Akkor jönnek a szekták, és elviszik az embereinket.

— Bár azt mondta, nem akar kioktatni senkit; mégis mit mondana, mi legyen most az egyház politikája?

— Az itthoniaknak kell tudniuk, mi a helyzet, mik azok a lehetőségek, amiket ki kell használni. Én csak késve kérem a testvéreimet, barátaimat, hogy a prioritások listáját újra és újra vizsgálják felül.

— Mit tenne az élére ennek a listának?

— Nagyon sok a sérült ember ebben az országban. Itt globális, nagy koncepciókkal sokat nem érünk el. Nem globalitásra van szükség. Az egyház forduljon egyénileg azok felé az emberek felé, akiket 50 vagy nem tudom hány éven át megnyomorítottak.

Húsz éven át felépítettem Németországban egy magyar protestáns gyülekezetet. Én egy tipikusan lutheránus vidékről származom, és magam annak is tartom. Most lelkész vagyok egy hatalmas, református kokból, evangelikusokból, baptistákból, szabadegyháziakból, görög katolikusokból, sőt római katolikusokból álló gyülekezetnek. Nálunk természetes, hogy együtt élünk. Azt fájlalom, hogy hazajövet mindenki úgy néz rám, mintha a Holdról jöttem volna ide, vagy mint aki megtagadta saját hitét. Nem tagadtam meg! Igenis, lehetséges mindenféle felekezetből összejött kereszténységet egy közös nevezőre hozva valamiképpen megtartani. Ez a hit és a magyarság megtartása érdekében történik. Én ennek a gondolatnak vagyok apostola és misszionáriusa.

KUTAS FERENC

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726
1971 DEC

VILÁGOSSÁG

Szőke Szabolcs

1021

Szőke Szabolcs: Gyár előtt (Pasztellkép, részlet)

tője egy Lodovico Sforza il Moro fényét volt hivatott emelni; mitológiai karneválokat, tűzijátékokat kellett szerveznie. *A jelentéktelenség halhatatlanságát.*

Második napja ülök itt, a világnak tán legegyszerűbb kápolnájában. Az egyházi pompának minden sallangja kikopott innen: itt csak Michelangelo maradt: az ő látomásainak színviharzása; a biblia egész mitológiája az emberi testek szédítő hullámzásában az égmagas mennyezeten.

Tiszteletteljes csöndben zarándokol ide a nagyvilág. Mint valami új istenség elé. Nem fejet hajtani, hanem ellenkezőleg: szinte kihívóan az égre vetve szemét. Minden lehetséges szenvedélyünkkel oda rakott föl bennünket a firenzei óriás. Szinte hallom faunkacagását; a híres „átejtés" elégtételének öröme kavarog a mennyezeten. A mecénás rendelése a szokásos volt, a közönséges ikonográfia; a roggyant képzelet okvetetlenkedése a garasos gondokkal küzdő Zseni orra előtt. Uram, tizenkét apostolt akarok! Egy Jeromost, egy

ép — ezüst Mezőben

dagsága, Babits választékos pontossága mind szóba jöhetne. Lehetne külföldi írókat is sorolni. Mindezt lehetne, csak épp értelme nem volna. Illés Endre novellisztikája nem arról szól, hogy súlyosabb akart lenni Móricznál, elegánsabb Kosztolányinál vagy pontosabb, mint Babits. Ő mindössze két emberi képesség létét vagy hiányát akarta megérzékíteni. Ezek a szépség és a szeretet.

Ezt világítja meg a legelső elbeszélésben, a *Szigorlat*ban, s ezt az utolsóban, *A szalag*ban is. Az előbbi egy kitűnő medikus vizsgáját és bukását beszéli el. A tökéletesen fölkészült diagnoszta bravúros főnnyel, a páciens füle hallatára vágja ki a helyes feleletet: a beteg kart csonkolni kell. S már hiába a leckekönyvbe írt jeles, hősünk nem szabadulhat a szégyentől, orvoshoz méltatlanul viselkedett. A klaszszikus szerkezetű, első személyben elbeszélt novella feszes kádenciával zárul: „Nincs tovább. Felnőttek vagyunk, nekünk már nem adatott meg a kegyelem, mint a boldog áratlanoknak. Minden tettünkért vállalni kell a felelősséget, semmi alól nincs feloldozás." A negyvenet évvel később keltezett utolsó novella ugyanazt a történetet mondja el, de a forma és a szemlélet merőben más. A halálos beteg titkát egy gyermek mondja meg a hősnek, ártatlan-ártó könyedséggel. A szűkszavú információk, a csak vázlatosan jelzett helyetek nem engednek kitérőt, kommentárt. Mégis fölrajzolódik bennünk az első novellát befejező mondatok szomorú változata: „Felnőttek vagyunk, nincs kegyelem sével, hanem a szeretet és szépség szolgálatában töltött élet fölidézésével.

A két elbeszélés közé eső másfélszáz írás gazdag zenekari előzménye ennek a kódának. Az ember érzelmi képességének vizsgálata közben egészen a preparátum-steril helyzetekig eljut: lehántja a társadalom, a történelem determináló jegyeit, hogy férfi és nő kapcsolatának titkát megfejthesse (Zsuzsa, Hamisjátékosok); máskor keleti mesék színes jelmezébe öltözteti a pőrén is megfejthetetlent (Történet a szerelemről és a halálról), vagy más-más befejezést ír egyazon expozícióhoz, mint a vegyész, aki reagensekkel vizsgálja az ismeretlen elemet (A szerelem törékenysége). A fiatal Illést elsősorban ez a, néha már laboratórium-tisztaságú analízis vonzza. A magyarázatot keresi. A hatvanas évek derekától fogva azonban kiszorítja a belátást, az érvelő, elemző, oknyomozó magatartást: vonzások és taszítások causa sui — keletkeznek. Illés tehát „úgy tesz", mintha csak leírná, csattanót, tanulságot nem keresve a különféle történeteket, viselkedéseket. Ezzel a látszólagos passzivitással különös szellemi feszültségbe hozza az olvasót, mintegy újra megéleti azt az állapotot, amiről ars poetica értékű vallomásában, a Sceauxban szól. Megvallom, hozzám ezek az elbeszélései állnak legközelebb. A kísérleti egerek, A látogató, a Színészek, az Ostya nélkül, a Próbafelvétel, az Egy jelentés, az Éjjeli les. Hányféle öreg, elrajzolt arc, megcsonkított érzés — és mind önmagáért beszél

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1980 SEP 27
ÉLET ÉS IRODALOM
Szőllős Irén
1021

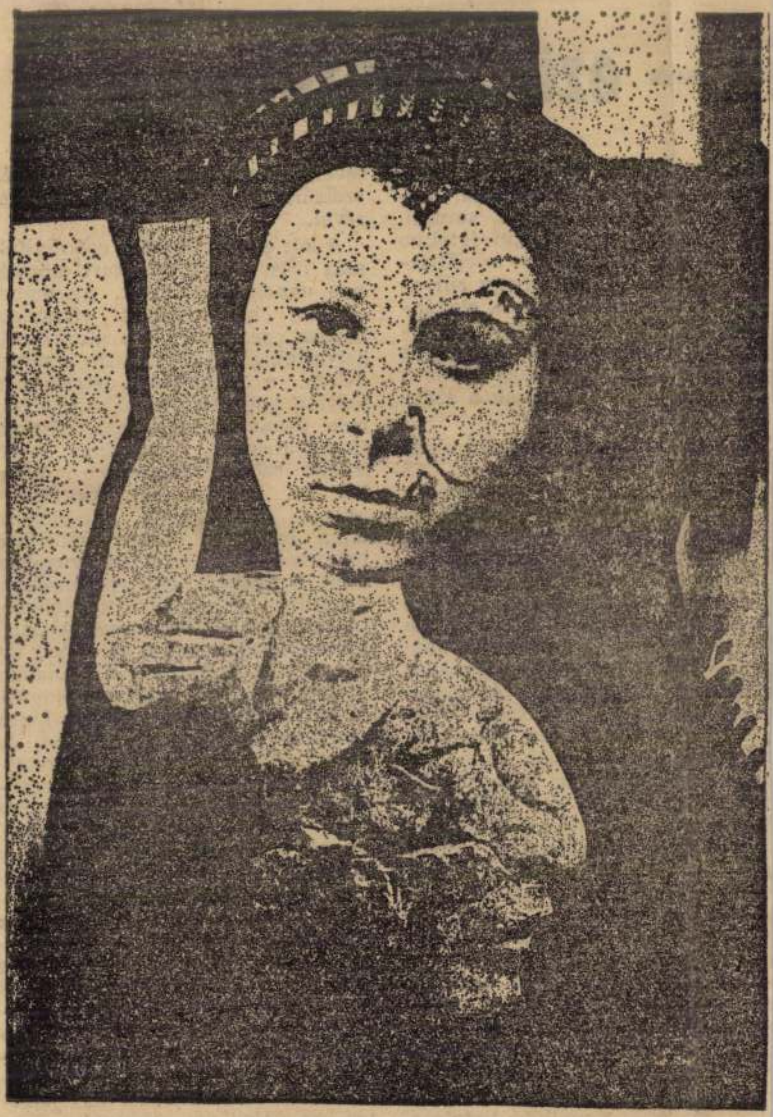

Szőllős Irén: Nimród lánya

Vas. Ujs. 1864.

várban meg nem gyuladnak a szénaraktárak. A tüz jött segélyére a lázadónak. Bilof és Jelagin, várukból kipörkölve, a sikra szorultak ki, s ott összekonczolák őket.

(Folytatása következik.)

A gyümölcs eltartása.

Mutatvány dr. *Bardocz Lajos* ily czimü dolgozatából: „Az élelmi szerek eltartása."

(Folytatás.)

Különös eltartási módok

az egyes gyümölcsfajokra vonatkozólag.

1. Az alma és körte eltartása.

A gyümölcs eltartásának elébb leirt módszereiben az alma és körte eltartása is bennfoglaltatik. A mi különösen az alma és körte eltartását illeti, egy erre vonatkozó czélszerü módszert már meg is ismertettünk. A finom fajtáju körte eltartására azon módszert is czélszerüen használhatjuk, mely szerint az egyes gyümölcsök gyapot-burokkal és viaszréteggel vonatnak be, mint ezen eljárást elébb leirók.

Az almát rozs között is egész éven át el lehet tartani, a nélkül, hogy az a rozsnak legkevésbbé is ártana. Az előbbiekből önként értetődik, hogy az ekkép elteendő almának teljesen épnek és nedvességtől mentnek, ugyszintén a felhasználandó rozsnak is kellő száraznak kell lennie. Az alma elrakásának is rétegenkint kell történnie, és oly módon, hogy se az egyes almák, se az egyes rétegek egymást ne érinthessék.

Az alma eltartásának egy másik módja következő. Eltartásra a legegészségesebb almák válogattatnak ki. Ezek aztán egy kamarában ászokra rakatnak, de oly módon, hogy egy alma se érintse a másikat. Most a kamara ajtaja és ablaka gondosan bezáratik és a kamarában venyigéből szabad tüzhelyen tüz élesztetik, a mennyire lehet, oly módon, hogy minél nagyobb füst támadjon. A kamara ily módon 4—5 napon át füstöltetik egymásután. Midőn az almák a füst által megszáradtak, azok egy nagyon finom és alig észrevehető sóréteggel lesznek bevonva, melyet a füst okozott. Az alma ezen állapotában szecska között rétegenkint ládába rakatik, de megint oly módon, hogy egyik a másikat ne érintse. A legfelső almaréteg egy rend szalmával fedetik be és a láda bezáratik. Az alma ily módon eltéve, egy egész évig igen jól eláll.

2. A szőlő eltartása.

Utazóknak, kik Szent-Pétervárott töltik a telet, gyakran van alkalmuk azon szép és friss szőlőfürtöket csodálni, melyekkel ott megvendégeltetnek. Ezen szőlőfürtök, mint az „Ausland" jelenti, Astrakánból vitetnek be, és Szent-Pétervárott egész télen át kitünő állapotban kaphatók s e mellett ritka nagyságuak és kitünően izletesek. — Az eltartási mód nagyon egyszerü. A fürtök akkor metszetnek le, midőn a teljes érettségre még nem jutottak el. A lemetszés oly gondosan történik, hogy az ember az egyes szőlőszemeket kezével meg ne érintse. Ezután a sérült szemek gondosan letisztittatnak, és nagy figyelem fordittatik reá, hogy a fürtön oly szem ne maradjon, mely csak távolról is sérültnek mutatkozik. A fürtök ezután roppant nagy kőfazekakban (melyek 30—40 itczét tartalmaznak) rétegenkint köles közé rakatnak, és pedig oly módon, hogy se az egyes fürtök, se az egyes rétegek egymást ne érintsék. A födolgok egyike most az, hogy a hasonlóképen kőfedő (nem természetes követ, hanem köedény-anyagot kell értenünk) a meglehetősen szük nyakban végződő fazékra teljesen légzárólag illesztessék reá. Ez chinai módon történik, vagyis ugy, hogy a fedő széle és a fazék szája között levő nyilás üvegesragaszszal (Glaserkitt) tapasztatik be, és pedig oly vastagon, a mint csak lehet. Végre még erös papirszelet ragasztatik a betapasztott nyilásra. Ha mindezen igények pontosan teljesitve vannak, a szőlő a fazékban, mint pétervári kereskedők állitják, két évnél tovább eláll. — Maga a tudósitó evett efféle két éves fürtökből, melyek bogyói sokkal nagyobbak, noha hoszudabbak voltak, mint a mi legnagyobb szemü cseresnyéink, és ugy találta, hogy azok rendkivül sokat nyertek édességben. Minthogy pedig a czukoranyagnak a bogyóbani kifejlődése oly rendkivüli befolyással bir a készitendő bor jóságára: a szőlő eltartásának emlitett módszere a Pétervárott nagyon kedvelt Don-féle (Donskvi-) pezsgő gyártására már nagyban nyer alkalmazást. Az e czélra használt szőlő, mely már magában is a nap égető sugarai alatt nött, az emlitett tartás által oly nemes jellemet ölt magára, hogy a valódi franczia pezsgőnek nem sokkal áll utána.

A most leirt bepakolási mód a szőlő elszállitására is nagyon alkalmas. Csak arra kell nagyon ügyelni, hogy a fazék egészen tele legyen.

Kis-Ázsiában, Smyrnában és környékén és néhány török szigeten, a szőlő eltartásának egy sajátságos módja van divatban. — Itt ugyanis tágas vermeket ásnak a földben, melyek egy egy kolosszális agyag korsóhoz hasonlitanak és felső részökkel körtealakot ábrázolnak. A még teljes érettségre nem jutott szőlőfürtök ezen vermekben aggattatnak fel, oly módon, hogy egymást ne érintsék. Ha ez megtörtént, a vermet szénsavval töltik meg, azáltal, hogy abba égő szalmát hánynak belé és végre a verem nyilását légzárólag becsinálják. Ily módon a beaggatott fürtök több hónapon át jó állapotban elállanak. Február, márczius, vagy april hóban a vermeket megnyitják és a fürtöket Smyrnába és Konstantinápolyba a piaczra viszik, hol azok drágán elkelnek. — Ha az ekképen eltartott szőlő nehány óráig hideg vizbe tétetik, természetes frisseségét visszanyeri, s egyuttal minden tisztátalanságtól és füsttől megtisztul. — Önként értetődik, hogy az emlitett vermek számára magasabb fekvésü száraz agyagos helyet kell választani, és a vermet lehetőleg ki kell száritani; mert a nedvesség, mint emlitettük, az élelmi szereknek nagy ellensége.

3. A szilva, cseresnye, meggy és egres eltartása.

A szilvát következő módon lehet sokáig eltartani. A kellőkép érett szilva azon időben szedetik le a fáról, midőn szára még erősen áll. A leszedés tehát szárastól történik, és oly ovatosan, hogy a gyümölcs meg ne sérüljön. E munkára különösen szép és száraz nap választandó. A kiválogatott ép szilva egy szellős kamarában kiterittetik és itt két három napig kipárologni hagyatik. Az ily módon megszáritott gyümölcs kis hordókba vagy ládákba buzaliszt közé rétegenkint berakatik, de oly módon, hogy egyik gyümölcs a másikat és egyik réteg a másikat ne érintse és mindenik szilva liszttel egészen körül legyen fogva. Az edény, ha teletölt, gondosan bezáratik, hüs és száraz kamarába tétetik. Mind az edénynek, mind pedig az elzárásnak léghatlannak kell lennie, tehát olyannak, hogy a külső levegő az edény tartalmához ne férhessen.

Ha ezen gyümölcsöket, mint valami ritkaságokat asztalra kell adni, azokat az edényből kiszedjük, a liszttől tisztán megtörüljük, egy szitára rakjuk és ezt fövő viz göze fölé tartjuk, de mégis oly távolságban, hogy a göz csak gyengéden érintse a szilvát. A szilva ezen eljárás által nemcsak jóságát nyeri vissza, hanem előbbeni szépségét is, ugy, hogy majdnem olyan lesz, mintha a fáról csak elébb szedtük volna le.

Egy másik eltartási mód a most leirthoz hasonló, és attól csak abban különbözik, hogy buzaliszt helyett rozs használtatik. Kik kisérleteket tettek e módszerrel, azt állitják, hogy a szilva a rozs között frissen, jóizüen és hosszu ideig eláll.

A szilva eltartásának egy másik czélszerü módja, mely a cseresnye, meggy, egres és kerek szilva eltartásánál is alkalmazható, következő. A gyümölcs kemény üvegpalaczkokba rakatik, melyek mintegy három hüvelyk átmérőjü nyilással birnak. A palaczkok teletöltetnek ugyan gyümölcscsel, de még sem annyira, hogy a hólyag, a mivel a palaczk szája beköttetik, a gyümölcsöt érintse. Ha a megtöltés megtörtént, a palaczkok nyilása nedves hólyaggal légzárólag beköttetik. A palaczkok ezután egy üstbe állittatnak és szalmafonat által az üst oldalaitól és egymástól ugy elszigeteltetnek (elkülönittetnek), hogy fövés alkalmával se helyökből ki ne mozdulhassanak, se pedig az üst falát vagy egymást közvetlenül ne érintsék. Az üst fenekére fából készitett rostély alkalmaztatik, hogy az üvegek feneke az üst fenekével közvetlen érintkezésbe ne jöhessen; mert ha ez történnék, az üvegek könnyen elrepednének. Ha ez megtörtént, az üstbe hideg viz töltetik, oly mennyiségben, hogy az az üvegeket felénél valamivel fölebb belepje. Most a viz mérsékelt tüznél egy óra negyedig főzetik, mi ha megtörtént, a palaczkok a vizzel együtt hülni hagyatnak s az üstből csak ezután szedetnek ki. Ha az üvegeken egyik másik hólyag a lég kiterjedése által elrepedt volna, azt ujjal kell kipótolnunk. Ily állapotban a gyümölcs nagyon jól eláll és a megfőzésre különösen alkalmas, s nem is változik meg oly könnyen, mint a szárított gyümölcs. Az eljárás egyes részleteiről később szólandunk.

4. A dió eltartása.

A diót *dr. Percy* vegytani- mütani- és gazdászati lexikona szerint következő módon lehet eltartani. Az érett, tisztán megszáritott diót zöld héjával együtt száraz homok közé kell rakni, az edényt be kell fedni és tiszta pinczében tartani. — Az eltartásnak egy másik módja következő. Az érett és kellőkép megszáradt dió zöld héjával együtt kőfazekakba teendő és közéje kiszáritott törött só hintendő. Ez megtörténvén, a fazék kőfedővel viz- és léghatlanul elzárandó és a földbe ásandó. A beásásnak oly mélyen kell történnie, hogy a fagy a diónak ne árthasson. Ily módon a dió jó ideig és friss állapotban eláll.

Ugyanaz emlitett mü szerint a diót az év minden szakában oly frissé és izletessé lehet tenni, mintha az épen a fáról szedetett volna le. Ennek módja következő. A diót egy edénybe kell raknunk és forró erös sós vizzel le kell öntenünk és abban kihülni hagynunk. Ezen eljárás után a dió belét meghánthatjuk, mint a friss dióét, és ize a friss dióéhoz hasonlit.

5. A czitrom és narancs eltartása.

Ha czitromot és narancsot akarunk eltartani, nagyon finom és teljesen száraz homokról kell gondoskodnunk. Az eltartásra szánt edény fenekére mintegy két hüvelyk vastagságu efféle homokot kell hintenünk. Ezután minden czitrom vagy narancs egyen-

*

kint papirosba göngyöltetik, és a homokrétegre sorban rakatik, de ugy, hogy egyik gyümölcs a másikat ne érintse. — Erre megint két hüvelyk vastagságu homok hintetik, és erre az emlitett módon ujból egy réteg czitrom vagy narancs rakatik, és ezen rétegezés addig folytattatik, mig az edény megtelik. A legfelső réteget a homoknak kell képeznie. Ha az edény tele van, befedetik és hüs és tiszta levegőjü helyre tétetik. Magától értetődik, hogy az elteendő czitromnak és narancsnak teljesen épnek kell lennie. A leirt módon a czitrom és narancs egy évig és tovább is jól eláll.

6. A málnát czukor nélkül sokáig eltartani.

E tárgyban a sveiczi iparlap következőleg ir. A málnalé készitésénél az előbb összezuzott gyümölcsöt 3—4 napon át egy fazékban a pinczében tartom, és ezt azon okból cselekszem, hogy a kezdődő forrásnál a nyálkarészek kiváljanak, miáltal a kisajtolás alkalmával nyerendő lé is bőségesebb lesz. A kisajtolt lé 24 óráig hüs helyen hagyandó és ezután tiszta flánelon átszürendő. A nyert málnalé korsókba vagy erős üvegekbe töltetik és ezek parafa-dugóval *könnyeden* befedetnek. Ezután az edények egy nagy üstbe állittatnak, de oly módon, hogy azok se egymást, se az üst falát sehol közvetlenül ne érintsék, s helyökben a viz fövésekor is mozdulatlanul maradjanak. Ez meglevén, az üstbe hideg viz töltetik és ez mérsékelt tűznél addig főzetik, mig az üvegekben vagy korsókban a málnalé is föni kezd, mit a dugaszok mellett kifolyó habról meg lehet ismerni. — Ily módon a málnalé mintegy ¼ óráig főzetik. Ha az edények a vizben annyira kihültek, jól bedugaszoltatnak, beköttetnek és beszurkoltatnak. — Az ilymódon készitett málnalé, melynek a forrponti höség által minden a forrást és rothadást feltételező gázrészei elvonattak, a mint elég alkalmam volt felőle meggyőződni, több éven át teljesen jó állapotban eláll, és czukorral egyszeri felfőzés után oly szörpöt szolgáltat, mely a friss málnaléből készitettnél semmi tekintetben sem alábbvaló.

7. A szőlő, baraczk, cseresnye, alma, és más efféle gyümölcs bepakolása, oly módon, hogy azok minden baj nélkül könnyen szállithatók legyenek.

A gyümölcs eltartásához sok esetben a czélszerű bepakolás is szükséges; mert nagy része a gyümölcsöknek vagy nem ott tartatik el, a hol termett, vagy nem ott fogyasztatik el, a hol termett vagy eltartatott. Mindkét esetben tehát a bepakolásnak oly tökélyesnek kell lennie, hogy a portékában a szállitás által semmi kárt ne valljunk. Sok esetben maga a gyümölcs elállása is a jó bepakolástól függ. Ezen okból tehát nem cselekszünk czél nélkül, ha a gyümölcs eltartásáról szólván, figyelmünket annak czélszerű bepakolására is kiterjesztjük.

E tekintetben a „*Moniteur industriel*“ következőképen tudósit. Minden gyümölcsre, s átalában mindenre nézve, mi megehető és mennyiségben eladható, Páris egy korlátlan piaczként áll előttünk. Bizonyos gyümölcsök, melyek husos állományuk miatt tetemesebb távolságokra rendszerint nem igen szállithatók, a bepakolási ügyesség által mégis azon helyzetbe tétetnek, hogy 48 óráig a kosarakban elállanak, itt minden lökést és rázást kiállanak és meglehetős távolságokról oly frissen érkeznek a fővárosba, mintha csak pár óra előtt szedettek volna le a fáról. Ezen ügyességgel a Páris messze környékén lakó gyümölcstenyésztők nejei és leányai nagy mértékben birnak. Eljárásuk következő.

A kecskeméti ev. iskola, leromboltatása előtt.

A fájáról lehetőleg óvatosan szedett gyümölcs, mint cseresnye, egres stb. először nagy, kerek, lapos kosarakba rakatnak, melyeket a fejen szokás hordozni. Ezekből az asszonyok más, kisebb kosarakba pakolják be a gyümölcsöt és pedig rendszerint olyanokba, melyekben 8—10 font gyümölcs fér el. Ezen kosarak alakja rendeltetésöknek teljesen megfelel. Barna, hántatlan vesszőből vannak fonva, és fonatuk elég ritka arra, hogy abba bizonyos távolságokban valódi gesztenyeágakat lehessen szúrni, melyek egy kissé meg vannak hegyezve, és gazdag levéllombokkal birnak. Mindenik kosár feneke gazdag rétegben efféle levelekkel bélleltetik ki. Ezen előkészület után a kosarak megtöltetnek és pedig olykép, hogy a gyümölcs a kosárban kúpalakot képez. Erre a kosár fonadékába bedugdosott gesztenyeágak végei a gyümölcsre hajlittatnak és nehány ezek felett és köröskörül huzott vastag madzag által megerősittetnek. Ezzel a bepakolás be van végezve. Egy jól bepakolt kosár tele cseresnyével, vagy egressel nemcsak a gőzhajón és vasuton, hanem posta- vagy közönséges szekéren is, minden veszély nélkül elszállitható.

A cseresnye után minden gyümölcsök között a szőlő az, melyet legnehezebb bepakolni. Minden községekben, melyek a kitünő minőségü szőlőket Párisba szállitják, a szőlőmivelő asszonyok az erdőkről gyüjtik össze a páfrányt, mely a szőlő elpakolására kitünően alkalmas. E füvet, miután annak szárát és levélormóját leszedték, különös gonddal szárogatják meg, hogy azt időről időre a szőlő elpakolására készen találják. Az egyes szőlőfürtök enyvezetlen papirosba göngyöltetnek, száritott páfránalomra rakatnak, hasonló anyaggal betakartatnak és finom fűzvesszők által összeszorittatnak. A páfrán nagy ruganyossága az ily módon bepakolt szőlőt minden surlódástól és ütődéstől megóvja.

Páris éghajlatának állandótlansága miatt nem lehet rendes baraczktermésre számitani. Innen van, hogy Párisra középszámitás szerint csak minden ötödik esztendőben jut egy teljes termés. Páris e mindig nagyon keresett gyümölcsöt a terméketlen években a déli departementekből kapja. Itt a baraczkot teljes érettsége előtt szedik le, lapos iskatulákba pakolják be és a vasuton szállitják Párisba. A baraczk az uton végzi be megérését és daczára a nagy távolságoknak, igen jó állapotban érkezik a fővárosba.

Rouen, Havre, Dieppe egész hajó almákat szállitanak Orosz- Svéd- és Norvégországba. Minden gyümölcs szürke itatóspapirosba göngyöltetik be, s az igy előkészitett gyümölcsöt ládákba rakják le, és pedig olyanokba, hogy egyben gyakran több van 100 darabnál. Minden hézag erősen összegyürt papirszeletkékkel gondosan kitöltetik. A jobb reinettek, főleg a szürke franczia reinette, a böralma s más effélék ily módon bepakolva leginkább kiállják a messze utat. (Folytatása következik.)

Szőllős-Ardói ref. egyház. (Tornamegyében.) — (*Myskovszky* rajza után.)

A kecskeméti ev. elemi iskola

(Petőfi idejében).

Az a kidült bedült oldalu, rozzant kis kunyhó, melynek rajzát itt magad előtt látod, szives olvasó, — nem más, mint azon iskolaház, melyben lánglelkü költőnk a tudás alapjait vetette meg: az ABC-ét tanulta. Leginkább ezen tulajdonságának köszönheti, hogy emlékét megörökitjük, s ezzel annyival inkább sietünk, mert ugy vagyunk értesülve, hogy e kunyhó is azon sorsra jut, melyben nem régiben az Arany János

által lakott (s e lapokban szintén bemutatott) nagy-kőrösi házikó jutott, t. i hogy eltöröltetik a föld szinéről s a késő nemzedék hiába fogja keresni ez épitészeti ritkaság nyomait. Mert valamint Nagy-Kőrösön Arany János háza utjában állott az ottani kollegium épitésének: szintugy akadályozza a kecskeméti kis iskolaház is a mellette épülő csinos uj templom emelkedését, s azért kell pusztulnia, sőt eddig tán már el is pusztult.

Az a kérdés már most, melyik évben járt Petőfi a muzsák ezen szerény templomába? Egész bizonyossággal nem tudjuk, de mindjárt kiszámitjuk a legnagyobb valószinüségig. Bármennyit okoskodjék is még itt ott némely békételen ember Pétőfi születése helyéről s gyermekkoráról, több évi kutatásaink következtében nehány főadat már teljesen tisztába van hozva. Igy az, hogy Petőfi Sándor 1823. jan. 1-én Kis-Kőrösön (Pestmegyében) született. Itt laktak szülei 1821. novembertől 1824. novemberig. 1824-től 1830-ig szülei Félegyházán laktak s ez időben atyja a félegyházi és kecskeméti mészárszéket birta bérben. Hat éves korában, tehát 1829 ben került Sándor először az iskola padjára, még pedig a szóban forgó kecskeméti ev. elemi iskolába, a hol két évig tanult, s az egész idő alatt Hábel József mészáros házánál lakott, a ki atyjának szék-árendáló társa volt. Mikor Kecskemétről visszakerült, akkor szülei már Szabadszálláson laktak, hova 1830-ban költöztek és 1839-ig itt maradtak. Ezek hiteles adatok.

Petőfi életrajzából tudjuk, hogy Kecskemétről egyenesen Szent-Lőrinczre vitték iskolába, hol egy évet töltött, azután Pestre került, hol 3 évig, innen Aszódra, hol szintén 3 évig járt iskolába. 1838-ban Selmeczre küldték a rhetorikába, hol azonban, mint tudjuk, félév mulva végkép elbucsuzott az iskolák padjaitól s bele vetette magát az élet nagy tengerébe.

A szőlős-ardói templom.

(Tornamegyében.)

A magyar falusi régi templomok sorában, melyeket e lapokban már többször ismertettünk, épitési modorának sajátságánál fogva megemlitést érdemel a szőlős-ardói ref. templom is, melynek rajza a tulsó lapon látható.

Hogyezen templom s torony mikor s ki által épittetett, az sem hagyományok, sem az egyházi jegyzőkönyv után ki nem tudható. Ez utóbbi különben is, — csak 1814-ik évtől kezdődik „tiszteletes Ecsedi János uram“ idejében. A templom nagyon egyszerü, benne semmi faragványok; hossza 8, szélessége 5 öl. A tornyon, — bár az a ref. hiveké — maig is fenn áll egy vasgömbön álló vaskereszt. 1761-ik évben a villám ugyan lesujtotta, a mikor szintén kereszttel ékitett négy fiók tornyát is összezuzta; s ekkor a fióktornyok lehányattak, de a nagy toronyra a kereszt, gróf Csáky István, Szőlős-Ardó akkori kegyes földesura iránti kegyeletből, ki az egyházközséget felkérte, hogy örök emlékül hagyják meg — ismét feltétetett. — A templom 1824 ik évben meg ujittatván, a még épségben levő sekrestye, és a templom egy harmadáig terjedő bóltiv kihányatott, a régi goth ablakok helyett, melyekről visszafordult kereszt függött, ujak készittettek. Ekkor a leomlott meszelés alatt több emberi alakot ábrázoló festéseket lehetett látni. — Én, ki ezeket gyermek koromban bámultam, nem gondoltam, hogy e lapok szerkesztőségének felhivására 40 év mulával kell róla számolnom, mert ha akkor jobban megvizsgáltam volna, most bizonyosan bővebb adatokkal szolgálhatnék. Reménylem azonban, hogy régiségbuvár tudósaink az épület mostani alakjában is sokkal több érdekes adatot fognak fölfedezni, melyek a be nem avatott szem előtt örök rejtélyek maradtak. *Ragályi László.*

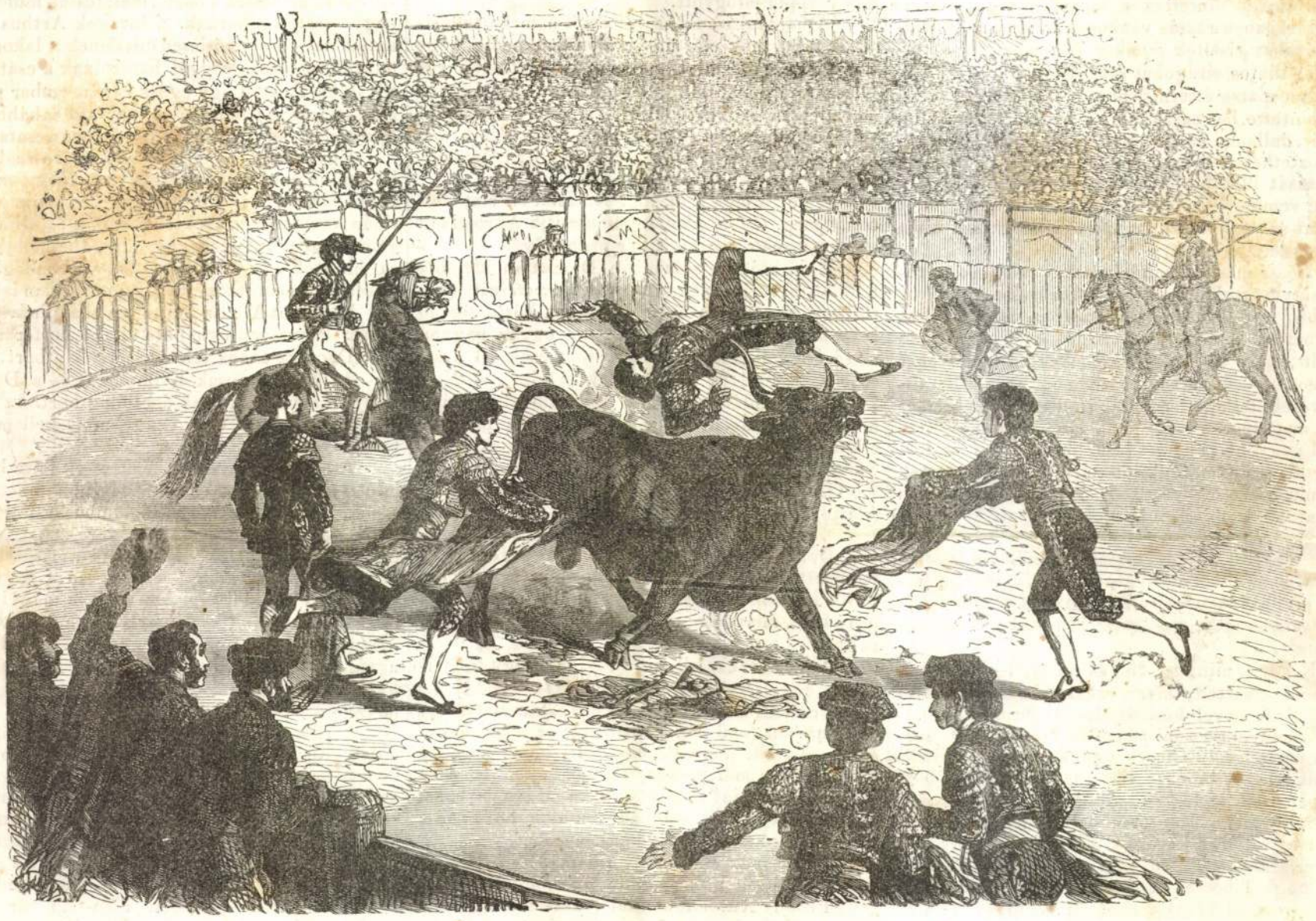

Bikaviadali jelenet Madridban.

Bikaviadal Madridban.

Megvetéssel és utálattal gondolunk azon korra vissza, melyben az elkorcsosult római nép vad gyönyörrel ülte körül a vérrel öntözött czirkusi fövényt, s tapsolt a viadornak, midőn az halálos döfést kapott; azt hiszszük, müveltebb századunkban hasonló eset nem történhetnék: pedig napjainkban is ily jelenet még Európában sem ritka. Madridban, sőt egész Spanyolországban, még a müvelt Francziaország déli részeiben is, a szánalmat ébresztő bikaviadalokra seregesen tódul a nép, bámulni, hogy a fölingerelt állat mint vész el kinzójának kezei alatt.

Ha csak az áldozatul kiszemelt bika vérzik el, még koránsem elég. A tetszészaj, az örömujongás akkor legnagyobb, ha emberélet is vész, vagy legalább nagy veszedelemben forog, s ez mutatja leginkább, hogy az ugynevezett lovagias mulatság mennyire elfásitja a kedélyeket, s mily érzéketlennek kell lenni annak, a kinek ily idegizgató mutatványra van szüksége, hogy jól mulathasson. Ott pedig az ilyenekben a közönség legnagyobb része gyönyört talál.

Csak e nyáron is hasonló eset fordult elő Madridban.

Egy bikaviadal alkalmával, — mely különben a jelentéktelenebbek közé tartozott, mert csak nyolcz bikát kinoztak benne halálra, — egy viador, La Jartigo, rendkivüli tetszést aratott, mert a kifárasztott állatot nagy ügyességgel gyürte a földre. A közönség nemcsak bravókkal jutalmazta, hanem tetszésének kézzel fogható jele gyanánt, szivarokkal árasztotta el. De e nagy kitüntetés a viadornak majdnem életébe került, mert, mig a szivarok gyüjtésével volt elfoglalva, nem vette észre, hogy egy uj bikát eresztettek a küzdtérre, s azt már a legnagyobb dühbe is hozták a pikadoresek, a bikák e kinzó szellemei, kik vörös kendőikkel akkor ugranak el a fölingerelt állat elől, midőn már-már annak szarvai közt véli látni őket az ember.

A kinzott állat, a legnagyobb dühben, megpillantá a dicsőségtől elvakult szerencsétlen szivargyüjtőt, s villámgyorsasággal felé rohant. Bármily veszélyes volt is a pillanat, a szegény viadort senki sem figyelmeztette, hogy mily veszély fenyegeti, s már a következő perczben a neki vadult bika magasan lökte a levegőbe szarvaival, a mint azt képünk mutatja.

A nézők arczán legkisebb részvét, legkisebb megdöbbenés sem látszott, hanem egész erővel tapsolták a bikát, mely ily hatalmas lökést tett. A viadort csak akkor méltatták figyelemre, midőn esés közben a bika hátán termett, s bár vérző sebekkel, de mégis erősen és kevélyen ült a bőszült állat gerinczén.

Midőn pedig a bika hátáról leugorva, vörös kendőt ragadott elő, hogy a szilaj állatot még inkább tüzelje; a kitört tapsvihar s a tomboló öröm egész az őrülettel volt határos.

Az általános tetszés feledtette a viadorral gyengeségét és fájdalmait; de midőn a bikát megölte, magát is lepedőben vitték haza; hanem azért a tóduló közönséget rendőröknek kellett föltartani, hogy lelkesedésében a szegény viadort agyon ne nyomja.

Ily véres esemény minden jobb lelket elszo-

moritana; de Madridban akadtak, kiknek még e borzasztó látvány sem volt elég. A mint egy idegen sajnálatát fejezte ki az eset fölött, azt kapta feleletül, hogy: „Még ez mind semmi. Nem rég *Pepe Selot* egy bika össze-vissza döfte, s testét pedig fölhasitotta szarvaival. Az volt ám a derék egy állat! A megölt viador véres ruhái sokáig közszemlére voltak téve, s csodálták a nagy lyukakat, melyeket rajtok a bika szarvaival ejtett. Oh, Pepe Selo egészen más legény volt! Hanem ez a mostani mulatság is csak megjárta, s ez a viador, mai mutatványával megalapitotta szerencséjét hosszu időre.“

A szőlőtőke és a bor, mint ital a különféle nemzeteknél.

(Vége.)

Egy bor melletti római lakoma a görögtől csak legfeljebb a beszélgetés tárgyai finomsága és a bornak nagyobb adagu élvezésében különbözik. Itt, mint ott, borozásközben feküdtek, vizzel keverve itták a bort, lakoma- (bor) királyt választottak, koszorukkal ékesitették magukat, és virágokat hintettek a borcsarnokban. *Verres* borozásközben rózsás vánkoson nyugodott; rózsakoszorukat viseltek fejeiken és nyakukon, s korszerint illatos virágokat szagolgattak.

Kleopatra éttermét három lábnyi magasságban hintette be rózsákkal. És ha Horatius hellenül ir, dallamai közül sokat Anakreonétól nem különböztethetnénk meg. — Virgilius a rómaiak borozását illetőleg igen kedélyes képét nyujtja a syriai vendéglősnének enyelgő modorában, mely szerint az arra utazókat házába borozásra hivja és édesgeti.

Egész más jellemü leirásokat találunk a római satyrikusoknál, a kik a borozások alkalmával később létrejött kicsapongást és iszákosságot ostorozzák. A szépért lelkesülés és vidámság helyét itt, mely a görög lakomáknál a kedélyeket felfokozta, — ocsmány beszédmódok, sületlen dicsekvések, telhetetlenség az italban, a vendégszeretet megszegése foglalja el. Ezen magukviselete annál nagyobb behatást tesz, miután a rómaiak, határtalan finomságuk daczára is megtartottak valamit őseik egyszerü szokásaiból. De mitsem szólhatnak azon régi jó időkről, a midőn a mértéktelen borital, a részegség, a fényes lakomák a tiltott tárgyak közé tartoztak. Ellenben a lakoma felletti zene már igen réginek látszik, mert a szigoru látó azt mondja: „A ki azelőtt a lakomákra mulattatás végett zenélgetni járt, kóborlónak nevezteretett.“

K. sz. e. mintegy 200 évvel egy férfiut a szenátusból kizártak, mert ezüstnemüje tiz fontra ment. Száz évvel később Marcus Drusus néptribun ezüstnemüje a mi pénzünk szerint 280 ezertallér értekü volt. Cicero egy Thya fából készült asztalt 50 ezer talléron vett meg. Crassus a bort egy pár ezüst serlegből szokta inni, melyek a kitünő aranymives, Mentor mühelyében készittettek, s 55 ezer tallérba kerültek. Később az arany asztali teritékkel való fényüzés olyannyira lábrakapott, hogy Tiberius kénytelen volt ezen pazarlásnak szigoru törvényekkel elejét venni; végre még serlegek és egyéb edények is készittettek drága kövekből, különösen finoman kifaragott Anyxból. Nero egy ugynevezett „Vasa Murrhina“ (indiai adalur-patból) serlegért 300 ezer tallért adott. Még nagyobb összegeket adtak a keverő edényekért, melyek köröskörül diszes jegeczekből készült szőlőfürtökkel voltak oly módon kirakva, hogy az azokba benyomuló vörösbor oly tüneményt okozott, mintha szőlőszemek lassankint érnének meg, szineiket változtatván.

Azon hallatlan pazarfényü lakomák, melyeket *Lucullus* adott, általánosan ismeretesek; de kevésbbé vagyonosoknál sem ritkán fordul elő, hogy száz tallért adtak egy üveg ajokért (sardella) melyek a Fekete-tengerből hozattak, és hét ezer tallért egy ügyes rabszolgáért, ki a szakácsságban kitünt.

Egy lakoma sem mulhatott el finom zamatu görög bor nélkül, s a görög bor ismét csak drága értékü serlegből volt iható. Ha valamely ritka étel vagy bor hozatott asztalra, egy hirnök annak árát fenszóval tudatta s rövid vázlatban előadta annak történetét. A legerősebb füszerek használtattak az ivás felingerlésére; ha pedig minden evési és ivási kedv odavolt, nem átallottak még egyéb szerekhez sem nyulni.

Azonban a pazar fényüzés ellen hozott szigoru törvények, intések, a stoikusok satyricus ostorozásai, az ős rómaiak példája, a jobbra hajlandó költők utmutatásai nem vezettek czélhoz, s a jóizlés dolgában megromlott erkölcstelen nép hanyathomlok rohant megkezdett ocsmány pályáján a tátongó örvény felé. Az egész világ kincse és termesztménye Rómában halmoztatott össze; mint hogy azonban a világ urai nem értettek ezeknek izletes elfogyasztásához, mi sem maradt hátra, mint hogy azokkal izetlenül visszaéljenek.

Horatius azonban megvetette ezen kicsapongásokat, s kis számu válogatott barátai körében az eredeti görög módon lakmározott és a bornak nemesebb czélját mint józan gondolkozó ember helyesen fogta fel, és „megvetette azokat, kik csak azért ittak bort, hogy az torkaikat reszelje, és hasukat megtöltse.“ Saját, s a jobbmódu rómaiak pinczéjében a borkorsók helyesen valának rendezve sorban feliratokkal, melyek az évet és a bor faját tartalmazták. Igy a költő kedvencz borát igy szólitja meg: „Oh! te, ki velem egy időben születtél, midőn Manlius Consul volt!“

Horátius hazai borát, mely már az ő idejében vetélkedett bármely fajta görög borral, igen sokra becsülte. Az opimi és salerni bor 120 évvel K. e. különösen hires volt; sőt ezen termést még akkor sem felejtették, midőn hosszu idő után egy egy cseppig elfogyott.

A hajdani római szőlőszetről némely tudósitások feküsznek előttünk, különösen pedig hogy a szőlővesszőt, mint mai nap is szokásban van Olaszországban, fákra, leginkább pedig nyárfák és szilfákra szokták felfuttatni, hogy szüretkor tuljókedvük határt nem ért; a többire nézve pedig a görögországi szokások voltak itt is gyakorlatban.

A bor jósága szin, illat és zamat szerint itéltetett meg. *Color, odor, sapor* nyujtja Akrostikon szerint a *cos*-t, vagyis a bor próbakövét.

Egy, a jelen században Diocletian idejéből feltalált borárjegyzék szerint a „*sexatrius*“ (körülbelől egy üveg) az itáliai borok közül 6—30 krba került. Felső-Itáliában, hol ugyan nagyon olcsó ára volt a bornak, $34\frac{1}{2}$ pint csak 13 krajczárba került! (a mi pénzünk szerint). — Nem kevésbbé csudálatra méltó Polybius tudósitása, mely szerint az ottani vendéglőkben a lakás és ellátás alig került három polturába naponkint!

Lusitaniában (a mai Portugalia) már régóta felette nagy szorgalom és gonddal üzik a szőlőszetet.

De Spanyolországban is felette régóta foglalkozott a nép bortermesztéssel. Görög gyarmatosok ugyanis a K. e. 6-ik században vitték oda azon bort, melynek hire még napjainkig is felmaradt.

A mi hazánkat illeti, a régi irók ugy tudósitanak, hogy Probus Aurelianius (276—282 K. u.) római császár ültetett volna jeles fajta szőlőtőket Sirmiumban (mai nap Mitrowitz) az Alma hegységen. Az áll, hogy Probus Aurelianus korában Pannoniában már virágzott a borászat. Az ezen tárgyra, valamint borászatunkra nézve is hazai nyelven megjelent munkákra utalok, hol arról a szives olvasó bővebb tudomást nyerhet.

Németország vagy Germania régi bortermesztéséről különféle nézetek uralkodnak. Némelyek Probus Aurelianus római császárt tartják a germán-Noénak, mig mások, nevezetesen Hontheim püspök az ottani borászatot a rómaiak előtti korszakba akarja helyezni. Ezen állitását ugyan Tacitussal akarja igazolni, ki a germánokról igy ir: „Az alvás után azonnal fürdőikbe és onnan a lakomához mennek. Ennek végeztével dologhoz fognak, gyakran azonban felfegyverkezve az ivóasztalhoz. Senki sem szégyenel, egész éjjelek s nappalokon át dőzsölni. Ha ittasok, elkezdődik a verekedés és czivakodás.....„Azok, kik a (Rajna) partokhoz közel laknak, borkereskedést is üznek.“ („Proximi ripae et vinum mercantur.“) Ezen tudósitás szerint tehát azt lehetne következtetni, hogy a german borászat Tacitus korában (57. Kr. u.) már fenállott.

A legnemesebb borfajok Németországban a rajnamelléki, Mosel-, Neckar- és Majnai. Az izletes zamatu rajnamelléki bort a hollandusok által a „Jóreménység fokára“ is á ültették.

A franczia borászat sokkal régibb, mint a német, mert tudjuk, hogy a Phocaeiaiak, kik Marseillest hat évszázaddal K. e. alapitották, a szőlőtő ültetését megkisérelték. A bortermesztés ott elannyira virágzásnak indult, hogy Domitian császár a földmivelés érdekében (81—96. Kr. u.) meghagyta a liguriaiaknak, hogy szőlőkertjeik felét kiirtsák; Probus azonban e törvényeket megszüntette.

Burgundiában a bortermesztés az Antoninok korában már divatozott. A negyedik század elején ugyanis Eumenius szónok az Autun-környéki szőlőkről szólván, felemliti, hogy sok szőlőtő vénsége miatt kiszáradt, s hogy azoknak mikor, és kik általi ültetésére nem emlékeznek.

Francziaország északi vidékeit a rómaiak hidegnek tartották a bortermesztésre, később még is itt látjuk a legnemesebb faju szőlőtőket virágozni. A szőlőtővel való sajátságos bánásmód által a franczia Champagne tartomány több év s század óta kölönös hirnevet vivott ki magának s borai a kereskedésben, mint legnevezetesebb s legelterjedtebb áruczikk szerepelnek. Ezen pezsgő borok az egész világon felette kedveltetnék s a francziák, de különösen a hölgyek nagy előszeretettel viseltetnek ezen faj iránt, s minden egyéb bor elé helyezik, mig a tulajdonképi szakértő a valódi burgundit, bordeaux-it, roussilon-it többre becsüli az édes izü pezsgőnél.

Végre megemlitjük a francziákról, hogy egészben véve nagyon mérsékletesek, de az ivásnál finom izléssel birnak, s régi szokás szerint, boraikat gyakran vizzel keverve iszszák.

Az angolok, éghajlatuk befolyása miatt semmire sem mehettek a bortermesztéssel, mindazáltal nagy barátjai a bornak. A lovagok Arthus király asztalánál ép oly hősiesen dőzsölnek a lakomákon, mint dicső elszántsággal harczolnak a csatatéren. Sir John Falstaff egy egész csapat ember pártvezére Shakspeare idejéből, sokkal inkább ért a boriváshoz, mint kardja forgatásához a csatamezőn.

Egyébiránt sehol sem szoktak rosszabb bort inni mint épen Angolországban. Hogy ez már a mult században is állt, az 1751-ben született Sheridán következő szavai is igazolják: „Midőn Angolországban valamely vendéglőbe beszállok, azonnal hozatok egy üveg bort, hogy a vendéglőst éltessem, de nem iszom meg, hogy magam is éljek.“

Valamint Albion fiai, ugy a skandináv népség is hátráltatva van éghajlata által a bortermesztésben. Daczára ennek felette szeretik a bort.

Az oroszok csak Krimiában, és a Don déli partjain termeszthetnek önállólag bort. Az itt termesztett bor épen oly gyenge, mint kellemes zamatu.

Amerikában mai nap felette sok fajta bor termesztetik, melynek eredete régibb, mint gyanitanók. Már 500 évvel a Kolumbus által történt felfedezés előtt normann tengerészek Grönland partjain kiszállottak. Körülbelől a tizenegyedik században a normann származásu Leif, Veres Erik fia, a tulajdonképi Amerikát, a mai Uj-York és Boston városok közti partvidéket, felfedezvén, „*Win*“- vagy „*Weinland*“-nak nevezte. Tysher ugyanazon időben ott vadszőlőt talált, melyről a Farői-sziget lakosai is emlékeznek nemzeti dalaikban.

Mai nap Amerikában mind az északi, mind a déli részekben termesztenek egy később felfedezett szőlőfajt. Különösen hires a kaliforniai és az ugynevezett skhuppernong borfaj Georgiából északi Karolinában, valamint a jeles Izabella-szőlőfaj. A washingtoni képviseleti ház bizottmányi tagjainak jelentése szerint, 1849. óta némely amerikai szőlőhegyen felette sok bor termett.

Chinában, különösen Tien-tsin város környékén sok szőlő termesztetik. De a chinaiak nem készitenek bort, hanem a szőlőt friss állapotban fogyasztják el, és a Tien-tsin vidéki szőlőt a leggazdagabb Mandarinok asztalaira is felteszik. Paiho folyama az éven át három hónapig be van fagyva, és felette erős és tiszta jeget szolgáltat, melyet körülbelül $1\frac{1}{2}$ láb átmérőjü darabokban kivágnak és azokat távollevő vidékekre eladják. Ezen jégdarabokból kis házikókat épitenek, melyek azonban még is oly magasak, hogy ember bele mehet; hosszuságukra nézve felette különbözők. Ezekben tartják a szőlőfürtöket, és minthogy e házak a legmelegebb nyáron át is megmaradnak, az azokban elhelyezett szőlő a legközelebbi szüretig oly fris állapotban áll el, hogy az uj terméstől alig lehet megkülönböztetni.

Beliczay Elek.

Kirándulás a Kriványra.

Azon hegysorból, mely Liptómegye északi határát képezi, büszke pompában emelkedik fel a Kriván. Mint királya a többi csucsoknak, áll ott komoly dicsőségében. A köznép nem akarva is ebben leli fel a nagyság képét, az utazó bámulva közelit feléje; a természetbuvár magasabb vágyat sejt keblében, melyet addig le nem győzhet, mig csakugyan ura nem lett a tetőnek.

Vas. Lap. 1864.

várban meg nem gyuladnak a szénaraktárak. A tűz jött segélyére a lázadónak. Bilof és Jelagin, várukból kipörkölve, a sikra szorultak ki, s ott összekonczolák őket.

(Folytatása követk.)

A gyümölcs eltartása.

Mutatvány dr. *Bardocz Lajos* ily czimü dolgozatából: „Az élelmi szerek eltartása."

(Folytatás.)

Különös eltartási módok

az egyes gyümölcsfajokra vonatkozólag.

1. Az alma és körte eltartása.

A gyümölcs eltartásának elébb leirt módszereiben az alma és körte eltartása is bennfoglaltatik. A mi különösen az alma és körte eltartását illeti, egy erre vonatkozó czélszerü módszert már meg is ismertettünk. A finom fajtáju körte eltartására azon módszert is czélszerüen használhatjuk, mely szerint az egyes gyümölcsök gyapot-burokkal és viaszréteggel vonatnak be, mint ezen eljárást elébb leirók.

Az almát rozs között is egész éven át el lehet tartani, a nélkül, hogy az a rozsnak legkevésbbé is ártana. Az előbbiekből önként értetődik, hogy az ekkép elteendő almának teljesen épnek és nedvességtől mentnek, ugyszintén a felhasználandó rozsnak is kellő száraznak kell lennie. Az alma elrakásának is rétegenkint kell történnie, és oly módon, hogy se az egyes almák, se az egyes rétegek egymást ne érinthessék.

Az alma eltartásának egy másik módja következő. Eltartásra a legegészségesebb almák válogattatnak ki. Ezek aztán egy kamarában ászokra rakatnak, de oly módon, hogy egy alma se érintse a másikat. Most a kamara ajtaja és ablaka gondosan bezáratik és a kamarában venyigéből szabad tűzhelyen tüz élesztetik, a mennyire lehet, oly módon, hogy minél nagyobb füst támadjon. A kamara ily módon 4—5 napon át füstöltetik egymásután. Midőn az almák a füst által megszáradtak, azok egy nagyon finom és alig észrevehető sóréteggel lesznek bevonva, melyet a füst okozott. Az alma ezen állapotában szecska között rétegenkint ládába rakatik, de megint oly módon, hogy egyik a másikat ne érintse. A legfelső almaréteg egy rend szalmával fedetik be és a láda bezáratik. Az alma ily módon eltéve, egy egész évig igen jól eláll.

2. A szőlő eltartása.

Utazóknak, kik Szent-Pétervárott töltik a telet, gyakran van alkalmuk azon szép és friss szőlőfürtöket csodálni, melyekkel ott megvendégeltetnek. Ezen szőlőfürtök, mint az „Ausland" jelenti, Astrakánból vitetnek be, és Szent-Pétervárott egész télen át kitünő állapotban kaphatók s e mellett ritka nagyságuak és kitünően izletesek. — Az eltartási mód nagyon egyszerü. A fürtök akkor metszetnek le, midőn a teljes érettségre még nem jutottak el. A lemetszés oly gondosan történik, hogy az ember az egyes szőlőszemeket kezével meg ne érintse. Ezután a sérült szemek gondosan letisztittatnak, és nagy figyelem fordittatik reá, hogy a fürtön oly szem ne maradjon, mely csak távolról is sérültnek mutatkozik. A fürtök ezután roppant nagy kőfazekakban (melyek 30—40 itczét tartalmaznak) rétegenkint köles közé rakatnak, és pedig oly módon, hogy se az egyes fürtök, se az egyes rétegek egymást ne érintsék. A födolgok egyike most az, hogy a hasonlóképen kőfedő (nem természetes követ, hanem kőedény-anyagot kell értenünk) a meglehetősen szük nyakban végződő fazékra teljesen légzárólag illesztessék reá. Ez chinai módon történik, vagyis ugy, hogy a fedő széle és a fazék szája között levő nyilás üvegesragaszszal (Glaserkitt) tapasztatik be, és pedig oly vastagon, a mint csak lehet. Végre még erős papirszelet ragasztatik a betapasztott nyilásra. Ha mindezen igények pontosan teljesitve vannak, a szőlő a fazékban, mint pétervári kereskedők állitják, két évnél tovább eláll. — Maga a tudósitó evett efféle két éves fürtökből, melyek bogyói sokkal nagyobbak, noha hoszudabbak voltak, mint a mi legnagyobb szemü cseresnyéink, és ugy találta, hogy azok rendkivül sokat nyertek édességben. Minthogy pedig a czukoranyagnak a bogyóbani kifejlődése oly rendkivüli befolyással bir a készitendő bor jóságára: a szőlő eltartásának emlitett módszere a Pétervárott nagyon kedvelt Don-féle (Donskvi-) pezsgő gyártására már nagyban nyer alkalmazást. Az e czélra használt szőlő, mely már magában is a nap égető sugarai alatt nőtt, az emlitett tartás által oly nemes jellemet ölt magára, hogy a valódi franczia pezsgőnek nem sokkal áll utána.

A most leirt bepakolási mód a szőlő elszállitására is nagyon alkalmas. Csak arra kell nagyon ügyelni, hogy a fazék egészen tele legyen.

Kis-Ázsiában, Smyrnában és környékén és néhány török szigeten, a szőlő eltartásának egy sajátságos módja van divatban. — Itt ugyanis tágas vermeket ásnak a földben, melyek egy egy kolosszális agyag korsóhoz hasonlitanak és felső részökkel körtealakot ábrázolnak. A még teljes érettségre nem jutott szőlőfürtök ezen vermekben aggattatnak fel, oly módon, hogy egymást ne érintsék. Ha ez megtörtént, a vermet szénsavval töltik meg, azáltal, hogy abba égő szalmát hánynak belé és végre a verem nyilását légzárólag becsinálják. Ily módon a beaggatott fürtök több hónapon át jó állapotban elállanak. Február, márczius, vagy april hóban a vermeket megnyitják és a fürtöket Smyrnába és Konstantinápolyba a piaczra viszik, hol azok drágán elkelnek. — Ha az ekképen eltartott szőlő nehány óráig hideg vizbe tétetik, természetes frisseségét visszanyeri, s egyuttal minden tisztátalanságtól és füsttől megtisztul. — Önként értetődik, hogy az emlitett vermek számára magasabb fekvésü száraz agyagos helyet kell választani, és a vermet lehetőleg ki kell száritani; mert a nedvesség, mint emlitettük, az élelmi szereknek nagy ellensége.

3. A szilva, cseresnye, meggy és egres eltartása.

A szilvát következő módon lehet sokáig eltartani. A kellőkép érett szilva azon időben szedetik le a fáról, midőn szára még erősen áll. A leszedés tehát szárastól történik, és oly ovatosan, hogy a gyümölcs meg ne sérüljön. E munkára különösen szép és száraz nap választandó. A kiválogatott ép szilva egy szellős kamarában kiterittetik és itt két három napig kipárologni hagyatik. Az ily módon megszáritott gyümölcs kis hordókba vagy ládákba buzaliszt közé rétegenkint berakatik, de oly módon, hogy egyik gyümölcs a másikat és egyik réteg a másikat ne érintse és mindenik szilva liszttel egészen körül legyen fogva. Az edény, ha teletölt, gondosan bezáratik, hüs és száraz kamarába tétetik. Mind az edénynek, mind pedig az elzárásnak léghatlannak kell lennie, tehát olyannak, hogy a külső levegő az edény tartalmához ne férhessen.

Ha ezen gyümölcsöket, mint valami ritkaságokat asztalra kell adni, azokat az edényből kiszedjük, a liszttől tisztán megtörüljük, egy szitára rakjuk és ezt fövő viz gőze fölé tartjuk, de mégis oly távolságban, hogy a gőz csak gyengéden érintse a szilvát. A szilva ezen eljárás által nemcsak jóságát nyeri vissza, hanem előbbeni szépségét is, ugy, hogy majdnem olyan lesz, mintha a fáról csak elébb szedtük volna le.

Egy másik eltartási mód a most leirthoz hasonló, és attól csak abban különbözik, hogy buzaliszt helyett rozs használtatik. Kik kisérleteket tettek e módszerrel, azt állitják, hogy a szilva a rozs között frissen, jóizüen és hosszu ideig eláll.

A szilva eltartásának egy másik czélszerü módja, mely a cseresnye, meggy, egres és kerek szilva eltartásánál is alkalmazható, következő. A gyümölcs kemény üvegpalaczkokba rakatik, melyek mintegy három hüvelyk átmérőjü nyilással birnak. A palaczkok teletöltetnek ugyan gyümölcscsel, de még sem annyira, hogy a hólyag, a mivel a palaczk szája beköttetik, a gyümölcsöt érintse. Ha a megtöltés megtörtént, a palaczkok nyilása nedves hólyaggal légzárólag beköttetik. A palaczkok ezután egy üstbe állittatnak és szalmafonat által az üst oldalaitól és egymástól ugy elszigeteltetnek (elkülönittetnek), hogy fövés alkalmával se helyökből ki ne mozdulhassanak, se pedig az üst falát vagy egymást közvetlenül ne érintsék. Az üst fenekére fából készitett rostély alkalmaztatik, hogy az üvegek feneke az üst fenekével közvetlen érintkezésbe ne jöhessen; mert ha ez történnék, az üvegek könnyen elrepednének. Ha ez megtörtént, az üstbe hideg viz töltetik, oly mennyiségben, hogy az az üvegeket felénél valamivel fölebb belepje. Most a viz mérsékelt tüznél egy óra negyedig főzetik, mi ha megtörtént, a palaczkok a vizzel együtt hülni hagyatnak s az üstből csak ezután szedetnek ki. Ha az üvegeken egyik másik hólyag a lég kiterjedése által elrepedt volna, azt ujjal kell kipótolnunk. Ily állapotban a gyümölcs nagyon jól eláll és a megfőzésre különösen alkalmas, s nem is változik meg oly könnyen, mint a szárított gyümölcs. Az eljárás egyes részleteiről később szólandunk.

4. A dió eltartása.

A diót *dr. Percy* vegytani- mütani- és gazdászati lexikona szerint következő módon lehet eltartani. Az érett, tisztán megszáritott diót zöld héjával együtt száraz homok közé kell rakni, az edényt be kell fedni és tiszta pinczében tartani. — Az eltartásnak egy másik módja következő. Az érett és kellőkép megszáradt dió zöld héjával együtt kőfazekakba teendő és közéje kiszáritott törött só hintendő. Ez megtörténvén, a fazék kőfedővel viz- és léghatlanul elzárandó és a földbe ásandó. A beásásnak oly mélyen kell történnie, hogy a fagy a diónak ne árthasson. Ily módon a dió jó ideig és friss állapotban eláll.

Ugyanaz emlitett mü szerint a diót az év minden szakában oly frissé és izletessé lehet tenni, mintha az épen a fáról szedetett volna le. Ennek módja következő. A diót egy edénybe kell raknunk és forró erős sós vizzel le kell öntenünk és abban kihülni hagynunk. Ezen eljárás után a dió belét meghánthatjuk, mint a friss dióét, és ize a friss dióéhoz hasonlit.

5. A czitrom és narancs eltartása.

Ha czitromot és narancsot akarunk eltartani, nagyon finom és teljesen száraz homokról kell gondoskodnunk. Az eltartásra szánt edény fenekére mintegy két hüvelyk vastagságu efféle homokot kell hintenünk. Ezután minden czitrom vagy narancs egyen-

*

kint papirosba göngyöltetik, és a homokrétegre sorban rakatik, de ugy, hogy egyik gyümölcs a másikat ne érintse. — Erre megint két hüvelyk vastagságu homok hintetik, és erre az emlitett módon ujból egy réteg czitrom vagy narancs rakatik, és ezen rétegezés addig folytattatik, mig az edény megtelik. A legfelső réteget a homoknak kell képeznie. Ha az edény tele van, befedetik és hüs és tiszta levegőjü helyre tétetik. Magától értetődik, hogy az elteendő czitromnak és narancsnak teljesen épnek kell lennie. A leirt módon a czitrom és narancs egy évig és tovább is jól eláll.

6. A málnát czukor nélkül sokáig eltartani.

E tárgyban a sveiczi iparlap következőleg ir. A málnalé készitésénél az előbb összezuzott gyümölcsöt 3—4 napon át egy fazékban a pinczében tartom, és ezt azon okból cselekszem, hogy a kezdődő forrásnál a nyálkarészek kiváljanak, miáltal a kisajtolás alkalmával nyerendő lé is bőségesebb lesz. A kisajtolt lé 24 óráig hüs helyen hagyandó és ezután tiszta flánelon átszürendő. A nyert málnalé korsókba vagy erős üvegekbe töltetik és ezek parafa-dugóval *könnyeden* befedetnek. Ezután az edények egy nagy üstbe állittatnak, de oly módon, hogy azok se egymást, se az üst falát sehol közvetlenül ne érintsék, s helyökben a viz fövésekor is mozdulatlanul maradjanak. Ez meglevén, az üstbe hideg viz töltetik és ez mérsékelt tüznél addig főzetik, mig az üvegekben vagy korsókban a málnalé is főni kezd, mit a dugaszok mellett kifolyó habról meg lehet ismerni. — Ily módon a málnalé mintegy ¼ óráig főzetik. Ha az edények a vizben annyira kihültek, jól bedugaszoltatnak, beköttetnek és beszurkoltatnak. — Az ilymódon készitett málnalé, melynek a forrponti hőség által minden a forrást és rothadást feltételező gázrészei elvonattak, a mint elég alkalmam volt felőle meggyőződni, több éven át teljesen jó állapotban eláll, és czukorral egyszeri felfőzés után oly szörpöt szolgáltat, mely a friss málnaléből készitettnél semmi tekintetben sem alábbvaló.

7. A szőlő, baraczk, cseresnye, alma, és más efféle gyümölcs bepakolása, oly módon, hogy azok minden baj nélkül könnyen szállithatók legyenek.

A gyümölcs eltartásához sok esetben a czélszerű bepakolás is szükséges; mert nagy része a gyümölcsöknek vagy nem ott tartatik el, a hol termett, vagy nem ott fogyasztatik el, a hol termett vagy eltartatott. Mindkét esetben tehát a bepakolásnak oly tökélyesnek kell lennie, hogy a portékában a szállitás által semmi kárt ne valljunk. Sok esetben maga a gyümölcs elállása is a jó bepakolástól függ. Ezen okból tehát nem cselekszünk czél nélkül, ha a gyümölcs eltartásáról szólván, figyelmünket annak czélszerű bepakolására is kiterjesztjük.

E tekintetben a „*Moniteur industriel*“ következőkép tudósit. Minden gyümölcsre, s átalában mindenre nézve, mi megehető és mennyiségben eladható, Páris egy korlátlan piaczként áll előttünk. Bizonyos gyümölcsök, melyek husos állományuk miatt tetemesebb távolságokra rendszerint nem igen szállithatók, a bepakolási ügyesség által mégis azon helyzetbe tétetnek, hogy 48 óráig a kosarakban elállanak, itt minden lökést és rázást kiállanak és meglehetős távolságokról oly frissen érkeznek a fővárosba, mintha csak pár óra előtt szedettek volna le a fáról. Ezen ügyességgel a Páris messze környékén lakó gyümölcstenyésztők nejei és leányai nagy mértékben birnak. Eljárásuk következő.

A kecskeméti ev. iskola, leromboltatása előtt.

A fájáról lehetőleg óvatosan szedett gyümölcs, mint cseresnye, egres stb. először nagy, kerek, lapos kosarakba rakatnak, melyeket a fejen szokás hordozni. Ezekből az asszonyok más, kisebb kosarakba pakolják be a gyümölcsöt és pedig rendszerint olyanokba, melyekben 8—10 font gyümölcs fér el. Ezen kosarak alakja rendeltetésöknek teljesen megfelel. Barna, hántatlan vesszőből vannak fonva, és fonatuk elég ritka arra, hogy abba bizonyos távolságokban valódi gesztenyeágakat lehessen szúrni, melyek egy kissé meg vannak hegyezve, és gazdag levéllombokkal birnak. Mindenik kosár feneke gazdag rétegben efféle levelekkel bélleltetik ki. Ezen előkészület után a kosarak megtöltetnek és pedig olykép, hogy a gyümölcs a kosárban kúpalakot képez. Erre a kosár fonadékába bedugdosott gesztenyeágak végei a gyümölcsre hajlittatnak és nehány ezek felett és köröskörül huzott vastag madzag által megerősittetnek. Ezzel a bepakolás be van végezve. Egy jól bepakolt kosár tele cseresnyével, vagy egressel nemcsak a gőzhajón és vasuton, hanem posta- vagy közönséges szekéren is, minden veszély nélkül elszállitható.

A cseresnye után minden gyümölcsök között a szőlő az, melyet legnehezebb bepakolni. Minden községekben, melyek a kitünő minőségü szőlőket Párisba szállitják, a szőlőmivelő asszonyok az erdőkről gyüjtik össze a páfránt, mely a szőlő elpakolására kitünően alkalmas. E füvet, miután annak szárát és levélormóját leszedték, különös gonddal szárogatják meg, hogy azt időről időre a szőlő elpakolására készen találják. Az egyes szőlőfürtök enyvezetlen papirosba göngyöltetnek, száritott páfránalomra rakatnak, hasonló anyaggal betakartatnak és finom füzvesszők által összeszorittatnak. A páfrán nagy ruganyossága az ily módon bepakolt szőlőt minden surlódástól és ütődéstől megóvja.

Páris éghajlatának állandótlansága miatt nem lehet rendes baraczktermésre számitani. Innen van, hogy Párisra középszámitás szerint csak minden ötödik esztendőben jut egy teljes termés. Páris e mindig nagyon keresett gyümölcsöt a terméketlen években a déli departementekből kapja. Itt a baraczkot teljes érettsége előtt szedik le, lapos iskatulákba pakolják be és a vasuton szállitják Párisba. A baraczk az uton végzi be megérését és daczára a nagy távolságoknak, igen jó állapotban érkezik a fővárosba.

Rouen, Havre, Dieppe egész hajó almákat szállitanak Orosz- Svéd- és Norvégországba. Minden gyümölcs szürke itatóspapirosba göngyöltetik be, s az igy elökészitett gyümölcsöt ládákba rakják le, és pedig olyanokba, hogy egyben gyakran több van 100 darabnál. Minden hézag erősen összegyürt papirszeletkékkel gondosan kitöltetik. A jobb reinettek, főleg a szürke franczia reinette, a böralma s más effélék ily módon bepakolva leginkább kiállják a messze utat. (Folytatása következik.)

Szöllös-Ardói ref. egyház. (Tornamegyében.) — (*Myskovszky* rajza után.)

A kecskeméti ev. elemi iskola

(Petőfi idejében).

Az a kidült bedült oldalu, rozzant kis kunyhó, melynek rajzát itt magad előtt látod, szives olvasó, — nem más, mint azon iskolaház, melyben lánglelkü költőnk a tudás alapjait vetette meg: az ABC-ét tanulta. Leginkább ezen tulajdonságának köszönheti, hogy emlékét megörökitjük, s ezzel annyival inkább sietünk, mert ugy vagyunk értesülve, hogy e kunyhó is azon sorsra jut, melyben nem régiben az Arany János

által lakott (s e lapokban szintén bemutatott) nagy-kőrösi házikó jutott, t. i hogy eltöröltetik a föld szinéről s a késő nemzedék hiába fogja keresni ez épitészeti ritkaság nyomait. Mert valamint Nagy-Kőrösön Arany János háza utjában állott az ottani kollegium épitésének: szintugy akadályozza a kecskeméti kis iskolaház is a mellette épülő csinos uj templom emelkedését, s azért kell pusztulnia, sőt eddig tán már el is pusztult.

Az a kérdés már most, melyik évben járt Petőfi a muzsák ezen szerény templomába? Egész bizonyossággal nem tudjuk, de mindjárt kiszámitjuk a legnagyobb valószinüségig. Bármennyit okoskodjék is még itt ott némely békétlen ember Pétőfi születése helyéről s gyermekkoráról, több évi kutatásaink következtében nehány főadat már teljesen tisztába van hozva. Igy az, hogy Petőfi Sándor 1823. jan. 1-én Kis-Kőrösön (Pestmegyében) született. Itt laktak szülei 1821. novembertől 1824. novemberig. 1824-től 1830-ig szülei Félegyházán laktak s ez időben atyja a félegyházi és kecskeméti mészárszéket birta bérben. Hat éves korában, tehát 1829 ben került Sándor először az iskola padjára, még pedig a szóban forgó kecskeméti ev. elemi iskolába, a hol két évig tanult, s az egész idő alatt Hábel József mészáros házánál lakott, a ki atyjának szék-árendáló társa volt. Mikor Kecskemétről visszakerült, akkor szülei már Szabadszálláson laktak, hova 1830-ban költöztek és 1839-ig itt maradtak. Ezek hiteles adatok.

Petőfi életrajzából tudjuk, hogy Kecskemétről egyenesen Szent-Lőrinczre vitték iskolába, hol egy évet töltött, azután Pestre került, hol 3 évig, innen Aszódra, hol szintén 3 évig járt iskolába. 1838-ban Selmeczre küldték a rhetorikába, hol azonban, mint tudjuk, félév mulva végkép elbucsuzott az iskolák padjaitól s bele vetette magát az élet nagy tengerébe.

A szőlős-ardói templom.

(Tornamegyében.)

A magyar falusi régi templomok sorában, melyeket e lapokban már többször ismertettünk, épitési modorának sajátságánál fogva megemlitést érdemel a szőlős-ardói ref. templom is, melynek rajza a tulsó lapon látható.

Hogyezen templom s torony mikor s ki által épittetett, az sem hagyományok, sem az egyházi jegyzőkönyv után ki nem tudható. Ez utóbbi különben is, — csak 1814-ik évtől kezdődik „tiszteletes Ecsedi János uram“ idejében. A templom nagyon egyszerü, benne semmi faragványok; hossza 8, szélessége 5 öl. A tornyon, — bár az a ref. hiveké — maig is fenn áll egy vasgömbön álló vaskereszt. 1761-ik évben a villám ugyan lesujtotta, a mikor szintén kereszttel ékitett négy fiók tornyát is összezuzta; s ekkor a fióktornyok lehányattak, de a nagy toronyra a kereszt, gróf Csáky István, Szőlős-Ardó akkori kegyes földesura iránti kegyeletből, ki az egyházközséget felkérte, hogy örök emlékül hagyják meg — ismét feltétetett. — A templom 1824 ik évben meg ujittatván, a még épségben levő sekrestye, és a templom egy harmadáig terjedő bóltiv kihányatott, a régi goth ablakok helyett, melyekről visszafordult kereszt függött, ujak készittettek. Ekkor a leomlott meszelés alatt több emberi alakot ábrázoló festéseket lehetett látni. — Én, ki ezeket gyermek koromban bámultam, nem gondoltam, hogy e lapok szerkesztőségének felhivására 40 év mulával kell róla számolnom, mert ha akkor jobban megvizsgáltam volna, most bizonyosan bővebb adatokkal szolgálhatnék. Reménylem azonban, hogy régiségbuvár tudósaink az épület mostani alakjában is sokkal több érdekes adatot fognak fölfedezni, melyek a be nem avatott szem előtt örök rejtélyek maradtak. *Ragályi László.*

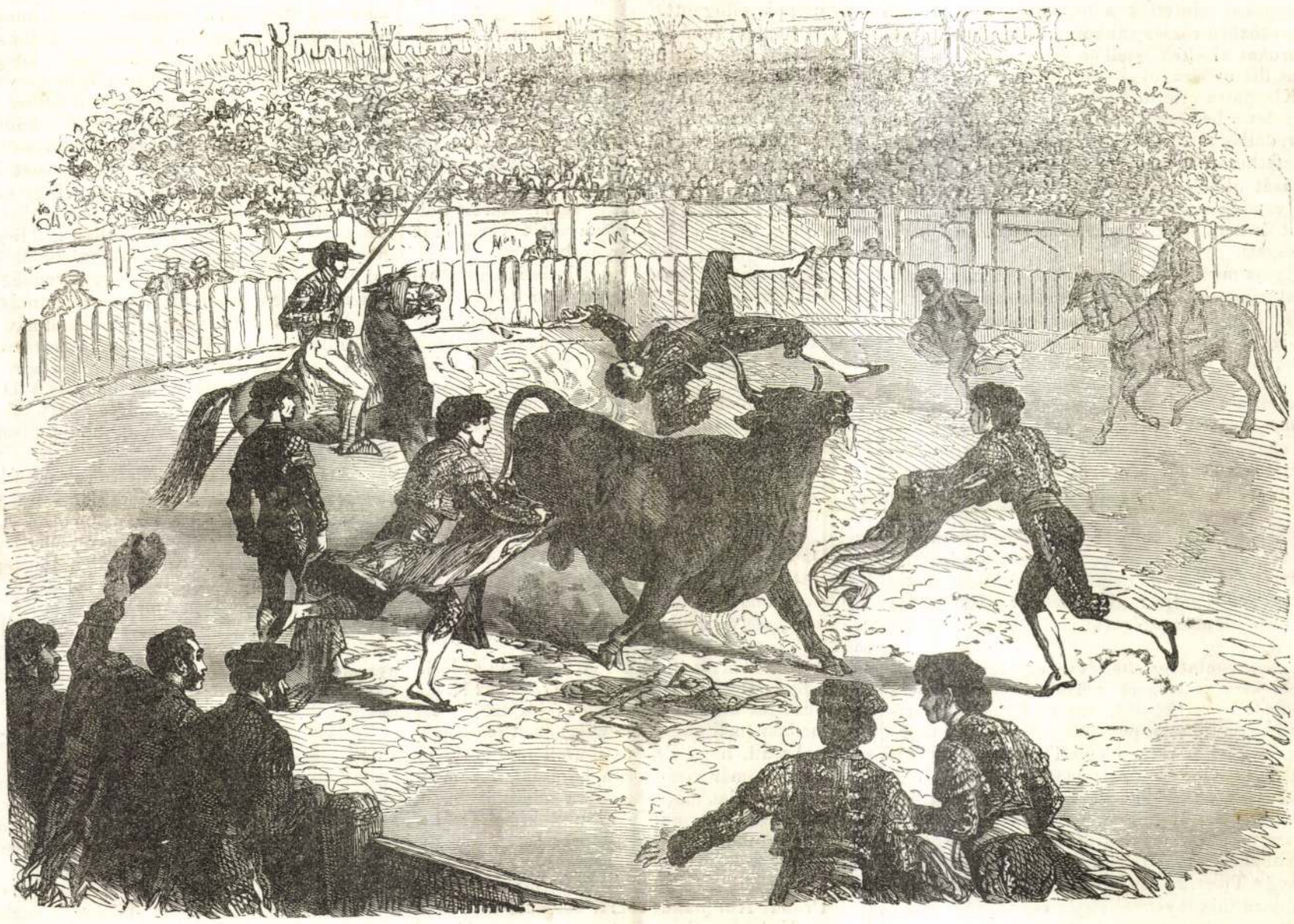

Bikaviadali jelenet Madridban.

Bikaviadal Madridban.

Megvetéssel és utálattal gondolunk azon korra vissza, melyben az elkorcsosult római nép vad gyönyörrel ülte körül a vérrel öntözött czirkusi fövényt, s tapsolt a viadornak, midőn az halálos döfést kapott; azt hiszszük, müveltebb századunkban hasonló eset nem történhetnék: pedig napjainkban is ily jelenet még Európában sem ritka. Madridban, sőt egész Spanyolországban, még a müvelt Francziaország déli részeiben is, a szánalmat ébresztő bikaviadalokra seregesen tódul a nép, bámulni, hogy a fölingerelt állat mint vész el kinzójának kezei alatt.

Ha csak az áldozatul kiszemelt bika vérzik el, még koránsem elég. A tetszészaj, az örömujongás akkor legnagyobb, ha emberélet is vész, vagy legalább nagy veszedelemben forog, s ez mutatja leginkább, hogy az ugynevezett lovagias mulatság mennyire elfásitja a kedélyeket, s mily érzéketlennek kell lenni annak, a kinek ily idegizgató mutatványra van szüksége, hogy jól mulathasson. Ott pedig az ilyenekben a közönség legnagyobb része gyönyört talál.

Csak e nyáron is hasonló eset fordult elő Madridban.

Egy bikaviadal alkalmával, — mely különben a jelentéktelenebbek közé tartozott, mert csak nyolcz bikát kinoztak benne halálra, — egy viador, La Jartigo, rendkivüli tetszést aratott, mert a kifárasztott állatot nagy ügyességgel gyürte a földre. A közönség nemcsak bravókkal jutalmazta, hanem tetszésének kézzel fogható jele gyanánt, szivarokkal árasztotta el. De e nagy kitüntetés a viadornak majdnem életébe került, mert, mig a szivarok gyüjtésével volt elfoglalva, nem vette észre, hogy egy uj bikát eresztettek a küzdtérre, s azt már a legnagyobb dühbe is hozták a pikadoresek, a bikák e kinzó szellemei, kik vörös kendőikkel akkor ugranak el a fölingerelt állat elől, midőn már-már annak szarvai közt véli látni őket az ember.

A kinzott állat, a legnagyobb dühben, megpillantá a dicsőségtől elvakult szerencsétlen szivargyüjtőt, s villámgyorsasággal felé rohant. Bármily veszélyes volt is a pillanat, a szegény viadort senki sem figyelmeztette, hogy mily veszély fenyegeti, s már a következő perczben a neki vadult bika magasan lökte a levegőbe szarvaival, a mint azt képünk mutatja.

A nézők arczán legkisebb részvét, legkisebb megdöbbenés sem látszott, hanem egész erővel tapsolták a bikát, mely ily hatalmas lökést tett. A viadort csak akkor méltatták figyelemre, midőn esés közben a bika hátán termett, s bár vérző sebekkel, de mégis erősen és kevélyen ült a bőszült állat gerinczén.

Midőn pedig a bika hátáról leugorva, vörös kendőt ragadott elő, hogy a szilaj állatot még inkább tüzelje; a kitört tapsvihar s a tomboló öröm egész az őrülettel volt határos.

Az átalános tetszés feledtette a viadorral gyengeségét és fájdalmait; de midőn a bikát megölte, magát is lepedőben vitték haza; hanem azért a tóduló közönséget rendőröknek kellett föltartani, hogy lelkesedésében a szegény viadort agyon ne nyomja.

Ily véres esemény minden jobb lelket elszo-

moritana; de Madridban akadtak, kiknek még e borzasztó látvány sem volt elég. A mint egy idegen sajnálatát fejezte ki az eset fölött, azt kapta feleletül, hogy: „Még ez mind semmi. Nem rég *Pepe Selot* egy bika össze-vissza döfte, s testét pedig fölhasitotta szarvaival. Az volt ám a derék egy állat! A megölt viador véres ruhái sokáig közszemlére voltak téve, s csodálták a nagy lyukakat, melyeket rajtok a bika szarvaival ejtett. Oh, Pepe Selo egészen más legény volt! Hanem ez a mostani mulatság is csak megjárta, s ez a viador, mai mutatványával megalapitotta szerencséjét hosszu időre.“

A szőlőtőke és a bor, mint ital a különféle nemzeteknél.

(Vége.)

Egy bor melletti római lakoma a görögtől csak legfeljebb a beszélgetés tárgyai finomsága és a bornak nagyobb adagu élvezésében különbözik. Itt, mint ott, borozásközben feküdtek, vizzel keverve itták a bort, lakoma- (bor) királyt választottak, koszorukkal ékesitették magukat, és virágokat hintettek a borcsarnokban. *Verres* borozásközben rózsás vánkoson nyugodott; rózsakoszorukat viseltek fejeiken és nyakukon, s korszerint illatos virágokat szagolgattak.

Kleopatra éttermét három lábnyi magasságban hintette be rózsákkal. És ha Horatius hellenül ir, dallamai közül sokat Anakreonétól nem különböztethetnénk meg. — Virgilius a rómaiak borozását illetőleg igen kedélyes képét nyujtja a syriai vendéglősnének enyelgő modorában, mely szerint az arra utazókat házába borozásra hivja és édesgeti.

Egész más jellemü leirásokat találunk a római satyrikusoknál, a kik a borozások alkalmával később létrejött kicsapongást és iszákosságot ostorozzák. A szépért lelkesülés és vidámság helyét itt, mely a görög lakomáknál a kedélyeket felfokozta, — ocsmány beszédmódok, sületlen dicsekvések, telhetetlenség az italban, a vendégszeretet megszegése foglalja el. Ezen magukviselete annál nagyobb behatást tesz, miután a rómaiak, határtalan finomságuk daczára is megtartottak valamit őseik egyszerü szokásaiból. De mitsem szólhatnak azon régi jó időkről, a midőn a mértéktelen borital, a részegség, a fényes lakomák a tiltott tárgyak közé tartoztak. Ellenben a lakoma felletti zene már igen réginek látszik, mert a szigoru látó azt mondja: „A ki azelőtt a lakomákra mulattatás végett zenélgetni járt, kóborlónak neveztetett.“

K. sz. e. mintegy 200 évvel egy férfiut a szenátusból kizártak, mert ezüstnemüje tiz fontra ment. Száz évvel később Marcus Drusus néptribun ezüstnemüje a mi pénzünk szerint 280 ezertallér értekü volt. Cicero egy Thya fából készült asztalt 50 ezer talléron vett meg. Crassus a bort egy pár ezüst serlegből szokta inni, melyek a kitünő aranymives, Mentor mühelyében készittettek, s 55 ezer tallérba kerültek. Később az arany asztali teritékkel való fényüzés olyannyira lábrakapott, hogy Tiberius kénytelen volt ezen pazarlásnak szigoru törvényekkel elejét venni; végre még serlegek és egyéb edények is készittettek drága kövekből, különösen finoman kifaragott Anyxból. Nero egy ugynevezett „Vasa Murrhina“ (indiai adalur-patból) serlegért 300 ezer tallért adott. Még nagyobb összegeket adtak a keverő edényekért, melyek köröskörül diszes jegeczekből készült szőlőfürtökkel voltak oly módon kirakva, hogy az azokba benyomuló vörösbor oly tüneményt okozott, mintha szőlőszemek lassankint érnének meg, szineiket változtatván.

Azon hallatlan pazarfényü lakomák, melyeket *Lucullus* adott, átalánosan ismeretesek; de kevésbbé vagyonosoknál sem ritkán fordul elő, hogy száz tallért adtak egy üveg ajokért (sardella) melyek a Fekete-tengerből hozattak, és hét ezer tallért egy ügyes rabszolgáért, ki a szakácsságban kitünt.

Egy lakoma sem mulhatott el finom zamatu görög bor nélkül, s a görög bor ismét csak drága értékü serlegből volt iható. Ha valamely ritka étel vagy bor hozatott asztalra, egy hirnök annak árát fenszóval tudatta s rövid vázlatban előadta annak történetét. A legerősebb füszerek használtattak az ivás felingerlésére; ha pedig minden evési és ivási kedv odavolt, nem átallottak még egyéb szerekhez sem nyulni.

Azonban a pazar fényüzés ellen hozott szigoru törvények, intések, a stoikusok satyricus ostorozásai, az ős rómaiak példája, a jobbra hajlandó költők utmutatásai nem vezettek czélhoz, s a jóizlés dolgában megromlott erkölcstelen nép hanyathomlok rohant megkezdett ocsmány pályáján a tátongó örvény felé. Az egész világ kincse és termesztménye Rómában halmoztatott össze; minthogy azonban a világ urai nem értettek ezeknek izletes elfogyasztásához, mi sem maradt hátra, mint hogy azokkal izetlenül visszaéljenek.

Horatius azonban megvetette ezen kicsapongásokat, s kis számu válogatott barátai körében az eredeti görög módon lakmározott és a bornak nemesebb czélját mint józan gondolkozó ember helyesen fogta fel, és „megvetette azokat, kik csak azért ittak bort, hogy az torkaikat reszelje, és hasukat megtöltse.“ Saját, s a jobbmódu rómaiak pinczéjében a borkorsók helyesen valának rendezve sorban feliratokkal, melyek az évet és a bor faját tartalmazták. Igy a költő kedvencz borát igy szólitja meg: „Oh! te, ki velem egy időben születtél, midőn Manlius Consul volt!“

Horátius hazai borát, mely már az ő idejében vetélkedett bármely fajta görög borral, igen sokra becsülte. Az opimi és salerni bor 120 évvel K. e. különösen hires volt; sőt ezen terméstmég akkor sem felejtették, midőn hosszu idő után egy egy cseppig elfogyott.

A hajdani római szőlőmivelésről némely tudósitások feküsznek előttünk, különösen pedig hogy a szőlővesszőt, mint mai nap is szokásban van Olaszországban, fákra, leginkább pedig nyárfák és szilfákra szokták felfuttatni, hogy szüretkor tuljókedvük határt nem ért; a többire nézve pedig a görögországi szokások voltak itt is gyakorlatban.

A bor jósága szin, illat és zamat szerint itéltetett meg. *Color*, *odor*, *sapor* nyujtja Akrostikon szerint a *cos*-t, vagyis a bor próbakövét.

Egy, a jelen században Diocletian idejéből feltalált borárjegyzék szerint a „*sexatrius*“ (körülbelől egy üveg) az itáliai borok közül 6—30 krba került. Felső-Itáliában, hol ugyan nagyon olcsó ára volt a bornak, 34½ pint csak 13 krajczárba került! (a mi pénzünk szerint). — Nem kevésbbé csudálatra méltó Polybius tudósitása, mely szerint az ottani vendéglőkben a lakás és ellátás alig került három polturába naponkint!

Lusitaniában (a mai Portugalia) már régóta felette nagy szorgalom és gonddal üzik a szőlőszetet.

De Spanyolországban is felette régóta foglalkozott a nép bortermesztéssel. Görög gyarmatosok ugyanis a K. e. 6-ik században vitték oda azon bort, melynek hire még napjainkig is felmaradt.

A mi hazánkat illeti, a régi irók ugy tudósitanak, hogy Probus Aurelianius (276—282 K. u.) római császár ültetett volna jeles fajta szőlőtőket Sirmiumban (mai nap Mitrowitz) az Alma hegységen. Az áll, hogy Probus Aurelianus korában Pannoniában már virágzott a borászat. Az ezen tárgyra, valamint borászatunkra nézve is hazai nyelven megjelent munkákra utalok, hol arról a szives olvasó bővebb tudomást nyerhet.

Németország vagy Germania régi bortermesztéséről különféle nézetek uralkodnak. Némelyek Probus Aurelianus római császárt tartják a germán-Noénak, mig mások, nevezetesen Hontheim püspök az ottani borászatot a rómaiak előtti korszakba akarja helyezni. Ezen állitását ugyan Tacitussal akarja igazolni, ki a germánokról igy ir: „Az alvás után azonnal fürdőikbe és onnan a lakomához mennek. Ennek végeztével dologhoz fognak, gyakran azonban felfegyverkezve az ivóasztalhoz. Senki sem szégyenel, egész éjjelek s nappalokon át dőzsölni. Ha ittasok, elkezdődik a verekedés és czivakodás.....„Azok, kik a (Rajna) partokhoz közel laknak, borkereskedést is üznek.“ („Proximi ripae et vinum mercantur.“) Ezen tudósitás szerint tehát azt lehetne következtetni, hogy a german borászat Tacitus korában (57. Kr. u.) már fenállott.

A legnemesebb borfajok Németországban a rajnamelléki, Mosel-, Neckar- és Majnai. Az izletes zamatu rajnamelléki bort a hollandusok által a „Jóreménység fokára“ is á ültették.

A franczia borászat sokkal régibb, mint a német, mert tudjuk, hogy a Phocaeiaiak, kik Marseillest hat évszázaddal K. e. alapitották, a szőlőtő ültetését megkisérelték. A bortermesztés ott elannyira virágzásnak indult, hogy Domitian császár a földmivelés érdekében (81—96. Kr. u.) meghagyta a liguriaiaknak, hogy szőlőkertjeik felét kiirtsák; Probus azonban e törvényeket megszüntette.

Burgundiában a bortermesztés az Antoninok korában már divatozott. A negyedik század elején ugyanis Eumenius szónok az Autun-környéki szőlőkről szólván, felemliti, hogy sok szőlőtő vénsége miatt kiszáradt, s hogy azoknak mikor, és kik általi ültetésére nem emlékeznek.

Franciaország északi vidékeit a rómaiak hidegnek tartották a bortermesztésre, később még is itt látjuk a legnemesebb faju szőlőtőket virágozni. A szőlőtővel való sajátságos bánásmód által a franczia Champagne tartomány több év s század óta kölönös hirnevet vivott ki magának s borai a kereskedésben, mint legnevezetesebb s legelterjedtebb áruczikk szerepelnek. Ezen pezsgő borok az egész világon felette kedveltetnék s a francziák, de különösen a hölgyek nagy előszeretettel viseltetnek ezen faj iránt, s minden egyéb bor elé helyezik, mig a tulajdonképi szakértő a valódi burgundit, bordeaux-it, roussilon-it többre becsüli az édes izü pezsgőnél.

Végre megemlitjük a francziákról, hogy egészben véve nagyon mérsékletesek, de az ivásnál finom izléssel birnak, s régi szokás szerint, boraikat gyakran vizzel keverve iszszák.

Az angolok, éghajlatuk befolyása miatt semmire sem mehettek a bortermesztéssel, mindazáltal nagy barátjai a bornak. A lovagok Arthus király asztalánál ép oly hősiesen dőzsölnek a lakomákon, mint dicső elszántsággal harczolnak a csatatéren. Sir John Falstaff egy egész csapat ember pártvezére Shakspeare idejéből, sokkal inkább ért a boriváshoz, mint kardja forgatásához a csatamezőn.

Egyébiránt sehol sem szoktak rosszabb bort inni mint épen Angolországban. Hogy ez már a mult században is állt, az 1751-ben született Sheridán következő szavai is igazolják: „Midőn Angolországban valamely vendéglőbe beszállok, azonnal hozatok egy üveg bort, hogy a vendéglőst éltessem, de nem iszom meg, hogy magam is éljek.“

Valamint Albion fiai, ugy a skandináv népség is hátráltatva van éghajlata által a bortermesztésben. Daczára ennek felette szeretik a bort.

Az oroszok csak Krimiában, és a Don déli partjain termeszthetnek önállólag bort. Az itt termesztett bor épen oly gyenge, mint kellemes zamatu.

Amerikában mai nap felette sok fajta bor termesztetik, melynek eredete régibb, mint gyanitanók. Már 500 évvel a Kolumbus által történt felfedezés előtt normann tengerészek Grönland partjain kiszállottak. Körülbelől a tizenegyedik században a normann származásu Leif, Veres Erik fia, a tulajdonképi Amerikát, a mai Uj-York és Boston városok közti partvidéket, felfedezvén, „*Win*“- vagy „*Weinland*“-nak nevezte. Tysher ugyanazon időben ott vadszőlőt talált, melyről a Farői-sziget lakosai is emlékeznek nemzeti dalaikban.

Mai nap Amerikában mind az északi, mind a déli részekben termesztenek egy később felfedezett szőlőfajt. Különösen hires a kaliforniai és az ugynevezett skhuppernong borfaj Georgiából északi Karolinában, valamint a jeles Izabella-szőlőfaj. A washingtoni képviseleti ház bizottmányi tagjainak jelentése szerint, 1849. óta némely amerikai szőlőhegyen felette sok bor termett.

Chinában, különösen Tien-tsin város környékén sok szőlő termesztetik. De a chinaiak nem készitenek bort, hanem a szőlőt friss állapotban fogyasztják el, és a Tien-tsin vidéki szőlőt a leggazdagabb Mandarinok asztalaira is felteszik. Païho folyama az éven át három hónapig be van fagyva, és felette erős és tiszta jeget szolgáltat, melyet körülbelül 1½ láb átmérőjü darabokban kivágnak és azokat távollevő vidékekre eladják. Ezen jégdarabokból kis házikókat épitenek, melyek azonban még is oly magasak, hogy ember bele mehet; hosszuságukra nézve felette különbözők. Ezekben tartják a szőlőfürtöket, és minthogy e házak a legmelegebb nyáron át is megmaradnak, az azokban elhelyezett szőlő a legközelebbi szüretig oly fris állapotban áll el, hogy az uj terméstől alig lehet megkülönböztetni.

Beliczay Elek.

Kirándulás a Kriványra.

Azon hegysorból, mely Liptómegye északi határát képezi, büszke pompában emelkedik fel a Kriván. Mint királya a többi csucsoknak, áll ott komoly dicsőségében. A köznép nem akarva is ebben leli fel a nagyság képét, az utazó bámulva közelit feléje; a természetbuvár magasabb vágyat sejt keblében, melyet addig le nem győzhet, mig csakugyan ura nem lett a tetőnek.

Képes Vasárnap
legujabb számából:

Paulus vezértábornagy és a sztalingrádi védősereg.

Szicilia, a Földközi-tenger kulcspontja. Casablanca, ahol Churchill találkozott Roosevelttel. Megemlékezés Szmrecsányi érsekről. Hogyan „születik" a térkép? „Művészet a háborúban" címmel megnyilt a harctéri festők kiállitása. Képriport a pankrációs birkózásról. A galamb és a veréb. Képek a hét eseményeiről. Divat. Szépirodalom. Epizódok nagy emberek életéből, rejtvények, tréfák, stb.

ÁRA 20 FILL.

Politikai élet

Minisztertanács. A MTI jelenti: A kormány tagjai *Kállay Miklós* miniszterelnök elnöklésével szerdán délután 5 órakor minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács az időszerű kormányzati kérdésekkel foglalkozott és 10 óra után ért véget.

Uj ülésszakban indul meg a parlamenti munka. A parlamenti élet, ugy látszik, februárban — talán a hónap vége felé — megindul. *Uj ülésszakban* kezdi majd meg munkáját az országgyülés két Háza, az érdemleges törvényhozási munka előtt tehát a régi ülésszak berekesztésével járó választásokat kell elintézni. Beszámoltunk már arról, hogy az ujesztendőben *lényegesen megnagyobbodott* felsőház lép működésbe. A taglétszám megváltozása szükségessé teszi, hogy ujjáalakitsák a bizottságokat. Ezért lesz ülésszak-változás. Kormányzói kézirat berekeszti a régi ülésszakot és mindjárt össze is hivja az ujat.

A 42-es bizottság ülése. A 42-es országos bizottság pénteken délelőtt 10 órakor ülést tart. Tárgyalásra kerülnek az iparfejlesztési törvény egyes rendelkezéseinek hatályát meghosszabbító, a 2 filléres érmék horganyból veréséről, a visszacsatolt erdélyrészi területen forgalomban volt bérfuvarozó és magánszemélygépkocsik után fizetendő közuti adótételekről és az *értékpapirforgalom szabályozásáról* szóló rendeletek, valamint utólagos bejelentésként a legutóbb kibocsátott fényüzési adó- és szesz-rendeletek.

Sajtórágalmazási per az Általános Fogyasztási Szövetkezet körül

Rajniss Ferenc országgyülési képviselő, „Marxista zsidó-diktatura a munkásszövetkezetekben" és „A dolgozók és a zsidó paraziták" cimmel egy reggeli lapba két cikket irt, amelyekben az Általános Fogyasztási Szövetkezet vezetőségének ügyvitelével foglalkozott. Azt irta többek között, hogy a szövetkezetet csupán a százszor becsapott, elárult, kifosztott magyar munkásság áldozatkészsége és a magyar állam támogatása mentette meg a csődtől. *Peyer Károly* országgyülési képviselő és dr. *Györki Imre* ügyvéd feljelentésére sajtórágalmazás vétsége cimén indult eljárás Rajniss Ferenc ellen, aki a büntetőtörvényszék *Vályi Nagy-tanácsa* előtt kijelentette, hogy cikkét a magyar munkásság védelmében irta. Kérte a valóság bizonyitásának elrendelését, amit a biróság el is rendelt. Ennek során a csütörtöki tárgyaláson kihallgatták *Millok Sándort*, a Népszava felelős szerkesztőjét, aki elmondotta, hogy a szövetkezet forgalma a csődbejutás előtt félévvel esett vissza.

— Van adat arra — mondotta az elnök —, hogy érettségizett fiatalembereket havi 50 pengő fizetéssel alkalmaztak. Tud-e erről?

— Ilyen formában ez legenda — válaszolta a tanu. — Akkoriban volt a gazdasági mélypont. Ekkor néhány érettségizettet, aki kereskedő akart lenni, gyakornokként alkalmaztak 50—60 pengő havi fizetéssel, de tulóráztatták őket, hogy több legyen a jövedelmük.

Dr. *Bánóczy László* ny. OTI tisztviselő, akit a felszámolás folyamán bocsátottak el a szövetkezettől, arról vallott, hogy a felszámolás előtti időkben az alkalmazottak számában lényeges változás nem történt. Neki, mint vezető állásban lévő tisztviselőnek, 320—350 pengő fizetése volt, hasonló más vállalatnál azonban a vezető tisztviselők többet kaptak. Vallomása szerint sokan keveselték a fizetést, de az elégedetlenség sohasem vezetett a munka abbahagyásához.

A tárgyalást ezután elnapolták.

Nagybányai Horthy Vilmos

A Nagybányai Horthy-család felvidéki ága a 18. század közepén tünik fel Bereg- és Ugocsa vármegyékben. László már az 1754—55-i nemesi összeirás alkalmával, mint szőllősvégardói birtokos szerepel Ugocsa megyében. E községben él akkor hitestársával, Dralepszkai Horváth Juliannával. Második felesége a Hunt-Pázmán nemzetségből származó Tiszaujhelyi Ujhelyi-családból való.

Ugocsa vármegye nyugati része, a Tisza mindkét partján honfoglalás-kori település, az északi részek a Gutkeled- és Hunt-Pázmán-nemzetségek szállásai, a Tisza balpartján a Káta-nemzetség ütött tanyát, Nagyszőllős a nyalábi vár és Turterebes pedig a hatalmas Perényi-család kezébe került a XIV. század végén.

A Horthyak ugocsai ága

Horthy László házasságai révén atyafiságos kapcsolatba került az ős-települők leszármazottaival s gyermekei már vérükben hordozták a vidékek magyarságának minden értékét. Megtudjuk ezt az utódok életéből, szerepléseikből a köz- és magánéletben s megismétlődő családi összejöveteleikből.

László két fiát ismerjük. István felesége Péchy Anna, a Sándoré Guthy Anna Bereg megyéből. Sándor házassága révén Bereg megyében jutott tekintélyes vagyonhoz s a beregi ág itt él tovább, csak a Sándor fia, Vilmos tartotta meg a nagyapja után reáháramló szőllősvégardói birtokot. Vilmos és testvérei másodunokatestvérei a Kormányzó Ur édesapjának.

Sándornak öt fia volt: Gyula, László, Pál, Elek és Vilmos. László hitvese Kölcsey Róza, a Pálé Iudányai Bary Katalin; Elek nőtlen maradt. Vilmos mérgesbizáki és poki Puky Máriát vette feleségül.

Gyula gyermekei közül Ilona Buzinkay Gáborné. Egyik fia, Gyula, mint alezredes most az orosz fronton harcol; Erzsébet pálóczi Horváth Lajosné és Gyula, ki főispán volt. A László gyermekei közül Margit Buttykay Ferenc volt főispán felesége volt, Béla, az ismert festő, István pedig közjegyző. A Pál gyermekei Kata Matavovszky Béla tanfelügyelő felesége, Emma Székely Kálmánné, Eta Csebi Pogány Pálné, Judit Györffy Aladárné volt. Vilmos egyetlen leánya, Ágnes, Homoródszentpáli Szentpály Benjamin hitvese volt.

A Sándor fiai megbecsült, tekintélyes és jómódu emberek voltak. Előkelő szerepet vittek a vármegyei s társadalmi életben, de közöttük is legnépszerübb volt Vilmos, aki Ugocsa vármegye egyik vezető embere lett. Az ő házatája jellegzetesen magyar volt s amikor ő róla és házáról beszélek, egy ősi magyar udvarház életének adom hü képét.

Egy igazi magyar ur

Vilmos vigkedélyü, tréfálkozásra mindig kész, kistermetü ember, rendszerető, pontos mintagazda volt. Házatája jómódra vallott s akit vendégül látott, azt szives barátsággal vette körül. Szivesen vette tréfálkozás közben, ha évődtek vele s ő mulatott legjobban, ha vele kötődtek. Ráfogták barátai, hogy figyelni kell, melyik karját emeli fel, mikor cselédségének karja fölemelésével utasitást ad, hogy a vendég lovait hogyan lássák el. A balkar fölemelése állitólag azt jelentette, hogy ne nagyon buzgólkodjanak a vendéglovak zabadagolásával. A jobbkéz emelése bő ellátást jelentett. Ráfogták az öreg urra, hogy saját lovait is a „balkez"-évél eteti, ezek nagyon kivánták a jobb ellátást. Mindez azonban enyelgés és tréfa, a Vilmos vendégszeretete példás, gazdasága mintaszerü.

Vilmos nemcsak mint gazda volt kiváló, de a vármegye köz- és társadalmi életében is kiváló szerepet vitt. Az ő vezetése alatt állott a nagyszőllősi takarékpénztár, vezető szerepe volt a vármegyei életben, tanácsadó volt a gazdasági élet minden ágában, az ő szerződései, gazdasági rendelkezései mintául szolgáltak a vármegyében s az ő nevéhez fűződik a szőllősvégardói romokban heverő templom fölépitése. A nyugati Franciaországban életre kelt csucsives épitkezésnek kelet felé ez volt az ilyen épitő stilusu végső alkotása. Még a Hunt-Pázmán ősök épitették s Horthy Vilmosnak köszönhető, hogy e templom ujra századokig hirdetheti a magyar istenigéket.

A szőllősvégardói udvarház

Az ardói udvarház bőségét és melegségét biztositotta a gondos, fáradhatatlan, családját és embertársait melegen szerető s a virágokért rajongó feleség, Puky Mária. A nagyasszony buzgó támogatója volt embereinek, megosztva minden gondjukat. Példásan vezette háztartását, nevelte a falu leányait. Sok évi szolgálat és tanitás után ő adta férjhez őket. Pompás kertjében összegyüjtötte Európa legnemesebb gyümölcsfajtáit, ismeretlen virágokat és disznövényeket. Ő látta el jó tanácsaival a rokonsághoz tartozó lányokat a konyhaművészet és kertészet dolgairól.

Hosszu kocsisor vitte a Nagyszőllősről pár kilométerre levő Szőllősvégardóba a Horthy-kuriára háromnégy vármegyéből a vendégeket egy-egy név- vagy születésnapra, karácsonyi ünnepekre s egy alkalommal a ház leányának esküvőjére. Megkisérlem felsorolni a megjelentek nevelt, habár azokat emlékezetben tartani oly hosszu idő után nagyon nehéz. De a hézagos felsorolás is mutatja, mennyire szerették és megbecsülték messze vidéken is a minden izében magyar udvarház gazdáit. Nagyon sok ilyen összejövetelen ott voltam s még negyven-ötven év távlatából is érzem a Horthy-ház régi magyar levegőjét.

Eljöttek oda a beregi atyafiak, a mindig vig Elek, a fiatalok, a Pálóczi Horváth-fiuk és szüleik, a másodunokatestvér, Szentpály István alispán Szőllősről, feleségével, Egry Irmával, gyermekeik István, a későbbi miskolci polgármester, Béni, az eljövendő vő, Gábor, a későbbi ezredes, Miklós, utódja apjának az alispáni székben, a Szentpály-lányok: Anna hitestársával Kölcsey Kálmánnal, Ágnes, férjével Péterffy Lajossal, Ilona, élettársával Kozányi Zsigmond halmi birtokossal. Ott volt Ráthonyi Ákos, a volt kedvelt színész, ki nyugalombavonulása után mint tiszteletbeli főszolgabiró élt nagyszőllősi terjedelmes kuriáján. Eljött oda az Ákos édesanyja, Nadányi Borbála és másik fia, Aladár, Buttykay Viktor fiával Ákossal, az ismert zeneszerzővel, Dralepszkai Horváth Ákos, aki még a távoli időkből számitott az atyafiak közé, Viski Lator István a hegyvidéki kirendeltség ugocsamegyei vezetője, Csabi Pogány Zsiga Urmezőről, Máramarosból, Matavovszky Béla atyafi tanfelügyelő, Székely Kálmán főorvos Beregszászból, Jakóné, egy feketeszemü szép Kállay-lány, Ferenczy Lajos, felesége és Margit és Ilona leányai, az előbbi később Nagyiday Zsiga felesége, az utóbbi később Ujhelyi-Vittkay Sándorné. Ott voltak az Ujhelyiek, a már emlitett Sándor, Ödön, Szilárd, Ábris, Menyus, a két Fogarássy s a fiatalabb nemzedékből Siménfalvy Árpád mostani főispán és sokan még mások.

Huzta a cigány, zongorázott Buttykay Ákos, táncra perdült a fiatalság s mig a házigazda buzdította táncra és borozgatásra a fiatalokat, a ház asszonya gondoskodott a bőséges vacsoráról. Zamatos magyar ételekben dusakodhattak a vendégek. Volt bőven minden enni- és innivaló még a hajnali órákban is. A házigazda nagyszőllősi borát ittuk s nem egy vendégen észrevehető volt annak lelkesitő ereje. Amikor Matavovszky Béla már eléggé felhangolva, arról panaszkodott, hogy a háznál sem bor, sem szivesség nincsen, Vilmos bátyánk csak egy szóval felelt: „Látszik".

Bucsu Végardótól

A boldog idők elmultak. Az udvarház egyetlen lánya messze volt. A nagy háboru alatt felkeresztem a magányosan élő öreg házaspárt otthonában. Bánat ülte meg a tiszteletre méltó öregeket, életkedvük ellankadt a mindennapi élet gondjai között. Elbeszélgettünk a multakról s mély megilletődéssel búcsúztam tőlük. Nem is láttam őket többet. A ház asszonya nemsokára behunyta szemét s a megtört öreg eltemette őt az annyira szeretett kertbe virágai közé. Nemsokára követe őt az öreg ur is s most az általuk ültetett fák szórják tavasszal virágaikat az egymás mellett pihenő házaspár sirjára. Legyen áldott emlékük.

P. L.

Hogyan akarnak segiteni a villamosbajokon?

Egyelőre ritkitják a megállóhelyeket

Szendy Károly polgármester a közlekedési kérdések letárgyalására — amint ismeretes — egybehivta a közlekedési szakbizottságot, amely dr. *Bódy László* alpolgármester elnöklésével most tartotta második ülését.

Báró *Babarczy István*, a Beszkárt vezérigazgató helyettese ismertette a közlekedési állapotokat. Megemlitette, hogy 1938-ban a villamosokon összesen 304.5 millió, 1942-ben pedig 465 millió utas utazott. 1942-ben több volt a távolsági utas, mint 1938-ban az összes utasok száma. Az utasok 1938-ban 1350 millió kilométert, 1942-ben pedig 2630 millió kilométert tettek meg a Beszkárt vonalain. Az utaskilométerek száma tehát 94.34 százalékkal emelkedett. Fejtegetései során a vezérigazgató helyettes rámutatott arra, hogy a Beszkárt teljesitményét csak 29.76 százalékkal tudta növelni, holott az utasforgalom több mint 94 százalékkal emelkedett.

Tervek az utasforgalom csökkentésére

A vezérigazgató helyettes ezután az utasforgalom mérséklésének módjait ismertette. Kijelentette, meg kell vizsgálni mindazokat az eszközöket, amelyek a zsufoltság enyhitését, az utasforgalom mérséklésével teszik lehetővé. Ezek közül a legeredményesebb lehet a munkaidő kezdetének lépcsőzése. Ebben a vonatkozásban már történt intézkedés, amely az élelmiszerárusitó üzletek kivételével a nyilt árusitási üzletek nyitási idejét 9 órában állapitotta meg. Az iparvállalatoknál és a hivataloknál azonban még a munkaidő lépcsőzése nem történt meg és ezért átfogó és gyökeres rendelkezések sürgősek. A nagyforgalmu órákban a rövid távolságra való utazások számát a szakaszjegyek érvényének felfüggesztésével lehetne csökkenteni. Mint megoldási lehetőség számitásba vehető még az üzemidőnek korábbi beszüntetése és bizonyos kisebbjelentőségü vonalakon a forgalom megszüntetése.

Az utasközönség kioktatása

— Egyes kisebbforgalmu utvonalakon a közlekedés megszüntetése az érdekelt városrészek közönségét igen erősen érintené és ezt olyan rendkivüli intézkedésnek kell tekinteni, aminek igénybevételére jelenleg kellő ok még nem forog fenn. A közlekedési állapotokon helyi jelentőségü intézkedésekkel is lehetne segiteni, igy például a *megállóhelyek ritkitása*, a lépcsőkön való utazás megszüntetése, az utazóközönségnek a helyes magatartásra, különösen pedig a baleseti veszély elkerülésére, a viteldijnak aprópénzben való előkészitésére, a leszálláshoz való készülődés meggyorsitására irányuló oktatása is hozhat javulást. Ugyancsak helyi jelentőségü intézkedésnek tekinthető a közlekedés megjavitását célzó viszonylatváltoztatás is.

Báró Babarczy István vezérigazgatóhelyettes bejelentette végül, hogy a *Beszkárt engedélyt kért a szakaszjegyek érvényének felfüggesztésére, a megállók további ritkitására, kérte továbbá a megrendelt villamoskocsik gyártási sorrendjének előnyösebb megállapitására vonatkozó javaslatokat. Javasolja a bizottság, hogy a Beszkárt üzemanyagellátás szempontjából elsőosztályu üzemmé minősüljön, a karbantartási anyagszükségletét kedvezően elégitsék ki, javitsák az autobuszüzem gumianyagellátását, sürgesse a bizottság a munkakezdés további lépcsőzését és a munkáslaktanyák épitését.*

A bizottság elfogadta az alpolgármester által előterjesztett javaslatokat.

Érdekes leletre bukkantak a kassai Lőcsei-házban

Kassa város hires régi gótikus épületében, a Lőcsei Ház pincéjében légoltalmi óvóhely épitése közben a boltivekbe rejtett három titkos őrzőhelyre és egy lépcsőfeljáróra bukkantak. A rejtekhelyeken talált XVII. századbeli szines, mázas fazekas munkák, melyek a magyar kerámia történetének felkutatásához igen értékes adatokat szolgáltatnak, a felsőmagyarországi Rákóczi-muzeumba kerültek. Kassa városa a házat 1572-ben vásárolta meg Lőcsétől, és abban született *Szathmáry György* későbbi pécsi püspök és esztergomi érsek. Ettől kezdve évszázadokon keresztül, mint városi vendégfogadó szolgált az épület, amelynek egyik érdekessége az, hogy Bethlen Gábor is **ebben a házban** tartotta esküvőjét.

Felépitik a budapesti Székely Házat

Gyertyaszentelő ünnepén nevezetes napja volt a székelységnek. A Hargitaváralja jeleképes székely község helyiségeiben gyülésre jöttek össze a magyar fővárosban élő székelyek képviselői, hogy a székelység nagy sorskérdésében határozzanak: megalakitsák a minden rászoruló székely számára nyitott kapukkal rendelkezésre álló Székely Ház Szövetkezetet.

Vitéz *Vajna Viktor* ny. altábornagy elnöklete alatt folyt le a közgyülés, amely egyhangu lelkesedéssel kimondotta, megvalósitja a Székely Házat, hogy otthont és hajlékot adjon minden rászoruló székelynek, aki társtalanul, magányosan áll a milliós fővárosban.

Vajna Viktor altábornagy a székely intézmény megvalósulásáról a következőket mondotta munkatársunknak:

— A Székely Ház Szövetkezet többszörös cél megvalósitását tüzte maga elé. Az első: megfelelő ház vásárlása, továbbá telek szerzése akár az államtól, akár a fővárostól a végleges, jelentős otthon megépitéséro. Ha meg is kapjuk a telket, épitkezésről természetesen a háboru végéig, anyaghiány miatt nem lehet szó. Mindenesetre valamit venni kell, mert a készpénzt nem lehet tartogatni, azt valamibe gyümölcsözően bele kell fektetni. Az ideiglenes otthonban elhelyezést találnak majd az összes székely egyesületek és intézmények, nevezetesen a Szefhe-, a Hargita-község irodái, a Kaláka, az Erdélyi Férfiak Egyesülete és más szervezetek is. Az Erdélyi Férfiak Egyesülete eddig csak elvben járult hozzá a tervhez.

— A további cél az, hogy egy komoly főiskolás otthont teremtsünk, majd a fővárosban élő iparostanoncok számára létesitsünk internátusjellegü otthont, ugyanilyent a háztartási alkalmazottak számára is. Ezenfelül tervezünk vendégszobákat is, amelyekben a fővárosba pár napra ránduló székelyek szállodai elhelyezést kapnának, esetleg hosszabb ideig is.

— Még néhány fontosabb szervező és alapitó Budapestre való érkezését várjuk, többek között *Szentiványi Gábort* és *Pál Ferencet*. Háromszékiről. Ha ezek az urak is itt lesznek, az első ülést is megtartjuk, amelyen elhatározzuk az első székely ház megvásárlását. Azután a kormánytól kérni fogjuk a hozzájárulást, amelyet már kilátásba helyeztek, a fővárostól pedig a telket.

— Budapesten ezidőszerint százötvenezer székely él, a társadalmi ranglétra minden fokán lévő emberek. Ezeknek jó hányadát élénken érdekli az ügy. A székelységnek meg kell értenie, miről van szó és mit jelent a fővárosba elvetődött tagjainak egy ilyen, a hazai levegőt minden tekintetben pótolni tudó otthon az idegenségben.

— Azt tervezzük, hogy a nagyobb magyar városokban — a parancsoló szükség szerint — sorra épitünk majd székely házakat egyetemistáink, iparostanoncaink és cselédlányaink számára és hisszük, hogy idővel a székelység anyaországi otthonainak sorozata fog kialakulni az országban.

(p. h. r.)

Kivégzés Zilahon

A zilahi törvényszék rögtönitélő birósága *Gyurics Ferenc* 35 éves foglalkozásnélküli tasnádbajomhutai lakost elsötétités ideje alatt elkövetett többrendbeli lopás büntettéért *kötéláltali halálra itélte*. Az itéletet *Bogár János* állami itéletvégrehajtó szerdán *végrehajtotta*.

A kőbányai gyilkosság rejtélye

A rendőrség jelentkezésre szólit fel egy Székely Mária nevü nőt

A főkapitányság bünügyi osztálya ujabb nyomokon folytatja a kőbányai gyilkosság ismeretlen tettesének felkutatását. *Mivel a holttestet napokig hó borította, a gyilkosnak bőven volt ideje egérutat nyernie.* A rendőrségnek igy aprólékos munkával kell előrehaladnia, hogy tisztázza, *hol és milyen körülmények között töltötte életének utolsó napját a borzalmas módon meggyilkolt Fábián Ilona.* A detektivek a fölvetődött nyomok ellenőrzése mellett főképpen azon fáradoznak, hogy megállapitsák, *hova ment Fábián Ilona, amikor a Magdolna-utcában lakó nővérétől elvált és hol tartózkodott ettől az időponttól egészen addig, amig a gyilkosság áldozatául esett.* Ezen a nyomozási vonalon akarnak eljutni a kucsmás, bekecses gyilkos személyéhez, akivel az egykori táncosnőt Kispesten utoljára együtt látták.

Megirtuk, a detektivek értesültek arról, hogy egy *Székely Mária* nevü nő a temetés után azt beszélte Pestszentlőrincen: *tudna egyetmást mondani a titokzatos bünüggyel kapcsolatban.* A rendőrség azóta megállapitotta ennek a nőnek a kilétét. *Kiderült, hogy Székely Máriát „Öszeres Manci" néven ismerik a Teleki-téren.* A bünügyi osztály ismételten felhivja, hogy sürgősen jelentkezzék a főkapitányságon, mert a nyomozás érdekében **felvilágositásokat akarnak tőle kérni.**

A sztalingrádi hősök

Február másodikán egy földalatti fedezék mélyén, az ellenséges ágyuk pokoli pergőtüzében, amikor már az utolsó betonfalakat zúzták szét a gránátok, a hidegtől és kimerültségtől elgémberedett testtel hajolt a rádiókészülék fölé az ismeretlen katona és küldötte az utolsó üzenetet az éteren keresztül az élők és a halottak nevében: „A legnehezebb harcban, az utolsó emberig megtettük kötelességünket. Éljen a Führer, éljen Németország." Majd elhallgatott a rádió is, amely hetek óta az egyetlen összeköttetés maradt Sztalingrád német védőrsége és a külvilág, az otthon között. Ami azután és azóta történt, arról a német jelentések számolnak be.

Az igazi férfi, az igazi katona jelmondata: tudni kell remény nélkül is harcolni. A Sztalingrádban visszamaradt VI. német hadsereg tisztában volt azzal, az immár legendáshirű Paulus főparancsnoktól az utolsó közlegényig, hogy harcuk saját egyéni szempontjukból reménytelen. Köröttük minden oldalon az ellenség rohamozott, egyre megujuló tartalékokat vetett a harcba, egyre ujabb, friss kötelékek zudultak a védelemre, amely megerősítést, utánpótlást, élelmet, gyógyszert immár sehonnan sem kapott. „A pokol": irták a német haditudósitók. Valóban a pokolnak apokaliptikus szörnyűsége tombolt köröttük, fölöttük, ágyuk bömbölésében, repülőgépek dübörgésében; és ezt a poklot párosulva a teljes reménytelenséggel, senki ember nem tudhatta elviselni, csak az olyan, aki érzi: itt most nem az egyes életéről és létéről van szó, hanem ez az a pillanat, amidón a maga teljes valóságában ölt testet az a fogalom, hogy — áldozat.

A VI. német hadsereg parancsot kapott, hogy maradjon helyén, tartson ki az utolsó emberig és utolsó töltényig, mert a hadvezetés magasabb érdeke ezt ugy kivánja. A vett parancs a szó szoros értelmében végrehajtatott. Igen: az utolsó emberig és az utolsó töltényig..

A katonának rendszerint még a legnehezebb, legveszélyesebb pillanatban is megvan az a reménysége, hogy hátha sikerül megmenekülnie, életben maradnia. Ez az életösztön kölcsönöz azután neki olyan ellenálló erőt, amellyel csakugyan emberfeletti nehézségeket győr le. De ezek a sztalingrádiak más forrásból meritették páratlan hősiességüket. Számukra nem volt szabadulás, nem volt lehetőség. Másféle hit és reménység éltette őket és százszorozta meg erejüket. Ők, a pokolban rekedt férfiak hitték és tudták, hogy harcuk nem hiábavaló, mert ha meg is semmisülnek, életben marad a haza, döntően hozzájárulnak az otthon megmentéséhez.

A Sztalingrádból érkező helyszini tudósitások szemléltetően mutatták be, hogy a harcok utolsó szakaszában már megszünt minden különbség tábornok és gránátos között, a számban mindinkább összezsugorodó kis védősereg nem állott már másból, csak halálra itélt németekből, hősökből, akik dacosan és vasfegyelemmel néztek szembe a végzettel. Tiszt és közlegény ott feküdt egymás mellett, kezelte a fegyvert, váltotta az őrséget, takarékoskodott a lőszerrel, hogy minél később érkezzék el a pillanat, amikor az utolsó lövés dördül el, mert elfogyott az utolsó töltény.

A katonai, a nemzeti, az emberi hősiességnek felülmulhatatlan megnyilatkozása a Paulus-hadsereg sztalingrádi pusztulása, amely minden időkben ugy áll majd az utókor előtt, mint a német történelem egyik legdicsőbb mozzanata.

Roosevelt tárgyalt Halifax-szal

Washington, febr. 4. (NST) Roosevelt elnök bosszabb megbeszélést folytatott lord Halifax angol nagykövettel. A megbeszélés után Roosevelt összehivta a csendesóceáni haditanácsot, hogy nyilatkozzék Churchillel és Vargas braziliai elnökkel folytatott megbeszéléseiről.

Washingtonba finn katonai attasét neveztek ki

Helsinki, febr. 4. (Német TI) A washingtoni finn követséghez most első izben neveztek ki katonai attasét. Katonai attasévá H. Gröndahl századost nevezték ki, aki az angol hadüzenetig a londoni finn követségen volt tengerészeti attasé. Gröndahl már megérkezett Washingtonba.

Német illetékes hely Lord Beaverbrook nyilatkozatáról

Berlin, febr. 4. Illetékes német helyről közlik tájékoztatásul:

Lord Beaverbrook az angol felsőházban nyilatkozatában azt mondotta: A brit birodalomban minden okos ember örülne a bolsevisták európai győzelmének. A Wilhelmstrassen kijelentették: az európai szárazföld minden országára nézve rendkivül érdekes ez a nyilatkozat, abból a szempontból, hogy melyik oldalra álljanak. Ennek a befolyásos angolnak a nyilatkozata, német felfogás szerint, egyértelmüen és világosan leleplezi a háboru jelenlegi állásában valójában mire készülnek fel az angolok. Ezzel természetesen csak azt erősitik meg, amit Németországban a különböző, hivatott angol helyről származó lasonló nyilatkozatokból amugy is tudnak.

Az ilyen nyilatkozat, összefüggésben azzal a megállapitásával, amely szerint: csak a bolondok állithatják, hogy a bolsevista győzelem veszélyes lehet az angol birodalomra — magáért beszél.

A Wilhelmstrassen aláhuzzák azt a külföldi ujságirók köréből származó megállapitást, amely szerint Beaverbrook nyilatkozata az adanai találkozónak nem mellőzendő utóhangja. Ezen a találkozón pedig Churchillnek nyilván igen nagy fáradságába került bizonyos felfogások és vélemények megnyugtatása.

Egyebekben Németországban az a nézet uralkodó, hogy Beaverbrook nyilatkozata a lehető legkivánatosabb világossággal egésziti ki Brown amerikai délkeleti szakértőnek hétfőn a „Washington Star"-ban megjelent cikkét. Brown cikkében a mellett szállt sikra, hogy Európát egészen szolgáltassák ki a bolsevizmusnak.

— Hogy ez meg ne történjen — állapitotta meg a birodalmi kormány külügyi hivatalának tájékoztatója csütörtökön — azért jótállnak a német hatodik hadsereg, a vele együtt küzdött szövetségesek sztalingrádi hősi tettei és áldozatai. Mert abban a tudatban harcoltak és haltak hősi halált, hogy Európa életéért mindent meg kell tenniök, megparancsolt helyen hősi önfeláldozással gátat vetettek a vörös bolsevista áradatnak.

A brit alsóházban Sztalin casablancai és adanai távolmaradásáról interpelláltak

London, febr. 4. (NST) A brit alsóház ülésén interpellációkat intéztek a kormányhoz, hogy a Szovjet-Unió miért nem képviseltette magát a casablancai értekezleten. Attlee helyettes miniszterelnök csak annyit válaszolt, hogy a konferencia előtti megbeszélések alkalmával a Szovjet-Uniót is meghivták az értekezletre. Shinwelle munkáspárti képviselő erre azt kérdezte, miért nem képviseltette tehát magát Sztalin legalább a megbeszéléseken. Attlee erre azt válaszolta, hogy az már a szovjet kormány magánügye, hogy részt vesz-e vagy sem az ilyen megbeszéléseken. Shinwelle, aki nyilván nem volt megelégedve a válaszokkal, ekkor azt kérdezte, miért nem hivták meg a szovjet képviselőit az adanai értekezletre, hiszen azon olyan ügy került szóba, amely a Szovjet-Unió szempontjából rendkivül fontos. Erre a kérdésre Attlee nem volt hajlandó válaszolni.

Eden külügyminiszter az ülésen bejelentette, hogy legközelebb kormánynyilatkozat várható az általános hadihelyzetről.

A japánok elsüllyesztettek egy cirkálót és lelőttek harminchárom repülőgépet a Salamon-szigeteknél

Tokió, febr. 4. (Német TI) A japán császári főhadiszállás közli: A japán tengerészeti légi erő február elsején a Salamon-szigetcsoport Isabell-szigetétől délre ellenséges haderőket támadott meg. Később a japán tengerészeti légi fegyvernem Uj-Georgia fölött nagy ellenséges harci erőkkel légi csatát vivott. Az eredmények a következők: 1. Egy cirkálót percek alatt elsüllyesztettek. 2. Egy cirkálót sulyosan megrongáltak. 3. Harminchárom ellenséges repülőgépet, közöttük négy nagy mintájut, lelőttek. Japán tengeralattjárók január 23-án és 31-én a Gilbert-szigetektől keletre ellenséges katonai berendezéseket támadtak és rongáltak meg sulyosan

Tozso: Japánnak nincsenek területi igényei Indiában

Tokió, febr. 4. (NST) Tozso miniszterelnök a japán képviselőház költségvetési vitáján kijelentette, hogy Japánnak nincsenek területi igényei Indiával szemben, hanem csak az ázsiai népek közötti együttműködés létrehozásán fáradozik. A legjobb példa erre a független Mandzsukuó elismerése és a független nemzeti kinai kormánnyal való együttműködés. A japán kormány hasonló politikát folytat a Fülöp-szigetekkel szemben is, amikor kilátásba helyezte a függetlenséget.

Roosevelt csak a háborunak és a külügyeknek szenteli magát

Buenos-Aires, febr. 4. (Stefani.) Washingtonból jelentik: Hivatalos körökben élénken tárgyalják azt a tervet, amely szerint Roosevelt teljesen a háborúnak és a külügyeknek szenteli magát és másokra bizza a belügyek intézését. Ugy tudják, hogy a kongresszus rokonszenvvel fogadná a hatalomnak ilyetén megosztását, mert érezhetően csökkentené az elnök diktátori hatalmát.

Támadás esetén Anglia teljesíti kötelezettségét Törökország iránt — mondotta az ankarai brit nagykövet

Ankara, febr. 4. (Bud. Tud.) Knatchbull-Hughesen ankarai brit nagykövet a sajtónak tett nyilatkozatában kijelentette, hogy az adanai megbeszélés a casablancai értekezlet közvetlen eredménye volt. Közölte továbbá a nagykövet, hogy Churchill Adanában a brit-török szerződés keretében további defenziv biztonsági rendszabályokról és az amerikai kölcsön és bérleti törvény alapján történő szállitásokról tárgyalt. Ennek folytán a megbeszélés angol-amerikai-török megbeszélések jellegét nyerte. A jövő kérdéseit illetően a megbeszélések csupán általános ideiglenes jelleggel birtak, mert a jövő még bizonytalan.

A követ hozzáfüzte, hogy a szovjet kormányt és Sztalint tájékoztatták a casablancai és adanai megbeszélésekről. A dodekanezoszi helyzetet nem vitatták meg. A Dardanellák kérdését nem szakértők tárgyalták és ezt csupán az utánpótlási kérdésekkel kapcsolatban emlitették.

Az angol nagykövet végül kijelentette, hogy Törökország semleges és nem-hadviselő állam marad. Támadás esetén Nagy-Britannia teljesiti Törökországgal szemben vállalt kötelezettségeit.

Sztalin egyetért az adanai értekezlet határozataival

London, febr. 4. (NST) Az United Press newyorki távirata szerint Sztalin kijelentette, hogy szolidáris az Adanában Churchill és Inönü elnök között létrejött megállapodásokkal.

Németország nem tiltakozik Ankarában az adanai értekezlet miatt

Berlin, febr. 4. (NST) A „Hamburger Fremdenblatt" jól értesült berlini tudósitója „ostobának" minősiti a „Daily Telegraph" megjegyzését, amely szerint Londonban nem keltene meglepetést, ha Németország tiltakoznék Törökországban az adanai konferencia miatt. Anglia nyilván magából indul ki mások megitélésénél — irja a tudósító. — A semleges államok jogai közé tartozik, hogy idegen kormányfőt fogadjanak, „különösen, ha az illető kimondottan óhajtja, hogy fogadják". A tudósító rámutat arra, hogy sem a mértékadó török helyekről elhangzott nyilatkozatok, sem az eddigi török politika nem igazolja azt az állitást, hogy Churchill sikert aratott vagy pedig a török kormány megváltoztatná semlegességi politikáját.

Bulgária továbbra is nyugodtan figyeli Törökországot — irja egy bolgár lap

Szófia, febr. 4. (NST) A bolgár lapok közül elsőnek a „Carja" foglal állást az adanai megbeszélésekkel kapcsolatban. A lap rámutat arra, hogy Törökország az Angliával kötött szerződés ellenére mindig fontosnak tartotta, hogy a másik oldallal is jó lábon álljon, ami a Németországgal kötött barátsági egyezményben jutott kifejezésre. Nem csoda, hogy Törökország magatartása egyre izgatottabb vita tárgya volt, minél jobban közeledett a háboru a török határokhoz. A Közel-Keletre nézve nagy szerencse, hogy Inönü török köztársasági elnök békeszerető. Az elnök országát megőrizte a háborutól a gyakran nagyon is erős külső nyomás ellenére. A török sajtó, amely Churchill látogatásának nagy figyelmet szentel, minden jóslattól tartózkodik. A bolgár lap azzal fejezi be fejtegetéseit, hogy Bulgária továbbra is nyugodtan és figyelmesen szemléli keleti szomszédját.

Churchill Lisszabonba is ellátogat?

Madrid, febr. 4. (Interinf.) Lisszaboni angol ujságirói körökben annak lehetőségéről beszélnek, hogy Churchill brit miniszterelnök Törökországból való hazatérése közben rövid ideig megszakitja utját Lisszabonban. Az angol laptudósitók ezt a feltevésüket azzal indokolják, hogy utasitást kaptak arra, hogy a közeli napokban ne hagyják el Lisszabont és mindig álljanak készen különleges feladatokra.

Portugál hiresztelések Churchill törökországi útjának hátteréről

Lisszabon, febr. 4. (NST) Portugál tájékozott körökben, hol összeköttetést tartanak fenn Lisszabonon átutazó angolszász politikusokkal, ugy tudják, hogy Churchill Adanában elsősorban annak a bizalmatlanságnak mértéke felől akart személyesen tájékozódni, amelyet felelős török körök a Szovjettel szemben táplálnak. Churchill tudni akarta, hogy vajjon Törökország abban az esetben is szigoruan ragaszkodnék e semlegességéhez, ha a Szovjet tovább nyomulna előre? Ugyanezekben a jól tájékozott portugál körökben figyelmet keltett az a körülmény is, hogy Churchill amerikai kisérők nélkül tanácskozott Adanában ugyanakkor, amikor Roosevelt viszont Dél-Amerikában folytatott megbeszéléseket brit kisérők jelenléte nélkül. Lisszabonban a két angolszász államférfi külön tanácskozásaiban jelképét látják annak a viszonynak, amelybe a casablancai értekezlet után a brit és az amerikai külpolitika jutott. Nyilvánvalóan érdekterületek megosztásáról van szó. Churchill fontosnak tartotta, mondják Lisszabonban, hogy a közelkeleti angol poziciókat az Egyesült Államokkal szemben a jövőre vonatkozóan is megvédelmezze.

Churchill tárgyalt Faruk királlyal

London, febr. 4. (NST) Mint Kairóból közlik, Faruk egyiptomi király Churchillt megbeszélésen fogadta. A megbeszélés tartalmáról eddig semmit sem közöltek. Churchill tárgyalt Nahasz pasa miniszterelnökkel is.

Churchill értekezletre hivja össze a semleges országok brit nagyköveteit

Lisszabon, febr. 4. (NST) Churchill brit miniszterelnök Londonban értekezletre hivja össze Nagy-Britannia ankarai, madridi és lisszaboni nagyköveteit, a stockholmi követet és a dublini főbiztost. A semleges országok brit diplomatáinak a találkozójával kapcsolatban egyedül a svájci brit követ személye nem került szóba. Az értekezlet időpontját még nem állapitották meg. Ugy látszik, angol részről megvárják Churchill visszatérését, valamint azt is, hogy milyen visszhangot kelt majd Churchill küszöbönálló alsóházi beszámolója a semleges országok sajtójában.

Angolszász és angolbarát részről a nagykövet értekezlet tervével kapcsolatban ugy tudják, hogy ezen a konferencián a keleti háboru kérdései állnak majd az érdeklődés homlokterében. Ugyanezek a körök nem titkolják, hogy angol részről vegyes érzelmekkel tekintik a keleti háboru fejleményeit. Rámutatnak ugyan, hogy minden orosz siker csökkenti a német inváziő veszélyét, egyidejüleg azonban nem hallgatják el azt az aggodalmukat, hogy a Szovjet angol részről nemkivánatos tulnyomó befolyásra tehet szert, ami továbbra gyengitené Angliának a világpolitikában birt jelentőségét, miután a háboru eddigi folyamán Anglia tekintélye az Egyesült Államok javára elég erős mértékben elhalványodott. Amerikai részről viszont a Szovjet esetleges sikereivel kapcsolatban attól félnek, hogy a bolsevizmus szikrája más földrészekre is átugorhat, elsősorban az ipari államokra. Londonban és Washingtonban a dolgok ilyen állása mellett fontosnak tartják, hogy meghallgassák semleges fővárosokban állomásozó diplomatáik véleményét.

Uj olajvezetéket épitenek Irakban

Róma, febr. 4. (TP) Az angol ellenőrzés alatt álló arab hirügynökség arról számol be, hogy Irakban egy uj olajvezeték felállitásán dolgoznak, amely Irakot, Irán és a Szovjet-Uniót köti össze egymással. A munkálatokat angol mérnökök vezetik. Az olajvezeték földrajzi helyzetéről semmiféle adatot nem közölnek katonai okokból. A kőolajszakértők ezt a hirt ugy magyarázzák, hogy az Indiai-óceánon működő angol hajóhad számára kivánnak ujabb üzemanyagbázist teremteni. Az uj kőolajvezetéknek tehát az a rendeltetése, hogy kakázusi kőolajat juttasson a Perzsa-öbölhöz.

Szász miniszter: Termelni kötelesség!

Szász Lajos közellátásügyi miniszter a Közellátási Értesitőben cikket irt „Termelni kötelesség" cimmel. A miniszter rámutat arra, hogy a totális háboru az ország egész lakosságát hadra szólitja. A hadra szólitásnak tervszerüen kell történni. A belső front nyugalma a termelői munka zavartalanságának alapja, a termelői munka célszerü irányitása a legfontosabb. A hadfölszerelési iparban és egyéb iparágakban ez már megtörtént, most ugyanezt valósitják meg a mezőgazdaságban is.

— A mezőgazdaságnak — irja a miniszter — gondoskodnia kell *a hadsereg ellátásáról, az ország fogyasztásának zavartalan kielégitéséről s ugyanakkor számot kell vetni azzal is, hogy a nélkülözhető fölöslegeit a szövetségesek erejének gyarapitására forditsa.* A mezőgazdaság a legnagyobb hadiüzem, ez magában foglalja a haditermelés két elengedhetetlen kellékét, a tervszerüséget és a munkafegyelmet. Szervezettséget kell megvalósitani a legfontosabb hadiüzemekben is. Mindenki előtt ismertetni kell, mi a megoldásra váró feladat és hogyan oldható meg a leggazdaságosabban. Ezt a fölismerést valósitjuk meg mezőgazdaságunkban. *Tervszerüséget viszünk be a mezőgazdasági termelésbe,* hogy megkönnyitsük milliók munkáját és biztositsuk az ország ellátását. A közellátás biztositása alaposan előkészitett terveket igényel. Rögtönöznie is kell, de ezt a legcsekélyebb mértékre kell visszaszoritani. Nem szabad a gazdát bizonytalanságban tartani, hogy ne tudja, mi lesz termésével, hanem őszintén meg kell mondanunk, mire van szükségünk.

Hangsulyozza a miniszter, hogy az uj termelési rend a mezőgazdaság érdekeit tartja szem előtt. Számot vet a magyar föld tájegységeinek sajátosságaival. Nem akarja erőszakos eszközökkel megreformálni a mezőgazdasági üzemek gyakorlati tapasztalatok alapján kialakult rendszerét, csupán gondoskodik arról, hogy *minden magyar gazda céltudatos termelőmunkával hozzájáruljon a háborus nehézségek enyhitéséhez.* Meghatározza pontosan előre, mi az a mennyiség, amit be kell szolgáltatni, tehát irányit és tájékoztat a termelők felé. A beszolgáltatás mértéke, amelyet hónapok munkája alapján állapitottak meg, egyenlő és igazságos. Minden termelőre méltányos és elviselhető kötelezettséget ró. A köteles részen felül beszolgáltatásra kerülő mennyiségért jutalmat ad, mert fokozni kivánja a termelői kedvet, a szorgalmat, az ügyességet és a találékonyságot. A munkafegyelem is teljes egészében megvalósul. *Az uj rend keményen büntetni fogja azt a magáról megfeledkező gazdát, aki akár hanyagságból, akár önös érdekből vétkezik a nemzeti közérdek ellen.* Megteremtik rövid időn belül azt a szervezetet — fejezi be cikkét a miniszter —, amely az uj rend szellemében munkálkodva utmutatással, gyakorlati tanáccsal, szép szóval, de ha kell, erélyel és szigorral is rámutat a gazdák előtt a magyar kötelességteljesités egyik legidőszerübb kérdésére: *termelni kötelesség.*

Német illetékes vélemény az USA uj ausztráliai követéről

Berlin, febr. 4. Illetékes német helyről közlik tájékoztatásul: Berlinben érdeklődéssel könyvelték el azt a jelentést, amely szerint Roosevelt Flynn helyett Grewt, a volt tokiói nagykövetet nevezte ki ausztráliai követté. A német főváros politikai körében jellemzőnek tartják, hogy a londoni Times szerint ez a kinevezés élénk fényt vet az Egyesült Államok nehéz belpolitikai helyzetére. A Wilhelmstrassen Grew kinevezése annál is inkább figyelmet keltett, minthogy Grew többször ugy szerepelt, mint kellemetlen figyelmeztető a Roosevelt-féle kormányzattal szemben. Valószinüleg az Egyesült Államok elnökének kivánsága volt az, hogy ezt a diplomatát minél messzebbre küldje saját tevékenységi körétől.

Külpolitikai hirek

XII. Pius pápa kihallgatáson fogadta a belga anyakirálynét. A kihallgatás teljesen magánjellegü volt és nem kisérte semmiféle szertartás. A Szentatya hosszas szivélyes beszélgetést folytatott az anyakirálynéval.

Senjuro Hajashi tábornok, volt japán miniszterelnök, 67 éves korában meghalt. Hajashi tábornok 1934-ben hadügyminiszter volt, 1937 februárjában pedig megbizták a kormányalakitással. Kormánya azonban már néhány hónappal később, májusban lemondott. Hajashi tábornok számos tiszteletbeli állást töltött be az ország hazafias mozgalmában. Elnöke volt a keletázsiai ligának. Érdemeinek elismerése jeléül a Tenno japán szokás szerint halála után a Felkelő Naprendjel nagyszalagját adományozta.

A német pénzügyminiszter néhány napig a belga fővárosban időzött, ahol megbeszéléseket folytatott a katonai hatóságok parancsnokával és a katonai közigazgatás főnökével.

MacNutt, az amerikai munkásalkalmazási hivatal vezetője, rendeletet bocsátott ki, amely szerint április elsejéig minden amerikai férfi köteles hadifontosságu üzemben munkába állni, amennyiben nem teljesit katonai szolgálatot. Az összes katonaköteles koru férfiakat, akik addig a napig nincsenek hadifontosságu szolgálatban, katonai szolgálatra hivják be.

Szőlősvégardói
gótikus templom
falképei

Ugocsa vm.

l.

Gerecsefalképek

536. h.

T. EUROPA RT.

Az Önök terjesztésében lévő kiadványokból részemre az alanti példányszámot kérem küldeni:

Collisban vagy Postán *(nem kívánt rész törlendő!)*

Magyar Nemzet köznap	Magyar Nemzet vasárnap	Film, Szinház, Irodalom	Független Magyaror.	Képes Sport	Rejtv. Uiság	Sztár			
—	—	—	5	—	2	—			

Kelt Füzesabony

Bágyi János

aláírás.

dig a holnap művészetének megszületéséhez és elismertetéséhez akart hozzájárulni. Sokan büszkék arra, hogy innen indultak.

1992-ben a kulturális minisztérium tanácsadó testülete a következő négy évre szóló támogatási kérelem elutasítására tett javaslatot, ekkor azonban a műhellyel kapcsolatban állt művészek és intézmények levelekkel árasztották el a minisztert, megcáfolván az Apollohuis belterjességét. Elérték, hogy újabb vizsgálatot indítsanak, aminek eredményeként

mégis megkapták

a következő négyévi állami támogatást. 1996-ban nagyjából megismétlődtek a korábbiak: negatív szakvélemény, a négyéves működés biztonságát jelentő támogatás elutasítása azzal az indokkal, hogy Paul Panhuysen személye és ízlése túlságosan rátelepszik az Apollo Házra. Panhuysenék elhatározták, hogy fokozatosan másoknak adják át a hely irányítását, az új vezetés azonban évről évre kényszerült volna támogatásért folyamodni. Ebbe nem akartak belemenni, és utódaikat is meg akarták kímélni ettől. Belefáradtak, és mi tagadás, a bizalom hiányát sértőnek is találták. Nagyon rossz a véleményük a támogatási kérelmeket értékelő testületekről („olyan országban élünk, ahol rossz művészek és rossz kurátorok döntenek arról, ki folytathatja a munkáját és ki nem"), de panaszkodás helyett inkább arról beszélnek, mennyire boldoggá tette őket az Apollo Ház tizenhét aktív éve.

Az épület ma is áll Eindhoven külvárosában, Panhuysenék ott laknak, barátaikat is szívesen látják. Ezek után is itt próbál Panhuysen 1968-ban alapított zenekara, a litván származású amerikai fluxus-művész, George Maciunas nevét viselő Maciunas Quartet, továbbra is külön madárházuk van a kanáriknak, akikkel Paul Panhuysen több koncertet adott, és lemezt is készített – de a friss művészet megmutatkozásának nyilvános tereként immár nem létezik az Apollo Ház. Arra, hogy vajon miképp tudott volna bekapcsolódni a tíz-húsz évvel ezelőttihez képest elképesztően fejlett számítógépes technikát alkalmazó, ezredfordulós művészeti szcénába, ma nincs válasz. Panhuysenék egyelőre a húsz év alatt fölhalmozódott archívum helyét keresik, az pedig, hogy utánuk mi lesz a házzal, nem az ő gondjuk.

Szőnyei Tamás

Kiállítás

Mándy-mozi

Petőfi Irodalmi Múzeum

Fotó: Sióréti Gábor

Robert Musil egyik csípős megállapítása szerint az emléktáblák legfőbb tulajdonsága, hogy tökéletesen észrevehetetlenek. Évek óta járunk egy utcában, ismerjük minden szögletét, figyelmünket még a két macskakő közé beszorult réz kétfilléres sem kerüli el, amikor felintegetve egy erkélyen poroló szobacicusnak hirtelen döbbenten vesszük észre, hogy ebben és ebben az házban ekkor és ekkor élt és alkotott a nagy Hogyishívják. Magam évek óta járok és lakom félig-meddig a mindössze két vízipisztoly-lövésnyi

Aulich utcában,

és mégis csak a minap appercipiáltam fölöttébb leesett állal, hogy velem átellenben, egész pontosan a 7-es szám alatt élt és alkotott 1984-től 1995-ben bekövetkezett haláláig Mándy Iván. Ami azért is meglepő, mivel legkivált a Teleki meg Tisza Kálmán téren nemzett, a házproletárokkal szolidáris művészetéhez a legkevésbé sem illik e hatalmas neoklasszikus bérpalota és egyáltalán az Aulich utca decens, kutyaszar-mentesített eleganciája. És csak fokozta dülledt szemű bámulatomat, hogy a mindeddig tökéletesen észlelhetetlen emléktáblán e sorok olvashatók a szerzőtől: „Miért írok? A lerongyolódott házakért..." stb., ami üvöltő ellentétben áll az építmény monumentális kiglancoltságával. Igaz, itt már csak öregkorában lakott.

Ilyen és hasonló gondolatok fordultak meg a fejemben, amikor a Petőfi Irodalmi Múzeum emlékkiállításán ismét találkoztam az ominózus, immár márványtáblába metszett sorokkal. Mándy még hozzáteszi, hogy a gangokért is ír, no meg az ecetfákért, továbbá a sötét kapualjért, ahová Isten behúzódott. Ez utóbbi kitétel már egy kicsit felbosszantott, mert minek idekeverni az Urat, hacsak nem a lírai nagyszájúskodás kedvéért. Hiszen Mándy művészetéből aztán tényleg hiányzik bármiféle metafizika, kevés ilyen földhözragadt prózát ismerünk irodalmunkban, ami olykor üdvös (pl. *Fabulya feleségei* vagy a *Csutak*-regények, egy-két elbeszélés, legkivált az *Egyérintő* meg a *Kulikabát*), de két-háromszáz mégoly rövid novellácskán át már elviselhetetlenül unalmas, (író)gépies. Mándy egyet tudott, a mindig külön bekezdésbe tördelt

kihagyásos mondatot

és az ezzel rokon tört párbeszédet, de sajna a kihagyások mögött nem nyílt meg semmiféle mélység vagy tágasság, a balladás, nagyvárosi homály nem rejtett az égvilágon semmi szellemit. Szemben Krúdyval, neki nem sikerült, hogy az esendő tárgyi világban megragadja és felmutassa a végzetesen történelmi elemet. Csak a végtelenül lyukacsos magyar prózavilágban lehetséges, hogy híján bármiféle belső intellektualitásnak ilyen magasra vigye valaki a kánongyártók, na meg a kedves, végtelenül szolidáris pályatársak kezében, és az utóbbi nem csoda, hiszen Mándy bizonyára remek ember volt. „Tér, kánikula, eső, utca, pad, kapualj" – mondja egyik hőse a kiállításon kifüggesztett táblán, és a másik rábólint: „Igen, ebben minden benne van." És ha valaki bárdolatlanul azt mondja, ugyan már, nincs ebben semmi, csak valami szótologatós ornamentika, nosztalgikus könnymorzsolgatás, lábujjhegyen álló ressentiment, akkor persze nem lesz más, mint az irodalmi élet csendháborítója.

Maga a kiállítás gyenge csuklójú kísérletet tesz arra, hogy felidézze Mándy művészetének egyik fontos színterét, a (régi) mozit. Van itt utcai hirdetőoszlop, filmplakátokkal, van mozipénztár portálja, vannak zsöllyék, melyekből régi híradókat bámulhatnánk, de persze a vetítőgép elromlott. Poloskáktól, szotyolától, padlóköpésektől az ismeretlen rendezők hál' istennek megkímélték a látogatót. Van továbbá néhány fénykép az íróról, gyerekként, felnőttként, hogy kik készítették és mikor e fotókat, azt nem árulják el a táblák – persze ha jobban belegondolok, tájékoztató feliratok egyáltalán nincsenek. Fejhallgatóval meghallgathatunk még némely novellákat mai magyar irodalmi kiskirályok tolmácsolásában – ez nyilván valamiféle *hommage* akar lenni. Látjuk még Mándy könyveinek első kiadásait egy tárló mögött. Szemüvegét, kalapját. Pici, érdektelen, semmitmondó, átgondolatlan, közhelyes ez a kis tárlat.

Bán Zoltán András

Megtekinthető: augusztus 31-ig

Szöllössy Barbara

Design

Budakavics

Szöllössy Barbara és Pyka Zsolt projektje

A jó terek rendre városrészek metszéspontjában, más-más arculatú negyedek között fekszenek, sokszínű világokat kötnek össze, s ekképp felfokozott életükkel városuk esszenciáját is jelenthetik. A jó tér mindig mozgásban van, forgalmas, ám egyúttal mindig akad olyan nyugodt pontja is, ahol a flanőrtermészet elbámészkodhat a város forgatagában.

A jó tér tehát nem csupán tranzitállomás, amely a lehető legjobb forgalomáteresztő képességgel bír, de sokkal inkább valódi köztér, amit mindenki magáénak tudhat valamelyest; randevúknak, baráti találkozásoknak adhat otthont, tájékozódási pont lehet; olyan hely, ahol bárki megpihenhet. A Móricz Zsigmond körtér minden – az utóbbi évtizedekben rárakódott – szedett-vedettsége ellenére tulajdonképpen mindig megfelelt a fenti elvárásoknak, igaz, rajongói régóta tudták már, hogy felújításra szorul; a néhai Sanghai kávéház és a Preisich–Vadász–Révész-féle Simplon mozi (a későbbi Bartók) immáron legendássá vált fénykorát visszaidézendő. Jó ideje az sem kérdéses, hogy a Shall József tervezte, körgyűrűt formázó forgalmi épület is kiérdemelte azt az építészettörténeti rangjához méltó rekonstrukciót, melyet a közeljövőben a Turányi Gábor tervei nyomán meginduló munkálatok biztosítanak majd remélhetőleg.

A fővárosi térfelújítások recens dömpingje azonban sajnálatos módon korántsem mutat ilyen problémamentes képet; sőt a körtéri építkezés eddigi eredményei is azt sejtetik inkább, hogy egyáltalán nem alakul majd minden a legbiztatóbb módon. Az újjávarázsolt terek

legtöbbje túldefiniált,

terveik olyan látványos és radikális transzformációkat eredményeznek, amelyek a különféle helyeken megszokott térhasználat egyedi hagyományainak szinte teljes mértékű semmibevételére vallanak a tervezők részéről. Ebből a szempontból az új térrekonstrukciók a klasszikus modern urbanisztika egy igen gyakori hibáját ismétlik meg; nem a részletek megfigyelésével építenek új egészet, hanem egy előre koncipiált új egész hivatott az – egyelőre még meglehetősen élettelennek tűnő – új részletek megteremtésére. Ráadásul, hogy csak a 4-es metró felszíni rendezésénél maradjunk, mind a Gellért tér, mind a Móricz, mind pedig a Kosztolányi Dezső tér jóval inkább gyorsforgalmú utak csomópontjaként értelmeződik újra, semmint a gyalogosok nézőpontját érvényesítő, valódi *piazza*ként!

A MODELL

Mindaddig, amíg az új metróvonal és a tömegközlekedés további fejlesztése, illetve az ésszerű forgalomtervezés és a remélhetőleg a jövőben gyökeresen megváltozó gépjármű-használati szokások nem eredményeznek valaminő forgalomcsökkenést a Bartók Béla út vonalán, az újjávarázsoltnak vélt közterek nemigen tudják majd betölteni remélt szerepüket. Ez azonban nem jelenti azt, hogy egy-egy jó ötlettel ne lehetne tovább javítani a helyzeten. Ezt mutathatja az a tény is, hogy Turányi befogadni látszik a két fiatal ipari formatervező, Szöllössy Barbara és Pyka Zsolt nemzetközi elismertségnek örvendő kavicsprojektjét. Egy jelentős francia gázipari cég Les Jeunes Flammes nevű, igen rangos designpályázatán Szöllössyék terveit pár éve második díjjal jutalmazta, sőt a tervezőknek később felajánlotta támogatását a kavicsok kivitelezésében is; csak a működtetési költségek fedezését bízta hazai terepre, no és persze a szokásos engedélyek beszerzését. A két fiatal designer rögvest önmenedzselésbe kezdett,

s mint a mesében,

közel egy év leforgása alatt rendre támogatókra talált szinte mindenütt; ez nyilván a tervek s tervezőik szellemességének is köszönhető. A francia cég szponzoráló fellépése persze nem minden érdektől mentes a földgázpiac liberalizációjának kapujában álló Magyarországon (*legutóbb lásd:* Mol-koktél, *Magyar Narancs, 2003. július 3.*), ugyanakkor nagy valószínűséggel naivan romantikus antikapitalizmusra vallana, ha a mecenatúra effajta – a tisztességes verseny eszméjéhez köthető – minőségi formájában bármi kivetnivalót keresnénk.

Szöllössyék ötlete tulajdonképpen végtelenül egyszerű. Olyan, a fővárosi szabályozások kategóriái szerint egyébként sem utcabútorként, sem köztéri szoborként nem értelmezhető, kavics, illetve olykor menhir formájú

fűthető térelemek

felállításáról van szó, amelyek eredetileg a műszaki egyetem Gellért térhez közel eső környékén, immár azonban a Móricz Turányi tervezte új gyalogosövezetében, csoportszervező origóként, kézenfekvő találkozó- és várakozópontként működhetnek majd a jövőben. Így – a felújított forgalmi épülettel, a Gregersen Hugótól, Ginczler Hermanntól, Wührr Gézától, Belloni Nándortól és Györgyi Dénestől tervezett íves házsor előtt futó, csökkentett forgalmú útszakasszal és a Szöllössyék tervezte kavicsokkal – a körtérnek legalább egy szelete jó esélyekkel válhat majd a köz által valóban szívesen látogatott területté.

Az egyetlen megoldatlan kérdés, úgy tűnik, továbbra is a kavicsok üzemeltetése. A közterek tervezése iránt igen fogékony fiatal formatervezőknek természetesen erre is akad jó javaslatuk. Megítélésük szerint a közadakozás egy sajátos formájával még inkább erősíthetik a térrel kapcsolatos, leendő közösségi kötődéseket. A kavicsokat Szöllössyék szerint bárki bármilyen összeggel örökbe fogadhatná egy évre – a lényeg, hogy a nem különösebben ijesztő, évi egymilliós summa összejöjjön! A büszke adakozók nevét pedig, cseppet sem mellékesen, egy szerény réztáblán tüntetnék föl a kavicsok közelében. Az adakozást minden évben hazai és akár külhoni hírességek fotókampánya előzné meg, illetve egy utcabálszerű ünnepség, ahol a remélhetőleg egyre nagyobb számban összegyűlő „tulajdonosok" együtt ünnepelhetik a tér – ily módon már nem is olyan jelképes – birtokbavételét.

Szentpéteri Márton

1946-ban születtem Pásztón. A pásztói Mikszáth Kálmán Gimnáziumban érettségiztem. 1966-tól a Magyar Iparművészeti Főiskola hallgatója vagyok szőnyeg és goblein - tervező tanszakon A kiállításon szereplő munkáim főiskolai tanulmányaimhoz kapcsolódnak.

Szöllősi
Mária

M E G H I V Ó

a z

1970. március 13-23-a között az
Egyetemi Szinpad előcsarnokában
megrendezésre kerülő

SZÖLLŐSI MÁRIA és ANTAL ANDRÁS

grafikai, ill. textil **k i á l l i t á s á r a**

Megnyitja: PÉTERFY LÁSZLÓ festőművész

Megnyitó: 1970. március 13-án, du. 6 órakor, az

" E L É R H E T E T L E N F Ö L D "

c. kötet szerzőinek estje keretében.

A kiállitás naponta előadások előtt 1 órával előadások végéig tekinthető meg.

ELTE 70029

1950-ben születtem Pásztón. 1964 - ig Szécsényben laktam. Ebben az évben kerültem a budapesti Képző és Iparművészeti Gimnáziumba, ahol diszitő-festő szakon végeztem. A magyar népmüvészet iránti tiszteletet és szeretetet Ujváry Lajos és Péterfy László festőművészeknek, volt tanáraimnak köszönhetem.
Egy éve a Néprajzi Múzeumban dolgozom. A kiállitott munkák kerámia és zománc falikép tervek.

Antal
András

antal

EGYETEMI SZÍNPAD
Közönségszervezés
Budapest V., Pesti Barnabás u. 1.
Telefon: 188-032

Nyomtatvány
Díjelőleges

szöllösi

Új kiállítás az Ernst Múzeumban és a Fényes Adolf Teremben

Szöllősi Endre: Anya gyermekkel.

Az Ernst Múzeum termeiben sok érdeklődő és művészeti életünk sok ismert képviselőjének jelenlétében péntek este ünnepélyesen megnyitották *Szöllősi Endre* szobrászművész kiállítását. A gazdag életművét bemutató mester — az egykori Szocialista Képzőművészek Csoportja egyik alapító tagja — munkásságát a megnyitón *Oelmacher Anna* művészettörténész méltatta.

Az érdekes kiállításon mintegy 60 szobor — közöttük sok portré — alkotja az anyag gerincét; ezenkívül több mint 40 színes és fekete-fehér grafika, kisméretű domborművek, és mintegy 30 vázlatrajz nyújt betekintést a mester életművébe.

A Rákóczi úti Fényes Adolf Teremben *V. Bazsonyi Arany* festőművész kiállítását *Szíj Dezső* művészeti író nyitotta meg. A fiatal festőnő önálló kiállítással ez alkalommal mutatkozik be először.

A pult két oldalán

Helytelen kettősség alakult ki néhány, bútort árusító áruházunkban, s ez bosszantja a vásárlóközönséget. Hely hiányában távolabb van a raktár, és más a raktár nyitva tartási ideje, mint az áruházé. A vásárlók hiába keresik fel munkaidő után az este hét óráig nyitva tartó áruházat, s hiába választják ki a szükséges bútordarabokat, elvinni csak másnap lehet — mert a raktár zárva van. Egy-egy kis asztalért, székért kétszer is el kell menni, mert a raktárak általában csak délután öt óráig tartanak nyitva. *Miért nem lehet összehangolni a nyitva tartási időket?*

✵

A nyár közepén — a vásárlók panaszai alapján — kifogásoltuk, hogy néhány forgalmas helyről elvitették az utcai árusítópavilonokat. A megbíráltak figyelembe vették a vásárlók igényeit, s megváltoztatták eddigi helytelen intézkedésüket. A napokban a József körúton, a Nemzeti Szállónál, s még jó néhány helyen ismét megkezdték az ízléses, színes pavilonokban a gyümölcsárusítást.

✵

Bár bezárult a mezőgazdasági kiállítás, a látogatók tízezrei még mindig elismeréssel szólnak a kiállítás jól megszervezett kereskedelméről. Különösen a korszerű hűtőpultokkal és vitrinekkel felszerelt zöldség- és gyümölcsárusító üzlet nyerte meg a közönség tetszését. Itt a gyümölcsöt tálcákon, celofán tasakokban, előre csomagolva árusították. Az ízléses, mutatós csomagokból gyakran még azok is vettek, akiknek előzőleg szándékukban sem volt. A vásárlóközönség igényelné az ilyen kulturált formát: jó lenne, ha minél több előre csomagolt áru kerülne az üzletekbe.

✵

Bár a televízió nem „egyenesből" közli majd a tokiói olimpia eseményeit, máris megnőtt a lakosság tv-vásárlási kedve. Ezt elősegítette a közelmúltban bevezetett OTP fizetési kedvezmény is. A kedvezményes fizetési feltételek életbelépése óta csupán a KERAVILL budapesti boltjaiból több mint ötezer készüléket vásároltak meg. A kereskedőknek most csak egy kérdésük van: *nem lehetne egész évben — olimpia?*

✵

Legutóbb az egyik Pozsonyi úti eszpresszó pénztárosnője panaszkodott, hogy a vendégek hibájából pénzbüntetést kapott. A főnöke csak azt látta, hogy a pultnál egy erősen ittas ember fogyasztja a konyakos feketét, s ezért őt tették felelőssé. Pedig nem tudta, hogy kinek viszik a blokkot, mert azt „szívességből" egy másik vendég vásárolta meg. Bár gyakori, hogy részeg embereket felelőtlenül kiszolgálnak az éttermekben és az italboltokban, az sem ritkaság, hogy a tiltó rendeletet maguk a fogyasztók játsszák ki. Az alkoholizmus elleni harcban, a rendelkezések megtartásában sokat segíthetnek azok a fegyelmezett fogyasztók is, akik belátják, hogy az ilyen „szívességekkel" nem tesznek jót, csak ártanak.

✵

A vásárlóközönség az ipari termelés és a kereskedelmi rendelés hiányosságai miatt már kezdi megszokni, hogy egyes árucikkek mindig akkor hiányoznak, amikor a legjobban kellenének. Így voltunk például a nyáron az autoszifonnal. Azt mondták, azért nincs, mert meleg van, és mindenki ezt akar vásárolni. Most már hűvösebb idő köszöntött ránk, még sincs autoszifon az üzletekben. Egy-két esztendeje a szénsavpatron hiányára hivatkoztak. Most vajon milyen kifogást talál az ipar és a kereskedelem?

K. I.

Hajdúsági tsz-fiatal ... mezőgazdasági kiállítás
tárgyse... ...nyeroményét

portrén feltűnő az őszinteség, figyelmetkeltő a nemesen egyszerű mintázás, és az, hogy a szobrászt igazi élmények és mély megértés kapcsolta modelljeihez.

Szőllősi Endre művészi mondanivalójának a lényeges részét azok a kisplasztikák, vázlatok, szobortervek, plakettek tolmácsolják, melyeket seregével találunk műtermében. Anyaguk többnyire agyag vagy gipsz, kiégetve vagy patinázva, ritkán egy-egy bronzbaöntött példány is kerül. Egyik témája az akt, ruhátlan férfi vagy női alak. Különösen, amint anyagukba süppedve összehúzzák magukat. A negyvenes évek második feléből, közvetlenül a háború utáni időből való kuporgó női és egy hasonló testtartásban mintázott férfi aktja, mind a kettőnek a formája és az arckifejezése a groteszkig élezett. Olyanok, mint valami riadt manók. Vaskos formájuk, és vastag hasuk mintha védené őket valamitől. Kölyökkutyát, rabló sast ábrázol egy kis plakettje. A tárt szárnyú madár karmos lábaival úgy telepszik a védtelen állat hátára, fejére, mint valami riasztó végzet. Az ötvenes évek második felében készült az „Anyaság" című szobrocska – e témát egyébként ugyancsak gyakran mintázza. – A bőszoknyás guggoló parasztasszony gyengéden reszketéssel, de mégis micsoda elemi erejű szeretettel fogja a feléje forduló kisgyermek vállacskáját.

Rövid méltatásunk hiányos lenne, ha nem említenénk meg még azt is, hogy Szőllősi Endrének nem kenyere magáért érvelni, talán érvel helyette ez a kis írás, de úgy véljük, még jobban, még nagyobb súllyal itt felsorakoztatott munkái.

M. Heil Olga

ANYASÁG, 1963., gipsz

FELESÉGEM,
1939., terrakotta

FÉRFI,
1939., terrakotta

barátai, az állatok. Szőllősi Endre alapvetően mégis emberszobrász. Érett munkái főként portrészobrok. Kompozíciót vagy más figurális darabot inkább csak kis méretben volt módjában mintázni. Anyaguk, az agyag mindig ott van a kezeügyében, és amíg az állványán a készülő nagy szobor, a fóka vagy a medve foglal helyet s azon dolgozik, emezekkel pihen. S amikor vázlataival foglalkozik, kicsit álmodik is talán?

A szobrászattal eltöltött harminc esztendeje, mesterségbeli tudása mögött hosszú tanulóidő áll. Még kisdiák, amikor Reuter Gusztáv rajzolni tanítja. Később, amikor már tudatosan készült a művészpályára, Szőnyi István és Aba-Novák voltak a tanárai. A Podolini Volkman iskolának is növendéke volt. Mintázni előbb Kallós Edétől tanult, majd Goldman György és Bokros Birmann vezették s őket, kettejüket tartja mestereinek is.

A Vasvári Pál utcai közös műteremben indult a Szocialista Művész Csoport szervezése. Hivatalos megalakítása óta Szőllősi Endre a csoportnak alapító tagja volt és munkáival minden kiállításon szerepelt. Akkor elsősorban — természetesen — portréi és kisebb-nagyobb kompozíció vázlatai kaptak e kiállításokon helyet, s mellettük kísérő műfaj gyanánt a rajzai.

Arcmásszobrait mindig barátokról, művésztársakról, ritkábban egy-egy alkalmi modellről mintázta. Azonos sorsú, hasonló gondolkodású barátok arcvonásait örökítette meg, olyanokét, akiket közelről ismert, akiknek jól ismerte gondjait, félelmeit, kiszolgáltatottságukat. Minden

PIRGI, 1934., terrakotta

MŰVEK JEGYZÉKE

SZOBOR

LESUJTÓ, 1933
bronz, 32 cm

KÖSZÖNTŐ, 1933
ólom, 37,5 cm

KÉTSÉGBEESÉS, 1933
bronz, 31,5 cm

PIRGI, 1934
terrakotta, 36,5 cm

H. L. FEJ, 1936
gipsz, 34 cm

VÍZÖNTŐ,
bronz, 30 cm

ÖREGASSZONY, 1936
színezett műkő, 34 cm

FÁN ÜLŐ MACKÓ, 1936
terrakotta, 21 cm

ÜLŐ NŐI AKT, 1936
terrakotta, 35,5 cm

GR. L. FEJ, 1937
terrakotta, 33,5 cm

K. J. FEJ, 1937
gipsz, 38,5 cm

SCHNITZLER JÁNOS FEJ, 1937
gipsz, 37 cm

GYEREKFEJ, 1938
gipsz, 24,7 cm

ANYA GYEREKKEL, 1939
gipsz, 52,5 cm

LOVAS, 1940
gipsz, 49,8 cm

ELEFÁNT, 1940
terrakotta, 19,5 cm

TÁNCOLÓK, 1940
terrakotta, 21,5 cm

BÖLÉNY, 1941
gipsz, 26 cm

NŐI AKT, 1941
gipsz, 37,4 cm

LIA, 1941
terrakotta, 47,5 cm

BOHÓC, 1942
alumínium, 30 cm

MAJOM, 1942
gipsz, 29,7 cm

MAJOMKA, 1945
terrakotta, 26 cm

4 db FARAGÁS, ASZTALLÁB,
1945—46, bükkfa,
54 cm

MACSKA, 1946
gipsz, 30 cm

NÉNIKE, 1946
zsírkő, 16,5 cm

NŐALAK, 1946
alabástrom, 19,8 cm

ÓBÉGATÁS, 1947
terrakotta, 24 cm

ÜLŐ ALAK, 1947
terrakotta, 34,3 cm

KIABÁLÓ, 1947
gipsz, 105 cm

KÖVÉRSÉG, 1948
terrakotta, 39,2 cm

NŐI TORZÓ, 1948
terrakotta, 33,8 cm

TÉRDEPLŐ NŐ, 1948
terrakotta, 25,9 cm

ÜLŐ FÉRFI, 1948
terrakotta, 33 cm

LEBORULÓ NŐ, 1948
terrakotta, 16,3 cm

BIVALY ÉS MAJOM, 1950
terrakotta, 23,2 cm

1514 DÓZSA GYÖRGY, 1950
terrakotta, 32 cm

FÓKA, 1950
terrakotta 22 cm

KETTŐS MACKÓ, 1950
terrakotta, 10 cm

NÖVENDÉKBIKA, 1951
terrakotta, 16,3 cm

ÜLŐ KUTYA, 1955
terrakotta, 24 cm

KETTŐS PINGVIN, 1956
terrakotta, 20,7 cm

JÁTSZÓ MACKÓK, 1956
gipsz, 28,5 cm

NÉNI, 1957
terrakotta, 12,5 cm

NÉNI, 1957
terrakotta, 12,5 cm

SZARVASBORJÚ, 1958
bronz, 6,3 cm

FÉRFI KÖNYVVEL, 1959
terrakotta, 31 cm

NŐ GYEREKKEL, 1960
terrakotta, 16 cm

NYÁVOGÁS, 1961
gipsz, 16,8 cm

ÜLŐ FÉRFI AKT, 1962
terrakotta, 29,7 cm

ÜLŐ ASSZONY, 1962
terrakotta, 21,8 cm

FÓKA, 1963
terrakotta, 29 cm

OROSZLÁN, 1963
terrakotta, 12 cm

NŐI AKT, 1963
terrakotta, 19 cm

ANYASÁG, 1963
gipsz, 23 cm

FÓKA, 1963
gipsz, 17 cm

OLVASÓ NŐ, 1963
gipsz, 17,3 cm

KECSKÉK, 1964
gipsz, 14 cm

NŐ, 1964
gipsz, 24 cm

TIGRIS, 1964
terrakotta, 18,2 cm

NŐ, 1964
gipsz, 14,5 cm

RELIEF

GYÁSZOLÓ, 1936
bronz, 10×6 cm

TÁNCOLÓ NŐ, 1936
bronz, 20,5×9 cm

TERÉZ NÉNI, 1939
terrakotta, 16,5×13,5 cm

JÓZSEF ATTILA, 1939
terrakotta, 16×11 cm

FELESÉGEM, 1939
terrakotta, 9,5×10 cm

EDÉNYES EMBEREK, 1939
terrakotta, 6,6×9 cm

ÖNARCKÉP, 1939
terrakotta, 9,5×10 cm

FÉRFI, 1939
terrakotta, 9×8,5 cm

SZŐLLŐSI ENDRE

Aki nem ismerné és érdeklődne felőle, azt a választ kapná, hogy a „mackószobrász". Megbízásból készített szobrai valóban és majdnem kizárólag komoly mackók, vagy egymással játszó, birkozó, hempergő kölyökállatok. Nem véletlenül alakult ki tehát Szőllősi Endréről — nyilvánosan elhelyezett munkái alapján —, hogy állatszobrász. Mióta szobrász, s ennek több mint harminc esztendeje, valóban érdeklik őt az emberek négylábú

BÖLÉNY, 1941., gipsz

VÍZÖNTŐ, 1939
bronz, 7×17 cm

TÁNCOSNŐ, I., 1940
terrakotta, 7×6,7 cm

TÁNCOSNŐ II., 1940
terrakotta, 14×10,3 cm

BIVALY, 1940
bronz, 15×10 cm

MEDVE, 1941
terrakotta, 13,3×20,2 cm

CSALÁD, 1941
terrakotta, 7,2×17 cm

SAS BÁRÁNNYAL, 1941
terrakotta, 21,3×15 cm

TROMBITÁS, 1946
terrakotta, 11 cm

SOLYMÁSZ, 1947,
terrakotta, 17×12,2 cm

BIKA, 1947
terrakotta, 25×14 cm

TEXTILIPARI SZAKSZERVEZET ELŐCSARNOKÁNAK DOMBORMŰVE, 1948
terrakotta, 18×12,8 cm (vázlat)

VITÉZEK, 1954
gipsz, 6×15,7 cm

FEJÉS, 1959
gipsz, 14×21,5 cm

KÜZDELEM, 1963
terrakotta, 22,4×22,8 cm

KÜZDELEM, 1963
terrakotta, 18,5×19 cm

GRAFIKA

KŐTÖRŐ, 1933
kréta, 33,8×11,7

KŐTÖRŐ, 1933
kréta, 30,2×19

ÜLŐ FIÚ, akt, 1934
rötli, 20,5×8,4

FIÚ, 1934
ceruza, 30×14

TÉTOVÁN LÉPŐ, 1934
rötli, 25,4×12,3

ÜLDÖGÉLŐ, 1934
ceruza, 28,4×20

NŐK, 1935
tus, 33,4×20,5

SÉTÁLÓK, 1935
linómetszet, 16,9×10,5

TERÉZ, 1935
tus, 28,8×20

ÖNARCKÉP, 1940
kréta, 44,8×31,4

ANTILOP, 1940
ceruza, 15,6×20,2

ARANY, RÓZSASZÍN, 1940
vízfesték, 31,2×22,2

TERÉZ NÉNI, 1940
ceruza, 25,7×20,2

KUTYAKÖLYKÖK, 1940
rötli, 22×32,4

TANULMÁNY, 1940
kréta, 31,5×22,7

PIPÁS BÁCSI, 1940
rötli, 26×18,4

CSALÁD, 1942
tus, 22,7×15,7

NŐI FEJ, 1942
tus, 21,8×15,4

NŐI FEJ, 1942
tus, 22,7×16

LACI, 1942
tus, 13,8×10,4

KAKAS, 1946
tus, 14,1×10,1

KIABÁL, 1947
ceruza, 28,1×16,5

LEÁNYKAFEJ, 1947
kréta, 29,6×20,9

NŐI AKT, 1948
ceruza, 27×15,2

LÓ, 1948
tus, 15,2×21,5

FARKASOK, 1948
tus, 15×21,4

SZAKÁLLAS, 1948
ceruza, 31,2×21,5

SZEMÜVEGES FEJ, 1948
ceruza, 27×15,4

MARGIT, 1952
ceruza, 30,4×20,4

CICA, 1954
kréta, 21,2×30,7

NAPOS BOCSOK, 1955
kréta, 23,4×16,6

NAPOS BOCS, 1955
kréta, 16,6×23,4

SZOBORTERV, 1956
ceruza, 21,4×15,5

BORZCSALÁD PIHENŐBEN, 1956
kréta, 14,6×21

KUPORGÓ, 1956
kréta, 21,4×15

KUPORGÓ, 1956
kréta, 20,9×15,2

ÜLDÖGÉLŐ, 1956
kréta, 21,2×15

ÖKÖLVÍVÁS, 1956
ceruza, 15,5×21,5

NYERGES GÓLYÁK, 1956
kréta, 15,2×22,9

MEDVECSALÁD, 1956
kréta, 15,5×21,6

MAJOM, 1956
ceruza, 16,4×21,4

MAJMOK, 1956
ceruza, 21,8×15,3

FARKASOK, 1956
kréta, 21,2×14,9

KAFFERBIVALY, 1956
kréta, 22×15,3

PULYKAKAKAS, 1957
kréta, 15,4×21,6

ÜLŐ BOCS, 1957
kréta, 21,7×15,6

HOMÁR, 1960
ceruza, 15,9×21,3

VADDISZNÓK, 1960
ceruza, 15×20,8

JÁTSZÓ BOCSOK, 1960
kréta, 15×30,8

SZAKÁLLAS FÉRFI, 1949
ceruza, 31×21,5

UDVARLÁS, 1961
ceruza, 15,4×21,6

UDVARLÁS, 1961
ceruza, 15,4×21,5

V. I. LENIN, 1961
kréta, 29,5×21,5

ÖLELKEZŐK, 1962
ceruza, tinta, 30,8×21,5

BOCI, 1962
ceruza, 22×30,7

ALVÓ, 1963
ceruza, 21,3×30,6

SZŐLLŐSI ENDRE SZOBRÁSZMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA 1964

Oelmacher Annának,
hálás köszönettel, szeretettel
és nagyrabecsülésével,

Bpr., 1964 október 12

Szőllősi Bandi

RENDEZTE
MORVAY ALICE
GRAFIKUS
PAPP GÁBOR
FOTO
KÓNYA KÁLMÁN

F. k.: Palásti Józsefné
64.2042.4 Alföldi Nyomda, Debrecen

SZŐLLŐSI ENDRE SZOBRÁSZ MŰVÉSZ KIÁLLITÁSA

ERNST MÚZEUM

1 9 6 4

NAPI KI

— **Üdvözlőtáviratok:** Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke táviratban köszöntötte Li Hszien-nient, a Kínai Népköztársaság elnökévé történt megválasztása alkalmából. Lázár György Csao Ce-jang miniszterelnököt üdvözölte újraválasztása alkalmából. Apró Antal, az országgyűlés elnöke üdvözlőtáviratot küldött Peng Csen-nek, a Kínai Országos Népi Gyűlés állandó bizottsága új elnökének. — Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke táviratban üdvözölte Luxemburgi Jean nagyherceget Luxemburg nemzeti ünnepe alkalmából.

— **Kitüntetés.** A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa Weöres Sándor Kossuth-díjas költőnek, műfordítónak kiemelkedő irodalmi munkássága elismeréseként, 70. születésnapja alkalmából a Magyar Népköztársaság Zászlórendje kitüntetést adományozta. A kitüntetést Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke szerdán adta át. Jelen volt Aczél György, a Politikai Bizottság tagja, a Központi Bizottság titkára és Korcsog András művelődési minisztériumi államtitkár.

— **A településfejlesztő társadalmi munkában** elért kiváló eredményeiért szerdán ünnepi tanácsülésen adták át a Csongrád megyei Kisteleknek a Hazafias Népfront Országos Tanácsa oklevelét. A 8400 lakosú nagyközségben a múlt évben 15 millió 657 ezer forint értékű társadalmi munkát végeztek.

— **A székesfehérvári megyei kórház** több mint egymilliárd forintos rekonstrukciója ütemszerűen halad, állapította meg szerdai ülésén, Székesfehérvárott a Fejér megyei Tanács vb. Az öt éve megkezdődött beruházás félidejéhez érkezett. Kétszázágyas, krónikus betegeket fogadó pavilonját az év végén, az orvos—nővér szállót pedig 1984 során adják át s ai

— **Az MSZMP Szabolcs-Szatmár megyei bizottsága** szerdán ülést tartott. Megtárgyalta és elfogadta a Központi Bizottság április 12—13-i határozata feldolgozásának tapasztalatairól szóló tájékoztatót, ezt követően személyi kérdésekben döntött. A pártbizottság — érdemeinek elismerése mellett — nyugállományba vonulása miatt felmentette első titkári beosztásából dr. Tar Imrét. A megyei pártbizottság első titkárának Varga Gyulát választotta meg. Az ülésen részt vett és felszólalt Németh Károly, a Politikai Bizottság tagja, a Központi Bizottság titkára.

— **Doktoravató ünnepséget** tartottak szerdán a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen: tíz gyógyszerészt és 73 fogorvost avattak doktorrá. Az idén végzett fiatalok az egyetem tanácsának rendkívüli ülésén tettek esküt.

— **Életmentő emlékéremmel** tüntették ki Budapesten Fekete Dezső hivatásos katonatisztet, pusztavacsi lakost, aki április 30-án, a dabasi járás területén, a gyóni strandon kimentett a vízből egy négyéves kislányt. A kitüntetést szerdán Mondok Pál, a Pest megyei Tanács elnöke adta át.

— **Az energiatakarékossági program** végrehajtása megfelelően halad Bács-Kiskunban, állapították meg szerdán Kecskeméten, a megyei tanács vb-ülésén. Csupán a hulladékok, melléktermékek energetikai hasznosításával 4900 tonna olajat pótolnak évente. A megyében levő földgázmezők az országosnál kedvezőbb feltételeket kínálnak: 1985-ig negyvenhárom települést kapcsolnak be a vezetékes gázszolgáltatásba.

— **Diabetikus tonik** gyártását kezdték meg Balfon, a Győr-Sopron megyei szikvíz- és üdítőital-gyártó üzemben. Értékét természetes alapanyagai — ásványvíz- és a gyógynövénykivonatok adják. Cukrot nem tartalmaz, ezért elsősorban cukorbetegeknek és azoknak ajánlják, akiknek tartózkodniuk kell a sok kalóriától.

— **A balatoni történelmi borvidék** szőlőtermésének minőségét akár a mennyiség rovására is javítani kell, hangoztatták a szőlészek és borászok szerdai badacsonyi fórumán. A négy megye — Komárom, Vas, Veszprém és Zala — szakembereinek véleménye szerint mindenekelőtt fajtaszelekcióval, fokozott tápanyag-utánpótlással, s korszerű borkezeléssel lehet eredményt elérni.

— **Ismeretlen légikalózok** szerdán eltérítettek egy utasszállító repülőgépet, amely Athénból a líbiai Tripoliba tartott. A gép Rómában szállt le. Rendőrségi források, illetve az ANSA olasz hírügynökség először azt jelentették, hogy a gép a líbiai légitársaság tulajdona, újabb hírében azonban az olasz hírügynökség már azt közölte, hogy a TAROM román légitársaságtól bérelte a líbiai légitársaság. A gépen a 11 tagú személyzeten kívül egyes jelentések szerint 122, mások szerint viszont csak 33 utas tartózkodik.

IÓ MŰSORA

22.00 *Amire a világ táncolt* III.
22.50 *Tv-híradó 3*

2. MŰSOR

15.27 *Műsorismertetés*
15.30—20.50 *Veszprémi Tévétalálkozó*
15.30 *II. József császár* (Ism.)
16.45 *Amire a világ táncolt* II. (Ism.)
17.50 *Az út vége* (Ism.)
19.00 *Sohase mondd... Stollár Miki* (Ism.)
19.30 *Nagy Anna, kis Anna* (Ism.)
20.50 *Tv-híradó 2*
21.15 *Wallenstein* NSZK tévéfilmsorozat IV/3
22.45 *Képújság*

Szőllősi Endre
Szobrász
Magy. Nemzet 83. VI. 23.

Emberszobrász

Szőllősi Endre tárlata Nagykanizsán

NEM ÉVFORDULÓ alkalmából rendezte meg Szőllősi Endre (1911—1967) kiállítását a nagykanizsai Hevesi Sándor művelődési központ. Vezetőinek érzékeny figyelme annál becsesebb. A kiállítást magam nyitottam meg, *Gordon* Zsuzsa pedig József Attilát szavalt nagybátyjának szobrai között. Nem volt teljes ez a szép, elegáns tárlat, ezért egy kicsit többet szeretnék beszélni Szőllősiről.

Ha van Bokros Birman-iskola, akkor ennek egyetlen tagja Szőllősi. Bokros Birman Dezső (1889—1965) tanítványának vallotta, ő hívta föl figyelmemet Szőllősi Endre tehetségére. A harmincas években, a Szőllősi bérelte Vasvári Pál utcai műteremben alakult meg a *Szocialista Képzőművészek Csoportja*. Ott dolgozott *Goldmann* György, *Mészáros* László, *Vilt* Tibor és gyakori vendég volt Bokros is. A huszonéves Szőllősinek volt kitől tanulnia.

Nem volt virtuóz, súlyos mondanivalóját súlyosan adta elő. Az akadémikus szoborépítés akkor sem sikerült neki, amikor elhitte zsürorjainak, hogy az az abszolútum. Realizmust követeltek tőle akkor, amikor ő adhatott volna leckét realizmusból. („*A Bandi az Bandi*" — ütött az asztalra egy zsűrin — védelmében — Megyeri Barna.) Plasztikájának gyökere a szecesszió, a német expresszionizmus volt, és közvetlen hagyománya — mint említettem — Bokros.

Állatszobrásznak még úgyahogy elfogadták; szentigaz, kevés szobrász értette úgy — mai terminussal — az *állatetológiát*, mint ő. Ha ő állatot ábrázolt, sohasem kezdett el gügyögni, mint annyian, távol állt tőle még a La Fontaine-i példázat is, ennél ő mindenkor áttételesebb volt. A nyugodt, statikus *Bölény (1942)*, mintegy kanellurásan bordázott gyapjával vagy a mozgékonyabb *Majszoló majom* hasonló felületkezeléssel — telitalálat. Az utóbbinál kevés a giccsesebb téma, Szőllősinek mégis sikerült minden cukros mellékíz nélkül megoldania. A bivaly hátán lovagló majom *(1950)* egy távol-keleti kommersz zsírkő szobrocska parafrázisa, Szőllősi nyelvére fordítva. Legtöbb sikert mackószobraival érte el, négyszer kapott köztéri megbízást medvére. Legjobb a miskolc—kiliántelepi *Hármas mackó II. (1956—1968)*, ez a szabálytalan csonkagúlába foglalható medveanya, két bocsával. „*Csúfoltak még »mackógyárosnak« is* — mondta a szobrász —, *nem is tiltakoztam ellene. Vagy ha igen, tiltakozásom jeléül emberi alakot mintázok és mintáztam mindig. Valóban állatszobrász vagyok, mert szeretem az állatokat. És emberszobrász vagyok, mert szeretem az embereket.*"

AZ ANTIK római szobrászat jut eszembe az *Apám (1941)* című bronz fejről, a *Kiáltó (1947)* szikár — mit szikár: sovány! — hórihorgas férfiaktja *hommage* Bokros Birman *Don Quijote-ja* előtt — akkoriban *Giacomettiről* még nem hallottak nálunk —, a figura arcában pedig Szőllősi vonásait fedezhetjük fel. A fából vájt *Asztalláb totemoszlop (1946)* indítéka valamilyen prekolumbián iránti, atavisztikus vonzalom mellett, a puszta véletlen adta anyag, a háború utáni ebédlőbútorroncs. Szőllősi egész életén végigfutó — különböző mgoldású — téma a szegény asszony. Proletár vagy paraszt, öregasszony vagy fiatal: a jelkép, az általánosítás egyértelmű volt. Tömbbe foglalható, majdnem kubisztikus figurák ezek, érezni, hogy a két háború közti, baloldali körökben mennyire ismerték Barlach vagy a szobrász Käthe Kollwitz plasztikáját. *Az Utó öregasszony (1946)* lehetne trónoló királynő, gesztenyesütő néni, akár pravoszláv apáca is.

Alighanem aranykora volt 1947 a szobrásznak. *Oligó (1947)* (címe: az oligofrén — vagyis képtárgyának — becézése) az egyiptomi szobrok merev frontalitásával ül. Katatonos, bamba arckifejezésű alak, tátva maradt szájából még a nyelve is kilátszik. Profilból nézve némileg feloldódik a merevség, ezzel az expresszivitással még döbbenetesebb a szerencsétlen beteg tragédiája, melyről ő maga semmit sem tud. Szőllősit vonzotta a bizarr, a fonák, a *verista* valóság. Miért csak a klasszikus görög szépségideál lehet a szobrász példaképe? „*Menjetek ki a strandra, meglátjátok, milyenek az emberek*" — jegyezte meg egyszer. A féltérdre ereszkedő *Púpos aktot (1947)* főművének tartom. Már a nyomorék modell is magában hordja az expresszivitás jegyeit; a szobrász mintegy gömbökből építette föl — gömbbe foglalható — kompozícióját. Ez az építés lehet, hogy ellentmond az anatómia kánonjainak — a púpos test talán nem? —, mégis vagy éppen ezért: *trouvaille*. Alighanem a XVIII. századi F. X. Messerschmidt óta nem mintáztak ilyen gnómokat, főleg meztelen púpos nőt. A Szőllősi-tendenciának egészen más az előjele, és nem is a csúf, a rémületet keltő nyomaték tolakodik előre, hanem a művész együttérzése — nem sajnálkozása, mert akkor nem lett volna ilyen kíméletlen — és őszinte, meg nem játszott humanizmusa.

A NOSZTALGIA, az őskutatások korát éljük, fel kellene már fedezni ennek a magyar művészettörténetben különálló, fanyar művészetnek kritikus élű tradícióját. Ő az, akit sem életében, sem halála óta nem értettek meg. Sem a Horthy-korszakban, sem a személyi kultusz idején nem kellett. Azt hiszem, nem szükséges magyarázatot fűznöm hozzá: az *oeuvre* zöme még mindig a család birtokában — azaz „fróasztalfiókban" — van. Amikor az elején azt írtam, hogy nem volt teljes a nagykanizsai kiállítás, ez nem azt jelentette, hogy a művelődési ház gyönyörű, üvegtetős kiállítótermében nem volt elég a hely. Hanem azt, hogy a Szőllősi-szobrok nagy része — művei még gipszből van — nem szállítható. Tudom, a cikkíróknak — a kibicnek — könnyű, mégis föl kell tennem a szónoki kérdést: *ki fogja ezeket a gipszeket bronzba önteni?* Legalább a Púpos aktot.

Frank János

úton vezet végig. A domborműves oldalak figuráinak primitív formaadása nem külsőleges-divatos, hanem mélyen átélt.

A legnagyobb tudással csiszolt munkáiban is kifejeződik az a hallatlan egyszerűség, ami Szőllősi egész emberi és művészi lényege. De bizarr is, különös ötleteket realizál, mint az *Óbégatás* (1947) csúf asszonyalakja vagy az utóbbi évek állatfigurái között a *Nyávogás*. Nem véletlen vonzalma az állatokhoz. Oszthatatlan világában bőséges helyet és szerepet biztosít e kedves lényeknek, akik által érzelmeket fejez ki és gondolatokat közöl.

Elbájoló finomságú domborműveinek mindegyike tiszta világkép. Önarcképe és felesége portréja, a szépen komponált *Solymász*, a Textilipari Szakszervezetnek 1948-ban készített lendületes domborműve, a pompás ritmusú *Birkózók* plasztikai és tartalmi egységét tekintve arról vall, hogy művészünk nagy megbízások kivitelezésére is kiválóan alkalmas. Ilyet azonban nagyon ritkán kap, s miért? Pedig nem öncélúan deformál, hanem egyértelmű szocialista humanizmussal nyilatkozik meg a sajátosan groteszk formákban. Szép rajzaiban következetesen sommázó, ugyanakkor érzékeny és árnyalatos. A hűséges ábrázoló szándék és a csaknem gyermeki díszítő kedély jó arányával éri el a kívánatos egyensúlyt. Ugyanakkor rajzai mondanivalójukban éppoly igényesek és kifejezőképesek, mint bármely domborműve.

Az ötvenes évei derekán járó és harminc éve intenzíven alkotó művészt felfedezni — nevetségesnek tűnik. Hiszen a felszabadulás óta csaknem minden jelentős kiállításon részt vett. Gyűjteményes kiállítása azonban 1947 óta nem volt. Kis számú köztérre felállított szobra — szétszórva az országban — alig ismert. Így hát nincs más hátra, mint felfedezni ezt a nagy igényű életművet, s mögötte a hallgatag, minden munkájából meleget árasztó embert.

(Magyar Nemzet, 1964. X. 10.)

SZŐLLŐSI ENDRE
(1911–1967)

Kiállítása az Ernst Múzeumban (1964)

Szőllősi Endre szobrászata olyan sajátlagos, amelyhez hasonlót nehezen találni. Pedig sokat és eléggé eltérő irányba törekvő mestereknél tanult.

A végleteken járt, amikor rajzolni Podolini Volkmann kis iskolájába ment, s utána Szőnyit és Aba Novákot választotta. Áll ez plasztikai tanulmányaira is, mert Kallós Ede és Bokros Birman között Goldmann Györgyöt is mesterének vallja. Ám a hatásokkal úgy van, mint a csodálatos Nagy István: mindent megnézett, meghallgatott, minden megtanulhatót megtanult, majd sürgősen elfelejtette, hogy azon az egyszeri és ismételhetetlen nagyistváni nyelven elmondja a világról vallott felfogását. Ha mégis ragaszkodnánk ahhoz, hogy a XX. századi fejlődésnek melyik ágához, szárnyához kapcsoljuk Szőllősit, úgy formailag leginkább Bourdelle és Bokros Birman között keressük helyét. Amiben azonban merőben eltérő, az a naivitás olyan bája, amit napjainkban Európa-szerte ünnepelnek. A kitűnő, mesterségbelileg és jellemzésbelileg kifogástalan portrészobrok mellett főleg állatfigurái, kisplasztikája és rajzai a legmegkapóbbak.

A harmincas évek elején már a formálódó Szocialista Képzőművészek Csoportjában látjuk, Vasvári Pál utcai műterme adott otthont a közös rajzolásoknak és a szemináriumoknak. A náci-fasizmus hatalomra jutása idején készült *Kétségbeesés* című lendületes bronz alakja, de ugyanabban az évben (1933) a *Köszöntő* figurája, mint a munkásosztályhoz szóló felhívás, majd a *Lesújtó* a harckészséget bizonyítja. Az évtized végéig alkotja legszebb portréit, valamint a klasszikusan tisztult *Vízöntő* kisbronzát. A második világháború alatt ismételten behívták, s akik együtt „szolgáltak" vele, a bajtársi szolidaritás ritka példájaként tisztelik. Áradó emberségében mindenkin könnyíteni igyekezett. S mindezzel, a megszakításokkal és a durva fizikai munka kényszerével együtt, 1939 és 1945 között érett, szép műveket hozott létre. Ha csak a nyugalmában is fenyegető *Bölény*t (1941) tekintjük, vagy a szintén az évből való, *Sas báránnyal* című domborművét, világos, hogy nem díszítő kedve diktálta a még oly dekoratív megjelenésű műveket sem.

A felszabadulás utáni első jelentős munkája (1945—46) négy, lapja nélkül maradt bükkfa asztalláb. A jó félméteres bálványok vagy kopjafa-utódok csodás gazdagsággal megmunkáltak. Könyörgő kezek, lapuló emberek, nyújtózó, ugró állatok; akarva-akaratlan s jelképesen az elnyomástól a felszabadulásig megtett

Oelmacher Anna
A szocialista képzőművészet nyomában
Bp. Kossuth 1975

ROMÁN GYÖRGY

(A festő azonos Román Györggyel, az íróval. A sportolók tisztelettel tekintenek az egykori profi bokszolóra, aki most is, hatvannégy évesen is pontosan jár az edzésekre. Hat könyve jelent meg; regények, novellaskötetek, legutóbbi kiállítása viszont már csaknem egy évtizeddel ezelőtt volt a Műcsarnokban. Originális festészete, képzőművészeti értekei talán nem eléggé ismertek a nagyközönség előtt.)

– Ismernek festőnek is, írónak is. Mi voltál előbb?

– Festő. Én sohasem rajzoltam gyermekkoromban. Sőt, apám már attól félt, hogy az iskolában meg fogok bukni rajzból, és külön taníttatott egy fiatal festőnél: Novotny Emil Róbertnél. Ő volt az első mesterem. 1919-ben láttam a köztulajdonba vett műkincsek kiállítását a Műcsarnokban, talán a legjobban Greco vonzott... Akkor határoztam el, hogy festő leszek. Hét évig tanultam. A Képzőművészeti Főiskolán és Nagybányán mint Réti István tanítványa. Az első év után nagybátyám, Elek Artúr – a Nyugat műkritikusa – kiküldött Münchenbe, hogy elsajátítsam a szigorú, akadémikus rajztudást. Meg is tanultam rajzolni. De engem nem lehet igazán tanítani. Én csak arra emlékszem, amire magam jövök rá. Amit az akadémián tanultam, mindent elfelejtettem. Semmi interpretáló készség nincs bennem.

– És mikor lettél író?

– Csak a távol-keleti utazásom után kezdtem írni. 1934-ben mentem ki Sanghajba szerencsét próbálni, és mivel professzionista ökölvívónak készültem, átmentem Tokióba. Japánban nagy a bokszélet. A japánok nem ütnek nagyon erőset, de végtelenül szívósak.

Bár ez mindig így volt. Nem is emlékszem olyan időre, amikor ne lett volna ilyen érzésem, legalábbis nosztalgia formájában. Azt hiszem, a művésznek szüksége van az állandó kétségbeesésre, elégedetlenségre, hogy megszabaduljon a tudatlanságától, és megismerje a dolgokat. Nemcsak a művészetben, hanem általánosságban is. A kiállításom után arra gondoltam, hogy aki már szerepelt a nyilvánosság előtt, attól többet várnak.

– Visszatérek a cikkem elejére: a leányakt szobor miből lesz?

– Bronzból. Sok gondom volt vele. Tavaly, amikor beteg voltam, a teljesen kész agyagminta összeomlott. Újra kellett kezdenem.

– És hová kerül?

– A Fővárosi Vízművek palotájának az udvarára, kútfigurának. Ezt a Reáltanoda utcai házat Ybl Miklós tervezte, 1860-ban épült. Megtisztelő, hogy egy Ybl-féle műemlék udvarán állhat az én kútfigurám. Modern szobor száz év előtti környezetben.

(1967)

nak emberi vonások. Ezek a látható vagy fellelhető ellentétek kiegyensúlyozzák egymást. Az állat kezdetlegesebb fokon levő organizmus. Az ember bonyolultabb. De vannak az állatoknak olyan tulajdonságai is, melyekkel túlszárnyalják az embert. Ha az emberek jobban megfigyelnék az állatokat, önmagukat is jobban megismernék. Aesopus meséi is ezt példázzák: emberi hangon szólnak az állatok – erkölcsi példázatot.

(Polcokra zsúfolva itt van a művésznek szinte az összes szobra. Elsősorban állatszobrok, vadak, háziállatok szobrai, de sok a portré, az emberalak, gyakori téma az anyaság. Az olcsó gipsz, terrakotta gyakoribb anyag a bronznál; de látok itt fafaragást is. Megtetszik egy különös szobor. Bivaly hátán ülő majmot ábrázol.)

– Megmutatom az eredetijét. Valamilyen távol-keleti zsírkőszobrocska ez, a Telekin vettem. De az én szobrom más. Az eredeti indiai bivalyt mutat, de én már kafferbivalyt mintáztam.

(Hát nemcsak ennyi a különbség. És nemcsak annyi, hogy Szőllősi szobra vagy ötször nagyobb. Ez több mint idézet vagy műfordítás, sokkal több még az átfogalmazásnál is. Egészen más a nagy szobor kompozíciója, a formák gömbölyűbbek, szemben a kis szteatit műtárgy szárazabb előadásával. A minta csak a kiindulási pont, a saját szobrát már maga Szőllősi Endre töltötte meg karakterrel, lélekkel. Ő mint állatszobrász is távol marad az állatszoborban annyira kísértő giccsnek még a lehetőségétől is.)

– Van egy állandó kérdésem, szinte már körkérdés: milyen volt a hatása a három év előtti retrospektív kiállításodnak – nem a kritikára, műtárgyeladásra gondolok. Milyen érzés kiállítás után lenni?

– Újra nekilátni, hogy tovább, még tovább mehessen az ember.

hozzászólt a szobrainkhoz. Kereken megmondta, mit gondol. Rendkívül találó volt.

– Bokros Birman Dezsőn kívül ki volt még a mestered? Hogyan kezdted?

– Elég korán. Kétéves sem voltam, amikor a szüleim meglátták, hogy összetéptem az újságot. Már majdnem kikaptam, amikor észrevették, hogy állatfigurákat tépdesek ki a papírból; egyik még most is megvan. Még gyermekkoromban kezdtem állatokat rajzolni, később kenyérbélből, gyertyából, plasztilinből, szóval képlékeny anyagból mintáztam – állatokat. Közben a hangjukat is utánoztam.

Tanultam a Podolini-Volkman iskolában, Szőnyinél és Aba-Nováknál. Mintázni Kallós Ede tanított először. És Goldmann Györgyöt is mesteremnek vallom.

– Állatszobrásznak szoktak skatulyázni. Legismertebbek a mackószobraid.

– Csúfoltak még „mackógyárosnak" is. Nem is tiltakozom ellene. Vagy ha igen, tiltakozásom jeléül emberi alakot, portrét is mintázok és mintáztam mindig. Valóban, állatszobrász vagyok, mert szeretem az állatokat. És emberszobrász vagyok, mert szeretem az embereket. Mindkettő élőlény, s így a szobrászat örök modelljei. És ha már valamit szeret az ember, sőt mintázni akarja, azt ismerni is kell. Mondtam, hogy gyermekkoromban utánoztam az állatok hangját; felnőttkoromban, átélve a felnőttséget (megértve a felnőttséget) emberies hangon emberi-értelmi és állati-indulati közlendőket szeretnék kifejezni (szenvedés és szenvedély létrehozni a szobrokat), szándékosan-szándékolatlanul, általánosan-konkrétan: hogy megértsék.

Az emberben is van valamennyi állati, és az állatokban is van-

– Kereken tíz éve volt az utolsó tárlatod az Ernst Múzeumban. Készülsz újabb bemutatóra?

– Hogyne. Sőt remélem, hogy hamarosan megnyílik a gyűjteményes kiállításom, ugyancsak az Ernstben.

(1967)

Frank János: Szóra bírt műtermek
Bp. Magvető 1975

SZŐLLŐSI ENDRE

(Szőllősi oeuvre-jének nagy része állatszobor, mégis a legsajátosabban humanista szobrász ő. Csendes, visszahúzódó ember, nem is nagyon ismeri a nagyközönség, pedig majdnem minden tárlaton részt vesz. 1964-ben gyűjteményes kiállítása volt az Ernst Múzeumban, és – ez nem kevés – kilenc, köztéren felállított szobra van Budapesten és vidéken. A készülő tizediket itt látom a budai, régi bérház tágas – de műteremnek nagyon szűk – szobájában. Ez a gipszfigurája az életnagyságnál nagyobb, későbbi bronz leányaktnak.)

– Még magától Bokros Birmantól hallottam, hogy a tanítványa voltál. A mestert nem olyannak ismertem, hogy pedagógus alkatú művész lett volna.

– Éppen apámat mintáztam a Vasvári Pál utcai közös műteremben, amikor Bokros megjelent. Nemrégen alakult meg ez a műterem, 1932 májusában. Elsősorban szobrászok dolgoztak ott – például –, Goldmann, Mészáros, Vilt, de festők is feljártak, mint Dési Huber, Sugár. Sőt egy építész is, Major Máté. Ez volt tulajdonképpen a későbbi Szocialista Művészcsoport magja. Egyszóval Bokros akkor érkezett haza Pozsonyból, és nem volt műterme. Meghívtuk, hogy dolgozzék nálunk, és ő elfogadta a meghívást. Aztán – inkább hallgatólagosan – ő lett a „mester" a Vasvári Pál utcában.

Igen, a szó szoros értelmében nem volt a tanárom, de szégyen lett volna nem tanulni Bokrostól. Mindenki tanult tőle, és mindenki kikérte a véleményét. Sokat beszélgettünk vele, és Bokros

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1964 MÁJ 21

SZOCIALISTA KÉPZŐMŰVÉSZEK CSOPORTJA

(1934–1944)

A Szocialista Képzőművészek Csoportjának kiállítása a Nemzeti Galériában a felfedezés erejével hat. A két világháború közötti modern magyar művészetnek, sokak által nem ismert, mások által könnyelműen elejtett, de mint most kitűnt: fontos láncszeme volt. Akik ismerték, sok tekintetben egyoldalúan ítélték meg, részben úgy, hogy a munkásmozgalom szempontjából érdekes, csupán, másrészt a végletesen elfogult állásfoglalások torzították valóságos jelentőségét.

Ma, a művek szélesebb ismeretében, mérleget készíthetünk s bízvást állítható, hogy a csoport művészeinek pártos-etikai és műveiknek — a tartalom és forma egységét kialakított — esztétikai értéke vitán felül álló.

Amikor 1934-ben néhány fiatal művész — korábbi sikertelen kísérletek után — szervezett formák között arra vállalkozott, hogy Derkovits nyomán, a munkásosztály jogát és igazát hirdesse: erejét meghaladónak látszó feladatot vállalt. Bán Béla, Dési Huber István, Fenyő A. Endre, Goldman György, Major Máté, Mészáros László, Sugár Andor, majd később Berda Ernő, B. Juhász Pál, Farkas Aladár, Fehér György, Fekete Nagy Béla, Kondor György, Nolipa István Pál, Oelmacher Anna, Roxi József, Schnitzler János, Szántó Piroska, Szlovák György és Szöllősi Endre az illegális Kommunista Párt irányításával azt a kultúrforradalmat indította el, ami napjainkban is zajlik — ma már hivatalos keretek között, állami támogatással. De akkor, azok a fiatal művészek nem elégedtek meg azzal, hogy dolgozó, vagy munkanélküli proletárt ábrázoljanak, hanem elvitték munkáikat, kisebb-nagyobb vándorkiállítások keretében a munkás-lakta területekbe, hogy azokhoz szóljanak, akikről szólnak. Ezen túlmenően, szélesre tárták a kaput a fiatalok előtt s ez nem csupán annyit jelent, hogy még főiskolások is csatlakoztak a csoporthoz, hanem kis esti szabadiskolát szerveztek munkások számára s a csoport egy-egy fejlettebb művésze korrigált.

A kiállítások a peremvárosi munkásotthonokban és szakszervezeti helyiségekben, valamint az ezekről és más művészeti eseményekről folytatott szenvedélyes, őszinte viták hozzájárultak a művészek szakmai és politikai fejlődő erővel. S ha Derkovits remekeiben, az ezüst és rózsás csillogásban a munkásosztály reménysége szólal, a csoport fiataljai még a vádbeszédnél tartottak s ritkábban jutottak el a bizakodás fényeiig. Ennek is a kor, a speciális magyar viszonyok adják a magyarázatát. A nagy mester, Derkovits életműve 1934-ben lezárult, de kivételes tehetsége képessé tette a „tudatos jövőbe" látásra. A csoport fiataljai a terjeszkedő fasizmus viszonyai között, majd egy világégés alatt fejtették ki munkásságukat. Még akkor is rendeztek messzehangzó kiállításokat, amikor a náci terror a megsemmisülést ígérő háborúba sodorta az országot, s amikor már módszeresen irtották a haza legjobb, haladó fiait.

A Csoport utolsó, nagy tette az 1942-es kiállítás volt a Vasas Székházban, ahol széles antifasiszta egységfrontot hoztak létre a haladó polgári művészekkel együtt. Ezt a kiállítást a jobboldali sajtó felhördülése, parlamenti interpelláció kísérte, aminek következtében az óriási látogatottságú és sikerű tárlatot a rendőrség három napi nyitvatartása után bezáratta. Ekkor elhurcolták az éppen ott talált művészeket s közülük nem egy többé sose tért vissza.

A maga helyén, a maga idejében a Csoport „élcsapat" volt a szó legvalóságosabb értelmében. Fiatal tagjainak már akkor figyelemreméltó művészi sikerei hitelesítették politikai tevékenységüket s mondhatni, viszont. A szocialista realizmusért szálltak sikra az elméletben és a művészi gyakorlatban egyaránt. Harcuk nem maradt hatástalan, vagy eredménytelen, még akkor sem, ha a kegyetlen kor kialakulásukat tevőlegesen — börtönnel és haláltáborral — megakadályozta. A törzstagok egyharmada mártirhalált halt, de torzóban maradt életművük tanulságtétel a szocialista eszme formáló ereje mellett, a szárnyat adó pártosság mellett. De tanúsítja azt is, hogy Derkovits Gyula elkötelezettsége a munkásosztály pártján nem elszigetelt jelenség, hanem tehetséges és hűséges fiatal művészek vállalták ugyanazt a göröngyös és veszélyekkel fenyegető utat. Az eszmei egyezés mellett a nagyonis különböző formajegyek arról vallanak, hogy szocialista realizmus alatt nem valami stilus-uniformist értettek, hanem a korszerűnek és egyéninek ötvözetében a társadalom legégetőbb kérdéseire keresték a választ. Az egyszerit általános érvényre emelni, az egyénit közérdekűvé szélesíteni, vagyis megkeresni és felmutatni a tipikust: ez volt a munkájuk egy nyomasztó terror alatt, s amelyet hősi módon végeztek.

Művészetüktől elválaszthatatlan a társadalmi haladás szolgálata, mert ez számukra egyetlen egységet jelentett. Témáikban épp oly sokoldalúak, mint formáikban, vagyis nemcsak komor munkásokat festettek, vagy mintáztak. De ha csendélet, vagy tájkép a téma, útszéli feszület vagy néhány tárgy az asztalon, az osztály-tartalom, a célzatos mondanivaló sugárzik a művekből. Hősök voltak, de ennek leghalványabb tudata nélkül. Szolgálatot vállaltak az osztály és a nemzet felszabadítására s ezt a szolgálatot jó művészekhez és jó kommunistákhoz méltóan, életük latbavetésével, vagy annak feláldozásával el is végezték. A jövő, amiért dolgoztak, mindennapjaikká valósult, mégis úgy véljük, művészetük távolabbi holnapokat is bevilágít.

Oelmacher Anna

A Magyar Szocialista Munkáspárt Szolnok megyei Bizottsága és a Megyei Tanács lapja
Felelős szerkesztő:
Varga József
Kiadja a Szolnok megyei Lapkiadó Vállalat
NÉPLAP

...ap

...védik

változásoknak a figyelembevétele, melyek a szocialista társadalmunk fejlődése folyamán kialakult gyakorlatnak megfelelően kerültek bele az új büntetőtörvénykönyvbe. Nem árt — sőt egyenesen kívánatos —, ha az ügyvéd is részt vesz a nyomozásban. Nem egyszer előfordult olyan eset, hogy a védő találta meg azt a fonalat, mely az ügy gyorsabb, igazságosabb lebonyolítását eredményezte.

Valóban a védőügyvéd feladatának ellátását érdekes, izgalmas kettősség jellemzi: a törvények szellemében kell cselekednie, ügyfelének érdekét szem előtt tartva, anélkül azonban, hogy közben — akarva-akaratlan — a vádlott cinkosává válnék.

De éppen ebben rejlik hivatásuk szépsége.

(S. A.)

— **JÁSZBERÉNYBEN** a Lehel klubban szombaton délután író—olvasó találkozóra kerül sor, melyen részt vesz Benjámin László Kossuth-díjas és Váczi Mihály József Attila-díjas költő.

— **TÖBB MINT KÉTEZER holdat öntöztek meg eddig a karcagi termelőszövetkezetek. Így egész éves, 7500 holdas öntözési tervüknek közel 30 százalékát teljesítették.**

— *HÉTFŐN Szolnokon, a Ságvári úti építkezésnél Földes Ottó 20 éves építőipari szakmunkás lezuhant az állványról, agyrázkódással, combtöréssel, súlyos külső fejsérüléssel szállították kórházba a mentők.*

— MA A TÖRÖKSZENTMIKLÓSI Járási Tanács Végrehajtó Bizottsága ülést tart. Többek között meghallgatják a mezőgazdasági osztály jelentését a tavaszi mezőgazdasági munkák végzéséről, az aratási és cséplési munkákra való felkészülésről.

— **A VÁROSI és járási vöröskeresztes véradó felelősök tanácskoztak kedden Szolnokon, a véradó állomáson. Előadásokat hallgattak meg a véradás-szervezés problémáiról. Általában a vezetők személyes példamutatását kérték a felszólalók.**

— A TERMELŐSZÖVETKEZETI baromfitenyésztő brigádok megyei versenyét a tiszasasi Rákóczi Tsz-ben nyerték, a veleiáró kétezer forint

— *A SZOLNOK megyei Építőanyagipari Vállalat mozaiklapokat szállít az ország minden részébe. A mozaiklapot padlóburkolatként használják. Ebben az évben 55 000 négyzetméter mozaiklap készítését tervezik.*

HÍREK

Május 21 Csütörtök Konstant

A Nap kél: 4.00 h-kor. nyugszik: 19.22 h-kor. A Hold kél: 14.11 h-kor, nyugszik: 2.18 h-kor.

IDŐJÁRÁSJELENTÉS

Várható időjárás: erősen felhős idő, sokfelé eső, helyenként zivatar. Élénküló délkeleti, déli, majd északnyugatira forduló, a Dunántúlon átmenetileg erős szél. Az évszakhoz képest hűvös idő. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet: 14—18 fok között.

— KONSTANTIN. A latin constans állandó, szilárd szóból ered. Constantinus császár 330-ban Rómából a mai Isztambulba helyezte át székhelyét. — Ezt a várost évszázadokon át Konstantinápolynak nevezték. Bár ez a névnap is szerepel naptárunkban, de van magyar megfelelő[illegible] — Szilárd.

— **AZ IBUSZ** szervezésében 34 tagú szovjet turistacsoport járta végig a napokban hazánkat. Győr felé haladva az autóbuszok már 23 kilométernyire közelítették meg a várost, amikor egy útmelletti tanya kigyulladt. A buszt azonnal megállították, a turisták leugráltak a kocsiról, és a tűzhöz rohantak. Együttes erővel megmentették a bútorokat és a tanya többi mozgatható berendezését, majd nekiálltak az oltásnak. Mire a kihívott tűzoltók megérkeztek, alig maradt már tennivalójuk.

— **A KARCAGI állami zeneiskola tanárainak és növendékeinek május 24-én lesz közös hangversenye a Déryné Művelődési Házban. Schumann, Vivaldi, Mozart, Händel, Kodály műveket adnak elő a hangverseny résztvevői.**

Nagy siker volt...

Igazat adunk a plakátnak, amely Mensáros László előadóestjét ezzel a címmel hirdeti az irodalmi kávéházban, hiszen a népszerű művész már több alkalommal szerepelt nagy sikerrel az Árkád csütörtöki műsorain.

A ma este 6 órakor kezdődő előadóest — ugyancsak az említett plakát tanúsága szerint — Mensáros László búcsúfellépése, búcsú az Árkádtól, Szolnoktól, hiszen a következő évadra már Budapestre szerződött. Reméljük azonban, hogy Mensáros Lászlóval, mint gyakori vendégművésszel találkozunk majd ezután is az irodalmi kávéház pódiumán.

támadást" verték

jetunióból és útban van a gyártelepre 320 vasúti kocsiban. A felkészülés és a kirakás ezúttal is sikeres volt. A fogadóároknál géplapátokkal, a főútvonalon nyolc dömperrel felkészülve várták a szállítmány megérkezését.

A rakodó-brigádok egymással versenyeztek. A műszakok végén izgatottan számolták a kiürített kocsikat. Tizennyolccal kezdődött és harminckilenc kocsiig jutott a legjobb rakodóbrigád. A műszakok dolgozói derekasan megállták helyüket, nem egy közülük műszak után tovább folytatta a munkát. A vagonkiürítésből kivették részüket az erőmű, a villanyszerelő és lakatos műhely, a szuperfoszfát- és savüzem szabadnapos dolgozói is.

Ördög Béla
Tiszamenti Vegyiművek

Szolnok megyei

1021

SZŐLLŐSI ENDRÉNÉL

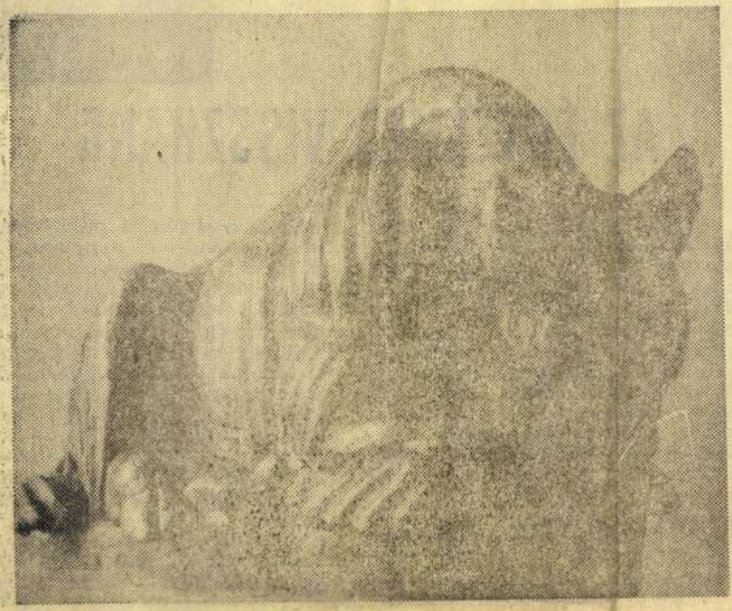

Expresszív és fanyar Szőllősi plasztikája, de végül is optimista. Oeuvrejének nagy része állatszobor. Szerény, visszahúzódó ember, nem is nagyon ismeri a nagyközönség őt, pedig majdnem minden tárlaton résztvesz, 1964-ben gyűjteményes kiállítása volt az Ernst Múzeumban és — ez nem kevés — kilenc köztéren felállított szobra van Budapesten és vidéken. A készülő tizediket itt látom a budai régi bérház tágas — de műteremnek nagyon szűk — szobájában: egy életnagyságnál nagyobb leányakt gipsz-figuráját. Az alak elnyújtott, a mintázás sima. Témája hagyományos, de a megoldás cseppet sem konvencionális. Pedig a művész semmiféle bizarr fogással nem élt, és ki tudta kerülni az ilyen témából fakadó édeskés előadás minden veszélyét. Mert Szőllősinél magától értetődő az áttétel, az, hogy kopírozás helyett szobrot alkot. Ez a figura jelkép, a fiatalság jelképe.

— Még magától Bokros Birmantól hallottam, hogy Szőllősi Endre a tanítványa volt. A mestert nem ismertem pedagógus alkatú művésznek.

— Éppen apámat mintáztam a Vasvári Pál utcai közös műteremben, amikor Bokros megjelent. 1932. májusában alakult ez a műterem. Elsősorban szobrászok dolgoztak ott — például — Goldmann, Mészáros, Vilt, de festők is feljártak, mint Dési Huber, Sugár. Sőt egy építész is, Major Máté. Ez volt

nék az állatokat, önmagukat is jobban megismernék. Aesopus meséi is ezt példázzák: emberi hangon szólnak az állatok — erkölcsi példázatot.

Polcokra zsúfolva szinte az egész oeuvre-je itt van a művésznek. Elsősorban állatszobrok, de sok a portré, az emberalak, gyakori téma az anyaság. Az olcsó gipsz, terrakotta mellett kevés bronz; de látok itt fafaragást is. Megtetszik egy különös szobor. Bivaly háta ülő majmot ábrázol.

— Megmutatom az eredetijét. Valamilyen Távol-Keleti sírkő szobrocska, a Telekin vettem. De az én szobrom más. Én az eredeti indiai bivaly helyett kaffer-bivalyt mintáztam.

Nemcsak ennyi a különbség. Több ez mint idézet, vagy műfordítás, sokkal több még az átfogalmazásnál is. Egészen más a szobor kompozíciója, a formák gömbölyűbbek, szemben a kis szteatit műtárgy szárazabb előadásával. A minta csak a kiindulási pont, a saját szobrát már maga Szőllősi Endre töltötte meg karakterrel, lélekkel. Es távol marad — az állat-szoborban annyira kísértő giccsnek még a lehetőségétől is.

— Milyen volt a hatása a három év előtti retrospektív kiállításának? Milyen érzés kiállítás u t á n lenni?

KÉPZŐMŰVÉSZET

SZABÓ GYÖRGY:

NÉGY KIÁLLÍTÁSRÓL

Az Ernst Múzeum nagy termeiben nemcsak azért érvényesülnek kitűnően

Németh József

képei, mert terjedelmüknek megfelelő távolságból szemlélheti őket az ember, hanem azért is, mert (és ez a fontosabb) a hódmezővásárhelyi festő „mezei" világa a trolibuszokkal, autókkal teli Nagymező utca galériájában is képes megőrizni teljességét. Hogy balladás drámaiságából, mesés lírájából szülő közegétől távolabb sem veszít; nincs szüksége tehát arra a mentegető érzelmi segítségre, melyet az „alföldi" jelzőhöz hol szociológiai, hol történeti okokból időnként hozzákapcsolunk. Németh József festményei szuverén alkotások: ha történetesen a földgolyó olyan pontján tennék közszemlére őket, ahol a közönség semmit nem tud a nagy magyar alföldről, mégkevésbé pedig — a katalógus szavával élve — arról a „várossá nőtt faluról", melyet mi képzőművészeti hagyományai miatt külön is tisztelünk, nyilván hasonló erővel vallanának. Nem tudósítanának, dehogy; hiszen ha csak a „paraszti élet változatai" című ismeretterjesztő riportsorozatban jelentenének valahol másutt „helyi színt", erről a vallomásosságról nem beszélhetnénk. A festő azonban szerencsére értelmezi, mégpedig tisztességgel, igazságkereső szenvedélyylel interpretálja az eléje táruló valóságot s az élet általános kérdéseire keres feleletet benne — tehát két fokkal is túl van a látvány egyszerű másolásán.

Kisebbségben marad már az a fajta (örökölt) paraszt-világ értelmezés, mely „időtlenné" merevítő jelképiségével néha szecessziós szimbolikába (*Vízsugár*), néha pedig a régebben sokat emlegetett fiktív „őserő" bombasztikus retorikájába téved. Az utóbbira a legjellemzőbb példa a *Freskó-karton* lehet; de más festményeken és grafikákon is felfedezhető az a formát-izmot duzzadásig dagasztó módszer, mely a dinamikát összekeveri a robusztussággal — meg is zavarja az összképet. Leküzdése nyilván az elkövetkező periódusra marad; érdemes lesz keményen és határozottan szembefordulni vele. Már csak a mindinkább felsejlő nagy tét miatt is, hiszen Németh József művészetében egy nagy hagyományú magyar festői iskola újjáteremtésének és megváltásának egyik ígérete rejtezik.

Ugyanitt, az Ernst Múzeumban találkozhat a néző

Rubletzky Géza

kiállításával is: az idős mester igen színvonalasan megoldott érzelemdús munkái (különösen a század tizes éveiben készült alkotásai) a magyar szobrászat történetének körképébe feltétlenül beletartoznak.

A Műcsarnok kamaratermében nemrég láttam

Ficzere László

képeit: más stílusban és más tematikával, de ugyanolyan erényeket és hibákat mutattak, mint Németh Józseféi. A szükséges és természetszerű különbségek leszámításával, persze; ám a tehetséges és önerejéből már eddig is szép pályát befutott debreceni művész annyira ugyanúgy a drámai, kiélezett, „balladás" momentumokat emeli ki és „állítja meg" az időben, hogy — noha ábrázolásmódja a geometriai formákra bontó analízisre épül — hasonlóképpen nem mindig képes elkerülni a túlzó felfokozottság veszélyeit. A robusztusság keresése végül is mértani „nyelven" is elképzelhető; s a „felnövesztett' alakok monumentalitása — kellő intenzitás híján — mármár öncéluságba fordul. A festő egységes, kemény és minden érzelmességtől irtózó stílusa azonban — mely különösen az eszköztelen, cikornyamentes „kivágásokban" csúcsosodik *(Malomudvar)* — olyan lényegre törő, igazságkereső szemléletre utal, hogy ezeket a „harsogásokat", gondolom, természetszerűen el fogja hagyni később; munkásságára éppen ezért a jövőben fokozottabban érdemes figyelnünk.

Az elmúlt időszak kiállítási krónikájához tartozik

Giuseppe Bolzani

svájci festőművész bemutatkozása is, a Kulturális Kapcsolatok termében. Képei jobbára az absztrakció „kritikus pontja" körül helyezkednek el; itt-ott még fölsejlik bennük a tárgyi világ, de a hangulatiság keresése olyan erős, hogy kontúrjai — egy másfajta jelrendszer érdekében — könnyedén elmosódnak. Talán szélsőséges érzelmi impresszionizmusnak lehetne nevezni ezt a fajta módszert, mely nem tárgyiasított utalásaival a képzelet erőit akarja felszabadítani *(Este a tavon)*, hogy a világ kontemplálásába vonjon általuk. A „szemlélődés" azonban maga az alkotói (vagyis világváltoztató) program egy része csupán; nem véletlen tehát, hogy a mondandójában oly szerény kiállítás — mégha tartalmaiban rokonszenves volt is — művészi hatásfok és „akciórádiusz" tekintetében kénytelen volt kevéssel beérni.

EÖRSI ISTVÁN:

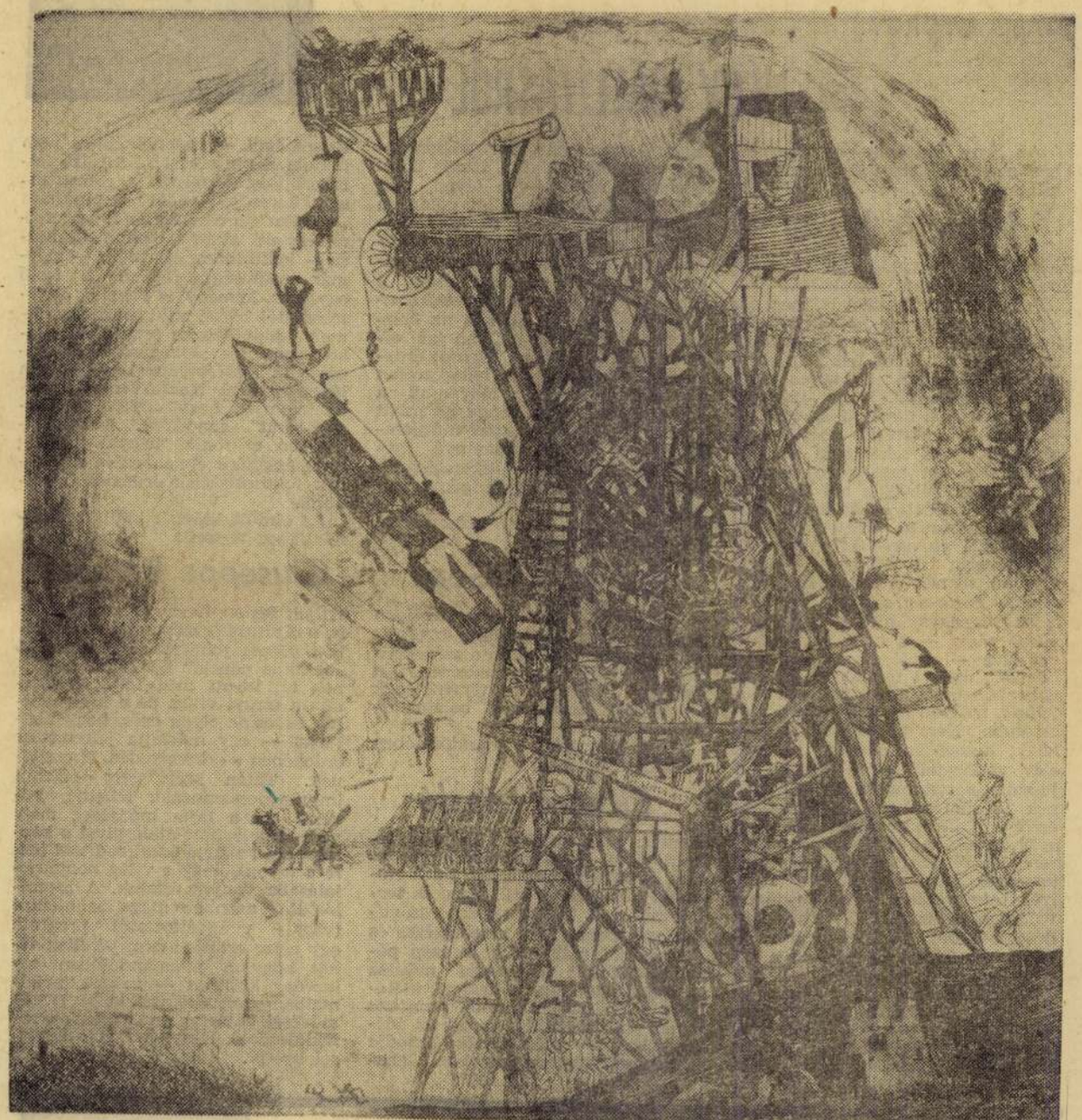

Kondor Béla: A bomba

FARAGÓ VILMOS:

KÖNYV

AZ ÉRTELMES VISSZHANG

Ha igaz lenne a rosszmájú feltételezés, hogy aki írni tud, az ír, aki nem tud írni, az kritizál, akkor néhány remekíró és töméntelen kritikus szaladgálna a földön. De mivel nem igaz, ugyanolyan bőviben vagyunk az írni nem tudó íróknak, mint amilyen szűkiben a bírálni tudó kritikusoknak. Bölcs egyensúlya ez a természetnek: minden irodalomra pontosan olyan kritika jut, amilyet megérdemel. Hogy a mai magyar irodalom miként növekszik művészi rangjában, az — némi szakmai elfogultsággal szólva — a kritikai kötetek rangja-növekedésén is lemérhető. Tavalyelőtt Nagy Péter, tavaly pedig B. Nagy László kritikagyűjteménye bizonyított, az idén már az első negyedév meghozta a kettős bizonyítást: Komlós Aladár *Táguló irodalom* (Magvető) és Rényi Péter *Vitában* (Szépirodalmi) című kritikagyűjteményét.

●

Mire jó a kritika?

Ne legyünk telhetetlenek a válaszban, elégedjünk meg Komlós Aladár szerény fogalmazásával: a kritika arra jó, hogy „értelmes visszhangot" adjon a műre. Elégedjünk meg, annál is inkább, mert csak látszatra szerény e fogalmazás. Hiszen a visszhang akkor *értelmes*, ha „az esztétikai minőségérzék" és „a világnézeti igény" egysége szólal meg benne, vagyis *teljességigénnyel* felel a legnagyobb kérdésre: *mennyit ér a mű?* S bármily sok legenda szól a műalkotás ösztönösségéről, a révület titkairól, a jó kritika mindig racionálisan közelít műhöz, révülethez; *e két könyv tanulmányait és recenzióit a sokszor hangsúlyozott és következetesen alkalmazott racionalitás teszi meggyőzővé.* Komlós Aladár, Komlósnak esztétikai problémaérzékenysége nagyobb, Rényinek társadalmi problémaérzékenysége. Komlós könyvéből fél évszázad esztétikai törekvéseinek szellemtörténete sejlik elő, Rényi könyvéből az elmúlt évtized társadalmi-világnézeti harcainak eseménytörténete. Rényi azt írja Illés—Vas Rendetlen bűnbánatáról: „Nem is törekszem szabályos műbírálatra, inkább csak a dráma gondolataival szeretnék vitázni." Komlós soha le nem írna ilyen mondatot. Komlós mindig „szabályos műbírálatra" törekszik, öntörvényűbbnek fogván fel a művészetet, mint kollégája, aki a mindenkori osztályharc függvényeként tárgyalja a műalkotást: Heine verseit, Németh László drámáját vagy az ipari művészet produktumait. De ha néhányszor megbomlik is az egyensúly „az esztétikai minőségérzék" és „a világnézeti igény" között (Komlósnál az előbbi, Rényinél az utóbbi javára), cikkeik összességében helyreáll az egyensúly. A kérdésre, hogy mennyit ér a mű, mindketten „értelmes" — azaz: teljességigényű — visszhangot adnak.

●

És mindketten „az irodalom publicistái", hogy Komlós Aladár kifejezését használjam. Vagyis nem recenzens-szolgái az irodalomnak, hanem egy önálló műfaj szuverén gondolkodású, írni-formálni tudó művelői. Az azonosság mögött itt is van persze különbség: *a stíluskészségé.* Komlós Aladár ma a legszebben író kritikusok egyike. Beleérző képessége, műgondja, stíluseleganciája irigylésre méltó. „Filosz"-cikkeiben, Aranyról, Adyról vagy a Rózsafabútorról, egy szellemi nyomozás izgalma vibrál. Emlékezései Osváthra, Németh An-

„Általában rokonoktól levetett ruhákban járok... Hány kirakatot néztem már végig, hány ruhát hordtam már képzeletben!" — „Csaknem három hónapot töltöttem el kemény fizikai munkával. Ujjaim reggelente még most is fájnak... Legkomiszabb volt a vagonokból kidobálni az apró köveket, mert ennél a munkánál nem egyszer azt hittük, nem bírjuk a hajszát... Az volt számomra elszomorító, hogy elvettük a kubikusok kenyerét, s ugyanakkor el kellett hagynom a palettámat és ecseteimet..."

Jó szót, megbecsülést egész életében alig kapott; a legtöbbet Chagalltól, akit rövid párizsi tartózkodása alatt tisztelettől és szorongástól áthatva fölkeresett. Művészetükben sok a rokon vonás: a zsidó családi otthonok álomszerű témái, a látomásos kidolgozás; de Ámos Imre mindenekelőtt eredeti tehetség, aki új utakat tört a magyar festészetben.

Ezüstös-szürkés nagy foltok jellemzik korai képeit, gyöngyházfényű borongásból sejlenek elő az emlékek és víziók alakjai: szakállas ősök, a Holdban hegedülő Szent Dávid — csendes intérieurök köznapi tárgyai között. Később, szentendrei korszakában, egy időre a kis dunaparti város modern művésztelepének törekvéseihez simul: megkapja őt is az ódon rác utcák, árnyas fák hallgatag költészete. De a táj-élmények nem elégíthetik ki, legszívesebben továbbra is a szimbólumok nyelvén beszél, csakhogy most már — a mind fenyegetőbb évek, a háborús eszelősség s az üldözés szorításában — nem „lírai hangulatot, csendes mélázást", hanem (mint maga írja) „gondolkodásra késztető szellemi izgalmakat" akar kelteni a szemlélőben. A rettenetet, melyet két kézzel mért ez a kor, a költészetben *Radnóti*, a festők közül Ámos Imre fejezte ki a legnagyobb erővel. *„Ami volt, annak más távlatot ád a halál már"* — írta a költő; Ámos Imre képeit is a halál távlata kényszeríti görcsös, sikoltó formákba. Vonalai — alkalmasint nagy festő-barátja, *Vajda* Lajos hatására — megszigorodnak; színei kitörnek a tompán derengő harmóniákból, pőrén lobognak, mint a vésztűz; látomásai nem ködös sejtelmek többé, hanem nyomasztó realitások: vijjogó gép-szörnyetegek, koponyák, kötelek, kések, Krisztustövisek, hullák; napkorongjai fény nélkül, feketén ásítanak; fái csupaszon merednek sorsuk elébe; fantáziájának kedves angyala, mely korábban oly szelíden hajlott önarcképéhez, most csonka szárnnyal fekszik boncasztalon, vagy maga válik a pusztítás jelképévé, a mérgek és az iszony színeinek zöld köntösét ölti magára, palástján a halál arabeszkjeit hordja, szárnya szegélyén az Apokalypsis vörös ítéletét.

Naplója utolsó lapján ezeket a sorokat olvashatjuk: „Átéltük Budapest második bombázását... Mikor ér el az ember odáig, hogy erőszak és gyilkolás nélkül, igaz szeretetben élhessen egymás mellett?" Ámos Imre művészete az „erőszak és gyilkolás" ellen való tiltakozásnak egyik legnemesebb emberi dokumentuma, zaklatott szépségében a magyar festészet nagy értéke. Örvendetes, hogy 1958-ban Budapesten megrendezett emlékkiállítása után Győrött is bemutatták alkotásait; szeretnők remélni, hogy más városok is követik a példát, s hogy még ma is kevéssé ismert életműve — és vele együtt ugyancsak elhanyagolt nagy kortársáé, *Vajda* Lajosé és *Gadányi* Jenőé — végre megkapja illő helyét a nemzeti köztudatban.

Lukácsy Sándor

Szörnyű napok

Halál

Önarckép ravatalon

Sötét idők

Látomás
(Nagy Éva reprói)

Szöllősi Endre

Szöllősi Endre szobrai és grafikái

Kalapácsos

NEMRÉG a Szocialista Képzőművészek Csoportjának emlékkiállításán láthattuk *Szőllősi Endre* néhány kitűnő szobrát (az egyiknek fényképét közöltük is a Népművelés ez évi 6. számában); most az Ernst Múzeumban bemutatott önálló kiállítása ad alkalmat, hogy megismerkedhessünk művészetének gazdagságával.

Három évtized elmélyedő munkájáról vall a szobrok és grafikák sokasága, biztos ízlésről és erős tehetségről az egyenletes színvonal, s ha Szőllősi Endre neve mégis kevéssé ismert, annak oka az, hogy *a hibás művészetpolitika miatt sokáig csak közönyben és mellőzésben volt része.* Ez megkeseríthette volna a művész belső világát, csodálatosképpen mégis derű, humor, a szemlélődés s a formálás öröme árad alkotásaiból.

1933-ban készült *Kalapácsos* című kis szobra. A szerszámmal magasba lendült karok kétoldalt hozzátapadnak a fejhez s az eredmény: tökéletesen zárt, szigorú kompozíció. A sommássá egyszerűsített formák megbonthatatlan harmóniája, a szűkszavúság sokatmondása jellemzi azóta is Szőllősi legjobb műveit. Figurái olykor alig bontakoznak ki az anyag hasáb- vagy kockaszerű tömegéből; geometriai rendjük az ó-egyiptomi szobrok tömör nyugalmára emlékeztet, s a kisplasztikai munkáknak is monumentális hatást biztosít.

Apám portréja (1942)

A TERMÉSZET VILÁGÁTÓL sosem szakadt el Szőllősi Endre művészete. Ereje a pontos megfigyelésben van, megfigyeléseiből azonban csak a lényegeset közli: portréin azt az egy vagy két vonást, mely a legtöbbet árul el a lélekről, aktjain azt, ami a testszerkezet legfőbb eleme. Szemlélődő hajlama szívesen fordul az állatok felé: ragadozók, majmok, madarak sikerült ábrázolásai alkotják a kiállítás nagy részét, s a művész el tudta kerülni azt a veszélyt, mely az állatszobrászatot leginkább fenyegeti: az édeskés komolytalanságot.

Rajzain, néhány színes grafikáján erős körvonalak zárnak súlyos testtömegeket; meglátszik, hogy szobrász kezéből valók, de nem a mintázó munka melléktermékei, nem kitépett lapok egy vázlatkönyvből, hanem saját értékű művészi tanulmányok.

L. S.

Üldögélő (1958)

Macska (1946)

Nő (1964)

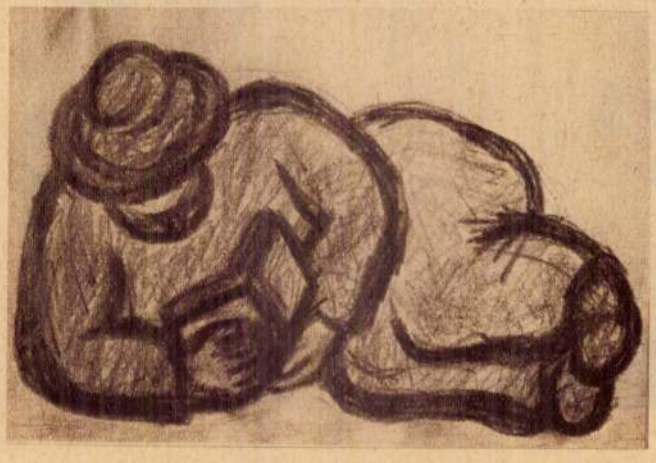

Olvasó férfi
(Jánosi repró)

Népművelés 1964 11 szám

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

Szöllősi Endre

1967 MÁJ 30

1021

Elhunyt Szöllősi Endre szobrászművész

Szöllősi Endre, Munka Érdemrenddel kitüntetett szobrászművész, a volt szocialista művészcsoport tagja, a munkásmozgalom régi harcosa 57 éves korában elhunyt. Temetése június 1-én, csütörtökön fél négy órakor lesz a Farkasréti temetőben.

Az elhunytat a *Magyar Képzőművészek Szövetsége* és a *Magyar Népköztársaság Képzőművészeti Alapja* saját halottjának tekinti.

*

Mészáros László és Goldmann György halkszavú, de erős szövetségese távozott el Szöllősi Endrével, a magyar forradalmi művészet következetes és eredményes szobrászával.

Abban a Podolini Vokmann-féle szabadiskolában kezdte pályáját, ahol annyi más haladó és szocialista művészünk, s érett művészként haláláig az ő utukat járta. Velük alkotott és tanult féllegális és illegális összejöveteleken, velük vállalta a mozgalom művészi és politikai feladatait, s az ő munkájukat folytatta, túlélve a pusztítást, a felszabadulás után is.

Meglett művészként is Goldmannt vallotta példaképének, de egyéniségként követte a példát. Önálló művész, hiteles alkotó volt. Korai, heves indulatait csakhamar teljes plasztikába jegyelmezte, súlyos és súlyosan hatásos formákba vagy klasszikusan letisztult arányokba mintázta indulatait.

Nehéz életet élt, a fasizmus éveinek minden szenvedését, mint az elkötelezettek általában. De az emberi gyengédség, a harmónia szeretete, a kedély a legkeményebb években sem halt ki belőle, s ez legalább annyira irányította ceruzáját, mintázófáját, mint az elszántság. Gyöngéd — emberlelkű — állatszobrai, kedvesen szatirikus mackói, pelikánjai legalább olyan emlékezetesek, humánusak és érzelemgazdagok, amennyire modellt és nézőt megragadóak keresetlen portréi, s monumentálisan szeretetteljesek anya-gyermek kompozíciói.

Utoljára három éve, az Ernst Múzeum gyűjteményes kiállításán örültünk művészetének, értékeltük gazdag életművét és vártuk új műveit. Most búcsúznunk kell tőle.

TUDOMÁNY és te

A nemzetközi technika

a Budapesti Nemzetközi Vá

Alig akad gyár, amely ne újított volna termékein — ez a technikai mérlege a vásáron bemutatott termékeknek. De vannak „első fecskék" is, olyanok, amelyek a hazai technikai eredményekhez képest számítanak újdonságnak, s olyanok is, amelyek a nemzetközi technika nagy eredményei.

500 utas, 9500 km távolság

A szovjet technikai újdonságok közül kitűnnek a repülőgépkonstrukciók, különösen a gazdasági munkára fogott, s ennek megfelelően áttervezett helikopterek. De a legmerészebb az IL—62-es interkontinentális, ikergázturbinás repülőgép. Berepülését Moszkvától a Szahalin-szigetig oda és vissza nemrég fejezték be, a vártnál jobb eredménnyel. A gép gazdaságosabbnak bizonyult, mint számították: 100 000 liter üzemanyagából útja végén még 1000 km-re való megges váltó, lehajtható első ülések, 5 személyre is kényelmes belső térrel.

Vesekő-eltávolítás műtét nélkül

A szovjet technika sok új eredményt hozott a vásárra a sztereo zenegépek, a törpe televíziók, a háztartási és az orvosi gépek területén is. Képeinken egy újszerűen elhelyezett 120 literes háztartási hűtőgépet és az URAT —1-es orvosi készüléket is bemutatjuk. A Szovjetunióban fejlesz-

g 25. ülésszaka

Köztársaságok Szövetsége képviselője vezeti. Részt vesznek a tanácskozáson a Német Szövetségi Köztársaság szakértői is.

Az ülésszak napirendjén hajózási kérdések, a vízgazdálkodással és a hajóutak fenntartásával kapcsolatos műszaki problémák, a vízállásjelzés és előrejelzés, a forgalom alakulása, valamint a Duna-bizottság különböző szervezeti és gazdálkodási kérdései szerepelnek.

Az ülésszak előreláthatólag mintegy két hétig tart.

el, fennakadás
Szélő-forgalomban

kesfehérvár között történt hia elhárítása folyamatban van.

Posta munkáját nagyon gkönnyíti, ha a közönség kor csak sürgős és fontos lgetés miatt veszi igény-

Megalakult a TIT népességtudományi csoportja

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat népességtudományi csoportja csütörtökön tartotta alakuló ülését.

A megalakult népességtudományi csoport vállalta a népszerűsítő, felvilágosító és propaganda munkát: ismerteti a demográfiai kutatások eredményeit, hozzájárulva ezzel is a népességtudományi műveltség emeléséhez.

A népességtudományi csoport elnökévé dr. *Szabady* Egont, a KSH elnökhelyettesét, a Magyar Tudományos Akadémia demográfiai bizottságának titkárát választották.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
MAGYAR NEMZET
1967 JUN 2

1021

Eltemették Szöllősi Endrét

Szöllősi Endre szobrászművészt tegnap eltemették. Szerény, csöndesen munkálkodó ember volt, sohasem igyekezett feltűnni, de figyelni kellett rá, mert művész volt a szó legigazibb, legtisztább értelmében. Barátai, művészetének tisztelői vettek végső búcsút tőle tegnap.

Szöllősi Endre 1910-ben született. Dolgozni korán kezdett, rajzolt, mintázott már gyermekkorában is. A pályára a híres Podolini Volkmann iskolából indult, majd Szőnyi István, Aba-Novák Vilmos és Kallós Endre tanította. Mestereinek azonban mégsem őket vallotta, hanem Bokros-Birmann Dezsőt és Goldmann Györgyöt, akikkel 1932 óta dolgozott együtt a Vasváry Pál utcai közös műteremben — ahol e fiatal művészek köréből a későbbi Szocialista Művészcsoport kialakult. Szöllősi az alapító tagok közé tartozott, munkái — portrék, rajzok — mindig ott voltak a csoport közös kiállításain. Különös adottsága volt a groteszkhez, modelljének sohasem hízelgett — erre nem is volt szüksége, emberismerete, humánuma őszintévé, kifejezővé tette minden művét.

Utoljára 1964-ben volt önálló kiállítása az Ernst Múzeumban, emlékezetes munkáit, élete eredményét itt láthattuk összefoglalva. Közterein ken tíz szobra áll. Utolsó művét, a Vízművek Károlyi utcai székházának udvarára szánt Leány-aktot már súlyos betegen mintázta meg.

Szöllősi Endre koporsójánál a Magyar Képzőművészek Szövetsége, a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége és a Szocialista Művészcsoport alapító tagjai nevében *Fenyő* A. Endre festőművész búcsúztatta elhunyt harcostársát. A sírnál pedig a Művelődésügyi Minisztérium, az I. kerületi pártbizottság és a barátok nevében *Ormos* Tibor, a [illegible] és iparművészeti [illegible] igazgatója vett búcsút a hunyttól.

Szőke Imre

építész

lásd

Szefeltex. 368
369. l.

Élett. arch.
n.o. 1050. l.

Szőke Imre

Művészet 1904. 209, 406

Szőke Imre

ép. Bpest

Vrod

Magyar Építőművészet

1911. 9 sz. 36 – 39. l

(Budai bérház)

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Szőke Ignác

építész

Szül. Budapest 1879

oklevelet nyert 1902.

Műegyetem 20 l

10618.

ovon teljes diszben, vállra vetett men-
merrel, ábrázolt ezredes jobbjával pi-
ig csipójére támasztotta. Paripáját
rben erőd van. Felirata:

von Schluga, Se König.
men etc. etc. Obrister
hen Husaren Regiment.

t excud. A.V.

2: 19.5 cm.

122-902
02-9.

Szőke Anna, [grafikus?]

A Diáknaptár melléklete
„Szőke Anna és Szőke Béla grafikus
öröknaptára."

Polgár Tamás: Rózsa Violáknak, Ibolyáknak
4.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. okt. 11.

Szőke Antal

rajztanár

l

Közlezrkiáll

1289. l -

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Szőke Béla, grafikus

A Diáknaptár melléktele
... Szőke Béla grafikus öröknaptára".

Polgár Tamás: Róza Violáknak, Ibolyáknak
4.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. okt. 11.

MDK

Szőke Endre

könyvdiszités

Bálint A: cikke. Nyugat, 1921. jan. 16. 1.sz.

162 l.

Szőke és Bíró, aradi építészek

M.D.K.

tervei nyerték el az aradi ág. ev. egyház bérház pályázatának díját

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.

nov. 1. sz. 7. old.

MDK

Szőke Ágnes, gyermekszínező

Kecelei kislány, értékes díjat nyert Delhiben.

–: Nehru-díjat, diplomákat is nyertek gyermekművéneink 9

Népszabadság, Bp., 1968. jan. 26.

Szöke Ágnes MDK

Bokály kerámia

Mücsarnok 1960.Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

M. D. K

SZŐKE Andor építész
és Szittya Béla

Bölcsőde-terv (III. díj) Repr.

Pintér Béla: Bölcsődék tervezés ennek
éttekintésse az első ötéves terv idő-
szakában
Magyar Építő művészet 1956. (V.) 6. sz. 178. l.

MDK

Szőke Andor (sz.1900) építészmérnök

A Budapesti Mérnöki Kamara tagjai sorába 1930. Jul. 29.-én nyert felvételt.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye. 1930. VIII.3. 280.lap

MIK

Szőke Árpád

szerepelt a képzőművészek tárlatán.

""Teány korsóval"

/+/ /-ó/: Soproni ünnepi hetek.
KISALFÖLD 1964 jul. 7.

MDK.

Szőke Barna

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1965.juni.22.

lap -

SZŐKE BARBARA

Magyar Spartiv.
2003/1.

54. old.

az ember mindent el tud képzel
amikor valaki nem tudja, mit hi
volna, egy hét alatt majd csak
lelki mérgezett ségből, de más i
körünkből, feleségem hétfő esté
Veled együtt-létre, a kurátor 4
s[a]t[ö]b.[i]
Én ahhoz szoktattam ezt a
történik - nehezen győződtek be
másra nevelték őket, és sehogys
van"; ma már tudják, hogy van s
mondott szó s az igazság becsül
amit teszel, milyen romboló köv
ezeknek azóta még a szeme kifej

M. D. K

SZŐKE Dezső épitész

Társtervező ~~Lasd~~ Tillay Ernő – Szőke-Péfby

Víztorony-pályázat

Rácz Péter: Százkötvétes víztorony

terpályázata

Magyar Épitőművészet 1956 (V.) 2. sz. 46. 48. l.

M DK

Szőke Ernő

Kiállitási kritika

Kisalföld 1967 nov.29.

MDK

Szőke Ernő

szerepelt a tárlaton.

/hmar/: A soproni őszi tárlat.
Kisalföld 1963.okt. 10.

SZŐKE ERNŐ

ZRINYIRŐL, LACKNER KRISTÓFRÓL KÉSZÍTETT (eml.) emlékérmekkel szerepel az alábbi találatou.

Di. M. KISS PÁL: SOPRONI ŐSZI TÁRLAT.

KISALFÖLD, 1970. OKT. 8

Szőke Ernő, szobrász

Soproni művész. 1969 tavaszán rendezte a megyei Pedagógus Szakszervezet győri kiállitását, ezen több soproni művész, igy Szőke is résztvett. 186.old

Gáspárdy Sándor: A soproni képzőművészeti élet 1968/69-ben 185.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXIV. évf. 1970. Sopron

Szőke Ernő

Szerepelt a Pedagógus Szakszerv. megyei táslatán Győrben

Gáspásdy Sándor: A sopron. képzőművi élet alakulása 1968-69-ig

Sopron szemle 1970 2 sz. 185 old.

Szőke Ernő

Kiállít Sopronban

2. Szabó: Hegyoniány és folytatása
(vegyes), Győr 1970. ápr. 10.

Szőke Ernő

Plakettekkel

az alábbi tárlatom szerepel

Szapudi András: A soproni Képzőművészek tavaszi tárlata

Kisalföld 1969 IV. 29, 6 old.

Szőke Ernő:

„1514" című éremsorozatából – melyet részt vettek a mosonmagyaróvári Hansági Múzeumban rendezett kiállításon – a vonuló parasztseregét megjelenítő II. számú korong emelkedik ki tinta, áttetsző kompozíciójával

Salamon Nándor: Győr-Sopron megyei tanácsi festők kiállítása

Rajztanítás 1971/5 33. old

Szőke Ernő

A mosonmagyaróvári Hanság Múzeum-ban rendezett kiállításon érmei szerepeltek.

– mi –: Pedagógus alkotók tárlata.

Kisalföld, Győr, 1971. máj. 29.

SZŐKE ERNŐ, szobrász

Szül. Érsekújváron 1921-ben. Sopronban erdőmérnök lett. 1961-ben kezdett agyagban mintázni. Kb. 30 szobrot készitett. Áttért a plakettekre, érmekre. Helyi kiállitasokon sokszor szerepelt. Tanácsközt. 50. éves, Beethoven 200, Sz... István 1000 éves évfordulójára csinált érmeket Dózsáról triptichon készült. 212. old.

TOMPOS ERNŐ: Lackner-cimerek és domborművek 208. old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron

SZŐKE ERNŐ, szobrász

Sopronban Lackner Kristóf születésének négyszázadik évfordulójára bronzérmet készitett. A 6.kép. 211.old. Fekete repr.

TOMPOS Ernő: Lackner-címerek és domborművek 208.old.

SOPRONI SZEMLE: Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron

SZŐKE ERNŐ, szobrász

Sopronban dolgozik. Dózsa György tragédiájáról triptichont készitett. Részei a hadbavonulás, a támadás, a főhelyen maga Dózsa a tüzes trónon. Több, mint száz érme van. Portréinál az ábrázolt karakterét jól megfogja. Most a soproni erdészeti szakközépiskola tanára.
212.old. 10.jegyz

TOMPOS ERNŐ: Lackner-címerek és domborművek 208.11d.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV.évf. 1971. Sopron

SZŐKE ERNŐ,éremművész,szobrász

XXXIII.-XXXVI.tárló.Itt vannak kiállitva az ő és Renner Kálmánnak Lackner Kristófról készitett érmeik.
281.old.

Horváth Zoltán:"Dr.Lackner Kristóf és kora"cimü kiállitás a Győr-Sopron megyei 2.sz.levéltárban/Sopron/275.old

SOPRONI SZEMLE?Helytört.Folyóirat,XXV.évf.1971.
Sopron

MDK

Szőke Erzsébet

V. Orsz. Iparm. kiáll. Mücs. 1965.

Szőke Erzsébet
iparművész

M.D.Y.

Fali szőnyege a Vaipalotai
Művelődési Ház falán van
elhelyezve

Szy Rezső: Képzőművészet Vaipalotán
Művészet, 1962. december – 24 lap.

MDK

Szőke Erzsébet gobelinművész

Ferenczy Noémi tanítványa volt.

Ferenczy Noémi ...

Nők Lapja, Bp. 1958. február 6. [10. l.]

Szőke Erzsébet iparművész

Szőreg említi falisszőnyegeit.

Komárom megyei Dolgozók Lapja, 1966 aug. 11.

M.D.K

Szőke Erzsébet

gobelinművész

Ferenczy Noemi halála után előkerült egy általa készült gobelin „Fehérférfi baltával" elégnossz állapotban, amit Szőke Erzsébet restaurált és a Neuseti galériának adományozott.

F.Á: Forzalak poetája

Nők Lapja, 1965. április 3 – 14 lap

MDK

Szőke Erzsébet

szerepelt akiállitáson, amely 1963. dec 21-én nyilt meg.

"Bivalyok" gobelin

Lányi Otténé: Modern magyar iparmüvészet a győri mücsarnokban.
Kisalföld. 1964. dec. 18.

Szőke Erzsébet

MDK

iparművész

Szerepelt "A mai magyar iparművészet" c. kaposvári kiállitáson.

Bivalyos gobelinje

-- : Szépség és korszerüség. Legjobb iparművészeink alkotásai a Rippl-Rónai Muzeumban.
SOMOGY MEGYEI NÉPLAP.
1964 márc. 17.

Szőke Erzsébet

nevét a Ferenczy Noémira visszavezethető gobelin-technika müvelői között emliti

Katona Imre: Modern iparmüvészetünk néhány kérdése.
Müvtört.Ért. 1970. 4.sz. 278-283. l.
282. l.

B. Szőke Erzsébet

„Napos fa", gyapjú, repr.

I. Fal- és Fértextil Bienmálé
Szombathely, Savaria Múzeum, 1970.

B. Szőke Erzsébet

Foto és néhány adat a művészről.

I. Fal- és Térlextil Bienniále
Szombathely, Savaria Múzeum, 1970.

MD

Szőke Erzsébet, gobelin

4. orsz. iparmüv. kiáll. Mücs. 1959.

MDK

Szőke Erzsébet

Család, gobelin

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. pótlás. Mücs. 1962.

Szőke Erzsébet

1966. a sátoraljaujhelyi Modern Iparművészeti Kiállitáson részt vett.

Kiállitások Sátoraljaujhelyen
Északmagyarország 1966. okt. 22. 2.l.

Szőke Erzsébet

„Grünöles/aápolás" c. gobelinje (322 x 147) kétalakos komp. Egy gerebljező és egy önlőző lány. Telül legelőnő bárányrát. A rózsanin uralkodó. Zénült 1958-ban - Ferenczy Noémi mesterisztolájában - a kuvelődési hárban lábbatott.

Szij Rezső, Műemlékek és műalkotások Vaspalotán, Bp. 1965 XXXV kép.

95 és 102 l.

B. Szőke Erzsébet

Napos fa c. gobelinje (eml.)
szerepel az I. Fal és Tértextil
Biennálén kombathelyen

Kulcsár János: 1 mi Biennálénk

Vas Népe 1970 VII. 26

Szőke Erzsébet

„Vaddinnók" gobelin, 2 m²

Pest-megye, Jelli, Vadászlás –

Tájékoztató 64/65 Képző és Iparmüvészeti Lektorátus

18 h

MDK.

Szőke Erzsébet

Kiállitási kritika

Neue Zeitung 1966 szept .9.

Meine Zeitung liegt stets.

MDK.

Szőke Erzsébet

Kiállitási hir

Északmagyarország 1966 okt.22.

MDK.

Szőke Erzsébet

Kiállitási hir

Északmagyaro ság 1966 okt.22.

B. Szőke Erzsébet

Napos fa c. kompozíciójával szerepelt.

Szij Ressó: I. Fal- és Textil Biennálé Szombathelyen; Ipari Művészet, 1970. IV. 45. l

MDK

Szőke Erzsébet

gobelin

4. Orsz. Iparműv. kiáll. Műcs. 1959. dec.

MDK

Szőke Erzsébet

Ferenczy Noémi tanitványa

szerepelt a soproni Festőteremben rendezett kiállitáson.

"A bivalyok" gobelin

/-ó/: A modern iparművészet remekeiből kiállitás nyilt Sopronban.

Kisalföld 1963. dec. 3.

Szőke Erzsébet

gobelinművész

M.D.K

Ferenczy Noémi tanítványa volt, a művész négy kartont hagyott tanítványára: a „Bőség", a „Virágok ősze", a „Mária" és egy hét alakos kompozíciót.

F.Á.: Fonalak poétája

Kék Lapja, 1965. április 3 – 14 lap

Szőke Erzsébet ip

gobelinje

emlékére

FERENCZY NOEMI
MŰVÉSZET 1985/10/21

Szőke Erzsébet
iparművész

Németh József fessőművész által
tervezett „Évszakok" című mű
szövése Szőke Erzsébet iparművész
munkája

Művészet, 1974.március - 22.oldal
B.Pálosi Judit: Németh József: Évszakok.

Szőke Erzsébet
textiltervező

A miatészalkai MSzMP Székház Tanács-
termében elhelyezendő textelhyp elkészité-
sése kiírt pályázaton részt vett.

N.Dvorszky Hedvig: Képzőmüvészeti pályázatok.
Müvészet, 1974.február - 48.oldal

Szőke Erzsébet

Sextiltesverő

Kiskunhalas, MSzMP Székhar tanácsterem, Évszakok c. gobelin (5ös felvetés) 214 cm x 464 cm. Nemeth József-fel közös mű. (repro)

-.-: Nivódijas művek.
Művészet, 1973. április - 35.oldal

Szőke Erzsébet

Napos fa, gobelin, 150×150
Természet, –"–, 144×158

20 Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. Múz. Hódmezővásárhely '73.

Szőke Erzsébet
ipanművész

Szőke Erzsébetet kérte fel Németh József a falikárpit leszövésére. Az „Évszakok"-at a Művésznő ragyogó, jól hangolt színekkel szőtte le.

B.Pálosi Judit: Németh József: Évszakok.
Művészet, 1974.március - 22.oldal.

Szőke Erzsébet

kárástextil tervező, részt vett a
kiállításon.

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1975. jún– júl.

Szőke Éva

szobrász

Anahita hindu

istennő szobra

a Nincsarnok savaszi

párlatán

Repr.

Szinházi Élet

1932. 22. sz.

48. l.

1906.

) február 22-én. Budapesten 1898 február

.l Anna.

[redacted], balra fordult, de szembe nézve
zében nyitott könyvet tart aranymetszés-
. Középütt elválasztott és simára lefé-
ötten viseli, szemöldöke és szeme sötét-
sinórt hord és kivágott ruhája, a mely-
lók, piros.
3:61.2 cm.
Jánostól 1906: V. 23-án 600 Kan. (687-906).—
. 7-én (795-906).-

1033

-056.

MNL

Szőke Ferenc
nyomdája

1845-ben fosajtó mellett nyomó Debrecenben

Faragó: A munka ünnepe
Grafikai Szemle 1895 évf 12. szám 2012.

Löhe Gabriella
textilterviá

„Ünnep" (repro)

Ágpcsa Marianna: A valóság szintézise.
Müvészet, 1971.március - 24.lap

MDK

Szőke Gyurtás Jertő

„Marokkói"

„Előkelő mohamedán" c képei KT-tárlatom

1987.

MDK-A-I-1/1984.

WDK

MDK

Sróke Győző festőművész

(A mai szegedi festők között felsorolva.)

Szeleri Zoltán: Szeged új képzőművészete.
Tiszatáj, Szeged, 1955. dec. IX. évf.
5-6. sz. 379.

MDK

Sróke Gyözö (festömüvész)

és Vlasics Károly a szegedi képzömüvészkör kör és a Vasutas Szabadiskola vezetöi. (Nem egész világos, hogy együtt vagy külön-külön: Vlasics a kör, Sróke a szabadiskoláé?)

Szelesi Zoltán: Szeged új képzömüvészete.
Tiszatáj, Szeged, 1955. dec. IX. évf. 5-6. sz.
379. l.

MDK

Sróka Győző (festőművész)

Szegedi művész. Részt vett a Demokrácia Kultúrnapjai Szegeden keretében a Magyar Művészhetek rendezésében a múlt év októberében megnyílt képzőművészeti kiállításon.

Dorogi Imre: Szegedi képzőművészeti kiállítások.
Tiszatáj, Szeged, 1947. március. I. évf. 1. sz. 57-58. l.

MDK

Szőke Győző, Szeged.

Falurészlet, of.

Halászbárka, of.

Szegedi Képzőműv. Egyes. kiáll. Hungária-szálló.
1943. okt.

meletes, négytengelyes. Koraeklek-

odik lapszám, 11 1/

MDK

Szőke Győző, Szeged.

Csendélet, of.

Szegedi Képzőműv. Egyes. kiáll. Hungária-szálló.
1943. okt.
8 l.

Debrecen (Hajdú)

Vörös Hadsereg utja 6. Ház, egye
pen körös terrasszal. Koraeklekt

/Debrecen V és MV. Bp. 1951, más

MDK

Szőke Győző (festőművész)

Sztálin-portrémásolata szerepelt a szegedi festőknek a sztálini évforduló alkalmával az Iparcsarnokban rendezett tárlatán.

Király József: Sztálin elvtárs 70. születésnapja Szeged kulturális életében.
Tiszatáj, Szeged, 1949. december. III. évf. 4. sz. 274. l.

Szőke Győző
festő

Y.D.K.

A Szegeden rendezett kiállitásón
részt vett.

Kiállitások – 39 lap.
Művészet, 1960. augusztus

Szőke György festő

MOK

A nepedi festőművész képeiből kiállítás nyílik a Csongrád megyei Csarnokteleken.

— : Hír

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 11. 8. l.

MDX

Szőke Győző festőművész

Szerepelt a Móra ~~[illegible]~~ Ferenc Múzeumban a Hazafias Népfront által hat festő képeiből összeállított kiállításon.

Néhány sorban.

Tiszatáj, Szeged, 1960. április. 2. l.

MDK

Szőke Győző (festő)

Egyik résztvevője volt két szegedi festő illetve grafikus legutóbbi kiállításának.

(Szűts): Beszélgetés Vinkler festővel. Képzőművészeti életünkről.

Tiszatáj, Szeged, 1960. április. 14. l.

MDK

Szőke Győző (képzőművész)

Még ebben az évben (1957) gyűjteményes kiállítást szándékozik rendezni.

Képzőművészeti figyelő.
Tiszatáj, Szeged, 1957. szeptember
[5.l.]

MDK

Sróka Győző festőművész

A (szegedi) Vasutas Képzőművész Kör vezetője.

Képzőművészeti figyelő.
Tisztaj, Szeged, 1957. november.
[2. l.]

MDK

Szőke Győző festőművész

Részt vett az öt szegedi festő által a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége kiállító helyiségében rendezet kollektív tárlaton.

Képzőművészeti figyelő.

Tiszatáj, Szeged, 1957. november.

[illegible] [Z.l.]

Szőke István
festő Szegeden
részt vett az alábbi
kiállításon.

Délmagyarország
1937 dec. 5.
(v.: Szegedi képző-
művészek kiállítása
a múzeumban.)

Szőke Győző
festő

M.D.K.

Körzegre ment tanulmány útra.

— ~~35 lap~~ Művészeti életünk
Művészet, 1960. december. — 35 l.

MDK

Szőke Győző festőművész

A (szegedi) városi tanács művelődési osztálya többedmagával tíznapos alkotói szabadságra küldte Kőszegre.

Néhány sorban.

Tiszatáj, Szeged, 1960. október. 2.l.

Fénykép

Milgné

Sparmüvészeti Főiskola: 91 ltsz

Férfi fej (cerazarajz)

Szőke G. 112 f.

Magyar Fotó (2252/32a

Grafika

Negatív nincs

MDK

Szőke Győző, Szeged

Maros torkolata, of.

Vidéken élő képzőm.kiáll. Ernst Muz.1954.nov.
11. 1.

MDK

Szőke Győző festőművész

Hét szegedi festőművész - közülük Szőke Győző - műveiből kiállítás nyílt a Szegedi Kábel- és Szigetelőgyárban.

Néhány sorban.

Tiszatáj, Szeged, 1961. január 2. l.

MDK.

Szőke Győző festő, Szeged,

"Homokos hajók" /olaj/

Vidéken élő képzőművészek kiállítása
Nemzeti Szalon. 1955. 17.1.

MDK

Szóke Győző, Szeged, Csongrád m.

Maros torkolata olaj

A vidéken élő képzőművészek kiállitása.
1954.nov.20 - dec.4-ig.Ernst Múzeum. 11.1.

MDK

Szőke Győző

Szeged, of.

Szegedi képzőművészek retrospektiv kiáll.
1945-58. Móra F. Mus.

M.D.K.

Szőke Imre építész

tervei szerint épült a fővárosi VI. Bulcsu-utca 23-25. sz. alatti új bérházra. Ugyancsak ő tervezte a Pannónia-utca 2/c., és 2/a. sz. házakat (még folyamban).

Vállalkozók Lapja, Bp. 1927. XLVIII. évf.
nov. 9. sz. 16. old.

MDK

Szőke Imre építész

Uj épitkezési eng. Épitő Ipar, 1910. aug. 28.
347. l.

MDK

Szőke Imre

Budai bérház, repr.

Magyar Építőművészet 1911. 9. sz. 36,37,38,39.l.

MDK

Szőke Imre építész

Magánépitési eng. Bp. Vállalk. Közl. 1909. jul.
21. 3. 1.

M.D.K.

Szőke Imre müépitész

"Uj Majestic" cimmel megjelent beszámoló közli hogy a Svábhegyen a Karthausi-ut 8. sz. alatt épül az uj öröklakásos társasház Szőke Imre tervei szerint. A lap bemutatja az épület alaprajzát, valamint egy öröklakás belső berendezését.

Szinházi Élet. Bp. 1938. nov. 19. XXVIII. évf. 48. sz. a lap elején szereplő mellékletben.

Szőke Imre

építész

Dr Farkas Samu és társai
részére V. Katona József u.
5 em. ház, terv. fenti

Építő Ipar - Építő Művészet
1929. 55. l.

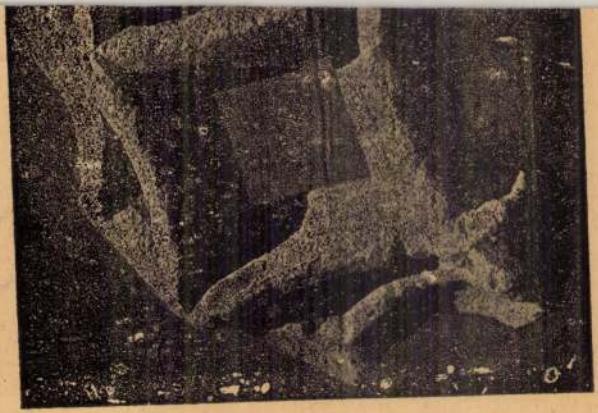

81. kép. Ablak mérműves kőrács töredéke
(Kőtár 105. szám)

(XV. sz

Szőke Imre
épitész.

Fritz Gyula tulajd.
Conti u. 31. a.
5 emel. béhár

Épitő Ipar – Épitő Mű-
vészet. 1929. 87. l.

77. kép. Szent Imre (?) és Szent Gellért
(Kőtár 74. szám)

Szőke Imre
épületei

Tér és Forma
1932. 110, 111. l. 112. l.
(A Modiano S. D.
cigarettapapírüzem
épülete Budapesten,
képekkel.)
Terv erre felül.

VISEGRÁD

Várrom

A Visegrádi romok... W 1870,
609.

Szőke Imre

Építési

Dr Farkas Antal és Samu
részére terverte V. Tátra
u. 15. 5 em. ház –

Épitő Ipar – Épitő Mü-
vészet. 1929. 62. l.
(Magánépitési engedélyek.)

61. kép. Kapuív töredéke, XII. század
(Kőtár 37. szám)

Szőke István (1949 –)

A szomszéd (Olaj; 100x70 cm)

A hetvenes években jelentkezett először tárlatokon. Olajjal és pasztellel egyaránt dolgozik, de más technikákkal is szívesen kísérletezik

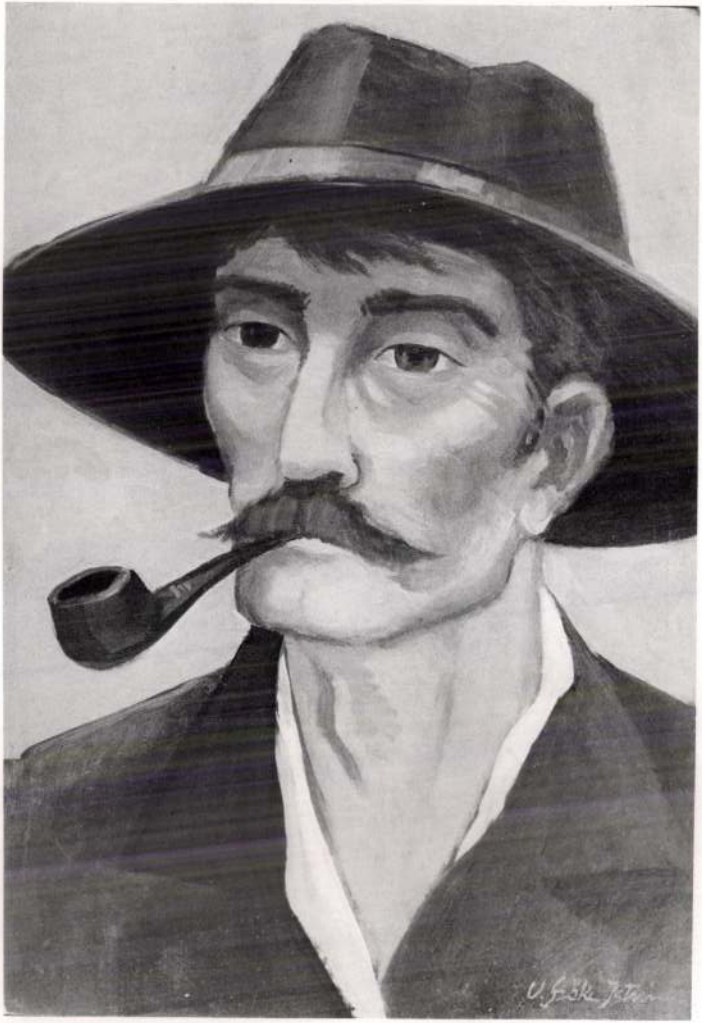

SZÖKE István festő (1924-1954)

Balla 1994 60-62.

ONS ON

TENDENCIES IN
OM THE 50s TO 1990
ITION
AMME:

OF DEFINITION, BOUNDARIES AND THE DISCURSIVE SHIFT)
ION DANS LES ANNÉES SOIXANTE
VE CULTURE IN THE SIXTIES AND THE SEVENTIES
ND ALTERNATIVE ART
ARIETIES OF BRITISH POP
T (DEATH AND POPULAR CULTURE)

SPONSORED BY:

INSTITUT FRANÇAIS

7 04

Szőke István, [népművész]

A Kaposvári kör tagja. A somogyi pásztorművészet hagyományainak folytatója. (Fa = és csontfaragás.)

P.I.: Vasutas = képzőművészek kiállítása. 8.(.

Bp. 1961. júl. 18.

NÉPSZABADSÁG

MDK

Szőke István

Tél, terr.

M. Képzőművészek grafikai és kisplasztikai kiáll. 1960. jun. Csák Gal.

SZŐKE István (festő)

Kiállitása volt az erdélyből (Székelyudvarhely) érkezett amatőr festőnek Tatabányán a Puskin Művelődési Házban 1986-ban.

WEHNER Tibor: Képzőművészeti krónika. In. Uj Forrás, 1986/3. 60.p.

SZŐKE István épitész

Szente. 1927-ben V.Molnár István épitésszel közösen tervezték a gádorosi ref.templomot.

VÁRADY József: Tiszántúl református templomai. I-II. köt. Debrecen [Sajószentpéter] : Borsodi Református Egyházmegye, 1991 160., ill.

Szőke Istvánné

munkáiban mutatkozik biztató igéret.
(Csabai-Ékes L. jsk.-nak nővendéke.

(e. a.) Grafikai nővendékkiállítás az Iparmuvészeti Társulatban. (Andrássy út 69.)

Ujság, 931. X. 11.

Szöke Szabella

Nemzeti Szalon téli kiállításán képével szerepelt.

F.ó.u.932.T.1.

M.D.K.

R. Szőke János

"A ház, melyben Petőfi Lakott Debrecenben 1844." és "Petőfi debreceni szobája" cimmel a lap bemutatja a müvész két rajzát.

Magyar Salon, Bp. 1884. juni. 1. 124. és 125. lap I. kötet.

MDK

Szőke János pécsi ácsm.

1777. felszab.Pécsett
/atyja Sz.Mátyás ácsm./

Cserkuti A: Pécsi ácsok céhe. Pécsi Napló, 1913.
nov. 30. 3-4. l.

Szőke János

festő

1.

Tragor vác művészei

100. l

rendben átvettem

P. 56.- arar Ötven hat
pengőt köszönettel felvettem

HALÁSZ ISTVÁN
buforkereskedő és lakhomonczó
Budapest, VIII. Üllői-út 30.
Telefon: 134-187.

KRAUSZ LAJOS, VI. GR. ZICHY JENŐ-U. 26

Károlyi Szőke Zanesi

ötvös inas.

Mestere Rácz Ambrus
4 évre szegődött 1611. máj.
12 en. Atyja Szőrcz.
Felszab. 1615. jul. 30 án.

Mihalik József Kassaváros ötvösnéjenek
történ ete. Budapest 1900. 314. l

~~Lazarija Irma~~

~~festo.~~

Szőke János

revkomárom festő

antalos

Foglár 18. C.

Kraus VIII. 64.

Szőke János

Kiállítás a Ferencvárosi Pincetárlatban

Magyar Nemzet 1986. 1. 24.

Szőke János, ipar mű vén

L: Sollész György

Vadas József: A lehetetlen lehetősége

12

Élet és Irodalom Bn. 1986 márc. 21. XXX/12

Szőke József

Tihanyi János Lajos festümüvész által a Mücsarnokban rendezett kiállitáson Szőke József egy "különös szépségü" kézzel készitett müvészi harmonikát mutatott be. Szemes Erneszt egy világitó szökőkutat tervezett és készitett el müvészi kivitelben. Mindketten ezüst érmet nyertek a Beszkárt Közmüvelődési Egyesülettől a müvészi munkáért.
Tiszavölgyi József Ötven darab szebbnélszebb kerámiát állitott ki.
Mindhárman Beszkárt alkalmazottak. A tárlatra vonatkozó ismertetést lásd: Tihanyi János Lajos festőmüvész nevénél.

Délibáb Bp. 1937. febr. 6. XI. évf. 6. sz.
14-16. lap

Szőke József festő

MŰTEREM

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 12. I.

SZŐKE JÓZSEF
FESTŐMŰVÉSZ

SZALÓKY SÁNDOR
FESTŐMŰVÉSZ

BALÁZS ISTVÁN
SZOBRASZMŰVÉSZ

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSA

1944. MÁRCIUS 12–22.

SZŐKE JÓZSEF
pasztell festményei:

1. Faluvége . . . . . 400.—
2. Kertek alatt . . . . . 400.—
3. Soproni Rózsa utca . . . . . 400.—
4. Első hó . . . . . 450.—
5. Julius . . . . . 450.—
6. Téli faluvég . . . . . 450.—
7. Futórózsák . . . . . 450.—
8. Nyitott kapu . . . . . 400.—
9. Kőrös partja . . . . . 500.—
10. Küküllő Kibédnél . . . . . 550.—
11. Faluhídja Kibédnél . . . . . 500.—
12. Távoli falu . . . . . 500.—
13. Csend . . . . . 600.—
14. Havas országút . . . . . 550.—
15. Szeptemberi reggel . . . . . 500.—
16. Apadó tópart . . . . . 500.—
17. Alkonyat Agárdnál . . . . . 550.—
18. Kisvelencei part . . . . . 500.—
19. Vihar előtt . . . . . 600.—
20. Pákozdi part . . . . . 500.—
21. Árva csonkafa . . . . . 550.—

22. Szélvihar . . . . . 500.—
23. Hegyoldal . . . . . 500.—
24. Halászkunyhó . . . . . 500.—
25. Agárdi part . . . . . 500.—
26. Olvadó hó . . . . . 500.—
27. Verőfényes ősz . . . . . 550.—
28. Gyülekező felhők . . . . . 500.—
29. Dinnyési határ . . . . . 500.—
30. Erdei út . . . . magántul.
31. Szekfük . . . . . 400.—
32. Sárga virágok . . . . . 400.—

Szőke József lakcíme:
Budapest VIII., Szigetvári-utca 15. II. 9.

21. sz. Árva csonkafa.

30. sz. Erdei út.

7. sz. Futó rózsák.

Szőke József

művészkedő pásztor

Bérs András: Vépi díszítőművészet Hajdú-Bihar megyében

Debrecen 1955.

19.o.

Szőke József, s.m.
Háromsoros kromatikus harmónika

IV. Képzőművészeti, fotóművészeti, kézügyességi és bélyegkiállitás. Bp. 1936. december, 13 l.

Az Ipolyi-gyüjteményből.
Radisics Ipolyi 198. szám. — Gerevich PA 258. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi 55 sz., — Dutka 75. l. — Lepold—Lippay 59. l.

AZ ACTIUMI ÜTKÖZET. (212. kép)

Brüsszel, XVI. század vége.

Bordürje hiányzik.

Gyapjú és selyem, 244×207 cm.

Az Ipolyi-gyüjteményből.
Radisics Ipolyi 175. szám. — Radisics Jenő: Az Ipolyi gyüjtemény-falkárpítjai és keleti szőnyegei. Művészi Ipar, II., 1887., 171. l. — Szendrei: Néhai Ipolyi Arnold gyüjteménye. AÉ, VII., 1887., 345. l. — Gerevich PA, 258. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi 120. sz. — Dutka 75. l. (Képe 76 l.) — Lepold—Lippay 59. l.

MDK

Szőke József festőművész.

G.S: Erdélyiek kiáll. a N.Szal.-ban. Uj Magyarság, 1944. márc. 18. 8 l.

M.D.K.

SZŐKE József

1931-ben Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya.. Bp. 1954. 340.l.

Szőke József

festő

l –

Szépmüvészet

1944. 139. l.

Passed

Szőke Károly

tervezte társaival együtt a IX. József Attila lakónegyed házait (1957-67)

Bezza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest lexikon, Budapest 1973. 1335l

5011

Szőke Károlyné MDK

Tardi párna

Beregi keretszemes párna

Mücsarnok 1960. Képző- és Disztőművészeti körök kiáll.

MDK

Szöke Károly, ép.hallg.

A Királyi József Müegyetem Segitö Egyesülete és épitész hallgatói épitészeti és akvarell kiállitást rendeztek.

Sz.K. az impresszionista iskola hive, szineinek harmoniájával hat krllamrsen.

Müegyetem diszterme.
Épitész kiállitás a Müegyetemen.
Nemz. Ujs. 1927. jun.5. 13.old.

MDh

Szőke Károly, építész

Tervezőcsoportja jó munkát végez: Külföldi szakemberek is elismeréssel szóknak az Üllői úti új városrészről.

— : Egyszobáshól másfél szobás 3. l

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. máj. 14.

K. D. K.

SZŐKE Károly építész
(LAKÓTELEP)

Rákóczi út átrádosítása (30, 32, ~~34~~, 34, 36., 42.)

Kalik József: Városrészi együttesek
Magyar Építőművészet 1959. 5/6. sz. 177. l.

Szőke Károly építész

Lakóte^{r}v

Budapest, Üllői uti lakótelep repr.

III. ütem.

IV. ütem

Magyar Építőművészet 1960. 5.sz. 6-9.l.

Szőke Károly

Képítette el az Üllői uti lakótelep beépítési tervének III. és IV ütemét.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

1511

Szőke Károly

az Illői úti lakótelep tervezője.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

151 l.

M.D,K.

Szőke Károly épitész

Budapst , Üllői uti lakótelep

lakóépületek repr.

Társtervező: Zöldy Emil, Cserbe Dezső. Bakos Béla, Hittrich János, Gerzsenyi István

Magyar Épitőmüvészet 1961. 5.sz. 6-9.l.

Szőke Károly építészhallgató

szerepel a műegyetem építészeti kiállításán akvarelekkel

Nemzeti Ujság 1927 VI. 5

SZÖKE Károly építész

- Bp. Klotild-palota újjáépítése, 1953.-ig
Lux Lanlóval

Postaep. 83.-s ill

Szőke Károly

és Makos Béla

Üllői úti lakóépületek, 1960. terve

A felszabadult Budapest művészete. Kiállítás-katalógus, Budapest, 1960. 15 l.

Kőke Károly

és Makos Béla

Üllői uti lakótelep, 1960.
fekete-fehér táblán reprodukció

A felszabadult Budapest művészete.

Budapest, 1960. Kiállítás, katalógus

M.D.K.

Szőke Károly épitész

Budapest, Üllői uti lakótelep repr.
Kommunális épületek

Magyar Epitőművszet 1961, 5,sz 6-9.1.

Szőke Károly építész M.D.K.

Budapest, Üllői uti lakótelep te vfőmérnöke

Magyar építőművészet 1960. 3. sz. 6-9.1.

Szőke Károly építész

Budapest, Üllői uti lakótelep II/C ütem repr

Tipusterv építésztervező: Csordás Tibor és Árkay István

Épült: 1960-61 évben

Magyar Építőművészet 1960. 5.sz. 8.1.

Szőke K.

és Jakab Z., Zilahy S.

Rákóczi uti árkádosított épület,

1957–58 terve

A felszabadult Budapest mü-

vészete; Budapest, 1960. 14 l.

Kiállítás-katalógus.

MDK

Szőke K. építész

Felszabadult Sp. művészete. N.Szal. 1960.

Szőke Károly, MDK

építész

Sztálin Vasmű, kokilla csarnok egyik tervezője.

repr.

MagyÉp 1945-55.

Tervezők: Kálmán Tamás
Szőke Károly
Molnár Miklós

Szőke Károly

szül. Pusztabogárdon (Veszprém m.) 1858 febr. 28. Erettségi a pápai ref. kollegiumban.
1876/7 I. 1-ső félévre a bpesti rajztanárképzőben.

Rombauer János festő.

18-19 sz

III. 133.—

192.— VII. 130.—.

Szőke Lajos építész

Az Orsz Testnevelési és Sportegészségügyi Intézet uj épületének tervpályázatán díjazva.

2000o Ft-os megvétel.

Zárótervező: Jánossy György- Bálint Jenő- Gab mb Erzsébet- Balázs Lószló- Tell Mária- Szuhai Géza.

Magyar Épitő művészet 1969/4. 2-7.l.

Szőke Lajos

szobrászművész.

A Hunyadi János lovasszobor pályázaton vérztvesz pályaművével.

Magyar Nemzet, 1957. Okt. 6.

MDK

Szőke Lajos

Madonna, repr.

Szent István kiállitás a Műcsarnokban. Uj Magyarság képes melléklete. 1938. jun. 12.

Szőke Lajos M.D.K.

Résztvett a pályázaton / 10 000 Ft -ért megvás.

Társtervező: H recska József

Kihirdették a visegrádi Fellegvár étterem pályázat eredményét

Magyar Nemzet 1964. augusztus 8. 5.1.

MDK.

Szőke Lajos szobrász

"Gyermekeim" /gipsz/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Műcsarnok,1955. 47.1.

MDK

Szőke Lajos, disz .szobr.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

44.l.

M.K

Szöke Lajos

Gyermekeim gipsz 35 cm

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Mücsarnok.
1955.Kat. 47.1.

Szőke Lajos

Nobran

1931—34

Iparm. Isk Évk.

1930-34. 46. l.

alan őrizte, s e testület gondosságának
isztulás, amely Magyarország régi kultúr-
i érte. Hirtelen erőszakos rablásoknak és
ni. Azután a háborúk és ínségek idején
ár rovására, de a különös nemzeti és egy-
lt ezer veszélyen keresztül megmentenie.
evenni. De az Árpád-ház kihalását követő
Vencel 1304-ben, Csák Máté 1312-ben
k; az Anjou-kor kincseitől pedig Stibor
: elől a káptalan 1528-ban Drégely várába,
yok miatt 1566-ban Pozsonyba, 1594-ben
, 1605-ben Olmützbe, 1619-ben Grácba,
árába Pálffy Istvánhoz, 1629-ben a győri
házy Miklóshoz, 1633-ban Bécsbe és
szentbenedekre és Garamszentkeresztre
1523—1526-ig II. Lajos király, az 1529—
sek jórészét igénybe vette. Pedig ekkorra
Beckenschlager János prímás is alaposan
még kormányzó korában, 1593-ban Bécsbe
és csak a káptalan ismételt erélyes sürge-
oma idején 1683-ban lefoglalta a Bécsben
házi kincsek egy részét is. Szelepcsényi
részt Bécs védelmének költségeit. A török

H 217

Szőke Lajos

MDK

Madonna, gipsz

Műcsarnok 1938 Szent István kiállítás

Szőke Lajos építész M.D.K.

Részt vett a pályázaton III. díj 20ooo Ft

Társtervező: Minári Olga, Sebestyén Péte ,
Hackl Péter

Sikeres volt a turistaszálló tervpályázat

Magyar Nemzet 1965. nov. 7. 3.l.

Szöke Lajos

[illegible]

Részt vett a pályázaton III. díj 22000 Ft

Társtervező: Jánossy György, Hrecska József, Vély Róbert, Simon Gábor, Pernye Edit

Dr. Kisz Tibor: Zdegkórház tervpályázat

Magyar Építőművészet 1964/3. 8-19. l.

M. D. K.

SZŐKE Lajos szobrász

1711. Gyermekfej (1949.) Sksz.: 56.645-N.

1712. „Szent Galád" (1946) Sksz.: 56.646-N.

A.M.N. Galéria állagjegyzéke 5. (b. rész)
Bp. 1959. 240-241. l.

Szőke Lajos épitész

M.D.K.

D jazva a pályázaton / 15ooo Ft II. dij. /

Társtervező: Miháry Olga- Pernye Edit- Hackl Lajos- Vély Róbert

Három dijat nyert egy épitészkollektiva a debreceni pályázaton

Magyar Nemzet 1966. nov. 9. 7.l.

Szőke Lajos

MDK

Leányfej, terrakotta

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Szöke Lajos M.D.K.

Részt vett a pályázaton II. dij 30ooo Ft
Társtervezö: Jánossy György, Hrecska József, Vély Róbert, Simon Gábor

240 férőhelyes csecsemőotthon tervpályázat
Magyar Építőművészet 1964/3. 2-5. l.

MDK

Szőke Lajos

Napozó, fa

1. Orsz. kisplasztikai biennálé, Pécs 1967.

Szőke Lajos

Az 5. sorszámú pályaterv /építész: Mányi Olga, munkatársak: Stojanov Miklós, Wágner Ádám, Szőke Lajos, Hackl Tibor/ az alábbi pályázaton költségtérítésben részesült:

Városy Péter: A szolnoki területi vezető egészségügyi központ tervpályázata 1970.
Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz. 8-16. l.

Szőke Lajos

Mócsáry András terve /munkatársak: Hackl Tibor, Vály Róbert, Szőke Lajos/ az alábbi pályázaton 25.000 forintos megvételben részesült:
/ismertetés, képpel/

Molnár Péter: A MTESZ Székház tervpályázata. 1970.
Magyar Építőművészet. 1971. 1.sz. 3-7. l.

MDK

Köke Lajos, szobrász

Modern térkompozíciót faragott Köbe. Művét Budán állítják fel. (Fillér u. és Káplár u. sarok)
(fénykép)

— : Szobrász műteremben 8

Népszabadság, Bp. 1969. jún. 5.

Szőke Lajos építész

Tervezőnsoportjának terve
költségtekintést kapott az
alábbi pályázaton

Kovács Ferenc: A tabáni Rácz
gyógyfürdő tervpályázata 1969

Magyar Építőművészet 1970/4 2 old.

Szöke Lajos MDK

Gyermekeim, gipsz

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Szőke Lajos építész M.D.K.

Orvostovábbképzők Intézet, Sebészeti Tömb
tervpályázata 35000 Ft

Társtervező: Mináry Olga, Pernye Edit,
Hackl Tibor, Vély Róbert

Magyar Építőművészet 1966/5. 2-8.l.

Szőke Lajos építész M.D.T.

Résztvett a pályázaton II. dij

Társtervező : Jánossy György, Hrecska József ,

Vély Róbert, Simon Gábor

138 ezer forintot kapnak a csecsemőotthon pályázat nyertesei.

Magyar Nemzet 1963. augusztus 8. 5.l.

Szőke Lajos

MDF

Leányfej, terrakotta

Miscarmo[illegible] 1944. márc.-ápr.
Tavaszi [illegible]rlat

MDK

Szőke Lajos

Madonna, gipsz

KMTárs. Szt. István kiáll. 1938.

MDK

Szőke Lajos

Munkáival szerepelt a Szép Otthon kiallitasan.

Cikk: A mi kiallitóink.

Magyar Iparművészet, 1936. 25.1.

MDK

Szőke Lajos, szobrász.

Tanulmányfej. Gipsz.

Műcs.-CIKT.Őszi Tárlat. 1943 okt.2.-nov.1. Kat. 22.1.
Magy. Graf.Művészek Egyesülete.

Szőke Lajos, szobrász MDK

Aluminium női aktját Balatonkenesén állítják fel.

–: Új szobrokat állítanak fel vidéken 10-1.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. okt. 16. [Vidéki]

SZŐKE LAJOS

Lisieuxi kis Szent Teréz szobra

Magyar Épitőművészet, 1941. 12.sz.

MDK

Szőke Lajos

Siugró, gipsz

Labdarugó, gipsz

Müugró, gipsz

Sportdij-kiáll.képes tárgymutetője. Iparm.Kuz. 1940. márc.

A BUDAPESTI
PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
ÉS KERESZTÉNYRÉGÉSZETI INTÉZETE

Szőke Lajos
Nobaár

Műcs. kiáll. 1938 tól
Pipics 121. 1.

A BUDAPESTI PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI ÉS KERESZTÉNYRÉGÉSZETI INTÉZETE

Meghívó

Brinckmann A. E. berlini egyetemi tanárnak a bölcsészeti kar (VIII. Múzeum-körút 6—8. sz.) XII. sz. tantermében f. évi május 2-án, szerdán déli 12 órakor „Das Werden der deutschen Kunst des 18. Jahrhunderts" címmel tartandó előadására.

Az előadást vetített képek kísérik.

Gerevich Tibor
egyetemi ny. r. tanár,
intézeti igazgató.

Szöke Lajos

festo

Szépmüvèszet]

1943. 247. b.

Europa

film, könyv, lapterjesztő r.

Budapest

V., Rothermere-u 12

III 2

Szőke Lajos

Térplasztikája a „miskolc-tapolcai tavi fürdőzőbe kerül. (emlétve).

Népújság, Heves, 1973. jan. 2.

Szőke Lajos

dr. Kiss Tibor: Tornacsarnok, Budapest, IX. Vágóhid utca. - Építész: Kun Attila, statikus Darvas Tibor, gépészek: Szőke Lajos, Ács Béla. - Ismertetés, Sági György és Mikusi László fotóival.

Magyar Ép.miv. 1971.3.sz.36-37.l.

Szőke Lajos

Térplasztikáját Miskolc-
Tapolcán ábrázolt fel

Mépszava 1973 február 2
Zcold

SZŐKE LAJOS, szobrász

Miskolc új és helyreállított létesítményei 1945-1970.
1.-Szobrok, kutak, emléktáblák.-
26.-Tüzoltó laktanya lakóépület dombormü.-I.ker. Dózsa György út.- Szőke Lajos müve.-201.old. 4.jegyz.

ifj. HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189.old

A Herman Ottó Muz. Évkönyve. XI. Miskolc, 1972

Szőke Lajos

Térplasztikáját a miskolc-tapolcai taxi fürdőben állítják majd fel. (említve).

(MTI): Új szobrok országszerte, körülő kisplasztika-választék.

Népszava, 1943. febr. 2.

Szőke Lajos, nobrán

A miskolctapolcai fürdőhöz
készített térplasztikája:

Repr.

— Térplasztika mészkőből

7.

Népszabadság, Bp 1972. nov. 28.

Szőke László, építész 5.) Folytatás.

Belgrád, tervpályázat, 1986.

Várostervek 1978-88. Mottó: az „alaptérkép" is lehet a tervezés alapja.

Építészek: Sári István, Bodonyi Csaba, Terencz István, Szőke László, Horváth Zoltán, Rudolf Mihály.

Magyar Építőművészet, 1988., 6., 57-old.

Szőke László, építész 6.) Folytatás.

Diósgyőr, tervpályázat, 1986.

Városterek 1978-88. Mottó: Az „alaptérkép" is lehet a tervezés alapja.

Építészek: Sári István, Szőke László,
Thoma Ágnes, Horváth Zoltán.
Lohrmann Mária.

Magyar Építőművészet, 1988., 6., 57-old

Szőke László, építész

Szőke László: Bevezetés az Organikus városszemléletbe. Forgatókönyvázlat.

Alanyomás:
a Hadas terület településszerkezeti vizsgálata, Mezőkövesd
Szerkezeti beavatkozások a Hadas területen.
Építész: Horváth Zoltán, Szőke László és Rudolf Mihály.

Magyar Építőművészet, 1988., 6., 54-55-old.

Szőke László, építész 1.) Folytatás.

1. „Körzeti építészi" tevékenységről. Mezőkövesd „Hadas" városrészének folyamatos átépülése kapcsán.

2. Szabályozási terv. Készítették: Horváth T. Zoltán, Rudolf Mihály, Szőke László. (repr.)

3. Szabályozási terv, köztérület lapja. (repr.)

4. —"— —"— egy lakótömbre. (repr.)

Magyar Építőművészet, 1986. 4., 44-old, 45-old.

SZŐKE László építész

KELEMEN István: A miskolci Szent Anna plébánia felujitása : A plébániabővités meghivásos épitészeti pályázata. = Egyházi Építészet, I.évf.2.sz. 1991 13 - 15.p. és ill.

nstromtervek, dokumentumok,
— Buda visszavételét mint euró
be, kiemelve benne mind a birod
pedig Magyarország háborús áld
pét. A kiállított tárgyak bepillan
egészébe, különös tekintettel a k

Szavojai Jenőről a kiállítás —
cepciója — csak festmény erejéig
bemutatott tárgyak közül sok szo
zá. A katalógusban Bánkúti Im
amiatt, hogy az 1686-os nagy csa
vállaltak egy részéről a magyar
sem emléktábla, sem utca nem
XI. Ince pápa, Szavojai Eugén, a n
önkéntesek, Michele d'Asti áldoz
megörökítik".[10]

A Hadtörténeti Múzeum „Bu
mutatta be emlékkiállítását, mely
hatók voltak a saját anyagon kí
Múzeumból, a bécsi Hadtörténeti
Fegyvertárból, a Magyar Nemzeti
Nemzeti Múzeumból, valamint az E
Múzeumból kölcsönkért tárgyak: s
gek, pisztolyok, csákányok, ágyúk
mok.

Szavojai Jenőt Eugen Doby
meg. A „Szavojai Jenő herceg győz
című kép központi alakja a herceg,
a futár, kezében az „An S. M. den

a Császárnak) című levéllel, melybe
sít. Más a győzelmi indulót fújja,
alatt egy szép művű pajzs. Lejjeb
kötött kezű, török rabok illetve h

Sigmund Perger olajfestményé
könnyű felismerni a herceget, aki

SZŐKE László épitész

KELEMEN István: Az ige temploma : Az Avason épülő templom pályázata. = Egyházi Épitészet, I.évf.1.sz.1992 9.p. és ill.

3.számu pályamü Horváth F.Zoltán, Szőke László, Szobonya Józsefné, Lohrmann Mária

bensőségesek a vásznai. Az *Őszi*
örbe utca mindmegannyi megnye-
festményei és rajzai is elevenek,

p.

c 2p.

nzeti Szalon)

miféle szellemi közösség sem fű-
s még csak azt sem mondhatjuk,
aztán természetes, hogy a kiállí-
tó lelki átállásra készteti a nézőt.
t *Szabados* Jenő emlékkiállítása
bb és legértékesebb része. Nem
Szabados Jenőé, de olyan kiváló
az életében hozzáfűzött nagy vá-
itni. Meg volt a bátorsága ahhoz,
kat, s a hivatottak nemes nyugta-
olgozhatott, de festményei mégis
volt idillikus természetű. Képein
ességéből, s az egyszerű emberek
oein. Darabosan villódzó színei-
összhangja után. Munkásokat és
ágásokkal tagolt szerkezetben, a
glejtések izgalmában olyan szán-
inyon túl lelkiállapotot is ki akar
pének Csontváryra célzó portré-

Fróka Lóránt

a miskolci Tiszai pályaudvar 1968-as tervpályázatán III. díjban részesült 13.sz. pályaudvicegyik tervezője.

Molnár Péter: A miskolci Tiszai pályaudvar tervpályázata, 1968. - Magyar Építőművészet, 1969.2.sz. 3.l.

Sóke Loránd

Budapest, 100. posta. - épitész Kelemen László, statikus Sóke Loránd, belsőépitész Zrinszky J, Horváth M. Képes ismertetés.

Magy. Ip. Ip. 1971. 1. sz.

42-43. l.

Szőke Margit

1937/38. tanév végén
iparostanonciskolai
rajztanítói Oklevelet
kapott

Ferképzőmfoiskèvk
1937/39

182. l

MDK

Szöke Margit, festő

Lovranói /?/kikötő. Vizf.

A "Visszautasitottak Szalonja" 1906 körül . Katalóg.8.1.

MDK

Szőke Mária, kerám.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

44.l.

Szőke Marienne

ált. tanf.

Ferkpzomfoiskvk

1939-41. 147. l.

Germania IV. 37

MDK

Szőke Mátyás pécsi ácsm.

1767. felszab. Pécsett

Szerkuti A: Pécsi ácsok céhe. Pécsi Napló, 1915. nov. 30. 3-4.l.

Stróle Mátyás építész

- Zalavári Lajos - Killer István - Csontos Gábor

- Dobosi Miklós

60 ezer forinttal jutalmazták

pályaművüket az esztergomi Várhegy és

Vármúzeum építészeti rekonstrukciós tervi

pályázaton

Magyar Nemzet 1972 október 4

6. old.

Szőke Mihály

templomépítő ács

Beharmegyeben

Domfaép 11. l.

(12.)

Grimm Vince is foglalkozott a cinnes nyomással. ~~A körlevél tovább ben fel-sorolja~~ Vállalta portrék, tájképek, tér-képek, diplomák, plakátok, ~~kénítését~~. stb. kénítését. A plakát-kénítésre vonatkozólag ez az első hirdetés. — Nyomdája a szabadságharc kitöré-séig működött. Ő is a bankjegy-nyomdához került.

Michael Szeöke

ötvös

Mesterré lett Kolozsvárt 1579-ben.

Zakab Elek. Kolozsvár története Bpest. 1888.

II K.

→ 313. l.

Szőke Mihály

ácsm.

1777

l.

Baloghfatornyok

140. l.

~~Római lovagrend V. 250.~~

Szőke Miklós

Sipos András:

1/4 óra SZŐKE MIKLÓS műtermében.

Brassói Lapok, III.sor. IX.évf. 2.sz.
1977. jan. 15. 4.old. 1 kép.

Szőke Péter

Szerepelt a Munkácsy-céh negedi kiállításán.

TR. 1930. X. 21.

Szőke Sándor

építész

Gyimesbükk

1929.

Suly Fritz

XVI. l.

kir. járásbir. végrehajtó részéről
, Fő-utcza 80. sz.)

---

vény.

ak fentj számu végzésével .....

ssa ..... ügyvéd által képviselt

..... felperesnek

agylyuk ..... alperes

167 kor. 80 ..... fill. és jár. erejéig el-

ott napon foganatosittatott; ennélfogva nevezett

hivatalunktól járó 33 kor.

Szőke Szabolcs

A BME Schönherz Zoltán Kollégiumában Szőke Szabolcs festőművész kiállitása március 7.-ig tart nyitva.
Az ujpalotai Lila Iskola aulájában Gránitz Miklós fotókiállitása február 21.-én,
a Fiatal Művészek Klubjában Váczi J. Tamás grafikusművész kiállitása február 25.-én,
a Studió Galériában Tamás Noémi festőművész kiállitása február 23.-án,
a Műcsarnokban Hajdu László festőművész és Széchenyi Lenke gobelintervező kiállitása február 25.-én nyilik meg,-közli a lap kulturális események c. rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. febr. 19. XXI. évf. 8. sz. 8. lap.

Szőke Tamásné

fiatal festő a cegléd Kossuth művelődési hár-
ban a cegléd képzőművészeti klub 11 tagjának
kiállításán.

Szomorú István: Kedvtelésből váltak az ezet művészeivé
Pestmegyei Hírlap (Cegléd) 1966. okt. 9.

SZŐKE ZSUZSANNA

ÉPÍTÉSZ

AZ ÉPÜLETEIRŐL

MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET

1995, 13-19

CHRONIQUEUR

Egy budapesti magángyüjtemény
Km VIII-1934. 69.sz. 26-27.1. Képek /chr jelzéssel/

Szőke Zsuzsa építész

Terverőcsoportjának tervét megvették az alábbi pályázaton

Ulrich Ferenc: Bölcsődék Orsz. módszertani Intézetének terv-pályázata, 1969

Magyar Építőművészet 1970/2 18 old.

Szőke Zsuzsanna

Mónus János és Szőke Zsuzsanna terve /statikus Kánya Zoltán/ az alábbi pályázaton 25.ooo forintos megvételben részesült /ismertetés, képpel/:

Molnár Péter: A MFESZ Székház tervpályázata 197o.
Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz. 2-7. l.

Szőke Zsuzsa építész

Résztvett az alábbi pályázatok (eml.)

N. N: Amszterdami városháza tervpályázata 1968

Magyar Építőművészet 1970/2 2 old.

Erőke Zsuzsa

az alábbi pályázaton résztvett - dijat nem nyert - magyar tervezőcsoportok egyikének vezetője.

A belgrédi Operaház nemzetközi tervpályázata, 1971.
Magy.Ép.müv.1972.5.sz.2-11.l.

Szöke Zsuzsa

M.D.K.

Részt vett a pályázaton III dij 15ooo Ft
Társtervező: Rajkányi Lajos, Bihari Tamás,
Pogáts Dezsö, Streit Tibor

Pernye Edit: 240 férőhelyes csecsemöotthon tervpályázat
Magyar Építömüvészet 1964/3. 2-5 l.

Szőke Zsuzsa épitész M.D.K.

Részt vett a pályázaton, III. dij 15 000 Ft

Társtervező: Rajkányi Lajos-Bihari Tamás- Pogáts Dezs- Streit Tibor

138 ezer forintot kaptak a csecsemőotthon pályázat nyeretesei

Magyar Nemzet 1963. augusztus 8. 5.l.

SZÖKE Zsuzsa építész

Terézvárosi Épülettervező Kft. = Magyar Építőművészet, LXXXII.évf. 5/6.sz. 1991 54 - 61.p. Ill. E.

A Kft. tagja, munkáik ismertetése

borelotti feladat hárul. Ha csupán a belföldi helyzetről akarok beszélni, akkor is egy helyben toporog — akár egy nagy folyó két partján —, a házilipart termelő és házilipart fogyasztó közönség. *Nincsen híd a két part között*, de még csak rendszeresen közlekedő hajóforgalomról sem beszélhetek, amelynek segítségével elérhetnék egymást.

nte vért izzadok, ha osoknál nagyobb meg- tenni. Üzleti levelek- kkal olyan, hogy kü- kellene írni hozzá. kizárólag csupa nagy- etűből állanak, nem be- atatlan és olvashatatlan ömegéről. Az öreg *Cseh* egyenesen megköveteli,

részt a külföld számára dolgozott...

Zsindely Ferencné komoly fekete szemében mosolygás bujkál. Egy darabig még kéreti magát, azután mesélni kezd:

— Amikor magyaros divatommal kiléptem a nyilvánosság elé, kizárólag külföldi barátaim biztatására tettem. *A belföldi vélemény valahogy a hajdani magyar baka álláspontján állott: „Szép dolog a tengeri hal, meg furcsa is, de azért a fene eszik belőle"*. A külföldieknél viszont hallatlan sikerem volt: *hozzám járt bevásárolni New-York, Chicago, Los-Angeles, Boston, Philadelphia, Cleveland.* A

New-York Times oldalakon hirdette a *Klara*

KARÁCS

Tüdős Klára elneveti *sem akarnak elszámolni* ott van köztünk az a kis ország igen messze van

— Még egy sikeres ki diesekedhetem.

Járt nálam a Pántli és Schiaparelli és mi úgy lelopták a model kis pesti diva

Az előbbiekre büszke ve tól nem sajnálom és így súlyozódik a dolog.

— Most azonban, úg *ruháim* tervezése helyet riára, a pengős regényr hogy a magyar középo jegyző-, körorvos-, hiva és gazdálkodó-családok zéért *ízléses és magyaros* **Az angol ladyk, ameri magyaros ruhái után** m

Szőkedencsi Géza

Strand öltöző, Miskolc /Krisztik Pál, Szőkedencsi Géza építészek/. - Müszaki Tervezés, 1968.6.sz. 31.l. - Magyar Építőipar, 1968.1.sz. 34. l.

Az 1968. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája - Művtört.Ért. 1971.2.sz. 149-182. l. 155. l.

Szőkefalvai ref

templom

Ezüst és ónedények

Hímzések.

Debreczeni László 1933

112. 113, 114. l.

...LEKÉK ORSZ. BIZOTTSÁGA
289/1940.

Szőkehalom puszta

(Pest vm)

Kishartyáni Kúria

224.258.l.

COR

RIVISTA DI SCIENZE, LETTERE ED ART

MATTIA

Direzione e amministrazione: BUI

(presso il segreta

Szőledi Péter

ács

1723. Kolozsvár

Bal Hel 129. C

WEISZ BÉLA
KÖNYVNYOMDA
KÖNYV- ÉS PAPÍRKERESKEDÉSE
JOLSVA.

T.

Europa

könyvkiadó R.T.

Budapest V.

Tothermere u. 12 VI. 9

ANTONIUS SZÖKFÜ, lakatosmester

S.sz.PAJZS.-Palánki lakatosmester,aki a bácsmegyei Kanizsáról való/Ó-vagy magyar-kanizsa/.1790 júl 12-én nyert el Szeged városától a polgárjogot.Egy évvel előbb a pajzs készültekor már bizonyosan itt működött.A város 1792-től őt is foglalkoztatta.-1798-ban a"városi Insurgens katonák számára jeszitett sarkantyúkért"fizetnek neki.-25.old. 19-20.jegyz.

T.KNOTIK MÁRTA: XVIII.-XIX.századi fémtárgyak és mesteremberek 19.old

A MÓRA FERENC Múzeum évkönyve, 1972/73. I.
Szeged, 1974

ANTONIUS SZÖKFÜ, lakatosmester

S.sz.PAJZS.-A pajzson az A S betük valószinuleg Antonius Szökfü lakatosmester névbetui,akit iratainkban 1790-1804-ig követhetünk nyomon.Az eddigiektől eltérő megformálású szép kivitelu ezüstmunka Pl jegye/Paulus Lukity/azonos a 6.számu pajzséval,mely Lukity nevét takarja. 25.old.

T.KNOTIK MÁRTA: XVIII.-XIX.századi ötvösmunkák és mesteremberek 19.old

A MÓRA FERENC Múzeum évkönyve, 1972/73. I.
Szeged, 1974

ANTONIUS SZÖKFÜ, lakatosmester

8.sz.PAJZS.- Szalagcsokros,szőlőfürtös babérágakkal körülvett mezőre/csegecselt egymást keresztező aranyozott kulcsok kétoldalan vésett "A S" betük,alatta beütött 13-as hitelesitő jegy és PL ötvösjegy/rajza a 6-ospajzsnál./.Az ágak alatt vésett 1789-es évszám./Paulus Lukity Lukity/.A szalagcsokorba karikát fuztek,majd összeforrasztották.-H:7,5 cm.Sz:6.cm.-Ip.ltsz:54,52.1.-8.sz. kép. 25.old. Fekete repr. 26.old

T.KNOTIK MÁRTA: XVIII.-XIX.századi fémtárgyak és mesteremberek 19.old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve, 1972/73. I. Szeged, 1974

ANTONIUS SZÖKFÜ, lakatosmester

ó.sz.PAJZS.- Szalagcsokros,szőlőfürtös babérágakkal körülvett mezőre szegecselt egymást keresztező aranyozott kulcsok két oldalán vésett "A S" betük,alatta beütött 13-as mintelesitőbélyeg és PL ötvösjegy/Paulus Latity/.Az ágak alatt vésett 1789-es évszám.A szalagcsokorba karikát fuztek,majd összeforrasztották,-M:7,5 cm.Sz:6 cm.Ip.lts: 54.52.1.-25.old. -8.sz.kép. 26.old

T.KNOTIK MÁRTA: XVIII.-XIX.századi fémtárgyak és mesteremberek 19.old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve, 1972/73. I.
Szeged, 1974

ANTONIUS SZÖKFÜ, lakatosmester

A Táblázatban szerepel:

Antonius Szökfü, lakatosmester kanizsai származású Palánkban lakott, háza nem volt. A 8. sz. ezüstpajzs tulajdonosa. 1789-ben ezüstpajzs, 1790-ben polgárjog 1805-ig adat. 36. old. után

T. KNOTIK MÁRTA: XVIII.-XIX. századi fémtárgyak és mesteremberek 19. old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve, 1972/73. 1.
Szeged, 1974

Szölgyémy Endre

festő

Tanulmányfej, vízf

Csendélet, vízf-

Nemzeti Szalon

1915. szept.

őszi kiall-

Szőlgyémi Endre

1902/9 - 1911/12

Ferkèpzomfoiskòvk

128.1

T. 4622.

t várat körülvevő vizen czölöpö-
a melynek közelében két hattyú
lmünket, a melyben hárman vannak; a
ius-on túl hegyek látszanak. Feli-

4 cm.

-94-331.

Szölgyémy Endre

Műcsarnok festő, ~~[illegible]~~ Szatmár

1916–17. téli kiáll. 286

1917. tav. kiáll 280

Szék, ormánság III, 28, 29.

Szölgyémy Endre

1915. szept. kiáll. N. Szalon

Tanulmányfej, vorf. 100.–

Csendélet, vorf. 100.–

1916. ápr. kiáll. u. o.

Menekült zsidó, ~~[illegible]~~ vorf. 100.–

Váza, apulian X. 57.

Szölgyémy Endre MDK

Menekült zsidó, vf.

N.Szal. tavaszi kiáll. 1916. ápr. 22. l.

Szölgyémy Endre MDK

A rebach, vizf.

Műcsarnok o916-17 téli tárlat

Szöllcösi Péter

Kolozsvári ötvöslegény

1639

l.

Szádoczky Ipartéj

II. 138 l

140 l.

SZÖLLŐ Elemér építész

- vezette mint „építőmester" a XIII. Reitter F. u. Magyar Repülőgépszerelvénygyár Rt. épületeinek kivitelezését 1941–1943

TBM 26. 1997 164, 165. ill

gyenes
ati tornyos
ı féltetős

ól

2151

9170

ágos főút keleti
patak malomárka
rőlegesen
elkén gazdasági
öldszintes,
lán dombormű.
ok.

8957

MDK

Szöllős és Peply, Pozsony.
szobrász munkák

Szálloda épitès Fenyőházán.

Vállalkozók Közlönye. 1908. jan. 29. 7. l.

MDK

Szölgyény Endre

Diákok, c. művét állitotta ki.

Művészet, 1917. 6.l.

Szőlgyémy Endre MDK

Diákok, vizf.

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

Szöllős Ilona, Hasznosné

cikke: Iratok és könyvek orvoslása.
– Élet és Tudomány, 1967. 22. évf.
2. sz. 62-66.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1970. 1.sz. 68-107. 1./

87. 1.

M.D.K.

Szöllösy Ferenc, építész

tervei szerint épültek fel Harasztos, Ecel és Szederjes hőszégek állomásépületei.

Pilder Alfréd: Vasuti architektura és a művészet
A Magyar Mérnök- és Építészegylet Közlönye, Bp.
1911. 45. hót. 243. old.

Szőllősy Enikő szobrász

Mű nem emlitve

Pesnaczky Géza.
Kiatalok Studiója 1966.

Magyar Nemzet 1966. ápr. 29

Fröllösy Emilö

A vásárhelyi Tornyai Mú-
zeumban rendezett tárlaton sze-
pel.

Csongrád-megyei Hírlap 1966. jún. 24.

Szöllős István

ötvös

1828 Makó

Kapmagyarországi ötvösök 461.

Tokaj.

A középtért a város és a
lalja el, melynek kapujához a
lakozik, a háttérben pedig a
bontakozik ki. Felirata fölül

WARE CONTRAFACTVR DER VES

magyarázó szövegének kezdete:
Bodroch flus.

Rm., mér. a vk.
Neu Ungar. und S

140-95.

Szölgyény Endre

1912

Ki tud róla?

A Rajztanárok
Egyesülete

Szállós József, fafaragó, naiv művész

Kecskeméten a Naiv Művészek Múzeumában
holnap nyílik meg Szállós József és özv.
Erdélyi Imréné fafaragó művészek
kiállítása.

Déli Krónika

1980. III. 22. Kossuth 12.00 |Áné|.

Szőllősardó

l.

Csikvári Ábrahám

209. l.

275

MDK

Szőllősi épitész

A pestvidéki törvényszék. Vállakozók Közlönye, 15. évf. 1909. dec. 29.

Szőlősi épitész

Épitő Ipar. 1910.aug. 14. 330 l.

Temesvári Városi Takarékpénztár

X. 151.

Szőllősi Ref. templom

Egy. 1789-1792.

l. Mohl Tata

225. l.

THIENEMANN TI

MAGYAR
SZ

AZ ATHENAEUM KI

1941

Szőllős végardói templom

l.

Balogh Erdélyi ren

I. 349-l.

Római vassarló VIII. 188.

Szőllősvilgardói

ref. templom

gótikus

l.

Forum

1935. 302. l.

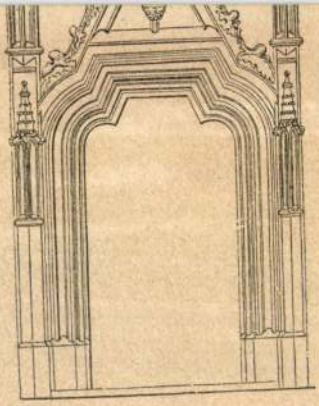

14.

15.

Szöllős Végardó

Ugocsa

ref templom (rom)

Sztehlo ~~1899~~ 1912.

1) alaprajz 1:200. ablakmérmű és ajtó fél 1:20.

2) alaprajz 1:100. másolópapíron 1912

3. déli oldal helyszállítás 1:100 és kezentszetek 1911

4) nyugati homeokzat 4 1912.

5) vázlat tekintek friggyeslöl 1911

6) ablak szekeret vázlat 1:20. Sztehlo

ró.

ssé balrafordult, de szembe
ı őszbevegyült, szemöldöke
ı és szakálla leberetvált.
endő alatt látszik, dolmánya
je aranyzsinórzású. A háttér

— Lelt. sz. 834. — Értéke 200 K.
ár letéte 1897 július 17-én. —
védelmi minister hagyatékából
97 deczember 1-jén (369–897).
adatok. 1907 : VII. 53. *Ismes-*
s, Csanádmegye főispánja.

Szőllősgyulai ref.

templom.

Ugocsa vm

l. Korompay

35. l.

alaprajz

kép

~~27~~ 1826

Szepeshely

Szt. Miklós oltára

<Szöllösgröröki pléb.
tört>

Kozma L. A < >
Veszprémi Hirlap
1906. 10, 12–16.
18–19. 21. sz.

Szöllősi Endre
festőművész

Szöllősi Endre előbb Kallós Ede festőművész, majd Podolini Volkmann Artúr pedagógus festő tanítványa volt.

M.Heil Olga: Szöllősi Endre.
MŰVÉSZET, 1972.augusztus - 29.oldal

Szőllősi Endre
nobrán

Emlékkiállításán bemutattak 104
nobrat, 50 relief és plakettet és 137
rajzot. Kőrdéri nobrairól magyarázatú
fotok adtak tájékoztatást

M.Heil Olga: Szöllősi Endre.
MÜVÉSZET, 1972.augusztus - 29.oldal

Szöllősi Endre
szobrász

A művész 56 éves korában halt meg.
Emlékkiállításán gondolatvilágával,
terveinel ismerhetett meg a tárlat
látogató

M.Heil Olga: Szöllősi Endre.
MÜVÉSZET, 1972.augusztus - 29.oldal

Szőllősi Endre
szobrász

„Böling" 1942.
(repro)

M. Heil Olga: Szőllősi Endre
Művészet, 1972. augusztus – 29 oldal

Szöllősi Endre

szobrász

Szöllősi Endre, Bohros Birman Dezsőt és Goldman György szobrászt és festőink sorából Szőnyi Istvánt és Aba-Novák Vilmost mondhatta mesterének.

M. Heil Olga: Szöllősi Endre.

MŰVÉSZET, 1972.augusztus - 29.oldal

Szöllősi Endre

szobrász

Közteren felállított szobrár nagyobb részt állatszobrokat ábrázolnak. Ezekre hapott jelentősebb megbízásokat.

M. Heil Olga: Szollósi Endre.

MŰVÉSZET, 1972.augusztus - 29.oldal

Szöllösi Endre
szobrász

Szöllösi Endre állatszobrokat már
hosza ifjuságában készített. Kerés
hari állatokat, madarakat, kicsi-
nyeivel kancurozópredvét sokat
mintázott.

M. Heil Olga: Szollósi Endre.

MÜVÉSZET, 1972.augusztus - 29.oldal

Szöllősi Endre

szobrász

Kedvelte a művész a férfi és női akt megmintázását is. Gyalrau készített gyermekünket ölelő, gyermekükkel összeforrott asszonyokat.

M. Heil Olga: Szollősi Endre.

MŰVÉSZET, 1972.augusztus - 29.oldal

Szöllősi Endre

szobrász

Szobor portréit Szöllősi Endre többnyire barátairól készítette. Munkásságának nem elhanyagolható részét a plakettek, érmek és kisnieretű szobrai teszik.

M. Heil Olga: Szollósi Endre.

MÜVÉSZET, 1972.augusztus - 29.oldal

Szöllösi Endre szobrász 1)

1932. körül a művészcsoport – amely 1933-ban a Szocialista Képzőművészek Csoportja lett – a Vasvári Pál u.-ban két egymásmellettiműtermet bérelt. Létszámban megszaporodott a csoport: Bán B. – Dési Huber I. – Sugár A. – (akik akkor már részesei voltak az illegális pártmunkának) Fekete A. – Mészáros L. – Szendy Stéff A. – Szöllösi E. – Molnár L. – val.

Major Máté: Szocialistává formálodásom emlékeiből.

Jelenkor, 1973. márc. 262. old.

Szőllősi Endre szobrászművész

a II. kerületben élő képzőművésznek 1944. ápr. 4.-én jelentkeztek első önálló képkiállításon, a Magyar-Szovjet Társaság kezdeményezésére. A művész alkotásával részt vett a kiállításon.

-Galnaki-: Művek vendégségben.
Dalgozók Lapja, Komárom, 1943. szept. 25.

Szállósi Endre szobrász, 2) Folytatás

Ez a körülbelül másfél év, amit a Vasvári Pál u.-i műtermben töltöttek, nemcsak szak-mai, hanem többségük ideológia fejlődésének tanulóideje is volt. Ill hallgatták és vitatkozták végig az első szemináriumot, melyet Vértes György tartott, később dr. Madzsar József folytatták magasabb szinten, de ezeket részben Madzsar lakásán, részben Vilt és Hincz Gyula Körös műtermében tartották.

Major Máté: Szocialistává formálódásom emlékeiből.

Jelenkor, 1973. márc. 262. old.

1) Szöllősi Endre

~ műtermében gyűltek össze az 1930-as években Dési Huber, Sugár Andor, Szolnay György, Vilt Ti

Mezei Otto: Dési Huber 14. corvina 1972.

2) Szöllősi Endre

bor, Bán Béla, Fehete Nagy Béla,

Fenyő A Endre, Major Máté,

Vértes György, Szendy-Steiff Antal,

Mezei Ottó: Dési Huber 14.

Corvina 1977.

3) Szöllősi Endre,

a későbbi Szocialista Műrészpo-
port tagjai.

Mezei Ottó: Dési Huber 14.
Corvina 1972.

Szőllősi Endre, szobrászművész

a Tamás Galériában rendezték meg 1936-ban a Szocialista Képzőművészek Csoportos kiállítását, melyen szerepett a művész mozgalmasan előadott „Rohanó" ja. (emlitve)

Sánchez Sándor: Képzőművészeti krónika. Jelenkor, 1977. p. 687. old.

Szöllösi Endre 1.

az öt évvel ezelőtt elhunyt szobrászművész em-
lékkiállítását a Nemzeti Galériában rendezték
meg. Akik Szöllösi közteri szobrait, ezeket a
kedves, a gyerekekkel mintegy együtt játszó,
brunfordi mackofigurákat, vagy a rendesen
merengő fiúalakokat ismerik, aligha gondolhat-
ják, hogy milyen vívódó, nehézségekkel és har-
cokkal teli élet rejlik a szelíd formák mögött.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/101 6 old.

Szöllösi Endre 2.

Rajzkészségét Aba-Novák Vilmos isklázta, s bár mintázni a klasszikus formaadású Kallos Edénél kezdett, igazi mestereinek – s egyúttal legközelebbi barátainak – Goldman Györgyöt és Bokros Birman Dezsőt tartotta. Velük együtt dolgozott a Szocialista Művészek Csoportjában, amelynek mindvégig – minden üldöztetés ellenére – állhatatos tagja maradt.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/101 6 old.

Szöllösi Endre 3

Életében számos csoportos kiállításon vett részt, önálló kiállítása azonban mindössze kétszer volt: az első 48-ban, a második 64-ben. A mostani kiállítás még barátai és ismerősei számára is meglepetéssel szolgál: arról beszél, mennyit dolgozott, milyen gazdag életművet hagyott hátra.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/101 6 old.

Szöllösi Endre. 4.

Ebben a szobrászi életműben a rajzok szinte egyenrangú szerepet játszottak a plasztikákkal; külön teremben bemu tatott önarcképei érdekesen világítanak be Szöllösi alkotómühelyébe, problemáiba.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/101 Gold.

Szállósi Endre szobrász

Párizsból történt hazatérése után a művész – Langsfeld Károly – a Tamás Galériában 1931-ben, Scheiber Hugó festő és Szállósi Endre társaságában – a Szocialista Képzőművészek Csoportja egyik alapító tagjával.

Oehmacher Anna: Langsfeld Károly, a szobrász

Kritika, Budapest, 1975. 7.

Szállási Endre

a Szocialista Képzőművészek Csoportja 1942-es adatai szerint a művész a Csoport tagja volt. — „A Szocialista Képzőművészek Csoportja 1934–1944" címmel kiállítás nyílt a munkásotthonban, melyen szerepel a művész műve.

–nagy–: Tárlat a munkásotthonban.

Szegedi, 1976. jan. 30.

M.D.K.

Szöllősi Endre

Kernstok egykori műtermében kollektiv műteremben dolgozik: Dési Huber,Vilt,Szöllősi, a két Goldmann, Sugár, Bán B., Fenyő A. Endre, Szendi-Steif, Major M.

Dési Huber Istvnné: Dési Huber István, Bp. 1964.

61-62.l.

Szöllősi Endre M. N. K.

Közös müterme van Dési Huberrel és Vilt Tiborral a Vasvári Pál utcában

A müterem bérét apja fizeti.

Dési Huber Istvánné: Dési Huber István, Bp. 1964.

58.1.

M.D.Y

Szöllősi Endre
szobrász

1911-ben Kőbányán született és
1967 május 27 én halt meg
a művész. Közel 40 éves művész
pályát zárt le a korai halál.

M. Heil Olga: ~~[illegible]~~ Szöllősi Endre
Művészet, 1967. augusztus - 9 lap

M.D.K

Szőllősi Endre
szobrász

A felszabadulás óta Budapesten,
és videken nyolc művét állítottak
fel. Ezekből 6 díszítő jellegű, hettő pe-
dig ember ábrázolás.

M. Kiel Olga: Szőllősi Endre
Művészet, 1967. augusztus – 9 lap

Szőllősi Endre

szobrász

M.D.K

21-éves korában a Szocialista Képzőművészek Csoportjával került kapcsolatba. A háború évei alatt munkaszolgálatos volt, Lengyelországba került majd Csehországba

M. Kiel Olga: Szőllősi Endre.

Művészet, 1967. augusztus - 9 lap

Szőllősi Endre

M. DK.

szobrász

Tanulmányait sajtban Szőnyi-nél mintaiásban Bolros Birmannal és Goldman Györgyvel sajátetette el. Egy ideig Podolini Vohmann-Artur eskolájaniak is a növendéke volt.

M. Heil Olga: Szőllősi Endre.

Művészet, 1967. augusztus - 9 lap.

Szőllősi Endre

Vilt Tibor Vas vár utcai mütermében rendezett szemináriumon résztvett , még a szocialista müvészcsoport hivatalosa n engedélyezett megalakulása előtt.

Erdős László: Valami készül Bp. 1964. 14.1.

Szöllösi Endre.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő művész.

Bende J:
A képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Szőllősi Endre

MAGYAR MUVESZET

1931. 3/2

KÜNSTLERHAUS W

SCHÄT

der Ve

Künstlerischer Nachlaß

am 10.

in österreichi

Nr.	Schilling	Nr.	Schilling	Nr.	Schilling	Nr.
1	1500	28	300	55	600	82
2	600	29	200	56	400	83
3	1500	30	300	57	120	84
4	150	31	800	58	120	85
5	800	32	400	59	400	86
6	800	33	500	60	400	87
7	1000	34	600	61	300	88

Szöllősi Endre

Kiállítása
1983. IV. 21 – III. 2 – ig

a TIG. meghívója

özpont meginditotta rotaprintes for-

ó köteteként a

épzőművészeti Élete"

amely a Közoktatásügyi Népbiztosság

a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es

átkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

kiadványai közül kapható

ok 1954-55."

özpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

ok 1956-58."

ók a Művészettörténeti Dokumentációs

Szöllösi Endre

nobrász

nehány műve kiállítva

a Tamás-galériában.

Pesti Napló. 1931

Febr. 22.

U 3065

20	110
40	360
80, 1[illegible]	160
110, 120, 160	520
40, 60	540
80	840
40	130
	970
	1080

Frölöri Endre

Csoportkiállításon szerepelt a Tamás Galériában.

MU 1931. II. 22.

Hőlőry Endre

Csoportkiállításon szerepelt a Tamás-galériában.

M. H. 1931. VI. 22.

Szőllősi ~~Imre~~ Endre

nobrán

nés 21 vett a Tamás Galéria kiállitásán

Irod

Ujság 1931. febr. 22.

(c. a.: Scheiber Hugó és négy fiatal nobrán.)

KOLOZSVÁR
4 V 1870

nla Úrnak,

ának

osi nica 16,

Budapest

Szőllősi Endre
Fej, gipsz

U.M.E. III. Bpesti kiállitása. Nemz.Szal. 1931.
febr. lo 1.

Szöllösi Endre szobrász

Nemzeti Szalon UME harmadik kiállításán fejével szerepelt.

U.931.II.1.

Szöllősi Endre

Kiállítása nyílik

NÚ. 1931. II. 21.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Művészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőművészetre vonat

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatól

Szökösi Endre

Kiákít

PN. 1431. II. 22.

zpont meginditotta rotaprintes for-

köteteként a

ozőművészeti Élete"

mely a Közoktatásügyi Népbiztosság

a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es

kozó részét tartalmazza. Ára: 15. - Ft.

iadványai közül kapható

k 1954-55."

zpont évkönyve. Ára: 75. - Ft.

k 1956-58."

k a Művészettörténeti Dokumentációs

Szőkösi Endre

Kiállít

Nyíregy 1931. II. 22.

Központ-ban (Budapest, XIV. Bozsa Gy
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból
mely a terület építészeti állagának a t

Szöllősi Endre

Kiállít

Sóvi. 1937. II. 24.

zpont meginditotta rotaprintes for-

köteteként a

pzőművészeti Élete"

mely a Közoktatásügyi Népbiztosság

a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es

kozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

iadványai közül kapható

k 1954-55."

zpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

k 1956-58."

k a Művészettörténeti Dokumentációs

MDK

Szőllősy Endre

kitüntető elismerés

N.Szal. Tav.Szal.Kiáll. 1934.

Szöllösi Endre szobrász

"KUT" kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

Ujság 934. IV. 15.

MDK

Szöllősi Endre

Uj realista csop.bemut.kiáll. Tamás Galéria.
73/b.sz.szobrok. 1936.okt.

Szöllősi Endre

Kiáhít

Vizág 1936. X. 3.

Szöllösi Endre szobrási

kezepel az „Cy realisták"
kiállításán a Tamás
Galériában

Pesti Hirlap 1936 X-4.

Kállósy nobrás

Szerepel az „Új realisták"
kiállításán a Tamás galériában

Nemzeti Újság 1936 X. 4.

Szöllősi Endre

Térdeplő, bronz
Női portrait, gipsz
Nyujtózkodó, bronz

KUT kiáll. N.Szal. 1936. febr. 6 l.

Szőllősi Endre MDK

Térdelő, bronz
Női portrait, gipsz
Nyujtozkodó, bronz

Nemzeti Szalon 1936. febr._márc.8.
KUT kiállitás

Gróllósi Endre

Szerepel a K. U. T.
kiállításon a Nemzeti
Galériában. Kiemelik
tördelő c. művét

B. H. 936 II. 23

Szőllősi Endre

szobrász

Terdeplő c. szobornú-

ve repr.

Magyar Művészet

1936. 156. l.

—

Szöllősi Endre

MAGYAR MŰVÉSZET
1936. 15-6. 1.

Szöllősi Endre: Térdeplő Laub Juci felv

Vedres Márk: Tékozló fiú MFI. Petrás fe

MDK

Szőllősy Endre

kitüntető elismerésben részesült.

XII. Tavaszi Szal. N.Szal. 1937. máj. 4 l.

Szöllősi Endre

Herczeg László portraitja

KUT kiáll. N.Szal. 1937. ápr.

Szőllősi Endre szobrás

kerepel a KUT kiállításán
a Nemzeti Szalonban

Pesti Napló 1937 IV. 4.

MDK

Szöllősi Endre

Zobel János portr.

KUT, N.Szal. 1937. nov

14 l.

Szőnösi Endre

Két szobospartiája szerepel a „Műterem" őszi tárlatán

Nemzeti Lyság 1937 X. 12

MDK

Szőllősi Endre

Palóc Andor portré, szobor

Férfi tanulmányfej, szobor

Müterem őszi kiáll. 1938. okt.

MDK

Szőllősi Endre

Xxxx
e.a: Szoc. müvészek kiáll. Ujság, 1941. ok. l.

MDK

Szöllősi Endre

b: Festők, szobrászok. Esti Kurir, 1941, okt. 22. 7 l.

MDK

Szöllősi Endre festő

Gogolák L: Három kiáll. Magy. Nemz. 1941. okt. 24.
4 l.

MDK

Szőllősi Endre, nobrán

21. Portré, Terrakotta
22. Portré, Terrakotta
23. Plakettek, "
sokszorosítva.

Ainke – III. Képzőműv. kiáll. – 1942 január. – Tm.

46-L

MDK

SZŐLLŐSY ENDRE

kitüntető elism.

17. Tav.Szal. dijnyerteseinek névsora.
N.Szal. 1942. jun.

MDK

Szőllősi Endre

Terrakotta relief

Bölény, terr.

OMIKE IV. kiáll. 1943. ápr.

MDK

Szöllösi Endre, szobrászm.

Kompozició. Terrakotta relief.

Harmonikás. Alumínium.

Budai Izr. Nőegyl. -OMIKE képzőm.csop. téli kiáll.
1944. febr.21.-márc.19. Kat.

MDK

Szőllősi Endre: Kompozició terrakotte relief
Harmónikás, aluminium

OMIKE Téli kiáll. A Budai Izr. Nőegylet helyiségeiben 1944. febr. 21 - márc. 19.

MDK

Szöllösi Endre, szobrászm.

Női alak. Gipsz.
Harmonikás. Aluminium.

v.Ernst Muz.-ASzocdem.Párt Képzöm.-nek Társas. és meghivott müvészek kiáll.-a. 1945.okt.13.-28. Kat.

MDK

Szőllősi Endre
Harmonikás, alum.

Szoc.dem. párt képzőművészeinek társ. Ernst Muz.
kiáll. 1945. okt. lo 1.

MDK

Szőllősi Endre
Női alak, gipsz

Szoc. dem. párt képzőművészeinek társ. Ernst Muz. kiáll. 1945. okt. lo 1.

Szőllősi Endre

Bemutatott műve:

237. sz. „Leányfej", terrakotta.

Bodogh S.: A „Magyar képzőművészet" I. művészeti kiállítása, Budapest, 1946. VII.

151

Szőllősi Endre

Leányfej, terakotta

I.Művészeti Kiáll.Kat.1946.júl.7-aug.28-ig.

15.lap

Szőllősi Rudolf

Leányfej, terrakotta

Magyar Képzőművés
I. Kiáll. Katalógus 1941

MDK

Szőllősi Endre

Leányfej, terr.

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll.
Ernst Muz. 1946. jul. 15 l.

MDK

Szöllősy Endre
Ülő figurák

M. Képzőműv. Szab. Szervezete I. kiáll. Pécs,
1946, dec.

Szállósy Endre festő. MDK

Megemlítve a többi Kiállító Kozot.

Nikelszky Géza: „Bpesti és pécsi képzőművészek egyéves csop. kiállítása."

Dunántúli Népszava 1946. II. évf. dec. 8. 8. l.

Szőllős Ilona, Hasznosné

cikke: Műkincsek mentése Firenzében. - Élet és Tudomány, 1967. 22.évf. 1.sz. 4o-41. 11.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 197o,1.sz. 68-1o7. 1./

lol. 1.

SZÖLLÖSI ENDRE

147 Zobel János portréja, mgt.

Nemzeti Szalon

1937. nov—

dec

Kut

Szöllősi Endre

114	Térdeplő	bronz	300.-
115	Női portrait	gipsz	
116	Nyujtozkodó	bronz	300.-

Nemzeti Szalon 1936
Kut. febr.-márc

Ábrahám József, Bagó M. és Fia Utóda, Budapest.

Felelős kiadó: Lehel Béla.

SZÖLLÖSI E.

84 Birkozók teracotta 120.—

Nemzeti Szalon 1934

Kut agyag

MEDVECZKY JENŐ

9	Terassz	olajfestmény	1200.—

VILT TIBOR

10	Portré	gipsz	Mgtul.

MEDVECZKY JENŐ

11	Uj palánk	olajfestmény	1000.—

BARCSAY JENŐ

12	Csendélet	olajfestmény	500.—
13	Munkásleány	olajfestmény	500.—
14	Dombos táj	olajfestmény	400.—

VILT TIBOR

15	Női portré	bronz	500.—

BARCSAY JENŐ

16	Testvérek	olajfestmény	1500.—

SZÖLLŐSI ENDRE
110 Tanulmányfej
műkő 300.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1933

VII. terem.

+ Twickenham

s- ben. meghalt Londonban 1723- ban.

ható
erdig, állu és kissé balfa fordul.
gja és baljávaladombormüves kökor-
ik. Gyöndör parókájának fürtjei
k, szemöldöke fekete, szeme barna, arcza
t. Fehér nyakkendője rojtos, selyem
ingének korcsba szedett bő ujja a kéz
~~au fogva~~. Balra a szabadba nye-
l park terül el. Az égbolt felhős.

sonra, mereté 126:101 Gm.

4- ben.

32.

Szöllősi Endre nobrain

VI. Izabella u. 62/64

MKSz 1947

indulok uj alkotmányos küzdelembe, eze
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger Mi
királyság megváltó eszméjének. És feg
nyugalmat, békét, becsületes demokráciát

Ezért fordulok barátaimhoz, hivei
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomi
sok ezer embertársamon, joggal kérhet
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszr
nek semmit, amig igazolt emberein
Griger Miklós és az én nevem sz

Budapest, 1935 március havában,

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

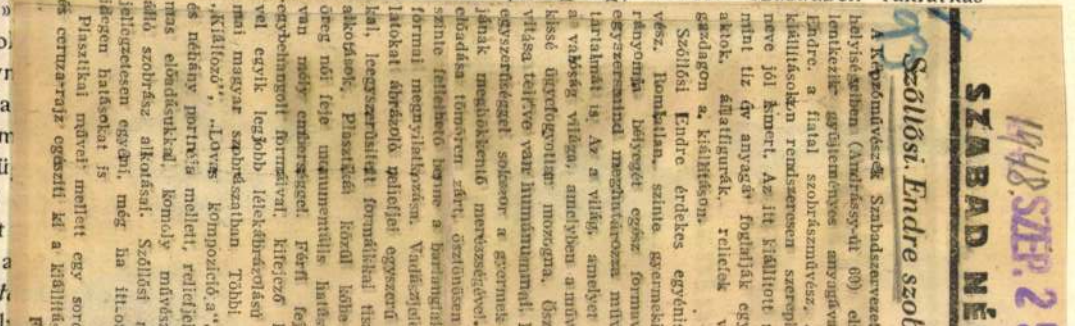

1948. SZEP. 25.

SZABAD NÉP

Szőllősi Endre szobrai

A Képzőművészek Szabadszervezete kiállítóhelyiségében (Andrássy-út 69) ekkor jelentkezik egyéniében (Andrássy-út 69) ekkor jelentkezik egyéniében (Andrássy-út 69) ekkor jelentkezik egyéni

jóváhagyásáig is végrehajtotta olyan formán, hogy az eddigi *építő-bizottságnak*, mint *ügyvezető-tanácsnak* további fenntartása mellett a régi alapszabályokban szervezett felügyelő-bizottság és igazgató-választmány hatáskörét egyesítette.

Ugyanakkor abból a célból, hogy a múzeum fokozott fejlesztése s kulturális munkásságának szélesebb körben való értékesítése érdekében a fenntartásban nagyobb mértékben résztvevő Háromszék vármegyének és Sepsiszentgyörgy városának a múzeum vezetésében az eddiginél jelentékenyebb részvételt biztosítson: az így újjászervezett igazgató-választmány élére egyrészt négy tagból álló elnökség felkérését határozta el, másrészt a választmányt a múzeum ügyei iránt már eddig is élénk érdeklődést tanusító, vagy a múzeumot már eddig is támogató hét sepsiszentgyörgyi és négy vidéki, de háromszék-vármegyei új taggal egészítette ki.

E határozat értelmében a múzeum elnökségére felkérte br. Szentkereszty Bélát, Háromszék vármegye főispánját, alelnököknek

hatóságok nagyobb mérvű anyagi
sának remélt megnyerése és biztosít
normális évi költségvetést állított

Az igazgató-választmány e határ
mében biztosítást kért és nyert
Mikó-Kollégium előljáróságától és
ref. egyházkerület állandó igazgató-
hogy a múzeum és kollégium k
1890. szept. 11-én kötött szerződé
állapított két múzeumőri állás fen
a kollégium tanári karának szakké
jai közül a múzeum igazgatására
rendes tanárt készséggel a múzeu
latába enged abban az esetben, ha
múzeum igazgató-választmánya
biztosítékot nyujt a felől, hogy
államkormány e múzeumigazgató
jében az állami tisztviselők VII. fi
zatainak megfelelő fizetést és laká
zeumigazgatói tiszteletdíj címén
pénztárába évenként befizet.

Az igazgató-választmány ennek
márcz. 24-én kelt 277. sz. felter

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

Szöllősi Endre
1961 JUN 2

NÉPSZABADSÁG

1021

Eltemették Szöllősi Endrét

Mély részvéttel kísérték utolsó útjára csütörtökön a Farkasréti temetőben *Szöllősi Endre* szobrászművészt, az egykori szocialista művészcsoport egyik szervezőjét és alapító tagját. Megjelent az elhunyt ravatalánál a közvetlen hozzátartozókon kívül a művésztársadalom sok ismert képviselője, festők, szobrászok, Szöllősi Endre pályatársai, barátai.

Fenyő A. Endre festőművész mondott búcsúszavakat a koporsónál a Magyar Képzőművészek Szövetsége, a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége és a szocialista művészcsoport egykori alapító tagjai nevében. A sírnál a Művelődésügyi Minisztérium az I. kerületi Pártbizottság és a barátok részéről *dr. Ormos Tibor*, a képző- és iparművészeti lektorátus igazgatója vett búcsút az elhunyttól.

KÖNY

Nemcsak korok és műfajok szerint, de valóságszemlélet és hangvétel dolgában is örvendetesen széles skálát mutatnak a könyvheti újdonságok. A kritikus bizony alapos csávába kerül: miután hónapokon át panaszkodott, hogy kevés igazán jelentős, szép, érdekes könyv akad a kezébe, most szinte éjjelnappal falhatja az olvasnivalókat — és törheti a fejét, hogy miképpen arányítsa az ismertetést. De bárcsak sose lenne ennél kínosabb gondja!

Humorizálásban és viccelődésben a legfejlettebb országokkal is álljuk a versenyt (igaz, hogy néha a munka rovására). A könyvsátrak forgalma is arról tanúskodik, hogy

a derűs olvasmányok

hatalmas közönséget vonzanak — nem utolsósorban a magyar humor és szatíra két klasz-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szöllősi Endre

NÉPSZAVA
1967 JUN 2

Szöllősi Endre temetése

Mély részvéttel kísérték utolsó útjára csütörtökön a Farkasréti temetőben Szöllősi Endre szobrászművészt, az egykori szocialista művészek csoportjának egyik szervezőjét és alapító tagját. Megjelent az elhunyt ravatalánál a közvetlen hozzátartozókon kívül a művésztársadalom számos ismert képviselője, festők, szobrászok, Szöllősi Endre sok pályatársa, barátja.

minden lényeges dolgot első kézből tőle kapjanak meg — mondja Ender István szb-titkár. — Ő felelős azért is, hogy a

A SZ

Elég néhány jellemző

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

SZŐLLŐSI ENDRE

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1964 SZEPTEMBER 25-ÉN DÉLUTÁN 1/2 6 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND

OELMACHER ANNA

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ, A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA OSZTÁLYVEZETŐJE

ERNST MÚZEUM — VI, NAGYMEZŐ UTCA 8

8614 fnyv 1

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy

Szőllősi Endre

Munka Érdemrenddel kitüntetett szobrászművész

a Magyar Képzőművészek Szövetségének, a Magyar Népköztársaság Képzőművészeti Alapjának tagja, hosszú betegség után 57 éves korában elhunyt. Mint a Szocialista Művészcsoport tagja, fiatal korától küzdött a haladó művészetért. Halálával a munkásmozgalom és a szocialista művésztársadalom odaadó harcosát vesztette el.

Temetése 1967. június 1-én, csütörtökön délután fél 4 órakor lesz a **Farkasréti temetőben.**

EMLÉKÉT KEGYELETTEL ŐRIZZÜK!

Magyar Népköztársaság
Képzőművészeti Alapja

Magyar Képzőművészek
Szövetsége

FNYV 13.

Siöllösi Emere

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 MÁJ 30.

Dél-Magyarország

Szolnoki

— Szőllősi Endre Munka Érdemrenddel kitüntetett szobrászművész, a volt szocialista művészcsoport tagja, a munkásmozgalom régi harcosa 57 éves korában elhunyt.

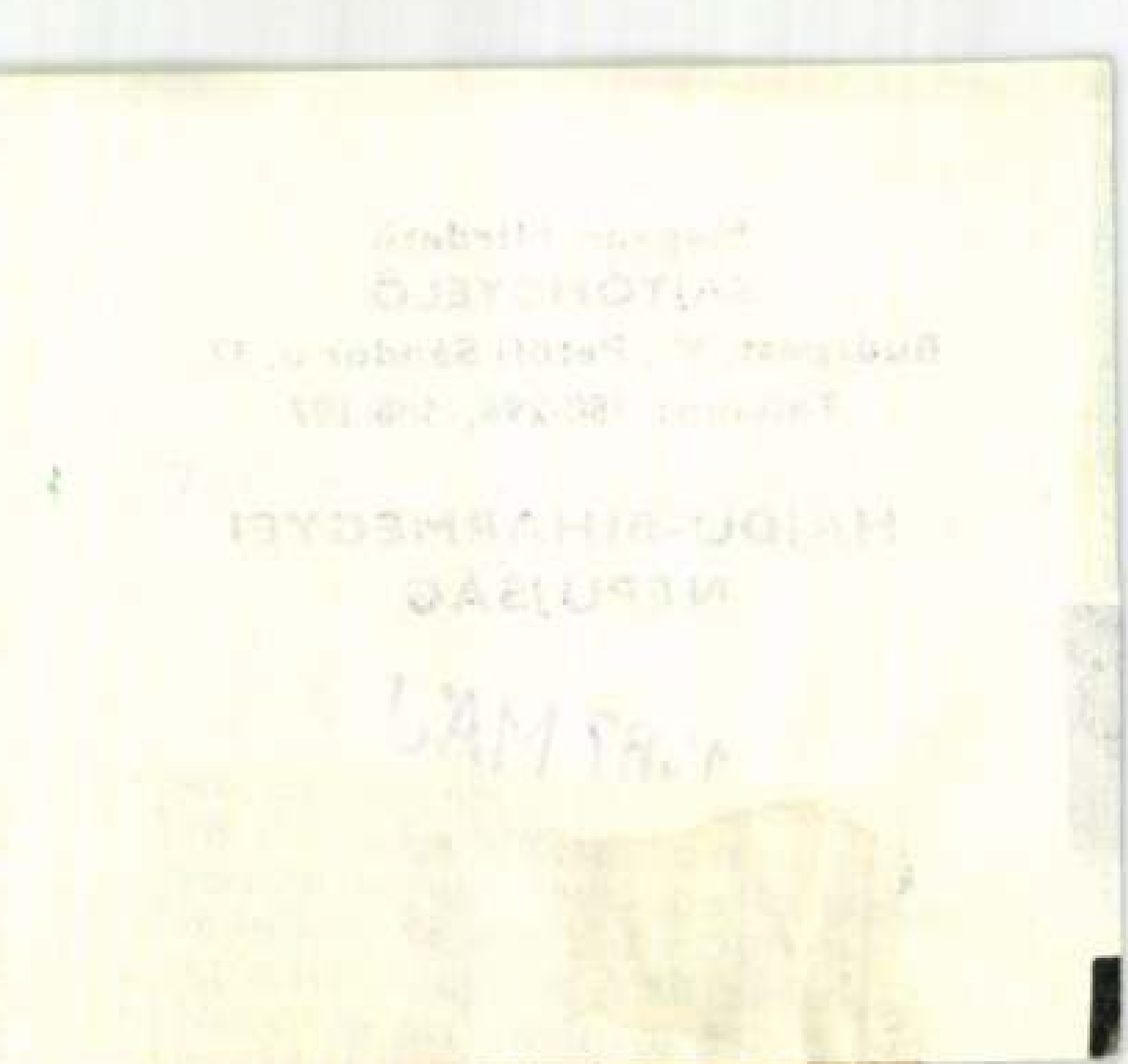

...ugasat Palhuber beenged-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szöllősi cikk

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1967 MÁJ 30.

— **Szöllősi Endre**, Munkaérdemrenddel kitüntetett szobrászművész, a volt szocialista művészcsoport tagja, a munkásmozgalom régi harcosa 57 éves korában elhunyt. (MTI)

Szöllősi Endre szobrán

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1964 DEC 12

VILLAMOSGÉP

1021

Kiállítás

A művelődési ház jó hagyományaihoz híven, újra helyet adott egy képzőművészeti kiállításnak. *Szöllősi Endre* szobrászművész kis szobraiban, rajzaiban gyönyörködhetnek a látogatók. *Szöllősi* már a felszabadulás előtt tagja lett a Szocialista Képzőművészek Csoportjának. Nemrég az Ernst Múzeumban mutatkozott be önálló kiállítással, ahol az érdeklődők, a művészet szerelmesei, a művész egész életművét átfogó tárlatot láthattak. A december nyolctól harmincadikáig nyitva tartó kiállítás anyagát az előbb említett nagy kollekcióból válogatták. Igy is tartalmas és érdekes a kiállítás, bepillantást nyújt a művész egész munkásságába. A látogatót pedig a vonalak, fények és árnyékok izgalmas játékainak emlékével gazdagítja.

[redacted]

A MŰSZAKI KÖNYVTÁ

előfordul —, de csak objektív nehézségekből kifolyólag.

— S mi a helyzet a határidőkkel?

— Teljesítjük az előírásokat.

— S a készletekkel?

— Teljesítjük az előírásokat.

— A műhelyben dolgozók óhajaival?

— Teljesítjük az óhajaikat.

— Vagyis minden úgy megy, mint a karikacsapás.

— Igen, töretlenül haladunk a boldog holnap felé.

— Van ezzel kapcsolatban valakinek különleges érdeme?

— Közös és töretlen egységben. Mindenki egyért, egy mindenkiért!

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Szöllősi Endre
HAJÓ DARU
1965 OKT 16.

1021

Új kiállítás a kultúrotthonban

A múlt héten kedves ismerősünk, *Szöllösi Endre* látogatott el a Váci úti hajógyárba. Ott nyitották meg legújabb kiállítását. A sokoldalú művész legszebb festményeit, szobrait és plakettjait mutatja be a hajógyáriaknak.

A művészt *Korda Imre*, a vállalat kultúrfelelőse, és *Tóth László*, a kultúrotthon igazgatója fogadta. A megnyitó közönségének üdvözlése után hamar kialakult Szöllösi Endre körül a baráti kör, s az érdeklődők késő délutánig itt maradtak.

Kérdésükre a kultúrotthon igazgatója a következőket mondta el:

— Két héten át fogadjuk művelődési otthonunkban *Szöllösi Endre* kiállítását. A kiállítás anyagával két ízben szerepelt az alkotó művész a nagy nyilvánosság előtt, az Ernst Múzeumban, és kedves állatfigurái, aktjai, plakettjei és grafikái a főváros több üzemének művelődési otthonát megjárták.

A kiállított szobrokból néhány *(Kétségbeesés, Obégatás, Nőalak, Nénike, Pirgi, Lia)* a felszabadulás *előtti* években készült, a művész jellemkereső szenvedélye mellett *a háborús élet* zaklatta küzdelmes emberének is emléket állít.

Felszabadulás utáni szobrai-ban gyakran ismétlődő téma a sok kedvességgel ábrázolt állatfigura, emberábrázolásából pedig az *Anya* szeretettel, bensőséggel formált szobrai.

Plakettjeiben örökítette meg a környező világból mindazt, amit szoborban még nem formált meg. A kiállított anyag java része felszabadulás előtti termés, a *Vízöntő* és a *Harcosok* a felszabadulás után készült.

Grafikában nagy könnyedséggel, és mindenre kiterjedő figyelemmel rögzíti élményeit, közülük némelyik témával szobor formájában is találkozunk.

Szobraihoz szívesen használ mindenféle anyagot, a terrakottától a bronzig. (Terrakotta: *nyers állapotban mintázott üreges agyag*, szobrok, melyeket szikkadás után kemencében égetnek cseréppé.)

Kiállított szobraiban lelhetnek olyat is, mely első látásra gondolkodóba ejt, de ennek ellenére *művészete alapvetően szobrászi*, érthető és az emberhez szóló.

Mikor a kiállító művészt arról kérdeztük, mit üzenne a

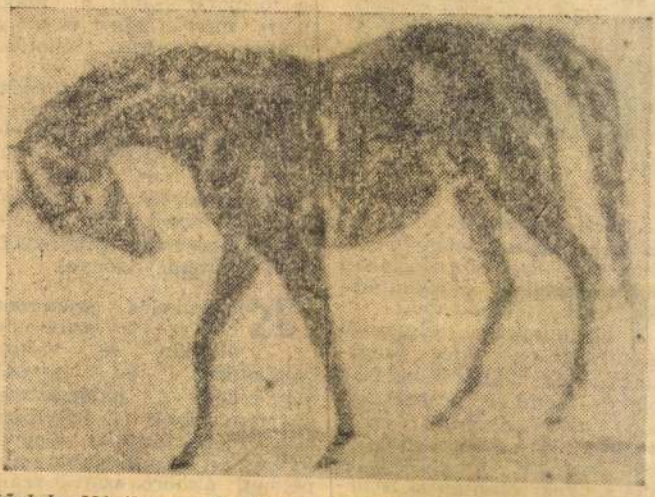

kiállítás látogatóinak, egy Picasso-mondásra emlékeztetett. Picasso egy ízben egy kritikus tanulmányát olvasva így szólt: *„Rendben van ebben minden, csak azt felejtette el, hogy én is ember vagyok."* Ezzel a gondolattal ajánljuk a látogatók szíves figyelmébe, a művésszel együtt kiállításunkat.

s kép

Hogyan le

művelet gépesítésével. E kísérletek részeredményei — főleg az öntéstechnológiában — a ráhagyások csökkentésében már jelentkeztek.

A megmunkáló célgép elkészítésével — főleg konstrukciós és költségkihatások miatt — eddigi próbálkozásaink *nem vezettek eredményre.* Ez utóbbi fejlesztési témánkat szakbizottsági vélemények alapján *el is vetettük,* mert gyártmányaink csavarszükségletének különbözősége és viszonylag kis darabszáma *nem áll arányban* a szükséges beruházási, fejlesztési költséggel, tehát gazdaságtalan.

A hajócsavar jelenlegi, hagyományos gyártása rendeltetésének, a regiszteri előírásoknak megfelelően acélból, bronzból öntéssel történik. De találunk próbálkozást *hegesztett* kivitelű, valamint *felcsavarozható szárnyú* csavarok gyártására is. Ezek alkalmazása azonban egyéb konstrukciós, technológiai és anyag vonatkozású — még részben megoldatlan — feladatokat ró az új út keresőire.

Újítóink, dolgozóink eddigi fő törekvésének kiindulási pontja egy olyan hajócsavar technológiai kialakítása volt, amely *minimális költségkihatásokkal* teszi lehetővé a minta formatartásával a maximális méretbűséget és a minimális ráhagyási lehetőséget.

Ez utóbbi nagy jelentőségű feladat. Az eddigi gyakorlat szerint, az öntéstechnológiából eredő ráhagyás mértéke 4—8 mm. Ennek az anyagfeleslegnek a lemunkálása *sok munkaórát* és nehéz, az egészségre ártalmas fizikai munkát igényel.

Konstrukciós szempontból — a szükséglet alapján — változó emelkedésű és egyenlő emelkedésű hajócsavarok gyártása folyik. (A helyhiány miatt nem térek ki az egyéb jellemzők különbségére, mint például: átmérő, szárny szám, stb.) A hajócsavar öntéshez való formázása készülhet *sablonozással,* vagy *osztólapos*

---

oldandó, sürgős f

esztések

Szöllősi Endre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 OKT 6
TÜKÖR

KIÁLLÍTÁS

1021

SZÖLLŐSY ENDRE MUNKÁI

Az Ernst Múzeum Nagymező utcai kiállító termei most Szöllősy Endre szobrainak, kisplasztikájának, dombormű-veinek, érméinek és rajzainak adtak szállást.

Képünk: Szöllősy Endre

Ormótlan, tömbszerű szobrok, expresszívvé alakított anatómia. Erő és dinamizmus sugárzik belőlük. Néhány darabból az egyiptomi és a perui kultúrák hatása érződik.

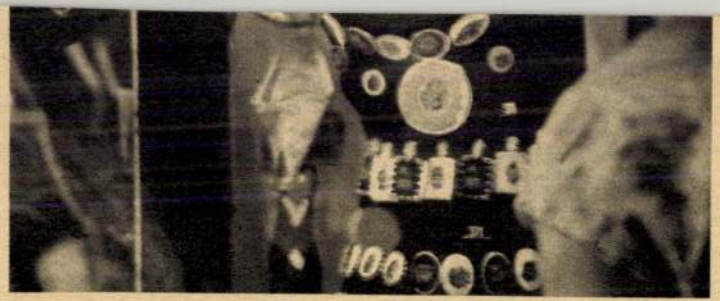

**e viaszhölgy,
aki parfüm
és puder-flakonok
garmadáját viseli
nagy türelemmel.
Lehet éppen
vitatkozni,
hogy szép ez,
vagy sem,
de tény, hogy
minden második nő
megáll előtte.**

zott egy is, más is. M
Magyarországról nem
házy, nem Pákay Ben
nem gróf Erdődy utazi
szárvárosba. Ha ma végigme-
gyünk (turisták, látogatók) a
Grabenen, nem viselünk re-

pott, a szürke, az ápolatlan
külvárost, az ócska fél-föld-
alatti — fél földfeletti villa-

Szőllősi Endre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

1964 OKT 16.

NEUE ZEITUNG

1021

Im Ernst-Museum in Budapest wurde vor kurzem eine Ausstellung des namhaften Bildhauers Endre Szőllősi eröffnet. Der Künstler — einer der Gründungsmitglieder der Gruppe „Sozialistische Bildende Künstler" stellte u. a. auch diese Terrakotta-Figur, das „Tanzende Paar", aus.

Unter wahr

Die in Polen weilende ungarische Partei- und Regierungsdelegation, unter Leitung des Ersten Sekretärs des Zentralkomitees der USAP, des Vorsitzenden des Ministerrates der Volksrepublik Ungarn, János *Kádár*, ist bemüht, die Beziehungen der beiden Staaten weiter zu vertiefen. Die Verhandlungspartner erörtern wichtige politische und wirtschaftliche Fragen. Die führenden Staatsmänner Ungarns wurden sowohl in der in einem Fahnenmeer prangenden polnischen Hauptstadt als auch in den festlich geschmückten Betrieben und Dörfern mit herzlicher, aufrichtiger Freundschaft begrüsst, geradeso wie bisher jeder Ungar, der Polen besuchte, willkommen geheissen wurde.

Worin ist die Ursache für diesen brüderlichen, freundschaftlichen Geist, der zwischen den beiden Ländern, den beiden Völkern herrscht, zu suchen? Auf diese Frage gibt in vieler Hinsicht *die Geschichte*, die Vergangenheit der beiden Staaten Antwort. Wir könnten weit zurückblicken und viele Jahrhunderte im gemeinsamen Buch der Geschichte zurückblättern und an unseren Augen [illegible] wir wol-

Szöllösi Endre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

4.

NÉPSZABADSÁG

1964 OKT 31.

Rövidesen négy új szoborral gazdagodik Vác. A MÁVAUT-végállomáson, most állítják fel Ohmann Bélának a közlekedést jelképező alkotását; a Rákóczi térre Szöllősi Endre Fóka, a hajóállomásra Marton László Fekvő nő, a Duna-parti sétányra pedig Mikus Sándor Korsós nő című szobra kerül. ★

1021

Szöllősi Endre
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
AU61

Az Ernst Múzeumban a közeljövőben megnyíló gyűjteményes kiállítására készül Szöllősi Endre szobrászművész

(Gyulavári Béla felvétele)

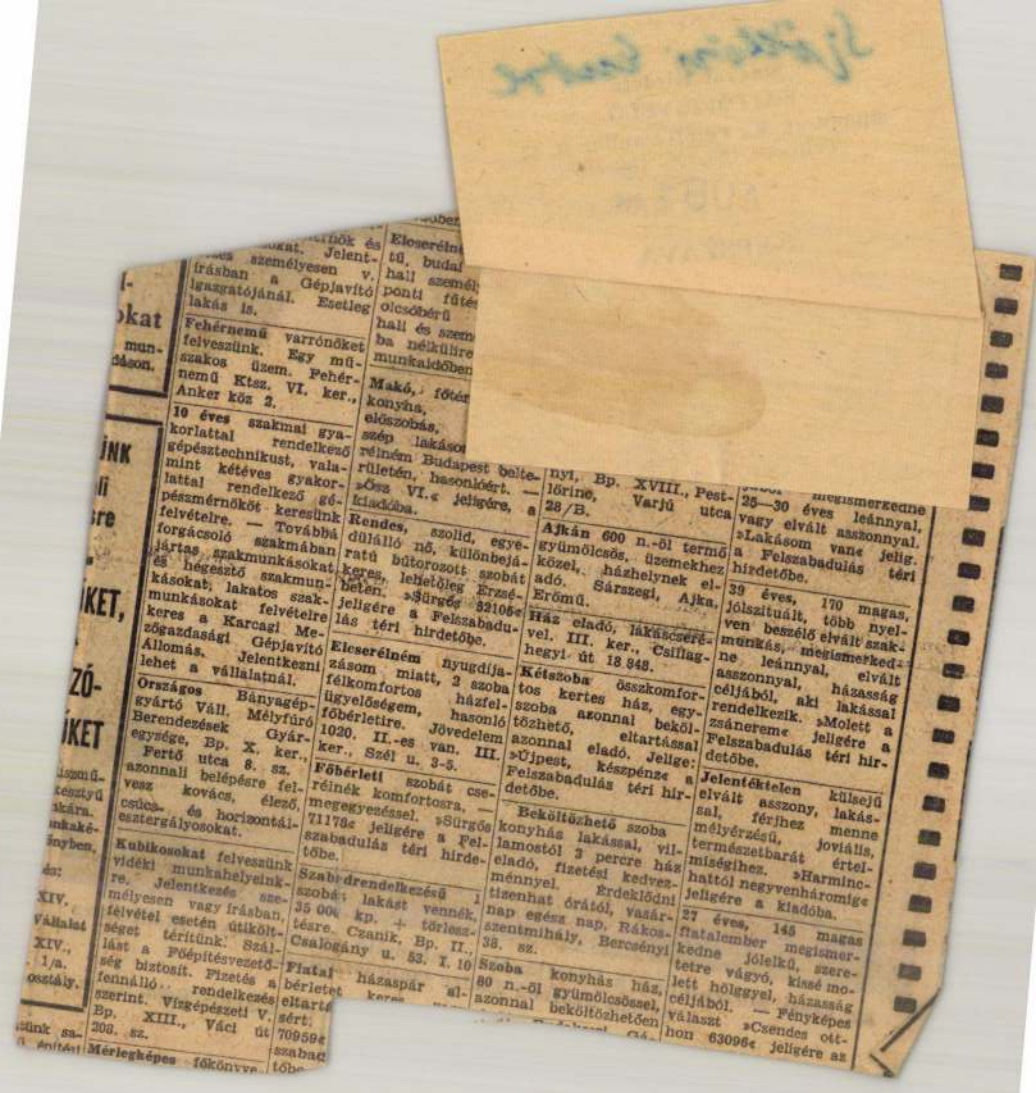

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

IKARUS
Szőllősi Endre

1965 SZEP - 8

1021

ÉRDEKES, EGYÉNI LÁTÁSMÓD

Kiállítás Szőllősi Endre munkáiból

A kiállítás anyagából legszembetűnőbb a két középre állított, fából faragott szobor. Letűnt korok művészetét tükrözik, a mayákra emlékeztetnek. Az oszlop alján görnyedő emberek, mozgó alakokat és nagy fejeket tartanak. Az emberek felett, szakállas, antik istenarc. Efelett torz kéz és lábfejek. Az egymás fölé faragott furcsa figurák a művész, Szőllősi Endre háborús élményeit sűrítik össze.

Ez a két oszlopsor érdekes szimbóluma a romokon újjákus, életvidám és kiegyensúlyozott az Anyaság, Anya gyermekével, Testvérek.

Természetes is ez, mert a művész nem fordul el gyűlölködve az embertől és az élettől — bár küzdelmes sorsa ellenére, hogy ismerésben fukaron részesítette, és annak harminc éve alkot, első gyűjteményes kiállítása csak 1948-ban volt és nyolc év múlva, 1964-ben — mert szereti azt és érzékenyen figyeli minden rezdülését és különböző formákban újra teremti.

A domborművei és plakettjei éppúgy figyelemre méltóak, mint a rajzai. A kiállítás egésze, bár a művész munkáinak csak egy részét mutatja be, azt a határozott érzést sugallja, még a művészethez kevésbé értőnek is, hogy Szőllősi Endre világa egyéni, érdekes és értékes.

Szőllősi Endre kiállítása szeptember 27-ig tekinthető meg a művelődési ház első emeleti csarnokában.

g. f.

Memento

éledő életnek. A művész ugyanis a közvetlen ötletet egy szétroncsolt asztal láttán kapta. Az asztal lapja már nem volt meg, de az égre meredő lábak szinte felkínálkoztak arra, hogy belőlük szobor váljék, emlékeztető a véres évekre.

A háborús és a háborút megelőző nyomasztó érzések

más művein keresztül is kifejeződnek. Egy-egy alakot eltorzít szinte groteszkké tesz. Ilyen a Kétségbeeső és az Óbégatás szobra. A szobrok alakja és belső feszültsége árasztja korának szorongó, kétségbeesetten tiltakozó érzéseit.

Ezeknek a műveknek és hangulatoknak derűs ellenpontjai az állatszobrok. Érezzük, hogy a művész kedvvel, mosolyogva formálta a pihenő, elnyújtózó állatokat: a macskót, a medvét bocsaival, a csókolódzó pingvineket, a pihenő őzgidát.

Az életöröm és a szeretet felső fokát

azonban a művész mégis az embereket ábrázoló művein keresztül fejezi ki. Harmóni-

gépkocsinál 0,70 forint
cm³-nél nagyobb hé
tartalmú gépkocsinál
rint. Ezen felül

**a vállalatok sem
más térítést, pl. j
költségekhez való
járulást nem fizetn**

BUDAPESTI ZENEI HETEK

SZEPTEMBER 20-TÓL OKTÓBER 30-IG

Az elmúlt hét esztendő alatt immár hagyományossá vált hazánkban az őszi Zenei Hetek. Az 1962. előtti Budapesti Zenei Heteket a nagy zeneszerzők halálának, vagy születésének évfordulói jegyében rendeztük. A későbbi években Bartók nevével fémjelezve a XX. század zenéje [illegible]

Gertler Endre szólaltatja meg a nagy komponista hegedűre és zenekarra írott kompozícióját. A Tátrai vonósnégyes három koncertet szentel Bartók műveinek. A kortársi zenén kívül számos klasszikus zenemű is felhangzik a Zenei Hetek műsorán.

A megnyitó hangversenyt *Ernest Ansermet*, a ma élő világhírű karnagyok nesztora vezényli. Nevéhez fűződik az 1961-es zenei hetek nyitóhangversenye is. A vendég dirigensek között találjuk *Doráti Antal* kiváló karmestert, aki a BBC zenekarának vezető karnagya, *Igor Markevitch*-et, aki Bartók Béla nyilatkozata szerint „egyike a modern muzsika legfrappánsabb figurájának". A világhírű karmester a záró koncerten, október 30-án, többek között Kodály *Psalmus Hungaricus* című művét vezényli, a Budapesti Kórus előadásában.

Világhírű előadóművészek: *Erica Morini*, bécsi születésű hegedűművésznő, *Amadeus Webersinke* (NDK) nemzeti díjjal kitüntetett lipcsei zongoraművész, *Mihail Voszkreszenszkij* szovjet zongoraművész, aki 1958-ban a bukaresti Enescu-versenyen második díjat nyert, *Nikita Magaloff*, a Svájcban élő, orosz származású zongoraművész is vendégei az idei Zenei Heteknek. Ebben az évben ünnepli a világ a nemrég elhunyt finn zeneszerzőnek, Jean Sibeliusnak 100. születésnapját. *Ennek a jubileumnak keretében látogat el először Magyarországra a Helsinki Városi Zenekar.* A zenekar vezető karnagya *Jorma Panula*, a sibeliusi fesztivál és a turkui fesztivál vendég karmestere. A Hessischer Rundfunk Zenekara *Dean Dixon* néger karmester és a Bratislavai Zenekar és Énekkar *Ludovit Rajter* vezényletével is szerepel az ünnepi sorozatban.

A Zenei Hetek jelentősége ez évben is túlnő a hivatásos művészek szereplésein. Ma már számos műkedvelő énekes és zenekar társadalmi mozgalma is övezi és ünnepli hazánk nagy zenei eseményét.

A Zenei Hetek idején kerül sor a 8. budapesti nemzetközi zenei versenyre, amelyen ezúttal fiatal fúvósművészek (klarinét, fagott, fuvola, fúvósötös) és énekesek vesznek részt. Huszonkét országból 250 fiatal művész verseng majd szeptember 11. és 29. között a Zeneakadémián — nemzetközi zsüri előtt —, az értékes díjakért.

Jávor Lászlóné

Szőllősi Endre.

Vácon, a Rákóczi téren állítják fel „Fóka" c. szobrát.

Emlékezve.

Népszava, 1964 okt. 31. 4. szp.

bb 9. ujabb szobrokat kap vác

vid gö-lm -cz

Szöllősi Endre

1964. október 30.

1021 rövidesen négy szoborral gazdagodik vác. a mávaut végállomáson most állitják fel ohmann bélának a közlekedést jelképező alkotását, a rákóczi téren szöllösi endre ,,fóka,, a hajóállomáson marton lászló ,,fekvő nő,, a duna-parti sétányon pedig mikus sándor ,,korsós nő,, cimü szobrát./mti/

-.-

az optika törvényei érvényesek rájuk, igy többek között fokuszál-
hatók sis. a lencserendszereket azonban nem üveglencsék, hanem
elektromágneses mezők alkotják.

szilágyi miklós egy ujtipusu ilyen rendszert vizsgált,
amelyet eddig még nem tanulmányoztak. kidolgozta ennek az elektro-
mágneses tértipusnak általános elméletét is. az alapkutatás ered-
ményei valószinüleg alkalmazhatók lesznek a tömegspektrométerekben,
részecskegyorsitókban, továbbá a lencserendszerek gyakori hibájá-
nak, az asztigmatizmusnak kiküszöbölésére.

a fiatal magyar kutató egyik legfontosabb tudományos ered-

Szöllősi Endre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ
(VESZPRÉM)

1966 AUG - 5.

Új szob[illegible]

A Pápai Városi Tanács ez évben sokat költött a parkok fenntartására és korszerűsítésére. A Várkert mellett a Köztársaság liget és a Felszabadulás úti liget felújítása befejeződött. A napokban további városszépítési intézkedés valósult meg. A Köztársaság liget bejáratánál lévő téren elhelyezték *Szöllősi Endre* neves szobrász *Támaszkodó férfi* című kompozícióját. A szobor máris megnyerte a város lakosságának tetszését. A következő években további képzőművészeti alkotásokat helyeznek el a város különböző pontjain.

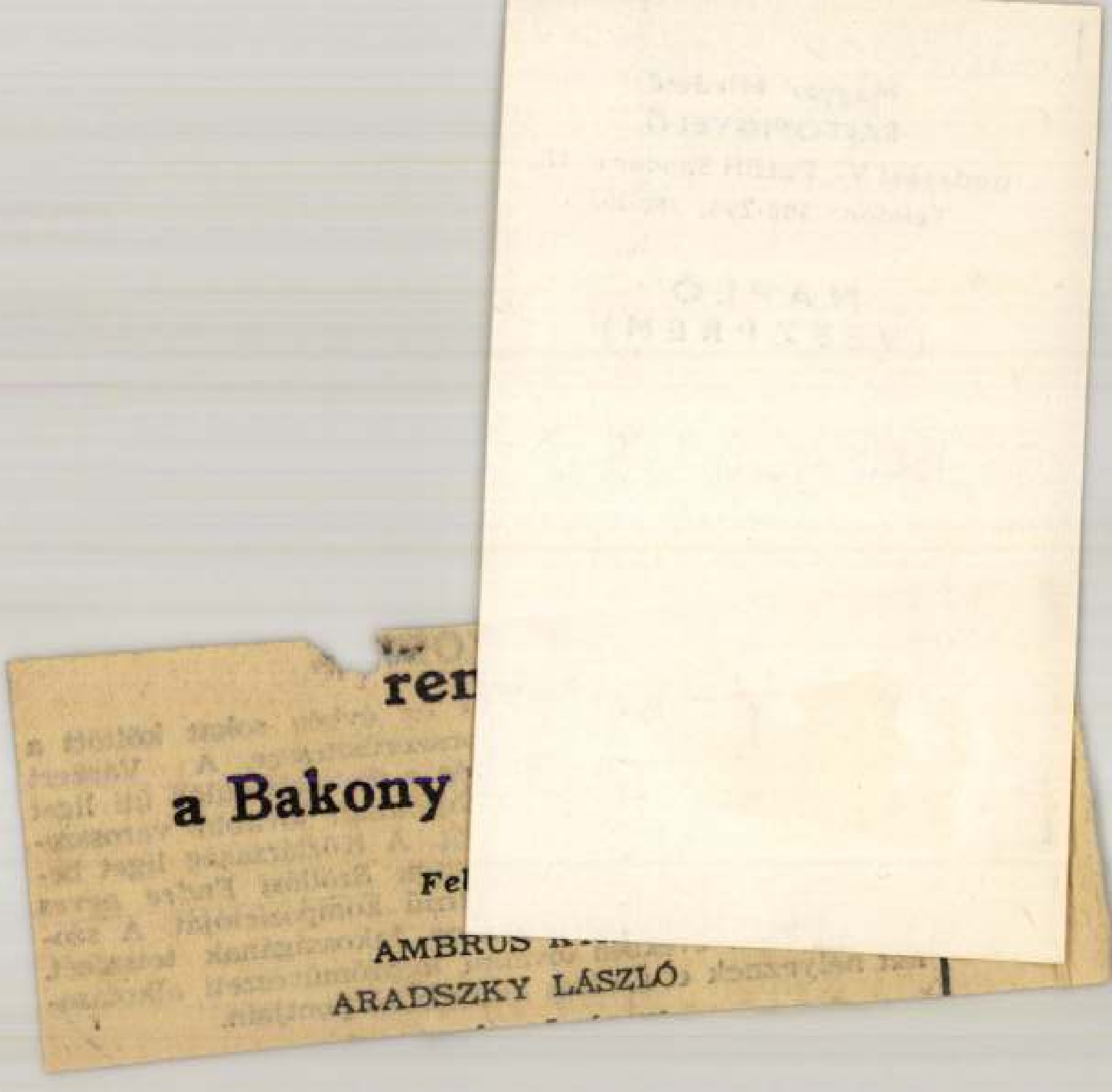

ren

a Bakony

Fel

AMBRUS K

ARADSZKY LÁSZLÓ

Szöllősi Endre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 DEC 19
NÉPSZABADSÁG

A művelődési házak programjából: Pataki István Művelődési Ház: A Nagy Balogh János képzőművészeti kör kiállítása. (Du. 3-tól este 10-ig.) — Villamossági Művelődési Ház: Szöllősi Endre szobrászművész kiállítása a művelődési ház előcsarnokában. — Dózsa Művelődési Ház: Székely Zoltán: Mátyás király juhásza című gyermekjáték. Közreműködnek a Pesti út 113. számú általános iskola színjátszói, du. 4 órai kezdettel. — Gutenberg Művelődési Otthon: Babette háborúba megy (francia film), este negyed hat és fél 8 órakor. — SZOT Művelődési Ház: Arc a tükör felé. A budapesti Ifjúsági Színpad előadása este 7 órai kezdettel — Csili (pesterzsébeti Vasas Művelődési Ház): Kerületi expedíciós úttörőkarnevál, du. 3 órai kezdettel. — Ikarus Művelődési Ház: Szalay Lenke író találkozik ifjú olvasóival a könyvtárban. Utána irodalmi lottó, nyereményekkel, du. 3-tól.

került nemileg előtérbe. Eddig elsősorban a szántóföldi növénytermesztés gépesítésére irányult a figyelem, pedig az alacsony színvonalon álló majori gépesítettség gyorsabb előrehaladást sürget.

Néhány jellemző adat a jelenlegi műszaki színvonalra: a nagy-

Szöllősi Endre.

Nők Lapja 1964 máj 2

SZÖLLŐSI ENDRE:

Schnitzler János portréja

nalomkövet forgatnak.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szöllősi Endre

ESTI HIRLAP

1983 APR 5

Tisztogatják a szobrokat

Felállítják az új alkotásokat

A Hősök terén lemossák és *új patinaréteggel* vonják be a millenniumi emlékmű bronzszobrait, megszépítik *Rákóczi, Kossuth* és *Petőfi* szobrát. A legérzékenyebb márványalkotásokról csak *április közepén távolítják el a téli védőburkolatot.*

Ebben az évben Budapesten 54 régi képzőművészeti alkotás sérüléseit gyógyítják meg. Az első tavaszi napokon már négy új képzőművészeti alkotást is elhelyeznek a kivitelező iparvállalatok: *Szöllősi Endre, Stöckert Károly, Szlávics László* és *Kovács Ferenc* alkotásait. Hamarosan újabb hét képzőművészeti alkotással gazdagodik az ország, új szobrot kap egyebek közt Szeged, Gyula és a kelebiai határállomás. *(MTI)*

egítséggel épül Bulgáriában a

Ma hajnalban közzé tett nyilatkozat szerint

feltételes tűzszüneti megállapodást kötött

az argentin kormány és a haditengerészet lázadó vezetősége. A tűzszüneti tárgyalások korábbi szakaszában a kormány — engedve a szélsőjobboldali tisztek vezette haditengerészet követelésé-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Szőllősi Endre
NŐK LAPJA
1964 OKT. 10.
1021

Anyaság (1963)

SZŐLLŐSI ENDRE KIÁLLÍTÁSA

Szőllősi Endre szobrászművész, a Szocialista Művészcsoport ismert tagja, a kommunista alkotók minden rendezvényén szerepelt alkotásaival. Szoros baráti szálak fűzték a csoport kiemelkedően legjobb szobrászához, *Goldmann Györgyhöz*, kinek művészete egészségesen befolyásolta egyéni stílusának alakulását. A felszabadulás után egy kisebb tárlatot rendezett, gyűjteményes jellegű kiállítása azonban ezideig nem volt.

Az *Ernst Múzeumban* most több évtizedes munkásságának válogatott anyagát sorakoztatta fel — kis részét annak a sok száz szobornak és több ezer rajznak, melyeket műteremben őriz. Plasztikái erőteljes formanyelvükkel válnak ki, kiváltképpen a tömbszerűen megformált kompozíciók, s az artisztikus domborművek. Szőllősi Endre alkotásai rokonszenves egyéniségre vallanak. Meleg szívvel örökíti meg az anyaságot, vonzódik a bensőséges állatábrázolásokhoz, melyekben a játékosság eredeti meglátásokkal párosul, s melyeknek egy részét érdemes volna sokszorosítva terjeszteni. Némely műve, mint például az időtlen súlyú macskaszobor, az egyiptomi plasztika stílusának egészséges hatását őrzi, más műveit a Kolumbus előtti Amerika őslakóinak totemjei ihlették.

Szobortermését méltón egészíti ki a grafikai anyag. Rajzai az élet minden jelensége iránt érdeklődő művész szenvedélyéről vallanak, megformálásukban meglep a dekorativitás iránti érzék, némely vastag konturú, a formák lényegét rögzítő vázlata pedig az önálló mű értékével bír. Mindamellett láttunk kevésbé érett rajzokat is, melyek a régi közmondást juttatják eszünkbe: a kevesebb itt több lett volna. Ez azonban nem érinti a kiállítás egészének összhatását, amely igen rokonszenves és eredeti kvalitásokkal rendelkező művész munkásságával ismerteti meg a közönséget. A teremsor bejáratánál levő *Napozó* nagyméretű szobra, melyet Pápán állítanak fel, arra vall, hogy Szőllősi Endre jó érzékkel működhet közre a monumentális műfajokban is.

Artner Tivadar

A PESTIEKET NÁDOR ILONA FÉNYKÉPEZTE

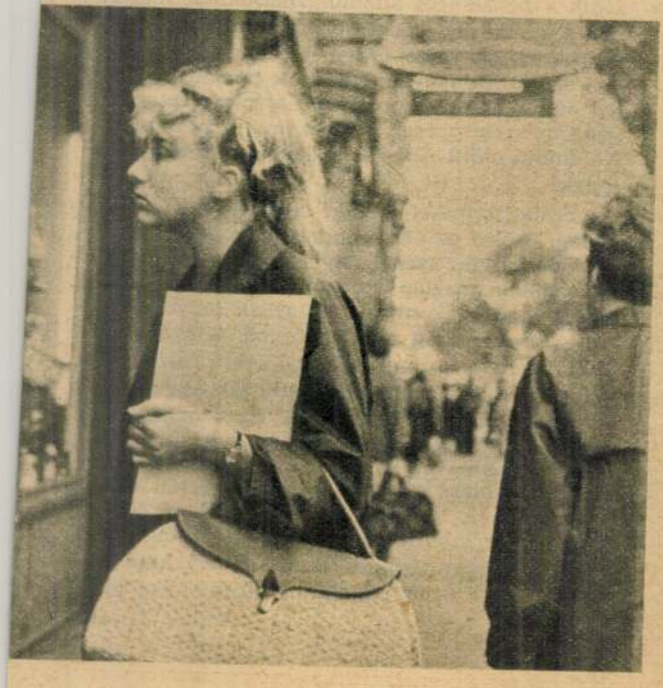

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1967 JUN 3

1021

SZŐLLŐSI ENDRE HALÁLA

Amikor két hónapja elmentem a műtermébe, interjút kérni, nem tudtam, hogy halálos beteg, nem búcsúzni mentem. Alaptulajdonsága volt a naivitás, nem gyanakodott betegségének természetére sem, és ez a nem megjátszott naivság művészetének is sajátsága volt.

Állatszobrásznak nevezték, csúfolták is; nem tiltakozott ellene. „Valóban, állatszobrász vagyok — mondta —, mert szeretem az állatokat. És emberszobrász vagyok, mert szeretem az embereket."

Nem panaszkodott a betegségére, nem panaszkodott mellőzése miatt sem. Pedig nem értették meg fanyar expresszivitását, tisztán áradó humanizmusát, egész munkásságának — végül is — társadalmi mondanivalóját. Nem értették meg őt, pedig egyéniség volt, szobrászata nem a XIX., hanem — szellemében — a XX. században gyökeredzett. Bokros Birman és Goldmann György barátja volt, tagja a szocialista művészcsoportnak.

Ez a korán meghalt művész igen gazdag anyagot hagyott hátra. Az oeuvre csaknem teljességében megvan műtermének a polcán. Főleg gipszben, terrakottában, de bármelyik bronzba önthető, nagyítható. Legújabb művét, nagy kútfiguráját már befejezte, de a szobor felállítását már nem érhette meg. Ez már a fővárosiak öröksége lesz. Ott fog állni a Belvárosban, a Vízművek udvarán.

Frank János

KÉPZŐMŰVÉSZET

SZABÓ GYÖRGY:

HETI MOZAIK

Most, éppen a végefelé kezd kibontakozni igazán az évad: a képzőművészet kedvelői talán soha nem találhattak maguknak ennyi látnivalót a fővárosban. Azt hiszem, most történt először, hogy évtizedek gyengébb programja után Budapest mind a mennyiségi, mind pedig a minőségi *arányosság* tekintetében európai metropolishoz méltó választékot kínál: nagy múzeumaink gazdag történeti anyaga mellé a XX. század élő mestereinek legjobbjait is felvonultatja s közben nemhogy csökkentené, de kifejezetten szaporítja a kisebb hatósugarú kiállítások számát. Így helyes: a hétköznapok serény, sokszínű és tanulság-felhalmozó munkája nélkül nincsenek ünnepek sem; a kritikának pedig feltétlenül meg kell osztania a figyelmét a fényes termek, meg a parányi, gyakran éppencsak ideiglenes galériák között — hiszen mindenütt fontos gondolatokra bukkanhat.

★

A Csók Galériában például *Drégely László* a szecesszió újraértelmezésével lepi meg látogatóit. Motívumainak „barokkos" búrjánzása mindenesetre olyan művészre útal, aki a nem-naturális színhasználat, s méginkább a vonal dekoratív-ábrázoló szerepének lehetőségeit kutatja. Még a munka kezdetén tart ugyan, de a síkszerű és — ebből következően — elvontabb megjelenítés felé haladva talán meg fogja takarítani azt a nagy vargabetűt, melyet a magyar festészet *átlaga* a két háború közötti időszak szellemi zürzavarában az érett impresszionizmustól a túlérett impresszionizmusig megtett. Nagyobb méretű képei, melyeken a szerkezetnek sokkal fontosabb szerepet kellene juttatnia, még erőtlenek, irodalmian dramatizáltak ugyan, feleslegesen látványoskodók (ilyen például a *Figyelő szemek* című); néhány szép alkotásából azonban *(Színésznő, Parasztlakodalom; Késes portré* stb.) már sejteni lehet, hogy néhol finoman a népművészet motívumaira útaló stilizáltsága — kellő következetességgel — a kor általánosabb tartalmainak kifejezésére is alkalmassá válhat.

★

Hasonlóképp biztató benyomásokat kelt *Kováts Albert* kiállítása a Fényes Adolf teremben. A festő — ha szabad így mondani — a „lírai irónia" oldaláról kerüli meg az érzelmesség nálunk még mindig elég gyakori veszedelmét; így aztán friss játékossága, szép hangulatokat közvetítő mesélő-ereje, költői átfogalmazó-készsége zavaró momentumok nélkül jut érvényre. A katalógus szerint a művész nem végzett főiskolát, „amit elért, kizárólag a maga erejéből érte el, a mesterének sem tekinthet másokat, mint akiknek műveit reprodukciókban vagy valóságban tanulmányozhatta". Ha mindehhez hozzávesszük, hogy képeinek jórésze az utóbbi két-három évben született *(Óriás ikon. A 86-os ház. Nagy tihanyi táj. A belső tó holdakkal. Hadiüzem. Übü apó,* stb.), nevét feltétlenül érdemes lesz megjegyeznünk: az *indulás* sikere érdekes pályát ígér.

★

Az ELTE Klubjában, *Koncz Csaba* fotokiállításának megnyitójára ugyan nem tudtam elmenni (bocsássa meg az olvasó: múlt vasárnap volt a verniszázs, mégpedig éjfélkor; én pedig olyankor már otthon vagyok), de műveit egy csendes délutánon mégis végignéztem. A fényképezés napjainkban türelmetlenül keresi új útjait; s Koncz Csaba e kutatók tehetségesei közül való. Egy-egy köznapi tárgyat (pontosabban elemet) felnagyítva, a feleslegesnek ítélt részeitől letisztítva mutat be úgy, hogy a néző felismerhesse még, de kedve szerint jel-értéket is tulajdoníthasson neki. Bizonyos alap-formákra redukált „fotografikák" — itt-ott Hartung-i ívek — keletkeznek így, melyeknek elsősorban szép vonalvezetésük és konstrukciójuk hatásos.

★

A választott művészeti ág iránti odaadás nyilvánul meg a MOM művelődési házban bemutatkozó *Nagy Ernő Sándor* festményein. Egységes tónusban csöndes vallomások a képei; hangulatuk *(Alföld, Beszélgetők)* további fejlődés lehetőségével biztat. Az ugyancsak most először kiállító *Sziráki Endre* művei viszont (az Építők Műszaki Klubjában) kevésbé kiérleltek, ám lobogásuk erősebb: heves, nyugtalan, már-már túlzó sietésre is hajlamos alkatra útalnak. Kár, hogy kellő kifejezési biztonság híján a nagy energiájú gondolatok megrekednek s az anyagban csak ritkán sikerül az értékeket megcsillantani.

★

Az Ernst Múzeumban *Berényi Ferenc* festőművész alkotásai — a sötét tónusú verizmus szülöttei — anakronisztikusan hatnak; *Nagy Sándor* szobrai pedig a szecesszió-nak azt a próbálkozását mutatják, mely a „mesterkélt mesterkéletlenségnek" ilyen erőszakolt alkalmazásával nem tudott eredményt elérni.

HÉT

FARAGÓ VILMOS:

KIRÁ

Megpróbálom elmondani, miről szól a könyvhét három új magyar regénye. *A végzet sógora*, Hegedüs Géza regénye, a Labdakidákról szól. A „végzethordozó" thébai családról. Hogyan vette el Labdakosz fia, Laiosz, a szépséges Iokasztét, hogyan ment később feleségül Iokaszté a saját fiához, Oidipuszhoz, hogyan pusztult el leányuk, Antigoné, és hogyan látta ezt a szörnyű családtörténetet a szemtanú, „a végzet sógora", Kreon. Kolozsvári Grandpierre Emil *Változatok hegedűre* című regénye egy fiatal, tehetséges hegedűművésznőről szól, akit tehetségtelen, amorális, csak kanerényekkel ékes álszínész férje öngyilkosságba kerget. A *Mózes egy, huszonkettő*, Szabó Magda regénye, az „öregek és vének" ellen lázadó mai fiatalokról szól. A nemzedékek minden korábbinál feloldhatatlanabbnak látszó mai ellentétéről. Hogyan menekül az ellentétek szorításából néhány fiatal, hogyan ravaszkodja ki magának „a szigetet", ahol

FŐNIX MADÁR

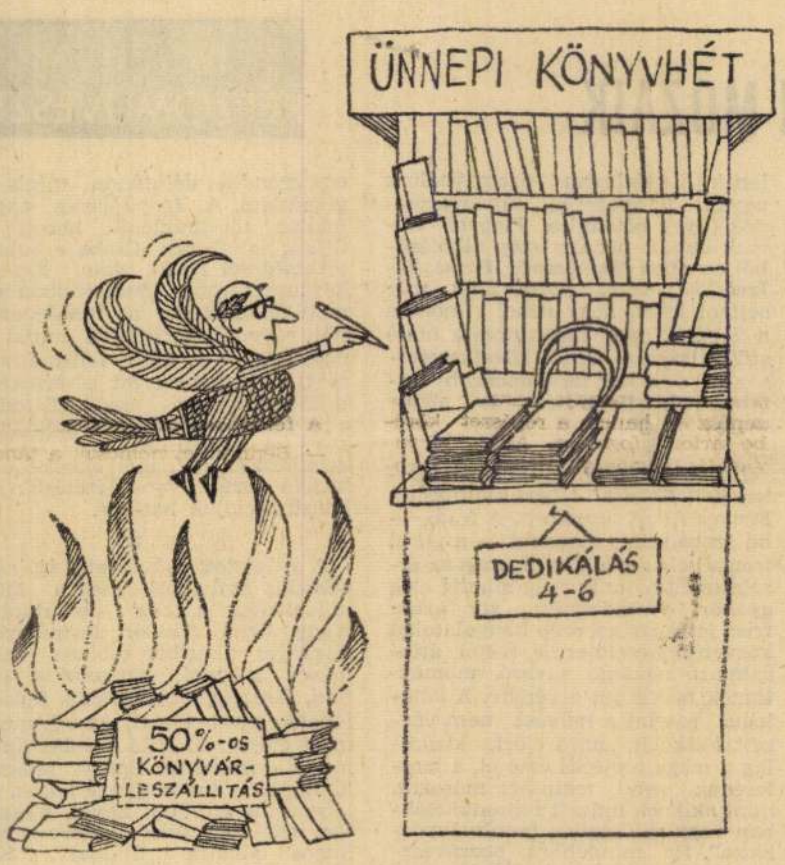

Kaján karikatúrája

argoszi [illegible] zosz haragja, hanem a thébaiak fegyelmezett védekezése mér csapást, az agg Teiréziász jóslatai szociológiai megállapítások, a titokzatos szfinx sem egyéb elvadult oroszlánnál. Hogy minél *ismeretterjesztőbb* e mű, annál kevésbé *regény*, az sajnos törvényszerű. (Bár azt a hibát, hogy az okfejtő magyarázatok oly gyakran válnak önismétlő túlmagyarázásokká, így is elkerülhette volna a szerző.)

Kolozsvári Grandpierre Emil regényében a tehetség zúzódik szét a tehetségtelenség ember alatti közönyén és irigy rosszindulatán; viszontlátjuk az *Eljegyzés mai módra*-novellák alaphelyzetének tragikus változatát (a novellák sok-sok oldalon, szóról szóra beépültek a regénybe); az az „új matriarchátus", amelyet a novellák jeleztek, itt szinte ad abszurdum-megvalósulásban szemlélhető: ragyogó nők valóságos falkaközössége tart el pénzzel, összkomforttal, szerelemmel egyetlen ordenáré férfit; a novellákban nevetni kellett, itt sírni kell rajtuk. Csak elhinni nem kell a magyarázatot: „Mind így vagyunk, akiknek a fiatalságát a bölcs vezér megette." Matriarchális nőstény ambícióik magyarázata — a regény *érzékien* szemléletes jelenetei szerint — *máshol* keresendő.

Tulajdonképpen a Szabó Magda-regény alaphelyzetei is ad abszurdum-helyzetek; a nemzedéki ellentét ilyen végletes-tiszta — és a szereplőkben ennyire tudatosult — példáit az élet nem, csak az irodalom képes produkálni; az a pedagógikus szenvedélyű irodalom, amely rádöbbenteni kívánja a felnőtteket: értsék meg végre a fiatalok tiszteletlen önállóságvágyát, tekintsék szuverén személyiségnek őket, fogadják el, amit a Biblia-parafrázis Izsákja mond Ábrahámnak: *„Csak magadat áldozhatod meg, atyám, ha a Jehovát engesztelni kívánod, mert én nem halok meg a te Istenedért. Én a magam Istenéért halok meg egyszer, és hagyj engem, amíg megyek, hogy megkeresném."* És azt, amit a mai Gál Ádám mond: *„... nem aka-*

nagasabb egekben fosz- fogjam meg azt, ami gyan ismerjem meg em ismert"?

sok, az elődök, az iro- ettapasztalat. Legfőbb ten voltak. Az egyik mcsak műveit és leve- , de példáját is a hű- , önmaga átadásában, zolgálatába fogott lán- nben. A másik segítő a

Talán, talán. Ha jó sors engedi.
Fogadni bizonyost én nem merek.
Bányász a költő: hányszor kergeti
Mély föld alatt vakon a vak eret!
Bízvást elindul, hévvel követi:
Az egyszer elvész, meddő szirt mered
Eléje: s ő áll e szirtnél merőbben,
Sáppadva színben, fogyva kedv- s erőben!

Remélem, a legnagyobb sugalmazó s a legjobb és leghívebb munkatárs nem fog cserben hagyni. Kell is a segítség. Mert úgy írtam ezt a könyvet, mint a verset. Mindig sejtettem, hogy a tudomány ihletője is a szenvedély, termékenyítője a kín

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Szöllősi Endre

PESTMEGYEI HIRLAP

1965 MÁR. 14

1021

Az otthon melege

A kiállítás megnyílt. Az ünnepélyes megnyitó közönsége nagy figyelemmel nézi *Szöllösi Endre* szobrászművész alkotásait. Ezalatt *a művész* az egyik sarokban meghúzódva — *rajzol*. Előtte *két brigádnapló*. Az egyik a *Kállai Éva szocialista brigádé*, amelyet *Antalicz Jánosné* brigádvezető nyújtott át az imént. A másik a *Szerszám szocialista brigád* naplója.

Mindkét szocialista brigád tagjai *közösen látogattak el* a kiállításra. S ha eljöttek, magukkal hozták a brigádnaplót is. Csupán autogrammot kívántak a művésztől — igy örökítendő meg a mai nap emlékét —, de *a kiváló művész rajzzal is dokumentálja a brigád megjelenését*. Sőt, *megállapodás* is születik a Szerszám-brigád vezetője, *Tircsi Lőrinc* és a szobrászművész között. A jövő hét folyamán *Szöllösi Endre felkeresi a brigádot — munkahelyén*. A látogatás *célja* nem csupán bensőségesebb ismeretség, *vázlatok készítése* is. S talán műalkotás is születik majd ebből a látogatásból.

A kiállítást, amely a hónap első napjaiban nyílt meg, a *Csepel Autógyár művelődési házának* vezetői rendezték a művelődési ház kiállítási termében.

Egy kiállítás a sok közül. Igen, a sok közül, mert népművelési *évadonként húsz-huszonnégy kiállítást* mutatnak be a művelődési ház vezetői a gyár dolgozóinak. Hogy csak néhányat említsünk az elmúlt hónapok nagy érdeklődéssel kísért kiállításai közül: *A Csepel Autógyár tizenöt éve, Madách Imre emlékkiállítás, Az NDK élete képekben, Japán gyermekrajz-kiállítás, Harc az alkoholizmus ellen*. Március huszadikán pedig a *gyári fotókör* jubileumi kiállításának megnyitójára kerül sor.

Egy programpont a sok közül. Mert a változatos anyagú kiállítások csupán egy programpontját adják a Csepel Autó művelődési háza gazdag és sokszínű kulturális életének.

A szeptemberben megnyílt *munkásakadémia öt tagozatának háromszázötven hallgatója van*. A nagy népszerűség oka: *a munkásakadémia és az üzem szoros, egymásra ható kapcsolata*. Ezt tükrözi többek között a *műszaki tagozat* tíz előadása: valamennyi a gépkocsigyártással kapcsolatos.

A *jogügyi tagozat* tíz előadása olyan, sokak által nem eléggé világos kérdésekre ad választ, mint például a gyermektartás, az ifjúságvédelem, az új munkatörvénykönyv, a házassági, vagyonjogi és öröklési jog kérdései, ingatlanátírás, lakásügyek. Ez utóbbi kérdésről éppen ezen a héten tartottak nagy sikerű előadást.

A *művészeti tagozat* résztvevői a zene-, a tánc-, a színház-, film- és iparművészet kérdéseivel ismerkednek és nyernek betekintést a gyakran vitatott művészeti alkotások műhelytitkaiba. Nem véletlen, hogy a kiállítások látogatói elsősorban a művészeti tagozat hallgatóiból verbuválódnak.

A *filmművészeti tagozat* tematikáját úgy állították össze, hogy a *filmművészet különböző műfajaival* — életrajzi, történelmi, bűnügyi, fantasztikus, revü-, dokumentumfilm — *ismerkedhetnek* meg a hallgatók. A héten került sor például a dokumentumfilm történetét ismertető és jelentőségét méltató előadásra, amelynek keretében a *Goa* című film került bemutatásra. Az előadások népszerűségét csak fokozza, hogy *minden alkalommal filmbemutatóval illusztrálják* azt a filmműfajt, amelyről éppen szó van.

A legnagyobb látogatottságnak a *történelmi tagozat* előadásai örvendenek. A munkásakadémia hallgatóinak mintegy hetven százaléka vesz részt ezeken az előadásokon. A siker titka: olyan mindenkit érdeklő programot állítottak össze, amely *a második világháború történetét dolgozza fel*, vagyis azt az időszakot, amelyet a résztvevők többsége személyesen is átélt. Az előadásokat itt is *filmbemutatókkal színesítik*. Legutóbb például, amikor *Magyarország felszabadulása* szerepelt az előadás tematikájaként, a *Budapesti tavasz* című nagy sikerű magyar filmet pergették le a hallgatók előtt.

Rendszeres programpont a művelődési ház tervében a *színházi előadások* rendezése. A műsorok többségét a *fővárosi színházak produkciói* adják. A márciusi színházi program például a következőképpen alakul: egy héttel ezelőtt az *Állami Déryné Színház* művészei mutatták be *Az igazi* című zenés vígjátékot. Jövő szombaton az *Állami Népi Együttes* vendégjátékára kerül sor. Műsorukon a *Muzsikáló tájak* című program szerepel, amellyel rövidesen amerikai turnéra indul az együttes. Ezt követően a budapesti *József Attila Színház* társulata ad műsort a művelődési házban. *Berkesi András: Villa Bécs mellett* című háromfelvonásos bűnügyi drámáját mutatják be.

Ha arra a kérdésre kellene választ adni: *miért járnak szívesen a Csepel Autógyár munkásai művelődési házukba*, nehéz lenne egyetlen szóval válaszolni. Talán az a felelet állna a legközelebb az igazsághoz, hogy *a művelődési házban mindenki megtalálja az őt érdeklő művelődési szórakozási lehetőséget*. Nemcsak a színházkedvelők, a munkásakadémia hallgatói, a kiállítások kedvelői, hanem azok is, akik ide járnak esti iskolába, akik táncolni szeretnek, akik részt kérnek valamelyik öntevékeny művészeti csoport vagy szakkör munkájában, vagy a fiatalok, akik számára hangversenysorozatot indítottak. Egyszóval: a Csepel Autógyár művelődési háza *barátságos otthont* kínál mindenkinek, aki hasznosan kívánja eltölteni a szabad idejét.

Prukner Pál

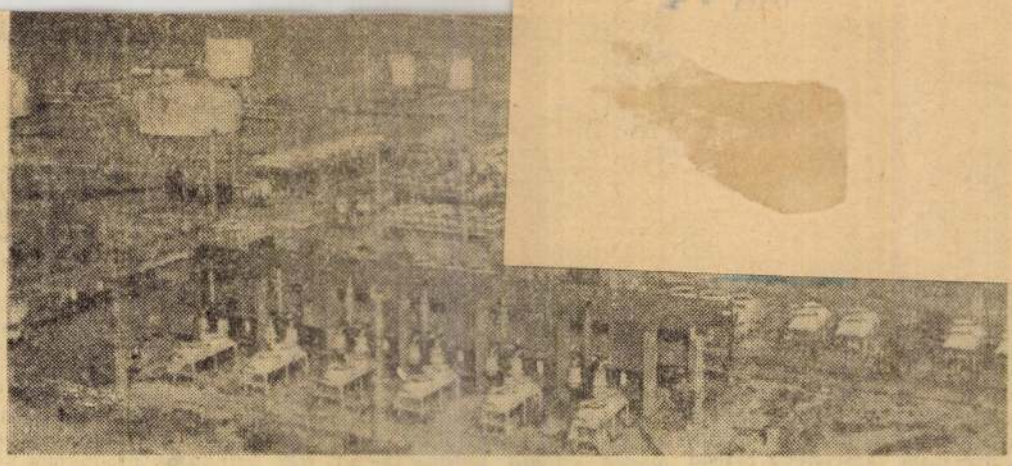

Gázmező — örökégő fáklyákkal

szükséglete.) Csak a másik egymilliót továbbítják a még viszonylag kevés fogyasztóhoz.

— *Milyen a Szahara?*

Szökőkút a homoktengerben

— A Szahara a legnagyobb élmény. Szinte félelmetes: kő, kő, kő. Kockák, táblák, törmelékek, ameddig ellátni. Utána homok... Egyszercsak barátságos, zöld oázis, kórót rágó juhokkal és legeltető beduinokkal.

— *Az oázis az egyetlen természetes menedék?*

— Már ahol természetes. Az olajmezőket nem éppen az oázisokban találták meg. A hőség, a szemet, szájat ellepő homok miatt pokoli lenne védtelenül élni.

— *Megoldás?*

— Mesterséges oázis! Kétezer méter mélységből hozzák fel a vizet. Bámulatra egykori török uralmának jelképe...

— *És ott is megjelent az előimádkozó?*

— Nem, olyan magasra nem kapaszkodik. Abban a kis kunyhók övezte településben is kényelmesebb megoldást választottak. Mikrofonon, hangszóróval hívja imára a mohamedánokat a „tranzisztoros müezzin".

— *Tehát hódít a híradástechnika?*

— Irakban sárkunyhók tetején láttam tv-antennát. A jellemző nagy kontraszt számomra mégis a bagdadi kép; hipermodern amerikai kocsik között, oszlophoz kötve egy kóró-üzemanyagos csacsi parkírozott.

— *Események?*

Míg a nap világít

— Öthetes utunk nagy részét végigkísérte a Ramadán, az

noló, méltóságteljes arabok. Látszólag érthetetlenül, egyiktől a másikig rohangáló arabok, szőnyegeket lobogtatva. Hol itt, hol ott kiabáltak egyet. Nyilván elégedetlenségüket fejezték ki — szőnyegvásár tanúi voltunk. A hallgatag nagyurak a kereskedők voltak.

— *Milyenek az arab nők?*

— Akiket látni — mármint a fátyolt nem viselőket — általában szépek. Keresztény családoknál szűnt meg először a fátyolviselet. Annál szigorúbb a konzervatív, pusztán élő családoknál. Asszonyt sehol nem látni, ha vendégségbe érkezik egy férfi... Ide tartozik egy nekünk furcsa

Oázis a forró sivatagban

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Szöllősi Endre
KAZÁN
1965 JAN 25.

1021

SZÖLLŐSI ENDRE SZOBRÁSZ MŰVÉSZ KIÁLLITÁSA

A KERÜLETBEN

Bölény, 1941.

Egy nagyszerű kezdeményezést követő eredményes kiállítássorozatnak lehetnek tanúi az Egressy Gábor Művelődési Otthon rendszeres látogatói. Ennek a sorozatnak egyik lépcsőfoka, a január 11-én megnyitott *Szöllősi Endre* szobrászművész kiállítása, ahol a nézők a művészpálya egy kis antológiájával ismerkedhet meg.

A kiállítás tetszetős elrendezése mellett, első benyomásként hat a látogatóra a művész alkotókedve, mely a természet és az állatok szeretete nyomán, az emberi cselekedetek reális és főleg emberi motívumainak kiemelésén alapszik. Ez mély humanitással és újszerű emberábrázolással párosul.

A szobrok, plakettek és vázlatok híven tükrözik azt a nehéz utat, melyet a művésznek meg kellett tennie az első papírra vetett kis rajzoktól, és a kenyérbélből formált alakoktól a Szocialista Művész Csoportig, melynek tagja volt *Szöllősi Endre*.

A szobrok témája emberek, emberi érzések, melyeket egyszerűségre törekvő, sima megnyugtató vonalakkal elevenít meg.

A szeretet, melyet az anya érez kisgyermeke iránt, amikor vaskos karjaival ügyetlenül, de mégis féltő gonddal öleli magához gyermekét *(Anyaság)* és érezni azt az elemi erőt, ami sugárzik megmintázott alakjairól *(Az ülő asszony)*.

Szöllősi olyan művész, aki közvetlen tapasztalatokból meríti élményét. Ezt bizonyítják vázlatai és a barátairól, ismerőseiről készített plakettjei *(Feleségem)*.

Talán az egész válogatás legkifejezőbb alakja, a *Kétségbeesés*. Ez a groteszkké fajuló alak görcsösen ég felé nyúló karjával kifejezi mindazt a hatalmas kétségbeesést, amit a harmincas évek emberének érezni kellett az elnyomás és a nyomor átélésekor. Itt az egész mozdulatot egy hatalmas görcs jellemzi, amihez nagyszerűen igazodik a művész formai ábrázolása, ez kifejezi azt a kiáltást, amely az égfelé tör saját igazáért. Ugyanakkor érezni azt az optimizmust, amelyet a művész belevitt szobrába.

Szívesen merített a népművészetből. Ennek elemei megtalálhatók az *Obégató*, a *Nőalak* és a *Nénike* alabástrom és zsírkő szobrain, ahol sajátos eredetiségével keveredik az ázsiai népművészet hatása. De erről vallanak a totemfára emlékeztető fafaragásai is.

A kiállítás kedves színfoltját adják az állatokat ábrázoló szobrocskák: medvék, tigrisek, fókák és pingvinek. Ezek voltaképpen emberi érzéseket: játékosságot, szeretetet sugároznak. A művész állatszobrainak egyes változatai megtalálhatók hazánk különböző városaiban (Vácott, a Széchenyi téren, a lábatlani bölcsődében, Miskolcon, a játszótereken, bölcsődékben.

Mint ahogyan a művész alkotása igen széles skálájú, úgy élvezőinek tábora is az. Ezt bizonyítja a — 30-ig nyitva tartó — kiállítás látogatóinak összetétele is; legkisebbektől a nyugdíjasokig.

Oszlányi Zsolt

kedési terv

hosszúlejáratú versenyfelajánlásokat szerveznek összehangolva az előkészítő és gyártó részlegek munkáját.

A szakszervezeti és KISZ-bizottság 30 brigádot szervez, mely a szocialista címért versenyhez.

A KISZ-szervezet az export figyelő brigád létrehozásával a vállalat export kötelezettségének teljesítését akarja segíteni. Létrehoznak az FMKT tagjaiból egy olyan munkabrigádot, mely az 1965. évi rendelés állomány figyelembevételével felülvizsgálja az elhalt munkaszámokat és a lehetőségekhez mérten javaslatot tesz a félkész alkatrészek mielőbbi felhasználására. Rövidesen megalakul a fiatalok újító csoportja, mely fő feladatául az újítási feladattervben szereplő fejlesztési témák megoldását segíti.

A szakszervezeti bizottság és a KISZ-szervezet több módszert dolgozott ki, mellyel a minőség javítását segítik.

Javasolják a forgácsoló műhelyben egyes dolgozók önmeózási rendszerének bevezetését. Túl ezen, több szervezett és önkéntes verseny forma célozza a jobb minőségű és termelékenyebb munkamódokat.

A komplex intézkedési terv célkitűzései jók s elsősorban talán azért, mert az intézkedések annak a felismerésnek a nyomán születtek, hogy meg kell teremtenünk azt a gyártás előkészítési feltételt, mely biztosítéka egy ütemesebb és termelékenyebb termelésnek. Ennek végrehajtásához kéri a vállalatvezetőség és a gyár politikai szerveinek vezetői, a dolgozók megértő és segítő támogatását.

Nagyszerű kezdeményezés

Az SH telepek gyártásához az ütemezés szerint hetenként mintegy 4000 darab csőre van szüksége a kazánműhelynek. Ez olyan hallatlan nagy mennyiség, hogy a szerelőrészleg folyamatos és zavartalan ellátását szinte lehetetlen lett volna biztosítani, ha a kazánműhelyiek öntevékenységükkel nem segítenek magukon.

A napokban két darab nylon tárcsás darabolót állítottak fel a kazán I. műhelyben. Az egyik, melyet a külszereléstől vettek át a II. ciklusban míg a másik a Zsólyomi Mihály csoportjában üzemel. A két daraboló ontja a csöveket és így megoldódott a csődarabolás. gondja, s mindez az erőművi gyáregység öntevékenységét

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Szőllősi Endre
KÁREL
1963 JAN 21.
1021

Szőllősi Endre alkotásai a kerületben

Egy nagyszerű kezdeményezést követő eredményes kiállítássorozatnak lehetnek tanúi az Egressy Gábor Művelődési Otthon rendszeres látogatói. Ennek a sorozatnak egyik lépcsőfoka a január 11-én megnyitott Szőllősi Endre szobrászművész kiállítása, ahol a néző a művész pályája egy kis antológiájával ismerkedhet meg.

A kiállítás tetszetős elrendezése mellett első benyomásként hat a látogatóra a művész alkotó kedve, mely a természet és az állatok szeretete nyomán az emberi cselekedetek reális és főleg emberi motívumainak kiemelésén alapszik. Ez mély humanitással és újszerű emberábrázolással párosul.

Anyaság, 1963, gipsz

A szobrok, plakettek és vázlatok híven tükrözik azt a nehéz utat, amelyet a művésznek meg kellett tennie az első papírra vetett kis rajzoktól és a kenyérbélből formált alakoktól a Szocialista Művész Csoportig, melynek tagja volt Szőllősi Endre.

A szobrok témája emberek, emberi érzések, melyeket egyszerűségre törekvő, sima megnyugtató vonalakkal elevenít meg.

A szeretet, amelyet az anya érez kisgyermeke iránt, amikor vaskos karjaival ügyetlenül, de mégis féltő gonddal öleli magához gyermekét (Anyaság), és érezni azt az elemi erőt, ami sugárzik megmintázott alakjairól (Az ülő asszony).

Szőllősi olyan művész, aki közvetlen tapasztalatokból meríti élményét. Ezt bizonyítják vázlatai és a barátairól, ismerőseiről készített plakettjei (Feleségem).

Talán az egész válogatás legkifejezőbb alakja a Kétségbeesés. Ez a groteszkké fajuló alak görcsösen ég felé nyúló karjával kifejezi mindazt a hatalmas kétségbeesést, amit a harmincas évek emberének érezni kellett az elnyomás és a nyomor átélésekor. Itt az egész mozdulatot egy hatalmas görcs jellemzi, amihez nagyszerűen igazodik a művész formai ábrázolása, ez kifejezi azt a kiáltást, amely az ég felé tör saját igazáért. Ugyanakkor érezni azt az optimizmust, amelyet a művész belevitt a szobrába.

Szívesen merített a népművészetből. Ennek elemei megtalálhatók az Óbégató, a Nőalak és a Nénike alabástrom és zsírkő szobrain, ahol sajátos eredetiségével keveredik az ázsiai népművészet hatása. De erről vallanak a totemfára emlékeztető fafaragásai is.

A kiállítás kedves színfoltját adják az állatokat ábrázoló szobrocskák: medvék, tigrisek, fókák és pingvinek. Ezek voltaképpen emberi érzéseket, játékosságot, szeretetet sugároznak. A művész állatszobrainak egyes változatai megtalálhatók hazánk különböző városaiban (Vácott a Széchenyi téren, a lábatlani bölcsődében, Miskolcon) a játszótereken, a bölcsődékben.

Mint ahogy a művész alkotása igen széles skálájú, úgy élvezőinek tábora is az. Ezt bizonyítja a január 30-ig nyitva tartó kiállítás látogatóinak összetétele is; legkisebbtől a nyugdíjasokig. **Oszlányi Zsolt**

...ületes
...itkár

...i tanács titkára, Kisházi Ödön, ...rvezet elnöke. Képünkön Kiss ...k igazgatója kíséretében a kötél Erzsébet híd kötelei készültek.

...rol.

Ebben nemcsak a művezetők jogköréről, feladatairól esik szó, hanem a termelés közvetlen irányítóinak megbecsülését, a művezető jogait írott törvénybe iktatja. Ez a rendelet nagyobb hatáskört és jogokat, de nagyobb felelősséget is jelent a művezetők számára.

Lapunk elmúlt heti számában ismertettük a Munka Törvénykönyve módosítását, amivel a művezetők eddiginél hatásosabb fegyvert kapnak a munkafegyelem megszilárdításához, tekintélyük növeléséhez. Köztudomású, hogy a fegyelem megszilárdítása érdekében nálunk is bőven akad tennivaló. Az olyan embert, aki semmibe veszi az állam törvényeit és felrúgja a kollektíva legalapvetőbb szabályait, és a becsületes munka helyett lógással, igazolatlan hiányzásokkal, hanyag munkával rontja a közszellemet, a művezető javasolhatja elbocsátásra, és nem kell attól félnie, hogy az illető hazug érvelésekkel a különböző szerveknél fellép ellene. A művezetőkről szóló kormányrendelet 3. §-nak „c" pontja nemcsak azt mondja ki, hogy *a művezető kötelessége biztosítani a termelési egységekben a munkafegyelmet, hanem azt is, hogy ja-*

...den jó kezdeményezést, ...végezni munkáját, hogy ...dolgozók öntevékenysége ...szélesebb körben bonta...zék ki. Gondoskodni a do...zók szakmai tudásának n...léséről, tanulásáról, át... szakmai tapasztalatait. ...adata minden eszközzel ...mogatni az újítási mozgalr... és joga — sőt kötelessége ... az újítások elbírálása és m... valósítása a vállalat illetékes vezetőinél eljárnia.

Természetesen az ő hatáskörébe tartozik a balesetelhárítással, az egészségvédelemmel kapcsolatos minden intézkedés betartása,

az oktatásról való gondoskodás is. Köteles a munkából kizárni azt a dolgozót, akinél a balesetmentes munka feltételei hiányoznak, italos ...ára, hogy a szakmai tudását bővítse, szervezett tapasztalatcsere látogatáson, tanulmányi utakon vegyen részt".

A rendelet végül felhívja a figyelmet arra, hogy végrehajtását mindenütt a szakmai sajátosságoknak megfelelően kell szabályozni, figyelembe véve a rendelet alapelveit. Ez azt jelenti, hogy a művezetők jogait és kötelességeit nálunk a kialakult jó tapasztalatok alapján kell előírni.

Új brigád a „zománchuzalban"

A napokban új munkabrigád alakult Gagarin néven a Zománchuzal gyáregységben. A brigádba a zománchuzal gondnokságához tartozó öltöző-takarítónők tömörültek a munka jobb összehangolása és eredményesebb elvégzése érdekében. Elsőrendű feladatuknak tekintik a területükön levő helyiségek kifogástalan rendjét, tisztaságát, a minőségi munkát, az anyagtakarékosságot. A munkabrigád vezetésével Zsoldos Dezsőnét bízták meg.

Szőllősi Endre
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1965 -1
VALÓSÁG

1021

Szőllősi Endre rajza

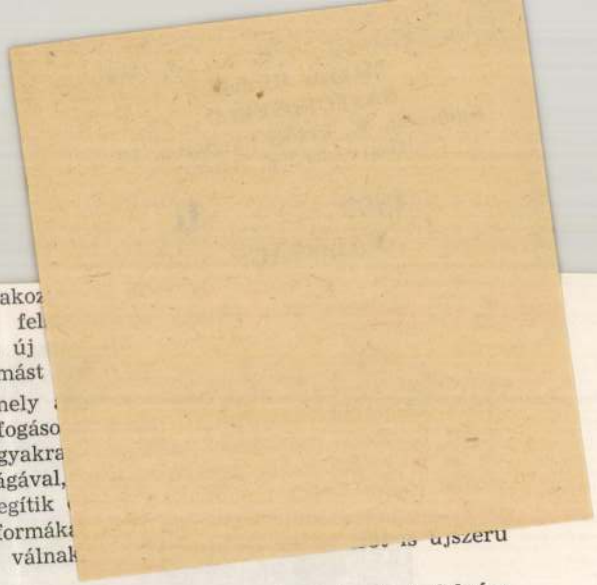

mely átlépi a megszokottság sorompóit, fel
alól, elhagyja az irodalmi hagyományt s új
„a benne levő eredeti erő által egészen mást

A tehetség újsága az irodalom bármely
az eddigi tárgy- és témakészletet, új felfogáso
csak fejlesztve a régiek szerint, hanem gyakra
az irodalom, mind a közönség maradiságával,
rájuk kényszeríti a maga vívmá vait. Segítik
ményei, melyek megváltoztatják a régi formák
új elemei az íróban is új élményekké válnak
alkotásokra ingerli.

is újszerű

Nagyon fontos az a fejlesztő hatás is, melyet az idegen irodalmak befolyása idéz elő. De bármily erjesztő hatású legyen is valamely külföldi író vagy áramlat, mégis nyilvánvaló, hogy minden alkotó a saját törvénye szerint alakul ilyenné vagy olyanná, s alkot olyat, amilyet. S egy kissé tovább haladva e felismerés útján, józan belátással azt is megállapíthatjuk, hogy éppen azok a területek, amelyeket egy-egy kimagasló nagy író fejlődése kiaknázott, maradnak egy időre terméketlenek. Petőfi után sokkal nehezebb és céltalanabb népies lírát pengetni, mint előtte volt. Arany János után balladát írni — reménytelen vállalkozás, annyira lesújtó az összehasonlítás. Éppen ezért minden szellemi élet alapvető törvénye a *váltógazdálkodás:* elsősorban *újat* kell alkotni, s csak ez után következő második, bár még fontosabb feltétel, hogy *értékeset*. Amit más már megoldott, azt nem lehet újra megoldani, azon nem érdemes változtatgatni, hiszen eleve nyilvánvaló, hogy értéke csak az új megfigyelésnek *lehet*, s a világirodalomban is csak akkor jelenthet egy író és mű igazi értéket, ha saját egyéniségét adja, s ha külön szólamot képvisel.

Szöllősi Endre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1021

1964. szeptember 26. szombat

Új kiállítás az Ernst Múzeumban és a Fényes Adolf Teremben

Szöllősi Endre: Anya gyermekkel.

Az Ernst Múzeum termeiben sok érdeklődő és művészeti életünk sok ismert képviselőjének jelenlétében pénteken este ünnepélyesen megnyitották *Szöllősi Endre* szobrászművész kiállítását. A gazdag életművét bemutató mester — az egykori Szocialista Képzőművészek Csoportja egyik alapító tagja — munkásságát a megnyitón *Oelmacher Anna* művészettörténész méltatta.

Az érdekes kiállításon mintegy 60 szobor — közöttük sok portré — alkotja az anyag gerincét; ezenkívül több mint 40 színes és fekete-fehér grafika, kisméretű domborművek, és mintegy 30 vázlatrajz nyújt betekintést a mester életművébe.

A Rákóczi úti Fényes Adolf Teremben *V. Bazsonyi Arany* festőművész kiállítását *Szíj Dezső* művészeti író nyitotta meg. A fiatal festőnő önálló kiállítással ez alkalommal mutatkozik be először.

A pult két oldalán

Helytelen kettősség alakult ki néhány, bútort árusító áruházunkban, s ez bosszantja a vásárlóközönséget. Hely hiányában távolabb van a raktár, és más a raktár nyitva tartási ideje, mint az áruházé. A vásárlók hiába keresik fel munkaidő után az este hét óráig nyitva tartó áruházat, s hiába választják ki a szükséges bútordarabokat, elvinni csak másnap lehet — mert a raktár zárva van. Egy-egy kis asztalért, székért kétszer is el kell menni, mert a raktárak általában csak délután öt óráig tartanak nyitva. *Miért nem lehet összehangolni a nyitva tartási időket?*

✱

A nyár közepén — a vásárlók panaszai alapján — kifogásoltuk, hogy néhány forgalmas helyről elvitették az utcai árusítópavilonokat. A megbíráltak figyelembe vették a vásárlók igényeit, s megváltoztatták eddigi helytelen intézkedésüket. A napokban a József körúton, a Nemzeti Szállónál, s még jó néhány helyen ismét megkezdték az ízléses, színes pavilonokban a gyümölcsárusítást.

✱

Bár bezárult a mezőgazdasági kiállítás, a látogatók tízezrei még mindig elismeréssel szólnak a kiállítás jól megszervezett kereskedelméről. Különösen a korszerű hűtőpultokkal és vitrinekkel felszerelt zöldség- és gyümölcsárusító üzlet nyerte meg a közönség tetszését. Itt a gyümölcsöt tálcákon, celofán tasakokban, előre csomagolva árusították. Az ízléses, mutatós csomagokból gyakran még azok is vettek, akiknek előzőleg szándékukban sem volt. A vásárlóközönség igényelné az ilyen kulturált formát; jó lenne, ha minél több előre csomagolt áru kerülne az üzletekbe.

✱

Bár a televízió nem „egyenesből" közli majd a tokiói olimpia eseményeit, máris megnőtt a lakosság tv-vásárlási kedve. Ezt elősegítette a közelmúltban bevezetett OTP fizetési kedvezmény is. A kedvezményes fizetési feltételek életbelépése óta csupán a KERAVILL budapesti boltjaiból több mint ötezer készüléket vásároltak meg. A kereskedőknek most csak egy kérdésük van: *nem lehetne egész évben — olimpia?*

✱

Legutóbb az egyik Pozsonyi úti eszpresszó pénztárosnője panaszkodott, hogy a vendégek hibájából pénzbüntetést kapott. A főnöke csak azt látta, hogy a pultnál egy erősen ittas ember fogyasztja a konyakos feketét, s ezért őt tették felelőssé. Pedig nem tudta, hogy kinek viszik a blokkot, mert azt „szívességből" egy másik vendég vásárolta meg. Bár gyakori, hogy részeg embereket felelőtlenül kiszolgálnak az éttermekben és az italboltokban, az sem ritkaság, hogy a tiltó rendeletet maguk a fogyasztók játsszák ki. Az alkoholizmus elleni harcban, a rendelkezések megtartásában sokat segíthetnek azok a fegyelmezett fogyasztók is, akik belátják, hogy az ilyen „szívességekkel" nem tesznek jót, csak ártanak.

✱

A vásárlóközönség az ipari termelés és a kereskedelmi rendelés hiányosságai miatt már kezdi megszokni, hogy egyes árucikkek mindig akkor hiányoznak, amikor a legjobban kellenének. Így voltunk például a nyáron az autoszifonnal. Azt mondták, azért nincs, mert meleg van, és mindenki ezt akar vásárolni. Most már hűvösebb idő köszöntött ránk, még sincs autoszifon az üzletekben. Egy-két esztendeje a szénsavpatron hiányára hivatkoztak. Most vajon milyen kifogást talál az ipar és a kereskedelem?

K. I.

Hajdúsági tsz-fiatal nyerte a mezőgazdasági kiállítás

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szöllősi Endre

ESTI HIRLAP

1964 SZEP 26.

1021

Szöllősi Endre kiállítása

Az egykori Szocialista Képzőművészek Csoportja egyik alapító tagja Szöllősi Endre szobrászművész, akinek tegnap este az Ernst Múzeum termeiben nyitották meg a kiállítását. A megjelent közönség előtt Oelmacher Anna művészettörténész méltatta a gazdag életművet bemutató mester munkásságát. A kiállításon mintegy hatvan szobor, több mint negyven grafika, kisméretű domborművek és vázlatrajzok mutatják be a közönségnek Szöllősi Endre munkásságát.

évfordulójának ünnepségeire. A delegáció tagjai: *dr. Molnár Erik*, a Magyar—Kínai Baráti Társaság elnöke, és *Halász József*, hazánk pekingi nagykövete, aki a Kínai Népköztársaság fővárosában csatlakozik a küldöttséghez.

240 hajóba

Csehszlovák résztvevők

Szőllősi Endre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG
1964 OKT 2.

NÉPSZABADSÁG

1021

Jegyzetek KIÁLLÍTÁSO

Az *Ernst Múzeum* lépcsőfeljárója előtt ezekben a napokban hatalmas, szelídítettnek látszó fóka szobra fogadja a látogatót. Szeretetteljesen alakított, lendületes, tiszta formái s barátságossága szinte lényegükben előre jelzik az élményeket, amelyek

Szőllősi Endre

szobrászművész most megnyílt kiállításán várják a nézőket. És ez némileg meglepetés is azok számára, akik régóta ismerik a munkásságát ennek a szerény és szorgalmas művésznek, aki 30 évvel ezelőtt a Szocialista Képzőművészek Csoportja egyik alapító tagjaként, annak idején, az elnyomatás alatt, gyakran formatorzításokkal fejezte ki indulatait, tiltakozását az emberek megnyomorítása ellen.

Tavaly nyáron a Nemzeti Galériában rendezett nagy emlékkiállítás maradandóan figyelmeztetett rá, hogy a Szocialista Képzőművészek Csoportjának tagjai a tárgyválasztás gazdagságával és egyéniségüknek megfelelően milyen változatos formákban fejezték ki szocialista hitüket. „Akiből hiányzik a hit — írta Gorkij —, teljesen alkalmatlan arra, hogy előbbre vigye az élet ügyét; de a hívő emberek óriási többségét türelmetlensége teszi roppant veszedelmessé." Szőllősi Endre egyéniségéből hiányzik minden ártalmas türelmetlenség. Most, szép gyűjteményes kiállításának termeit járva, csak arra gondolhatunk, hogy csupán önmagával szemben lehetett némileg türelmetlen, és ez ösztökélte mindig újabb művészi feladatok teljesítésére. Az anyag megmunkálásában viszont már mélységes türelmet tanúsított, csakúgy, mint a környező világ, az alakok, a mozgás alapos megfigyelésében.

Boldogító érzés, amikor valaki őszülőn megállapíthatja ifjúkora barátjáról, hogy nem csalódott benne sohasem, és az egykor majdnemhogy gyermekművész első próbálkozásai láttán formált ítéletét íme igazolja az immár érett művész egész munkássága. Helytelen volna hallgatni erről a elégedettségről, látva most az é zelmi világnak és a művészi ki fejezés közvetlenségének azt gazdagságát, amely Szőllősi Endr kiállításán elébünk tárul.

Egykor Bokros Birman Dezső é Goldman György tanítványaként indult, azután társuk lett a Szocialista Képzőművészek Csoportjában, és ha ma is mestereinek vallja őket, műveiben inkább csak bizonyos ízlésbeli rokonvonásokat lelhetünk fel, mint mestereinek közvetlen hatását.

Amint a lépcső alján a fókaszobor, a kiállítás előterében egy szépen komponált, hatalmas férfiakt, a *Napozó* fogadja a látogatót, ezúttal arra figyelmeztetve, hogy az emberábrázolás is mily fontos helyet foglal el Szőllősi Endre munkásságában. Elsősorban a portrészobrászat. Itt mutatkozik meg a művész érdeklődése, s az a megértés, amellyel embertársai egyéniségét vizsgálja, s ábrázolja. Sok kisplasztikai vagy dombormű-kompozíciója viszont indulatáról tanúskodik, kifejezve a felszabadulás előtti idők elnyomottságát, lázadását, a háborús évek riadtságát, az azóta alkotottak pedig leginkább azt a szinte önfeledt örömet, amellyel a művész a választott tárgy megismerésébe, s a saját alkotó munkájába mélyedt. Ez az elmélyedés játékosságban is oldódott, és főként gyengédségben. Igaz, a szobrász szép rajzainak, kedves kisplasztikai műveinek bizonysága szerint a játékos állatokat, például őzeket, borjakat, kutyákat, mackókat, kismajmokat már eleve gyengédséggel közelítette meg. (Humorérzéke is így jutott kifejezésre: *Kettős pelikánszobor.*) Az állatok kedvességét és játékosságát azután közvetlen egyszerűséggel és szinte gyermeki örömmel ábrázolta. És megállapíthatjuk, hogy ez az öröm, ez a gyengédség tiszta fénnyel vonja be Szőllősi Endre egész alkotómunkásságát.

est hu

A PETŐFI RÁDIÓ MŰSORA OKTÓBER 5-TŐL OKTÓBI

OKTÓBER 5.

— 15.30: Nótacsokor. — Operettrészletek. — 16.50: ermekrádió műsora. — Kamarazene. — 17.30: Lá- asszonyok . . . — 18.00: A Rádió Énekkara énekel. 5: Gazdaszemmel hazánk azdaságáról. — 18.25: ű dallamok. — 19.00: Mi a nagyvilágban? — De Falla: Hét spanyol . — 19.35: Túl a városon. ismertetés. — 19.54: Ze- örténet a keringőről. — A fagylaltszínű öltöny. áték. — 22.00: A hét ze- ője . . . — 22.40: Hogyan ek az állatok? Előadás.

URH-RÁDIÓ

—18.00: Budapesten és ékén azonos a Petőfi rá- sorával. — 18.30: Hírek. 0: Ravel: a-moll trió. — László Margit és Ilosfalvy operettdalokat énekel. 0: Láttuk, hallottuk . . . — Bach: Das Wohltempe- Klavier. IV. Wanda Lan- a csembalózik. — 21.03: ene. — 21.50: Szabó Fe- Emlékeztető. Szimfónia. 0: Hírek.

OKTÓBER 6.

ETŐFI RÁDIÓ

: A dzsessz kedvelőinek. 5: Angol operákból. — Dallal, tánccal a világ — 15.45: A mediterranum se. Előadás. — 16.00: Fri- Ferenc próbál. — 16.50: ródi József írása a ter- ől. — 17.05: Operettrész- — 17.59: Magyar költők, dalok. — 18.25: Lánne- akodalom. Regényismer- — 18.45: Fúvószene. — Mi történt a nagyvilág- 19.15: Magyar nóták. — Budapesti zenei hetek, 22.00: Könnyűzene.

URH-RÁDIÓ

-18.00: Budapesten és kén azonos a Petőfi rá- sorával. — 18.30: Hírek. : Tánczene. — 19.15: Te ársadalom. Tudományos — 19.35—20.00: Azonos a ádió műsorával. — 22.00: Kata. Részletek Hajdú operájából. — 22.30: Hí-

CSÜTÖRTÖK — OKTÓBE

KOSSUTH RÁDIÓ

8.15: Népi zene. — 8.50: Időszerű nemzetközi kérdések. — 9.00: A Gyermekrádió műsora. — 9.40: Mozart: B-dúr hegedűverseny. — 10.10: A zsebóra. Elbeszélés. — 10.30: A Rádió Énekkara énekel. — 10.50: Édes anyanyelvünk. — 10.55: Könnyűzene. — 11.32: Kozmosz. — 12.15: Tánczenei koktél. — 13.00: A nyugat lánya. Részletek Puccini operájából. — 13.30: Éneklő világ. Lengyel népdalok. — 13.45: Műszakváltás. — 14.25: Elsejétől hó végéig. Zenés országjárás. — 15.00: A mosoly országa. Részletek Lehár operettjéből. — 15.40: Hosszúhajú veszedelem. Utolsó rész. — 16.10: Zenekari muzsika. — 17.05: Van új a nap alatt. — 17.20: Népdalcsokor. — 18.10: Búcsú az olimpikonoktól (hangfelvétel). — 18.40: Az Ifjúsági Rádió műsora. — 19.00: Erkel: Hunyadi László. Háromfelvonásos opera. — 22.25: Tánczene. — 23.15: Johannes R. Becher verseiből. — 23.30: Kamarazene. — 0.10: Filmdalok.

PETŐFI RÁ

14.00: Operettfinálé Népi zene. — 15.05: kedvére! — 16.20: Be meséje. — 16.40: Fú — 17.05: Zenekari n 18.15: A vadkörte. El 18.38: A japán zenéről — 19.00: Mi történt lágban? — 19.15: A k barátainak — 19.55: S nő zongorahangverse művekből. — 20.25: E nika. — 21.48: Népi 22.25: Balettzene.

URH-RÁD

14.00—18.00: Budap környékén azonos a dió műsorával. — 18 — 18.40: Bruckner: szimfónia. — 19.54: A nő. Csúfondáros rádi hány mai előkelő 20.50: Tánczene. — 21. Pro Musica Nova- 22.30: Hírek.

PÉNTEK — OKTÓBE

KOSSUTH RÁDIÓ

8.15: Operarészletek. — 8.58: Bánki Zsuzsa és Benkő Gyula szerepeiből. — 10.10: Az óvodások műsora. — 10.30: Tánczene. — 11.00: Iskolarádió. — 11.30: Zenekari muzsika. — 12.15: Népi zene. — 13.00. A jövő hét zenei műsoraiból. — 14.10: Tánczene. — 14.40: Az Ifjúsági Rádió műsora. — 15.00: Kamarazene. — 15.40: Hosszúhajú vezedelem. Utolsó rész. — 16.10: Az ifjúsági rádió műsora. — 17.06: Ötórai tea. — 18.10: Új Zenei Újság. — 18.50: Nyolcezer mérföld az USA-n keresztül. VI. rész. — 19.00: Zenés posta. — 20.25: Színes szőttes. Barátaink az állatok. — 21.50: Addinsel: Varsói koncert. — 22.25: Zenekari muzsika. — 0.10: Cigánydalok, csárdások.

PETŐFI RÁDIÓ

14.00: Gulyás László: Fonó. — 14.25: Két szimfonikus költemény. — 15.05: Vál hallgatóknak. — 15 tek zenés játékokb Magyar nóták. — 1 káló fiatalok. — 1 függöny mögött. — cini-áriák. — 18.13: tató muzsika. — 19. tént a nagyvilágbar Operettrészletek. — dapesti zenei hetek Közben: 20.30: Látt tuk . . . — 21.35: Re dalok. — 21.45: Hat birodalma. Komor — 22.00: Ami a jövő műsoraiból kimarad.

URH-RÁD

14.00—18.00: Buda környékén azonos a dió műsorával. — 1 — 18.40: Könnyűzen Erkel: Brankovics Négyfelvonásos oper ben: 20.52: Korunk a kibernetika. Gond gép? — 22.30: Hírek.

OKTÓBER

Varga Imre: À la Recherche

Szőllősi Endre: Bölény

Szőllősi ENDRE

Frank Sándor: Gyóra bivi műterek

Bp. Magyarország 1971

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

SZŐLLŐSI ENDRE

(1911-1967)
SZOBRÁSZMŰVÉSZ

HALÁLÁNAK 10. ÉVFORDULÓJÁN RENDEZETT
EMLÉKKIÁLLÍTÁSRA

1977. JÚLIUS 8-ÁN PÉNTEKEN 1/2 6 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:
Dr. MAJOR MÁTÉ
AKADÉMIKUS

FÉNYES ADOLF TEREM
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

1049 — fnyv 1.

SZŐLLŐSI ENDRE

Szőllősi Endre, szobrászművész

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

SZŐLLŐSI ENDRE

(1911-1967)

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

HALÁLÁNAK 10. ÉVFORDULÓJÁN RENDEZETT

EMLÉKKIÁLLÍTÁSRA

1977. JÚLIUS 8-ÁN PÉNTEKEN 1/2 6 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:

Dr. MAJOR MÁTÉ
AKADÉMIKUS

FÉNYES ADOLF TEREM
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

1049 — fnyv 1.

Szöllősi Endre, szobrász

□ SZÖLLŐSI ENDRE szobrászművész emlékkiállítását dr. Major Máté akadémikus nyitja meg július 8-án, pénteken délután fél hatkor a Rákóczi úti Fényes Adolf-teremben.

□ - Szöllősi Endre. 2

Esti Hírlap, Bp. 1977. júl. 5.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szállósi Endre

Textil Élet

szobrászművész

1021

„Zsebtárlat" – könyvben

Szöllősi Endre szobrászművész munkásságáról Frank János tanulmányát jelentette meg legutóbb a Corvina „A művészet kiskönyvtára" 90. kötetként.

A Kiváló áruk fórumának védjegyével ellátott könyvecske minden dicséretet megérdemel (állítom, mint e sorozat szorgalmas vásárlója, hogy nem csak ez a kötet sikerült jelesre).

A jó fotókkal és olvasmányos tanulmányokkal egy-egy „zsebtárlatot" kap az olvasó. A gazdag képanyag, a lényegre törő ismertetés, és a művészek fotoportréi a személyes arcot öltött „nevek" megelevenedését, megismerését is lehetővé teszik.

Frank János — Szöllősi-könyve — így ebben a kis formátumban is jelentős mű. Frank izesen, elevenen, az élőbeszéd közvetlenségével és közérthetőségével fogalmaz. Megállapításai pontosak és a lényegre utalnak. Nagy örömmel lapozgatom Frank János első könyvét, melyet hiszem, hogy mihamarabb majd követnek a kötetek.

Szánthó Imre

helyes kezdemé
nyilvánosságra lé
tatkozása a nagyk
jó volt. Vonzó is v
mert a vásárlók —
pasztalat — szeret
és nem nagy szériá
tott ruhákat hordai
alatt akik vásároli
nak ez sikerült is.

— *A darabárukból sok fogyott?*

— Sok, de a pályadíjnyertes újdonságokat csak késve kaptuk és nem mindegyikből. *Lő-*

megtörtént események leírásával, korabeli dokumentumok, fotók összegyűjtésével, illetve bemutatásával szeretnék felidézni a felszabadulásunk előtti időszak kevésbé ismert vagy

A fegyveres erők napja alkalmából a Magyar Pamutipar kultúrházában ünnepséget rendeztek. Köszöntőt mondott Hanusz László elvtárs, a gyár pártbizottságának titkára. Ezt követően a néphadsereg együttese adott egyórás műsort.
(Fotó: Szigeti)

SZŐLLŐSI ENDRE

A szobrász *Szőllősi Endre*, akinek műterméből indult útjára a szocialista

Szőllősi Endre szobrászművész

szállt szembe, olyan értékeket villantva fel Szőllősi szemléletében, amely nem fogható egyetlen más szobrászéhoz sem, s amely kiemelve őt a „kismesterek" szürke tömegéből, jelentékeny művésszé avatja.

Szőllősi is autodidaktaként sajátította el a rajzolás és mintázás mesterségbeli fogásait, szabadiskolákban, majd *Goldman György* és *Bokros Birman Dezső* kollégái útmutatásával fejlesztette tovább. Sokféle hatás ötvöződik munkáiban: Egyiptom, Mexikó, Távol-Kelet, német expresszionizmus és szecessziós ornamentika. Előadásmódja mindig a témához alkalmazkodik: kevés számú portréja minden klasszikus normát kielégítő, bensőségesen jellemzett alkotás. „Karakterfigurái" (*Kendős asszony, Dióbélanya, Kétségbeeső, Púpos akt, Oligó, Bivaly és majom, Majomanya, Vonító kutya stb.*) már felszabadulnak a stiláris kötöttségek alól, érzékletesen mintázott, néhol, eltúlzott, torzított formákat alkalmaz, idegesen felhasogatja a felületet; mindez azonban a megrázó élmény, valaminek a felismerése, együttérző felemelése érdekében. *Frank János* e művészet katartikus voltát kívánja megéreztetni a nézővel.

A torzító fájdalomban, a gyengéd humorban rejtőző mély emberség és élettisztelet az, mely Szőllősi Endre szobrait önálló és jelentékeny művészegyéniség bizonyítékává teszik — s ezeknek nyújt most együttérzéssel és meggyőződéssel fűtött szakmai méltatást a kortársi emlékezet.

Horváth Teréz

Két kőnyp a szocialista művészetünk múltjából.

Alföld, 1974. okt. 4.

ros a kapcsolat a külkereskedelmi és devizagazdálkodási tevékenység ... ügyi bizottság a törvény-tervezetet korábban sokoldalúan megvitatta és alapos eszmecsere ... egy módosító s több szövegjavító, pontosító javaslatot fogadott el. A módosító javaslat bővíti a külkereskedelem felada-

Dr. László Andor:

Meg kel devizakés értékállan

Az államtitkár bevezetőben hangsúlyozta, hogy a törvényjavaslat a gazdasági tevékenység egyik fontos és mind jelentősebb körét szabályozza, hiszen *hazánkban az egy főre jutó export 20 év alatt körülbelül a tízszeresére emelkedett.*

A továbbiakban rámutatott: a törvény *egyenlő feltételeket és lehetőségeket* biztosít hazánk minden külkereskedelmi partnere számára. Mi — érdekeinknek megfelelően — azokkal az országokkal építjük leginkább gazdasági kapcsolatainkat, melyeket a piac nagysága, a kapcsolatok tartóssága és biztonsága jellemez, ahol exportunkat teljesen egyenjogúan kezelik, minden hátrányos megkülönböztetés nélkül. *Ilyen piac mindenekelőtt a KGST,* amely önmagában véve is megfelelő hátteret ad a magyar népgazdaság fejlődéséhez.

Dr. László Andor ezután arról szólt, hogy a külkereskedelem előnyei akkor pontakoznak ki teljességükben számunkra, ha *helyesen választjuk ki a célokat,* amelyekkel részt veszünk a *nemzetközi munkamegosztásban,* és ezeket magas színvonalon valósítjuk meg. A kormány *hitelpolitikája* erőteljesen támogatja e célok elérését. Kedvezményezett hitelcél például az export bővítése. Az 1973-ban jóváhagyott beruházási hiteleknek csaknem egyharmada az exportárualapokat közvetlenül bővítő beruházásokkal függött össze.

— A nemzetközi munkamegosztásban való fokozott részvétel a kapacitások és a foglalkoztatott-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 AUG

Könyvvilág

Szöllősi Endre

1021

Szöllősi Endre: Lovas. Corvina. A Művészet Kiskönyvtára. 78 oldal, 12 Ft.

módon egy kis nép-
zelítőt is nyújt.
vereskötet is a közön-
kerül ezekben a he-
Az egyik a *Fényes*
lángja című szlovák
allada-gyűjtemény
kiadvány az Euró-
dóval), amely több
gy évtized után jele-
g újra. A hazai kö-
újabb rétegei ismer-
neg a szlovák balla-
zén a régi szlovákság
és társadalmi éle-
ténetlátását. A közös
zámos eseménye és
ve elevenedik meg a
kban, így Hunyadi,
kóczi Ferenc, az
szabadságharc.
dol a Madách a gyer-
re is: megjelenteti
György pozsonyi
verskötetét, a *Tü-*
gedűt. Gyerekeknek
ót vagy semmit —
sokan, s ma már a
kvers-irodalom nem
gügyögésre. Dénes
y is leendő felnőttet
gyermekben, s a
gyermekkori élmé-
öltözteti a vers va-
formáiba. Egyszerű
nészetes ez a költői-
ki világ, egyszerű a
és is. Nemcsak gye-
hanem felnőttek is
ejtkezhetnek.

Szíj Rezső

Futó László:
Vegyiszál Minilexikon
Műszaki. 240 oldal,
kötve kb.
A szálgyártás technol
leteinek, a különb
anyagok tulajdonsága
mint a továbbfeldolg
ipar műveleteinek és gé
dezéseinek ismertetése.
angol, orosz, olasz nyel
gyűjteménnyel.

Nozdroviczky László:
TV Minilexikon
Műszaki. Kb. 240 oldal,
kötve kb.
A tévétechnika témakör
zó fogalmakat magyará
lembe véve a színes
szakkifejezéseit is.

Nyelvkönyv

Dr. Király Rudolf:
Spanyol nyelvkönyv
Tankönyvkiadó. 400 old
kötve
Hetedik kiadás.

- Szőlősi Endre kiállításán Mihályfi Endre emlékezett a művésze-
re.

- Legnépszerűbb munkái állatszobrai voltak. Köztéren elhelyezett
alkotásai többségükben mackókat ábrázolnak. Barátai és tréfá-
san ő maga is, mackószobrászaak, a mackók atyjának nevezte
magát. Vonzódását az állatokhoz vallomásaiban meg is magyarás-
ta. Ha az emberek még jobban megfigyelnék az állatokat mint
amennyire teszik, irta egyszer, jobban megismernék önmagukat.
Mengeteg gyülölködésnek, félreértésnek vehetnénk elejét, ha
az egymás iránti szeretetnek több hely jutna. Ha nem játék a
szavvakkal az a megállapitás, hogy állatszobrairól sugárzik
az emberség.

Azon nem nagy számu, kivételes képességü művészek közé tarto-
zott, akikben elválaszthatatlanul forrott egybe a haladó poli-
tika állásfoglalás, a legkorszerűbb realista művészeti türek-
vésekkel. Egybefonódott a politikai és művészi forradalom, a
mindkettőben uralkodó humanizmus. A magyar szobrászat politi-
kai és művészi felédésének folyamatossága legkivélőbb képvi-
lőbb képviselőitől Mészáros Lászlótól és Goldmann Györgytől,
Somogyi Józsefig és Kerényi Jenőig türetlen festészeti vonal.
Forradalmi szobrászainknak ebbe a sorába tartozott Szőlősi
Endre is és ez nagyon nagy rang. Tegyük hozzá ehhez Acél György
kijelentését, amit a francia sajtó képviselői előtt tett leg-
utóbbi párizsi tartózkodása alkalmából.

Pártunk a felszabadulás előtt évtizedekig üldözött párt volt

1021

1972. IV. 27. Tv. 17.30 Ka.

Kompozíció 1972

Szőlősi Endre szobrászmüvész

- Szőlősi Endre kiállitásán Mihályyfi Endre emlékezett a müvészre.

- Legnépszerübb munkái állatszobrai voltak. Köztéren elhelyezett alkotásai többségükben mackókat ábrázolnak. Barátai és tréfásan ő maga is, mackószobrásznak, a mackók atyjának nevezte magát. Vonzódását az állatokhoz vallomásaiban meg is magyarázta. Ha az emberek még jobban megfigyelnék az állatokat mint amennyire teszik, irta egyszer, jobban megismernék önmagukat. Rengeteg gyülölködésnek, félreértésnek vehetnénk elejét, ha az egymás iránti szeretetnek több hely jutna. És nem játék a szavvakkal az a megállapitás, hogy állatszobrairól sugárzik az emberség.

Azon nem nagy számu, kivételes képességü müvészek közé tartozott, akikben elválaszthatatlanul forrott egybe a haladó politika állásfoglalás, a legkorszerübb realista müvészeti törekvésekkel. Egybefonódott a politkai és müvészi forradalom, a mindkettőben uralkodó humanizmus. A magyar szobrászat politikai és müvészi felődésének folyamatossága legkiválóbb képvilóbb képviselőitől Mészáros Lászlótól és Goldmann Györgytől, Somogyi Józsefig és Kerényi Jenőig töretlen festészeti vonal. Forradalmi szobrászainknak ebbe a sorába tartozott Szőlősi Endre is és ez nagyon nagy rang. Tegyük hozzá ehhez Acél György kijelentését, amit a francia sajtó képviselői elött tett legútóbbi párizsi tartózkodása alkalmából.

Pártunk a felszabadulás elött évtizedekig üldözött párt volt

- 2 -

Friedrich Wilhelm Ludwig Meyer, Dr. phil. et med. vet., Professor der Tierheilkunde und Direktor der Tierärztlichen Hochschule zu Hannover, Ritter des Königlich Preußischen Roten Adler-Ordens 4. Klasse, des Königlich Preußischen Kronen-Ordens 4. Klasse, des Großherzoglich Hessischen Ludwigs-Ordens, des Herzoglich Braunschweigischen Ordens Heinrichs des Löwen, des Großherzoglich Sächsischen Hausordens der Wachsamkeit oder vom weißen Falken, des Großherzoglich Oldenburgischen Haus- und Verdienstordens des Heiligen Hubertus, des Herzoglich Sachsen-Ernestinischen Hausordens, des Fürstlich Schaumburg-Lippischen Hausordens, des Fürstlich Waldeckschen Verdienstordens, des Fürstlich Reußischen Ehrenkreuzes, des Großherzoglich Mecklenburg-Strelitzschen Verdienstkreuzes, des Großherzoglich Sächsischen Ehrenkreuzes, des Herzoglich Anhaltischen Ehrenkreuzes, des Fürstlich Lippischen Ehrenkreuzes, des Fürstlich Schwarzburg-Sondershausischen Ehrenkreuzes, des Fürstlich Schwarzburg-Rudolstadtischen Ehrenkreuzes, des Großherzoglich Sächsischen Ehrenkreuzes, des Herzoglich Sachsen-Ernestinischen Hausordens, des Fürstlich Schaumburg-Lippischen Hausordens, des Fürstlich Waldeckschen Verdienstordens, des Fürstlich Reußischen Ehrenkreuzes, des Großherzoglich Mecklenburg-Strelitzschen Verdienstkreuzes, des Großherzoglich Sächsischen Ehrenkreuzes, des Herzoglich Anhaltischen Ehrenkreuzes, des Fürstlich Lippischen Ehrenkreuzes, des Fürstlich Schwarzburg-Sondershausischen Ehrenkreuzes, des Fürstlich Schwarzburg-Rudolstadtischen Ehrenkreuzes,

mondotta. Az illegalitás esztendeiben különösen sokat jelentett nekünk, ha egy-egy művész csatlakozott hozzánk. Szőlősi Endre ilyyen művész volt.

...podarovaná poda, ale
ak budova slúži výlučne za byt ale
zotavovňu — miestnosti sálaša t
ba uznať za byt, poťažne za zo
vovňu.

Export do Československa

V poľnohospodárskom výrobnom družstve „Béke" v Tiszakécske dopestovali pod fóliovými šiatrami na 18 kat. jutrách 300 tisíc kusov hlávkového šalátu. Väčšinu úrody exportovali do Československa. — Zber šalátu

Foto: Koppány

Kozmetika z

Hoci kozmetika urobila veľké pokroky a dnes už máme naozaj bohatý výber našich i zahraničných kozmetických výrobkov, predsa ani ten najluxusnejší a najdrahší výrobok nemôže nahradiť všetky zložky sviežich plodov. Preto si záväzne aspoň občas pripravte ovocie, prípadne zeleninu buď vo forme masky, alebo pleťovej vody. Ich príprava je veľmi jednoduchá.

Vodička na pleť

sa získa tak, že roztlačenú (vidličkou z nehrdzavejúcej ocele, aby sa nezničili vitamíny) ovocnú či zeleninovú masu pretlačíme cez gázu alebo jemnú plátenú handričku a získanú šťavu riedime surovým mliekom alebo čistou vodou (najlepšie dažďovou, v rovnakom pomere 1 : 1). Vodičku si

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

LUDOVÉ NOVINY

1972 APR 13.

1021

Szöllösi Endre

Výstava sochára Endre Szöllösiho

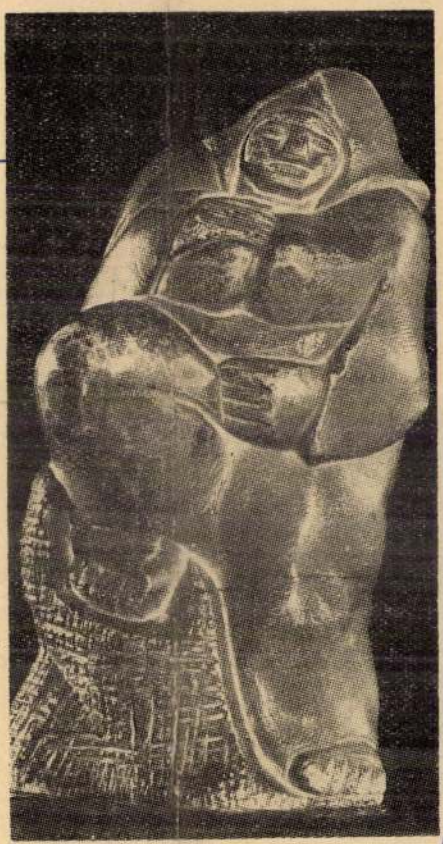

Pred niekoľkými dňami v budapeštianskej Národnej galérii sa otvorila výstava v r. 1967 zosnulého vynikajúceho sochára Endre Szöllösiho. Materiál výstavy — sochy, reliéfy, grafiky — predstavuje skoro štyridsaťročnú umeleckú činnosť a umelecký rozvoj sochára. Výstava bude otvorená do konca mája.

—. E Szöllösi: Ženská postava (1943).

és olajfestménye ad izelitőt a természetet és a balatoni tájat megelevenitő derüs művészetéből.

- A Rákóczi úti Fényes Adolf teremben egy fiatal ötvös művész Bartha Ágnes mutatkozik be. Sok ékszerrel, használati és disztárgyakkal. Kiváltképp a zománc technikával készült különleges patika szekrénye és egy ódon, középkori hangulatú kupás boroskészlete fénjelzi Bartha Ágnes tudását, tehetségét.

- A hatodik meghivóf a Kultúrális Kapcsolatok Intézetének kiállitó termébe invitált bennünket. A Spanyolországban élő Müller Miklós fotóművész tárlatára. Azonban a kiállitás anyaga még nem érkezett Meg Budapestre, igy a ~~kiállítás megnyitás~~ megnyitót a jövő hét szerdájára halasztották.

1021

1972 Esti Krónika 11.7.

Szőllősy Endre

- A Nemzeti Galériában termek során ~~t~~ át az egykori szocialista művész csoport jeles mesterének, Szőllősy Endrének négy évtizedes munkásságát összegezi a legfrisebb tárlat. Szőllősy mester 5 éve hunyt el. Pályája kezdetén Bokros Birmann Dezső és Goldmann György szobrászművészek irányitása mellett dolgozott. Mackó szobrászként volt közismert. A Nemzeti Galériában látható 1oo kisméretü szobra, 5o plakettje és mintegy 13o grafikája mellett 12 köztéri, főleg ovóda-kerteket diszitő szobra. Kölykeivel játszadozó medvemamákat, a Vácott felállitott fókáit, a Dorogon látható teknőcös kútját, fotók idézik elénk.

Ugyancsak délután nyilt meg Nyerges Pál festőművésznek a II. Rákóczi Ferenc gimnázium rajz tanárának kiállitása, ~~xx~~ az Optikai Müvek müvelődési házában. A kupola teremben 5o lirai szépségü pasztellje, akvarellje,

Szőllősi Endre szobrászművész emlékkiállítása a *Fényes Adolf-teremben* tekinthető meg július végéig. Rokonszenves magatartással, szerényen, szelíden közelíti meg modelljeinek hangulatát művészi alázattal és visszafogottsággal. Ő háttérbe szorul, hadd kerüljenek előtérbe figurái, melyek kort és világot hordoznak. Elsősorban a Horthy-korszak utolsó évtizedét és a szabadság születésének nagy történelmi hajnalát, melynek *Szőllősi is egyik kovácsolója volt a Szocialista Képzőművészek Csoportjának tagjaként.* Nagyon érdekesek azok a művei, amelyek különböző állatokat társítanak egymáshoz, vagy embert és békát. A formák groteszk elkülönülése, fanyar csikorsága jelzi, hogy e gazdag változatok találkozása — egy bivaly és majom esetében például — már *eleve ironikus.*

Szőllősi Endre: Kitártkarú

Mégis kedves, hamvas, szinte emberi az állatok békés együttléte. Amit tudott; *megcsinálta,* amire vállalkozott; *megoldotta.* Becsületes művész volt, aki úgy távozott el, hogy valamit hátrahagyott, az élet komoly, kedves és megható, szobrokká, rajzokká nemesített állomásait.

Losonci Miklós

Szőllősi Endre, szobrászművész

1977. VII. 24. 11.50 D. Petőfi.

Láttuk, hallottuk.

- Szőllősi Endre művének kiállitásáról Csapó György jegyzetét hallják.

- Az 1967-ben, 56 éves korában elhunyt Szőllősi Endre a magyar képzőművészet kiváló és nemes alakja volt. Neve a szaknai körökön tul, nem cseng tulságosan ismerősen, noha több kitünő szobra áll közterületen is. Állat szobrászként tartották számon, és valóban előszeretettel mintázott állatokat. Medvéket kiváltképp, de ezek szerencsésen mentesek a giccsbe hajló ábrázolásuktól. Szőllősi Endre keményen, mondhatni gyötrődve dolgozott, egy nyilvánvalóvá lesz mindazok előtt, akik szemügyre veszik munkáit. Tréfásan mondogatta, hogy állatokat mintázok, mert szeretem az állatokat, és embereket, mert szeretem az embereket. Művészként, emberként, egyaránt elkötelezte magát a szocialista eszmék mellett. Egyik alapktó tagja volt, a Szocialista Képzőművészet Csoportjának. Bokros Birbantól tanult, de mesterének tekintette Goldmann György öt is, akivel együtt dolgozott a csoportban. A Fényes Adolf teremben most rendezett kiállitás még azok számára is meglepetés, akik közelebbről ismerték munkásságát, de nem tudták tóla, hogy milyen kiváló rajzoló. Plasztikái közül lényegesen kevesebbet állitottak ki, mint amennyi kivánatos lett volna ahhoz, hogy átfogóbb képet mutassanak Szőllősi szobrászatáról. Mégis, az a néhány erőteljes mű méltóan reprezentálja ezt a keményen dolgozó művészt. Ami pedig kitünő rajzait illeti, egyet lehet érteni mindazok véleményével, akik nem sokallták a bemutatott grafikák számát. És kiváltképp azzal, hogy Szőllősi Endre munkássága nagyobbsza-

bású bemutatót érdemelt volna. Remél ük idővel erre is sor kerül majd.

SAJTÓFIGYE
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 5
Telefon: 138-068, 337-748, 34
1977 JÚL 17
TÜKÖR
Budapest

KIÁLLÍTÁS

SZŐLLŐSI ENDRE EMLÉKKIÁLLÍTÁSA

859

Fényes Adolf terem

Ötvenhat esztendős volt, amikor meghalt Szőllősi Endre. Ez, a távozásának tizedik évfordulójára megnyitott kis kiállítás, ne tagadjuk, a feledés sötétjéből vonja ismét fényre munkásságát. Igaz, Szőllősi szobrászata kerülte a pátoszt, lefojtottan élt meg minden drámát. Megmutatni, szobortestbe öltöztetni inkább az örömet, a jóságot igyekezett. Állatalakokat azonban nem az emberi

dolgok megkerülésére mintázott — s hiába igyekeztek élete végéig „állatszobrásznak" skatulyázni, Szőllősi egészen egyszerűen szobrász volt és maradt egész pályafutása során. Bármihez nyúlt is, szinte beszélgetőpartnerének tekintette modelljét és formálódó szobrát. Kezei érdekes tömegeket teremtettek a mintázott anyagból, ritmust és súlyt adott az egész szobornak. Éppen ezért nem csoda, hogy Szőllősi kitűnő rajzoló is volt: a határoló vonalak iránti érzéke szinte predesztinálta erre a műfajra is. Érdemes volt az idehozott tucatnyi szobor mellett ily bő válogatást fölmutatni belőlük!

Horváth György

A KRAKKÓI GRAFIKAI BIENNÁLÉK DÍJNYERTESEI

Műcsarnok

Ilyen tárlat Krakkóban se mindennapos! Hisz nem egy, de három grafikai biennálé — 1972, 1974 és 1976 — díjnyertes művei sorakoznak egymás mellett a Műcsarnok négy bal oldali termében. Remek kollekció ez, lapról lapra igazolja a nagy hagyományú krakkói grafikai tárlat jó hírét. Budapesti vendégeskedésének azonban nem egyedül ez ad különös jelentőséget. Hanem tartalma: a lehetséges tapasztalatoknak az a gazdag sora, amelyet a termekben nemzetek szerint elkülönített kompozíciók kínálnak.

Például a grafika mostani (kétségkívül nemzetközi stílusáramlatoktól, új technikai fogásoktól egyszerre segített és terelt) állapotában is van jelentőségük a nemzeti iskoláknak.

A tanulságok másik köre az imént emlegetettel szorosan összefügg. A hatvanas évek óta ugyanis a grafika fordulatát éljük: művelésében egyre kevesebb a szerepe a hagyományos rajznak és egyre több a nyomófelülettel, a festékkel, a nyomtatási technikával és a papirossal való manipulálásnak. Ám a krakkói biennálé nyertesei most azt is bebizonyítják, hogy ez a fordulat nem a formák „lázadásából", hanem egy új tartalmi telítődés igényéből született!

H. Gy.

„IFJÚ SZÍVEKBEN ÉLEK"

Tungsram Klub Galéria

Most Adyt keressük. A készülő nagy Ady-kiállításhoz vezető keresztutunk soron következő stációja egy kamarakiállítás volt egy újpesti ifjúsági klubban. A bemutatott anyag összeválogatásának két elve lehetett, gondolom: minél jobban csengő nevek kerüljenek a katalógusba, s a művek közérthetőek legyenek. De a közérthetőség most is, mint annyiszor, valami félreértés következtében a leereszkedéssel, a szájbarágással azonosult. Így maga a tarlat leginkább egy idézetgyűjteményhez

hasonlított. Nem Ady-sorokból, ha nem Ady-közhelyekből. Ágaskod lovak, úri szérűk, Léda-kalapok é Melocco-féle Ady-kalapok, összevon kabátok és szemöldökök, állig tekert sálak. Egyszóval külsőségek. S mindezt a Nagy Művészet hűvös unalma lengte át. Kivételt, azaz színvonalat csupán Melocco Miklós és Sziráki Endre új művei képeztek, bár most ők is némileg alulmúlták szokásos magukat.

Bán András

FOLYÓIRAT

IPARI FORMA

A lap *Műhely* rovata, PÁLYÁZATOK, TERVEZŐI MEGBÍZÁSOK cím alatt, elgondolkoztató hírt közöl: a Képző- és Iparművészeti Lektorátus Iparesztétikai Osztálya a Fővárosi Tanács Városfejlesztési Osztályával közösen 1977. február 1-én meghívásos pályázatot hirdetett *Budapest új utcanév- és házszámtábláinak* megtervezésére. Az új táblák bevezetésére fokozatosan kerül sor, először az új lakótelepek, valamint a belső területek kapnak új feliratokat, a várnegyed kivételével, ahol továbbra is a jelenlegi kőtáblák maradnak.

Kérdéseink: 1. Miért e kicserélési buzgóság? Inkább a megőrzésre és fenntartásra — lásd: hámló vakolatú házak, ebek harmincadjára hagyott zöldterületek, szégyenletes illemhelyek stb. — fordíthatnák a pénzt, ahogy jóval gazdagabb nagyvárosok is teszik. De h
rűsítés végett — valóbi
az újdonatúj táblaszabv
2. miért zárt körű pály
vás, írd és mondd, 3,
név szerint megnevezet
számára? Csak nem me
a közleményt — a felad
sa jelentős mértékben
majd Budapest városké
lását?

A fenti kérdéseket t
nem a jól informált la
a pályázathirdetőkhöz c

BUDAPEST

Különös fordulattal vé
niusi Budapestben a
PEK ESZTÉTIKÁJA cí
hoz, hogy a lakótelep s
legyen, írja a szerző, *F
bor*, „elengedhetetlen a
tuíciója és a tömeges la
felhasználható elemek:
(illetve azok szekciói)
színvonala. Sivár, épité
ilyen, kötőjeles félszó e
iratokban a folytatásos
fejezetlenségét jelezte.
Preisich Gábor négyet
lakótelepek külcsinét m
nyezők közül: a rendezettség-áttekinthetőség elvét; a környezettel harmonizáló, jól beleilleszkedő épületegyüttesek szükségességét; továbbá azt, hogy a tervező a szemmagasságból, a folyamatos haladás közben feltáruló képet komponálja, s ne makettben gondolkodjék; végül, hogy hagyjon teret, lehetőséget az utólagos bővítésre, kiegészítésre. Az olvasó feltétlenül egyetérthet ezekkel az elvekkel, csak amiatt

ÉS GONDJAI SOPRONBAN — cím
mel. Ma a város súlyos lakásgondok
kal küzd, a középkori műemléke
komfortiánya a benne lakókra ri
asztóan hat. A városmag megmenté
sét mégis célul tűzte ki az Országo
Műemléki Felügyelőség, és így kultu
rális, közigazgatási és idegenforgalm
centrumként — reméljük — még so
káig állni fog az ország egyik legszeb
városának patinás, középkori be
területe.

Kartal Zsuzs

1972. IV. 21. Bo. Jó. Ma.

Lektor, helyettük.

- A Magyarok Világszövetség meg a Szülőföld Alapítvány emlékkönyvet.

- Egyéb Tudor Jegyzete könyvtárik a kiállításról.

- Szülőföld Alapítvány ezek közé a művészek közé tartozott, akiknek munkásságáról, alkotó tevékenységéről, vagy megnyilatkozásáról, magyon keveset tudtak a nyilvánosság. Művészet pedagógiai szempontból, vagy kiállítás, utazás a nyitvatartás

1021

Szőlősi André

1972. IV. 21. 2o. 36. Ka.

Láttuk, hallottuk.

- A Nemzeti Galériában rendezték meg a Szőlősi Endre emlékkiállitást.

- Fekete Judot jegyzete következik a kiállitásról.

- Szőlősi Endre azok közé a művészek közé tartozott, akiknek munkásságáról, alkotó kedvének megtorpanásáról, vagy megujulásáról, nagyon keveset tudott a nyilvánosság. Művészi próbálkozásának eredménye, vagy kudarca, mindég a műterem eseménye maradt és nem a kiállitó terméke. Pedig 1931-től kezdve részt vett szinte valamennyi országos kiállitáson, csoporttárlaton. Önálló kiállitása azonban mindössze csak kétszer volt, 1948-ban és 1964-ben. Telt volna harmadikra, teljesebbre is, ezt bizonyitja most a Nemzeti Galériában rendezett emlékkiállitás. Hiszen az 1964-ben látott Ernst Múzeum-beli tárlata után, az 5 évvel ezelött bekövetkezett haláláig, még alkotások sora

született, ekkor készült a klasszikus szépségü Vizöntő, vagy a nyugodt harmóniát sugárzó Anya gyermekével cimü bronz kompozició. Széles skálán mozgó, sololdalu müvéaz volt. Rajzkészsé gén Aba-Novák Vilmos és Szőnyi István tanitása érezhető, min tázni a klasszikus formaadásu Kallós Edénél tanult, de szobra in inkább a későbbi mesterek Goldmann György és Bokros-Biermann Dezső formavilága hagyott nyomot. A két világháboru között Szőlősi is csatlakozott a haladó gondolkodásu müvészek nyilvános megmozdulásaihoz. Mütermében, a Vasvári Pál utcában indul meg a szocialista müvészeti csoport szervezése, amelynek a csoport formális feloszlásáig tagja. 1940-ben a csoport ujjáalakitása után ismét részt vett kiállitásaikban. 1941-ben készült Ragadozó cimü reliefje, formavilágára ekkor még elsősorban a klasszikusan megmunkált felület, a figurák ritmikus elhelyzése jellemző. Plasztikái finom átmenettel emelkednek ki a bronzlapból. Fény és árnyékelosztásuk puha, helyenként festőien gazdag.

Egészen más törvények uralkodnak ugyanebből az időből származó kisplasztikáin. Ülő női aktja, csontos idomaival, csontos öklével, és félrebillentett fejével, olyan szobrászról mesél, aki nem hazudta klasszikus szépségüvé modelljeit. Az emberi test valóságos formáit egyszerüsitette, vagy ha a téma, úgy kivánta, torzitotta, aszerint, ahogy a figura , a mozdulat jellegzetessége kivánta.

Vizöntője, nyujtott alakjával, lelógó karjaival és suta mozdulata ellenére is, harmónikus, szép alkotás.

Merészen egyszerüsit portréni is.Birgit cimü portréja, elrajzolt arányaival, az arc jellegzetességeit hangsúlyozó torzitá

Перевод.

Гаагский суд Европейских Сообществ в своем решении, вынесенном 14 июля 1976 года, признал, что Германия, Франция, Бельгия, Нидерланды, Люксембург и Ирландия нарушили свои обязательства по Договору, не приняв в установленный срок законодательные акты, необходимые для выполнения решения Совета министров Европейских Сообществ от 21 апреля 1970 года, касающегося замены финансовых взносов государств-членов собственными ресурсами Сообществ.

sával válik egyénivé. Öregasszony feje, kemény, markáns, munkásasszony portréja. Később, ahol ez az egyénités háttér be szorult, portréi is személytelenek.

Szerette és nagy kedvvel örökitette meg az állatokat. Állat szobrai derüsek, egyszerüek, nyugalmat és szelid bölcsességet árasztanak, akár a mesék életrekelt bumfordi mackói, bölcs kutyái, vagy nyugodt fókái. Talán ezekért a tulajdonságaikért látjuk olyan szeretettel Szőlősi állatszobrait a tereken, parkokban.

Szöllősi Endre Művészet, Budapest, 1942, aug.

Szöllősi Endre: Bölény. 1942 – Bison – Зубр

valamilyen módon a kiállítás előkészítésében. Végül köszönet a rendező művészettörténészeknek: F. Mihály Idának és Bánszky Pálnak, akik értő, lelkes, jó munkát végeztek.

Solymár István

Egy hang a magyar naiv művészet kiállításáról

Mit értünk naiv képzőművészeten? Egyrészről az autodidakták képzőművészetét, másrészről egy sajátos, a XX. században szerephez jutott, de még nem eléggé méltányolt művészeti irányt. Amikor a XX. századbeli magyar naiv festészetnek a Nemzeti Galériában megtartott seregszemléjét értékelni próbáljuk, mindenekelőtt kitérőt kell tartanunk azért, hogy meghatározzuk ennek az iránynak specifikumait. Nem volna helyes, ha ezeket akár a tematikában (a paraszti élet ábrázolásában) kívánnánk rögzíteni, akár bizonyos „gyerekes" elemek alkalmazásában (Klee vagy Dubuffet gyerekrajzi elemek alkalmazása ellenére sem tekinthetők „naiv művészeknek"). A naiv képzőművészet mindenesetre feltételezi a nem-naivat. szetet: itt *az egész művészet egyfajta kollektív „naiv" „altalajból" táplálkozik.* Amikor a reneszánszban és a barokkban megjelenik a perspektíva, mozgás, színárnyalás stb. birtokában levő művész-indivíduum – akkor válik a képzőművészet „nem-naivvá". És valóban: amikor a nagy flamand festészet felméri a középkori világkép legszélső határait, akkor jelenik meg a modern primitivizmus őse: Peter Breughel. Elődeinek eszközei: a perspektíva Van Eyck-i elmélyítése vagy az alakok Boschi torzítása nála válnak egy gyerekes – és gyakran kegyetlen – tréfa alkotórészeivé.

Mert a XX. század legnagyobb naivjainál – Rousseau-nál vagy Generalićnál – a tréfa és a közvetlen derű az alapérzés. Csakhogy míg Breughel dehumanizált, ők humanizálnak. A perspektívákkal való játékok, a fák ágbogainak valószínűtlen kiemelése, az alakok komikus torzsága vagy meseszerűsége révén a festő megmutatja: kegyetlen és szkeptikus korunkban is rá lehet „csodálkozni" gyermeki módon a valóságra. A modern naiv művészet gyermeke a XX. század nagy művészi forradalmának, de mind ezideig eléggé mostoha gyermeke. Így például

Szöllősi Endre: szobrász

A szocialista szobrászat kiállítása Szombathelyen

A Szocialista szobrászat 1919—1945 című, reprezentatív kiállítással nyitotta meg kapuit a napokban a korszerűsített szombathelyi Savaria Múzeum. Mint köztudott, a dunántúli kulturális központ, Derkovits Gyula szülővárosa hivatásának tekinti a forradalmi magyar képzőművészet alkotásainak gyűjtését, bemutatását, népszerűsítését. A szombathelyi kiállítások sorozatának jelentős állomása ez az új, rangos mestereinket rangos plasztikákkal bemutató gyűjtemény, amelyet a tervek szerint márciusig tekinthet meg a közönség. Képeinken négy szép alkotást mutatunk be a gyűjteményből.

(Erdei Katalin felvételei.)

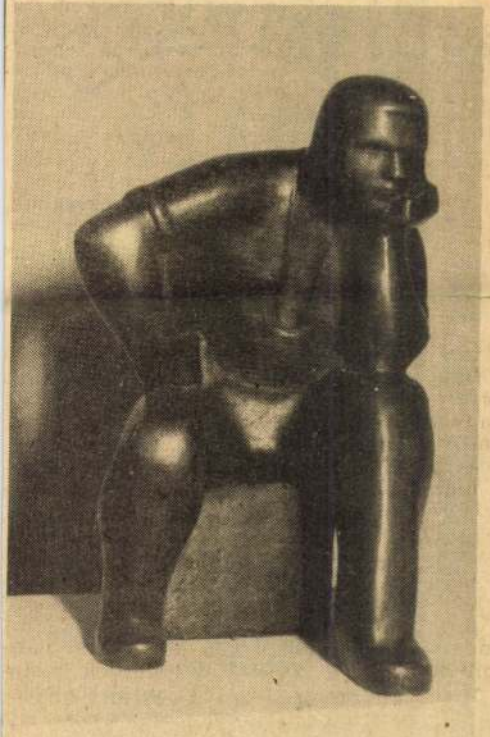

Goldmann György: Ülő munkás

Goldmann György: Női fej

Mészáros László: Önarckép

Szöllősi Endre: Rohanó

7.

6

Kontinensünk legnagyobb részén ismét téliesre fordult az idő. Nyugat- és Közép-Európát az elmúlt napokban sarkvidéki eredetű hideg levegő árasztotta el, egy erős északi szél és hózáporok kíséretében jelentősen visszaesett a hőmérséklet. A Szovjetunió európai területének északi felén már hosszabb ideje havazik.

Hazánkban hétfőn felhőátvonulások voltak: a beáramló hideg levegő hatására a hőmérséklet napközben sem emelkedett. Reggel délkeleten még előfordult helyenként eső, később már csak havazásról, hózáporokról érkeztek jelentések. A hőmérséklet a kora délutáni órákban plusz 1—plusz 4 fok között alakult.

Előrejelzés ma estig:

A felhőátvonulásból szórványos hózápor lehet; tartósabb havazás, legfeljebb a Tiszántúlon fordulhat elő. Az északi szél továbbra is erős, gyakran viharos lesz. A hőmérséklet kora délután nulla és mínusz 5 fok között.

(Az előrejelzés 5-én, hétfő este 7 órakor készült.)

TISZTASÁG ÉNYELEM
PATYOLAT
ÚJ ÉV
– ÚJ SZOLGÁLTATÁS:
a fehér színű
irhabundák tisztítását
expressz határidőre is
vállalja
a FŐVÁROSI PATYOLAT
A szolgáltatás 22 üzletben vehető igénybe.
Bővebb felvilágosítást ad bármelyik Patyolat üzlet.

Szöllősi Endre

Lovas

Heitler László: Bokros Birman, Goldman, Mészáros, Szöllősi, Vilt és a Szocialista Képzőművészek Csoportja.
MŰVÉSZET, 1980. március - 19.lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

SOMOGYI NÉPLAP
1981 MÁR 29

Szőllősi Endre
szobrászatművész

1021

Kendős asszony. Szőllősi Endre szobra.

kal

sztásra vall,
ennyi ügyes
»Ha taná-
st nekik ad-
nő és lelkes
annak, akik
teniszért. De
csak segéd-
el rendelkez-
lekükön túl
azt kívánná,
ezzék magu-

és tulajdon-
p: népszerű-
a tenisz. A
a labdarú-
egyedül ez
i nálunk a
n egy jó
nőttcsapat, s
atalokat. Fe-
hondta, hogy
van, a több-
ezik azok-
foglalkoztatni
sés véletlen
relátás, hogy
tnevelésiago-
iskola mű-
alapokat ad
unkához. Je-
van a te-
további ti-
igazolt ver-

A jövő reménységei. Álló sor
ter, Csere Attila, Samu Mihály,
kete Rudolf, Pór Péter, Szaják

A
Szombathelyi Képtár
tisztelettel meghívja

SZÖLLŐSI ENDRE

szobrászművész
hagyatékából válogatott
kiállítás megnyitására

1994. január 28-án, 16.00 órakor.

A kiállítást
WEHNER TIBOR
művészettörténész
nyitja meg.

Közreműködik:
GORDON ZSUZSA
Jászai Mari-díjas
Érdemes Művész

A kiállítás megtekinthető: március 6-ig

Megnyugtató utórezgések

Az Élet és Irodalom 1993. évi 8. számában *A szobrászok szép csendben eltűnnek?* címmel emlékeztem meg Berczeller Rudolf (Rezső) szobrászművészről és csendes, visszhang nélküli haláláról, megjegyezvén, hogy nemcsak a Berczeller-életmű, illetve hagyaték sorsa bizonytalan, hanem a művész által gondozott-őrzött Szöllősi Endre-oeuvre darabjait is a feledés, az elkallódás veszélye fenyegeti. A cikk megjelenése után jelentkezett *Gordon Zsuzsa* színművésznő, aki Szöllősi Endre rokonaként már eddig is sokat tett a kiváló szobrász munkásságának megismertetéséért, s megnyugtatott, hogy mindent megtesz a szobrok méltó helyének megtalálásáért. A február óta eltelt időszak újabb fejleményeként könyvelhetjük el, hogy a Szöllősi-szobrok ügye rendeződött: a műegyüttes — a színművésznő aktív közreműködésének köszönhetően — a Szombathelyi Képtár gondozásába került, s a ma még a Gordon-gyűjteményt gazdagító néhány alkotás is a Vas megyei képtárkollekciót gazdagítja majd a későbbiekben. Szombathelyen néhány Szöllősi-kisplasztikát az állandó kiállítás részeként már a közeljövőben a közönség elé tárnak, s a tervek szerint 1994-ben kiállításon mutatják be e szobrászunk közgyűjteményébe került alkotásait. Egyes híradások szerint Berczeller Rudolf (Rezső) műveinek sorsáért sem kell izgulnunk: a művész egykori házában múzeumot terveznek létesíteni az örökösök. Bárcsak minden, művészetet óvó aggodalmunk ily gyorsan szertefoszlana!

Wehner Tibor

Érettségi előtt

Tisztelt Szerkesztőség!

Amit leírtam, első szülése elmémnek. (Az adriai tengernek syrenája.) Bízom abban, hogy közlik. A nevemet nem szívesen mondom meg, lássák be, idén érettségizem. Kérem, adjanak neki valami jó címet. A honoráriumra nem tartok igényt, igyák meg az agyonhajszolt diákok egészségére.

Lapjukat szeretem, ha van kis időm, olvasom. Nem hízelgésből mondom.

Köszönöm a bizalmat.

Szeretettel: egy érettségiző.

Eléggé szeretem a magyart, csinálom is, amennyire tudom. Négyesem van, elég az nekem. A Csongor és Tündét történetesen szerettem, szép részeket olvasott fel a nő az órán, dumált az Éj monológjáról, néztük jobbról-balról, hogy az éj miért rideg és szomorú a végén. A nő fölrajzolt egy kört az útról, világos ábra, rendben. Tanuljuk a többit a könyvből. Megnéztem a tankönyvet, nehéz volt, nem érdekes.

Csakhogy immár negyedikes vagyok, közelg a matura. Mondom anyámnak, vegyük meg a Matura Klasszikusokból a Csongort, rá van írva: *Kidolgozott érettségi tétel puskával*. Azt feleli jóanyám, megőrültél, ott a dívány fölött a teljes Vörösmarty, ha esetleg kinyújtanád izmos karodat, kisfiam, ez, amit akarsz, drága és minek, miért nem figyeltél az órán. ersze megvettük, 254 forint.

Hát Vörösmarty életrajzi vázlata nem érdekel, elég, amit tudok. Nem állítom, hogy a mű keletkezéstörténetét ismerem, de nem is kell tudnom, ez az érettségin maximum egy perc, inkább fél perc, százszor megmondta a nő, hogy a műelemzésem érdekli a T. Bizottságot. Most akkor elmondja az új könyvem a Csongor és Tünde cselekményét, ezt jól teszi, én nem tudnám. De ha csak ennyit mesélnék a magyarnőnek, nézhetnék. Most jön a könyvemben a kör, ez sem baj, de megvan a füzetemben. Vagy egy másik rajz is az új szerzeményemben, de nem értem. Talán megmagyarázzák a túloldalon, de nem. Ott mesélnek szereplőkről, akadnak újdonságok is. De ha egyszer nem ez kell nekem! Nekem a mű elemzése és értelmezése kell. A kidolgozott érettségi tétel. Tudom, nem nézik ki belőlem, pedig igaz: türelmetlenül várom új könyvecskémben a jegyzetanyagot, az összefoglalást, az értelmezéseket. Középen a művészi szöveg, jó. Mellette az egyik sávban megmagyarázzák, hogy a türödelem jelentése türelem, a bohóul manapság: gyermeteg módon. Bevallom, sejtettem. Közlik velem azt is, hogy Zeusz a görögöknél főisten. Nézem a jobboldali sáv jegyzeteit, ez az, ami kell nekem. Mit jelképez a szerzői utasításban a kert? Jó, ezt szeretném tudni éppen. Tudom, hogy a nő motyogott erről szúrósnak tűnő bajusza alatt, de egyrészt régen volt, másrészt a barátnőm egy közepes színvonalú teknősbékát rajzolt éppen, azt figyeltem. Tehát: mit jelképez a kert? Keresem elöl-hátul ama sokrétű értelmezést, sehol. Idézetek a Bibliából, értelmezés a Candide kertjéről, de tudtommal Candide kertje nem Vörösmarty kertje, habár elismerem, hogy a mélyben minden mindennel összefügg. Kezdek aggódni. Milyen vallásos néphiedelemre utal a 15. sor hasonlata? Hát ezt meg honnan tudjam. Letudtam az első tizennyolc évemet, és még egyetlenegyszer sem találkoztam a kitűnő néphiedelemmel. Keresem a megoldást a könyv végén, hisz ezt aztán igazán nem lehet kitalálni. ersze nem találom. Tényleg, miért teszi a Szózat költője idézőjelbe a 447-449. sort? Miért fakad dalra Kurrah az 1851-1853. sorban? Miért részletezi Berreh és Duzzog a hamis eszközök megszerzésének történetét? Mit jelent Tünde üzenete? Töröm a fejem, mindhiába. Na de egy kidolgozott érettségi tételben mégiscsak kell lennie valamilyen válasznak! Jópofa vagyok, nincs. (Matek feladatgyűjteményekben tud lenni.)

Hol szerepelt korábban a csermelyér, kérdezi tőlem Kerényi Ferenc, a kidolgozott érettségi tétel szerzője. Lehet, hogy Kerényi Ferenc visszalapozna az én helyemben is hetvenezer oldalt, hogy megkeresse, én azonban garantáltan nem teszem. Egyrészt mélységesen nem érdekel, másrészt napi hat iskolai órám, edzésem, napi leckém, kémiadolgozatra készülésem, angol nyelvvizsgára tanulásom, randevúm és Háború és békém van.

Anya azt mondja, ezt az újfajta technikát a könyvkiadásban, azt, hogy kérdeznek és nem tanítanak, azért találták ki, mert az ő nemzedéküknek nem volt szabad gondolkodnia, és én örüljek, hogy nem kész válaszokat kell bemagolnom. Csakhogy én nem örülök. Szerintem rám pont úgy rám van tukmálva a szabadság, ahogy a régiekre a rabság. Szerintem ez a könyv diktatúrát valósít meg, amikor nem közli a megoldásokat. A könyv nem bízik meg bennem, abban, hogy csak akkor nézem meg a kódot, amikor már merengtem kicsit. Nem enged választani. Dönt rólam, anélkül, hogy megkérdezné a véleményemet. Én nem tudok, de szeretek gondolkodni. A könyv megfoszt a gondolkodás örömétől. A könyv szerzője nem ismer engem, nem tudja, hogy ez a választalan kérdésmennyiség nem fölszabadít, hanem bénít.

Nem tudok válaszolni új, csinos külsejű könyvecském kérdéseire.

Nem is akarok.

Én nem tudok és nem akarok az életemből annyi időt kiszakítani, hogy végigrágjam magam a csupa kérdésből álló *kidolgozott* érettségi tételemen.

Nem szeretem már a Csongor és Tündét, és nyomatékosan kérek mindenkit, ne is fáradjon. Eladó a példányom 253 forintért.

FÉLPERCES NOVELLAPÁLYÁZAT

Nyájas Olvasó!

Szeretnénk, ha az idei Könyvhét az írók és az olvasók számára még több örömöt szerezne, mint általában. Éppen ezért sok meglepetést tervezünk. A Vörösmarty téren nonstop műsor lesz, a színpadon zenészek és színészek lépnek föl. A tér másik sarkában, egy sátorban *Felolvasó maratoni* lesz, a sátort kortárs magyar írók bútoraival rendezzük be, s fiatal színészek a könyvheti könyvekből olvasnak fel, amit monitorokon figyelhetnek az érdeklődők. A könyvsátrakban időnként hírességek lesznek az eladók. Az *Írók és olvasók falán* pedig az írók és olvasók üzenhetnek egymásnak. Ennyit ízelítőül.

Most a Félperces novellapályázatra szeretném fölhívni a figyelmet. E pályázatot a Könyvhétre hirdetjük. A félperces novellák maximális terjedelme fél gépelt oldal.

Téma: az 1993-as év időjárása.

A pályamunkákat az Élet és Irodalom szerkesztőségébe lehet elküldeni június 1-jéig, vagy a Könyvhét első napján, június 4-én az Írók és olvasók falánál elhelyezett dobozba lehet bedobni, este 7 óráig. Eredményhirdetés vasárnap este órakor lesz, ahol a legjobb pályaműveket felolvassák, s ezeket azután az Élet és Irodalom is közli. Jó ihletet és szórakozást kíván minden kedves írónak és olvasónak a szervezők nevében:

Vámos Miklós

Tanulni vágyó, humán érdeklődésű fiataloknak felvételt hirdet a Kürt Alapítványi Gimnázium a szeptemberben induló négy évfolyamos osztályába. Jelentkezni lehet május 19-ig a 201-1819-es telefonszámon.

Minden héten két kulturális oldal a

Vasárnapi Hírekben

Hírek, kritikák a legújabb színházi bemutatókról, képzőművészeti kiállításról, zenéről, filmekről, könyvekről. Művészportrék, írójegyzetek, tárcák.

– Heti 80 oldalon
– Hetente hatszor

Szerkesztőség:
1034 Budapest
III., Bécsi út 124.
Tel.: 168-2002
Fax: 188-9504, Tlx:22-7958

Napilap a profiknak

Hirdetéseit 72 órán belül megjelentetjük

ÉLET ÉS IRODALOM

Megjelenik minden pénteken

Főszerkesztő:
MEGYESI GUSZTÁV

Főszerkesztő-helyettes:
KOVÁCS ZOLTÁN
VÁNCSA ISTVÁN

Főmunkatársak:
BERTHA BULCSU
DARVASI LÁSZLÓ
MEZEI ANDRÁS

Olvasószerkesztő:
DIPPOLD PÁL

Rovatok és fogadóórák:

Grafika:
SZIKSZAI KÁROLY
kedd 10—12

Könyvkritika:
BATA IMRE
hétfő 10—13

Széppróza:
SZÉKY JÁNOS
csütörtök: 10—12

Vers:
ORAVECZ IMRE
csütörtök: 10—12

Kulturális közélet:
NAGY N. PÉTER

Tördelőszerkesztő:
EMMER LAJOS

Index: 25-44
HU-ISSN 0424-8848
Kiadó és szerkesztőség:
Budapest, Széchenyi utca 1. 1054
Telefon: 111-3221, 153-3590,153-3122
Fax: 111-1087

Kiadja:
az Élet és Irodalom Rt

Felelős kiadó:
Iglói Nagy István
igazgató

Hirdetésfelvétel:
Budapest V., Széchenyi utca 1.
Tel.: 153-3122
Fax: 111-1087

Lapterjesztés:
BARANYI ÉS TSA, Kft.
Budapest, Bajza u. 68. 1062.
Telefon: 153-2755, 112-2212, 112-6092, 132-7514 (fax is).
Terjeszti a Magyar Posta.
Előfizethető bármely postahivatalnál, a hírlapkézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELÍR), Budapest, Lehel utca 10/A 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELÍR 219-986336 Postbank Rt. 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
egy évre 1752 Ft,
fél évre 876 Ft,
negyedévre 438 Ft
1 hónapra: 146 Ft

Nyomdai előkészítés:
Magyar Hírlap Rt.
Nyomtatás:
Marquard Színes Nyomda Kft.
Felelős vezető:
Bartha Tamás,
ügyvezető igazgató

A lap a Művelődési és Közoktatási Minisztérium, valamint a Soros Alapítvány támogatásával készült

Meg nem rendelt kéziratokat, lehetőségeink szerint gondozunk, de csak felbélyegzett válaszborítékos levelekre áll módunkban válaszolni.

601/930514
KÖZHIR - PSZ
BUDAPEST
1900 ÉLIR
F01.11 /
MTA

ÉLET ÉS IRODALOM

...S POLITIKAI HETILAP

...FOLYAM, 19. SZÁM ÁRA: 35 FT 1993. MÁJUS 14.

ANDRASSEW IVÁN:

Cseresznyés ember

Cseresznyés Pál kivételes szerepet játszik az életemben. Először neki sikerült elérnie, hogy tévénézés közben, testem minden előzetes figyelmeztetése nélkül összehánytam magam.

Ravasz eset volt. Marosvásárhelyről tudósítottak, lesből vette a kamera a dulakodásokat és verekedéseket. Mostanában újra mutogatják azokat a képeket, mégpedig azért, mert úgy néz ki, hogy az egyik szereplőt, Cseresznyés Pált gyilkossági kísérletért el fogják ítélni. Bukarestben.

Nem a verekedés látványától lettem rosszul, nem is attól, hogy egy fekvő emberen tüntetőtáblákat vertek ripityára, hanem attól, amit Cseresznyés Pál tett, amikor odalépett ahhoz a magatehetetlen emberhez. És itt most álljunk meg egy pillanatra. Ugyanis a televízió híradója úgy kommentálja a dolgot, hogy egyetlen hasba rúgásért ítélik el Cseresznyés Pált. Csakhogy egyáltalán nem hasba rúgásról van szó, sőt nem is közönséges rúgásról.

Ugyanis hasba rúgni csak azt lehet, aki fektében felénk mutatja védtelenül hagyott hasát. Fölülről lefelé csak taposni lehet, ami a rúgásnál jóval összetettebb mozdulat. Nem csupán kinyújtani és összehúzni kell az izmokat, hanem közben erősen egyensúlyozni is, pontosan kiszámítani minden mozdulatot, nehogy az ember átessen az áldozatán.

Cseresznyés azonban nem hasba rúgott, nem is hasba taposott, hanem lágyékon taposott egy magatehetetlen embert. Hogy egészen pontosan fogalmazzunk: egy, már a védekezés ösztönös mozdulataira is képtelen ember nemi szervét próbálta cipősarokkal leszakítani. Nyilvánvalóan nem gyilkossági, hanem magszakítási kísérletet.

Ennél undorítóbb, visszataszítóbb, sunyibb jelenetsort én még nem láttam a Magyar Televízióban.

Akkor még a Mai Nap szerkesztőségében dolgoztam, belpolitikai rovatvezető voltam. Természetesen hajnalban ez a sarkalásos volt az első kép, ami elém került — a tévétől vette le valamelyik nyugati hírügynökség —, hogy fogalmaznék valami képaláírást. A kollégáim nem értették, hogy miért kell kimennem a teremből.

A képsort azután többször ismételték azon a héten a televízióban, a Híradóban is, A hétben is, tán a Panorámában is, éspedig mint a románok brutalitásának perdöntő bizonyítékát. Nem tudom, magyarok vették-e föl a jelenetsort — az is lehet, hogy külföldről vettük át azokat, a kommentárokkal együtt. De egy későbbi fejlemény már biztosan hazai volt: az a hír járta — vagy olvastam, vagy hallottam valamelyik műsorban —, hogy meg is van az áldozat. Biztosan rosszul emlékszem, de mintha valami Szabó nevű embert mondtak volna, aki tán egyetemi tanár. Gondoltam is, ha arra járok, megkeresem.

Most, hogy kiderül, nyilván egy román ember nemi szervét akarta leszakítani egy magyar, akit Cseresznyésnek hívnak, igazából az bánt, hogy én egy román embertől undorodtam, mert elhittem, amit mondtak. Az is lehet, hogy jóhiszeműen. Az is lehet, hogy a világ tévései, pláne a mi jó tévéseink el se tudták képzelni egy magyar emberről, hogy ilyesmire képes. A románról meg igen.

Úgyhogy most ez a Cseresznyés engem másodszor is megajándékoz, még egy nyomorult érzéssel. Magamban bocsánatot kell kérnem a románoktól, mert legalább egy hétig mélységes undort éreztem irántuk. Sőt Cseresznyés a Sütő András szemének kiverése után érzett haragomat is nyomorúságossá tette. (Az nagyon személyesen érintett: előző este beszélgettem vele Marosvásárhelyen, a színházban, éppen arról, hogy a románok megígérték, hogy szétverik a műsort a magyarországi szereplőkkel meg a velük jött tévésekkel együtt. Féltünk. Kivéve Sütő Andrást.)

A dolog úgy áll, hogy teljesen összezavarodtam. Ha egyetlenegyszer is tévedésből gyűlölni kezdtem egy román embert, sőt a románokat, akikkel számtalanszor találkoztam, ettem és ittam, beszélgettem békességben és szeretetben... Ezúttal hogyan higgyem el mondjuk a boszniai kommentárokat a szerbekről, a horvátokról vagy éppen az elállatiasodott bosnyákokról?

Soha többet nem gondolkozhatok népben. Hanem minden kommentárt át kell fordítanom úgy, hogy például szerb egyenruhába bújt emberek megerőszakoltak, felkoncoltak, majd megégettek három asszonyt és két gyereket... bosnyák egyenruhás emberek levágták három szerb egyenruhába öltözött ember fejét és azokkal a kezükben fényképezkedtek... és így tovább.

Ha meg akarom őrizni a méltóságomat. A Cseresznyésektől.

Tudom, hogy a román hatóságokat nem érdekli, amit gondolok. Én a helyükben elengedném azt a Cseresznyést. Ha másért nem, azért, mert megtanított minket, magyarokat egy kis nemzeti önkételkedésre. Számítsák bele a büntetésbe a mi szégyenünket is. Meg a saját Cseresznyéseiket. A mi Cseresznyésünket már eleget verték és kínozták a börtönben a román Cseresznyések. Mondja a tévé.

VÁNCSA ISTVÁN:

MARHA!

Fonnyasztó, kormos, szocialista nyár volt, kerthelyiségben üldögéltem valahol, bensőmben nagyságos erők várakoztak a birkapörköltre, amely beígértetett. Fröccsömet megkaptam már, kicsorbult pohárban gőzölgött a viaszosvászonnal letakart bádogasztalon, mindazonáltal nem napsugarak zúgása volt, amit hallottam, hanem egy Trabant motorzaja, ott javították a kerítés túloldalán, füstje körbebugyolált és jótékonyan közömbösítette a konyha felől áramló penetráns olajszagot. Minden együtt volt hát, ami az új típusú, szocialista embert boldoggá teszi, én mégis a tűnődés bú-berzsenyes csolnakán ringatóztam inkább, mindaddig, amíg az új típusú, szocialista pincér elém nem rakta birkapörköltemet, éttermük specialitását, a főszakács utánozhatatlan remekét.

Olyan volt, amilyet vártam, azaz néhány szem meredt krumpliból és egy mosatlan salátalevélből álló fantáziadús köret, továbbá hideg, rágós és íztelen mócsingdarabok.

Emellett marhából készült.

Kihallgatást kértem a főpincértől, előadva, hogy a megboldogult jószág, melynek földi maradványaival ismerkedem, aligha volt tagja a szelíden bégető, gyapjas teremtmények közösségének, marhapörköltet kaptam ugyanis már ha a „pörkölt" szó ebben az összefüggésben nem túl eufemisztikus.

— Ez birka — mondta a pincér, száznyolcvanöt centijével és kilencven kilójával fölém tornyosulva, jegeskék pillantással nézett el fölöttem meg az egész nyomorúságos világ fölött, amelyben némelyek a marha és a birka közötti — valójában illuzórikus — különbségek firtatásával vannak elfoglalva, ahelyett, hogy a teremtett dolgok mindegyikében jelenlévő isteni szubsztanciáról elmélkednének tyúkszaros életük csöndesebb pillanataiban.

— Legyen szabad felhívnom becses figyelmét arra a körülményre, hogy a birkapörkölt, jellegéből fakadóan, csontos, ez viszont...

— Filézett birka.

— Továbbá a birkának birkaíze van.

—A mi vendégeink utálják a birkaízt.

— Én viszont nem utálom, sőt a leghatározottabban birkaízű birkát szeretnék fogyasztani, ha ez megoldható.

— Birkaízű birkánk nincs.

— Akkor marhaízű birkát eszem. Minden ugyanúgy tele van fénnyel és láthatatlan éjszakával.

— Micsoda?

— Parmenidész. Ne törődjön vele.

Végül marhapörköltet számolt, ellenőriztem, viszont amikor elhagytam az intézményt, utánam kiabált: „..... *birka volt ám!*"

— Marha — mondtam mély meggyőződéssel, de nem vágott hozzám semmit.

Sok év telt el azóta, azt a kocsmát, meg a hasonlókat, elsodorta az idő, mostanában a birkapörköltet birkából főzik, íze is van, a személyzetből pedig kiveszett a képzelőerő, például a csülökre azt mondják, csülök, sohasem jut eszükbe, hogy ez lehetne teknősbéka, cápauszony vagy medvetalp is akár.

Azokat a régi, klasszikus pincéreket manapság többnyire a képernyőn látom, rendszerint apróbb — néhányszor tízmilliárdos — összegekkel kapcsolatban, ezekről a pénzekről ők, persze, semmit se tudnak, ők naphosszat nyirkos hegyi réteken szoktak barangolni és szemvidítófüvet (*Euphrasia officinalis L.*) gyűjtögetnek a rászorulók kínjait enyhítendő. Pénz? Az meg micsoda?

— Marha — szoktam mondani ilyenkor reflexszerűen, de csak magamban, most már tudom ugyanis, hogy a kocsmák nem örökkévalók, pláne az ilyenek, az ajtóra egy szép napon lakat kerül, odabent csak éhező csótányok motoszkálnak, lelkük mélyén egy sosem volt aranykor emlékeivel.

Kim Basinger adóssága

Olykor a sztárokat is érik meglepetések: megkérdőjelezték a 39 éves Kim Basinger jogát, hogy gyereket szüljön, ameddig ki nem fizeti az adósságait.

A szőke szépség ugyanis visszalépett a „Boxing Helene" című film szerződésétől, így most 8 millió dollárral tartozik a Main Line Pictures cégnek.

A filmgyár most olyan szerződést akar kötni Basingerrel, amelyben kikötötték volna, hogy addig nem szülhet gyermeket, ameddig az adósságait a következő három év filmbevételeiből vissza nem fizeti.

Basinger ügyvédje azonban bíróságon megtámadta a szerződést és nyert.

Kim Basinger 1993 nyarán házasodott össze színész-kollégájával, Alec Baldwinnel.

Új Indiana Jones-film Harrison Forddal

Indyből sohasem elég — negyedszer is kasszasikerben reménykedik Harrison Ford és magára ölti a korbácssuhogtató régész, Indiana Jones jelmezét, hogy titokzatos kincsek keresésére induljon. A forgatókönyv már készen van, s a rendező, Steven Spielberg rövidesen újabb kalandvadászatra indítja a csavaros eszű Indyt. A film sikerét akár előre el is könyvelhetik, hiszen az eddig elkészült Indiana Jones-trilógia minden idők tíz legsikeresebb filmjei közé tartozik. A negyedik Indiana Jones valószínűleg már nem lesz olyan rámenős és villám tempójú, mint az eddigiek voltak: a színész ugyanis utolsó filmje forgatásánál térdszalag-szakadást szenvedett, és még mindig nem épült fel teljesen. Ezért elképzelhető, hogy Ford, karrierje során először, kénytelen lesz kaszkadőr segítségével dolgozni.

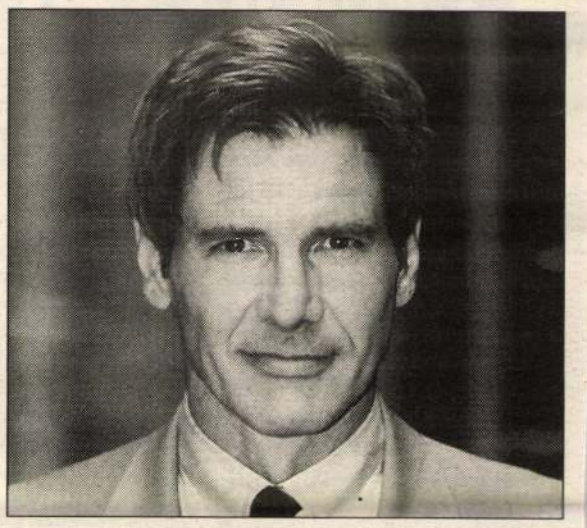

Alain Delon üzleti sikerei

Az 58 esztendős Alain Delon megkapta a francia tervezők díját — Lyra nevű parfümjének üvegéért.

A díjat a Strategies nevű francia médiacsoport ítéli oda. Az egyszerű, karcsú parfümös üveget hullámformájú, erotikusnak tartott gyönyörű vonalak díszítik.

Bár a tervezői díjat Delon kapja, az üvég művészi kivitele természetesen nem az ő keze munkája, hanem társát, Thierry Lecoule tervezőt dicséri.

Az üzletember Delonnak, úgy tűnik, az utóbbi időben több sikere van, mint a színésznek, hiszen Delon négy utolsó filmje, a „Dancing Machine, a „Nouvelle Vague", a „Le retour de Casanova" és a „Crime" közül egyik sem mondható kasszasikernek.

Telly Savalas — Kojak — emlékére

Kojak elment.

Kopaszra nyíratta magát, amikor egy bibliai filmben Poncius Pilátust alakította. Aztán kopaszon játszott több filmben is. Így lett a kopaszság névjegye. Kojak-ként — 1973-ban mutatták be az első részét e tévés krimisorozatnak — már ragaszkodott a tar fejhez. — Egyesek szerint 1924. mások szerint 1926. január 21-én született görög bevándorlók gyermekeként.

Sophia Loren férje beteg-ágyánál

Az 59 éves Sophia Loren két és fél hónapja minden éjjel imádkozik, mert aggódik férje, a 79 esztendős Carlo Ponti egészségi állapota miatt. Az idős filmrendező nemrégiben szívbillentyű-műtéten esett át.

Sophia Loren és Carlo Ponti a show-világ szinte egy kézen is megszámolható álompárjai közé tartoznak — immáron 36 éve élnek együtt. Amikor megismerkedtek, Carlo Ponti két gyermekes családapa volt. Csak kilenc évvel később házasodhattak össze. Két fiúk született, Carlo most 25, Eduardo pedig 20 éves.

Woody Allennek mégsem volt boldogtalan a gyermekkora?

Egy Tim Caroll nevű író életrajzi kötetet jelentetett meg Woody Allenről. A családtagokkal és barátokkal folytatott beszélgetésekből Caroll megtudta, hogy Woody Allen Brooklynban eltöltött gyermek- és ifjúkorában sohasem volt magába forduló, keserű, nem szorongott és búslakodott. Az életrajzíró úgy véli, Allen azért találta ki a boldogtalan gyermekkoráról szóló mesét, hogy ezzel magyarázhassa egyre bonyolultabb szexuális életét.

A könyv — a címe „Woody and his Women" — Nagy Britanniában jelent meg. Az olvasó, hűen a könyv címéhez felvilágosítást kap Allen nőügyeiről, beleértve a 17 éves színésznővel, Stacy Nelkinnel folytatott viszonyát is, amelyből a „Manhattan" című film készült, Muriel Hemingway-vel a főszerepben.

Robert de Niro Frankenstein-szörnyetegként

Új Frankenstein filmet forgat Robert de Niróval, mint visszataszító szörnyeteggel a főszerepben Ken Branagh rendező.

Úgy hírlik, De Niro teljesen kikészült a forgatási munkálatoktól: minden reggel öt órakor kell felkelnie és csak a maszkírozás öt óra hosszat tart.

Arcát és testét ugyanis mindenhol összekenik ragasztóval, a felismerhetetlenségig elcsúfítják, s még szőrdarabkákat is erősítenek rá.

TITKOK ÉS VARÁZSLATOK TITKOK ÉS VARÁZSLATOK TITKOK ÉS VARÁZSLATOK TITKOK ÉS VARÁZSLATOK

Mi az az ezotéria?

„Semmi sem fontosabb, mint hogy az embernek az érthetetlennel állandó kapcsolata legyen."

Hamvas Béla

Halljuk, esetenként talán használjuk is az „ezoterikus" szót, úgy, hogy jelentése csak körülbelül jelenik meg bennünk. Ha felütünk egy ezotériával kapcsolatos összefoglaló könyvet, megnézünk egy erről szóló tévéműsort, sokféle módszerről, lehetőségről, eszközről hallunk, olvasunk. Mágiáról, asztrológiáról, alkímiáról, a zsidó kabbaláról, a tarotkártyáról, tenyérjóslásról, a kínai ji-csing-ről, a jóga és a meditáció fajtáiról, a spiritizmusról (a szellemekkel való kapcsolatról), a sámánizmusról, a varázsvesszőről, az ingáról, a homeopátiáról, az akupunktúráról, a virágterápiáról, az íriszdiagnosztikáról... hosszasan lehetne még sorolni. Mik ezek? Zsargonkifejezéssel: „ezoterikus technikák". Holott éppen „technikának" nem nevezhetők, mert pontosan az különbözteti meg ezeket a módszereket a tudománytól, hogy nem mérhetőek, többnyire meg sem magyarázhatóak. S mivel mai világunk túlzottan is az ész mindenhatóságára épül, kész az ítélet: Ami nem mérhető, bizonyítható, az vagy nincs, vagy csalás.

Ettől persze az ezotéria évezredek óta létezik. A szót Arisztotelész óta használják, ő a magasabb előképzettséget igénylő filozófiai műveket, az ilyen tanulócsoportokat nevezte ezoterikusoknak (jelentése: belső), a mindenki által érthetőket pedig exoterikusoknak (külsőknek). Az idők folyamán az ezoterikus szó a „titkos" értelemmel is kapcsolatba került. Erre azért volt szükség, mert művelőit üldözték, kiközösítették, megvetették. Az ezotéria (belső) értelme azonban ma is ugyanúgy érvényes, mint egykor, mert aki nem szerzi meg a szükséges előképzettséget, nem érez rá az ízére, attól ez idegen marad. Az ezotéria nem veszik ki, mert mást kínál, mint a világ megismerésének hagyományos eszközei; a lét középpontjához, az általános tudáshoz próbál közelebb jutni.

A müncheni Thorwald Dethlefsen, az ezoterikus pszichológia atyja magyarul is megjelent könyvében (A sors mint esély) kifejti: az ezotériának számos ösvénye van, aki valamelyik ágát művelni akarja, annak el kell indulnia az ösvények egyikén, keresni, gyakorolni, tapasztalni kell. Az

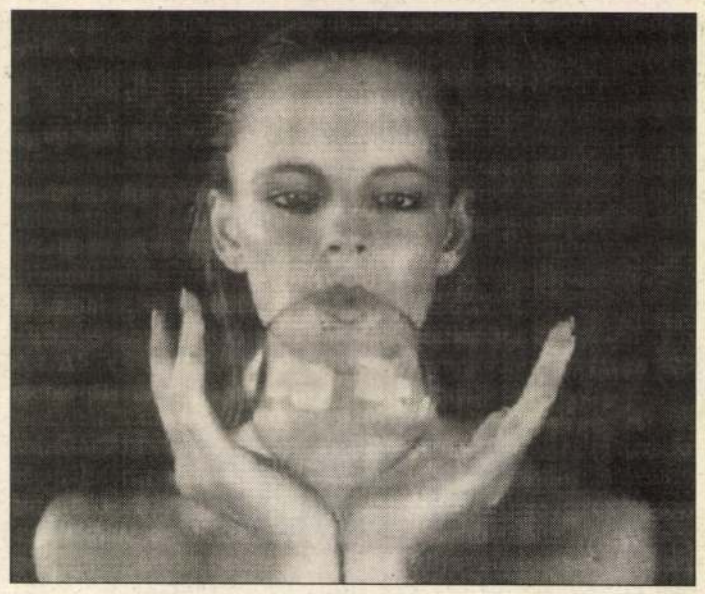

ezotéria ugyanis jóval több, mint megismerés, átalakíthatja a világfelfogást, a viselkedést, új összefüggéseket tárhat fel, közelebb vihet belső énünkhöz, a bennünk munkáló láthatatlan erőkhöz.

Az ezotéria hatása főleg nyugaton jelentős. (Az anyagi céljait elérő emberben vetődik fel még erősebben a „hogyan tovább?", „mi a célom? kérdése.) Egy friss felmérés szerint az osztrákok hatvan százaléka hisz a természetfeletti jelenségekben (ehhez hozzátartozik a lélekvándorlás, a telepátia, a pszichosebészet és sok más is). Érdekes — bár nem meglepő —, hogy főleg a nők és a fiatalok fogékonyak ilyesmire. (Lelki alkatuk, életkoruk teszi őket nyitottabbá.) A „titkos tanok" terjedését elemzik a tudósok is. Dr. Stephan Rudasnak, a bécsi Pszichoszociális Szolgálat kuratóriuma vezetőjének véleménye: „Főleg a fiatalok nem tanultak meg békében élni önmagukkal. Az ezotéria az irracionális akadályokkal való megbékéléshez vezető kiút. De veszélyes, ha az ember többet beruház ide, mint amennyit kap tőle."

-más

Bánt, hogy valami rosszat feltételeznek rólam

Beszélgetés Lezsák Sándorral

Szombathelyen járt nemrégiben Lezsák Sándor, az MDF ügyvezető elnöke, s szót váltott a helyi médiák vezetőivel is. Szokatlan szereposztás jellemezte a diskurzust, ugyanis ezúttal az elnök úr kérdezett. Meglehet, nem minden válasz volt kedvére való. A találkozó után viszont ő várta rezignált mosollyal lapunk kérdéseit.

— *Ha eltekintenénk attól, hogy ön az MDF ügyvezető elnöke, s egyszerű szavazópolgárként járulna az urnához az idei választásokon, mi több, történetesen nem a demokrata fórumra voksolna, mivel indokolná ezt a döntését?*

— Mindenképpen az MDF-re szavaznék.

— *Máshogy kérdezek. Ön szerint mi az, amit az elmúlt három és fél évben rosszul csinált az MDF, rosszul csinált a kormány?*

— Hosszú a lajstrom. Mára bizonyossá vált, hogy akár a személyek megválasztásában, akár a törvényhozás menetében bátrabbak lehettünk volna. De azt se hagyjuk figyelmen kívül, hogy nem volt előttünk minta, hogy miként kell átvezetni egy országot, egy társadalmat a diktatúrából a polgári demokráciába, nem volt sablon sem a kárpótlásra, sem a tulajdonváltásra. Ma már biztosan tudnánk jótanácsokat adni hasonló helyzetbe került országoknak. Korábban ki gondolt arra, hogy szétfoszlik a szovjet birodalom, hogy egymilliárd dolláros kiesést jelent a déli háború, ki gondolt az évente ismétlődő aszálykárokra, az olajháborúra, a nyugati gazdasági visszaesésre. Ki gondolt arra, hogy három és fél esztendő után számon kérik rajtunk az egypártrendszert, azt feltételezve, hogy a kormánynak és egy pártnak akkora hatalma van, mint a régi időkben. Nem véve tudomást arról, hogy a demokrácia nagyon érzékeny műszer, amely azonnal jelzi a rossz döntéseket, s nem nyeli el ezeket, mint a korábbi diktatúra. Mindezzel együtt biztosan voltak olyan helyzetek, amelyek más típusú személyiségeket követeltek volna bizonyos szakaszokban egy-egy tárca élén, vagy éppen a Parlamentben. Ha visszalapozzuk az újságokat, 89 végén, 90-ben azért a dolgok mélyén ott volt egyrészt az egészséges bizonytalanság, másrészt a bizonyosság, hogy ha kell, akkor mindezt, akár kamikáze módjára, a népszerűségünk árán is, de következetesen végigcsináljuk, mert erre kaptunk meghatalmazást.

— *Ki gondolt arra..., ismételgeti azokat a történéseket, amelyeket ön szerint nem lehetett előre látni. Valóban nem lehetett látni, vagy csak önök nem látták, mivel nem rendelkeztek megfelelő elemzőkkel?*

— A dollárszázmilliókkal és mindenféle technikai csodákkal működtetett jövőkutató intézetek sem tudták ezeket a problémákat modellezni. Mindennek megítéléséhez kellő történelmi távlat kell. S az utóbbi hónapokban a társadalom mintha ösztönösen érezné, hogy az adott körülmények között az MDF, a kormánykoalíció, sőt, az ország, teljesítette a megbízatását. És olyan társadalmi, gazdasági, politikai helyzetet teremtett, amely valóban alkalmas az építkezésre.

— *Tehát rosszindulatúnak minősíti azt a már-már szlogenként ismert mondatot, miszerint „az MDF nem tudott élni a történelem adta lehetőséggel, s így egy adott időszakban történelmi esélyt szalasztott el".*

— Éppen az ellenkezőjét állítom, igenis úgy élt ezekkel a történelmi lehetőségekkel, hogy más politikai erő sem lett volna képes ennél többre. A Magyar Demokrata Fórum rendelkezik azzal a nemzetközi kapcsolatrendszerrel, amely segítette az átalakulási folyamatot. Ebben volt több az MDF, lévén, hogy jelenleg Európában a fő politikai erőterek közül a konzervatív a meghatározó. Más nem lett volna képes elérni ezt az eredményt. Ha más politikai erők kerültek volna hatalomra, akkor most kevesebbek lennénk. Zavarodottabbak. A gazdasági viszonyaink, a nemzetközi kapcsolatrendszerünk, a belső politikai helyzetünk, és egyáltalán az ország stabilitása.

— *Ezt ön állítja, vagy ugyanez az MDF vezetésének, illetve a kormánynak is a véleménye?*

— Ezt én állítom és gondolom nincsen nézetkölönbség ezügyben közöttünk sem a tárcák vezetőivel, sem a képviselőinkkel.

— *Előretekintve az idei választásokra, véleménye szerint nem ártott a mozgalomként indult MDF-nek a pártszerűség? Arra gondolok, hogy a közvélemény szemében egy pártszerűen, masszív apparátussal működő, ráadásul hatalmon levő párt, rossz esetben képes ellenszenvet kiváltani. Azt mondják, hogy a régi undokok helyett itt vannak az új undokok, akik ugyanúgy visszaélnek a hatalmukkal. Nem jelenthet mindez elveszített szavazatokat?*

— Úgy gondoltuk 89 végén, 90 elején, hogy politikai feladatokat kell teljesítenünk, s ehhez politikai jogosítványok szükségesek. Tanultunk a lengyel Szolidaritás példájából, amely darabokra szakadt. Ez megerősítette bennünk, hogy egy időre föl kell áldozni a mozgalmi környezetet, amiről sokan hiszik, hogy elolvadt körülöttünk, holott éppen az utóbbi időben, érezhetően jelen van és bármikor életre hívható.

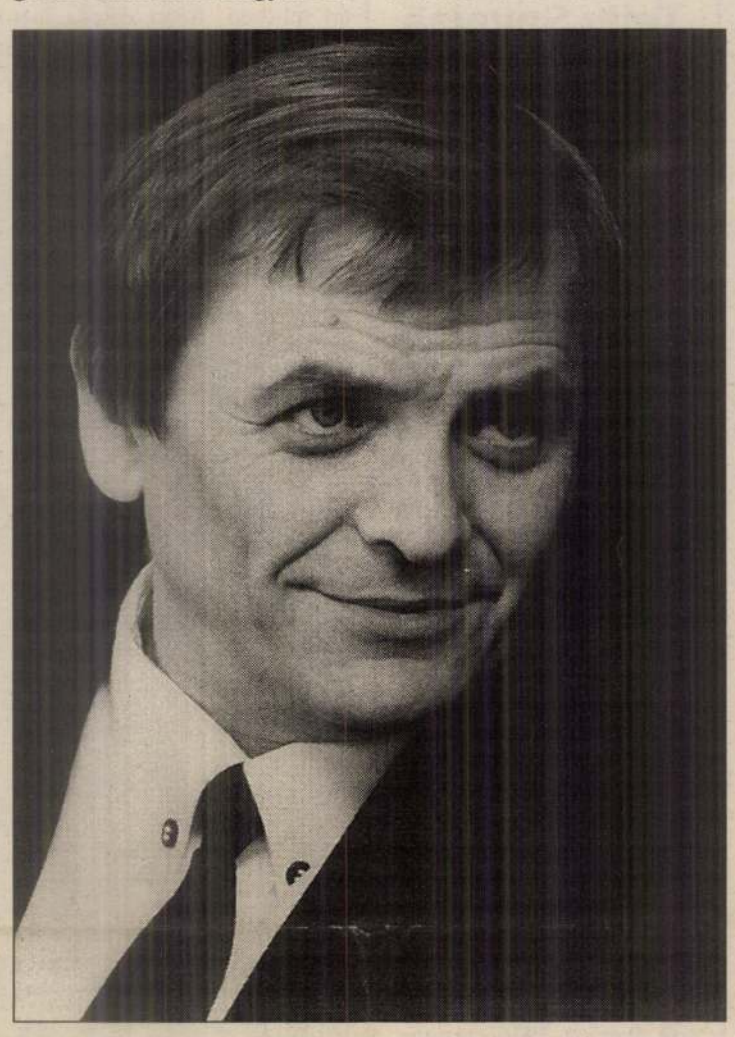

— *Ez persze nem tompítja a hatalmaskodók iránti ellenszenvet.*

— Soha nem voltam párttag és most is kerülöm a párt kifejezést. Ugyanígy az apparátus szó is idegen számomra, az MDF-ben tisztviselőkről beszélünk. Túl közel van még az elmúlt négy évtized. Azt viszont tudomásul kell venni, hogy vannak kényszerítő körülmények, a többpártrendszerben több párt működik, főállású tisztviselőkkel, akiknek szervezési és egyéb feladataik vannak. Az már más kérdés, hogy ki, miként felel meg a szerepkörében. Akad, aki az adott áramkörben egy gyenge zseblámpaizzó volt és kiégett, van, aki nem bírta idegileg, van, akiből előhívott olyan tulajdonságokat, amelyekre ő maga sem gondolt és hitvány emberré vált. Másokat viszont megerősített és szembe tudtak nézni a környezetükkel és hatással tudtak lenni nem csupán egy politikai erő, hanem az ország életére is.

— *És adott esetben támadások kereszttüzébe kerültek. Önnek sincsen lemaradása ezügyben. Egy felvetés a sok közül, hogy Csurka István forgatókönyve alapján állítólag ön irányította a televízióban végbement „változásokat". Miként éli meg ezeket a vádakat?*

— Nehezen élem meg, hogy állandóan harcolni kell, magyarázkodni kell. Méltatlannak tartom azokat a feltételezéseket, amelyek nem felelnek meg a valóságnak. Fegyelmeznek is ezek az esetek, megtanítanak, hogy még pontosabban fogalmazzak, még határozottabb legyek bizonyos helyzetekben. Ám valahol legbelül azért bánt, hogy valami rosszat feltételeznek rólam, olyat, amit szándékkal soha nem tennék meg.

— *Ha már a pontos fogalmazást említette; ön nemrégiben a ZDF-ben bemutatott műsor kapcsán hazaárulásnak nevezte az ott elhangzottakat. Nos, az utóbbi napokban hányadik újságíró vagyok, aki arra kéri, hogy magyarázza meg ezt a kijelentését. Hosszú a sor?*

— Elég ritkán adok interjút.

— *Arra azért kíváncsi volnék, hogy milyen az, amikor egy politikus magyarázkodni kénytelen valamely kijelentése miatt ?*

— Olyankor gyanakszik. Én is gyanakszom, hogy egy szót akarnak szenzációként tálalni, s ezáltal még inkább felkavarni a belpolitikai életet. Akkor, amikor csendes és nyugodt építkezésre volna szükség. Csak annyit mondhatok, hogy akadnak helyzetek, amikor állást kell foglalni. Ez egy ilyen helyzet volt. Egy fórumon feltett kérdésre válaszoltam, mondván, hogy nem nagyon szerencsés és olykor-olykor kimeríti a hazárulás fogalmát, ha valaki tudatosan és rendszeresen torz képet fest az országról Nyugat-Európában és a tengeren túl. Az a problémám, hogy nem az egészet láttatják, hanem egy részt, ami persze nem az egészet jelenti.

— *Nem tudom olvasta-e egyik kiváló kollégám publicisztikáját, amiben így ír: „ Itt már nem arról van szó, hogy emberek szavazzatok ránk...hanem, hogy csakis és kizárólag ránk szavazhattok, sőt egyenesen bűnbe estek, ha nem bennünket favorizáltok. Ha nem mi jövünk, tele lesz az ország hazaárulókkal..."*

— Ez ostobaság. Aki ilyen következtetéseket von le az megint a zavarodottságot szolgálja, s azt a látszatot kelti, hogy lám, itt egy hatalmi elit jött létre, amelyik gőgös, pökhendi és így tovább. Ezt már 1990 tavaszán megpróbálták ránksütni. Az SZDSZ és az MSZP ugyanis nem nyugodott bele a választási vereségbe. Ami természetes egy több évtizede működő demokráciában, de nem természetes a rendszerváltozás idején. Meggyőződésem, hogy ha 90 áprilisától kezdődően az ellenzék nem követi el azokat a hibákat, amiket elkövetett, tehát nem próbál meg bennünket állandóan lejáratni és szinte üldözötté tenni, belehajszolni minket buta döntésekbe és buta helyzetekbe...

— *Voltak ilyenek? Mármint buta döntések...*

— Voltak. Buta döntés. Mit nevezünk buta döntésnek? Azt, hogy a kormány levett a napirendről egy előterjesztést, egy törvénytervezetet, abból a megfontolásból, hogy kiszámíthatatlan folyamatokat indítanak el, és számunkra az ország stabilitása a legfontosabb? Ilyenek voltak. Tehát ha az ellenzék és a pártokon belül egyes részek nem csinálnak különféle ügyeket, akkor most nagy esélyük lenne a választási győzelemre.

— *Az ellenzéknek?*

— Igen, az ellenzéknek.

— *Egyetlen kérdés. Tapasztalataim szerint, szűk körben, háttérbeszélgetések során vezető MDF-es politikusok, így például itt és most ön is, más arcukat mutatják. Higgadt kérdésekre higgadtan válaszolnak, mosolyognak és őszintének tűnnek. Aztán a szélesebb nyilvánosság előtt már gyakran oda a higgadtság, ugranak, felhorkannak és elillan a szimpátia. Mitől van ez a kétarcúság, elnök úr?*

— Nem hiszem, hogy ez kétarcúság, inkább arról van szó, hogy más és más az MDF — de ugyanúgy az ellenzéki— politikusok habitusa, személyisége. A közvéleményben pedig nyilván az erősödik fel, amelyik kihívó, amelyiktől talán még viszolyognak is, pedig tudják, hogy igazat szól. Mindenesetre jobban megmarad az emlékezetben.

— *Azt szeretném megtudni, hogy mi a különbség aközött a Lezsák Sándor között, aki egy ilyen médiavezetőkkel folytatott háttérbeszélgetésen, amikor kormánya hiányosságaira, rossz módszereire hívják fel a figyelmét, akkor egyetértően bólogat, a szélesebb nyilvánosság előtt viszont már nem teszi.*

— Talán az is oka ennek, hogy nem alakult még ki az országban — bár megyei napilapoknál érezhető már a változás — a médiák stílusa, nyugodtabb hangvétele. Ezen a téren is hajsza folyt, el kellett adni a lapot. Kiemelni egy szót a szövegkörnyezetből és öles betűkkel a címlapra tenni. Nézze meg a címeket az újságokban. Nem állítanak és nem helyeselnek valamit, hanem tagadnak és elutasítanak, mert úgy ítélik meg, hogy ez a kelendőbb. Aztán a Kiskegyed futott be, mert így reagált erre a társadalom. Az a társadalom, amely azért egészséges maradt.

— *Ebben bízva, köszönöm a beszélgetést.*

Fodor Sándor
Fotó: Benkő Sándor

Megmentett életmű...

Szöllősi Endre rajzai, szobrai a képtárban

Egy elfogadható és egy cáfolható megállapítás kínálkozik invitációnk élére. Csap Erzsébet Szöllősi művészetének lényegét ragadta meg, írván: „Bár alkotásainak a színvonala nem egyenletes, megcsillan bennük valami érzékletes, eredeti, ősi primitívség". Ha eltekintünk a mesterek és a korstílus áttűnéseitől egyes szobrain, rajzain, úgy a munkák zöme tagadhatatlanul magán viseli a groteszkkel párosult romlatlan kezdetlegesség jeleit. M. Heil Olga egy másik előszóban azt mondja: „Mióta szobrász (...), valóban érdeklik őt az emberek négylábú barátai, az állatok". Nos, Szöllősi, mielőtt még a szobrászatra adta volna a fejét, azaz kora gyermekségétől állhatatosan érdeklődött e városi ember számára mégiscsak különös világ iránt. Több száz, vagy több ezer rajzi megnyilvánulásának dokumentumai között megőrizte talán minden ábrázolási kísérletét. Bizony, kezdeti próbálkozásait még szülei látták el „jelzettel". Az írástudás birtokában már maga büszkélkedik az aláírással, s kínosan ügyel arra, hogy kézjegye a dátummal együtt minden rajzocskán bizonyítson. E szenvedélye — a rajzolás, — később kiterjedt az emberi alakra is, és élete végéig elkísérte.

Elsősorban mégis szobrászata jelöl helyet számára a művészetben. S abban dominálnak az állatok alapos megfigyeléséről tanúskodó, kedves melegséget árasztó munkák. Láthatunk két oroszlán-figurát, ezeket — alig hihetően — 15 éves korában faragta, amelyek érett alkotót feltételeznek. Később a kifejezést szolgálva, „modelljeit" összefogottabban, jellemző pózokban, a szervezendő tér kívánalmai szerint mintázta meg. A tárlat kisebb fajta „állatkerti seregletet" vonultat fel e műfajból.

Szöllősi Endre minden életmegnyilvánulása mégis — elsőül — emberközpontú. Művészi törekvéseiben, emberi tartásához igazodva megtalálta azt a társadalmi közeget, amelyről szólni akart. Egyszerűen, őszinte átéléssel mintázta meg portré-szobrait. Alakformáló művészetében merészebben rugaszkodott el a látványtól. A formák, tömegek rendje, az átírás mélysége teret nyitott a materiális értékek érvényesülésének. Rajzok tömegével készült fel a plasztikai problémák megoldására. Nyúlánk aktok, zárt körvonalú szobortervek, antik minták újraértelemezései uralkodnak kísérletező igyekezetéről, a tartalomhoz illő forma és kompozicionális mód kutatásáról.

A képtárban nyíló kiállítás egy hagyatékmentes közbülső állomása. Céltudatos válogatást nyújt a végtére mégis sokarcú életműből.

Szöllősi Endre 1911—1967 között élt, alkotott. Jelentős szobrászok — Bokros Birman, Goldman — körében sajátította el az „eszközöket". A modern magyar művészet számos közös szemléjén állított ki a két háború között. Elismeréseinek egyik legrangosabbja a Szinyei Társaság kitüntetése — 1933-ban. Több köztéri szobrot alkotott. Legközelebb Pápán látható Napozó férfi című monumemtuma.

A pénteken délutáni vernisszázson *Wehner Tibor* méltatta munkásságát. Közreműködött *Gordon Zsuzsa* Jászai-díjas érdemes művész, aki elismerendő kitartással fáradozik a hagyaték gondozásán, s nem kis része van gyűjteményünk gyarapításában.

-on -or

„Villany-részvények"

Az Állami Vagyonkezelő Részvénytársaság tulajdonában lévő cégek részvényeiből 20 milliárd forintos vagyont értékesítenek idén. Elsőként — várhatóan tavasszal — a Magyar Villamos Művek Rt. részvényeinek egy részét kínálják fel megvételre. A társaságnál február 18-ig állítják össze a magyar villamosenergia ipar tulajdonváltásának koncepcióját. Az ÁV Rt. az ágazatban 51 százalékos tulajdoni részt kíván megtartani. Szem előtt tartják, hogy a cégek átalakítása ne veszélyeztesse a hazai energiaellátást és a fogyasztói díjak se emelkedjenek.

Szöllősi Ferenc, építész

Valamennyi ábra „A Székesfőváros városrendezési és magánépítési ügyosztályának munkája az 1941. évben" c. kiadványból származik (Budapest, 1942)

1. Szöllősi Ferenc: A terézvárosi templom környékének rendezése. Városrendezési tanulmány, 1941

1

2

2. Szöllősi Ferenc: A Nemzeti Színház környékének rendezése

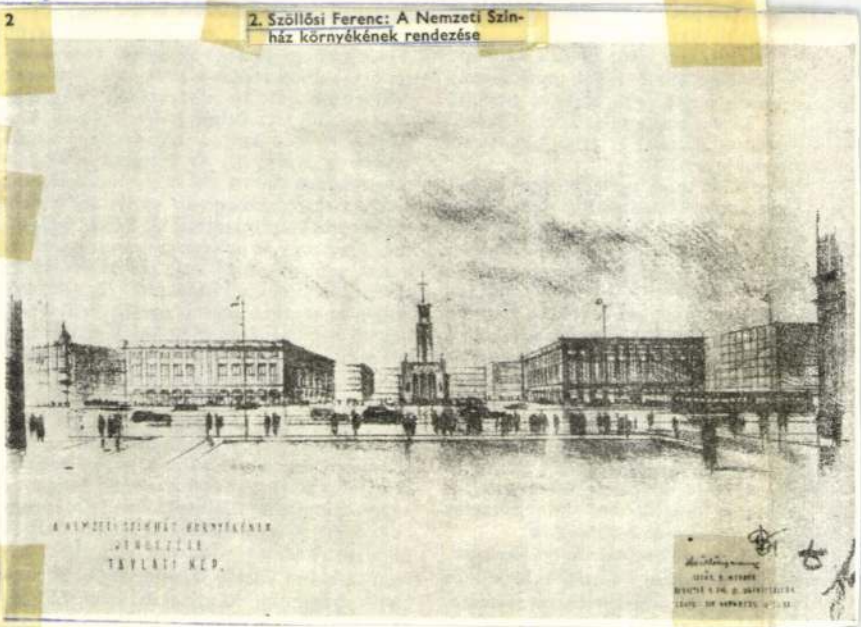

Magyar Építőművészet, 1944. 5., 6-7. old.

1/1

nak sorab
Rajk Lász
Bibó Istv
Kővágó J
joggal, u
Virgilt. A
munkát v
Pál és W
A Taná
lyan vett
csak kor
elébe ke
hogy figy
évtizedek
nál a bon
emeletig
egységes
a szabályt
egészségt
engedett
nyező ü
tisztázni
(mint pél
nak kér
hatáskör
Az F. k
Egyrészt
politikai

Szőllősi Endre (1911–1967)

Aba Novák Vilmos, Gallé Tibor, Szőnyi István és Podolini Volkmann Artúr szabadiskoláit látogatta. Szobrászati tanulmányait Kallós Edénél kezdte. Bokros Birman Dezső, Goldman György és Vilt Tibor köréhez tartozott. 1932-től részt vett a Szocialista Képzőművészek Csoportjának létrehozásában és kiállított a csoport tárlatain.
Portrékat, domborműveket, plaketteket és állatfigurákat alkotott; 1948 és 1969 között számos köztéri munkáját állították fel. Hagyatékában gipsz kisplasztikák mellett jelentős rajzok maradtak fenn.
Műveit a Magyar Nemzeti Galéria, a Szombathelyi Képtár és az Első Magyar Látványtár őrzi.

Egyéni kiállításai:

1948 Magyar Képzőművészek Szabad Szakszervezete
1964 Ernst Múzeum
1972 Magyar Nemzeti Galéria
1977 Fényes Adolf Terem
1983 Nagykanizsa
1994 Szombathelyi Képtár

Óbudai Társaskör Galéria
Budapest, III. Kiskorona utca 7.

SZŐLLŐSI ENDRE

(1911-1967)

rajzai

az Első Magyar Látványtár gyűjteményéből

Megnyitja 2006. május 9-én 18 órakor
Nagy Ildikó művészettörténész

Megtekinthető 2006. május 28-ig, hétfő kivételével naponta 14-18 óráig

nka
Nemzeti Kulturális Alapprogram

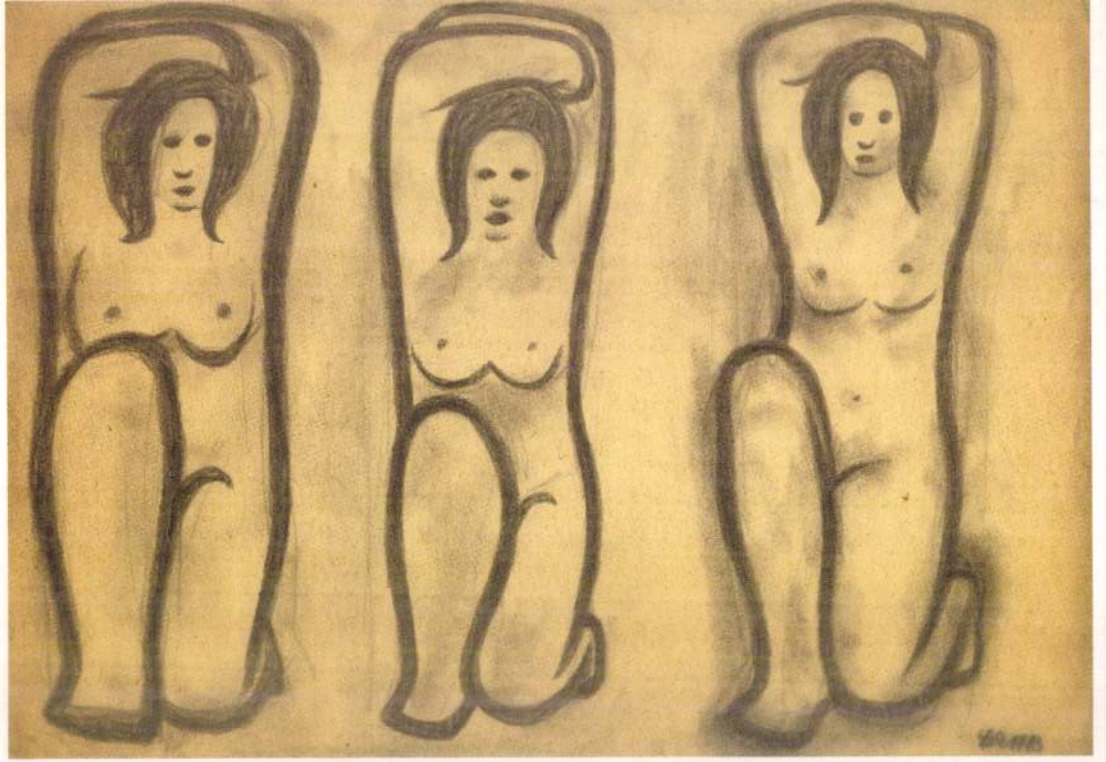

Szőllősi Endre (1911–1967)

Aba Novák Vilmos, Gallé Tibor, Szőnyi István és Podolini Volkmann Artúr szabadiskoláit látogatta. Szobrászati tanulmányait Kallós Edénél kezdte. Bokros Birman Dezső, Goldman György és Vilt Tibor köréhez tartozott. 1932-től részt vett a Szocialista Képzőművészek Csoportjának létrehozásában és kiállított a csoport tárlatain.
Portrékat, domborműveket, plaketteket és állatfigurákat alkotott; 1948 és 1969 között számos köztéri munkáját állították fel. Hagyatékában gipsz kisplasztikák mellett jelentős rajzok maradtak fenn.
Műveit a Magyar Nemzeti Galéria, a Szombathelyi Képtár és az Első Magyar Látványtár őrzi.

Egyéni kiállításai:

1948 Magyar Képzőművészek Szabad Szakszervezete
1964 Ernst Múzeum
1972 Magyar Nemzeti Galéria
1977 Fényes Adolf Terem
1983 Nagykanizsa
1994 Szombathelyi Képtár

Óbudai Társaskör Galéria
Budapest, III. Kiskorona utca 7.

SZŐLLŐSI ENDRE

(1911-1967)

rajzai

az Első Magyar Látványtár gyűjteményéből

Megnyitja 2006. május 9-én 18 órakor
Nagy Ildikó művészettörténész

Megtekinthető 2006. május 28-ig, hétfő kivételével naponta 14-18 óráig

nka
Nemzeti Kulturális Alapprogram

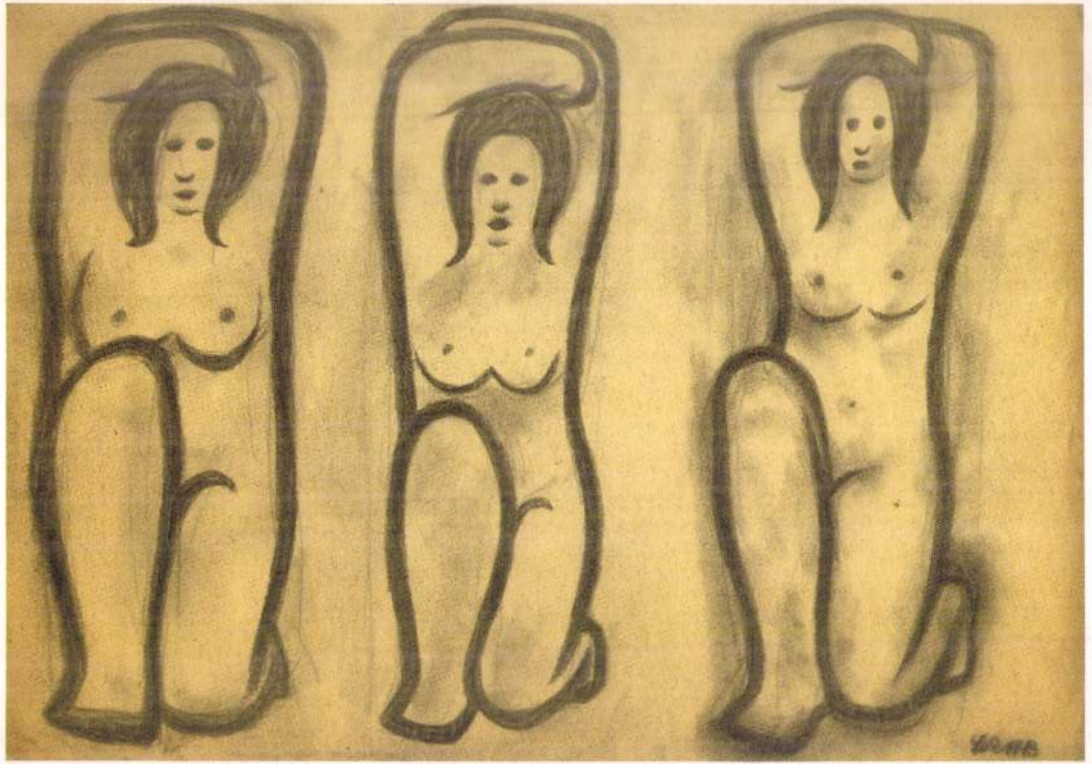

nka
Nemzeti Kulturális Alapprogram

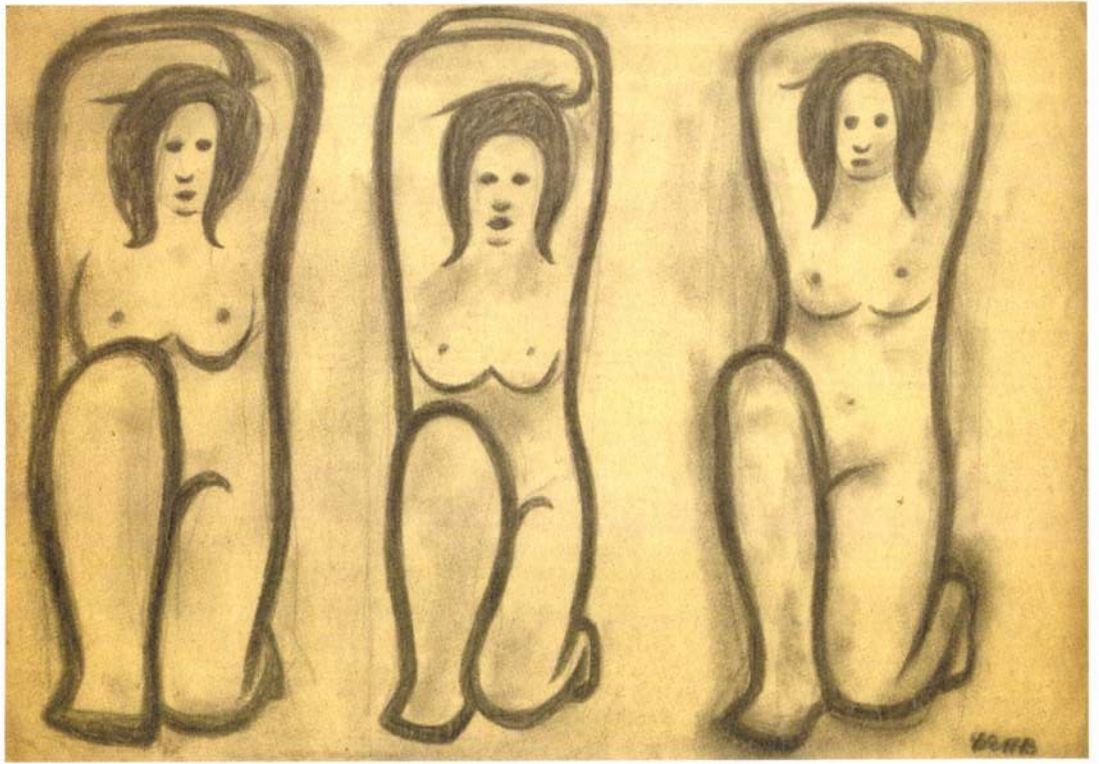

Szőllősi Endre (1911–1967)

Aba Novák Vilmos, Gallé Tibor, Szőnyi István és Podolini Volkmann Artúr szabadiskoláit látogatta. Szobrászati tanulmányait Kallós Edénél kezdte. Bokros Birman Dezső, Goldman György és Vilt Tibor köréhez tartozott. 1932-től részt vett a Szocialista Képzőművészek Csoportjának létrehozásában és kiállított a csoport tárlatain.
Portrékat, domborműveket, plaketteket és állatfigurákat alkotott; 1948 és 1969 között számos köztéri munkáját állították fel. Hagyatékában gipsz kisplasztikák mellett jelentős rajzok maradtak fenn.
Műveit a Magyar Nemzeti Galéria, a Szombathelyi Képtár és az Első Magyar Látványtár őrzi.

Egyéni kiállításai:

1948 Magyar Képzőművészek Szabad Szakszervezete
1964 Ernst Múzeum
1972 Magyar Nemzeti Galéria
1977 Fényes Adolf Terem
1983 Nagykanizsa
1994 Szombathelyi Képtár

Óbudai Társaskör Galéria
Budapest, III. Kiskorona utca 7.

SZŐLLŐSI ENDRE

(1911-1967)

rajzai

az Első Magyar Látványtár gyűjteményéből

Megnyitja 2006. május 9-én 18 órakor
Nagy Ildikó művészettörténész

Megtekinthető 2006. május 28-ig, hétfő kivételével naponta 14-18 óráig

SZŐLLŐSY JÁNOS: FEKVŐ AKT

A Műcsarnok Téli Tárlatáról

HAJDU ANNA: PORTRAIT

A Nemzeti Szalon csoportkiállításáról

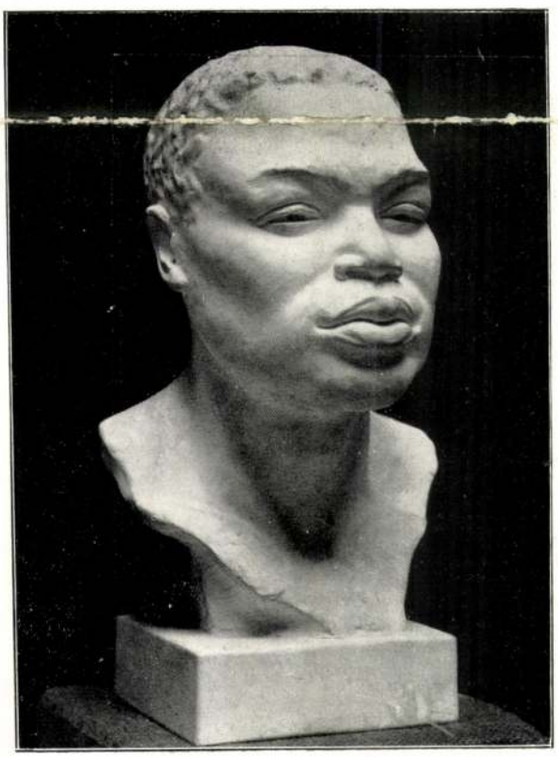

ENGELNÉ BAYERSDORF ERNA: NÉGER FEJ

BARTUS ÖDÖN: PATAK TÉLEN

A MŰCSARNOK TÉLI TÁRLATÁRÓL

KÉPZŐMŰVÉSZETI SZEMINÁRIUM

A SZÍN ÉS A KÉPSÍK

A képsíkot az jellemzi, hogy minden pontja ugyanazon a felületen fekszik. Egy fallal lehet tehát összehasonlítani. Jellemző sajátossága a modern értelemben vett dekoratív festményeknek, egy fal iparművészeti kiképzésének, menynyezet vagy szőnyeg díszítésének, függönyök, kendők, egyéb kézimunkák, minták, ruhadíszítések, ékszerdaraboknak, röviden mindennek, ahol a felületnek döntően fontos szerepe van. Kétféle síkot különböztetünk meg: a határoltat és a határolatlant.

A határolt síkot tulajdonképpen mint egy bekeretezett képet nézhetjük. Nem tehetjük túl magunkat a határain, a határvonalak megadják karakterét. Ha le akarjuk írni a határok közé vont síkot, mindig valahogy így fogjuk kezdeni a róla szóló jellemzést: „Ez négyszögletű fal volt, vagy egy gömbölyű üveg volt, vagy ovális csésze volt." Látjuk tehát milyen fontos számunkra valaminek a széle vagy kerete, általában a határoltsága valaminek oly fontos számunkra, hogy minden vonalat, minden mintát, minden formát és minden színt, mely abban a síkban található, vonatkozásba hozunk a síkot körülvevő kerettel. Amikor azt mondjuk, hogy milyen hosszú egy vonal, milyen széles egy ornamens, vagy az ábrázolt képnek milyen gömbölyű a hajlása, tulajdonképpen mindannyiszor ezekhez a megállapításokhoz a keret szolgál mértékül. Fel kell ötlenie tehát annak a megfigyelésnek, hogy az egyes formák hatását a képsíkra a körvonalak erőteljesen befolyásolják. Egy hosszú és keskeny négyszög pl. egy négyszögletesen határolt síkon kevésbbé pointirozottan hat, mint egy gömbölyű síkon. A kör egy négyszögön látva gömbölyűbbnek hat, mintha egy ovális vagy gömbölyű síkra helyeztük volna. Egy finom vékony vonal annál finomabban hat, minél tömöttebb és zsúfoltabb, amit körülhatárol. És megfordítva, egy erős vastag vonal annál kifejezésteljesebb, minél finomabb és ékesebb közvetlen környezete. Itt ugyanaz az eset áll fenn, mint a kiegészítő színeknél — sárga vonal annál sárgábbnak látszik, minél lilább az alap, amelyen áll és egy vörös alap annál rikítóbb, minél zöldebb a keret, mely körülveszi.

A kontraszt megerősíti a kifejezést és megváltoztatja azt. A természetben is sűrűn fordul ez elő. Gömbölyű lombkoronák annál gömbölyűbbek, minél négyszögletűbbek azok a házak, melyek mellette állanak. A horizont vonala annál horizontábilisabb, minél hegyvölgyesebb a táj, mely előtérül szolgál. Egy sziklacsoport annál meredekebbnek és magasabbnak tetszik, minél kisebbek az emberek a lábánál. Egy templomtorony csúcsa annál kimagaslóbbnak

LÁPOSSY-HEGEDÜS GÉZA: KOSZTÜMÖS ÖNARCKÉP

TAKÁCH ÖDÖN: TANULMÁNYFEJ

A MŰCSARNOK TÉLI TÁRLATÁRÓL

Szöllősy János

festő

szül. 1884. márc. 30.

Csongrádon

Képzőm. főisk. Bpest

Becsi tanulmányút.

1913-tól Gyulai mű-

vésztk.

Gyulai utca, of. 1928

Kat-Vürm 6 1929

35. l.

azt mondja, akkor biztosan megkapnánk a földet...

— Hogyan lehet azt jobban kimutatni — kérdezte Balog Sándor, — nem bántunk mink senkit se. A szerbekkel sohase volt bajunk. A Lázó is megmondhassa, a Csicsovacski Lázó, aki mellettem harcolt a lövészárokba, hogyan bántam én övele. Amikor fejlövést kapott 's elvesztette az eszméletét, én hurcoltam hasoncsúszva a kötözőhelyre. Úgy emlékszek, mintha máma lett volna. Vót, hogy valamelyik részeg rátámadt az emberre, májkuti magyarszka, de ki vette azt föl. Meg amikor a választás vót. Kigyütt valami úriember, a jegyzővel vacsorát rendeztetett és megmondta hova köll szavazni, ide meg oda. Jó van, hát odaszavaztunk. Milyen hűséget lehetne még kimutatni.

Kormányos Ferenc is hasonló véleménye — Micsoda? — kiáltja Balog Sándor — a nevünket adjuk oda, vagy a hitünket, ezért a pár hold földért. — És a többiek is felkapják a fejüket, mert erre nem gondoltak. Hát mégis megkaphatnák a földet, de így...

Öreg Szakáll Mihály nem szólt semmit. Mit is mondhatna. Mintha azt kérné tőle valaki, hogy húzza le a bőrét. Hogyan húzhatná le, amikor az úgy oda van nőve a húsához, hogy bicskával se lehetne levágni. Hogy öneki holnaptól kezdve más legyen a neve, mint Szakáll Mihály, vagy, hogy más templomba menjen? Nem is tudja elképzelni, hogyan lenne az. Szó sincs róla, nem nézi ő le a szerb papot. Pap az is, az Isten szolgája, ahogy mondani szokták, ha találkozik vele, épolyan szívesen köszönti, mint az öreg esperest, aki a szomszéd faluból szokott átjönni misézni. Amikor

Szőllősy János
festő
XIV. Jurisich Miklós u. 20

MKSz 1947

indulok uj alkotmányos küzdelembe, eze
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger Mi
királyság megváltó eszméjének. És feg
nyugalmat, békét, becsületes demokráciát

Ezért fordulok barátaimhoz, hivei
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomi
sok ezer embertársamon, joggal kérhet
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszr

nek semmit, amig igazolt emberei

Griger Miklós és az én nevem sz

Budapest, 1935 március havában,

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Varga IX/24

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK LEXIKONA

SZERKESZTIK: Dr. SZENDREI JÁNOS, A M. TUD. AKADÉMIA TAGJA
ÉS SZENTIVÁNYI GYULA, LAPSZERKESZTŐ

Szerkesztőség: SZEGED, TISZA LAJOS-KÖRUT 23. sz. II. e. 6. a.

Elköltözött. Parti.

Magyságos

Szöllősi János
festőművészúnak
nizsa
Budapest

Szeged

VIII. Dobozi utca 27

SZEGED 913 SEP. 24 N 9 1 K

HIREK

UJ ANGOL KOLTŐK

Sorozás

Wilfried Gobson

Az orvosok közömbösen s unottan
Ülnek az éles villanyfény alatt
S előttük mezítelen elhalad
A sereg férfi, akikről legottan
Kimondják: alkalmas, vagy alkalmatlan —
S kiknek e szó élet-halált jelent,
Élőhalált, féllábat, dult agyat.
A főorvos monoklija alatt
Mormolja a nemet, vagy az igent.

Egyszerre csak meghül bennem a vér:
A doktorokhoz most egy ifju ér —
Hullaszín arca olyan szomorú!
Az orvosok néznek lustán tovább,
Kezén nem látják a szögek nyomát
S hogy fején vérző tőviskoszorú.

Megbocsátás

William H. Davies

Megcsipett egy dühös darázs
S én útjára bocsátom:
A különbség közöttünk ez,
Kedves darázs-barátom!

Ha elpusztítlak, jó darázs —
A különbség nem volna más,
Minthogy kettőnk közt én vagyok
Az erősebb darázs.

A katona

Rupert Brooke

Ha elhulltam, mondjátok rólam ezt:
Idegen földön van egy kis darab
Mező, mely végleg Anglia marad.
Termőbb humuszt jelöl e sírkereszt.
Anglia szülte, járta át e port
És kínálta felé virágait;
Egy porcikája van a sírban itt, —
Patakja mosta, napja benne forrt.

S a szívem is, ha róla már leválť
A földi sár s immáron része lett
Az örök ritmusban: csak azt a tiszta
Angol kacajt és sóhajt zengi vissza;
Az erős, vidám angol életet,
A friss, nemes, jó ember-ideált.

Forditotta: Bíró Menyhért

— **Tovább tart az enyhe, nyárias időjárás...** A Meteorológiai Intézet jelenti vasárnap délben 12 órakor: Az Alpok és a Pyreneusok vonalától északra egymást követik az óceáni levegő hullámai, amelyek időnként lecsapódásokat és szélélénkülést okoznak. Az áramlás majdnem egész Európában nyugati irányu. Hazánkban is a nyugati szél az uralkodó, amely főleg az ország északi felén volt élénk. A hüvösebb levegő beáramlása a tegnapdélutáni és éjjeli órákban az ország északi felén többhelyen záporesőt és zivatart okozott: *Sopron* 16, *Magyaróvár* 11, *Királyhelmec* 3 mm. esőt jelentett. A hőmérséklet tegnap a keleti megyékben még 25—26, *Mezőturon* 27, nyugaton azonban már csak 20—21 fokig emelkedett, de éjjel seholsem szállott a 10 fok alá. Budapesten vasárnap délben a hőmérséklet 20 Celsius-fok. *Várható időjárás a következő huszonnégy órára: Élénk nyugati szél. Felhőátvonulások. Néhány helyen, főleg a délutáni órákban, záporeső vagy zivatar. A hőmérséklet nappal 20, éjjel 10 fok körül lesz.*

— **Tavaszi hajóbemutató és hajóséta a kárpátaljai hazakelő javára.** A MFTR szombaton az Eskü-téri kikötőben mutatja be az uj idény számára előkészített személyszállító hajóit és a közönséget délután 4—6-ig jótékonycélu zenés sétára viszi. Menetdij: 50 fillér.

Látványosság az ujonnan megnyilt Széchenyihegyi vendéglő és Golfszálló, a fogaskerekü vasut végállomásán is.

6 szoba, hallos
lépcsőházi elsőemeleti körüti lakás kettős bejárattal **kiadó.** Cim a kiadóban.

— **Sorozatos nagy tüzek Zalában a korai meleg és szárazság miatt.** *Nagykanizsáról* jelentik: A száraz tavaszi időjárás és korai kánikula ugy kiszáritott mindent Zalában, hogy pár napon belül a harmadik tüzeset történt Nagykanizsa környékén. Minap a galamboki határban égett le 10 hold erdő. Pénteken *Vörcsökön* gyulladt ki az erdő, az uradalomhoz tartozó János-hegyen. Az egész falu népe fél napon át megfeszitett munkával árkolta körül az egyre tovább harapódzó tüzet. A kár igy is nagy. Szombaton pedig *Palinban, Somogyi* Gyula uradalmában gyulladt ki egész sor hatalmas szénaboglya s már-már az egész major veszedelemben forgott, amikor a kanizsai tüzoltóknak sikerült az épületeket megmenteni.

Revolveres családi jelenet egy festőművész lakásán

— A Hétfő Reggel tudósitójától. —

Vasárnapra virradó éjszaka megjelent a főkapitányságon *Szőllősy* János 55 éves festőművész, aki a Juranits Miklós-utca 20. számu villájában lakik. *Szőllősy* feljelentése és a foganatositott kihallgatások nyomán rekonstruálták a rendőrségen egy

revolveres családi botrány

történetét. A festőművész az utóbbi napokban feltünően ideges volt. Felesége elpanaszolta ezt első házasságából született fiának, *Tomán* János épitészmérnöknek. *Tomán* rábeszélésére *Szőllősyné* elhatározta, hogy elköltözik férjétől fiának Ürömi-uti lakására. *Szőllősyné* szombaton délután már elment fiához. Este *Tomán* és annak felesége kiséretében hazament a Juranits Miklós-utcai villába, hogy legszükségesebb holmijait magához vegye. Amikor beléptek az előszobába,

Szőllősy János erélyesen felszólitotta mindhármukat, hogy távozzanak.

Heves szóváltás keletkezett. A festőművész egyszerre zsebéhez kapott. *Tomán* tudta, hogy *Szőllősy* két hord magánál és ezért hirtelen mozdulattal

előrántotta revolverét és a festőművész felé elsütötte, a golyó szerencsére Szőllősynek csak kabátját surolta

és a falba furódott. *Szőllősyné, Tomán* és *Tománné* ezután elhagyták a villát, a festőművész pedig megtette a feljelentést *Tomán* ellen. Vasárnap *Zilahy* János rendőrfogalmazó megkezdte az ügyben a kihallgatásokat. Helyszini szemlét is tartottak és *Tomán* Jánost őrizetbe vették. További sorsáról hétfőn döntenek.

— **Elütötte egy autó a betörőket üldöző rendőrt.** *Jákói* János kerékpáros rendőrőrszem vasárnap hajnalban a *Fövény-utcában* észrevette, hogy két férfi az egyik üzlet redőnyét feszegeti. Amikor a közeledő rendőrt megpillantották, mindketten biciklire ugrottak és szökni próbáltak. A rendőr üldözőbe vette őket és *már majdnem utólérte a két betörőt, amikor a Béke-utcából bekanyarodott a BF 675 rendszámu autó és elütötte a rendőrt.* A mentők a helyszinen részesitették első segélyben *Jákó* Jánost, aki csak könnyebb sérüléseket szenvedett. A rendőri bizottság megállapitotta, hogy az autó sofőrjét, *Fábián* Lajost nem terheli felelősség a gázolásért.

— **A fehér kakadu és versenytársai.** A verseny, amiről itt szó van, akörül folyik, hogy ki tudja jobban felszitani az érdeklődést, ki tudja a gondokkal terhelt idegembert meghóditani? Három szerző tartja ezt a versenyt, három most megjelent könyvével. Az egyik a világhirü Mignon G. *Eberhart,* aki „A fehér kakadu" cimü regényében a rejtelmek házába viszi el az olvasót, aki itt egy misztikus történetnek elképzelhetetlenül érdekes fordulataival ejt rabul. De nem marad mögötte a kitünő magyar irónő, *Török Kovács* Hermin uj regényével „A régi faliórá"-val, amelynek titokzatosságába, tulfütött levegőjébe valósággal beleremeg az olvasó lelke. David *Hume* irta a harmadik könyvet, „A kisértetvillá"-t, amelynek vakmerő hőse csodálatos kalandok árán olyan feladattal küzd meg, aminőt detektiv még soha nem kapott. Az Eberhart-könyv a Pengős, két versenytársa a Félpengős Regények husvéti kötete.

— **Az abbáziai Residenz-szálló** budapesti irodájának hivatalos órái 8—1 és 3—7. Károly-körut 5. Telefon: 13-16-19. Kimeritő információ.

— Ideges kedvetlenség gyakran a rendetlen székletés következménye. Szabályozza emésztését Darmollal, mely szükségletei szerint adagolható és enyhén hajt. A Darmol hatása tartós használat esetén sem csökken, megkönnyiti testét és megszabadítja a terhes ideges állapottól.

— **A cs. és kir. magyar tábori vadászszázlóaljak volt tagjai ez évi seregszemléjüket május 7-én Budapesten, a Gundel-vendéglőben tartják.**

— **A visszatért ruszin földet ünnepelte a Petőfi Társaság.** A Petőfi Társaság felolvasó ülésén *Kállay* Miklós alelnök köszöntötte a visszatért ruszin földet. *Gáspár* Jenő főtitkár jelentésében kegyeletes szavakkal emlékezett meg a közelmultban elhunyt kitünő költőről, *Torkos* Lászlóról, aki az idei Petőfi-Nagydijat kapta. A kegyeletes emlékbeszédet a közönség mélyen megilletődötten, állva hallgatta végig. A főtitkár közölte, hogy a Japánban élő hazánkfia, *Metzger Vatanabe Nándor leforditotta japán nyelven a János vitézt.* vitéz *Bodor* Aladár „Háry Alfréd ujabb memoárjaiból" cimü elbeszélését olvasta fel, *Petri* Mór várballadáiból adott elő, *Gáspár* Jenő bemutatta Gyallay Domokos „A fürdő létalapja" cimü elbeszélését.

— **Teheránba szökött egy sikkasztó lisztkereskedő.** A balassagyarmati törvényszék vizsgálóbirája vasárnap elfogatóparancsot adott ki *Földiák* Imre lisztkereskedő ellen. Földiák egy salgótarjáni szövetkezettől 12.000 pengőt vett fel lisztvásárlásra, azután megszökött. Állitólag Teheránban tartózkodik.

— **Lefejeztette magát a vonattal.** A megyeri lóversenytér közelében a vasuti sineken vasárnap hajnalban *lefejezett férfiholttestet találtak.* Rendőri bizottság szállt ki a helyszinre, amely azonnal megkezdte a nyomozást. A bizottságnál jelentkezett *Gerhát* Pál 22 éves fiatalember és átadott egy *bucsulevelet,* amelyben bátyja, *Gerhát* Péter pályamunkás közli a főkapitánysággal, hogy véget vet életének. A fiatalember a halottban felismerte bátyját. Azt még nem sikerült megállapitani, mi késztette *Gerhát* Pétert az öngyilkosságra?

Vizumokat, beutazási engedélyeket igért — azután megszökött

— A Hétfő Reggel tudósitójától. —

Az utóbbi hónapokban a budapesti szállók halljaiban elegáns ur tünt fel. Egyremásra kötötte az ismeretségeket és lovag *Schwitzer* Géza néven mutatkozott be, elmondotta, hogy politikai okokból kellett elhagynia Németországot, ahol nagy vállalat élén állt. *Schwitzer* különösen azoknak az ismeretségét kereste, akik *külföldre szándékoznak utazni.* Magas összeköttetéseire hivatkozva a legkülönbözőbb megbizásokat vállalta.

Az ugandai vizumszerzéstől kezdve mindenféle beruházási, letelepedési, munkavállalási engedély megszerzésére vállalkozott, de természetesen nem feledkezett meg arról sem, hogy megbizóitól megfelelő előleget vegyen fel.

A megbizók azonban hiába várták az eredményt és mikor sürgették, *Schwitzer* Géza bujkálni kezdett. *Napról-napra más szálló halljában ütötte fel főhadiszállását, végül pedig nyomaveszett.* Egyik megbizója feljelentést tett ellene és ekkor derült ki, hogy lovag *Schwitzer* Géza nem politikai okokból jött el Németországból, ahol tényleg előkelő vállalat magasrangu tisztviselője volt, de

nagyobb sikkasztást követett el

és ezért büntetésének kitöltése után kiutasitották Németországból.

A rendőrség valószinünek tartja, hogy lovag *Schwitzer* Géza, a vizumok és beutazási engedélyek szélhámosa külföldre menekült.

— **Nagy sikerrel mutatták be a BSZKRT uj Széchenyi-hegyi turistaszállóját.** Nagy tömeg kereste fel vasárnap a Széchenyi-hegyen a BSZKRT uj turistaszállóját, melyet szombaton avattak fel ünnepélyesen. Bizonyos, hogy a szép, modern és stilusos sportszálló és a vele kapcsolatos vendéglő egyik legnépszerübb kirándulóhelye lesz a főváros közönségének és hozzá fog járulni a fogaskerekü forgalmának fellendítéséhez is. A szombati avatóünnepségen ennek a reménynek adott kifejezést beszédében *Verebély* Jenő, a BSZKRT elnöke és *Szendy* polgármester is, aki hangsulyozta, hogy a BSZKRT a főváros idegenforgalmának is nagy szolgálatot tett a szálló felépitésével. A sportszálló ötletét *Perczel* vezérigazgató-helyettes vetette fel, *Csillény* vezérigazgató-helyettes közremüködésével épült meg, *Bereczky* épitész tervei alapján.

— **A világ leghatalmasabb mozdonya.** A május 16-tól október 29-ig tartandó Svájci Országos Kiállitás legnagyobb látnivalója a Svájci Szövetségi Vasutak most épülő óriás mozdonya, mely a kiállitás után a Szent Gotthard vonalon közlekedik majd. 12.000 lóerő teljesitményével a legnagyobb amerikai mozdonyok teljesitőképességét is több mint a duplájával mulja felül.

Fessen és jól öltözködni a vágya minden hölgynek. A jó öltözködés nem probléma többé, csak el kell menni a Gólya Áruházak kirakatai elé és bámulni fognak a hölgyek, hogy ez a közismert szolid cég mily elegáns női ruhákat, köpenyeket, tavaszi kabátokat, bluzokat, szoknyákat, pongyolákat árusit majdnem a fele annyi összegért, mint amennyit a hölgyek kiadni szándékoztak ruházkodási célra. A cég mai számunkban levő hirdetését tessék megfigyelni.

— **A kivándorlók figyelmét** felhivjuk, hogy tengerentuli átköltözéseket minden szükséges eljárással együtt szakszerüen, jutányos áron vállalunk. Sachs F. Gábor nemzetközi szállitmányozók, V., Árpád-utca 9. Telefon: 123—202.

Jó és olcsó
a Darmol. Beváltja, amit igér. Nincs vele bajlódás, teafőzés, keserüizü anyagok nyelése, stb. Jóizü hashajtó a DARMOL
Már 14 fillérért is kapható gyógyszertárban.

— **Letartóztatták egy pénzhamisitó banda két tagját.** Vasárnapra a nemrég leleplezett pénzhamisitó banda ujabb két tagja: *Pandor* István 31 éves sütőmester és *Jakab* József 21 éves sütősegéd letartóztatásba került. Kihallgatásuk során elmondották, hogy a néhány nappal ezelőtt a gyüjtőfogházból megszökött *Nagy* Sándortól, a hirhedt pénzhamisitótól a dunaparti Lukács-kertben vették át a hamis kétpengősöket, melyből többet el is helyeztek. A pénzhamisitó banda többi tagjának kézrekerítésére a nyomozás folyik.

— **Huszonháromezer pengős pénzbüntetés szacharinesempészetért.** A jövedéki hatóságok *Gróf* István kereskedő feleségét tettenérték, hogy *szacharinesempészéssel foglalkozik.* A jövedéki bíróság most ítélkezett az asszony felett és a csempészett szacharin értékének megfelelő *23.232 pengő pénzbüntetésre ítélte. Grófné* fellebbezett az itélet ellen.

— **Házasság.** *Szapáry* Lajos gróf dr. ny. főispán, volt országgyülési képviselő és neje, sz. *Esterházy* Mária grófnő leányát, *Magdolnát* Albertin eljegyezte *Saurma* Georg gróf. — Néh. móri *Glattfelder* Dezső gyáros és neje, sz. *Klivényi* Aranka leánya, *Edith* és dr. *Szentirmai* Tibor, *Szentirmai* Károly MÁV felügyelő és neje sz. *Orás* Apollónia fia e hó 22-én este 8 órakor tartják esküvőjüket a belvárosi főplébániatemplomban. Az esketési szertartást a menyasszony nagybátyja, dr. móri *Glattfelder* Gyula csanádi püspök végzi. Tanuk lesznek: dr. *Szőke* Gyula felsőházi tag és vitéz árkosi *Benkő* Ernő alezredes.

— **Photocar kirándulás.** Az amatőrfényképészek számára a *Rapid utazási iroda* minden vasárnap *Photocar* kirándulásokat rendez, amelyek vezetésére a legismertebb fotomüvészeket kérik fel. E kirándulások programjai beilleszkednek Hallóssy István, az Idegenforgalmi Hivatal igazgatójának belső vándorforgalom tervébe. Az első Photocar kirándulás e hó 23-án indul és ennek keretében alkalom lesz a visszacsatolt *Kéménd* népviseletének fényképezésére.

— **Orvosi hir.** Dr. *Brand János* rendelőjét Vilmos császár-ut 23. alá helyezte át. Telefon: 121—791.

Ifjabb dr. *Bónis* Ferenc fogorvos visszaérkezett katonai szolgálatából és rendelését folytatja. IV., Türr István-utca 9. Telefon: 38-15-29.

Iklódy-Szabó Andor, az Angol-Magyar Bank ügyvezető alelnöke

Az *Angol-Magyar Bank Rt. Schober* Béla titkos tanácsos elnöklésével megtartott közgyülése jóváhagyta 1938. évi mérlegét, mely *1,516.788.14 P tiszta nyereséggel zárult.* Hozzájárult az igazgatóság javaslatához, hogy az osztalékfizetés ujrafelvétele az idén még ne történjék meg. Az ügyvezetéstől megváló *Fleissig* Sándor alelnök-vezérigazgatónak a bank vezetése körül szerzett, hervadhatatlan érdemeiért *a közgyülés hálás elismerését és köszönetét fejezte ki,* majd az igazgatóság uj tagjaiul megválasztotta *Ádám* Géza ny. államtitkárt, *Dietrich* Alfréd meghatalmazott miniszter, ny. folyamőrségi vezérfőkapitányt, gróf *Edelsheim-Gyulai* Lipót nagybirtokost, *Harmer* Frederic Evelynt, a British Overseas Bank Ltd., London, igazgatóját, dr. *Iklódy-Szabó* Andor ny. pénzügyi államtitkárt és vitéz *Rapaich* Richárd ny. lovassági tábornokot. A felügyelőbizottság uj tagjául *Purgly* János nagybirtokost választották meg. Elnökké ujból dr. *Schober* Bélát, alelnökökké *Fleissig* Sándort és dr. *Iklódy-Szabó* Andort választotta meg, utóbbit megbizván az *ügyvezető-alelnöki* teendők ellátásával. Vitéz *Gyurkovich* Bélát és *Moess* Károly aligazgatót igazgatókká nevezték ki.

— **„Hungária" Mütrágya, Kénsav és Vegyi Ipar Rt.** közgyülése jóváhagyta az igazgatóság javaslatát: az 1938-as szelvények a Kereskedelmi Bank és az Angol-Magyar Bank pénztárainál kerülnek darabonként 2.— P-vel beváltásra. A közgyülésen *Fleissig* Sándor bejelentette, hogy a részvények birtoklásában beállott változások folytán az igazgatóság elnöki tisztjéről lemond, amit a legnagyobb sajnálattal vettek tudomásul és az elnöki teendőknek hosszu éveken át történt ellátásáért a közgyülés elismerését és köszönetét fejezte ki. Az igazgatóság uj tagjává *Kállay* Miklóst és *Lamotte* Károlyt választották meg. Az igazgatóság elnökévé *Benes* József alelnököt, alelnökké *Chorin* Ferencet és *Lefèvre* Eudoret (Bruxelles) választották meg.

Rózsadomb környékén
keresek 2—3 szobás
összkomfortos lakást
május 1-re. Válaszokat:
Hétfő Reggel kiadóhivatala
cimén Révay-u. 4. alá kéretnek, „Rózsadomb" jel gére.

A magyar-román-lengyel viszony az európai érdeklődés előterében

Páris szerint Csáky István gróf kijelentései megszilárditják a lengyel-román szövetséget

Berlin, április 16.

— *A Hétfő Reggel tudósitójától.* —

Az Essenben megjelenő *Nationalzeitung* — *Göring* lapja — *„Magyarország béke-ajánlata Romániának"* cimmel foglalkozik azokkal a magyar sajtóhangokkal, amelyek *Csáky* gróf külügyminiszternek a külügyi-bizottság ülésén Romániával kapcsolatban tett kijelentéseit tárgyalták. A lap megjegyzi, hogy *a Romániának és Görögországnak adott angol és francia garancia a magyar sajtó általános véleménye szerint nem jelent területi biztositékot Románia számára.*

Magyarország nem akarja megtámadni Romániát, hanem békés uton kivánja követeléseinek teljesitését. Magyarország reméli, hogy ebben a szándékában Anglia és Lengyelország támogatni fogják.

Az utóbbi évek eseményeiből beláthatják, hogy a világ békéjét *csakis Középeurópa igazságos ujjáépitése biztosithatja.*

A *Berliner Börsenzeitung* bukaresti tudósitója szerint

a magyar külügyminiszter kijelentései Bukarestben nagy feltünést keltettek.

A lap idézi a román kormányhoz közelálló *Romania* cikkét, amely szerint a román kormány több izben kifejezésre juttatta azt az óhaját, hogy *Magyarországgal rendezett, becsületes és jószomszédi viszonyt akar teremteni.*

Páris a magyar-lengyel-román viszonyról

Páris, április 16.

A francia sajtó az általános nemzetközi helyzettel foglalkozva, továbbra is nagy figyelmet szentel *Csáky* gróf kijelentéseinek és Magyarország békés szellemi állásfoglalásának. A *Paris Soir* megállapitja, hogy

Magyarország békülékenyebb magatartása előmozditja a lengyel-román együttmüködést.

A lap római tudósitója szerint *olasz részről ugy vélik, hogy a magyar-román közeledés ujabb lehetőségei Romániát arra fogják késztetni, hogy ne kösse le magát tulságosan London mellé.* Az *Intransigeant* utal arra, hogy

Csáky külügyminiszter kijelentései nagy mértékben megszilárditják a lengyel-román szövetséget.

Másfelől nem feledjük el — teszi hozzá a lap — hogy amióta Magyarország Ruszinszkót megkapta, Magyarország és Lengyelország között közös határ jött létre. A *Liberté* Románia és Magyarország viszonyával foglalkozva, utal arra, hogy

a Romániának nyujtott angol-francia jótálláshoz angliai politikai körökben többféle fenntartást füznek. Nem szabad elfeledni — folytatja —, hogy Magyarországnak Romániával szemben követelései vannak.

Románia ugyanis bekebelezte Erdélyt, ahol jelentékeny magyar kisebbség lakik. *Rothermere* sajtója is megjegyezte — irja tovább a *Liberté* —, hogy

amennyiben Magyarország az erdélyi kisebbség ügyével kapcsolatban konfliktusba keverednék Romániával, olyan helyzet állna elő, amely az angol közvélemény szemében teljesen különböznék a Románia függetlensége ellen intézett német támadás esetétől.

London: Biztató jel

London, április 16.

A *Manchester Guardian* jelenti Budapestről:

Biztató jelnek tekintik, hogy

Magyarország nem érezte magát megbántva a Romániának nyujtott szavatosságok miatt és hogy Csáky István gróf külügyminiszter éppen a Chamberlain—Daladier nyilatkozatok napját választotta arra, hogy Romániának egyezményt ajánljon

a romániai magyar kisebbség kérdésének elintézésére.

Ünnepélyesen felajánlották az olasz uralkodónak az albán koronát

Róma, április 16.

— *A Hétfő Reggel tudósitójától.* —

Az albán küldöttség Verlaci miniszterelnök vezetésével a Quirinalban szimbólikus szertartások között

ünnepélyesen felajánlotta Albánia koronáját az olasz uralkodónak.

A szertartás a trónteremben folyt le a királyi hercegek és hercegnők, Mussolini, a kormány tagjai és a diplomáciai testület jelenlétében. Verlaci előbb olasz, majd albán nyelven olvasta fel a nyilatkozatot, amely III. Vittor Emmanuel-enek ajánlja fel Albánia koronáját.

Az uralkodó válaszában kijelentette, hogy elfogadja a felajánlott koronát. Az albán küldöttség tagjai ekkor elvonultak a király és császár előtt, akit római köszöntéssel üdvözöltek. Az ünnepség lezajlása után az uralkodó nehány percig elbeszélgetett Mussolinival.

A Kvirinál előtt nagy tömeg várta és lelkes ünneplésben részesitette az albán küldöttséget.

Vasárnap egész Olaszországban az olasz zászlók mellé kitüzték Szkander bég lobogóját is.

Vasárnap délután a Capitóliumban Róma kormányzója látta vendégül az albán delegációt, amelynek tiszteletére este a Kvirinálban udvari diszebéd volt.

A Popolo d'Italia értesülése szerint a savoyai királyi ház egyik hercegét Albánia főhelytartójává nevezik ki.

Németországba menekült a kistarcsai táborból megszökött Nesz Károly és Franz Rothen

— *A Hétfő Reggel tudósitójától.* —

Nem kis feltünést keltett az a vasárnap nyilvánosságra került hir, hogy *a kistarcsai fogolytábor két lakója:*

Nesz Károly és Franz Rothen hirhedt szélsőséges agitátorok megszöktek és nyomuk veszett.

A főkapitányság politikai osztályának detektivjei azonnal erélyes nyomozást inditottak, amelynek eredményeként már vasárnap *minden részletben tisztázták a különös szökéseket. Nesz Károly neve már a britanniás időkben szerepelt,* az utóbbi években az Andrássy-uti nyilasházban *„pártszervező referens"*-ként müködött, *Franz Rothen pedig ugyanitt a „külügyi és kisebbségi főszakértő" rejtelmes tisztét töltötte be.* Mind a ketten a Hungarista-párt feloszlásakor a pártközpontban megtartott házkutatás eredménye alapján kerültek a kistarcsai táborba. *A rendőrség megállapitása szerint*

Nesz és Rothen a Fekete Front elnevezésü terroresapat szervezése körül is élénk tevékenységet fejtettek ki.

Franz *Rothen* rövid ideig *Bleyer* Jakab titkára volt és *a magyar állam megbecsülése ellen irányuló vétség miatt a győri törvényszék és a győri tábla félévi fogházra itélte. Ő épitette ki a Hungarista-pártban a „Landsmann"-láncolatot.* Az elmult hét péntekjén Nesz és Rothen —, akinek egyébként magyar állampolgársága is *kétséges — bejelentették a fogolytábor vezetőségének, hogy sulyos betegek.* Az egyik gyomorbajról, a másik légzési zavarokról panaszkodott és azt kérték, hogy felkereshessék a budapesti orvosukat. Erre engedélyt is kaptak és

egy polgáriruhás rendőr kiséretében szombaton utnak indultak a helyiérdekü villamossal Budapestre.

Amikor a fővárosba érkeztek, *arra kérték a rendőrt, hogy mielőtt az orvoshoz mennének, a Széchenyi-fürdőben megfürödhessenek.* A rendőr ebbe beleegyezett és mindhárman elmentek a városligeti Széchenyi-fürdőbe. *Nesz* és *Rothen* bementek a fürdőbe, a rendőr pedig *az előcsarnokban várakozott,* de elővigyázatosságból *figyelmeztette a fürdő alkalmazottait, hogy kik tartózkodnak a közös fürdőteremben.* A rendőr türelmesen várakozott, de amikor a *megbeszélt félóra is eltelt és a két fogoly nem tért vissza,* érdeklődni kezdett utánuk. Kiderült, hogy *a fürdőnek több kijárata van* és

Nesz társával együtt a Széchenyi-fürdő másik kapuján át megszökött.

A polgáriruhás rendőr azonnal bejelentette a szökést a főkapitányság politikai osztályán és *percek mulva detektivek egész serege kereste a városban a rendőrség előtt jólismert két férfit.* A detektivek munkája azonban eredménytelen maradt és a nyomozás azt mutatja, hogy

a szökést alaposan előkészitették. Neszneknek és Rothennek hamis utlevele volt és Szentgotthárdnál valószinüleg Németországba menekültek.

A rendőrség tovább folytatja a nyomozást s miután a két szökevény valószinüleg már külföldre menekültek,

vasárnap délelőtt rádiókörözést adtak ki Magyarország és Európa összes rendőri és nyomozóhatóságainak.

A rádiókörözésben közlik *Nesz* és *Rothen* pontos személyleirását s kérik *azonnali letartóztatásukat és kiadatásukat.*

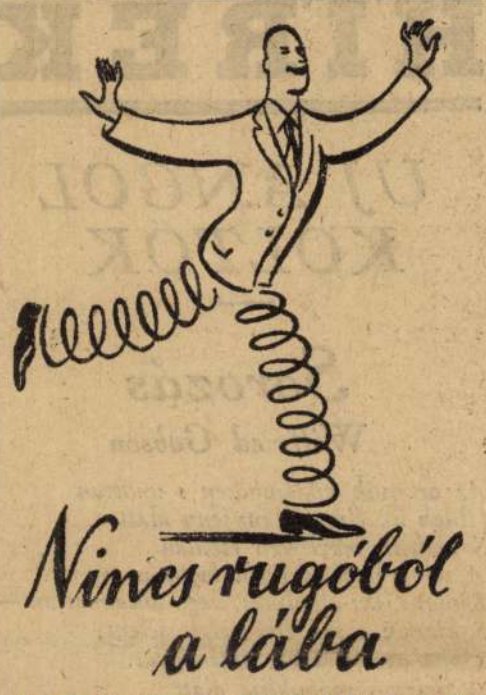

Nincs rugóból a lába

mégis rugalmasan járhat. Nem kell hozzá semmi más, mint valami, ami idegeit megnyugtatja, izmait pihenteti. Két szóval:

PALMA KAUCSUKSAROK

Az Universul durva hazugsága Kárpátaljáról

Bukarest, április 16. *(MTI.)* Az *Universul* máramarosszigeti tudósitója azt irja, hogy a magyar megszállásnak Kárpátalján *éhinség* lett a következménye. Kárpátalján sem a lakosságnak, sem a magyar hadseregnek *nincs ennivalója. A lázongás mind crősebbé válik* s ezt a magyarok inkább *vadsággal,* mint élelmezési intézkedésekkel igyekeznek elnyomni. Háromszáz ukrán gárdistát *élve temettek el,* miután előbb *megásatták velük sirjukat.* Sokat *felakasztottak* és ismeretlen helyre vittek.

*

Az Universul hiradásával kapcsolatosan csupán annyit kell megjegyeznünk, reméljük és elvárjuk, hogy ez az ostoba hazugság, amit az Universul feltálalt olvasói számára, elszigetelt jelenség és ehhez hasonló otromba valótlanságoknak nem jut hely a többi román sajtóorgánumban. A hirt nem is kell cáfolnunk. Hiszen a felszabadult Kárpátaljára szabadon és nyugodtan elutazhatik minden magyar és külföldi állampolgár. A felszabadulás óta jártak Kárpátalján angol képviselők, meglátogatták ezt a vidéket világhirü francia riporterek, olyan ujságirók, akik mindig inkább Magyarország ellen voltak elfogultak, mint Magyarország mellett, ellátogattak erre a földre svájci, holland, svéd és belga ujságirók s ezek a külföldi vendégek és megfigyelők mind egybehangzóan állapitották meg, hogy a Cseh-Szlovákia által olyan szivtelenül és esztelenül elhanyagolt régi magyar országrésznek harmóniáját, lakóinak lelki egyensulyát adta vissza az a történelmi lépés, hogy a magyar honvédség visszafoglalta Kárpátaljját. A vidék lakosainak a legsörnyübb inségtől való megszabadulását jelenti az — állapitották meg egybehangzóan a külföldi sajtó képviselői —, hogy ismét Magyarországhoz kerültek, hogy ismét magyarok az oltalmazóik. Egyáltalában nem volna érdemes vitába szállnunk ezzel a hireiben és itéleteiben mindig megbizhatatlan lappal, ha ezt a valótlanságot nem akkor közölte volna, amikor Csáky István gróf, Magyarország külügyminisztere az egész világ osztatlan rokonszenvétől és helyeslésétől kisérve megtette fontos nyilatkozatát, éppen a román kérdésben. Dehát — önként felvetődik a kérdés — lehet-e lovagiasságot várni egy olyan sajtóorgánumtól, amely sohasem volt lovagias és amely a lovagiasságot és igazmondást mindig szivesen váltotta fel otromba ferditések aprópénzére...

CSÜTÖRTÖKÖN ÉRKEZIK

A ZÖLD CSÁSZÁR

A XX. SZÁZAD LEGNAGYOBB KALANDORA

WANDERER

1.8 lt.	42 Le	2-ajtós, csukott,	4—5	üléses	P	5.400.—
1.8 „	42 „	4- „	„	4—5	„	P	5.500.—
2.7 „	62 „	4- „	„	4—5	„	P	6.900.—
2.7 „	62 „	luxus-cabriolet,		4—5	„	P	8.200.—
2.7 „	62 „	4 ajtós, csukott		6—7	„	P	8.400.—

AUDI

3.3 lt.	75 Le	Limousine,	4—5 üléses . . .	P	9.150.—
3.3 „	75 „	Cabriolet,	4—5 üléses . . .	P	10.400.—

HESS ERVIN k. f. t. Budapest, I., Mészáros-utca 15. sz. Telefon: 150-090
Városi mintaterem: IV., Mária Valéria-utca 1. szám Telefon: 181-259

Szöllősi Mária, textilművész

● SZÖLLŐSI MÁRIA textil- és Antal András keramikusművész munkáiból nyílt ma délben kiállítás Salgótarjánban, az MSZMP megyei Oktatási Igazgatóságának székházában.

-o Szöllősi Mária

Esti Hírlap,

Bp. 1978. márc. 13.

f.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Nógrád
1993 AUG 19

Szőllősi Mária

1021

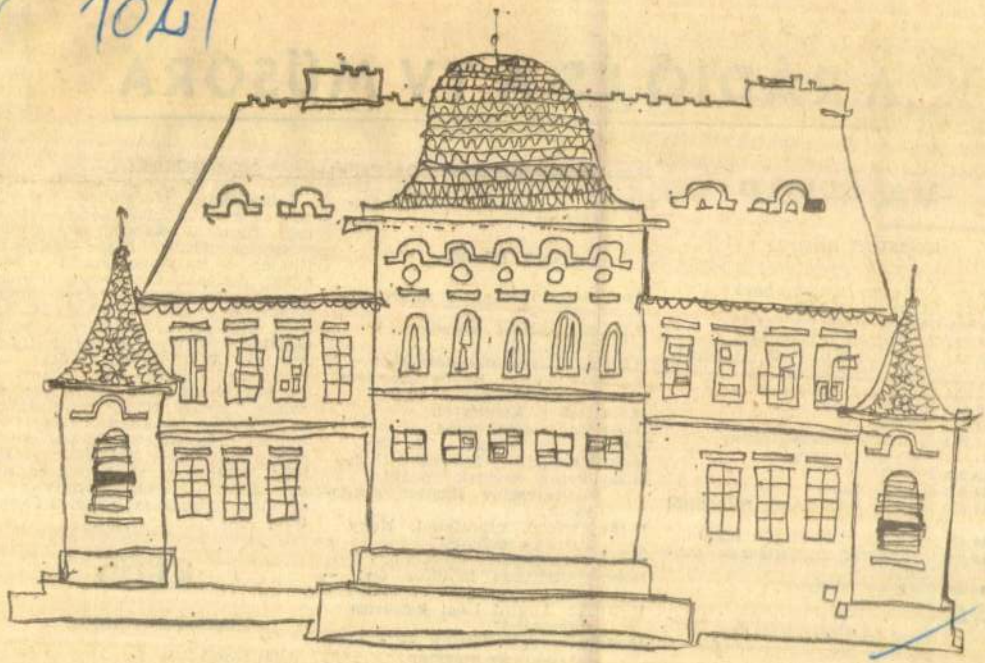

Szőllősi Mária: KASTÉLY

A RÁDIÓ ÉS

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ:

6.10: Kellemes vasárnapot!
7.25: Múzeumi híradó.
8.05: Öt kontinens hét napja.
8.20: Jó reggelt, vasárnap!
10.03: A kiskakas gyémánt félkrajcárja. Meseopera.
10.26: Óvodások dalkincse.
10.41: Puccini-áriák.
11.10: Versek.
11.27: A Rádió lemezalbuma.
13.16: Egy korty tenger.
13.26: Népdalok.
14.00: Rádiólexikon.
14.30: Bartók Béla saját műveiből zongorázik.
14.49: Külföldi tudósítónk levele.
15.08: A magyar hegymászás hőskora.
15.20: Nótakedvelőknek.
16.05: Írószobám.
17.05: Körkapcsolás bajnoki labdarúgó-mérkőzésekről és Moszkvából.
18.07: Szimfonikus zene.
18.25: Sárgarigó és az alkirály. Zenés játék.
19.10: Művészlemezek.
23.00: A hét zeneműve: De Falla: Bűvös szerelem.
23.30: A Körmendi-együttes játszik.

PETŐFI RÁDIÓ:

8.00: Népművészek a mikrofon előtt.
8.13: Augusztusi köszöntő.
8.30: Népdalok.
9.00: Részletek daljátékokból.
9.30: De Falla: Bűvös szerelem.
10.00: Operarészletek.
10.50: Dal a kenyérről.
11.05: Hangversenyzene.
12.38: Szépek szépe — II. rész.
14.00: Nemzetiségeink zenéjéből.
14.20: Nyina Dorliak énekel. Szvjatoszlav Richter zongorázik.
15.10: Térkép, szeretettel. Nagy Piroska műsora.
16.05: Tánczene öt városból.
16.49: Önkritikus kritikus ön? — III.
18.05: Az Állami Népi Együttes műsorából.
18.45: Láttuk, hallottuk — a színházban és moziban.
19.05: Amelita Galli-Curci énekel.
19.20: Universiade 1973.
19.30: Két évad között.

MOZIMŰSOR:

Salgótarjáni November 7.: Tudósítás az alvilágból. Lengyel bűnügyi film. — **Kohász:** Harmadik nekifutás. Bacsó Péter legújabb filmje. — **Balassagyarmati Madách:** Akinek van egy unokatestvére Bronxban. Színes angol filmvígjáték. Du. 4 órakor: A korona elrablása, avagy újra a boszszúállók. Szovjet színes kalandfilm. — **Kisterenyei Petőfi:** A miniszter. Színes svéd film. — **Pásztói Mátra:** Ne csalj, kedves. Színes, zenés NDK filmvígjáték. — **Szécsényi Rákóczi:** Sherlock Holmes magánélete. Színes angol bűnügyi film. — **Nagybátonyi Petőfi:** Tombol a Hold. Színes angol film. — **Zagyvapálfalva:** A csendőr nyugdíjba megy. Francia film.

KEDD

KOSSUTH RÁDIÓ:

8.20: Nóták.
9.00: Harsan a kürtszó!
10.05: Édes anyanyelvünk.
10.15: Mascagni: Parasztbecsület.

A RÁDIÓ ÉS A TV M

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ:

7.35: Múzeumi híradó.
7.28: Híres helységek. Kecskemét.
7.58: Hallgatóink figyelmébe!
8.05: Öt kontinens hét napja.
8.20: Népművészek a mikrofon előtt.
8.35: Mozart: A-dúr szimfónia. K. 201.
9.00: A kétszer árva kis Gergő. Rádiójáték.
9.50: Szerkesztői üzenetek.
10.03: Bemutatjuk a Magyar Rádió és Televízió gyermekkórusának új felvételét.
10.14: Árvák.
10.25: Reklám.
10.30: Vasárnapi koktél.
12.10: Édes anyanyelvünk.
12.15: Jó ebédhez, szól a nóta.
13.00: Tisztelet az embernek.
13.10: Aranyhangok. Robert Merrill.
15.08: Híres zenekarok albuma.
16.29: Robert Casadesus zongorázik.
17.05: Faluról falunak — muzsikával.
17.50: Lírai önarckép.
18.05: Népszerű szimfonikus zene.
19.10: Öt perc sport.
19.15: Giglíola Cinquetti és Szécsi Pál énekel.
20.31: Közvetítés a Madách Színház Kamaraszínházából. Zendülés a Caine hajón.
22.20: Sporthírek. Totó.
22.15: Lemezmúzeum.
22.59: A vig özvegy.
0.10: Éjfe zene.

PETŐFI RÁDIÓ:

7.00: A református egyház félórája.
7.30: Századunk orgonaműveiből.
8.00: Miska bácsi lemezesládája.
8.30: Mit hallunk?
8.50: Szívesen hallgattuk.
10.00: Zenei [illegible]
21.00: A színházi „köznyelv" és egyéni hang.
21.10: Puccini: Gianni Schicci.
22.04: Gencsy Sári és Kiss Károly nótákat énekel.
22.30: Beat — Helsinkiből.
23.10: Martin: In Terra Pax — oratórium.
24.00: Hírek. Időjárás.

TELEVÍZIÓ:

9.15: Iskolatévé.
9.55: A Tenkes kapitánya. 7. A vándordiák.
10.25: Játsszunk bábszínházat!
10.45: Az országos asztalitenisz-bajnokság döntői.
14.23: Műsorismertetés.
14.25: Pedagógusok fóruma.
14.55: Reklámműsor.
15.00: Műkorcsolya Európa-bajnokság.
16.30: Reklámműsor.
16.35: Delta.
17.00: Műsorainkat ajánljuk.
17.25: Petőfi Sándor-szavalóverseny.
18.15: Mézga Aladár különös kalandjai. 6. Őskorban.
18.45: Esti mese.
19.00: A HÉT.
20.00: Hírek.
20.05: Boldog órák. Tévéjáték.
21.10: Liszt: h-moll szonáta.
21.40: Telesport.
22.45: Hírek.

BESZTERCEBÁNYA:

9.00: Gyermekeknek.
9.45: Éva doktornő. Lengyel filmsorozat. 5. rész.
10.25: Mezőgazdasági híradó.
10.50: Vasárnapi hangverseny.
11.20: Lottóhúzás.
11.30: Filmhíradó.
14.55: Hírek.
15.00: Műkorcsolya és jégtánc EB. Záróünnepség.
18.15: Flipper, Amerikai filmsorozat. 23. rész.
19.00: Híradó és kommentár.
19.50: A vasárnap verse.
20.00: Molière: A fösvény.
21.45: Híradó.
21.55: Sport.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 FEB 13

NÓGRÁD

Szöllősi Mária
10.1

Műteremsarok *(Szöllősi Mária tusrajza)*

Besze Imre:

Nem búcsúzom tőled

— Nem búcsúzás ez, hiszen hamarosan visszatérek, tudod milyen az utazás háromszor huszonnégy órán keresztül? Én még soha nem ültem ennyit vonaton egyhuzamban, a napi bejárás Pestre az más, általában ismerős arcok között ülünk, de képzeld csak el magad most az én helyemben, amikor soha nem látott arcok és tájak között ülök és robogok a vonaton. Felbukkan a határon a vámőr, szinte semmit sem viszek ki, csak néhány üveg kisüstit, amikor az öregem értesült létezésemről azt mondta: most három napig vodkát iszom! A pálinka jobb, ebből elég három deci és kétszer látja a fiát, még ez a kétszerlátás sem pótolja a huszonöt évig nem-látás keserű valóját, fáj, hogy nem jöhetsz velem, ritka élményben lenne részed, bizony: ritka élmény, ha két kat, a tűz alá én vittem petróleumot a lámpánkból, ezért a lopásért nem kaptam egy vacsorát, novemberben új táblát és új tanítót küldött a tanács, felköthettük ismét a vörös nyakkendőt. Hidd el, aki nem érti a külföld nyelvét, legyen bármilyen nagy ember hazájában, olyan szánalmasan kicsi odakint, hogy sírni tudna a tehetetlenségtől. Megfogadtam hát, hogy ezután perfekt megtanulom az oroszt. Apám szájából csodálatos dolog lenne hallani a szavakat, itt mellettünk is búcsúznak, közeleg már a palacsintasütős „induktor", nem búcsúzom tőled, azt hiszem velem leszel végig, neked jobb a memóriád, hasznos lenne, ha eljönnél, előbb felismernéd az ezerarcú moszkvai állomáson az apámat. Siess haza, meg ne ázz, nézd, olyan esőbe lógó az idő, mi megölellek, engem érzel, ilyenkor eszedbe jut a bujkálás, a félelem, az esztelenség, pedig ma is ölnek, bújkálnak és ömlik a vér. Ma is születnek zabik, nyugodj meg, tegnap óvatos voltam, mint máskor is, mindig félsz, hogy nem jön meg, egyszer késett is, de az idegességed miatt. Lám te is ideges vagy néha, akkor születtél, amikor először vágott rám kapanyéllel az apám. No siess, mert fennmaradsz a vonaton te is, leugrani pedig veszélyes. Így ment el két lába tegnap egy öregembernek .. Ha időd van, menj ki nagyapámhoz, már virágot is lehet kapni, és tedd rendbe a sírt, tavaly nyolcvan forintot adtam az őrnek, de a gyom azóta is hever a hanton. Anyádnak üzenem a legjobbakat, ne aggódjon ő sem, visszajövök, hiszen

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD

1972 FEB 13

Szőllősi Mária

1021

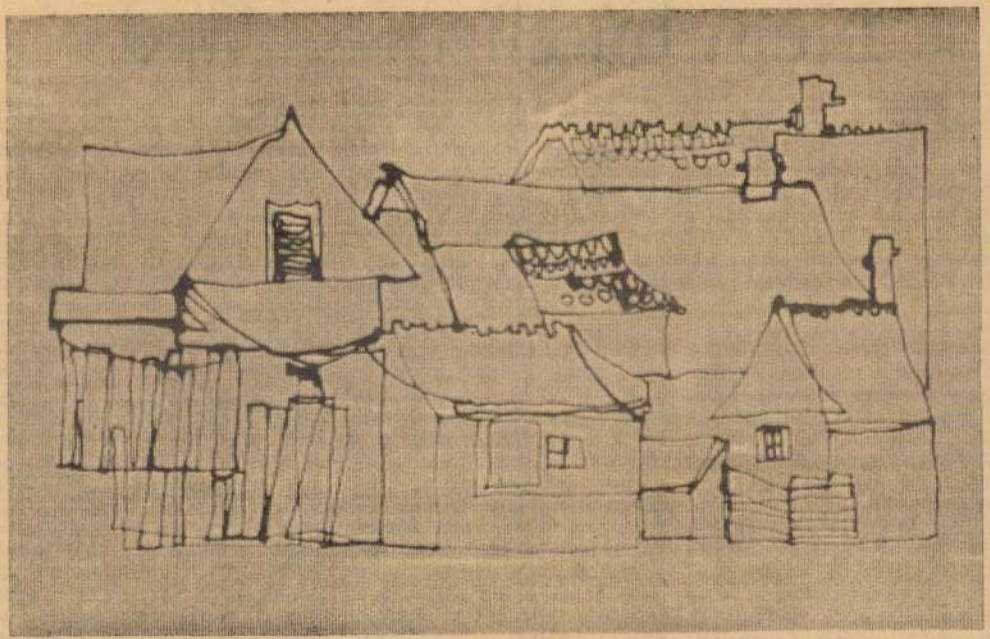

Pásztói részlet — Szőllősi Mária tusrajza

NYELVMŰVELŐ

Cikkbeleg kell

Nem hiszem, hogy a *tényleg* szót valaha is leírtam volna. Ha netán kicsúszott a számon, rögtön megbántam. Ez az idegenkedésem még az iskolában alakult ki. Tanáraim annak idején alattomos germanizmusnak tartották a *tényleg* határozót. Ha feltűnt egy-egy feleletben vagy dolgozatban nem késett soha az intelem: „Nem *tényleg*, hanem *valóban, csakugyan, igazán!*"

Annyira óvakodtam ettől a megbélyegzett szóalaktól, hogy még a végződését is igyekeztem messziről elkerülni. Az *illetőleg* helyett inkább az *illetően*-t használtam. A *láthatólag*-nál szívesebben írtam le a *látható*-an alakot. Pedig a *tényleg* forma használatos volt szélesebben-hosszában. Hiszen *Szili Kálmán A magyar nyelvújítás szótárában* 1836-tól datálja az előfordulását. Polgárjogot nyert íróinknál is. Napjainkban már germanizmus voltára sem gondolunk. Azért mert ez a határozósalak a németben is megtalálható, még nem kell rá haragudnunk. Elfogadhatóan jó magyar szó, mint ahogy az a hasonló módon keletkezett *tettleg, viszonylag, főleg* stb. is.

Az idegenszerűség mellett erőszakossággal is megvádolták a *tényleg* szót. Mára ez a vád is elesett. Nem szorította ki az annyira féltett *valóságnak megfelelően, csakugyan, igazán, valóban* szinonímákat. (Persze, lehet, hogy éppen a hatásos nyelvművelésnek köszönhető.)

Ideje tehát felszámolni az ellenszenvemet: a *tényleg* szó nem vált veszélyessé.

A szó maga nem, de a végződése — úgy látszik — igen! Hadd hivatkozzam egy nemrég kapott levélre, amely így kezdődött: „A vita után nem tudtunk beszélni, ezért *levélileg* kérlek meg..." Mennyire szebb lett volna, ha *levélben* kért volna meg az illető.

Manapság sűrűn hallunk ilyeneket: „*Agyilag* nem volt teljesen rendben." „*Erkölcsi bizonyítványilag* igazoljuk..." „Az iskola *tornatermileg* jól felszerelt." „A kórház orvosai *műtétileg* jól kitesznek magukért."

Nem kell hangsúlyoznunk, hogy mennyire hibásak a felsorolt mondatok. A -lag, -leg

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-068, 337-748, 340-726
1972 MÁJ 16
NÓGRÁD

Szöllősi Mária

1021

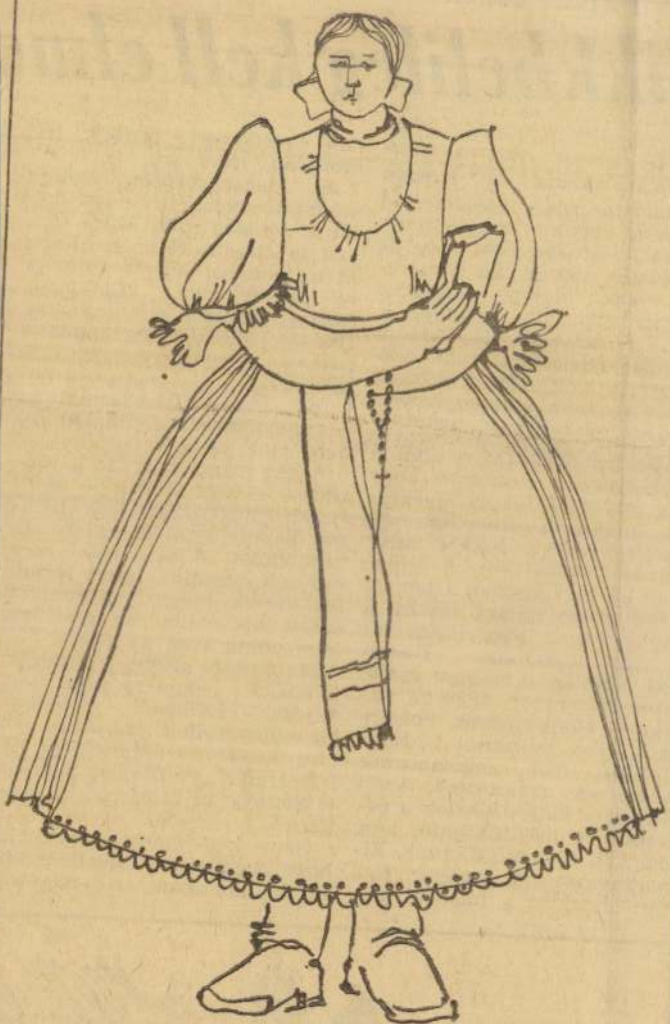

Szöllősi Mária: PÁSZTÓI MENYECSKE

ógus sportnap

kitűnő körülményeket teremtett a résztvevőknek. A versenyen a következő eredményeket érték el a csapatok:

Nagypályás labdarúgásban a csornai járás győzött. Második lett Győr csapata, harmadik Mosonmagyaróvár együttese. **Kispályás labdarúgásban** a soproni járás csapata bizonyult a legjobbnak. **A női kézilabda-bajnokságot** Mosonmagyaróvár csapata nyerte. **Férfi kosárlabdában** a soproniak vitték el a pálmát. **A női asztalitenisz** egyéni versenyt Tigelmanné (Mosonmagyaróvár) nyerte, Gál Lászlóné és Gátai Mária előtt. **A férfi asztalitenisz-versenyben** Kovács Gyula (Csorna) bizonyult a legjobbnak. Második Buza Béla, harmadik Szabó Lajos lett.

ugyanis Almásfüzitővel és a Gy. Textilessel játszik a csapat, s

mosonmagyaróváriaknak.

A VILLAMOSENERGIA-IPARI SZAKKÖZÉPISKOLA
esti tagozata
FELVÉTELT HIRDET
I., II. és III. osztályokba.
JELENTKEZÉS:
június 30-ig.
Felvilágosítás:
Győr,
Gárdonyi Géza u. 10.

Bezenyei sportmozaik

Néhány évvel ezelőtt Bezenye község sportélete még nagyon alacsony színvonalon állt. De 1969-ben, amikor **Nagy Ferenc** lett a tanácselnök, ismét megalakult a már néhányszor feloszlott labdarúgó-szakosztály.

A községi tanács és a termelőszövetkezet minden támogatást megadott a sportolóknak, hogy a járási másodosztályból az elsőbe kerüljön Bezenye csapata. A támogatás és a játékosok nagy lelkesedése meghozta a gyümölcsét. 1972-ben a csapat bronzérmes lett a bajnokságban, így jogot nyert

— Sok fiatal van a községben, de a falusi spartakiádokon nem érnek el kiemelkedő eredményeket. A sportkör vezetősége tervezi, hogy ezt a mozgalmat is megfelelő szintre fogják emelni. Versenyeket szerveznek majd, és meghívják a környező községek fiataljait is.

Szegner Ferenc örömmel újságolta, hogy jó kapcsolata van a községnek egy ausztriai, horvát nyelvű labdarúgó-csapattal. Az elmúlt esztendőben is jártak Bezenyén, és barátságos mérkőzést játszottunk velük, majd nagyo

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 MÁJ 24
Kisalföld

Szöllősi Máté festő-művész

1021

Veszprémi festő kiállítása

Fiatal festőművész képeit tekintheti meg a győri közönség a Műcsarnokban június 7-ig nyitva tartó tárlaton.

Szöllősi Máté 1955-ben a Pécsi Tanárképző Főiskola rajzszakán végzett. Tapolca és Veszprém megye, valamint a Balaton festőien szép vidékeit bejárva örökítette meg mindazt, ami megragadta. Tájak, emberek, a falu és város elevenedik meg képein, újszerű technikai megoldásokban.

Szöllősi Máté harmadik alkalommal mutatkozik be önálló kiállításon. Első győri tárlatát *Barabás László* festőművész nyitja meg ma délután 5 órakor.

Sőtér István

AZ ELV

Szegeden született 1913-ban. Az Eötvös kollégium tagjaként magyar—franciaszakos tanári oklevelet szerzett. Párizsban is tanult. A szegedi, majd a budapesti egyetem tanára; 1957 óta a Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézetének igazgatója; 1965-től rendes tagja az Akadémiának. Kossuth-díjas.

Irodalomtudományi műveit a mesterfokon képzett filológus tárgyi pontossága, a gondolatoknak művészien megszerkesztett rendje és a világirodalmi távlat keresése jellemzi. Szépirodalmi műveiben a realizmus sajátos eszközeivel ábrázolja nemzedékének sajátos problémáit.

Az elveszett bárány címmel most megjelent regénye — amelyből részletet közlünk — máris nagy sikert aratott Veszprémben, ahol az ünnepi könyvhét megyei rendezvényeit Sőtér István nyitotta meg.

Hegytetők örök kísértése, hegytetők kísértői, kihívások, melyeket városokhoz a magasból intéznek! Ettrének eszébe sem jutott a Biblia, de a Regény sem, hisz ő már csak történelmi szakmunkákat olvasott, korábban pedig levéltári fasciculusok leveleit emelte le óvatosan a kötegből. De hol van már a XVIII. század álma, hol a dolmánykék égbolt és a krémszínű felhők! Feloszlottak a Tanszakok, elhangzottak az Évszakok: csak egy hegyen állva láthatjuk, milyen hosszú utat tettünk meg, s mi minden maradt mögöttünk! Visszanyúlnánk-e valamiért? Hát lehet-e egy hegyről bármit elérni?

Ettre tudta, hogy ez a hegy, a szomszédos hegytetőkkel, a tél tetejének ezzel a lassan sűrűsödő fölével körös-körül: állomás, megálló, tehát valaminek félbemaradása. Olyan félbemaradás, melyet egy új indulás töröl majd el, ami kezdés is lesz, meg folytatás is, mint minden igazi esemény az életben. Ettre éppúgy tudta ezt, mint mi magunk, akik őt még fájdalmas, de sohasem felesleges útjainak újabb állomásaira szeretnők követni.

Dehogyis hívta ki Ettre a várost, dehogyis akart ő bármit megszerezni, meghódítani! Csak megtartani akart, és nem kívánt feltörni sehová. Nem állt-e amúgy is hegytetőn?

Nem hívta ki a várost — de kihívta őt a kor, és ezt a kihívást átérezte, hitt a kihívásban és önmagában. Annyi hibája, elégtelensége, ámíthatósága mellett egyetlen igazi erénye volt, és ezt az erényét rajta kívül talán csak Klára ismerte: hitt abban, amit cselekedett, és ha cselekedett, hitte, hogy cselekednie szükséges és érdemes volt.

A hegytetőn állva, a szúrós, visszfénylő téli fénybe tekintve, Ettre érezte, hogy a kor továbbra is hívja, együttmunkálkodásra, részvételre, vállalkozásra. Kitüntetőnek, kiváltságot adónak érezte ezt a hívást, ezt a kihívást. Nem is akart volna menekülni, egekbe, felhőkbe bújni e kihívás elől. A kor talán érezte, hogy hősünk hisz magában.

Pedig Ettre nem volt hős, és a hősökről csak nem ugyanúgy vélekedett, mint Luby Kázmér. Mazura szívesen hirdette, hogy a kornak hősökre van szüksége, és készségesen kínálkozott hősül. A kornak azonban emberekre volt szüksége inkább, s magának is elege volt már a kergékből. A kornak emberi jóakaratra és jóságra, ítéletre és megértésre volt szüksége.

A kort néha nem is a nagyon és mindenütt látható emberek képviselik igazán, hanem azok az esetleg láthatatlanok, akikben megvan az, amire a kor rászorul. Ettre most érezte először, hogy ugyanolyan szoros kapcsolatba került a korával, mint csak a feleségével és a gyermekével eddig. Amarra is, emezekre is szüksége van. Bízott benne, hogy ez a kétféle szükség nem támad egymásnak, hanem egymást támogató testvérpár marad.

Boldog volt, hogy ezt az új szükségét felfedezte, elámult rajta, és gazdagabbnak érezte magát, mert nem az tesz igazán gazdaggá, ha minél többet kapunk, hanem az, ha minél többre van szükségünk.

Ez a vágy, a szerelmihez hasonló, mellyel a maga korát most megkívánta, eddig is felfellobbant benne, de még sohasem ilyen parancsolóan. Bírni akarta korát, idejét, magáévá tenni, és magát átadni neki. Az igazi szerelem önzetlen, és a kort is csak önzetlenül lehet birtokolni, hasznot, fizetséget nem szabad várni tőle.

Nehéz és veszedelmes
kelt benne, nehéz és vesz
mes tárgy iránt. Helyén
volna a félelem is, de
csak Klára, Ettre sem vol
landó félni, különösen
olyasmitől, amit szeretett

Amit tudok, azt hiszen
még ha rászednek is, a
hasem vehetnek rá, h
higgyem, amit tudok, s
jam, amit hiszek. Épp ezé
félek, hanem bízom: a
séges, a jóakaratú embe
szövetséget alkotnak, lát
nul, s anélkül, hogy t
egymásról, mégis talá
mert azonosak az útjai

Ettre előtt felragyog
idő, mely reá várt, mo
magában bonyolódó, ön
lámainak sokirányú
seiből, előre- és visszac
ból szövődő szövevény.
mekkora átcsapott a j
visszaömölve a majda
ség falairól, elárasztott
lent; ami valamikor da
ellenkezés, az most
készséggé és elfogadás
keresett valamikor, a
újabb, még újabb ke
kötelezte; amihez lágya
eddig, azt most két ké
lett megragadnia, s a
észre sem vett, az mo
lalta minden gondolatát
ros állapot volt: a ko
szándékaiba tekintő em
órákra, napokra, hanem
évekre szívja magát t
morral. Ettre tudta, ho
kezdődtek mámorának
dei, s ez a mámor ad
amíg övé az idő, és az
az idő, melyet megél.

Mintha valamelyik
nyét késsel bontottá
meg: nagy zuhogást é
kében-testében, benne
zuhogott alá valamely
forró tömeg, és szinte
törve át, távozott. A
hagyta el, mint amir
nincs szükség, és nem
jó ideig; vannak ko
amikor szünetel, távol
az ember múltja. Még
ra sem gondolt, hogy
egy tavaszi estét őrizze
belőle, a Vár tiszta,
utcáin, vagy legalább a
illatot a Zerge utcából.
len estét sem, a ko
könyvtár tejfehér lámp
alatt; egyetlen hangot
alsóvárosi templom má
tániájából; egyetlen té
gelt sem, a Visontai ú
vult síneinek higanyos
gásával. Hallotta-e még
suttogását, mely ködöt
a szobába, és szárnyakat
a feje fölé? Minél szilár
hiszünk valamiben, annál
szerűbben egyesítjük m
ban a hűséget és a hűtle

Nádudvari Anna

ÚGY ÉLNI, AI

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 JUN 18

Napló (Veszprém)

Szöllősi Máté
festőművésznek
1021

Homokbánya

Szöllősi Máté tárlata Győrött

A jószomszédi kapcsolatok jegyében ismét Veszprém megyei kiállítója van a győri műcsarnoknak. *Szöllősi Máté* festőművész, a *Tapolca-vidéki* táj ihlette lírikusa tiszteleg a vendéglátó város közönségének. A ma is *Zalahaláp*on élő, megyénkben ismert pedagógus-festőművész harmadik önálló tárlata e győri.

Szöllősi Máté festői világát döntően a szülőföld határozza meg. A szépséges *Gulács* alatt született, s tanulmányai után a *Haláp* tövében látott hivatása gyakorlásához. Az Európa legszebb tájai közé illő sziget-hegyek magányos bazalttömbjei, a tapolcai „forgószínpad szereplői" nyújtanak élményekben, hangulatokban gazdag, sajátos témakincset a számára. Olykor pedig kalandozó tekintete sugarába von a hegyeken túli, más szín- és formarendű benyomásokat is. Mindezeket biztos kézzel, az impresszionisták útját követve örökíti meg képein.

Mit látunk ebből a győri kiállításon?

Vízfestmények uralják a falakat. A változó táj, nap és évszakonként más-más színt öltő hangulatai villannak fel hűvös kékben, szétomló sárgában, a partokat szegélyező fák enyhet kínáló zöldjébe oldódva, *(Öböl kékkel, Vízpart ősszel.)* Jó szemmel választja ki a legjellemzőbb részleteket, nézőpontjai pedig eleve sugallják e képek felépítését. A tó szétterülő tükrét a repülő madár, a hegyre kaptató ember szemével láttatja. A hegyek szépvonalú tömbjei hosszan elnyúló lapályból tornyosulnak fölénk. A fák gömbökké redukálódnak, vagy ághálók formájában rajzolnak keményebb vonásokat a lazurosan festett képfelületekre. Egyes lapokon a műfaji határokat feszítő konstruktív képlátás jelei bukkannak fel. Nem gyökértelenül, mert a földnégyszögekkel, szőlőkarókkal szabdalt, villanó présházakkal meghintett vulkánikus hegyek felépítése határozott szerkezetességet mutat a vizsgálódó, elemző, formákat érteni vágyó szemnek (*Vashegyi házak*). Több képén vall a művésztelepi élményekről. Érdekes módon itt is a víz vonzza elsődlegesen (*Hajó a Dunán, Vízparti fák* stb.)

Szöllősi Máté elsősorban *akvarellista*. Festői értékei — a gyors, biztos ecsetkezelés, lazuros festésmód, a részletek összevonása, a lényeg tömör kiemelése — e téren csillognak teljes érettségben. Az elszökő pillanat varázsa lírikus alkatának kedvez, s erre a könnyed, de komoly tudást kívánó műfaj a legalkalmasabb.

Olajfestményei tartalmilag nyújtanak többet, színességüket is megőrzik, de *az egységbe komponálással adós marad* alkotójuk. Kivételt a *Homokbánya* című tájkép jelent. Ez esetben érezzük meg azt a teljességet, amelynek kifejezésére törekszik. A tátongó seb a mélybe enged pillantanunk, de a szelíden torlódó lankás hátak hullámai gyorsan viszik a tekintetet az élet derűjét sugárzó buja szőlők, pincék foltjain át a tornyosuló csúcs felé. Így lesz több e munka, mint puszta képe a tájnak. A mélység kincsei a magaslat felé törő ember beteljesedését szolgálják — mondja színeivel, formáival Szöllősi Máté kompozíciója.

Kiállításának, amely élénk érdeklődést szült, örülünk, mert *a győrieknek is kedves táj* üzenetét hozta el. Jól szolgálta a két megye művészeinek közeledését is.

Salamon Nándor

A Balaton-part télen

asszony nálunk a gyár... rakodó a présgépnél. Ő a múltkoriban baltával akarta levágni a jeggyűrűjét az ujjáról. Sehogy nem tudta lehúzni, hát belevágott...

— Dehát nem lehetett volna ezt másként, és... És egyáltalán...?

— Ő így csinálta

Ki lehet ez a Szeriné? Mi lakhat benne, hogy így éppen így ? Hogyan juthat ide egy ember?

— Hol van most ez az asszony? Beszélhetnék vele?

— Gondolom, otthon van A Zrínyi utcában lakik. Zrínyi utca 17. Alacsony, sárga ház, szilvafák állnak előtte. Csak be kell fordulni a patikánál, aztán még kicsit jobbra. Megkeresi?

A sárga házat, a szilvafákkal könnyen megtalálom.

elvtárs küldött...

— Sanyi bácsi?

Az alacsony ház előtt egy kis léccel elkerített tornácféle van, ott ülünk le a nyikorgó padra.

— Igaz, hogy maga baltával akarta a gyűrűjét „levenni"?

Az asszony szája összezáródik. Nagysokára kérdi csak:

— Ezért jött?

EGY SZÓ BIZTATÁS nélkül indul a monológ: akár újra vágás után a félig hegedt sebből a vér

— Tudja, énnekem az urammal csunván kiadta az élet...

Szóval, Károly, az uram ott volt katona, a mi falunkban. Ha bál volt, eljöttek a kocsmánál, s ittak...

Egyszer, amikor nagyon megvert, hirtelen eszembe jutott minden, amit addig vétett ellenem. Dehát akkor én már nem tehettem semmit, mert útban volt a kis Mari...

Megsimogatja az elpilledt gyereket, s úgy folytatja:

KÁROLY SOHA SEM SZERETETT a földdel bajlódni, így, amikor megesküdtünk, itt a városban vette ki ezt a házat egy tanyasi embertől, azzal, hogy majd itt keres munkát Csakhogy nem talált semmi olyat, ami neki tetszett Így aztán a cimboráival kezdett eljárogatni Pestre, meg még messzebbre mindenféle építkezésekhez. Kéthetenként jött csak haza, de ha megjött, akkor sem én voltam neki az első, hanem az állomásról jövet megálltak a kocsmánál, s ittak...

Egyszer, amikor nagyon megvert, hirtelen eszembe jutott minden, amit addig vétett ellenem. Dehát akkor én már nem tehettem semmit, mert útban volt a kis Mari...

Megsimogatja az elpilledt gyereket, s úgy folytatja:

legeztem. Ha nincs a kis Mari, talán bele is pusztulok. De neki enni kellett adni, mosni rá, nem hagyhattam el magam.

NÉHA ÁTSZALADTAM a szomszédba Gálékhoz, hogy egy pár forintot kérjek sóra, paprikára. Amint egyszer eljövök, utánam szól az asszony, hogy nem muszáj pénzben megadni, ha úgy gondolom, besegíthetek a kertjükbe... Ez a munka azért is jó volt, mert egyedül csináltam.

Van itt az utcában egy jóérzésű fiatalasszony, akihez ha kellett, mindig átmehettem. Ő szólt, hogy nem akarok-e lejárni velük a Tiszára szederlevelet szedni. Elég szépen lehet vele keresni... Amikor a levélszedésen letelt a szezon, átmentem a vesszőhúzókhoz. Ez is olyan ártéri munka. Le

tem a napra. Elszundítottam, én meg csak úgy elkezdtem nézelődni mellette. Aztán valahogy a szemembe tűnt a gyűrű... Előbb csak úgy, próbaképpen akartam lehúzni, de hogy nem jött, erőltetni kezdtem. Hiába! A sok durva munkában körbenőtték a ráncok. Gondoltam, ha majd mosok, lejön a szappanos vízben. De nem jött! Később zsíroztam, kentem olajjal, mégse sikerült...

Egyszer szabadságot is kértem, hogy beutazhassak a városba, de ott, az ékszerész előtt eszembe jutott, mit is mondok majd, ha megkérdezik, miért akarom levétetni? Ahogy mondom... elszaladtam onnan.

Aztán, most hétfőn múlt hat hete, úgy alkonyattáit visszajött Károly. Épp a kis Marit fürdettem, amikor rámnyitott. A sötétkék ünneplője volt rajta, amiben a

kíváncsi voltam, hogy történt.

BEPÓLYÁLT KEZÉT NÉZI, majd a kis Mari sapkáját igazgatja.

— Ha a doktor úr kiír, már a jövő héten dolgozom.

Én meg — mit tehetek egyebet — küszködve lassan mégis fogalmazni kezdem: „Már csak rutinból-megszokásból tettem fel a kérdést..."

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 DEC 11
NAPLÓ
Szállósi Máté

1021

Ihlető: a munka

A XIII. Őszi tárlat anyagából választottuk ki e két képet. Közös vonásuk, hogy ihletőjük egyaránt: a munka, a nagyüzem, az ipar varázsa.

(Foto: Vida)

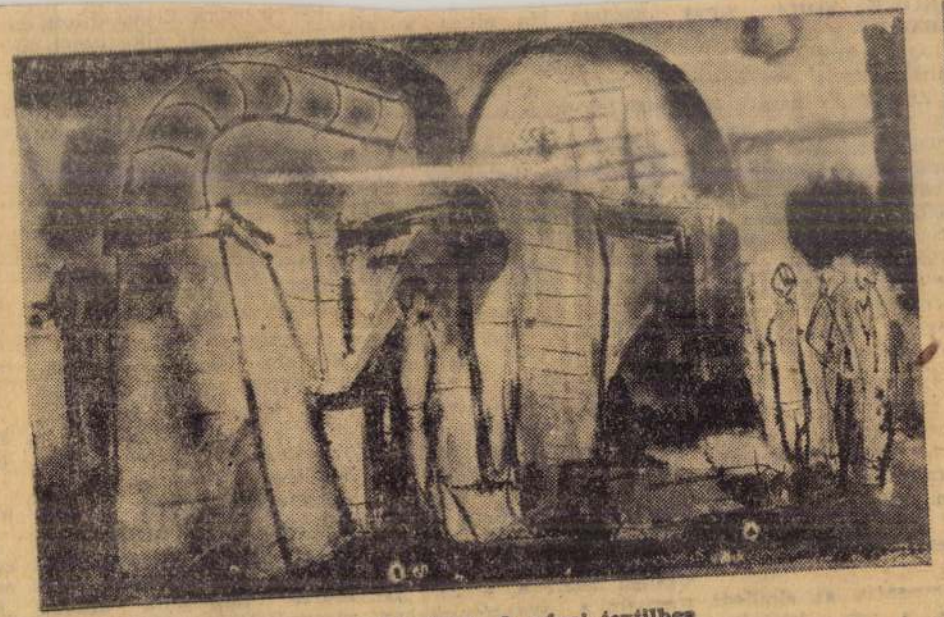

Szöllősi Máté: A pápai textilben

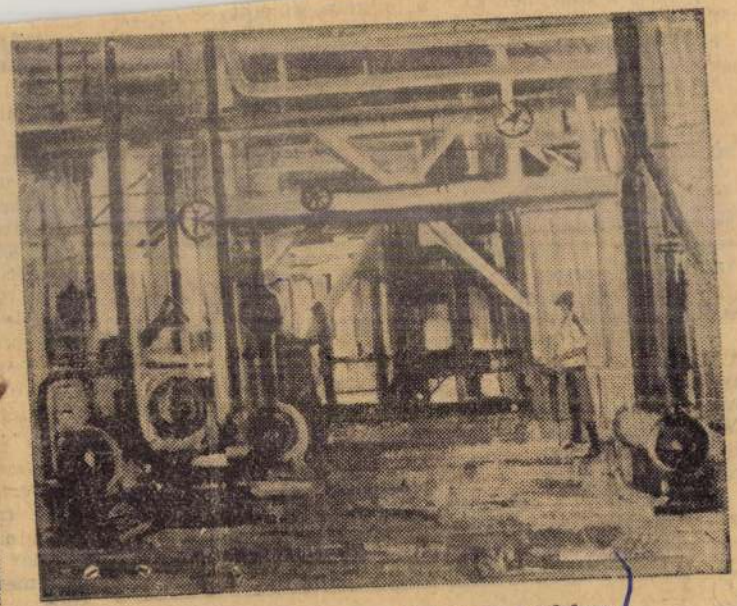

Fülöp Lajos: Az ajkai timföldgyárban

DIVAT

NYÁRON A TÉL DIVATJÁRÓL

Csíkos és kockás szövetből készült klasszikus angol gyapjúkosztüm, bő ráncolt szoknyával.

Krétacsíkos gyapjú flanell, ráncolt derekú, lezser, csőnyakú ruha, ferdéből szabott felsőrésszel

Csíkmintás szövet kapucnis ruha, amely az avantgarde stílus jegyében készült

Még javában tart a nyár, még gyakran veszünk fel fürdőruhát, strandöltözéket, de már itt az ideje, hogy előkészítsük őszi-téli ruhatárunkat is.

Az 1977—78-as őszi-téli szezonra az Interkolor — a nemzetközi színbizottság — a következő színeket ajánlja: a piros árnyalatok közül a tűzpiros, a gesztenyevörös és a rózsafavörös színeket. A sárgás árnyalatok közül a mazsolabarna, a gyöngysárga, a mustársárga és a borostyánsárga a divat, a zöldek közül a gyöngyzöld, a zománczöld és a petrolzöld. Előfordul még a gyöngyrózsaszín és a petrolkék is az ajánlatok között. A semleges kísérőszínek a spárgafehér és a fekete.

Az anyagok közül a kellemes fogású, lágy esésű kelmék közül válogathatunk. Enyhén bolyhozott és csiszolt kikészítésű gyapjúszöveteket — mint a flanell típusú szövet, a posztó, a flaus, a lóden, a shetland, a velúr — hazai textiliparunk is bő választékban gyárt. S ugancsak találkozhatunk az üzletekben a rusztikusabb, kéziszőttes hatású kártolt gyapjukkal, tweedekkel, halinaszerű posztókkal, lazakötésű szövetekkel. Alkalmi viseletekhez pamutkreppet, batisztot, könnyű flanellt, selyem és selyem típusú anyagokat ajánlanak a divattervezők.

Az ősz és a tél divatjában kétféle stílus érvényesül. A neoklasszikusnak nevezett, egyenes, férfias vonalakat felhasználó stílus alkothatja alapruhatárunk darabjait. Évszázados hagyományok elevenednek fel benne, nemes, tartós anyagok felhasználásával. Ez a stílus elegáns, angolos, a kosztümöknél, kabátoknál kissé férfias jellegű. Az avantgarde stílus szabad vonalvezetésű, főleg fiataloknak való és tetsző stílus. Sportos, kényelmes, a népviseletből merített formákat, vonalakat idéz. E stílusban idálisan valósulhat meg a réteges öltözködés. Jellegzetessége, hogy nemcsak a magyar népviseletből merít, hanem felhasználja más népek praktikus, rusztikus ruhadarabjait — a kisködmöntől a vállon átvetett rojtos kendőig.

E két stílus keverése újdonság. Hiszen felvehetünk mellényes, férfias kosztümöt kapucnis nagykabát alá. Beköthetjük a fejünket a nagymama berliner kendőjével, s legújabb szabású nadrágunkhoz a pulóverek rétegei fölé bekecset vagy hímzett halina kabátkát ölthetünk.

A divattervezők szerint ezen a télen is a térdet takaró, már-már állandósuló hosszúságú ruhában, szoknyában járunk. Az ingruhák, huzatruhák divatja is megmaradt. Sok kétrészes, egyenes szoknyás, buggyos felsőrészes vagy tunikás modellt ajánlanak. Praktikus és szép viselet a mellényes összeállítás, akár szoknyával, akár nadrággal, de még kosztümmel is. Mindezek fölé klasszikusan egyszerű, egyenesvonalú kabátot kínálnak — egyszínű, vagy klasszikus — halszálkás, kockás, eszterházikockás, csíkos — anyagból, vagy avantgarde stílusú bőhátú, ejtettvállú, lezser kabátot, esetleg pelerint.

A kiegészítők a ruhák stílusához és az alkalomhoz illeszkednek. A klasszikus cipők nyújtott formájúak, majdnem hegyes orrúak, magas keskeny sarokkal. A sportos cipők követik a láb vonalát, kényelmes sarokmagassággal, hajlékony talppal készülnek. A csizmák szára bokamagasságtól a térd vonaláig változó, s ennek megfelelően enyhén bővek vagy szűkebbek.

Az elegáns táskák laposak, borítékformájúak, vagy doboz alakúak. A sportos táskák vagy puha, nagy, bugyorformájúak, vagy kemény anyagú vadásztáskák.

P.

LAKÁS — OTTHON KÖRNYEZET

Matyóföld kincse otthonunkban

A reneszánszát élő nép-

ÜTÉREKBEN

Szente Varga Mária

A mihasz

Volt egyszer vagy másszor, volt is meg nem is egy szegényember, annak meg egy fia. Dolgos volt az öregember, nagy mihaszna, rest a fiú. Mindent elherdált, amit az apja keserves munkával megkeresett. Egyszer az ember megunta fia mihasznaságát és azt mondta neki:

— Most már eleget lustálkodtál, fiam. Fel is út, le is út. Eredj világgá és vissza se gyere, amíg kettőből hármat nem látsz és amíg a szél kifelé nem fúj a kéményen!

Restellte magát a legény, hogy világ csúfjára kitelt a becsülete otthon, de mi mást tehetett, elindult világgá. Búsult erősen, még lustálkodni is elfelejtett. Hová menjen, merre keressen kettőből hármat, meg a kéményből kifelé fúvó szelet? Ment, vándorolt, jól elfáradt, faragott hát magának egy botot, hogy legyen mire támaszkodnia. Aztán még egyet, amivel nyárson sütheti magának a szalonnát. Azám, de szalonnája nem volt. Fogta hát magát, bekopogott egy házba a falu végén. Kovácsműhely volt a házban, beszegődött kovácsnak, hogy keressen egy kis szalonnára valót.

— Állj csak ide, a fújtató mellé, hevítsd a parazsat — parancsolta neki a kovácsmester.

Húzta a fújtatót a legény,

Lovagol a

Messze, fönt a ripityomi határban, szalmakontyú tanyaház állt magában. Régen elhurcolkodott a gazdája valami cifra kőházba, a limlomokat meg itthagyta. A roggyant kis vályogház ablakain már csak a szél zörgetett be néhanapján.

Népes, víg társaság lakott a házikóban. Magát ringatva bóbiskolt a kimustrált hintaló, nyakában a lukas sztával. Foghíjas gereblye támaszkodott az ajtófélfának, nyeletlen vasvilla kapaszkodott a rissz-rossz szekér derekába. Rozsdás tepsi cimborálkodott a púpos teknővel, göthös fakanál meg a süket köcsöggel.

Nappal csöndben voltak, de estefelé már egyik sem lenyugodott, víg élet kezdődött a szalmatető alatt. Kapta magát a göthös fakanál, felugrott a hintaló hátára. A lyukas szita meg a szekérderékban termett. Előbújt a

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 AUG 13

NAPLÓ /VESZPRÉM/

Szöllősi Máté
festőművész

1021

A megyehatár nem választ el minket

Nem elég alkotni, megértetni kell

Győri Művésztelep 77

Mintha *Váci Mihály* versét idézték volna az idei győri képzőművészeti alkotótábor vendégei, amikor arról szóltak, hogy mit kell tennie a tudatos művésznek, a szép értésének, megszerettetésének, felismerésének és befogadásának fokozásáért a munkások körében. Látogatásunk alkalmával a győri Tanítóképző Főiskolán, az immár kilencedszer létre hozott nyári művésztelep alkotói közül *Szöllősi Máté, Simon Béla*, Munkácsy-díjas és *Gámentzy Zoltán* festőművészekkel beszélgettünk. Közülük ketten alapítótagjai a nyári művésztelepnek és jövőre tizedszer is szeretnének részt venni a három hetes alkotótáborban. Gámentzy Zoltán pedig az idén volt Győrben először.

Legfontosabbnak tartották mindhárman, hogy Dunántúl legnagyobb gyárvárosában kedvezően alakul kapcsolatuk az ipari munkássággal is. Az üzemekben tett látogatásaik, az ott festett képek, ott készített rajzok s a vagongyárban létrehozott vas, illetve a nagyméretű fémszobrok mind-mind hatással voltak a művészt körülvevő környezetre. Egészen másképp nézi majd a kiállításon a képet, a szobrot az a szövőnő, lakatos vagy kekszgyári munkás, aki látta, hogyan készül és mit ábrázol, miből született az alkotás. Szöllősi Máté, Balatonalmádiból érkezett festőművész szerint ez a legjobb következménye annak a három hétnek, amit a Kisalföldön tölthettek.

— A kiállításokon sajnos évek óta ugyanazokkal az arcokkal találkozik a művész. Ez nem jó. Mint a Veszprém megyei művelődési házak szakreferense tudom hogy a mi megyénkben is több lenne a lehetőség a képzőművészet megszerettetésére mint amit kihasználunk. Ezért mi, alkotók is felelősek vagyunk. *A művész értékéhez* — azonkívül, hogy mit hoz létre — *az is hozzátartozik, miképp segíti a műértés, a befogadás hatékonyságát.* Én elsősorban akvarelleket festek. A Győri Műcsarnok-beli kiállításomon és a Művésztelepi Tárlaton is ezek láthatók. Céltudatos törekvésem az, hogy segítsem a modern városnegyedbe, vagy a sok egyforma sátortetős új házba költözők lakásait emberibbé, lírai hangulatúvá tenni. *A mai világos lakásokba szinte kívánkoznak a képek;* s az akvarellek iránti érdeklődés ezzel is összefügg.

— Örülök, hogy a két szomszédos megye kapcsolata egyre szorosabbá válik ezen a téren is, hiszen rajtam kívül meghívást kap évek óta *Kovács Béla* és *K. Nagy Emerencia*, valamint *Kovács Gábor* aikai, *Ézsiás István* és *Fülöp Lajos* veszprémi festőművész, valamint az idén itt találkoztunk *Farkas István* fűzfői munkásfestővel is.

A számtalan hazai és külföldi kiállítása után láthatóan nagy alkotókedvvel jött a táborba Simon Béla Pécsről.

— Hazánkban a legszebb olaszbarokk utcasorok Győrött találhatók. Ez a festőnek mindig nagy élmény. Bebarangoltam a hatvanöt év alatt Olasz—Spanyol—Franciaországot, jártam a Szovjetunióban, láttam Drezda szépségeit, így azt hiszem hihető, hogy mértéktartó a véleményem.

— Azért is jó Győrött, mert nincs megkötve az alkotó szabadsága időbeosztása. Nem kötelezőek a programok. Kijárunk Sopronba, Pannonhalmára, de mehetünk a Bakonyba, vagy a három folyó találkozásához, a Kis-Duna partjára, vagy a várba. Sokan kérdik tőlem, mit keresek a fiatalok között Győrben. Megmondom, ahogy van: sokat tudok tőlük is tanulni. És annyira megszoktam itt nyáron, hogy *Salamon Nándor* művészettörténész szerint már nemcsak kapljoni, pécsi, szentmártoni korszakról beszélhetünk tevékenységem során, hanem egy jellegzetesen új győriről is.

A legidősebb és legtávolabbról érkezett művész Gámentzy Zoltán a szövetkezeti mozgalom nyugdíjasa Romániában.

— Gyermekkorom óta festő vagyok, noha az érettségi után hosszú ideig ettől nagyon távol álló volt a munkaköröm. Amióta elérkeztem a nyugdíjig, úgy érzem megvalósíthatom magamat. Az utóbbi öt évben már 33 kiállításom volt. Maros megyében már alig akad helység, ahol ne ismernének munkáim révén. De öregségemre kiállíthattam Kolozsvárott és Bukarestben is. Szívesen megyek a legapróbb faluba: így Somosd, Makkfalva, Nyárádszentmárton, Zsengelice a szívemhez nőttek. Az is igaz, hogy az helyben készült képeknek mindig nagyobb a sikere a nézelődők körében. Könnyebben megértik. Ráismernek. Akvarelleket festek és pasztellképeken dolgozom. Mindenhol keresem a néprajzi anyagot. Legtöbb képemen érződik is a szülőföld vonzása: Tündérvölgy, Marosvásárhely, Bálványos vára. Több múzeumban megtalálhatók munkáim, így Bukarestben, a segesvári Petőfi Házban. Nagypapa koromra otthon is elismernek. Gyergyószentmiklós, Sepsiszentgyörgy múzeumai is őriznek néhány akvarellemet. Most már a győri múzeum is és a Nemzeti Galéria.

— Győrött él hosszú ideje barátom, *Halmos László* zeneszerző. Ő biztatott, jöjjek el a nyáron. Hogy itt dolgozhatom, ezért csak köszönetet tudok mondani. Ez az igazi művészetpártolás!

Nádor István

Szöllősi Máté: Akt

Gámántzy Zoltán: Győri emlék

Veszprém belvárosában 2 szobás, régi típusú lakás eladó, üzletnek is megfelel. Hámán Kató u. 4.

AUTÓ–MOTOR

Jó állapotban lévő Trabant Speciál eladó, 1985-ig érvényes műszakival. Érdeklődni: munkanapokon 17 órától. Pétfürdő, Akácfa út 149. Lukácsi.

ZD-s Wartburg Limousin 353-as eladó, 85-ig vizsgázva. Rózsa Tibor, Hegyesd. Zrínyi u. 19. Egész nap.

UL-s 1200-as Zsiguli 84 decemberig műszakizott eladó. Tapolca, Lehel út 22.

UT S–100 L-es Skoda eladó. Padragkút, Kossuth L. u. 170.

PR-es Trabant Speciál eladó. Érdeklődni lehet: Hessz, Tapolca, Dimitrov tér 1/406.

M 24-es Volga 1985. november 13-ig érvényes műszakival sürgősen eladó. Érdeklődni: Tapolca, Szentgyörgy út 16.

UM-s Trabant Limousin most műszakizott eladó. Tapolca, Juhász Gyula u. 92.

1300-as Polski Fiat, egyben vagy alkatrészként eladó. Érdeklődni: Hegyesd, Petőfi u. 23. Román.

ZE-s Trabant Speciál eladó. Kádárta, Győri u. 53.

UC-s P. Fiat 1500-as eladó. Veszprém, Bolgár Mihály út 22/1.

ZH-s Trabant jó állapotban eladó Veszprém, Ifjú Kommunista u. 11. Érdeklődni: 17 óra után Borók.

IV-s 1200-as Lada bevonulásom miatt eladó. Eckert Róbert Herend, Dózsa Gy. út 41.

11 000 km-rel Trabant Speciál igényesnek eladó. Pápa, Dózsa Gy. u. 11.

Trabant öt és fél éves kitűnő állapotban sürgősen eladó. Érdeklődni egész nap. Balatonalmádi, Lenin u. 9. Tel.: 38-430.

IFA W 50-es, hosszúplatós vizsgáztatva eladó. Borzavár, Fő u. 98. Tel.: 8.

1200-as Zsiguli, frissen műszakizott, eladó. Magyargencs, Árpád u. 12. Érdeklődni: az esti órákban.

UN-es Trabant eladó. Nagy László Bakonyjákó, Kossuth u. 21.

200-as Diesel Mercedes eladó. 1500-as Ladát 4 évesig beszámítok. Érdeklődni: Ajka-Bakonygyepes Zsirai.

UO-s, 92–58 frsz-ú Zsiguli eladó. Érdeklődni: Ajka, Nefelejcs u. 55. 15 h-tól.

IS-es karambolos Skoda S 100 eladó. Érdeklődni: 17 óra után Vörös Kálmán Zirc, Bajcsy-Zs. u.

IO-s Wartburg üzem állapotban, lejárt műsz eladó. Bendes, Sze Ady u. 6.

Jawa Mustang kisma adó. Ajka, Killián G 79.

2,1x1,3 m méretű ut eladó. Veszprém, Land 11. Makky (Cholnoky).

UE-s Dacia eladó. lődni: Zirc, Rómer Fl

Négyszemé kifogástalan szerszámmal Irányár: 4 renc, Cse 486.

380 V-os rész eladó ragkút, Jók

Esküvői r nagy válasz Ajka, Ifjús ig.

Koszorúk, áron. Zirc, 23. Tüzép felett.

Panorámás, mély gyermekkocsi eladó. Érdeklődni: Veszprém, Arany J. u. 18.

Építkezésből visszamaradt 100 db 40x40x6 cm járdalap eladó. Veszprém, Koltói A. u. 25.

Zippzár-javító tevékenységemet megkezdtem. Vállalok mindennemű zippzár bevarrást és javítást. Nyitva: hétfő–péntek 15.30-tól 18.30-ig. Szombat: 9-től 12-ig. Hegedűs Györgyné Veszprém, Toronyház.

Korvalt fekete tenyész kan eladó másfél éves. Olaszfalu, Fő út 22.

Felnőtt íróasztal eladó. Liszi, Veszprém, Zrínyi u. 15/E.

CB President Grand rádió vámkezelt eladó. Székesfehérvár, 8002 Pf/70.

Eladó kisteljesítményű 220 V-os hegesztőtrafó és lánghegesztő készülék karbid fejlesztővel. Csopak, Mandulavirág u. 29. (Fürdőtelep).

Középkorú falusi magányos asszonyt keresünk bentlakással, havi fizetéssel, idősebb asszony mellé házimunkára, komfortos falusi házba. Veszprém közelében. Választ: „Leinformálható" jeligére a Veszprém megyei Lapkiadó Vállalathoz, Veszprém, Szabadság tér 15.

Tantárgyi korrepetálást, beszédjavítást vállalunk. Levelet: „Logopédus" jeligére a Veszprém megyei Lapkiadó Vállalathoz, Veszprém Szabadság tér 15.

Kisegítő személyzetet felveszünk. Jelentkezni: Veszprém, Egyetem presszó.

Vámkezelt távirányítású JVC színes televízió eladó. Pétfürdő, Berhidai út 86. 2/1. Huszár.

Őszi mák vetőmagja tanácsadással eladó 5 dkg 30 Ft. Veszprém, Halle u. 5/A. 7. em. 23.

8 hetes bikaborjú eladó. Devecser, Arany J. u. 29.

Régi áron eladó 60x60-as dupla üvegezésű ablak, üvegezve, és 1,50x1,20-as duplát üvegezhető kétszárnyas ablak. Mindkettő új. Érdeklődni egész nap. Czank István, Litér, Kossuth út 8.

7 m hasszú 5 m széles cseréptetős pajta eladó. Ér-

Egyedülélő, rend és tisztaságszerető nyugdíjas asszony háztartás vezetését vállalná idős személynél. Lehet falun is. Értesítést: Molnár Józsefné, Sárbogárd, II. Pf. 10.

Szőlő, terméssel együtt eladó. Érdeklődni: Sümeg, Felszabadulás u. 1.

Eladó használt stílbútor empire háló intarziás neobarokk, nappali, ebédlő. Várpalota, Pacsirta u. 23.

NDK babakocsi jó állapotban eladó 1000 forintért. Kislőd, Széchenyi út 11.

Bármilyen utánfutó készítését vállalom. Takács. Halimba, Rózsa út 7.

Gyári felvonó olcsón eladó. Veszprém, Landler u. 11. Makky (Cholnoky).

Értesítem a kedves vendégeket, hogy férfi fodrászüzletemet megnyitottam Nagyvázsonyban. Nyitva: de. 7–10-ig, du. 15–20-ig Vasárnapjhétfő zárva. Rohrer Károlyné, Nagyvázsony, Sörház u. 14.

Eladó 1 db 40 000 cal. kazán 1 db svéd keringető szivattyú eladó. Herend. Pipacs u. 5/4.

A zirci Szolgáltató Üzem rendezvényén Zirc külterületén a Háromhegyen júl. 9-én elveszett egy új kékszínű tréningfelső. Kérjük a becsületes megtalálót a zirci takarékszövetkezetnél adja le.

Gáztűzhely újszerű állpotban palackkal, reduktorral és egy 10 literes elektromos vízmelegítő eladó. Veszprém, Koltói Anna u. 20.

Bármilyen jellegű bedolgozást vállalunk. **Leveleket** a várpalotai vegytisztító szalonba, „Megélhetés" jeligére kérem.

Az Országos Földtani Kutató és Fúró Vállalat dunántúli üzeme 8 általános iskolát végzett fiatalokat beiskoláz mélyfúró szakmunkástanulónak. A képzés idejére kollégiumi elhelyezést, ellátást és ösztöndíjat biztosítunk. Sikeres szakmunkásvizsga után a dunántúli üzem földtani kutatási területén kerülnek elhelyezésre, mint fúrási szakmunkások. Továbbtanulni szándékozók részére maximális kedvezményekkel lehetőséget biztosítunk közép-, [illegible] képesítés meg-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1983 JUL 27
Szöllősi Máté festő
NAPLÓ (VESZPRÉM)

1021

Szöllősi Máté: Erődtemplom

Az ellentétek vonzásában

Festészeti bemutató Balatonalmádiban

Szöllősi Máté: Malomvölgy

A hagyományokhoz hűen Balatonalmádiban a pártbizottság nagytermében az idén is kiállítási lehetőséget kaptak a helyi művészek is.

Ezen a nyáron *Szöllősi Máté* és *Fábián László* képeit tekinthetik meg a Balaton-parti település üdülővendégei. Mindketten a balatonalmádi iskola rajztanárai, akik már számos kiállítást mondhatnak magukénak.

Szöllősi Máté Balatonfüred, Győr, Keszthely, Komárom, Sümeg, Tapolca és Veszprém művészetpártolóinak is bebizonyította már művészi felkészültségét. Olajképei a Balatont és annak környékét örökítik meg, széles ecsetkezelésű technikájával. Nagy foltok, harmonikus színek, biztonságos festőiség jellemzi művészetét. Az utóbbi időben nemcsak a természet különleges világa ihlette meg, nemcsak ezeket a benyomásait analizálja és festi, hanem örömmel foglalkozik az emberi test rajzi, formai lehetőségeivel, festői megfogalmazásaival. Ezek az alkotásai új színt jelentenek Szöllősi művészetének.

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szőllősi Máté

NAPLÓ (VESZPRÉM)
1984 JUN 26

1021

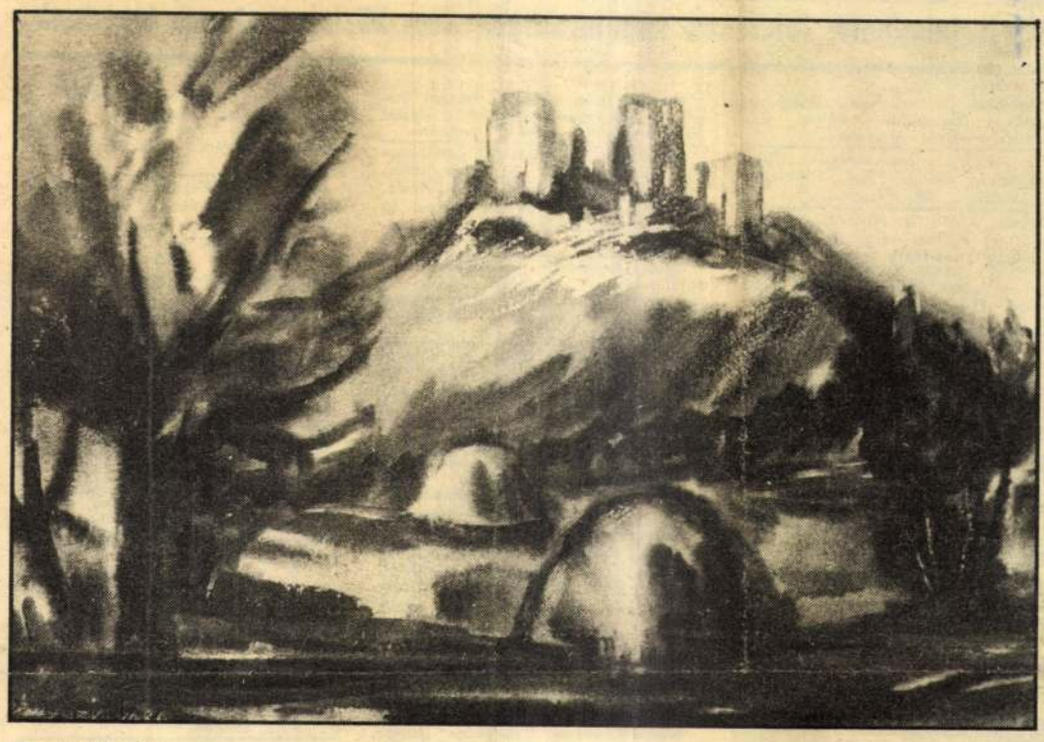

Cseszneki vár.

A táj meghatározó művészetében

Zircen a városi művelődési házban látható *Szőllősi Máté*, Balatonalmádiban élő és dolgozó festő kiállítása. A főleg akvarellekkel jelentkező alkotó általában a friss benyomásait rögzíti az őt körülvevő világról. A táj meghatározó Szőllősi festészetében, akár az akvarellhez nyúl, akár az olajfestés technikáját veszi igénybe. A táj karaktere alapján szerkeszti, festi képeit. Különösen érdemes odafigyelni akvarelljeire, melyeken a frisseséggel elmélyülés is társul. Keresi, kutatja azokat a vidékeket, ahol még él, beszél a fertőzetlen természet. Képeit fákkal, tócsás utakkal, ösvények és dombok költészetével próbálja szelid látomássá egyszerűsíteni. A Bakony, a Balaton ismert területein éppúgy érdeklődéssel keres témát, mint egy gyümölcsös, vagy kertvég meghitt hajlékában. Minden helyet motívum jelöl, fák, várrom, víztükör, tóba merengő dombokkal, vagy csak egyszerűen a napszak adta színek varázsa. Képein a táj az évszakok változó szépségei, a látomás örömével egybeolvad.

Mindezt Szőllősi, aki pedagógus festőművész, főhivatása mellett csendesen és mély áhítattal alkotja. A fotó segítségével mutatunk be most olvasóinknak a tárlatról két alkotást.

V. L.

Tavasz.

ben is feladható. Telefonon sem hirdetést, s

Mamond és Wermona dobgépek ladók. Érdeklődni: Pálma esz- resszó, Ajka, 17 órától.

TS 125-ös motorkerékpár kitűnő llapotban eladó. Pápa, Tapolcafő, apolcafői u. 40. Csizmadia.

Eladó Ajkán a Fiastyúk utcában 00 n.-öl építési telek (kórház há- a mögött) építésre felvonulási épü- et, víz, villany bevezetve. Levele- et „Jó vétel" jeligére, Ajka, Fotó- zalon Hirdetésfelvétel, Szabadság ér 7.

9 éves GAZ 69 RAJ felújítva le- árt műszakival olcsón eladó. Ino- a, Deák u. 8.

Balatonszepezdfürdőn 140 négy- zögöl házhely alappal, építkezési ngedéllyel eladó. Ugyanott 160 ké- e tetőnád is. Cím: Kovács Jenő, Balatonszepezd, Révfülöpi u. 20.

Garzon lakás bebútorozottan ki- adó Veszprémben. Leveleket: „Hasz- ovó, július 1." jeligére a Magyar Hirdetőbe, Veszprém, Kossuth u. 6.

Egypár bekocsizott egy éves sod- ott csikó, egy kanca, egy herélt ló eladó. Igényes vevőnek is. Takács, Sikátor, Ady u. 20.

Jó állapotban lévő 50-es MTZ és egy törzskönyvezett komondor eladó. Érdeklődni 17 óra után. Homokbö- löge, Dózsa u. 44.

APRÓHIRDETÉSEK

ÁLLÁST KÍNÁL

Gépkocsivezetőt alkalmazunk. Je- entkezni lehet: Középiskolai Okta- ási Gazdasági és Műszaki Ellátó Szervezete, Veszprém, Vorosilov u. 5.

A Bakony fekete-fehér fotólabora- tórium felvételre keres gyakorlattal rendelkező laboránst. Jelentkezni le- het a Veszprém, Haszkovó u. 18. sz. alatti fotólaboratóriumban, a labo- ratórium vezetőjénél.

Tanácsi Talajerőgazdálkodási Vál- lalat pápai központja felvételre keres felsőfokú végzettségű kertész szakembert (értékesítéssel, piacku- tatással foglalkozók előnyben) va- lamint bányásztechnikus szakembert. Jelentkezni lehet a vállalat központ- jában a személyzeti előadónál. Pá- pa, László M. u. 1.

Az Államigazgatási Főiskola fel- vételre keres fűtőt és vízvezeték-sze- relő szakmával rendelkező karban- tartót. Jelentkezni lehet – kizáró- lag személyesen – a főiskola gaz- dasági osztályán, Veszprém, Vár, Tolbuhin u. 20.

ÁLLÁST KERES

MG szakközépiskolával, jogosít- ványnyal és autószerelő szakmával rendelkezem, 14 óra után munkát vállalnék Ajkán. Leveleket: „Meg- értés 1960 jeligére kérem hirdetés- felvételhez, fotószalon, Ajka, Sza- badság tér 7.

INGATLAN

Eladó Veszprém városközpontjá- ban 4 szobás családi ház szép te- lekkel. Érdeklődni: Felszabadulás u. 63/A IV. 29. 5 óra után.

Vennék telket hétvégi házz pán a kishegyen. Leveleket a Fotószalonba: „Kiskert" jelig

Várpalotai, Badacsony-szö ben 500 n.-öl szőlő-gyön pince présházzal igényesnek Érdeklődni lehet: Fekete Vá II. Liszt Ferenc u. 46. I. em. tó.

Balatonkenesén mezőgaz földingatlan sürgősen eladó. Ér- deklődni: Lesenczeyné, Balatonkene- se, Táncsics u. 26. és Budapest, IX. Mátyás u. 18. I. 4.

Balatonfüredtől–Tihanyig hétvégi házat vagy félkészet, vagy építésre telket vennék. „Mellékhelyiség" jeligére a pápai Fotószalonba. Kossuth u. 16.

Révfülöpön eladó centrumban lévő 110 nm alapterületű lakóépület üz- lethelyiséggel. Érdeklődni lehet, szombat, vasárnap Ábrahámhegyen, Pétery György, temető mellett.

Balatonalmádiban partközeli két- szintes téliesített új nyaraló, teljes berendezéssel, parkosított telekkel, készpénzért eladó. Érdeklődni: Bala- tonalmádi, Jedlik Ányos u. 28. Glück Béla.

Örvényesen, esetleg Udvariban olcsóbb telket vennék, kis épülettel. Leveleket: „Horgásztanya" jeligé- re az ajkai fotószalon hirdetésfelvé- teléhez kérem, Szabadság tér 7.

Nemesvámoson sürgősen eladó megkezdett építkezés. Érdeklődni: Veszprém, Felszabadulás u. 65/C. V/30. Este 7 óra után.

Farkasgyepűn, üdülő területén 50 n.-öles telken 25 nm-es ERDÉRT fa- házzal eladó. Víz, villany van. Ér- deklődni a helyszínen hétvégén és Pápán, Mészáros u. 3. Varga Endre.

Pápán a kertvárosban 3 szoba, garázsos, kertes családi ház el- adó. Egyszoba, konyha, kamra, be- költözhető. Leveleket: „Azonnal be- költözhető" jeligére a pápai fotó- szalonba kérem, Kossuth u. 16.

Pápán, vagy Pápa Borsosgyőrben kertészkedésre alkalmas 200–300 n.-öl nagyságú földet vásárolnék. Le- velet: „Készpénz" jeligére a pápai fotószalonba. Kossuth u. 16.

Kiskertes családi ház eladó, más- félszobás közös udvarral. Érdek- lődni: Ajka, ügyvédi munkaközösség, dr. Venigher Tibor, Irányár százezer forint.

LAKÁS

Egyszobás komfortos lakás el- adó. Várpalotán 220 000-ért. Ér- deklődni: Tábormező u. 24. IV/13. Vajda.

Ajkán lakás eladó. Dobó Katica u. 14. Érdeklődni: Dobó Katica u. 59.

Elcserélném ajkai kétszobás, összkomfortos tanácsi lakáso- mat hasonló, vagy kisebb pá- paira. Nemes Zoltán, Nyárád, Arany J. u. 34.

Ajkán másfél szoba hallos első emeleti bútorozott lakás július 1-től kiadó. Leveleket: „Központi fekvé- sű" jeligére Ajka, Fotószalon hirde- tésfelvétel, Szabadság tér 7.

Ajkán 2 szoba összkomfortos er- kélyes lakást 286 öl szőlő pince présházzal, elcserélnénk kertes háza ra Ajka környékén. Leveleket: „Ró- zsa" jeligére Ajka, fotószalon hir- detésfelvétel, Szabadság tér 7.

[illegible] fotószalon, hirdetésfelvételen kérem.

AUTÓ-MOTOR

350-es Jawa friss műszakival igé- nyesnek reális áron eladó. Ajka, Dankó P. u. 2.

Eladó 175 köbcentis OM-es mo- torkerékpár friss műszakival. Vár- palota, Cseri lakótelep 16/1.

Eladó Trabant TO-s Ajka, József A. u. 33. fsz. 1. szám alatt.

1500-as Polski 25 000 Ft-ért eladó. Sümeg, Simon I. u. 37.

VEGYES

Pótkocsis IFA-val minden nemű fuvarozást, költöztetést vállalunk. Fuvarfelvétel: Veszprémben a színházzal szemközti trafikban, este a 13-053 telefonon.

Fényképezéshez üzletkötőt kere- sek. Gyarmat, Magyar u. 101.

Eladó: kedvezményes áron, újsze- rű állapotban lévő 250x230-as mére- tű, árusító lemezpavilon csővázas szétszedhető, üveges. Megtekinthető a sümegi várnál mindennap, vagy érdeklődni lehet Szabó József kis- kereskedőnél, Sümeg, Ramasetter u. 1.

10 éves 20 liter tejet adó tehén eladó. Czigler, Nagyalásony, Kos- suth u. 16.

600 férőhelyes tojató tyúkketrec el- adó. Ajka, Schönherz Z. u. 28. sz.

Kisgyermek gondozását lakáso- mon vállalom. Levelet: „Zirc" je- ligére takarékszövetkezet, Zirc.

Kapcsolat társkereső szolgálat 9700 Szombathely, Pf.: 283. Kérje in- gyenes tájékoztatónkat.

Simson motoros kistraktor pót- kocsival, ekével, Bosch Diesel mo- tor, terep Robur első, hátsó híd, T4K-hoz való billenős pótkocsi ki- vánság szerint 220-as, vagy 380 W-os építkezési felvonó eladó. Érdeklődni: Nagyvázsony, Iskola u. 27. Bocs- kay.

7 db hasas anyajuh és 7 db 1 éves tokjó bárány eladó. Szentgál, Hunyadi u. 59. Kiss József. Érdek- lődni: este.

Eladó: 1 db 4500 l-es fémtartály, 1 db égőfej vegyestüzelésű, 1 db IK kazán. Érdeklődni: Ajka, Pince borozó.

Eladó: „Katinka" szekrénysor, Aj- ka, Semmelweis u. 3. Horváth.

Használtcikket adok-veszek. Kiss Lászlóné használtcikk-kereskedő, Berhida, Bem u. 17. Nyitva: na- ponta 13.30–18-ig. Szombat: 8–11-ig.

08-as Sthil fűrész eladó. Sümeg, Ereki u. 2.

Egy tengelyes, légfékes 2,5 köb- méteres pótkocsi eladó. Szentgál, Óvoda u. 8.

skészülék Művek

eres:

ó munkakörbe, férfiakat, iro- sára takarítónőket, raktárosi férfiakat és nőket keresünk! en munkakörben megállapo- ó kereseti lehetőséget biztosí-

A Péti Nitrogénművek

felvételre keres

beinduló üzemeibe,
folyamatos munkarendben, szakmányos munkára:

– vegyipari szakközépiskolai, technikusi végzettséggel, illetve érettségizett, vagy hosszabb vegyipari gyakorlattal rendelkező férfi- és nődolgozókat: műszertábla-kezelői, szivattyúkezelői, kompresszorkezelői, turbókompresszor-kezelői munkakörbe, [illegible] különböző vegyipari gépek kezelésére.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1976 JUL 17

Szállási Máté

1021

SZÓLLÓSI MÁTÉ:

Vörösberényl utca

(Indul a Mindenki iskolája...)

Iskolapad a képernyő előtt

A NAPLÓ hétvégi melléklete

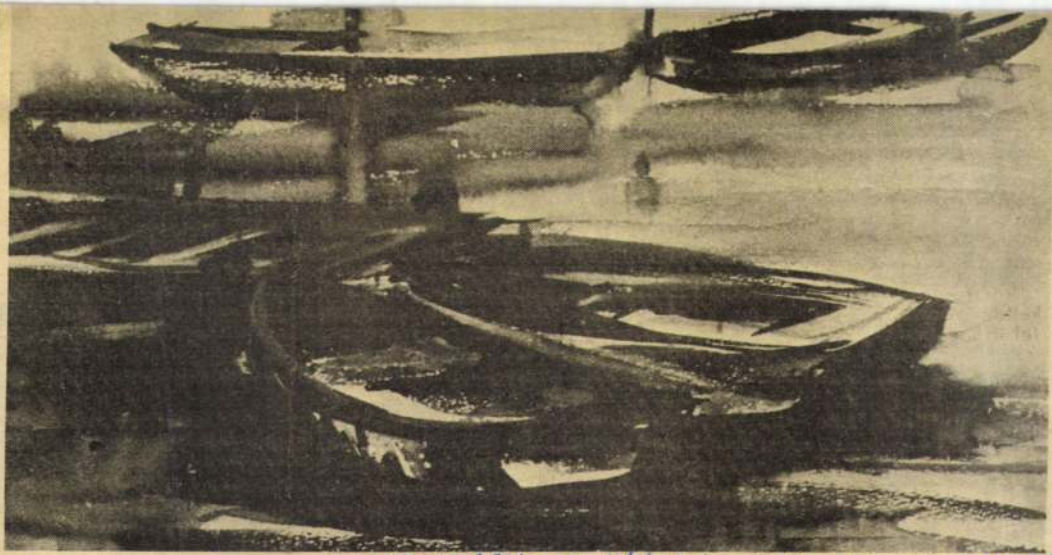

Szöllősi Máté: Csónakok

Szöllősi Máté, pedagógus festő

V.L.: Kamaraterület
Balatonalmádiban.

Napló / Veszprém, 1980. júl. 24.

NAPLÓ

Virágvásár

A tapolcai Szolgáltató Üzem szobanövényvásárt tart holnap Tapolcán a piacon, a szombathelyi „Kertész" MTSZ virágaiból. 30–40%-os árengedmény!

em?...

őpadlóra. Ahogyan ott darból is kitetszett, hogy gyantöltelék. Lerítt róla, hírei is, semmit se érnének, legelgések, agyrémek. Estére tuson szorítottak neki hegyes katolikus püspök jómár lehúzott ebben a fogárom esztendőt, és a cella lemondva mindenféle iratni jogairól, állandó rezidenggyalázatosabb fekvőhelyet az alsó priccsen, az utoljáilsójáét. A cellaújoncok hetos deszkalapjairól aztán e abban a sorrendben avanoljára érkezettek jobb helytávozásokra került sor, megürült sávig mindenki b költözött. Lehetséges — —, hogy a püspök, talán ől, azért is vette magára olsójának krisztusi keresztmódon juttatta kifejezésre ód passzív tiltakozását a gy a cella kísértet-népsége affia, közönséges fasiszta sök, gyilkosok és rablók vad uralmukat, e gengszteéért persze imádkozott a e elutasításukban — nem ba, egyet kivéve, egy kölában tért meg — úgylehet játszott, hogy ő 1919-ben állt egy duna-európai kis dseregébe. Az ételes hordókból, mint szervezett és dinamikus csoport, ők osztották a levest, a fasiszták, maguknak aljáról a vastagját, és gyakorlott mozdulattal tetejéről a hagymás olajat ugyancsak magukuak lekanyarítva, a többieknek a tiszta löttyöt hagyták meg, és a kenyérből is a kisebb darabokat, s ha meg közülük való érkezett a cellába, az íratlan börtöntörvényt áthágva sürgősen jobb, kevésbé huzatos helyet kerítettek neki, akár haldoklók kárára is, lehetőleg a fenti priccsen, ahol télen melegebb volt, mint lent. A püspök, mint már megírtuk, imádkozott ugyan a maffiózók lelki üdvéért, de az elnyomott Másokhoz fűzte a börtönszolidaritás . . . A fal egész hosszúságát kitevő, négy embernyi hosszú priccseken lent és fönt hat-hat ember feküdhetett egy rekeszben, nem a hátán, hanem az oldalán, egymáshoz szorultan vagy mind arccal vagy mind háttal a vizes falnak, s ha egyikük megfordult, az egész sornak ugyanúgy a másik oldalára kellett átfordulnia; erre a műveletre, minthogy alattuk a deszka természetesen kemény volt, éjszakánként tizenötször, hússzor is sor került. Ám nem ez volt a leggyötrőbb a cella újoncai számára, akik a legesleg-börtönébbe esetleg a legbörtönebből, a börtönebből vagy éppenséggel az Édenből, egyszerűen csak börtönből, átmenő lágerből jutottak ide a föld alá, hanem az, hogy lábtól úgyszólván alattuk büzlött az ürülékes hordó, amit a hasmenéses és hólyaghurutos rabok éjjel-nappal üzemeltettek, de huszonnégy órában csak egyszer vittek üríteni, négy prófosz őrizete alatt, markosabb, még nem teljesen elpusztult fasiszták, bár még az alig lézengők is ökölre menni voltak hajlandók az előnyért, hogy az embertrágya és vizelet kihordása alkalmából némi napvilágot lássanak, a koszos várárok mélyén kinti, kevésbé szennyezett levegőt szívni, a szemétből felkapni egy-egy nyálban barnara ázott csikket — Bakos Ferenc Idegen szavak és kifejezések szótárában (1976) nem szerepel a csikk címszó magyar megfelelője, úgylehet a cigarettacsonk; hát ha eljut hozzá ez az üzenet, kérem továbbadni! M. J. —, csikket, amit az őrök hajítottak el, s nemegyszer mulatságukra félig szívott cigarettát is, amire aztán a négy hordó-cipelő terhét odahagyva rávetette magát, összeverekedett, de a dulakodásban végül is eltaposta, szétmállasztotta. Ám te, mondotta Anna, és megszorította M. J. kezét, te sose verekedtél. Le se hajoltál a ritka tízperces sétákon csikk után a várárok mélyén a szemétbe, és a cellában is a püspök mögé utolsónak álltál be csajkáddal a sorba, amikor a fasiszták tizenkét órakor a levest és kenyeret osztották. De utolsónak maradtál reggel is a főtt málélisztért, vagy este ismét a szelet kenyérért. Úgy vélted, ha egyszer megtörsz, ha egyszer engedsz a csábításnak, az éhség akaratot romboló ingerének, a lélekpusztító mohóságnak, akkor aztán örökre vége emberi méltóságodnak. Ebben különben, mint más alapvető erkölcsi kérdésekben is, egyetértettél a püspök úrral . . . Erről álmodtál, édesem? . . .

MÉLIUSZ JÓZSEF

IRODALOM

Szőcs László mondanivalója

Egy képzőművész harminchat évesen még fiatalnak számít, s illik hozzá a kutatás, a saját út keresése, főleg, ha tudatában van annak: a semmitmondás ugyan nem cáfolható, de a legagresszivebb módon értelemellenes. Ilyen vonatkozásban, a vizuális kultúráról szólva, igazságot mond Hermann István: „A vizuális szócséplés legalább olyan káros, mint az irodalmi vagy a tudományos szócséplés."

Miért bocsátottam ezt előre Szőcs László legutóbbi, a marosvásárhelyi Apolló Galériában (Fiatalok Alkotási Köre) rendezett festészeti és grafikai kiállítása kapcsán? Mert néha kétségtelen a befogadó közeg fejlődése a képzőművészet értelmezése tekintetében, ezen a kiállításon is sokan hümmögtek („fordítva akasztották fel a képet", „hát ezek az égvilágon semmit sem ábrázolnak", „csak vonalzó és körző kell, no meg türelem" ...), s ha nem is fogalmazták meg tételesen, a vád kifejezésre jutott: nekem ezek nem mondanak semmit.

Szembe kell nézzünk azzal, hogy gyakran találkozunk a mondanivaló devalválódásával, s ilyenkor áll elő olyan helyzet, amit így szokás megfogalmazni: egy mondanivaló nélküli világban minden mondanivalónak tűnik.

Csakhogy ez nem vonatkozik Szőcs Lászlóra. Ő legfennebb abban „ludas", hogy a képek megértését nagymértékben, mondhatnám, kizárólagosan a néző alkotó fantáziájára bízza. Nyilvánvalónak tekinti, hogy minden tárgy az esztétikum hordozója lehet. Egy amfora vagy egy hamutartó elsődlegesen használati tárgy, ugyanakkor esztétikailag is megformált.

Munkái díszítő jellegű kompozíciók, s lényegében nem ábrázolnak semmit, tartalmuk, mondanivalójuk mégis van: a gyönyörködtetés. Kifejeznek egyfajta életérzést, mely találkozhat (és találkozik is!) hasonló életérzéssel. Szigorú szerkesztésmód, a mértani alapelemek alkalmazása, jó színérzék jellemzi festményeit és grafikáit.

Szőcs a Vasarely fémjelezte geo rikus optikai művészettel kísérle utánzónak azonban igazán nem n hető. A számára legelőnyösebb fo keresi, s hogy meddig jut ebben resésben, ezután dől el. Tizenh éve állított ki megyei tárlaton, kezdő a pályán, de a bizalomra t zatlanul szüksége van.

LAZÁR LA

Kom

KÉPZŐMŰVÉSZET

Szöllősi Máté kiá

SZÖLLŐSI MÁTÉ festőművész alkotásaiból nyitottak kiállítást Győr legnagyobb lakótelepén, a 30 ezer lakosú Ady Endre városrészben. A művész 40 válogatott munkája — olajképek és akvarellek — láthatók a tárlaton.

8.

— :Kú

Népszabadság, Bp. 1979. jan. 24.

Szőllősi Andor

Szabad Művészet, 1947

kiállítások.

I. évf. 5.sz. 89-90.o.

Tavaszi tárlat./V.V./

Szöllösi Endre szobrász

Szöllösi Endre szobrai

Szabad Nép 1948 szept. 25.-4.-

Szőllősi Endre szobrász

Szabad Művészet, 1948

II. évf. 10. sz. 322-323. o. kiállítások.
Beszámoló Sz. E. kiállításról. (R. M.)

Szőllősi Endre szobrász

Kép zőművekre a bányáról
az üzemekről, az ujjáépitésről

Szabad Nép 1948 nov. 23 — 6

Spöllösi Andre grafikus

Spöllösi Andre szokrai

Szabad Nép 1948 szept. 25.–4.–

Plasztika Szöllösi Endre: (férfi fej)

Szöllösi Endre szobrai

Szabad Nép 1948 szept. 25. -4.-

Plasztika Szöllösi Endre: Kiáltozó

Szöllösi Endre szobrai

Szabad Nép 1948 szept. 25.-4.

Plasztika Szőlősi Endre:
Lovas kompozíció torzója.

Szőlősi Endre szobrai

Szabad Nép 1948 szept. 25. -4.

Plasztika Szőllősi Endre: Öség nő
fejje

Szőllősi Endre szobrai

Szabad Nép 1948 szept. 25-4.

Plasztika Szöllösi Budre: Portrék.

Szöllösi Budre szobrai

Szabad Nap 1949 szept. 25.-4.-

Plasztika Szöllösi Endre: (állatok)

Szöllösi Endre ozokrai

Szabad Nép 1948 szept. 25.-4.-

Plasztika Szöllösi Andrea Relief

Szöllösi Andrea szobrai.

Szabad Nép 1948 szept. 25.-4. -

Plasztika Szöllösi Andre: (vadász-jelenetek)

Szöllösi Andre szokrai

Szabad Nap 1948 szept. 25.-4.-

Grafika Szöllösi Endre:
(sorozat Tusrajz)

Szöllösi Endre gobrai

Szabad Nép 1948 szept 25.-4.-

Dombormü

a textiliperi munkások székházának dombormüve – Szöllösi Endre

Szabad Müvészet, 1949. III. évf.

1. sz. 46. o. Müvészeti Hírek.

Szöllősi Endre Bobrász

Szabad Művészet, 1949.

III. évf. 1. sz. 46. o. Művészeti

Hírek: /A Textilszakszervezet székházavató ünnepén...!

Grafika Szöllösi Andre
(zarozat ceruzarajz)

Szöllösi Andre szobrai

Szabad Nép 1948 szept. 25.-4. -

MDK

Szőllősi Endre

"Sas kutyával", terrakotta

Magyar Művészhetek Reprezentativ Képzőm.
Kiáll.1947.Jan.Ernst Múzeum.Kat. 11.l.

MDK

Szőllősi Endre

"Sas kutyával", terrakotta

Magyar művészhetek reprezentatív képzőművészeti kiállitása v.Ernst Múzeum

Katalógus 1947 jan.4-26-ig.11.o.

MDK

Szöllösi Endre, szobrász

Fej. Terracotta.

Figura. Kő.

Föv.Kpt.-MKSzSz.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6. Kat.19.1.

MDK

Szőllősi Endre
Kompozició, terr.
Fej, "

M. Képzőművv. Szab. Szerv. tav. tárlat,
1947. máj. 8 1.

MDK

Szöllösi Endre, szobrász

Elefántos plakett. Terrakotta.
Ülö figura. Zsirkö.
Férfi fej. Terrakotta.

Alkotás Müvészház XXXVL. kiáll. Öszi tárlat. 1947. szept.
Kat.

MDK

Szöllősi Endre

126-128. Terrakotta, relief

Magy. Képzőmüv. ujabb irányai. N.Szal. 1948. jan.

16 l.

MDK

Szöllösi Endre, szob rász.

134.	Birkozók.	Terrakotta.
135.	Sarlozó.	"
136.	Szerelmespár.	"

Nemz. Szalon.-Kilencven Müv. Kiállitása. 1948. jun. 12.-27. Kat.

MDK

Szöllösi Endre, szobrász.

Birkozók.
Lenin.

Ólom dombormü.
Terra kotta.

Száz magyar művész. Füv.Képtár kiállitásai.XI.
Budapest.1948.okt. Kat.11.1.

Lőllősi Endre vobrán M.D.K.

Birkozók. Ólom dombornú. Mův. Ml.

Lenin terracotta " "

Szár magyar művén. kiállítás

Kat. Bp. 1948 11

Szöllősi Endre

Birkózók, ólom domb.mü
Lenin, terrakotta

Főv. Képtár XL. kiáll. 1948. okt. 11 1.

Szőllősy Endre

Arató

Magy. Képzőművészek Szabadszerv. kiáll. 1948. nov.

MDK

Szöllősy Endre, szobrász

FAE: Kőfaragóművészek a bányáról... Szab.Nép, 1948. nov. 23. 6 l.

Rónay Mária

Szőllősi Endre: Sarlózó , relief /Van Gogh után/

SZABAD MÜVÉSZET

1948.okt. 10.sz. 320.l.

/Rabinovszky M.: Kiállitások/

Szöllösi Endre

Lárd

Szabad Művészet

1948. 301. l.

lgozza fel műemlékeinket és műkincseinket.
keknek szántuk, ebből is megjelent két kötet,
ık a közönség és a nép széles rétegeinek szánt
több képpel. Elsőrendű feladatunknak tekint-
gismerésére, megértésére és szeretetére.
melynek első kötetét most adjuk közre —
törzskönyve, minden munkánk, kiadványunk
műemlékvédelmi és közigazgatási szempontból
kötetet számos más fogja követni. A sokszáza-
nnyi emlékünk, hogy lajstromunk több kötetet
anyaggyűjtés lehetőségei szabják meg. Méltán
án szülőhelye, az Árpádok korabeli székváros,
műemlékekben az országban a leggazdagabb.
. kötete a Keresztény Múzeumot, a Régészeti
a káptalani könyvtárt öleli fel. A kötet érde-
megemlítjük, hogy a Keresztény Múzeum
a kincstár világviszonylatban is az elsők közé
át tekintve, hazánkban az ötödik, a miniaturás
zeum Széchenyi Könyvtára után következik.
eljességre és tudományos hitelre törekszik.
datokat, a mester vagy iskola megjelölését,

Szöllösi Endre

nobrázt

mil. 1911

l.

Szabad Művészet

1948. 320. l.

322, 323. l.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA.

198
1921

A Müemlékek Országos B

1920 évi deczember hó 22
lettel értesitem,hogy az Igazgat
tott ülésén ingyen könyvadományr
az Akadémia anyagi helyzetére,ne

Budapest,1921 február 9.

Szöllösi Endre

l.

Kállai 1948

126 – 128 n.

lat legkülső, vagyis azon rétegének,
zóta szakadatlanul tart, s amennyiben
megmaradt részek konzerválásáról, né-
az állitás, hogy a szentélyboltozat
emenetele már az 1938. év nyara előt-
ó, mert ha a tetőrongálódás következ-
a boltozat, ez nem volt olyan mérté-
na. Tény, hogy a freskót 1936 és 37-
ak észrevehető nyoma nem volt. Ellen-
a freskó rohamosan pusztulni kezdett.
eskórestaurátor benyujtott költségve-
jlandó a helyreállitási munkálatokat
ége is járul. Ez utóbbi a szintén be-
A kár összege tehát a mai napon 3.890
dás a sürgős konzerválásról, annál in-
lenlegi helyzetet a freskóról felvett

Szőllősi Endre

nokán

l.

Szabad dünvészet

1949. 2-3. n.

108. l.

13. Mai 1911

Das ev. Presbyterium A. C.

D. Schulmann

Stadtpfarrer

[illegible]

Aktuar

Rónay Mária

Szőllősi Endre: A textilipari munkások székházának dombormüve

SZABAD MÜVÉSZET

1949. febr. - márc. 2-3. sz. 108.1.

/Kiállitások/

Szöllösi Endre

szobrász

l.

Szabad Művészet

1949. 46. l.

Copfstílű. Bécsi munka, 1790 körül.
Károly Ambrus prímás tulajdonából. — Simor prímás javíttatta.

Gerevich PA, 200 l. — Lepold: Adatok 9. és 36. l.

FEKETE MISERUHA

aranyszálakkal átszőtt fekete selyem erősen kidomborodó aranyhímzésű szegélyek és sávok.
Mag. 101 cm.
Pozsonyi munka 1790 körül. Lepold Antal ajándéka, 1941.

Lepold Katalógus, 173. sz.

MISERUHA,

világos testszínű, moaréselyem alapon domboru aranyhímzésű, színes ezüstlapocskákból készült virágokkal és pikkelyekkel. Középmezőben kosárból növő szőlőfürt és kalász, kétoldalt kalászos és virágos inda. Zegzugos keret. Copfstílű.
Mag. 101 cm.
Bécsi munka, 1790 körül.
Károly Ambrus prímás tulajdonából.

Gerevich PA, 200. l. — Lepold: Adatok 9. l. — Csernyánszky 93. l. — Lepold Katalógus 259. sz.

ARANYCSIPKE-SÁV,

rajta hálós alapon kisebb-nagyobb kettős körvonalú palmetták, köztük rácsdísz. Alsó pereme karélyos és csipkézett.
Hossza 280 cm.

Magyar munka, 1790 körül.
A kistapolcsányi gróf Csáky-kastélyból.

Csernyánszky 100—101. l. — Lepold Katalógus 202. sz.

Negativ

Petrás: 517 Kerényiné

Szöllősi Endre: Felvonulók.
szobor.

Szöllősi Endre
Jaguár, terakotta

Nyári Tárlat. Ernst Múz. 1954. jul. 11 l.

Szőllősy Endre

Bika, plakett

Fóka, "

Döngölő, "

Medve, "

Bivaly, "

I. Magyar Képzőm. Kiáll. MMcs. 1950. aug. 16 l.

MDK

Szöllősi Endre

Barátkozás, gipsz

Magyar katona a szabadságért. Föv. Képt. 1951. szept. 5 l.

MDK

Szöllősi Endre

Végvári: I. M. Képzőm. Kiáll. Magy. Nemz.
1950. szept. 9.

MDK

Szőllőssy Endre

Fej, gipsz

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug.

12 l.

MDK

Szőllőssy Endre, nobrán.

Amoszov. Gipsz Dombormű.

„Magy. Szovjet Barátság" – 1952 – Képzőm. kiáll. –

Kat. 6. l.

MDK

Szöllösi Endre, szobrász.

Növendék bika. Gipsz.

Mücs.-Tav. tárl. a Mücs.-ban. Hősök tere.
1952 máj. 10. jun. 4. Jegyz. 15. l.

M.D.K.

Szöllösi Endre
szobrász

Szobrait futalmaztak.

Magyar Nemzet, 1959 augusztus 19,
Menőgazdaság a képzőművészetben

4l

MDK

Szőllőssy Endre

Fej, relief, gipsz

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 12 l.

Szöllösi Endre

kiállított nolza:

Lovas, gipsz, 49 cm.

Kavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

19. l.

Szőllősi Endre (mél. 1911)

Növendékbira.
Lenarotta, 32 x 17 cm. a műven Tul.

Kerőjandaság a képzőművészetben.
a Kat. bevi Katolai János.
Bp. 1959

34.

MDK.

Szollösi Endre szobrász

"Mackók" /gipsz/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok,1955. 47.1.

MDK

Szöllösi Endre

Mackók gipsz 1.40 cm

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat.47.l.

MDK

Szöllösi Endre

"1514", gipsz

MNG. Magyar forradalmi müvészet. Mücs. 1957.

MDK

Szőllősi Endre

József Attila, gipsz

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

Szőllősi Endre MDK

Növendék bika, gipsz

Műcsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Szőllősy Endre MDK

Bika, plakett

Fóka, plakett

Döngölő, plakett

Műcsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Szöllősy Endre MDK

Medve, plakett

Bivaly, plakett

Műcsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Szöllösi Emdre, szobrász

Kölyök oroszlánok. Gipsz.

Műcs.-IV.M.Képm.Kiáll. 1954.jan.-febr.Kat.21.l.

Szöllösi Endre

MDK

Mackók, gipsz

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

— Szöllösi Endre, szobrász

Lovas. Gipsz.

Mücsarnok. -Tavaszi Tárlat.1957. Kat. 19.1.

Szőllősi Endre

MDK.

Kölyök oroszlánok, gipsz

Műcsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Szőllősy Endre

Maczkó, gipsz

Műcsarnok 1954. V. Nagy. Képsőn. Kiáll.

M. D. K

SZÖLLÖSI Endre szokrász

stüc. 1911 –

1713. Birkózók (1934) Ltsz.: 58.55-N.

A M. N. Galéria ábrajegyzéke T./b. r.

Bk. 1959 241 l.

M. D. K.

SZÖLLÖSI Endre

1933-1937 között a Szocialista Képzőművészek Csoportja-hoz tartozott

Major Máté: Negyedszázada alakult a Szocialista Képzőművészek Csoportja

Magyar Építőművészet 1959. 3/4 sz. 133-134 l.

SZŐLLŐSSY ENDRE, éremművész

Hazánkban ma körülbelül ötven művész foglalkozik hivatásszerüen érmek és plakettek készitésével. Szőllőssy Endre is szerepel köztük müveivel. 44.old. 1.jegyz.

SOÓS GYULA: Az utóbbi évtized magyar éremművészete / 1945-1955 / 44.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó, Budapest. 1958.

M. P. V.

SZŐLŐSI Endre nobrán

Részvétel a kiállitásán

a. m. Felszabadulási kiállitása II. kerületben

Magyar Nemzet 1961. ápr. 19. 4. l.

M. D. K.

SZÖLLÖSY Endre szobrász

A Grafikai és Kisplasztikai kiállitáson szerepel

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 147. n. 4. l.

(a. m.) Grafikai és Kisplasztikai kiállitás

a. P. K.

SZÖLLÖSI Endre szobrász

macskó-szobrak

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 96. sz. 4. l.

d. m. Képzőművészeti kiállítás a II.

Kerületben

Szőlősi Endre, szobrász

M.D.K.

1929 óta éllit ki rendszeresen. 1948-ban rendezte meg első önálló kiéllitását. Körismert művei: kétalakos dombormű Miskolcon, hétfigurás mucho csoport Lábaklanban, Kutya c. szobra Budapesten a Gulcsi [terintettel a sor sajtóhibára, valószínűleg „Gubacsi" akar lenni!] - uti iskola előtt. Körölve „Fóka" c. műve, Vác, 1964.

Monumentális művészet Pest megyében.
Szerk.: Ladányi István. Bev. Végvári Lajos.

Bp. 1966. 80 l. illusztr.

62. old.
+ 40. „

Szöllősi Endre

Eltemették Szöllősi Endrét.
Tudosítás és méltatás.

Magyar Nemzet, 1967. VI. 2.

M.D.V.

Szöllősi Endre
festő

„Elefánt"-ját és „Kupongók"-ját
mutatták be a II. ker képzőmű-
vészeinek tárlatán.

Lántz Sándor: Krónika
Művészet, 1968. julius – 45 lap.

Szöllösi Endre

Szobrászmüvész elhunyt.

Magyar Nemzet, 1967. V. 20.

Szőllősi Endre MDK

Vizöntő, bronz

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK.

Szöllősi Endre

Szobrainak kritikája az Ernst Muzeum-i kiállitásán

Magyar Nemzet 1964.okt.lo.lap 4.

Gráffösi Endre nobrási

Kiállítása volt az Ernst

Múzeumban

Vigilia, 1964, 11 n., 693 old.

Szöllősi Endre szobrász M.D.K.

Első gyüjteményes kiállitása 1948
"Fán ülő mackó " Lesujtó, Köszöntő, Vizöntő
Bohóc, Kisbáló, Óbégatás, Dombormüterv, Vitézek
Kövérség, Női torzó,
Anya / 1939/ Nő gyerekkel / 1960 6
Anyaság / 1963/
Öregasszony, repr.
Rozványi Mária: Szöllősi Endre kiállitása az Ernst Muzeumban
Müvészet 1965. febr.

1964

Szöllősi Endre, szobrai

Kiállítása nyílt meg az Ernst Múzeumban. Hozzávetőlegesen 60 szobrát, negyven grafikáját és kisebb domborműveit láthatja az érdeklődő.

— : Szöllősi Endre kiállítása 2

ESTI HIRLAP dec. 1964. nov. 26.

M.D.K.

Szöllősi Endre
szobrán

Az Ernst Muzeumban rendezett
tarlaton szerepel a „Napozó" ámú
szobra, amelyik Pápán lesz elhelyezve
„Anyaság" (1963) repro

Artur Tivadar: Szöllősi Endre Mallitiása
Nők Lapja, 1964. okt. 10 — 8 lap

Szőllősi Endre M.D.K.

nobrán

Az Ernst Museumban rendezett kiállítás án nobráit és grafikai műveit mutatta be.

Artner Tivadar: Szőllősi Endre kiállítása
Nők Lapja, 1964. okt 10. – 8 lap.

M.D.K

Szöllösi Endre
szobrász

Schnitzler János portréja
(repro)

Dutka Mária: Szocialista képzőművészek csoportjának emlékkiállítása
Nők Lapja, 1964. május 2 - 10 lap

M.D.K

Szőllősi Endre
festőművész

Emberi és állatábrázolásait
mutatta be kiállításán

Romain György: Kiállítási napló
Élet és Irodalom, 1964. okt 3 - 9 lap.

Szőllősi Endre.

Szolnai és grafikái kiállítva az Ernst-Múzeumban.

cmlítve.

Népművelés, 1964 11. szám, 38. lap

Gyöllősi Endre.

Kalapácsos
Apám portréja (1942).
Nő (1964)
Maszka (1946)

Négy szobor, reprodukciók.

Népművelés, 1964 11. szám, 38. l.

Szállási Endre.

Üldögélő (1958)

Olvasó férfi.

2 grafika, reprodukció.

Népművelés, 1964 11. szám. 38. l.

Szőllősi Endre, szobrász MDK

Az Ernst Múzeumban kiállító Szőllősi Bokros Birman Dezső és Goldman György tanítványaként indult, majd társuk lett a Szocialista Képzőművészek Csoportjában. Az emberábrázolás jelentős helyet foglal el Szőllősi munkásságában (Napozó c. férfiaktja) De szívesen ábrázol állatokat (nettős pelikánszobor) is.

Murányi-Kovács Endre: Jegyzetek Kiállításokról 9.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1964. okt. 2.

Szőllősi Endre, szobrász MDK

Az Ernst Múzeumban: Szőllősi Endre kiállítása.

—: A hét végi kulturális programból 10.

NÉPSZABADSÁG, tsz. 1964. okt. 3.

Szőllősi Endre, szobrász

+ 1964

Az Ernst Múzeumban: Szőllősi Endre kiállítása.

— : A hét végi kulturális programból 10. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. okt. 10.

MDk

Szöllősi Endre, tervrajz

A Hévízi úti lakótelep bölcsődéjének kertjébe olimmedencével kombinált szobrot készít.

– : Új képzőművészeti alkotások kerülnek az idén a fővárosi lakótelepekre 10.1.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. júl. 15.

M.D.K.

Szőllősi Endre
szobrán

1939-ben készült az „Anya"
cimű szobra. 1960-ban a
„Vő gyerekkel", 1963-ban az
„Anyaság"

Rozvanyi Márta: Szőllősi Endre kiállítása az Ernst
Museumba

Művészet, 1965. február – 39 lap

Szöllösi Endre, szobrász

MDK

A szakszervezetek művelődési házában

Kiállítása lesz nyitva de. 10-től

este 20-ig.

—: A hét végi Kulturális programból 11

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. jan. 23.

Szőllősi Endre

A Kézrőmüvének ha-bod Szervezete
egyik alapítója 1945-ben

Nézmüvelés, 1965, 4 sz., 37 old

Szöllősi Endre szobrász M.D.K.

Fóka, repr.

Ősz Ferenc: Szobrok az utcán
Gondolatok négy uj váci szoborról

Pest megyei Hirlap 196 , jan. 6.k.

Szőllősi Endre

Rajz (szepró)

Valóság, 1965, 1 n., 40 old.

Szőllősi Endre

M.D.K

szobrász

1948-ban volt gyűjteményes kiállítása. Most, 1964 ohtóberében volt kiállítása az Ernst Museumban.

Rozványi Márta: Szőllősi Endre kiállítása az Ernst Museumba

Művészet, 1965. febr — 39 kap

Szöllősi Endre
szobrán

M.D.K.

Domborműveket és plaketteket is
készít. Műveseltérik állandó
kiscője a zajo.

Rozvanyi Márta: Szöllősi Endre kiállítása az Ernst
Muzeumba

Művészet, 1965. február - 39 lap

Szöllősi Endre szobrász M.D.K.

A Szocialista Képzőművészek Csoportja tagja.

Kétségbeesés / 1933/

Köszöntő

Dsujtó

Vizöntő

B ölény /1941/

4 bükkfa asztalláb / 1945-46/

Oelmacher Anna: Két kiállítás Frank Frigyes képei
Szöllősi Endre szobrai az Ernst Muzeumban

Magyar Nemzet 1964. október 10. 4.1.

Szöllősi Endre szobrász M.D.K.

kiállitása a Csepel Autógyár müvelődési háznak kiállitási termében.

Prukner Pál: az otthon melege

Pest megyei Hirlap 1965. március 15. 9. l.

Szöllősi Endre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1965 MÁJ 12
VÖRÖS CSILLAG

1021

A MŰVELŐDÉSI HÁZ HÍREI

Hajnalodik

címmel május 14-én, pénteken délután hat órai kezdettel művészest lesz a művelődési házban, hazánk felszabadulásának tiszteletére. A műsorban közreműködnek a felszabadulás idején működött munkásszínjátszók, énekkari tagok.

A Postás Irodalmi Színpad húsz év költészetéről ad műsort, ezt követi az Erkel Ferenc kórus zenei visszaemlékezése, majd Takács Miklós Hajnalodik című egyfelvonásos drámájának lesz a bemutatója. Az estet a tanács népművelési osztálya és a művelődési ház rendezi.

★

A Műcsarnok és a művelődési ház közös rendezésében nyílik meg május 18-án a művelődési ház Bihari-termében Szöllősi Endre szobrászművész szobor- és kisplasztikai kiállítása. A kiállítás június 7-ig mindennap megtekinthető. Csoportok részére előzetes kérésre a művelődési ház tárlatvezetést biztosít.

★

Három bált rendez még a hónap hátralev[illegible] művelődési há[illegible] én orgonabál[illegible] divatbál, máj[illegible] vidám műso[illegible] szórakozási [illegible] colni szeret[illegible] közreműkö[illegible] ház táncze[illegible]

részében a
z. Május 15-
, május 22-én
us 29-én pedig
ros bál biztosít
lehetőséget a tán-
őknek. A bálokon
dik a művelődési
nekara.

be

RO

ugy:

t lehet e
teglappal csi-
nálni? Hamisíta-
ni. Hogyan? Va-
lahogy így:

Végy egy orvos
által már kitöl-

tűnik, még a gye-
rek is tudja, csak
éppen az a három
gyereksorból pe-
dig már kinőtt
fiatalember nem,
hamisítás-
bálkoztak.
ta Ferenc,
állomány
a egynapi
llományba
Aztán a
képesség
átjaví-
prilis 14
17-re, az
betegál-
yt pedig
sszabbí-
gyre.
nondja el
adalombiz-
tanács
gy lakást

zott volt kereső-
képtelen. Április
30-ra kiírta az
orvos, jöhet dol-
gozni. A társa-
dalombiztosítási
tanács előtt el-
mondja, nem is
akart betegállo-
mányba menni,
29-én bejött a
gyárba. Munka-
társai azonban
megnyugtatták, el
tudják végezni
nélküle is a mun-
kát, pihenjen
csak, ha arra az
orvos szerint is
szükség van. Ha-
zament a munkás-
szállásra, ott már
földijei várták,
hívták, utazzon
haza velük Sza-

Szállási Endre.

Szobrász.

Kiállítás 1948 címmel a Nemzeti Szalonban.

Emlétve.

Népművelés, 1965. 6. n. 34. old.

Siöllösi Endre

szerepelt a II. kerületi Radnóti

Klubban rendezett kiállításon.

Magyar Nemzet 1966. ápr. 7.

Szöllösy Endre szobrász

Kétségbeesés
Leszújtó
Körzöntő c. művei emlitve

Magyar Nemzet 1969 november 1.
4. old.

Szöllösy Endre

Kallós Ede, Goldmann György
és Bokros Birmann Dessö volt a
mestere

Mappan Nemzet 1969 november 1
4. old

M. D. K.

SZÖLLŐSI Endre szobrász

A XII. kerület Maros utcai új lakó-
házak belső terén szobrát akarták el-
helyezni, a terv módosításakor a tér el-
tűnt; a szobrot kőfaragóhelyen tárolják

Vig István: Szobrok nyugdíjban?
Bürokratikus huzavonák miatt vol
alkotás a raktárban kever
Magyar Nemzet 1961. szept. 16. 3. l.

M.D.K.

Szőllősi Endre

szobrász

Fán ülő macskó" a „Lesujtó"
„Kiszöntő" a „Virőntő", a
„Bohóc", a „Kiabáló", az „Ébé-
gatás" c. művei a háboru előttiek.

Rezványi kárta: Szőllősi Endre kiállítása az Ernst Múzeumban
Művészet, 1965. február ~ 39 lap.

MDK

Szőllősi Endre

Mackók, gipsz

Felszabadult Bp művészete N.Szal. 1960

Szőllősi Endre

festőművész

M.D.K.

Méltatás

Nagy Ibolya: A modell

Nők Lapja, 1961. jún. 24.

MDK

Szőllősi Endre

Lesujt, br,

Kétségbeesés, br.

Önarckép, tus

Szocialista képzőm.csop.kiáll. 1934-44.

N.Gal. 1964.

† MDK

Szöllősi Endre, festőművész

Meghalt 57 éves korában. Temetése 1967. jún. 1-én a Farkasréti temetőben.

Utolsó ízben az Ernst Múzeumban volt gyűjteményes kiállítása.

— Elhunyt Szöllősi Endre festőművész

NÉPSZABADSÁG Bp., 1967 május 30.

Szöllösi Endre szobrász

M.D.F.

Munka Érdemrenddel tüntették ki

Napló

Magyar Nemzet 1967. jan. 19. 4.1 .

M.D.Gy

Szőllősi Endre
festőművész

1932-ben a Vasváry Pál utcai
műteremben dolgozott, ez a
műterem volt hosszú időben a Szocia-
lista Művészcsoport magja.

Frank János: Szőllősi Endréről
Élet és Irodalom, 1967. ápr. 1-8 lap.

M.D.Y.

Szőllősi Endre
szobrász

A Fővárosi Vízimúvek palotájának udvarán állítják fel bronz hút-figuráját.

Frank János: Szőllősi Endrénél.
Élet és Irodalom, 1967. ápr. 1 - 8 lap

MDK

Szöllősi Endre
szobrász

Állatszobrásznak szoktáz
skatulyázni. Legismertebbek a machászobrai

Frank János Szöllősi Endrénél
Élet és Irodalom, 1967. ápr. 1 – 8 lap.

Szőllősi Endre

szobrász

M.D.K

Kilenc köztéren felállított szobra van Budapesten és vidéken. A tizedik szobor most van készülőben, egy leányakt.

Frank János: Szőllősi Endrénél

Élet és Irodalom, 1967. ápr. 1-8 lap.

Szőllősi Endre
grafikai

M.D.K.

1964-ben volt egyéni kiállítása az Ernst Múzeumban. Grafikáinak nagy része állatrobot.

Frank János: Szőllősi Endréről
Élet és Irodalom, 1967. ápr. 1. - 8 lap.

Szőllősi Endre MDK

Tagja volt a Szocialista Képzőművészek Csoportjának.

Vértes Gy. Harc a szocialista realizmusért.
Kortárs. 1961. 12. sz. dec. 919.l.

Szöllősi Endre szobrász M.D.K.

"Fóka " a [illegible] Rákóczi téren

Négy uj szobrot kapx avatnak egy nap alatt Vácott

Pest megyei Hirlap 1964. október 30. 5.l.

Gyöllősi Endre

Szobrászművész. Kiállítása nyílt az Ernst Múzeumban. Életének eredménye: szobrok, domborművek, rajzok. Példaképei Goldmann György és Medgyessy. Portrészobrok.

Cultivé.

Népszava, 1964 szept. 27. 7. l.

Szöllösi Endre

Ömarckép.

Rajz, repr.

Népszava, 1964 szept. 27. 7. l.

Szőllősi Endre
szobrász

M.D.K.

Frank Frigyest mintázza meg.

Zolnay László: Frank Frigyes művészete
Művészet, 1964. január – 18 lap

Szöllősi Endre, szobrász MDh

Fóka c. szobra Vácott a Rákóczi térre kerül.

— : Röviden 6

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. okt. 31.

Szöllősi Endre szobrász M.D.K.

Vácott a Rákóczi téren Fóka c. szobrát állitották fel

napló

Magyar Nemzet 1964. október 31. 7.l.

MDK.

Szöllősi Endre

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 nov.12.

MTK.

Szöllősi Endre

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 dec.12.

Szöllősi Endre M.D.K.

Művei a „kiállításon

Dutka Mária: Találkozás a Szocialista Képzőművészek Csoportjára

Kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1964. április 15. 4.l.

MDK

Szöllősi Endre

Uj képzőművészeti alkotások kerülnek az idén a fővárosi lakótelepekre. Népszabadság 1962. jul. 15. 10.l.

Szöllösi Endre, szobrász MDK

Az Ernst Múzeumban lesz tárlata.

→ Változatos az őszi kiállítási nezon 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. nept. 18

Szöllősi Endre, szobrász MDK

A Szocialista Képzőművének Csoportjának egyik alapító tagja volt az Ernst Múzeumban kiállító mester.

60 szobrot, 40 grafikát és 30 vázlat rajzot állít ki.

Anya gyermekkel c. szobra Repr.

– Új kiállítás az Ernst Múzeumban és a Fényes Adolf Teremben 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. szept. 26.

Szöllösi Endre, [ ] MDb.

A Szoc. Képzőművének Csoportjá-
nak aktív tagja volt.

Munányi-Kovács Endre: Jegyzetek egy
ünnepi emlékkiállításról 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. jún. 13.

Szőllősi Endre

Bohóc

Szobor.

(reprodukció)

Népművelés, 1964. 6. szám, 48. lap

Szöllősi Endre

„Bohóc" c. műve a Szocialista Képzőművészek Csoportjának emlékkiállításán.

(emlitve)

Népművelés, 1964 6. szám, 34. lap.

Szőllősi Andre, szobrász

FIDG

Kiállítása a Villamosgép
Művelődési Házban látható

— : A hét végi kulturális
programból 10

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. dec. 19.

Szöllösi Endre szobrász M.D.K.

Müve a kiállitáson

Tavaszi tárlat a Radnóti Klubban

Magyar Nemzet 1966. ápr. 7. 7.l.

MDK.

Szöllősi Endre

Nagymaros 66 kiállitás meghivója

Szöllösi Endre

„Fóra", 140 cm., harasztimérő,

ápr. 4 tes.

Pest megye, Vác.

Tájékoztató 64/65 Képzőmű Iparmiráreti Lektorátus 18 l.

Szöllösi Andre

Rohanó

Népművelés 1968/11 39 old.

Szőllősi Endre

Bemutatott művei:

„Majom anya", bronz, 24 cm.

„Apám", gipsz.

Zala Tibor: XI. magyar képző művészeti kiállítás, Budapest, 1968.

144

Szöllősy Endre

Részt vett a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállitáson a Műcsarnokban 1968-ban.

Kortárs 1968/10 1673. old.

Szöllösi Endre

1933–1937 között a Szoc. Képzőművészek Csoportjának tagja.

Major Máté: Az építészet uj világa, Magvető, 1969, 438.1.

Szöllősi Endre

szerepelt a XI. ker. - Képzőműv. - i kiállításon

Képzőműv. Almanach Bp. 1969. 31. o. Franki:

Jegyzetek

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Szőllősi Endre
nohán

Méltatás

Sóos Klára, Gondolatok a Tanácsköztársaság 5o.évford.
Müvészet 1969 aug 43. lap

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Szöllösi Endre

Mint új arc van említve a Szoc. Képzőművészek Csoportjának tagjai közt Molnár Lászlóval és Szendi-Steiff Antallal

Major Máté: Az épitészet uj világa, Magvető, 1964 437. l.

Szőllősi Endre

Posthumusz művei erősítették a kiállítást.

Frank János: Jegyzetek a XI. M. Képzőműv. Kiállításról; Képzőműv. Almanach 1; Corvina 1969, 31. l.

Szőllősi Endre MDK

Mackó csoport, terrakotta

Műcsarnok 1960. VIII. Nagy. Képsőn. Kiáll.

MEK

Szőllősi Endre

Tera néni, szén

Bohóc, alum.

Női fej, tus

Szocialista képzőm.csop.kiáll. 1934-44.

N.Gal. 1964.

MNK

Szőllősi Endre

Schnitzler János portréja,
reprodukció

Szocialista képzőm.csop.kiáll. 1934-44.
N.Gal. 1964.

MDK

Szőllősy Endre

Szocialista képzőm.csop.kiáll. 1934-44.
N.Gal. 1964.

KOK

Szőllősi Endre

Női fej, tus

Köszöntő, ólom

Öregasszony, mükő

Szocialista képzőm.csop.kiáll. 1934-44.

N.Gal. 1964.

Szöllösi Endre

M.D.K.

Néhány műve szerepel a tárlaton.

Láncz Sándor: Előhangja XI.-ben
Művészet, 1968. április – 40 kop.

Szőllősi Endre

Szerepel a Szoc. Kép. Mův. Csoportja emlékkiállításán a Nemzeti Galeriában

Magyar Ifjúság 1964 IV. 30

M.D.K.

Szőllősi Endre (?)

nevét említi az 1965-ös
Nemzeti Galériabeli Szocialista
Művész2 Csoport kiállításával kap-
csolatban:

— Aradi Nóra: Daumier, Derkovits és utódaik
Bp. 1968. Magvető 173. old.

M.D.K.

Szőllősi Endre

szobrász

A kiállítás első termében állítottak
ki néhány alkotását.

Csap Erzsébet: Kisplasztikák a XI. Képzőművészeti...
Művészet, 1968. május – 16 lap.

Szöllősi Endre

Schnitzler János port

Erdős László: Valami k yzék.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1967 MÁJ 30.

Szöllősi Endre

Elhunyt Szöllősi Endre, Munkaérdemrenddel kitüntetett szobrászművész, a volt Szocialista Művészcsoport tagja, a munkásmozgalom régi harcosa, 57 éves korában. Temetése június 1-én, csütörtökön fél négy órakor lesz a Farkasréti temetőben. Az elhunytat a Magyar Képzőművészek Szövetsége és a Magyar Népköztársaság Képző-
művészeti Alapja saját

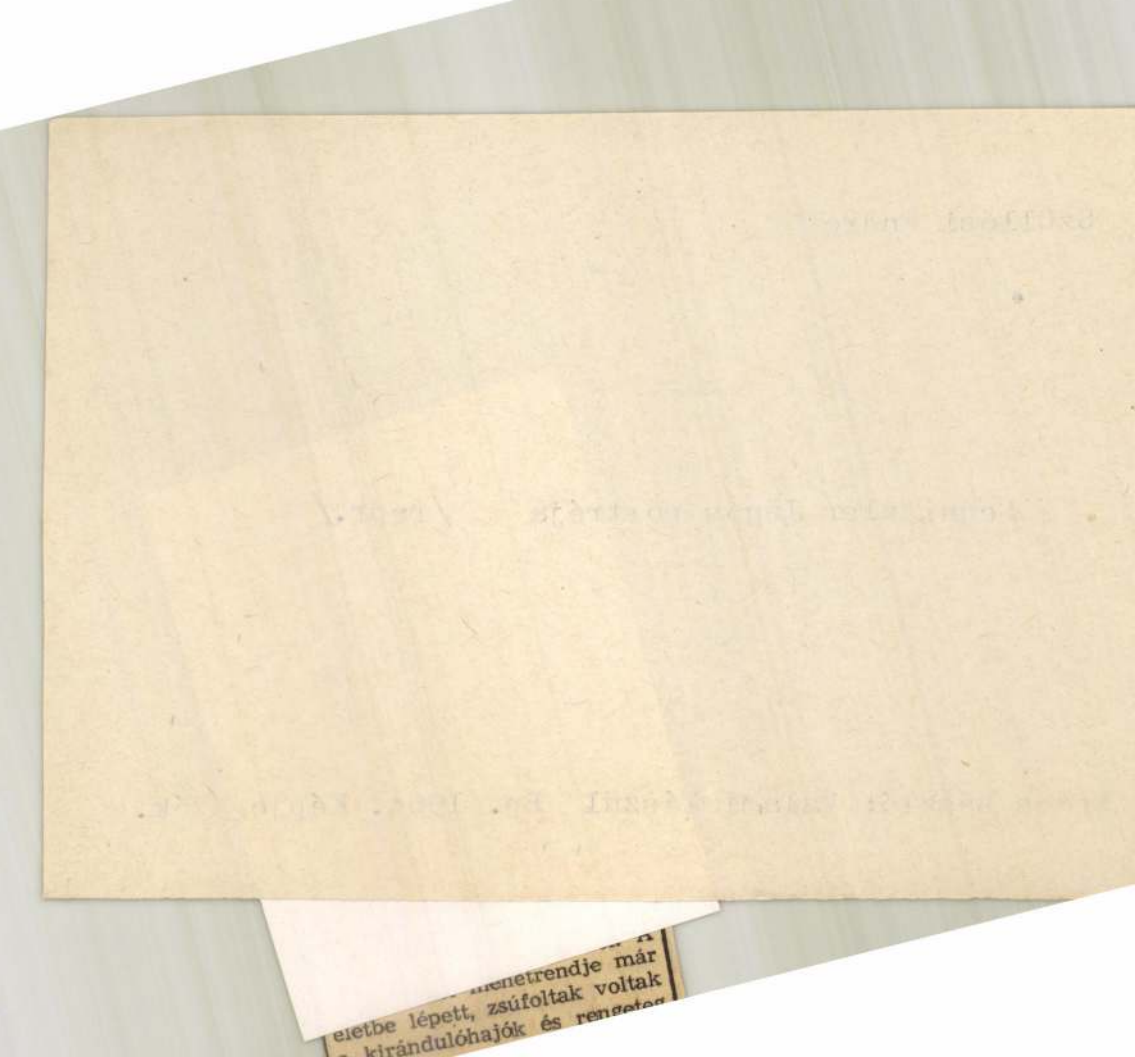

SZŐLLŐSI ENDRE, éremművész

Gáty-Goldmann Fülöp 1921-ben kezdte gyüjteni szobrászok-éremművészek önarckép-portré plakettjeit.-De pl. SzŐLLŐsy Endre portréja csak 1938-ból származik.Ez arra mutat,hogy a sorozatot nem tartotta befejezettnek. 26.old

GOSZTONYI JÁNOS: Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24.old

AZ ÉREM, XXXII. évf. 1975-1. Bp. 1975

SZŐLLŐSI ENDRE, éremművész

Gáty-Goldmann Fülöp 1921-ben az általa elérhető összes magy. szobrász-éremművésztől megrendelte önarcképüket 100+100 mm. plaketten.-A gyüjt.a MNM.-ban van. 116.drb. A sorozathoz tartozó önarcképplakettek:
SZŐLLŐSI ENDRE. Felirat:SZŐLLŐSI ENDRE 1938.-MNM.-
101+97 mm.-Leltsz.:41/963/107. 32.old

GOSZTONYI JANOS: Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24.old

AZ ÉREM. XXXII.évf. 1975.-1. Bp. 1975.

Szöllösi Endre

Szobrai szerepeltek az Ujrealisták
Kiállításán a Tamás-galériában (1936)

Bálint György: A toronyőr visszapillant
Bp. Magvető 1976.

I. 654. old.

Szöllösi Endre szobrász
(1911-1967)

emlékkiállítása a Fényes Adolf Teremben
Bp. 1977. július 8-31.

– katalógus a könyvtárban –

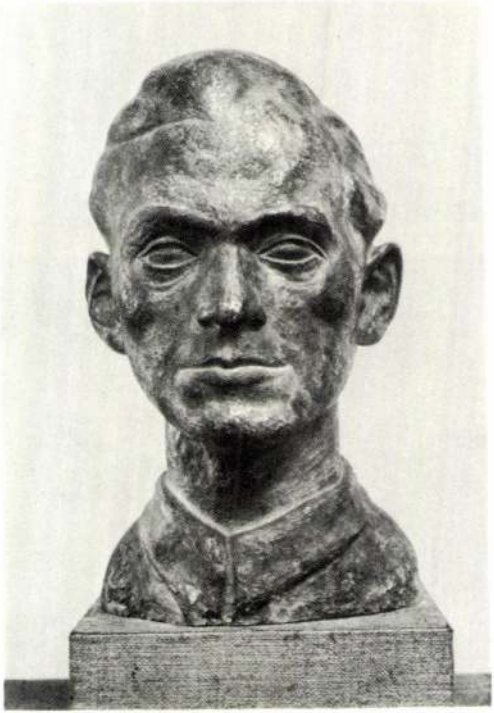

Szőllősi Endre

Oelmacher Anna

A szocialista lepzőművészet nyomában

Bp. Kossuth 1975

Szőllősi Endre:
Schnitzler János portréja. 1937.

Dési Huber István:
Vaskapu utca. 1937.

A MNG-ban a Szocialista Képzőművészek Csoportjának kiállitásán szerepelt Bokros Birmann Dezső/ Kubikos/, Szőllősi Endre /Vizhordó/, Mészáros László /Ülő paraszfiu/, Goldman György/ Horthy rendőr/

Magyar Hirlap 1975/315/4
Wagner: A Szoc. K. Csop.

Szőllősi Endre, szobrász

L:Berda Ernő

Rózsa Gyula: Ujrealisták 6.

Népszabadság, Bp. 1977 jún. 4.

Szöllősi Endre, szobrász

L.:Berda Erné

Láncz S.:Képzőművészeti krónika 687-692.

Jelenkor, Pécs, 1977: jul.-aug. XX/ 7-8

Szőllősi Endre

Szőllősi Endre szobrászművész
emlékkiállítása a július 8-án
nyílt meg a Fényes Adolf Terem-
ben.

-----:Hirek.

Művészet, 1977. július - 48.oldal.

Szőllősi Endre

A művész emlékkiállítására
állatszobrokat is bemutatnak,
valamint szerepelnek a tárca-
latok rajzai is.

Horváth György: Szőllősi Endre emlékkiállítása
Tükör, 1974. július 17 - 3. oldal.

Szőllősi Endre

Szőllősi szobrászata herülte a pátoszt. Megmutatni szobor testbe öltözletei az örömet, a jóságot ügyekerett.

Horváth György: Szőllősi Endre emlékkiállítása Tükör, 1977 július 17 – 3 oldal.

Szöllősi Endre

Ötvenhat éves volt Szöllősi Endre amikor meghalt. Halálának tizedik évfordulóján nyílt emlékkiállítása.

Horváth György: Szöllősi Endre emlékkiállítása
Tükör, 1977 július 17 – 3 oldal.

Szöllősi Endre

Szöllősi Endre emlékkiállítása a Fényes Adolf teremben nyílt meg.

Horváth György: Szöllősi Endre emlékkiállítása.
Győr, 1977. július 17 - 3. oldal.

Szőllősi Endre szobrászművész

A Városban a Nemzeti Galériában a Szocialista Képzőművészek Csoportja megalakulásának nyolcadik évfordulós jubileuma alkalmából rendezett kiállításon szerepel a művész alkotása „Virrasztó" c. kisplasztikája.
(emlitve)

Wágner István: A Szocialista Képzőművészek Csoportja.
Magyar Hírlap, 1975. dec. 3.

Szőllősi Endre (szobrász)

„Karakterfigurái" (Kendős asszony, Diábélanya, Kétségbeeső, Púpos akt, Oligó, Bivaly és majom, Majomanya, Vonító kutya stb.) felszabadulnak a stiláris kötöttségek alól.

Népszava, 1974. okt. 4. 102. ev. 232 sz. 4 p.

Szőllősi Endre

„Vízhordó"
„Schnitzler János portréja" a szobrai

szerepelnek a Szocialista Képzőmüvészek Csoportja munkásságát bemutató kiállításon a Ganz-Mávag Golgota utcai kulturotthonában

Magyar Nemzet 1975 január 5. 10.old.

Szőllősi Endre (rajztan)

Autodidaktaként sajátította el a rajzolás és mintázás mesterségbeli fogásait, naladiskolákban, majd Goldman György és Bokros Bimar Dezső útmutatásaival fejlesztette tovább.

Népnava, 1974. okt. 4. 102. erf. 232 sz. 4p.

Szőllősi Endre (szobrász)

Az 50-es és 60-as évek szakmai közvéleménye furcsa, különc témákkal foglalkozó, „ártalmatlan" állat-szobrásznak tekintette.

Népszava, 1974. okt. 4. 102. évf. 232 sz. 4 p.

Szabóki Endre

1967-ben, ötvenkét éves korában halt meg.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 356 p.

Szőllősi Endre

A Magyar Nemzeti Galériában a Közel-
múltban emlékkiállítása nyílt.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom – Bp. 1974. 356 p.

Szőllősi Endre

A Szocialista Képzőművészek Csoportjának
tagja volt.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom – Bp. 1974. 356 l.

Szőllősi Endre

1964-ben nagy gyűjteményes kiállítása volt.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 356 p.

Szőllősi Endre

Húszéves korától haláláig rendszeresen szerepelt kiállításokon.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom – Bp. 1974. 359p.

Szőkkösi Endre

Művészetére nagy hatással volt Bokros Birman és Goldman György.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 359 p.

Szőllősi Endre

1932-ben műtermében kezdték el szervezni a Szocialista Képzőművészek Csoportját.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 359p.

Szőllősi Endre

Az 1933-as kisplasztikái közül a Lesújtó, a Köszöntő, a Rohanó c. említve.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom – Bp. 1974. 359p.

Szőllősi Endre

Portrét készített Schnitzler Mózesről.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 359p

Szabó Endre

1964-ben gyűjteményes kiállítása volt.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 355 p.

Szőllősi Endre

Ragadozó (1941) c. műve az állatszimbolika művészi megfogalmazója.

Aradi Nóra: képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 360p.

Szőllősi Endre

1911-ben született, tíz évvel korábban, mint Kondor György

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 358p.

Szöllösi Endre

szobrász

„Tizdelő akt edinnyel"
„Verekedők"
„Kiáltó"

} Nyíros

Sz.E.: Szöllösi Endre
Nők Lapja, 1972. ápr. – 17 szám

Szöllösi Endre

szobrász

„Fiát dető pingvin"
„Majomanya gyermekével"
} repro

Sz.E.: Szöllösi Endre
Nők Lapja, 1972 apr - 17 szám

Szőllősi Endre

szobász

„Gyemekfej"
„Schnitzler János"
„Lab dáró gyemekek"

} repro

Sz.E.: Szőllősi Endre

Nők Lapja, 1972 ápr - 17 szám

Szöllösi Endre

szobrász

Bokros Birman Dezső és Goldmann György baráts ágát művészete meghatározójának tartotta.

Sz.E.: Szöllösi Endre.

Nők Lapja, 1972. ápr. - 17 szám

Szöllösi Endre

szobász

Szöllösi Endrének emlékkiál-
lítása a Magyar Nemzeti Gale-
riában volt. Tölt mint 150
szobra, domborműve és rajza
volt látható.

Sz. E.: Szöllösi Endre
Nők Lapja, 1972. ápr. – 17 szám

Szöllősi Endre

szobrász

Szöllősi élete második felében a tiszta, egyszerű formák, az ember kapcsolatok, az érzelgős-mentes érzelmek szobrásza lett.

Sz. E.: Szöllősi Endre

Nők Lapja, 1972. ápr. – 17 szám

Szöllösi Endre

szobász

Szöllösi szivesen mintáiott álla-
tokat, állatszobrai megértéssel ta-
nuskodnak. Szobraira jellemző a
megfigyelőkészség és életszeretet.

Sz.E.: Szöllösi Endre
Nők Lapja, 1972. ápr. – 17 szám

Szöllősi Endre

Az öt esztendeje elhunyt szobrászmüvész munkáiról, magatartásáról, filozófiájáról beszél Szabó György: Pályaképek c. kritikájában, mely a Nemzeti Galériában rendezett -két elhunyt müvész- kiállitásáról szól. /A másik müvész Kondor György/
Az emlékkiállitáson szereplő müveket nem emliti meg külön, inkább az alkotót mutatja be alkotásain keresztül.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. ápr. 22.
XVI. évf. 17. sz. 12. lap.

Szöllösi Endre

szobász

Szöllösi szobai végsőhig leegyszerűsített formáiból emberi tisztaság és a lényeg tökéletes ismerete sugárzik.

Sz.E.: Szöllösi Endre

Nők Lapja, 1972. ápr. – 17 szám

Szöllösi Endre

szobrász

Szöllösi fiatalon, a munkás-osztály típusainak, hürdelmének a faszinus hegyetlenségeinek szimbolumait teremtette meg.

Sz.E.: Szöllösi Endre

Nők Lapja, 1972. ápr. - 17 szám

Szöllösi Endre

szobász

Szöllösi Endre műtermétől indult eltjana az 1932 - ben létrejött szocialista Művész - csoport. A csoport minden hicille tásán részt vett a művész

Sz.E.: Szöllösi Endre

Vöt Lasja, 1972. ápr. - 17 szám

Szöllösi Endre
szobász

Szöllösi Endrének közlése szobra
van Dorogon, Vácott, a Lábat-
lani Cement gyár előtt.

Sz. E.: Szöllösi Endre
Nők Lapja, 1972. ápr. – 17 szám

Szöllösi Endre

szobrász

A felszabadulás után került
sor közteri szobor rendelésekre,
a műveszünk Budapesten 5, Mis-
kolcon, Pápán van műve közteren.

Sz. E.: Szöllösi Endre
Nők Lapja, 1972. ápr. – 17 szám

Szőllősi Endre

festő

Szőllősi Endre műtermében emlék-
kiállítás nyílik a Magyar Nemzeti
Galériában április 4-én.

— Kitüntetések

Művészet, 1971 április - 18 oldal

Szőllősy Endre szobrászművész 1

péntek retrospektív kiállítása

nyílt a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1972 április 8

4. old.

– Napló –

Szöllösy Endre

2

Tanítómestere volt Goldmann

György és Bokros Birman Dezső

Magyar Nemzet 1972 április 8

h.old.

Szöllösy Endre

3

Kiállításán 104 szobor, 50 relief és plakett, 137 grafika szerepel

Magyar Nemzet 1972 április 8
4. old.

Szöllési Endre

emlékkiállítása lesz a
Nemzeti Galériában - említve

Népszava 1972 április 14
7. old

- Kiállítási Zalaszt. -

Szőllősi Endre szobrász

„Bőséges anyaggal illusztrálja ütheresezeit" az emlékkiállítás.
Megemlített művei: Maszka, Kiló majom.

P. Szücs Julianna: Kondor György és Szőllősi Endre életműve a Nemzeti Galériában

7.

Népszabadság, Bp. 1972. máj. 4.

Szőllősi Endre, szobrász

Frank János: Szőllősi c
kismonográfiája

↓

— : Most jelent meg 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 16.

Szöllösi Endre, szobrász

Emlékkiállítását ápr. 7-én.
nyitottás meg emlékkiállítását.
(fényképe: rajta
a művén portréja.)

—: Emlékkiállítás 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1972. ápr. 8.

Kállósi Endre, festőművész

Retrospektív tárlata nyílt meg ápr. 7-én a Nemzeti Galériában.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. ápr. 8.

Szöllősi Endre

1974. jan-ban a Műcsarnok anyagalföldi kiállításán

sérít vett művével.

Népszava, 1974. jan. 11. 102 évf. 8 sz. 4p.

Szőllősi Andor

szobrászművész emlékkiállítása
a Magyar Nemzeti Galériában

Népművelés 1972/6 43old

Szőllősi Endre szobrászművész

1)

A Magyar Nemzeti Galériában emlékkiállítása nyílt meg az 1967-ben 56 éves korában meghalt művésznek. Húsz éves korától haláláig rendszeresen szerepel kiállításokon. 1932-ben műtermében kezdik el szervezni a Szocialista Képzőművészek Gaportját. 1964-ben volt gyűjteményes kiállítása. A mártírhalált halt művésztárs, Schnitzler János portréját alkotta meg. (említve)

Aradi Nóra: Kondor György és Szőllősi Endre kiállítása.
Kritika, Budapest, 1972. máj. (?) 18. old.

Szőllősi Endre szobrászművész 2) Fabytatás

„Lesujtó" – „Körzőtő" – „Rohanó" c. kisplasztikáit 1923-ban alkotta. „Ragadozó" (1941). A kiállításon a szobrászművész rajzművészetét is láthattuk (említve).

Aradi Nóra: Kondor György és Szőllősi Endre kiállítása.

Kritika, Budapest, 1972. máj. (?) 18. old.

Szállási Endre

emlékkiállítását a Magyar Nemzeti Galériában rendezték meg.

Kiállítási katalógusa.

Szocialista Művészetért, 1942. május.

Szöllősi Endre

A Fényes Adolf Teremben Szöllősi Endre szobrász emlékkiállitása julius 8.-tól,
A sárospataki Rákóczi várban Holdas György szobrász és Kolozsvári G. Miklós kiállitása julius 10.-től,
a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében Körösi Papp Kálmán festőművész kiállitása julius 20.-ig,
az Ujpalotai Lila Iskolában Haraszti László festőművész kiállitása julius 22.-ig tart nyitva, -közli a kulturális eseményeket ismertető eovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. juli. 9.
XXI. évf. 28. sz. 8. lap.

Szöllösi Endre nyolcánmüvény

1

56 éves korában 1967-ben

halt meg

Kutika 1972 május

18. old.

Szőllősi Endre

2

A Szocialista Képzőművészek Csoportjának tagja volt

Kutila 1972 május
18. old.

Szöllési Endre

J

Már 1932-ben felfigyelnek

műveire

Kritika 1972 május

18. old.

Szöllösi Endre

4

1964-ben volt gyűjteményes

Ziállítása

Kritika 1972 május

18. old

Szöllési Endre

5

„Schnitzler János" portréja
emlitve

Kritika 1972 május

18. old.

Szöllösi Endre

6

„Lesújtó"
„Körzöntő"
„Rohanó" a 1933-as lisplustikái
emlitve

Kritika 1972 május
18. old.

Szöllősi Endre

7

„Ragadozó" (1941) c. szobra
emlékve

Kritika 1972 május
18. old.

Szöllősy Endre

nőt akt kútpobra áll a V. Károlyi Mihály u. volt Pesti Hazai Takarékpénztár épület udvarán.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 13351

5241

Szöllősi Endre

„Kutya" című műve a XX. Gubacsi uti lakótelepen állitották fel. /1955/.

Mezzo László, Bernát György, Erdei Ferenc

stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

392 l

SZŐLLŐSI ENDRE,-szobrász

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Szobrok,plakettek.
22./. ~~SZŐLLŐSI ENDRE;~~ SZŐLLŐSI ENDRE,- Mackó,-ólom,-20 cm.-Ltsz.68.721.-310.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények II. 301.old.

A JANUS PANNONIUS MUZEUM ÉVKONYVE, XIII.-1968.
Pécs,1971.

Szőllősi Endre (szobrász)

1967-ben halt meg.

Népszava, 1974. okt. 4. 102. erf. 232n. 4p.

Szőllősi Endre
szobrai

/1911–1967/

A magyarországi műv. tört. I. 525
Corvina 1971.

Szöllősy

Ez év augusztusában a szegedi Horváth Mihály bemutató teremben állította ki Bartok Béla portréját ábrázoló érmeit.

-Cozáky-: Summer art-show at Szeged."
Daily News, Budapest, 1971. aug. 23

61

Szőllősi Endre

a 30-as évek elejéről való néhány agitációs tartalmú kisplasztikája.

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet története, Budapest, 1970

2111

Szöllősi Endre

önálló kiállítása az elmúlt évtized-
ben volt.

Aradi Nóra: A szocialista képzőmű-
vészet története, Budapest, 1970.

2921

Szőllősi Endre

A magyar Szocialista Képzőművészek Csoportjához tartozó szobrászok um. agitációs kisplaszrikáinak több agitátor alakja van, igy Mészáros, Szőllősi, László munkái, ahol egyetlen alakba tömörül a harcra buzditás kifejezése.

Aradi Nóra: Szocialista képzőművészet jelképei
Kossuth Könyvkiadó/Corvina Kiadó 1974 4o.o.

SZŐLLŐSI ENDRE

emlitve ld. Bokros Birman Dezső

Heitler László:Szocialista szobrászat.Szombathely, Savaria (sic!)
UJ TÜKÖR 1981/XVIII/7.sz.3.o.

Történészeknek, jogtörténészeknek és laikus érdeklődőknek ajánljuk:

Kállay István

URISZÉKI BIRÁSKODÁS A XVIII - XIX. SZÁZADBAN

E könyv az uriszéki biráskodás első átfogó monográfiája, amely nemcsak a büntető-, hanem a polgári ügyeket is bemutatja. Forrásbázisa elsősorban az Országos Levéltárban őrzött uriszéki iratanyag.
Ismerteti az uriszék tartásának jogát és kötelezettségét, a pallosjogot, a földesuri biráskodás szervezetét és személyzetét, az uradalmi ügyészi hivatalok megszervezését, az uriszéknek a faluhoz, a mezővároshoz, a céhekhez és az egyházhoz való viszonyát.
A korszak uriszéki gyakorlatára a korábbi századokhoz viszonyított enyhülés jellemző. Az állatlopás, a paráznaság és a házasságtörés korábban halálbüntetést maga után vonó cselekménye e korszakban már gyakran csak tömlöcöt, korbácsot jelentett.

kb. 420 oldal, ára kb 140,- Ft.

Megrendelhető az AKADÉMIAI KIADÓ Kereskedelmi Osztályán
BUDAPEST 1363 Pf. 24.

Szöllösi Endre, szobrászművész

„Birkózók", ólom, 35 x 38 cm, 1934, MNG
/repr./

Művészet, Budapest, 1981. ápr. 58. old.

Szőllősi Endre, szobrászművész

"Szocialista szobrászat 1919-1945" címmel látható a hó végéig a felújított Savaria Múzeumban, Szombathelyen. A 20-as évek végétől szerveződő 1934-ben a Szocialista Képzőművészek Csoportjának létrehozásában és működésében, fontos szerepet játszó Szőllősi Endre, Kassa Károly (és még többen) szobrai a kiállítás arculatát döntően befolyásolják.

Heidl Lajos: Szobrászatunk szocialista öröksége.
Csongrád Megyei Hírlap, 1981. febr. 8.

Szőllősi Endre

Emlékezés Debi Huber Istvánnak

Magyar Nemzet 1984. III. 23.

Szöllősi Endre

Bónasönyi - Kollarits Ferenc képei

Magyar Nemzet 1985. IV. 5.

Szöllősi Endre, szobrászművész

A szombathelyi Savária Múzeum a „Szocialista szobrászat 1919-1945" ámű kiállítást rendezte meg a közelmúltban. — Szöllősi Endre, Farkas Aladár, Vilt Tibor és Bokros Birman Dezső szobrászata már a hétköznapok terhei alatt nyögő ember drámáit elevenítik meg, magáról a harcról ad számot, amelyben a hős nemcsak sebeket kap, de el is esik. A kor követelte meg, hogy módosuljon a formanyelv és a szemlélet: csak így lehetett visszatükrözni a maga teljességében a valót s a harc folytatására bírni a kétkedőket.

Tasnádi Attila: Szocialista szobrászat 1919-1945.
Népszava, 1981. febr. 1.

Szöllősi Endre

Szakmailag, technikailag sajátos kötöttségü szobrászat ágában Magyarországon alakult ki folyamatos és műfajilag is körvonalazható alkotó munka.

Aradi Nóra: A Szocialista Képzőművészek Csoportja és az egyetemes művészet.
MŰVÉSZET, 1980. március - 3. lap.

Szöllősi Endre

A Csoport vetitettképes előadásain használt diapozitiveknek Szöllősi Endre szobrász volt a megőrzője. Özvegyének jóvoltából ezt ma az MTA Művészettörténeti Kutató Csoportjában tároljuk.

Aradi Nóra: A Szocialista Képzőművészek Csoportja és az egyetemes művészet.
Művészet, 1980. március - 3. lap.

Szöllősi Endre, szobrászművész

3 *Szöllősi Endre: Lovas, bronz, 48 cm, 1940, özv. Szöllősi Endréné tulajdona*

Ukrainet, 1970. márc. 21. old.

lelki súlyát viselik az ő figuráik. Abban a társadalmi szituációban, amelyikben mindez naponta ismétlődött, nem a klasszikus művek hűvös formajátéka, de még a klasszikumon iskolázott realista formálás nyílt sisakú kiállása sem érvényesülhetett. A kor követelte meg az érdes hangot, a rekedt kiáltást. A tízes évekbeli, a Tettet és a Mát szerkesztő Kassák köréhez tartozó Pátzay Pál expresszív szobrait tartom ősüknek (melyekről élete végén készítőjüknek az volt a véleménye, hogy expresszivitásuk nem több szobrászi fogyatékosságnál). Művészeinknél csak kifejezésbeli változás az, amit az előbbi stílusukhoz mérten megállapíthatunk: a fölbomlott rend, a háborútól tépett világ tükörképe a változásokat felfogó és értékelő művészek munkáiban. Amit mondanak, az más mindhárom szakaszban, mert mások voltak a társadalmi-politikai és művészeti viszonyok a húszas évek végének gazdasági válságakor, mások a harmincas évek közepén, amikor a fasizmus ellenében megerősödött és fellendült a munkásmozgalom, és megint eltérőek a totális fasizmus és háború pusztította negyvenes években. Közös jegyük azonban a dialektikus alapállás: a körülményekhez igazított komplex és realista igényű valóságtükrözés.

Bokros Birman Dezső:
Madame sans Gêne,
bronz, 33 cm, 1934,
az MNG tulajdona

Mészáros László: Lázadó (Szabadság),
bronz, 20,3 cm, 1934, k.,
az MNG tulajdona

Mészáros László:
Határnéző parasztasszony,
bronz, 21 cm, 1934,
az MNG tulajdona

Goldman György: Könyöklő munkás,
bronz, 25,2 cm, 1934,
az MNGtulajdona

Vilt Tibor: Gondolkodó,
bronz, kb. 32 cm, 1936
(magántulajdon),
(fotók Petrás)

Szőllősi Endre

„Birkozók"
(repro-)

Várkonyi György: A szocialista szobrászat...
Művészet, 1981. április – 57. lap.

Szállási Endre Szm

inkrei Sz. helyen

→ Deskovits Gy.

MŰVÉSZET 1985/10/24

SZÖLLŐSI Endre

FRANK, János: Art in space and in plane.
= NHQ Vol. XXV. No. 93. 1984 175 - 179. p. ill

- Nagykanizsa: Steveri Sándor Kulturhár, Szöllősi Endre 1991
1991
- Szentendre, Szentendrei Galéria, Vaszkó Erzsébet, 1991
- Szekesfehérvár, Csók István Galéria, 1991, Pincrehegyi Sándor
- Bp. Műcsarnok, Bakó Hona Kiáll, 1991

SZŐLLŐSI Endre

KOVÁCS Péter: Fejezetek a magyar szobrászat közelmultjából. = Életünk, XXVIII. évf. 1990

774.

SZÖLLŐSI Endre

WEHNER Tibor: Megnyugtató utórezgések. =
ÉS 1993. május 14. 2.

178

, 2058
ania 1464

9, 1179, 1562, 2067

Kubisch Jains 1825

1, 1221

Szőllősi Ferenc
marketinges

Méltálás.

Hunyady Judit. Kisded játékaink.
Új Tükör, 1979. május 27 - 6. lap.

Szöllösi István

ötvös, Debrecen,

1712 – + 1738

l.

Zoltötv Debr. 18. l.

Bélapátfalva

XL

SZŐLŐSI ISTVÁN, kékfestősegéd

Csornán dolgozott? 1953-55 között a technológiára vonatkozó leírást e cikkhez és Domonkos Ottó: Fejezetek a nyugat-magyarországi kékfestés történetéből. Ethn. 1961. 200-236.old.- 109.old. 1.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: A csornai kékfestőműhely 109.old.

ARRABONA, Xantus János Múz.-A Győri Múz. Évkönyve, 1971.-Győr-Sopron Megyei Nyomdaváll.

Szállási István, amatőr képzőművész

Megnyílt Tatán a X. országos amatőr képzőművészeti kiállítás, melyen a dorogi művésznő műve is szerepel.

Gimbkötő Gábor: Merre tart az amatőr képzőművészet?

Dalgozók Lapja, 1948. júl. 6.

M. D. K.

SZÖLLÖSI János könyvkötő

Sárospataki Nagykönyvtárnak dolgozik
1825, 1827

B. Korolnay Éva: Könyvkötészet Sárospatakon
165. l.

Művért. 1953. 1-2. sz.

Szőllősi János

szül. Csongrádon 1884
márc. 31. rk.
1909/10 I. másodosztály-
beli rendkívüli művész-
növendék a képz. fő-
4 elemi
Tanárai Ferenczy Károly és
Havranek F.
1909/10. II. félév. 2. osztály-
Ferenczy Károly mál és Havranek
Ferencnél -
1910/11. I. harmadosztály beli
rendk. művésznöv. - Ferenczy K.
1910/11. II. harmadik osztály-
beli. Ferenczy Károly jeles tanít-
ványa -

Libay Károly Lajos, festő.

19. sz.

I. 149.

Szöllösy János

szül. Csongrád 1884
márc. 30. RK.

1917/18. nyári tanf-
kepr. forsk.

Hajdúszoboszlói lelet VIII. 124.

MDK

Szöllőssy János

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 13.1.

MDK

Szöllőssy János

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 7c.l.

MDK

Szöllősy János

Akt, repr.

Képzőművészet 1930. 27. sz. 53.1.

Szökösy János

Kiákít

MN. 1942. XI. 26.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gy
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Címhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "
mely a terület építészeti állagának a tö

M

MDK

Szöllösy János, festöm.

kéne megállásra készteti a nézöt.

A Mücsarnok jubiláris kiállitása.
Képzömüvészet. 1931. 37.sz.

MDK

Szöllősy János

Képzőművészet 1929. 16. sz. 28.1.

MDK

Szöllösy János, festőm.

jó képpel van képviselve. Müvészetének javát adta.

/gy./:A Műcsarnok téli tárlata.
Képzőművészet. 1929. 16.sz. 25-28.1.

MDK

Szöllősy János

Gyulai táj, repr.

Képzőművészet 1928. 13.sz. A Gyulai Művésztelep kiállításáról. 209. l.

Szőllősy János MDK

Fekvő akt. repr.

A Műcsarnok téli tárlatáról.

Képzőművészet 1930.27.sz.53-54.o.

MDK

Szöllősy János

Képzőművészet 1927. 5. sz. 32.l.

MDK

Szöllősy János

Gyulai táj, repr.

Képzőművészet 1928. 13.sz.

MDK

Szöllősy János

Képzőművészet 1931. 41. sz. 143.l.

MDK

Szöllőssy János

Képzőművészet 1927. I.évf. 1. sz. 13.1.

SZÖLLŐSY JÓZSEF

AFüggetlen Művészek Társasága jan.22.-én tartott tisztujitó közgyülésén választmányi taggá választották.

Képzőmüvészet. 1929. 17.sz.56.oldal

Szöllőssy János

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban - képével szerepel.

Két arcképpel.

Pesti Hirlap
1930.XII.21.

Szőllőssy János

festőművész

Téli Tárlat - a Műcsarnokban - képével szerepel.-

"Képeskönyv"

Pesti Hirlap 1931.XII.22.

Szőllősy János

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

P. H. 1931. IV. 25.

Szöllösy János

festő

életrajz ~~[illegible]~~

l. A Mű

1927. 1. n. 63. l.

I.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Szőllősy János

Fekete

Akt c. képe

repr.:

A Mű

1927. 1. 4. 37. l.

PÁSZTÓ

nyomtatvány

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Szőllősy János

festő

Férfi arckép

Fekvő akt

c. képei repr.

Magyar Lors

1937. 5. 14.

Batthyány u 19 sz
Felsőgalla

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Szöllösi János

Tájkép (Dombos
vidék erdőkkel)

kép. Muz. tulajd.

Szöllösi János

olajf.

a Hérmi-
Mürcsmban

Fanunka, római V. 245.

Szöllősi János

1908/9 – 1911/12, 1917/18

Ferképzomfoiskèvk

138. l.

Sáros-Patak.

A középtérben jobbra látj
házak képeznek csoportot, az e
partján kikötött bárka mellett
mig az úton puttont vivő férfi,
üveges tót halad. Felirata

balra: Ansicht des Schl
in Ungarn
jobbra: Vue de Saros Pa
en Hongrie

Mezzotinto, mér. a rl 29.2

Szn.

Szöllösi János

Nagybányai h.h.
1912
~~8~~ 90

Tolnavármegye VI. 31, 34,

Szöllössy János

pesti

Műcs, kiá[illegible], 1913 tó[illegible]

Pipics 12 i. l.

A BUDAPESTI
PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
ÉS KERESZTÉNYRÉGÉSZETI INTÉZETE

A BUDAPESTI PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI ÉS KERESZTÉNYRÉGÉSZETI INTÉZETE

Meghívó

Brinckmann A. E. berlini egyetemi tanárnak a bölcsészeti kar (VIII. Múzeum-körút 6—8. sz.) XII. sz. tantermében f. évi május 2-án, szerdán déli 12 órakor „Das Werden der deutschen Kunst des 18. Jahrhunderts" címmel tartandó előadására.

Az előadást vetített képek kísérik.

Gerevich Tibor
egyetemi ny. r. tanár,
intézeti igazgató.

Szöllössy János

festő

Szefelslex 228-l.

Elektr. arch.

n. o. 1051. l.

romantikus lát a francia „pittoresque et romantique" ~~kiadvá~~ archeológiai, történeti és tájkép-kiadványokból ered.

A magyar művénet, de elsősorban művészi életünk szempontjából sokkal fontosabb Jacob Alt magyarországi ~~és~~ működése. Frankfurt a. M. ból szakadt Bécsbe 1811-ben, ~~fiának~~ fiával ~~egy~~, Rudolffal együtt korának legtipikusabb vándorló festője. A 10-esévek második felétől kezdve ~~e~~ többszöbellátogatott hovránk. Valósággal rajongott a Duna-~~vidék~~ völgy festői vi-

Szöllősy János

festő, szül. 1884 Csongrád.
A Képzőművészeti-főiskolán
tanult.

Kruck II. 592. l.

~~Árpád / Királyok II. 164.~~

Szöllösy János
festő

Erl. 1928

TRALSTATIONEN IN BERLIN.

Fig

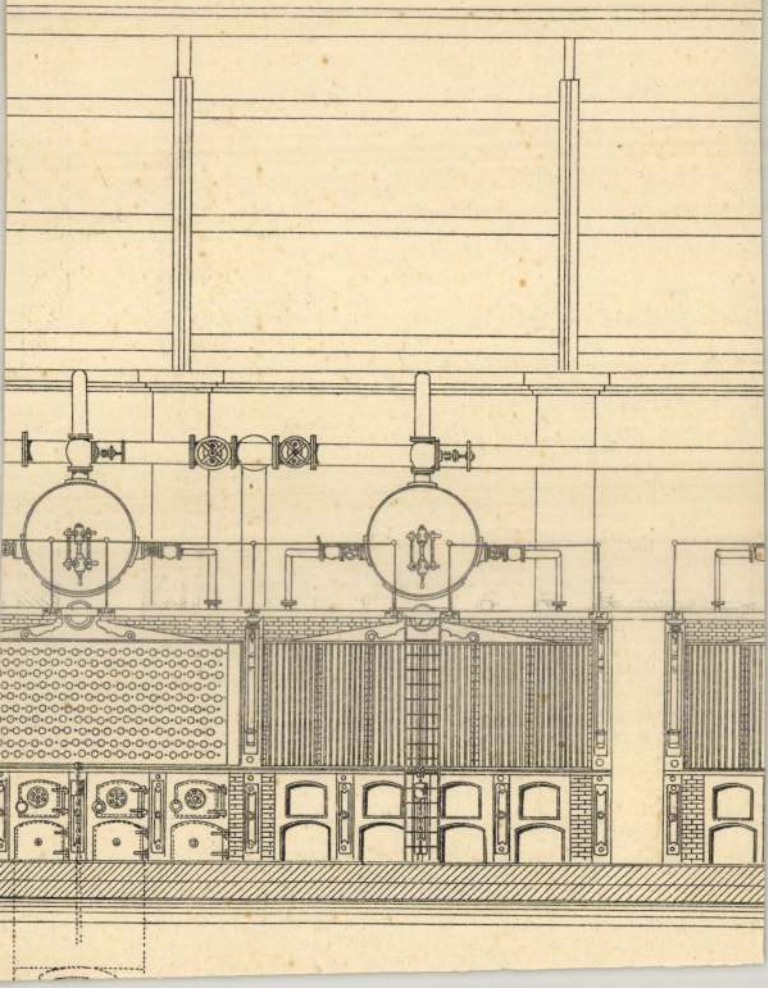

Szöllösi János

1911/12. I. negyedosztálybeli
művésznő - Ferenczy Karolynál
1911/12. II. negyedosztálybeli u.o.

Lovassági üstdob, török

VI. 139

Szöllősi Jenő szobrászművész

Kiemelt beruházás volt 1977-78-ban a Budapesti Városliget rekonstrukciója. Ennek során ideális természeti környezetbe, hatalmas fák árnyékába, egész sor ily játszóteret telepítettek. – Szöllősi Jenő szobrászművész, Orvai Csaba belsőépítész és Erdei Béla formatervező által készített, mászóplasztika a sorsa ugyanaz lett, mint a városligeti játékok, mászókáknak. A színes köveket, színes hálót nemcsak elvagdosták, de-méhol majd látható lesz – öngyújtóval, vagy valamivel addig égették, míg az erős műanyag kötél egyszerűen meg nem olvadt. Itt látható.

Izlések és pofonok.

1984. VII. 19. Televízió 18.35 [Sz. Lné.]

SZŐLŐSI JÓZSEF, kékfestősegéd.

Csornán a Frast műhelyben dolgozott.-23.ábra.Visi Terézvásározóaszony és Szőlősi József kékfestősegéd, 1954. Fekete repr. 153.old.

DOMONKOS OTTÓ: A csornai kékfestőműhely 109.old

ARRABONA, Xantus János Múz.-A Győri Múz.Évkönyve, 1971.Győr.-Győr-Sopron Megyei Nyomdaváll

SZŐLLŐSSY JÓZSEF, kékfestő

Kunszentmiklós/Rákóczi út 25./egyetlen és az utolsó kékfestője is ott volt az alsónémedii vásárokon. Feleség ge is felszabadult az iparban, dunavecsei születésü, a mesterséget is ott tanúlta. Segédként került Kunszentmiklósra. Főként a szabadszállási piacra járt és néha vásárba. 335.old

U. KERÉKGYÁRTÓ ADRIEN: Adatok Alsónémedi viseletéhez 301.old.

STUDIA COMITATENSIA. Tanúlmányok Pest megye múzeumaiból. 3. Szentendre, 1975

Szöllősi Mária

textilmüvész és Antal A. keramikusmüvész tárlata nyilt meg a salgótarjáni Madzsar József Kórház képzőmüvészeti galériájában.

Magyar Hirlap 1975/245/8

Szőllősi Mária, textilművén

L: Baburek Károly

-: Kiállítások 8.

Esti Hirlap, Bp. 1977 nov. 14.

Szöllősi Mária, textilművész

● TEXTIL, KERÁMIA. Szöllősi Mária textilművész és Antal András keramikusművész munkáit állították ki mától Pásztón. Az alkotásokat a helytörténeti múzeumban tekinthetik meg az érdeklődők.

-: o Textil, kerámia

8.

Esti Hírlap, Bp. 1977 okt. 14-

Szöllősi Mária, textilművész

● KIÁLLÍTÁS. Ma délután a szécsényi Rákóczi Ferenc Művelődési Központban megnyílik Szöllősi Mária textilművész és Antal András keramikusművész kiállítása.

O -: Kiállítás

Esti Hírlap B. 1977 szept. 19.

8.

Szöllősi Mária, textilművész

L.: Antal András

– : o Az ötödik 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975 szept. 11.

Szöllősi Mária iparművész

Salgótarjánban, a megyei József Attila Műv. Központ szervezésében művelődési tábor működik. – Szöllősi Mária iparművész, Földi Péter rajztanár vezetésével dolgoznak a tagok.

T.E.: Látogatás a megyei művelődési táborban.

Nógrád, 1946, aug. 27.

Szöllösi Mária

„Emlékezés Pásztóra"
Rajz. (repr)

Nógrád, 1972. dec. 24.

Szöllősi Mária

Czeglédi Julia, Erdei Irma, Honfi Katalin és Kelemen Katalin textiltervezők kiállitása a nyiregyházi Művelődési Központban márc. 2.-ig,
Antal András és Szöllősi Mária iparművészek kiállitása a balassagyarmati Horváth Endre Galériában febr. 29.-ig,
Örsi Imre naiv művész emlékkiállitása a Karcagi Galériában febr. 24.-ig tekinthető meg.
Kóródi Gabriella az angyalföldi József Attila Művelődési Házban március 10.-ig, Kelemen Károly a miskolci Molnár Béla Ifjusági Házban márc. 6.-ig, Váczy J. Tamás az Ikarus Galériában márc. 4.-ig, Szüts Miklós a Studió Galériában február 24.-ig, Budahelyi Tibor, Huber András és Pantl Mihály a Csepel Művek Munkásotthonában február 29.-ig mutatja be alkotásait, -közli a kulturális eseményeket ismertető rovat.

Élet és Irodalom, Bp.1980. febr.16. XXIV. évf. 7. sz. 8. lap.

Szöllősi Mária, gyarművesi

megemlítve

Szendi Mária: Vászonház, bragókurzus. 8.

Népszabadság. Bp. 1981. júl. 7.

Szállási Máté (Tapolca).

A györi művésztelepen megnyílt kiállítá-
son akvarelljei szerepelnek. „Hegyi út" –
„Györi utca" (emlétve.)

Rácz K.: A györi művésztelep kiállítása.

Kisalföld, Győr, 1942. febr. 2.

Kröllösi Máté, festő

Győrben nyílt meg tárlata
máj. 24-én.

–: Hír

8.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1974. máj. 25.

Gyöngyösy Márta

Veszprémben, a pedagógus festők kiállításán szerepeltek művei.

Balogh Elemér: Megrendítette a szépet.

Napló (Veszprém) 1942. ápr. 4.

Siállósi Máté

Részvevő a kiállításon
(A katalógust lsd. Bányai Erzsébetnél)

XIII. Veszprém m-i Őszi Tárlat
1971. nov.

Szőllősi Máté, festő

a helyi műcsarnokban megnyílt a győri művésztelep IX. kiállítása, melyen a művész művei szerepelnek. A vörösberényi művész két balatoni akvarelljét díjazták. (anlítve)

Salamon Nándor: A győri művésztelep IX. kiállítása.

Tolnamegyei Népújság, 1947. dec. 11.

Szöllösi Máté

„A Balaton" akvarell 60 x 80 cm

„Napfényben" akvarell 60 x 80 cm

XVIII. Veszprém megyei őszi tárlat

Balonyi Múzeum, Veszprém 1976

Gröllösi Máté

Harmadik alkalommal nyílt meg újból a tavaszi tárlat, melyen művei szerepelnek.

R. Gy.: Tavaszi tárlat.
Napló /Veszprém/, 1975. márc. 29.

Szöllősi Máté

A győri Mücsarnokban állit ki,a zalakalápi iskola igazgatója.Három egyéni tárlaton és több közös szereplés után a győri Mücsarnokban jelentkezett.A tapolcai,balatoni tájakat bemutató festményekkel szerepelt.

Rajztanitás 1975/2/3o

Szöllősi Máté

Behajó zás

Rajztanitás 1975-2-31

Szállósi Máté festőművész

a keszthelyi művelődési központban közös kiállítása lesz Barbás Tibor szobrászművésszel, hamarosan.

Raffai István: Az Egry-díjas
Napló [Veszprém], 1946. júl. 29.

Szöllősi Máté

és Józsa Lajos közös tárlata nyilt meg Balatonfüreden.

Magyar Hirlap1979/79/13

Szöllősi Máté

SZOLLOSI MÁTÉ festőművész alkotásaiból kiállítás nyílt Győr legnagyobb lakótelepén, a harmincezer lakosú Ady Endre városrészben. A művész negyven válogatott munkája látható.

Magyar Hirlap 1979/19/8

Szőllősi Máté, festő

L: Józsa Lajos

—: Hú

20

Népszabadság, Bp. 1979. ápr. 4.

Szőllősi Máté

A művészcsalád januárban
négyen lesz kiállítása Győ-
rött.

—: Balatoni festő-
Új Tükör, 1979. február 11–43. lap.

Szőllősi Máté

Szőllősi Máté pedagógus festő-művész Balatonszemesen él, tanít és alkot. Témái legnagyobbrészben a Balaton és a falvak változásai.

—: Balatoni festő.
Új Tükör, 1979. február 11 - 43. lap.

Szőllősi Máté

„A vörösbereniji templom"
(repro)

—: Balatoni festő.
Új Tükör, 1979. február 11–43. lap.

Szőllősi Máté, festőművész

a „20 éves ajka a képzőművészetben" című jubileumi kiállításon szerepelnek a művei képei.

Veszeli Lajos: Egy jubileumi tárlatról.
Napló (Veszprém), 1979. nov. 15.

Szöllősi Mihály, keramikus

L.: G. Orbán Ilona

G. Orbán Ilona: Az illegális kohó munkásoport. 6.

Népszabadság, Bp. 1978. okt. 27.

Szőllősi Zsuzsa

amatőr festő munkái a vértesszőlősi
művelődési házban látható a kiállításon

Dolgozó Lapja
1984 aug. 6.

Szöllősi Miklósné

felvételei illusztrálják a

Budapest c. folyóirat 1972.2.számát

32-33. 36-37. l.

Szőllősiné Kürti Katalin, művészettörténész

1981. jan. 10.-én ünnepli az egész magyar társadalom Ferenczy Károly szobrászművész születésének centenáriumát. Sz. Kürti Katalin, a Déry Múzeum igazgatóhelyettese beszélget a centenáriumról Kopeczki Lajossal.

Kulturális Magazin.

1980. V. 11. Kossuth 9.00 /Sz. J.-né/.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Szőllősi Endre

MAGYAR NEMZET

1964 SZEP 23

Szeptember 23

Szőllősi Endre szobrászművész kiállítását szeptember 25-én Oelmacher Anna művészettörténész nyitja meg az Ernst Múzeumban.

Hollósi Endre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1965 MÁJ 12
VÖRÖS CSILLAG

1021

A MŰVELŐD ÉSI HÁZ HÍREI

Hajnalodik

címmel május 14-én, pénteken délután hat órai kezdettel művészest lesz a művelődési házban, hazánk felszabadulásának tiszteletére. A műsorban közreműködnek a felszabadulás idején működött munkásszínjátszók, énekkari tagok.

A Postás Irodalmi Színpad húsz év költészetéről ad műsort, ezt követi az Erkel Ferenc kórus zenei visszaemlékezése, majd Takács Miklós Hajnalodik című egyfelvonásos drámájának lesz a bemutatója. Az estet a tánács népművelési osztálya és a művelődési ház rendezi.

★

A Műcsarnok és a művelődési ház közös rendezésében nyílik meg május 18-án a művelődési ház Bihari-termében Szi ölősi Endre szobrászművés z szobor- és kisplasztikai kiállítása. A kiállítás június 7-ig mindennap m egtekinthető. Csoportok rés zére előzetes kérésre a műve lődési ház tárlatvezetést b iztosít.

★

Há om bált rendez még a hónap hátralevő részében a művelődési ház. Május 15-én orgonabál, május 22-én divatbál, május 29-én pedig vidám műsoros bál biztosít szórakozási lehetőséget a táncolni szeretőknek. A bálokon közreműködik a művelődési ház tánczenekara.

50-cal, UE—28-asból 76-tal, forgórakodóból pedig 14 géppel kevesebbet szereltek készre a kelleténél. A tizennégyes darabszámú lemaradás a forgórakodónál majdnem 60 százalékot jelent.

Hasonló eredményre vezet a beraktározási terv- és tényszámok összehasonlítása: D4K-ból 120 helyett 83-at, UE—28-asból 160 helyett 68-at és forgórakodó B-ből 20 helyett 5-öt (!) raktároztak be áprilisban.

A dömperberaktá

RO

— avagy: r

Mit lehet eg
beteglappal csi-
nálni? Hamisíta-
ni. Hogyan? Va-
lahogy így:

Végy egy orvos
által már kitöl-

tünik, még a gye-
rek is tudja, csak
éppen az a három
gyereksorból pe-
dig már kinőtt
fiatalember nem.
hamisítás-
pálkoztak.
ta Ferenc,
állomány
a egynapi
llományba
Aztán a
képesség
átjaví-
prilis 14
17-re, az
betegál-
yt pedig
sszabbí-
gyre.
nondja el
adalombiz-
tanács
gy lakást

zott volt keresőképtelen. Április 30-ra kiírta az orvos, jöhet dolgozni. A társadalombiztosítási tanács előtt elmondja, nem is akart betegállományba menni, 29-én bejött a gyárba. Munkatársai azonban megnyugtatták, el tudják végezni nélküle is a munkát, pihenjen csak, ha arra az orvos szerint is szükség van. Hazament a munkásszállásra, ott már földijei várták, hívták, utazzon haza velük Sza-

SZÖLLŐSY *Aladár*, festő, * Retteg (Szolnokdoboka vm.) 1879 február 6. Autodidakta. 1897 óta Budapesten főleg arc- és csendéletképeket fest.

E. g. II. 576. l

NYOMTATVÁNY

Budapest

úrnak

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Szöllösy Aurél

SZÖLLŐSY AURÉL
műszaki főtanácsos,
főmunkatárs.

Építő Ipar – Építő Művészet
1926. 1–4. sz.

Gutmann Je
Rákóczi-

SZŐLLŐSSY AURÉL

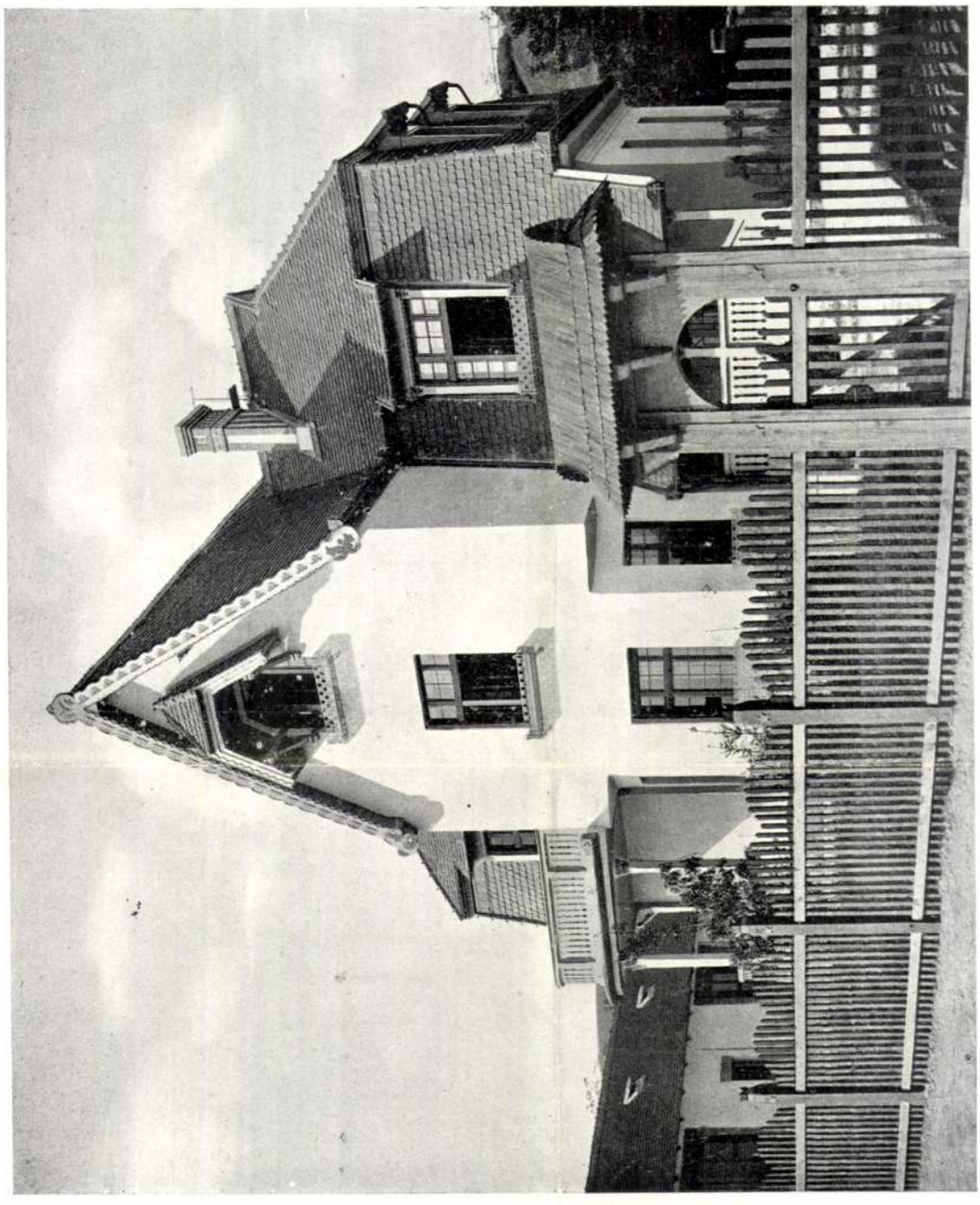

BUDAI VILLA

NÁDOR LAJOS

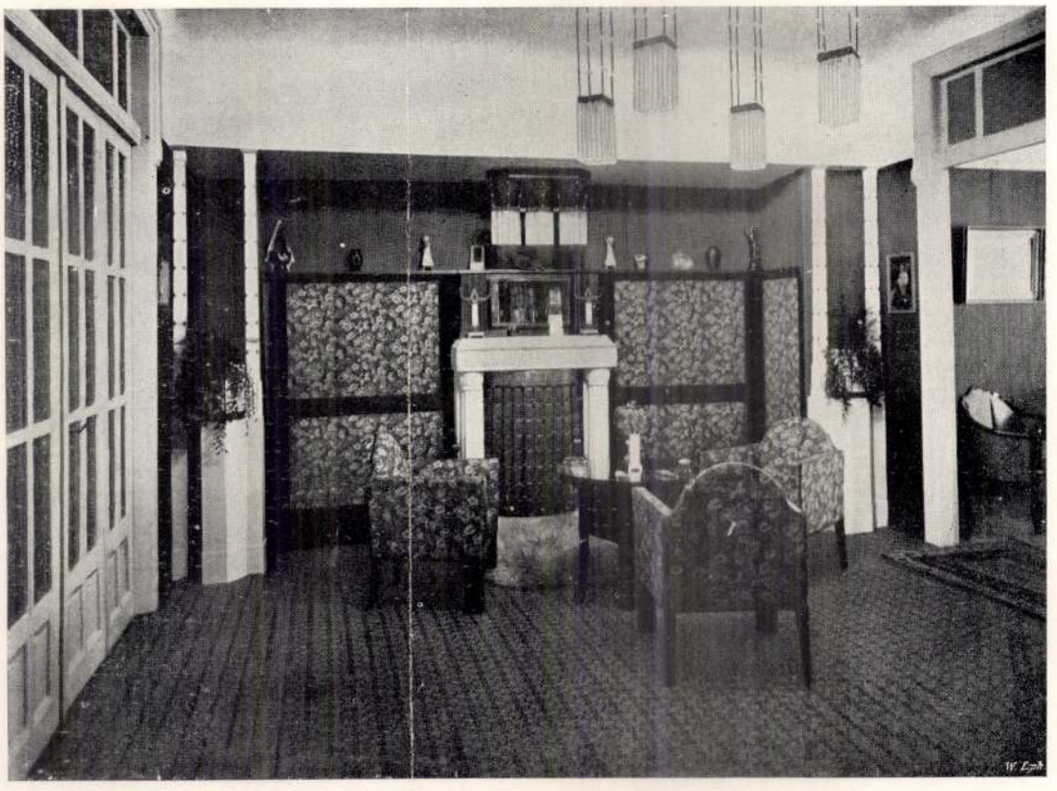

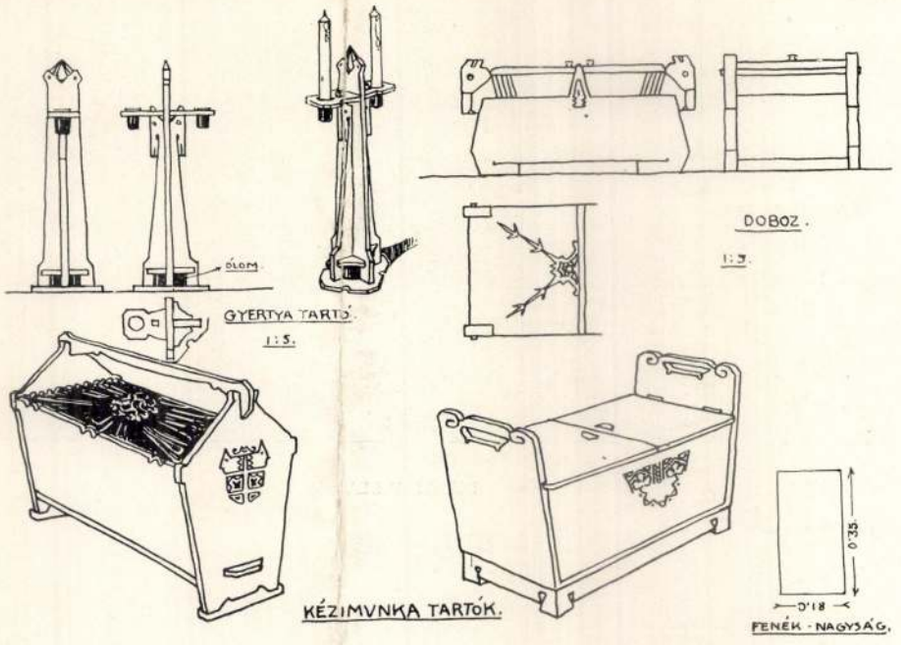
ÓLOM.
GYERTYA TARTÓ.
1:5.
DOBOZ.
1:5.
KÉZIMUNKA TARTÓK.
0·35
0·18
FENÉK - NAGYSÁG.

< Szöllösy Aurél >

vese

< > Tul a delelön.

Építő Ipar- Építő

Művészet 1926. 9. l.

Arcképpel

2899/907 szám

Müemlékek országos

Hi

müemlékek országos Biz

lékek sorozatára nézve

sorozatát van szerencsé

Nagyvárad, 1907 auguszt

Szöllösy Aurél †

építész

meghalt Buda-

pesten 1950 nov. 16.

66 éves korában

Stul. 1884. jul. 13-án

Értesülés Kurtapatski

(Kovács Pál festő

révén

1950. nov. 22.

Kenyi

5.

Ellennyu

...181... Pengő 77...fillér, azaz...

...77.fillérről, mely összeget a Bud

utca, ~~tér~~...5...szám alatt fekvő Ba...

donát képező és müemléki jellegü épül

után a m.kir.pénzügyminister urnak 19

te, valamint a Müemlékek Országos Biz

alatt kiadott engedélyirata alapján,

lető 1/2 %-os járulék fejében a Müeml

rába befizettem.

Budapest, 1934...junius

Szőllősy Aurél

cs Kauser Andor

épitészek

Kabdebo Bp.

4. l. 46, 47 l.

67 l.

RÉSUMÉ. — INHALTSANGABE.

Béla Varjas : *Deutsche Buchausstellung.* — Bericht über die Ausstellung des deutschen Buches, eröffnet in der Pester Redoute den 28. April 1940. Dieselbe wurde anlässlich der 500 jährigen Jahresfeier der Erfindung des Buchdruckes von der Deutschen Akademischen Austauschdienst Zweigstelle in Budapest veranstaltet. Verfasser schildert die künstlerische Entwicklung und heutigen Stand der deutschen Buchkunst und weist auf die Bedeutung und Erfolg der Ausstellung hin.

Polykarp Radó O. S. B.: *Ein handschriftliches Messbuch der Stadt Sopron: Codex-Golso.* Die seit dem frühen Mittelalter blühende Stadt Westungarns, Sopron (Ödenburg), besitzt nur ein einziges handschriftliches Messbuch; jetzt im Nationalmuseum zu Budapest (Cod. lat. med. aevi 91.).

Szöllősy Aladár *(nagyszöllősi)*, m. kir. pénzügyi számvevőségi főtanácsos, festőművész. Született Rettegen, 1879-ben. Középiskoláit Kolozsváron és Besztercén végezte és gimnáziumi érettségit tett. Már ez időben magánuton művészi tanulmányokat folytatott és ez uton szerzett ismereteit Wien, München, Páris és Olaszországban végzett tanulmányaival egészitette ki. Egy kiváló festményét Wirostek Győző dr., egyetemi tanár, igazgató-főorvos vásárolta meg. A világháboruban annak kezdetétől fogva résztvett és a Potyorek-féle offenzivában, Belgrád alatt, szerb hadifogságba került, ahonnan Albánián keresztül tett borzadalmas gyalogut alatt készitette, későbbi képeihez a vázlatokat. Mint hadifogoly Olaszországba került és itt Cittaducaleban feldolgozza vázlatait és ezekből a képekből, sinylődő társaival együtt kiállitást rendezett. A szerb és olasz hadifogságban készült képeit naplójával együtt könyvalakban „Szerb hadifogság, Szerbia, Albánia, Itália 1914—1918" cimen, 1925-ben adta ki és ezen müvével mint hadtörténelmi iró és festő, nevet szerzett magának és ezen munkáiért ugy a Kormányzó, mint a honvéd-, vallás- és közoktatásügyi miniszterek elismerésében részesült. Mint művészember, Budapest és környékének természeti szépségeiért rajong és ilyen tárgyu képei nemkülönben csendélet és tájképei, mindenütt szives fogadtatásra találnak. Több alkalommal állitotta ki képeit a Mücsarnokban és a Nemzeti Szalonban. Hadi vonatkozásu festményei Budapesten a Hadtörténelmi Muzeumban őriztetnek. Budapesten az adófelügyelőségnél kezdte meg hivatali pályáját. 1900 óta a Magyar Kir. Dohányjövedék igazgatóságánál van beosztva, ahol széleskörü nyelvismeretei folytán (beszél német, francia, angol, olasz, spanyol, szerb, horvát és román nyelven), a kereskedelmi

osztálynál igen hasznos szolgálatokat tesz, királyi pénzügyi számvevőségi főtanácsosi rangban. Irodalmi tevékenységet is fejt ki és a már megemlített könyvén kívül, számos cikke is jelent meg.

Kurt Miksa 317

gyógyszertárat. 1913-ban a Balla J. és Társa gyógyszerlaboratórium alapitásában résztvett. A világháboru kitörésekor mint Vöröskeresztmegbizott teljesitett szolgálatot. A háboru után 1921-ben a Medichémia Gyógyszerkészitmények Gyára Rt. megalapitásának egyik létrehozója volt. Elnök-vezérigazgatója az ország egyik legnagyobb gyógyáru-vállalatának. A közélet terén szerzett kiváló érdemei elismeréséül kapta 1930-ban a m. kir. kormányfőtanácsosi címet.

Liezenmayer Sándor 65
Ligeti Antal *50*, 59, 277, 464, *558*, 560, 584, 610
Lippert József 536
Lőcsei Miklós 746
Lőcsei Pál 683, 691, 742—760
Lőcsei Pál festő 746
Lóránt Mihály 68
Lőrinc festő 689
Lőrinc mester 684—685—686, 691
Moreau, Charles 659
Morelli Gusztáv 404
Mousson Tivadar 31
MS mester 71, 94
Mühl Aladár 563
Mühl Gusztáv 563
Müller Ferenc 539
Munkácsy Mihály 14
598—599, 610, 6
659, 660
Murányi Gyula 400

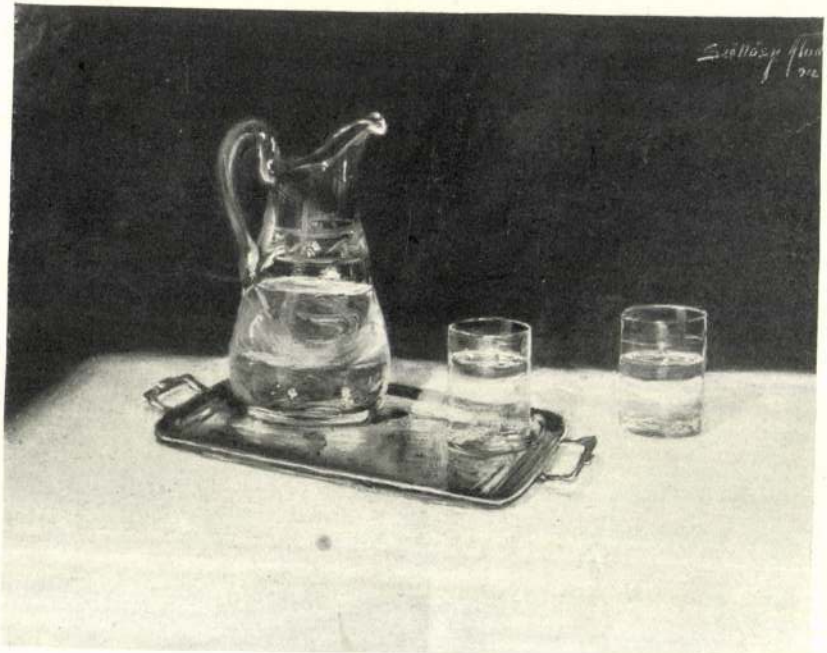

490 Szőllössy Aladár: Vizes kancsó és poharak.

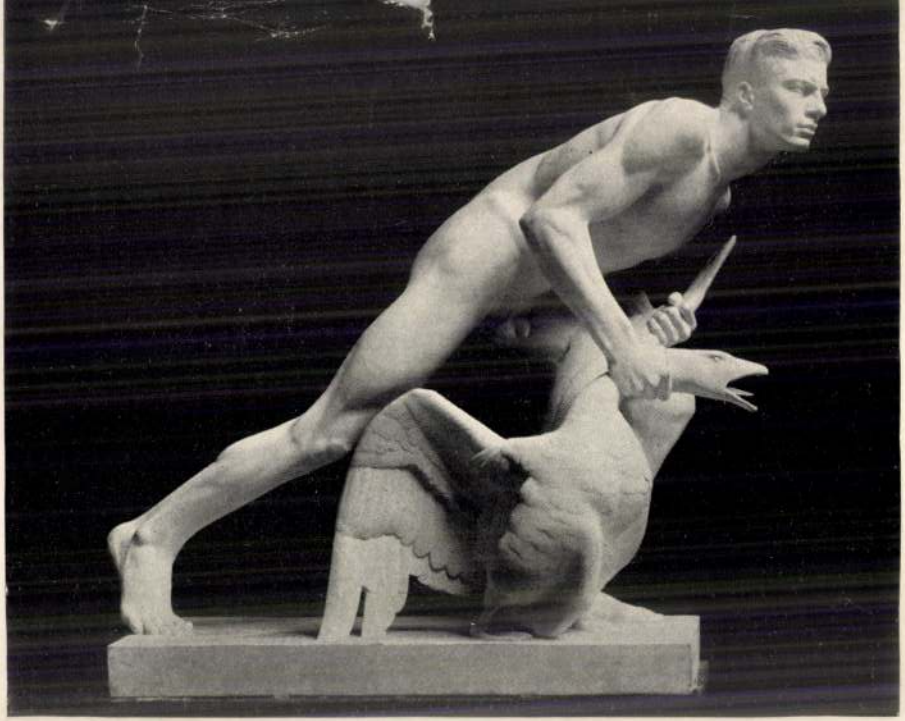

311 Bálint Lajos: Libatolvaj.

Báró Schossberger Klára:
Müteremablak.

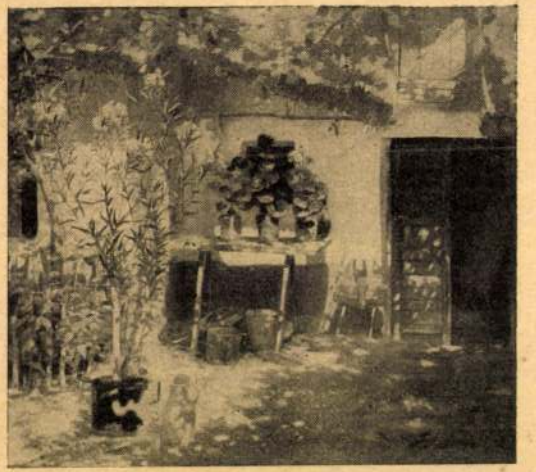

Szebeni Jenő: Gyenesdiáki parasztudvar.

Szöllősy Aladár

Szöllősy Aladár: Virágok.

Szöllősy Aladár: Tavasz

220. 6

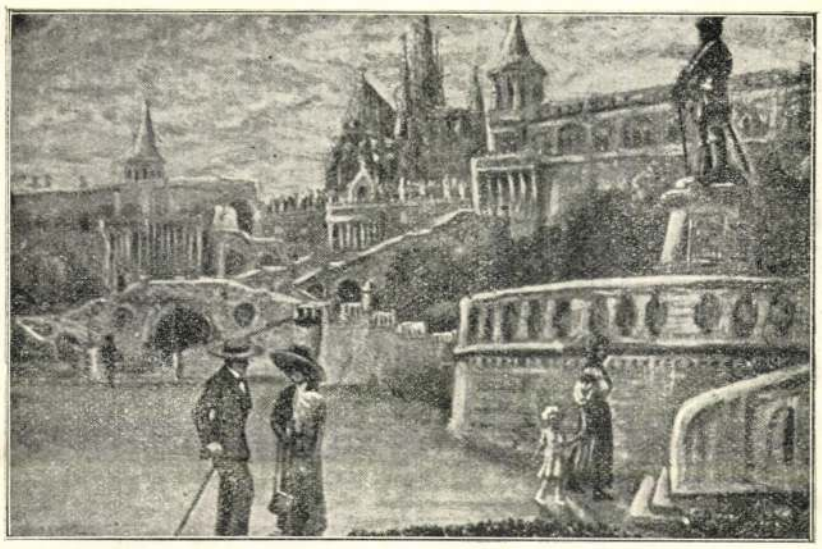

A HALÁSZBÁSTYA.

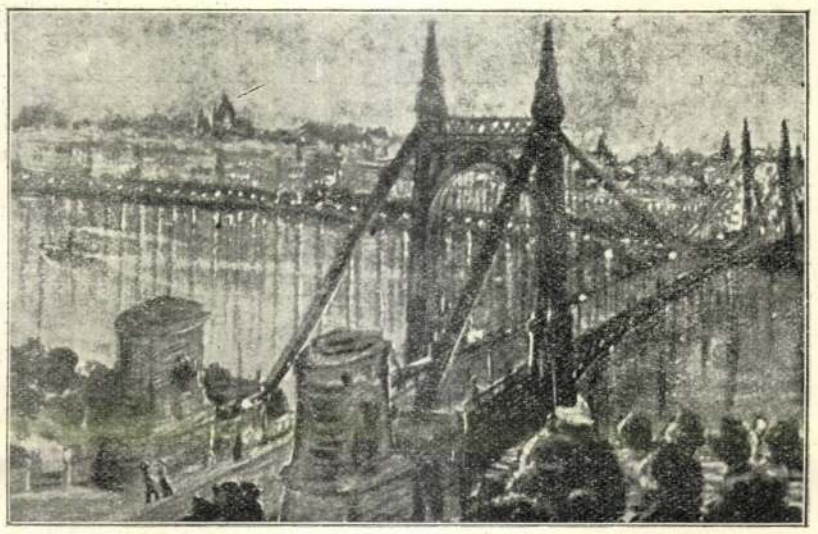

Az ERZSÉBET-HID a Gellért-hegy oldaláról nézve.

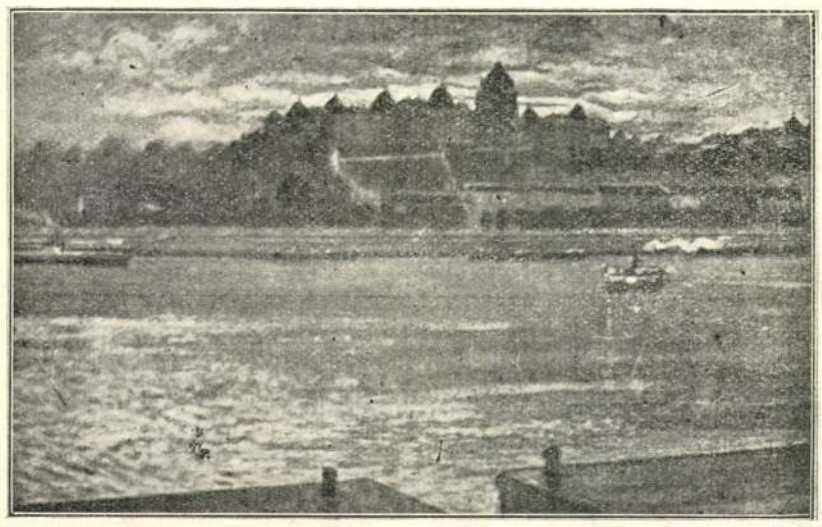

A KIRÁLYI VÁRPALOTA, a pesti oldalról nézve.

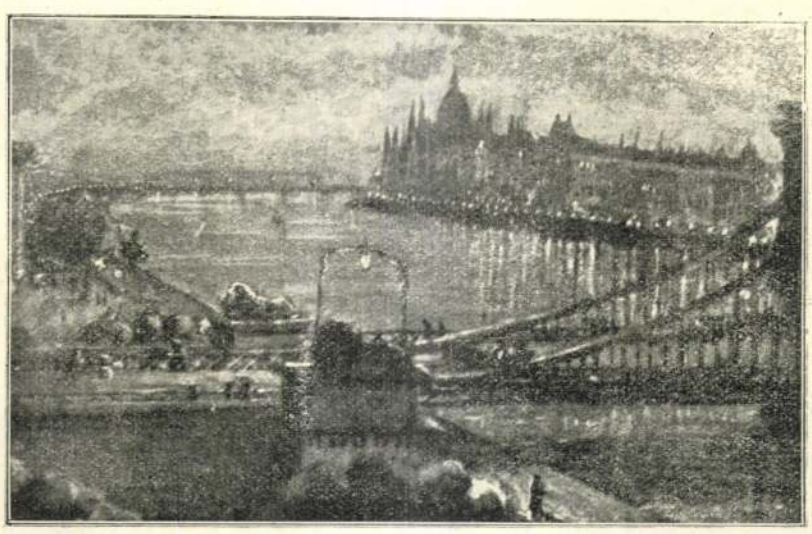

ESTI LÁTKÉP. A Lánchíd a budai várkertből nézve. A háttérben a parlamenti épülettel.

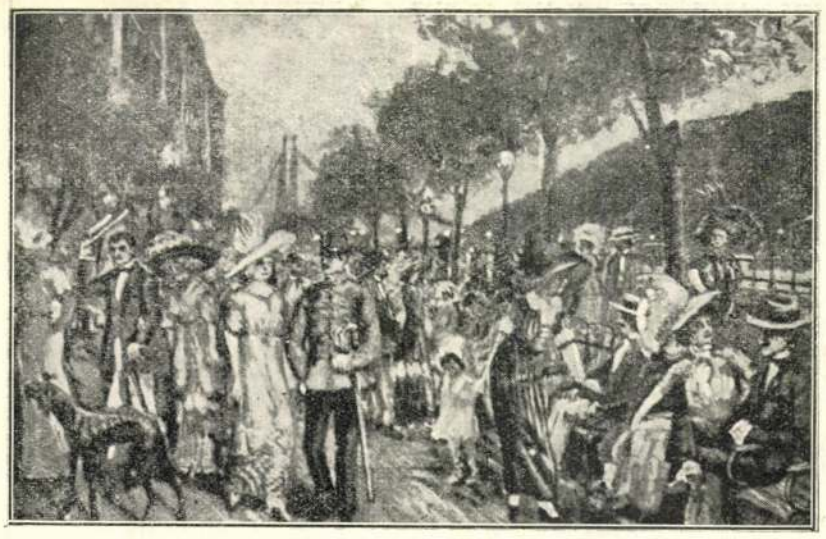

FERENC-JÓZSEF-RAKPART. (A dunaparti korzó.)

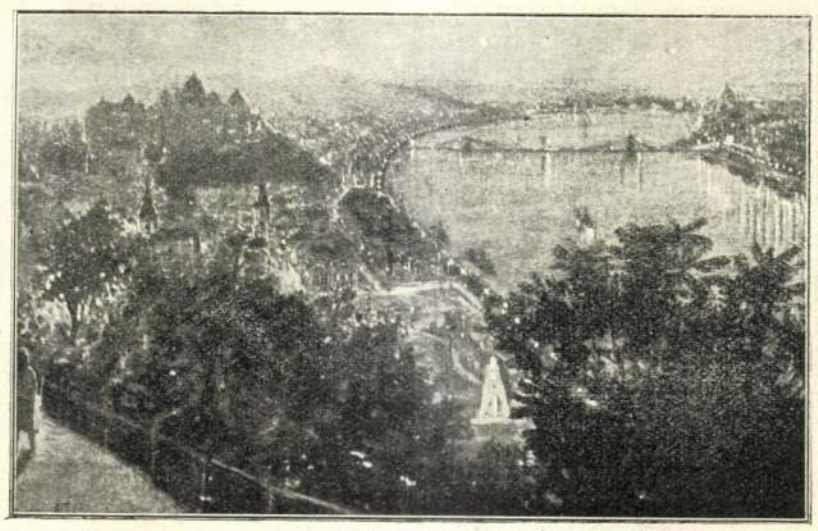

ESTI LÁTKÉP. A Duna és a Várhegy a Gellérthegyről nézve.

BUDAPESTI KÉPEK.

Szőllősy Aladár festőművészünk, kit olvasóink lapunk karácsonyi és husvéti izléses borítólapja és más illusztrációk révén előnyösen ismernek, gyönyörű képes levelezőlap-sorozatot festett Budapest legszebb részleteiről. Ezek háromszínes heliokrómiai sokszorosításban jelentek most meg. Szőllősy Aladár művészetének nemességéről és felfogásának helyességéről tesznek tanuságot e levelezőlapok, melyeket itt technikai okok miatt természetesen csak egyszínes nyomtatásban mutathatunk be. A millenniumi emlék-levelezőlapok óta ez az első eset, hogy magyar művész fővárosunkról készítendő képes levelezőlap-festményekre kapott megbizást.

— Talán nem volt igazam, ahogy elbeszéltem neked? Te is ott voltál? A vizek városában, a nagy kertek között, a kereszttemplom csarnokában láttalak, a nagy szökőkútnál álltál. Emlékezel, hogy üvöltött a nép: »Győzelem!« s hogy háborgott a tenger?

— Rólam addig ne beszélj, mielőtt nem veszed parancsomat! Most Olaszország sarkába megyek s ott próbálom ki felfedezésemet. Nékem azonban erre még hetek, talán hónapok kellenek. Ha sikerül, irni fogok neked Budapestre: »Atlantisz poste restante«. Emlékezzél az órára s ha az egész ég ellenem lesz is, biztosan győzni fogok! . . .

E büszkén kiejtett szavak után elfordult tőlem.

Most egy gondolatom támadt. Uti társam talán egy különös bolond. Óriási szivarjából a füstöt fujja, akár egy tüzes mozdony kür-

JOSIHITO, az uj japán császár.

1879-ben született, s Mutsuhito mikádó halálával most a trónra lépett. Felesége Szadakó hercegnő, ki eddig három gyermeknek adott életet.

tője. Avagy talán egy tréfás nagy úr, úgy már elsőrangú bolond. Annál jobb! e feltevés kedvesebb nekem, mert most már hiúságom volt megsértve, nyugtalanságom is elmult és szilárd lett idegzetem. Én tehát a komikumot a bolondság elébe helyezve, visszafordulok s ujból a csónakba lépek.

A sűrű felhő megszakadt. A tó hullámzó tükrén millió csillag kezd vibrálni. A keleti ég alján egy halvány kék sávocska köszönti az ébredező hajnalt és a reggelbe való áthajlás lágyan üdítő hangulata edzi meg fáradó lelkemet.

Uti társam eltünt, de hová? Óvatosan közeledem a csónak orrához, amely szokatlanul inog. Egész testemet reszketés futja át. Szivem megdermed, hisz én egy vizbe fúlt férfiú hulláját hurcoltam velem! Üveges szeme acélosan mered rám. Teste egész puffadt. Borzadva lököm el a csónak láncán fennakadó hullát, amelyet Balaton-Szent-György határában vetett partra még aznap a kebelében semmit meg nem türő hullám . . .

* * *

Az eset után egyik hét a másik után múlott. A kalandra már nem is igen gondoltam vissza, sőt nem is akartam beszélni róla. Egy reggel kezembe veszem a lapot. Ó rémület! az ujság pokoli mesét hozott.

Éjjel Messina meghalt.

A földrengés, dagály és az ózön megvalósították az Atlantisz legendáját. Az ég, nem tudom mily titokzatos parancs folytán, a világ egy sarkának meggyilkolását rendelte el.

Ahogy olvasom a rémes hirt, ösztönszerűleg elsápadok, valamely titokzatos erő emlékembe idézi rémes kalandomat. Hirtelen egy gondolat nyilalik agyamba, amely a főpostára űz. Egy sürgöny várt reám:

AZ UJ JAPÁN TRÓNÖRÖKÖS.

Josihito császár legidősebb fia (1901-ben született), akit most angol gimnáziumba küldenek tanulmányai folytatására.

»Budapest, Atlantisz poste restante. Holnap reggelre Messinában vagyok. Ma éjjel meg fogom tenni az utolsó kisérletet s azután a világba kürtölöm felfedezésemet. Győzelem! . . . Ha pedig legyőzetem, ujból nálad leszek.«

E sürgöny két órával a pusztulás előtt indult el Messinából! Mit szóljak? Mit gondoljak? Lehet itt egyáltalán gondolkozni tovább? Nem! . . . Hanem reszketni, mint gyermek a sötétben és imádkozni, hogy a legyőzött gondolat maradjon örökre halott! . . .

JAGASICH KÁLMÁN.

ÉJSZAKAI FÜRDŐZÉS.

A nagy tengeri fürdőkön most az éjszakai fürdőzés jött divatba. Az új szokás hívei főleg azzal érvelnek, hogy így a hölgyek bársonyos bőrét nem süti barnára a nap.

FÜRDŐÉLET ALEXANDRIÁBAN.

Az alexandriai angol családok nyárára kiköltöznek a közeli Bulkeley-Ramlehbe, ahol a forróság elviselhetőbb, s a homokos tengerpart a velencei Lidóra emlékeztet.

NESTLÉ-FÉLE GYERMEKLISZT

Próbadobozokat, valamint orvosi röpiratot a gyermeknevelésről díjtalanúl küld a HENRI NESTLÉ cég WIEN I, BIBERSTRASSE 11, V. osztály.

PAULA LEVELET IR MICIHEZ.

SZÖLLŐSY ALADÁR PASZTELLJE Dr. FALK ZSIGMOND: »PAULA GONDJAI« CÍMŰ CIKKÉHEZ.

Ország-Világ 1912. 383 l.

PARK=SZANATORIUM

Vannak emberek, akik egész életüket hivatásuknak szentelik. És pedig akként, hogy általa a közjót szolgálják. Ilyen ember dr. Jakab László, akinek az orvosi tudomány többet köszönhet, mint akárki másnak, mert palotákat emelt, ahol az orvosi tudomány leg=jobbjai hajlékot találnak a szenvedő emberiség szolgálatára és meggyógyí=tására.

Emlékezzünk vissza a Liget=szanató=rium megnyitására, mely szintén dr. Jakab László igazgató=főorvos nevéhez fűző=dik, mely alapítás szintén a gyógyítás tudományának fényes ünnepe volt akkor. Más ember boldog és büszke, ha az orvosi tudománynak egy ilyen fényes hajlékot bír teremteni, de dr. Jakab László ezt csak fél munkának tartotta, melyen az ő ambíciója, az ő vasakarata és az ő lelkülete, az ő közjót célzó igyekezete és az ő orvosi készült=sége meg nem állhatott és alkotó geniali=tása létre hozta csakhamar a Liget=szanatorium tejtestvére és kiegészítő része gyanánt a Park=szanatóriumot, melyet a mult hó elején adtak át nagy ünnepélyességgel a nyilvánosságnak és rendeltetésének.

Azt mondják, hogy szép fővárosunk tényleg már beilleszkedett a világvárosok rendjébe és szinvonalába. Nem hallgat=hatjuk el, hogy ha ez — hála istennek — tényleg így van, nemcsak a közhatalom, az állami kormányzat, a városi hatósá=gok érdeme, nemcsak a lakosság munka=szorgalmának eredménye, hanem különö=sen egyeseké, akik a maguk tudását, energiáját, áldozatkészségét kockára te=szik és oltárára hozzák a köznek, hogy olyan intézményeket teremtsenek, melyek=kel csak a legelső világvárosok birnak. Ilyen két nagy világvárosi intézménynek tartjuk dr. Jakab László szanatóriumait. — Alkalmunk volt hallani a legelső orvos=tanárok véleményét az új sza=natóriumról ott a megnyitás napján és az ő leszűrt véleményök visszhangjai vagyunk mi, mikor azt mondjuk, hogy ez az új orvosi intézmény a modern antiszeptizmus legnagyobb és legtökéle=tesebb diadala.

Boldogtalan az, aki beteg és szenved, de boldog az mégis a maga boldogtalan=ságában, akinek van ereje és módja, hogy ide kerülhessen az antiszeptizmus birodalmába, ahol ha egyetlen egy lehe=tőség van, visszakapja egészségét és így teljes boldogságát.

Ezek előrebocsátásával a Park=sza=natóriumot s annak keletkezését a követ=kezőkben ismertetjük szűk keretben, mert hisz az itt található felvételek annál többet beszélnek.

Az Aréna=úton épült a nagyszerű hivatással bíró remek Park=szanatórium, amelyet a sebészet és urológia számára rendezett be a Liget=Szanatórium R.=T. A társaság első alapításával a dr. Jakab=féle Liget=szanatóriummal két esztendő alatt általánosan elismert nagy sikert aratott, aminek fő garanciája dr. Jakab László igazgató=főorvos sokoldalú, ki=váló képességeiben rejlik. A nagy ered=mény elérésében jelentős szerepe volt az

Dr. JAKAB LÁSZLÓ PARK=SZANATORIUMA.

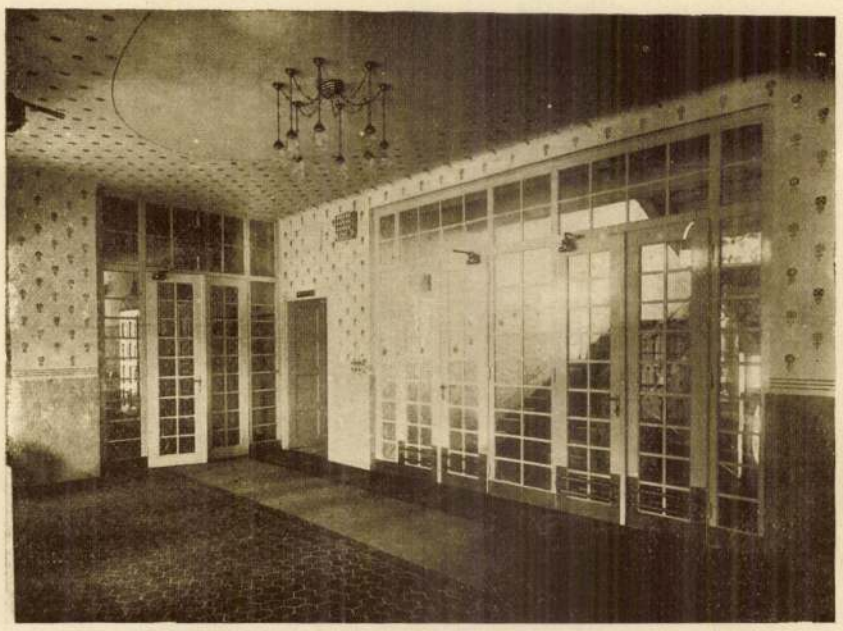

A PARK=SZANATORIUM ELŐCSARNOKA.

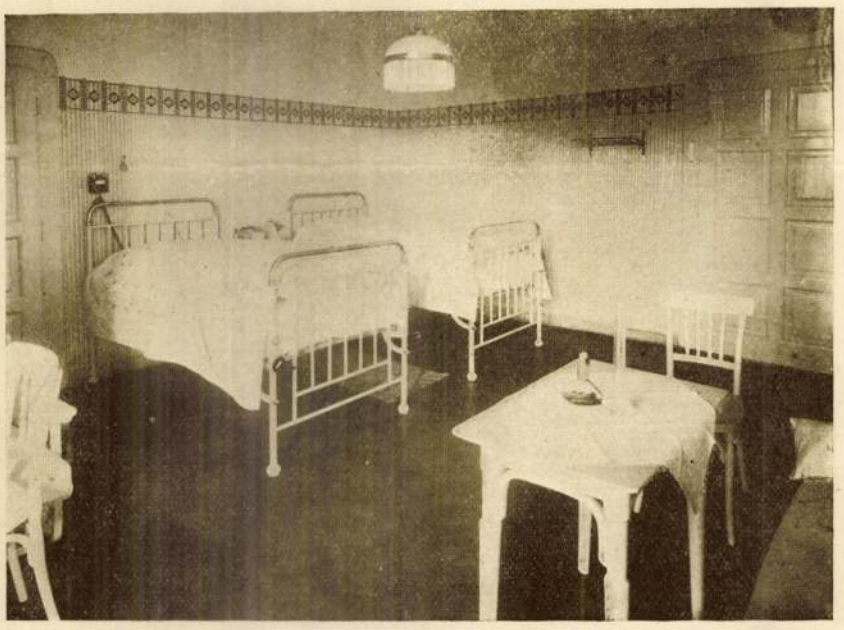

A PARK=SZANATORIUM EGYIK BETEGSZOBÁJA.

Éva kisasszony.

Irta VÉR MÁTYÁS.

Baranyai már menni szeretett volna, de a leány még marasztalta. Hosszasan, kutatva nézett az előtte álló fiatal ember halálsápadt arcába, mintha a vonásaiból, a szemeiből akarta volna kiolvasni, hogy vajjon igazat mondott-e. Mikor a fiatal ember utolsó szavait hallotta, szinte sajnálni kezdte, hogy oly rideg, kegyetlen szavakkal utasította el s szemrehányást tett magának, hogy elhirtelenkedte a dolgot, nem lett volna szabad határozott választ adni, hanem várni kellett volna, míg meggyőződést szerezhet róla, hogy csakugyan képes-e Baranyai nagy emberré válni érte. Tudta, hogy Baranyai nagytehetségű ember s csak az erős

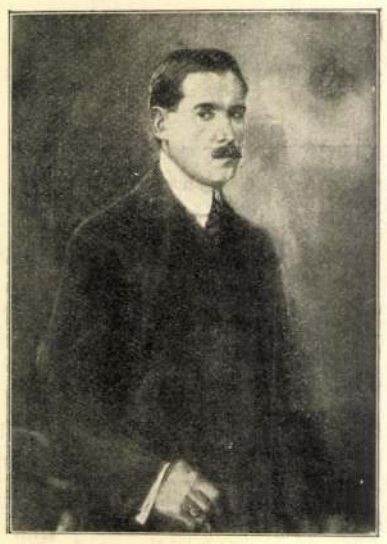

Szöllősy Aladár önarcképe.
(Pasztell-festmény.)

akarat, az akadályokat leromboló energia hiányzik belőle, hogy kiváljék az ismeretlen emberek tömegéből. De talán az a lobogó szenvedély, melyet ő ébresztett benne, csakugyan úgy átalakította, hogy erre is képessé válik. Megriadt a gondolatra, hogy ime, előtte volt a sóvárogva keresett kiváló ember s ő maga dobta el magától. De mikor jól megnézte a fiatal embert, megnyugodott. Nem lehetett e zavaros, révedező tekintetű szemekből egyebet látni, mint határtalan szomorúságot, ijedtséget s a megaláztatás nyomán támadó szégyenérzetet. A gázlámpa fénye éppen odalibbent sápadt, szomorú arcára, mely mint a kétségbeesés szobra meredt a leányra, ki azonnal tisztán látta, hogy mégis csak helyesen cselekedett. Nem is tartóztatta tovább, hanem megszorította a kezét és búcsúzkodott.

— Isten vele, Baranyai. Hanem azért úgy-e, jó barátok maradunk?

— Mindig, amíg csak élek, Évácska!

Azután elváltak s Éva kisasszony gondolkozva lépett be a kapun. Lassan ment fel a lépcsőn s míg felfelé haladt, egyre csak azon tünődött, hogy ki lehetett az a magas, elegáns fiatal ember, ki egész úton követte őket? Úgy rémlett előtte, mintha nemrég látta volna, csak azzal nem tudott tisztába jönni, hogy tegnapelőtt a szinházban, vagy tegnap a hangversenyen találkozott-e vele. Majd csak megtudom, nyugtatta meg magát, mikor a szobaleány felnyitotta az ajtót, s nem foglalkozott vele, hanem Máriássyra gondolt, kinek holnapra igérte a választ. Máriássyt voltaképen nagyon jelentéktelen embernek tartotta, de mivel a bátyja nagykövet volt, mégsem tudta elhatározni, hogy mit is válaszoljon.

A szobaleányt elküldte s anélkül, hogy a villanyt felgyujtotta volna, vetkőzni kezdett. Az ablakot nyitva hagyta s a szobába beáramlott az illatos májusi levegő. Hanyatt feküdt az ágyon, mély lélekzettel szivta magába az illatot, mely vágyakat ébresztett benne. Tágra nyitott szemekkel bámulta a faragványos butorokat, az apró dísztárgyakat, melyeken a hold beözönlő sugarai végigrezzentek. Tekintete megállapodott a kis ezüst Apolló-szobron, mely iróasztalát díszítette. Sokáig nézte a napisten nagy hullámos haját, lelkes, ihlettől sugárzó arcát s vágyakozva gondolt arra, ha egy ilyen arcú férfiúval találkoznék! Egyszerre csak úgy érezte, mintha a szobor is tüzes, lángoló pillantásokkal nézné őt, mire szemérmesen magára huzta a takarót.

Elaludt és álmokat látott. Csodálatosan ragyogó, káprázatos díszítésű teremben feküdt egy aranyból vert mennyezetes ágyon. Messziről egy szökőkút vizének ritmikus csobogása hangzott s a leomló vizcseppek ütődése nyomán halk, édes dallamú zene támadt, melynek hallatára fájdalmas gyönyörűség lankasztotta el tagjait.

A terem minden sarkában pompázó szinű, soha nem látott virágok nyiltak, melyeknek szine minden percben változott, s szakadatlanul ontották magukból a ritka, csodálatos illatot, amely, úgy érezte, hogy teste minden egyes pórusán keresztül suhan agya felé, hogy azt illatmámorral borítsa el. Fehér selyem-peplonnal takart, kibontott hajú rabnők suhantak el ágya körül nesztelen léptekkel. Kettő-három drágakövekkel kivert aranyfogantyus legyezőkkel hűs szelet vert izzó arca és keble felé, mások kibomló, szikrázó haját szorították gyémántdiadémmal díszített arany koronája alá. Ismét mások nagy tükörlapokat forgattak előtte, s az volt a csodálatos, hogy e tükörlapokból nem az ő arca verődött vissza, hanem ismerős és ismeretlen férfiaké. Százával vonultak el előtte a különböző arcú, termetű és ruházatú férfiak, kik mind sóvárogva nézték a szemét vagy az ajakát, a haját vagy a keblét, vagy az aranykoronáját. De ő egyre csak unottan intett szemöldökével, mire a rabnő egyet fordított a tükörlapon s az elfordult előle, s minden egyes fordulónál hangos sikoltás hallatszott, egy kétségbeesett, halálra szánt ember utolsó jajkiáltása, mely édes remegéssel borzongatta meg szivét. Az egyik tükörlap azonban megállott s kilépett belőle ő maga, a Napisten. Megrázta hullámos haját, hosszú chitonját derekán felül övezte s ledobta vállára csatolt köpenyét. Citeráját felemelte s néhány édes hangot ütve meg rajta, biztos, győzedelmes léptekkel indult felé. Szemeiben sóvárgó tűz gyuladt ki s a tűz már messziről perzselte ajakát. Ő azonban gyönyörtől dobogó szivvel várta e tűz közeledését s kissé felemelkedett, hogy ajka helyett remegő keblét kinálja csókra neki. De mikor már csaknem ágyához ért, a közeledő férfi arcában hirtelen Baranyait ismerte fel, mire haragos mozdulattal takarta el hajával keblét és arcát. Azután eszébe jutott, hogy ő most csak álmodik, s mosolyogva gondolt rá, hogy milyen keményen megleckéztette Baranyait, mikor egyszer arra ragadtatta magát, hogy az ujja hegyét megcsókolta.

Lichtenberg Ernőné arcképe.
Szöllősy Aladár paszlell-festménye.

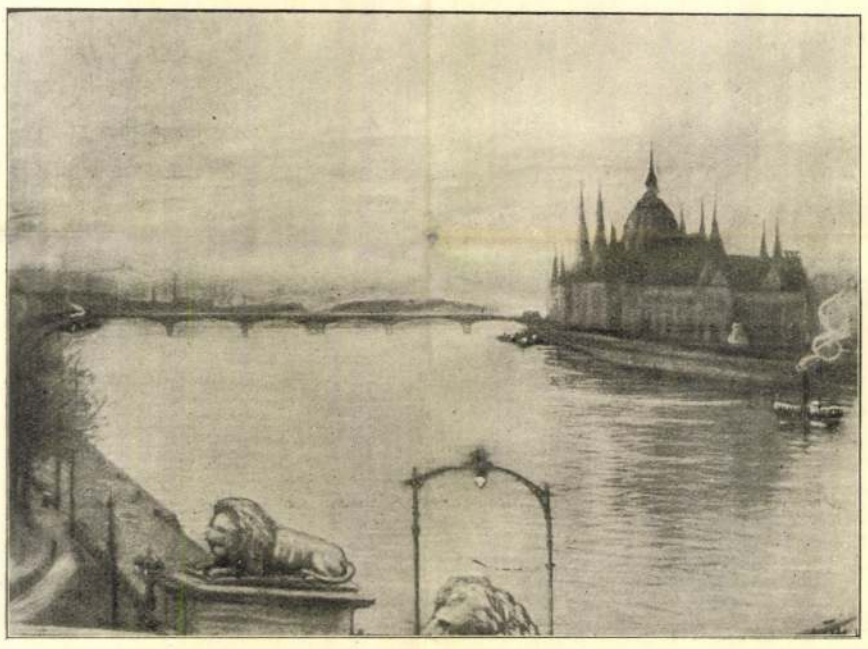

Kilátás a Dunára. Szöllősy Aladár pasztell-festménye.

Azután vad, sziklás vidékre tévedt. Köröskörül magas hegyek, járhatatlan szakadékok zárták el az utat. Óriás tömeg sürgött-forgott a kanyargó, szűk utakon, keresve az ösvényt, melyen fel lehetne kapaszkodni a hegyek ormára s ki lehetne szabadulni a zárt levegőjű, szűk katlanból. Össze-vissza futkostak férfiak és nők, aggastyánok és gyermekek, s ha valamelyik egy-egy járható útra bukkant, ezren és ezren rohantak nyomába, kiméletlenül taposva és gázolva le azokat, kik útjokba állottak. Mikor aztán az út szűknek bizonyult egy-egy ilyen nagy tömeg számára, összetörve, véres sebekkel borítva, csüggedten és csalódva fordultak vissza, hogy nyomban megrohanják azt a másik ösvényt, melyre időközben bukkant valamelyik szemesebb és szerencsésebb társuk. Néhányan azonban különváltak s nem keresve járt utat,

Hetényi Béla,

a Nemzeti Szinház nyugalomba vonult művésze.

vakmerően hágtak felfelé a meredek sziklákon. Vad szökéssel, utánozhatatlan ugrásokkal kerülték ki a folyton előttük tátongó szakadékokat, míg aztán egyszerre csak kifáradva, megszédülve zuhantak alá a feneketlen mélységbe. A tömeg egy pillanatra odanézett, azután kárörvendő mosolygással folytatta szakadatlan futkosását. Egy merész férfi azonban kivált a többi közül. Már százakat nyelt el szemeláttára egyikmásik rémes szakadék, de ő bátran haladt tovább szilárd, rugalmas lábakkal, erős, meg nem szédülő fejjel. Nem nézett sehova, csak fel a legmagasabb hegycsúcs ragyogó ormára, mely húzta, vonta magához. Mikor aztán kinos, fáradságos és ezer veszedelemmel telt úton feljutott a hegyoromra, visszafordult. Odalenn megállott a tömeg, aztán mámoros, őrjöngő kiáltásokkal és tapsokkal üdvözölte a bátor és szerencsés ismeretlent. Éva kisasszony felismerte. Baranyai volt. Félve és reménykedve, örvendve és megdöbbenve kiáltozta a nevét és könyörgött hozzá, hogy jőjjön érte, vigye magával. Hangját azonban elnyelte a tömeg szilaj, fékezhetetlen zugása s Baranyai észre sem vette. Nem látott mást, csak a tömeget s nem hallott mást, mint annak lelkesítő rivalgását. S Éva kisasszony hiába tárta ki karjait, hiába tört ki tuldokló zokogásba, Baranyai csak a tömeget nézte s boldog, ragyogó arccal köszönte meg annak zúgó tapsait, s nem vette észre, hogy ő is ott van a tapsolók között.

Mire felébredt, a nap már nagyon magasan járt. Izzóan, szinte hangokat adva törtek be sugarai a nyitott ablakon s vakító fehér lánggal borították el ágyát. A táncoló sugarakban előtte lobogott az élet, ő azonban csak végtelen kimerültséget és halálos levertséget érzett. Első pillanatban arra gondolt, hogy irni fog Baranyainak, de azután habozni kezdett. Először érezte, hogy milyen egyedül van s hogy milyen más volna az élete, ha szülei élnének. A nagy önállóság, mely máskor örömmel és megelégedéssel töltötte el, most, a cselekvés percében, félelmetes teherként nehezedett lelkére. Ha élne az anyja, az bizonyára tudna tanácsot adni, hogy mit tegyen. Szórakozottan nyult az ujság után, melybe Baranyai szokott irni s mely minden reggel ágya mellé volt téve. Nem sokra becsülte ugyan e tárcákat, de mégis érdekkel olvasta, mert tudta, hogy bármiről ir is Baranyai, az ő alakját mindig belevonta. A tárcát ma nem Baranyai irta, benn azonban, a hirek között, hosszasan és szinesen irta le az ujság, hogy Baranyai, a nagytehetségű iró, az éjjel főbelőtte magát. Kissé megdöbbent és sietve hozatta fel az összes lapokat. Mindenik megemlékezett pár sorban a fiatal iró öngyilkosságáról, amelynek okát egyik sem tudta megmagyarázni. Irtak ugyan valami reménytelen szerelemről, de róla nem tett említést egyik sem. Megkönnyebbülten lélegzett fel s hálát érzett Baranyai iránt, hogy oly diszkréten végzett s nem adta az ő nevét az ujságok szájába. Eszébe jutott, hogy Baranyai már régen foglalkozhatott ilyen tervekkel, mert mikor egyszer az öngyilkosságról beszélgettek, Pliniust idézte, ki azt mondta, hogy az ember az öngyilkosságra való képesség révén az istenek felé emelkedik, mert saját elhatározásával menekült az élet nyomoruságai elől. Mégis csak helyesen itéltem meg Baranyait, gondolta magában. Soha sem lett volna belőle nagy ember, mert az igazi nagy ember csak mások életével bánik könnyen, de a magáét nem dobja el könnyelműen.

Heðbal Oszkár,

a M. kir. Operában most szinrekerült „Mesevilág“ című ballet zeneszerzője.

Azután az órára nézett s sietve kiugrott az ágyból. Már tizenegy óra volt s tudta, hogy vasárnap van, s ilyenkor mindig Lászlóéknál szokott ebédelni. Öltözködni akart s becsöngette a szobaleányt, hogy segítsen a ruhák kiszedésénél. Tudta, hogy Tarján Gerő is ott lesz, s minden áron szép akart lenni. Maga elé képzelte karcsú, elegáns alakját, nemes, férfias vonásait, gúnyos, kicsinylő mosolyát s vad keserűség szorította össze szivét. Ez az egyetlen férfi akadt útjába, kire vak bizalommal tudta volna rábizni sorsát, életét, kiről feltételezte, hogy nem a vagyonáért sóvárog utána, mert hiszen sokkal gazdagabb nála, s éppen ez az egy nem akart róla tudomást venni. Eszébe jutott, hogy mikor egy bálban egész éjszaka együtt mulattak, Tarján másnap úgy nyilatkozott felőle, hogy jelentéktelen, közönséges leánynak tartja. Ez emlékre még most is arcába szökött a vér s elhatározta, hogy közönyösen, gőgösen fog viselkedni Tarjánnal szemben. De azután megijedt, félt, hogy ezzel még jobban elriasztja s érezte, hogy vele szemben csak gyöngéd, odaadó, alázatos tud lenni.

— Milyen szerencsétlen vagyok, Istenem, milyen szerencsétlen, — mondotta magában, s alig tudta a szivét fojtogató zokogást visszatartani!

Azután a tükörbe nézett s újból reményt kapott.

— Máriássyt visszautasitom, — gondolta, — végre is nem lehetetlen, hogy Tarján mégis csak szépnek talál.

E gondolatra újból erőt kapott s egy kis önbizalommal tüzte föl cseresznyevirágos kalapját. Künn tolongott a sokaság a verőfényes utcákon s mikor lassú, ringó járásával elhaladt közöttük, érezte, hogy ezer hizelgő, sóvárgó pillantás csókolja végig. De most nem töltötte el ez érzés sem örömmel, sem büszkeséggel, folytonosan csak Tarjánra gondolt, végtelen ellágyulást és gyöngeséget érzett és egész úton kimondhatatlanul sajnálta magát.

A perzsa sah és kisérete Teheránban.

ORSZÁG-VILÁG

SZERKESZTIK: DR VÁRADY ANTAL ÉS DR FALK ZSIGMOND

Szöllösy Aladár

1980 SZEP 11

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szöllősy Enikő

SZABAD FÖLD

Vasárnap avatták fel Bartók Béla bronz mellszobrát a hidasi művelődési ház parkjában. A községben évek óta szeretettel ápolják a nagy magyar zeneszerző emlékét: az ő nevét viseli a művelődési ház, az úttörőcsapat. Most pedig a Művelődésügyi Minisztérium ajándékaként megkapták Bartók szobrát — Szöllősy Enikő alkotását.

ahova akarsz, csak a szőlőbe
rendre,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPKIADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

1971 JUL 19

Szöllősy Enikő

7

1021

Szöllősi Enikő

„VALÓSÁGGAL MEGNYITTATOTT“

...utazom. Pestről Vácra. A kül-
...ról. Lassan jön moz-
...ényes vonat.
...vago-

utazhattak a múlt század köze
pén. Pest és Vác között mos
csak új típusú, másodosztályu
kocsik járnak. A teljes árú me-
netjegy tizenöt forint hatvan fil-

Egy mérföldet haladt – sötétség folyta körül, s a fény kihamvadt. Két mérföldet haladt – előtte s mögötte siket éj, hideg csönd. Három mérföldet haladt – mintha megfagyott volna minden élő. Négy, öt mérföldet haladt – s imé, se vége, se hossza az útnak. Hat, hét mérföldet haladt – már nem mérhette árvasága súlyát. Nyolc mérföldet haladt – a csöndbe, sötétségbe nagyot kiáltott. Kilenc mérföldet haladt – ekkor napnyugatról északra fordult. tíz mérföldet haladt – a hegység túlsó széle már nem volt messze. Tizenegy mérföldet haladt – a fény újra a szemébe tűzött. Tizenkét mérföldet haladt – lángjaival várta az égbolt.

(GILGAMES. Kilencedik tábla
fordította: Rákos Sándor)

Kréta daidalosi mítosza a világ titokzatosságát talányos sémává egyszerűsíti. Ennek a szimbólumnak hatalmas ihlető ereje volt. Arra indította az embereket, hogy ősi emberi tettek egész sorában ismételjék ezt a sémát... amelyben a titkot szemünk láttára képzelt alakok élik át újra meg újra... Ariadné alakja nem más, mint a fájdalomból az örömbe vezető átmenet mitologizált képe. Sorsában határhelyzeteket szimbolizál.

(Hocke)

A labirintusok formái végtelen mennyiségben, korlátlanul elképzelhetők; s hogy egy adott korban, meghatározott társadalmi összefüggésben éppen

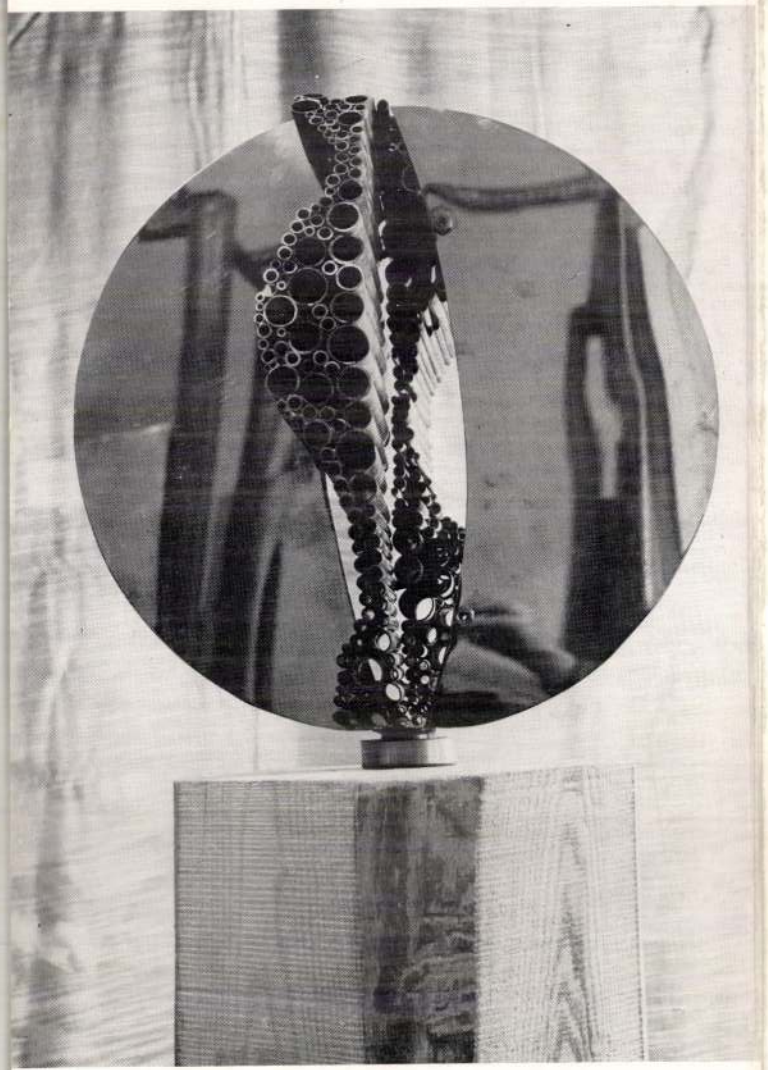

hogyan jelentkeznek, az mindenkor egy adott stílus jegyét jelzi, az életfelfogást, a kor létformáját is egyben.

(Santarcangeli)

SZÖLLŐSSY ENIKŐ 1939-ben született Budapesten. Tanulmányait az Iparművészeti- és a Képzőművészeti Főiskolán végezte. 1965 óta rendszeresen részt vesz a hazai országos tárlatokon; több alkalommal díjat nyert. Egyéni kiállítása 1969-ben a Mednyánszky-teremben, 1972-ben a Fészek Klubban és a TV Galériában volt. Több külföldön rendezett magyar kiállításon szerepeltek művei (Varsó, Moszkva, Würtzburg, Helsinki). Köztéri szobrai: Bartók portré Hidason, Móra Ferenc relief Kiskunfélegyházán, Tanácsköztársasági emlékmű Balassagyarmaton, mászóplasztika Felsőpetényben, gyerekfigura Szolnokon.

LABIRINTUS, 1974
I – IX.
sárgarézlemez, vörösrézlemez, fa, krómozott lemez,
210 x 300 x 300 cm

A kiállítást Baranyi Judit rendezte
A fotókat Ács József készítette

740843 Nyomdaipari Szakmunkásképző Intézet

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK ÉS
A MAGYAR HELIKON
MEGHÍVJA ÖNT

SZÖLLŐSSY ENIKŐ

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

„LABIRINTUS"

MEGNYITÓ 1974. AUGUSZTUS 8-ÁN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND
NAGY ILDIKÓ
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

HELIKON GALÉRIA
BUDAPEST V., EÖTVÖS LORÁND UTCA 8.
A KIÁLLÍTÁS NYITVA:
1974. AUGUSZTUS 8 — SZEPTEMBER 8
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10—18 ÓRÁIG

Szöllőssy Enikő

SZÁMÍTÓ-KÉPEK

A VLS Kulturális Egyesület támogatói:

Magyar Országgyűlés,
Szentendre Város Önkormányzata,
WESTEL

A Vajda Lajos Stúdió Kulturális Egyesület és A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének Számítógép-grafikus Szakosztálya tisztelettel meghívja Önt "Számító-Képek" című kiállításának megnyitójára a VLS pinceműhelyébe 1998. november 29-én vasárnap, de. 11 órára. (Szentendre, Péter Pál u. 6.)

A kiálljtást megnyitja:

Pilaszanovich Irén
művészettörténész

A kiállító művészek:

Bakos Ildikó
Balás Eszter
Ligeti Erika
Malovecz Ildikó
Szöllőssy Enikő
Csíkvári Péter
Király András
Király Vilmos
Perger László
Szabó Sándor

SZÖLLŐSSY ENIKŐ

Köszönjük az anyagi támogatást:
a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének
a Magyar Alkotóművészeti Közalapítványnak
és az IN TIME kft.-nek
valamint a munkához kölcsönzött gépeket
Káli Lászlónak (Makrotrend), Rab Andrásnak (Megatrend), a
7D Vision kft.-nek és a ReMac Computernek

SZÖLLÖSSY Enikő

L. Kovásznai Viktória: Fejezetek a magyar érmművészet történetéből. Bp., 1999 Argumentum, M. Numizmatikai Társulat

. 139–140, 144, *146*
17, *28–30*, 92
71, 74, 76, *80–82*, 96
15

, 145, *160*
21–22, *31–33*, 93, 98

), 61–62, 73–74
. *160*

8
57
–145, *160*
141, 145, *159*
3, 136–137, 140–142,

138, 144, *158*
5, 76

7, 140–141, 144, *155*
25, *35*
142–144, *157*

Madarassy Walter 94, 97, 107–110, 112, *120–122*
Mayer Elek 15, 17, 21, *32*, *35*
Merényi Gina 98
Mester Jenő 98
Moiret Ödön 62, 65–67, 75, *78*
Murányi Gyula 42, 47, 50, 61, 63–64, *82–83*

Nagy István János 135, 138

Palotás József 135, 138, 144, *158*
Pátzay Pál 98
Patzó Pál 46, 50
Petrovics Demeter 13

Radnitzky Károly 9–10, 14–15, 17, 19–22, *31*
Reisner József 19, 21–22, 26, *37*
Reményi József 46, 50, 62, 64–65, 67–68, 71–73, 76, *84–85*, 94, 97–99, 107–108, 110
Renner Kálmán 98, 110–112, *123*
Rigele Alajos 98
Róna József 45, 50
Ruff András 48, 51

Scharff Antal 9–10, 15–17, 20, 22–23, *33–34*, 92–93
Schwartz István 15–17, 19, 23, *37–38*, 43
Seidan Wenzel 9–10, 14, 17, *31*
Soltra E. Tamás 144–145, *161*
Solymári Valkó László 98
Stiasny Aladár 96
Stuckhart Ferenc 11, *27*

Szabó Iván 140, 145
Szamosi Soós Vilmos 48, 51, 66
Szárnovszky Ferenc 24–26, *35–36*
Székely Károly 42, 50, 93, *119*
Szentessy Hiesz Géza 98
Szirmai Antal 40–41, 43, 45, 49, *55–57*, 93
Szlávics László, ifj. 98, 144–145
Sződy Szilárd 62, 75, 98
Szöllössy Enikő 132, 137, 140, 143, *152*

Telcs Ede 39, 46–47, 51, 60, 63–65, 69, 73, *79–80*, 97–101
Tornay Endre András 142, 145, *161*
Tóth Gyula 65–66, 68–69, 76, *91*
Tóth Sándor 98

Várnagy Ildikó 144–145
Vastagh György, ifj. 42, 50
Vígh Tamás 133, 136–137, 139–140, 142, 144–145, *151*
Vincze Pál 94, 98

Wirth János, ifj. 12
Wurschbauer Károly 11, 16, *27–28*
Zutt Richard 69, 76, *90*

Szöllőssy Enikő

(36. old.)

rokrámúcán

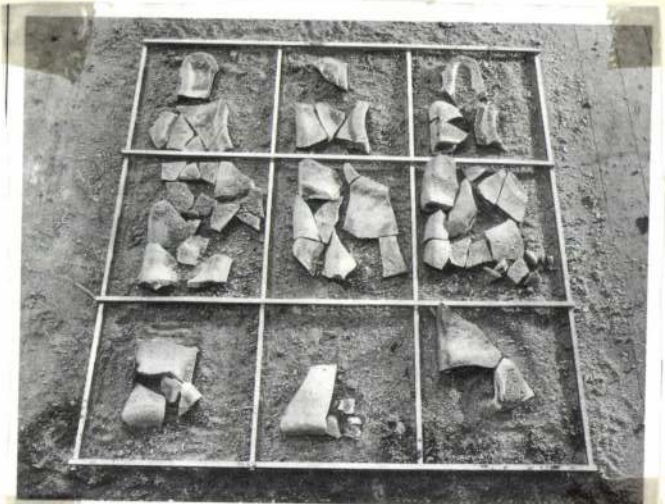

Szöllőssy Enikő: Vonulók (Rekonstrukció), samottos agyag, alumínium, homok, 100 × 100 cm, 1984 (fotók Ács József)

1975-fölöt alkalomnak vett vért a Dunaújvárosi Acélrokránati Szimpóziumon.

Gyárfás Péter cikke

Művészet 88/6

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1967 SZEP

Szocialista Művészetért

Szalai Erika

meg 3:1 arányban.

— PÁLYADÍJJAL tüntették ki az I. Debreceni Nyári Tárlat alkalmából a legjobb alkotásokkal szereplő művészeket. A Szakszervezetek Hajdú-Bihar megyei Tanácsa 10.000 forintos díját megosztva **Józsa János** (Debrecen) és **Szőllősi Enikő** (Budapest) kapták. Díjat nyertek **Baranyó Sándor** (Szolnok), **Németh Mihály** (Budapest), **Ezüst György** (Békéscsaba) és **Szabados János** (Kaposvár).

— **NÉGYNAPOS** bentlakásos

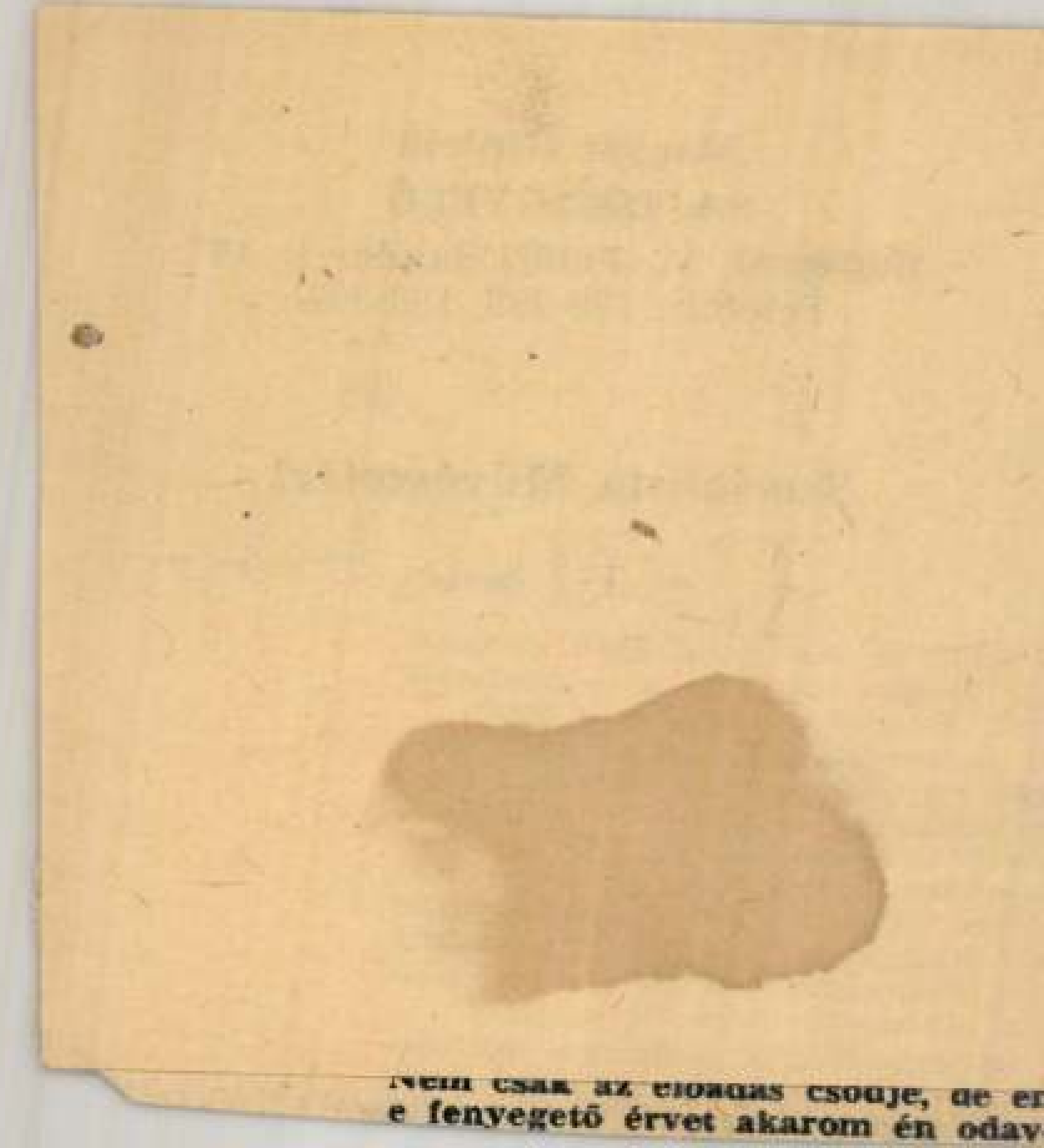

Nem csak az előadás csodje, de en
e fenyegető érvet akarom én odav

A díj adományozására bárki, aki hazánk természettudományi közgyűjteményeiben alkalmazott, jelölést nyújthat be. A jelölés adott személyre többször is megismételhető.

A jelölés beadási határideje: 2006. augusztus 18.

A jelölés leadásának címe: Magyar Természettudományi Múzeum 1088 Budapest, Baross u.13.

A díj átadásának időpontja: 2006.szeptember 6. A Természettudományos Muzeológusok XXIV. Találkozóján, Szolnokon.

Matskási István

PÁLYÁZAT
Kulturális utak Bartók jegyében

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma ötödik alkalommal hirdette meg a közös európai és/vagy magyar örökséghez kapcsolódó kulturális utak támogatására kiírt pályázatát. Idén a Bartók jubileumi évre való tekintettel elsősorban *Bartók Béla* életéhez, munkásságához kötődő, népzenei hagyományaikat ma is őrző, azokat ápoló helyszíneket bekapcsoló útvonalak kialakítására várja a tárca a projektötleteket.

A támogatás célja már létező regionális, országos illetve európai kulturális útvonalakhoz (például az Európa Tanács által kezdeményezett európai vallási, művelődéstörténeti-, művészeti-, történelmi-, gazdasági- és kereskedelmi utakhoz) kapcsolódó kulturális turisztikai programcsomagok kialakítása, valamint új kulturális utak létrehozása. További cél az útvonalak létrehozásához és működtetéséhez szükséges állandó együttműködési hálózat kialakítása, amelyet egy felelős személy/szervezet koordinál, felelősséget érezve a kulturális örökség védelme és mindenki számára hozzáférhetővé tétele iránt. A pályázat – a kiemelt témára való tekintettel – lehetőséget biztosít határon átívelő útvonalak kialakítására is.

A pályázat keretösszege: 20 millió Ft

(A támogatás mértéke a projekt elszámolható összköltségének legfeljebb 75 százaléka, maximum 2 millió forint lehet.)

A pályázat beadási határideje: 2006. június 30.

Akik pályázhatnak:

– az Európai Gazdasági Térségben székhellyel rendelkező jogi személyek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok,

– egyéni vállalkozók

– non-profit szervezetek (alapítványok, egyéb társadalmi szervezetek stb.),

– önkormányzatok és társulásaik,

– egyházak és egyházi jogi személyek

Cím: 1077 Budapest, Wesselényi u. 20-22.

Tel.: 484-7139, fax: 484-7140

Bartók emlékérem

A Magyar Nemzeti Bank 2006. március 24-én, 5 000 Ft névértékű ezüst emlékérmét bocsátott ki „Bartók Béla születésének 125. évfordulója" elnevezéssel. Az emlékpénz az „EUROPA" nemzetközi emlékérme-program részeként jelenik meg, amelyhez Magyarország az új tagállamok közül elsőként csatlakozik.

A 925 ezrelék finomságú ezüst emlékpénz *Kiss György* szobrászművész tervei alapján készült. Súlya 31,46 gramm, átmérője 38,61 mm. Az érme különlegességét fokozza a finomrecés szélezés, melyen négyszer ismétlődik a Bartók Béla felirat.

Előlapján a kötelező érmeképi elemek („MAGYAR KÖZTÁRSASÁG", „5000" értékjelzés, a „FORINT" felirat, a „2006" verési évszám és a „BP." verdejel) mellett vezérmotívumként erdélyi fafaragvány szerepel, mely Bartók népzenei gyűjtőmunkájára utal, valamint Kiss György tervezőművész mesterjegye.

A hátlapot Bartók Béla mellképe díszíti illetve itt olvasható híres zeneszerzőnk kézjegye és az „ 1881–1945" felirat. A hátlapon látható az „EUROPA" emlékérme-sorozat közös emblémája, az ún. „Euro-Star" jel is. A 2004-ben indult nemzetközi sorozat jellegzetessége, hogy a programban részt vevő emlékérmék közös téma, idén az „Európai személyiségek", köré szerveződnek. 2006-ban nyílik először lehetőség az új tagállamok számára, hogy csatlakozzanak a programhoz.

Bartók Béla méltán szerepel a kiemelkedő európai személyiségek között, hiszen munkássága alapján a nemzetközi esztétika Bartókot a XX. század klasszikusának tartja. Életműve hagyománynak és újításnak szintézise, népzenei gyűjtőmunkája mellett olyan híres zeneműveket is komponált mint: *A kékszakállú herceg vára* című opera, a *Fából faragott királyfi* című táncjáték és a *Csodálatos mandarin* című pantomim.

Az emlékérméből 25 000 példány készül tükörfényes (proof) kivitelben. Az emlékpénz megvásárolható a kibocsátás helyszínén (Bartók Béla Emlékház; Budapest II., Csalán u. 29.) valamint a Magyar Pénzverő Rt. székhelyén (Budapest, Könyves Kálmán krt. 38.) és az MNB Látogatóközpontjában üzemelő érmeboltjában (Budapest, Szabadság tér 8-9.).

Szöllössy Enikő

Munkácsi vár ezüst emlékérme

A Magyar Nemzeti Bank 2006. április 20-án új, 5000 forintos ezüst emlékérmét bocsát ki Munkácsi vár elnevezéssel. Így a 2004-ben indított Magyar várak sorozat 3 tagúvá válik, a visegrádi és a diósgyőri várak után az MNB Kárpátalja (Ukrajna) egyik legismertebb magyar történelmi emlékének állít emléket.

A vár keletkezéséről nincsenek pontos adataink, de valószínűleg már a honfoglaláskor cölöpökből emelt erődítmény állt ezen a helyen. Anonymus szerint a Vereckei-hágón átkelő honfoglaló magyarok itt tartották első pihenőjüket. A XIII. század folyamán Magyarország egyik legnagyobb és legjobban védett várává vált, majd a XVII–XVIII. században a Habsburg-ellenes mozgalom egyik bástyája volt. Fontos szerepet játszott *II. Rákóczi Ferenc* szabadságharcában, a fejedelem 1706-ban pénzverdét is felállított Munkácson. A Rákóczi-szabadságharc leverését követően fokozatosan elvesztette stratégiai jelentőségét, állapota egyre romlott. A vár helyreállítása a XX. század végétől folyamatosan tart, termeiben ma történeti kiállítás látogatható.

Az emlékérme a XVII–XVIII. századot idézi, a vár legdicsőségesebb korszakát. Ezért előlapján *Zrínyi Ilona* (1645–1703) korabeli arcképe látható díszített, ovális keretben, hátlapján pedig a munkácsi vár látképe szerepel. Természetesen a kötelező éremképi elemek a „MAGYAR KÖZTÁRSASÁG" felirat, az „5000" értékjelzés, a „FORINT" felirat és a „2006" verési évszám illetve a „BP." verdejel is megtalálhatóak az emlékpénzen, melyet *Szöllőssy Enikő* tervezett. Az érme magyar és nemzetközi viszonylatban is különlegességnek számít, hiszen nagyon ritka a nőábrázolás az emlékpénzeken.

Az emlékpénz 925 ezrelék finomságú ezüstből készült, súlya 31,46 gramm, átmérője 38,61 mm, széle recézett. Az érméből összesen 8000 darab készül, ebből 4000 tükörfényes (proof) kivitelben. Az ezüst emlékpénz megvásárolható a Magyar Pénzverő Rt. székhelyén (Budapest VIII., Könyves Kálmán krt. 38.), valamint az MNB Látogatóközpontjában üzemelő érmeboltjában (Budapest V., Szabadság tér 8-9.).

MAGYAR NEMZETI BANK, Kommunikáció

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

TÁRSADALMI SZEMLE

1974 JUL 4

Szőllősy Enikő / 1021

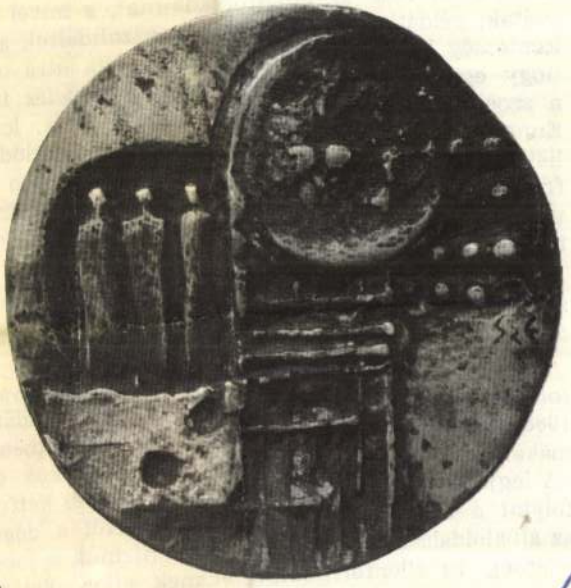

Szőllősy Enikő: Tudomány

Az elmúlt 17 év szocialista rendszerünk felfe
szocialista országok és mindenkelőtt a Szovjetur
vel visszavertük az ellenforradalmat, s mivel a
voltak, példátlan gyorsasággal konszolidáltuk a
kéntesség lenini elve alapján szocialista útra ve
hogy egyidejűleg a mezőgazdasági termelés is emelkedett. Uralkodóvá vált a szocialista tulajdonforma a falvakban is; leraktuk a szocializmus alapjait. Ennek eredményeképpen gyors ütemben fejlődött és korszerűsödött a szocialista ipar és a mezőgazdaság, szélesebb körben nyert teret a szocialista tudat, fokozatosan és egyenletesen javult a nép életszínvonala, gyökeres és alapvető változások mentek végbe az élet minden területén, s ma már a szocializmus teljes felépítésének feladatán dolgozunk.

A kötetben levő beszédeket, cikkeket olvasva az első és alapvető tanulság, amely az emberben összegeződik, pártunk *lenini módon* levonta az ellenforradalom társadalompolitikai, elméleti tanulságait.

„A párt nem talált ki elvileg semmi újat, egyszerűen visszatért a leninizmus forrásaihoz és azokból merített — mondta Kádár elvtárs a Központi Bizottság 1968. novemberi ünnepi ülésén. — A pártéletben helyreállítottuk a lenini normákat, a kollektív vezetést, a demokratikus centralizmust." Majd később: „A legjobb politika az elvi politika. A párt kétfrontos harcot hirdetett meg és folytat a mai napig. Egyidejűleg harcolt a dogmatizmus, a szektariánizmus, az álbaloldaliság, valamint a revizionizmus, a jobboldaliság, a reakciós osztályellenség, az ellenforradalmi elemek ellen. Ezt a harcot sohasem fogtuk fel

Szőllősy Enikő, szobrász

SZŐLLŐSY ENIKŐ SZOBRÁSZMŰVÉSZ munkáiból rendezett kiállítás nyílt meg hétfőn Dorogon. A művész tiz nagyméretű figurális alkotással mutatkozott be.

— : Ith —

8.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1975. szept. 23.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Magyar Hírlap

Szöllősy Enikő

1972 AUG 25

MAGYAR HÍRLAP

TÉVÉNAPLÓ

TEGNAP, CSÜTÖRTÖKÖN, a műsorzáró produkciót tesszük az első helyre. Ez nem valami „formabontó" eredetieskedés, hanem úgy látjuk, hogy szükség van kritikai megjegyzéseink felvonultatása előtt erre az értékelő gesztusra. A *Rólad van szó*, amely most többes szám első személyben jelentkezett, a tizenévesek erkölcsi és lélektani problémáit célozta meg „őszinte beszélgetéseink" eddigi sorozatában.

Ha van valami, amiről szólni kell, akkor ez az. Maga a műsor győzött meg erről, de nem az eredményeivel, hanem a negatívumaival. *Dr. Halák László* műsorvezető és *dr. Halász László* pszichológus jól összeválogatott gárdával jelent meg a képernyőn, kitűnően megformált kérdéseikkel felgyújtották a spontán vitakedvet, ez igen jelentős eredmény. De *nem tudták minaig kézben tartani az egymással csatázó megjegyzések áradását*, legjobb summázó szándékaik terelő problémafelvetéseik ellenére sem. A maguk meglehetősen sokszínű álláspontját védték a fiatalok, s most, mivel „rólunk" volt szó, csatlakoztak ehhez a meglehetősen disszonáns kórushoz a felnőttek is.

El kell-e fogadni a gyermeknek azt az elképzelést, amelyet a szülei alkottak jövőjéről? Miért kötnek az életben a felnőttek „kompromisszumot"? Van-e egyáltalán egészséges kompromisszum? Nem könnyű kérdések ezek, s főleg nem olyanok, amelyeknek a megoldását számon lehetne kérni egy ifjúsági vitaműsortól.

A szakértők nyilván felismerték azt a tényt, hogy az efféle csatározások *nem zárhatók le*, tehát tudatosan nem is akarják elvágni a viták további útját. *Fő céljuk az, hogy „önvizsgálatra" ösztönözzenek*. Ez az elv, ha indokolható is, *visszavonulást* jelent. *Túlzott pedagógiai optimizmus* azt várni, hogy az érdekelt korosztályok döntésre tudnak jutni min-

den segítség nélkül. Félreértés ne essék: *nem kijelentéseket, normatívákat várunk* egy ilyen műsortól, hanem tudatot formáló *pozitív példaképeket.*

Ha a felidézett, megvalósított spontaneitást, őszinte harci kedvet öszekapcsolnák a korszerű személyiség- és *életformamodellek* népszerűsítésével, máris nem lebegne csupán az „elmélet" síkján ez a sorozatos szócsata.

A *Hangvillában, Csukás István* és *Rajnai András* produkciójában valóban *Az egész világ muzsikált.* Az elektronikus dramaturgia *kísérleti állapotban van,* az eredményről véleményt mondani túlságosan korai lenne. Felfigyeltünk azonban egy olyan mozgásra, amely a muzsikát a vizualitás naturális elemeivel kívánja gazdagítani. Kínosan ügyelni kellene arra, hogy ezek a próbálkozások ne váljanak a zene *„programszerű" láttatásává.*

MA, PÉNTEKEN, egy tévéfilm és egy színdarab érdemel figyelmet: *Emanuel Robles Erődje* a spanyol polgárháború erkölcsi válaszútjait idézi fel kegyetlen erővel, a fiatal *Csehov* pedig komédiával jelentkezik *(A manó)* — azonos időben. (Kár az elnézésért, mert nem lehet egyéb oka ennek a *szerkesztési tapintatlanságnak.)* A *Tévé Galériája* késő este *Szöllősy Enikő* szobrait mutatja be.

Bélley Pál

Budapest

Szőllőssy Enikő

látszik a tudatos fejlődés a kezdeti durva megmunkálástól a végső precizitásig, de a néző feladata marad, hogy a műbe bemenve a sorrendet magának megállapítsa – s ezzel akaratlanul is részesévé váljék az alkotás folyamatának.

A kiindulási pont biztos – s az is, hogy mi a végcél, de az utat, amin az alkotó odáig eljutott, a néző is kényszerűl végigbolyongani az útvesztőn át, mindazon át, ami nem feltétlenül vezet a célhoz, ami biztosan előrevisz, újat ad, de nem okvetlenül következik az előzőből és nem feltétlenül indokolja a következőt. Minden lépés ad valami újat, felvet valami új problémát, és soha sem egyértelmű, hogy a célhoz ez vezet-e?

(Ez a labirintus azért valamiben mégis könnyít a nézőnek – zsákutca nincs benne, nincs olyan pont, amelynek hátat kell fordítanunk, nincs olyan, amelyet egyértelműen el kellene vetnünk.)

Mi is voltaképpen a labirintus? „Bonyolult útvonal, melyben olykor könnyű elveszíteni vezető nélkül az utat" (Paolo Santarcangeli: A labirintusok könyve, 37. o.).

De mit jelent, miként lesz szobrászati kompozíció témájává? Ismét Santarcangeli szerint: „Behatolni a labirintusba annyi, mint szándékosan magányba helyezkedni; annyi, mint elfogadni a sors tekervényeit és ismeretlen szigorát, s úgy megkísérelni a megoldást, hogy visszautasítunk minden segítséget, hacsak nem saját értelmünktől ered: valóban, ha abban a szerencsés helyzetben találjuk is magunkat, hogy kezünkben vezérfonalat tartunk, végső soron azt is csak önmagunknak köszönhetjük. A mesebeli Ariadné, aki kellőképpen megsajnál, vagy megszeret minket, eljön, hogy megjutalmazza bátorságunkat.

Ez a magány azonban ‚Einsamkeit' lesz és nem ‚Alleinsein', Hölderlin megkülönböztetése szerint – egyedül leszünk, de nem elhagyottak. Keresett, akart, magunk választotta út lesz ez ahhoz, hogy megmagyarázzuk önmagunknak önmagunk misztériumát, az ‚akadályozott zarándokút' folyamán, melyet éber állapotban, sőt a legmegfeszítettebb figyelem állapotában teszünk meg, hogy elérkezzünk a megmenekülés helyzetéhez. Aggódunk, beleszédülünk, hogy nincs senki sem előttünk, sem utánunk, sem mellettünk, csak a bizonytalan és bonyodalmas út, amely habozó lépteink elé tárul, és körös-körül a barlang falai – s mindez átalakul mintegy teljesebb öntudatra ébredéssé, abban a bizonyosságban, hogy állhatatossággal, bizalommal, a szívünkben lakozó fénylő koronájú Ariadnétól kapott fonallal sikerül majd megérkeznünk a misztérium terméig. Vajon kincset találunk-e ott? Ha igen, elvesszük. Szörnyetegre bukkanunk-e? Ha igen, megöljük." ... „A tudás emberi meghódítása – a Középpont, az ‚elrejtett hely' elérése – az egyetlen lehetséges és érzékelhető cél: ez a kilépés a sötétségből, a világosság meghódítása, a pokol vizein való átkelés után."

Az emberi tudás Szőllőssy Enikőnél a térbeli formálás, az, amit a művész a labirintuson át keres, az, hogy az anyagok és a síkok hogyan válnak tömeggé, hogyan alakul belőlük plasztika. Ez a labirintus nyolc állomása: az alkotó a durva oxidálódott vastól és a megégett fától, a finoman megmunkált fán, a

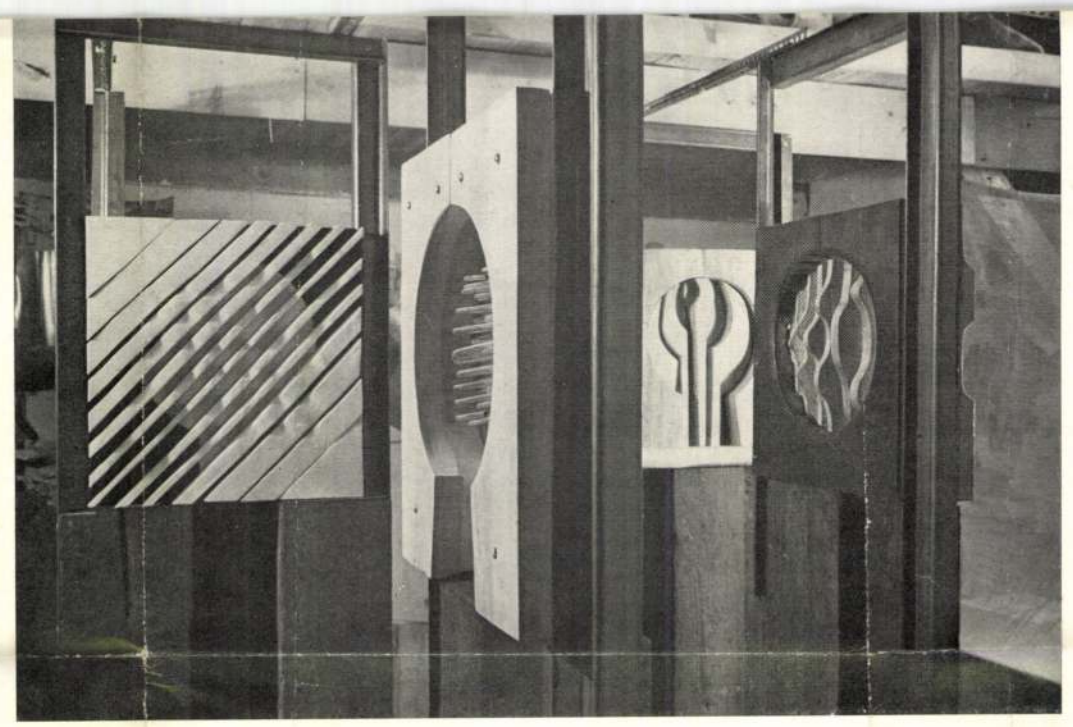

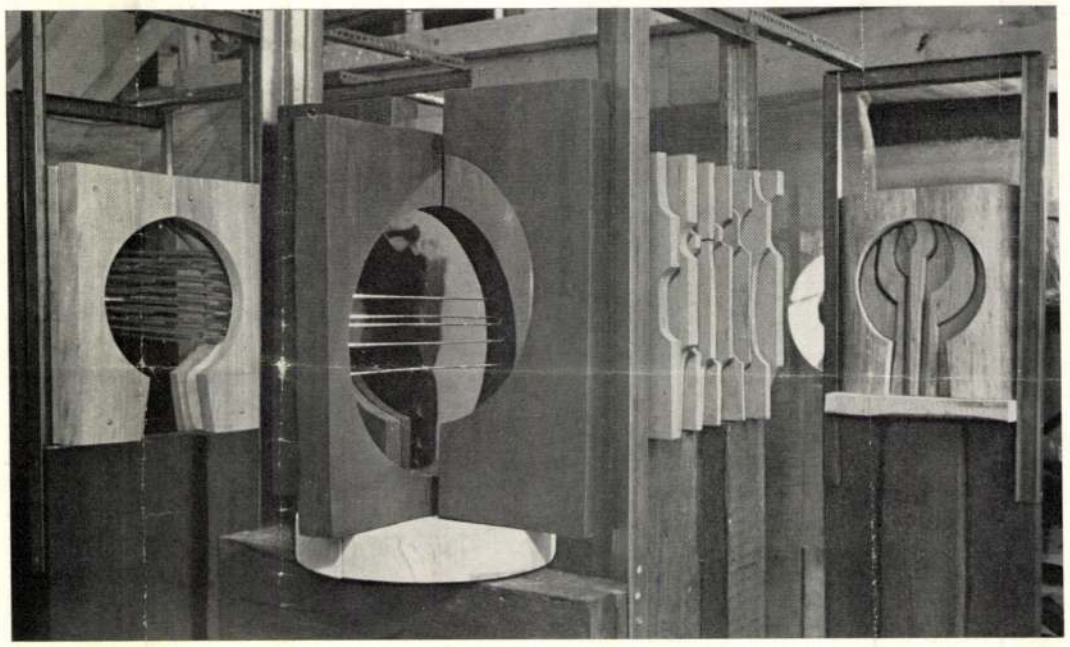

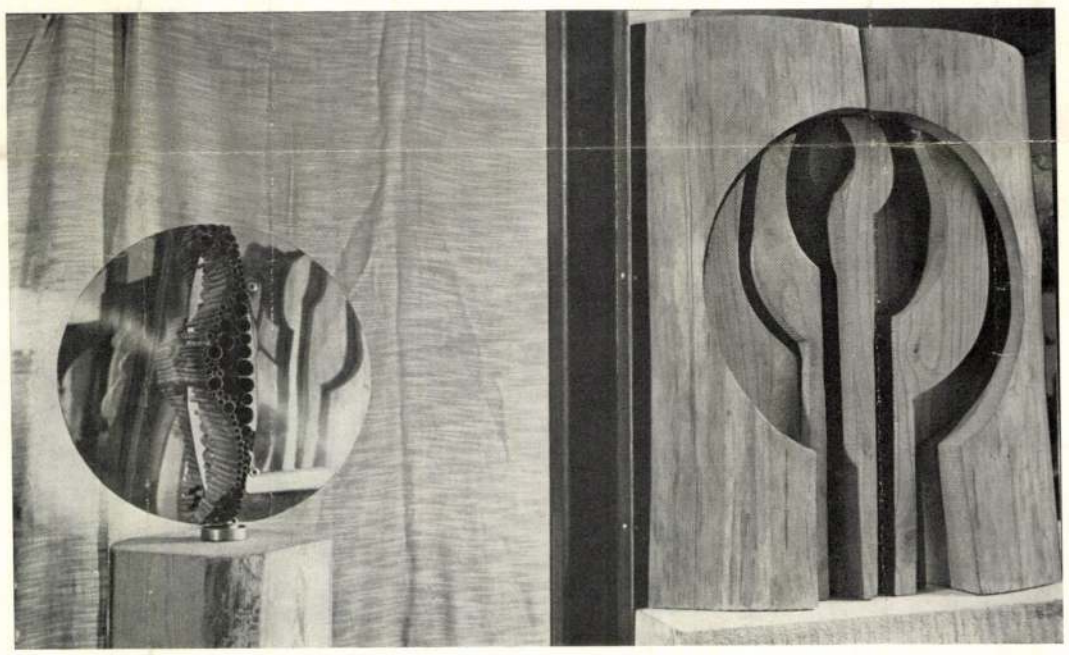

Képek Szőllőssy Enikő kiállításáról (Fotó: Ács)

Labirintus

polírozott fémeken, a lágy organikus formán és a mereven meghasított keresztül, nem töretlenül előre haladva, hanem helyenként oldalra lépve, új motívumokat is kipróbálva, elvetve és továbbvive jut előre, és ér el a „középpontig", az oxidált rézcső és polírozott bronzlap forgó egységéig, amelyben mozgás közben az egész út, az összes állomás folyamatosan tükröződik.

E most kiállított nagyméretű, bejárható labirintus a megépített, a tudatosan megszerkesztett út, amely reprodukálja és ezáltal a néző számára is megismerhetővé, újraélhetővé teszi a keresés és felismerés folyamatát, a

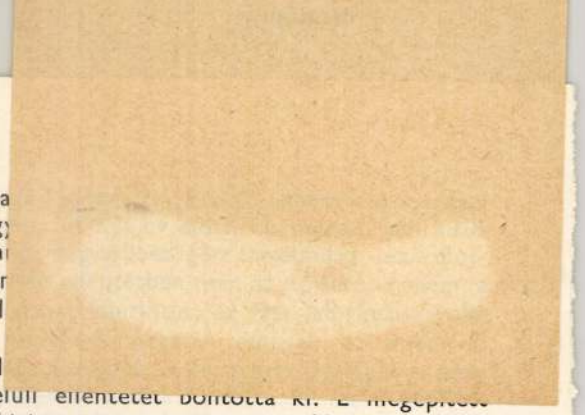

labirintus most nem annyira a lét, mint inkább a művészi alakítás problémáját tárja elénk, olyan tisztán, érthetően, hogy minden őszinte figyelmet megérdemel, s azt is, amit alkotója elvár, hogy kutató útján a labirintusban gondolatilag is próbáljuk meg követni.

Fábián László

Egy ősi műfaj megújulása

Kopcsányi Ottó: Asztali készlet rozsdamentes lemezből
Kopcsányi Ottó: Szinkronóra, Miskolc, Városi Tanács
Kopcsányi Ottó: Noé, falikép
Kopcsányi Ottó: Borpince térelválasztó, makett (Fotók: Hapák)

Kopcsányi Ottó 1958-ban végezte el az Iparművészeti Főiskolát. Finommechanikai műszerészként került oda, tehát ismerte az anyagot, a fémet, bizonyos technológiák sem voltak idegenek számára. Ennek jelentőségét nehéz lenne túlhangsúlyoznunk, hiszen úgyszólván ösztöneiben hordozta a kézművességet, az anyag funkcióinak megfelelő formaalakítását. Megismerkedett az eszközök, szerszámok karakterével is, megértette jelentőségüket. A főiskolán – szerencséjére – Borsos Miklós keze alá került, aki a művészi formaalakítás (a formálás) világába vezette be. A funkció szigorúsága, következetessége, igényessége egyfelől – másfelől: a művészi fantázia, az érzelmektől is alapvetően meghatározott formarend, a kifejezés szándéka. Ez volt Kopcsányi Ottó indíttatása.

Miután még főiskolás korában megnyert egy VIT-pályázatot, a Művelődésügyi Minisztérium kétéves ösztöndíjat biztosított számára, majd tanított a főiskola ötvös tanszékén. 1964 óta azonban kizárólag művészi munkásságának él, s azóta számos hazai és külföldi bemutatkozáson szerepeltek munkái. 1970-ben egyéni kiállításán mutatta be addigi eredményeit – a Derkovits teremben, amely kiállítás a TV-Galéria műsorán is szerepelt. Több nagyméretű fali munkára is kapott megbízatást, amelyek egyértelműen bizonyítják, hogy funkcionális gondolkodása alkalmassá teszi ilyen föladatokra, s a modern térformálás, tárgykultúra egyaránt izgatja művészi fantáziáját.

Kopcsányi a főiskolán ötvös lett, mert leginkább a fém lehetőségei foglalkoztatták. ha egészen pontosan akarjuk megnevezni hivatását, akkor inkább *fémművességet* mondanánk, hiszen a legkülönbözőbb fémekkel dolgozott, míg az ötvösség – hagyományosan – inkább a nemesfémek művészi megmunkálását jelenti. A megnevezés márcsak azért is lényeges, mert bizonyos értelemben a művészeti ág szellemiségét (s egyáltalán hatósugarát) is megmutatja. Az ötvösség – a hagyományos értelemben – nyilvánvalóan igen szűk réteget érinthet, úgyszólván egyedi darabok megformálását jelenti (gyakran még a Pénzverde alkalmazott ötvöseinél is), hiszen anyaga méregdrága, sőt, egyénileg elérhetetlen. A fémművesség azonban környezetünk összes fémtárgyainak megmunkálását, kialakítását jelentheti, továbbá sorozatgyártást, optimális esetben (lásd Skandinávia, más fejlett ipari háttérrel rendelkező országok) gyári szériákat – *tömegfogyasztást*. Kopcsányi Ottó művészi ambíciója éppen erre a tömegter-

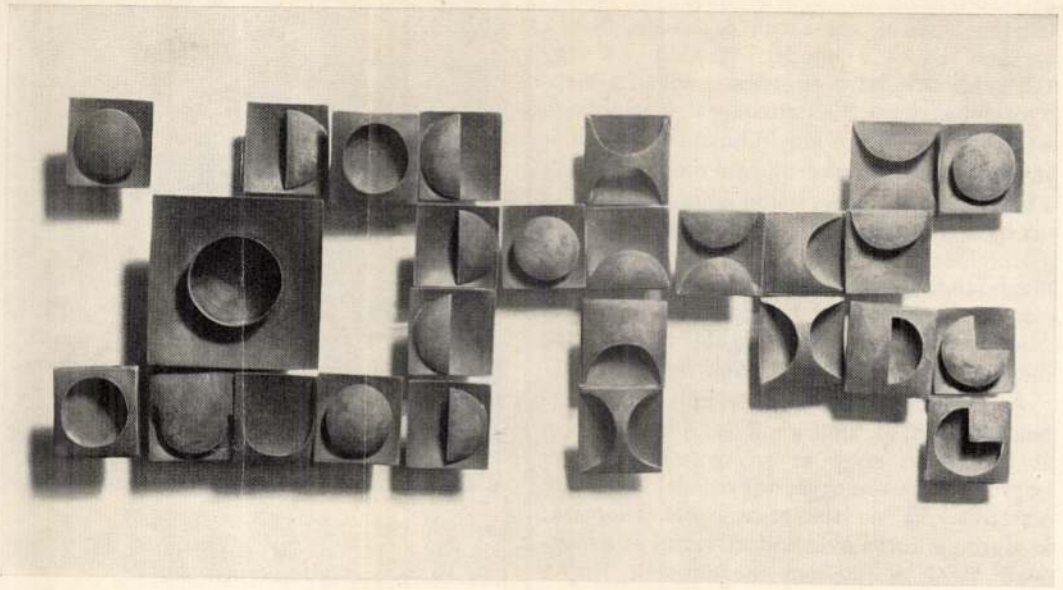

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 DEC 16

Délmagyarország Szeged

Szöllősi Enikő

1021

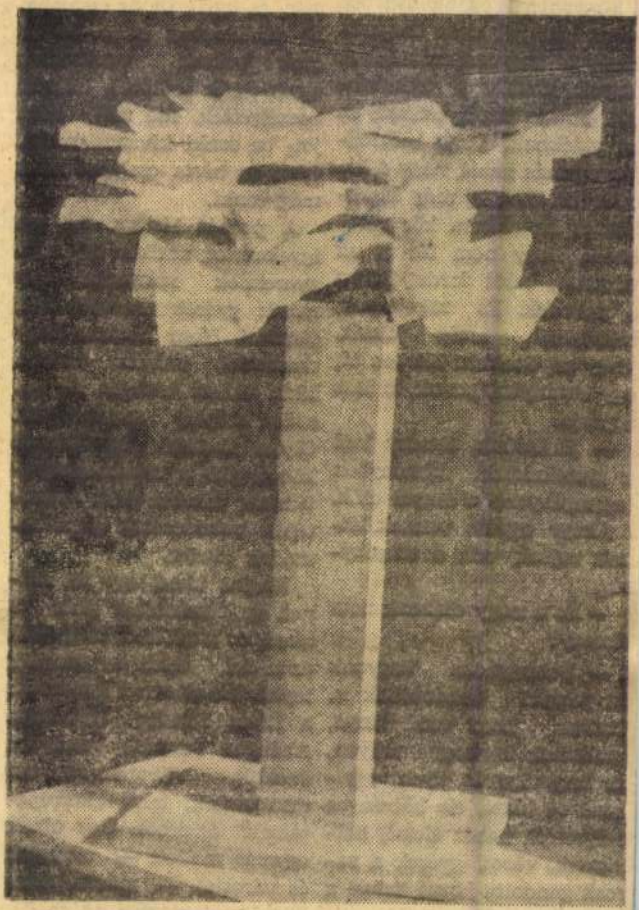

Szöllösi Enikő

SAJTÓFIGYELŐ

tehet van ebben vagy abba
a könyvben? A fiúk focizta
— az első gól után megszü
letett a fegyverbarátság. A
lányok hozták a tollaslab
dát. Finom játék, tetszett a
itt valóknak. Vagy megfog
ják egymás kezét, nagy a ki
csiét, az meg a még kiseb-
bét, és ha akkora kör kere-
kedik, hogy nem fér el az
udvaron, belül fordul körbe
a maradék. És zakatolnak,
zakatolnak, amíg jólesik.
Vagy azt éneklik: Körben áll
egy kislányka, lássuk, ki lesz
a párja.

— Rájöttünk, élmény kell
a gyerekeknek. Élményben
legszegényebb a tanyai diák.

Ahogy együtt vannak, lát-
szik rajtuk, oda a szegény-
ség.

— És a nagy diáknak nem
élmény?

— Dehogynem. Vagyunk
itt például dunántúliak is.
Tudtuk, hogy van tanya,
gondoltuk is, hogy milyen,
de hogy igazán ilyen, egyi-
künk se tudta. Ha hátrányos
helyzetről, nehéz életről hal-
lottunk, városi gyerek a vá-
rosit gondolta hozzá, falusi a
falusit. A legnagyobb él-
mény: segíthetünk.

A próbát láttam. Azt az
igyekezetet, amikor egy apró
gyereknek színpadon egy
másik gyerek szerepét kell
játszani. Nem hiszem, hogy
mostantól színész akarna
lenni valaki közülük. De be-
szélni szépen megtanultak.
Olyan feszült figyelemmel
követi őket a huszonöt egye-
temista, mintha édes cseme-
téjük bukdácsolna a párbe-
szédek között.

Megint akad egy kis szü-
net. A szünethez gitár is
akad, és a gitárról megszólal
az a dal, amit az itteniek
leginkább citeráról ismernek:
a Rózsa Sándor balladája.
Ahányan vannak, annyian
éneklik. Hivatalosan azt
mondanánk, most „korrepe-
tálnak" énekből. Úgy ülnek
egymás mellett — tanyaiak
és városiak —, mintha min-
dig összetartoztak volna.

Horváth Dezső

Egy mérföldet haladt – sötétség folyta körül, s a fény kihamvadt. Két mérföldet haladt – előtte s mögötte siket éj, hideg csönd. Három mérföldet haladt – mintha megfagyott volna minden élő. Négy, öt mérföldet haladt – s imé, se vége, se hossza az útnak. Hat, hét mérföldet haladt – már nem mérhette árvasága súlyát. Nyolc mérföldet haladt – a csöndbe, sötétségbe nagyot kiáltott. Kilenc mérföldet haladt – ekkor napnyugatról északra fordult. tíz mérföldet haladt – a hegység túlsó széle már nem volt messze. Tizenegy mérföldet haladt – a fény újra a szemébe tűzött. Tizenkét mérföldet haladt – lángjaival várta az égbolt.

(GILGAMES. Kilencedik tábla
fordította: Rákos Sándor)

Kréta daidalosi mítosza a világ titokzatosságát talányos sémává egyszerűsíti. Ennek a szimbólumnak hatalmas ihlető ereje volt. Arra indította az embereket, hogy ősi emberi tettek egész sorában ismételjék ezt a sémát... amelyben a titkot szemünk láttára képzelt alakok élik át újra meg újra... Ariadné alakja nem más, mint a fájdalomból az örömbe vezető átmenet mitologizált képe. Sorsában határhelyzeteket szimbolizál.

(Hocke)

A labirintusok formái végtelen mennyiségben, korlátlanul elképzelhetők; s hogy egy adott korban, meghatározott társadalmi összefüggésben éppen

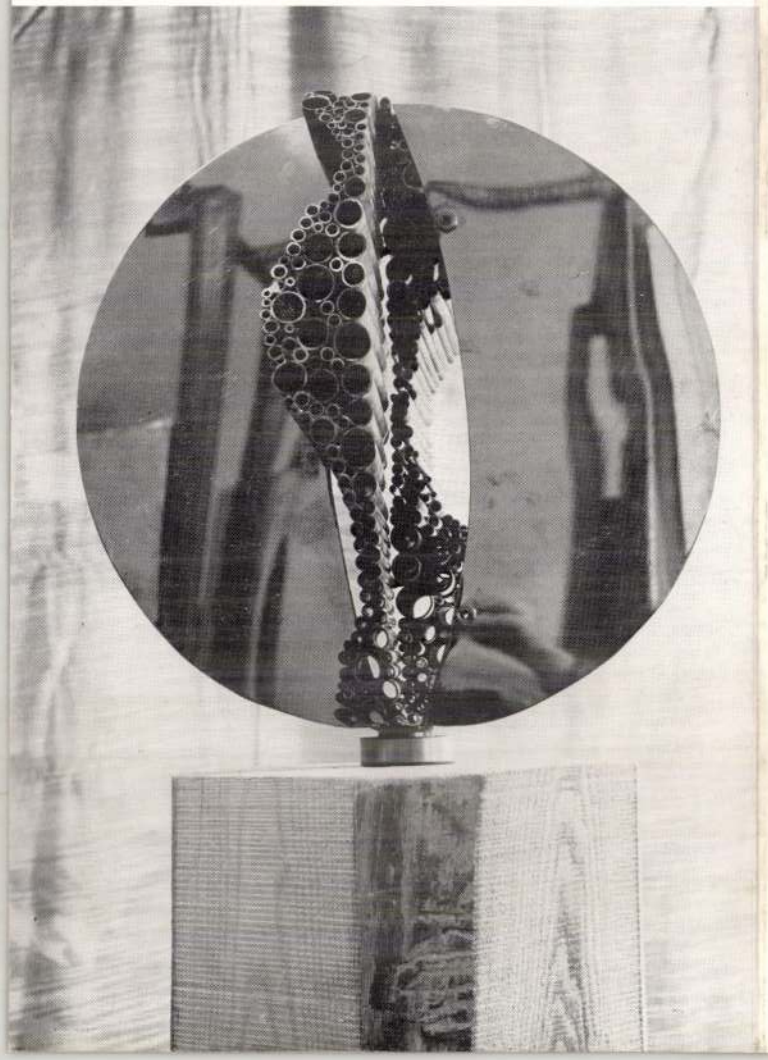

hogyan jelentkeznek, az mindenkor egy adott stílus jegyét jelzi, az életfelfogást, a kor létformáját is egyben.

(Santarcangeli)

SZÖLLŐSSY ENIKŐ 1939-ben született Budapesten. Tanulmányait az Iparművészeti- és a Képzőművészeti Főiskolán végezte. 1965 óta rendszeresen részt vesz a hazai országos tárlatokon; több alkalommal díjat nyert. Egyéni kiállítása 1969-ben a Mednyánszky-teremben, 1972-ben a Fészek Klubban és a TV Galériában volt. Több külföldön rendezett magyar kiállításon szerepeltek művei (Varsó, Moszkva, Würtzburg, Helsinki). Köztéri szobrai: Bartók portré Hidason, Móra Ferenc relief Kiskunfélegyházán, Tanácsköztársasági emlékmű Balassagyarmaton, mászóplasztika Felsőpetényben, gyerekfigura Szolnokon.

LABIRINTUS, 1974
I – IX.
sárgarézlemez, vörösrézlemez, fa, krómozott lemez,
210 x 300 x 300 cm

A kiállítást Baranyi Judit rendezte
A fotókat Ács József készítette

740843 Nyomdaipari Szakmunkásképző Intézet

Szöllőssy Enikő szobrászművész

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK ÉS
A MAGYAR HELIKON
MEGHÍVJA ÖNT

SZÖLLŐSSY ENIKŐ

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

„LABIRINTUS”

MEGNYITÓ 1974. AUGUSZTUS 8-ÁN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND
NAGY ILDIKÓ
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

HELIKON GALÉRIA
BUDAPEST V., EÖTVÖS LORÁND UTCA 8.
A KIÁLLÍTÁS NYITVA:
1974. AUGUSZTUS 8 — SZEPTEMBER 8
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10—18 ÓRÁIG

1974, VIII, 11. 11.58 D. Petőfi

Láttuk, hallottuk

Szöllősi Erikő

1021

- Ugyancsak 8-án nyitot

ti Magyar Helikon Gal

ták meg Szőllősi Enikő tárlatát a budapes-

ériában.

lezettsége alá eső állat kivé
lével —, bármely termék fo
galomba hozható. Országos
hetj állatvásáron: marhalev
váltásának kötelezettsége a
eső és egyéb állatot leh
árulni, továbbá a bognár-,
kocsi- és szíjgyártó ipar te
mékeit és az eddig szokás
áruválasztékot. A búcsúvásá-
ron: kegytárgyakat, búcsúval
kapcsolatos könyvkiadvány,
fénykép, levelezőlap, mézeska-
lács és édesipari termékeket.
Autóvásáron: használt gépjár-
mű hozható forgalomba. A na-
pi élelmiszerpiacon és élelmi-
szer nagypiacon: marhalevél

ni kezdett a fejem. Már egyáltalán nem hatottak meg a legszenzációsabb újdonságok leírásai sem. Mert lassacskán csak az új közlekedési csodákról folyt a szó. Aludni próbáltam. Nem ment. A mérnök megszólított: magát nem érdeklik ezek a kérdések?

Megvontam a vállam. Letöröltem a párát az ablakról.

— A Pásztó—Salgótarján 27 kilométeres útszakaszon több mint egy órája zötyögünk és még mindig csak Zagyvapálfalván vagyunk.

Mindenki elhúzta a száját a fülkében. Hogy lehet ezt a témát így elbagatellizálni!?

Erdős István

lyen termék, amely jogszabályba ütközik.

A vásárokon, piacokon mindenki árusíthat, akinek engedélye van, illetőleg az áru forgalomba hozatalára jogosult, tehát tulajdonos.

A rendelet a helyfoglalás rendjére is kitér. Eszerint a sorrend a következő: 1. állami és szövetkezeti kereskedelem és ipar, 2. magánkereskedő, 3. magánkisiparos, 4. magánszemély. Az érkezés szerinti sorrend: helybeliek, járásbeliek, megyebeliek, szomszédos megyeiek és egyéb megyeiek. Az állandó hellyel és pavilonnal rendelkezők előnyben vannak a többiekkel, amennyiben a vásár, illetőleg piac kezdése előtt egy órával elfoglalták azt.

A rendelet befolyásolhatja az eddig kialakult gyakorlatot, ezért ajánlatos, ha a kiskereskedők, mutatványosok, iparosok az illetékes tanácsoknál, illetőleg KISOSZ- és KIOSZ-szervezeteknél érdeklődnek, s a rendeletet részletesebben megismerik.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

Szőllőssy Enikő szobra

1969 FEB 26

Március 21 megünneplésére

1021

Így készül Balassagyarmat

A Tanácsköztársaság ötvenedik évfordulóját Balassagyarmaton különösen emlékezetessé teszi, hogy annak idején — megyeszékhely lévén — itt székelt a megyei direktórium.

Az évforduló méltó megünneplésére a városi pártbizottság operatív bizottsága már előzetesen kidolgozta az ünnepségsorozat menetrendjét. E szerint a balassagyarmati művelődési házban március 20-án délelőtt ünnepi pártbizottsági és tanácsülés lesz, amelyen a veteránok, a párt- és tömegszervezetek képviselői is részt vesznek. *Lombos Márton*, a városi tanács vb elnökének ünnepi beszéde, s a műsor után a résztvevők felkeresik a Tanácsköztársaság idején vezető szerepet betöltött személyek lakó-, illetve munkahelyeit, s leleplezik a tiszteletükre készített emléktáblákat. Emléktáblát kapnak *Murár Lajos*, *Lékai János* és *Mikó Pál*, valamint a megyei direktórium tagjai és az intervenció ellen hősiesen harcoló vasutasok. Ezt követően a városi tanács épületében fogadást tartanak a városban élő veteránok tiszteletére.

Huszonegyedikén, Balassagyarmaton lezajló ünnepségsorozat fénypontjaként kerül sor a Lenin-lakótelep mellett felállítandó tanácsköztársasági emlékmű leleplezésére. A halálos sebet kapott, de a vörös zászlót estében is magasra emelő forradalmár alakját Szőllősy Enikő budapesti szobrászművész mintázta meg. A szobor, melyet a leleplezés előtt körülbelül tíz nappal állítanak a helyére, az 1,6 méter magas talapzattal együtt négy méter magas lesz. A szoboravatót nagygyűlés és koszorúzás követi.

Az Autóklub helyi szervezete is megemlékezik a nagy évfordulóról. Az ünnep tiszteletére 21-én tanácsköztársasági emléktúrát és versenyt tart. A túra résztvevői is koszorút helyeznek el az emlékművön.

A Tanácsköztársaság ötvenedik évfordulója tiszteletére tartott ünnepségsorozatot este az ifjúság fáklyás felvonulása zárja le.

A HŐS CHILEI NÉPPEL ÉS IFJÚSÁGGAL VÁLLALT SZOLIDARITÁST JELKÉPEZI
AZ AZ EMLÉKKŐ, MELYET A KISPESTI IFJÚKOMMUNISTÁK ÁLLÍTOTTAK
SALVADOR ALLENDÉNEK ÉS HARCOSTÁRSAINAK

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 OKT
Szöllősy Enikő
IFJÚ KOMMUNISTA
Budapest
Szobrászművész

IFJÚKOMMUNISTA

GALÉRIA

1021

Szöllősy Enikő

Ha találkozhatunk maradi szemlélettel, amely a képzőművészetben a női alkotók jelenlétét kérdőjelezi meg, az úgy elsősorban a szobrásznők tevékenységét marasztalja el, vonja kétségbe munkájuk hitelét. A már önmagában is lehetetlen ellenállást kortárs képzőművészetünk ragyogó eredményt elért művésznői rendre megcáfolták, s nem túlzás azt állítanunk, hogy az ellenérvet felsorakoztatók között is jelentős hely illeti meg Szöllősy Enikőt.

A fiatalabb generációhoz tartozó szobrászok között nem sok ilyen egyértelműen alakuló pályát láthatunk mint az övé. A pályát kezdő művésznő a megbízható főiskolai studiumok folytatójaként élénk érdeklődéssel fordult az éremművészet, a plakett sok variációt biztosító világa felé. A Stúdió-tárlatok, az országos kiállítások a felfedezés örömét hozták; Szöllősy Enikő remek érmekkel jelentkezett, s nevét a legjobbakéval együtt tartottuk számon.

Már szinte közismertté vált, s műveit is ebben a körben kerestük, hogy munkásságát az érem- és plakettművészethez kössük. S ekkor következett a továbblépés. Anélkül, hogy a sikereket hozó területnek hátat fordított volna, továbbmunkálkodott a plasztika más területein is. Kisbronzai, a fával való találkozása egyéni hangú, a világ dolgairól, eseményeiről szubjektív, inkább lírai gyöngédségű véleményt mondó művészt mutattak be. Egyre inkább figyelemmel kellett kísérnünk újonnan bontakozó tevékenységét, mert a művek új színfoltot jelentettek kortárs szobrászatunkban.

Az egyszerűsödés, a lényeges formai elemekre való koncentrálás a világ megismerésében, a szobrászat mesterségbeli fogásainak birtoklása, előnyére szolgál a művésznek.

Egyéni bemutatkozásai bizonyítják, hogy a visszatekintő összegezés és az új feladatokat is kijelölő problémafelvetés Szöllősy Enikőnek egyaránt sajátja. A szobrászati igénnyel épített „installációban" sorakoznak az eddigi pálya csúcsait jelentő művek vagy az azokra utaló szimbólumok, de szerepelnek a szélesedő érdeklődésről beszámoló új alkotások is. Ez az érdeklődés ember központú — ebben problémáinak megfogalmazásában motiváló tényezőként jelen van a valós és teremtett környezet is.

Ez az az összetettség, amely e művészpálya különös értéke. Fenntartás nélkül bízhatunk abban, hogy ezen az úton még sok szép siker kíséri majd Szöllősy Enikőt.

BERECZKY LÓRÁND

Tanácsköztársasági emlékmű — Balassagyarmat

Labirintus (részlet)

Dózsa

Szimbólum (plakett)

függöny elé állitott kosztümös figurája, jól jelképei a szinházi élet külsőségét, és mégis ugy, hogy megindultságot kelt, talán éppen a háttér, és a figura asszimetriájával érve el a hatást. Három portré szerepel a kis kamara bemutatón, Jansen Frigyes bronz arcmása, karraktere, szinte egyiptomiasan fogalmazott alkotás, Gyurcsek Ferenc márvány mobbágy feje, és Bárnagy Ildikó terrakotta portréja. Mindegyik kitünő, lényeget feltáró munka. És nem hagyhatom említés nélkül, bár nem tudom bizonyosan, hogy a kiállitás anyagához tartozik-e, Papahrisztosz Andreasz nagyszerü márvány torzóját, ezt a klasszikus nosztalgiáját sugárzóan kifejező szobor müve.

autonóm világ. Tartalmi és formai rendjét is az az ökonomia szabja meg, igy alakul ki valamennyiök egyéni kifejező modora. Általában szeretik a jelképes beszédet, a metafórát, vonzódnak az elvont gondolatisághoz, kedvelik az elvonatkoztató egyszerüsitést, általánositást. És már szinte veszélyesen divatossá lett az intellektuális monológizálás. Kortünet ez, kétszeresen is az, ugyis mint életkori sajátosság, ugy is, mint a kor bonyolult, nehezen áttekinthető szellemi összképének következője. Nagyon tetszik a három éremtáblán bemutatott 18 érem, Szőlősi Enikő, Asszonyi Tamás, és Kampfel József alkotásai. Ezek a fiatal éremművészek müfajukban a kifejezés uj utjait keresik. Amit örökségül kaptak elődeiktől, és mestereiktől, az inkább munkálkodásuk szellemében érződik, nem pedig modorukban, vagy szemléletükben. Forma alakitásuk ugy tünik egyre inkább a festőiség felé hajlik, finoman modellirozott, puhán mozgatott háttér elé helyezik alakjaikat, motivumaikat, nem riadnak vissza az irodalmias, olykor az illusztrativ ábrázolástól sem. A szobrok között Kő Pál már ismerős Táltosa állitott meg ujra, monumentalitása, merész megformálása, balladai ereje, változatlanul hat. Megragadó Ócsay Károly kettős ólomfigurája, a Vizitáció. Az alakok zártsága, a formák puhaságának éreztetése, a lágy agyagban, a kompozició méltóságos egyensulya, igéretes tehetség bizonyitéka. Erdekes gondolatot formált bronzba Blaskó János, Szinház cimü kompozicióján. Erősen mozgatott drapéria,

1021

Szállási Emilő
evenmüvész

1972. IX. 1. 18.47 D. URH.

Láttuk, hallottuk.

- A Galéria 72 budapesti kiállitó termében rendezték meg a fiatal Képzőmüvészek Studiója szobrász szakosztálya tárlatát. Ambrus Tibor beszámolója következik róla.

- A bajcsy Zsillinszky uti volt Dürer terem helyén nyilt Studió Galériában ezuttal a fiatal képzőmüvészek studiójának szobrász szakosztálya rendezett kiállitást, 14 tagjának alkotásaiból. Szobrok, dombormüvek, érmek sorakoznak a kis teremben, s ajó rendezésnek köszönhető, hogy valamennyi mind körüljárható, minden részletében, és minden nézetében látható, megfigyelhető. Ez a kamara kiállitás a fiatal szobrász generáció, a 35 éven aluliak értendők ezen, szemléletét, szakmai felkészültségét maradéktalanul reprezentálja. Abból is, amit itt látunk, nyilvánvalóan kitetszik, hogy a plasztikai müfajok fiatal müvelőinek technikai képzettsége milyen magasofku. Sokan megközelitik már az anyag és forma kezelésének tökélyét. Olyan biztonsággal alkalmazzák eszközeiket, olyan magától érthetővé, természetességgel tezsik a bravurt, hogy a szemlélő szinte döbbenten kérdezi, mi következhet még ezután. Mégis, ennek a bátran kisérletező, nagyot akaró szobrászegyüttesnek a müvészi skálája, a felhasznált anyagok, és a megmunkálás sokfélesége ellenére, nem tulságosan széles. Szinte valamennyi inkább önmagába forduló, befelé mélyülő érzelmeiben gazdag, Képzeletviláguk is zárt, saját benső törvényein igazodó

hamisítatlan, „sárközi" moha dúsan, kipusztíthatatlanul.

A téglajárdák — sokévesek — foghíjaikkal együtt mind hátrább és hátrább vonulnak, cementlapoknak adják át a helyet — buktatóikon mégis jólesőbb a járás, ha kevéssé biztonságos is. Valamiként otthonosabb.

Azt mondhatnám: öregszünk. De így éreztem tíz évvel ezelőtt, húsz évvel ezelőtt: a gyermekkor lenne megszentelt és jogait követelő, mindhalálig? Nem tudom.

És az arcok — a kezdettől ismertek. A felismertek. Az egymásra csodálkozók, a gondosan természetes mosolyba rendeződők.

Valamennyien ismerjük egymás örömeit, gondjait, kudarcait, sikereit, a botlást és jóvátételt, egyszóval és sablonosan: a puszta emberi életet. Ezért az arcokra vésődött apró jelek eredetét is, a gyűrődéseket, az ajkak vonalának görbületeit, a szemhéjak meg-megránduló, védekező rebbenéseit — kegyelettel származtatjuk vissza gondolatban, emlékeinkben egy bizonyos időpontra, kinél-kinél másra, eltéveszthetetlenül — közömbös témáról váltunk még néhány szót — és pontosan értjük egymást. Mosolygunk, amint illik, amint valamikor liliom-balzsamot kentünk a hirtelen mozdulatokból eredő, apró égési sebekre. (Régente a Ligeti patika egyedülálló csodakészítménye volt — helyben.)

A lakosság eredete valójában alig tisztázható. Az 1974-es esztendő nagy fölfedezése a néprajzkutatók szemében: *poták* élnek Kalocsán és környékén (vagy miféle csodabogarak)!, ó, etnográfia!

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-749, 340-726

Szőllősy Enikő szobrász-
1985 JUN 17 művész

Tükör

1021

MŰVÉSZET

NÉPI ALKOTÁSOK. A Fehérvári uti Művelődési Ház Folklór Centrumában népi iparművészetünk 30 évét mutatja be egy kiállitás. /Fotó: Fényes/ KILENC MŰVÉSZ AZ ÜZEMBEN. Dunaujvárosban a Vasmü fémtermékeiből készíti kompozicióit 9 szobrászmüvész. Kép: Szőllősy Enikő térplasztikáját a mühely udvarán állitja össze Őszi János mechanikussal. /Fotó: Fényes/

képeslap

A fák tömör-nagy
az ég karcogó kri
rajokban felröppe
és megjelenik az e...

⊙

Itt ülök kint a Szigeten
Öt napja s Arany tölgyeit
— sörök rumok feketék mellett —
s az áhítatot keresem

⊙

Először
élek itt
te-kedvedből hazám:
itthoni vendég
vonzását szoktam meg talán:
itt is maradnék el is mennék

⊙

...minden a hely
két házhoz is.

A darát, vizet,
a zetoros ember,
nek a járda m
bódé állítva. Az
szárízíkkel tüzel

— Füstölöm a

Az előző őrt
óráznak. Száll e
S átfázik az em
nyira ijesztő a h

2

A Kotnik-tany
len. A rohadt-
volt mind a két
macskák ott alu

Rézgálicos víz
müket az ember

— Ha állatorv
ná őket bele a
kezével a hófúvá

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NAPJAINK

Szöllössy Enikő
1973 MÁJ

/1021

SZÖLLÖSSY ENIKŐ PLAKÁT

KERESZTREJTVÉNY

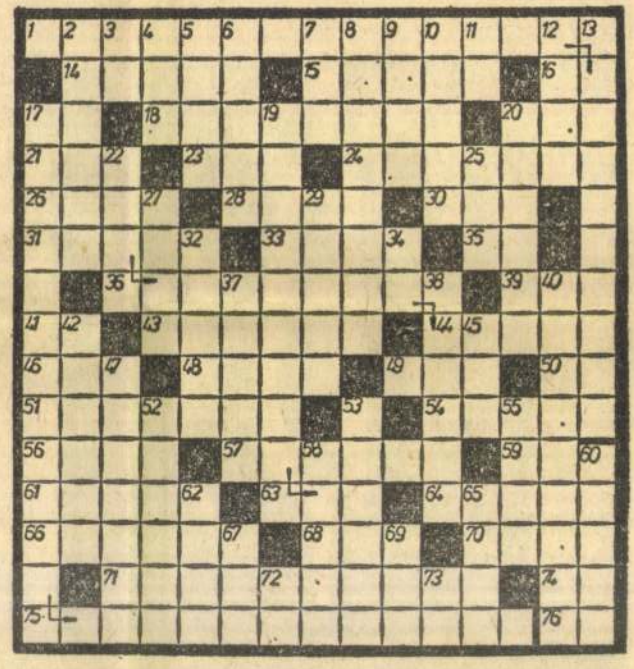

VÍZSZINTES: 1. Juhász Gyula Csokonairól írott versének egyik sora (folytatás a függőleges 13. számú sorban). 14. ...lo, a Spanyol KP főtitkára. 15. Égető. 16. Jut. 17. Kettős mássalhangzó. 18. Mérsékel. 20. NRÖ. 21. Latin kötőszó. 23. Állatkert. 24. Város, folyó, öböl a SZU-ban. 26. Olasz város. 28. Bánt. 30. Női név. 31. Kifosztott. 33. Duna menti községből való. 35. Angolul -tól, -től. 39. OAV. 41. Igevégződés. 43. Lengyelországban a Notec folyó vidéke. 44. Nem áll meg a fejlődésben (két szó). 46. Pálca közepe. 48. Inter..., silent Musae. 49. Szöglet. 50. Kereskedelmi kifejezés. 51. Román közéleti személy. 54. Lovas. 56. A naprendszer egyik tagja. 57. Szánkó betűli. 59. NRI. 61. ...ri, költők művek összefoglaló címe (folytatása a vízszintes 63. szám alatt). 20. Kényeskedik. 22. Az 1796. országgyűlés idején kiadott költői újság címe (folytatása a vízszintes 36. és függőleges 38. számú sorokban). 25. Szóösszetételekben újat jelent. 27. Forma. 29. Morzsolna, aprítana. 32. DNY-afrikai fennsík. 34. Mint a vízszintes 76. számú. 37. Híres utazó és felfedező utóneve. 40. ...dalok, Csokonai-kötet címe. 42. Tűnő. 45. Nem egészen végső. 47. Díszes. 52. Neves török újságíró, történész, utónevének kezdőbetűjével. 53. Szívnivaló. 55. Összevissza mond. 58. Tenger. 60. Vajda Júlia. 65. ...lei, világhírű szikla. 67. Avar méltóság volt. 69. Keserűség jelképe. 72. Kötőszó. 73. Ecet fele.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 JAN 26
Pestmegyei Hirlap

Szöllössy Enikő

1975. JANUÁR 26., VASÁRNAP

1021

Kőműves Kelemen

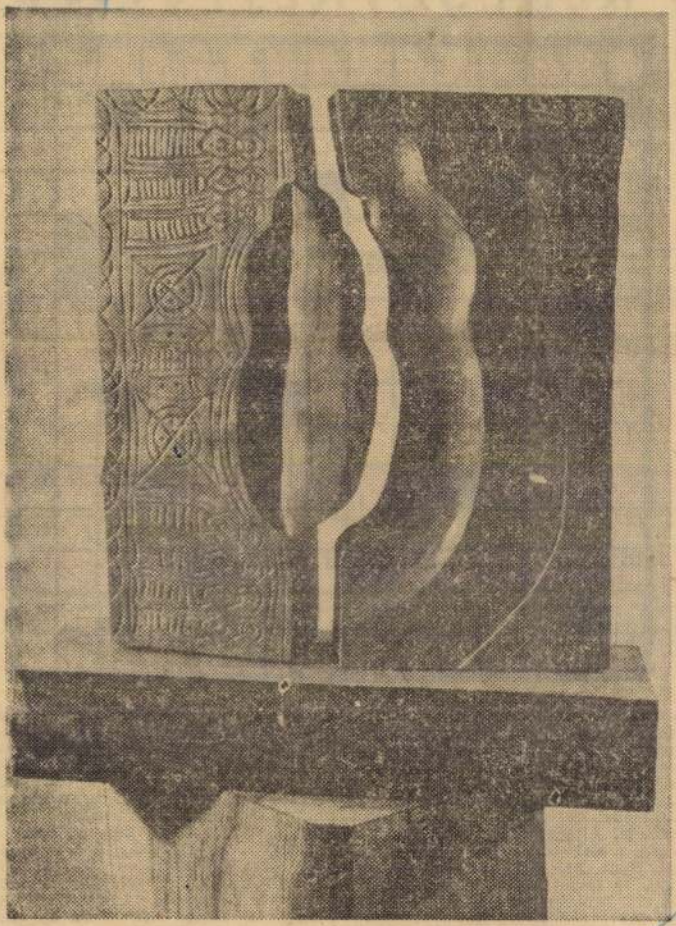

Szöllössy Enikő fafaragása

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 FEB 27

Szöllösi Enikő, szobrász-

TÜKÖR
Budapest

művész

ÚJ SZOBOR SZEGEDEN

1921

Szeged új lakónegyede, a tarjáni városrész képzőművészeti alkotásokkal való díszítésére pályázatot írt ki a város tanácsa. Az egyik díjnyertes művet, Szöllösi Enikő szobrászművész Dinamikus forma című nonfigurativ alkotását elsőként állították fel a lakónegyedben. A Csillag tér egyik pontján elhelyezett mű magas betonoszlopon áll. A hegesztett eljárással készült lemezkompozíció hullámvonalas, áttört ívei a Tisza közelségére utalnak.

A Néptűj
(összesíté

1. Petőfib
2. Hatvan
3. Eger

em
olór

szó. aki
csak arr
szerűvé.
ott szur
környéki pályán, de egyben o a
egyik leghíresebb fut-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 DEC 22

Szőllősi Enikő

NÉPÚJSÁG (HEVES)

Szobrászművész

Ady-szobor Bodonyban

A község felszabadulásának 32. évfordulóján Bodonyban felavatták Ady Endre bronz mellszobrát, Szőlősi Enikő szobrászművész alkotását. A pénteki ünnepséget — melyen megjelentek a nagyközség lakói, párt-, állami és tömegszervezeti vezetői — az úttörők rövid, színes műsora vezette be, melyen felidézték a költő életének egy-egy jelentősebb állomását. Ezek után összeállítás hangzott el Ady levelezéséből, verseiből és prózai írásaiból. A művelődési ház előtt felállított szobor talapzatán *Bazsó Márton*, a nagyközségi tanács vb-titkára helyezte el a falu lakóinak és vezetőinek koszorúját.

mazni. Ehhez viszont az irányító szerveknek az eddiginél több és konkrétabb segítséget kell adni.

A vállalati légkör és a vezetők kapcsolatai

A vállalati gazdasági vezetésnek döntő szerepe és felelőssége van a munkahelyi légkör kialakításában, az üzemi demokrácia fejlesztésében. A legjobb vállalati vezetés, a legtökéletesebb belső mechanizmus sem képes kellő hatásfokkal működni, ha a vállalati kollektíva egészét nem hatja át a világosan megfogalmazott cél, amelyért dolgozik. A vezetői magatartásnak rendkívüli nagy a kisugárzása az irányítására bízott kollektívára. Ezért a vezetői magatartás, közérzet bizonyos értelemben fokmé-

apolása a jó vezetői légkörnek és együttműködésnek fontos része.

Bár *a vezetők és munkások kapcsolata* állandó és kölcsönös igény, e téren még mindig sok a formalitás. A középszintű vezetők egy jelentős részének alig van kapcsolata a munkásokkal. Idejüket, energiájukat nagyrészt az egyre szaporodó jelentések, kimutatások elkészítése köti le; a vállalati bürokrácia, a sok értekezlet ezt a vezetői réteget sújtja a legerősebben.

A munkásokkal a legélőbb kapcsolatban a termelést irányító vezetők állnak. Ez ugyan természetes, de nem problémamentes. E vezetői rétegben még gyakran tapasztalunk szélsőséges vezetői stílust és módszert. A durva, parancsolgató, valamiféle személyi hatalmat kifejező vezetői magatartás

Szőllössy Enikő

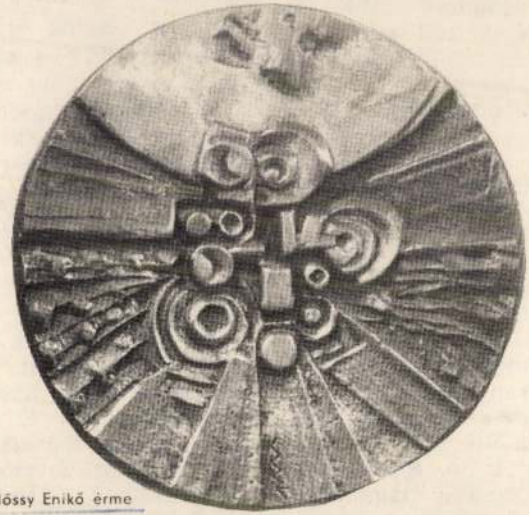

Szőllössy Enikő érme

Társadalmi Szemle, 1975. szept.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 AUG

Szöllössy Enikő szobr-

Esti Hirlap

□ SZÖLLÖSSY ENIKŐ szobrászművész munkáiból nyílik kiállítás holnap délután 5 órakor az Eötvös utcai Helikon Galériában. A tárlat szeptember 8-ig tekinthető meg.

lan oldal

TIMÁR GYÖRGY:

NEM ÉN ÍRTAM

LÁZÁR ERVIN

Született Róbertgidán, egy pagonymenti albérleti kuckóban, de ebből — alig hogy kinevezte Masoko Köztársaságnak — kilakoltatták. Elkeseredésében előbb egészen felnőtt felnőtteknek akart írni, de idejében rájött, hogy jobb, ha ahhoz a korosztályhoz fordul, melynek tagjai még éppen csak most tanulnak beírni-beolvasni. Ő maga iskoláit az elzászi Hoch-Metzben végezte. Főfoglalkozása a jóság; professzionista írónak egy félreértés alapján minősítették, abban a hiszemben, hogy fejét pénzért adta el bajuszkötő-reklámnak.

Szöllőssy Enikő

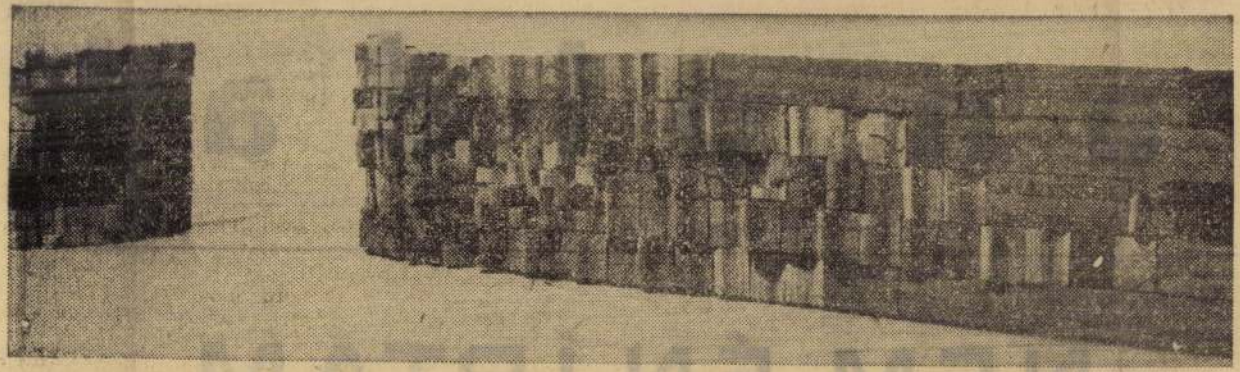

Szőllőssy Enikő: Plasztikus zsaluzás

Élet és Irodalom, Bp. 1977. május 14.

XXI. évf. 2o. sz. 1o. lap.

MÉSZÖLY MIKLÓS:

ÉRINTÉSEK

Szőllősy Enikő is, aki remek játékplasztikát komponált Felsőpetényibe. Itt, a ceglédi csoportkiállításon költői *Virágfejjel*, fantáziadús variációkkel szerepel, akár *Tilles Béla*, aki ezúttal a fenyő- és a bükkfa ajánlatait dúsítja függő spirálokká, reliefekké.

Intimmé tett beton

Valami nagyon fontos dolog indult Cegléden. A lakótelep társadalmi szükségesség, századunk alapvető építészeti modellje. Esztétikai rendszere nem tisztázott, de a *ceglédi csoport* kedvessé, intimmé, *egyedivé* teheti fával a betont, nemcsak elviselhetővé. Széppé teheti a teret — a várost, az ember életét Cegléden és mindenütt az országban, különösen akkor, ha társadalmunk felismeri a társművészetek eddig hiányosan alkalmazott energiáit.

Azzal, hogy Cegléd meghívta a holnapot e csoport munkáival, terveivel, már felismerte, alkalmazta is. A vendégkönyvbe beírták nevüket a Volán dolgozói, a Várkonyi István Általános Iskola diákjai. Minden bizonnyal ők és utódaik szerte a hazában értelmezett térben lépkedhetnek már a közeljövőben is, különösen akkor, ha a kezdeti lelkesedést a társadalom felkarolja.

Losonci Miklós

Mindenki a gépeknél

A *Mechanikai Művek* diósd gyárában valamennyi politika és gazdasági vezető gép mel lé állt tegnap, az adminiszt ratív dolgozókkal együtt, mer a kollektíva úgy döntött, hog *csak a teljesítménybérben el számolható* tevékenységért fi zetnek ki munkabért. Gyor számítás szerint a minteg nyolcszázhatvan dolgozó hoz závetőleg 150 ezer forint ér tékű munkát végzett szomba ton. A Mechanikai Művekbe ezt az összeget egy *vállalat sporttelep* felépítésére, a vál lalati tömegsportélet fellendí tésére szánják.

A jubileum jegyében

A Nagy Október jegyébe telt a szombat az *Ipari Sze relvény és Gépgyárban* i ahol — mint azt *Perei And rás*, az ISG munkaügyi szervezési főosztályának veze tője elmondta — *a dolgozó 86 százaléka állt a munkapa dok mellé*. S bár a kommu nista műszak eredményessége igazoló adatok ugyancsak jövő hét közepére születne meg, annyi bizonyos, hogy közúti járműprogram, a kö ményfémgyártás, a szerelvény készítés és más exportkötel zettségek teljesítése során tegnapi napon az ISG-ben *millió forint értékű új terme ket állítottak elő*. A munka sok a vállalat belső ren jének kialakításában, val

Szállássy Erikő, szobrászművész 1) Folyhatás

Lasonci Miklós: Plasztikák a Leglédi Múzeumban.
Pest Megyei Hírlap, 1977. okt. 23.

Szöllössy Enikő: Vasvirág

Szöllössy Enikő, szobrai

Dunaújvárosi Hírlap, 1977. júl. 1.

tartalékcsoportban a D. Kohász a 4. a D. Építők csapata a 6. helyen végzett. A bajnokság jó lehetőséget adott az utánpótlás játékosai részére a játékra.

8. Bakony V.	30	10	10	10	64:49	30
9. NIKE Füz.	30	12	6	12	74:64	30
10. Oroszl. B.	30	12	6	12	57:55	30
11. Siófoki B.	30	12	5	13	61:55	29
12. Dorogi AC.	30	12	4	14	73:71	28
13. Péti MTE	30	12	3	15	55:64	27
14. Alba Regia	30	8	7	15	55:83	23
15. Enyingi M.	30	6	2	22	43:98	14
16. Sárisáp B.	30	5	1	24	27:135	11

Maradt a sorrend

A megyei II. o. labdarúgó-bajnokság dunaújvárosi csoportjában két elmaradt, illetve elhalasztott mérkőzés van még hátra, a többi csapat megérdemelt nyári pihenőre tér a közeli hetekben. Az elmúlt héten eldőlt a bajnoki cím sorsa, a Rácalmás csapata hosszú hajrával megérdemelten nyert, és jutott fel a megyei I. o.-ba. A most vasárnapi fordulóban a Rácalmás idegenben, a Szabadegyháza odahaza nyert. Az Apátszállás Cecén vereséget szenvedett, de így is maradt a sorrend.

A bajnokság végén az élcsoport sorrendje:

1. Rácalmás	32	20	8	4	82:37	48
2. Szabadegyh	32	19	7	6	82:42	45
3. Apátszállás	32	19	3	10	87:54	41
4. Sárosd	32	13	11	8	55:53	37
5. Seregélyes	32	12	11	9	58:55	35

Eredmények: Szabadegyháza—Mezőkomárom 5:0 (2:0). Alap—Rácalmás 1:2 (1:1), Aba—Seregélyes 0:0, Cece—Apátszállás 2:1 (1:1), Hantos—Sárszentágota 4:1 (2:1), Iváncsa—Kálóz 0:0, Rácker-esztúr—Sárosd 2:2 (0:1).

Ami még hátravan: Cece—Nagykarácsony, Alap—Kálóz.

Ifjúsági bajnokság

A megyei I. o. ifjúsági bajnokságban a D. Kohász ifi II. csapata nyerte az ifi-bajnokságot. A Papír ifistái a 13., a D. Volánéé — mint a felnőttek — a 16. helyen végeztek.

Ifjúsági bajnokság

1. D. Kohász	34	27	4	3	150: 33	58
2. Polg. Tsz	34	25	4	5	165: 48	54
3. Mezőf. M.	34	24	4	6	132: 34	52
4. Video. II.	34	22	5	7	124: 37	49
5. P.-szab.	34	20	5	9	103: 63	45
6. Bicske	34	19	5	10	97: 61	43
7. Sárb. V.	34	18	3	13	93: 58	39
8. Lajosk.	34	17	4	13	87: 63	38
9. Adony	34	13	9	12	83: 70	35
10. Sárbog.	34	13	5	17	54: 85	30
11. Ercsi Kin	34	10	6	18	66: 83	26
12. Felcsút	34	11	4	19	62: 91	26
13. D. Papír	34	11	4	19	56:113	26
14. Dégi Tsz	34	10	5	19	51: 90	25
15. F.-csurgó	34	10	5	19	50:106	25
16. D. Volán	34	8	4	22	42: 92	20
17. Martonv.	34	4	3	27	27:149	11
18. Tordas	34	4	2	28	30:196	10

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szöllössy Enikő

MAGYAR NEMZET
Budapest

AUG 14

Szöllössy Enikő szobrászművész kiállítása augusztus 16-án, szombat délben nyílik meg a Mednyánszky-teremben.

⊕

Kapicz Margit festőművész munkáiból nyitnak meg kiállítást augusztus 19-én délután a szobi Börzsöny Múzeumban.

⊕

A pécs—baranyai képzőmű-

Szöllősy Enikő

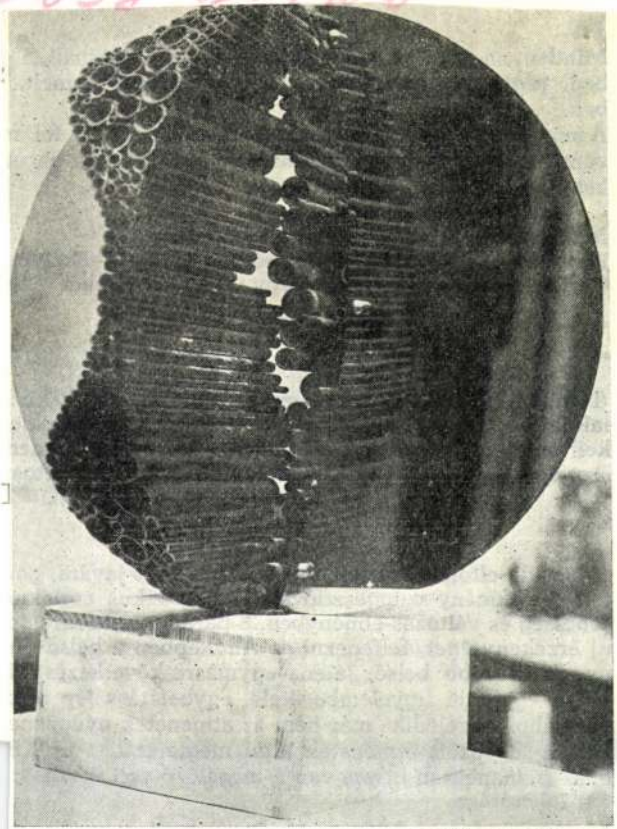

Szöllősi Enikő: Nap

nem a legyőzött átmenetek által megteremtett új Ké
ban" immanensen benne van a megelőző volt mozgás,
tett lehetősége.

*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 DEC 29

Pestmegyei Hirlap

Szöllőssy Enikő

...ály pálinkát nyakal.

1021

Virágzás

Szöllőssy Enikő
fafaragása

Holnap este hatkor disc jockey program lesz a *szentendrei* József Attila Művelődési Központ ifjúsági klubjában, szombaton pedig a *váci* Madách Imre Művelődési Központ ifjúsági klubjában.

Egyszemélyes zenekar

Holnap este hétkor a *szentendrei* ifjúsági klubban a Vendégkönyv sorozat keretében *Viktor Máté*, az egyszemélyes zenekar szólistája, kísérője, énekese, hangszerelője, zeneszerzője, azaz — csak ő látogat el.

A „zenekar" szó meghatározása: hangszeres zenét közös vezetéssel játszó zenészek együttese. A muzsikusok száma olykor meghaladja a százat is, de a kisebb beatzenekarok is legalább 4—7 tagúak. Hogy lehetséges mégis ez az egyszemélyes zenekar? Szükséges hozzá egy olyan zenész, aki sok hangszer megszólaltatásához ért. Az sem árt, ha zenét is tud szerezni, sőt jó énekes is. Mindezeknek a követelményeknek megfelel Viktor Máté. Ám ez így még kevés. A különféle hangszer- és énekszólamokat ugyanis csak egymás után tudja bemutatni, márpedig ezeknek egy időben kell felhangzaniuk. Ehhez segít a technika, hisz nem véletlen, hogy az egyszemélyes zenekarral legtöbbször a rádió műsorában találkozunk. A stúdióban a külön-külön felvett szólamokat egymásra kopírozzák, és így már valóban egy teljes zenekar játszik, azaz mindent egyszemélyben: Viktor Máté.

Csillagszóró

Ezzel a címmel lesz ma zenés klubest az *izbégi* Petőfi ifjúsági klubban *Gyöngy István* vezetésével.

dióváltozat
(ma, P. 12.
rily Lajos
című költe
dolgozása
figyelmét,
mulasztottá
vesen gy
tisztaszavú
sor 14.41).

Holnap, k
ján megint
kány: *„Egy
landjai"*-ban

**Csetényi
sejáték író
dor zenesz
adja Félix
nak és Ul
(bátor) lón
a szörnyet.
csupán já
(K. 8.47.)**

Hogy *Höc*
akar, arról p
mesejátéka a
mesebeli híra

A

Szöllössy Enikő szobrászat

Szöllössy Enikő

is töprengésre késztet szobrászilag előadott *Labirintus* sorozatában, melyet szeptember 8-ig láthatunk a budapesti *Helikon Galériában.* Valamiben nagyon igaza van Szöllössy Enikőnek: abban, hogy nemes mértéktartású *érmek* után térnyeréshez szükséges jutnia *a szobrászatban.* Játszik és gondolkodik. E labirintus, melyet sárga- és vörösréz, fa és krómozott lemez társításaival szervez, az emberi szellem határait kutatja. Mindez azonban előjáték, nem végeredmény, egy szorgalomtól, érzelmektől és tehetségtől átfűtött alkotó első állomását elhagyva hangolja nagyobb teljesítményeit.

Losonci Miklós: Kiállítótermekben.

Pesti Hírlap, 1972. aug. 24.

Gallossy Erika

"Lupa", bronz,
11 cm, 1976.

Művészet, 1977. 9. 34. old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 SEP 12

BUDAPESTER RUNDSCHAU

Enikő Szőllősy

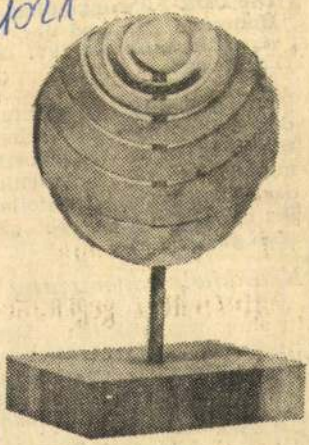

Enikő Szőllősy: Alcor
FIDEM-Ausstellung

schlug sich die

Krankheitsvorbeugung

in einer wesentlichen Verringerung der Erkrankungen nieder. Besonders günstiges Ergebnis: Nennenswerte Lebensmittelvergiftungen gab es nicht, auch die Zahl der für den Sommer typischen Infektionskrankheiten ist ungefähr auf die Hälfte zurückgegangen.

Szöllösy Alardár

pestő, Szent Imre herceg-ut 91

1934. téli kiáll. 477

Kamatszám

			18·27 4% kamat
			32·06 1‰ jutalek 3.
			2·21 1% átalány il
K	58	K	5.49 Költs.
T	20.002	–	lej. szept. 30.

Szöllösy Aladár

Muzsarnik festő Bpest

1913. tav. Csak. 490

Zsolnay-gyár Kőszitmenyei a sümegi
múzeumban VI. 150.

Szőllősy András

építészeti naplója

Budavár. 1940. sept.

T. 4386.

szeti Akadémián lobogó leng,
ark terül el, az út szélén pedig
alra egy vitorlás köti le fi-

i tengerészeti Accademia.

0.8 cm.

Szöllösy Aurél

épitész

Kül Sátoraljaujhely 1884

oklevelet nyert 1906

Névjegyz mügyetem 20 l.

Trenck

Egész alak, áll, kissé jobbr
csövét fogja, baljával pedig kardj
díszöltözetét viseli. A hegyes hát

Le Colonel Trenk, Chef d
arrivés en Sil

ez után: Ainsi le brave Trenk en l
Et avec ses armes guerr
Il tue l'ennemi par mainte
Il combat en Heros, et
fölül jobbra: 9.
legalól balra: C.P. Maj.
jobbra: Mart. Engelbrecht e

Szines rm., mér. a rl. 30:

Sz.n.
113-

Szőllősy Aurél

építészmérnök Budapest

1932-ben kilépett a

Budapesti Mérnöki Kamara-

ból

MMÉE Kör

1932. 140 l.

MDK

Szöklőssy Aurél

Magyar Épitőművészet 1913. 5. sz. 29.1.

a Fontaine des Innocents reliefjei
r. Élete végén hugenotta volta mi-
lett hazájából. -- Irod. P. Vitry:

Szöllösy Aurél és

Kauser Andor

Ced. Építészek

Építő Ipar

1912. 345 — 347, 355 — 356. l.

(A budapesti Márvány-utcaban épült elemi iskola. Képekkel és alaprajzokkal.)

tervezték fentiek -

Szőllősy Aurél és
Kauser Andor

a győri közkórház
bővítésének tervei
1926 – 1928.

Lásd Kauser
Andor Gomagjában

Petz Győr

322, 346, 379 cs
kv. II.

Szöllösy Aurél és Kauser Andor

Dunaalmási szeretet-ház.

A békésmegyei párt-fogó-egyesület szeretetháza Gyulán

A kőbányai gyer-mekmenhely

tervezték fentiek.

Szöllösy Aurél: Szeretet-házak. Epitő Ipar 1913. 13. sz. Képekkel és alaprajzokkal.

A MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTT
közzé óhajtja tenni fontosabb ás
eredményeit monográfia-szerű al
összefoglaló kiadványokat s útnak
keinek rendszeres, helyrajzi kiadá

Nem a véletlen műve, hogy az
királyunk székesfehérvári baziliká
kolja az a kivételes hely, amelyet a
királyi templom a magyar történet

Szöllősy Aurél

építész

Mária és Mártuska

címen verses kötetet

adott ki. Tom Führer

Miklós: Magyar Épí-

tőművészet

1926. 2. sz. 32. l.

(Szöllősy Aurélverseit.)

MDK

Szöllősy Aurél és Kauser Andor

a győri közkorház bővitésének tervei
1926-1928

Petz Győr. 322,346,379.l.

MDK

Szöllősy Aurél és Kauser Andor

tervezték az alábbi épületeket:

Dunaalmási szeretetház

A békésmegyei pártfogó egyesületek szeretetháza Gyulán

A kőbányai gyermekmenhely

Szöllősy Aurél: Szeretetházak. Épitő Ipar 1913. 13.sz.,képekkel és alaprajzokkal

MDK

Szöllősy Aurél és Kauser Andor épitészek

A budapesti Márvány utcában épült elemi iskola. Képekkel és alaprajzokkal. Tervezték fentiek

Épitő Ipar 1912. 345-347, 355-356.l.

MDK

Szöllősy Aladár

Vizes kancsó és poharak, of.

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. 7o.l.

MDK

Szöllösy Aladár,

művei amlitésreméltóak.

Mücs.-Az 1939.évi Téli Tárlat. -8 Órai Ujs. 1939.febr. 4.l.

Szőllősy Aladár MDK

Cineák

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Szőllősy Aladár MDK

Vizes kancsó és poharak, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

MDK

Szőllősy Aladár MDK

Cineák

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

Szöllősy Aladár MDK

Naplemente Cittaducáléban, olf.

Műcsarnok 1934 téli kiállitás

Szőllősy Aladár MDK

Vizes kancsó és poharak, repr.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

MDK

Szöllősy Aladár

Ország-Világ 1909. 237.l.

Szöllösy

l.

Lykanemzromantika

2/2. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

MDK

Szöllőssy Aladár

Vizes kancsó és poharak, repr.

KMT 1913. tav. kiáll. kat.

Szőllőssy Aladár Jestő.

Kr. T. 319/1898.
1898. márc. 3.

MDK

Szöllősi Auréll

Kiküldetett a székesfővárosi autóbuszgarage biráló-bizottságába póttagul.

Cikk: Egyleti közlm.A mü- és középit.szakoszt. müködése 1927-évi okt.1-től nov.7-ig.

A Magy.Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye LXI.k.47-48.sz.302.o.

M.D.K.

SZÖLLÖSSY Emmi

1926-ban Nagybányán a szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... 336.l.

M. D.

SZÖLLŐSSY Emmi

1920-ban Nagybányán a szabadiskola tagja

Adati: Nagybánya... 337.1.

M.D.K.

SZÖLLŐSY Emmi

1918-ban Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya...Pp.1954.333.l.

SZÖLLÖSSY Emmi

. M.D.K.

1917-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 332.l.

Szőllősy Ernikő

Bronzszobrai a kimagasló felületeken a magas-polirozástól aranyfényűek. Figurális kompozíciói közül említésre kerülnek a Napernyős, Kórus, Szélfújta asszony, Emlékműtervi, Anya (terrakotta, 1967). – A Medvyánszky Teremben anyusztusban kiállítása volt.

Bauer Jenő: Sz. E. plasztikai alkotásai. – Műgyűjtő, 1969. 1. sz. 56. l.

Szőllőssy Enikő 1.

Elsősorban az ember és a kozmosz érdekli. Ebből fakadhat plakettjeinek örök rotációkra emlékeztető körforma alakja, a reliefek mélyárnyékú rovátkái, mélysötét plasztícitása. Műveinek arányszámát tekintve éremművésznek hiennénk, szabrai kisplasztikai méretűek.

Bauer Jenő: Sz. E. plasztikai alkotásai. – Műgyűjtő, 1969. l. sz. 56. l.

Szőllőssy Enikő

50-60 cm-es térbeli plasztikáiban óriási tér-alakító erő van, akár fel is nagyíthatók. Ez év augusztusában a Medgyánszky Teremben volt az első budapesti önálló kiállítása. Előzőleg Hódmezővásárhelyen volt ilyenje.

Bauer F.: Sz. E. plasztikai alkotásai. — Művelt Nép, 1969. 1. v. 58. l.

Szőllőssy Enikő

A Medvegánszky termi kiállítás 25-30 szobrával és 60-on felüli plakettjeivel 4 éves tevékenységéről adott beszámolót. Három kiváló mester (Borsos, Pátzay, Szabó Iván) iskolája után alakítja ki egyéni formanyelvét.

Bauer F.: Sz. E. plasztikai alkotásai. – Műgyűjtő, 1969. 1. sz. 56. l.

M.D.K.

Szöllőssy Enikő

A Mednyánszky teremben rendezett kiállitást. Perneczky Géza: "Érme-gondok" cimmel ir a müvész munkájáról, akinek szobrait tetszetős eknek találja, de mint mondja: hiányzik belőlük a formai váz, a plasztikai gondolat. Összehasonlitásként megemliti Béck Ö. Fülöp, Medgyessy, Bokros Birman, Ferenczy Béni és Borsos Miklós alkotásait, akiknek müvein: "a szobor gondolata, a felület alatt a szobor strukturájában fogamzik! Vagyis strukturákat kell komponálni, nem pedig ötleteket."

Élet és Irodalom, Bp. 1969. szept. 6.
XIII. évf. 36. sz. 9. lap

(34. old.)

Szöllőssy Emilő

nohránnývén

1975-től öt alkalommal vett vért a Dunaújvárosi Acélnohránati Szimpóziumon.

Gyárfár Péter
Cille
(Mihály)

Művénet
88/6

MDK.

Szöllősi Enikő

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 jan.p.43.

Szöllőtyi Erikő

Szabó Iván tanítványa

Rétfalvi Sándor: Szabó Iránnál
Jelenkor, Pécs 1969. dec. 1093.

Szőllőssy Emikő

Kiállítása a Meshnyansky-teremben

Berkovits György: A gerénáknüvesnete
Pestmegyei Hirlap, Bp. 1969. szept. 6. 4 l.

M.D.K.

Szöllősy Enikő

A Képzőművészet c. rovatban Perneczky Géza: "A pátosztól a groteszkig" c. kritikája a Műcsarnokban rendezett jubileumi kiállitásról számol be. Itt emliti meg a művész által kiállitott érmeket, melyek dicséretét hangsulyozza.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. január 4.
XIII. évf. 1. sz. 9. lap

Szöllösy Enikő

kivitelte a helyreállított pásztói plébánia-templom déli kápolnájának modern St. Rita-szobrát.

Műemlékvédelem, 1969. h. n., p. 228.

Szöllösy Erzsébet
szobrász

M.D.V.

Gesztes Mária kerámikussal
és Ligeti Erzsébet szobrászművész -
nel volt kötös kiállítása a
Tornyai János Múzeumba.

Kovács Gyula: Gesztes Mária kerámiái
Művészet, 1969. október - 28 lap.

Szöllössy Erikő

A 30. éves jubileumi kiállítá-
son szerepelnek érmei.

Molnár Zsolt: Jubileumi tárlat
a Műcsarnokban.

Magyar Ifjúság, 1975. máj. 16.

Szállössy Enikő szobrászművész

a felnőtt korban is megőrzött és szobrászattá nőtt játékosság képezi a művész „Labirintus" sorozatának alkotóelemét, melynek formaátvörete vasuti talpfából, sárgarézből, rozsdás vasból, bronztöredékekből szerveződik gondolati egységgé. A tárlat jelenleg Rákospalatán, a „Lila iskolában" időzik.

A Labirintus-sorozatból. (repr.)

Losonci Miklós: Kiállító termekben.

Pestmegyei Hírlap, 1975. febr. 4.

Szöllősy Enikő

Fej cimü kompoziciójával szerepelt a IV kisplasztikai biennálén Pécsett. A Fej a Helikon galériában bemutatott Labirintussor szerves része.

Magyar Hirlap 1974 3ol/6

Láncz: Kisplasztikai biennálé Pécsett

Szőllősy Erikő

Megbízták Szőllősy Erikőt, hogy a szegedi Tarjáni lakótelep Csillag téri ABC parkja részére dinamikus formákat készítsen.

------:Köztéri munkák.

Művészet, 1977. junius - 48.oldal.

Szőllősi Emkő

Szőllősi Emkő díjnyertes műnet „Dinamikus forma" című non-figurativ alkotásat a szegedi új lakónegyedben helyeztik el.

—: Új szobor Szegeden.
Tükör, 1977. február 27 – 43 lap.

Szöllössy Erikő-

A nagyatádi faszobrász művész
telepen a telep munkájában részt
vesz a művész.

-------:Hirek.

Művészet,1977. julius - 48.oldal.

Szöllössy Enikő szobrász

A művész művei szerepelnek a Pécsett rendezett V. Országos Kisplasztikai Biennálén.

Illyés Mária: V. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs,

Kritika, Budapest, 1977. jan. 27. old.

Szöllősy Enikő szobrász

Művésztábor Dunaújvárosban

(Tudósítónktól.)

Az idén júniusban harmadszor rendezték meg Dunaújvárosban a fémszobrász-találkozót. A 15 pályázó közül kiválasztott öt fiatal művész — *Szöllősy Enikő, Artner Ottó, Galántai György, ifj. Koffán Károly és Palotás József* — már javában dolgozik benyújtott terve kivitelezésén. A mecénások — a városi tanács, a Dunai Vasmű és a Műszaki Főiskola vezetői — nem kötötték meg az alkotók képzeletét tematikai kívánalmakkal. Csupán azt kérték: olyan műveket készítsenek, amelyek *méltón jelképezik a magyar kohászat féllegvárát, szellemét.*

A munkához minden segítséget megkapnak a nyári tábor részvevői. Otthonuk a Műszaki Főiskola kollégiuma, s rendelkezésükre áll ennek műhelye éppúgy, mint a Vasmű, ahol a több méteres modern konstrukciókat kivitelezik, az üzemtől kapott öntöttvas- és acélanyagból.

A régebbi hasonló találkozók legjobb műveit a Duna-parti sétányon helyezték el, szabadtéri szoborparkban. Az idén azokat a szobrokat, amelyeket a szakmai zsüri erre alkalmasnak ítél, a város terein állítják majd fel.

— : Művésztábor Dunaújvárosban 7

Népszabadság, Bp. 1977. jún. 25.

SZŐLLŐSSY ENIKŐ, szobrász

A művészek felajánlásaikkal is gyarapitják a Modern Magyar Képtárat. Sokszor kiállitásokhoz kötődnek e kapcsolatok. A kisplasztikai biennálé kapcsán történő gyüjteménykiegészitések nagy része is ajándék formájában került a múzeumba. Szőllőssy Enikő művek is igy kerültek a gyüjteménybe. 290.old. 15.jegyz

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények III. 287.old

A JANUS PANNONIUS Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII.
1972-73.- Pécs, 1975.

SZŐLLŐSSY ENIKŐ, szobrász

A Művészeti Alap vásárlásából esetenként, saját kiválasztással a múzeum birtokába kerülnek festmények, szobrok és grafikák.-Igy az 1970-es évben Szőllőssy Enikő kisplasztikája is került a Modern Magyar Képtár gyüjteményébe. 289.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények,-III. 287.old

A JANUS PANNONIUS Múzeum Évkönyve,-XVII-XVIII.
1972-73,-Pécs, 1975.

Szöllösy Emilő

Hatalakos Kompozíciója

szerepel a Studió Galéria Kiállításán

Magyar Nemzet 1972 június 7

4. old.

Szöllősy Emilő

Művei szerepelnek a varsói

új Magyar Intézetben rendezett kiállításon

Magyar Nemzet 1972 március 7

4. old.

Szőllősy Ernő szobrász

Vállalása nyilt februári
23-án a Fővárosi Könyvtárban.

Magyar Nemzet 1972 február 18
4 old.

Szöllösy Emlő

Érmei szerepelnek a

„Studió 71" kiállításon az Ernst Múzeum-

ban

Magyar Nemzet 1971 december 10

4. old.

Szőllősy Emilő

neve emelítve – szobra szerepel

a Studió 71 kiállításon az Ernst

Múzeumban

Nápszava 1971 december 12

9. old.

SZŐLLŐSSY ENIKŐ, szobrász

A Művészeti Alap vásáréásából estetenként,saját kiválaszással a múzeum birtokába kerőltek festmények, szobrok és grafikák.-Igy az 1972-ea évben Szőlléssy Enikőnek is került kisplasztikája a Modern Magyar Képtár gyüjteményébe. 289.old

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények,-III. 287.old

A JANUS PANNONIUS Múzeum Évkönyve,-XVII-XVIII.
1972-73.-Pécs, 1975

Szöllőssy Enikő

A tárlaton bemutatott műei: „A fal", bronz, 28 cm.; „Anya gyerekkel", bronz, 35 cm.; „Holdbéli utazás I–IV.", bronz, 12 x 19 cm.

Rozványi Mórta: Vásárhelyi őszi tárlat, Hódmezővásárhely, 1971

Szőllősy Evike

„Dózsa" c. kompozíciója szerepel
a Fiatal Képzőművészek Stúdiója
Dózsa emlékpályázatának vándorkiállításán.

Magyar Nemzet 1972 május 12
4. old.

Szöllössy Enikő

Részt vett a kiállitáson. Ermei figyelemre méltóak.

Seves János: x. Miskolci országos képzőművészeti kiállitás

Népművelés 1969/2 29 old.

Szőllőssy Miklós

Szabó Iván méltó tanítványa

Ambrus Tibor: A XVII. Vásárhelyi Őszi Tárlat

Alföld 1971/1. 75 old.

Szöllössy Rnikö

Két bronzszobra kiemelkedö
melyet kiálitott

Ambrus Tibor: A XVII. Vásárhelyi Öszi Tárlat

Alföld 1971/1 75old.

Szöllősy Ernkő

Ballada (Kőmíves Kelemen)

fa 30 cm

Studio 71

Szöllősy Enikő

1. Világunk I–V. bronzérem 11 Ø
2. Éremsorozat I–IX. bronz 10,3 Ø

Szöllössy Enikő

A fal, br. 28 cm

Anya gyrettel, br. 35 cm

Vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J. Múz.
Hódmezővásárhely 171.

Szöllőssy Emikő

Holdbéli utazás I–IV.
brauz, 12×19

Vásárhelyi ősi Várhat, Tornyai J. Múz.
Hódmezővásárhely 171.

Szöllősi Enikő

A szegedi nyári tárlaton „Színház" c. jelenete, kompozíciója szerepel. /említhe./

Láttuk, hallottuk.

1971. VII. 23. Kossuth 21.03 /6/ Ki

Szöllősi Enikő

A 18. Vásárhelyi Őszi Tárlaton négy kis szobra és egy bronzplakettje, a „Holdbeli utazás" sorozata szerepel.
(említve.)

A Vásárhelyi Őszi Tárlat.

1971. X. 17. 22.20 Petőfi |11| V.

Szőllőssy Enikő, nobrán

Szerepel a pécsi biennálén.

Rózsa Gyula: Munkamegontás előtt

M. 7.

Népszabadság, Bp. 1971. szept. 19.

Szöllőssy Enikő, [ ]

Szerepel az Ernst Múzeumban.

P. Szücs Julianna: Stúdió '71

7.

Népszabadság, Bp. 1971. dec. 15.

Szöllősy Enikő

a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának kiállításán érmei szerepelnek.

Sik Csaba: Stúdió, 71

Tükör, 1971. dec. 21.

Szőllősy Enikő

Nemrég végzett fiatal szobrásznő. Munkáit a Mednyánszky Terem mutatta be /1969. VIII. 15--IX. 7./. Expresszív formáit a szigoru formaérzék fegyelme tartja össze. Szerepeltek kisplasztikák, érmék. Anyagai terrakotta, ó n, ólom és bronz.

Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o, 52.l.

Szőllősy Enikő

Érmékkel szerepelt a kiállitáson.

A Fiatal Képzőművészek Studiójának jubileumi kiállitása a Műcsarnokban Perneczky Géza; A pátosztól a groteszkig; Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o, 26.l.

Szállássy Endre szobrászművész

A Fészek klub febr. 23-án munkái-
ból bemutatót rendez.

Magyar Nemzet, 1972. febr. 18.

Szöllősy Enikő

Éremművészetét kiemeli Szabó György: "Fiatalok, öregesen" c. kritikájában, mely a Fiatal Képzőművészek Studiójának -az Ernst Muzeumban rendezett- kiállításáról szól.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. dec. 18.
XV. évf. 51. sz. 12. lap

Szöllősy Enikő

1939. szeptember 13-án született Budapesten. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Résztvevője az országos , a szegedi , a vásárhelyi, a debreceni , a balatoni és a studió kiállitásoknak.

Romváry Ferenc: II. országos kisplasztikai biennálé, Pécs, 1969.

Szöllősy Enikő

Szerepelt az I. kisplasztikai biennálén.

Több müvét a Nemzeti Galéria és a Modern Magyar Képtár őrzi. Tanulmányuton járt Csehszlovákiában Lengyelországban , Szovjetunióban és Belgiumban.

Romváry Ferenc: II. Országos kisplasztikai biennálé, Pécs, 1969.

Szöllősy Enikő

Bemutatott müvei: A fal , 1969. bronz 33 cm. Napernyő 1969. bronz 51 cm., Szélfujta asszony 1969 bronz 27 cm. A Kozmosz erői, 1969. I-VII. Holdbeli utazás sorozat I- IX. 1969. bronzármek.

Romváry Ferenc: II. országos kisplasztikai biennálé, Pécs, 1969.

Szöllősi Ernikő

Szinház repr.

XII. Szegedi Nyári Tárlat

Szöllösy Emző

Ermei szerepelnek a Studió Galéria kiállításán – emlétve

Magyar Nemzet 1972 szeptember 3
11. old.

Szöllősy Enikő

Részt vesz müveivel a Varsói Magyar Intézet kiállitásán,-melyet ápr. 6.-án nyitnak meg,- több magyar müvésztársával együtt.
"Tájékozódás" c. rovat közleménye: "Magyar tárlatok külföldön" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. ápr. 1.
XVI. évf. 14. sz. 6. lap.

Szöllössy Emikő

1. Szinkáz bronz 40 cm

2. Bartók sorozat I – VIII.
bronzéran

XII. Szegedi Nyári Tárlat

Szöllősy Enikő

"Kőmives Kelemen" c. képét hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. márc. 18.
XVI. évf. 12. sz. 13. lap.

Szőllőssy Enikő

Bemutatott művei: „Dies irae," „Elpusztult város," „Föld sive," „Szakadás," „Requiem," „Ellened támad," „Testvérhóbori," 10 cm, bronz.

Zola Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1968.

161

Szőllősy Enikő

Bemutatott művei:

„Ember születik", bronz, 16 cm.

Zala Tibor: XI. magyar képző művészeti kiállítás, Budapest, 1968.

141

Szőllős y Enikő
szobrász

„Bartók tisztelettére fából faragott
„műve népi.

Vidos Zoltán: Kisei „szakszerűtlen" szemelvényes...
Művészet, 1972. május – 42 oldal

Szőllőssy Erikő

A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának kiállításán plakettsorozata szerepel.

Helyiipar és Városgazdaság, 1972. jan. (2.)

Szállösy Enikő

I. A munkánk dicsérete, 10 cm ϕ

II. Jövő igérete, 10 cm ϕ

Dolgozó emberek kezétt kiáll.

Ernst muzeum, 1968. jan.

Szállósy Erikő

III. Kezünk műve, 10 cm ϕ

IV. A világ megbódítása

14 cm ϕ

Dolgozó emberek között kiáll.

Ernst muzeum, 1968. jan.

Szőllősy Emikő

III. Kesünk műve 10 cm Ø
IV. A világ meghódítása 14 cm Ø

Dolgozó emberek között
képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Szőllősy Enikő

1. Munkánk dicsérete 10 cm Ø

2. Jövő ígérete 10 cm Ø

Dolgozó emberek között
Képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Szöllősi Enikő

az Ernst Múzeumban nyílt Stúdió '71
c. tárlaton érmei szerepelnek.

Harangozó Márta: Stúdió '71

Esti Hírlap, 1971. dec.

Szőllősi Enikő szobrász

a Fiatalok Stúdiájának Dózsa-Emlékpályázatán díjazott műveket a budafoki népfrontbizottság klubjában állították ki, melyen faplasztikája szerepett.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap, 1972. máj. 10.

Szöllösy Enikő, szobrász

a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának tárlatán, melyet a KISZ VIII. kongresszusának tiszteletére rendeztek, alkotásaival szerepelt.

Rideg Gábor: Stúdió '71

Nyíjszava, 1971. dec. 12.

Szőllősy Enikő

a Fiatalok Képzőművészek Stúdió-
jának kiállításán alkotásai
szerepelnek.

Szabó György: Fiatalok, öregesen.

Élet és Irodalom, Bpest, 1971. dec. 18.

Szöllösy Enikő szobrász

Varsóban az új Magyar Intézetben öt magyar képzőművész közös tárlata nyílik meg néhány, hét múlva, melyen műveivel részt vesz.

Népszabadság, 1972. márc. 8.

Szöllösi Enikő
szobrász, jelképeket teremtő plasztikája.
érdemel figyelmet.

Bojár Ivan: Studio '72 Fiatalok az Ernst
Múzeumban.

Magyar Hírlap 1973/2 6 old.

Szöllösy Ruikó
gazdagon mintázott Szimbólum ci-
mű érmével vett részt a Studio Galé-
ria negyedik kiállításán, melyen a
szobrász szakosztály mutatkozik be.

Lauvz Sándor: Kiállításról kiállítás-
ra.

Magyar Hírlap 1972/247 6 old.

Szöllősi Enikő

Megnyílt jún. 4.-én a Debrecenii Képzőművészeti Galéria, ahol látható a művész alkotása.

Hajdúbihari Napló, 1974. jún. ~~4~~ 5

Szőllőssy Enikő

Újpalotán a Fiatal Képzőművészek Stúdiója és a XV. Ker. Tanács évenként nyolc művésznek rendez kiállítást. A művész is részt vesz a tárlatokon művével.

Magyar Ifjúság, 1974. jún. 7.

Szállósi Enikő szobrászművész

A Képző- és Iparművészeti Lektorátusban okt. 29.-én három olyan képzőművészeti alkotást bírálnak el, amelyek Nógrád megjében kerül elhelyezésre. A terrek szerint művét Balassagyarmat új lakótelepén állítják fel.

Nógrád, 1974. okt. 27.

Szőllősy Ernő

szobrász

Szőllősy Ernő kiállításán bemutatott mű igen nagy méretű, úgy, hogy a kis Helikon galériát betölti.

Gábor Eszter: Labirintus.

Müvészet, 1974. szeptember - 23. oldal

Szőllősy Erikő
szobrán

„Képek Szőllősy Erikő kiállí-
tásáról". (repro)

Gábor Eszter: Labirintus.

Müvészet, 1974. szeptember - 23. oldal

Szőllősy Erikő
szobrász

Szőllősy Erikő Helikon galeriabeli kiállításán csupán egy művet mutat be a „Labirintus"-t és ennek a címével jelzi a kiállítást.

Gálos Csaba: Labirintus
Művészet, 1974. szeptember – 23 lap.

Szőllőssy Enikő
nobrász

A Helikon galeriában szeptember
8-ig van nyitva Szőllőssy Enikő
nobrászművész tárlata.

-------:Kiállitási naptár.

Művészet, 1974.szeptember - 43.oldal

Szöllőssy Emikő, szobrász

Kerepel.

Rózsa Gyula: Pécsi jelentés 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. okt. 15.

Szöllőssy Enikő, kolbán

A Helikon Galériában
nyílik meg tárlata.

— : □ Szöllőssy Enikő ... 2.

ESTI HIRLAP Bn. 1974 aug. 7.

Szőllőssy Ernikő, szobrász

Kiállítása augusztusban nyílott meg.

Miklós Pál: Képzőművészeti krónika

839-846.

XVII

JELENKOR, Pécs, 1974. September 9.

Szőllőssy Miklós, szobrász

Bronzérem:

Repr

Szőllőssy Miklós: Találkozás, III.

Műmelléklet: 5

JELENKOR, Pécs, 1974. február XVII/2.

Szőllősy Miklós művei

Megemlítve. (Studia '73)

Miklós Pál: Képzőművészeti kódnika
165–173.

JELENKOR, Pécs, 1974. február XVII/2.

Szöllőssy Enikő, szobrász

Kiállít a Helikon Galériában.

— : A hét végi kulturális programokból 9.

NEPSZABADSÁG, Bp. 1974. szept. 7.

Szőllőssy Kvikő szobrász

A most megnyílt nagymarosi nyári tárlaton szerepel műve: „Holdbeli utazás" c. éremsorozata. (említve)

Lasonci Miklós: Kiállítások Nagymaroson és Vácott.

Pestmegyei Hírlap, 1974. júl. 20.

Szöllössy Erikő

Részt vett a Pécsen rendezett IV. Osztágos Kisplasztikai Biennálén.

Gábor Ester kritikája.

Kritika 74/12 22.o.

Szöllősy Emőző

Álló nő — XIII. repr.

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív kiállítás 1964 – 73.

Szöllősy Emitő

Holdbéli utazás LIV.–XVIII. br. 12×19 cm
Elmúlt idők — XX. festett fa, 34 cm

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív kiállítás, 1963–79.

Szöllősy Eniko

Álló nő — XIII. br. 26 cm

Az ember születése I – IV. — XVIII. br. 9,5; 9,5; 9,8; 10,2 cm

Vasárhelyi Tarlat

Retrospektiv kiállítás 1964 – 73.

Szöllösy Emlő

nevo emlitve

Művészettörténeti Értesítő 1972

316. old.

Szállási Enikő

A Művészeti Kislexikon az öt év előtti négykötetes elődjének breviáriuma. A jelenkori művészet képviselői közül új neveket vettek fel a szerkesztők, azokat akik a múltkori kiadvány idején-talán túl fiatalok voltak. A művész is szerekel a Kislexikonban.

Frank János: Mérész breviárium.
Élet és Irodalom, Budapest, 1974. febr. 23.

Szállósy Enikő szobrász

Az Ernst Múzeumban rendezett Stúdió '73 c. kiállításon szerepeltek művei: érmei „Évszakok" – „Mese a hatalmas királyról" – „A nagy hős – egy balga lány" – valamint dinamikus emléknüttere (említve) „Évszakok" – ~~[illegible]~~ a „Mese a hatalmas királyról" sorozatból (repr.)

Molnár Zsolt: Stúdió '73

Magyar Ifjúság, 1974. jan. 25.

Gállossy Erikó szobrász

A Stúdió 143, a Fiatal képzőművészek Stúdiójának – évente megrendezett – idei kiállításán bronzérmei szerepelnek.
(emlitve)

Mikes Pál: Képzőművészeti krónika.
Jelenkor, Pécs, 1974. febr. 143 old.

Szőllősy Erikő
szokán

A Helikon Galériában aug 8-án
nyílik Szőllősy Erikő kiállítása.

—: Kiállítási naptár.

Műrészet, 1974. augusztus - 49 lap.

Szöllősy Kiriko szobrászművész

Balassagyarmaton, a Leinu lakótelepen állítanak tanácsköztársasági emlékművet, a művész alkotását. (említve)

Magyar Nemzet, 1969. márc. 18.

Szőllősy Enikő szobrász

A X. Miskolci Orsz. Képzőművészeti kiállításon érmei szerepelnek.

Szeres János: X. Miskolci Országos Képzőművészeti kiállítás.

Népművelés, 1969. febr. 28-29. ald.

Szállásy Enikő

a Műcsarnok angyalföld képző-
művészetét bemutató kiállításán
a művész alkotása látható.

Magyar Ifjúság, 1974. jan. 11.

Szöllőssy Enikő szobrász

Az Ernst Múzeumban megnyílt stúdió '73 kiállításon művei szerepelnek: Leleményes, az éremművészet határait kitágító érmei szerepelnek.

Harangozó Márta: Stúdió '73
Esti Hírlap, 1973. dec. 11.

Szöllőssy Erikő

a Nemzeti Múzeumban a Bpesti Művészeti Hetek keretében mutatták be ésemművészetünk ~~fejlődésünk~~ fejlődését. Művei szerepelnek a kiállításon.

Losonci Miklós: Fővárosi kiállítások.

Pestmegyei Hírlap, 1973. dec. 5.

Szőllősi Mihály
fraplasztikáján két sötét tömeg üregébe szorít le egy szétfeszülő, lángnyelvekre emlékeztető, de emberi formákra utaló alakot. A Fiatalok Stúdiójának Dózsa-emlékpályázatán díjazott műveket a Budapesti Népfrontbizottság klubjában állíthatták ki.

Bojár Iván: Kiállításról - kiállításra

Magyar Hírlap 1972/128 6old.

Szöllösi Mikó
már tavaly, a pécsi kisplasztikai bien-
nálén népművészeti indítású szobrok-
kal jelentkezett; most bemutatott Balla
dája lömörségével, a plasztikai eszközök
szükszavú alkalmazása ellenére is meg-
mutatkozó gazdagságával emelkedik
ki. Részt vett a balatoni nyári tárlaton
(keszthelyi múzeum).
Láncz Sándor: Kiállításról kiállításra

Magyar Hírlap 1972/212 6 old.

Szőllőssy Enikő, szobrász

Kiállít a Helikon Galériában.

— A hét végi kulturális programból

9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 10.

Szöllősy Erika, szobrai

Kiállít a Helikon Galériában.

—: A hét négy kulturális programja 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 24.

Szöllősy Enikő, szobrán

A Helikon Galériában megnyílt kiállításának ismertetése, elemzése, értékelése.

Székely András: Szöllősy Enikő Labirintusa

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 30.

Szöllőzy Enikő, szobrász

Kiállít a Helikon Galériában.

– A két végi kulturális programból

9

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974 aug. 31.

Szöllössy Enikő

festett fa elemekkel dolgozik: műveit a Műcsarnok legutóbb rendezett tárlaton mutatta be.

Nagy Zoltán: Studio 72 - Exhibition of young artists. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1973. 50. sz.

1921

Szöllössy Enikő

Közölt mű: egész táblán, fehér-fehér:
„Virágzás" (fa faragás, 66 cm)

Nagy Zoltán: Studio 72 – Exhibition of young artists. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1973. 50. p.

1921

Szölösi Enikő

A X szegedi tárlaton kiállitott Ligeti Erika, Szölösi Enikő, Asszonyi Tamás éremművész . xx.

Magyar Hirlap 2.évf.215/9.

Szöllősy Enikő

szobrászmüvész,kiállitása nyilt a Mednyánszky teremben.

Magyar Hirlap 1969. 2.évf. 222/9

Szöllősy Enikő

szobrászmüvész,kiállitása nyilt a Mednyánszky teremben.

Magyar Hirlap 1969.2.évf. 226/9

Szöllősy Enikő

4 éve végezte a Képzőművészeti Főiskolát és a kisplasztikusok élvonalába tört.2o munkája került közgyöjteményebe eddig,Bartok,Móra portréja, 1919-es emlékműve pedig közterületre került.

Magyar Hirlap 1969.2.évf. 235/6 Bojár

Szőllőssy Enikő

Az Éremművészek Nemzetközi Szövetségének (F.I.D.E.M.) ezévi kongresszusán és kiállításán (Helsinki) az ő érmei is láthatók.

Műgyűjtő, 1973/2. sz. 64. f.

Szöllősy Enikő

Borsos Miklós, Pátzay Pál és Szabó Iván tanitványa.

Magyar Hirlap 1969.2.évf. 226/9

Szöllössy Erikó

A Kossuth Művelődési Házban Szöllössy Erikó szobrászművész kisplasztikáiból és ermeiből nyílt meg egy kis gyűjteményes tárlat, melynek érdekessége, hogy az idei filmfesztivál plakettjét, a művésznő tervezte.

Két újabb kiállítás a fesztivál idején.

Észak-Magyarország 1973/105 4 old.

Szöllőssy Erikő

a Fiatal Művészek Stúdiója és a KISZ KB kulturális osztálya által meghirdetett Dózsa-pályázatra plakettjeit küldte be. „1514" (plakett), (repr.).

T.I.: Dózsa-pályázat.
Magyar Ifjúság, 1972. máj. 26.

Szőllősy Erika
portréja

Részt vett a Nemzetközi Érem
művészeti kongresszusán és ki-
állításán Helsinkiben.

-------: FIDEM Nemzetközi éremkiállitás és .....
Művészet, 1973.junius - 43.oldal

Szöllőssy Enikő

"Egy tucat plasztikát állitott ki a Helikon Galériában"-irja Vadas József, több kiállitást ismertető kritikájában: "A labirintus zsákutcái" cimmel. Plasztikáit magas talapzatra állitotta s az oszlopokat vaslécekkel kötötte össze. A mü cime labirintus. "Külsőre valóban labirintus a kiállitás" a művésznek valószinüleg az volt a szándéka, hogy a külön-külön is szobrokból egy egészet alakitson ki. A művész „egyetlen motivumot variál: egy stilizált emberfejet a fel formája azonban nem kiérlelt." ha az egész kiállitást nézi az ember, akkor nem a labirintus jut eszébe, legfeljebb azt lehet megtudni, hogyan milyen anyaggal dolgozik a szobrász. Élet és Irodalom, Bp. 1974. aug. 24. XVIII. évf. 34. sz. 12. lap.

Szöllősy Enikő

"A monumentális műfajokban és a nyers formák brutálisan őszinte világában érzi otthon magát" a művész, írja Vadas József: "Holtpont után" c. kritikájában, mely a Fiatal Képzőművészek Studiójának, -az Ernst Muzeumban rendezett- kiállitását ismerteti.
Megemliti a művész egy sikeres kiállitását, valamint kevésbé sikerült éremműveit, s a most bemutatott, -elismerésre méltó- emlékműtervét.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. dec. 15.
XVII. évf. 5o. sz. 12. lap.

Szöllőssy Miklós, szobrász

A Szeged-Tarján-szoborpályázat egik fődíját kapta.

Tandi Lajos: Lakótelepi esztétika

90-93.

XXVIII

3.

TISZATÁJ, Szeged. 1974. március

Kollóssy Enikő, szobrán

szerepel a XIV. Szegedi Nyári

Tárlaton.

Tandi Lajos: Kiállítási napló

90-94.

TISZATÁJ, Szeged. 1973. október XXVII/10.

Szállossy Erikő szobrász

A szobrászat kedvezőbb képet mutat a festőkénél. A művész – többed magával egy nemzedéket vitt be a magyar szobrászat élvonalába.

Vadas József: Képző- és iparművészeti kultúránk.

Élő Kommunista, Budapest, 1973. szept. 71. old.

Szőllőssy Emikő

Művészet	bronz	Ø 12 cm
Technika	—"—	Ø 11,5 cm

6. Balatoni Nyári Tárlat

Szőllőssy Emikő

Tudomány bronz ϕ 11,5 cm
Filozófia —"— ϕ 11,4 cm

6. Balatoni Nyári Tárlat

Szőllőssy Enikő

Forradalom bronz 11 cm ∅

6. Balatoni Nyári Tárlat

Szőllőssy Enikő

Technika repr.

6. Balatoni Nyári Tárlat

Gyöllösy Endré

„XX. sz." c. ércsarozaba szempel

az „Uj művel" c. Kiállitáson a

Műcsarnokban

Kritika 1971 május

29. oldal

Szöllössy Enikő

Történelem, fa, 134 × 89 cm

Labirintus, festett fa, 39 cm

Angyalföldi képző- és iparművészek kiáll. Műcsarnok 1974

Szöllössy Enikő

Az ember tragédiája I – VII.

bronz, Ø 10 cm

Angyalfoldi kipző – és iparművészek

kiáll. Műcsarnok 1974

Szöllössy Miko

Labirintus.

festett fa, 39 cm

repr.

Angyalföldi képzö- és iparmüvének kiáll. Mücsarnok 1974

Szöllössy Ernikő

Mese a hatalmas királyról, a nagy kösről és egy falga lányról.

repr.

Studió '73 Ernst Múzeum

Szöllőssy Emikő

1. Találkozó I–III. bronzérem 10 cm ⌀

2. Kompozíció kronalemez 58 cm

Studio 73 Ernst Múzeum Bp.

Szöllőssy Ernikő

1. Énszakok bronzérem 5 cm Ø
2. Mese a kafszlmas kiválgyól, a nagy hősről és egy balga lányról bronzérem 11 cm Ø

Studio 73 Ernst Múzeum Bp.

Szöllősy Enikő

1974. jan-ban a Műcsarnok angyalföldi kiállításán sesít vett. művével.

Népszava, 1974. jan. 11. 102 cof. 8 sz. 4p.

Szöllősi Gnikő

Tavaly, a pécsi kisplasztikai biennálén népművészeti indítási szobrokkal jelentkezett. – A keszthelyi múzeumban nyílt balatoni nyári tárlaton „Ballada" c. alkotását látjuk. (ecultue).

Láncz Sándor: Kiállításról kiállításra, Magyar Hírlap, 1972. aug. 2.

Szöllösy Erikő

a fővárosi kiállítások TV Galéria heti főszereplője volt kiállított szobraival.

Losonci Miklós: Augusztusi körkép.
Pest m. Hírlap, 1972. aug. 31.

Szállásy Enikő

A Keszthelyen rendezett Balatoni Nyári Tárlaton érmei szerepettek.

Balogh Elemér: Jegyzetek a Balatoni Nyári Tárlatról.

Napló (Veszprém), 1942. júl. 29.

Szöllősy Emilő

Az ember tragédiájához készített
éremsorozata szerepel „Angyalföld
művészeinek tárlatán a Műcsarnokban"

Magyar Nemzet 1974 január 6
12. old.

Szöllősy Enikő

Bemutatott művei: „Világunk," I–V. bronzérem, 11 ø; bronzérem 5 db. 11 ø; Éremsorozat," I–IX., bronz, 10,3 ø; „Ballada" "Kőműves Kelemen, fa, 30 cm.

Rozványi Márta: Studió Fi.

Budapest, 1971.

Szöllösy Erikő

Kisplasztikái egyéni hangot árultak el (Fiatal Képzőművészek Stúdiója, Ernst Múzeum, 1970. IV. 3 – V. 3.).

Képzőművészeti Almanach 3, Corvina 1972, 64. P.

Szöllősy Ernő

szobrán

~ műves szerepeltek a Tiatal Képrőművészek Studiójának kiállításán. /Ernst Múz. 1970./

Képrőműv. Almanach 3. 64.

Corvina 1972.

Szöllősy Erika

Ballada fa 35x40x25

6. Balatoni Nyári Tárlat

Szőllőssy Enikő

Több művét a Nemzeti Galéria és a Modern Magyar Képtár őrzi. Tanulmányúton járt a Szovjetunióban (1964), Belgiumban (1964), Lengyelországban (1965).

Romváry Ferenc: III. országos kisplantikai biennálé, Pécs, 1971.

Szöllössy Enikő

Csehszlovákiában (1966) és Franciaországban (1970.) Bemutatott művei: „Kőmüves Kelemen," 1971, jegerfa, 45x40cm; „Bartók tiszteletére," 1971, jegerfa, 41x64cm.

Romváry Ferenc: 11. országos kisplasztikai biennálé, Pécs, 1971.

Szöllősy Miklós, szobrai

szerepel az Ernst Múzeumban.

Nagy Zoltán: Stúdió '72

7.

Népszabadság, Bp. 1973. jan. 12.

Szöllősi Enikő, szobrász

Szerepel az Ernst Múzeumban.
Ennek figyelmet érdemelnek.

Harangozó Márta: Stúdió '71

2.

EST/ HIRLAP, Bp. 1971. dec. 8.

Szőllősy Miklós, karmester

Kiállít Varsóban.

— : Magyar Kiállítások külföldön 9.

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 8.

Szöllössy Enikő

1939. szeptember 13-án született Budapesten. Képzőművészeti Főiskolát végzett Borsos Miklóst és Szabó Ivánt tartja mesterének.

Domváry Ferenc: III. országos kisplasztikai biennálé, Pécs, 1971.

„Szőllőssy Enikő"

Önálló kiállítása: Hódmezővásárhelyt 1966-ban, Budapesten 1969-ben volt. Minden eddigi kisplasztikai biennálén részt vett.

Domváry Ferenc: <u>III. országos kisplasztikai biennálé</u>, Pécs, 1971.

Szőllőssy Erikő
szobrász

„Ember születése"
(vepro)

A belső címlapon.

Művészet, 1972. szeptember.

Szőllőssy Enikő
szobrán

„Álló nő"
„Álló figura"
„Anya gyerekkel"

repro

Losonci Miklós: Szőllőssy Enikő érmei és szobrai.
Művészet, 1971. szeptember - 20 oldal.

Szőllőssy Enikő
szobrán

„A kozmosz erői"
„Fal"
„Kórus"

repro

Losonci Miklós: Szöllőssy Enikő érmei és szobrai.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 20.oldal

Szőllőssy Enikő
szobrai

Szőllőssy Enikő első kiállítása
1966-ban volt Hódmezővásár-
helyen volt Gerber Mariával és
Frigyesi Erikával.

Losonci Miklós: Szöllőssy Enikő érmei és szobrai.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 20.oldal

Szöllőssy Enikő
szobrász

Szeretettel ábrázolja a művésznő
a családi életet ennek egy szép bi-
zonyítéka az „Anyaság" c. műve.

Losonci Miklós: Szöllőssy Enikő érmei és szobrai.
MÜVÉSZET, 1972.szeptember - 20.oldal

Szőllőssy Enikő
szobrász

Szőllőssy Enikő egyik érme felületén
„Az ember születése"-t vágyiti, másut
a „Család"-ot alakítja ki.

Losonci Miklós: Szöllőssy Enikő érmei és szobrai.
MÜVÉSZET, 1972.szeptember - 20.oldal

Szőllőssy Enikő
szobrász

Szobrászi munkásságában nielto helyen áll a „Szélfújta asszony" és az „Álló figura". Sajátos alkotása a „Kapu", a „Fal" és a „Szárademk".

Losonci Miklós: Szöllőssy Enikő érmei és szobrai.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 20.oldal

Szőllőssy Enikő
szobrai

A művésznő „a kozmosz erői"-t is megjeleníti művészetében. A „Holdbeli utazás" és a „Szinkoluno" című művek is az ő nevéhez fűződnek.

Losonci Miklós: Szöllőssy Enikő érmei és szobrai.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 20.oldal

Szőllőssy Enikő
szobrász

Szőllőssy Enikő műhőből készelette
a felsőpelényi állami gondozott gy-
rekek részére a lakszintekes szöve-
vényű „Játszoszobrot."

Lomonci Miklós: Szőllőssy Enikő érmei és szobrai.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 20.oldal

Szőllőssy Enikő

szobrász

Szőllőssy Enikő legújabb művei az: „Shams", a „Vis à gras", a „Kekszakál-lú", a „Történelem" stb.

Losonci Miklós: Szőllőssy Enikő érmei és szobrai.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 20.oldal

Szőllőssy Enikő
szobrász

Szaintalan harai és külföldi múzeum, szalón meghívását fogadta el Szőllőssy Enikő. Ar ő neviher fűződik a balasagyarmáti „Tanácshörtársaság" emlékmű.

Losonci Miklós: Szőllőssy Enikő érmei és szobrai.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 20.oldal

Szőllőssy Enikő
szobrász

Szőllőssy Enikő reliefet készített Bartókról és Móra Ferencről. Az ő nevéhez fűződik a „Kiáltó", az „Emberpár" a „Kórus" című kompozíció.

Losonci Miklós: Szőllőssy Enikő érmei és szobrai.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 20.oldal

Szőllőssy Enikő szobrászmüvész

Részt vett a Képzőművészek Szövetsége által rendezett "Uj müvek" kiállitáson a Műcsarnokban.

Kortárs 1971/6 1000. old.

Szöllősy Enikő

Részt vett a Studió 1970. évi kiállitásán.

Kortárs 1970/7 1172. old.

Szöllőssy Enikő

Részt vett a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállításon a Műcsarnokban, 1968-ban.

Kortárs 1968/10 1673. old.

Szőllőssy Erikő
szobász

Szőllőssy Erikő részt vett a Stúdió 73 kiállításán, művében bemutatta, hogy megban bennük a plasztikai szimbólumteremtés.

Nagy Ildikó: Stúdió 73.
Művészet, 1974. március – 42 oldal.

Szőllősy Emlő
szobrász

Hegesztett bronzlemez szobrá-
nak talpazata zsalurott fehér
beton.

Nagy Ildikó: Egy lakótelep "esztétikai megjelenése"
érdekében.
Művészet, 1974.február 33.oldal

Szőllősy Emilő
szobrász

Méltatás

Tóth Pál: Utószó a VIT emlékmühöz.
Művészet, 1974. február – 43 oldal.

Szőllősy Enikő
nobrán

„Szabartero" (repro)

Nagy Ildikó: Egy lakótelep "esztétikai megjelenése" érdekében.
Müvészet, 1974.február 33.oldal

Enikő Szöllösy

„Flowering" (wood carving, 66 cms)
(repr.)

The New Hungarian Quarterly,
1973. jún. 8.

Szöllössy Erikő

Madách Imre születésének 150. évfordulójára a Petőfi Irodalmi Múzeum képzőművészeti kiállítást rendezett, – a meglúvásos pályázati anyagból, – melyen emlékérmei szerepelnek.

hyp: Látható irodalom.
Magyar Hírlap, 1973. jún. 26.

Szöllössy Erikő

Az Ernst Muzeumban rendezett Stúdió '72 c. kiállításon három, több rézből álló, színes farnobra a népi „faragásnak", pop-art-nak és az egyszerűsítő szemléletnek eredményét nyújtja (említve).

„Virágzó fa" (repr.)

Tükör, 1973. jan. 9.

Szállósy Enikő szobrász.

A Stúdió '72 kiállításon faszobrai szerepelnek, (említve) valamint érmei.

Láttuk, hallattuk a kiállítótermekben.

1973. jan. 6. 20.48 | 11 | V.

Frölössy Emília

Technika rep.

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely 1972.

Szőllőssy Emikő

Forradalom kr. Ø 11 cm

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely 1972.

Szállássy Endre

1. Tudomány les. ϕ 11,5 cm
2. Filozófia —"— ϕ 11,4 cm

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely 1972.

Szőllősy Emília

Ballada, fa, 35×40×25 cm

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely 1977.

Szőllőssy Emkő

1. Művészet lev. Φ 12 cm
2. Technika -"- Φ 11,5 cm

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely 1972.

Szőllősy Ernő
szobrász

Szőllősy Ernő két és ettől kisméretű labirintusa, nem épített, hanem az élet labirintusa volt. Az ember és a világa, az egyén és a környezete egységét kontrolla fel.

Gábor Eszter: Labirintus.

Művészet, 1974.szeptember - 23. oldal

Szőllősy Erikő

szobrász

Szőllősy Erikőnél a térbeli formálás, az, amit a művész a labirintuson át keres. Az hogy a, sikok és anyagok hogyan alakulnak át plasztikává.

Gábor Eszter: Labirintus.

Művészet, 1974.szeptember - 23. oldal

Szőllősy Erikő
szobrai

A Helikon Galériában rendezett kiállításán Szőllősy Erikő az „építkezés" belső folyamatát demonstrálja.

Gábor Eszter: Labirintus.

Művészet, 1974.szeptember - 23. oldal

Szőllősy Erikő
szobrász

A művészi munkásságat a plasztikai alapmotívumok felfedése, majd az azokon alapuló építkezés jellemzi.

Gábor Eszter: Labirintus.

Müvészet, 1974.szeptember - 23. oldal

Szőllősy Erika
festmény

Szőllősy Erika a Főiskola elhagyá-
sa után példaképét Henry Moore-
ban találta meg.

Gábor Kazster: Labirintus.
Művészet, 1974.szeptember - 23.oldal

Szőllősy Erikő
szobrász

Szőllősy Erikőt a szobrászat alap-
kérdései foglalkoztatják munkás-
ságának kezdete óta. A pozitív
és negatív forma, a konvex és kon-
kávszerepe a plasztikus létrejöttében.

Gábor Eszter: Labirintus.

Művészet, 1974.szeptember - 23.oldal

Szőllősy Erikő
szobrász

A Helikon Galeria beli kiállítás
labirintusa szigorúan geomet-
rikus sztéléhből épült.

Gábor Eszter: Labirintus.

Művészet, 1974.szeptember - 23.oldal

Szőllősy Ernikő
szobrász

A labirintus mint plasztikai probléma
már évekkel ezelőtt megjelent Szőllősy
Ernikő művei között, de más formában.

Gábor Eszter: Labirintus.

Művészet, 1974.szeptember - 23.oldal

Köllősy Enikő, nobrán

Kiállít az Ernst Múzeumban.

Székely András: Stúdió '73 7.

Népszabadság, Bp 1973. dec. 28.

Szöllőssy Enikő, szobrán

A Stúdió '73 kiállítán

(Érmei)

Harangozó Márta: Jesték és tehetség

2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. dec. 11.

Szőlősy Enikő

Részt vett a pécsi kisplasztikai biennálén. Bartók tiszteletére című kompozíciója nemcsak belső, tartalmi monumentalitástól feszül, hanem valóban kívánkozik nagy méretek után.

Bojár Iván: Kisplasztikai seregszemle Pécsett.

Magyar Hírlap 1971/260 6old.

Szöllőssy Enikő szobrászművész.

Márc. 21.-én leplezik le tanácsköztársasági emlékművét Balassagyarmaton. (emlétve).

(barna): Kötelek a korábbi hírnév.

Nógrád, 1969. febr. 25.

Szőllőssy Erikő
szobrász

VIT pályamű vének vegyiga

Gábor Eszter: A VIT emlékmű
Művészet, 1973.november - 35.oldal

Szőllősy Enikő
robotja

A pályázaton szereplő robot
a világ ifjúságainak összefogá-
sának szimbóluma

Gábor Eszter: A VIT emlékmű
Művészet, 1973. november - 35.oldal

Szőllőssy Enikő
szobrász

Szőllőssy Enikő a VIT pályá
zaton 5.000 Ft-os díjat nyert

Gábor Eszter: A VIT emlékmü
MÜVÉSZET, 1973.november - 35.oldal

Szőllőssy Erikő
szobrász

A művész művének anyagánál
a belont jelölte meg.

Gábor Eszter: A VIT emlékmű
Művészet; 1973.november - 35.oldal

Szőllőssy Enikő
szobrász

Tömeg koncepciójú művével szerepel a VIT pályázaton.

Gábor Eszter: A VIT emlékmü
Müvészet, 1973.november - 35.oldal

Szőllősi Erikő

szobász

Műveiben az ifjuságban lévő dinamikát, az ifjuság erejét kívánja érvényre puttalni.

Gábor Eszter: A VIT emlékmü

Müvészet, 1973.november - 35.oldal

Szöllösy Emőkő

XX. század c. éremsorozata

emlétve, szerepel az „Új művek"

Kiállításon a Műcsarnokban

Kritika 1971 május

29. old.

Szőllőssy Erikó
rajzai

Szőllőssy Erikó „Álom", valamint „Virágzás" című munkái szerepelnek a tárlaton.

Kovács Gyula: Studió '72
MŰVÉSZET, 1972.december - 31.oldal

Szőllőssy Emilő
nobrán

Szőllőssy Emilő bronzérem-
sorozatát mutatta be a tár-
laton.

Vidos Zoltán: Studio Galéria 72/IV. kiállitása.
MÜVÉSZET, 1972.október-november - 65.oldal.

Szöllőssy Enikő

Kiállitást rendeztek "Studió '72" cimmel a legfiatalabb képzőművészek az Ernst Muzeumban.
A szobrászok között szereplő művészről elismeréssel ir Vadas József: "Lépcsők" c. kritikájában.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. jan. 13.
XVII. évf. 2. sz. 12. lap.

Szöllőssy Emilő

Madách: Ember tragédiája sorozat
Ember tragédiája bronzérem
A Paradicsomban — " —

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 – szept. 16.

Szöllössy Emilő

Madách: Ember tragédiája-sorozat

Konstantinápolyban bronzérem

Párius —"—

XIV: Szegedi Nyári Tárlat

1973. jul. 22 – szept. 16.

Szöllőssy Emilő

Madách: Ember tragédiája – sorozat

Londonban bronzérem

Falanszter — " —

XIV. Szegedi Nyári Tárlat

1973. jul. 22 – szept. 16.

Szöllőssy Emikő

Madách: Ember tragédiája – sorozat

Ádám a sziklán bronzérem

Madách portréja — " —

XIV. Szegedi Nyári Tárlat

1973. jul. 22 – szept. 16.

Szöllőssy Anikó

Labirintus festett fa – posztamens
39 cm

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 – szept. 16.

Szöllössy Enikő, Jestő

Szerepel

↓

Nagy Zoltán: A 20. vásárhelyi őni tárlat

7.

Népszabadság, Bp 1973. nov. 9.

Siállósy Erikő

Elmúlt idők, festett fa, 34 cm
Gyász, fa, 55 cm

20 Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. Múz. Hódmezővásárhely '73.

Szöllösy Erikó

érmei szerepelnek a Nemzeti Muzeumban rendezett "Budapest és az éremmüvészet"c. kiállitáson

Magyar Nemzet 1973 november 2. 4.old.

Szőllősy Emilő

Művei szerepelnek a
„Studió '72" Ziallitáson

Kritika 1973 március
27. old

Szőllőssy Enikő

Szőllőssy Enikő „Lát és nyitott" kompozíciója szerepel az Országos Kisplasztikai Biennalen.

Bereczky Lóránd: Megkésett jegyzetek.
Müvészet, 1977. február - 3.oldal.

Szőllősy Enikő

Zárt és nyitott cseresznyefa
(rysso)

Bereczky Loránd: Meghésett jegyzetek.
Művészet, 1977. február - 3. oldal.

Szöllőssy Enikő

Szöllőssy Enikő fémrudakra és posta-
mentumra helyezett Zárt és nyitott
Csereszny efa hocka nem lépték át
a szerkeszthetőség határait.

Kovács Gyula: Az anyagalakitás két módja.
Müvészet, 1977. február - 6. oldal.

Szöllössy Enikő

Nagy méretet kínáló Kiáltása (Bronz) figyelmet érdemel (Studió 70, Ernst M.).

Bojár Iván: Kiállításról – kiállításra; Magyar Hírlap, 1970. IV.7. 6. l.

SZŐLLŐSY ENIKŐ, szobrasz

Geszler Maria keramikus alkotasai 1966-ban a Tornyai Janos Muzeum termeiben szerepelnek kiallitott müvei Ligeti Erika és Szőllősy Enikő szobraszmüvészek alkotasaival Hódmezővasarhelyen. 86.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Geszler Maria 85.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 1.szám, Szombathely

Szöllősy Erikő szobrászművész

Fiatalok Stúdiója címmel nyílik meg Dunaújvárosban ápr. 27.-én az ország 30 éven aluli képzőművészeinek kiállítása.

A KISZ Dunaújvárosi Bizottságának 3 ezer ft.-os díját a bpesti művésznek ítélte.

Dunaújvárosi Hírlap, 1973. ápr. 25.

Szöllössy Erikő

A X. VIT tiszteletére a Kisz Kb és a Fiatal Művészek Stúdiója pályázatot hirdetett képzőművészeti alkotásokra. A Dorogon rendezett tárlaton szerepel műve: ifjúsági sorozat plakettjei. (emlétve).

-Csolnoki-: Fiatal művészek kiállítása Dorogon.

Dolgozók Lapja Komárom, 1973. máj. 31.

Szöllössy Enikő

„Dózsa – 1514." IV. (repr.)

Irodalmi Szemle, 1972 ... 9.

Szöllősi Emkő

A salgótarjáni iskolagalériában rendezett Madách grafika és kisplasztikabemutató-tárlaton érmei szerepeltek.

(táth): Először Salgótarjánban látható.

Nógrád, 1973. máj. 10.

Szőllősy Erikő szobrász

a Szegedi Ünnepi Hetek keretében megnyílt a Képcsarnokban kisplasztikák, érmek kiállítása, melyen szerepelnek érmei.

T. L.: Hetvenes kiállítás.

Délmagyarország (Szeged), 1974. aug. 6.

Szöllössy Enikő, szobrász

A pécsi V. Országos Kisplasztikai Biennálén szerepelnek a művész művei

Romváry Ferenc: Kisplasztikai biennálé.
Dunántúli Napló, 1976. okt. 10.

Szőllőssy Enikő, szobrász

L: Vigh Tamás

Sz. H. É.: Munkás műgyűjtők 2

Esti Hirlap, Br. 1976. nov. 12

Szöllössy Enikő, szobrász

A Pécsett rendezett V. országos kisplasztikai biennálén szerepelnek a művésznő munkái: kockabontós játékai (emlitve)

Rósa Gyula: Az V. országos kisplasztikai biennálé Pécsett.
Népszabadság, 1976, okt. 26.

Szállássy Enikő, szobrászművész

Tarjánban fogják felállítani
„Dinamikus formák" c. művét.
(emlitve)

Tandi Lajos: Szobrok 100 év mérlegén.
Dél-Magyarország, 1976. dec. 10.

Szőllősy Erikó

Meghívást kapott Szőllősy Erikó, hogy a Bodonyi Művelődési Központ részére Ady Endre bronz mellszobrát leleplezze el.

----:Főztéri munkák:
Művészet, 1977. május - 48.oldal.

Szőllőssy Kniko szobrász

a dunaújvárosi művésztelep kilenc fiatal képzőművésze a város vasművének vashulladékából keresi ki a megformázásra alkalmas anyagot. A műhely-műtermet a főiskola a szakemberekről és szükséges szerszámokról és szállásról, valamint egy hónapra szóló ösztöndíjról a meghívó szerv gondoskodik. A képzőművészek között dolgozik a művész is.

Kemény Dezső: Vasszobrászok.

Dunaújvárosi Hírlap, 1945. jún. 4.

Erika "Erdélyi"

"Labyrinth"

(Wood, Iron, Chrome, Brass Copper
211 x 300 x 300 cm, 1974) (repr.)

The New Hungarian Quarterly,
1975. 8.

Szállásy Erikő szobrász

a felszabadulás 30. évfordulója alkalmából Bratislavában megnyílt a magyar szobrászok kisplasztikai kiállítása, melyen szerepelnek a művész alkotásai: temperszeri bronzlemezeken dinamikusan jelenti meg az öszlemeket, a Tüzet, a Levegőt. (emlétve) munkáit Helsinkitől, Moszkvától Würtzburgig ismerik kiállításairól.

Bárkány Jenőné: Magyar szobrászok tárlata.

Uj Szó, 1975. júl. 10.

SZŐLLŐSSY ENIKŐ, szobrász, éremművész

1973-ban Helsinkiben a FIDEM XV.Biennáléja.13 magyar kiállító.Néhány kiváló,fiatal magyar művész nem vehetett részt,mert a finnek a művész egyéni fejlődését is be akarták mutatni és kérték,hogy a művészek 10 évi termésüket mutassák be.- Érmeivel szerepelt:
SZŐLLŐSSY ENIKŐ IS . 37.old

KUNVÁRI LILLA: A FIDEM Biennáléja Helsinkiben 37.old

AZ ÉREM, XXX.évf. 1974. 1.szám, Bp.

Szőllősi Enikő

Pécsett szept. 29.-én nyílik a IV-ik Országos Kisplasztikai Biennálé, melyen szerepel a művész „Bukás" c. műve. (említve)

Képes Krónika

1974. IX. 14. TV. 16.50 Ka.

Szállössy Enikő

A Csongrád m.-i Tanács és a Szeged m.-i városi Tanács műtárgyvásárlásaiból rendezett „Kortárs Műrészet" c. kiállítás, ma megnyílik, melyen szerepel műve.

Meghívó

1974. Okt. 5.

Szőllősy Erikó
portréja

Grafikái szerepelnek a
tárlaton.

Sz. Kürti Katalin: Képzőművészeti Galéria Debrecenben.
Művészet, 1974.október - 20.oldal.

Szállási Kniko

A III. Debreceni országos nyári tár-
laton szerepeltek érmei.

Láttuk, hallottuk.
1972. VII. 7. Petőfi, 21.13 (11) Rj

Szöllősy Enikő szobrászművész

a cegléd kiállításon szerepelnek a művész művei: a fa környezetátalakító lehetőséget tárta fel.

Losond Miklós: Gazdag múzeumi hónap. Pest Megyei Hírlap, 1977. okt. 8.

Szöllősy Enikő, szobrász

L: Ferencz Beni

Nagy Feldikó: Magyar érem antológia 1945-1976 27-28.

Kritika, Bp. 1977. okt. 77/10

Szőllőssy Enikő, szobrászművész

a nagyatádi alkotótelepen, – szeptember levén, – a művész befejezte már a munkát, már nincs Nagyatádon. Még itt áll a művész villámra emlékeztető kompozíciója (emlüve)

Schäffer Jenő: Nagyatád.
Magyar Konzervipar, 1977. szept. 14.

Szöllösi Enikő, szobrászművész

a Képcsarnok pályázatot hirdetett, amely-nek célja a magyar évenművészet bemutatása, az Ermeszek Világszövetség kongresszusa alkalmából, - amely hazánkban lesz, szept.-ben. — a pályázat II. díját a művész kapta.

Kul: Ermek a Csontváry-teremben.

Pesti Műsz, 1947. szept. 21.

Szöllőssy Enikő

Öt szobrász egy hónapig alkotott a dunaujvárosi művésztáborban, alkotásaikat még az idén felállitják Dunaujváros közterein.

Magyar Hirlap 1977/159/6

Szőllősy Enikő

Burkolattervei szerepelnek a
ceglédi kiállításon 1977-
ben.

Bán András: Fa és kőnyelvet.
Művészet, 1978. március - 8 lap.

Szöllőssy Enikő

Szerepelt a Ceglédi Ősz rendezvénysorozat Fa és környezet c. első biennálén.

Dióból dolgozott Szöllőssy Enikő. Absztrakt kisplasztikai variációi modern szabadtéri formarendszerek előhírnökei.

Magyar Hirlap 1977-286-6

Wagner:Ujabb biennálék

Szállössy Enikő, szobrászművész

Turista, 1977. júl.

Szőllősy Enikő szobrász

Kiáhítása nyílik a hedvyánszky tekem ben

N.N.: Nyitás szombaton

Esti Hírlap 1969 VIII. 14

Szőlősi Enikő

Ésmékkel

szerepel az alábbi Táslatok

Bojás Iván: X. Szepedi Nyári Táslat

Magyar Hírlap 1969 VIII. 6

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Szőllősy Erichő

A Honvédelmi Minisztérium Központi Klubja szimbrázterem előcsarnokának falára kiírt pályázaton fabrikolat terszerésére, amelyen részt vett a művész.

----:Képzőművészeti pályázatok.

Művészeti XXXXXI 1976.december - 48.oldal.

Szőllősy Enikő, nobrán

L.: Kéri Ádám

Rózsa Gy.: Naprakészen 7.

Bp. 1976. okt. 26.

Nérszabadság, ~~Nérszabadság~~,

Szöllőssy Enikő, nobrán

L.: Lóránt J.

Rózsa Gy.: Bemületes ... 7.

Népszabadság, Bp. 1976. júl. 14,

Szőllőssy Erikő

A lemuvárosi Tisza Vegyi Kombinát
tevékeny elhelyezendő „Munkás-Paraszt
szövetség" - et szimbolizáló plasztikai al-
kotás tervezésére kiírt pályázaton részt
vett a művész.

------: Képzőmüvészeti pályázatok.
Müvészet, 1976.január - 42.oldal.

Szöllösy Emilő
szobász

A budapesti Helikon Galéria-
ban mutatta be „Labirintus"-át.

Pap Gábor: Szabay Ferenc ikonosztária
Művészet. 1975. május - 27 oldal.

Szőllőssy Erikő

szobrász

Szőllőssy Erikő „Labirintus" cimű tartatárol a Művészet folyóirat 1974 szeptemberi szá-ma számol be.

Fekete György: „Élet út"

Művészet, 1975. május - 38 oldal.

Szőllősy Enikő
szobrász

Szőllősy Enikő tér plasztikáját
a dunaujvárosi Vasmű mű-
helyének udvarán állítja össze.

—: Művészet
Tulkor, 1975. jun. 17 - 7 oldal

Szőllőssy Enikő

Fej, 1974. fa, 51 cm, repro
Bukás, 1974. bv, króm, 50x79 cm

IV. Országos Kisplasztikai Bienniálé
Pécs, 1974.

Szöllősy Erikó

Labirintus

Polotai Tárlat

Szállössy Enikő szobrászművész

Trágában az Órárosi Tanácsházában kiállítás nyílt magyar kisplasztika és érmékből. Szerepel a művész alkotása.

(m): Magyar kisplasztikai és érmekiállítás, Új Szó, 1975. ápr. 11.

Szöllösi Erikő
különdíjat kapott a Fiatalok
Stúdiója elnevezésű képzőművészeti
kiállításon, melyet tegnap nyitot-
tak meg Dunaújvárosban.
Dózsa-sorozatára kapta a külön-
díjat

Magyar Ifjúlap 1973/116 Sold.

Szöllősy Emikő

Álló nő repr.

Vásárhelyi Tárlat
M.N.G. 1974. Jul–Szept.

Szöllőssy Enikő szobrászművész

Augusztusban lesz nyitva kiállítása a művésznek.

Miklós Pál: Képzőművészeti krónika.
Jelenkor, Pécs, 1974. 9. 839. old.

Szöllősy Ernikő

Holdbéli utazás kr. 12x19
Elmúlt idők festett fa 34 cm

Vásárhelyi Tárlat
M.N.G. 1974. Jul-Sept.

Szöllősy Emikő

Álló nő br. 26 cm
Az ember születése bronz
I–IV

Vásárhelyi Tárlat
M.N.G. 1974. Jul–Sept.

Szállási Erikő szobrászművész

Tanácsköztársasági emlékműve Balassagyarmaton látható. A mű elbukásában torokszorongatóan tragikus zárzlótartól ábrázol. (emlétne)

Pál József: Emlékművek, történelmi emlékszobrok.
Palócföld, 1975. 5. 6. old.

Szőllössy Ernő szobrászművész a Jubileumi Képzőművészeti kiállításon szerepelnek művei, ermei.

Horváth György: Jubileumi Képzőművészeti kiállítás a Műcsarnokban.

Magyar Nemzet, 1975. ápr. 27.

Szöllössy Enikő

„Lyra" (repro)

Kovács Gyula: Érem művészetünk ma
Művészet, 1977. szeptember – 37. lap.

Szöllősy Emilő

Találkozások I–III Grosz Ø 10 cm/db

Mese a hatalmas Királyról
a nagy hőzőkről és a balga lányról I–III.
Grosz Ø 10 cm/db

Balatoni Nyári Tárlat 1976
Balatoni Múzeum Keszthely

Szöllösy Emlő

„Emlőmüten" bronz 60 cm

„Fej" fa 48 cm

Balatoni Nyári Tárlat 1976

Balatoni Múzeum, Keszthely

Szöllősy Erikő

Orion
Cassiopeia
Aquila
Alcor

c. ismeri szerepelnek
az Évenmúvészet 1977
Viállitáson

Csontvárytarem 1977 szeptember

Szállássi Enikő, szobrászművész.

Tarjánváros Szeged legnagyobb új városrésze, itt állítatták fel a közelmúltban a művész térplasztikáját, melyet a Tisza ihlette. (említve)

Művészeti magazin

1977. máj. 26. TV. 21.50 V Gné.

Szöllösi Enikő szobrásaművész

Szentendrén rendezték meg a 30 év magyar évenművészetének kiállítását, melyen a művésznő művei szerepelnek: „Háború" c. töredékekből komponált kisbronzai. (sulítve)

Horváth Tevez: Új magyar évanművészet,

Népszava, 1977. aug. 28.

Szöllősy Enikő szobrász

Művésztábor Dunaújvárosban

(Tudósítónktól.)

Az idén júniusban harmadszor rendezték meg Dunaújvárosban a fémszobrász-találkozót. A 15 pályázó közül kiválasztott öt fiatal művész — *Szöllősy Enikő, Artner Ottó, Galántai György, ifj. Kofján Károly és Palotás József* — már javában dolgozik benyújtott terve kivitelezésén. A mecénások — a városi tanács, a Dunai Vasmű és a Műszaki Főiskola vezetői — nem kötötték meg az alkotók képzeletét tematikai kívánalmakkal. Csupán azt kérték: olyan műveket készítsenek, amelyek *méltón jelképezik a magyar kohászat féllegvárát, szellemét.*

A munkához minden segítséget megkapnak a nyári tábor résztvevői. Otthonuk a Műszaki Főiskola kollégiuma, s rendelkezésükre áll ennek műhelye éppúgy, mint a Vasmű, ahol a több méteres modern konstrukciókat kivitelezik, az üzemtől kapott öntöttvas- és acélanyagból.

A régebbi hasonló találkozók legjobb műveit a Duna-parti sétányon helyezték el, szabadtéri szoborparkban. Az idén azokat a szobrokat, amelyeket a szakmai zsüri erre alkalmasnak ítél, a város terein állítják majd fel.

–: Művésztábor Dunaújvárosban 7

Népszabadság, Bp. 1977. jún. 25.

A KÉPCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

SZÖLLŐSSY ENIKŐ

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1969. AUGUSZTUS 16-ÁN
SZOMBATON DÉLUTÁN 1 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND
CIFKA PÉTER

MEDNYÁNSZKY TEREM
BUDAPEST V., TANÁCS KRT. 26.

MEGTEKINTHETŐ: AUGUSZTUS 16—30
HÉTKÖZNAP 9,30—18 ÓRÁIG
SZOMBATON 9—14 ÓRÁIG

Szőkösy Enikő

MEGHÍVÓ

FNyV 10 5156

Kőhöry Erikő

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍREK

1971 OKT 2

A Madách Színház előcsarnoká san a fiatal képzőművészek stúd a színházi évaddal egyidőben nyí jú szobrászművész kiállítása.

1021

oan, amely hagyományo-
ójának a kiállítóhelyisége,
meg Szöllössy Enikő it-

Szöllősy Enikő

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 JAN 8

NÓGRÁD

Salgótarján

— A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI LEKTORÁTUS zsűribizottsága január hatodikán tárgyalta Szöllősy Enikő szobrászművész játszó-plasztikájának tervét, melyet a felsőpetényi gyermekotthon parkjában állítanak majd fel.

Szőllősi Enikő

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

nehrdmüvek

ÉLET ÉS IRODALOM

1979 OKT. 13

1021

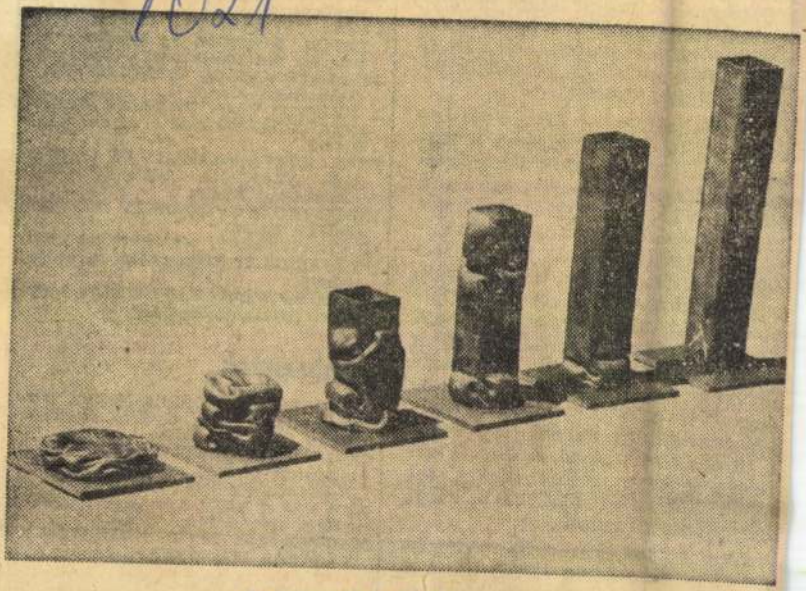

Szőllősi Enikő: Folyamat

...ben. Az egiajlan viszonyok, a hagyományrendszer, az európaitól különböző szakmastruktúra ugyanis nem teszi lehetővé a nyugati világban bevált gépek, eljárások, közlekedési eszközök automatikus-mechanikus átvételét.

S a szakemberek? Közülük is inkább azokat látják szívesen a fejlődő országokban, akik letelepszenek és átveszik a helyi szokásokat. Láttam a Messepalastban rendezett kiállításon képeket finn értelmiségiek projektjéről. A Tanzániába érkezett mérnökök, pedagógusok, orvosok afrikai falvakban élve dolgoznak ki módszereket a helyi energia ésszerű kihasználására, a helyi nyersanyagokból élelmezési programot állítanak össze a lakosságnak, és tanulják, hogy az afrikai zenekultúra miként függ össze a primitív munkával. A finn értelmiségiek nem restek közvetíteni egyik faluból a másikba a helyi kézművesség fogásait.

Az energiaínség a szegény országokat keményebben sújtja, mint a gazdagokat. Ami a szennyeződést, a környezetpusztulást illeti, arról az

BALOGH EDGAR: TÁJ ÉS NÉP. Jegyzetek (Dacia, Kolozsvár)

Filmbemutók

MAGYAROK A PRÉRIN. Színes magyar film, Révész György rendezésében

CSALÁDI ÖSSZEESKÜVÉS. Színes, magyarul beszélő amerikai film. A. Hitchcock rendezésében

NEM FÁJ A FEJE A HARKÁLYNAK. Színes szovjet film

MAGYAR RÖVIDFILM: DALLAL, TÁNCCAL FINNORSZÁGBAN

Színház

Szöllösy Enikő

A Józsefvárosi Galériában közös tárlaton szerepelt.

Magyar Hirlap 1981

Szamosi: Acélszobrá

Valamennyi kiállító művész közül *Szöllősy Enikő* az, aki a legszabadabban, a sokszor műtősteril konstruktív szellemet csaknem játékosan feloldva kezeli anyagát, *az acélt*. Úgy gyömöszöli, rogyasztja, gyűri, hajtogatja egymásra, akárha lágy, finom, puha posztó lenne. Egyik kompozícióján üregelt hasábokat épít egymás mellé, csatos nadrágszíjfémövvel meg is köti, ezzel aztán átlelkesíti, *antropomorfizálja ezt a szép, a biztonságot, keménységet, szilárdságot szimbolizáló anyagot*. És, hogy a szemünknek is jusson némi vizuális mazsola, egy helyütt cinóbervörössel még ki is festi makettjét. Szívesen látnék ilyesfajta Szöllősy-szobrot *lakótelepi közterekben, parkokban*. Talán még tetszene is a lakóknak.

Szamosi Ferenc

Szőllősy Erikő szobrász
(Bp. 1939 –

A bp-i Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. 1965 óta kiállító művész. Egyéni kiállítások: Bp. (1970, 1972, 1974), Vassó (1973). Rendszeresen szerepel a jelentős hazai és külföldi magyar kiállításokon (Würtzburg, Moszkva, Prága, Helsinki, Havanna, Antwerpen, Padova) Több kiztési szobra került felállításra. Kiállított szobrait, érmeit számos alkalommal díjaztás. A FIDEM Végrehajtó Bizottságának tagja.

Plasztika 3/1, 1978 fa, 50x15x13 cm
Plasztika 3/2, 1978 fa, 50x15x13 cm
Plasztika 3/3, 1978 fa, 50x15x13 cm
Kapcsolat I., 1978 vörösréz 27x27x15 cm
Kapcsolat II. 1978 vörösréz 27x27x15 cm

c. művei szerepeltek a IV. Budapesti Nemzetközi Kisplasztikai Kiállításon Bp. Műcsarnok szept. 9 – okt. 29.

– katalógus a könyvtárban –

Szöllösy Emilő
szobrász

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1978

VALÓSÁG 6

Szőllősy Enikő

1021

Szőllősy Enikő: Lemezplasztika

egyéb formáival is, ahol jó latin és jó múlt és
favoritizmus, protekció, hivatali visszaélés
kivirágzott az „összeköttetések", „szocialist
„bundák" és „umbuldák" költészete.

Az, hogy ma lépten-nyomon téma a korr
tetlenségünkben tréfálkozva emlegetjük, s l
élcelődik s dörög ez ügyben, az valószínűleg
elértek egy olyan szintet, amelyet gazdasági
károsodás nélkül nehezen visel el, s amellyel
reflexek. Ha valóban ez a helyzet, akkor nagyon is időszerű és sürgős a
gazdasági és társadalmi okainak, az ellene való védekezés problémáinak s buktatóinak elemzése. Annál is inkább, mert egyfelől a korrupció nagyon makacs betegség; a szakirodalom egybehangzóan állítja például azt, hogy Angliának egy teljes évszázad erőfeszítéseire volt szüksége ahhoz, hogy a XVIII. és XIX. század első harmadában még hírhedten korrupt közélete fokozatosan példamutató közéletté tisztuljon.[1] S fontos e jelenségkör elemzése azért is, másfelől, mert a korrupció nemcsak makacs, de alattomos betegség is; mert ahogy az emberi szervezet is „túlvédekezhet", heveny lázzal, a fertőzés ellen, úgy a társadalom is hajlamos mindenféle korrupció haladéktalan és kíméletlenül puritán kiirtásának rohamaira, amivel azután könnyen *több kárt okozhat önmagának, mint a korrupciónak.*

Az alábbiakban előbb megvizsgáljuk a korrupció történeti gyökereit, főbb történeti és társadalmi előfeltételeit, majd elemezzük fontosabb megnyilvánulási formáit, és mérlegeljük azokat a veszélyeket, amelyek elsősorban a korrupcióban, de kisebb mértékben a korrupció elleni harcban is benne rejlenek.

Történeti vonatkozások

A korrupció létrejöttének és elterjedésének három alapvető előfeltétele van. *1. A közösségi vagyon, közvagyon* kialakulása, amelyet valamilyen módon el kell osztani a közösség tagjai között. *2. Az elosztó hatalom delegálása*, vagyis olyan tisztségviselők megjelenése, léte, akikre a közösség rábízza a javak elosztását, vagy legalábbis akiket elfogad, önként vagy kényszerűen, a közösségi javak elosztóiként. *3. A javak elosz-*

Szöllőssy Enikő

ÉNEK MUNKÁJÁRÓL

6 Szöllőssy Enikő: Lemezplasztika

6

Művészet, 1978. 11. 9. old.

A kellemetlenné

Szöllősi Enikő

Mozgás
/4/

Keserü Katalin: Az 1979-es szobrász alkotótelepekről.
MŰVÉSZET, 1980. július - 44. lap.

Szöllősy Enikő, szobrászművész | 2) Falytatás.

Műsignál Magazin. 1979. VII. 3, T V. 20.50

- Befejezésül azt kérem Kovalovszky Márta művészettörténésztől, hogy beszéljen azokról a szobrokról, amelyek az idén készültek el.

- Mint a telep munkáját 6 héten keresztül figyelemmel kisérő művészettörténész azt hiszem azzal az érzéssel fejezhettem be munkámat, hogy a szobrok olyan szempontból is igen jól sikerültek, és jó együttest sikerült létrehozniuk itt a városban, hogy a mai magyar szobrászatnak nagyon szines változatait nyujtják.

Három alkotás az, amit most pillanatnyilag az Uitz-terem előtt láthatunk. Szöllősi Enikő munkája, amelyik három részből áll, lényegében egy több éve nagyon aktuális módszerbeli, alkotásbeli problémára viszi rá a nézőnek a figyelmét, a sorozat alkotásoknak a módszerére, amikor egyetlen egy problémát kiválasztva, ezt a problémát több részalkotáson keresztül vizsgálja a művész.

Az ő munkája egyébként az, amelyik talán az alkotótelepen készült művek közül leginkább tud alkalmazkodni az adottságokhoz, talán néha ez részéről kompromisszumot kivánt, egyszerüen megválasztotta azokat a profil elemeket, amelyeket készen kapott a műhelyben, és ezekkel a maga kisipari módszereivel hozta létre ezt az egynás melé fektetett profil köteget, amelyik a három fokozaton keresztül egy egyre hevesebb hullámmozgást ir be a térbe.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-228

Szöllősy Enikő, Munkácsy díjas szobrászművésze

NÉPÚJSÁG (TOLNA)
1980 FEB 10

Zárt és nyitott

1021

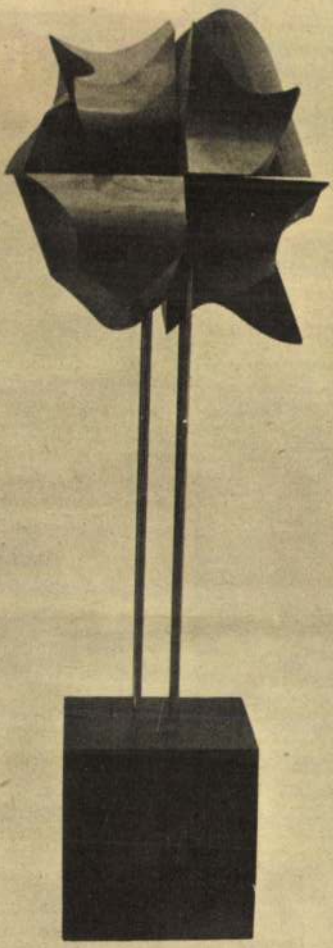

Szöllősy Enikő Munkácsy-díjas szobrászművész kiállítása most nyílt meg a budapesti Műcsarnokban. Képünk egyik érdekes alkotását mutatja be.

ir Nyegyovszkij (jobbról a má-
el újraélesztenek egy klinikai
an levő kislányt.

s moszatok

ve a Bolgár Tudományos
kísérleti állomásának. Eb-
he tengeri éghajlat, a nap-
szonylatban rekordot jelen-
ványvíz-hőforrások kedve-
ek a vízinövények termesz-

ban nagy fehérjetartalmat
tőleg segítséget nyújt pél-
ndjének összeállításához,
lmával. A „Rupite" állomá-
ul a tudományos kutató-
kat biológiai stimulátorként
z állattenyésztésben és ha-
zek megtisztítására. A mo-
ártásban is széles körben
k vitamin is van bennük
nságokkal rendelkeznek.

Lengyelország egyik leg-
fontosabb könnyűipari ágaza-
ta a lenfeldolgozás. Napja-
inkban a világ 50 országa
vásárol lengyel lenárut, el-
sősorban a Szovjetunió és az
Egyesült Államok, de Kana-
da, Japán, Ausztrália, Uj-Zé-
land és a Közös Piac tagor-
szágai is. 1976. óta Lengyel-
ország a világ legnagyobb
lenáru-exportőre, pamut-
vászon termelésével pedig a
ranglista második helyén áll.
(E téren a világ össztermelé-
sének 11,2 százalékát adja.)

Érthető tehát, hogy a len-
gyel üzemek, dolgozók ko-
moly gyártási tapasztalatok-
kal rendelkeznek. Ezeket szí-
vesen megosztják a szocia-
lista közösség tagországaival:
így Lengyelország és Ma-
gyarország között is évek óta
folyik tudományos-technikai
együttműködés a len és a
kender termelésében és fel-
dolgozásában.

A 31 vállalatot összefogó
lengyel lenipari egyesülés és
kutatóintézetei hasznos kap-
csolatokat alakítotak ki a

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1980 FEB 3

Szöllössy Enikő
szobrászművész

1021

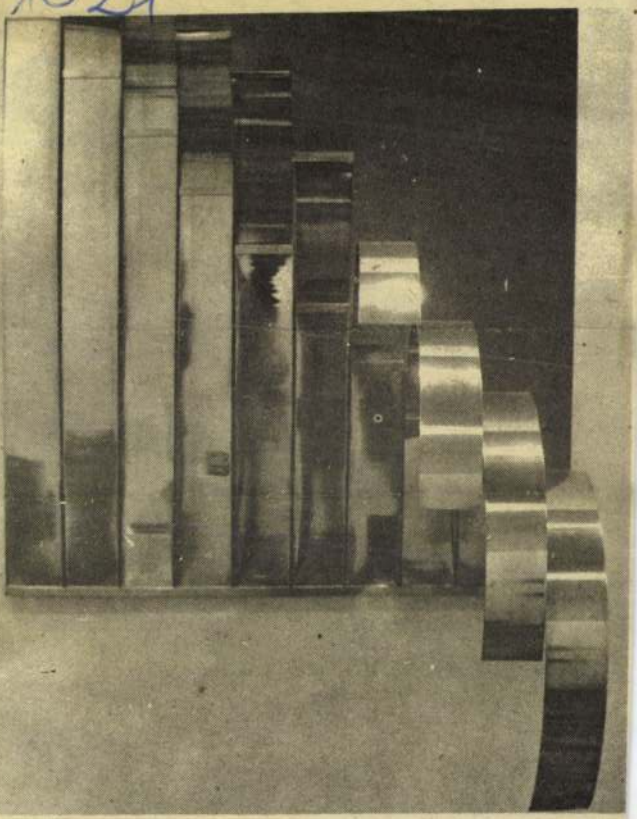

Szöllössy Enikő: Egy négyzetméter

Baráti

Örökéletű házak

Bohemia főváros

Járom az óváros kockakövés, ódon utcáit. Barokk homlokzatú házak, cifra címerekkel, gótikus árkádok, díszkutas udvarok, félhomályos átjáróházak, hívogató kisvendéglők követik egymást, olyan hangulatot teremtve, mintha megállt volna az idő. A csehszlovák főváros télen is csodálatos, illik rá az elnevezés: a Városok Anyja, Arany Prága.

A kőbe merevedett múlt patinás varázsa Csehország régi latin nevét juttatja eszembe: Bohemia. Ezzel átvett bohémságot, mely elválaszthatatlan Prága legrégibb városrészeinek kedélyes, bájos romantikájától, az óvá-

lassú, munkaigényes feladatokon dolgozunk. Már elkészült a következő ötéves terv egységes városrendezési, fejlesztési programja, ebben a műemlékegyüttesek kiemelt helyen szerepelnek. Szeretnénk, ha a történelmi városrészekbe még jobban visszatérne az élet.

— *Mennyire szeretik, védik a prágaiak történelmi örökségüket?*

— Nem talál olyan prágait, aki ne lenne büszke arra, hogy itt él. Az évszázad eleje óta — társadalmi erők bevonásával — működik a „Régi Prágáért" nevű klub

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szöllössy Enikő,

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Szabadművelés
1980 FEB. 3.

1021

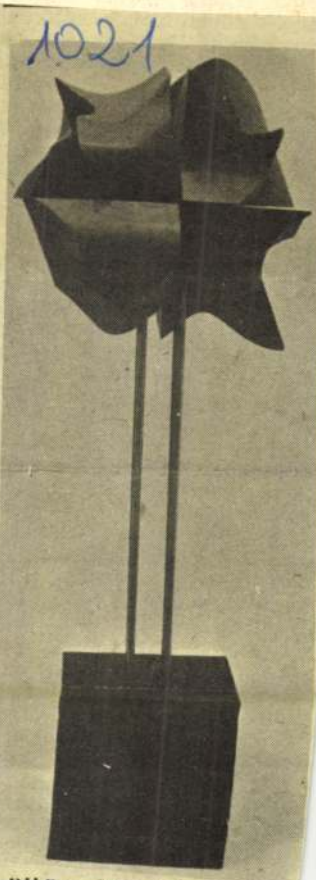

Szöllössy Enikő:
Zárt és nyitott I.

fejeződik be Punta Gordában egy új, harmincezer tonna kapacitású kombinát építésének első szakasza. A Szovjetunióval kötött hosszú lejáratú nikkelhasznosítási egyezmény keretében Kuba — előnyös feltételek mellett — huszonöt évre szóló hitelt is kapott, s szovjet szakemberek irányítják az építés munkálatait.

A tervek szerint Kuba látja el majd nikkelérccel a szocialista országokat. Öt esztendeje éppen Budapesten tartotta a KGST azt az ülésszakát, amelyen megállapodást kötöttek egy újabb — a tagországok közös beruházásában felépülő — nikkelmű építéséről is. A két új nikkelkombinát együttes termelése meghaladja majd az évi százezer tonnát, amiből a szocialista országok ellátásán túl még nyugati szállításokra is telik, s ezzel tekintélyes jövedelemre tesz szert a kubai népgazdaság.

Kerényi Péter

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szöllössy Enikő, Munkácsy-díjas szobrászművésznő

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1980 FEB 3

1021

Képeink

Szöllössy Enikő Munkácsy-díjas szobrászművésznek a Műcsarnok kamaratermében nyílt kiállítása az elmúlt öt év termését reprezentálja. Kétféle fogantatású szobrok láthatók, egyrészt műteremben — többnyire fából — készült alkotások, másrészt a Dunai Vasműben a nagyüzemi technológia eszközeivel megvalósított kompozíciók.

Szöllössy Enikőt a formák átváltozásának folyamata érdekli, az anyagban és a formában rejlő ellentéteket bontja ki. E törekvését jól szolgálták a nagyüzemi fémmegmunkálás lehetőségei és eszközei, bizonyítván azt is, hogy a modern művészet és az ipari technológia nem feltétlenül zárja ki egymást, sőt kölcsönhatásuk újfajta művészetet eredményezhet.

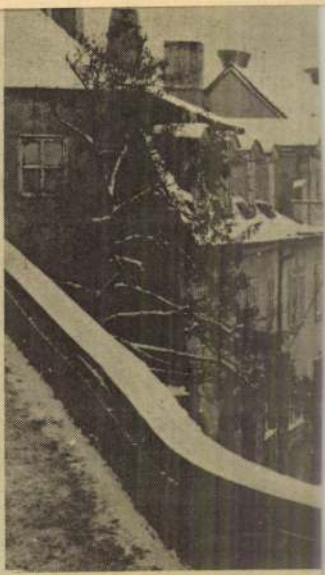

Régi lakóházak az óvárosban

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szöllössy Enikő

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1980 FEB 3 1

Szobrászművész

1021

Szöllössy Enikő:
Zárt és Nyitott II.

Derányi László: lesz egy jó szakmám és érettségim

— Így igaz — emeli fel tekintetét *Kürti László*, Kastély utcai otthonában. — Már gyerekfejjel negyedében, harmadában kapáltam, aratam az úri birtokon. Aztán 18 éves koromban apám mellé szegődve elmentem kubikosnak a MÚRT-hoz (Magyar Útépítési RT), Érden, Baracskán, Székesfehérváron dolgoztunk német fennhatóság alatt.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szöllössy Enikő,

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1980 FEB 3.

Szobrászművészet

NÉPÚJSÁG

1021

Szöllössy Enikő: Törvénytábla

NÉPÚ

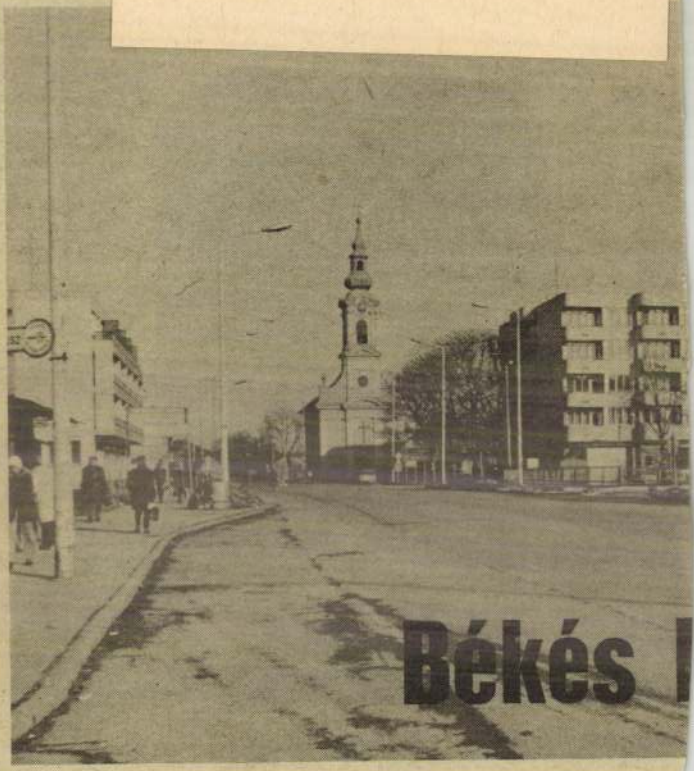

Békés

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

DÉLI HÍRLAP
1980. JAN 29

Szöllössy Enikő, Munkácsy díjas szobrászművész

1071

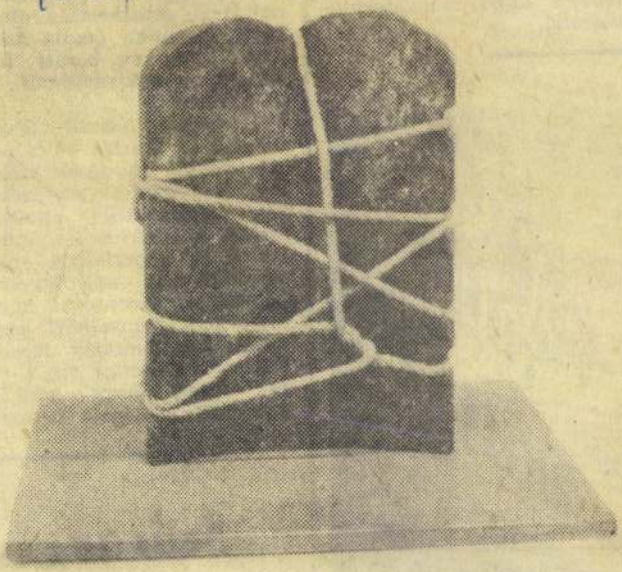

* Szöllössy Enikő Munkácsy-díjas szobrászművésznek a Műcsarnok kamaratermében nyílt kiállítása az elmúlt öt év termését reprezentálja. Kétféle fogantatású szobrok láthatók, egyrészt műteremben — többnyire fából — készült alkotások, másrészt a Dunai Vasműben a nagyüzemi technológia eszközeivel megvalósított kompozíciók. A Dunai Vasmű 1975 óta három nyáron lehetőséget adott szobrászoknak, hogy művészi elképzeléseiket a gyár gépeivel és segítségével valósíthassák meg, a művésznő mindhárom alkalommal ott volt. Képünkön: a Törvénytábla című kompozíció.

ismertette
front város
1980-ra szó
vaslatát.

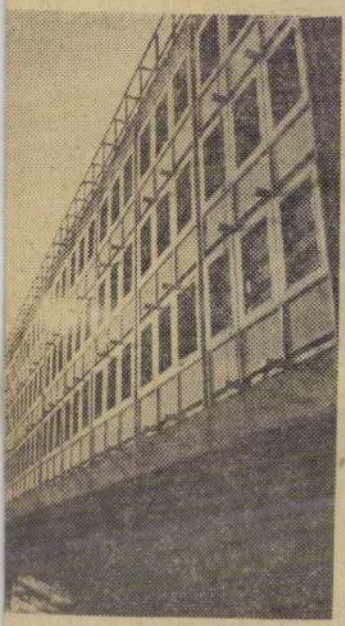

tnénk e beruházást az ipar és empontjából. A képen ugyanis melynek emeletén a Miskolci állalat központi irodái kapnak azonban még bizonyára viták- edig a vásárlók érdekében mi- y, ami a kereskedelemnek — zállítsa az ipar. Erről szól cik-
(Kiss József felvétele)

jókívánságait.

Gromiko és Asszad a Szovjetuniót és Szíriát kölcsönösen érdeklő kérdések széles köréről folytatott eszmecserét. Határozottan elítélték azokat a kísérleteket, amelyeket az imperialista erők, mindenekelőtt az Egyesült Államok meghatározott körei tesznek a nemzetközi enyhülés folyamatának lerombolására, valamint azt a törekvésüket, hogy csapást mérjenek a népek nemzeti

Száraz, hideg idő

Mínusz 17 fokos hidegre ébredt ma Miskolc. Napközben sem emelkedik a hőmérő higanyszála mínusz 3 fok fölé. Bár a felhőzet megnövekszik, havazás nem valószínű. Este mínusz 7—9 fok körüli hőmérséklet várható. A hegyekben már korábban leesett hó sportolásra to-

Szöllőssy Enikő

6

6 Szöllőssy Enikő: Lemezplasztika

Művészet, 1978. 11. 9. old.

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1979 JÚN 23

ÉLET ÉS IRODALOM

Szöllössy Enikő
szobrászművész

1021

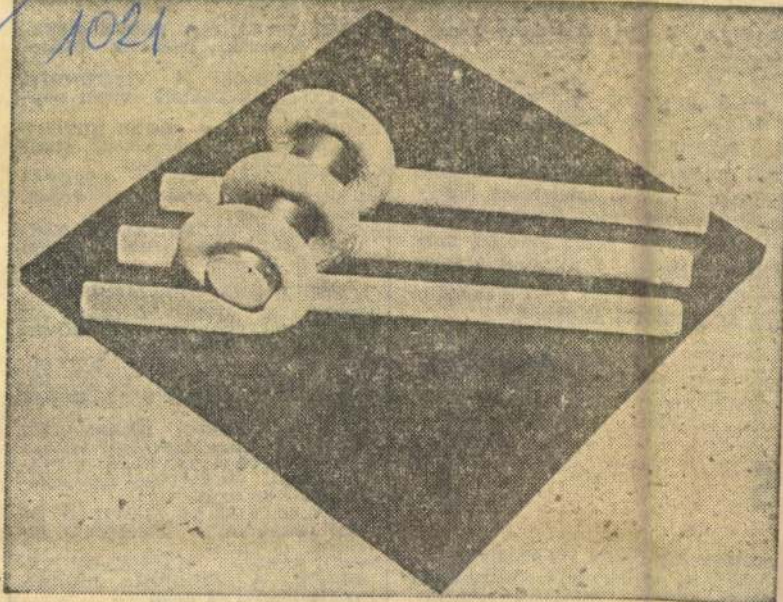

Szöllössy Enikő szobra

— A humoros műfajok gyakra csábítanak a túl könnyed előadás módra. Ön ellen tud állni a csá bításnak?

— A kifejezés minősége fonto szerepet játszik írásaimban. Gyak ran alkalmazok fantasztikus, újab ban misztikus elemeket, mert bizonyos dolgokat áttételesen könnyebben meg tudok fogalmazni; ez az előadásmód pedig fokozott műgondot igényel. A műgond hiánya — nézetem szerint — tiszteletlenség az olvasóval szemben.

Vedres Vera

S

gamnak a szellemi függetlenség lehetőségét. Annak idején az újságírás elfedte előlem a valóságot; nem találtam azt a mondanivalót, amit éppen nekem kéne kifejteni. Amiként munkásként dolgozó író va-

SZERENCSE. Humoreszkek, szatirák, paródiák (Kriterion)
KOSZTOLÁNYI DEZSŐ: EURÓPAI KÉPESKÖNYV. Útirajzok, versek (Szépirodalmi)
SZEBERÉNYI LEHEL: ERDŐ NINCSEN ZÖLD ÁG NÉLKÜL. Elbeszélések (Zrínyi)

TANULMÁNY, DOKUMENTUM

ABBÉ DE SAINT-PIERRE: AZ ÖRÖKBÉKE-TERVEZET RÖVID FOGLALATA (Kriterion)
JANUSZ BANCZEROWSKI: A NYELVI KOMMUNIKÁCIÓ ÉS AZ INFORMÁCIÓ NÉHÁNY KÉRDÉSE (Akadémiai)
ASZTALOS ENDRE: GYARMATHY TIHAMÉR (Képzőművészeti Alap)
FEKETE GYULA: LEVELEK A MAGÁNYRÓL. Szociográfia egy sajtóvitáról (Kossuth)
H. VARRÓ ROZSA: ÉLŐVILÁG ÉS TÁRSADALOM. A biológizmus bírálata (Kossuth)
TÖRÖ KÁROLY: SZEMÉLYISÉGVÉDELEM A POLGÁRI JOGBAN (Közgazdasági és Jogi)

Filmbemutatók

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Enikő Szöllössy

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1979 AUG 20

művészet

1021

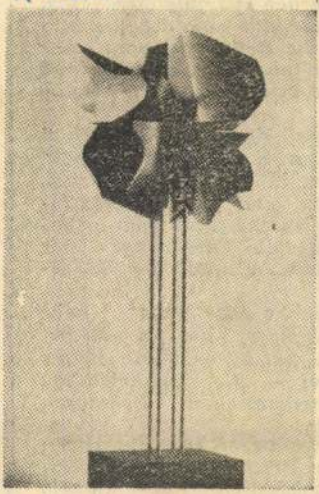

Enikő Szöllössy: Geschlossen und geöffnet
Aus „Holzplastik '79"

...sse der amerikanischen
... zur NATO und im allge-
...ern in Westeuropa ziehen,
...gen und die Perspektivi-
...s durchaus zu spüren be-
...its die Forderung: Der
...sein Ja unter das SALT-

...lichen Staatsmann oder
... Sphäre, der im eigenen
... Amerika — wie jüngst
...er! — die schwerfälligen
...nerikanischen Senatoren
...te!
... In dieser Hinsicht sitzen
...m Zeichen der friedlichen
...nokratische internationale
...ur mit gegenseitigen Ab-
...gen lösen, Fortschritte er-
...bt es keine andere Alter-

Szöllössy Enikő

SAJTÓFIGYELŐ
HAVIRA HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1979 SEP 1

1021

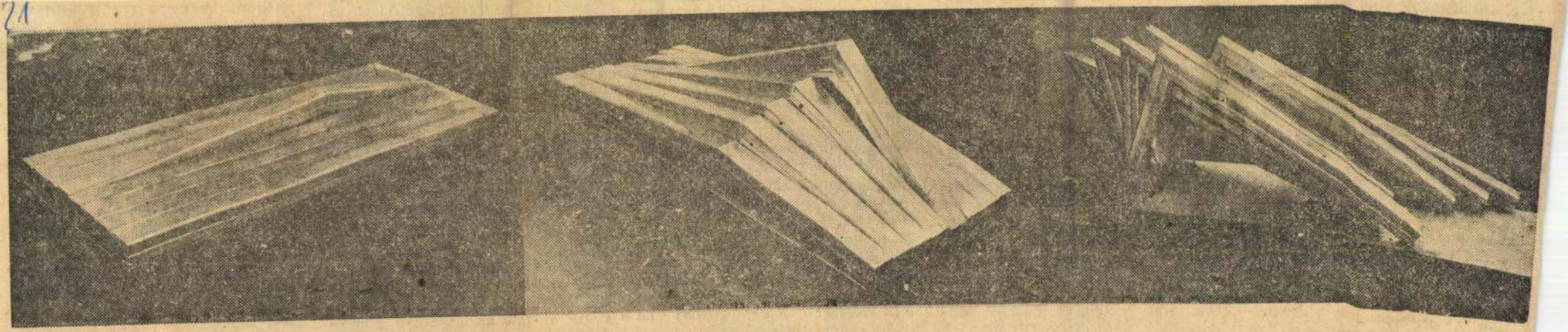

Szőllössy Enikő: Folyamat

tészetről és az iparművészetről. Valószínű, hogy ezek az ágak közelebb álltak az európai példákhoz. Csakhogy a társadalmi hasznosság, a funkcionalizmus és az ornamentika közvetlen hatása éppen ezekben nyomta vagy fedte el a gondolatiságot és az életérzést, amelyet mégis inkább a festészet, a grafika és a plasztika hordozott. Ebben az esetben tehát a periféria fejezte ki megfelelőbben a hazai fejlődés sajátosságát és elmaradottságát.

Miért és miben különbözött a magyar szecesszió a nyugat- és közép-európaitól? Vagy a „kivonulás" irányában, az életérzés és hangulat minőségében, vagy stiláris eszközeiben, vagy mindkettőben. A szerző által sugallt válasz a konkrét alkalmazásban nem ilyen egyszerű. Az *art nouveaux*, a *Jugendstil*, vagy a bécsi *Sezession* stilári-

gyomlál —

polgár és a peremre szorult értelmiségi. Az ő közérzetüket a szorongás, a jövőtlenség és otthontalanság határozta meg. A szecesszió stiláris és szerkezeti újításai, szemléleti „lázadása" mögött tehát különböző rétegek céljai, vágyai — közérzete húzódott meg.

Túlságosan egyszerű és didaktikus volna azonban a szecesszió belső antinómiáját alkotóinak és fogyasztóinak rétegkülönbségeivel magyarázni. A meghasonlottság és ellentmondásosság egyazon alkotó csoporton belül, egyazon művészben is fellelhető. Ez volt az a kor, a „boldog békekor", a *belle epoque*, amelyben az emberek másként éltek, mint éreztek, és másként gondolkodtak, mint éltek. (Talán ez az

és a Halál

bellebeződött a személyiségbe. Az ember nem járt a Halál nyomában, mert magában hordozta a halált, a bűnt és az örömöt.

Létezett-e, realitás volt-e a személyiségnek, az életmódnak és az életérzésnek — s a mögöttes polgári társadalomelemeknek — ez a fajta meghasonlottsága Magyarországon? Társadalmilag számottevő méretekben, önálló értékeszmékhez igazodó nagycsoportokként — nem. A hazai „habarék" polgárság ekkor még nem került szorongatott helyzetbe. Nem ábrándult ki a liberalizmusból, nem szenvedett politikai vereséget, nem akart kivonulni a közéletből és a „társaságból". Éppen ellenkezőleg: egyenjogúként be akart vonulni mindkettőbe.

Polgárságunk s a belőle sarjadt

csosodott ki a századforduló művészetének szubjektivizálódási folyamata", általa kapcsolódott be a magyar művészet szecessziós alkotó képessége az egyetemes áramba, ő nyitott utat a szecesszióból a szürrealizmushoz. Fogalmazzunk pontosan: ahhoz a valóságlátáshoz, amelyet a kortársak szürrealistának neveztek és éreztek, de amelyet mi — logikán túli szabad képzettársításai és bizarr jelképei ellenére — egy korszak reális ábrázolásának tekintünk. Amíg a szecesszió hazai képzőművészetének többi mesteréből jobbadán az esztétikai vagy a történeti érték maradt meg, Gulácsy oeuvre-jéből a tárgyiasult asszociáció, a kifejlett szimbólum: az elköszönő századunk útkereső nemzedéke számára is érvényes életélmény és gondolat.

karon csak egy tanárunknak járt ki ez az üdvözlés, amelyet nem lehet előírni, csak úgy magától jön.

Ha kritikusi magányomban nem állok is fel a tévékészülék előtt, azért tisztelettel jelentem, büszke vagyok, hogy a professzor tévétanítványa lehetek még néhány este.

Szöllősi Enikő

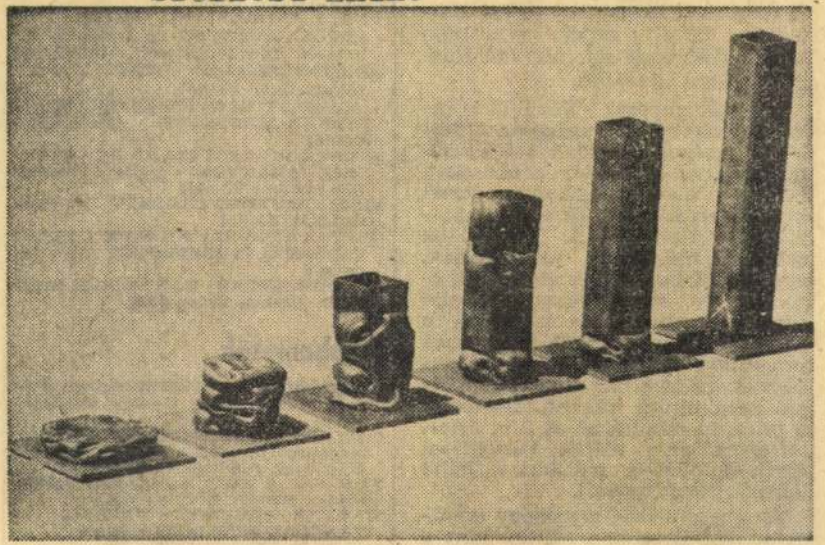

Szöllősi Enikő: Folyamat

Élet és Irodalom, Bp. 1979. okt. 13.
XXIII. évf. 41. sz. 7. lap.

e az ENSZ-
hogy beépül-
ürokráciájá-
kratikus bü-
saját bürok-
npromisszum
alt diploma-
szavát. Kí-
játos radiká-
, amit a fej-

úgynevezett
(NGO-k,
rganisations)
Társadalmi
k, tudósklu-
t Pugwash),
ok és politi-
részt a vitá-
n. Roppant
ossze az al-
ermészetesen
sabbak — és
mint a kor-
minthogy az
vettek,
tt sajtó-
hatásuk

is nem teszi lehetővé a nyugati világban bevált gépek, eljárások, közlekedési eszközök automatikus-mechanikus átvételét.

S a szakemberek? Közülük is inkább azokat látják szívesen a fejlődő országokban, akik letelepszenek és átveszik a helyi szokásokat. Láttam a Messepalastban rendezett kiállításon képeket finn értelmiségiek projektjéről. A Tanzániába érkezett mérnökök, pedagógusok, orvosok afrikai falvakban élve dolgoznak ki módszereket a helyi energia ésszerű kihasználására, a helyi nyersanyagokból élelmezési programot állítanak össze a lakosságnak, és tanulják, hogy az afrikai zenekultúra miként függ össze a primitív munkával. A finn értelmiségiek nem restek közvetíteni egyik faluból a másikba a helyi kézművesség fogásait.

Az energiaínség a szegény országokat keményebben sújtja, mint a gazdagokat. Ami a szennyeződést, a

TANULMÁNY, ALBUM.

zőművészeti Alap)
VERES ANDRÁS: MŰ, ÉRTÉK, MŰÉRTÉK. Kísérletek az irodalmi alkotások megközelítésére (Magvető)
IDEGENFORGALMI STATISZTIKA (Statisztikai Kiadó)
A NEMZETI VAGYON ÉS AZ ÁLLÓESZKÖZ-ÁLLOMÁNY (Statisztikai Kiadó)
FOGLAKOZTATOTTSÁG ÉS KERESETI ARÁNYOK. Adatgyűjtemény (Statisztikai Kiadó)
NEMZETKÖZI GYERMEKÉV 1979 (Statisztikai Kiadó)
GREZSA FERENC: NÉMETH LÁSZLÓ VÁSÁRHELYI KORSZAKA (Szépirodalmi)
BALOGH EDGAR: TÁJ ÉS NÉP. Jegyzetek (Dacia, Kolozsvár)

Filmbemutók

MAGYAROK A PRÉRIN. Színes magyar film, Révész György rendezésében
CSALÁDI ÖSSZEESKÜVÉS. Színes, magyarul beszélő amerikai film. A. Hitchcock rendezésében
NEM FÁJ A FEJE A HARKÁLYNAK. Színes szovjet film
MAGYAR RÖVIDFIM: DALLAL, TÁNCCAL FINNORSZÁGBAN

Szöllössy Enikő szobrászművész

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK, MŰCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

SZÖLLŐSSY ENIKŐ

SZOBRÁSZMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

SÍK CSABA

1980. JANUÁR 4-ÉN, PÉNTEKEN 1/2 5 ÓRAKOR

A MŰCSARNOK KAMARATERMÉBEN

BUDAPEST, HŐSÖK TERE

FNYV 1

Szöllösy Enikő, szobrászművész

HÁRDA KIÁLLÍTÁS A MŰCSARNOKBAN

3. Szöllösy Enikő kiállításán

Jánosi Ferenc felvételei

Népszabadság, 1980. febr.

kölcsönhatásán belül a munkaerő elsőbbsége érvényesülne, a szakképzésben „naprakész" szakemberek kibocsátása helyett *minőségi felülképzésre* kellene törekedni, vállalva az ebből adódó feszültségeket is. Az általános képzést pedig külön kellene választani a mai értelemben vett szakképzéstől, amelyet az iskolán kívül lenne jó megoldani. Ezáltal növekedne az iskola szerepe a mobilitás elősegítésében, mert feladata lenne mindenkinek olyan képzést adni, hogy élete folyamán *más is lehessen*, mint segédmunkás.

Sárkány Klára

ozások felé is. Íme: Károlyi
zsébet Erzsike Zsike Zsóka),
Baba divatújságíró. Végig
ámai játékok után fölsorolt
i, Zsuzsa, Zsófi. S az anya-
a *Magdolna* meg a *Magda,*
era. (A rövidebb alakok *a*
rnyezete azért néha föllázad
korukban nem egy család
kicsit ridegen *Emő*vé „be-
la, regény, tanulmány, újság-
dig ez a kettő is önálló név
ősanyák módjára) *Enéh*nek
. A germán *Krimhilde* bezé-
a környezete, de még az *i*
portjával találkozunk a tévé
föltéve, szigorúan-szúrósan
, dolgokat a híradóban, mi-
ka, Jutak, Judó, Jucó, hanem
k: a játszi, kislányos meg-
entátor komolyságával.

[illegible] egyenjogúság van, létezik már férfi-folyóirat, férfi-illatszerbolt, férfi óvónéni – mért éppen ebben maradnánk le? Hagyományaink is vannak: Solferino és Königgrätz szenvedő hősét, Ferencet másik nevén *Jóskának* szólították katonának behívott alattvalói, a Kakuk Marci írójának fanyar-különc lényéhez jól illett a *Józsi* (Jenő) utónév; s hogy szakmánkból is hozzak példát: egyik nyáron valamelyik SZOT-hajó kultur(ális) felelőse közölte, hogy szólítsuk X. *Laci*nak. Külföldi példák: *Willy* Bredelnél és *Willy* Brandtnál föl se merült, hogy „komolyabb", teljesebb néven kellene hívnunk. Carterről ugyan sokáig szilárdan azt állította a magyar tömegközlés, hogy ő nem *Jimmy*, hanem *James*, amíg az elnök be nem mutatta anyakönyvi kivonatát. A tökéletes férfi-egyenjogúság szellemében várom az időt, amikor a tévében Ipper *Pali* és Bajor-Nagy *Ernőke* kommentál, a Ludasban Árkus *Jocó* főszerkeszt, a rádióban doki Cserés *Miki* rendez.

(Sz. E.)

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337 748, 340-726

Szöllössy Enikő

PEST MEGYEI HÍRLAP

nobránművész

1979 SEP 25

rlap 1021 1979. SZEPTEMBER 25., KEDD

A természetes anyag művészete

FAPLASZTIKAI BIENNÁLÉ CEGLÉDEN

Csorba Géza, a Kulturális Minisztérium főosztályvezetője nyitotta meg a hét végén azt a nagyszabású kiállítást, melyet Cegléd Város Tanácsa, a ceglédi Kossuth Múzeum és a Képző- és Iparművészek Szövetségének Pest megyei területi szervezete közösen rendezett.

Eszmét gondoz Cegléd városa azzal, hogy a belső környezetvédelem és környezetszépítés jegyében helyt ad a *faplasztikai biennálénak* immár másodszor. A természetes anyag művészi felhasználása ugyanis olyan kellemes, szobrászi jelek, plasztikák kivitelezésére alkalmas, melyek a lakótelepek látványsivárságát szüntetik, belső tereket szépítenek. Műfaji szempontból *határterület* a faplasztika, innen ered, hogy festők és grafikusok — *Dohnál Tibor, Deim Pál, Fajó János* — és szobrászok — *Farkas Ádám* és *Szöllősy Enikő* — egyaránt vállalkoznak művelésére. E szobrászilag, grafikailag és festőileg gondozott faanyag a plasztikai szerkezet és a szín együtthatóival véglegesíti a formát. Hajlékony ez a közeg. Játszóterek lovacskáivá, mozdonyaivá bővül, belső terek homlokzatának központjává is válik. Enyhít a lakótelepek nem indokolt, de tényleges monotóniáján. Enyhít úgy, hogy ki-ki a maga egyéniségének hullámhosszán válik karakteressé. A szentendrei *Farkas Ádám* úgy, hogy a geológiai gyűrődések ritmikáját fokozza szoborrá, *Szöllőssy Enikő* emblémák megérzett formáit kivitelezi, *Fajó János* geometrikus tisztaságra és tisztázottságra törekszik homlokzati frízében, *Schéner Mihály* népköltészeti elemeket alkot *játékkockás* szoborrá. A ceglédi illetőségű *Dohnál Tibor* már Egerben is *organikus erejű életfás variációkkal tűnt ki, hozzá hasonlóan Csiky Tibor* is e formarend igézetében él, csak intenzívebben absztrahál. *Heritész Gábor* arra törekszik, hogy labirintikus rejtvénnyel gondozza a gyermekek fantáziáját a játszóterek térségében.

Öröm képzőművészetünk e közös eredményét leltározni, melynek új mecénása Cegléd városa. Kész van már emblémája, s a rendszeressé váló ceglédi faplasztikai biennálék plakátja, mindkettő Dohnál Tibor integráló készségét és ízlését dicséri. Csak egy feladat maradt hátra, az, hogy gyorsan és minél több helyen láthassuk e jel-szobrokat.

Multipli-vásár

A multipli: ipari technológiával létrehozott tárgy. Üvegből, öntvényből, fából, ipari hulladékból készül. Több, mint íróasztali dísz, *kismű*. Mivel a mai ember tudata több geometriai alapelemet tartalmaz, mint elődeinké, ezért e műszaki formából szerveződő esztétikai tárgy nemcsak arra alkalmas, hogy közvetlen, legbensőbb környezetünk alapegysége legyen, hanem arra is, hogy *lelkületünk egy rétegét kifejezze*. Ebben a kettős feladatban válik jelentőssé, s abban is, hogy olcsósága miatt mindenki számára hozzáférhető. Az, hogy pár száz forintért valaki *Segesdy-, Fajó-, Deim*-műhöz juthasson, mint e multipli vásáron *október 30-ig*, Budapesten a Józsefvárosi Kiállítóteremben — nagy lehetőség.

Egyházi vezetők eskütétele

Az Elnöki Tanács előzetes hozzájárulásával a közelmúltban megválasztott egyházi vezetők — *Kovách Attila*, a dunántúli református egyházkerület püspöke, *Varga László* piarista és *Pintér Ernő* ferences rendi tartományfőnök — hétfőn *dr. Trautmann Rezső*, az Elnöki Tanács helyettes elnöke előtt esküt tettek a Magyar Népköztársaság alkotmányára.

Szigetcsép

Munkás-paraszt ta

Ki mit tesz le az ország, s elsősorban a megye asztalára? Milyen feltételek mellett, miként teljesülnek a milliós, vagy milliárdos tervek, elképzelések egy-egy ipari üzemben, vagy a mind korszerűbbé váló termelőszövetkezeti gazdaságokban? Hagyomány már a ráckevei járásban, hogy a térséghez tartozó nagyüzemek munkásai és a termelőszövetkezetek dolgozói ezekre a kérdésekre adnak választ egymásnak a munkás-paraszt találkozók során. Az immár nyolcadik alkalommal megrendezett eseménynek ezúttal a szigetcsépi *Lenin Termelőszövetkezet* volt a gazdája.

A szigetszentmártoni művelődési házban megtartott gyűlésen ott volt *Jónás Zoltán*, az MSZMP ráckevei járási bizottságának első titkára is. A vendégségbe érkező munkáskollektívákat, a *Csepel Autógyár* és a *Pestvidéki Gépgyár* dolgozóit *dr. Németh Lukács*, a szövetkezet elnöke tájékoztatta a gazdaságban folyó munkáról. A sokat tudó gépek, futószalagok mellől érkező vendégek érdeklődéssel hallgatták, hogy a broylercsirke nevelésére szakosodott gazdaságban

az idén fejezik be az évente 1,2 millió szárnyas hizlalására alkalmas baromfitelepet,

s terveik között szerepel egy 640 férőhelyes szarvasmarhatelep és egy ezeranyás kacsatelep megépítése is. Már az elkövetkező ötéves terv feladata lesz a melléktermékszárító és a takarmánykeverő létesítése.

A találkozó megható eseménye volt, amikor a szigetcsépi általános iskola úttörői vörös szekfűvel kedveskedtek annak a tizenkét idős szövetkezeti tagnak, akik három évtizeddel ezelőtt megalakították a közös gazdaságot.

A Csepel autógyáriak nevében *Fövényessy Ervin*, a pártbizottság titkára a gyárban lezajlott termékváltásról beszélt, majd arról, hogy

a jövőben a növénytermesztésben jól hasznosítható betakarító- és műtrágyaszóró gépek gyártását kezdik meg.

A Pestvidéki Gépgyár pártbizottságának titkára, *Szatmári Lajos* pedig a gazdaság és a gyár együttműködésének lehetőségeit elemezte.

Az elmondottaknál is ékesebben bizonyítá[illegible]

Nehéz

Hónapok óta az visszhangzik a termelőhelyeken, mennyire *megnehezedett* a gazdálkodók dolga, s még inkább mennyire *nehéz* lesz —

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Szöllössy Gyikó,
szobrászművész

PEST MEGYEI HÍRLAP

1980 ÁPR 4

Vasvirág

1021

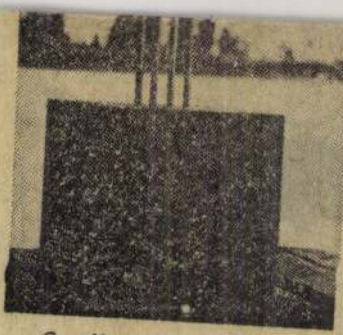

Szöllösy Enikő szobra

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szöllössy Enikő

SOMOGYI NÉPLAP

1980 MÁR 30.

Szobrászművészet

1021

Zárt és nyitott (I.) — Szöllössy Enikő kisplasztikája.

NB I állása:

1.	Bp. Honv.	22	12	7	3	45-29	31
2.	Vasas	22	10	7	5	50-34	27
3.	FTC	22	10	7	5	45-35	27
4.	Ü. Dózsa	22	11	5	6	48-39	27
5.	Videoton	22	11	5	6	42-35	27
6.	ZTE	22	8	8	6	32-28	24
7.	MTK-VM	22	8	7	7	34-32	23
8.	Békéscsaba	22	7	9	6	39-38	23
9.	Tatabánya	22	8	7	7	32-31	23
10.	Diósgyör	22	9	3	10	29-27	21
11.	DMVSC	22	6	9	7	26-26	21
12.	Pécsi MSC	22	7	6	9	35-26	20
13.	Volán	22	6	7	9	26-37	19
14.	Salgt. TC	22	5	8	9	24-31	18
15.	Rába ETO	22	8	2	12	35-43	18
16.	Szf. MÁV	22	6	6	10	22-39	18
17.	Dunaújv.	22	4	9	9	30-37	17
18.	PVSK	22	3	6	13	18-45	12

---

lárási

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szöllőssy Enikő, Munkácsy díjas szobrászművész

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1980 JAN 26

1021

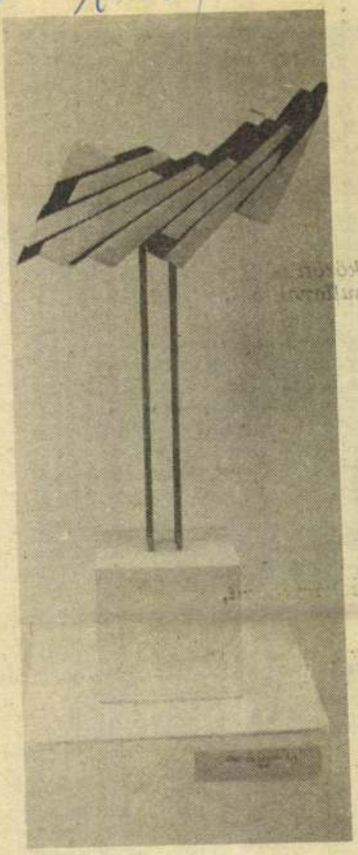

Zárt és nyitott II.

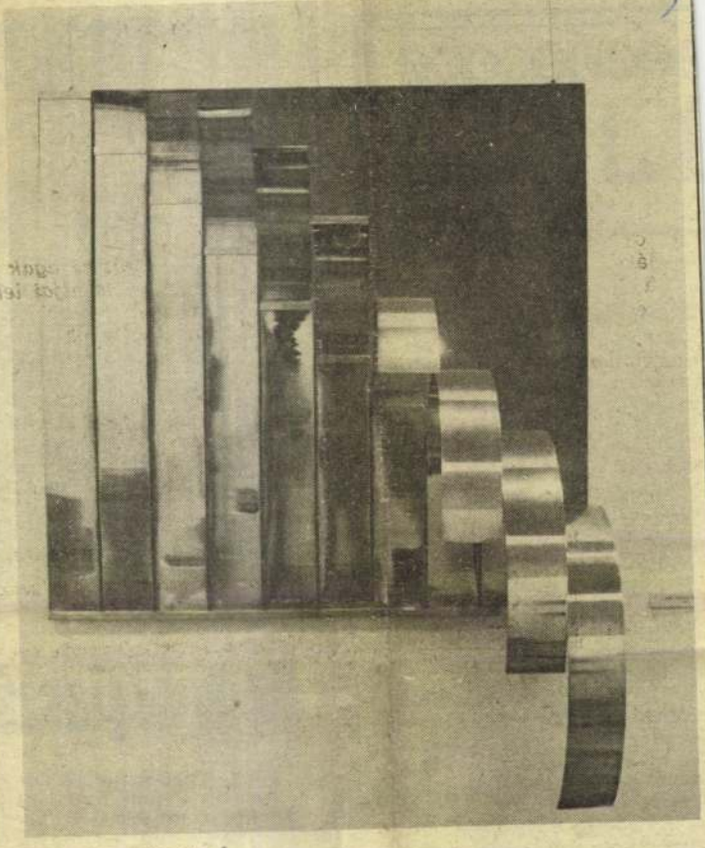

Egy négyzetméter

Szöllőssy Enikő kiállítása a Műcsarnokban

Törvénytábla

Szöllőssy Enikő Munkácsy-díjas szobrászművésznek a Műcsarnok kamaratermében nyílt kiállítása az elmúlt öt év termését reprezentálja. Kétféle fogantatású szobrok láthatók, egyrészt műteremben — többnyire fából — készült alkotások, másrészt a Dunai Vasműben a nagyüzemi technológia eszközeivel megvalósított kompozíciók. A Dunai Vasmű 1975 óta három nyáron lehetőséget adott a szobrászoknak, hogy művészi elképzeléseiket a gyár gépeivel és segítségével valósíthassák meg, a művésznő mindhárom alkalommal ott volt.

A látogató számára talán meglepő, hogy mennyire egységes, eredeti művészi szemléletmódot hordoznak ezek a szobrok — a nagyon is eltérő technikai megvalósítás ellenére. Szöllőssy Enikőt a formák átváltozásának folyamata érdekli, az anyagban és a formában rejlő ellentéteket bontja ki. E törekvését jól szolgálják a nagyüzemi fémmegmunkálás lehetőségei és eszközei, bizonyítván azt is, hogy a modern művészet és az ipari technológia nem feltétlenül zárja ki egymást, sőt kölcsönhatásuk újfajta művészetet eredményezhet.

NIKA

közismert angolnyelves párosítással, addig a borbási faiskolában a Szőlészeti Kutató Intézet által kialakított Horánszky-féle, szintén angolnyelves párosítást készítő géppel ugyanennyi dolgozó 20—25 ezer oltványt készít naponta. Nyomában az oltáseredés általában eléri, sőt nem egy esetben meg is haladja a kézi oltását, többnyire 70—90 százalékos. A géptípus egyébként mechanikusan működtethető. Két kése van, melyek közül az egyik a metszlapot, a másik pedig a nyelvet készíti. Kezeléséhez egyetlen ember kell. A vele megvágott, megközelítőleg azonos vastagságú komponenseket kézzel kell összeilleszteni.

A Dueffe elnevezésű automata kompresszorral működtetett oltógép, amely két menetben elvégzi a teljes oltási folyamatot, óránként 500—550 darab teljesítménnyel. A Pfropf-Star gyártmányú oltógép szintén annyival termelékenyebb a hazai kialakításúnál, hogy a metszlapvágást és az összeillesztést egyaránt elvégzi. De az általa készített oltványok eredéséről még nincsenek megbízható hazai tapasztalataink.

Az oltógépek az oltványkészítés olyan szalagszerű folyamatát teszik lehetővé, amelynél az oltást követő további munkafolyamatok is jól szervezhetők és legalább részben gépesíthetők. Az oltást követően, ha szükséges a kötözés, ezt gépenként egy-egy dolgozó elvégezheti. A tökéletes levegőkirekesztést célzó olvasztott paraffinba mártás még kisebb munkaigényű. Nem kíván sok munkát a kész, paraffinozott oltványok tartályládába, nyirkos fűrészpor közé való helyezése. A legalább másfél ezer oltványt befogadó tartályládák mozgatása, hűtőházba hordása emelővillás géppel végezhető. A 0 és plusz 2 fok közötti hőmérsékleten a március végén, április elején esedékes kiültetésig tárolt oltványok kihordása a telepítés helyére magasemelővel ellátott traktorral ugyancsak megoldható. Mindezekkel szinte iparszerűvé tehető a faiskolai oltványelőállítás.

K L.

mítástechnikai termékek hazai vizsgálatának elvégzése is.

A Számítástechnikai Ku-

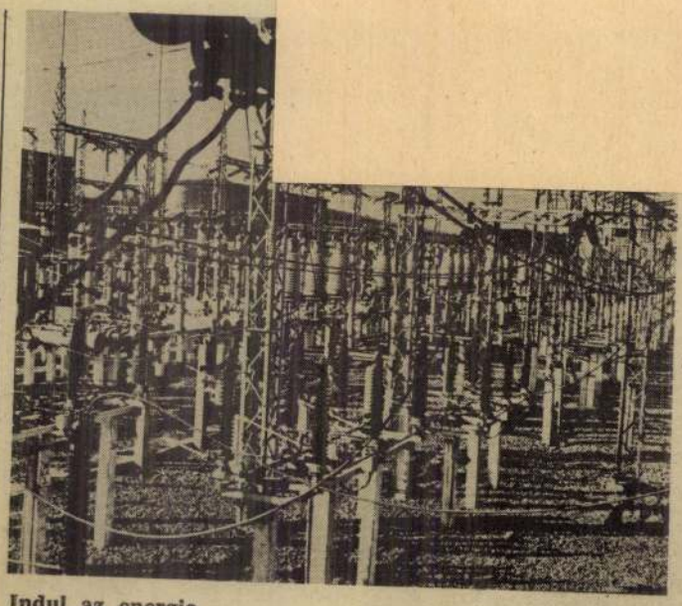

Indul az energia

Az energiaszállítás gondjai

A világ energiagondjai között jelentős helyet foglal el a természeti erőforrások kimeríthetősége, az egy főre jutó fajlagos energiafogyasztás egyenlőtlensége, a biztos készletek egyenlőtlen területi elhelyezkedése és az a tény, hogy a hőenergia csak rossz hatásfokkal alakítható át mechanikai energiává. Hasonlóan nagy jelentőségű és fontos kérdés a meglévő energiakészletnek a fogyasztóhoz való eljuttatása, azaz az energiaszállítás. A legrégebbi energiaszállítási mód az energiahordozók szállítása volt, és ennek jelentősége azóta sem csökkent. Ugyancsak régóta ismert megoldás az energiaforrások mellé való település is; ilyenek például a vízimalmok.

Ez a lehetőség ma is fennáll. Ipartelepek létesítésekor mindig számításba veszik a fellelhető energiaforrásokat, és a települések helyének kiválasztásakor sokszor döntő tényező az a gazdasági összevetés, amely az energiahordozók szállítási költségeit a nyersanyagok és a késztermékek szállítási költségeihez hasonlítja. A hőerőművek telepítésénél a fűtőanyag (szén, kőolaj, lignit), a víz (hűtő- és tápvíz-szükséglet) és az energiafogyasztók távolsága is szerepel az egyéb meghatározó tényezők (széliránv, a talaj teherbíró képessége, a terület kisajátíthatósága) között.

Az emberiség energiaigényét jelenleg 25—30 százalékban villamos energia formájában (10 százalék világítás, 15—20 százalék hajtóenergia) kell kielégíteni. — Emellett a villamosenergia-elosztás az energiaellátás legrugalmasabb módja.

A távolsági villamosenergia-átvitel megvalósításában magyar elgondolások is testet öltöttek. Az egyik az ún. Thury-féle rendszer, amely lényegében egyenáramú soros erőátviteli rendszer. Ez állandó áram és változó nagyságú feszültség elve alapján épül fel. A másik ilyen megoldás a ma szinte egyeduralkodó váltakozó áramú erőátviteli rendszer. Kidolgozásában a Ganzgyár és kiváló mérnökgárdája fejtett ki úttörő tevékenységet.

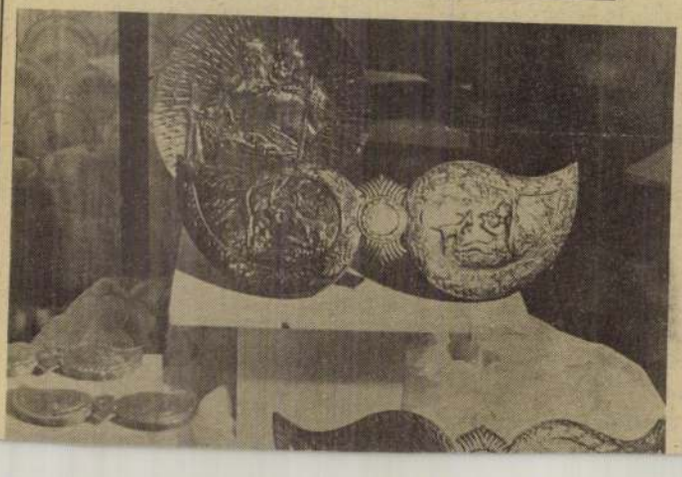

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szőllősy Enikő, szobrászművész

NAPLÓ (VESZPRÉM)
Munkácsy-díjas művész
1980 MÁR 4 5

1021

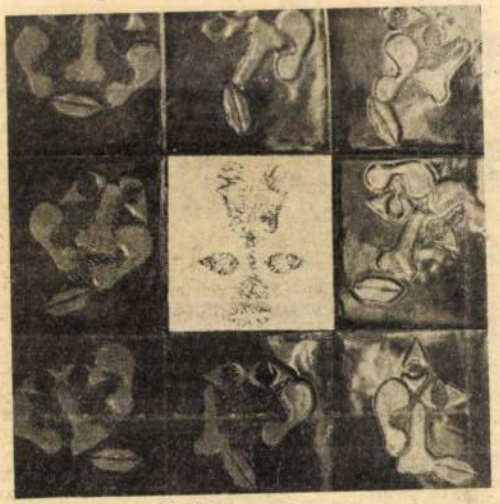

Szem-orr, száj, fül.

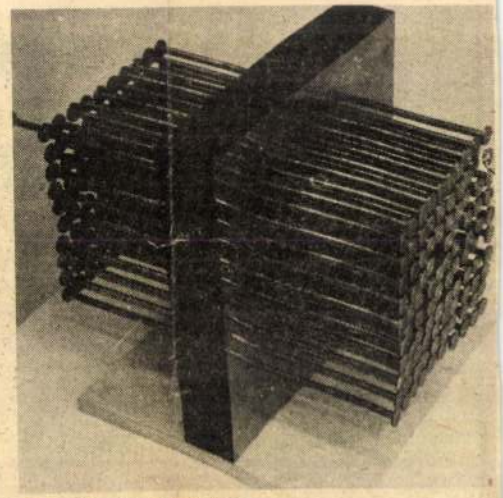

Variálható plasztika

Vezseli Lajos:

Közös szellemi törekvések

Szőllősi Enikő és Ásztai Csaba tárlatáról

A Georgi Dimitrov Művelődési Központ kamaratermében két külön művészeti ágat képviselő művész közös kiállítását láthatjuk. *Szőllősy Enikő* szobrászművész, *Asztai Csaba* iparművész, szellemi törekvéseik megegyeznek. Mindketten olyan alkotásokat hoznak létre, amelyek igénylik a teret, a modern építészeti kompozíciókhoz való igazodást. A Munkácsy-díjas Szőllősy Enikő anyagmegválasztása is ezt bizonyítja.

A modern köztéri szobrászat már régen eltért a hagyományos anyagoktól. Nálunk még mindig a kő, a bronz a közterekre felállított szobrok kedvelt alapanyaga. Szőllősy térelem-variációi újabb technikával is előállíthatók, bármely anyagból elkészíthetők (beton, műanyag). A kiállításon változatos repertoárját mutatja be az elemi formáknak és ezek variálásával jut el a művészi teljességhez. Az Idomulás, a Kezdet I—III, a Lehetőség című térelem-rendszerű kompozíciója egy-egy folyamatot mutat, ami az indulástól a kiteljesedésig vezet. Dinamikus, erőteljes, gondolkodtató formái monumentálisak, optimisták. Igazán komoly élvezetet viszont csak akkor nyújtanának, ha valamely modern lakótelepünk üres tereit díszítenék. Szőllősy Enikő tudatos szobrász, keresi, kutatja azokat az anyagokat, amelyek közel állnak az emberhez, és formálják, alakítják világukat.

A kultúra
az egész társad

Tizenöt-húsz esztendővel ezelőtt sokan hitték, hogy a gazdasági gyarapodás, a társadalmi fejlődés, az életszínvonal emelkedése nyomán automatikusan növekszik majd a művészetek szerepe, a művelődés és műveltség presztízse, pusztán a társadalmi-gazdasági fejlődés hatására spontán létrejön a kiművelt emberfők sokasága, melynek társadalmi méretű kultúrája egyenlő a legmagasabb szintű ismeretekkel. Azután egyre inkább rá kellett jönni, hogy a szabad idő növekedése nem jelenti egyértelműen, hogy az emberek többsége ezt az időt önművelésre, művészi élmények befogadására, alkotó tevékenységre használja fel. Ma már tudjuk, hogy a kultúra fejlődése nem automatikus folyamat, hogy a kultúra fejlődése tudatos, tervszerű munkát igényel. Ezért volt szükség a kulturális törvény megvalósítására. Ebben az évtizedes munkában jelentős szerepet kapott minden művészeti ág. Csakhogy egész művészeti életünket érintik a fejlődéssel összefüggő kérdések. Ilyen, minden műfajt érintő problematika például a művészi elkötelezettség és alkotói szabadság kérdése, a munkásábrázolás, a művészeti közérthetőség problematikája, az érték és szórakoztatás kérdéskörе, a hagyományápolás és előrelépés ellentmondásai vagy éppen különböző ízlésformák kielégítésének és átformálásának gondja. De megvannak a különböző művészeti ágaknak a saját nehézségeik is, emlékezzünk csak az elmúlt években lezajlott színházi vitákra és az ország egész színházi életét megmozgató átszervezési hullámra; a könyvkiadás dinamikussá tételét célzó intézkedésekre; gondoljunk csak a filmátvétellel kapcsolatos parázs véleménycserékre, a képzőművészeti zsürizés ellentmondásaira; a kiállításcentrikusság bírálatára, vagy a decentralizálás megvalósulásának nehézségeire, a helyiséggondokra, az objektumok hiányára, az állandósuló „átmeneti állapotokra."

jen az eléggé eltérő ízlésnormákhoz, hogyan találjon hangot a társadalom minden egyes tagjával.

Olyan fejlődési szakaszhoz érkeztünk, amikor a tartalmi és minőségi tevékenység erősítése lehet elsőrendű feladatunk. Az például, hogy a közművelődés igazi tömegprogrammá váljon; az, hogy a különböző művészeti ágak forrongásai után, megújulva, tisztább hangon találjanak utat a közönséghez; az, hogy megteljenek a ma még gyakran üres színházi széksorok; hogy a képzőművészeti társulatok és verseskötetek, új hangon szóló könyvek ma még sokszor értetlenségbe ütköző igazi értékei holnapra jó értelemben vett slágerek legyenek; hogy világosan kiderüljön, mely alkotás az igazi érték, az előremutató mű, s melyik az olcsóbb, a kevésbé hiteles; hogy helyreálljon az egészséges egyensúly — keresletben és kínálatban — katartikus művészet és szórakoztatás között.

*

Pozsgai Imre kulturális miniszter nyilatkozta nemrégiben: „Ez az ország rég elérkezett arra a fokra, amikor az embert nemcsak befogadóként, hanem alkotóként, közreműködőként számításba vevő kulturális politika kezdődik." A program, a feladatmegjelölés egyértelmű és világos. Megvalósítása a helyi intézmények, alkotóműhelyek, műtermek munkája nyomán valósul meg. Társadalmi fejlődésünk mai fokán az igények fokozása és

Szöllössy Enikő, Munkácsy-díjas szobrászművész. 1) Foglalás

A műcentrikus munkák mellett számos tevékenységközpontú alkotás is született. Szöllössy Enikő Munkácsy-díjas szobrászművész a kovácsológépek több tonnás ütésének erejét és milliméteres pontosságát használta ki sorozatainak elkészítéséhez. Háromdarabos sorozatműveinél a plasztika lehetőségeit egy újabb dimenzióval, az idővel gazdagította. A történések, folyamatok, mozdulások kifejezően, további gondolatokat indítóan jelennek meg munkáin.

Erdész László: A célszobrász szimpozion Dunaújvárosban

Fejér Megyei Hírlap, 1979. május 29.

2) Folytatás.

Szőllősy Enikő Munkácsy-díjas szobrászművész kovácsgépen alakított sorozatművével

Szőllősy Enikő Munkácsy díjas szobrászművész

Gadács László: Acélszobrász szimpozion Dunaújvárosban

Fejér Megyei Hírlap, 1999. máj. 29.

. Érdeklődni: al-
attal. Izsold János-
1138 Budapest. Fő-
út 5. II. 8. levél-
n. 2212

Eladó. Rádió úti 12
os társasházban lé-
szt-i két szoba össz-
fortos, gázfűtéses,
ncézett 52 m²-es
ÖRÖKLAKÁS
emberi beköltözés-
300 ezer Ft kp plusz
er OTP-vel. Érdek-
: szombat, vasár-
egész nap. Szfvár,
ó u. 20/II. fszt. 1.
. 185 676

BALATONAKA-
TYÁN állomás kö-
ben telek eladó. Sós
sné. Budapest. XII.,
Moszkva tér 21.
358-893. 185 675

BALATONKENESE
ontjában kisebb
di ház eladó. Ér-
ődni: B.-kenese,
henyi u. 2. 182 686

Két szoba, komfor-
CSALÁDI HÁZ 208
telekkel, garázzsal,
ltözhetően eladó.
ár, Fürdősor 15

KÁPTALANFÜRE-
224 n.-öl beépíthe-
elek eladó. Szabad-
ilátó út 10. Botond
ef. Várpalota, Lon-
-alsó. Telefon: 50-
185 760

övezetben panorámás te-
lek új erdért házzal el-
adó. M 7-es elágazásánál.
Érdeklődni: Lamperth.
Velence, Ország u. 196.

x Egyszobás, össz-
komfortos öröklakás el-
adó. Érdeklődni: du. 3
órától. Kiss Sándor.
BODAJK, lakótelep D.
ép. I. lh. II/1. 2249

x **AGÁRDON** 174 n.-
öl telek eladó. Érdek-
lődni: Botos, Hantos.
Ugyanott UP frsz fehér
Trabant Lim. eladó.

— Eladom két szoba
összkomfortos **SZÖVET-**
KEZETI lakásom kp +
OTP átvállalással. Meg-
tekinthető: 17 óra után,
hétköznap. Szfvár, Pa-
lotai út 57. VII/108.

x 15 **MÉHCSALÁD** NB
kaptárakban akácmézzel
eladó. Sárszentágota,
Rózsa u. 7. 2318

x Ötéves nehéz **MURA**
CSIKÓ ELADÓ. Szabad-
battyán. Árpád u. 57.

x 16 hónapos **ÜSZŐ-**
BORJÚ ELADÓ. Zá-
moly, Kossuth u. 83.

x Hampshire és sávo-
zott plimouth **NAPOS-**
CSIBÉK eladók. Szfvár,
Móri út 40. 1968

x Hároméves **TEHÉN**
eladó. Sacza. Enying,
Zalka M. u. 39. 2190

férfi **KERÉKPÁR** eladó.
Mindkettő újszerű álla-
potban. Érdeklődni:
délelőtt, Szfvár, Fáy
ltp. 10/c. I/33. 2320

x **VÖRÖS BOR KAP-**
HATÓ. Szfvár, Gyár u.
16. 2308

x **VÁRJUK VÁSÁR-**
LÓINKAT TAMÁSI-
BAN A 65-ÖS ÚT
MELLETT LEVŐ BÚ-
TOR ÉS LAKBEREN-
DEZÉSI ÁRUHÁZUNK-
BAN. AJÁNLATUNK:
GYERMEKHEVERŐ
SZÉLES VÁLASZTÉK-
BAN KAPHATÓ, AMÍG
A KÉSZLET TART.
KOP-KA ÁFÉSZ, TA-
MÁSI. 2213

x 170 cm hosszú
GYERMEKÁGY, nagy-
méretű rácsos kiságy és
új állapotban lévő NDK
sportkocsi eladó. Szfvár,
Mancz J. u. 4/b. V. 18.
Telefon: 14-912. 2282

x Egy db 160x120-as
háromszárnyú szimpla
ablak, 1 fürdőszobaajtó,
1 bejárati ajtó eladó.
Többszárnyú zsalus ajtó,
ablak készítését vál-
lalom. Szfvár, Csapó u.
12. 2221

x **ELADÓ** öt db új
135x13 SR Tigar Radial
gumi. Auer István, Pusz-
tavám, Május 1. út 13.

Szöllősy Enikő

Részt vett a VI. kisplasztikai biennálén Pécsett.

A kiállítás tanúsága szerint a fa arra inspirálhat a művészt, hogy mindenekelőtt figurális alkotást hozzon létre belőle. De nem kötelező érvénnyel. *Szöllősy Enikő* például absztrakt formajátékot faragott *Zárt és nyitott* című sorozatában (melynek három darabja került a terembe): egy kocka hűvös zártsága és lángolóan lobogó felbontása jelent nála feszültséggel teli ellenpontot. Ez matematika és érzelem kapcsolata.

Magyar

Kenessei: Faszobor kiállitás

Szőllőssy Enikő, szobrán

A MŰCSARNOKBAN kiállítás nyílt Szőllőssy Enikő Munkácsy-díjas szobrászművész alkotásaiból. A tárlaton a fiatal művésznő negyven alkotását láthatják az érdeklődők.

– Hét

8.

Népszabadság, Bp 1980 jan. 5.

Szőllősy Enikő, szobrász

Szőllősy Enikő Munkácsy-díjas szobrászművész az utóbbi öt év terméséből állította össze annak a kiállításnak az anyagát, amely a múlt hét végén nyílt meg a Műcsarnokban. A művek némelyike eleven, mozgó — akárcsak a képen látható mobil, amelyet épp birtokba vesz a tárlat négy ifjú látogatója. A kiállításon a művésznő negyven munkája szerepel.

2.

-: (- [illegible] -

Esti [illegible]

A volt ügyvezető miniszterelnök, Csaran Szingh is csak csekély többséggel tudta megszerezni parlamenti helyét. A tegnapi fordulóban a többi párt mindössze 1—2 mandátumra tett szert. *Eddig 104 választókerületből érkeztek be az eredmények, s a végső összesítés csak holnapra várható.*

A csütörtökön és tegnap megtartott általános vála-

Nagy
Kabu

Kabul, január 7.
Patak Károly, az MTI

~~bordáimon kegyetlen sarkatokkal~~
~~mint megkorbácsolt, szélgyors paripák.~~

Szöllössy Enikő

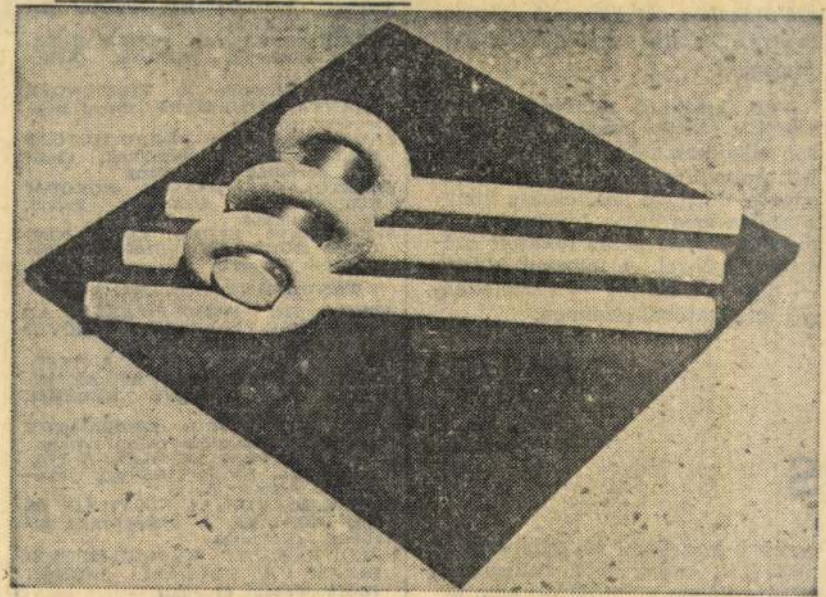

Szöllössy Enikő szobra

Élet és Irodalom. Bp. 1979. juni. 23.
XXIII. évf. 25. sz. 7. lap.

Birki Ágnes szerénysége

Párizsból jött a hír: elhunyt Birki Ágnes. Csöndben, feltűnés nélkül távozott. Egész életében csendes volt. Halála hírekor hirtelen egy régi-régi emlékem éledt újjá. 1935 tavaszán a több mint harminc vádlottat, köztük József Ágnes mellette szinte veteránnak számított. „Civilben" a harmincas évek ma már elképzelhetetlen, minden romantikától mentes diáknyomorát élte; néha meleg vízbe kevert lekvár volt a teája, és öt elszívott cigaretta után szinte szer-

módra. *On ellen tud állni a csábításnak?*

— A kifejezés minősége fontos szerepet játszik írásaimban. Gyakran alkalmazok fantasztikus, újabban misztikus elemeket, mert bizonyos dolgokat áttételesen könnyebben meg tudok fogalmazni; ez az előadásmód pedig fokozott műgondot igényel. A műgond hiánya — nézetem szerint — tiszteletlenség az olvasóval szemben.

Vedres Vera

ános

gamnak a szellemi függetlenség lehetőségét. Annak idején az újságírás elfedte előlem a valóságot; nem találtam azt a mondanivalót, amit éppen nekem kéne kifejteni. Amióta munkásként dolgozó író vagyok, azóta megleltem mondanivaiómat.

— Mire képes tehát a munkásként dolgozó író, ha végiggondolja a világot?

— Tapasztalataim azt bizonyítják, hogy kettős kötődésű lévén, képessé válik a tisztánlátásra. Arra, hogy értékelni tudja a szűkebb és tágabb környezetet, s hogy

KOCSIS ISTVÁN: A FEHÉR RÉSZTYŰ. Novellák, jelenetek (Kriterion)
RÁDULY JÁNOS: A VÍZITÜNDÉR LEÁNYA. Kis-Küküllő menti népmesék (Dacia)
ZÁGONI ATTILA: JÉGBE HŰTÖTT SZERENCSE. Humoreszkek, szatírák, paródiák (Kriterion)
KOSZTOLÁNYI DEZSŐ: EURÓPAI KÉPESKÖNYV. Útirajzok, versek (Szépirodalmi)
SZEBERÉNYI LEHEL: ERDŐ NINCSEN ZÖLD ÁG NÉLKÜL. Elbeszélések (Zrínyi)

TANULMÁNY, DOKUMENTUM

ABBÉ DE SAINT-PIERRE: AZ ÖRÖKBÉKE-TERVEZET RÖVID FOGLALATA (Kriterion)
JANUSZ BANCZEROWSKI: A NYELVI KOMMUNIKÁCIÓ ÉS AZ INFORMÁCIÓ NÉHÁNY KÉRDÉSE (Akadémiai)
ASZTALOS ENDRE: GYARMATHY TIHAMÉR (Képzőművészeti Alap)
FEKETE GYULA: LEVELEK A MAGÁNYRÓL. Szociográfia egy sajtóvitáról (Kossuth)
H. VARRÓ RÓZSA: ÉLŐVILÁG ÉS TÁRSADALOM. A biológizmus bírálata (Kossuth)
TÖRÖ KÁROLY: SZEMÉLYISÉGVÉDELEM A POLGÁRI JOGBAN (Közgazdasági és Jogi)

Filmbemutatók

június 28-án

A TENGER KEDVES SZÖRNYEI. Színes olasz film
AZ ÚRBÓL JÖTT LOVAG. Színes szinkronizált román film; Gopo rendezésében
A MILLIOMOS. Színes szinkronizált lengyel film
NEVELJ HOLLÓT... Színes spanyol film a Stúdióhálózatban; Carlos Saura rendezésében

Színház

Szöllőssy Enikő, Munkácsy díjas szobrászművész: „Konfrontáció."

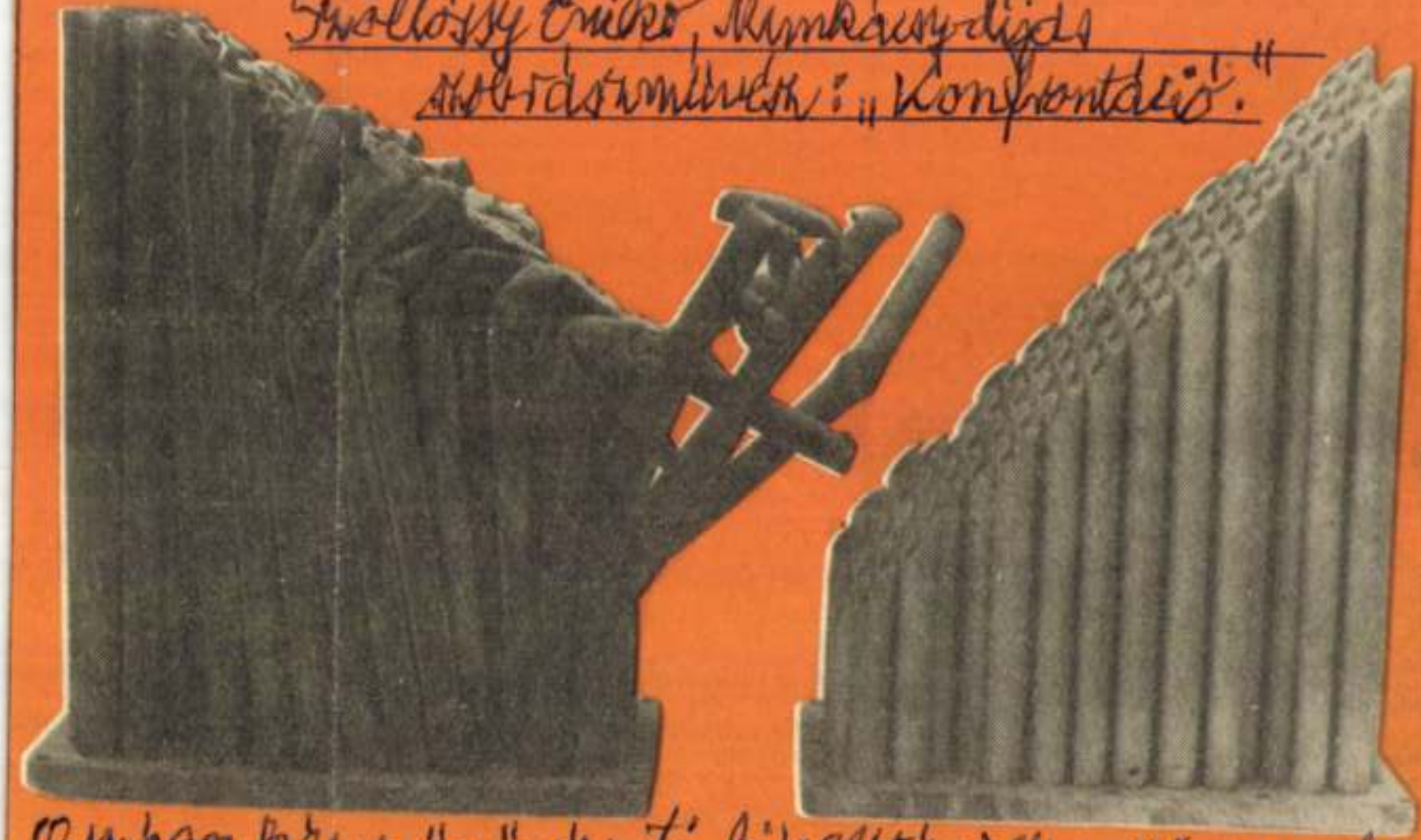

Országos képzőművészeti kiállítás '84 – Ulcsarnok.

Népművelés, 1984. máj.

– a c) pontbeli gümőkóros beteg mindaddi
betegsége fennáll.

A munkáltatói felmondás tilalma azonban *nem*
képességű dolgozóra,

a) aki a munkáját ismétlődve nem megfelelő
alkalmatlan, kivéve, ha nem megfelelő munkáj
munkaképességgel függ össze;

b) akinek a munkáltató a működési körén bel
tatónál egészségi állapotának, korának és képze
fel, illetve betanítására vagy szakképesítésére
fogadja el;

c) aki öregségi, rokkantsági, baleseti rokkants
telenségi járadékra jogosult;

d) akinek alkalmas munkahelyet sem a munk
tanács vb munkaügyi szakigazgatási szerve ner

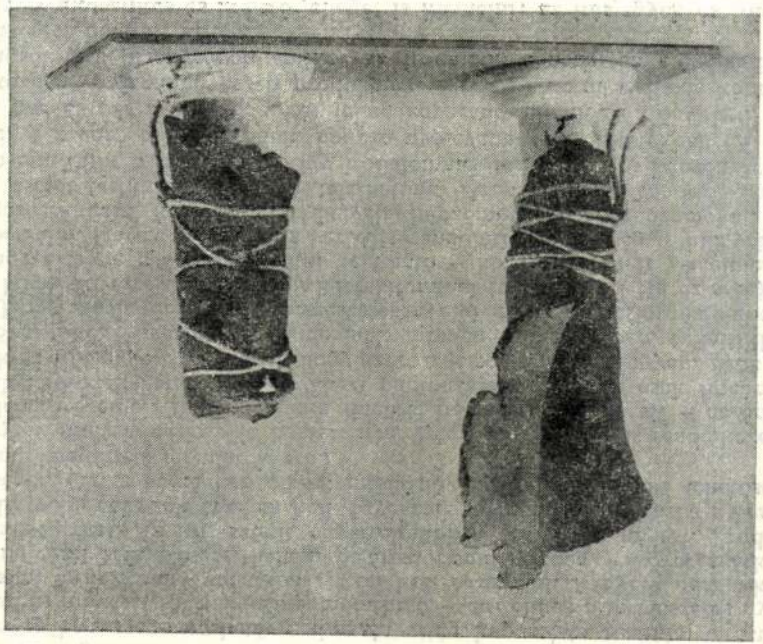

SZÖLLŐSSY Enikő szobrász

Sz.E.: Történelmi emlékoszlopok

A IX. Országos Kisplasztikai Biennálé anyagából

Közölve: Jelenkor, 1985. 9.sz. 28.évf. 807.p.

Szöllősy Enikő

— **Szöllősy Enikő és Trombitás Tamás** munkáiból kiállítás nyílik meg ma délután négy órakor Budapesten, a III. kerületi, Lajos utcai Kiállítóházban. A tárlat június nyolcadikáig tekinthető meg.

Magyar Nemzet 1986. IV. 29.

Magyar Nemzet
Szerda, 1980. január 30.

Szőllőssy Enikő

Szőllőssy Enikő plasztikái

a Műcsarnokban

ROMANTIKUS ALKATÚ művész *Szőllőssy* Enikő. Ez nem dicséret és nem elmarasztalás. Ez tény, melyet figyelmen kívül hagyni munkásságának elemzésekor lehetetlen.

Természetesen Szőllőssy Enikő romantikája nem felhőjárás. Továbbá nagyon távoli rokonságot tart csupán avval a stíluskorszakkal, amelyet a művészetek történetében hagyományosan romantikának hívni szokás. Az a kor magát fedezte fel, az érzelmeit kutatta: így kereste az ember helyét a világon és az emberek között. A mi időnk túl van már ezen. Tudós felmérésekkel vizsgálja azt is, amit megismerni a romantika idején a művész dolga volt. S tán ennek is köszönhető, hogy korunk művésze meg olyan területeket ostromol, melyeket meghódítani még a ma emberének is csak olyan romantikus elszánással és hevüléssel lehet, amilyen az egykori, az igazi romantikusoké volt.

Szőllőssy Enikő a technika megismerését és birtokbavételét tűzte ki a maga szobrászi céljának — vagy tíz esztendővel ezelőtt. Azóta felhagyott a bevett utakat kitágítani igyekvő érmek mintázásával, fel a klasszikus megoldással a szoborformálásban és a szoborértelmezésben. Testeket alakít. Különös ellentétképpen a maga szobrászi műhelyében steril tisztaságú mértani formákból bontakoztatva ki a legkülönfélébb változatokat, a nagy pontosságot produkáló, steril megmunkálást lehetségessé tevő gyári környezetben pedig a szabadabb variánsokat valósítva meg.

KIÁLLÍTÁSÁN, melyet a *Műcsarnok Kamaratermében* rendezett meg, szinte minden talpalatnyi helyet remekül kihasználva *Frank* János, ez utóbbi kompozíciói dominálnak. A művek java része Dunaújvárosban készült, a Vasműben, három nyári művésztelepen.

Amde a három mintha egy volna. Szőllőssy Enikő célja, magatartása mit sem változott az idők során, a tapasztalatok gyűltén. Hogyan is változott volna, hiszen az alapja ugyanaz maradt: a felfedezés, a kipróbálás romantikus-heves öröme. Ez pedig nem elmélyülést diktált valamely technikában, hanem a lehetőségek lehető legnagyobb körének kipróbálását a kovácsolás megismerésétől a szakításig s a forrasztásra és vágásra egyaránt alkalmas hegesztőapparátok alkalmazásáig. S mindeme dolgokban nem is az eredmény volt az, láthatólag, ami a leginkább elbűvölte Szőllőssy Enikőt. Hanem a folyamat maga.

Csoda-e hát, ha munkái nagyobbrészt ezeknek a folyamatoknak a megörökítését célozták a nyári művésztelepeken, ha nagyobbik csoportjuk egyenesen fázisábrázolatnak tetszik: a munka állomásait dokumentálja a „munkadarab" — a szobor — minden egyes, sorba állított, variánsa.

AZ ANYAGGAL való birkózás, a munkálkodás ilyetén, eredményében való, bemutatása e pereben és ezen a tárlaton még elsősorban a lehetőségek körültapogatásának tűnik Szőllőssy Enikő pályáján. Hogy melyiknél fog megállapodni, a bemutatott munkákból ki nem derül. Mégsem valószínűtlen, ha úgy véljük: e nagyhevű szakaszt az összegzés periódusa fogja mihamar követni Szőllőssy szobrászi és gyári műhelyeinek erényét ötvözve.

—th

Moszkvai tudósítónk magyarázata

Iszlám változatok

Moszkva, január 29.

TEKINTÉLYES múltra visszanéző hagyomány ma már a szovjet és a szíriai vezetők rendszeres konzultációja. Alig több, mint három hónappal *Asszad* elnök tavaly októberi moszkvai látogatása után Andrej *Gromiko* mostani damaszkuszi utazása mégsem elsősorban a kétoldalú kapcsolatok alakulása szempontjából lett elsőrendű fontosságú nemzetközi esemény. Az alapvető kérdésekben mutatkozó elvi egyetértés deklarálásán, a szovjet—szíriai együttműködés továbbfejlesztésére vonatkozó kölcsönös készség megerősítésén túl ez alkalommal a szokásosnál is nagyobb hangsúly esett a látogatás napjaiban az arab—izraeli konfliktusjérség, valamint az iszlám világának hagyományos és újkeletű problémáira.

Gromiko utazása időben egybeesett a Camp David-i különmegállapodás valóraváltásának új fontos szakaszával, valamint a muzulmán országok egy része által szervezett iszlámabadi konferenciával, amely a közel- és a közép-keleti térség súlyos problémái helyett az afganisztáni fejlemények megvitatására ült össze. E két tény azt mutatja, hogy a Camp David-i különalkut megszervező amerikai diplomácia *támadásban* van a térségben, és megpróbálja arra felhasználni az afganisztáni eseményeket visszhangját, hogy szembeállítsa az iszlám világot, vagy legalábbis annak egy részét a Szovjetunióval.

A legutóbbi asszuáni *Szadat—Begin* találkozó azt bizonyította, hogy Egyiptom és Izrael — legalábbis egy időre — talonba tette az úgynevezett palesztin önkormányzat tervét, és vele az egész palesztin kérdéskomplexumot, mert nem

Egyiptomot odaláncolták az amerikai—izraeli harci szekérhez — mondotta a legutóbbi fejleményeket kommentálva damaszkuszi beszédében Andrej Gromiko. A szovjet külügyminiszter Asszad elnökkel és *Khaddam* szíriai miniszterelnök-helyettessel és külügyminiszterrel folytatott tárgyalásai azt bizonyították, hogy a két ország *egyetért* a Camp David-i különutas politika értékelésében. A szovjet diplomácia vezetője megerősítette országának a tartós és igazságos közel-keleti rendezés szükségességére vonatkozó elvi állásfoglalását, ugyanakkor azt is leszögezte, hogy a Szovjetunió ezután is segíti mind Szíriát, mind pedig a szilárdság frontjához tartozó arab országokat az igazságos közel-keleti békéért vívott harcukban.

A SZOVJET külügyminiszter tiszteletére adott vacsorán Khaddam arról beszélt, hogy az iszlám mindenkor „az elnyomás és a gyarmatosítás ellen küzdő mozgalom" volt, és hogy továbbra is „az iszlám ellenségeinek listáján kell szerepelniük azoknak, akik az izraeli agressziót bátorítják". Khaddam ugyanakkor leszögezte, hogy Szíria semmiképpen sem hajlandó csatlakozni az afganisztáni események kapcsán a Szovjetunió ellen szervezett kampányhoz. „Nem vagyunk hajlandók arra, hogy azonosan ítéljük meg a Szovjetuniót, az arabok hű barátját, bármilyen más olyan erővel vagy állammal, amely támogatást és segítséget nyújt az izraeli ellenségnek. Nem jár sikerrel az a kísérlet, hogy eltereljék az arabok figyelmét fő problémájukról" — mondotta.

Az iszlám világ politikai újjáéledése, amit a nyugati

A 3-4 évvel ezelőtti Szöllősy Enikő nem foglalkozott ilyesmivel, kicsit vad, kicsit meredek a váltás. Különösen akkor, ha azt a 3-4 szobrot is hozzászámitjuk a kiállitáshoz, amelyet őszintén szólva nem tudom miért állitott ki, a 77-78-ban készült lebegő, az instabil - stabil ellentétét vizsgáló szobrait, amelyek egészen más problémát vizsgálnak, mint ezek a mostaniak, azok amelyek sokkal kiérleltebbek és sokkal komolyabb munkák. Sőt azt is lehetne mondani, ha az ember nem tudná, hogy ez milyen utnak egy állomása, hogy Szőllősy ezek között a sorozatokban, folyamatokban gondolkodó szobrászok között az egyik legjobb. Mert ezek a munkái fantasztikusan magas szinten kivitelezettek, nagyon fontos gondolatokat fogalmaznak meg, hiszen ezek az apró történetek, amiket az anyag szenved el, ezek végül is szimbólikus értelemben is felfoghatók.

Szöllősy Enikő
Műcsarnok

1980. I. 18. Kossuth 17,35 Áné

Láttuk, hallottuk....

- A Műcsarnokban nyilt meg Szöllősy Enikő kiállitása. Hajdu István véleménye egyezik-e abban, hogy Szöllősy Enikő kiállitása azt mutatja, mintha a művésznő ismét váltott volna egyet?

- Több 2-3 esetleg 4 tagból álló munkákat állitott ki, amelyek mindenféle minimális történéseket rögzitenek, ezek a minimális történetek ezek olyan apró mozzanatokból rakódnak össze, mint a lapitás, összerakás, sürités, torzitás. És ezek a...

- Ezek igen gyakoriak a mai modern képzőművészetben.

- Igen, a dolognak az egyik oldala éppen ez és talán a kiállitás hitelét is ez ássa egy kicsikét alá.

mem ezekre a freskókra. Álló női szentek, a Szent László-ciklus töredékei s a necpáli Pieta – tán a felvidéki freskók legszebbike – töretlen, eredeti színeikben tündöklenek fel ezen a templompadláson! Mintha csak Siena színeit látnók! A Madonna kékeszöld háttérből lágy lilás palástban-fátyolban hajlik kiszenvedett fia lehunyt szemű mártíralakja fölé. A kontúrok – mind itt, mind a Szent László-ciklus mozgalmas, dinamikus töredékeinél hangsúlyosak, mégis lágyan olvadnak be a liláskék, kékeszöld hátterekbe. A képek áhítata – a Pietáé, a női szenteké – ma is eleven erejű. Szuggesztiójuk nem csupán öt-hatszáz év művészettörténeti tiszteletét kelti fel a nézőben; eleven, ma is modernnek ható realitás.

A magyar s a szlovák kutatás úgy véli: Gömör, Zólyom, Turóc, Liptó XIV. századi vagy a XIV–XV. századfordulóra tehető freskóremekei itáliai vagy itáliai tanultságú mesterek tanítványait dicsérik. Itt, a necpáli padláson nem a tanítványi műhely alkotásaival találkozunk! A mesterekével. Azokéval a mesterekével, akikben a Budáról, Esztergomból kisugárzó XIV. századi – királyi vagy érseki aula – egyszóval az Anjou- és a Zsigmond-kori udvar nagy művészalakjait kell keresnünk. Névtelenségüknek az idő homályából való kibontása a jelen s jövendő művészettörténészeinek feladata.

S ha mesterkutatás dolgában a történet támasza lehet a művészettörténésznek, hadd idézzem fel e megejtő freskók korának necpáli földesurát, a kegyurat, a mű – feltételezhető – mecénását, a donátort!

Ha a freskók alkotóművészéhez nem is vezetnek szálaim, donátorához igen. Necpáli György (1356–1420) az, akivel a turóci Necpáliak históriája az országos történet színére lép. Katona, seregvezér. Már 1397 előtt vitézkedik. 1407-ben Zsigmond király csapatai élén vesz részt a boszniai hadjáratban. A királyi táborban találkozik a Délvidéken élő osztályos atyjafiával, Bethlen Gergellyel. 1419-ben Necpáli György és fia, László (a huszita háborúk vezére, utóbb 1436-ban trencséni főispán) Zsigmond király bandériumával Csehországban van, Zsigmond cseh trónját átveendő. Katonatársai: Garai Miklós nádor, Garai Dezső macsói bán, Ozorai Pipó temesi főispán, Pálóczi Máté – a későbbi nádor – és Imre, Perényi János, Rozgonyi István s sok más báró. A csehek békés országgyűlésével kezdődő időszak véres háborúba torkoll. A huszita háborúkban való részvételükért, katonai eredményeikért a résztvevő magyar főemberek jutalmakat kapnak. Ekkor kapja Garai Miklós nádor Dévény városát, Rozgonyi István – aki az arcán kapott súlyos sebet – a pozsonyi főispánságot. Necpáli György és fia, László pedig, a „sereg vezérei" falvaknak s pusztáknak sorát.

S e köztörténeti halmazt csupán azért idézem: a Necpálon lakozó, de az Iktári Bethlenekkel együtt Gyomán és a temesi Iktáron is birtokos udvari katonák és seregvezérek – Necpáli György és László – lehetnek, vagy inkább voltak azok, akik szoros budai-udvari kapcsolataik által Necpálra hozathatták a budai udvar „aranykezű" mestereit. *Zolnay László*

9

9 Necpál, Szent László-templom, Pieta, freskó, XV. század, (fotó Móser Z.)

10 Necpál, Szent László-templom, a Szent László-ciklus egyik töredéke (fotó Móser Z.)

10

Szöllösy Enikő

Napló

Acélszobrászat

A Józsefvárosi Kiállítóterem a dunaújvárosi acélszobrász-szimpozion anyagából mutatott be válogatást. Érdekes volt olvasni a katalógusként szolgáló szöveges leporellóban *Fajó János* bevezetőjét, mert – leszámítva a megfogalmazás helyenként irritáló felhangjait – valós problémákat, jogos igényeket tárt fel. Fajó abból indul ki, hogy „a társas alkotás nagyon sok pszichikai affinitást, kétoldalú kölcsönös vonzalmat, az együttdolgozás készségét igényli". Feleslegesnek tartja, hogy egy bizottság véletlenszerű szavazásának eredményeként ellentétes alkatú és szemléletű embereket kényszerítsenek együttdolgozásra. A kibontakozás lehetőségét ezzel szemben sokszínű, különféle szemléletű csapatok spontán kialakításában látja, amelyeknek egymással párhuzamos, nem hegemonisztikus működése garantálná azt, hogy a művészeti értékek kedvező körülmények között szülessenek meg.

Ilyen elméleti alapvetés kíséretében tekinthette meg a néző az idei acélszobrász-szimpozion hat résztvevőjének munkáit. Az ipari támogatással végzett közös tevékenység eredményei a kiállításon egyéni alkotások, különálló művészi problematikák sorozataként jelentek meg, érdemes tehát névsorolvasásszerűen számba venni őket.

Friedrich Ferenc kisplasztikái tömbszerű geometrikus alakzatokból, dőlő, lapokra bontott hasábokból, körökből és négyzetekből épülnek fel. Ezek az elemi formák azonban többek egy minimal art-elképzelés papírosízű illusztrációinál, természetes közegük a szolid csillogású, szürkés színű fém, amelynek anyagszerűségét, tektonikáját szakadatlanul érezzük. A csiszolt, megmunkált anyag szépsége azt is sugallja egyben, hogy a kisméretű kompozíciók jól tűrnék a felnagyítást.

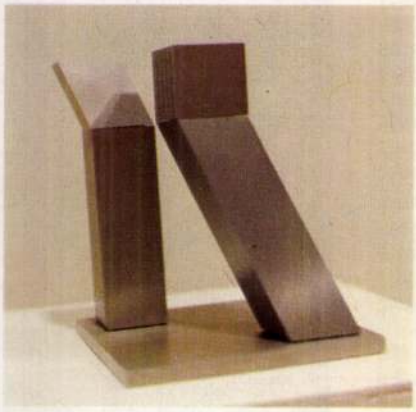

Friedrich Ferenc munkája, acél, 35 cm, 1981

Budahelyi Tibor munkája, acél, 120 cm, 1981

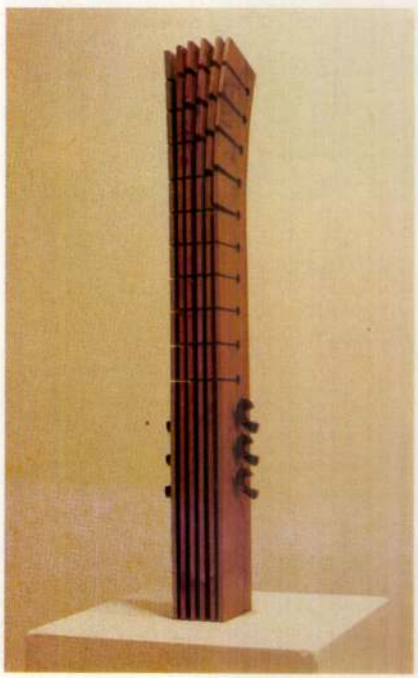

Halász Károly különböző irányban kilépő, különböző hosszúságú fémlapokból nyeregtetőszerű formákat szerkeszt. A feltámasztott, lebegő alakzatok egyszerre képviselik a labilitás és a nyitottság érzését.

Buczkó György absztrakt szobormodelljét, amely párhuzamos ívekkel kapcsol össze két egymásba hajló ikertömböt, már nagy méretben is megvalósította a dunaújvárosi szoborparkban. Egyszerű, tömör, mégis jelszerűen tartalmas alakzat ez, amelynek külön érdekességet ad a felállítás módja. A két alapforma ugyanis rézsútosan helyezkedik el a kocka talapzaton, tengelyük egymáshoz képest eltolódott, s ezáltal megismétlődésük dinamikus jelleget ölt. Buczkó egyéb elképzelései, amelyeknél kocka alakzat foglalja keretbe a külső és belső forma játékát, a külső zártság és a belső mozgalmasság ellentétét, elvontak, doktrinér jellegűek maradnak, nem igazolják önmagukat.

Budahelyi Tibor durva, csiszolatlan és megmunkált felületet állít szembe egymással, de ez a kontraszthatás sem változtat azon a benyomáson, hogy kör alapra helyezett, ívelt és egyenes oldalú háromszögei iskolásak, közhelyszerűek. Három fémhengerben különféle anyagok szín- és formahatását próbálja ki, igazi eredményre azonban egy lapokból összecsavarozott, bevágásokkal ízelt kompozícióban jut, amely szabatos és tagolt, mozgalmas és monumentális hatású egyszerre.

*Trombitás Tamás*t egyaránt érdekli a fém mint lapforma és tömb. Mindkét esetben sztandard geometrikus elemeket kapcsol össze egymással, építőszekrényhez hasonlóan. A fémszelvények sorát, amely olyan hatást kelt, mintha a készanyagraktárból emelték volna ki, egymáshoz képest elcsúsztatja. Hasonló helyzetváltoztatásra készteti a nehézkes fémhasábokat is, amelyek megfagyott dinamikával emelkednek a levegőbe, és valahol máshol érnek földet, mint ahol várni lehetne őket. A térbe való kiáramlás természetesebben, kényszeredettség nélkül valósul meg a lapformákból összeszerelt kompozícióban, amit tudatos aszimmetria és diagonális kontraszthatás fűszerez.

Szöllőssy Enikő az egyetlen a kiállítók közt, aki – vállalva az anyagszerűtlenség kockázatát is – túllép a szabványosan minimal artos, geometrikus problematikán. Az eddigi művek jó vagy rossz kisplasztikák voltak, amelyekben esetenként benne rejlett a felnagyítás lehetősége. Szöllősynél a léptékek nem cserélhetők fel ilyen könnyen, művei mindenekelőtt kiállítási darabok, s könnyen lehet, hogy ez az igazi az egyetlen létszférájuk. A művész nem elvont formákat készít fémből, hanem gyári szerelvényeket kapcsol össze, illetve alakít át saját elképzeléseinek megfelelően, úgy, hogy azok a szabályos és a szabálytalan, a geometrikus és a formátlan kontrasztját reprezentálják. Az anyagnak tehát két arca jelenik meg bennük: a rideg, sík lapformákhoz esetleges alakzatok társulnak, az összehegesztett négyzetes csövek és rekeszek – saját súlyuk alatt vagy egy külső erő hatására – csizmaszárszerűen összerogynak. A kontraszthatások skáláját különbözőképpen megmunkált és különböző színűre festett felületek egészítik ki.

Szöllősy Enikő munkája, festett acél, 60 cm, 1981 (fotók Somfai)

Nagy Zoltán

Shöllösi Enikő,
szobrászművész

Művészet, 1980. júl.
15. old.

zetű (fémvázra szerelt dróthálóformára felhordott) cement, illetve „betonplast" alapanyagú plasztikák technológiai, formai lehetőségeivel foglalkoztak. A munka több szekcióban folyt, az alkotók először megismerkedtek a Cement és Mészművek beremendi gyárának szakembere segítségével a technológiával, majd anyagkísérleteket végeztek, illetőleg a megismert technológiával és anyaggal méretarányos terveket készítettek. A műanyag alapú beton munkák kivitelezésére a művészek irányításával a Chemical barcsi gyárában később, az alkotótelep hivatalos lezárása után került sor.

Így készült *Kertészfi Ágnes* és *Rádóczy László* közös munkája, egy beton plasztikai elem a barcsi játszótér medencéjébe. A hal formájú üreges plasztika vízmosta természeti formát idéz a mesterséges környezetben, s többféle játékra alkalmas. *R. Füzesi Zsuzsanna* plasztbeton burkolatterve pedig 60×60 cm-es, különböző színű négyzetes lapokból változatosan összeállítható talajburkolat alapját teremtheti meg. A siklósi betonprogram a következő években ígéretes, új megoldásokat hozhat létre.

A hagyományos szobrász alkotótelepeken is születtek jelentős művek ebben az évadban. Nagyatádon a fa az alapanyag. Az alkotótelep területéhez tartozó park szobrai azonban a gyönyörű természeti környezetben a mulandóság érzetét keltik az odalátogatókban. Nincs megoldva ugyanis a fa állagának megőrzése, és mindaddig nem biztosított a szobrok jövője és a további munka, amíg az alkotótelep vezetősége nem igényli az alapanyaggal kapcsolatos előmunkálatokat, és a siklósihoz hasonló szakmai tanácsadást vagy kísérletezést a fa tartósítását illetően. Nem mindegy ugyanis, milyen alakot ölt az időjárás viszontagságai következtében egy-egy szobor. Úgy tűnik, a mai adottságoknak leginkább azok az alkotások felelnek meg, amelyek nem vállalkoznak nagy, sima felületek kialakítására, holott ez elemi technika a famegmunkálás hagyományában. Így a lengyel

Szöllössy Enikő, szobrászművésznő

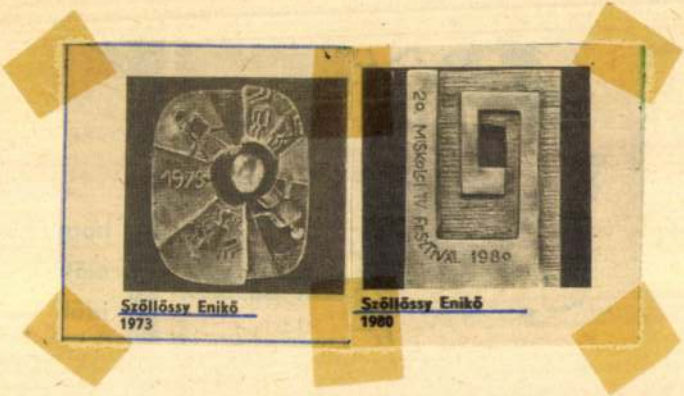

A miskolci tévéfesztivál-plakettekben.

Rádió és Televízió Újság, 1980. júl. 6.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szöllössy Enikő, szobrász-művész

SOMOGYI NÉPLAP

1980 MÁJ 18.

1021

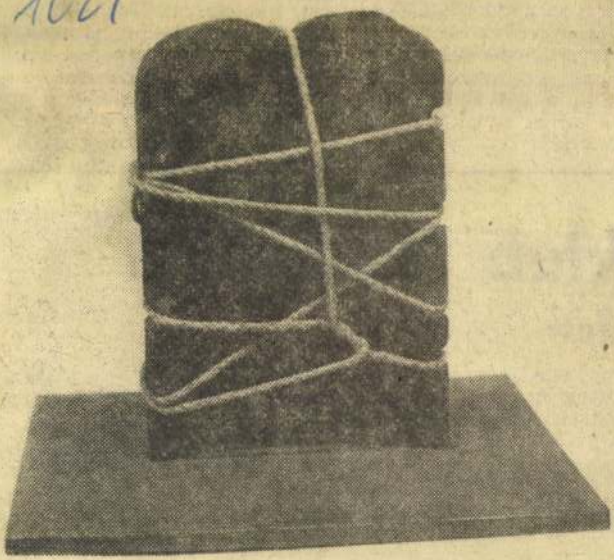

Törvénytábla. Szöllössy Enikő kisplasztikája.
(A művész műcsarnokbeli kiállításáról)

– ha valami
negkérdezik.
Egy csoport
kezik. Szabad
keretében ked
natnak, s term
anulnak. Aki
ogta ki magá
nnak ott az
zószerekkel, n

klub Karádon

fogott

mertté tették népdalai, a hagyományok másik csokrába a kedvelt hímzések motívumait gyűjtheljük.

Kovacsik Lajossal, a községi tanács elnökével egy régi parasztház előtt beszélgettünk; Karád tájházat rendez be az épületben.

— Megvásároltuk *Bíró Gyula* bácsitól az épületet, pedig a műemlékvédelem

zéseikből rendeznek kiállítást.

Karád idegenforgalomra is számíthat. A tanácselnöktől tudom, hogy a szántódi lovasiskolától eddig is sokan lovagoltak el egészen a faluig a szép útvonal kedvéért. A jövő nyáron bent a helységben is lesz látnivaló a

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szöllössy Enikő, szobrászművész

SOMOGYI NÉPLAP

1980 ÁPR 2 7

1021

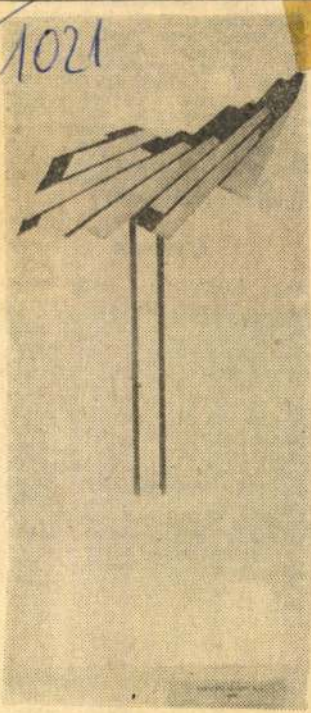

Zárt és nyitott. Szöllössy Enikő kisplasztikája.

(A művész műcsarnokbeli kiállításáról.)

ka. 13.07: Az MRT énekkara mai magyar szerzők műveiből énekel. 13.30: Az 1979. évi pori nemzetközi dzsesszfesztivál felvételeiből. 14.00: Kettős portré József Attiláról. 14.44: Zenekari muzsika. 16.00: Közösség, társadalom, történelem. 16.30: Huszonöt perc beat. 16.55: Baritonáriák. 17.15: Bach-felvételekből. 18.02: A tengerbe esett férfi. 18.30: A hét zeneműve. 19.05: Mindenki iskolája. 19.35: A Budapesti Filharmóniai Társaság zenekarának hangversenye. 20.45: Erdei tó. Elbeszélés. 21.45: Láttuk, hallottuk. 22.10: Operakorusok.

PÉCSI RÁDIÓ

17.00: Hírek. 17.07: Közlekedési [illegible]. 17.09: Dal-dumántúli rádió. 17.[illegible]: Zenés percek. 18.30: Szerb horvát nyelvű műsor. 19.15: Német nyelvű műsor.

Szöllössy Enikő, Munkácsy-díjas szobrászművész

Dunaújváros 30. éves jubileuma alkalmából sorozat plaketteket készíttetett a Képzőművészek Vall. dunaújvárosi boltja. – Szöllössy Enikő monumentálisan ábrázolta a város múltját, jelenét.

Plaketteje a városról.

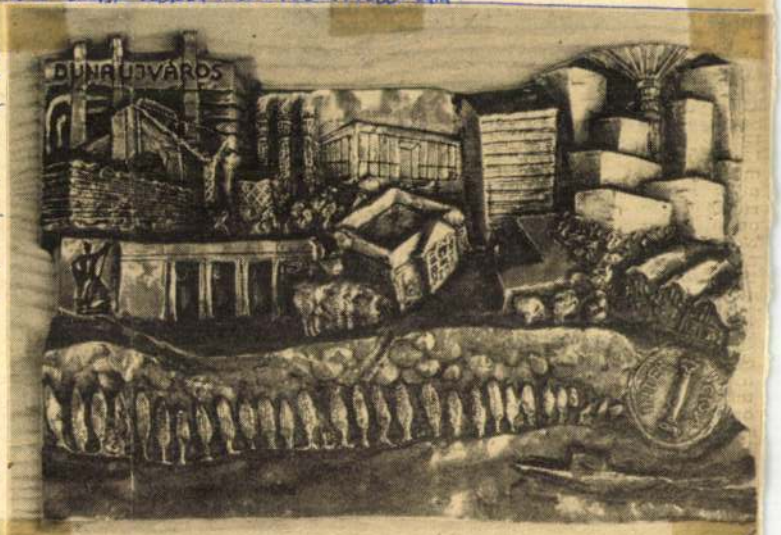

Szöllössy Enikő plakettje

Dunaújvárosi Hírlap, 1980. szept. 16.

SZŐLLŐSSY ENIKŐ

1939. szeptember 13-án Budapesten született. Művészeti tanulmányait 1959—1965. között végezte a Képzőművészeti Főiskolán. Mesterei Borsos Miklós, Szabó Iván és Pátzay Pál voltak. Kiállítást rendeztek műveiből Budapesten (1970, 1972, 1974), Miskolcon, Varsóban (1973) és Dorogon (1975). Köztéren szobra áll Hidason, Kiskunfélegyházán, Balassagyarmaton, Felsőpetényben, Dunaújváros ban, Szegeden.

Lakcíme: Budapest II., Endrődi Sándor u. 52.

Falnyitogató, 1977, vörösréz, 40 cm
Kezdet, 1977, festett fa, 48x180 cm

Magyar szobrányai kiállítás Br. Múzeum 1978. V. 5-28.

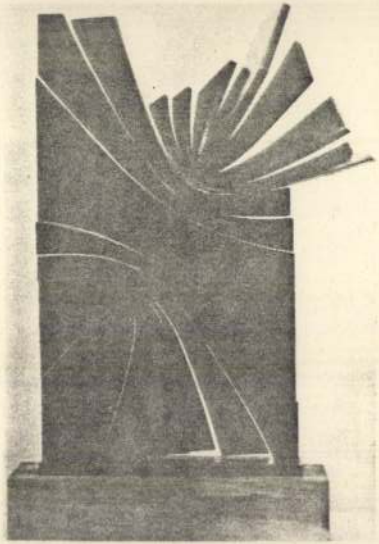

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Enikő Szöllössy

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1982 JUN 17

1021

Enikő Szöllössy: Blickpunkt, (Kupfer und Plexiglas)
Landesausstellung Bildender Kunst

Ein a
auch di
schäftig
strie.

Heute
100 000 M
dasselbe N
Auch das
ungarische
der Indust
serven stec
lich konnte
die augenfälligsten Auswüchse der überflüssigen Ausgaben und der Verschwendung beseitigen.

Und inwieweit konnten unsere Zielsetzungen in der Lebensstandardpolitik verwirklicht werden?

Die von uns übernommene Verpflichtung, das erreichte Lebensniveau in gesellschaftlichem Maßstab zu

Das ist heute ein oft behandeltes Thema in der ausländischen Presse, und auch wir sprechen freimütig darüber. Es gibt in der ganzen Welt vielleicht einige Dutzend Länder, die keine Zahlungsschwierigkeiten haben. Dazu gehören vor allem die an Öl reichen Staaten. Freilich haben auch wir Zahlungsprobleme, doch ich möchte ausdrücklich betonen,

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 3379748, 3401126
Szöllössy Enikő, Munkácsy díjas szobrászművész
KISALFÖLD
1983 JUL 30
1021

Szöllössy Enikő: Kitörés

MŰVÉSZETI SZIMPOZIUMOK

A budapesti Műcsarnokban és a HUNGEXPO BNV területen augusztus 14-ig látható az a nagyszabású kiállítás, amely szobrászatunk fejlődésének, térhódításának új eredményeit mutatja be. Az elmúlt évtizedekben ugyanis valami egészen új folyamat indult el. Régebben, az 1910-es években a nemzeti tárlatok magyar meghívottjai mellett külföldiek is részt vettek, s ez mindenképpen emelte a nívót. Ez a gyakorlat megszűnt, helyette más formák születtek. Abból indultak ki egymástól függetlenül a rendezők, hogy a különböző anyagok olyan plasztikai lehetőséget, és új technológiákat tartalmaznak, amit eddig nem használtak ki eléggé. Így alakultak a hazai és nemzetközi alkotókkal kiegészült új műhelyek. Elsőként említhetjük a székesfehérvári Könnyűfémmű 1967-es kezdeményezését, ahol *Laborcz Ferenc, Schaár Erzsébet, Vilt Tibor, Szebényi Imre* és *Varga Imre* dolgozott együtt. Sajnos ez egyszeri alkalom maradt, nem volt folytatása. — s ezen a kiállításon Vilt és Schaár egy-egy műve jelzi a hajdani találkozó jó indítványát. A szimpozion, a találkozás, a megbeszélés ugyanis a maga természetességével válik és vált nemzetközi műhellyé, lendítve a bizonyos anyaghoz kapcsolódó új szobrászati elképzeléseket.

Ennek jegyében alakult szintén 1967-ben a siklósi szobrász szimpozion, az a nemzetközi alkotó-telep, amely most *Jurij Alexandrov, Bencsik István, Jurij Gavula, Kigyós Sándor, Vittorio di Muzio, Pierre Székely* műveit vonultatja fel, magyar, szovjet, itáliai szobrászok alkotásait.

Izgalmas, hogyan lesz grafikai ötletből plasztika, elég *Keserű Ilona* siklósi tapasztott köformáira, *Deim Pál* Nagyatádon felállított Minden értelmetlenül meghalt ember emlékére és Szabados Árpád zalaegerszegi művésztelepen készült képeire utalni, melyeknek kezdete rajz, kibontakozása szobor.

Jelentős eredménye ván a vizuális művészetek fejlődésében az 1968-ban létesült *bonyhádi szoborműhely*nek, az 1974-től magáról hírt adó Dunaujvárosi acélszobrászatnak, az 1975-től évente ismétlődő nagyatádi faszobrász szimpozionnak, a kecskeméti kerámiastúdiónak, a velemi textilművésztelepnek, az 1976-ban induló *győri kinetikus szobrászműhely*nek, a zalaegerszegi téralakítóknak, a nyíregyháza-sóstói éremművészeknek, a hajdúböszörményi nemzetközi művésztelepnek, az 1977-es indulású leninvárosi műanyag-szobrászok találkozásának és az 1979-ben debütált békéscsabai kezdeményezésnek, mely az alkalmazott grafikusok előtt nyitotta meg a lehetőségeket.

Emlékezetes mű marad *Szöllössy Enikő* acélból préselt Babilonja. *Lugossy Mária* tisztázott acélkompozíciói. A tehetsége is mint Friedrich Ferencé Dunaujvárosban és Győrött bontakozott ki. (Dunaujváros arról is nevezetes, hogy az acélszobrász alkotótelep nyáron készült művei nagyrészt a városban maradnak térdíszítőként.)

A szobrászat új asszociációs lehetőségeit szabadítják fel e nyári szimpozionok. Számtalan ki nem aknázott lehetőség várja a szobrászokat új munkára, kísérletezésre. Felszabadult az egyes műfajok közötti közlekedés; a festő Schéner Mihály, a grafikus *Szabados Árpád*, az építész *Makovecz Imre* találja meg gondolatkifejtésének új terepét a fára, kőre, fémre összpontosító nagyatádi, siklósi, dunaujvárosi, győri és más nyári művésztelepeken. Biztos, hogy ez felrázza a fantáziát, új távlatot nyit a mai fiatalok számára, hogy a térképzés új plasztikai elemeivel szóljanak cselekvően közbe a környezet és az ember, a társadalom formálásában.

L. M.

ORSZÁG

Egy nap Ferih

Az elmúlt hét egyik forró napján a Malév, valamint a KM Légiforgalmi és Repülőtéri Igazgatóságának vendégeként fotoriporter kollégámmal egy napot töltöttem a Ferihegyi repülőtéren. *Obrotka Gyula*, az LRI légiforgalmi főosztályának vezetője tréfásan mondta: „Tiétek a repülőtér, mindent megtekinthettek." Kis gépkocsiba ültünk, amely rádió-összeköttetésben volt a toronnyal, a radarszobával, valamint az érkező, távozó gépekkel. Egyszóval nemcsak mindent láttunk, hanem hallottunk is... A MALÉV sajtóosztályának csoportvezetője, *Bara Katalin*, kísérőnkül jelölte *Földes László*t... Tehát a Ferihegyről jelentjük...

A magyar polgári légiforgalom több mint ötvenéves. Az első menetrendszerinti légijárat — még csak postát szállított Budapest—Bécs—Krakkó—Lemberg vonalon —, 1918. július 4-én indult meg. Az első magyar légiforgalmi társaság Magyar Aeroforgalmi RT néven, ugyancsak postaszállításra alakult 1920-ban. A MALÉRT és az AERO EXPRESSZ 1922-ben létesült. A MALÉRT gépei Budapest—Bécs és Budapest—Belgrád között, az AERO EXPRESS hidroplánjai a Budapesti Műszaki Egyetem elől indulva a Bécs—Balaton —Zágráb vonalon repültek. Később a MALÉRT maradt a magyar polgári légiforgalom egyetlen képviselője.

A II. Világháborúban hazánk valamennyi repülőtere elpusztult. 1946 márciusában alakult meg a Magyar—Szovjet Légiforgalmi RT (MASZOVLET). A gépparkot, a technikai berendezéseket, a szakemberek nagyrészét a Szovjetunióból kaptuk. A belföldi légiforgalom Budapest—Debrecen, valamint Budapest—Győr—Szombathely vonalakon kezdődött. Fokozatosan megindultak a légijáratok külföldre is: Budapest—Pozsony—Prága, Budapest—Bukarest, Budapest—Belgrád, Budapest—Velence (igaz, rövid ideig), Budapest—Varsó között. Kezdetben Mátyásföldön volt a repülőtér. A MASZOVLET gépek már Budaörsön szálltak fel, illetve le. A fontos dátum 1950: megépül a magyar polgári légiforgalom új központja a Ferihegyi Repülőtér.

✦ ✦ ✦

Közben már a betonon járunk gépkocsinkkal. Az árnyékban 32, a betonon 50 fok a meleg. Halljuk a rádión, hogy a torony a leszállásra engedélyt ad a Varsóból érkező gépnek. Pár perc múlva a repülőtér hangosbemondója jelenti: a MALÉV 840-es járata Varsóból megérkezett. Gépkocsivezetőnk egy kanyart csinál, majd a TU 134-es gép előtt megáll. Jön a lépcső is. Kinyílik a gép ajtaja. *Barócz Beatrix*, majd *Tóth Valéria* légikisasszonyok jelennek meg a gép ajtajában. Nyomukban az utasok... A gép kapitányát keresem, de kísérőm rádióján hallom, hogy 11.35 órakor a MALÉV 590-es járatként ugyanez a gép ugyanezzel a személyzettel Bécsbe repül. Ezért úgy határozunk, hogy a kapitánnyal, Bécsbe indulás előtt a személyzeti szalonban, illetve a gépen beszélgetünk.

✦ ✦ ✦

A magyar—szovjet egyezmény értelmében a MASZOVLET 1954-ben magyar tulajdon lett. Azután MALÉV Magyar Légiközlekedési Vállalat néven működik. A MALÉV 1956-ban öt szocialista országba, valamint Ausztriába indított járatokat. A KLM az első nagy nyugati légitársaság, amelynek menetrendszerinti járatai, 1956 óta érintik Ferihegyet.

A bécsi gép indulása előtt a pilóták pihenőhelyén — kényelmes szalon, süppedő fotelekkel, egymással szemben ülünk a harminc éves *Veres Andrással*, a MALÉV legfiatalabb TU 134 gép oktató repülőgép parancsnokával. Eddig 4500 órát töltött a levegőben, mintegy 2,5 millió kilométert repült. Megmutatja az ötéves Jutka lánya képét. Mindig magával hordja. A bécsi 590-es MALÉV-járat személyzetét kérik a gépbe. A vámosok őket is ellenőrzik...

✦ ✦ ✦

Fel a toronyba. *Fonyodi Géza* a repülésirányító osztály vezetője magyarázza, mi történik a bécsi géppel. Kiirányítják a felszálló pá-

Veres András a MALÉV legfiatalabb repülőgép parancsnoka felszállás előtt. **Felv: Matusz Károly**

Szőllőssy Enikő, Munkácsy díjas szobrászművésznő

1. „Konfrontáció," sárgaréz csövek, 40×40 cm, (részl.)

1. Szőllőssy Enikő: Konfrontáció, sárgaréz csövek. 40x70x20 cm

Művészet, 1984. júl. 7-old.

Szőllősy Ernő, szobrok

● SZOBROK. Szőllősy Ernő szobrászművész munkáiból kiállítás nyílik ma délután a Műcsarnokban.

-o szobrok. 8.

Esti Hírlap, Bp. 1980 jan. 4.

SZÖLLŐSSY ENIKŐ

SZOBROK SZABADTÉREN

Augusztus végéig látogathatja a nagyközönség Salgótarján-ban az idén is megrendezett hagyományos szabadtéri szo-borkiállítást. A bemutatón ki-lenc művész 14 alkotása látha-tó. Képünkön Szöllőssy Enikő kompozíciója: Kitörés.

SZERZŐDÉS

nunkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesitéséhez

t egyrészről a MTA Müvészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri
részről

kahelye:

me:

ma:

özött az alábbi feltételekkel:

zendő feladat részletesen:

MŰHELY

(Re)konstrukciók

Szöllőssy Enikő szobrai

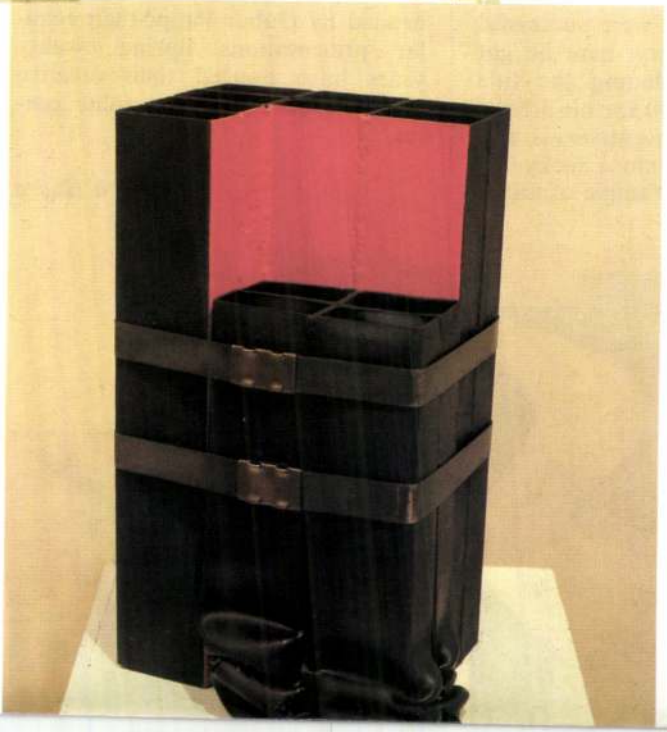

Szöllőssy Enikő: Plasztika, festett acél, 60 cm, 1981

rks, the poster of
n Poster Exhibition
a letter P compo-
head and bare so-
lacatus" according
finition of Ferenc
as become almost
enre.
ers were successful
ngary; here he got
including the title
978) for his artistic
inventiveness and
intain a lucky ba-
example of this is

Homage to the big coloured marble made for the Békéscsaba Biennial of Applied Graphics, a lyrical yet shocking work. Like his colleagues, Nándor Szilvásy solves many tasks from emblems to posters, from folders to exhibition panneaux. He has worked actively in the group headed by Gábor Papp; their regular presentations during twenty years have exerted their creative influence on different graphic genres.

Klára Hudra

7

A köztéri szobor élete azzal kezdődik, hogy egy közösség elhatározza: szobra lesz neki is, ezen és ezen a téren. (Sajnos így gondolkozik, s nem úgy, hogy: ebben és ebben a térben.) Azután jön a pályázat, a vázlat, a módosítás, a formázás-öntés-faragás-csiszolás és a többi; az utolsó állomás a lerántó kritika, s végül a közösség hozzászokik szobrához. Tudom, ez így túlzottan ironikus, esetleg bántó is sok jó szándékú művésszel és megrendelővel szemben – de azért van benne igazság. Nem értek egyet azokkal az esztétákkal, akik szerint a köztéri szobor halott műfaj, nem is lehet ma jó köztéri szobrot csinálni – de azt állítom, hogy a köz manapság egész jól megvan szobor nélkül is. Főként ha a köztéren plasztikai értelemben vett közhely áll. Nincs a ma emberének annyi kapcsolata a műalkotással, mint azoknak, akik 100 éve adakoztak a Szabadság tervezett szobrára. Igaz, az ő adományaikból végül is nem telt ki a szobor.

Nincs hát minden rendben a szobrok körül, de örüljünk annak, ami van, s amiről bizonyos áttekintést nyújt a rendszeres salgótarjáni szabadtéri tárlat. Örüljünk annak, hogy van szemléletbeli változatosság és szakmai biztonság. Tüneti kezelése ez a köztéri plasztika bajainak – de azt is meg kell becsülni, akár a fogfájósnak a Demalgont. Hisz nem valamilyen tályog van itt a mélyben – csak az történt, hogy a tömegkommunikáció nagyrészt átvette a nagy szobrok szerepét az emberek gondolkodásának alakításában.

Sz. A.

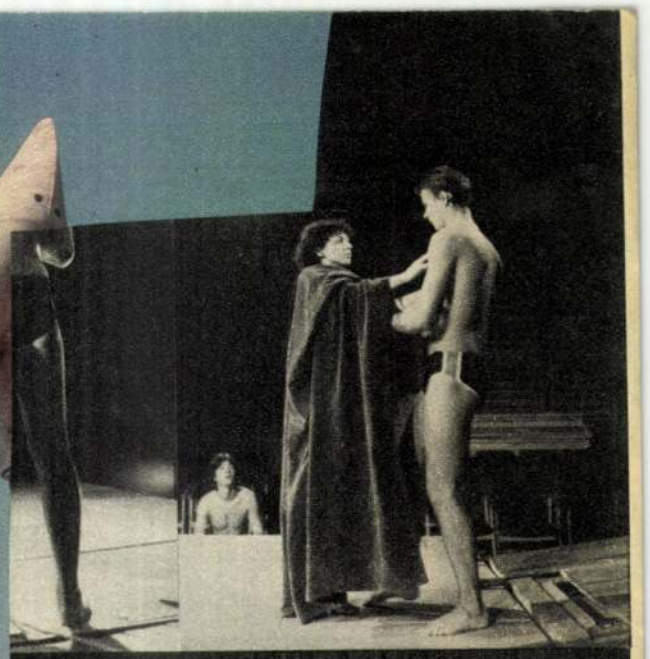

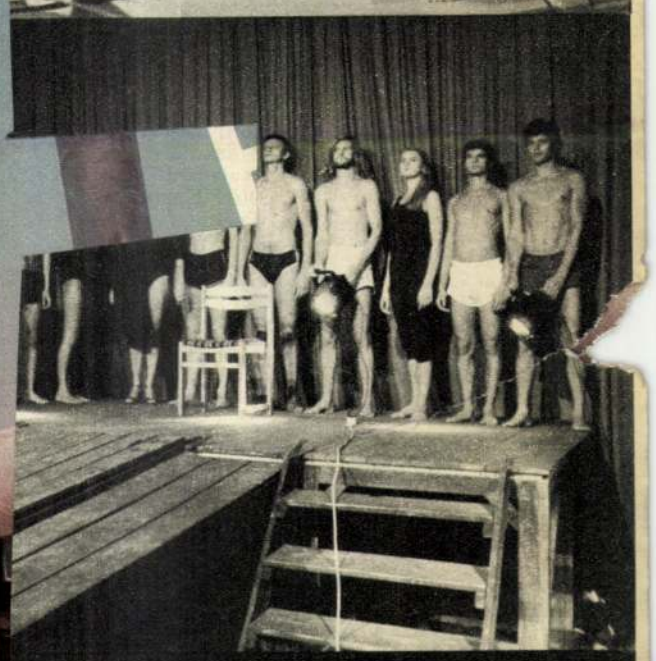

Szőllőssy Enikő: Kitörés

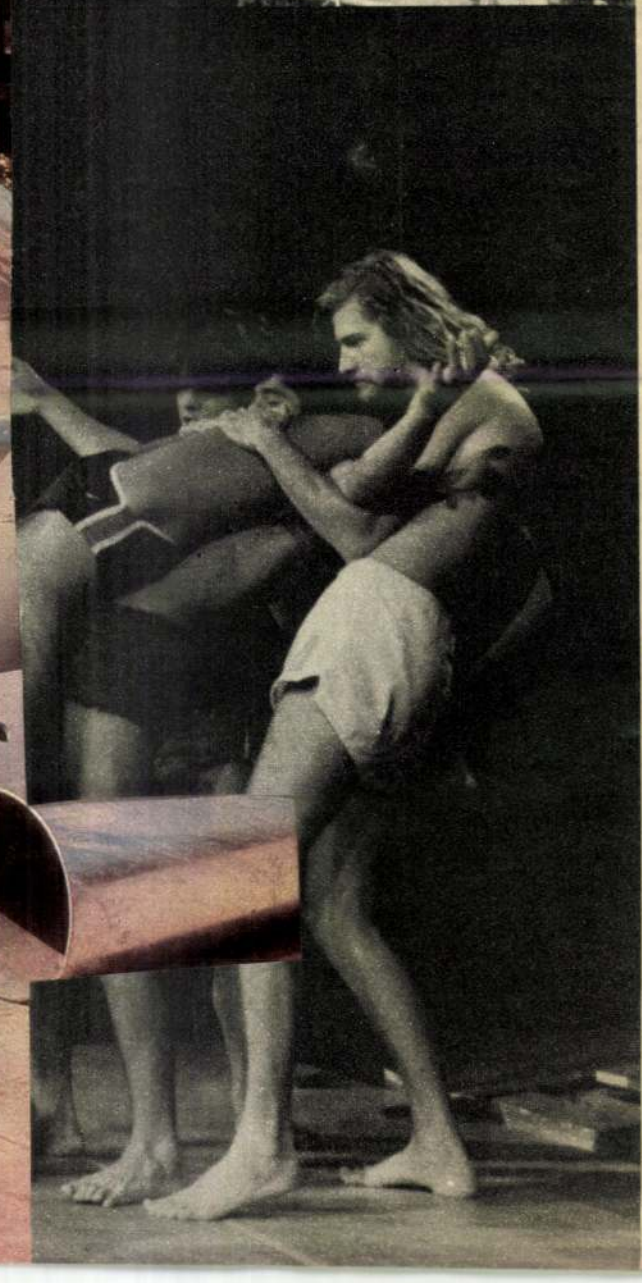

Kufstein magyar rabjai

1981. október 12-én este érkeztem Kufsteinba. Az állomáson ott élő hazánkfia, Náday Károly, a vár egykori foglyainak kutatója várt. Ahogy az állomás épületéből kiléptünk, esti fényeivel előttünk vibrált a csinos kis tiroli városka, zegzugos utcáival s a város fölé magasodó vár kivilágított hatalmas Császár-tornyával.

Náday Károly közel két évtizede kutatja a hazai és osztrák levéltárak anyagai alapján az egykori magyar és más nemzetiségű, haladó eszméiért oda zárt rabok adatait, sorsát. E kutatások révén került szóba *Teleki Blanka és köre* (Bp. 1963, Bukarest, 1979) című kiadványom, melyben Teleki Blankáék vádiratát és Lővei Klára *Kufsteini jegyzetek* című munkáját is közlöm. A könyvet elküldtem Nádaynak, aki az említett anyagokat lefordította s az osztrák olvasók számára is közzétette. Azóta küldi kutatásainak újabb eredményeit. Ezeket rendszeresen eljuttatja az Országos Széchényi Könyvtár Kézirattárának, s így a kutatók rendelkezésére állnak.

A várban Náday Károly kalauzolt. Az egykori rabok korabeli láttató vezetője Kazinczy Ferenc *Fogságom naplója*, mivel Kazinczy többek közt itt is raboskodott. Mint írja: „A várba négyszázötvenkét grádics viszen, ha jól jegyzé meg Szulyovszky." Napjainkban felvonón suhanunk a magasba, az egykori rettegve emlegetett Császártoronyba.

Ismét Kazinczyé a szó: „... a status foglyai ott egy toronyban tartatnak, mely tizenhárom rekeszeket foglal magában. A Dachstuhl (oszlop, mely e fedél közepét tartja) oly vastag, hogy három ember összefogott kézzel nehezen ölelhetné körül. Ekörül fut a folyosó. Minden két szobának egy pitvara van. A szoba alacsony, az ablak nagyocska, s párkányát elérheti a térd. Az ablak falában nemcsak vas rúd, hanem drótbul font rostély is. A szoba ajtaja s a parányi kemence egészen elfoglalja a négy fal egyikét. (Itt báró Wesselényi lakott, talán ötödfél esztendeig, egy püspök és egy zsidó közt — nro 13 Maret; nro 12 Batsányi 1795-ben, s e kettő beszélgete egymással.) A szoba ajtaja belülről vas pléhvel vala bevonva, s azon egy ablaklyuk, de amelyet kívülről mindig zárva tartottak. Holmit ezen adának be, mert az ajtó csak szombaton nyittatott meg a kapitány jelenlétében, míg a borbély a szenvedőt megberetválá, s a gyomorszék kiüríttetett."

Kazinczy az előttük itt raboskodottak közül elsőnek id. Wesselényi Miklós, bárót (1750—1809) említi. Elfogatásának előzménye birtokos szomszédja, Haller gróf és a közte felmerült ellentét. A gróf ugyanis értékes lovat adott el Wesselényinek, de nem közölte, hogy a ló beteg. Ezenfelül magához csalta Wesselényi két lótenyésztő szakemberét. Wesselényi heves felindulásában 400 felfegyverzett hajdújával, munkásával elindult, hogy Hallert elfogja, azzal a különös szándékkal, hogy megvendégeli és — hazabocsátja. Haller azonban elmenekült s feljelentette Wesselényit, aki éppen az idézésre indult, amikor útközben elfogták. Közismert tereje, heves természete miatt letartóztatásához egy századost, két tizedest és huszonnégy közlegényt rendeltek ki. A járőrparancsnok jelentése szerint: „A letartóztatást nem akarta tudomásul venni. Előadta hogy a kormány idézésére Nagyszebenbe indult jelentkezni. Annyira ellenkezett, hogy hat ember kellett ahhoz, hogy fogják... kezeit meg kellett köttetnem s így kísértetni a kapu elé, hol egy paraszti nyeregben csak karját kötöttem meg, míg kocsija megérkezett..."

Náday Károly kutatásai alapján Wesselényi elfogatásának ez a hiteles története. Legenda, hogy a legközelebbi faluig két ló között kellett volna futnia.

Batsányi János (1763—1845) „a magyar politikai líra" megteremtője. 1794-ben a Martinovics-mozgalom leleplezésekor — még Kazinczy előtt — került Kufsteinba. Itt írta a *Kufsteini elégiákat*, köztük *A rab és a madár* címűt:

... mivel köszönjem én neked,
Hogy bús magánosságomban meglátogatsz?
S hogy (amit embertől szívem hiába vár!)
Vigasztalást és kedvet adsz?
— — — — — — — — —
Téged, szabadság! tégedet énekel.
Nincs szíved, ember, hogyha nem érdekel...

Batsányi e zord falak közt búcsúztatta *Egy szerencsétlen ifjú sírjára* című költeményében költő-honfitársát, Szentjóbi Szabó Lászlót, aki huszonnyolc évesen Kufsteinban lelte halálát. Verseghy Ferenc, a *Marseillaise* magyarra fordítója szintén velük raboskodott.

Az 1848—49-es szabadságharc első kufsteini rabjai közé tartozik Czuczor Gergely (1800—1866), akinek 1848. december 21-én jelent meg Kossuth Hírlapjában *Riadó* című verse:

Sikolt a harci síp: riadj magyar, riadj!
Csatára hí hazád, kifent acélt ragadj.
Villáma fesse a szabadság hajnalát,
S fürössze vérbe a zsarnokfaj bíborát.

Tóth Dezső írja e versről: „Petőfi harci dalai mellett, de azokat megelőzve, az egész szabadságharc legélesebb, legszókimondóbb és legfenyegetőbb csatadala."

Amikor a császári seregek bevonultak Pestre, Czuczort 1849. január 18-án elfogták s tíz nap múlva hadbírósági ítélettel „hatévi vasban töltendő várfogságra" ítélték. Czuczort mint benedekrendi szerzetest kezdetben pesti és budai kolostorokban s az Újépületben tartották fogva. Kálváriáját legjobb barátjához, Toldy Ferenchez írt levelei híven tükrözik. „... A vas folytonosan nyomja, mondhatom senyveszti lábamat és karomat". (1849. február 12.)

Mivel 1849. május 21-én a honvédsereg visszafoglalta Budát, Czuczort is kiszabadították. Humánumára jellemző, hogy közvetlen rabtartóit megmentette a haláltól, ő maga rendje tihanyi kolostorában keresett gyógyulást. A császári sereg újbóli bevonulásakor önként jelentkezett, s tért vissza fogságába. 1850. április 9-i levele már Bécsből kelt: „Holnap indulok harmad magammal Linz felé, Kufsteinba". Ott 17-én vették állományba. *A rab* című verse révén bepillanthatunk cellájába:

Ülök magányban én, sápadt alak,
Őriznek zárvasak, szirtkőfalak,
— — — — — — — — —
Lehajtanám pihenni bús fejem,
De vasba vert kezemre hogy tegyem?

Egyik levelében csendes humorral így ír magáról: „... csak csontom és bőröm, majd kipotytyanok a ruhámból, úgy lityeg-lötyög rajtam, beilleném valamely alföldi asztagra madárijesztőnek." (1851. április 24.)

1851 májusában kegyelmet kapott. Ezt szerte az országban falragaszok hirdették. Toldy Ferenc és családja kis verses levélben üdvözölte:

Teleki Blanka és Lővei Klára a börtönben

Rózsa Sándor cellája

Vár a nemzet, a hon, minden jó barát:
De hőbben senki, mint e hív család.

Világos után nemcsak a kufsteini várbörtön, de az osztrák birodalom többi börtönei is megteltek magyar és hozzájuk csatlakozott más nemzetiségű foglyokkal.

Teleki Blanka és Lővei Klára a pesti Újépületben kezdte, majd Kufsteinban folytatta fogságát. Teleki Blanka húga, Emma, De Gerando Ágosttal kötött házasságot. A francia férj második hazájának tekintette Magyarországot, megtanulta nyelvünket, könyveket írt Erdélyről, részt vett a szabadságharcban. Halála után özvegye Párizsban élt, köréhez tartoztak a magyar emigránsok s a haladó francia értelmiség vezetői. Mint Teleki Blanka vádirata is említi: „testvére összeköttetései révén tudott a magyar emigránsok: Ausztria ellenségeinek Angliában és Franciaországban folytatott, erőszakos felkelés kirobbantására irányuló tevékenységéről .. Ismerte a londoni bizottság minden trón erőszakos megdöntésére és szociáldemokrata köztársaság felállítására irányuló célkitűzéseit".

A terjedelmes vádirat alapján Teleki Blankát 10 évi, Lővei Klárát 5 évi várfogságra ítélték. Lővei kitöltötte idejét, 1856-ban szabadult, Teleki Blanka — általános kegyelemmel — egy év múlva.

Börtönéletüket Lővei Klára írásából, a *Kufsteini jegyzetek*ből ismerjük. Ezeket a francia történetíró, Michelet számára írta, aki könyvet tervezett Teleki Blankáról, de szándékát már nem valthatta valóra.

Elnézem a cellák vasrácsos ablakait, a röpködő madarakat — a foglyok számára a szabadság jelképeit — s eszembe jut, érdekükben a fogoly nők hogy jártak túl a foglár eszén. Az összefogdosta őket, asztalát dúsítani velük, tetejében még dicsekedett is vele. A rabnők erre kiszedték ruhájukból a merevítő halhéjakat, kidugták a rácson s arra hintették a madáreleséget... Mivel ablakuk a fogláré fölött volt, megmentették a madarakat. A foglár hamarosan panaszolta, hogy újabban „nincs szerencséje hozzájuk".

Az egyik cella faláról Rózsa Sándor képe tekint a belépőre. A látogatók zömének — akik nemigen ismerik történelmünket — ma is a „betyár" a legismertebb érdekesség. Rózsa Sándort 1859-ben halálra ítélték, majd kegyelemmel kufsteini várfogságra. Mint fogollyal meg voltak elégedve, apró tárgyak készítését engedélyezték neki. Lószőrből gyűrűket font, szivardobozokat készített. Komiszkenyerét megrágta, rákente a dobozra, majd a ragacsba szalmaszálakat nyomott, így alakította ki a salzburgi gyógykút képét. A ma is meglevő tárgyak melletti felirat szerint távozásakor ezekkel ajándékozta meg a törzsfoglárt és leányát.

Mivel csak mi magyarok tudjuk, hány hazánkfia raboskodott itt haladó eszmékért, 1968-ban a Petőfi Irodalmi Múzeum az egyik cellában stílusosan szép emlékszobát nyitott itt raboskodó jeleseink képeivel, magyar és idegen nyelvű feliratokkal.

1936-ban a budapesti Evangélikus Leánygimnázium két tanára: Jeszenszky Ilona és dr. Zelenka Margit Kufsteinba zarándokolt, ahol nőnevelő elődeik: Teleki Blanka és Lővei Klára raboskodtak. Döbbenetükre csak Rózsa Sándor kultuszával találkoztak. Ekkor fogamzott meg a terv: emléktáblát állítanak Teleki Blankánál: és Lővei Klárának. Kufsteini tanácsra határozták el, hogy felvésetik rá a többi, egykor itt raboskodott magyar nevét is. Kutatásaikon kívül adatokat kértek az egykori rabok családjaitól is. Így került a hatalmas emléktáblára vésett 94 név közé olyanoké is, akik nem itt, hanem más helyeken raboskodtak s maradt le 27 valóban itteni fogoly neve.

A kufsteini magyar rabok emléktáblája indította el Náday Károly korszakos kutatásait, melyeknek eredménye immár több kötetnyire duzzadt. Mint egyik levelében írja: „... úgy vélem magával, hogy a figyelmet felhívtam erre az anyagra, segítettem múltunk újabb történelmi okmányainak felkutatásában."

Náday Károly „Kufsteini levelét" Garay János elgondolkodtató soraival zárja:

Csak törpe nép feledhet ős nagyságot
Csak elfajult kor hős elődöket,
A lelkes eljár ősei sírjához,
S gyújt régi fénynél új szövétneket.

SÁFRÁN GYÖRGYI

SZŐLŐSSY ENIKŐ
167 TÜKÖR 1982. XIX. évf. 41. sz.

mizálódás ismert veszélyeit).

Szöllőssy Enikőhöz, láthattuk, végeredményben közel állt ez az alkotásmód, hiszen a fegyelmezett, ipari anyagokat használó szobrász mindig is azokat az erőket akarta megjeleníteni, amelyek a felszínen vagy a mélyben bennünket alakítanak. A művésznő egyszerre akarta fölvillantani a jelent és a múltat. A hetvenes években a hangsúly még egyértelműen a „most"-on volt, míg a nyolcvanas években – miután Szöllőssy témáját egyik „oldalról" már körbejárta – áthelyeződött a múltra. Teljes váltásról azonban nem beszélhetünk, hiszen a konceptualizmus szelleme változatlanul munkál a szobrászban, és a geometrikusság sem „veszett ki" alkotásaiból.

Az új művek azonban újfajta anyagokat is kívántak. Szöllőssy plasztikáiban ezért – miután 1984-től részt vett a Siklósi Kerámia Művésztelep munkájában, így a közös alkotásokban is – a samott és az agyag tűnt föl egyre gyakrabban. Ha innen, az „anyagcserélődés" irányából nézzük elsődjére újabb munkáit, akkor észlelhetjük azt, hogy a samott és az agyag a kéz mozdulatainak, a szobrász közvetlen beavatkozásának, ujjai érintésének engedelmeskedő matéria, amelyhez a művész akkor nyúl, ha fontosságot tulajdonít saját gesztusai nyomainak. Vagyis ha szubjektíven, de anyaghiven

lőssynél is megjelenik az
lop és az oszlop romjá

Szöllőssy Enikő: Vonulók (Rel
homok, 100 × 100 cm, 1984 (

néhány változata (*Lég*
részlet, 1984; *História*, 19
Történelmi emlékoszlop
1984). De ezek nem a szo
sos posztmodern oszlop
többértelműbbek annál f
pítésük és a struktúra h
dozta mondanivalók mi
Az oszlopok szoká
„rendjéhez" képest munk
nak szerkezetét szembesí
ti építettségük erővona
nak meghosszabbításak
egy geometrikus rácsrend-
szerrel. Ebben a kompozíciós rendben a kérdés már nem az oszlopok történetiségére és annak tartalmaira összpontosul, hanem más irányú kérdések vetődnek föl. Mindenekelőtt az, hogy ez az együttlét ellentét-e; vagyis korunk szükségszerűségként jelentkező, sokszor lelketlen, a múlt törvényei-

berendezésektől és installációktól a szobrokon át a grafikai sorozatokig – bocsátotta rendelkezésünkre gondolkodásra késztetően a művésznő.

Szöllőssy Enikő e tárlatát egy tematikus vonulatnak rendelte alá: a megváltó hiánya megérzékítésének. A kisméretű samottplasztika negatív formái, a koc-

ra váró megváltó figurájával azonosulnak.

Ebben a sajátos, mai problémáinkat érintő és történelmi, kultúrtörténeti értékeinket földolgozó körben mozog a számos egyházi munkát is készítő Szöllőssy Enikő újabb alkotói korszakában.

Gyárfás Péter

Szöllőssy Enikő: Részlet a Lajos utcai Kiállítóteremben rendezett kiállításról

A televízió műsora

1981. MÁJUS 5—10.

TV-ELŐZETES MÁJUS 12—17.

Május 12, kedd: 20.05 Nád és mocsár — spanyol filmsorozat 2., 2. műsor: 21.05 Cyrano d'Artagnon — olasz film

Május 13, szerda: 19.50 Magyarország—Románia — VB selejtező labdarúgó-mérkőzés, 21.20 Tárgyalásszünet. A tó titka — tévéjelenet

Május 14, csütörtök: 20.10 Jogi esetek, 21.00 Új Scotland Yard — angol film, 2. műsor: 20.00 Jazzkoncert. Deák Big Band

Május 15, péntek: 20.35 Bíró Lajos: Asszonyok — tévéjáték, 2. műsor: 20.01 Jean Christophe — francia filmsorozat

Május 16, szombat: 20.05 Szombat esti filmkoktél, 2. műsor: 20.40 Liv Ullman portré — NSZK film

Május 17, vasárnap: 20.05 Makk Károly sorozat. Mese a 12 találatról — magyar film

VÁLTOZÁS LEHETSÉGES!

KEDD

8.05 és 14.05 Iskola-tv.
15.30 Ünnepek, évfordulók, megemlékezések
Hazámban száműzötten
Radnóti Miklós
16.00 Mindenki iskolája
17.10 Hírek ●
17.15 Sakk-matt ●
17.35 Kertünk — udvarunk
Riportfilm ●
18.00 Még egyszer
Angol zenés film
18.30 A Szegedi Körzeti Stúdió műsora ●
19.10 Tévétorna
19.15 Esti mese
19.30 Tv-híradó
20.00 Játék három percben
20.05 NÁD ÉS MOCSÁR
Spanyol filmsorozat 1.
21.00 Stúdió '81
A Televízió kulturális hetilapja
22.00 Bűn
Dokumentum-játékfilmsorozat — 4.
23.15 Tv-híradó 3.

2. MŰSOR:
20.01 Iskolakerülgető
21.25 Tv-híradó 2.
21.50 Balthazár professzor
Jugoszláv rajzfilm (ism.)
22.00 Domján Edit-sorozat
JÓKAI ANNA:
A LABDA
Tévéfilm

SZERDA

9.10 és 14.30 Iskola-tv.
9.35 Sibelius:
II. szimfónia (ism.)
10.20 Nád és mocsár
Spanyol filmsorozat (ism.)
14.55 Gólyavári esték (ism.)
15.45 Hírek ●
15.50 A történelem lapjairól
Francia dokumentumfilm-sorozat
16.45 Ökölvívó Európa-bajnokság
17.45 Meggyógyul-e a Balaton?
Riportműsor
18.45 Staféta
Tíz perc ifjúság ●
19.10 Tévétorna
19.15 Esti mese ●
19.30 Tv-híradó
20.00 Pityke őrmester
Magyar rajzfilmsorozat
20.10 HALÁL A PÉNZTÁRBAN
Tévéjáték
A közelmúltban elhunyt bűnügyi szakíró, Fóti Andor anyagából Kertész Ákos írta a tévéjáték forgatókönyvét. A történet egy néhány évvel ezelőtti bűncselekmény; helyszíne egy budapesti gyár, ahol a bérfizetés előtti éjszakán feltörik a pénztár páncélszekrényét. A helyszínen holtan találják az üzem egyik éjszakai csoportvezetőjét. Erőszakos behatolásnak semmi nyoma... Rendezte: Bednai Nándor.
21.05 Panoráma
21.55 A TV Galériája
Körösényi Tamás szobrászművész
22.35 Tv-híradó 3.

2. MŰSOR:
20.01 Párviadal
Riportműsor ●
21.00 Tv-híradó 2.
21.20 Ökölvívó Európa-bajnokság
22.20 Testünk

CSÜTÖRTÖK

8.05 és 14.10 Iskola-tv.
11.30 Pityke őrmester
Magyar rajzfilmsorozat (ism.)
15.45 Hírek
15.50 Nagy folyók a történelem visszfényében
Francia—magyar filmsorozat 1.
16.45 Tévébörze
16.55 Telesport
Ökölvívó Európa-bajnokság
18.25 Pedagógusok fóruma ●
19.10 Tévétorna
19.15 Esti mese ●
19.30 Tv-híradó
20.00 Pityke őrmester
Magyar rajzfilmsorozat 4.
20.10 EGYETLENEM
Szovjet film
A Pavel Nyilin elbeszélése nyomán készült társadalmi filmdráma a szovjet filmművészet kimagasló tehetségű rendezőjének — A Rumjancev ügy és A kutyás hölgy című filmek alkotójának —, Joszif Heificnek munkája. Hősét, a katonai szolgálatból hazatért Kaszatkin gépkocsivezetőt az a szóbeszéd fogadja, hogy felesége megcsalja. A férfi, meggyőződve felesége hűtlenségéről, elhagyja az asszonyt. Másodszor is megnősül, de szerelem nélkül kötött házassága egyre elviselhetetlenebb. Még mindig első feleségét szereti és ez a felismerés teljesen felborítja lelki nyugalmát.
21.40 Zene, zene, zene
Körkép
22.30 Tv-híradó 3.

2. MŰSOR:
18.25 Iskola-tv.
18.55 A Pécsi Körzeti Stúdió műsora ●
19.30 Tv-híradó
20.00 ZENÉS TV-SZÍNHÁZ
Bartók: A kékszakállú herceg vára
Opera (ism.)
20.55 Tv-híradó 2.
21.15 Ökölvívó Európa-bajnokság

PÉNTEK

8.05 és 13.25 Iskola-tv.
8.30 Deltácska ●
10.40 Pityke őrmester
Magyar rajzfilmsorozat (ism.)
15.45 Hírek ●
15.50 Ünnepek, évfordulók, megemlékezések
A Győzelem Napja emlékére ●
16.10 Vöröskereszt 1981.
Dokumentumfilm ●
16.45 Öt perc meteorológia
16.50 Ökölvívó Európa-bajnokság
17.50 Frontharcosok
Riportfilm
18.25 A Pécsi Körzeti Stúdió műsora ●
19.10 Tévétorna
19.15 Esti mese
19.30 Tv-híradó
20.00 Delta
Tudományos híradó
20.25 A fele sem igaz!
Vetélkedőműsor ●
20.55 Értelmiség és közművelődés
Pozsgay Imrével beszélget Huszár Tibor
22.00 CSALÁDI KÖR
Szülők, nevelők műsora ●
22.50 Tv-híradó 3.

2. MŰSOR:
18.35 Még egyszer — gyerekeknek! (ism.)
19.20 Öt perc meteorológia (ism.)
19.30 Tv-híradó
20.00 JEAN CHRISTOPHE
Francia tévéfilmsorozat 1.
20.55 Tv-híradó 2.
21.20 Ökölvívó Európa-bajnokság

SZOMBAT

8.05 Csak gyerekeknek!
Kisfilm-összeállítás
8.45 A Pécsi Körzeti Stúdió műsora (ism.)
9.15 Jean Christophe
Francia tévéfilmsorozat (ism.)
10.10 A fele sem igaz!
Vetélkedőműsor (ism.) ●
10.40 A TV Galériája (ism.)
11.20 Térben és időben elnyújtott tűz
Dokumentumfilm (ism.) ●
14.10 Stan és Pan
Amerikai burleszkfilm ●
14.30 Pergő képek
Amatőrfilmesek műsora
14.55 Bajaja herceg
Csehszlovák mesefilm (ism.)
16.25 Bélyegvilág
16.35 Hírek ●
16.40 Az Orion űrhajó fantasztikus kalandjai
NSZK filmsorozat ●
17.40 Aki dudás akar lenni
Fiatalok népzenei műsora
17.55 Újjászületés
Szovjet dokumentumfilm-sorozat 1.
18.40 A Csehszlovák Szocialista Köztársaság nemzeti ünnepe
19.10 Tévétorna
19.15 Esti mese ●
19.30 Tv-híradó
20.00 Vers — mindenkinek
Konsztantyin Szimonov: Várj reám
20.05 Szeszélyes évszakok
Szórakoztató magazin
21.05 GÁLAEST MOSZKVÁBÓL
A Szovjetunió népművészeinek estje az SZKP XXVI. kongresszusának küldöttei és vendégei tiszteletére
kb. 22.05 Tv-híradó 3.
22.15 Makk Károly-sorozat
MEGSZÁLLOTTAK
Magyar film ●
A Megszállottak — Makk Károly 1961-ben készült filmje — bár elnyerte a Kritikusok Díját, közönségsikert nem aratott, s „a körülötte felcsapó sértődött ármánykodás még egy szakminisztérium fő-osztályát is hivatalosan a film ellen sorakoztatta fel — írja A magyar film történetében Nemeskürty István. — A film hosszú idő után először veti fel a munkahőstetteket végbevivő, kommunista emberek lelkes építőkedvét." Hőse, a hidrológus mérnök, kiégett, hitét vesztett ember. Úgy érzi, hogy az ötvenes években elszenvedett kudarcsorozata pontot tett fejlődésére s véget vetett álmainak. Ezért is fogadja szívesen új beosztását egy állami gazdaságban.

Harkányi János és Dőry Virág (Szerda 20.10)

Jelenet a Julius Caesarból (Vasárnap 20.05)

2. MŰSOR:
16.05 Kérem a következőt!
Magyar rajzfilmsorozat (ism.)
16.15 A három rabló
Tévéjáték gyerekeknek (ism.)
17.35 A hálózat hálójában (U. S. Media)
Finn dokumentum-riportfilmsorozat (ism.)
18.45 Gólyavári esték
Infláció és pénz
19.30 Tv-híradó
20.00 Vers — mindenkinek
Konsztantyin Szimonov: Várj reám
20.05 GOGOL: HOLT LELKEK
Komédia két részben a Madách Színházból ●
Közben, kb.
21.10 Tv-híradó 2.
22.35 Székely Mihály énekel (ism.)

VASÁRNAP

8.10 Mindenki iskolája ●
9.15 Óvodások filmműsora
Kisfilm-összeállítás
9.40 Félidő 0:1
Lengyel filmsorozat (ism.)
10.10 Hírek ●
10.15 „Ej, haj, száll az ének..."
Üttőrődalok a békéről
10.25 Perpetuum mobile
Ismeretterjesztő műsor gyerekeknek
11.10 Kunkori és Kandúrvarázsló
Báb-tévéjáték (ism.)
12.10 A kengyelfutó gyalogkakukk legújabb kalandjai
Amerikai rajzfilmsorozat (ism.)
12.55 Ökölvívó Európa-bajnokság
15.10 Kalendárium
Ismeretterjesztő magazin ●
16.20 BILLY WILDER-SOROZAT
Hét évi vágyakozás
Amerikai film
18.00 Lehet egy kérdéssel több?
Vetélkedőműsor ●
18.45 Tévétorna
18.50 Esti mese
19.00 A Hét
20.00 Hírek — Totóeredmények
20.05 Shakespeare Összes művei a BBC feldolgozásában
Julius Caesar
Angol film
22.45 Hírek ●

2. MŰSOR:
20.15 Telesport
1. Sporthírek
2. Ökölvívó Európa-bajnokság
3. Sportmozi
4. Motocross Nemzetközi Verseny

A ● jelzésű műsorok fekete-fehérben láthatók

SZÖLLŐSY ENIKŐ UJ TÜKÖR 1981/XVIII/18.sz.

„Indulnunk kell, Don Francisco”

Ne mondd rólunk legyintve: menyegzőt ülnek, vígan vannak! Nézz be az ablakon, ülj közénk, érzed majd, hogy valóban mindannyian szeretjük egymást! — mintha ezt mondanák Riger Tibor *Menyegző*jének ablakon át megleshető bumfordi figurái, mintha arra ösztönöznének alkotót, nézőt: belülről, a megértés, azonosulás szándékával szemlélje a valóságot, a művet, mert csak ez az alapállás hitelesítheti az elfogadást, de az elutasítást is.

Nem kívánom az említett plasztikával, az általa sugallt gondolatokkal a 11. Salgótarjáni Tavaszi Tárlat minden jelentős alkotását jellemezni. Bár, ha ezt tenném, még Hegedűs L. László két, a lét-nemlét viszonyát, a létezés megismételhetetlenségének tragikumát a koncept művészet eszközeivel, megrázó erővel kifejező lapja sem cáfolná az ilyen alapállás szükségszerűségét. „Az igazság megismeréséig talán eljutottam, de nem jutottam el az üdvözléséig” — írta a *Történelmi kép*re, s abban, hogy a lapjain felvetett kérdésekben maga is erősen érdekelt, nincs okunk kételkedni.

A belülről való szemlélődést segíti az a vonzó környezet, ideális tér, amelyet a Nógrádi Sándor Múzeum szupermodern épülete ad a tárlatnak (hogy az előcsarnokban kapott papucsról ne is beszéljek). Ami azonban a legvonzóbb: a tárlat anyagának jó átlagszínvonala. Két éve vált országos jellegűvé a salgótarjáni seregszemle, részben talán azért is, hogy összemérje a Nógrád, Heves, Borsod megyében dolgozó művészek teljesítményét az ország élmezőnyével. Nos, a hazaiak többsége a mérlegelés során nem találtatott könnyűnek. A festészeti anyagból kiemelkedik Földi Péter ragyogó színvilágú, a népmesék báját, tisztaságát idéző képe, az *Előre magyarok!*, Lóránt János rendkívül tömören fogalmazott hajnali autóbuszállomása; a grafikai anyag legszebb darabjai közé tartoznak Feledy Gyula *Bartók-improvizációi*, s ebben az évben a nagydíjat, a „Munka-művészet” díjat nógrádi művész, a fiatal, erdélyi származású szobrász, Tornay Endre András nyerte el erőteljes plasztikai hatású, igen gondosan megmunkált felületű faszobraival. A népi tárgyformáló művészet s Miró szürrealizmusa egyaránt hathatott rá — a hatások azonban teljesen egyéni formavilággá ötvöződtek.

Ami viszont akadályozza a belülről szemlélést, az a tárlatról tárlatra visszatérő jelenség: a táblaképanyag egyenetlensége, az, hogy itt is kevés a gondolatgazdag, a művészbefogadó közötti intenzív kapcsolat megteremtésére képes festmény. A gondolatszegénység jobb esetben szakmailag tisztességesen megoldott, de érdektelen műhöz vezet — erre figyelmeztet Bakallár József dekorációvá fáradt nosztalgiája a *Kilenclyukú híd* után; eredményezhet indokolatlan formai megoldásokat, mint Tiry Péter makrósított *Mikrovilág*án; epigonizmust, amire Kovács Péter két, Kondor Béla és Dienes Gábor eszközeivel festett *Változat*a lehet jó példa; vagy éppen álpátoszt, bombasztikusságot, mint például Mustó János *Madách-triptichon*ja esetében.

Végső soron azért nem rosszabb ez a táblaképanyag, mint amilyet más tárlatokon láthatunk. Ez, valamint a tájékozódási irányok sokfélesége — jellemzi az érem- és kisplasztikai kollekciót is. Paulikovics Iván és Szabó Tamás kedves csúf portréi, illetve Nemes Attila és Mitsui Sen organikus formái, Bakos Ildikó „talált tárgyai” a meghatározhatatlan hiányérzet, a környezetünkhöz való ellentmondásos viszony és a nagyon is egyértelmű közösségigény megfogalmazásával mindenesetre mind problémaérzékenységben, mind a kifejezés erőteljességében inkább a grafikai, mint a festészeti anyaggal rokonítják a kisplasztikát.

A Czinke Ferenc *Súlytalanság* című, Farkas Bertalan teljesítménye előtt tisztelgő lapjainak köszönhetően immár kozmikussá vált grafikai anyag bizonyult Salgótarjánban is a legmagasabb és legegyenletesebb színvonalúnak, s ez azért különösen örvendetes, mert a tervek szerint a város a grafika, pontosabban az egyedi rajz központjává válik. Vitatkozhatunk azon: érdemes lesz-e éppen ebben az ipari, tehát munkások lakta városban előnyben részesíteni az egyedi rajzot a sokszorosított grafikával szemben, az viszont bizonyos, hogy a tavaszi tárlat máris a mai magyar grafika jelentős fórumává vált. Almássy Aladár, Banga Ferenc, Szabados Árpád, Szemethy Imre ironikus hangú lapjai, groteszk figurái, Balla Margit, Decsi Ilona szürrealisztikus motívumai jelzik: grafikusaink jelentős része továbbra is a vonalhálóval darabolt valóság részleteit elemzi. A másik jelentős, szintén a részletekre figyelő csoport törekvéseit a fotó, illetve a fotografikus eszközök felhasználása jellemzi. Sáros András Miklós szétfoszló vászondarabja tökéletes illusztráció Arany János *Agnes asszony*ához; a Molnár László színes ceruzarajzain megjelenő apró részleteknek a szokatlan nézőpont, a finom kidolgozás kölcsönöz sajátos minőséget.

Kéri Imre az egyik csoporthoz sem tartozik igazán. *Falak* című sorozatának különös, szorongást keltő termei, bizonytalan távlatot sejtető kapui, mintha Hegedűs L. László lapjaira rímelnének. „Indulnunk kell, Don Francisco” — hangzik el a mondat egy üres teremben, s nem nagyon tudjuk, hová, s miért kell mennünk...

P. SZABÓ ERNŐ

Lóránt János: Autóbusz az 5-ös állásról

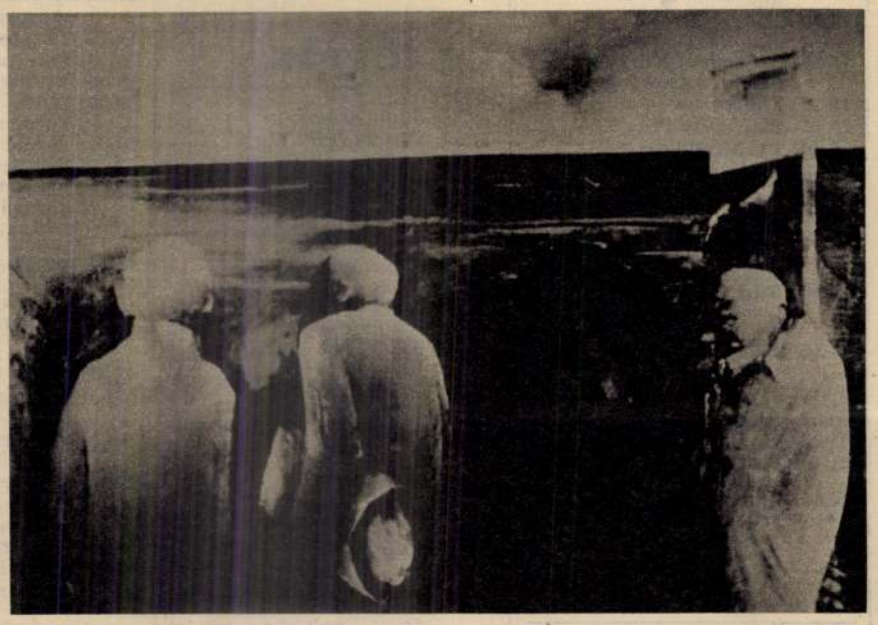

Szöllősy Enikő: Fordulat

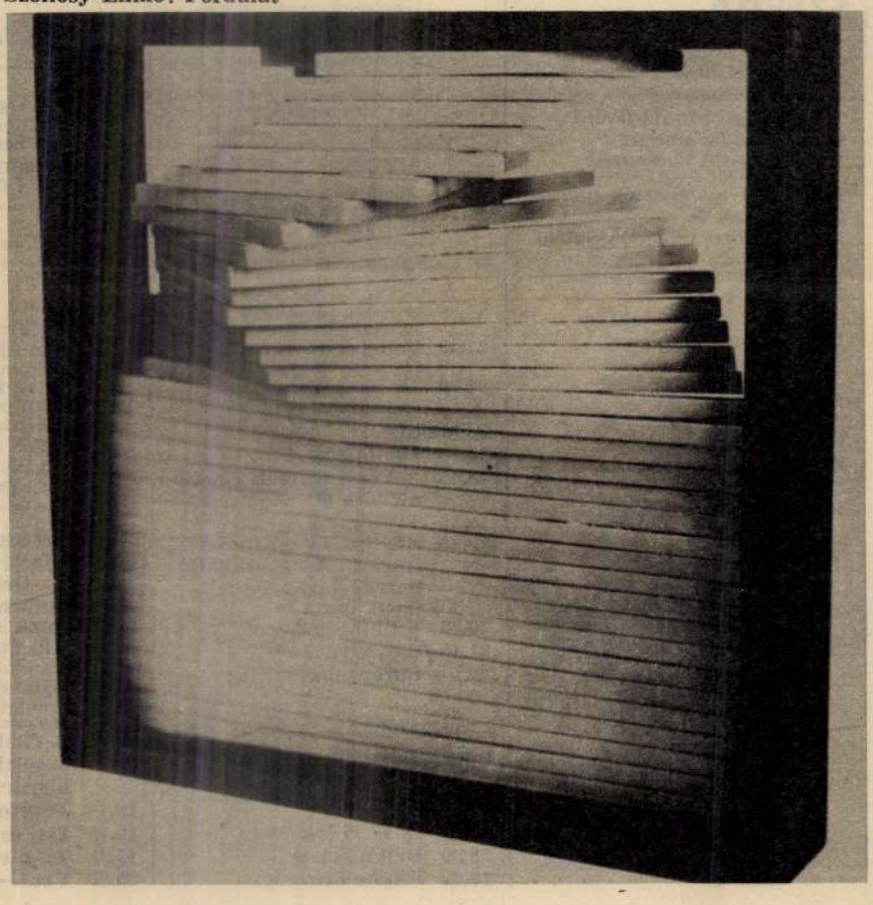

3

Szöllőssy Enikő, Munkácsy-díjas szobrászmuvész
Kovács Orsolya: Emlékek és/vagy művek. A X. Országos
Kisplasztikai Biennáléról.

4 Szöllőssy Enikő: Emlékhely, sómázas kerámia, 28 cm, 1986 (fotók Nádor Katalin)

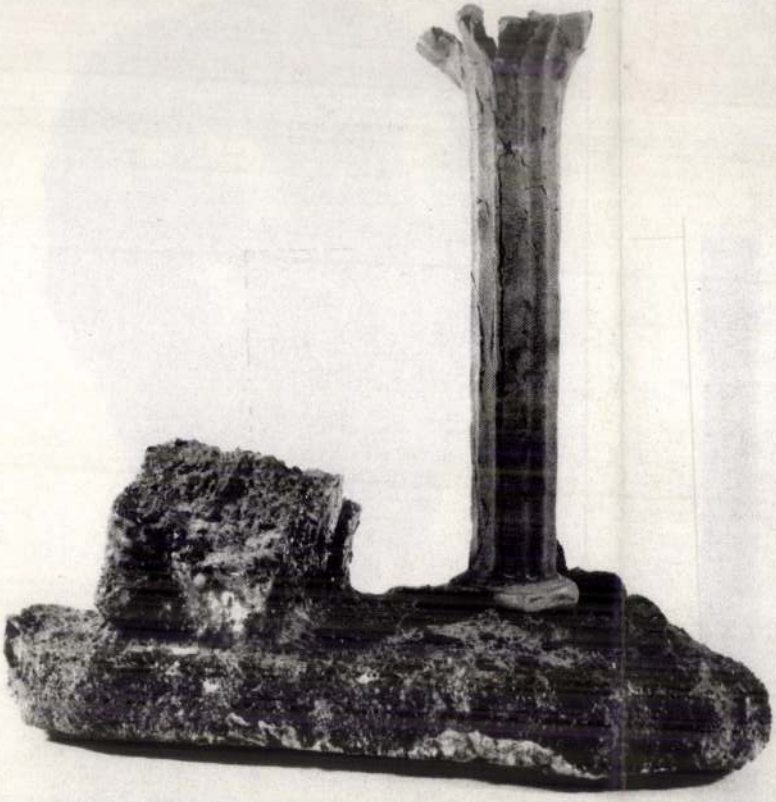

Művészet, 1987. szeptember, 40-old.

Szöllössy Enikő, Munkácsy-díjas szobrászművész.
Magyar Objektművészet 1985-ben, 2 kiállítása az Óbudai Galériában.

6. Szöllössy Enikő: Metal-card, 1979

Magyar Építőművészet, 1984. 2. sz.
59-61.

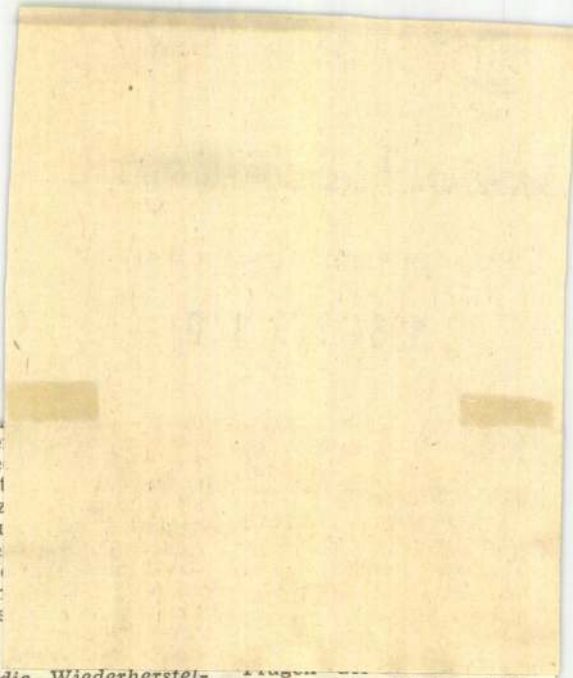

ge komme
tralkomite
auch weit
Prozesse z
der Versu
Kreise de
gefährlich
rüstens ir
ist das Ze
weiterhin
daß *der*

nungen, die Wiederherstellung des gegenseitigen Vertrauens im Interesse aller Länder und Völker steht. Deshalb setzt die Ungarische Volksrepublik, gemeinsam mit den anderen sozialistischen Ländern, ihre *Friedenspolitik* weiter fort, unterstützt die Vorschläge der Sowjetunion und begrüßt die Bemühungen um die Aufrechterhaltung des Ost-West-Dialogs.

Das Zentralkomitee hält es für notwendig, daß in Stock-

lung des Wirtschaftslenkungssystems. „Die Erfahrungen beweisen", stellte das ZK fest, „daß das den Gegebenheiten des Landes entsprechende, effektiv wirkende Wirtschaftslenkungssystem ein unerläßliches Mittel zum Aufbau der sozialistischen Gesellschaft, zum Erreichen der wirtschaftspolitischen Ziele ist." *(Die Stellungnahme des ZK zu dieser Frage lesen Sie auf S. 8.)*

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Bildhauer Enikő Szöllösy

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1984 APR 30

1021

Enikő Szöllösy: Konfrontation, Messing
Landesausstellung der Bildenden Kunst

-Hát egyrészt a tapasztalat,hogy a tervtől a megvalósulágis, általában 4-5 év eltelik.

-Most pesszimista.

-Hát pesszimista és a játszóterek fejlesztésére viszont, ,indent el kell követni,hogy a megfelelő pénzüsszeget biztositani kell.

Játékok és pofonok.
1984. VII.19. Tekintet 12.35 |Gy. Laci|.

. . . .

-Menjünk át talán erre a bizonyos furcsa plasztikára, ez majdnem ugy fest, mint egy szobor.

-Igen tulajdonképpen ennél valóban volt egy ilyen elképzelés, hogy van egy nagyon komoly esztétikai funkciója, mivel a gyerekek általában képzőművészeti tárgyakhoz, szobrokhoz, sosem nyulhatnak, és tu ajdonképpen itt nem a kezükkel, mint egy kisplasztikát, de vizzel itt van egy vizágyu, amivel a kezükkel irányithatnák a vizsugarat és, a vizsugárral lehetne ezeket az elemeket kükönbözőképpenforgatni, Lehetne versenyezni, hogy ki tudja először ugyanazt a szint összeállitani, és tulajdonképp ezáltal a formákat, és a szineket is a gyerekek jobban érzékelnék,

-Ez 2-3 méter magas lenne?

-Olyan 2,5 méter magas lenne, és ugy képzeltük, hogy egymással szembe két vizágyu volna, ugy, hogy egyszerre ketten is tudnának játszani.

-Csatát is lehetne vivni?

-Igen, még csatát is lehetne vivni.

-Szóval szeretnél vele játszani?

-Igen, mert az ugyérdekes, hogy a viz forgatja ezeket az elemeket és, az jó érzés lenne, hogyha tudná az ember, hogy két különböző vizsugár, szóval olyan lenne, mint a büvöskocka, csak könnyebb.

-Az imént látott tervekből mikor lesz termék és játszótér majd ha lesz megrendelő. Ezt mindannyiszor hallottuk. Vajon a Fővárosi Kertészeti Vállalat a következő esztendőkben előrukkolhat-e ugy, mint nagytételben mwgrendelő, Milyen pénzügyi kondiciókkal rendelkeznek?

-Az eddigiekben sem a Fővárosi Kertészet volt a megrendelő, hanem a mindenkori beruházók. Tehát vagy a Fővárosi Tanács, vagy egy intézmény, vagy egy akármilyen megbizó. Na most ha a vállalatunknál eddig történtek is olyan dolgok, hogy uj dolgoket terveztettünk, azok, mind müszaki fejlesztési keretből történtek. Most müszaki fejlesztésre nincsen pénz, tehát a közeljövőben ennek, nincs realitásade abban kell bizni, hogy mire egy ilyen termékből széria lesz, addigra megváltoznak a pénzügyi feltételek.

-Most nem tudom elképzelni, hogy optimista-e, vagy pesszimista-e vagy abban reménykedik, hogy soká lesz játék amit önök megrendelhetnek, vagy abban reménykedik, hogy hamar lesz pénz?

-Végül Szőlősi Enikő szobrászmüvész,és Erdélyi béla ipari formatervező mutatja be meg nem valósult terveit.

. . .

-Tulajdonképpen ez egy elemes játék,lehet igy mondani,hogy ezt játék elemekből össze lehet szerelni ezt?

-Igen az volt tulajdonképpen a feladatunk,hogy ilyent kószitsünk,ez mind egy szép játék olyan,az egyik fából készült, a másik fü és ilyen tornakeret.Na most annak az volna az előnye,hogy különbözőképpen lehet összerakni,akár ezt a gyerekek a helyszinen megmondhatnák,hogy hogy szeretnék, mivel ezt szeretik leginkűbb,

-Na gyerekek megmondjátok tetszik az a hálós játék?

-Az a piros,amin háló is van.

Szőlősy Enikő Munkácsy díjas Művészember

Bildhauer Enikö Szöllössy

Das Budapester Frühlingsfestival bietet den Rahmen für den Versuch, Rechenschaft abzulegen was die Maler, Bildhauer, Graphiker und Medailleure Ungarns in den vergangenen zwei Jahren schufen.

Enikö Szöllössy stellt „Europa" mit zwei Bündeln aufeinander gerichteter Eisenrohre dar, zwischen denen sich gläserne Stäbe recken.

K. Rötticke: Spiegel der Hier und Heute?
Daily News, 1984 März, 24

Berhidi Mária

Érmezei Zoltán

Gémes Péter

Kelényi Béla

Lovas Ilona

Schmal Károly

Siflis András

Szöllőssy Enikő

Türk Péter

A Budapest Galéria
meghívja Önt a

SZŰK KAPU

c. kiállítás megnyitójára
1991. augusztus 15-én
este 20 órára a
Budapest Kiállítóterembe.
(V., Szabadsajtó út 5.)

A kiállítás megtekinthető
1991. szeptember 15-ig
hetfő kivételével
naponta 10-18 óráig.

SZÖLLŐSSY ENIKŐ

Berger Nyomdaipari Kft. – Bp. X., Gergely u. 83.

szűk kapu

angusta porta

στενὴ πύλη

KOVÁCS PÉTER

Az 1956-os emlékmű pályázatáról

1989 áprilisában Párizsban ért Ungváry Rudi barátom telefonhívása. A Történelmi Igazságtétel Bizottság nevében keresett meg, hogy vállalnám-e a részvételt a 301-es parcellába tervezett emlékmű zsűrijében. Egy pillanatig hallgattam. Átfutott agyamon a gondolat, hogy kockázatot is jelenthet ez a dolog. Aztán igent mondtam: három évtizedes pályafutásom legmegtisztelőbb felkérését fogadtam el, s hozzá kell tennem, hogy a legfelelősségteljesebbet is!

– Most azonban nem erről a munkáról, hanem a pályázat eredményéről szeretnék szólni.

A pályázat nyitott volt mindenki számára, de a zsűri – élve a kezdeményezés jogával – egy csoport művészt név szerint is meghívott. Az októberi bemutatóra – ahol egyébként minden pályamúvet kiállítottunk – csaknem száz alkotó küldte el munkáját. A hazai művészek mellett szerepeltek idegenben élő magyarok, sőt olyan külföldiek is, akiket nem nemzetiségük, csupán csak természetes rokonszenvük késztetett a részvételre. Ez a nagy szám önmagában is figyelemreméltó, s különösen az, ha tudjuk, hogy a kiírók ebben az esetben még az ilyenkor szokásos szerény részvételi díjat sem tudták biztosítani – azaz, az egyetlen vonzerő maga a téma, az alkalom volt!

A zsűri azóta döntött, s a nyertes Jovánovics György már dolgozik az emlékmű megvalósításán is. (Igaz, tudomásom szerint a megvalósítás anyagi háttere még mindig bizonytalan, mert a TIB számláján – hadd írjam föl ide is: OKHB RT TIB 214-88883-2149-7496 – csak lassan gyűlik a szükséges összeg). A pályázat anyagát pedig az októberi budapesti bemutató után a közönség láthatta Pécsett és Szombathelyen is.

A pályázat eredményességéről azonban nemcsak a résztvevők nagy száma beszélhet, hanem a bemutatott munkák színvonala is. Mint minden pályázaton vagy kiállításon, itt is akad olyan művész, aki csak a „névjegyét" hozta el, de ez itt és most éppen úgy nem befolyásolta az összképet, mint a néhány dadogósan dilettáns műkedvelő munka sem.

Ez az összkép pedig igen csak változatos volt. A szó hagyományos értelmében vett figurális plasztikától az ugyancsak hagyományos építészeti jellegű megoldásokon át a jelszerű egyszerűsítésekig, sőt a teljesen elvont ábrázolásig, a különféle land-art tervekig, s a műfajban eddig csaknem ismeretlen mobil kompozícióig minden előfordult az anyagban.

A figurális megoldásra a legszebb, legdrámaibb példát Pauer Gyula és Rauschenberger János közös munkája adta. Ez az elomló asszonyalak egyszerre idézi a barokk kor síremlékeinek festőien emelkedett fogalmazását és az 1956 harcaiban elesetteknek, az ártatlanul elpusztultaknak a tragikus emlékét. – Igaz, Pauerék jelezték, hogy e figurával Csutoros Sándor „sziklakert"-jét szeretnék kiegészíteni, valójában azonban kompozíciójuk ilyen önálló formában is méltó emléke lehetne valamelyik városunkban a forradalom és a megtorlások áldozatainak.

A hagyományos jellegű építészeti megoldások közül Gulyás Gyula elegáns obeliszkje tűnt ki leginkább. Ezeknél és ennél is sokkal izgalmasabbak, a helyhez és alkalomhoz szorosabban kötődők az olyan tervek, mint Bachmann Gábor monumentális, szinte az egész 301-es parcellát magába záró, a forradalmi konstruktivista építészet szellemét ébresztő kompozíciója, vagy Sass Valéria egészen másfajta, kicsit Schaár Erzsébet fehérvári „Utcá"-jának hangulatát idéző költői elképzelése. E két mű bármelyikét érdemes lenne valahol megvalósítva látni.

Sok olyan munka volt az anyagban, amely mondanivalóját igyekezett minél egyszerűbben egyetlen formába, egyetlen jelbe belesűríteni. Így többen is megpróbáltak megfelelni Angyal István, a Tűzoltó utcai felkelők parancsnoka végakaratának, aki úgy fogalmazott, hogy „nagy, rusztikus kő legyen a névtelen csőcselék emléke, amelyből lettünk, amellyel egyek voltunk és akikkel együtt tértünk meg." A próbálkozások sorából Szőllősy Enikő a szó képes és valódi értelmében „átszellemült", gondolatilag és formai szempontból egyaránt gazdag kompozíciója emelkedik ki.

Mások hétköznapibb jelképekkel kísérleteztek. Széll András a Kossuth-címer motívumát formálja beszédes, az alkalomhoz illő plasztikai jellé; Vígh Tamás 1956 tántorgó számjegyeiből teremt egyértelmű és megrázó erejű mementót. – Kár lenne, ha senki sem gondolna e két egyszerű és mégis határozott kifejezést hordó kompozíció valamelyikének megvalósítására.

A teljesen elvont, dekoratíven absztrakt, s ezzel egyszerre nemesen emelkedett hangulatú megoldásra az amerikai Lewis Bangham nyújtott példát.

Szembeötlően sokan vállalkoztak a pályázók közül a környezet teljes átformálására, a land-art eszközeivel egy új, kultikus táj teremtésére. Ezek közé tartozik (a sajnos azóta váratlanul elhunyt) Csutoros Sándor bazaltoszlopokból alakított, természeti jelenséget és komor temetői hangulatot egyszerre idéző monumentális kompozíciója. Rokon vonásokat mutat vele Samu Géza elképzelése, bár az ő megoldása

SZÖLLŐSY Emilő

Ágyu 1990/1.

vigilia

55. ÉVFOLYAM, JANUÁR

Egyházi krónika 1988—1989 1
JOSEPH RATZINGER: A hit mai akadályai *(Török József fordítása)* 10
ANTHONY RHODES: Három nuncius Kelet-Európában (1939—1945) *(Bendes Rita fordítása)* 16

Találkozásaink a Szentírással

RÓNAY LÁSZLÓ: Az örömhír 22
JÓKAI ANNA: Belátás és átvágyakozás 24
BENEY ZSUZSA: Akédah 26

SIPOS LAJOS: Igen Atyám! 29
RÁBA GYÖRGY: Ámen előtt *(vers)* 30
KEMÉNY ISTVÁN: A te napod *(vers)* 28
BÖGÖZI-KÁDÁR JÁNOS: Bennem él; Sok... *(versek)* 15, 21
LÁBASS ENDRE: Kristálypoharak *(elbeszélés)* 31

Sík Sándor emlékezete

NÉMETH G. BÉLA: Egy használható esztétika 34
VÁSÁRHELYI MIKLÓS: „Nehéz terhem: a Vigilia" 39
BÉKÉS GELLÉRT: Emlékeim Sík Sándorról 42

PUSZTASZERI LÁSZLÓ: Egy konzervatív jogvédő *(Portrévázlat Scitovszky Jánosról)* 44
POSZLER GYÖRGY: Hagyomány és korszerűség — Márton Áron törvényei *(II. rész)* 51

A VIGILIA KEREKASZTAL-BESZÉLGETÉSE

Hitből fakadó küldetésünkről *(András Imre, Blanckenstein Miklós, Kamarás István, Tomka Miklós, Lukács László)* 56

MAI MEDITÁCIÓK

BORBÉLY SZILÁRD: Az álló órák természetéről 61

ÉLŐ VILÁGEGYHÁZ

A nemzeti és vallásos megújhodás évtizede Csch- és Morvaországban 65

DOKUMENTUM

Emlékezés Barankovics Istvánra *(Dessewffy Gyula)* 67

NAPLÓ

Stadler Frieda (1888—1969) 70
Filozófia: Ananda Coomaraswamy: Hinduizmus és buddhizmus *(Szűcs Tamás)* 71
Irodalom: Ottlik Géza: Valencia-rejtély *(Rónay László)* 71
Nemes Nagy Ágnes: Szőke bikkfák *(verselemzések) (Kalász Márton)* 72
Egyházművészet: Szöllősy Enikő keresztútja a kálmánházi templomban *(Lukács László)* 74
Színház: Sarkadi Imre: Elveszett paradicsom, Eörsi István: Tragédia magyar nyelven Szophoklész Antigonéjából *(Erdei János)* 76
Zene: A szomorúságtól a halálig: Német requiem *Fáy Miklós)* 77
Film: Jézus Krisztus utolsó megkísértése *(Tuba Iván)* 78
A hónap krónikája *(Rónay László)* 79
A borítón részletek Szöllősy Enikő Keresztútjából

Főszerkesztő és felelős kiadó: LUKÁCS LÁSZLÓ

Szerkesztőbizottság: BALASSA PÉTER, KALÁSZ MÁRTON, KENYERES ZOLTÁN, RÓNAY LÁSZLÓ, SZÖRÉNYI LÁSZLÓ, TILLMANN JÓZSEF

Laptulajdonos: ACTIO CATHOLICA
Szedte: Szent István Társulat, felelős vezető dr. Ákos Géza igazgató
Készíti: Pannon Nyomda Veszprém, felelős vezető: Danóczy Balázs igazgató
Táskaszám: 90/90 900 Index szám: 25 921 HU ISSN 0042—6024

Szerkesztőség és kiadóhivatali ügyintézés: Budapest V. Kossuth Lajos u. 1. Telefon: **177—246. 173—933,** Postacím: 1364 Bp. Pf. 111. Előfizetés, egyházi terjesztés és templomi árusítás: Vigilia Kiadóhivatala. Utcán át árusítja a Magyar Posta. A Vigilia csekkszámla száma: OTP 37—343—VII. — Külföldön terjeszti a Kultúra Külkereskedelmi Vállalat, H—1300 Bpest, Pf. 149. Ára 25,— USA dollár, vagy ennek megfelelő más pénznem. Átutalható a Magyar Nemzeti Bankhoz (H—1850 Budapest) a Kultúra 024—7. sz. csekkszámlájára, feltüntetve, hogy az előfizetés a Vigiliára vonatkozik. Előfizetési díj 1 évre 480,— Ft, 1/2 évre 240,— Ft, 1/4 évre 120,— Ft, egyes szám ára 40,— Ft. Megjelenik: havonta. SZERKESZTŐSÉGI FOGADÓÓRA: KEDD ÉS CSÜTÖRTÖK 12—2-IG. KÉZIRATOT NEM ŐRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.

vigilia

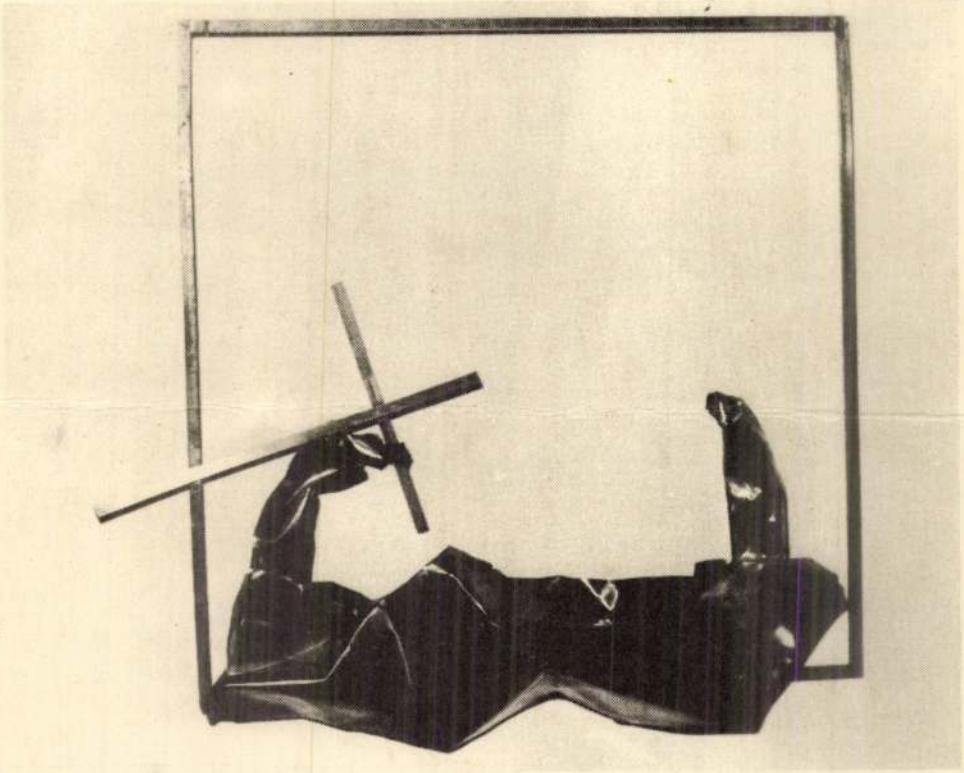

1990
1

Egyházi krónika 1988—1989
Joseph Ratzinger: A hit mai akadályai
Három nuncius Kelet-Európában (1939—1945)
Találkozásaink a Szentírással
Rónay László, Jókai Anna, Beney Zsuzsa, Sipos Lajos írásai
Sík Sándor emlékezete
Németh G. Béla, Vásárhelyi Miklós, Békés Gellért írásai
Poszler György *Márton Áronról*
Kerekasztal-beszélgetés
Hitből fakadó küldetésünkről

1990
ANNÉE LV.

vigilia

JANVIER—JANUAR
JANUARY

Revue mensuelle — Monatsschrift — Rédacteur en chef — Chefredacteur: LÁSZLÓ LUKÁCS
1053 Budapest, Kossuth Lajos u. 1. — Abonnements pour un an — Abonnement für das Jahr 25 US dollar

RÉSUMÉ

Chronique de l'Église hongroise, 1988—1989
Joseph Ratzinger: Les obstacles de la foi à présent
Anthony Rhodes: Trois nonces apostoliques en Europe Orientale (1939—45)
Une recontre avec l'Écriture Sainte (Lajos Sipos, László Rónay, Zsuzsa Beney, Anna Jókai)
Mémoires de Sándor Sík (Gellért Békés, Béla Németh G., Miklós Vásárhelyi)
György Poszler: Les lois de Áron Márton, évêque de Transylvanie (2e partie)
László Pusztaszeri: Un conservateur défenseur de droit (le primat János Scitovszky)
Endre Lábass: Verres de cristal (nouvelle)
Conservation de la Table ronde de Vigilia: Notre mission provenante de la foi (Imre András, Miklós Blanckenstein, István Kamarás, László Lukács, Miklós Tomka).
Méditation d'aujourd'hui: La nature des montes qui ne marchent pas
L'Église Contemporaine: La décade de la renaissance nationale et religieuse en Bohême et Moravie (comp. par Vašek).
Document: Le souvenir de István Barankovics (par Gyula Dessewffy).

INHALT

Ungarische Kirchenchronik 1988—1989.
Joseph Ratzinger: Hindernisse vor dem Glauben in Westeuropa
Anthony Rhodes: Drei Nunzius in Osteuropa (1939—1945).
Begegnungen mit der Heilige Schrift Lajos Sipos, László Rónay, Zsuzsa Beney, Anna Jókai.
Erinnerungen an Sándor Sík von Gellért Békés, Béla G. Németh, Miklós Vásárhelyi.
György Poszler über den siebenbürgischen Bischof Áron Márton
László Pusztaszeri: Ein konservativer Rechtverteidiger (Über János Scitovszky)
Erzählung von **Endre Lábass**
Vigilia-Gespräch über die Berufung, die aus dem Glauben entspringt
Meditation Über die Natur der stehenden Uhren *von* **Szilárd Borbély**
Lebende Weltkirche Dezenium der Glaubenserneuerung in Böhmen und Mähren.
Dokument Erinnerung an István Barankovics, führende Persönlichkeit der ungarischen christliche Demokratie *von* **Gyula Dessewffy**

CONTENTS

Hungarian Church Chronicle 1988—89.
Joseph Ratzinger: Difficulties of Faith in Western Europe
Anthony Rhodes: Three Nuncios in Eastern Europe (1939—45)
The Bible and Me (Lajos Sipos, László Rónay, Zsuzsa Beney, Anna Jókai)
Memoirs of Sándor Sík (Gellért Békés, Béla Németh G., Miklós Vásárhelyi)
György Poszler about the Transylvanian Bishop Áron Márton (Part Two)
László Pusztaszeri: A Conservative Defender of Rights (Primate János Scitovszky)
Short Story by **Endre Lábass**
Vigilia Round Table Conference About Our Mission Deriving from Faith.
Meditation The Nature of Grandfather Clooks (by Szilárd Borbély)
The Church in the World The Decade of National and Religious Renaissance in Bohemia and Moravia (coll. by Vasek)
Document The Memory of István Barankovics the illustrious representative of Hungarian Christian Democracy (by Gyula Dessewffy).

vigilia

Ára: 40,— Ft

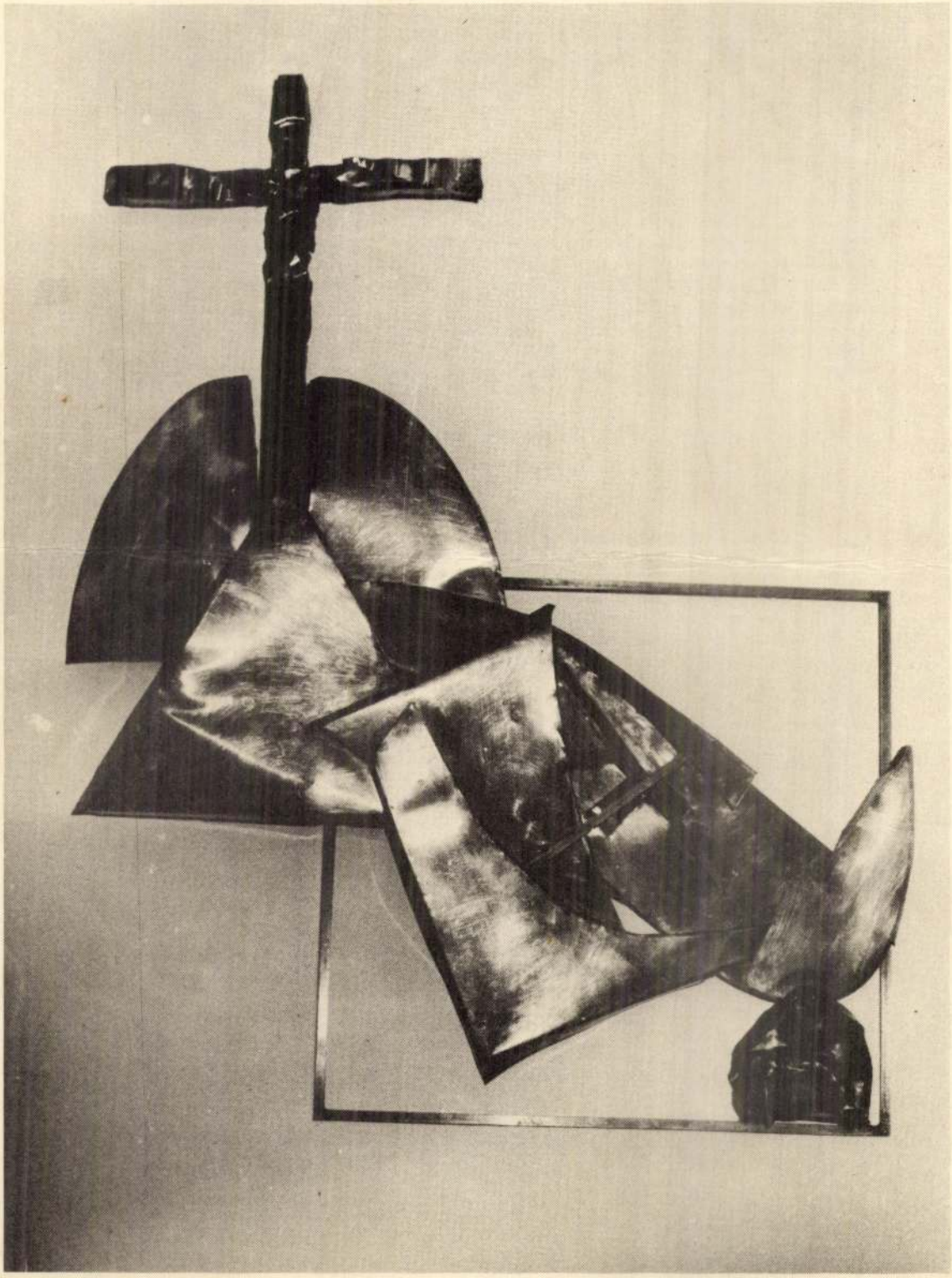

Színház

Sarkadi Imre: Elveszett paradicsom, Eörsi István: Tragédia magyar nyelven Szophoklész Antigonéjából

Az évad legnagyobb változása a Nemzeti Színházban történt. A társulat újraszervezésére Csiszár Imre kapott lehetőséget. Sarkadi Imre művén nem csupán mélyreható dramaturgiai változtatásokat hajtott végre az izraeli kitérővel Erdélyből érkezett rendező, az izgalmas tehetségű Taub János, de radikálisan át is értelmezte a művet. Mint ismeretes, a darabban a letartóztatása előtti napokat vidéken élő apjánál eltölteni akaró Sebők Zoltán az apját ünneplő rokonai közé csöppen. S az itt és ekkor fellobbanó szerelem ereje látszik őt képessé tenni a rá váró megpróbáltatások elviselésére. Züllött és bukott ember ugyan Zoltán, de ember; és a szerelem erejétől segítve talán azzá is leend. Valahogy így volt szokás olvasni Sarkadi művét. Taub szigorú tekintete és még szigorúbb színészvezetése nyomán sokkal erősebb hangsúlyok esnek azokra a félmondatokra, melyek a többi szereplőnek Zoltánéhoz mérhető nyomorúságáról és boldogtalanságáról árulkodnak. Az ebben az előadásban feloldozáshoz nem jutó Zoltán bűne tehát a bűntelenek addig sikerrel titkolt szenvedéseire *vetne* fényt. (A feltételes módot azonban — sajnos — jogosan használtuk. Hiába eredeti ugyanis Taub János darabértelmezése, hiába markáns a színészvezetése, az elkényelmesedett és elkényeztetett színészek olyannyira csak bevált kliséik ismételgetésére képesek, hogy az, ami a színpadon történik, itt-ott, például Béres Ilona esetében, szinte arcpirító. Olyannyira antiszínjátszás az, amit láthatunk, hogy a jobb társulatokban vezetőszínésszé érett (s itt is főszereppel debütáló) Cserhalmi György is csak hiteltelenül vergődik.

Hogy a helyzet mégsem reménytelen, „csak" éppen az ország egészéhez hasonlatosan, szinte emberfeletti erőfeszítést követelő, azt a Csiszár Imre rendezte Antigoné bizonyítja. Nagy Imre temetésének az évében ezt a művet tűzni műsorra, akár közepes rendező esetében is a szinte biztos siker zálogának tűnhetik. Sajnos azonban Csiszár Imre nem Szophoklész művét, hanem Eörsi István átiratát állította színpadra. Bár Eörsi csupán mintegy a mű felét igazította át, igazításaival az egészet sikerült szétzúznia. Eltüntette ugyanis mindazoknak a megnyilatkozásoknak még a nyomait is, melyek arról árulkodhatnának, hogy a legkeserűbb kehely kiürítése — természetszerűleg — Antigoné számára sem könnyebb és egyszerűbb feladat, mint volt az Emberfia számára. Az eredmény: megdöbbentő. Az európai drámairodalom egyik legmakulátlanabb remeke a barbár beavatkozás nyomán olyannyira hazug történetté süllyed, hogy ha Kreón kísérete nem az ÁVH-, hanem mondjuk a GESTAPO-ra emlékeztető viseletet hordana, úgy a produkció láttán a korántsem boldog emlékezetű Zsdanov is veresre tapsolná a tenyerét. Sajnálatos, hogy ebben az elkeserítő sematizálásban a rendező az író társául szegődik. A még így is látható módon nagyon tehetséges Ráckevei Anna ugyanis (példaadó fegyelemmel) olyan instrukciókat kénytelen követni, hogy ezek nyomán Antigonéja nem csupán kulisszahasogatóan harsány, de olyannyira félelem nélkül látszik birtokolni kétségtelen erkölcsi fölényét, hogy ez ugyanannyira megmosolyogtató, amennyire nevetségesek voltak a most múló idők sematikus „ellenálló hősei". Nem hiszem és hihetem ugyanis, hogy a zsarnokság összeomlásának oka ama tiszta tekintet(ek)ben lenne fellelhető, melye(ke)t a zsarnok elviselni nem tud. A zsarnokság éppen ott és azzal (is) kezdődik, hogy a zsarnok ezeket a tekinteteket (így vagy úgy, de) megsemmisíti. Hogy azután a zsarnoki hatalom logikája gyakorlóját eljuttathatja egy olyan pontra, ahol (ritka szerencsés esetben) maga a zsarnok retten vissza kényszerűnek látszó tette elkövetésétől, s újabb áldozatok hekatombája helyett inkább saját hatalmát áldozza fel, ez elvileg lehetséges. De hogy miért éppen ez a színpadon készülő gyilkosság, Antigoné legyilkolása lenne ama bizonyos pont, erre sem a mű, sem pedig az előadás még utalás szinten sem válaszol. Bessenyei Ferenc Kreónja ugyanis egy lejáró, egyre szenilisebb, nagyon megfáradt, kisszerű zsarnokot mintáz. Mintegy a figura kifáradásának látszik az összeroppanás, ami önmagában tulajdonképpen elfogadható magyarázat lenne, csak épp színpadilag maximálisan hatástalan. Ebből a szempontból ugyanis teljesen mindegy, hogy milyen is az az áldozat, melynél a zsarnokság és a zsarnok gépezete visszaretten és leáll. Ez a felfogás dramaturgiailag a címszerepet epizódfigurává fokozza vissza. S bizony az a konstrukció, ahol Antigoné és Kreón között csak Kreón

A tabernákulumajtó középen keresztben elhasított lemeze mögött vörösen izzik az örökmécses. Méltóképpen zárja le, pontosabban emeli föl a szentély terét a hátsó falra illesztett Madonna. Mária alakja égi jel a földön botorkáló ember számára, hisszük, Fián keresztül földi jel is a mennyeieknek. A Fatimai Szűz alakja lebegve emelkedik a magasba. De tudjuk: közülünk való — szolgálóból lett királynő, fájdalmas anyából boldogságos szűz. Szürke hétköznapokon át araszoló életünk boldog beteljesedésének ígéretét hordozza ő, aki közbenjárónk lett az égben. A rézlemezből formált alak alatt az élet fája: Éva gyermekei vagyunk mindnyájan, de Máriával Jézus anyjává is lehetünk, új családjának a Szentlélektől született tagjaivá: a földi élet fája veszendő gyümölcsöket hoz, a krisztusi életé viszont maradandó gyümölcsöket terem.

Ez az épületegyüttes most, a templomszentelés évfordulóján új kinccsel gazdagodik. Templomainkban szerényen, mégis makacsul kitartóan húzódik meg a keresztút stáció-sorozata. Elmúlt a barokk világ, a hegytetőre fölvezető kálváriák naturalisztikus ábrázolásaival, ahol a szenvedő Jézus nyomán járó hívő valóban felkapaszkodhatott a maga Kálvária-hegyére. Manapság beérjük egy-egy képsorozattal, emlékeztető jellel, hogy életünk útjait hozzámérhessük Jézus keresztútjához.

A művészet lehetőségei kifogyhatatlanok. Akárhányszor került is egy téma feldolgozásra, minden kornak, minden művésznek szuverén lehetősége (kötelessége?), hogy szembenézzen a kihívással: hogyan ragadja meg a témát a maga érzésvilágával, maga választotta eszközeivel, technikájával, stílusával? Szöllősy Enikő itt is hű marad anyagához és technikájához: hajlított rézlemezből készítette el a stációkat.

A keresztút egészen sajátos lehetőségeket kínál, de sajátos buktatókkal is fenyeget. Narratív teológia ez: eseményekben beszéli el az elmondhatatlan titkot. A jelenetek annyira drámaiak, hogy a művész könnyen úgy érezheti: elvégezte feladatát, ha sikerült a megrendítő eseményeket életre keltenie. Szöllősy Enikő keresztútja nem marad meg ezen a szinten: mélyebb összefüggéseket lát és láttat, s így elvezet bennünket a kereszténység központi titkához: Krisztus kereszthalálának és feltámadásának misztériumához.

Egy ember útja rajzolódik elénk, aki közülünk való, mégis egészen más: alulról indul, és egyre csak lefelé tart, az elszigetelődés, a magány, a megvetettség, a gyötrelem, végül a halál mélyei felé. Első pillanatra úgy látszik: fölfelé indulna, a magasságok felé, még ha ez a kapaszkodó meghaladja is erejét. A súlyok azonban reá zuhannak és eltiporják, hogy aztán végképp a feneketlen mélységek felé zuhanjon a harmadik elesés stációjában. Alakja csupán a kereszten magasodnék föl, de a kereszt is lefelé hajlik, s elénk vetül a földre, beletemetődik a humuszba. Édesanyja csak gyermekének holttestét ölelheti magához. Hogy aztán — a mélypont ünnepélyén — bekövetkezzék a csodák csodája: Jézus feltámad, és eltűnik előlünk Isten átláthatatlan titkában, úgy azonban, hogy magával viszi földi életét, az egész földi történelmet, s végleg a mennyei boldogság felé irányítja a történelem halálmenetét: nyomában mi is égi zarándokként járhatjuk végig ezt a halálos vándorutat.

Jézust emberek veszik körül — minden jónak és rossznak megtestesítői. Mélységes, döbbent együttérzés, anyaszívet gyilkoló fájdalom, setesuta segítőkészség egyfelől — a gőg, az ellenszenv, az értetlenség, az elutasítás minden gonoszsága másfelől. Az Emberfia átadja magát nekik, bár magányát feloldani nem tudják még a hozzá szívükben közelállók sem: az egyedüllét kínját végig kell szenvednie neki is, övéinek is. De átadja magát a gonoszoknak is: elítélhetik, fölébe kerekedhetnek, letiporhatják, keresztre feszíthetik — értünk és nekünk adta magát, értünk, jókért és gonoszokért, jóknak és gonoszoknak.

Nemzeti történelmünk úgy alakult, hogy igazán értékes műemlékeink jobbára csak hazánk eldugott tájain maradtak fenn. Műkincseink szemérmesen elrejtőznek, mint a valóban drága értékek. Egyházművészetünk mintha ma is ezt a történelmi hagyományt lenne kénytelen folytatni: közelmúltunk történelme úgy alakult, hogy szép modern templomok, igazán művészi templombelsők, műtárgyak inkább csak vidéken, pici falvakban születhettek az utóbbi esztendőkben. Kár, hogy így van? A gyertyának a tartón van a helye, a városnak a hegytetőn, hogy jól lássék messziről is? Bizonyára igen. De van igazsága, üzenete, értéke a rejtettségnek is — ahogyan a középkori kőfaragók nem a mutogatásra, büszkélkedésre szánták műveiket, hanem imádságként alkottak, Isten nagyobb dicsőségére. Mai művészeink mintha a névtelenségben maradó, életművüket Istennek felajánló középkori mesterek nyomában járnának. Az a néhány száz ember pedig, aki a templomot használni, e keresztutat járni, e Madonna előtt imádkozni, e tabernákulumból táplálkozni fog, testvéri közösségre lép velük ebben az istendicséretben.

Lukács László

A kivételes vers elemzése közben előbb „politikailag" rehabilitálja is Petőfit, szükségét érzi, hogy újra eloszlassa a „borzas zseni" rémképét, s a költő-géniusz formaművészetére, nagy műveltségére, tudatos alkotómódjára emelje a hangsúlyt. Aztán *A Tisza* részleteinek vizsgálata következik: „Semmilyen versről nem lehet megállapítani, hogy voltaképpen miért jó, legfeljebb körülírni, közelítgetni lehet. Ennél a versnél pedig végképp csődöt mondunk. Mitől olyan remek ez, az isten szerelmére, mikor esztétikai merítőhálónk, legalább első merítésre, semmi érdemlegeset nem tud kifogni *A Tiszá*ból?!" Megállapította Gyulai Pál, Illyés Gyula is, hogy Petőfi „hanyag rímelő" volt. Nemes Nagy Ágnes még a vers „híresen csúnya" sorát is fölidézi: „Mely nyelv merne versenyezni véled?" Valóban, csupa elviselhetetlen „e" hangzó. De hirtelen megfordul a dolog, s mire eszmélnénk, az elemzés már *A Tisza* szenvedélyes magyarázatával, „védelmével" sodor bennünket. „... én a pór menyecskénél szeretnék megállni. A menyecske ugyanis éppen a leghalkabb versszak után jelenik meg a versben, amikor a a csend már — látszólag — nem fokozható. De fokozható. Azzal fokozható, hogy kicsinykét megtörjük, megmozgatjuk, majd a mozgást elenyésztetjük. Megjelenik tehát a tájkép egyetlen emberalakja, a korsós asszony, megbuktatja mericskéjét a vízben, szinte hallani a telő korsó bugyborékolását, átpillant a másik emberalakra a túlsó parton. Egy percnyi szembenézés a két alak között. Egy csipetnyi kis történés, egy falatnyi feszültség, egy nincs-találkozás." Itt Nemes Nagy Ágnes fél gondolatra elhagyja „tárgyát". „Világunk, lelkivilágunk legnagyobb része ilyen jelentéktelen percepciókból áll..." Ezzel a mellékesnek induló megjegyzéssel avatódunk be végképp a vers világába, lesz legsajátabb, „mai" közünk hozzá. S ebben a kitágult viszonyban már nem érezzük úgy, hogy a kezdeti „isten szerelmére" fölkiáltás valójában lépre hívás volt — tudjuk, az elemzett verset Nemes Nagy Ágnes úgy, ahogyan van, remekműnek tartja.

Nem nehéz Nemes Nagy Ágnesnek a verselemzéseivel magával ragadnia bennünket. Érezzük, őt is mennyire magával ragadja a vers. Hagyja, hogy magával ragadja — s ettől újra meg újra olyan „olvasmány-könnyítően" önfeledt beszédűvé válunk együtt. Legalábbis ezt hisszük. S mintha ki is beszélne elemzéseiből időnként — pedig igazából nem. Ha Apollinaire *Kikericsek* című versét szétszedve botanizál, az nem improvizálva történik, s nem arra való, hogy megtudjuk, a kikerics mérgező növény, amely francia nevét a görög Kolkhisz után kapta — itt már megjelenik a méregkeverő Médeia, s a töprengés, Apollinaire tudatának peremén közben még mi kísérthetett. Remek a Berzsenyi verse ürügyén szinte „könnyedén" futtatott eszme a 18. századi magyar költészetről. S nemcsak megtudjuk, Arany János balladáinak kulcsszava a lelkifurdalás, hanem látjuk magunkról azt is, hogy mi „már nem vagyunk olyan bizonyosak, hogy egy Edward típusú diktátor beleőrül az ötszáz walesi bárd likvidálásába, de az igaz, hogy a lelkifurdalás, illetve a pszichikus bomlás néha váratlanul, meglepő erővel jelentkezik, akár az erkölcsileg gátlástalan tudatokban is".

Nemes Nagy Ágnes verselemzéseiben mindig szembeötlik az az egy mondat — s mindig a maga helyén s legjobb idején —, amely az elemzett költő abszolút jellemzése akár önmagában. Miniatűr arckép. Figyeljük, Babitsnak *A csengetyűsfiú* című versét tárgyalva miképpen hangzik ez a mondat: „Babits nem bírja megállni, hogy ne emelkedjék a legmagasabb bölcseletig akár a legköznapibb tárgy ürügyén." Ezért csodálják Babitsot s végtére ez okoz olykor halvány zavart is bennünk. De láthatunk példát egy-egy korszak, művészeti irány jellemzésére ugyanígy egy mondatban. „Versenyt üvölteni bármifajta zivatarral — a romantikus vagy romantika szülte művészetek nem mindig sikeres ambíciója volt ez, amely nem vetett számot vele, hogy az emberi torok nem azonos az ágyútorokkal." (Vörösmarty Mihály: *Előszó*) Mai nemzedékek tapasztalata, az elemző Nemes Nagy Ágnesé. Ez a tapasztalat aztán egyaránt juttatja tudtunkra, hogy a „nem artikulálható élmény fölülmúlja a szót, vagy inkább más tartományba esik, mint a szó", vagy miért a kortárs Pilinszky tanított meg minket „a hiány gazdagságára, kifosztottságainkra ráborítva a szakralitás égboltját". József Attila *„Költőnk és kora"* című versével Nemes Nagy Ágnes magát olyan nyíltsággal viszonyítja, ahogyan csak kivételes pillanatainkban tehetjük mindannyian: „Sok évtizeddel ezelőtt, amikor a verssel először találkoztam, rögtön tudtam, hogy hatalmas verskijelentést hallok, majdnem elszédültem tőle. De azt, hogy meg is értettem volna, azt nem állíthatom. Sokkal előbb éreztem a nagy vers szelét, mintsem közlendőjét fogalmilag meg bírtam volna fejteni. Úgy érzem: ma sem tudom." *(Móra)*

Kalász Márton

SZÖLLŐSY ENIKŐ

Egyházművészet

Szöllősy Enikő keresztútja a kálmánházi templomban

Nemrég ritka élményben volt részem — félmilliomod magammal vettem részt egy pápai szentmisén, Santiago di Compostellában, ahová a Szentatya Európa fiataljait hívta össze. Megvallom, a találkozó csalódást okozott: lankás dombok hajlatában, jól áttekinthető terepen ember ember hátán. Az oltár, az emelvény szinte mindenünnen jól látható — ám ponttá zsugorítja a messzeség. Üresség borzongat, egyedül érzem magam az összesereglett tömegben. Hiányzik a személyes együttlét, az összetartozás melengető ereje. Sem a derült égből, sem az emelvényen folyó műsorból nem süt át számomra a várt jelenlét: „Numen adest". Ezt a hiányt nem oldja fel még a pápa személyes ottléte, mindig bölcs, mindig határozott hangon szóló tanítása sem.

Eltűnődöm: milyen lehetett, amikor sok ezren hallgatták Jézust, amikor letelepítette őket a hegyoldalon, hogy enni adjon nekik? És milyen lesz odaát, a mennyei Jeruzsálemben, amelynek nincsenek többé falai?

Talán éppen a falakat hiányoltam Compostellában: a szent teret, amely elválaszt bennünket a külvilágtól, egységbe forraszt, és testünkkel is érzékelhetővé teszi Isten jelenlétét.

A keresztény templom: Isten emberi jelenlétének, az ember isteni jelenlétének helye. Lakást vett nálunk a Magasságbeli, s lakomát terít nekünk asztalánál.

Napjaink újrafogalmazásokra késztetnek mindenben. Milyen legyen ma a templom? Hogyan lehet térbe fogalmazni istenélményünket, milyen térrel, térben lehet jelenlévővé tenni a transzcendenciát, hol teríthetünk s hogyan, olyan asztalt, amelyněl Isten lát vendégül bennünket?

A szakrális tér kétirányú mozgást indukál azokban, akik megmerítkeznek benne: befelé hív, önmagunk isteni mélyei felé, összeszedettségre, befelé fordulásra ösztönöz. És szárnyalásra késztet: fölfelé vonz, a Magasságbelihez, „fölemeli a szívünket", fölébe az aljasnak, az alantasnak, sőt fölébe még a közönségesnek, a földhöztapadtnak is. A szakrális tér e kettős vonzása szótlan, sokaknak talán észrevétlen, vagy legalábbis öntudatlan. Ezért is hat ránk olyan ellenállhatatlan erővel.

Becker Gábor temploma így indítja el mindazokat, akik kapcsolatba kerülnek vele. A lapos nyírségi tájból felmagasodik egy gúlaszelet, hogy a keresztben végződő torony égre mutató ujjában fölfelé irányítsa az épületet, a körülötte lévő házakat, az egész, végtelen határt. A külső látványt folytatja a belső tér világa: fókuszában az oltár áll, a keresztáldozat oltárköve és az eukarisztikus lakoma asztala. Szemünk azonban tovább siklik, s a fölfelé magasodó, majd a magasban a végtelen távlatokba nyíló térben nyugszik meg.

Egyszerűek a formák, egyszerűek a felhasznált anyagok is. Meszelt téglafal, üveg, beton, fa — ebből építkezik ma a legszerényebb falusi hajlék is. Itt, az egyszerű emberek között nem illenék hivalkodni ma oly divatos csavarintásokkal és díszítésekkel, posztmodernnek kikiáltott neoszecesszióval és neoeklektikával. A faluhelyen is jól ismert anyagok, a szokatlanságukban is ismerős formák azonban szakrális teret alkotnak, amely — az egyház ősi szándéka szerint — közösségi tér is: az Úr asztala körül egybegyűjti a hívő közösséget, hogy együttlétet teremtsen — egymással és az isteni házigazdával.

A szentély mai keresztény templomainkban nem a jeruzsálemi templom függönyével elválasztott Szentek Szentje, mégis egyértelműen a legszentebb, leginkább transzcendenciába ívelő pontja a templomtérnek. E virtuális, mégis valóságos szentély fókuszában az oltár áll — a tetősík vonzása által mögötte felmagasodó fallal. S a tabernákulummal, amely a templom szüntelen lüktető szívét alkotja — a szentmisék közti időben is őrzi a köztünk lakó Isten jelenlétének folytonosságát.

Építészet és képzőművészet mindig is szerves egységben állt egymással az egyházművészetben is. A tervező építész most is jól érzékelte, hogy a szentélyben a képzőművésznek kell átadnia a szót. Így készült el Szöllősy Enikő tabernákuluma és Fatimai Madonnája, amely a térrel gyönyörű összhangban összegzi és kiteljesíti annak üzenetét. A formák itt már valóban költészetté lényegülnek. A felhasznált anyag itt is egyszerű: rézlemez — és fény. A kétdimenziós lemez háromdimenziós kozmosszá tágul, hajlítva, gyűrve, vágva, domborítva. Nemcsak a háromdimenziós térnek válik így alkotórészévé, de a fénynek is: felületein a fények és színek titokzatosan gazdag játéka születik. A fény kezdettől fogva szerves alkotórésze volt a képzőművészetnek, a forma szerves részévé, testetlen, mégis valóságos formává, üzenethordozó jellé válhatott, amelyik együtt tud élni alakokkal és színekkel, formákkal.

1987
ANNÉE LII.

vigilia

MARS–MÄRZ
MARCH

Revue mensuelle – Monatsschrift – Rédacteur en chef – Chefredacteur: LÁSZLÓ LUKÁCS
1053 Budapest, Kossuth Lajos u. 1. – Abonnements pour un an – Abonnement für das Jahr 25 US dollar

RÉSUMÉ

Le cycle mis en tête de ce numéro pourrait être intitulé: „sur le chemin de la sainteté". Dans leurs études, les auteurs de ce cycle mettent en lumière les exemples de Saint Augustin, de Niels Stensen, d'Elisabeth la Bienheureuse.

Dezsô Csejtei analyse l'activité de Miguel Unamuno, écrivain et philosophe espagnol; son essai est suivi d'une étude de Miguel Unamuno. Géza Perneczky présente l'œuvre de Joseph Beuys, peintre – sculpteur d'avant-garde décédé récemment; cette présentation est complétée par une interview récente faite avec Beuys. „L'entrevue de Vigilia" a choisi cette fois pour partenaire Viktor Frankl, professeur de psychiatrie connu dans le monde entier.

„Les méditations d'aujourd'hui" contient un essai de Béla Hamvas. Dans „L'Eglise mondiale vivante" nous publions une lettre de l'Italie de Pier Giuseppe Accornero.

La partie littéraire présente un extrait de roman d'István Sôtér, des poèmes de Sándor Kányádi et de Gáspár Nagy, des comptes rendus de nouveaux livres, des critiques de théatre, de film et de musique. Ce numéro est illustré par les sculptures d'Enikô Szôllôsy.

INHALT

Der einleitende Zyklus unserer Nummer könnte auch den Titel „Auf dem Weg zur Heiligkeit" tragen: die Autoren beleuchten in je einem Beitrag das Beispiel des Heiligen Augustinus, Niels Stensen und der Seligen Elisabeth. Dezsô Csejtei analysiert das Werk des spanischen Schriftstellers und Philosophen Miguel Unamuno; als Illustration steht ein Essay von Unamuno. Géza Perneczky präsentiert Werk und Laufbahn des unlängst verstorbenen bundesdeutschen avantgardistischen Künstlers Joseph Beuys. Dazu ein spätes Interview mit Beuys. Gesprächspartner von Vigilia ist diesmal Viktor Frankl, der weltberühmte Professor für Psychiatrie. In der Kolumne „Heutige Meditationen" ist ein Essay aus dem Nachlass von Béla Hamvas, in „lebende Weltkirche" ein Brief aus Italien von Pier Giuseppe Accornero zu lesen. In unserem literarischen Teil bringen wir ein Auszug aus einem Roman von István Sôtér, Lyrik von Sándor Kányádi und Gáspár Nagy sowie Besprechungen neuer Bücher, Theater-, Film- und Musikkritik. Das Heft wird von Werken der Bildhauerin Enikô Szôllôssy illustriert.

CONTENTS

The opening cycle of this number could also the title: „On the Road to Sanctity." By means of an essay, each of our contributors illustrates the examples of Saint Augustine, Niels Stensen and Blessed Elisabeth. Dezsô Csejtei analyses the oeuvre of Miguel Unamuno, Spanish writer and philosopher and for this occasion we publish an essay by Unamuno. Géza Perneczky describes the oeuvre and life of the German avantgarde artist Joseph Beuys who died recently; this is supplemented by a belated interview with Beuys. This time the interlocutor of Vigilia is Viktor Frankl, the famous professor of psichiatry. For our Meditation column we have chosen an essay from the legacy of Béla Hamvas. In our column the „Living Universal Church", we publish a letter from Italy by Pier Giuseppe Accornero. Besides a passage from a novel by István Sôtér and some poems by Sándor Kányádi and Gáspár Nagy, we also bring theatre, film and musical critiques. The illustrations in this copy are works by the sculptress Enikô Szôllôsy.

vigilia

Ára: 26,– Ft

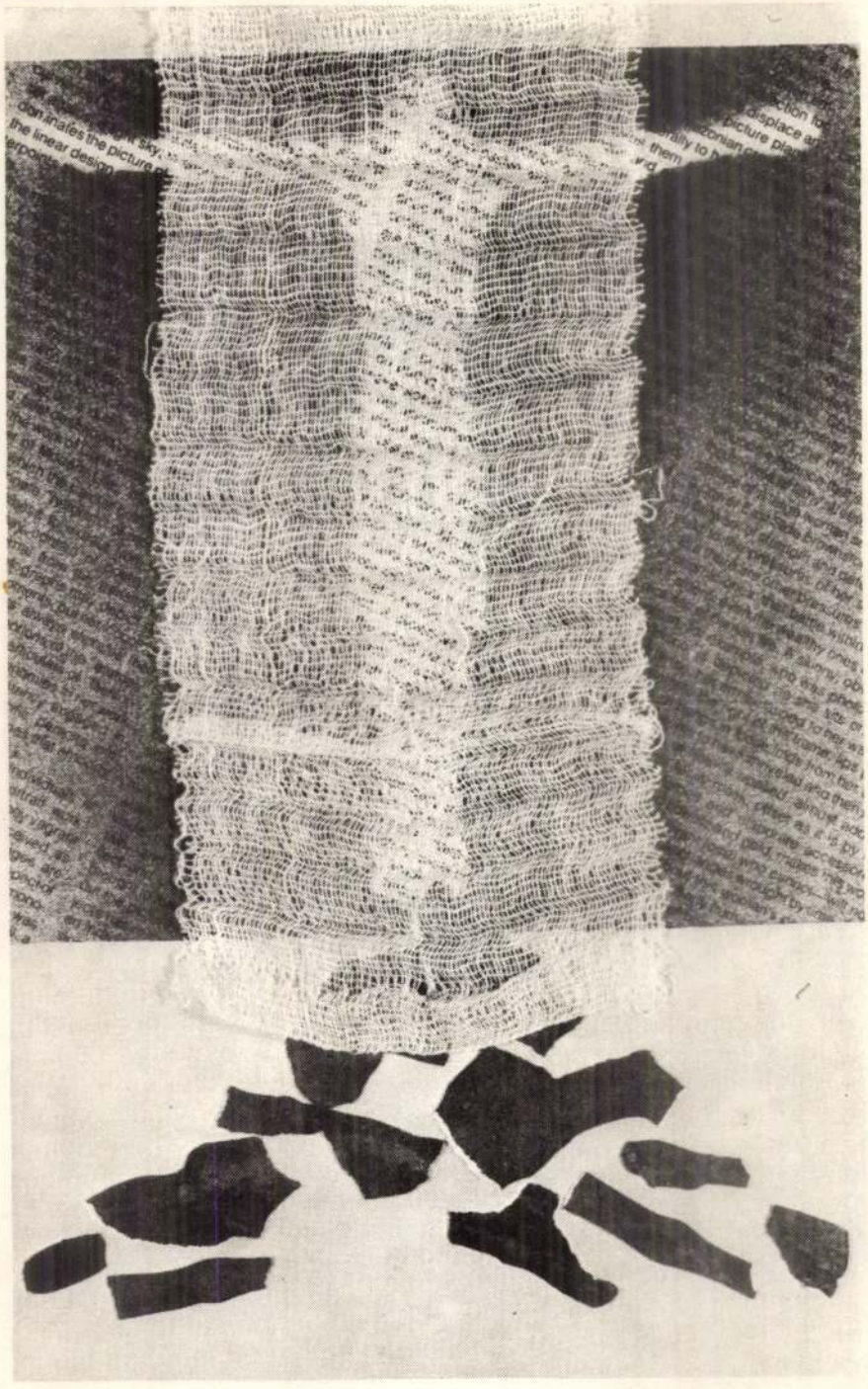

vigilia

52. ÉVFOLYAM, MÁRCIUS

Március ritmusa 161

A szentség útján

SZABÓ FLÓRIS: Szent Ágoston megtérése 162
F. CSONT ÉVA: Sebészkéssel – pásztorbottal (Niels Stensen) 168
PUSKELY MÁRIA: Boldog Erzsébet lelkisége 171
CSEJTEI DEZSŐ: A szingularitás fennmaradásának esélyei (Gondolatok Unamuno egzisztencializmusáról) 177
MIGUEL DE UNAMUNO: Az élet álom (Csejtei Dezső fordítása) 181
MEZEI BALÁZS: A körbe (vers) 186
Szőllőssy Enikő feszületei (Kovács Péter) 187
NAGY GÁSPÁR: Tékozlók imája (vers) 188
SŐTÉR ISTVÁN: A színház (regényrészlet) 189
PERNECZKY GÉZA: A próféta mint művészi jelkép (Joseph Beuys) 194
JOSEPH BEUYS: Válaszok Friedhelm Mennekesnek (Nováky Éva fordítása) 202
PINTÉR MÁRTA ZSUZSANNA: Egy csíksomlyói passiójáték 205
KÁNYÁDI SÁNDOR: Dél Keresztje alatt (vers) 210
KOCH VALÉRIA: Johanna stációi (vers) 211

A VIGILIA BESZÉLGETÉSE

Viktor Frankllal (Lukács László) 212

MAI MEDITÁCIÓK

HAMVAS BÉLA: 1962. február 4. 217

ÉLŐ VILÁGEGYHÁZ

PIER GIUSEPPE ACCORNERO: Levél Olaszországból (Domokos György fordítása) 227

HIT ÉS ÉLET

„Ti azonban (ne úgy) böjtöljetek ..." 230

NAPLÓ

Teológia Béla Freiherr von Brandenstein: Der Mensch vor Gott (Bolberitz Pál) 232
Irodalom Kalász Márton: Téli bárány (Beney Zsuzsa) 233
Kamarás István–Varga Csaba: Reformvár (Korzenszky Richárd) 236
A magyar sajtó története II/1–2, 1848–1892 (Kókay György) 237
Színház A Fuharosok – színpadon (Erdődy Edit) 238
Zene Händel: Brockes Passió (Németh Anna) 240

A címlapon, a 187. oldalon és a hátlapon Szőllőssy Enikő alkotásai

Főszerkesztő: LUKÁCS LÁSZLÓ

Laptulajdonos: ACTIO CATHOLICA Felelős kiadó: MAGYAR FERENC

Szedte: Szent István Társulat, felelős vezető dr. Ákos Géza igazgató
Készíti: Pannon Nyomda Veszprém, felelős vezető: Danóczy Balázs igazgató
Táskaszám: 87/70145 Index szám: 26 921 HU ISSN 0042–6024

Szerkesztőség és kiadóhivatali ügyintézés: Budapest V. Kossuth Lajos u. 1. Telefon: **173-933, 177-246.** Postacím: 1364 Bp. Pf. 111. Előfizetés, egyházi terjesztés és templomi árusítás: Vigilia Kiadóhivatala. Utcán át árusítja a Magyar Posta. A Vigilia csekkszámla száma: OTP 37–343–VII. – Külföldön terjeszti a Kultúra Külkereskedelmi Vállalat, H–1300 Bpest, Pf. 149. Ára 25,– USA dollár, vagy ennek megfelelő más pénznem. Átutalható a Magyar Nemzeti Bankhoz (H–1850 Budapest) a Kultúra 024–7. sz. csekkszámlájára, feltüntetve, hogy az előfizetés a Vigiliára vonatkozik. Előfizetési díj 1 évre 320,– Ft, 1/2 évre 160,– Ft, 1/4 évre 80,– Ft egyes szám ára 26,– Ft. Megjelenik: havonta. SZERKESZTŐSÉGI FOGADÓÓRA: KEDD ÉS CSÜTÖRTÖK 12–2-IG. KÉZIRATOT NEM ŐRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.

vigilia

**SZENT ÁGOSTON,
NIELS STENSEN,
BOLDOG ERZSÉBET**

**CSEJTEI DEZSŐ
MIGUEL UNAMUNÓRÓL**

**SÖTÉR ISTVÁN
REGÉNYRÉSZLETE**

**PERNECZKY GÉZA
JOSEPH BEUYSRÓL**

**BESZÉLGETÉS
VIKTOR FRANKLLAL**

HAMVAS BÉLA ESSZÉJE

1987
3

NAGY GÁSPÁR

Tékozlók imája

– részlet –

És most már látlak is Uram
fogjuk a gyufalángra
vagy valami földöntúli mécsre

s ím az ERDŐ szorongató homállyal
és az évgyűrűk ezüstlő abroncsával
fogja-sajogja át a fák szívét
mint lüktetésirányt – – –
ebben a veszendő tartományban
hol a bűnösök gombaként nőnek
és porladnak lábaid alatt

ha majd megjelenik a fényedből
szakasztott nagy elliptikus fűrész
s felvijjog a fák halotti kórusa
ez is dicséretedre zeng hosszan

fülemnek mégis dicstelenül
ki hangodat kívántam csak
a szóló hangot az egyedülit csupán
de elvétettem minden Hozzád növő irányt
hiába a téli csillagképek
hiába a biztos zajok zörejek füttyök

ő választotta hogy megél a semmiből
és mégsem lesz eladható
vagy elandalítható gyökértelen fa
hernyókkal s más csúszómászókkal
sűrűn áttaposott televényen

hol úgy nő a hazugság történelmi mocska
mint Napod zuhanásakor az árnyék
a lélek ruhája szennyesen csapkolódik
mindig a széliránt követve cinikus szürkeségben

ragyog bizony Uram a Te akaratod
már a kakasszó előtt
a SZÁLFÁK vert szögében

Szőllőssy Enikő feszületei

Illetlenül régen, egy fél esztendőnél is régebben nézegetem azokat a fényképeket, melyek Szőllőssy Enikő tavaszi kiállításának tárgyait idézik számomra. Illetlenül régen, és egyre reménytelenebbül, hogy írni kéne róluk. Pedig igazán szeretem őket. És mégis, csak szó az, ami eszembe jut: „Újrakezdeni!" – Ennyi, amit mondanak, amire biztatnak.

Valamit újra kellene kezdeni, de ez nehéz. – Mert *elkezdeni* valamit mindig könnyebb. – De félbehagyni is, meg elfeledkezni róla vagy ottfelejteni az útszélen, elveszíteni a porban és továbbmenni. Nagyon nehéz azonban visszamenni, kilátástalanul keresni a hulladék között; nehéz megtalálni, fölidézni, hogy mikor, hol és hogyan hagytuk el, miért hagytuk félbe? Nehéz tévelygések, csalódások után önmagunkkal is szembenézve valamit újrakezdeni.

Ennek a reményét fogalmazta meg Szőllőssy Enikő ezekben az alig létező, tépett újságpapírból, gézből, törmelékekből összeálló műveiben. Egy összetört, kiürült világ számára újra a teljesség hitét ígéri, az újrakezdés varázsát sugallja. Félreérthetetlen, hogy amikor az emlékezés homályában tapogatódzik, akkor nem valamiféle divatos nosztalgia, hanem biztos meggyőződés vezeti. A régi formák maradékait féltő gonddal bontja ki a félresöpört töredékek halmazából, precíz szigorral veszi számba, lepucolja a portól és rámeredt sártól. És nem csügged soha keresni egy-egy hiányzó darabot. Aztán megleli (biztos, hogy megleli) és megpihen. Aztán megragasztja, végigsimítja a felületet. Óvón puha gézbe takarja.

Kétezer év hideg racionalitása, keserű történeti tapasztalata ellenére Szőllőssy Enikőnek van ereje hinni és újrakezdeni.

Kovács Péter

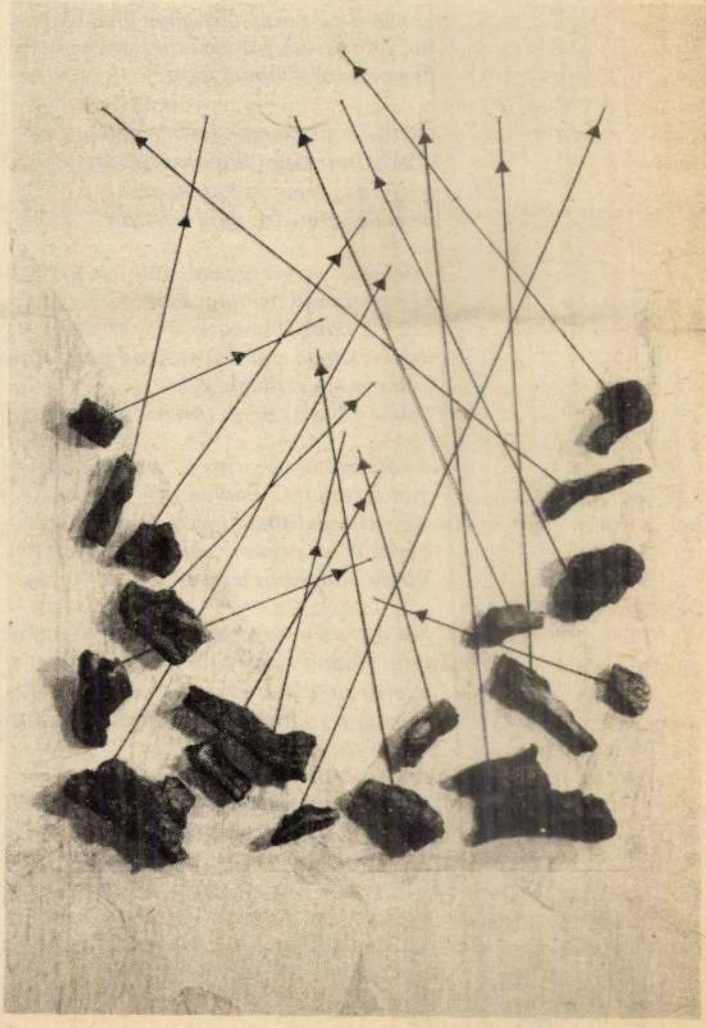

237.

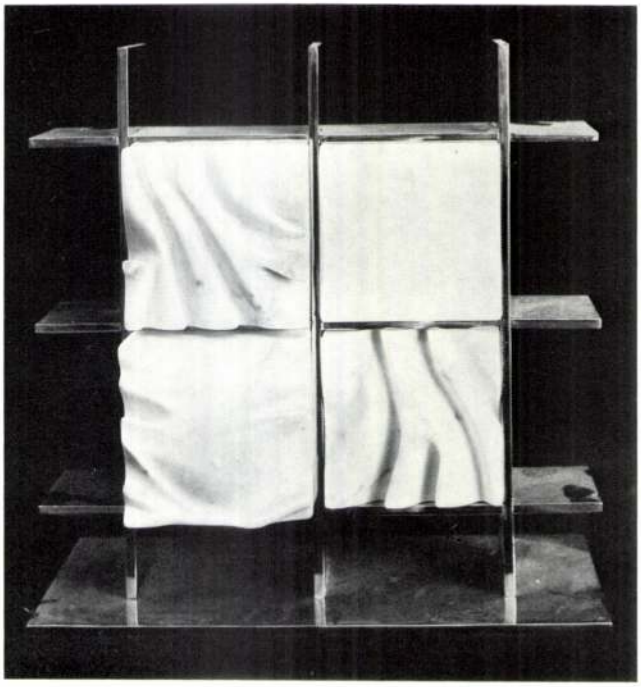

MAGYARORSZÁG
HONGRIE

VÁRÓ Márton
Cím — Adresse : 4032 Debrecen
Móricz Zsigmond krt. 6.
Művésztelep

1943-ban született Székelyudvarhelyt. Tanulmányait a kolozsvári „Ion Andrescu" Képzőművészeti Főiskolán végezte (1960—66). Több európai országban járt tanulmányúton. Egyéni kiállítások: Nagyvárad (1969); Mamaia (1970); Budapest (1975, 1977). Külföldön rendezett csoportos kiállítások: Antwerpen-Middelheim (1977); Párizs, Grand Palais (1978). Művei megtalálhatók hazai közgyűjteményekben, román múzeumokban és az amszterdami Stedelijk Museum kollekciójában.

Né en 1943 à Székelyudvarhely. Études à l'École Supérieure des Beaux-Arts « Ion Andrescu » de Cluj (1960-66). Voyages d'études dans plusieurs pays européens. Expositions individuelles : Oradea (1969) ; Mamaia (1970) ; Budapest (1975, 1977) ; Participe à des expositions collectives à Anvers-Middelheim (1977) ; Paris, Grand Palais (1978). Il est représenté par ses œuvres dans des collections hongroises, des musées roumains et dans la collection du Musée Stedelijk d'Anvers.

236. TÖREDÉKEK VI., 1976
márvány, 45 × 48 × 15 cm

237. TÖREDÉKEK KRÓMOZOTT KERETBEN, 1977
márvány, 45 × 45 × 10 cm

238. KOMPOZÍCIÓ, 1978
márvány, 50 × 15 × 20 cm

239. KOMPOZÍCIÓ, 1978
márvány, 60 × 20 × 35 cm

240. TÁNC, 1978
márvány relief, 45 × 80 cm

FRAGMENTS VI, 1976
marbre, 45 × 48 × 15 cm

FRAGMENTS DANS UN CADRE CHROMÉ, 1977
marbre, 45 × 45 × 10 cm

COMPOSITION, 1978
marbre, 50 × 15 × 20 cm

COMPOSITION, 1978
marbre, 60 × 20 × 35 cm

LA DANSE, 1978
marbre, relief, 45 × 80 cm

233.

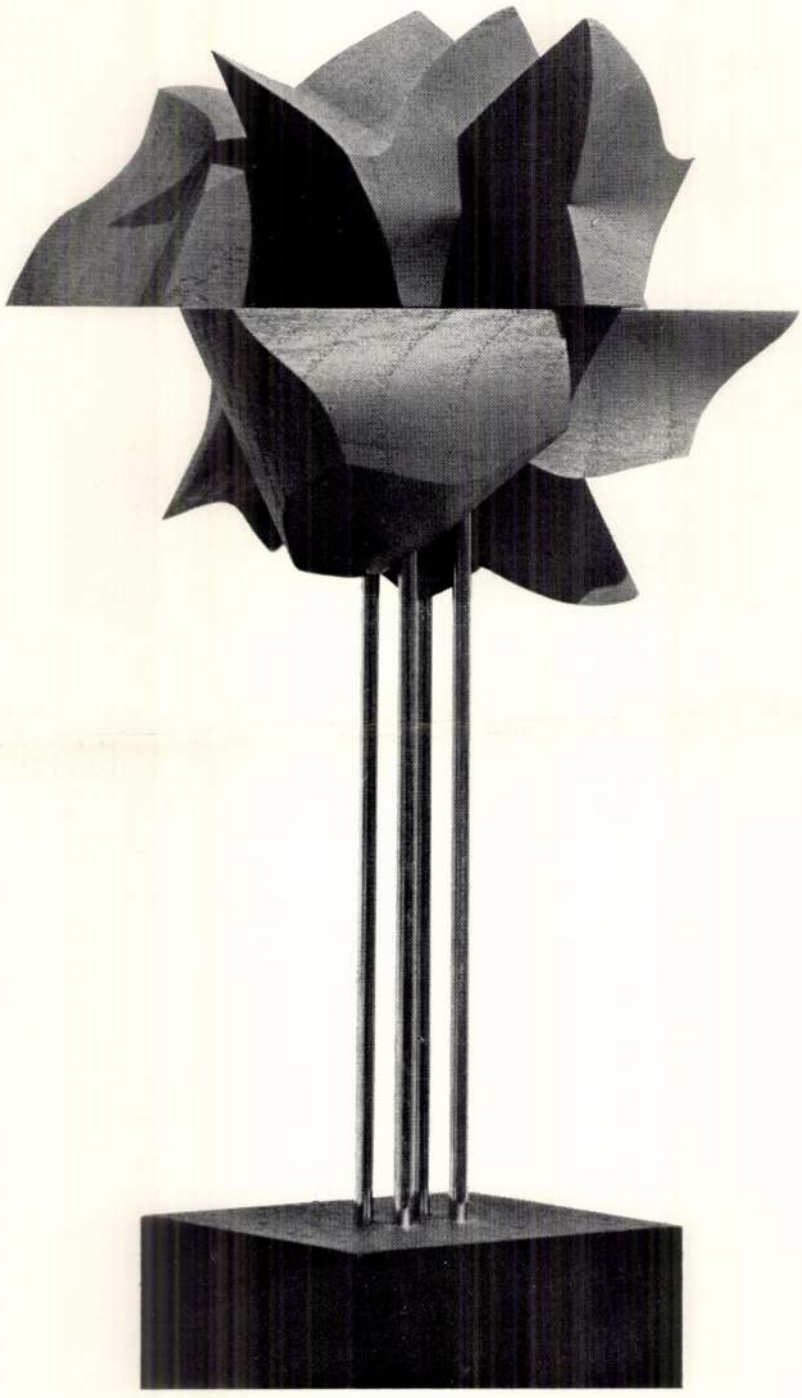

226.

MAGYARORSZÁG
HONGRIE

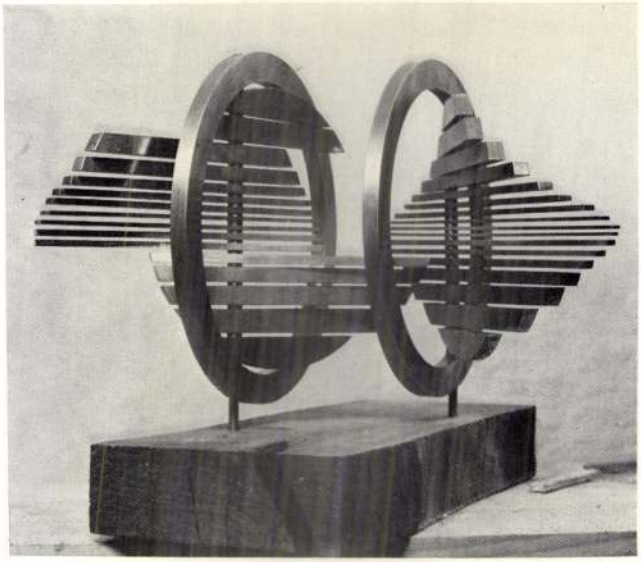

SZÖLLŐSSY Enikő
Cím — Adresse : 1026 Budapest
Endrődi Sándor u. 52.

1939-ben született Budapesten. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. 1965 óta kiállító művész. Egyéni kiállítások: Budapest (1970, 1972, 1974), Varsó (1973). Rendszeresen szerepel a jelentős hazai és külföldi magyar kiállításokon (Würtzburg, Moszkva, Prága, Helsinki, Havanna, Antwerpen, Pádua). Több köztéri szobra került felállításra. Kiállított szobrait, érmeit számos alkalommal díjazták.
A FIDEM Végrehajtó Bizottságának tagja.

Née en 1939 à Budapest. Études à l'École Supérieure des Beaux-Arts de Budapest. Expose depuis 1965. Collections individuelles : Budapest (1970, 1972, 1974), Varsovie (1973). Participe régulièrement à des expositions importantes organisées en Hongrie et aux expositions représentatives hongroises à l'étranger (Würtzburg, Moscou, Prague, Helsinki, La Havane, Anvers, Padoue). Auteur de plusieurs sculptures érigées sur des places publiques. Ses sculptures et médailles exposées ont remporté différents prix. Membre du Comité Exécutif de la FIDEM.

231. PLASZTIKA 3/1., 1978
fa, 50 × 15 × 13 cm

232. PLASZTIKA 3/2., 1978
fa, 50 × 15 × 13 cm

233. PLASZTIKA 3/3., 1978
fa, 50 × 15 × 13 cm

234. KAPCSOLAT I., 1978
vörösréz, 27 × 27 × 15 cm

235. KAPCSOLAT II., 1978
vörösréz, 27 × 27 × 15 cm

ŒUVRE PLASTIQUE 3/1, 1978
bois, 50 × 15 × 13 cm

ŒUVRE PLASTIQUE 3/2, 1978
bois, 50 × 15 × 13 cm

ŒUVRE PLASTIQUE 3/3, 1978
bois, 50 × 15 × 13 cm

CORRÉLATION I., 1978
cuivre, 27 × 27 × 15 cm

CORRÉLATION II., 1978
cuivre, 27 × 27 × 15 cm

Szimpátia patikamérlegen

Móricz Zsigmond kisújszállási tanára

Rohod (B. L.) — Aki olvasta neves írónk életrajzjellegű regényeit, a debreceni időszakot felölelő *Légy jó mindhalálig*ot, vagy a kisújszállási diákéveket idéző *Forr a bor*t, tisztában van azzal, hogy Móricz Zsigmond szűkmarkúan osztogatja szimpátiáját, rokonszenvét, elismerését egykor volt tanárainak.

A *Forr a bor*ban a nagybácsi igazgatón kívül csupán a *Babaczy* néven emlegetett magyar szakos tanára vívta ki magának a kisújszállási tantestületből Móricz elismerését azzal, hogy írónk jóképességűnek, tudósnak és rokonszenvesnek mondja a regényben. Tegyünk azonban hozzá rögtön még valamit: Kisújszállás magyar szakos tanáráról Móricz nemcsak a regényében, hanem más témájú műveiben is rokonszenvesen emlékezik rá.

De ki volt ez a regénybeli Babaczy tanár úr a valóságban? Ma már nem titok! Igazi nevén *Szeremley Barna* névre hallgatott, és a megyénkbeli *Tiszadob*on született 1870-ben.

Szeremley tanár úr 1895-ben szerezte diplomáját és már kezdő tanárként Kisújszállásra kapott kinevezést. A maturandus diákként az itteni gimnáziumban tanuló Móricznak ő csak a magyar nyelvet és irodalmat tanította, minthogy írónk osztályának latin szakosa egy másik kolléga volt.

A szabolcsi végekről a Kunság közepébe csöppent tanár jó pedagógiai érzéke, kiváló tudása és tudós szorgalmával nyolc év alatt odáig vitte, hogy 1903-ban őt nevezték ki a gimnázium igazgatójává. Ezen a poszton meg is maradt rövidre szabott élete végéig, 1917. szeptember 16-án bekövetkezett haláláig.

Szeremley tanár úr nem csak pedagógiával és iskolavezetéssel foglalkozott. Mint jó tollforgató és az irodalom kiváló ismerője, irodalomtörténészként is nevet szerzett magának, s ilyen minőségben a szakirodalom is számon tartja.

Első jelentősebb tevékenysége az volt, amikor összegyűjtötte, életrajzi adatokkal és jegyzetekkel ellátva 1897-ben Kisújszálláson kiadta a fiatalon elhunyt debreceni költőnek, *Nagy Imré*nek a verseit.

Az 1900-as évek elején jelentős tanulmányokat írt, *Horáciusról, Virág Benedekről* és *Gyöngyösi Istvánról*. Legfontosabb munkája *Arany János jelleme, Epilógusa tükrében* (Bp. 1904.) címen önálló kötetben is megjelent.

Irodalmi és pedagógiai tevékenységét annak idején több szaklap méltatta, nevét őrzik a legfrissebb lexikonok is.

Nekünk, ugyanis mint megyénk szülöttét, úgyis mint Móricz Zsigmond rokonszenves tanárát, illik emlékezetünkben megtartani!

Paul Cvetich: Srebrenichi madonna

E. Lakatos Aranka: Álarc II.

Keserédes séta Szatmár-Beregben

Jávor Ágnes

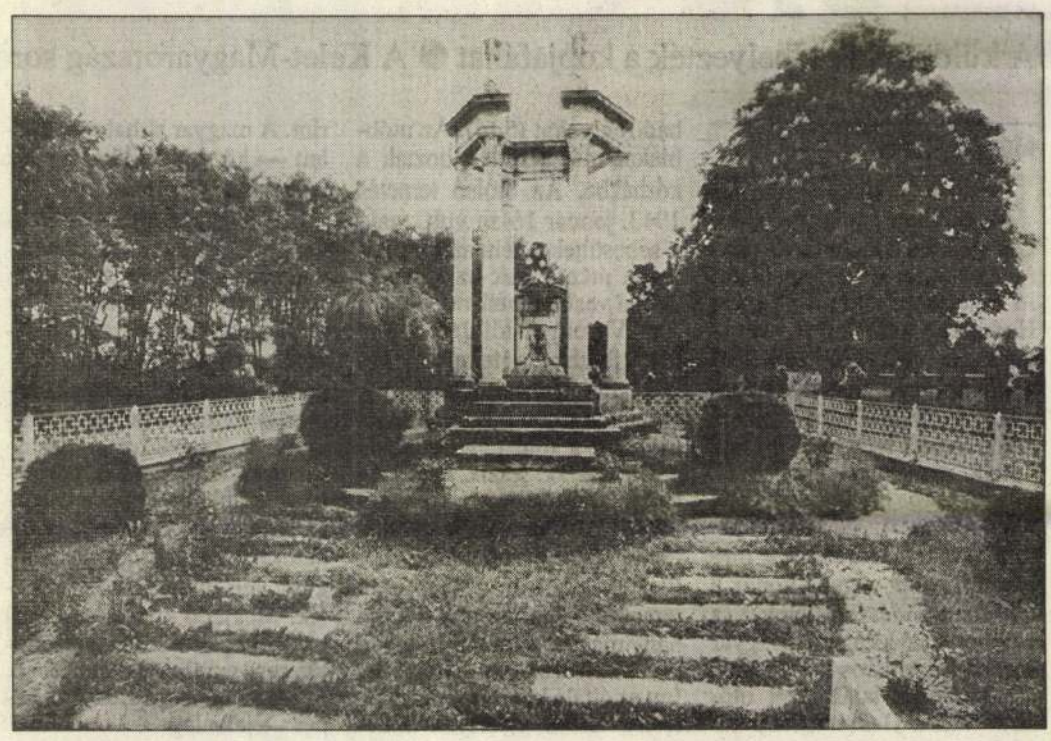

A szatmárcsekei emlékhelyen — ELEK EMIL FELVÉTELEI

Az idő borúsra fordult, amolyan kirándulósra. Nosza kerekedjünk fel, olyat mutatunk a gyerekeknek, hogy szemük-szájuk tátva marad! Az irodalmi-történelmi nevezetességek, az érintetlen szépségű Tisza-part minden bizonnyal maradandó élményként rögzül majd nyiladozó tudatukban.

Tarpán elsőként a tájház felé vettük utunkat. Hamar megtaláltuk a *kulcsos házat*, bebocsátást nyertünk. Az első meglepetés rögtön a földszinti fotók legelsőbbikénél ért bennünket. Lokálpatriótával szorít kezet az MSZMP egykori megyei első titkára, a mellette lévő képen ugyanezt teszi a volt KB-tag. Nesze neked, tájjelleg!

Ráférne a nagytakarítás

Kínunkban mosolygunk, a gyerekek persze nem értenek semmit — hála Istennek! —, pedagógusnő szabadkozik, hogy még nem volt idő leszedni. De nem volt idő arra sem, hogy az emeleten lévő vásznakat kimossák, a szövés-fonás eszközeit legalább megközelítően olyan sorrendben helyezzék el, hogy még az is tájékozódhassék, aki nem néprajztudós. Az üveglapok alatt az újságok, könyvek porosan, árván, láthatóan nem érintették őket, mióta kiállításra ítéltettek.

Olvasom, kik és hányan készítették annak idején a tájház kiállítását. Rangos névsor. Nehéz elhinni, hogy ma is büszkék lennének nevük tablójára. Minél hamarabb szeretném ajtón kívül tudni magunkat, mert úgy érzem, nem azt kaptuk, amit vártunk.

Feledteti az „élményt" a közeli pékségből kitóduló friss kenyérillat, s az a gyönyörűség, ahogy a gyerekek falják a friss, ropogós csemegét a szárazmalom felé mentünkben.

A malom is zárva, a közeli ház előtt ülő két asszony mutatja, hol a gondnok háza. Nem megyünk érte, a gerendák között jól belátni a malomba, még azt is el tudjuk magyarázni, hogyan húzták-vonták a hatalmas kereket a lovak, hogy a gabonából liszt, abból pedig ugyanolyan illatos kenyér lehessen, mint amilyet néhány perccel azelőtt vásároltunk.

Kisar, Nagyar, Szatmárcske. A temetőben nem lehet csalódni, magyarázatunkat a csónak alakú fejfáról kíváncsi tevízililiomok, s bánatosan ring a vizen a gyermekpopsikenőcs doboza több felismerhetetlenségűre rohadt sorstársa között.

Akár le is szakadhat

A malomban anyám magyarázza az unokáknak, mit mire használtak, s már egy szinttel feljebb tartunk, amikor valaki utánunk kiált, hogy legfelülre ne menjünk, mert leszakad. Ez volt az egyetlen mondat, amivel megszólítottak bennünket. Igaz, azt is kétlem, mert a gerendák egészségesnek mutatkoznak, de vitába szállni semmi kedvem.

Megcsodáljuk még a hatalmas platánt, a gyerekek kergetőznek a darazsakkal, s aztán autóba ülünk, mert mindenki megéhezett, s Tisza-parti ebédet ígértünk.

Mindenütt pusztító szárazság nyomai, hatalmas, vadvirágos, megműveletlen földterület, de csend, csend és nyugalom mindenütt, ahol keresztülmegyünk.

A gergelyiugornyai partnál parkolójegyet váltunk, ami — a felirat tanúsága szerint — őrzést nem jelent, majd keresmek sora, többnyire azzal a kínálattal, ami valamire adó városi bódésnál is van. Aztán mégis megtaláljuk a nekünk való helyet, s megcsodáljuk a nyerőgép-automaták arzenálját — mert azokból mindenütt van három-négy legalább. Sőt, még az áruházakból jól ismert húszforintos bedobásával működő plüssfigura-halászda is fellelhető, mindjárt a bejárat mellett. Csak letette ide egy debreceni család — mondja a kiméró tulajdonosa. Na persze, az úgy szokott lenni....

Minden bizonnyal megéri tartani őket, azzal meg ki is foglalkozna, hogy a Tisza-parti táj szépségét kendőzi a giccs — idill?

Az étel finom, kiadós, WC az udvarban, csap lehetőség kézmosásra — sehol.

Fizetünk, s megyünk. Közben részvéttel gondolunk azokra a faházas üdülőkre, akik a parti diszkó minden örömében részesülhetnek — belépőjegy nélkül.

Nagy lehetőség

Szatmár-Bereg. Irodalmi és történelmi emlékhelyek. Lehetőség az ott élőknek, hogy magukhoz csalják a turistát, a turizmust, ha már a föld keveset hoz, ipar sehol, a megélhetés egyre nehezebb. Isten malmai lassan őrölnek, pedig minél később az ébredés, annál több a veszteség.

Móricz Zsigmond emléke Tiszacsécsén

A tudós véleménye

Andrásfalvy Bertalan (MDF) országgyűlési képviselő a honismereti mozgalom egyik szervezője, résztvevője volt hosszú éveken át, jól ismeri az országban még meglévő emlékhelyeket. A közömbösség, a pusztulás okáról kérdeztük:

— Az elmúlt évtizedekben több helyen létesültek faluházak, emlékházak, falumúzeumok, gyűjtemények, általában bizonyos személyeknek a kezdeményezésére.

Ritka volt az az eset, hogy a falu egyesületfélét alkotott, és hasonló dolgot kezdményezett volna.

Ezeknek a tájházaknak a helyrehozatalára általában a megyei, vagy a városi tanács és a műemléki felügyelet biztosított pénzt. Nagyon sokszor éppen a falu ellenére.

Tapasztalatból tudom, hogy néhány dunántúli faluban építészetileg egyedülálló parasztházaknak a sorsa pecsételődött volna meg a falu teljes közönye, ellenséges magatartása miatt. Ezekkel szemben védték meg mégis őket, de mert ez felülről jött intézkedés volt, nem fogadták szívesen az ott lakók. Tudták, hogy mindez pénzbe kerül, miközben nem volt járda, telefon, orvoslakás. A honismereti mozgalom önkéntes néprajzi gyűjtőmozgalom széles tömegeket mozgat meg. Az ő kezdeményezéseik nyomán fölvállalták ezeknek a gyűjteményeknek a gondozását, őrizték, vigyázták az emlékeket.

Tulajdonképpen ez lenne a megoldás, mert maguknak az embereknek kell belátniuk, hogy fontos a múltjuk védelme, emlékeik őrzése. Nem az államhatalom akarja rájuk erőszakolni, hanem elemi joguk, hogy valamilyen kötődésük legyen a multjukhoz.

— Manapság sem népszerű az effajta gondolkodás.

— Ezért kellene tanítani a honismeretet, a szűkebb haza történelmét, hagyományait.

A nemzeti alaptanterv gondol arra, hogy legyen hely, idő, az egyetemes és a magyar történelem tanítása mellett, hogy a helyi emlékekkel, néprajzi értékekkel is foglalkozzanak az órákon. És akkor újra lesznek, akik törődnek ezekkel az emlékhelyekkel.

Kegyeleti úton a Donnál

A küldötteink elhelyezték a kopjafákat ● A Kelet-Magyarország sorozata a helyszínről (2.)

Mártha Tibor

Megművelt dombos vidéken vezetett az útunk *Kurszkig*. 1942. április–július között itt vagonírozták ki a 2. Magyar Hadsereg állományát, fegyverzetét. A vasúti melléképületek ezt a korszakot idézik. A Moszkvába vezető autópályáról letérve *Tyim* felé vettük az irányt, ahol a II. világháború egyik legjobban megszervezett (német) hadműveletének részeként a magyar csapatok végrehajtották a kiszabott hadászati célokat (a Donhoz való kijutást). Magyar katona itt, a város szélén lévő sík területen találkozott először Vörös Hadsereg-beli ellenfelével.

A következő állomásunk *Voronyezs*, mely a Don és a Voronyezs folyók között terül el, befogadva a közel 1,2 millió lakost. A II. világégés során fontos stratégiai hellyé vált, hiszen itt vezet az út a donyeci szénmezőkhöz, *Harkovhoz*. Az eredmény: a németek és a szovjetek a város 80 százalékát lebombázták. Az áldozatok száma: 12 ezer fő.

A magánkézbe került Szputnyik Szálloda az üzérkedők pihenőhelye, mivel a Moszkva–Harkov–Baku útvonal a maffia ösvénye. A korábbi ismeretségem miatt ezt választottam táborozás, valamint a kocsimegőrzés végett. A szobák átvételét követően felkerestük *Péter atyát*, a pravoszláv egyház vikáriusát, aki a viszontlátás örömére vacsorára invitált. Szó esett a jövő hét céljairól, elképzeléseiről.

Másnap irány *Veretyje*, ahol a IV. hadtest 1. számú tábori kórháza volt. Itt szolgált *Péteri Ferenc* protestáns tábori lelkész (ma Mozsgón él), aki a község templomromja mellett kialakított katonatemetőben kísérte utolsó útjára a honvédeket (77 fő) és munkaszolgálatosokat (46 fő) és szovjet hadifoglyokat (5 fő). Az utóbbiakat már sérülten hozták a kórházba. Az utolsó temetés 1943. január 16-án volt, majd a sebesülteket teherautóra pakolva átköltöztek az alekszejevkai vasútállomásra.

A Voronyezstől 160 km-re lévő faluban a templom helyett művelődési ház áll. A sírhantok fölött fák zöldellnek, azonban a föld egyenetlenségei mutatják, jelzik az 50 év előtti helyzetet. Az első keresztet az utca másik oldalán lévő községi temetőbe helyeztük, ahol az áttörés után temettek — a helyiek — néhány magyar katonát. Itt pihen *özv. Mészáros Józsefné* férje. Így az általa küldött virág elültetése és a gyertyák elhelyezése után kezdődhetetett az ökumenikus istentisztelet.

Az időjárás nem fogadta kegyeibe az emlékezőket. A bőséges égi áldás végigöntözte imánkat, ami az adott pillanatok elmélkedéseit nem zavarta. Az istentisztelet végén ruhacserére került a sor, majd „haza" indultunk.

Közben megtekintettük a tavalyi utunk emlékhelyeit: *Kolbino, Repjevka*. A megőrzött, gondozott kereszteket átfestettük, közben a helybéliekkel — akik ismerősként fogadtak bennünket — beszélgetésbe elegyedtünk. *„Mi újság Oroszországban?" „Mi újság Magyarországon"* — hangzottak az oda-vissza kérdések.

A sötétedés leple alatt gurultunk a szállodába. Második *„doni ébredésünk" Uzmányban* talált bennünket. A ma fiatalkorúak börtöneként működő intézmény, a II. világháború idején és után hadifogolytáborként üzemelt. 3000 főt magába fogadó épületegyüttesben német, finn, lengyel és magyar ette a rabság keserű kenyerét. A kőkerítésen kívül temették el a halottakat (200-300 magyart). Elkülönítve, a nemzetiségek szerint. A magyar sírhalmok mellett — közvetlenül a németek helyezkednek el.

A katonaság által őrzött fiatal bűnözők (14–20 év közöttiek) gyilkosságért, nemi erőszakért bűnhődnek. Az utóbbi szó nem a valós helyzetüket tükrözi. Szellős, világos, patyolattiszta, 20 személyes körletek fogadják a látogatót. A szobákban rengeteg cserepes virág zöldell, háromnégy kalitkában énekesmadarak, a falakon poszterek találhatók. A parancsnok pedagógusi végzettséggel rendelkezik. Meglepő közvetlenséggel kísér végig az átnevelő intézeten, amely önellátó lévén, 300-350 fő befogadására képes — jelenleg.

A börtönviszonyok megtekintése után megmutatják a temető pontos kiterjedését, határait. Két nyírfa közé állítjuk fel a keresztet. A szertartáson részt vesz a parancsnok és a politikai tiszt, néhány társával együtt. A végén megköszönöm együttműködésüket. Ígéretet adnak a temető bekerítésére, melyet 1 év múlva megtekinthetek. Közös ebéd elköltése közben még néhány apróbb részletet egyeztettünk a gondozással kapcsolatban.

A harmadik keresztünk *Oszkino* községben a helyiek által „Magyar völgynek" nevezett területen „találta meg" nyugvópontját. Az 1942/43. években a 6. hadosztályparancsnokság (III. hadtest) székhelye volt. Az 1943. januári *univ*-i szovjet áttörés után itt küzdöttek honvédeink a 40. szovjet hadsereg katonáival, óriási túlerő ellenében. A hátra maradott magyar katonák földi maradványait (a májusi hóolvadás után) egy völgybe hordták az itt élő lakosok. Így maradt: *Magyar völgy* elnevezés. Az 1942 őszének hídfőcsatái során elesetteket két temetőbe helyezték el. Az egyik helyén magánkert található (kukoricával bevetve) a másik fölött művelődési ház áll (korábban templom volt).

A tanácselnöknő ígéretet tett, hogy a beszentelt helyet léckerítéssel veszik körbe, melyet a tsz. fafeldolgozó üzeme készít el.

Oszkinóból a szertartást követően átruccanunk *Sztorozsevojé*ba, ahol tavaly állítottunk emléket. A kiálló szirten lévő kereszt állja az idő próbáit. A kereszten lévő nyomokból következtethetünk: az erre járó sasoknak kiváló megfigyelőhely. Néhány lépésre 400–500 méter mély szakadék tátong, melynek alján folyik a Don. Ez a hely több ízben cserélt gazdát a 42-es koraőszi hídfőcsaták során. Több száz nógrádi és hevesi katona nyugszik e föld alatt.

A negyedik alkalommal *Puhovo* községbe tartottunk a kereszttel. 50 évvel ezelőtt a kaposvári 10. könnyű hadosztálynak — ezen belül a 6. és 36. gyalogezrednek ill. tüzérezrednek — a hősi temetője volt itt. A szépen gondozott, fakerítéssel körülkerített sírok között magasodott *Kárpáti Gyula* hadnagy, *Harth Ferenc, Sipos József* hadapród őrmesterek, ill. *Puszta István* honvéd — hogy néhányat említsek — sírkeresztje is. A romos templom környékét ma már teljesen benőtte a növényzet.

A község tanácselnöke — szerencsénkre — Magyarországon töltötte a katonaidejét közel 20 évvel ezelőtt. A templom falaitól 8 méterre — a helyreállítási munkák miatt — ástuk meg a gödröt, a kereszt helyét. Az alkalmi istentisztelet — nincs működő templom a faluban — sok embert vonzott, melynek végén orosz népdalok éneklésére is sor került. A tanácselnök szavát adta: a tatarozás után a templom kerítésén belülre kerül a kereszt.

(Folytatás a július 24-i számban).

Közbeszólás

Szeretet(!)csomag felhangokkal

Angyal Sándor

Nem sokkal a háború befejezése után minden településre érkeztek ruhaneműs „szeretetcsomagok", aminek a szétosztására bizottságok alakultak mindenütt. Ők döntöttek a rászorultság mértékéről. Apánk is tagja volt egy ilyen testületnek, de nem sok hasznunk volt belőle. Emlékszem, évekig kellett hallgatnia a szemrehányást, amiért azt a szép krümer kabátot nem anyánknak, hanem egy utcabéli szegényasszonynak juttatták. (Tőle kérték aztán kölcsön sokan, ha a városba, vagy temetésre kellett menni.) Mondta apánk, mit szólna a falu, ha maga felé hajlana a keze...

Ez jut most eszembe, ahogy a „Rendszerváltás" jeligével hozzám küldött levelet olvasom, melyet az egyik nyírségi faluban adtak postára. Azt kéri az írója, ha tehetjük, járjunk utána, milyen szégyenteljes módon osztják ott az „élelmiszerszeretetcsomagokat!" Tudniillik náluk az „ismerősöket és a rokonokat" részesítik előnyben... A jegyző testvérének a lánya is kapott, akinek pedig olyan háza van, hogy le sem merem írni." Aztán tovább: „Van olyan is, akinek a nyugdíja több, mint tízezer forint, s kapott szeretetcsomagot, ahol ketten élnek annyiból, azok kimaradtak. Majd leírja — sajnos, névtelenül —, hogy akad olyan família, ahol mindkét családnak juttattak csomagot, de a munkanélküli-segélyen lévők nem kaptak, miként az az asszony sem, aki betegség folytán elveszítette a fél lábát...

Összeszorul az ember torka a sorok olvastán: lám, odáig jutottunk, hogy huzalkodni kényszerülnek a falvak lakói az „alamizsnán". Sok rosszat is hallottunk az ilyen „szeretetcsomagok" tartalmáról, de ez most más. Itt a kapzsiságnak egy olyan példájával állunk szemben, ami újkeletű társadalmunkban. Tömeges az elszegényedés, ez tény. Ennek a nyomorúságon kívül, lám, ilyen áttéte is van: a holnaptól való félelem, a bizonytalanság szülte „kaparj kurta" szemlélet virágzása, mely megfertőzi, aláássa a normális emberi tartást, kapcsolatokat.

Furcsa dolog, hogy a Felsőbb szerv illetékesei ezt nem nézik meg. Így zárja sorait a levélíró, aki lehet elesett, valóban rászoruló, vagy tehetős irigy, netán az érintettek haragosa. Legyen bárki is, igaza van; bizony, hogy furcsa!

Minimum.

Az üzlet java más zsebekbe

A privatizáció hajnalán történt. A „nyugati vevő" egy fővárosi közvetítő kft. munkatársaival jelent meg az áruba bocsátandó cég vezetőinél. Miután a pályázat egyik feltétele volt, hogy a megvásárolandó cég kollektívája „együttműködési nyilatkozatot" adjon a vevőjelöltnek, nyomban megkezdődött a mézesmadzaghuzogatás.

Órák teltek el, ám hiába ígért fűt-fát a nyugati tőkés, a helybeli vezető — no meg a szakszervezet — megmakacsolta magát, komolytalannak érezte az egész ügyletet.

Ekkor félrehúzta az eladó cég egyik vezetőjét a közvetítő és odasúgta neki. „Ne vacakolj már, rád hallgat a kollektíva, írd alá, s hétvégén megünnepeljük az egészet együtt egy külföldi pikniken. Jövő héten pedig ott áll majd az új Golf a házad előtt, csak mond meg nekik a címedet."

Hirtelen melege lett a megkörnyékezettnek, s aztán zavarában csak annyit mondott: „Hogy venné az ki magát, hogy én egy álomautóba üljek, a kollégáim alatt meg lerohad a Dacia." Ahogy visszaemlékszik, a budapesti közvetítő úgy nézett rá, mint amikor egy nem normális embert sajnálnak.

Nos, az esetnek többféle tanulsága van. Akinek ismerősöm elmondta ezt a vele történt megkörnyékezést, azt válaszolta neki a barátja, hogy nagy marha vagy te, hiszen mostanában ez a szokás. „Jön a külföldi, megcsillogtat egy autómárkát, s máris nyert ügye van." De számos másféle példát is felhozhatunk arra, hogy az elmúlt egy-két évben milyen természetesnek vették némelyek az ilyen „kedveskedést". Azt tudniillik, hogy míg bagóért elkótyavetyélték az átkosban társadalmi tulajdonnak nevezett vagyont (ami az akkori szóhasználat szerint ugyebár mindenkié volt), addig most néhány, a tűzhöz közel lévő ember ugyancsak lefölözte magának az üzlet javát. Az aláírások és a bejegyzést, meg a jóváhagyást követően már eső után köpönyeg, reklamációnak helye nincs, megy a verkli, örüljön az ember, hogy egyáltalán munkája van.

Kár volna ebből arra a következtetésre jutni, hogy csakis ilyen módon zajlik és halad a privatizáció, mert ellenkező példa is akad. (Az egyik ilyen nyugati tulajdonostárs hallani sem akar az autólizingelésről, mert szerinte annál nagyobb pazarlás elképzelhetetlen.)

Csakhogy a vissza-magántulajdonosítással bábáskodók egyszer végiggondolhatnák azt is: valamely cég vezetői még nem jelentik az egész kollektívát, s ha e szűk körnek a kedvében járnak, még nem jár jól a közösség, amely pedig sorsa jobbrafordulását reméli a privatizációtól. Ezért kellene még nagyobb szigorítást és körültekintést tanúsítani akkor, amikor az istenadta nép által megalkotott javak egy szűk csoport kezébe csúsznak át.

Múzsák ha találkoznak

Novák Béla Dénes:

Melankólia

valami hitet és vágyat kutatva
elidőzöm furcsa ábrák előtt
panel-szeretőt mind lerontanék
valami hitet és vágyat kutatva

szétszóródunk mint ezek a betűk
ha nagyot akartam mondani
gondolunk háborúra korsó sörre
szétszóródunk mint ezek a betűk

malasztot ropogtatunk és ölelkezünk
forradalmunk gyógyfürdőben ázik
kiváltjuk patikákban aznapi magunk
malasztot ropogtatunk és ölelkezünk

Szőllősy Enikő: Lég-tér — Elek Emil felvétele

Szőllősy Enikő

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

nohrándúvár

PEST MEGYEI HÍRLAP
1981 JAN 11

Betonelemek

1021

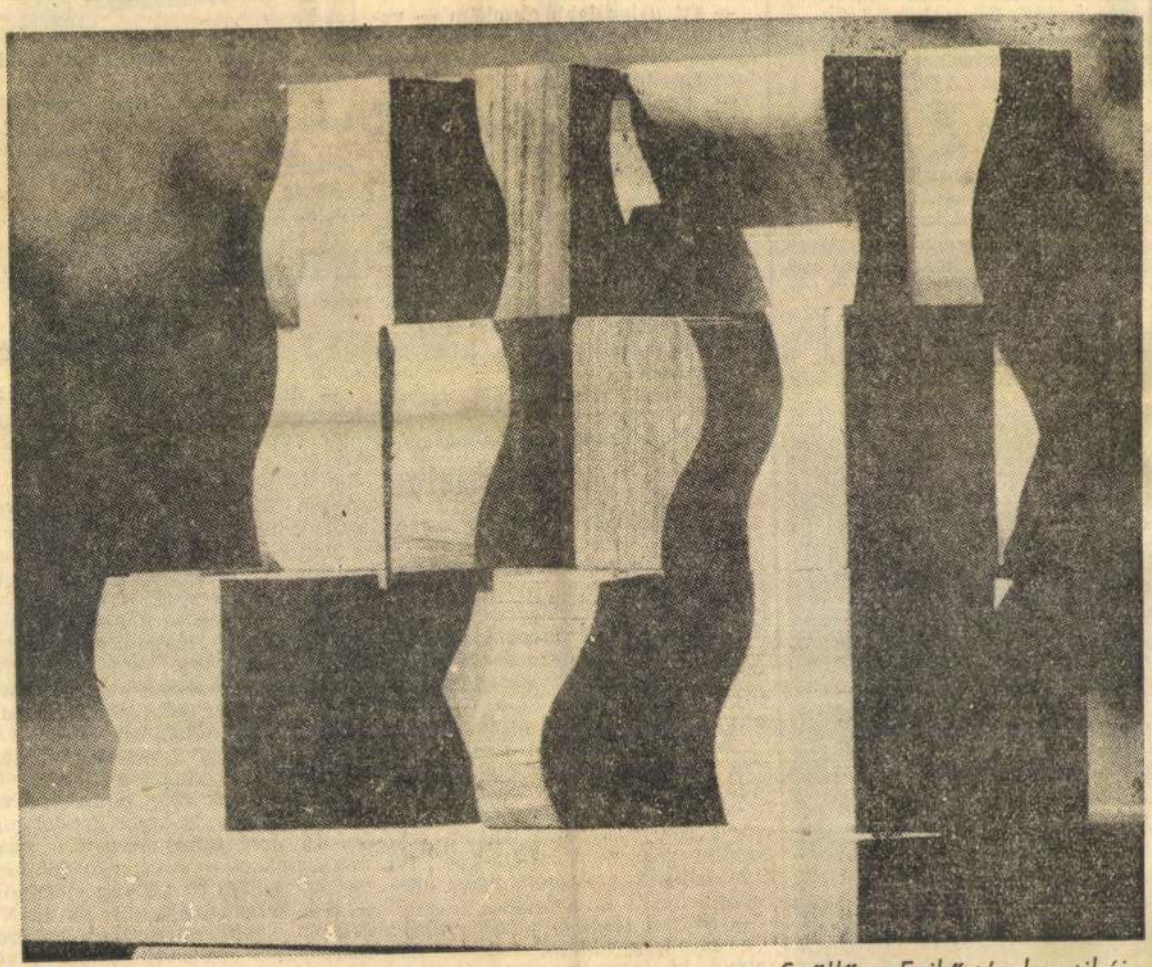

Szőllősy Enikő térplasztikája

MűgyűjtőkGalériájaKft

The Collectors' Gallery Co.Ltd

1989. május 12-én 18 órakor rendezi meg

4.
KÉPAUKCIÓJÁT

a

Budapest **XII., Hollós u. 5.** szám alatt, a

JÓKAI KLUBBAN.

Az árverésre kerülő kollekció ugyanott,

május 3–12. között, naponta 10–20 óráig tekinthető meg.

Érdeklődni lehet: 426-908, 221-801, 220-407

Wellcome to the:
EXHIBITION from 3–10 mai
AUCTION at 18 o'clock 12 of mai
Budapest XII. Hollós u. 5.

Péter Ágnes–Szöllősy Enikő: Óratorony, fa, fémszerkezet, m: 15 m, 64 m², Káposztásmegyer (fotó Sulyok Miklós)

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ESTI HÍRLAP

1980 JAN 17

Szőllősy Enikő
szobrászművész

1021

Szőllősy Enikő Munkácsy-díjas szobrászművész az utóbbi öt év terméséből állította össze annak a kiállításnak az anyagát, amely a múlt hét végén nyílt meg a Műcsarnokban. A művek némelyike eleven, mozgó — akárcsak a képen látható mobil, amelyet épp birtokba vesz a tárlat négy ifjú látogatója. A kiállításon a művésznő negyven munkája szerepel.

(MTI — Pólya Zoltán felv.)

AZ ELSŐ
RÉSZEREDMÉNYEK
ALAPJÁN

Indira Gandhi pártja fölényesen vezet

Új-Delhi, január 7.

Szinte teljesen bizonyos, hogy Indira Gandhi és pártja elsöprő győzelmet aratott az indiai általános választások második fordulójában.

A legutóbbi részeredmény szerint a tegnap befejeződött szavazáson **az Indiai Nemzeti Kongresszus (I) eddig az alsóház 77 mandátumát szerezte meg, míg fő vetélytársa, a Dzsanata Párt csak hét képviselőt küldhet a képviselőházba.**

A volt ügyvezető miniszterelnök, Csaran Szingh is csak csekély többséggel tudta megszerezni parlamenti helyét. A tegnapi fordulóban a többi párt mindössze 1—2 mandátumra tett szert. *Eddig 104 választókerületből érkeztek be az eredmények, s a végső összesítés csak holnapra várható.*

A csütörtökön és tegnap megtartott általános választáson az 544 tagú Lok Sha-

Ára: 1,20 forint

Esti

POLIT

HELYSZÍNI JE AFGANISZTÁN

Nagyg Kabu

Kabul, január 7.

Patak Károly, az MTI kiküldött tudósítója jelen-

Szöllősy Enikő

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 340-726

1988 JAN 16

Nemzetközi

DAILY NEWS

'CLOSED AND OPEN' (below) **'PROCESS' I-VI** (right) **by Munkácsy Prizewinner sculptress Enikő Szöllősy at an exhibition of her works now open at the Palace of Exhibitions (Műcsarnok). About 40 sculptures have been selected from the last five-year crop of her works**

PHOTO MTI — ZOLTÁN PÓLYA

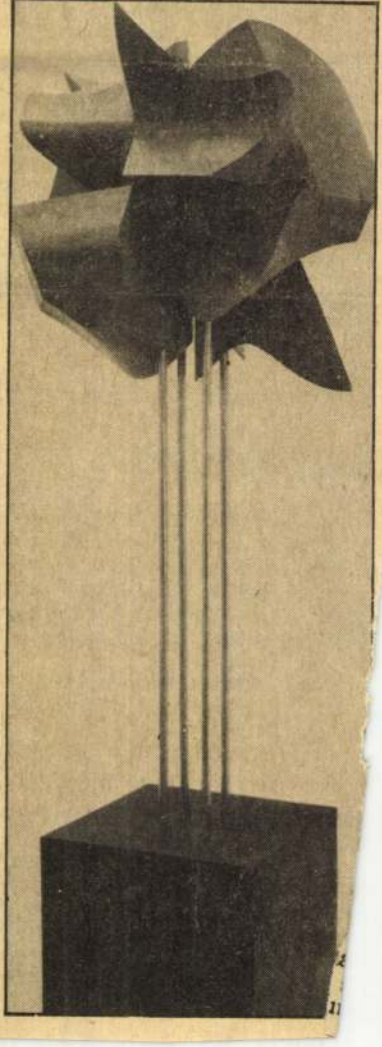

mer budget d...
moves by his attorneys in the federal appeals court may yet postpone the trial of Carter's one-time close adviser. Lance, 48, former president of two banks and Carter's federal budget director in 1977, was indicted last May along with three of his northwest Georgia associates on 33 counts of bank fraud and bank fraud conspiracy. He is charged in 22 counts of misapplication of bank funds, falsifying personal financial statements, false entries in bank books and conspiracy. All four are charged with conspiring to obtain for themselves, their families and associates more than 380 loans totalling 20 million dollars from 41 banks from 1970 to 1978. — **Reuter**

---

ts grandson

Officials did not disclose what was said to touch off Sunday night's incident. When officers arrived, police said, Mrs. Shealy gave them a gun and explained that her grandson had called her a foul name.

Major Shealy was reported in serious condition at Akron General Medical Centre, with a gunshot wound in the abdomen.

Mourners watched in the rain buried in a single, flower-decked r parents' new home. The girls ıristmas day birth. Lorenzo Re- s moved to their new home in ere born joined from the chest ıys after doctors decided it was showed the girls shared several rvive the operation.

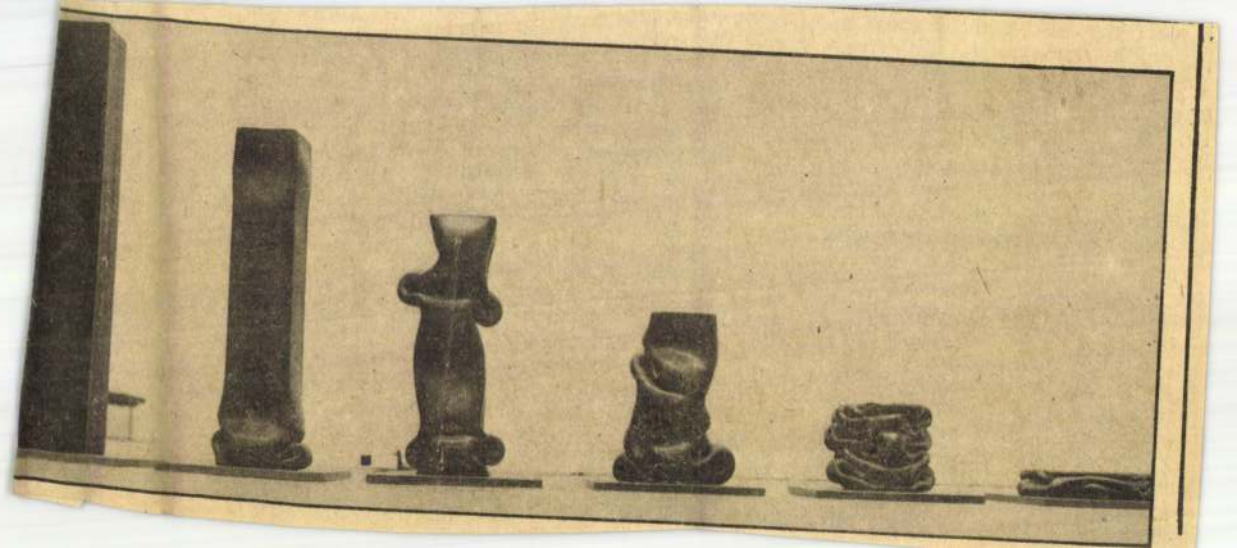

patients who complain about insomnia automatically get sleeping pills," said William C. Orr, director of the Sleep Disorders Clinic at Presbyterian Hospital in Oklahoma City.

"Doctors," Orr said in an interview, "are simply not as aware as they should be that there are alternative approaches to the disorders."

The first rule, Orr said, is not to go to sleep until you're sleepy.

A surprising number of people go to bed at some specific bed time, can't fall asleep for hours, and call it insomnia. If they retire an hour or so late, however, they're almost instantly asleep, he said. Their insomnia is gone.

never take naps during the day, and they should always get up at the same time every morning. Too often, he said, people sleep late after a restless night, then are wide awake when they go to bed the following evening.

Once the normal rhythm is broken, he said, "you can get yourself into a vicious circle."

Orr said a major problem with sleeping pills is that they mask symptoms of serious physical or psychological illness that can produce the sleeping problems.

Much of the problem, he said, stems from the eight-hour myth.

"Everyone certainly doesn't need eight hours of sleep. The individual requirements are tremendously variable."

Akron/Ohio (AP)

year-old woman is accus
shooting and wounding
grandson after he called h
insulting name, police said

Anne Lee Shealy ap
before a municipal judge
charge of felonious assa
connection with the wound
her grandson, Major Shea
at their Akron home.

● **Parlier/California**

Monday as Siamese twin
casket in a small cemeter
died Saturday, 18 days af
cio, his wife and two oth
Parlier a few days after
to the abdomen. The girls
useless to try to separate
vital organs and that neith

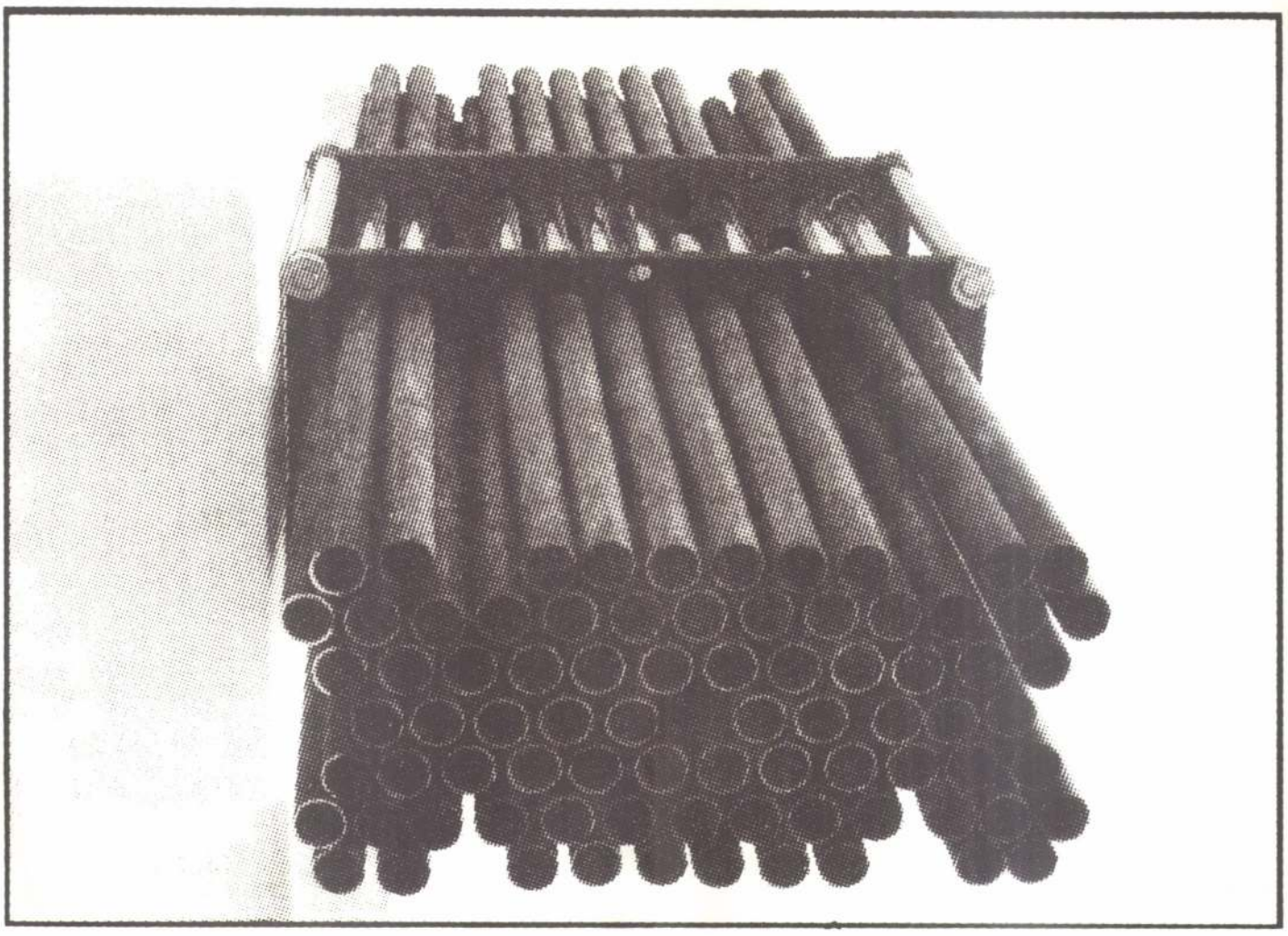

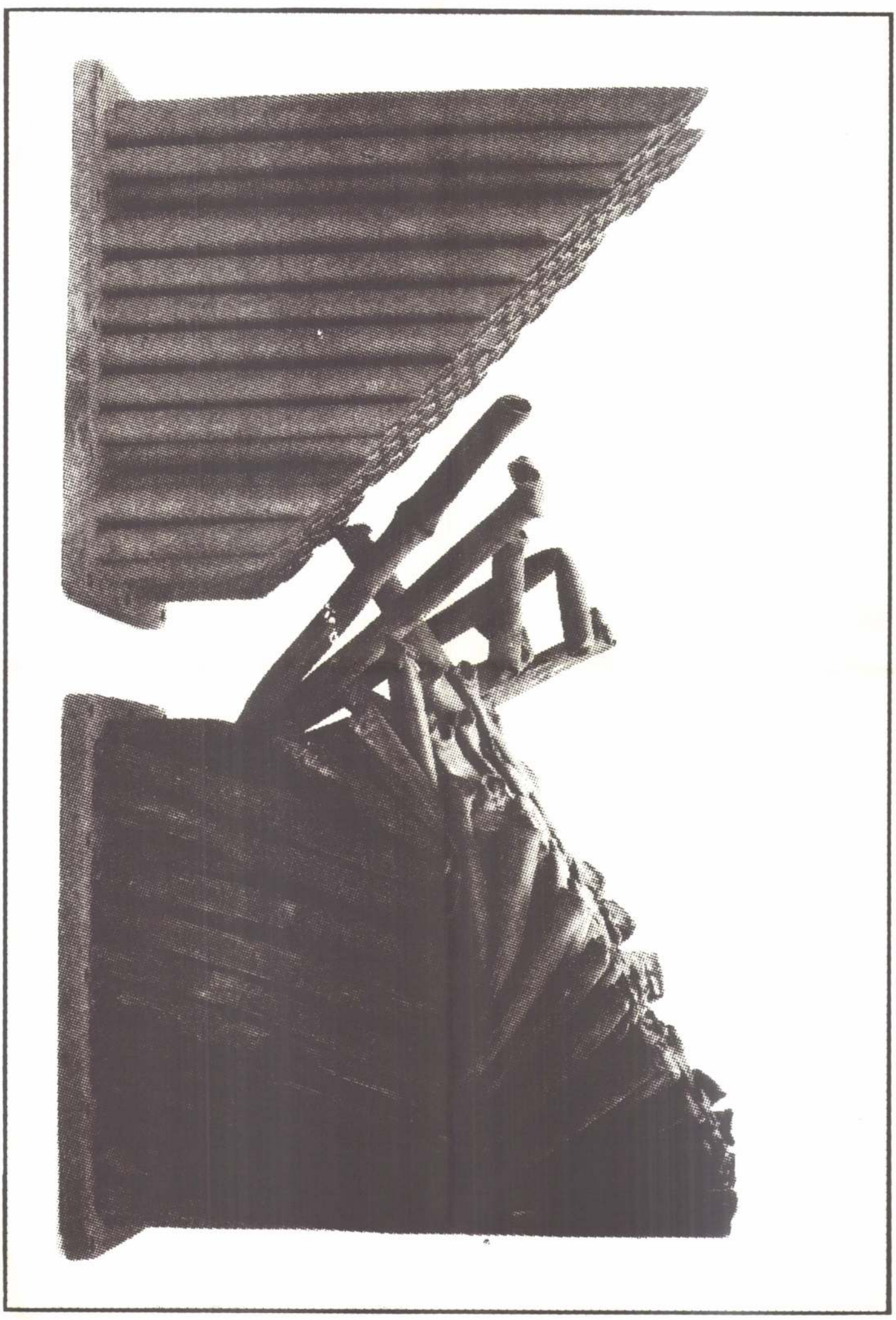

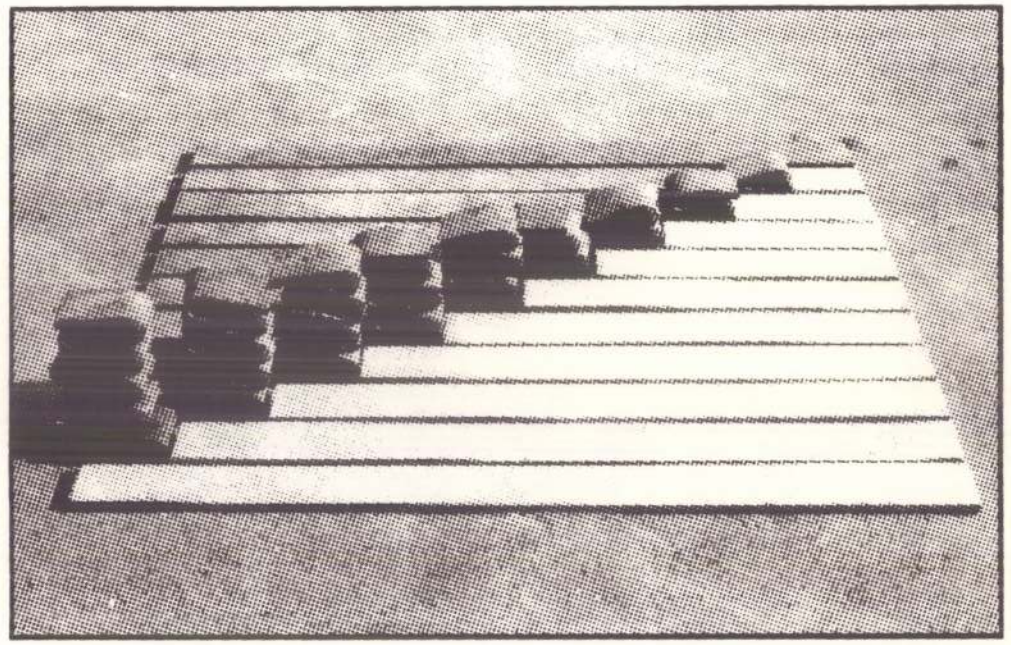

I was born on 13. sept. 1939 in Budapest.
I studied at Academy Applied Arts from 1959 till 1960 and at Academy of Fine Arts from 1960 till 65.
I have participated in the Steel Sculpture Symposia in the Steel Works of Dunaújváros five times since 1975.
The Works on display here, are selected from the sculptures made at these symposia.
Three of my large -size sculpture can be seen at the Sculpture Park in Dunaújváros.
The smaller ones were exhibited at several one-man and group shows at home and abroad some of them are in state and privat collections

Született 1939 szeptember 13-án Budapesten
Tanulmányaimat 1959–60-ig az Iparművészeti Főiskolán
1960–65-ig a Képzőművészeti Főiskolán végeztem
A Dunai Vasműben szervezett Dunaújvárosi Acélszobrász Szimpozionon 1975-től öt alkalommal vettem részt. A kiállításon látható szobrokat a szimpozion munkáiból válogattuk.
Dunaújvárosban három nagyméretű szobrom áll szoborparkban.
Az ott készült kisebb méretű plasztikákkal számos hazai és külföldi, egyéni és csoportos kiállításon vettem részt, s több került közülük állami- és magángyűjteménybe.

Fk.: Zsigmond Attila
Foto: Ács József
Grafika: Trombitás Tamás

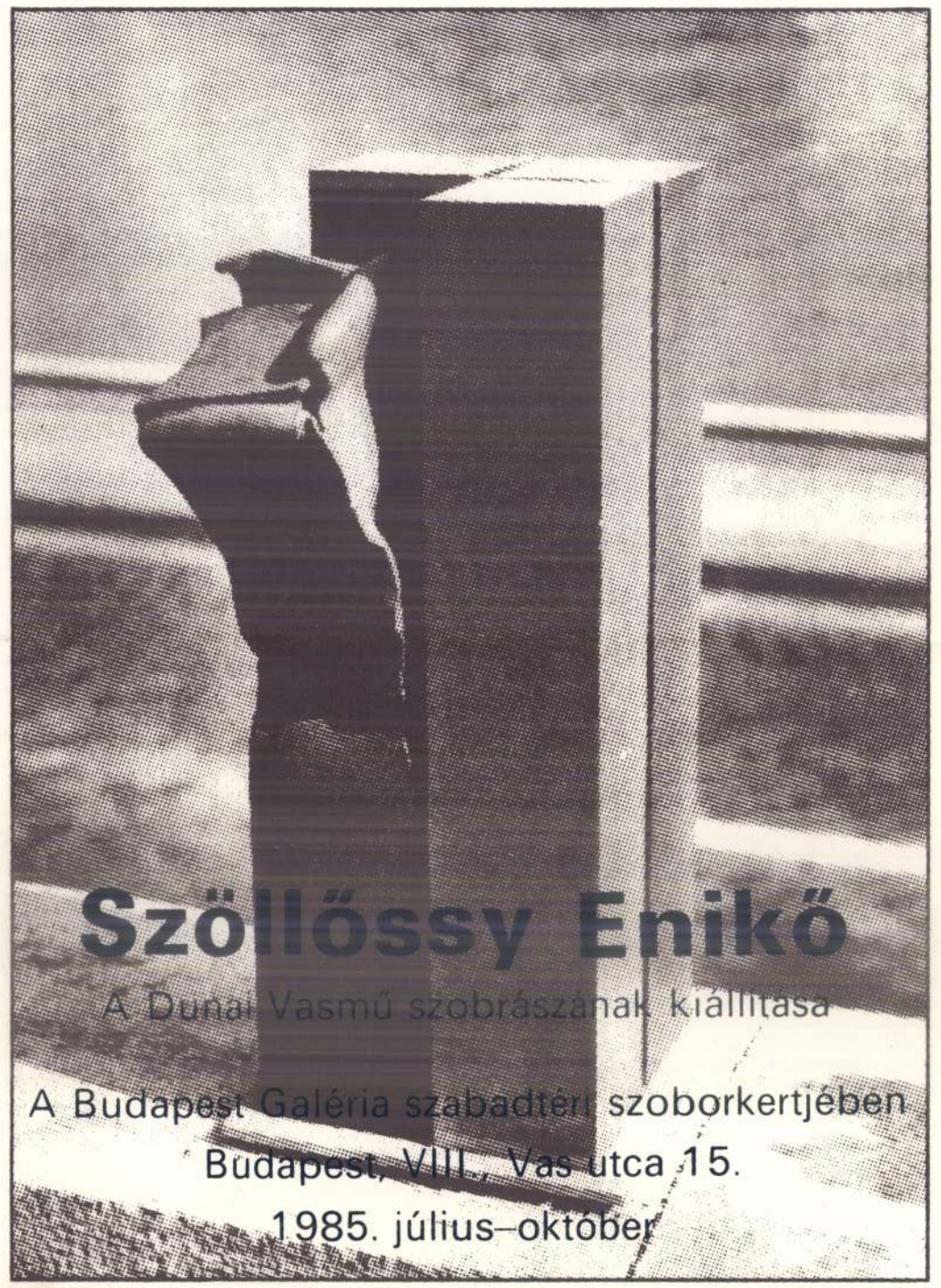

Szöllőssy Enikő

A Dunai Vasmű szobrászának kiállítása

A Budapest Galéria szabadtéri szoborkertjében
Budapest, VIII., Vas utca 15.
1985. július–október

Szöllőssy Enikő

3. Új EMBER LX. évf. 49. sz. (2938) 2004. dec. 3, 11. dd

KUL

r Adrienn Angéla

Az új ég és új föld plasztikai képe

Szöllőssy Enikő „átmenetei"

A Semmelweis Orvostörténeti Múzeumban 2005. január 9-ig látogatható* Szöllőssy Enikő *„Átmenet" című kiállítása. A tárlaton pályájának utóbbi tíz évében készült érmeit, kisplasztikáit és számítógépes grafikáit mutatja be az alkotó.

Ezt megelőzően csaknem két évtizede láthatott hasonlóan nagyszabású válogatást munkáiból a fővárosi közönség. A művészetéből töltekezők számára azonban emlékezetes a Tihanyi Bencés Apátság galériájában, 1998-ban rendezett kiállítása, valamint azon alkotásai, amelyeket budapesti szakrális terekbe készített: 1991-ben a II. kerületi Keleti Károly utcai római katolikus templom keresztje és keresztútja és az 1996-ban a káposztásmegyeri római katolikus templomba szánt Piétája és a Feltámadt Krisztus bronzszobra.

Szöllőssy Enikő művészete az emberi létezés – teremtett természetéhez méltó – szemléletével a transzcendens valósághoz való viszonyunk aktualitására hívja fel a figyelmet. Ez olyan lényeges kérdése személyes létünk önmagát értelmező törekvéseinek, hogy nem csupán a művészet szakmai feladatainak ellátására hivatott intézmények, nevezetesen a galériák mutatnak érdeklődést iránta, hanem azok is, amelyek az ember testi-lelki valósága megismerésének, illetve gondozásának céljával működnek: például az egyházak, vagy jelen esetben az Orvostörténeti Múzeum.

Szöllőssy Enikő szobrászi alkotásai a klasszikus műfajok hagyományaihoz kötődnek. Kiállításán szép számmal láthatók érmei, amelyeknek egy része az emlékállításnak, emlékőrzésnek ebben a formában szokásos feladatát vállalja fel: a kör alakú bronzalapon neves személyiségek portréját, földrajzi helyek jellegzetes motívumait, ünnepek, történelmi gondolatok szimbólumait mintázza meg. Az emlékőrzés, az em-

lomásainak e sajátos – a megszokott egymásutániságtól elszakadó – kapcsolata figyelhető meg Szöllőssy Enikő kisplasztikáin is. Az egymást fedő vagy az elkövetkezendő által az elmúltat megelőző időbeli állomások képzete a kompozíciók térszerkezeteinek összefüggéseiből is adódik, a motívumok jelentésbeli meghatározottságain túl. A többszintes konstrukciók építészeti elemeket (oszlopokat, kapukat, lépcsőket) vagy légköri és domborzati természeti jelenségeket idéző motívumai téri elrendezésükben nem a teremtés ma ismert állapotát, illetve abban az emberi létezést segítő történelmi múltú építészeti rendszert mutatják. A lépcsők, létrák felfelé vezetnek ugyan, de kapcsolataik gyakorlati célja és megérkezésük helye ismeretlen. A kapunyílásokon innen és túl nem állnak falak, amelyek az elvont tér valamely darabját konkréttá, tájékozódásra alkalmassá tennék.

A domborzattöredékek alátámasztó és a felhők teret befedő szerepe, tehát a tér horizontális határolói is viszonylagosak és bizonytalanok – ha fizikai érzékeléseink megszokott emlékei szerint akarjuk megközelíteni őket. A kapuk, ajtók sokaságát, a lépcsők, létrák szövevényét és a köztük néha felsejlő – létének anyagi és szellemi természetét egyaránt megengedő – figurát a szobrászi kompozíció szigorú rendje plasztikai egyensúlyt éreztetve tartja egységben. Ezt az érzést gyakran megerősíti egy monumentális kézmotívum, amely akár a domborzati alátámasztó, akár a légköri természeti jelenség teret beborító szerepét biztonsággal átveszi. Ez a kéz a *Mennyei kapu* című sorozat darabjain például nagyobb hatóerejű személyiségekre utal, mint a kapunyílásokban felsejlő figurák.

Az általa sugallt biztonságérzetet fokozza a kompozíciók felülnézeti megjelenítése, mintegy a kézzel jelölt személyiség tudatos figyelmére utalva.

A végtelen és örökkévaló

t – jó könyvekkel

N TÁRSULAT

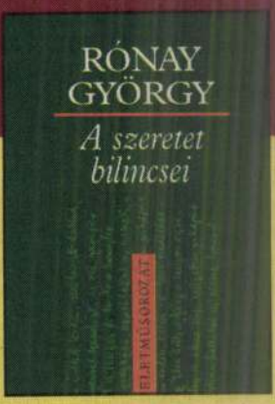

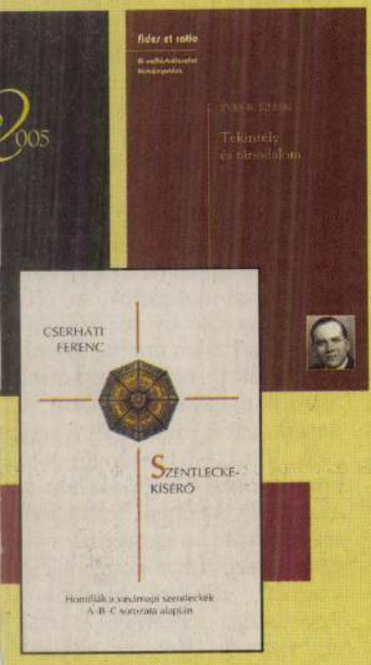

RÓNAY GYÖRGY
A SZERETET BILINCSEI
A szeretet, a humanizmus hangja csendül ki a kötet lírai szépségű elbeszéléseiből.
800 Ft

MONIKA NEMETSCHEK
BOLDOGOK, AKIK SZOMORÚAK
Hogyan viseljük méltósággal a szeretett személy elvesztését.
990 Ft

RÉDLY ELEMÉR
TISZTELENDŐ BÁCSI, MIÉRT LETT PAP?
Az idén 70. születésnapját ünneplő ismert pap-tanár válogatott írásai.
1200 Ft

YVES R. SIMON
TEKINTÉLY ÉS TÁRSADALOM
A „Fides et ratio – A vallásbölcselet kiskönyvtára" c. sorozat

VANYÓ LÁSZLÓ
ÓKERESZTÉNY ÍRÓK LEXIKONA
A nemrég elhunyt professzor utolsó munkája, melyet tanítványai rendeztek sajtó alá.
3200 Ft

AGOSTINO TRAPÈ
SZENT ÁGOSTON
A monográfia teljes szövege, mely korábban csak a cenzúra által megcsonkított változatban jelenhetett meg.
1950 Ft

JOSEPH RATZINGER
ISTEN ÉS A VILÁG
Hit és élet korunkban – interjúkötet.
2100 Ft

NAGY KÉPES BIBLIA
Míves kivitelű, nagyalakú Szentírás klasszikus festmények reprodukcióival.
12800 Ft

A tárlat megtekinthető 2000. augusztus 30-ig
- hétfő kivételével - naponta 9-17 óráig.
Városi Galéria - Nyíregyháza, Selyem u. 12.
Telefon: 42/ 408 720

24. SÓSTÓI NEMZETKÖZI ÉREMMŰVÉSZETI ÉS KISPLASZTIKAI ALKOTÓTELEP 2000.

MEGHÍVÓ · MEGHÍVÓ · MEGHÍVÓ

Szöllössy Enikő

Az alkotótelep résztvevői:

BENEDEK JÚLIA	Budapest
BERMANT, TATJANA	Frankfurt, Németország
EŐRY EMIL	Érd
GYŐRI LÁSZLÓ	Debrecen
IHANUS, SIRPA	Mátészalka
KORZ, BOGDAN	Ungvár, Ukrajna
KUTASI TÜNDE	Budapest
MAKOLDI SÁNDOR	Tokaj
SALLAI GÉZA	Budapest
STARMÜLLER GÉZA jr.	Kolozsvár, Románia
SZÖLLŐSSY ENIKŐ	Budapest

az 1999. évi alkotótelep fődíjasa

Művészeti vezető:

GYÖRFI SÁNDOR
Munkácsy-díjas
szobrászművész

A nyíregyházi Városi Galéria
tisztelettel meghívja Önt

2000. június 8-án,
csütörtökön 15 órától

A 24. SÓSTÓI NEMZETKÖZI ÉREMMŰVÉSZETI ÉS KISPLASZTIKAI ALKOTÓTELEP ZÁRÓKIÁLLÍTÁSÁRA

és az azt követő állófogadásra.

A kiállítást megnyitja:

L. KOVÁSZNAI VIKTÓRIA dr.
művészettörténész,
A Magyar Nemzeti Galéria
Éremtárának vezetője

Közreműködik:

A NYÍREGYHÁZI ZENEISKOLA
BLOCKFLÖTE CSOPORTJA

tanár:

SZABÓ DÉNESNÉ

tályharc egyik legfontosabb kérdése
minden lehetőséggel, hanem szilárd
hogy megvédjék a békét és a szociali
és kormányunk a NATO rakétatele
szükségessé vált, az egyensúly megőr

A Központi Bizottság december 7-i
ből is kitűnik azonban az a meggyőző
új feltételei között sincs ésszerű alte
litikájának. Ezért továbbra is, elvi a
működve, folytatjuk a politikai és a
békéjét fenyegető veszélyek elhárítás
tartására irányuló erőfeszítéseinket. Ma a feszültség dominál a fő nemzetközi kapcsolatokban, hidegháborús szelek fújnak, de az enyhülés alapvető eredményei nem semmisültek meg. A globális katonai erőegyensúly — ha szándékainktól eltérően a fegyverzetek magasabb szintjén is — továbbra is fennáll. És változatlanul megtalálhatók Nyugaton azok, az erőviszonyokkal és a reális lehetőségeikkel józanul számotvető befolyásos körök, amelyek az alapvető ideológiai különbségektől függetlenül a szocialista országokkal való kapcsolatok fejlesztését szorgalmazzák. Szerepük és lehetőségeik az enyhülés újraélesztéséhez fűződő várakozásaink megvalósulásának egyik fontos tényezője.

■

Kétségtelen azonban, hogy a feszültség növekedésében nagy szerepet játszik az Egyesült Államok vezető köreinek szélsőséges antikommunista politikája és propagandája. A Reagan elnök által meghirdetett haladásellenes, antikom
és szovjetellenes „keresztes hadjárat" a politikai, a gaz

1021

Szöllősy H. Eta: Megáradt Tisza

Szöllősy H. Éta, pksz

□ A FERENCVÁROSI PINCETÁRLAT adott otthont Szöllősy H. Éta akvarell- (vízfestmény) kiállításának. Hazai témájú képein kívül az olasz, a jugoszláv és az osztrák tájak is ihletik, s e festmények is helyet kaptak a kiállításon.

– □ A Ferencvárosi pincetárlat.
Esti Hírlap, Bp. 1980. jan. 11.

egyver együttese jól jellemzi a mai Iránt

okat szenvedett a múltban a
úladagolt amerikai befolyás-
ól, hogy csakis egy hosszan-
artó, *teljes absztinencia* gyó-
yíthatja ki betegségéből.

Alig egy héttel az ameri-
ai túszmentő akció előtt fo-
almazta meg ekként az irá-
i politika talán legjellemzőbb
llandóságát a tekintélyes
onzervatív világlap, a londoni
The Times.

Nem minden szomorúság
élküli ez az angol realizmus,
e mindenesetre példaadó a
ózan felismerés. Az azóta el-
elt hetek eseményei azonban
ézzelfoghatóan mutatták meg,
ogy az intést éppen azok nem
ogadták meg, akik a legköz-
etlenebbül érdekeltek az ügy-
en. Pedig a Times arra is
ámutatott, hogy Irán jövője
kkor is kardinális kérdés ma-
ad a Nyugat számára, ha a
úszügy — így vagy úgy —,
egoldódnék. Nem lehet te-
át figyelmen kívül hagyni,
ogy az irániak maguk mi-
ként vélekednek a tőkés világ
ezető országairól, s a velük
enntartott kapcsolatokról, hi-
szen ez ma mindenképpen
meghatározó eleme az iráni
belső változásoknak is.

szökött az
ség láza, hog
ve a nemzetk
lomáciai nor
ni követségie
megfelelő és
nek, sőt, célt
nek tartják
lamok megb
szik, ha nei..,
amennyire igaz, hogy Washington meglovagolja az erőt követelő amerikai tömegek hangulatát — sőt, némelykor cselekedeteivel talán még *utána is fut* annak —, annyira áll ez most Iránra is, ahol *ma aligha lehetne támogatást szerezni egy békülékeny, kompromisszumot kereső politikának*. Talán ez még szomorúbb következménye az USA számára a kommandóakciónak, mint maga a csúfos technikai kudarc.

DE EZ NEM CSUPÁN Washington kárára van, hanem egyúttal a szélsőségességben vétlen *szövetségeseinek is árt*. Hiszen az iráni közhangulatban vörös posztó Nyugat-Európa és Japán — bármily kelletlen és korlátozott — kiállása nagy szövetségese mellett. Egy országban, ahol a veszély

tőségeit. Annak végbe-
szántának tűnnek immár a khu-
zisztáni arabok is, láthatóan
feladva minden reményt, hogy
Teheránt rábírhassák követe-
léseik teljesítésére. A dolgok
persze, összefüggnek. Egy kel-
lőképpen meg nem szilárdult
új hatalom természetesen min-
dig is fél az autonóm törek-
vésektől, de hogy ennyire ki-
éleződjön a helyzet, ahhoz a
belső és külső körülmények
szerencsétlen összejátszása
kellett.

A KÖRÜLMÉNYEK pedig —
a kommandóakció nyomán —
kétségkívül azoknak az iráni
erőknek kedveznek, amelyek
régóta a *kérlelhetetlenséget* és
a *radikalizmust* képviselik az
iszlám forradalomban. A par-
lamenti választások pénteki
második fordulójában nyilván
ennek megfelelően alakultak
ki a köztársaság első nemzet-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1980 MÁJ 11
NÉPSZAVA
Szöllősy Éta

1021

Szöllősy Eta: Duna-lépcső

dent tett. Zárkózott alkat volt, de mélyen érző. Az is jellemző rá, hogy amikor már nem főosztályvezető voltam, akkor is — szinte tüntetőleg — ragaszkodott hozzám. S haláláig megmaradt a kapcsolatunk.

Fasang Árpád a minisztériumi évek után tizenkét esztendeig a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola igazgatójaként tevékenykedett. Sok híres művész volt a növendékük. Kocsis Zoltán, Ránki Dezső, Tarjáni Ferenc, Szenthelyi Miklós, Kalmár Magda, és még hosszan lehetne sorolni a nagy neveket.

Aztán eljött a nyugdíjazás ideje, 1972-ben, de azóta sem „nyugszik", tevékenykedik állandóan. Műsorismertetés a koncerteken szerte az országban, komponálás újból, s cikkek, tanulmányok írása köti le. Mint azelőtt, most is fáradhatatlan, s jó kedvvel dolgozik. Ezért mondja derűs kedéllyel a beszélgetés végén a legrövidebb összefoglalást.

— Szeretem a sorsomat.

Vass Márta

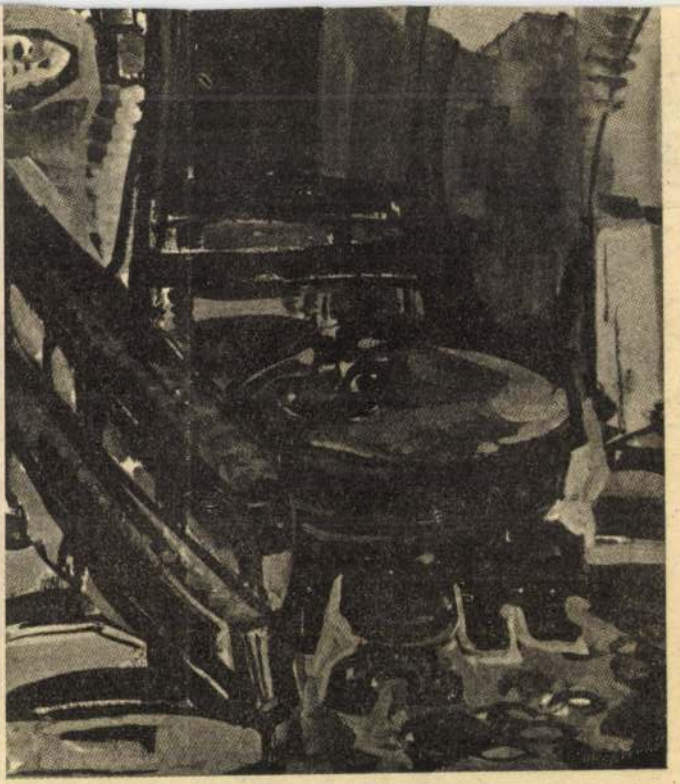

Feldmann Tibor: Sopron, Cézár-pince

Losonczi Miklós: Halászat a fesztiválban.

Szöllősy H. Eta: Balatoni halászok (Fotó — KS)

Beke György

„Gye[illegible]at hozzánk!

Tarajos talán éppen akkor ment át az öntödéből a számológép termébe. Újabban szabad idejét legszívesebben ott töltötte. A maga szigorú napi munkabeosztásából kiszakított „szabad idő" volt ez, túl a nyolc órán, vagy éppen a tizenkettőn. Az üzemi kantinban étkezett — koszt dolgában nem igényes —, aztán felhívta a családját és késő estig dolgozott tovább. Néhány héttel ezelőtt szerelték fel az üzem elektronikus számológépét. Vonzotta ez a csodamasina. Három nyelven olvasott szakkönyveket, folyóiratokat, már amihez hozzájutott. Elméletileg lépést tartott a műszaki haladással, de amikor először állt e gép előtt, és működés közben figyelhette, úgy érezte magát, mint egy csillagász, akit valami ismeretlen erő váratlanul elröpített arra a messzi égitestre, amelynek a viselkedését távcsővel évekig tanulmányozta.

Itt járt nálunk, tudod. Megleptük. Játszottunk mi is...

Óriási, nyitott könyv ez a gép, lapjain elfér az üzem minden gondja, a termelés problémái. Hátha az ő töprengésén is tudna segíteni ez a mindentudó masina — nézte Tarajos. Ha kész feladvánnyal jön el hozzá, megoldja gyorsan, pontosan. Észreveszi a hibákat a számításokban, megbízhatóbb az emberi agynál, az emberi figyelemnél. Tanácsot mégsem tud adni, vonta össze a szemöldökét dühösen. Leegyszerűsít és pontosabbá tesz sok mindent, de nem ment fel a gondolkodás alól. Ez az ember kínja, feladata és kiváltsága marad.

Önmagától várhatja csak a megoldást a maga gondjaira. Ezen úgy meglepődött, mintha valami nem sejtett titkot fedezett volna fel. Továbbment ezen a nyomon, és elkedvetlenedett. Az öntőktől várhatja-e a segítséget? Józseftől, akibe

— Már magammal is kezdek hadakozni miatta.

— Szamár vagy, ha úgy a lelkedre veszed. Az az ember fél tőled, tudd meg.

— De az ő félelmétől a végén mindig én gyulladok bé.

— Nem bírja elviselni, hogy más vagy. Ez a baj. Többet akarsz. Többet tudsz. Gyere át hozzánk, itt nem gátol meg senki.

— Így akarsz elcsalni? Nem nekem való ez. Kormos medve voltam mindig, öntödei kukac.

Tarajosnak jólesett a csalogatás. Általhatta magát, lám, itt szükség van a tapasztalatára, a tudására; itt megbecsülnék. De vajon nemcsak menedék lenne ez, amit a barátja, jó kollégája szánalomból nyitna meg előtte? Kényelmes megoldás lenne idejönni. Félbe hagyná hosszú esztendők töprengéseit, rögeszmés szép tervét, munkáját, a portalan öntödéért? Érzi, hogy

Szőllősi Eta

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉPSZAVA
1980 NOV 30

1021

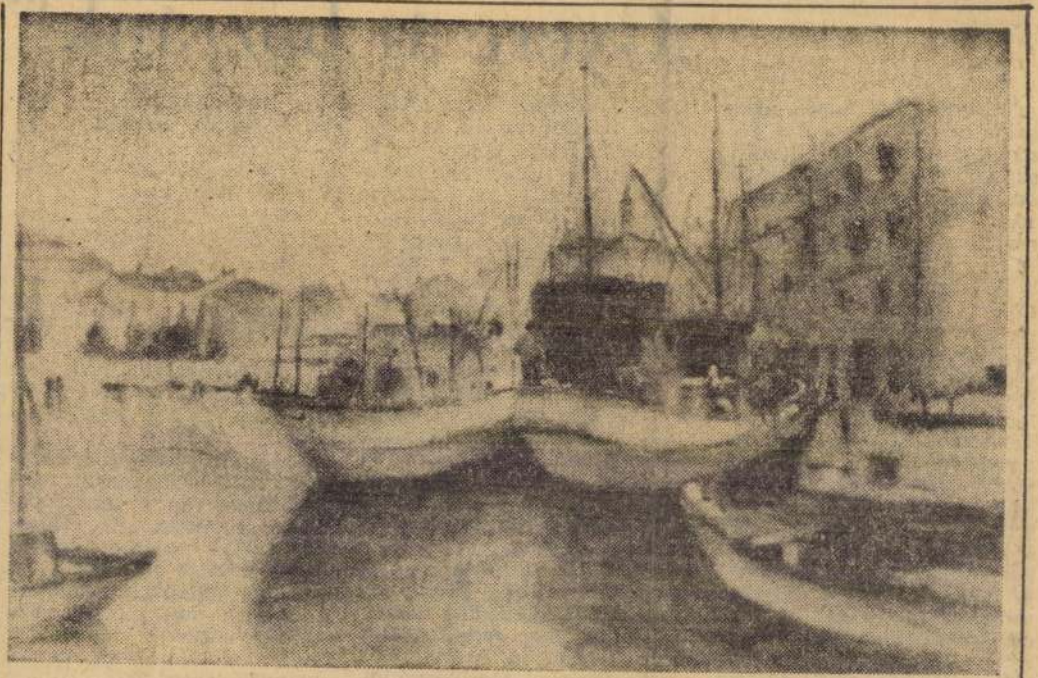

Szőllősi Eta: Kikötőben

Szöllösy H. Éta, festő

□ SZÖLLÖSY H. ÉTA akvarellkiállítását Oelmacher Anna művészettörténész nyitja meg március 2-án, csütörtök este 6 órakor a Ferencárosi Pincetárlat helyiségében. (IX., Mester utca 5.)

□ Szöllösy H. Éta ...

2.

Esti Hírlap, Bp. 1978 febr. 25.

A SZOBI - BÖRZÖNY-MÚZEUM
MEGHÍVJA ÖNT

SZÖLLŐSY H. ETA

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

1977. ÁPRILIS 30-ÁN, SZOMBATON DU. 15 ÓRAKOR TARTANDÓ

MEGNYITÁSÁRA.

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

DÁNIEL KORNÉL
FESTŐMŰVÉSZ

A ZEBEGÉNYI SZŐNYI MÚZEUM IGAZGATÓJA

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ JÚLIUS 15-IG
NAPONTA 10—17 ÓRÁIG.

SZÖLLŐSY H ETH

200 — ÁFÉSZ Sokszorosítóüzem, Vác 338-77

Szöllőssy H. Eta 1 festő

Szöllősy H. Eta festőművésznek a nagymarosi művelődési házban levő tárlata július 13-ig meghosszabbítva. (x)

– Közlemények 6

Esti Hírlap, Bp. 1980 júl. 11.

DÍSZPONTYOK SZÁZHALOMBATTÁRÓL

A százhalombattai Temperáltvízű Halszaporító Gazdaságban immár több mint 5 éve foglalkoznak különféle színű díszpontyok tartásával, tömeges szaporításával. A japán eredetű halkülönlegességekből évről évre több százezer példányt exportálnak, de az igények szerint hazai forgalomba is kerülnek. Ami alakjukat illeti — a nálunk őshonos sodrófa- vagy más nevén nyúrga pontyra hasonlítanak. A tapasztalat szerint az első évben sokkal erőteljesebben fejlődnek, mint a hagyományos, tükrös-pontyok. Húsuk ízmosabb, „keményebb" és ízletesebb, mint a tükrösöké. Jóllehet természetes vizeinkben még ritka vendégnek számítanak, a horgászok mégis megkedvelték őket, mert különlegességnek számítanak.

Japánban évről évre sok millió díszpontyot hoznak forgalomba, elsősorban dísztavak népesítéséhez. Akadnak olyan pompás díszpontyok, amelyek ára több százezer forintnak megfelelő összeg.

P. B.

Fotó: Pénzes—Tölg

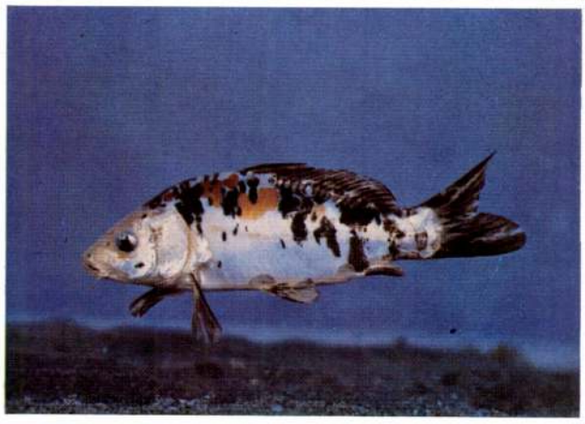

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1982 AUG

HALÁSZAT

52

1021

Halas csendélet, 1981

Dunai halászok, 1981 (akvarell)

„Szöllősy H. Eta képi vallomása a halászatról" c. cikkben szereplő képek folytatása a borító 2. oldalról

Dunai haltárolók, 1979 (akvarell)

Szöllősy H. Eta

HALÁSZAT

XXVIII. (75.)
ÉVFOLYAM

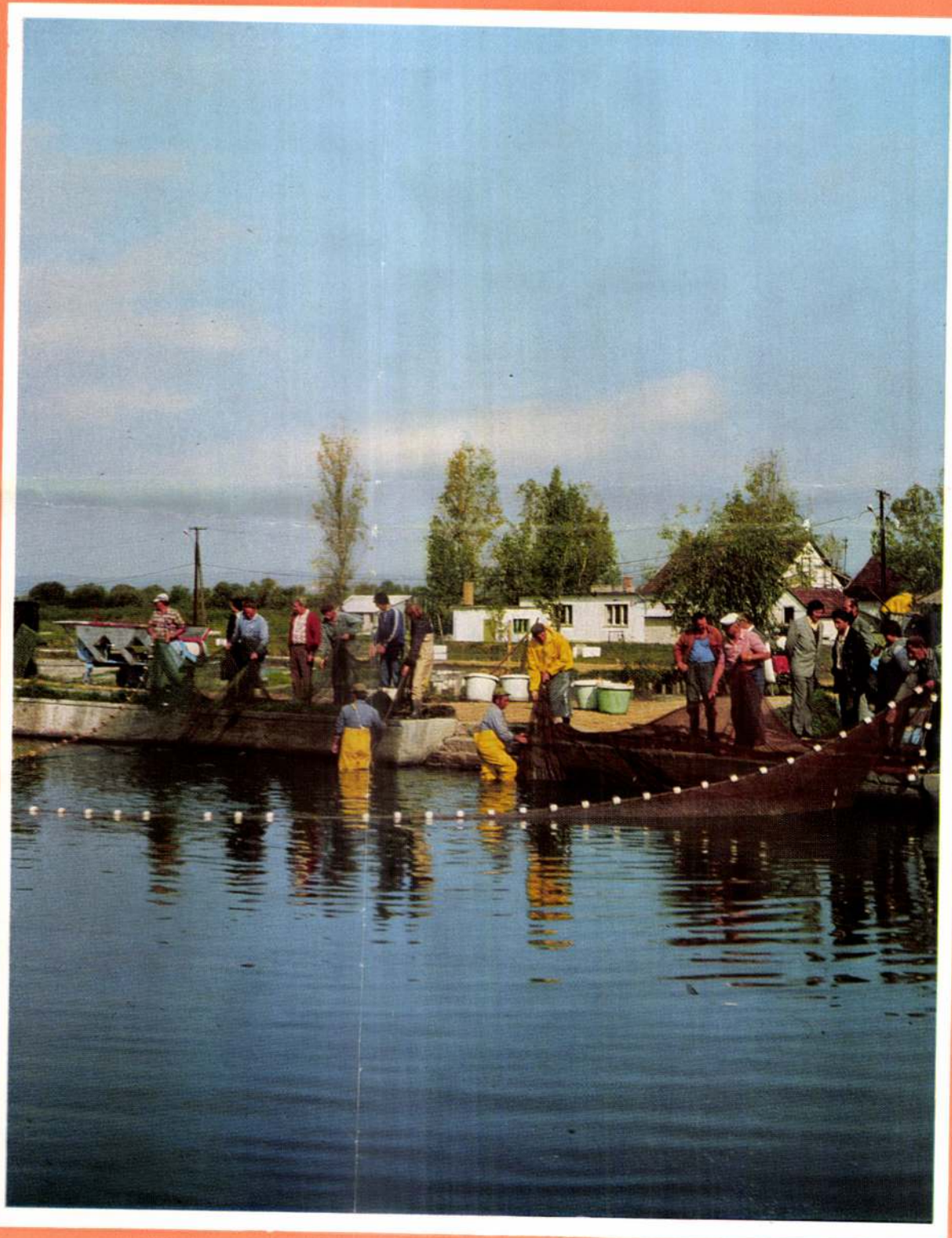

1982. JÚLIUS–AUGUSZTUS ÁRA: 14,– Ft

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1982 AUG 11
HALÁSZAT
52

1021

Balatoni halászok, 1981 (tollrajz)

SZÖLLŐSY H. ETA KÉPI VALLOMÁSA A HALÁSZATRÓL

Rainer Maria Rilke, századunk nagy európai költője hangoztatta, hogy a mű nemcsak élmény, hanem tapasztalat, s akkor fogalmazódhat meg, ha az emlék elfelejtődik, s az emlékezésből újra visszatér. Szöllősy H. Etával hasonló történt. Ő erről így ír: „Mindig szerettem a Dunát, az Ipolyt. Ott éltem le gyerekkorom nyarait. Később, mikor elszakadtam a víztől, akkor döbbentem rá, annyit jelentett nekem, mint éhes koldúsnak a kenyér. Hogy miért vált szívügyemmé a halászat? A Dunával való kötődésem hozta magával. Szerettem hajóval utazni. Így láttam meg Nagymaroson egy magányos halászt. Ott él ma is, megöregedett. Hajónk gyakran találkozott Baja—Mohács felé utazva halászokkal. Egyszer Balatonföldváron ismerkedtem meg két halászhajó életével. Megkapott az emberek erőtől duzzadó ritmikus mozgása. Olyan ez, mint a tánc. Egy emberként mozgatja a halászokat. Rajzoltam őket. Gyűjtöttem a motívumot kerestem a velük való találkozást. Hazám földjén, kinn a nagyvilágban. Nem zavarja őket sem a nyári forróság, sem a hideg tél. Sorsom ebben az évben a Tiszához vezérelt. Jártam Atkánál, ahol a Bognár testvérek halásznak varsával. Megkerestük a Körtvélyesnél folyó élő Tiszát. Itt találtam rá egy elhagyott halásztanyára. A kunyhó előtt egy asztal, haltartók, a fához támasztott varsák. Szeretném megörökíteni a jövő generáció számára milyen is volt a halászat, mielőtt elnyeli a nagyüzemi gazdálkodás a régi, számunkra megszokott munkafogásokat. Ez ihlet munkára".

Szöllősy H. Eta ennek jegyében 1981-ben huszonhat akvarellt, rajzot és pasztellt festett a halászattal kapcsolatos festői élményeiről. Kép készült a jugoszláviai osztriga halászokról, genovai halászhálókról, amszterdami halászkikötőről, Capriról, balatoni, dunai halászatról, tiszai halásztanyáról Mártély környékén, igen hangulatos pasztellt festett a dubrovniki halpiacról, dömsödi halászokról, nápolyi halpiacról. Többször idézi a halászbárkákat, melyekre a tengerparton bukkant rá, megörökítette a dunai haltartó hajókat, amint a Szabadság-híd mellett horgonyoztak, s festmény lett a supetari kikötőben szerzett élményből is. Gdanskban is járt Szöllősy H. Eta, ott is halászatra bukkant — nem is feledkezett el képet szerkeszteni az emlékből. Meghittségben kiemelkedik a mártélyi halászatról festett alkotása, ahol a halász alakja mellett pihenő bárka, csónak is látható.

Alapossága, érzékenysége és a téma iránti fogékonysága révén időszerű, hogy Szöllősy H. Eta halásztárgyú képeit önálló kiállításon mutassa be valamelyik fővárosi vagy vidéki múzeumunk.

LOSONCI MIKLÓS

Balatoni halászok, 1975 (akvarell)

Körtvélyesi Tiszánál, 1981 (akvarell)

Szöllősy H. Eta

1975. apr. 19.
Televízió 1975
Művészeti
Magazin 75/4

Megbeszéltük és köszönöm, hogy várt bennünket Szabó István Kossuth-dijas filmrendező. Bőven volt alkalma itt végignézni és rólad köztudomásu.. van papir?

Van!

- Van, igen. T.i. köztudomásu, hogy csak ugy mégy kiállitásra, nem is tudom, hogy miért, hogy mindig jegyzel?

- Én a képzőmüvészetet a főiskolán Szőlősy Évától tanultam és Szőlősy Éva tanitványai nagyon szigoruak a képzőmüvészettel, ha Huszári Zoltánra, vagy Sára Sándorra gondol, akkor ez bizonyi-

Szállásy Éva

ja is, vagy ha magamat említem, ugyhogy...

- Mi van a papiron?

- Hát a papiron van már egy-két dolog, amit nagyon szívesen látnék otthon nálunk.

- Na, és mi volt, ami legjobban megragadott?

- Hát őszintén szólva legjobban most én Bálint Endrének azt a művét látom, ami előtt megbeszéltük a találkozót, nem véletlenül itt beszéltük meg, mert a mű rendje az egészen csodálatos. Bár a kép szavakban nem nagyon könnyen megfogalmazható, de a színeknek és formáknak, a színek és formák által teremtett hangulatoknak egy olyan emberi rendjével állunk szemben... talán mondhatnám, hogy a lélleknek, az álmoknak a rendjével, ahol helyenként egészen közelfoghatóan pontosan megfogalmazható és helyenként csak a hangulatok hatásával lemérhető ez a rend. Mégis felhívnám a figyelmet a felemelkedő formákra, a visszatérő motívumokra, arra a... talán rózsaszínűnek nevezhető centrumra, amiből árad az egész kép.

- Nagyon tökéletesen fogalmaz, csodálkozom, hogy eddig kikerültük, mint különböző tárlatokra való meghívottat. Én azt hiszem kedves Szabó István, találkozunk még, ilyen műsorokban. Mondjon még egy alkotást, olyan kíváncsi lennék, hogy ezenkívül mi volt, az, ami különösen...?

- Sok minden van, de én azt szeretném, hogyha megnéznénk ezt a kis követ.

- Ezt, igen. Ez az álom, ugye?

- Ez Balázs Eszter Alvó c. műve, olyan mintha a Duna görgette volna ide és olyan jó lenne egy óvoda, vagy egy iskola kertjébe, vagy egy olyan térre, ahol gyerekek játszanak egy kicsit nagyobban is látni. Mert hiszen nézze csak meg milyen jó lehet itt csúszkálni, milyen jó lehet tornászni, játszani. Szóval ez egy olyan szobor, ami valóban együtt élhetne a várossal.

- Hallatlan gyengédség van benne.

- Hallatlan gyengédség van benne.

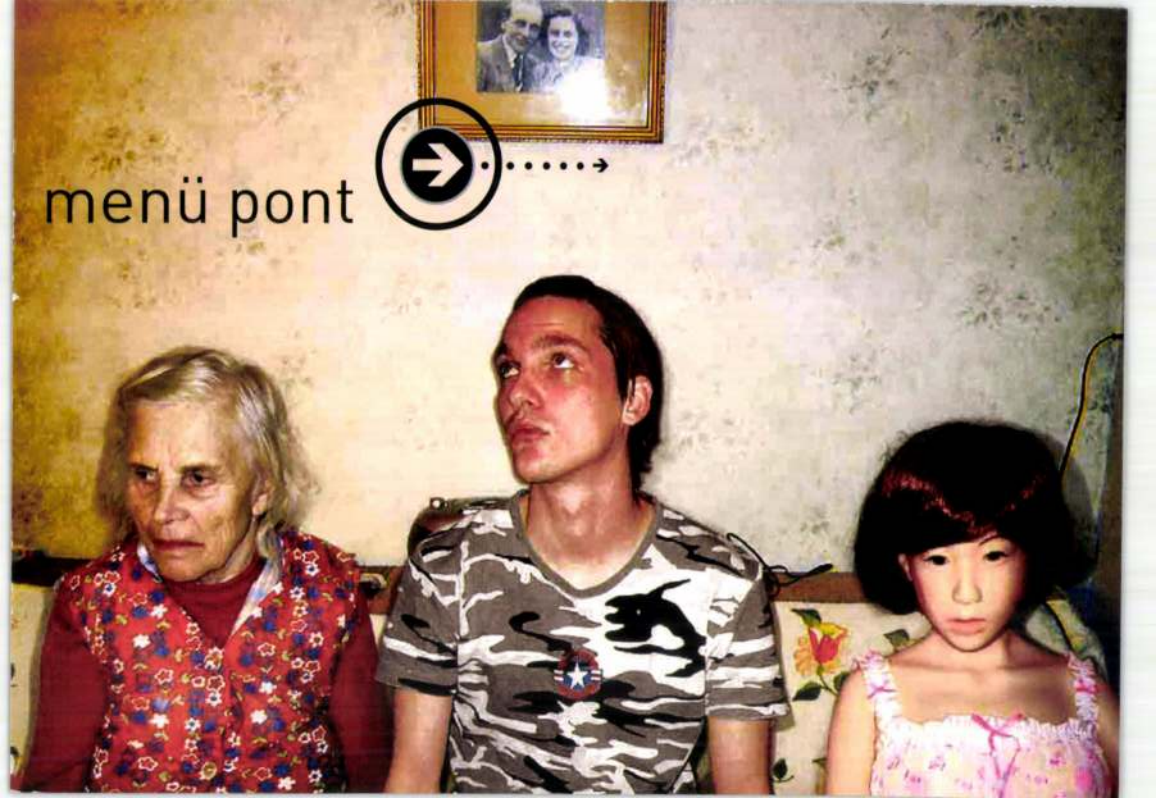
menü pont

Szöllősi Géza

Suzuka és barátai

2006. január 5-29.

Megnyitó:
2006 január 5. 18 óra

MŰCSARNOK
kunsthalle | budapest

Szöllősy Enikő szobrász

Kiállítása nyílik a hednyónszky tekemben

Északmagyarország 1969 VIII. 24

Szőllősi Enikő

csúcsra szánerszerű hangvétel

Képzőmův. Almanach Bp. 1969. 13. o. Szabó J.: I. Orsz.
Kisplasztikai Biennálé

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Szőllősy Erikő
mohrán

M.D.Y

Részt vett a tárlaton

Horváth György: Egy elszalasztott lehetőség
Magyar Nemzet 1969 okt.21.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Szőllőssy Erikő
szobrász

M.D.K.

A hetedik tevemben vannak
munkái

Vidos Zoltán: A Fiatal Képzőművészek . . .
Művészet, 1969. október - 21 kap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

SZŐLLŐSY ENIKŐ

Két bronzszobra szerepel az alábbi tárlaton, valamint érmei is.

Ambrus Tibor: A XVII. Vásárhelyi Őszi Tárlat.

Alföld, 1971. január

Szöllősy Enikő szobrász

A Fiatal Kép. mův. Studiójának

tagja

Horváth György: Fiatal

képzőművészeink helyzete

Ifjú kommunista 1971 II. 52 old

M.D.

Szőllősy Ernő
szobrász

„Kendős nő" szépen komponált

Bacanyi Judit: A IX. Miskolci Országos...
Művészet, 1967. április – 38 kap

Szöllősy Emilő

Említve

Tasnádi Attila: Fiatalok Kiállítása
1970.
Kortárs, 1970/7. 1172. l.

Szőllősi Enikő

Érmeit csáversierű hangóttel jellemzi.

Szabó Júlia: I. Orsz. Kisplasztikai Biennálé Pécs, 1967
Képzőművészeti Almanach 1; Corvina 1969, B.L.

Szöllösi Emlő

érmével szerepel a

X. mistolci országos képzőművészeti

kiállításon

Nápszava 1968 december 8

Fiold

Szöllösi Emikó

Tanárszöztársasági emlékművet

Balassagyarmatot avattak fel

Nápszava 1969 március 21

7. old.

Szöllösy Emilő

1

Ziállítása nyílt a

Mednyánszky teremben

Nyíregyháza 1969 augusztus 26

2. old.

Szöllősy Emlő 2

„Holdutazás"

„Kozmosz erői" c. sorozatai

emlétve

Nápszava 1969 augusztus 26

2. old.

Szőlősi Erika

Az Ernst Múzeumban rendezett Studió 41
kiállításon fotográfiái részesültek.

Láttuk, hallottuk.

1971. dec. 10. 11.00

Szálási Enikő

Az Ernst Múzeumban rendezett Studió 71 kiállításon ismei szerepeltek.

Láttuk, hallottuk.

1971. dec. 10. 11.00

Gallósy Ernő

művei szerepelnek a III.országos
kisplasztikai biennálén Pécsett

Magyar Nemzet 1971 szeptember 18
4.old.

Szöllösy Emilő

Ezemsorozatával és két lúsplantitájá-
val szerepel a Vásárhelyi Őszi Tárlaton

Magyar Nmezt 1971 november 6

4.old.

Szöllősy Enikő, nobrász

Megemlítve: Szélfújta asszony és Napernyős c. nobra és érmei.

Kardos József: XVII. Őszi tárlat – Vásárhely 1173-1175.

Tiszatáj, Szeged, 1970. december XXIV/12.

Szőllőssy Erikő
szobán

Érmet mutatta be a tárlaton

Kovács Gyula: A 17.Vásárhelyi Tárlat.
Művészet, 1971. május - 37.oldal

Szőllősy Ernikő

Szinhár c. komponiája fenn-
szerepel a XII. Nyár. Táslatok
szegedén

Táslatról Táslatra

TJ 1971 JIII. 24

Szőhősy Enikő

Szinház a mitre (ennl.) szerepel a VII. szeged. Nyár. Tárlaton

Szabó Endre: Ígéret és szamonkérés

Csonprád megyei Hislap
1974 VII. 25

SZÖLLŐSY ENIKŐ

Művei szerepelnek a pécsi kisplasztikai biennálén.

Rózsa Gyula: Munkamegosztás előtt.

Népszabadság, 1971. szept. 19.

Szőhősi Emikő

Minkajutalmat kapott az arábbi-tárlaton

Akácz László: A XII. szepedi Nyár-Tárlat

Dél. magyarország 971 VII. 20

Szőllősy Enikő

A városi tanácstól munkajutalmat kapott az arábbi táslatot

N.N.: Megnyílt a VII. kerpedi Nyári Táslat

Csonkád megyei Hislap 1971 VII. 20.

Szőhőry Emilő

XX század .. plakatja Dorozata (ewl)

szerepel az alábbi Tárlatos

- bozóky - : Looking ~~back~~ back at the Exhibition of New Works

Daily News 1971 III. 27

Szőllősy Enikő

Kőműves Kelemen a fa plasztikája (emlj.) szerepel az alábbi tárlatok

Ridep gábor: Harmadik orsz. kisplasztikai biennálé

Nagyrava 1971 IX. 26

Szöllösy Emilő

Szobrai szerepelnek a IX.

Miskolci Országos Képzőművészeti

Kiállításon.

Napjaink 1967 február 1

5. old

Szöllösy Enikő

XX. század c. éremcsoportja szerepel az „Új művek" kiállításán a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1971 ~~[illegible]~~ március 9 4. old.

Kőhöry Emkő

Ésmékkel szerepel az alábbi tárlatban Dunaújvárosban

- Bizkár - : Studió '71

Dunaújvárosi Hírlap 1971 IV. 27

MDK

Szőllőssy Enikő

Kendős nő, ólom

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Muz

Szőlősy Enikő

Ermétkel

szerepel a IX szeged. Nyár. Táslaton

Szeles Zoltán: A IX. szeged. Nyár. Táslat

Tiszatáj 1968 IX n. 824 old.

Szőllősy Ensiló

szürrealis motiváltságokat tartalmazó éremplatettjei + megvalósítás lenti ciklusban.

Művészet, 1968, szept. Kovács/Kele Mai Magyar Éremművészet.

24.

MDK

Szőllősy Enikő

szobor:

Napraforgós, br.

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely, 1968. Balatoni Múz.

Szöllősy Enikő

Érmékkel

szerepel az alábbi tárlaton

Samos Miklós: A X. miskolci országos képzőművészeti kiállításról

Észak-Magyarország 1968 XVI. 15

Fellősy Emiké

Szerepel a X. Miskolci Országos
Képzőművészeti Kiállításon

H. L.: Kiállítás Miskolcon

Délmagyarország 1968 XII. 4

Szőhösy Enikő

Szobrokkal szerepel az alábbi
Táslaton

Kovács Gyula: IV. Balaton Nyári Tárlat

Művészet 1968 XI. n. 45 old.

Szőkösi Enikő

Két Érem táblája a

szerepel az alábbi tárlaton

Horváth György: A XV. Vásárhely Őszi Tárlat

Magyar Nemzet 1908 X. 30

Szőllősy Enikő
nobrász

M.D.Y

„Élet-halál" sorozata szerepel
a kiállitáson.

Tolgyesi János: A Studio kiállitás nobrászati anyagáról
Művészet, 1969. január – 18 lap.

Szőllősy Enikő szobrász

A Medvyánszky tekember

Szállítása van

Magyar Nemzet 1969 VIII. 24

Szőllősy Enikő

Érmékkel és Család I-II. c.
szobrokkal (eml.)
szerepel az alábbi tárlatok

Horváth György: Az V. balatoni
nyári tárlat Keszthelyen

Magyar Nemzet 1970 VIII. 12 hold.

Szőllősy Enikő, szobrász

1967-ben, az I. Orsz. Kisplasztikai Biennale anyagából 13 darabot a Baranyamegyei Tanács, 6-ot a Müv. Min, vett meg a Pécsi Modern Magyar Képtár számára. Szőllősytől két művet vett meg a Baranyamegyei Tanács. 77. sz. kép. 225. old. 54. jegyz

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Szállásy

Szöllősy Enikő

tehetséges fiatal szobrász, művével szerepelt a kiállitáson.

Kovács Gyula: XIV. Vásárhelyi őzi tárlat.
„Művészet" folyóirat, Bpest, 1968. febr.

2. sz.

47 l.

Szőllőssy Enikő

Szélfújta asszony — bronz 27 cm
Kiállás — " 43 "

Studió '70. Ernst Múzeum Bp. 1970. Kiáll.
Kat. Bev.: Bereczky Lóránd

Szöllössy Enikő

Az ember születése:

I. Szélből
II. Vízből
III. Fényből
IV. Földből

} bronz ⌀ 10 cm

Kozmosz erői I–VI. bronz ⌀ 10 cm
Holdbéli utazás I–IX. " ⌀ 8,5 "

Stúdió '70. Ernst Múzeum Bp. 1970. kiáll. cat.
Dev.: Bereczky Loránd

Szőllősy Enikő

Az idő partjai I-V.

(: érnie /enil) szerepel az alábbi

Táslatom keszthelyen

Tóth Sándor: Balatoni Nyári Táslat

Délmagyarország 1970 VII. 23

Szöllősy Ernikő

Ésmékkel

szerepel az alábbi tárlaton

Tasnádi Attila: Fiatalok kiállítása
1970

Kortárs 1970 VII. sz. 1172 old.

Szőllősi Enikő

nobrászművész kiállítása. Hódmezővásárhely, Múzeum. – Ism: Gagasi Miklós, Művészet, 1967. 8. évf. 3. sz. 43-45. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Műtört. Ért. 1970. 1. sz. 68-107. l./ 94. l.

Szöllössy Emikő

1. Tengerpart I. br. 12 a
2. — " — III. br. 12,5 a
3. Mostanad, br. 10,3 a

Magyar Művészet 1945 – 1969
Műcsarnok 1969 sep-okt

Szőlőssy Enikő

4. Testvérháború, br. 10 a
5. Tornyot építettem, br. 8,2 a
6. Találkozás, br. 9,5 a

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok 1969 sep-okt

Szállósy Enikő

1. A fel, 1969 bronz 33 cm
2. Napernyő, 1969 bronz 51 cm
3. Szélfújta asszony, 1969. bronz 27 cm

II. Országos Kisplasztikai Biennále
Pécs, 1969.

Szőllősy Ernő

4. A Kormosz erői, Sorozat I–VII.
5. Halszhébi utarás, –"– I–IX.

11. Országos Kisplasztikai Biennále
Pécs, 1969.

Szőllősi Enikő, szobrász

A Pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeményei: Képek jegyzéke:
77. sz. kép: "Anyaság", bronz. 12 ø cm. Ltsz.: 67.113.
Fekete repr. 229. old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Szöllössy Enikő

Napernyős (repró)

Mügyüjtő, 1969. 1. sz. 56. l.

Szöllőssy Emilő

Emlétve présztvesz

Dömötör János: A vásárhelyi őszi tórhat

Népszabadság, J. p. 1970. nov. 11. 7. 1.

Szöllössy Enikő

A közelmúltban kiállítása volt a Mednyánszky-teremben.

B. S.: A Mednyánszky-terem; Műgyűjtő, 1970. I. sz. 4. l.

Szöllőssy Emikő

1. Az idő partjai I bronz 8,5 cm
2. — " — II — " — 9,5 cm
3. — " — III — " — 9,5 cm

V. Balatoni Nyári Tárlat
1970. Keszthely

Sziklássy Endre

1. Az idő partján IV. bronz 9 cm
2. — " — V. — " — 9,5 cm

V. Balaton Nyári Tárlat
1970. Keszthely

Szöllősy Emlő

1. Család I. ólom 18 cm
2. Család II. ólom 15 cm
3. Drapéria cink 24 cm

V. Balaton Vidám Társat
1970. Keszthely

Szőllőssy Erikő

A jövő vázosa rev.

II. Rebreceni Ormágos Nyári Tárlat
Déri Múzeum 1976. júl. 19. aug. 9.

Szállásy Emlő
Múlt és jövő érmesorozat
1. A jövő vázosa 1.
2. — " — 2.
3. — " — 3.

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Déri Múzeum 1970. júl. 19-aug 9.

Szőllősy Erikő

4. A folyón át
5. Szabadság vonulása
6. Éjszaka
7. Magány

11. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Déri Múzeum 1970. jul 19–aug 9.

Szöllösy Ernő

Kiáltó. br. 23 cm

Anyja gyermekével br. 17 cm

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat

Déri Múzeum 1970. júl. 19-aug 9.

Szállósy Emlő 3

„A fal"
„Kiáltás"
„Kórus" c. művei emlitve

Pestmegyei Hirlap 1969 September 6
4. old.

2

Szállásy Emlő

„Kozmosz erői"

„Ember szuletése" c. művei

emlitve

Pestmegyei Hirlap 1969 szeptember 6

4. old

Szöllösy Emlő

„Holdbéli utazás"

„Az ember születése" c. ezem-
sorozatai szerepelnek a „Studio 70" kiállí-
táson az Ernst Múzeumban.

Magyar Nemzet 1970 április 17
s. old.

Czöllösy Emlé szobrász 1

Kiállítása nyílt a

Medvyánszky termben

Pestmegyei Hírlap 1969 szeptember 6

4. old.

Szőhőry Emikő

XX szd. c. érem csoportja (eml)
szerepel az „Új művek"
c. táslaton a műcsarnokban

Horváth György: Elkötelezett
alkotások az „Új művek" között

Magyar Nemzet 1971 III. 9

Szőllősi Emikő

Plakettekkel szerepel az alábbi tárlaton

Akácz László: A XVII. Vásárhelyi Őszi Tárlat

Dél-hagyarország 1970 X. 13

Szőllősy Emhő
nobrán

Kis bronz nobra a „Kiállás" szerepel
a tárlaton és ennél a Kozmosz
nagyerőit hordják magukon.

Vidos Zoltán: A"Studió 70" -
Müvészet, 1970.november - 34.lap

Szőkkösy Emőő

Ismét szerepelnek a „Magyar Művészet 1945-1969" kiállításon

Magyar Nemzet 1969 október 12
12. old

Szőlőssy Erikő szobrászművész

Viallétása augusztus 16.-án
nyílik meg a Medvyánszky-teremben.

Magyar Nemzet
1969 augusztus 14. 4. old.

Szöllösy Emlő

neve emlitve

„Mit és milyen célra vásároljon az állam?"

Magyar Nemzet 1970 jan. 15
4. old.

Szőllősy Erika

4. Emlék
5. Tűz
6. Körforgás

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Déri Múzeum 1970. júl. 19-aug 9.

Szöllősy Enikő

Átdolgozások (sorozat)

1. Tornyot építettem
2. Újhold
3. Rácsok vonulása

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat

Déri Múzeum 1970. júl. 19-aug 9.

Szöllősi Enikő

6 bronz plakett

A jövő városa I. II. III. 10 cm
Körforgás 10 cm
Amlék 10 cm
Tűz 10 cm

Szegedi nyári tárlat

MDK

Szöllőssy Enikő, szobrász

Kiállít. (Szélfújta asszony c. műve)

Dömötös János: A vásárhelyi őni tárlat

7.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 11.

Szőkőszy Enikő

Szélfújta asszony c. műve (ens.)
és Napernyős " — "
szerepel a XVII. Vásárhelyi Őszi
Táslatok
Horváth György: Vásárhelyi Táslatok

Magyar Nemzet 1976 X. 25 12 old.

Szöllőssy Emíkő

Kiállít

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Hajdu-Bihari Napló, Debrecen
1970. aug. 18.

SZŐLLŐSY ENIKŐ

A BANJALUKAI MÚZEUM REKONSTRUKCIÓJÁRA FELAJÁNLOTT MŰVEK KIÁLLITÁSÁN, A NEMZETI GALÉRIÁBAN, SZEREPELNEK KISPLASZTIKÁI.

BOJÁR IVÁN: KIÁLLITÁSRÓL KIÁLLITÁSRA.

MAGYAR HIRLAP, 1970. NOV. 3.

SZŐLLŐSI ENIKŐ

KÉT BRONZSZOBROCSKÁJA SZEREPEL AZ ALÁBBI TÁRLATON, VALAMINT ÉRMEI.

AMBRUS TIBOR: VÁSÁRHELYI ŐSZI TÁRLAT.

PETŐFI RÁDIÓ, 1970. OKT. 18.

Szőkösy Emkő

Háború c. ékemsosorata (emb.)

Szerepel az alabbi tarlatan

Szabó Endre: Megnyílt a XI. szeged
Nyári Tárlat

Csongrád megyei Hírlap 1970 VIII. 4

Szöllőssy Enikő
szobrán

szentrett a $\bar{X}$ miskolci országos képzőmű-

kiáll.-on.

B Somos Miklós: A $\bar{X}$ miskolci

Énekmagyarország 1968 dec. 15.4.

Szőhősy Enikő

Galád I-II. c. kisplasztikákkal (ezek) és érmékkel

szerepel az alábbi tárlatok

Horváth György: A V. balatoni nyári tárlat Keszthelyen

Magyar Nemzet 1970 VIII. 12

Szállássy Emíkó

Résztvesz a „Stúdió 70" kiállítása

Honváth György: Hánom kiállítás

Magyar Nemzet, Bp. 1970, ápr. 17.

Szőllőssy Ernihő
szobrász

Dejat nyert a pécsi biennalen

Kovács Gyula: Az Országos Kisplasztikai Biennale
Művészet, 1970. február – 36 lap.

1) Szőkősy Enikő
szobrász

A Medvegánszky terembe nyílt kiállítása. Érmek, plakettek, kisméretű szobrok szerepeltek a kiállításon.

Mesterei a főiskolán Borsos Miklós, Szabó Iván, majd Pátzay Pál.

A szomszédos államokban járt tanulmányúton, itthon 1965-óta állít ki, M. Kiss Pál: Hazai kiállítások
Látóhatár, 1969 XI–XII. 1124.

2) Szöllősy Enikő

szobrász

az országos tárlatokon is.

Művei: „Az idő portjai"; „Születés és halál"; „Átalakulások"; „A kozmosz erői"; „Holdbéli utazás".

25 kisplasztikája is szerepelt.

Témái: „Madaras nő"; „Vadakozó"; „Szél

M. Kiss Pál: Hazai kiállítások

Látóhatár, 1969. XI–XII. 1125.

3) Szöllősy Enikő
szobrász

fújta asszony"; „tlajtonó"; „balád";
„Anyagyermekével"; „Asszony".

Monumentális ~~mó~~ munkája: Balassa-
gyarmat számára készített 1919-es emlék-
műve.

M. Kiss Pál: Hazai kiállítások
Látóhatár, 1969. XI–XII. 1125.

Szőllőssy Erikő
szobrán

Kiállitásán bemutatta a „Szülés és halál", az „Idő partjain", a „Ha-boszi" című művét.

Vadas József: Határok és akadályok
Művészet, 1970. március – 42 lap

Szőllőssy Emő
Szobrász

A Mednyánszky tesemben volt tárlata. Plasztikáit, plakétjeit mutatta be tárlatán.

Vadas József: Határok és akadályok
Művészet, 1970. március – 42 lap

Szőllőssy Emilő
szobrán

„Holdbeli utazás"
(repro)

Kovács Gyula: Az Országos Kisplasztikai Biennale
Művészet, 1970. felmár – 36 lap

Szőllősy Enikő

Kiállítása a Mesterházi terem

Magyar Nemzet, Tfs. 1969. aug. 17.

Szőhőry Emikő szobrász

Szobrokat készít a felsőpetényi gyermekotthon parkjába.

N.N.: Szobrok a gyermekotthonnak

Nógrád 1969 XI. 1

Szőllősi Emiko"
szobrász

Érmei szerepeltek a XV. őszi tárlaton.

Szabó Endre: Igazolt remények
Tiszatáj, Szeged 1968. XII. 1113.

Szöllösy Emilő

Emlétve

Szabó Emlve: A X. Szegedi Nyári Tárlatról

Csongrád megyei Hírlap, Szeged 1967 aug. 17.

6 l.

Szőllősy Enikő

Bartók nobor (Szőllősy Enikő alkotása.).– Dunántúli Napló, 1966. nept. 6.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./ 253. l.

Szőllősy Enikő

Zsigmondi Mária: Vásárhelyi vázlatok /Ligeti Erika szobrász, Szőllősy Enikő szobrász/. - Nők Lapja, 1966. márc. 12.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./ 255.l.

Szöllössy Erikő

Kiállítása nyílik

Kiállítását

Csongrást megyei Hírlap, Szeged

1969. júl. 13.

Szöllősy Enikő

A képzőművészeti Főiskolán Szabó Iván tanítványa volt

Rétfalvi Sándor: Szabó Iván sól
Zelenkor, Pén 1969 XII. 1093.

MDK

Szöllősy Erikó, szobrai

Kiállítása nyílik meg
a Medgyaszay Teremben.

—: Nyitás szombaton 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. aug. 14.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Szőllősy Enikő, szobrász

Kiállítása lesz a Medugánszky-teremben.

— : Kulturális hírek 7.

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 14.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Szőllősi Emlő

Tanácsköztársasági emlékművét
Balassagyarmaton állítják fel
a Lenin lakótelepen (eml.)

N.N.: Kerrődés szobrokra

Nográd 1969 XII. 29

Szőhösy Enikő

Érmékkel nézejvel az alábbi tárlatot

h. gy.: A magyarföldi kéjzőművészek ünnepi kiállítása

Magyar Nemzet 1969 IV. 4

Szőhősy Enikő szobrász

Szerepel az angyalföldi
művészek tárlatán

-is-: Tanácskörtársaság az
angyalföldi művészek szemével

Elzett 1969 IV. 5.

Szőllőssy Enikő
szobrász

M.D.V.

Érmével vett részt a tárlaton.

Szovács Gyula: Stúdió 1958 - 68
Művészet, 1969. április - 3 lap.

Szőnösy Eni-kő szobrász

Szerepel az alábbi táslata

Gy. Gy.: Az angyalföldi művészek
tavaszi táslata

Hajtónű 1969 IV. 8

Szőllősy Enikő

Ésmékkel szerepel az alábbi tárlaton

Kovács Gyula: Studió 1958-68

Művészet 1969 IV. sz. 3 old.

MDK

Szőllősy Miklós zenéje

Kiállítása a Medgyaszay
Teremben látható.

– : A hét végi kulturális műsorokból 9.

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 16.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Szöllösy Emikő

éremművén nerepel az Ernst Múzeum-ban a Dolgozó emberek közötti c. kiállításon.

Oelmacher Anna: Dolgozó emberek közötti
Kapjer Nemzet 1965. jan. 30. 4.o.

Szőkösi Enikő

Érmékkel nevezel a XV. őszi tarlatan Vásárhelyen

Kabó Endre: Igazol ezeménysegek

Tiszatáj 1968 XII n. 1111 old.

Szőhősi Enikő

Tanárkörtársasági emlékművét
Balassagyarmaton állították fel

Tamás hegyhést: Szobrok, képek,
tárlatok

Négyava 1969 III. 21

Szőllősi Emilő
Sobrán

M.D.4

Éremtáblái" a természet
"elemi erejét közvetítik.

Bághay Éva: XV. Vásárhelyi Őszi Tárlat.
Művészet, 1969. február – 46 lap.

Szöllősi Enikő

Plakettekkel
szerepel az alábbi táslaton

Lavas: A X. miskolci országos
képzőművészeti kiállítás

Nagyvarsa 1968 XII. 8.

MDK

Szőllősy Enikő

érem, plakett, br:

Vizparton I-IV.

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely, Balatoni Muz. 1968.

Szőhösy Enikő szobrász

Plakettekkel szerepel a X. miskolci kép. műv. kiállításon

Horváth György: A X. miskolci Orsz. Kép. műv. kiáll.

Magyar Nemzet 1969 I. 8

MDL

Szőllősy Enikő
nobrán

Dekoratív érinével rozta
magára a figyelmet.

B.L.: Pályázat a Fiatal Képzőművészek Stúdiójában
Művészet, 1968. október - 28 lap

M.D.K.

Szöllősy Erikő
szobrász

Ligeti Erikával és Gesler Mária-
val venderet körös kiállítást.

Nagy Sedikó. Ligeti Erika
Művészet, 1968. szeptember - 25 lap

Szöllősy Ernő

Ermékkel

Szerepel a Fiatalok Studiója
Kiállításán a Műcsarnokban

Pernecz ky Géza: A pátosztól a
groteszkig

Élet és Irodalom 1969 I. 4. 9 old

M.D.K

Szőllőssy Emilő
szobrán

Részt vett a tárlaton „Vizparton"
ainkú éremsorozatával.

Kovács Gyula: IV. Balatoni Nyári Tárlat
Művészet, 1968. november - 45 lap.

Szőhősi Emikő

Érmékkel
szerepel az alábbi Tárlaton

Akácz László: A XV. Vásárhelyi
Őszi Tárlat

Délmagyarország 1968 X. 8

Szőhősi Enikő

Érmékkel szerepel az alábbi tárlaton

Dömötös János: 1 XV. Vásárkelyi Őszi Tárlat

Csongrád Megyei Hírlap 1968 X. 20.

Kőhösy Enikő

Szerepel a „Studió 58-68" c.
kiállításon

Géza Perneczky: Studió 58-68

Budapesti Rundschau 1969 I. 17

MDK

Szőllőssy Enikő

br. érem, plakett

Föld szive

Szakadás

Requiem

11. M. Képzőm. kiáll. Nües. 1968.

MDK

Szőlőssy Enikő

br. érem, plakett

Dies irae

Elpusztult város

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

MDK

Szőllősy Enikő

Cantéta I., br.érem

" II. "

" III. "

Térdeplő, ólom

9. szegedi nyári tárlat. Móra F.Muz.

1968. aug.

MDK

Szőllősy Enikő

br. érem, plakett

Ellened támad

Testvérháboru

11. M. Képzőm. kiáll. Mücs. 1968.

MDK

Szőllősy Enikő

Vizparton III., br.érem, repr.

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely
Balatoni Muz. 1968.

Kőhősy Emkő

Vízparton i érmével (ém.)

Szerepel a Tv. Balatoni Nyári Táslaton a kentheliyi múzeumban

Heitler László: A Tv. Balatoni Nyári Táslat

Jelenkor 1968 IX n. 811 old.

Szőllősy Emlő-
szobán

M.D.Y.

Szürrealis motivált eremplaketjei
ismertek.

Kovács Gyula: Mai magyar érem művészetünkről
Művészet, 1968. szeptember – 12 kép

MDK

Szőllőssy Enikő

Furulyás, terr.

Átalakulás sorozat, br.

14. vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai János Muz.

1967. okt.

MDK

Szőllőssy Enikő

neve az előszóban emlitve

14. vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J. Muz.
1967. okt.

M.D.K.

Szöllösy Enikő szobrász

Háboru, bronz-plakett

müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán. A Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról 11.1.

MDK

Szőllősy Enikő

A munkánk dicsérete

Dolgozó emberek között. képzőm. kiáll.

Ernst Muz. 1968. jan.

MDK

Szöllősi Enikő

Kritika

Művészet 1968 máj.p.18.

MDK

Szőllősy Enikő

7 db br.érem 1 falapon

Fényözön VII.

Kantáta, br.érem

1. Orsz. kisplasztikai biennálé, Pécs 1967.

Kőhős: Emikő szobrász

Pilőamony i. mure (emi.)

Szegel a XII. Vasárhelyi ospitalétben.

D. Tekei Zsuza. (i XII. Vasárhelyi ospitalét

Tiszahy 1965 11. 17. 861. ded.

Szőhős Erikő szobrász

Kiállított a tódmezővásárhely.
Múzeumban

Tiszatáj 1966 IX n. 784 old.

MDK

Szőllősi Enikő

7 db br.érem 1 falapon

Ikaros III.

Fa IV.

V.

VI.

1. Orsz. kisplasztikai biennáló, Pécs 1967.

MDK

Szőllősi Enikő

Napraforgós, br.

7 db br. érem 1 falapon

/ Variációk I-VII. I.

Vizmellett ülő nő II.

1. Orsz. kisplasztikai biennálé, Pécs 1967.

MDK

Szőllősi Enikő

repr.:

Kantáta

1. Orsz. kisplasztikai biennálé, Pécs 1967.

Szőlősi Enikő

Plakettekkel nekrepel az I. Orsz. Kisplasztikai Biennálén

Szelesi Zoltán: Az I. Orsz. Kisplasztikai Biennáléról

Tiszatáj 1968 I. n. 54 old.

MDK

Szöllősy Enikő

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 okt.p.31.

Szállási Erzsébet
nolván

M.D.K.

Érmei szerepelnek a tárlaton.

Pernuczky géza: Vásárhelyi ön
Élet és Irodalom, 1968. nov. 9-8 lap.

Szöllősy Enikő

Kiállít.

Pernecky Géza: A XIV. Vásárhelyi Őszi Tárlat.

(Magyar Nemzet, 1967. X. 21. 4. o.

MDK

Szőllősy Enikő

Térdelő, ólom

Emlékmü terv, br.

Studió 67. Fiatal képzőm. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Szőllősy Enikő

Fények I-VI. br.érem

Átalakulások I-VII. br.érmek

Studió 67. Fiatal képzőm. kiáll. Ernst Muz. 1967.

Szőkősi Enikő

Éremsorozata

szerepel az I.

Orn. Kisplantikai Biennálén Pécsett

Romváry Ferenc: Az I. Orn. Kisplantikai Biennálé.

Jelenkor 1967 XII. 1149 old

Szöllősi Enikő

Pernecky Géza: Kisplasztikai biennálé Pécsett.

Magyar Nemzet, 1967. X. 14. 4. o.

M.D.K.

Szöllösi Enikö szobrász

Fények I.

% II . c.

müvét megvásárolta a Müvelödési Minisztérium 1967.

Müvelödési Minisztérium vásárlásai 1967. 11.1.

MDK

Szőllőssy Enikő

Tengerpart I-IV. br.érem

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Múz.

M.D.K.

Szállósi Enikő, szobrász

„Emlékmütervé-"nek képét körli:

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII.évf. 11. sz. ~~old.~~
elülső borító egyik belső old.

M.D.V.

Szőllősi Enikő
szobrász

A díjnyertes művész Emlékmű-
terve és Türmadár cimű kom-
pozíciója mozgalmas.

Tóth Endre: Az I. Debreceni Országos Tárlat.
Művészet, 1968. január – 39 kap.

MDK

Szőllőssy Enikő

Kendős nő, ólom

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Muz.

MDK

Szőllőssy Enikő

Tengerpart I-IV., br.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Muz.

os /"Ubbonos"/

pólyáskortól a gyerekkor végéig
végéig/, 11-12 éves korig fiuk és
ilyen. Azóta eltolódás követke-
inkább a lányok jellemző viselete
tes /szoknyás/ ruhájukhoz hasonlit
lótól a fiuk elsőáldozásig visel-
20 táján már csak első osztályos
sak hároméves korig hordtak zub-
ki is ment a divatból a fiuk zub-
setében /mint általában a női vi-
ozás. Náluk csak 1910-1920 táján

MDK

Szöllősi Enikő

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 jan.p.4o.

Szöllősi Enikő

Gondolkodó asszony, terr.

12. Vásárnelyi Őszi tárlat, Tornyai J.Muz.
1965.okt.

MDK.

Szöllősi Enikő

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 márc.p.43-44.

Szőhőry Emikő

Tengerpart c. éremsorra (emlékre)

szerepel a „Studió 1966"
c. kiállításon az Ernst
Múzeumban

Kortárs 1966 VIII. n. 1337 old.

MDK

Szöllősy Enikő

Kiállitási hir

Dunántuli napló 1967 nov.2.

Szőllősi Emilő
szobrász

M.D.K

Hábori sorozatát "mutatta
" be a tárlatom.

Csap Erzsébet: Kisplasztikák a XI. Képzőművészeti...
Művészet 1968. május - 16 lap.

Szőhősi Emkő

Álló nő c. nobsa (eml.) és
tilő " c. kisplantikója "
szerepel az angyalföldi képzőmű-
vészek II. kiállításán

Ujvári Béla: Az angyalföldi képző-
művészek II. kiáll.

Magyar Ifjúság 1966 V. 28

MDK

Szőllősy Enikő

Kendős nő, ólom

Hajfonó, "

9. miskolci o. képzőm. kiáll. 1966.

MDK

Szőllősy Enikő

repr.:

Kendős nő

9. miskolci o. képzőm. kiáll. 1966.

MDK

Szöllősi Ernő

Kiállitási kritika

Jelenkor 1967 12.p.1151

MDK

Szöllősi Enikő

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 febr.p.47.

MDK.

Szöllősi Enikő

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1967 aug.2o.

MTK.

Szöllősi Enikő

Kiállitási hir

Népszabdság 1967 aug.8.

M.D.K.

Szöllösi Enikő, szobrász

„Emlékműterve" az I. Debreceni Orsz. Nyári Tárlaton „kis méretben is „őszinte heroizmusával hat". „Tűzmadár" c. bronzcsinc Stravinszkij zenéjének zizegő témpos... gardagságát... interpretálja".

ALFÖLD. Debrecen, 1967.XVII.évf. 10. sz. 79-82.old.

Szöllösy Emilő MDK

Bartók-nobra

: Bartók-nobor Hidason

Napló, 1966. sept. 6. 3. lap

MDK.

Szöllősi Enikő

Kiállitási hir

Hajdubiharmegyei Népujság 1967 aug.8.

MDK.

Szöllősy Enkiő

Kiállitási kritika

Napjaink 1967 febr.1.

„Hallói Emma"

szerepelt az I. debreceni nyári táborban.

Hajdú-Bihar megyei Nn. 1964. aug. 12.

MDK

Szöllősi Enikő, [szobrász]

Megosztva tízezer ft-os díjat nyert bronz emlékműtervéért.

– : Országos képzőművészeti tárlat Debrecenben

7

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. aug. 8.

MDK

Szöllösi Erikő
szobrász

A kiállítéson bemutatta a „Kendős nő", az „Ülő nő", a „Madaras nő" cimű szobrait.

Galyasi Miklós: Ligeti Erika, Szöllösi Erikő és ...
Művészet, 1967. március - 43 lap

Szöllösi Erikő
szobrász

M.D.K

A bódmezővásárhelyi tárlatot
bemutatta a „Cantata I–III.",
a „Tengerpart" a „Tűzmadár",
a „De Profundis", az „Sharos" című
erőtét.

Galyasi Miklós: Rigeti Erika, Szöllösi Erikő és ...
Művészet, 1967. március – 43 lap.

M.D.K.

Szöllösi Erikő
szobrász

A hódmezővásárhelyi tárlaton bemutatta a „hantos" című művét. A művésznő a tér dimenzióinak új lehetőségeivel kísérletezik.

Galyasi Miklós: Ligeti Eszka, Szöllösi Erikő és ...
Művészet, 1967. március – 43 lap.

M.D.K

Szöllösi Erikő
szobrász

A kiódmerzőrásárhelyi Tornyai
Janos Museum tárlatáré vezt
vett.

Galyasi Miklós: Ligeti Erikő, Szöllösi Erikő és Gerler Mária
kiállítása

Művészet, 1967. március - 43 lap

M.D.Y

Szőllősi Enikő
szobrász

Várlakait alletotta ki a
tárlaton.

Ritly Valéria: A XIII. vasárhelyi őszi tárlat
Művészet, 1967. január - 37 lap.

Szöllösi Enikő szobrász N.B .Z.

Művei a kiállításon

asszonyalakok

Perneczky Géza: Angyalföldi képzőművészek II. kiállítása

Magyar Nemzet 1966. május 24. 4.l.

M.N.K.

Szöllösy Enikő szobrász

Müvei a kiállitáson

Perneczky Géaz:Fiatalók Studiója, 1966.

Kiállitás az Ernst Muzeumban

Magyar Nemzet 1966. ápr. 22. 4.l.

MDK.

Szöllősy Enikő

Kiállitási hiradás

Tiszatáj 1966.szept.

MDK.

Szőllősy Erikő
szobrász

M.D.K.

Vasárhelyi dolgozik a művész.

Fedor Ágnes: Vásárhelyi vázlat
Nők Lapja, 1966. ~~dec.~~ marc. 12 - 14 kap

MDK.

Szöllősi Enikő

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 máj.24.

MDK.

Szőllősi Enikő

M.DK

nolrán

Gondolkodó asszony" című
"terahottája nerepel a tár-
laton és ermei is érdekessek.

Kovács Gyula: Érzelem és állítás.
Művészet, 1966. február - 22 kep

MDK.

Szöllősi Enikő

Kiállitási kritika

Tiszatáj 1965 nov. lap 863

Szőkösy

Bartók érmékkel

szerepel az alábbi tárlaton

- boróky - : Summer art show
at Szeged

Daily News 1971 VIII. 23

MDK

Szöllösy Erika, szobrász

Szerepel.

Sz. A.: Angyalföldi képzőművészek kiállítása 7.

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 6.

Szőllősi Erika
szobrász

„Holdbéli utazás I"
(repro)

Ujvári Béla: Studio 70.
MÜVÉSZET, 1970. julius - 32.lap

SZÖLLÖSSY ENIKŐ

XV FIDEM 1973 Helsinki.

/Exhibition catalogue. Ed.by Kaarina Rissanen, Juoko Voionmaa./

Katalogus 1612-1618 sz. 88.old.

H.é.n. 97 old. képekkel.

Szőlősy Enikő, szobrán

L: Bálványos Huba

-: Átadták az irod. és műv. díjakat.

7.

Népszabadság, Bp. 1979. ápr. 3.

Szöllősy Enikő, szobrán

L: Bálványos Huba

– Kitüntetések a Tésachben 8.

Esti Hirlap Br. 1979 árr. 2

Szőllősy György

„Sopron 700 éves"

– térplasztika 1977

Soproni Szemle. 1978/4 XXXII. évf. 369–86

Szőlősi Enikő

Sopron 700 éves – c. művével rékl
vett az I. Orsz. Érembiennálén.

Ashercz Éva: A I. orsz. érembiennálé
Sopronban

Soproni Szemle 1978/4 366 old.

Szöllösy Emlő

Berecsky Lóránd: Szöllösy Emlő
ifjú Kommunista. 1974. okt.

Franck János: Szöllösy Corvina Kiadó Kossuth Nyomda
Bp. 1974 25. l. 25 t. 16x16 t.

A magyar müv.tört.irod.bibliográfiája 1974.
összeállitotta Vadászi Erzsébet
Müvészettörténeti Értesitő 1977/1.

75. old.

Szőllőssy Erikő

„Térkompozíció"
(vegyes)

Sárosdy Judit: Érinek Liszabonnak.
Új Tükör, 1979. május 27-26. lap.

Szőllőssy Enikő

A nonfigurativ plasztika jel-
legzetességeit felhasználja Szől-
lőssy Enikő ép itherő-lévkompo-
zicióin.

Sárosdy Judit: Erőnek Lisrabonnak.
Új Tükör, 1979. május 27 - 26. lap.

Szőllőssy Enikő szobrászművész

a Műcsarnokban rendezték meg a „Magyar Szobrászati Kiállítás"-t, melyen szerepel a művész művei, plasztikái.

Heitler László: Mai magyar szobrászat.
Napló (Veszprém), 1978. jún. 10.

Szőllősi Enikő

Az Dunaparti szobrparkban kapott helyet Szőllősi Enikő három részből álló kompozíciója is.

Keserű Katalin: Az 1979-es szobrász...
Művészet, 1980. július - 44. lap.

Szöllősy Enikő, szobrász

L: Végh Tamás

Harangozó M: Magyar művek

2.

Csti Hirlap, Bp. 1978. szept. 12

Szöllősy Enikő, szobrász

L: Deim Pál

—: Nemzetközi

2.

Esti Hirlap Bp. 1978 aug. 19.

Szőllősi Erikó, szobrászművésznő.

A Műcsarnokban és kertjében a magyar szobrászati kiállítás e hó végéig látható. — A művésznő átlátszó faplasztikája szerepel e kiállításon.

Láttuk, hallottuk.

1948. máj. 19. Kossuth 21.34 (Árné).

Stollöry Emlő

Szobra szerepel a Miskolci Téli Tárlaton - Miskolci Galéria ,1978.

- Katalógus a könyvtárban -

Szőllősy Emil, szobrász

L. Vigh Tamás

L. Kovásznai V.: Napjaink természetképe 1307

Élet és Tudomány, Bp. 1982. okt. 10.

XXXV/41

Szöllősy Enikő

A Dunaujvárosi Uitz teremben jeletkezett közös tárlaton a Szobrász álkotótelep és Szimpozion munkáját összesitő tárlaton.

Uj tükör 1979/23/4

Erdész: Dunaujváros, Uitz

1) Folytatás

Szöllősy Enikő, szobrászművész

Szobrok, térplasztikák minden évszakban láthatók Dunaújvárosban, ahol 1974 nyarán indult meg a munka a művésztelepen. – Itt alkotott Szöllősy Enikő, Bohus Zoltán-és még többen. – Szöllősy Enikő visszatértide többször is.

Művészeti Magazin

1979. VII. 3. TV. 20. 50 (Kel)

Szöllössy Kiskő, szobrászművész

Megnyílt a pécsi kisplasztikai biennálé, mely 1967-óta a hatodik országos szeregszemle. — Szerepel a művész zárt és nyitott térjátéka, hegesztett vasból. (említve)

Tandi Lajos: Jegyzetek a kisplasztikai biennáléról.

~~Dél~~ Dunantúli Napló, 1979. júl. 29.

Szöllössy Ernikó szobrászművész.

Művei részt vettek a budapesti Műcsarnok IV. Nemzetközi Kisplasztikai Kiállitásán. A művész egyik fémszobrát nemsokára felállítják Dunaújvárosban.

cikket l. „Vigh Tamás szobrászművész" cimszó alatt

"E.L." cikke: A negyedik nemzetközi kisplasztikai kiállítás Budapesten"

Dunaújvárosi Hirek 1978. X. 10

Erika Szöllösi.

Kunsthalle: Tv. "Internationale Kleinplastikausstellung. Das Thema lautet "Individuum und Gemeinschaft." Ungarn ist u. a. von Gyöngyi Szathmáry, Erika Szöllösi vertreten.

Ausstellungen

Daily News, 1948. sept. 12.

Szállósi Emkó szobrászművész

Művei résztvesz.vek a műcsarnoki IV. budapesti nemzetközi kisplasztikai kiállitáson

Emlitve: „Statikus mobil"-jai.

cikk: „Tornyai János festőművész" cimszó alatt

szabó András cikke: „Impressziókra hagyatkozva" cimmel

Egyetemi Lapok 1948. X. 2.

Szöllősy Enikő

A Munkácsy Mihály-dijat az 1979. évben a Minisztertanács a következő művészeknek adományozta:

Bálványos Huba grafikusművész
Benedek György festőművész
Geszler Mária keramikusművész
Mihály Gábor szobrászművész
Nádas László ipari formatervező
Nagy Sándor szobrászművész
Pölöskei József ötvösművész

Schey Ferencné ruhatervező
Schmal Károly alkalmazott grafikusművész
Szöllősy Enikő szobrászművész
Tóth Tibor belsőépitész.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. ápr. 7.
XXIII. évf. 14. sz. 8. lap.

Szőllőssy Enikő nobrásnművén

Tükör 1979 máj 27.

Sárosdy Judit: Ermek Lisszabonnak

Szöllőssy Enikő szobrászművész

Művei részt veszuek a Miskolci Télé Tárlaton

Emlitve: festett fakompoziciói

cikk: „Szántó Piroska grafikus művész" cimszó alatt

Papp Lajos „Anteusz, ideje földhöz érni!" c. cikke

Észak-Magyarország, 1978. XII. 10.

Szöllössy Enikő, szobrászművész

A Csontváry Teremben aug. 9.-én megnyílt a mai magyar faszobrászat kiállítása, melyen húsz művész alkotása — köztük a művészé is, — szerepel. A kiállítás aug. 23.-án zárul.

P. V.: Faszobrászat 1979.

Pesti Műsor, 1979. aug. 15. 49. old.

Szöllössy Enikő, szobrászművésze

a nagyatádi szobrásztelep kiállítást rendezett Óbudán, a Zichy-kastély kiállítótermében, a Nagyatádon alkotott művek modelljeiből. Látható itt Pamer Gyula, Szöllössy Enikő, Vilt Tibor, Farkas Ádám, Deim Pál, Gulyás Gyula művei.

Jó reggelt!

1980. II. 4. 4.25 /N./

Szöllősy Enikő, szobrászművész

A dunaújvárosi Uitz terem melletti füves részen és a kiállítási teremben 10-12 méteres szobrok láthatók, anyaguk acél, a Dunai Vasmű és a Képzőművészek Szövetségének összefogása tette lehetővé a kiállítást. A művész a kovácsológépek több tonnás ~~30 cm. vastag~~ ütésének erejét és milliméteres pontosságát használta ki. (említés).

Jó reggelt!

1979. VI. 5. Kossuth 5.20

Szőllősy Emilő

neve emlitve Horváth György:

A Müvészeti Alap vásárlásai'79

Kiállitás a Mücsarnokban c.cikkében

/A cikket lásd Deim Pál-nál!/

Magyar Nemzet 198o.jan.2o.

Szöllősy Enikő

Részt vett Monzában/Olaszországban
a szobrászati biennálén.

Magyar Hirlap 1980/10/19/8

Szöllősy Enikő

Móra Ferenc dombormüve a szegedi gim.-ban található

Magyar Hirlap 1979/167/6

Apró: Móra a képzőművészetben

Stollery Emlő

„Lemezplasztika" c. művével

fotója a 55. oldalon

Valóság 1978/6

Szőllőssy Enikő

Megbízták a művésznőt, hogy
"Kisherceg" bronz figuráját, a
szolnoki Ságvári úti általános
iskola előtt állítsa fel.

----: Köztéri munkák.
MŰVÉSZET, 1979. december - 47. lap.

Szőllőssy Erikő

Megbízták a műrésznőt, hogy a Szolnok, Sagvári u. Általános Iskola részére „Kisherceg" bronz figuráját készítse el.

-----:Köztéri munkák.
MŰVÉSZET,1979.december - 47.lap

Szőllősy Enikő

Megbízták a művésznőt, hogy a Bakassegyarmati Lenin Lakótelep részére játszó plasztikáját készítse el.

—: Köztéri munkák.
Művészet, 1980. március – 47. lap.

Szöllösy Enikő

Müve szerepelt a Csontváry Teremben rendezett Faszobor-kiállitáson,emlitve

/a cikket lásd:Bencsik Istvánnál/

Magyar Nemzet,1979.augusztus 24.

Szöllősy Enikő szobrász

Munkácsy Mihály díjat kapott 1979ben

Magyar Hirlap 1979/78/5

Szőllőssy Erikő nobrász

kiállítása a Bpest Galéria
III. kerületi Kiállítóházában

Népszabadság, 1986. IV. 30

Szőllőssy Enikő, Munkácsy-díjas szobrászművész Győrött, a Petőfi Sándor Művelődési Központ Kisgalériájában ma nyílik meg Rácz Gábor tűzzománcainak bemutatója. A 33 éves alkotó mestere Schrammel Imre volt az Iparművészeti Főiskolán.
A kiállítást Szőllőssy Enikő nyitja meg és dec. 1.-ig látogatható.

Kisalföld, 1984. márc. 9.

Szöllössy Enikő

Emlékezetes mű marad Szőllőssy Enikőacélból préselt Babilonja, Lugossy Mária tisztázott acélkompoziciói. A tehetsége is, mint Friedrich Ferencné, Dunaujvárosban és Győrött bontakozott ki.

Losonczi M: Találkozás,megbeszélés, mühely
Művészeti szimpozionok eredményei."

Hajdu-Bihari Napló 1983. aug.9.

Szöllőssy Erikő szu

→ Borbás Tibor szu

MŰVÉSZET 1985/9/10

Szőllőssy Enikő szn

„Historia"

vill.

→ Czinder Antal szn

MŰVÉSZET 1985/11-12/

/51

Szőlőssy Enikő

Pécsi Plasztikai kiállítás

Mayer Nemzet 1983. VIII. 11.

Szőlősy Enikő

Szimpozionkiállítás a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1983. VII. 23.

Szöllössy Enikő

Baranyai odkotótelepek kitüntetése
a IX. kisplasztikai biennálén

Magyar Nemzet 1985. VII. 1.

Szőllősy Erikó

Pósi Galina kiállítása

Magyar Nemzet 1985. VIII. 29.

Szöllösy Erikő

P. Szücs Julianna: Rész az egészből?
Jegyzet egy országos tárlat
emblémajához

Népszabadság, 1985. VIII. 24.

Szőllősy Emlő

Kiállítás a Pécsi Galériában

Magyar Nemzet 1985. VIII. 29.

Szollósy Emkő

Kovalovszky Mária: Nyolcecke

Minészet, 1982. október

Szöllössy Enikő szobrász

Gy. Á.: Nem vagyunk a vas és az acél országa

Művészet, 1983. november

Szöllössy Emikő szobrász

Nagy Zoltán: Helybenjárás
Pécsi Országos Kisplasztikai
Biennálé

Művészet, 1983. november

Szöllösy Klára

Acsay Judit: A kevesebb néha több

Művészet, 1982. október

Szöllösy Enikő

Lánez Sándor: Képzőművészeti Krónika

Felenkor, 1984. IV. hó

Szöllősy Emőke
kiállítása a Kulisa Galériában

Magyar Nemzet 1985. IV. 13.

Szőllőssy Erikő

Művei a kiállítás szob-
rászati anyagát tettik
sokrétűbbé.

Tóth Elemér: Salgótarjáni Tavaszi Tárlat.
Művészet, 1981. június – 49. oldal.

Szöllőssy Enikő, Munkácsy-díjas szobrászművész

A Vigadó Galériában megrendezett érem- és plakátkiállítás az „Emberi környezetért" címet viseli, helyet adott mindenkinek, aki egy csepp nyi, bronzban vezekelni és bosszankodni akart mások bűnelert. – Szöllőssy Enikő azon tűnődött, hogy szép vizeink elvesztek, ezért apró tükörfelületeit, helyesen és elégséges módon három fázisban fémtörmelékkel borította be. Szenvtelensége mögött valódi düh és kétségbeesés ~~mó~~ fedezhető fel. /emlitve/.

P. Szűcs Julianna: Vezeklők és bosszankodók.
Népszabadság, 1982. jún. 9.

Szöllössy Enikő, Munkácsy-díjas szobrászművész

A Szabadság-hegyi Rege-parkban megnyílt a nagyatádi szobrász alkotótelep művészeinek fából készült alkotásai.* Az alkotótelep 1975-ben alakult; a magyar művészek mellett külföldiek is részt vesznek a telep munkájában. — Szöllössy Enikő „Tört oszlop" c. alkotását látjuk a kiállításon. /említve/.

* alkotásainak kiállítása.

TV-híradó 2.

1983. júl. 2. Televízió 2-műsor /S. Gy./

Enikő Szöllőssy

Prizewenning sculptures by István Máté, Enikő Szöllőssy and Antal Czinder are to be displayed at the International Dante Competition in Ravenna until October 31.

Tálma Melis: Hungarians get a showing around the world. Daily News, 1983. aug. 27.

Szöllősy Emil

X. Országos Kisplasztikai Biennálé
a Baranya Megyei Alkotótelepért
díja

Magyar Nemzet 1987. VII. 6.

Szöllőssy Enikő

"Folyamat" c. rajzát bemutatja a lap. Repr.

Fenti rajzot lásd: Ferenczy Károly nevénél, Hanák Péter: "Az enyészet szépsége" cimü 12-13. oldalon közölt cikkének hátlapján.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. szept. 1. XXIII. évf. 35. sz. 14. lap.

Erdélyi Enikő, Munkácsy díjas szobrászművész 2. kiállítása.
Gyarfás Péter: (Re) Konstrukciók.

„Historia", szmaltos agyag + fémoxid, porcelán, alumínium,
60 × 25 × 25 cm. 1984. /repr./

„Vonulók", (rekonstrukció) szmaltos agyag, alumínium,
homok, 100 × 100 cm. 1984. /repr./

Művészet, 1988. jún., 34-old, és 36-old,

Szöllőssy Enikő, Munkácsy-díjas szobrászművész

Kiss György: Szabó Pál, bronz, 5/4 életnagyság, Bihacsugra.

Bírálóbizottság:

Kiss Nagy András, Péter Ágnes,

Sós Katalin, Szöllőssy Enikő

Művészet, 1988. aug., hátsó borító belső oldalán.

Szállössy Enikő, Munkácsy-díjas szobrászművész
Erenválogatás.
40 év érmeiből.

A Helikon Galériában 1985. márc. 21-ápr. 14-ig látható az a kiállítás, melyen azoknak a fiatalabb szobrászoknak az érmei, akik e műfajnak az új utjait keresték: Szállössy E., Ligeti E., Farkas A.

Műcsarnok és kamaratermei,
1985. márc.

SZÖLLŐSY ENIKŐ

emlitve

P. Szabó Ernő: Nagyatádi Szimposionok, 1975-1979
Óbuda Galéria

UJ TÜKÖR 1980./XVII/9.sz. 4.o.

54. - Quod autem ignorantiam
illi, qui primo philosophati su
cipiunt philosophari propter ad
tamen a principio, et modo: qui
lia pauciora, quae magis erant
rentur: sed postea ex cognitio
cultorum paulatim procedentes
occultioribus, sicut de passio
et mutatione figurae eius, qua
versimode se habet ad solem. E
sunt circa solem, ut de eclyps
eius. Et de his quae sunt circ
et ordine, et aliis huiusmodi,
Quod quidem dicebant esse gene
amore.

SZŐLLŐSSY ENIKŐ

repr. Vasvirág
ld.Domanovszky Endre

Erdész László: A városlót jelképei.

UJ TÜKÖR 1981/XVIII/4.sz.12-13.o.

299. Vücsiszlatel'nüe Szisztemü. Szo

300. Weishengwu Xuebao. (Acta Microbiologica Sinica.) Kin

301. Wenwu. (Cultural Relics.) Kin

302. Wissenschaftliche Beiträge der Martin-Luther-Universität. NDK
Reihe M: Mathematische Beiträge.
Reihe O: Physikalische Beiträge.
Reihe P: Biochemica.
Reihe T: Beiträge zur Universitätsgeschichte.

303. Wissenschaftliche Veröffentlichungen der Wilhelm-Pieck-Universität Rostock. Bibliographie. NDK

304. Wissenschaftliche Zeitschrift der Karl-Marx-Universität Leipzig. Gesellschafts- und Sprachwissenschaftliche Reihe. NDK

305. Wissenschaftspolitik. Sv

306. Year Book. Australian Academy of Science. Au

307. Zeitschrift für Angewandte Mathematik und Physik. Sv

308. Zeitschrift für Geologische Wissenschaften. N

Szöllőssy Enikő, Munkácsy-díjas szobrászművész

Rideg Gábor: Kerámiaszimpózium Siklóson.

1a, b. A szimpóziumi közös munka makettjének két változata.
Készítők: Paulikovics Iván, Péter Ágnes, Szöllőssy Enikő, Várnagy Ildikó szobrászok; Móker Zsuzsa, Orosz Mária, Szekeres Károly kerámikusok). |repr.|

2. A közös munka részlete, az előtérben Szöllőssy Enikő oszloptöredékei. |repr.|

2 A közös munka részlete,
az előtérben Szöllőssy Enikő oszloptöredékei

12. Oszlop. siklósi fehér massza, sómáz, 23×30×15 cm, 1986. (repr.)

Művészet, 1987. április, 8-old, 9-old. – 12-old.

Szöllössy Enikő, Munkácsy-díjas szobrászművész

Az elmúlt két hétre a Művészeti Alap által beszalt, szobrászok nagy munkakedvvel dolgoztak, kipróbálva a művésztelepi anyagokat, technológiákat. A siklósi alkotóház kilenc szobrásznak lett 2 hétre otthona: Ligeti Erika, Ócsay Károly, Szöllössy Enikő és Szabó Iván és még többen, a kísérletek mellett érvényes műveket is alkotott.

B.K.: Szobrászok a siklósi alkotóházban.
Dunántúli Napló, 1984. nov. 18.

Szöllőssy Enikő, Munkácsy-díjas szobrászművész

A sóstói pénzetkézi éremművészeti alkotótelep idei kiállítása szamszerűségben minden rekordot megdöntött. Haraszty mobiljaitól Szöllőssy Enikőig, sőt Ferenczy Béniig terjed.

Tóth Sándor: Érem, vagy plasztika.
Kelet-Magyarország, 1984. aug. 25.

SZÖLLŐSSY ENIKŐ

Lemezplasztika. Uj Irás, 1987.11.sz. 92.p.

SZÖLLŐSY Emilő

NAGY, Hedikó: The crying of lot 301.
= New HQ No. 118. Vol. XXXI. 1990
146–149. p.

Bp. Budapest Galéria, 1989

a 301-parcella pályázati tervei

SZÖLLÖSY Emlő

KOVALOVSZKY Márta: Halál és megdicsőülés : Az 1956-os emlékműpályázatról. = Vigilia, 1990. 10.sz.

771

SZŐLLŐSY Enikő

nyilatkozata a szekszárdi szobrász-művéntelepről

Tolnai Népújság 1994. szept. 3. 11. ll

tól Pest-Pilis- Solt-Kisku

ügyésze, majd 1872-től a k

nácsnok.[136] Apjától a gyapjúi

Aránkát vette nőül. Két g

ben született II. Sándor

szálat. Az író és politiku

1896-tól hosszú éveken át B

si képviselője.[137] Szép kort

utoljára Tápiószelén. Fia,

zó volt.[138]

I. Blaskovich Sándor és Lu

kovich Melánie Königswarte

nőül, de elváltak., Melani

lágra. Istvánt és Mihályt B

örökbe.[139]

Szöllösy Emikó

nohránművén

pályaműve a Vigadó Galériában

Művészet
1982 okt.

Szöllőssy Szilő

zobránmúsi...

A leltorátus Tőslemenyei az 1988-as Tőstenőleti alkotásokról.

Bp. IV. Kápontármegyei:

Óratorony, plantila, fém

Művészet 89/6

Szöllösi Ede, szobrász MDh

A kerentvejtvényben szerepel

— : Hősi évtized 18.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1964. ápr. 21

Kőllőssy Enikő

Kobrásznűvész; a vásárhelyi Tornyai János múzeumban rendezett tárlaton szerepel.

Csongrádmegyei Hírlap 1966. jún. 25.

Szöllösy Enikő, [ ] M Dk

Végrős.

–: Képzőművén – növendékek 6.

NÉPSZABADSÁG, 1964. nov. 28.

SZÖLLŐSSY ENIKŐ

Új Művészet
2004. März.
XV. évf. 3.

18. old.

3094= Vo2, 1955 (s.v. Feket
Vo5, 1961
309a= ^kuBarbosa^ma, 1976;
KMML I, 1999
309b= Cumidava. Cukegere de
Muzeului
judetan Brasov si Muzeului
Studien u.
Materialslg. d. Kreismus. K
Bran.),
Bras^B3ov 27:1978, 111-113;
50 contemp. sculptors, Bu.
Arta^OE 1984(6)9(Todesdatum
9995= 0022
kenn= hg
autr= Murádin, Jenoe^BS
redk= Nováky, A^B0gnes
9906= un
9908= H
katg= 3
9900= 20020918
9990= xxx0
revi= 18 Jul 2002/SCHUBART

Szöllősy H. Éta, festőművész 1.) Folytatás

Az idei Bajai Nyár keretében megnyílt képzőművészeti kiállításon látható Szöllősy H. Éta holland, jugoszláv, itáliai környezetben, a Nápolyi öböl és Genova környékén festett számtalan halászbárkát és megörökítette a balatoni halászatot. Erőssége, hogy a tájat figurákkal bővíti és a halászélet minden mozzanatát megragadja. (említve).

Losonczi Miklós: Halászat a festészetben.
Békés Megyei Népújság, 1982. júl. 24.

Szöllősy H. Eta, festőművész

A Bajai Nyár keretében megnyílt képzőművészeti kiállításon Gádor Emil, Hajós Éva, Szöllősy H. Eta szereplő műveiken, a Dunakanyar effajta emberi mozgalmasságát alakítját festészetté.

Szöllősy H. Eta: „Balatoni halászok" c. /repr./ A művész holland, jugoszláv, itáliai környezetben, a Nápolyi öböl és Genova környékén festett számtalan halászbárkát és megörökítette a balatoni halászokat. Erőssége, hogy a tájat figurákkal bővíti és a halászélet minden mozzanatát megragadja. /említve/.

L.M.: Halászat a képzőművészetben.
Petőfi Népe, 1982. júl. 25.

Szöllősy H. Eta

A debreceni Egyetem Galériában Csiky Tibor szobrai és Nádler István festményei március 2.-től,
a Ferencvárosi Pincetárlaton Szöllősy H. Eta festményei március 2.-től,
a Zalaegerszegi Kisfaludi-Stróbl teremben Böhm Lipót festményei március 2.-től,
az egri Hudnay Teremben Csernó Judit festményei március 2.-től,
a szolnoki Aba-Novák Teremben Imre István festményei március 2.-től,
a Studió Galériában Fritz János szobrai március 8.-tól láthatók.
A Pesterzsébeti Muzeumban Nagy Károly fafaragó gyüjteményes kiállitását március 3.-án nyitják meg. Élet és Irodalom, Bp. 1978. márc. 4. XXII. évf. 9. sz. 8.lap.

Szöllösy H. Éva jelű

Újra önálló a tataházi szövetkezet

A múlt év decemberében határozta el a két falu — Tataháza és Mátételke — szövetkezeti tagsága, hogy megszünteti a közös gazdálkodást. Az azóta elmúlt négy hónap kemény munkával telt. A vagyonmegosztás és a zárszámadás elkészülte után az új tataházi szövetkezet alakuló közgyűlése következett. A 341 alapító tagból több mint kétszáz volt jelen és hallgatta végig az alapszabálytervezetet. Ennek elfogadása után titkos szavazással választották meg a tisztségviselőket. A tizenhárom tagú igazgatóság elnökévé Gelányi Jánost választották, az öttagú felügyelőbizottságot Szőke Józsefné vezeti.

A közgyűlés után kérdeztük Gelányi Jánost — aki 21 évig volt a „nagyszövetkezet" tagja — az új szövetkezetről.

Elmondta, hogy 2400 hektár szántóterületen, két állattartó telepen fognak gazdálkodni, és persze az ezekhez kapcsolódó kiszolgáló egységekkel, mint a traktorüzem, műhely, magtár és keverő. A szövetkezet adottságai viszonylag jók, a tagság jelenlegi hozzáállása pedig példa értékű.

A tataházi szövetkezet örökölt adóssága 72 millió forint. Ez azt jelenti, hogy a vagyon minden száz forintjából több mint 16 forint a hitelezőket illeti meg. A gazdálkodás első évében a cél csakis a talpon maradás, a csőd elkerülése és a hitelállomány csökkentése lehet.

Mint lapunkban beszámoltunk róla, a közgyűlés már korábban levélben kérte fel Kiss István exelnököt, hogy adjon magyarázatot a — Centromalt Kft.-t és a Leumi Bankot is érintő — a tagság számára homályos ügyletekre, melyek kapcsán több mint hétmillió forint sorsa tisztázatlan.

A közgyűlésen ismertették a volt elnök válaszát, melyben közölte, hogy igazgatósági határozattal bontott szerződést a Centromalt Kft.-vel, így került a volt szövetkezet üzleti kapcsolatba a Leumi Bankkal, amely addig a Centromalt hitelezője volt. A válaszlevél nem tért ki a kérdéses, több, mint hétmillió forintra, viszont Kiss István felajánlotta, hogy a három cég szerződéses kapcsolatát részleteiben, összegszerűen kimunkálja. A tagság úgy döntött, hogy felkéri Kiss Istvánt a dokumentáció elkészítésére.

P. E.

Bajai küldött a Fidesz kongresszusán

Brachinger Tamás az Újvárosi Általános Művelődési Központ fiatal közművelője alapítótagnak számít a Fideszben. Az elmúlt hét végén Debrecenben megrendezett kongresszuson húsz Bács-Kiskun megyei társával együtt küldöttként vett részt.

● Brachinger Tamás

Úgy látja, hogy ez a kongresszus munkakongresszus volt. Nagy siernek tartja, hogy megtartották a régi nevet, a „Fidesz"-t és az is nagy eredmény, hogy hat helyett nyolc elnököt választottak; Molnár Péter és Tirts Tamás személye garancia arra, hogy kiegyenlítődik a vezetésen a belső erő.

Egyébként Zala és Komárom-Esztergom megye Brachinger urat elölte az alelnökök sorába és ezt támogatta Budapest, Bács és Csongrád is. — Azért nem vállaltam a jelöltséget — mondja Brachinger Tamás —, mert vidékiként nem tudtam volna ellátni tisztességesen a feladatot. Az is zavart, hogy jelölttársaim mind profi politikusok.

Örülök, hogy Orbán Viktor lett az elnök, és annak, hogy az új alapszabály és a politikai szándéknyilatkozat, ami egyben választási program is, markánsabbá teszi a pártot a jövő évi választásokra.

Papp Zoltán

Tompa befogadta őket

● Akik a honosítást kérték.

A történelem vihara Tompára is sodort jó néhány romániai magyart. Közülük hat Szilágy megyéből, Zilahról menekült ember kapta meg a napokban saját kérésére magyar állampolgárságot.

A vele járó eskü ünnepélyes letételére április 14-én a községháza anyakönyvi hivatalában, a polgármester előtt, a község jegyzőjének és anyakönyvvezetőjének jelenlétében került sor. Juhos Ferenc és felesége, Kis-Kasza-Cserés Margit hajáját és két kiskorú gyermekük: Amália Enikő meg Matild nevében; Albert Attila és felesége, Eleres Erzsébet Enikő a maga nevében fogadta, hogy hű lesz a magyar hazához és népéhez. A Magyar Köztársaság alkotmányát és törvényeit tiszteli és megtartja. Erejéhez és képességeihez mérten erősíti országunk állami, gazdasági és társadalmi rendjét.

Az eskütétel után elsőként a polgármester szólt az új állampolgárokhoz. Sajnálatát fejezte ki amiatt, hogy két éve el kellett hagyniuk hazájukat, és azóta küzdenek a beilleszkedés nehézségeivel. Beszélt nekik Tompáról, amely befogadta őket, és kérte, hogy teljes jogú állampolgárként vegyenek részt a falu és az ország közéletében.

Kép és szöveg: Kiss B.

OLVASÓK IS JELEZTÉK

Szennyezik a bácsalmási Kígyóst

Az utóbbi időben több helyről érkezett jelzés, hogy Bácsalmáson az egykori Volán-telepnél a Bácstransz Kisszövetkezet szennyezi a csatorna élővizét. Ez az állapot aggasztja a közelben lakókat, környezetvédőket és a horgászokat egyaránt.

Daám Zoltán közterület-felügyelő tájékoztatása szerint a Kígyós szennyezését már január első napjaiban észlelték. Azóta rendszeresen figyelik az élővíz tisztaságát és környezetét, azonban lényeges javulást nem tapasztaltak. Sőt, időnként újabb és újabb olajszennyeződés kerül a vízbe.

A városi Környezetvédő Egyesület elnökét, Vargyai Antalt is nagyon bántja ez a dolog. Érthető, hiszen a Kígyós lakott területen, sőt egy védett parkon is keresztül folyik. Sajnálatosnak tartják, hogy hatósági jogkörük nincs. Ebből következik, hogy szinte tétlenül nézik a további szennyeződést. Jó néhány „pecás" is aggódik, hiszen ez a Kígyós táplálja a bácsalmási horgásztavat.

A polgármesteri hivatal tájékoztatása szerint egy alkalommal már róttak ki szabálysértési díjat, de a várt eredményt sajnos ez sem hozta meg. Információnk szerint felsőbb szervek (környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság) is foglalkozik a bácsalmási Kígyós szennyezésével.

● A bácsalmási horgásztavat tápláló Kígyós-csatorna. Nem olyan bő vizű, hogy a legkisebb szennyezést is elbírná. (Fotó: Walter Péter)

Szerettük volna megkérdezni a szennyezést előidéző telep vezetőjét, Halász Istvánt is az ügyről, ő azonban nem vállalta a beszélgetést . . .

Juhász Jenő

Mozgássérültek közgyűlése

A kiskőrösi mozgássérültek szervezete a napokban fontos közgyűlést tartott.

Nagy Mihályné, a szervezet titkára bejelentette a népes tagságnak, hogy a földrajzi közelség és más praktikus okok miatt ezentúl nem a kecskeméti egyesület keretében, hanem a kalocsai központú Dunamenti Mozgáskorlátozottak és Egészségi Károsultak Egyesületéhez kapcsolódva folytatják munkájukat. Ezzel egyidejűleg Körmöci Mihály, a kalocsai egyesület elnöke szakmai és anyagi támogatást ígért a kiskőrösi sorstársaknak.

A közgyűlést megtisztelte jelenlétével Kálecz János polgármester, dr. Rónaszéki Aladár főorvos, dr. Városi Adrienne, a polgármesteri hivatal egészségügyi és szociális csoportjának vezetője, valamint Varga József, a Kiskőrös Városért Alapítvány elnöke is. Így valamennyien, akik sokat segíthetnek a mozgássérültek helyzetének jobbításán, a sorstársaktól közvetlenül hallhatták gondjaikat.

A kiskőrösi szervezet aktívája ezentúl minden szerdán 13—16 óra között tartja ügyfélszolgálati idejét, a város Szarvas u. 2. számú házban, telefonszámuk 11-993.

Vállalkozó háziorvos Bátmonostoron

Még tavaly decemberben hozták meg a bátmonostori szenátorok azt a határozatukat, miszerint hozzájárulnak dr. Győri Sándor háziorvos azon kérelméhez, hogy vállalkozóként biztosítsa a betegek alapellátását. Különböző okoknál fogva csak február 1-jétől sikerült e nem mindennapos és megszokott formát elindítani (a környéken Garán van még ilyen), ám az emberek ebből mit sem vettek észre, hiszen az egészségügyi ellátás színvonala nem változott.

Viszonylag jó passzból startolhatott a vállalkozás, mert a rendelő műszerezettsége jó. Már két éve annak, hogy számítógép segíti az adminisztrációs munkát, amivel az EKG-vizsgálatok is kiértékelhetők. Nem beszélve arról, hogy a különböző időrabló jelentések egy gombnyomással elkészíthetők.

Gyakorlatilag ugyanazon pénzügyi kondíciókkal rendelkeznek, mint bármely más háziorvos; kapják az évi 1,5 milliós alapfinanszírozást és a havi 70 ezres kártyapénzt. Az előbbiekből kell fedezni a béreket és minden rezsi jellegű költséget, míg az utóbbi marad fejlesztésre. A közeljövőben szándékoznak vásárolni egy kislabort, mellyel 18-féle vizsgálatot lehet vérmintából elvégezni, valamint egy fizioterápiás berendezést, amely üzleti betegségek kezelésére alkalmas.

A legfrissebb információk szerint augusztustól merőben megváltozik a támogatási rendszer. Az alapfinanszírozás összegét ötödére csökkentik és hiába emelkedik a kártyapénzt csaknem duplájára, fejlesztésre — a kalkulációk szerint — már nem fog jutni. Havi 50-60 ezres elvonásra lehet számítani a társadalombiztosítástól — ami az önkormányzati orvosokat is sújtja majd —, de ezt községi környezetben nem lehet kompenzálni semmivel.

Talán éppen ezen okok miatt nem javasolja a Falusi Orvosok Szövetsége az ilyen vállalkozásokat, hiszen előfordulhat az, hogy elfogy a pénz, és akkor nem tudni, mi lesz a rászorulókkal.

Somogyi Gábor

Ötvenéves a majsai szülőotthon

1943 februárjában adták át a kiskunmajsai szülőotthont. Egykoron mindössze négy ággyal volt felszerelve az intézmény. Mai helyére 1952-ben költözött és jelenleg 23 ággyal rendelkezik. A majsai szülőotthonba az elmúlt fél évszázad során közel harmincezer beteget vettek fel, és mostanáig 11 283 szülés zajlott le itt. Az intézmény 1973 óta a Kiskunhalasi Semmelweis Kórházhoz tartozik. Vezetője, immár harmincöt éve, dr. Török László.

A jubileum alkalmából tudományos emlékülésre kerül sor pénteken, délelőtt 11 órától a majsai Széchenyi István Általános Iskolában. A rendezvény fővédnökei — és egyben meghívott előadói — dr. Surján László népjóléti miniszter és dr. Kiss Gyula, az Országgyűlés egészségügyi és szociális bizottságának elnöke.

Haszon vagy veszteség?

A Bajai Kommunális és Szolgáltató Kft. 1992. november végétől kapta örökül a fizető várakozóhelyek parkolási díjbeszedését. Ez idő alatt hozzávetőleg 1 millió forint vesztesége keletkezett.

A képviselő-testület tavalyi döntése nyomán fizetni kell a parkolásért a bajai belvárosban. A népszerűtlen döntés indokai között szerepelt az is, hogy ezáltal rendezettebbé válhat a városközpont, de fő indokként a bevétel felhasználásának lehetősége lebegett a képviselők szeme előtt. A parkolási díjakból nyert bevételből a városi úthálózat fejlesztését remélték.

Az eddigi mérleg szerint az autósok fizetnek, a városnak viszont vesztesége van. Az első időszakban egy vállalkozó szedte a pénzt, de nem adta tovább a hivatalnak és most bíróságon próbálják azt behajtani. Aztán a hivatal cége, a szolgáltató kft. kapta a megtisztelő feladatot, aminek az eredményét előbb ismertettem. A kft.-nek szerződésben meghatározott összegeket kellene befizetnie a polgármesteri hivatalba, de mára ezt nem tudja megtenni, mert nagyobbak a költségei, mint a befolyt bevétel. A hivatalban kimutatható némi tiszta haszon, de a munkát végzőnél immár 1 millió a veszteség.

Gy. J.

Szomszédoló zsebesek

Egyre gyakoribbak Kiskunmajsán a zsebtolvajlások. Ezt a majsai rendőrök is tanúsítani tudják, hiszen a keddi és pénteki piacon napokon sűrűn érkeznek feljelentések, hogy értéktárgyak, pénztárcák tűntek el a vásári forgatagban. A legutóbbi majsai vásár idején is elemelték egy asszony pénztárcáját, a benne lévő 1200 forinttal együtt. A tetteseket másnap Kiskunhalason elfogták, de a pénznek már csak kűlt helyét találták. Március végén is járt Majsán egy halasi „zsebesbanda", akik 3700, illetve 4000 forinttal gazdagabban térhettek haza a „szomszédolásról". A rendőrség a fiatalkorú 19 elkövetőket még másnap elfogta. Érdemes azonban odafigyelni az elkövetés módszereire. Rendszerint a banda felnőtt tagjai hangos szóváltásukkal, „műbalhékkal" elterelik a kiszemelt áldozat figyelmét és ezalatt a fiatal, illetve gyerekkorú (!) társaik végrehajtják a zsebek kiürítését. Aki 1981-ben járt a majsai piacon jár, nem Vert ha ügyel az értékeire.

Tereprendezés az Expo helyén

Megkezdődött az 1996-os Expo területének rendezése. A budai oldalon, a Petőfi-híd és a Déli Összekötő Vasúti híd között fekvő területre kedden 40 tehergépkocsi és munkagép vonult fel, hogy hozzálásson a mintegy 65 ezer köbméter törmelék és szemét elszállításához — tájékoztatta az MTI-t Sréder Mihály, a feladatot elvégző Swietelsky Út-vasút Építő Kft. ügyvezető igazgatója. A társaság pályázat útján kapott megbízást a munkálatok elvégzésére. A hónapokkal ezelőtt meghirdetett előminősítésre 150-en jelentkeztek, a követelményeknek azonban csak 30 cég felelt meg. Közülük végül is a Swietelsky Út-vasút Építő Kft. bizonyult a legjobb ajánlattevőnek.

MIRANDA

Selyemvirág- és virágkötészetikellék-nagykereskedés,
Kecskemét, Bocskai u. 11. Telefon: 76/322-851

ANYÁK NAPI

ajánlatunk: ● tavaszi csokrok ● szálas selyemvirágok
● futózöldek, bokrok, fák ● kerámiák és ajándékkosarak
széles választékával várjuk a viszonteladókat és egyéni vásárlókat!
NYITVA: hétköznap 8—17 óráig.
MIRANDA AZOKNAK, AKIK IGAZÁN SZERETIK A SZÉPET!

Ziccer & SCH on

DAFKE

MÉG MINDIG A DAFKE!

Nálunk még mindig fantasztikus a kínálat egy-két hónapos személy- és haszongépjárművekből:
● vétel ● eladás ● szerviz!
Régi autóját is nálunk cserélje újabb 323-as Mazdára, Volkswagenre, Mercedesre, BMW-re, Hondára vagy Fordra!

MÉG EGY AJÁNLAT:

● autóbuszok ● teherautók ● kamionok!
Valamennyi gépjárműre egyéves német

ASL-GARANCIA!

Cím: Tiszakécske, Dózsa-telep 71., tel./fax: 76/341-579.
Nyitva: h—p.: 8—17 óráig, szo.: 8—13 óráig.
Sőt! Vasárnap is várjuk vásárlóinkat!

5

Ziccer & SCH on

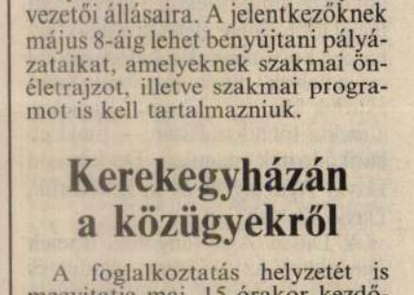

Jászszentlászlói határozat

Lakossági bejelentés nyomán foglalkozott Jászszentlászló önkormányzata a földkiadások problémájával. Jelzés érkezett, hogy — feltehetően nem a gazdálkodás szándékával — néhány magánszemély felvásárlásokba kezdett. Nyolc-tíz tanyát, többszáz aranykorona értékű részaránytulajdont gyűjt össze egy-egy ilyen vállalkozó, s a valódi tulajdonosok attól tartanak, hátrányba kerülnek majd a földkiadáskor. A képviselő-testület határozatban hívta fel a földkiadó bizottság figyelmét, hogy ezek az összevásárolt igényeket csak utoljára, a maradék földterületekből elégítsék ki.

Földrendezők tájékoztatója

A Bajai Mezőgazdasági Kombinát kárpótlásra kijelölt földterületének május 4-én és 5-én tartandó árverésével kapcsolatban a következőket mondta Matkovics Antal, a földrendező bizottság elnöke: Április 28-án, szerdán 17 órai kezdettel a városháza nagytermében tájékoztatót tartunk. Egyúttal ismertetjük a Földművelésügyi Minisztérium által támogatott Földtulajdonosok Érdekvédelmi Egyesületének céljait. Várjuk a kárpótlási jeggyel rendelkező, és földvásárlás iránt érdeklődők megjelenését.

Gázlopás Lajosmizsén

A Dégáz kecskeméti üzemigazgatósága három hétvégén át ellenőrző méréseket végzett Lajosmizsén. Ennek oka az volt, hogy februárban óránként 400-500 köbméterrel eltért a nagyközség helyi gázátadó állomásán átvett és a 2400 fogyasztó órája alapján később leszámlázott gáz mennyisége. A vasárnap befejeződött kontroll kiértékelése még tart. Tíz gyanús mérőórát találtak, melyeket laboratóriumi vizsgálatnak vetnek alá. Chikán Tibor, a Dégáz kecskeméti üzemigazgatója elmondta; a rendszer megbontásával a gázlopás életveszélyes is lehet. Az igazgató kérdésünkre kizártnak tartotta, hogy ilyen mennyiségű gáz esetleg szivárgással távozik a rendszerből.

Majsai vezetői pályázatok

A kiskunmajsai képviselő-testület nemrégiben pályázatot írt ki több intézmény, így az 1. számú napköziotthonos óvoda, a városi könyvtár és a művelődési központ vezetői állásaira. A jelentkezőknek május 8-áig lehet benyújtani pályázataikat, amelyeknek szakmai önéletrajzot, illetve szakmai programot is kell tartalmazniuk.

Kerekegyházán a közügyekről

A foglalkoztatás helyzetét is megvitatja mai, 15 órakor kezdődő ülésén Kerekegyháza képviselő-testülete. A településen 13,6 százalékos a munkanélküliségi ráta, a tájékoztató kitér ennek enyhítésének önkormányzati lehetőségeire is. Szó lesz még a művelődési ház fenntartásáról, a helyi Kábeltelevízió Kft. gazdálkodási tervéről, a sportegyesület tevékenységéről, s a költségvetés módosítása kapcsán mezőőr alkalmazásáról.

KÖZÉLETI HÍR

● 1993. április 22-én, 17 órakor, a Kecskeméti Politikai Akadémia keretében Tauber István, az ELTE tanára tart előadást „A deviáns magatartások, bűnözés, kábítószerélvezet és társadalmi hátterük" címmel, a Piarista Gimnázium dísztermében.

AKVARELLEK A VÁROSI KÖNYVTÁRBAN

Kécskei tavaszi tárlat

Az akvarellnél nincs lendületesebb festői műfaj, ezért jó akvarellt festeni nem adatott meg mindenkinek. Ez a festészet naplóírása, telítve bensőséges lírával. Két titka, törvénye van. Az, hogy művelője lelkületi érzékenységgel és technikai felkészültséggel bírjon.

Szöllősy H. Eta festőművésznő, akinek április 23-án, 17 órakor Tiszakécskén, a városi könyvtárban nyílik kiállítása, rendelkezik ezekkel a művészi erényekkel.

Észreveszi a virágokat, a körülötte lévő embereket és a felszín alatti neszeket. Akinek van szeme meglátni a szépet, és van füle meghallani a csendet, az nem vonhatja ki magát képeinek hatása alól. Ráébred és ráébreszt a tavaszi vízpartra, az öreg fák csendjére, megajándékozza a képnéző útitársat fűzfákkal, virágcsokrokkal, kikötőkkel.

Az idős festőművésznő így vall kedvelt, visszatérő témájáról, a vízről, a halászokról és a természetről:

„Mindig szerettem a Dunát, az Ipolyt. Ott éltem le gyermekkorom nyarait. Később, mikor elszakadtam a víztől, akkor döbbentem rá, annyit jelentett nekem, mint éhes koldusnak a kenyér. Hogy miért vált szívügyemmé a halászat? A Dunával való kötődésem hozta magával. Szerettem hajóval utazni. Így láttam meg Nagymaroson egy magányos halászt, ott él ma is, megöregedett.

Hajónk gyakran találkozott Baja, Mohács felé haladva dolgozó halászokkal. Megkapott az emberek erőtől duzzadó, ritmikus mozgása. Olyan ez, mint a tánc. Egy emberként mozgatja a halászokat. Rajzoltam őket, gyűjtöttem a motívumot, kerestem a velük való találkozást hazám földjén és kinn a nagyvilágban. Nem zavarja őket sem a nyári forróság, sem a hideg tél.

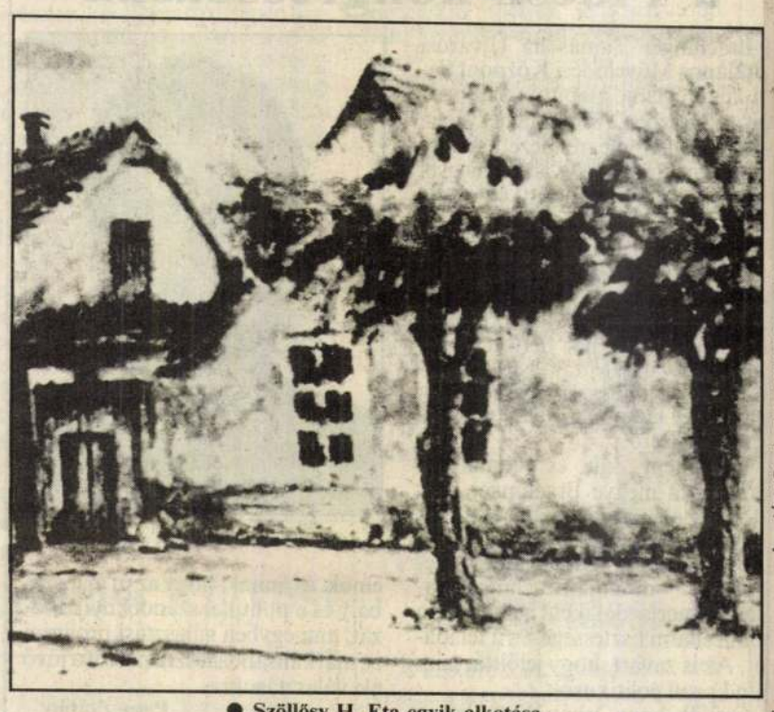

● Szöllősy H. Eta egyik alkotása.

Sorsom néhány éve a Tiszához vezényelt. Megkerestem a Körtvélyesnél folyó élő Tiszát, ahol rátaláltam egy elhagyott halásztanyára. A kunyhó előtt egy asztal, haltartók, a fához támasztott varsák. Ezt a mára már eltűnő világot örökítem, az ihlet munkára."

Bretus Imre

SZELLEMI ÉS MOZGÁSSÉRÜLT TANULÓK DÁNIÁBAN

Együtt és egyszerre az egészségesekkel

A szellemi fogyatékosok és mozgássérültek dániai ellátásáról és társadalmi beilleszkedésük segítéséről tartott beszámolót a dán szociálpolitikai fórum keretében Karsten Torst, az egyik legnagyobb dán megye Solbakkenben lévő Szellemi- és Mozgássérült Intézetének igazgatója. Tőle tudtuk meg a következőket. Dániában jelenleg 1,2 millió 1—17 év közötti szellemi és mozgássérült gyermek él. Közülük mintegy 18 ezer szorul állandó gondozásra, azaz intézetben történő elhelyezésre. E csekély létszám is tükrözi azt a dán alapelvet és törekvést, hogy csak azokat helyezik el intézetben, akiknél ez feltétlenül indokolt, tehát elsősorban az értelmi fogyatékosokat. Azok akik csak testi hiányosságban szenvednek, otthon nevelkednek családi környezetben. Ugyanakkor nagyon fontos, hogy ezek a családok minden segítséget megkapjanak; az anyagi hozzájárulást éppúgy, mint a gondozási tanácsot. A felelősség ezekért 1980 óta a helyi önkormányzatokat terheli.

A fentiek bizonyítására szolgáljanak a számok. Solbakkenben, Torst úr intézetében 18 gyermeket gondoznak csupán, de 500 olyan családdal tartanak kapcsolatot, amelyben sérült gyermeket nevelnek. Ezek a gyerekek hetente egyszer-kétszer úgynevezett alkalmi terápiában részesülnek. Dániában egyébként 1959-ben lépett életbe az a törvény, amely lehetőséget adott arra, hogy a mozgássérültek, a süketek és a vakok a normál iskolarendszeren belül speciális osztályokban tanuljanak. A szellemi fogyatékosokat továbbra is külön intézetben helyezték el.

1960-tól már speciális óvodákat is működtettek a sérült gyermekek részére, ahol 12—24 fős csoportokban szociálpedagógusok foglalkoztak velük. Ez a megoldás, a fogyatékos gyermekek ilyetén megkülönböztetése azonban a szülők ellenállásán megbukott és a speciális óvodák helyett ma normál óvodák fogadják ezeket a gyermekeket is. A helyi önkormányzatok feladata gondoskodni arról, hogy minden óvodában legyen erre a feladatra képzett szakember. Amennyiben férőhely hiánya miatt várakozási listára kerül a gyermek, az önkormányzat igazolása alapján besoroláskor előnyt élvez az egészséggel szemben.

Ezekben az óvodákban az is jellemző tendencia — különösen gyengén fogyatékos gyermekek esetében —, hogy egy egészséges gyermek felügyel két sérült gyermeket. Iskolás korúvá válva, a gyengén szellemi fogyatékosok, illetve a vakok normál iskola speciális osztályában tanulnak. Ilyen esetekben a pedagógusok sajátítják el azokat a módszereket, amelyekre szükségük van az oktatómunkához. Ebben nagy segítséget kapnak az intézetek szociális munkásaitól.

Minden iskolában legalább 4-5 ilyen speciális osztályt működtetnek, bár ez azért megyék szerint változhat.

A testi fogyatékosok és a süketek normál osztályokba járnak, ugyanazt a tananyagot tanulják és akkor végeznek, amikor az egészséges gyerekek. Ily módon tehát a sérült gyermekek oktatási rendszerbe történő beilleszkedése zökkenőmentes, egyedüli problémát jelent a szabadidő eltöltésének megszervezése. Ennek kidolgozása most is folyamatban van.

Összességében tehát a dánok arra törekednek, hogy az egészségügyi, a szociális és az oktatási rendszer együtt dolgozza ki a sérült gyermekek ellátásának feltételeit, s mindez oly módon történjék, hogy a másság elfogadtatása mind önmagukkal, mind a társadalommal a lehető legtermészetesebben történjen.

Bernáth Edit

Koncert a 250 év tiszteletére

Május 2-án, 16 órakor nagyszabású hangverseny lesz Kiskunmajsán, a helyi zeneiskola és a művelődési központ közös szervezésében. A koncertet a város újratelepítésének 250. évfordulója tiszteletére rendezik meg. A műsorban fellépnek a zeneiskola hangszeres tanulói, együttesei és az iskola énekkara. A fiatalok szólóműveket és kamarazenei alkotásokat adnak elő. Vendégművészként közreműködnek a szegedi zenekonzervatórium hallgatói. A növendék, illetve felnőtt szólisták előadásában a többi között felcsendül Albinoni, Bernstein, Chopin és Liszt egy-egy műve. Ugyancsak ezen a napon, délelőtt 11 órától a Kiskunmajsai Ifjúsági Fúvószenekar ad térzenét a város főterén.

TIT-munka Kalocsán

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat megyei egyesületének kalocsai tagszervezete a mind kevesebb állami támogatás ellenére szép sikereket ér el. A nemes hagyományok ápolása nyomán a városban tovább működik a Katona István Társaság és az értelmiségi klub. Tavaly százhúsz előadást szervezett a TIT, melynek jelentős részét a városban, a többit a községekben tartották. Népszerűek a történelmi, irodalmi szabadegyetemek. Csoóri Sándor, Buda Ferenc, Moldova György, Füzi László neve szerepel az előadók sorában. Sikeres volt az érsekséggel közösen szervezett Hynald-centenárium, ennek anyaga. Már könyv formájában is megjelent a Comeniusemlékülés, a Katona István történetíró születésének 260. évfordulójáról történő megemlékezés. Az intenzív oktatás eredményeként többen tettek sikeres nyelvvizsgát.

Zs. F.

Táborok előkészítése

A kiskunhalasi tisztiorvosi szolgálat a közelmúltban a szünidei táborok előkészítéseként felhívással fordult a szervezőkhöz. Tájékoztatta őket arról, hogy a tábornyitás előtt hat héttel értesíteniük kell a szolgálatot terveikről. A gyerekek nyári üdülőhelyeinek működési engedélyét ugyanis csak laboratóriumi vizeredmény, közegészségügyi ellenőrzés és kullancsirtás megfelelő okmányainak bemutatása után adhatja ki. A fokozott kullancsveszély miatt felhívták az illetékesek figyelmét, hogy időben tájékozódjanak a leggyakoribb előfordulási helyeiről, betegségterjesztő szerepéről és a védekezés módszereiről.

KICSODA DAVID KORESH, MICSODA A DÁVID ÁGA?

Rockmuzsikusból lett szélsőséges szektavezér

Hosszú ideje slágertémát szolgáltatnak a lapoknak a wacói (Texas állam) események. Ismert, hogy egy fanatikus vallási szekta, a Dávid Ága tagjai több ember életét követelő tűzharcba bocsátkoztak a hatóságokkal — amelyek tiltott fegyverek után akartak kutatni a Mount Carmelen, a szekta főhadiszállásán — majd elbarikádozták magukat. De kik is a Dávid Ága tagjai, és ki a vezérük, David Koresh?

A Dávid Ága (angolul: Branch Davidians) az 1863-ban alakult és manapság hétmillió tagot számláló Hetedik Napi Ádventistákból kivált szervezet. „Atyja" a bolgár származású Victor Houteff volt, aki 1934-ben azzal állt elő, hogy Isten őt szemelte ki az egyház megtisztítására. Végül 1949-ben kiátkozták, s ekkor, kétezer hívével együtt alapította meg a Dávid Ágát. Azt hirdették, hogy egy bosszúálló angyal megjelenése várható, aki a tiszta hitűek — értsd: a szekta tagjai — kivételével — ki fogja irtani az embereket. Houteff 1955-ben bekövetkezett halála után előbb özvegye, majd 1959-ben Benjamin Roden vette át a vezetést. Miután ő is meghalt, özvegye állt a szekta élére, 1978-tól 1984-ig „uralkodott". Utána hatalmi harc kezdődött, az ifjabb Roden, George, s az 1981-ben az ádventistáktól kizárt Vernon Howell között.

Kettejük vetélkedése 1987-ben tűzharccal zárult. Roden súlyosan megsebesült. Howellt pedig bíróság elé állították. Bizonyítékok hiányában felmentették, s szabadulása óta korlátlan hatalmú vezetője az időközben háromezres szektának.

Howell két évvel ezelőtt nevet változtatott, s azóta David Koreshként ismerik. (Dávid zsidó király és Cyrus — héberül: Koresh — perzsa uralkodó, aki a zsidókat a babiloniai fogságból kiengedte. Az 1959-es születésű férfi eredetileg rockmuzsikusi pályára vágyott, de később inkább prédikátorként tevékenykedett. Azt vallja, hogy ő a messiás, akinek leszármazottai fogják majdan átvenni a hatalmat a Földön. Éppen ezért feladata, hogy minél több utódot nemzzen. Koreshnek 19 feleségtől 16 gyereke van, s minden szektabéli asszonynak kötelező a „rendelkezésére állnia".

Koreshről még tudni kell: bár a Dávid Ága tagjainak tilos szeszes italt fogyasztania, ő maga alkoholista. Egyébiránt igen szuggesztív személyiség, akire azonban a mérhetetlen agresszivitás is jellemző, előfordul, hogy nyolc hónapos gyereket is megkorbácsoltat, s tizenkét éves lányokat kényszerít szexuális kapcsolatra. A legrosszabbra azonban azok számíthatnak, akik elhagyják a szektát. Ezek nevét Koresh egy fekete listára vezeti fel, s utasításba adta, hogy halála után a lajstromon szereplőket ki kell végezni.

Felveszünk
gyakorlott és megfelelő képesítést szerzett
nehézgépkezelőket,
UB Nobas típusú,
lengőkanalas kotrógépekre és
T—100-as dózerre. Keresünk ezeknek a gépeknek a szereléséhez értő
szerelőt.
Magas kereseti lehetőség, szükség esetén ingyenes munkásszállás.
Jelentkezés: **Méhes Kft.,**
1117 Budapest, Budafoki út 93/C
I. emelet 4. Telefon: 185-6423,
267-1206. Fax: 267-1205
1253

Cserepes virágokat
nagykereskedelmi áron vásároljon **anyák napjára,** a holland—magyar virágnagykernél.
Óriási választék,
kiváló minőség. A növények megvásárolhatók a palántanevelő-telepen, az Agro-Mix Tsz.-központ mellett. Az új szállítmány április 22-én érkezik.
Tel.: 329-822/13 7

A MERKBAU KFT. felvét, keres
németül tudó, érettsé ett,
fiatal, agilis férfi munk rsat
export ügyintéző m kakörbe
máju leji felvétellel.
merkbau kft
Jelentkezés:
emélyesen vagy írásban,
Bal László gazdasági vezetőnél.
Cím: 0 Kiskunhalas, Gimnázium u. 8.
Tel.: 77/22-011
150/4

Nagy tavszi vásár
NÉGY ÉVSZAKuházati boltban
- Gbardin szövetek a vában a legolcsóbban!
- Női-, férficipők **40%** en ménnyel!
- Gyermekcipők **30%** en ménnyel!
- Színes pólók **150 Ft-o** eklámáron!
- Megérkeztek a nyári ini ruháink, bevezető áron!

Cím: Kecskem Rákóczi út 22.
Zicer & SCH on

MAI MŰSOR

TV I. MŰSOR

5.40: Falutévé — géptippel, munkaügyi tippel, növénydoktorral
6.00: A Reggel — *Közérzeti hírműsor*
8.30: Közjáték
8.35—12.05: Napközi — *A TV 1 napközi tájékoztató műsora — Benne:*
9.00: Pokoli paradicsom — *Brazil kalandfilmsorozat*
10.00: La Sept — Három szerelem. *Svéd tévéfilmsorozat, VIII/6. rész (ism.)*
11.00: Játék
11.15: Baba-ház — *Magazin babáknak, mamáknak, papáknak*
12.00: Hírek
12.05: Képújság
16.00: Délutáni egyenleg
16.10: Klip-percek — *Újdonságok és a tegnap slágerei*
16.40: Képújság
16.45: Parnasszus — *Irodalmi játék*
17.00: Northwood — *Kanadai tévéfilmsorozat:* **Nagy várakozások**
17.30: IS — Tornyok és kilátók, *II/2.:* **Mesterséges tekintetek**
17.55: KultúrFelelős
18.15: Pénzvilág
18.25: Napközi — *egy műsor és valami más*
18.45: Jó éjszakát kíván a Disney!
19.00: A simlis és a szende — *Amerikai krimisorozat:* **A pénz beszél — Maddie halad**
20.00: Híradó
20.25: FC Bruges—Olympique Marseille
A szünetben:
Kb. 21.15: Telesport
22.20: Central Express
23.10: Közjáték *(ism.)*
23.15: AKTuális
23.35: Út a csúcsra — *Összefoglaló a kupamérkőzésekről*
0.25: Híradó
0.30: BBC-híradó

TV II. MŰSOR

6.00—9.00: Napkelte — *Reggeli információs magazin*
15.30: Műsorismertetés
15.35: Testestől, lelkestől — *NSZK-tévéfilmsorozat.* **Az egyedüli esély** *(ism.)*
16.20: Betűpárbaj — *Nyelvi vetélkedő*
16.40: Észbontó — *Ismeretterjesztő gyermekmagazin*
17.00: Híradó — Időjárás
17.05: Együtt a Földért
17.25: Denver, az utolsó dinoszaurusz
17.50: Elektor kalandor — *Telefonos videojáték*
18.00: Híradó
18.10: Regionális híradó
18.25: Kispest HFC—Vác FC-Samsung
20.30: Szombathelyi virtuózok — Dancia: Air Varié
20.35: Lyukasóra — *Mészöly Dezső műsora*
21.25: Útmutató — „... most semmi sem szent ..."
22.00: Esti egyenleg
22.20: Időjárás
22.25: Napzárta előtt ...
22.45: Felkavart víz — *Francia tévéfilm (1989) 85'*

DUNA TV

16.00: Hírek, műsorismertetés. **16.05:** Évforduló. **16.10:** Metró *(francia film, ism.)*. **17.50:** A zene mindenkié — Kodály Zoltán pedagógiai öröksége, V/5. rész. **18.45:** Hírek. **19.00:** Kórház a város szélén *(csehszlovák filmsorozat)*. A vita. **20.00:** Film és irodalom — Swann Szerelme — *(francia film.) Swann naplóját írja. A századforduló gazdag pompájával és a kiválasztottak finom, rafinált ízlésével berendezett, műkincsekkel zsúfolt lakásában Odette iránti vonzalmát igyekszik szavakba önteni. Rögzíteni az első éjszaka emlékét.* **21.45:** Erdélyország sok szép vize ... — A Téka együttes játszik. **22.05:** Évforduló. **22.10:** Hírösszefoglaló.

KOSSUTH

Óránként: **Hírek — Időjárás — Útközben. 4.30:** Reggeli Krónika. **8.20:** Törvénykönyv. **8.30:** Hangszemle. **9.05:** Napközben. *Közérdekű magazin.* **11.05:** Válogatott percek. **11.35:** Nemes Nagy Ágnes: Amerikai napló, 1979. **12.00:** Déli Krónika. **12.30:** Vendég a háznál. **12.50:** Külpolitikai figyelő. **13.05:** Ki nyer ma? **13.15:** Falurádió *(ism.)*. **13.30:** A református egyház félórája. **14.05:** Klasszikusok mindenkinek. **14.55:** A Magyar Nyelv Hete. **15.05:** A Határok nélkül naplója. **16.00:** Délutáni Krónika. **16.15:** Mindennapi gazdaság. **16.30:** Zenefórum. **17.05:** Magyarországról jövök ... **18.00:** Esti Krónika. **18.30:** Ráadás. **19.05:** Sportvilág. **19.25:** Jó éjszakát, gyerekek! **19.35:** A Magyar Nyelv Hete. **20.05:** Emlékezetes palócvidéki népdalok és táncdallamok. **20.30:** Határok nélkül. **21.05:** Kossuth-klub — *Európa-stúdió.* **22.00:** Késő esti Krónika. **22.30:** Fórum. **23.05:** A Rádió lemezalbuma.

PETŐFI

4.30: Napindító. **8.05:** Sportreggel. **8.20:** Rivaldafényben. **8.50:** Apró-cseprő — *gyerekekről.* **9.00:** Hírek — Időjárás. **9.05:** Zeneszó. **10.55:** Gordiusz plusz. **11.00:** Hírek — Időjárás. **11.05:** Napóra. **12.00:** Válogatás magyarnóta-lemezekről. **12.45:** Időjárás- és vízállásjelentés. **13.00:** Hírek. **13.05:** Derűre is derű. **13.30:** Ragtime. **14.00:** Tea hármasban. **15.00:** Hírek — Időjárás. **15.05:** Rockszerda. **16.00:** Hiánypótló. **17.00:** Hírek — Időjárás. **17.05:** Nosztalgia. **17.25:** Bajnoki labdarúgó-mérkőzésekről. **18.30:** Drogambulancia. **19.00:** Hírek — Időjárás. **19.05:** Kölyökrádió. **19.35:** Népdalkörök felvételeiből. **20.00:** Közvetítés a Kispest HFC—Vác FC-Samsung bajnoki labdarúgó-mérkőzésről. **20.30:** Visszaszámlálás. **21.00:** Hírek — Időjárás. **21.05:** Hatodik érzék. **22.00:** Zenés sikerek — magyar színpadokon. **22.30:** Tony Scott felvételeiből. **23.00:** Hírek — Időjárás. **23.03:** Sporthíradó. **23.10:** Napforduló — éjfél előtt. **0.10—4.20:** Napforduló — éjfél után. *Benne:* **4.03—4.20:** Magyar nóták, csárdások.

RTL PLUS

6.00: Híradó. **7.00:** Hallő, Európa — jó reggelt, Németország! **9.00:** A Főnök *(amerikai sorozat)*. Millie. **10.00:** Gazdag és szép *(amerikai sorozat)*. **10.30:** Forró nyeremény. **11.00:** Rizikó — *játék.* **11.30:** Családi párbaj — *játék.* **12.00:** Magazin. **12.30:** A Springfield-sztori *(amerikai sorozat)*. **13.20:** Kalifornia klán *(amerikai sorozat)*. **14.10:** Baleseti osztály *(amerikai sorozat)*. Szakértők. **15.00:** Gyilkosság a hobbija *(amerikai sorozat)*. Gyilkosság Hawaiin. **16.00:** Beszélgetés. **17.00:** Ki itt a főnök? *(amerikai sorozat)*. Szupersztár. **17.30:** Bárcsak kedves család *(amerikai sorozat)*. Francia kislány. **18.00:** Fiatalok magazinja. **18.45:** Híradó. **19.15:** Robbanékony — *magazin.* **19.45:** Jó idők, rossz idők *(német sorozat)*. **20.15:** Ikrek *(amerikai film)*. **22.15:** Tévétükör — *magazin.* **22.45:** Sípszó — *focishow.* **23.15:** Gottschalk-show. **24.00:** Alaszka *(amerikai sorozat)*. Az ígéret. **1.00:** Borzasztó kedves család *(ism.)*. **1.40:** Ki itt a főnök? *(ism.)*. **2.10:** A Főnök *(ism.)*. **3.10:** Beszélgetés *(ism.)*. **4.05:** Robbanékony *(ism.)*. **4.30:** Gyilkosság a hobbija *(ism.)*. **5.30:** Gazdag és szép *(ism.)*.

SAT 1

6.00: Jó reggelt a SAT 1-gyel! **8.45:** Mindent vagy semmit *(ism.)*. **9.15:** Népzenei slágerek *(ism.)*. **10.10:** Szerelem és trombitaszó *(német film)*. **11.35:** Klip-klub *(ism.)*. **12.00:** Szerencsekerék *(ism.)*. **12.40:** Sport — *tenisz.* **16.45:** 5 × 5. **17.20:** Mindent vagy semmit — *játék.* **18.30:** Sport. **18.45:** Hírek. **19.00:** Szív az adu. **19.30:** Szerencsekerék. **20.15:** Immenhofi ikrek *(német film)*. **21.55:** Beszélgetés. **23.20:** A profik *(angol sorozat)*. Hősök. **0.20:** Akut *(ism.)*. **1.00:** 24 óra *(ism.)*. **1.30:** Műsorismertetés.

PRO 7

5.15: A madárijesztő és Mrs. King *(ism.)*. **6.00:** Barátom, Ben *(amerikai sorozat)*. Születésnap. **6.25:** Rajzfilmek *(ism.)*. **8.10:** Parker Lewis *(ism.)*. **8.40:** Harttól Hartig *(ism.)*. **9.40:** Végzetes ítélet *(film)*. **11.20:** San Francisco utcáin *(ism.)*. **12.25:** Bill Cosby-show *(ism.)*. **12.55:** „Colt" a biztonság kedvéért *(amerikai sorozat)*. **13.45:** Chubasco. **15.25:** Harttól Hartig *(amerikai sorozat)*. Viszontlátás. **16.20:** Rajzfilmek. **18.05:** Parker Lewis *(amerikai sorozat)*. Kettős csillag. **18.35:** Bill Cosby-show *(amerikai sorozat)*. Értelmi szint. **19.05:** San Francisco utcáin *(amerikai sorozat)*. Clint utolsó útja. **20.00:** Híradó. **20.15:** Matlock *(amerikai krimisor.)*. Pomómerénylet. **22.05:** Jake és McCabe *(amerikai sorozat)*. Angyalarc. **23.00:** Truck Turner *(amerikai krimi)*. **0.20:** Hírek. **0.30:** Minden lében két kanál *(ism.)*. **1.20:** Hírek. **1.30:** Hagymaföld *(ism.)*. **3.30:** Hírek. **3.40:** Nero Wolfe *(ism.)*.

SZÍNHÁZ, MOZI, KTV, IKTV

KECSKEMÉT, KATONA JÓZSEF SZÍNHÁZ: délután 3 óra: A PADLÁS. Bérletszünet. Este 7 óra: CSODÁS VAGY, JÚLIA! Kiss Manyi-bérlet. A mozik műsora: **Városi:** fél 4 órakor: BEETHOVEN. Színes, amerikai film. 3/4 6 és 8 órakor: RUBY, A KENNEDY-GYILKOSSÁG MÁSIK ARCA. Színes, amerikai film. 14 éven aluliaknak nem ajánlott! **Árpád:** 3/4 6 és 8 órakor: HALÁLOS FEGYVER 3. Színes, amerikai film. 14 éven aluliaknak nem ajánlott! **KISKUNFÉLEGYHÁZA, Petőfi:** 5 és 7 órakor: ÖBÖL-AKCIÓ. Színes, amerikai film. **Stúdió:** 6 órakor: AZ IDEÁLIS GYANÚSÍTOTT. Színes, magyarul beszélő, amerikai film. **KTV:** 06.00—10.00: KÉPÚJSÁG. 14.00—15.00: KÉPÚJSÁG. 18.30—19.00: Műsorajánlat. 19.00—19.25: Almárium. 19.25—20.00: Fiatalok műsora. 20.00—20.30: EXTRA. 20.30—20.45: Háznéző (telefonos játék). 20.45—22.18: Csók anyu! (Magyar tragikomédia — 93 perc). 22.07—00.07: Pesty Fc kete Doboz Kft. műsora. **IKTV** 9.30: KÉPÚJSÁG — Reklám 19.00: Szív TV (II.). 23.00: KÉPÚSÁG — Reklám 23.30-ig.

Sróke Tiba fertő

Garancia, AHICO, ÁB-Aegon

Több díjbevétel újszerű szolgáltatásokkal

Tőkeemelésre került sor az *OTP-Garancia Biztosító Rt.* részvényesi ülésén – jelentette be *Nagy* Zoltán, a társaság újonnan megválasztott elnök-vezérigazgatója. A társaság alaptőkéje a korábbi 1,75 milliárd forintról 4,05 milliárdra emelkedett, így jelentős fejlesztésekbe foghat. A Garancia elsősorban *a lakosság biztosítója* szeretne lenni. A megyei fiókigazgatóságok mellett a jövőben az OTP több mint 300 fiókjában is az ügyfelek rendelkezésére áll. Szeretné bebizonyítani, hogy *ha egy bank és egy biztosító összefog*, akkor azzal az ügyfelek is jól járnak. Ennek jegyében a *kötelező gépjármű-biztosítást* például ez év júliusától elég havonta fizetniük azoknak, akik a biztosítást az *OTP-folyószámlájukról* egyenlítik ki. Négy új *casco biztosítással* is előrukkolt a társaság, elsősorban az olcsóbb kategóriájú, kisebb gépjárművek piacán kínál új konstrukciókat, amelyek az elnök-vezérigazgató szerint a piacon az átlagosnál kevesebbe kerülnek. Az OTP-nél folyószámlát vezetők a casco-díjból 12 százalék kedvezményt kapnak. Április elsejétől visszamenőleg általános, ötszázalékos díjcsökkentést is végrehajt az rt. az OTP-nél folyószámlát vezetők részére minden típusú önkéntes biztosítási forma esetében.

*

A biztosítószakma egyik világnagysága, az *American International Group* számára a magyarországi többségi tulajdonú társasága, az *AHICO Első Amerikai–Magyar Biztosító Rt.* alighanem elenyészően kicsi vállalkozás. Az 1990-es megalapítása óta azonban rendhagyóan kedvező díjbevétel-kárkifizetés mérleggel rendelkezik, tavaly például 338 millió forint ellenében hárommilliót folyósított. A pénzintézet nem foglalkozik mezőgazdasági, lakás- és gépjármű-biztosítással. A gyarapodást az élet- és baleset-, valamint a vagyonbiztosítás különböző fajtáiban érte el. A növekedést mutatja, hogy az egy évvel korábbi, 1992-es díjbevétel még csak 122 millió forintra rúgott.

Az egymilliárd forint alaptőkével létrehozott társaság üzletpolitikájának lényeges eleme, hogy egyrészt a partnerekkel kötött szerződéseiben is alapvetően leegyszerűsített feltételrendszert fogalmaz meg, másrészt a csoportos megállapodásokkal bővíti ügyfélkörét, nemcsak a hazánban tevékenykedő amerikai érdekeltségű cégek köréből. Újszerű, hogy a fiatal korosztálynak, a 0 és 24 életév közöttieknek takarékossági jellegű, úgynevezett „elérésre szóló" biztosítást ajánl a cég.

*

Veszteséggel zárta ugyan 1993-as gazdálkodását az *ÁB-Aegon Általános Biztosító Rt.*, ám a 76 millió forintos negatívum eltörpül az elmúlt évi 22 milliárd forintos forgalomhoz képest – jelentette ki tegnapi, a részvénytársaság közgyűlését követő sajtótájékoztatóján *Kepecs* Gábor, a társaság elnök-vezérigazgatója. A biztosítótársaság magyar, illetve holland tulajdonosai azonban nemcsak ezért elégedettek. Herbert *Visscher*, az *Aegon-csoport* nemzetközi igazgatója ugyanis úgy véli, hogy az ÁB-Aegon Rt. gazdálkodása már az idén nyereséges lehet.

A külföldi befektetők szerint a holland, az amerikai, az angol és a spanyol érdekeltségük mellett a magyar piac számít különösen ígéretesnek. Ezt támasztja alá az is, hogy az Aegon meg akarja vásárolni az *ÁV Rt.* által értékesítésre kínált vagyonrészt, s az ügylet nyélbe ütésére talán a társaság következő, májusi közgyűléséig sor is kerülhet.

A társaság tegnapi tájékoztatóján a központi témát az ÁB-Aegon befektetései szolgáltatták. Elhangzott: az életbiztosítási díjtartalékok állománya – amely csaknem teljes egészében lefedi a lakosság hosszú távú megtakarításait – a múlt év végén 51 milliárd forintot ért el. Ebből – vagyis a *Magyarországon* bejegyzett biztosítók összesített életbiztosítási díjtartalékából – az ÁB-Aegon több mint 80 százalékban, azaz 42 milliárd forinttal részesedett. Az e társaság által menedzselt befektetések tavaly 22 százalékos – tehát az inflációt meghaladó mértékű – hozamot értek el.

A társaság vezetői jelentős eredményként könyvelik el, hogy a magyar piac legnagyobb befektetőjeként sikerült elkerülniük a múlt évi nagy pénzügyi botrányokat, amit a körültekintő, megfontolt befektetési politikának tulajdonítanak. Megítélésük szerint a portfólió biztonsága 1992-höz képest jelentős mértékben javult az elmúlt évben. Az állampapírok aránya növekedett, míg a részvények, biztosítási kötvényhitelek, vállalati papírok, bankbetétek aránya csökkent. Az ingatlanbefektetések aránya változatlan maradt.

(füsi–gergely–pató)

Ösztönzőbb

(Folytatás az 1. oldalról)

Prémiumukat a mostani 100-150 százalék helyett 50 százalékban maximálják, azzal a kikötéssel, hogy amennyiben a cégnek tb- vagy adótartozása van, illetve esetleg növekszik az adóssága, a vezérigazgató nem részesülhet jutalomban. Bevezetik az ösztönzésnek azt a lehetőségét is, hogy a prémium felét a vezetők nem készpénzben, hanem a cég *részvényeiből* való részesedés formájában kapják meg. Maximum 15 hónapra szólhat a felmondási idő és a végkielégítés kötelezettsége, a vezetők költségtérítésként étkezési, autóhasználati hozzájárulást és ruhapénzt kaphatnak, a nyelvtudást azonban ezentúl külön nem honorálják, ma már ugyanis ez munkaköri feltételnek számít. A vezetők alapbéremelésénél ezentúl nem lesz kötelező az *infláció* követése, az ÁV Rt. igazgatóságának rint ez fölöslege inflációs várako tős gazdasági követnének el n rítása érdekébe ink szerint, am megerősített a tón, az ÁV Rt. sai a napokba százalékos bé szesültek, ami azonos az idei által prognos mértével…) Ö vezetők többsé me emelkedni f kirívóan maga kenhet. Megha Rt. társaságaib tületek tagjain sát is, az igazg 20–100 ezer, a sági tagságért forintig terjed hetnek. Az új szert még cs

Az ÁV Rt. cégeinél

vezetői bérrendszer

megítélése sze sen növelné az zást, és a jelen egységek nem indent a leszo n. (Információ it Csepi Lajos sajtótájékozta első munkatár átlagosan *19 emelésben* ré gyakorlatilag évre a kormány ztizált infláció sszességében a gének jövedel og, csak néhány s kereset csök tározták az ÁV an a vezető tes k javadalmazá tósági tagságért felügyelőbizott edig 15–80 ezer összeget fizet bérezési rend ak ideiglenesen alkalmazzák, azokban az esetekben, amikor lejár a vezetők megbízatása és új szerződést kötnek, a véglegesítésre akkor kerül sor, ha az *Érdekegyeztető Tanács* privatizációs albizottsága is jóváhagyja.

A stratégiai fontosságú és a közszolgáltató társaságok az ÁV Rt. közreműködésével *Stratosz* néven szövetséget hoztak létre, amelynek alapvető felada a gazdasági kamarák mielőbbi létrehozásában való aktív közreműködés. A szövetségnek tizennégy alapító tagja van.

A *Hungexpo Rt.* privatizációs koncepcióját nem fogadta el az igazgatóság, az ügyvezetés javaslatával ellentétben a testület véleménye szerint nincs szükség külső szakmai befektetőre, a hazai gazdasági érdekképviseletek tulajdonszerzési igényeit érdemes inkább pártolni, részvételüket azonban pályázattal kell eldönteni.

A borsodi acélipar ismét napirenden szerepelt az ÁV Rt.-ben; mint ismert, a kormány döntése alapján a vagyonkezelő szervezet kivásárolja a felszámolás alatt lévő cégek megmentésre érdemes termelőegységeit. A hárommilliárd forintos állami támogatást – amely a vagyonkezelésre fordítandó – pályázati úton szerezhetik meg az erre alkalmas cégek, szervezetek. A feladat szakmai lebonyolítására az ÁV Rt. 50 millió forintos alaptőkével létrehozza a *Dunaferr Részvénytársaságot.*

Kft.-ből rt.-vé alakult a *Mol Rt. Rotary* nevű cége, abból a célból, hogy a dolgozók éppenúgy kedvezményesen hozzájuthassanak a cég részvényeihez, mint az ugyanolyan profilú szolnoki székhelyű kutatóvállalatnál.

(osváth)

Kamatcsökkentés Németországban

Csökkentette csütörtökön a német központi bank legfontosabb kamatlábait. *A leszámítolási kamatlábat, azaz a diszkontrátát 5,25 százalékról 5 százalékra, a lombard rátát pedig 6,75 százalékról 6,5 százalékra mérsékelte* – jelentette az *AP*. Az új kamatok mától érvényesek. A *Bundesbank* döntését az infláció várható további lassulásával és a pénzkibocsátási ütem mérséklődő gyorsulásával indokolta. Németországban márciusban 3,2 százalékos volt az éves szintre számított infláció, a korábban számítottnál gyorsabban lassult. Az AP megjegyzi, hogy Németországra nemzetközi nyomás nehezedik, hogy csökkentse a központi bank kamatait, s a hitelek olcsóbbá tételével segítse kilábalni Nyugat-Európa többi országát is a recesszióból.

Spekulánsok nélkül nincs határidős piac

„A mai napig a *Budapesti Árutőzsde* az egyetlen működő határidős piac *Kelet-Európában*" – volt olvasható az 1992-ben készült *Budapest Commodity Exchange Project 2000* című tanulmányban. Az idézet a tegnap az utolsó állomásához érkezett Budapesti Árutőzsde-rendezvénysorozaton hangzott el, amelynek keretében *az ország számos pontján* ismertették a tőzsdei technikákat, illetve előnyöket. Az árutőzsde bemutatkozása után *a tőzsdetagok és a brókerek* tartottak előadásokat a gabona-, hús- és devizabörze szerepéről, valamint a piaci kilátásokról.

A BÁT forgalma 1990-ben 562 millió forint, 1991-ben 1,9 milliárd forint, 1992-ben 6,1 milliárd forint, 1993-ban pedig *12,3 milliárd forint* volt – ismertette a jellemző adatokat *Keresztesi* Szergej, a tőzsde elnöke. A gabonatermésnek már *15 százaléka* megfordult az árupiacon. A piaci résztvevők aktívan használják a tőzsdét, a gabonafelvásárlás a tőzsdei árakhoz kötötten zajlik. Keresztesi Szergej külön kitért *a spekulánsok szerepére* is, mint kifejtette: nélkülük egy jól működő határidős piac nem képzelhető el. Az árfolyamváltozásból eredő kockázatot a spekulánsok *vállalják át* azoktól, akik ettől meg kívánnak szabadulni.

(cz. i.)

Az ú...ijrafelhasználás kizárt

Kárpótlási j...egyet faló berendezés

Gyakorlagilag kizárt a privatizációban már felhasznált kárpótlási jegyek jogtalan úton való visszakerülése az értékpapírpiacra – hangzott el az ÁVÜ és a Budapest Értékpapír és Befektetési (BÉB) Rt. tegnapi tájékoztatóján. Külföldi tesztelés után a közelmúltban helyezték üzembe a BÉB Rt. jegyazonosító és megsemmisítő berendezését, amely számítógép segítségével ellenőrzi a megsemmisítésre váró, felhasznált kárpótlási jegyeket. A gép eddig mintegy másfél milliárd forint értékben 230 ezer darab értékpapírt „falt fel", figyelembe véve a heti „350 millió forintos teljesítményt" és a kárpótoltaknál levő 100 milliárdos jegymennyiséget, a gép még évekig dolgozhat. A kárpótoltaknál levő jegymennyiség 11 sorozatból áll, s a Hollandiában gyártott egyedi papír sorozatonként nyolc tonnát nyom. A megsemmisít...s az ÁV Rt., az ÁVÜ, a BÉB Rt. és a Kárpótlási Hivatal i...letkeseiből álló bizottság jel...alétében zajlik, a gép által leo...vasott értékpapírt utólag ellenőrzik, az adatokat archiválják. A későbbiekben a berendezéssel államkötvények, kincstárjegyek megsemmisítése is elképzelhető. Ma sincs azonban megoldva a bűncselekmények során illetéktelen kezekbe került jegyek útjának nyomon követése.

(meszleny)

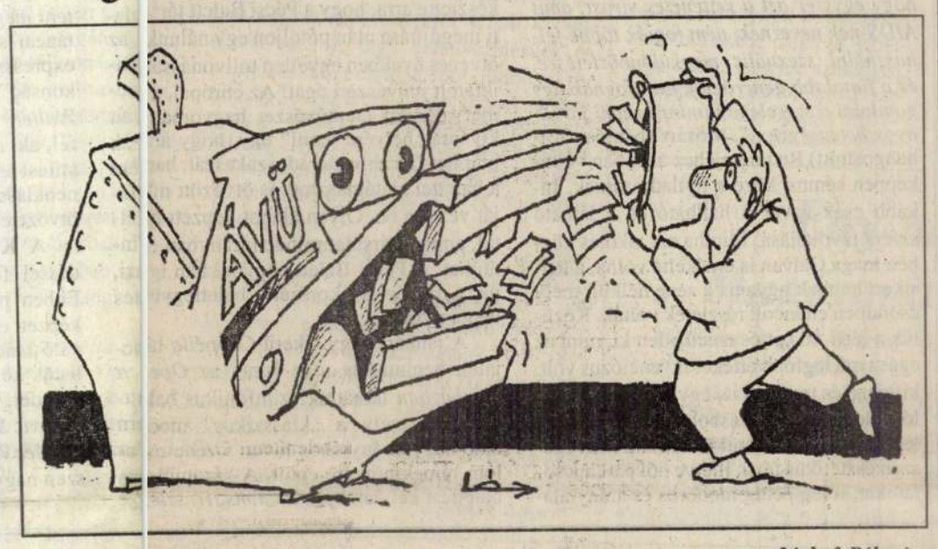

Léphaft Pál rajza

(Túl)nagyüzem

OTP-részvények cseréje

(Folytatás az 1. oldalról)

Az OTP-nél megerősítették, hogy súlyos helyzet alakult ki több fióknál, sőt rendőri segítséget kértek és kaptak a jegyzés rendjének fenntartása érdekében. A technikai lebonyolítás folyamán az OTP-fiókok alkalmazottai által megoldhatatlan konfliktusok is felmerülnek, például a sorban álló várakozók által kialakított rend és az OTP-s sorszámok kiosztásának összeegyeztetése miatt. A fiókok vezetőitől azt kérték: csak az adott jegyzési napra adjanak ki előre sorszámot, hogy így elkerülhessék azokat a problémákat, amelyek a már éjszaka sorban állókkal alakulhatnak ki. Egy OTP-fiókban általában 80-100 jegyzést tudnak felvenni egy nap. A 2,3 milliárd forint értékű OTP-részvény jegyzése során az eredeti kárpótoltak előnyt élveznek. Az előzetes adatok szerint már tegnap több mint egymilliárd forintnyi részvényt jegyeztek.

Az ÁV Rt. és a forgalmazó jövő hét végéig *túljegyzés esetén sem zárja le* az OTP részvények kárpótlási jegy ellenében történő cseréjét. Erről az ÁV Rt. illetékes az első jegyzési napon adott tájékoztatást. A döntés azért született, mert a kárpótlási jegyel rendelkezők körében óriási az érdeklődés az OTP-részvények iránt. A jegyzésre nyitva álló utolsó nap április 22-e lesz. Az ÁV Rt. illetékesei közölték azt is, az allokáció, vagyis az elosztás során a saját jogon kárpótoltak között a részvényeket fő szabályként nem a jegyzések időrendjében, hanem a kályaelosztás szerint osztja el a forgalmazó.

Az OTP Bank Rt. felkéri ügyfeleit, hogy a fiókhálózat leterheltsége miatt azok, akik *kincstárjegyet* kívánnak jegyezni a hét végén, olyan OTP-fiókokat keressenek fel, melyek a kárpótlási jegy-OTP törzsrészvény cserében nem vesznek részt. Lényeges, hogy április 18-ától 11 budapesti és 30 vidéki fiók, valamint az OTP Bróker Rt. irodáják közreműködésével indul meg a *KRP*.

Hivatalos közlésre várnak a taxisok

Addig, amíg a *Magyar Közlönyben* hivatalosan meg nem jelenik az *Alkotmánybíróság* állásfoglalása és az indoklás, nem lehet felelősséggel állást foglalni a taxisokra vonatkozó legújabb döntésről – nyilatkozta lapunknak *Peredi* Péter, a *Fuvarozó Vállalkozók Országos Szövetségének (Fuvosz)* főtitkára. A szervezet egyébként már egyeztette álláspontját más érdekképviselettel is, s a közös állásfoglalás szerint tudomásul veszik az Alkotmánybíróság azon döntését, amely szerint alkotmányellenesnek minősül a taxisok létszámának önkormányzati korlátozása. (A limit lehetőségét a közúti közlekedésről szóló jogszabály biztosította, eleget téve a személyszállítók korábbi követeléseinek.)

Az alkotmánybírák április 12-i határozata immár ismét „szabaddá teszi a pályát", amit azonban nem fogad a már pályán lévő taxisok, illetve az utazóközönség körében egyöntetű lelkesedés. *Horváth* Pál, a *Fuvarozók Országos Demokratikus Szövetségének* elnöke például a *Népszavának* adott interjújában nem zárta ki egy újabb taxistiltakozás lehetőségét sem. Míg Peredi Péter úgy nyilatkozott lapunknak, hogy a különböző lapok hírei ellentmondóak, amint magának az alkotmánybírósági döntésnek az interpretálása sem egészen egyértelmű. A Fuvosz főtitkára – és az elnökség – szerint egy demokratikus államban nem célszerű demonstrálni az Alkotmánybíróság döntése ellen, bár e határozat hivatalos szövegének ismerete híján azért annyit le kell szögezni, a túlliberalizáltságtól nem lesz nagyobb a demokrácia.

Peredi Pétertől megtudtuk: a fővárosban működő taxis-érdekképviseletek vezetői még az alkotmánybírósági állásfoglalás előtt megállapodtak egy jövő heti találkozóban. E fórumon a szakmai szervezetek kitérnek a taxisokat érintő döntés értékelésére, s talán megvitatják: az új helyzetben lehet-e – s ha igen, miképp – módosítani a taxispályára kerülés feltételeit.

P. ZS.

Kopint-Datorg-elemzés

(Folytatás az 1. oldalról)

A mérleghiány pánikra nem ad okot – állította Szamuely. Ha megközelítőleg egymilliárd dollárnyi működőtőke idén is beáramlik az országba, akkor – tekintettel a hétmilliárdos dollártartalékra – a hiány „technikailag finanszírozható". Ám kérdés: célszerű-e e terhek „áttolása" a következő évre, amikor is megnövekednek az ország törlesztési kötelezettségei – vetette föl a közgazdász.

Szamuely László javaslata: enyhén vissza kellene fogni a hitelkibocsátást, és *mintegy 10–15 százalékos „reálleértékelést" kellene végrehajtani a forinton…* Számításai szerint ez a most kilátásban lévő 22 százalékos helyett 25 százalékos inflációt idézne elő. Ám így is csak kétmilliárd körülire lehetne leszorítani az idei dollármérleg hiányát. Mindennek politikai megszervezéséhez *a nyár elején bérmegállapodást kellene kötnie* az akkor munkába álló kormánynak a szakszervezetekkel.

A világgazdaság helyzetéről *Rába* András szakértő elmondta: idén valamivel kedvezőbbek a magyar exportálók kilátásai – általánosságban. A nyugati recesszió ugyanis megszűnni látszik. A keleti bajok azonban nem enyhülnek. Az orosz és az ukrán gazdaság mélyrepülése tovább tart – ezt már *Munkácsy* Gyula vetítette előre. A volt keleti blokk többi országában – a szakértő szerint – enyhe növekedés is elképzelhető.

M. P.

1389
A HERBÁRIA RT.
KERESI
AZ ORSZÁG EGÉSZ TERÜLETÉRŐL
– kihasználatlan üzemi kapacitásaira – elsősorban
– kozmetikai,
– élelmiszeripari,
– és vegyipari termékek
GYÁRTÁSI ELJÁRÁSÁT.
BŐVEBB INFORMÁCIÓ: hétfőnként személyesen, előzetes bejelentkezés alapján, vagy telefonon.
Budapest IX., Mihalkovics u. 18. 1094
Telefon: 215-3815, 215-9741
Fax: 215-5016

VALUTAÁRFOLYAMOK ÁPRILIS 15-ÉN (egy egységre forintban)

*április 14-i árfolyam **nincs eladási árfolyama	Angol font		Francia frank		Német márka		Olasz lira		Schilling		Svájci frank		Svéd korona		USA-dollár	
	Vétel	Eladás	Vétel	Eladás	Vétel	Eladás	Vétel (1000 egységre)	Eladás	Vétel (100 egységre)	Eladás	Vétel	Eladás	Vétel	Eladás	Vétel	Eladás
DUNA*	146,7648	158,9952	17,0016	18,4184	58,7723	62,4077	60,8928	65,9672	835,7423	887,4377	69,0432	74,7968	12,5836	**	100,5696	106,7904
IBUSZ	147,7698	156,9102	17,1205	18,1795	58,5783	62,2017	61,382	65,178	832,861	884,379	69,5102	73,8098	12,6294	13,4106	100,2010	106,3990
KONZUM	148,27	157,45	17,18	18,24	58,78	62,42	61,60	65,42	835,93	887,63	69,77	74,09	12,67	13,45	100,54	106,76
OTP*	149,17	157,97	17,22	18,26	58,95	62,35	60,70	66,48	836,53	887,87	70,08	74,00	12,57	13,81	101,28	106,96

NAPLÓ

A KÉPES LEVELEZŐLAPOK Magyarországon című kiállítás ma délután három órakor nyílik meg az Iparművészeti Múzeumban (Budapest IX., Üllői út 33–37.).

A JÓZSEF ATTILA vers- és prózamondó verseny végső szakaszához érkezett. Az országos döntőt április 16-án rendezik meg a Gutenberg Művelődési Otthonban. Ide várják azt az ötven főt, akik az eddigi selejtezőkben a legjobbat nyújtották. A zsűri elnöke Faludy György lesz.

SIMON GRAY KICSENGETÉS című darabjának bemutató előadása április 16-án, este hét órakor lesz a nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház Krúdy Kamaraszínpadán.

A MAGYAR KOLPING SZÖVETSÉG I. országos kongresszusát április 16–17. között rendezik meg a Földművelésügyi Minisztérium dísztermében (Budapest V., Kossuth L. tér 11.). A kongresszus védnöke dr. Seregély István egri érsek.

AZ ÖTÖDIK KÁ című Nigel Williams-színmű bemutató előadása április 17-én, este hét órakor lesz az Arany János Színház kamaratermében.

SZŐKE TIBOR festőművész munkáiból látható kiállítás Budapesten a Magyar Honvédség Művelődési Házában. A fiatal szolnoki művész huszonegy olajfestményét tárta a közönség elé. Az ifjú művész tájképeit és zsánerképeit április 30-áig tekinthetik meg az érdeklődők naponta 12 és 22 óra között a Stefánia úti művelődési házban.

A MAGYAR NAPLÓ legújabb számában Csordás Gábor, Kántor Péter, Gergely Ágnes, Baka István, Rakovszky Zsuzsa, Orbán Ottó, Kovács András Ferenc, Várady Szabolcs, Csiki László, Tandori Dezső, Tompa Gábor, Marno János, Balla Zsófia és Zilahy Péter szonettjei olvashatók.

Táncpanoráma '94

Requiemek Szegedről és Pécsről

A SZEGEDI BALETT új néven jelent meg budapesti bemutatóján, *Szegedi Kortárs Balettként* határozta meg eljövendő profilját. Hogy erre miért volt szükség, mikor eddig is a profi hazai modern társulatok élvonalához tartozott, arra talán éppen a *Táncpanoráma '94*-es sorozat *Petőfi csarnokbeli* műsora adhat választ. *Imre* Zoltán balettigazgató és koreográfus távozása után a társulat valamiféle posztmodern útra lépett. Nem úgy, mint annak előtte, válogatva az ilyen-olyan irányzatok között, hanem deklaráltan is. Baj ez? Ki tudja? A művészetben mindig mindent az eredmény igazol.

A *Requiem* című majd' egyórás táncművet ugyanaz a fiatal svájci Roberto *Galvan* készítette, akit tavaly *Koncert tangóharmonikára és zenekarra* című nagyszerű alkotásáért piedesztálra emelt a közönség lelkesedése és a szakmai elismerés egyaránt. *Requiemjével* azonban sajnos még visszafelé is képes volt valamennyire hatástalanítani felfedező rajongásunkat. Ez a darab ugyanis besorol a divatosan sokkolni kívánó, a nagyvilág táncszínpadait úgyszólván elárasztó utánérző munkák sorába.

Mit is akart alkotásával elmondani *Galvan*? *„Mozart Requiemje arra inspirál engem, hogy az élet hatalmas erejét ábrázoljam, megalkossam a szerelem, a fájdalom és a remény képeit. Abban bízom, hogy egyszer azt a rettenetes vírust, amit AIDS-nek neveznek, nem fogják többé felhasználni szexuális megkülönböztetésre, és a fiatalabb generációk nem fognak úgy gondolni a szerelemre, mint valami járványos betegségre…"* Mozart (bántóan fölhangosított) Requiemjéhez azonban voltaképpen semmi köze e nyilatkozatnak. Inkább csak zavar a hallható és a látható szféra távolállása. Mintha ezt alkotás közben maga Galvan is érzékelte volna, a legsikerültebbek ugyanis a zene nélküli mély csöndben eltáncolt részletek voltak. Közülük a férfi-nő kettős emelkedett ki, mint az egész mű legfőbb értéke. Invenciózus volt, kifejező és tragikus is; egy durvának induló véletlen találkozásból megindító érzelem fakadt. Ezenkívül láthattunk nem egészen esztétikus férfi, illetve női párkapcsolatokat, főleg pedig modoros és aránytalanul „bőbeszédű" csoportos szenvedé- és szenvelgéseket. Szép volt azonb- mitikusnak is felfogható zárójelenet, -kor is a meztelennek tűnő testekre tisztító vízzuhatag záporozik, mir- megszabadítva őket betegségtől, f- -lomtól, pusztulástól.

Néhány részérték nem menthe- táncmű egészének fő szerkezeti hibá- *terjengősséget*. Nem tetszett – főleg - reográfus feszült, tömören tartott e- művéhez viszonyítva –, hogy a hozz- sonló mozgásnyelvi matéria alkalm- sá vált. És nem tetszettek az előny- női kosztümök, valamint a Pina *Ba-* táncszínházától kölcsönzött, herv- szimbolizáló, őszi falevéllel teleszór- ros-mocskos színpadtéri megoldás - A régi és jórészt újonnan verbuvált tá- sok vegyes képzettségük ellenére eg- ges színvonalat és stílust produkált- dicséretes átéléssel megtették, amit hettek.

A PÉCSI BALETT előadása ug- csak egyik nagy hírű társulatunk gy- res átalakulását bizonyította. Mégpec- szegediekkel éppen ellentétes irány- A balettigazgató *Herczog* István r- mentette és röpke kéteszendős műkö- alatt totálisan újjávarázsolta a szétes- ben átvett társulatot. Hosszas dortm- tartózkodása, ottani balettvezetési tap- talatai és a hazai táncélet alapos isme- késztette arra, hogy a Pécsi Balett társ- ti megújítása után pótoljon egy nálunk ötvenes években egyetlen tollvonással iktatott művészeti ágat. Az európai, a- met modern tácművészet hagyomán- kívánta „helyére tenni" úgy, hogy ar- már nem az abbamaradt szakaszát, ha- a balettel alátámasztott és ötvözött m- ját vezette be. Olyan alapot képzett e- tal, amin a társulat minden irányban e- indulhat. A Pécsi Balett napjainkban ig- nagy reményű, korszerű balettegyü- képét nyújtja.

A januári nagy sikerű *Coppélia* tánc- játék bemutatója után ismét az *Operett Színházban* láthattuk szimfonikus ballett-estjüket, mely a „klasszikus" modern tánc hagyományaihoz híven a zeneirodalom remekműveire épült. A háromrészes balettest két darabját: *Brahms III. szimfóniáját* és *J. S. Bach III. zenekari szvitjét* Herczog István koreográfálta, a középső részt, *Dvořak Requiemjét* pedig *Dévay* Katalin készítette. Dévay Katalinról tudni illik, hogy táncos pályáját 1966-ban a Pécsi Balettnél kezdte, majd Németországba települt át. Dolgozott a müncheni Operaházban, ahol lehetősége nyílt megismerkedni az ott dolgozó jelentékeny koreográfusokkal. Koreografálni Düsseldorfban kezdett, Herczog István asszisztenseként. Pécsre is Herczog hívta meg, s első önálló műve alapján, úgy tűnik, nagy nyeresége lehet a társulatnak.

Herczog két nagyformátumú, cselekmény nélküli műve biztos tudású mesterre vall. Muzikalitására nagyobb elismerést nem kaphat, mint visszaigazolását annak, hogy a muzsika tartalmának, formájának megfelelő látványt tudott teremteni. Követi a zene formációit, hangulati differenciáit, mindvégig finom művű táncfolyamatokban. A kisebb-nagyobb szolisztikus részek és nagyméretű csoporttáncok variálása pontos, szép látványt nyújtott. Dévay Katalin a Dvořak-Requiemben felhasznált némi cselekményfonalat. Annyit, amennyit a liturgikus szerkezet egyáltalán lehetővé tesz. Ez pedig körülbelül így szólhat: *a Megváltó megszabadítja embertársait a rabságból, s amikor elsiratják, és magukra maradnak, az derül ki; nem tudnak létezni az isteni megváltásba vetett hit nélkül.* Dévay táncai szépek, lágy vonalvezetésűek és expresszívek. Legközelebbi „felmenő rokonság" – akárcsak Herczognál – Eric *Walter* német táncalkotóval fedezhető fel, aki arról volt nevezetes, hogy sajátos stílust teremtett a német modern tánc és a neoklasszikus balettművészet muzikális ötvözetével.

A KÖZÖNSÉG igen nagy lelkesedéssel fogadta a pécsiek produkcióját. Ebben persze nem kis része volt a jól képzett és szakszerű tréningben tartott kiváló táncosok kollektívájának is. A szólisták közül ki kell emelni *Neskov* Alekszander, *Lovas* Pál, *Lencsés* Károly, *Tesanovic* Bronislav, illetve *Korfia* Emilia, *Kovács* Zsuzsa és *Visekruna* Liljana egészen nagyszerű művészi teljesítményét.

Gelencsér Ágnes

A Kolibri Fészek új bemutatója

A hóember olvadni kezd

A *Kolibri Fészek* olyan apró játszóhely, amelyben kényszerűségből felbomlanak a hagyományos színjátszási keretek, formák. A színes párnákon helyet foglaló gyermekek közel kerülve a színészekhez, részesei lesznek a játéknak, elfogultságuk feloldódik. Hiszen a földön ülve még viselkedni, nyugton maradni sem kell, egymást megszólíthatják, ha izgulnak, felállhatnak vagy odébb telepedhetnek. Így tehát a *Kolibri Színház* fészkének legújabb bemutatója sem tekinthető hagyományos színházi előadásnak, *Jeremiás, a hóember* története, fizikai értelmében is közel kerül a közönséghez, a gyermekekhez.

Nick *Championnak*, egy dél-angliai utazó gyermekszínház igazgatójának a mesedarabja előbb magyarul, majd hamarosan angolul is színre kerül, ezzel folytatja a társulat a tavaly indított kétnyelvű előadásainak sorát. Jeremiás hóember történetének megjelenítésében kiválóan ötvöződik a próza-zene-bábjátszás hármasa. A *Prágai Bábművészeti Főiskolán* végzett rendező, *Kiszely* Ágnes a két közreműködő színésszel, *Tisza* Beával és *Bodnár* Zoltánnal azt bizonyítja, a mai gyermekszínházhoz sokféle tehetség, tudás, ismeret szükséges. Két színészt láthatunk több szerepben, kislányként és kisfiúként, báboskénti és táncosként. Nem kis feladat ez az olyan színpadon, ahol minden hiba, minden tévesztés fölnagyítódik és láthatóvá lesz. A két fiatal tisztességgel állja a próbát, és mivel a darab végén a mindvégig színen levő fagylaltoskocsiból a közönségnek fagylaltot osztogatnak, még abban sincsen részük, hogy a tapsnak örüljenek. A taps ugyanis a nagy boldog evésben és maszatolódásban elmarad. Pedig megérdemelnék.

A történet konfliktusa igen egyszerű. Jeremiás, a hóember, aki megelevenedve a kislány, Samantha barátja lesz, a tavasz közeledtével olvadni kezd. Meg kell hát valahogy menteni. S a jó barát, ha igazán az, nem hagyja cserben pajtását, lehetetlent nem ismerve cselekszik. Ennyi, nem több a darab tanulsága. Ám az ötletek, amelyek szerzői és rendezői találékonyságból születnek, nem hagynak üresjáratot, s nem engedik unatkozni az amúgy hamar elfáradó, lankadó figyelmű gyermekközönséget. Az előadásnak, amelyet szünet nélkül játszanak, az időtartama is erénye. Éppen annyi, amennyit még a nézők elbírnak. A *Kolibri Fészek* legújabb bemutatója szerencsére azoknak a legkisebbeknek szól, akiknek ma oly nehéz színvonalas előadást találni a fővárosi színházi kínálatban.

(hanthy)

Egy megye Magánmitológiája

Magánmitológia címmel versantológiát jelentetett meg a győri székhelyű *Hazánk Könyvkiadó*. A kötet öt, Győr-Moson-Sopron megyében élő, illetve a térséghez kötődő alkotó, *Devecseri* Zoltán, *Glaser* Péter, *Gülch* Csaba, *Hárs* Ernő Péter és *Pétercsák* Makszim munkáit tartalmazza. A könyvet 1000 példányban adták ki. Megjelenését a megyei önkormányzat, továbbá a győri önkormányzat, a *Radnóti Irodalmi Társaság* és az *Agóra Kft.* támogatta.

ÁLLAMI VAGYONÜGYNÖKSÉG

1402

NYILVÁNOS PÁLYÁZAT

A Banque INDOSUEZ Magyarország Rt. mint tanácsadó az Állami Vagyonügynökség megbízása alapján nyilvános, egyfordulós pályázatot hirdet a

I. Szombathelyi Tejipari Rt.

(9700 Szombathely, Nádasdy F. u. 16.)
jegyzett tőke: 530 570 E Ft
tőketartalék: 197 093 E Ft

és a

II. Répcelaki Sajtgyár Rt.

(9653 Répcelak, Vörösmarty u. 1.)
jegyzett tőke: 468 010 E Ft
tőketartalék: 5442 E Ft

állami tulajdonú részvénycsomagjainak értékesítésére.

A társaságok a Vas Megyei Tejipari Vállalat átalakult jogutódja, a ROYAL RT. szétválásával jöttek létre. Mindkét társaság a Royal Rt. jogutódja.

I. A Szombathelyi Tejipari Rt. megpályázható részvényei:

a. szakmai befektetők részére a társaság többségi (51%) szavazatot biztosító, 27 059 db, egyenként 10 000 Ft névértékű törzsrészvénye kerül értékesítésre. A vételár kiegyenlítésére készpénz, E-hitel, kárpótlási jegy használható fel.

1.b. hazai termelő szervezetek és termelő magánszemélyek által kizárólag kárpótlási jegy ellenében megvásárolható további 13 266 db, egyenként 10 000 Ft névértékű törzsrészvény (25%+1).

2. A Répcelaki Sajtgyár Rt. megpályázható részvényei:

a. szakmai befektetők részére a társaság többségi (51%) szavazatot biztosító, 23 869 db, egyenként 10 000 Ft névértékű törzsrészvénye kerül értékesítésre. A vételár kiegyenlítésére készpénz, E-hitel, kárpótlási jegy használható fel.

2.b. hazai termelő szervezetek és magánszemélyek által, kizárólag kárpótlási jegy ellenében megvásárolható további 11 702 db, egyenként 10 000 Ft névértékű törzsrészvény (25%+1).

Az Állami Vagyonügynökség a tulajdonában maradó részvényeket kedvezményes dolgozói részvényvásárlási lehetőség biztosítására, valamint vagyonátadási kötelezettségének teljesítésére tartalékolja.

A pályázatok részletes feltételeit a két külön megvásárolható tenderfüzet tartalmazza.

A pályázatok benyújtásának határideje: 1994. június 15. 12–14 óra között

A pályázatok benyújtásának helye: Állami Vagyonügynökség (1133 Budapest, Pozsonyi út 56.) 804. szoba

A pályázóknak vállalni kell, hogy ajánlatukat 90 napig fenntartják.

A pályázat benyújtásának feltétele a megfelelő tenderfüzet és információs memorandum megvásárlása, valamint ánatpénz letétbe helyezése. Az 1992. évi LIV. tv. értelmében az önkormányzatoknak járó részt a pályázók észpénzben kötelesek teljesíteni. A fizetési feltételek az alábbiak szerint alakulnak:

.a. pontban meghatározott részvénycsomagra:		
ánatpénz:	15 000 E Ft	készpénz
nkormányzatnak járó rész:	25 165 E Ft	készpénz
ennmaradó vételárrész:		készpénz, kárpótlási jegy, E-hitel
.b. pontban meghatározott részvénycsomagra:		
ánatpénz:	5 000 E Ft	kárpótlási jegy
nkormányzatnak járó rész:	12 337 E Ft	készpénz
ennmaradó vételárrész:		kárpótlási jegy
.1. pontban meghatározott részvénycsomagra:		
ánatpénz:	15 000 E Ft	készpénz
nkormányzatnak járó rész:	26 639 E Ft	készpénz
ennmaradó vételárrész:		készpénz, kárpótlási jegy, E-hitel
.b. pontban meghatározott részvénycsomagra:		
ánatpénz:	5 000 E Ft	kárpótlási jegy
nkormányzatnak járó rész:	13 059 E Ft	készpénz
ennmaradó vételárrész:		kárpótlási jegy

kárpótlási jegyet a törvényes kamattal megnövelt értéken kell beszámítani.

pályázatok felbontására 1994. június 15-én kerül sor.

érdeklődők a pályázatok részletes feltételeit tartalmazó tenderfüzeteket és információs memorandumokat a oktartási nyilatkozat aláírása után 10 000 Ft+áfa árért megvásárolhatják a Banque Indosuez Magyarország Rt.-nél udapest VIII., Rákóczi F. u. 1–3. IV. emelet)

g képviseletében magánszemély csak céges meghatalmazással veheti meg a dokumentumokat, illetve írhatja alá tkossági nyilatkozatot.

Információ kérhető:

Szombathelyi Tejipari Rt.
Szakály Ottó
telefon: 94-311-008
telefax: 94-326-266

Répcelaki Sajtgyár Rt.
Besenyei Ferenc
telefon: 94-324-570
telefax: 60-377-257

Állami Vagyonügynökség
Szendrő Éva
telefon: 269-8600
telefax: 266-8513

Banque Indosuez Magyarország Rt.
Főző Zsuzsa
telefon: 266-8090
telefax: 266-5231

Filmlevél

Két helye a vágynak: asztalod és ágyad

Szeress Mexikóban
Mexikói, színes, mb., 116 perc
Rendező: Alfonso Arau
Főszereplő: Marco Leonardi, Lumi Cavazos, Regina Torne
Forgalmazó: Budapest Film

Mexikói filmet időtlen idők óta nem játszottak Magyarországon. Vagy másfélkét évtizede láthattuk az új mexikói film egyik legnagyobb alkotásának tartott Kolumbusz nyomában, a kitűnő dokumentarista, Felipe Cazals művét, s vetítették nálunk a mexikói film nagy öregje, Louis Alcoriza kicsit Godard Weekendjét idéző nagyszerű művét, az Autós hétvégét.

A mexikói filmről egyébként érdemes annyit tudni, hogy az 1947-ben Hollywoodot elhagyó és új hazájául Mexikót választó Louis Buñuel jó néhány filmet forgatott itt, amelyek a mexikói filmtörténet szerves részét képezik. A mexikói film új korszaka az 1960–76 közötti időszak. A hatvanas évek elején fiatal filmesek és értelmiségiek megalakították az Új Film Csoportját (Gruppo Nuevo Cíne), majd később megjelent – és hét számot ért meg – a kulturális megújulást hirdető Nuevo Cine című folyóirat.

Az 1974-ben és '84-ben Budapesten rendezett mexikói filmhéten valamelyes fogalmat alkothattunk magunknak a közép-amerikai ország filmművészetéről, s több értékét fel is fedezhettük. Köztük elsősorban is Alfonso Arau – mindkét filmhét programján szerepelt – briliáns Gogol-átiratát, a Calzonzin, a revizort.

Arau egyébként a rendezője a Budapest Film jóvoltából mától vetített Szeress Mexikóban című filmnek is. Ez az otthon óriási sikert aratott, hazája legjelentősebb filmdíjával, az Ariellel tíz kategóriában kitüntetett mű körülbelül úgy aránylik a Calzonzin, a revizorhoz, mint mondjuk a vegytisztító bolt kirakatába „Ilyen volt, ilyen lett!" felirattal kitett félig tiszta, félig koszos szőnyeg két fele egymáshoz.

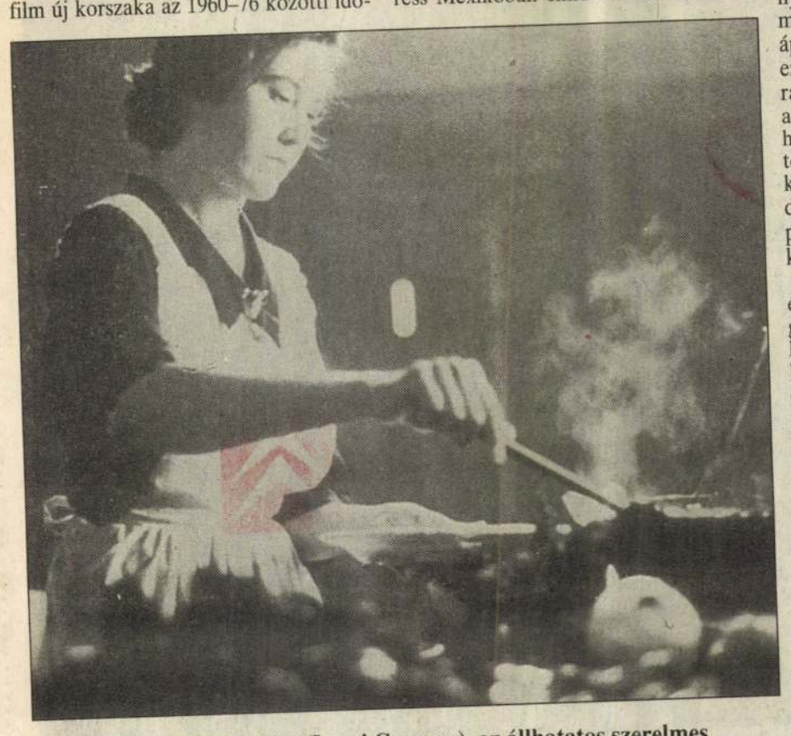

Szeress Mexikóban – Tita (Lumi Cavazos), az állhatatos szerelmes

Csehov Három nővéréhez pedig csak annyi köze van a filmnek, hogy a hősnők száma mindkét műben azonos.

Laura Esquivel a film alapjául szolgáló és most magyarul is megjelent regényére érezhetően hatott a latin-amerikai „mágikus realizmus", mindenekelőtt is García Marquez. Persze csak annyira, hogy a mexikói forradalom idején játszódó könnyes-bús szerelmi sztorinak legyen valami zamata, sajátos couleur locale-ja. Amúgy abszolút szabályos szenvedéstörténetet kapunk, két egymás után epekedő nemes jellemmel és a fiatalok útjában álló gonosz anyával.

Az özvegyen maradt Elena asszony ugyanis nem engedi férjhez legkisebb lányát, Titát, hogy az a régi családi hagyomány szerint haláláig mellette maradjon, ápolja és „eltakarja". A legkisebb helyett ezért a két évvel idősebb nővért, Rosaurát kommendálja a szerelmes kérőnek, aki csak azért megy bele a bajos üzletbe, hogy imádottja közelében lehessen a birtokon. Döntésével a mama egy csapásra két legyet üt: egyszerre két lányát is boldogtalanná teszi. Nevelési elvei hatására pedig harmadik lánya egy bordélyban köt ki.

Egydimenziós figurák, szenvedélyesek és szürkék, jók és kevésbé jók, és egy főgonosz vívják egymással és magukkal küzdelmüket. A sok-sok bonyodalom, kitérő után két főhősünk a költőinek szánt, de meglehetősen giccses befejezésben aztán – ahogy vártuk is – egymáséi lesznek. Megdolgoztak érte, s megdolgoztunk mi is a hepiendért.

Arau kulturált mesélőnek bizonyul, bár túlzott invenciózussággal nem vádolható (megmutatás, ábrázolás helyett például előszeretettel él a narráció eszközével). Vitathatatlan azonban, hogy a mozijainkat mostanában elöntő, vértől csöpögő, brutális mesék helyett ezúttal egy szolid és érzelmes darabot kapunk, amelynek elsöprő érzelmekkel szembesít minket, s amelyen jókat lehet szipogni.

„Két helye a vágynak: asztalod és ágyad" – céloz a könyv mottója Titára, aki jobb híján a konyhában jeleskedik.

A kulináris örömökre utal a regény és a film eredeti címe is: Mint víz a csokoládéhoz. Ami engem illet – bár nem vagyok ellensége víz és a csokoládé keveredésének –, maradok a zacskós kakaónál.

• Gervai András

Színház

A szép Árgyélus királyfi

Lázár Ervin: Árgyélus királyfi
Budapest Bábszínház
Rendező: Lengyel Pál
Főszereplők: Beratin Gábor, Kenyeres Zsuzsa, Szakály Márta

Szép előadás a Budapest Bábszínházban az Árgyélus királyfi. Néha túl szép is, és ez főleg az első részben az érdekesség rovására megy. Mutatós Koós Iván jól mozgatható háttere, gyönyörű, szemünk láttára termést hozó aranyalmafája és hosszú hajú Tündér Ilonája. Az előadás látványvilága közelít a külföldet járt híres felnőttprodukciókéhoz. Annyira, hogy Árgyélus királyfi túlzottan is emlékeztet Beckett Jelenet szöveg nélkül című egyfelvonásosának zseniális bábujára.

A bábok azonban csak akkor élnek igazán, ha sok az akciójuk. Az első felvonásban azonban túl sok idő telik el a szereplők bemutatásával, a mese expozíciójával, túl gyakran vonulnak az udvar szereplői le-föl, kevés a humor, nyüzsögnek a gyerekek. A második részben viszont megelevenedik a színpad és így Lázár Ervin meséje is. Árgyélus vándorútra indul, hogy a világ végén is megtalálja szerelmetes Tündér Ilonáját. Kaland kalandot követ. Végeérhetetlen tengert úszik át a főhős, bátorságával öregapókat változtat vissza vitézekké, rémisztően fancsali képű, elrajzolt ábrázatú óriást tesz ártalmatlanná.

A bábszínészek fekete bársonyba öltözötten, fekete háttér előtt láthatatlanok. De az általuk életre keltett bábok egyre elevenebbek, repülnek, a semmiből tűnnek elő, és a másodperc tört része alatt tűnnek el a szemünk elől. Most már ámulnak és nevetnek a nézők. A látvány összhangba kerül a cselekménnyel.

Lengyel Pál – akinek Hupikék Péterrendezése az elmúlt évtized egyik legjobb gyermekelőadása volt – visszatért a bábszínház leginkább folytatható hagyományaihoz. Merít A fából faragott királyfi, a Kalevala által meghatározott játékstílusból. Példamutató összmunkára sarkallja a színészeket. Nagy szerepet szán a zenének, Darvas Ferenc kiváló muzsikája meg is érdemli ezt. A művészek – Beratin Gábor, Pataky Imre, Szakály Márta, Kenyeres Zsuzsa, Gyurkó Henrik, Erdős István, Juhász Ibolya, Kazinczy Ildikó, Román Kati, Vadnay Tünde, Szabó Lajos, Kemény István – remekül mozgatják a figurákat, némelyikük hangja azonban több helyütt túlzottan patetikus, néhol mármár szentimentális. Ez régi probléma a bábszínházban, erre fokozottan figyelni kellene. Érezhető azonban, hogy a színészek többsége lelkes, örül a feladatnak – bár sokan nem kapnak elég játéklehetőséget –, olyan boldog mosollyal hajolnak meg, hogy az már irigylésre méltó.

Az új vezetéssel működő Budapest Bábszínház második bemutatója igényes vállalkozás. Hiányzik belőle a Misi mókus agyonüthetetlen elevensége, de enn él az örökifjú bábelőadásnál az Árgyélu királyfi képzőművészeti megvalósítás jóval figyelemreméltóbb. Ha sikerülne játékos színészi alkotókedvet ötvözni fantáziadús látvánnyal, a bábszínhá hosszan tartó „mélyrepülése" után újabl nagy korszak következhetne.

• Bóta Gábo

Szőke Andrá fento

Zene – politikai felhangokkal

Az 1993 márciusa óta működő Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány tevékenységében a zenei rendezvények és együttesek támogatása meghatározó szerepet játszik. Az alapítvány idén ősztől lemezkiadással is foglalkozik, a Vigadóban pedig nagyszabású hangversenysorozatot rendez, amelynek keretében ma este a Budapesti Fesztiválzenekar fellépésére kerül sor.

A Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány bevételeinek jelentős részét zenei események finanszírozására fordítja. Kovács Sándor, az alapítvány igazgatója szerint a zene prioritását a Vigadó történelmi hagyományai mellett az is indokolja, hogy a magyar zenei élet megosztottsága és anyagi nehézségek miatt az utóbbi években számos értékes produkció és új magyar mű „dobozban" maradt.

Az alapítvány csúcskuratóriuma múlt év őszén hozott határozatot a zenei élet fokozott támogatásáról. A Vigadó nagytermét komolyzenei koncertekre jelentős árkedvezménnyel, jótékonysági hangversenyekre pedig ingyen bocsátják rendelkezésre; fiatal hangszeres szólisták és kamaraegyüttesek számára versenyt rendeztek a Zeneakadémián, és jelentős összeggel támogatták a Fesztiválzenekar Eliahu Inbal vezényelte koncertjét. Az alapítvány létrehozásakor – 1993 elején – a kormány és az ellenzék viszonya rendkívül feszült volt, és az állami pénzből szerveződött közalapítványt sokan automatikusan az MDF-es kulturális kormányzattal azonosították. Kovács Sándor úgy véli: a bizalom helyreállt. Így ősszel elindulhatott a 17 hangversenyből álló sorozat. Az említett bizalom jele, hogy a felkért együttesek, a Magyar Virtuózok Kamarazenekar, a Concentus Hungaricus, a Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekara, a Budapesti Fesztiválzenekar, a Budapesti Vonósok, a Filharmóniai Társaság Zenekara, a Liszt Ferenc Kamarazenekar, az Állami Hangversenyzenekar és a Camerata Transsylvanica vállalták a fellépést. A szólistákat és a repertoárt a zenekarok választhatták ki, az alapítvány egyetlen kérése az volt, hogy a műsorokban lehetőleg kortárs magyar alkotás is szerepeljen. Ez meg is valósult, s így a sorozat hangversenyein – amelyeknek többségét a Magyar Rádió előadásban közvetíti – ősbemutatóként Csiky Boldizsár, Kovács Zoltán, Sári József, Orbán György és Vajda János műveit is hallhatja a Vigadó közönsége. A 17 zenekari est mellett az alapítvány Debrecenben, Pécsett, Szegeden, Sopronban és a Mátyás-templomban karácsonyi koruskoncerteket is szervez.

Nem ilyen egyértelmű az 1950 után keletkezett magyar kompozíciókat tartalmazó hanglemezek megítélése, mert az előkészületekhez az utóbbi hónapokban politikai felhangok is társultak. Az előző kormányhoz közel álló tekintélyes zeneszerzők (Balassa Sándor, Bozay Attila, Durkó Zsolt, Szokolay Sándor) önálló szerzői lemezzel szerepelnek a sorozatban, az Új Zenei Stúdió (Jeney Zoltán, Sáry László, Vidovszky László) köre – amely az elmúlt négy évben ellenzékinek számított – és az említett „kormányközeli" komponistákat élesen támadó Négyek csoportja (Csemiczky Miklós, Orbán György, Selmeczi György, Vajda János) viszont az előzetes tervekben szóba sem került. Ugyancsak politikai találgatásokra adhat okot a Makovecz Imre nevével fémjelzett Magyar Művészeti Akadémiával való szoros együttműködés: a sorozat első két darabja – Kocsár Miklós már megjelent CD-je és Dubrovay László albuma – az alapítvány és az akadémia közös kiadványa. Kovács Sándor szerint a CD-sorozat mégsem nevezhető egyoldalúnak, hiszen az utóbbi hetekben biztató tárgyalásokat folytattak Sáry Lászlóval és Jeney Zoltánnal, de Vajda Jánossal is felvették a kapcsolatot, és a jövőben valószínűleg újabb nevek is felmerülnek majd.

A lemezek anyagát kortárs szerzők esetében maguk a komponisták, elhunyt mestereknél (Ránki György, Sugár Rezső, Szervánszky Endre, Viski János) pedig a jogutódok, illetve pályatársak és tanítványok állították össze. A CD-sorozat megjelentetésében az alapítvány együttműködik a Hungaroton Classic kiadóval, de a rádió archívumának anyagaira is számítanak, új felvételeknél pedig versenytárgyalást írnak ki. A ciklus a tervek szerint 1996 tavaszára fejeződik be, ezért tárgyalásokat kezdtek kormánnyal arról, hogy a 20. század második felének magyar zeneműveit átfogó antológiával az alapítvány a millecentenáriumi rendezvénysorozatba is bekapcsolódhat.

• Retkes Attila

Szőke bemutatja Szőkét

Ma este nyílik meg Szőke András rendező-színész kiállítása az Egyetemi Színpad belső termében. A festmények, akvarellek, grafikák, tanulmányok egy része 1987 előtt készült, de tíz nagy táblaképet erre a kiállításra készített Szőke András. Tervei szerint a plafonig be akarja borítani a termet munkáival. A kiállítást az Egyetemi Színpad szponzorálta, a művész ezért nekik ajándékozza egyik nagyméretű táblaképét. Modelljei barátai és ismerősei köréből kerülnek ki. A körülbelül ötven képből álló kiállítás megnyitására Szőke András festő barátját, Szőke András filmrendezőt kérte fel, mint életének és munkásságának legjobb ismerőjét. Tóth (Simán) Éva pedig néhány sanzont fog elénekelni a megnyitó közönségének.

A filmes formanyelv és színészi játék egyik legizgalmasabb megújítójaként ismertté lett Szőke András édesapja nyomdokain járva kitanulta a szobafestő-mázoló szakmát, de az ecsetet, hozzá hasonlóan, művészi kifejezőeszközként is használta. Festői munkásságának megismerése a filmjeit szerető és a képzőművészet újdonságai iránt érdeklődők számára egyaránt érdekes lehet.

Szőke András az Egyetemi Színpadnak adományozza egyik táblaképét FOTÓ: PÉLYI NÓRA

• Sz. K. J.

Újra látható Trója rejtegetett kincse

MH-Moszkva

„Trója aranyát" végre a nagyközönség is láthatja a moszkvai Puskin Múzeum 1996-ban megrendezendő, világszenzációnak ígérkező kiállításán. A híres kincsekről közel fél évszázad óta rengeteget lehetett olvasni és hallani, de csak egészen keveseknek adatott meg, hogy lássák is a kuriózumként emlegetett leleteket.

A történet kezdete a múlt századba nyúlik vissza. Az 1870-es években egy német műkedvelő régész, Heinrich Schliemann Törökország területén különlegesen értékes leletre, a legendás Trója romjaira bukkant. Többéves feltáró munka következett, amelynek során 260 darab arany-, ezüst-, bronz- és kőtárgyat sikerült kiásni. Schliemann a felbecsülhetetlen értékű kincseket legálisan Németországba szállította, és egy nagyvonalú gesztussal a német nemzetnek ajándékozta „Trója aranyát". A feltárás sikeréről persze az egész világ tudott. Sztálin utasítására 1945 májusában egy katonai repülőgép a legszigorúbb titoktartás mellett a megszállt Berlinből Moszkvába hozta a kincseket. Ezután már a Puskin Múzeum díszkrét munkatársai és kiválóan őrzött raktárai gondoskodtak arról, hogy Trója aranyának holléte ne kerüljön nyilvánosságra. A hivatalos szovjet politika képviselői mindvégig tagadták, hogy az ókori Trója kincsei Moszkvában vannak. Az utóbbi időben a leletek háború- utáni sorsát már az egész világon sejtették, de a jég csak két évvel ezelőtt tört meg, amikor Oroszország a sajtónyilvánosság előtt bejelentette, hogy Trója aranyát a Puskin Múzeumban őrzik. Ekkor már egy lehetséges kiállításról is szó esett. A második világháború befejezése óta első ízben ez év őszén kerülhetett sor arra, hogy külföldi szakemberek is megvizsgálják a leleteket. A német, angol, amerikai és török szakértőkből álló bizottság véleménye szerint a tárgyak jó állapotban vannak, és minden kétséget kizáróan eredetiek.

A trójai kincsek újrafelfedezése egy igen kényes problémát, a visszaszolgáltatás kérdését is felvetette. Németország jónéven venné, ha visszakapná Trója aranyát. Úgy tűnik azonban, hogy Moszkva egyelőre nem szándékozik megválni a különleges kincsektől. Minden marad a régiben, legalábbis addig, amíg Oroszországban nem születik törvény a háború során szerzett műkincsek további sorsáról.

• Bokor Gabriella

ERICSSON
Ericsson Technika
Digitális telefonközpontok telepítéséhez angolul beszélő
VILLAMOS-MÉRNÖKÖKET
keresünk.
A jelentkezők részletes, magyar és angol nyelvű szakmai önéletrajzát a hirdetés megjelenésétől számított egy héten belül, „TESTER-H" jeligére, a következő levélcímre várjuk:
Budapest, Postafiók 154. 1475.

Üzemépület eladó
A VOFA Tanácsadó és Szervező Kft., felszámolói eljárás keretében, nyilvánosan értékesíti a Budapesti Műbútorasztalos Ipari Szövetkezet F. a. Budapest X., Maláta u. 31. sz. alatt levő telephelyét:
16 000 m² üzemi telepterületet,
4 000 m²-es beépített üzemcsarnokot,
730 m²-es, kétszintes irodaházat + pincét.
A vagyonértékelés szerinti érték:
telek (önkormányzati tulajdonban), 40 millió forint,
az üzemépületek és az irodaház együtt,
83 millió forint + áfa.
A telek az önkormányzat hozzájárulása alapján, az épülettel együtt kerül értékesítésre.
Az ingatlan megvásárlásához kedvezményes felszámolási hitelt lehet igénybe venni (48/1994. IV. 1. sz. kormányrendelet).
A felszámoló a hitelügylet előkészítésében segítséget nyújt a vevőnek.
Az ingatlan hétfőtől péntekig 9 és 15 óra között megtekinthető. Előzetes bejelentkezés Homorné Kökény Veronika ügyintézőnél, a 157-4490-es és a 147-4376-os telefonszámon.
Az értékesítés részletes feltételeiről felvilágosítást ad dr. Vogl Antal igazgató (telefon: 188-8556) és Várszegi Ödön felszámolóbiztos (telefon: 181-3146), a VOFA Tanácsadó és Szervező Kft.-nél (Budapest III., Testvérhegyi út 3.).

A DUNAHOLDING Sopron Kft., mint a FLORIST-BAU Dísznövénytermesztő és Építőipari Kft., a. (Kapuvár, Osli utca) felszámolója, nyílt pályázat útján értékesíti a társság következőkben felsorolt vagyonelemeit

Az ingatlanok megnevezése	
központi kétszintes épüle	306 m²
hőközpontépület	
gyógyvizű termálkút	
hidegvizes kút	
kertészeti üvegház	10 000 m²
A meghirdetett ingatlanol összetelek nagysága:	28 908 m²

Az ajánlati feltételeket tartalmazó összeállítás a Dunaholding Sopron Kft. (Sopron, Ikenburg utca 8.) vehető át 10 000 + áfa áron, 1994. ember 21-től.
A megvásárolásra vonzó ajánlatokat 3 példányban 1994. december 10-12 óráig kérjük benyújtani, zárt borítékban „FLORISAU Kft. pályázat" megjelöléssel a DUNAHOLDING Sopron Kft.-hez.
Pályázni lehet az ingatlan egészére és az egyes önálló ingatlanokra.
A pályázatok értékelésére 1994. december 15-én kerül sor.
A pályázat eredményéről minden pályázót írásban értesítünk 1994. ember 20-ig.
Az értékesítés során a pályázóknak azonos feltételekkel elővásárlási joguk van, beszámításra nincs lehetőség.
A feltételekkel kapcsolatos részletes felvilágosítás kapható:
Hencz József felszámoló
telefon: (99) 312-979
MH 16 421

MEGHÍVÓ
Az Elszöv Ipari Kereskedelmi és Szolgáltató Rt. igazgatósága 1994. december 19-én 13 órára összehívja a társaság rendkívüli közgyűlését a Láng Gépgyár Művelődési Központjába (1139 Budapest, Rozsnyai utca 3.)
A közgyűlés napirendje:
1. A társaság várható éves üzleti eredménye.
2. Tájékoztató a társaság szervezeti és működési rendszerének változásairól.
A részvényesek szavazati jogukat az alapszabály szerint gyakorolhatják.
A részvények tulajdonosai a közgyűlés írásos anyagait 1994. december 9-étől az rt. központjában (Budapest XIII., Jakab József utca 17.) I. emelet 105-ös szobában, vagy a közgyűlés helyszínén tekinthetik meg.
A fentiekben meghirdetett közgyűlést — határozatképtelenség esetén az 1988. évi VI. törvény 281. § (2) bekezdésére figyelemmel, azonos helyen és napirenddel 1994. december 19-én 14 órai kezdettel tartjuk meg.
Elszöv Rt. igazgatósága
MH 16 649

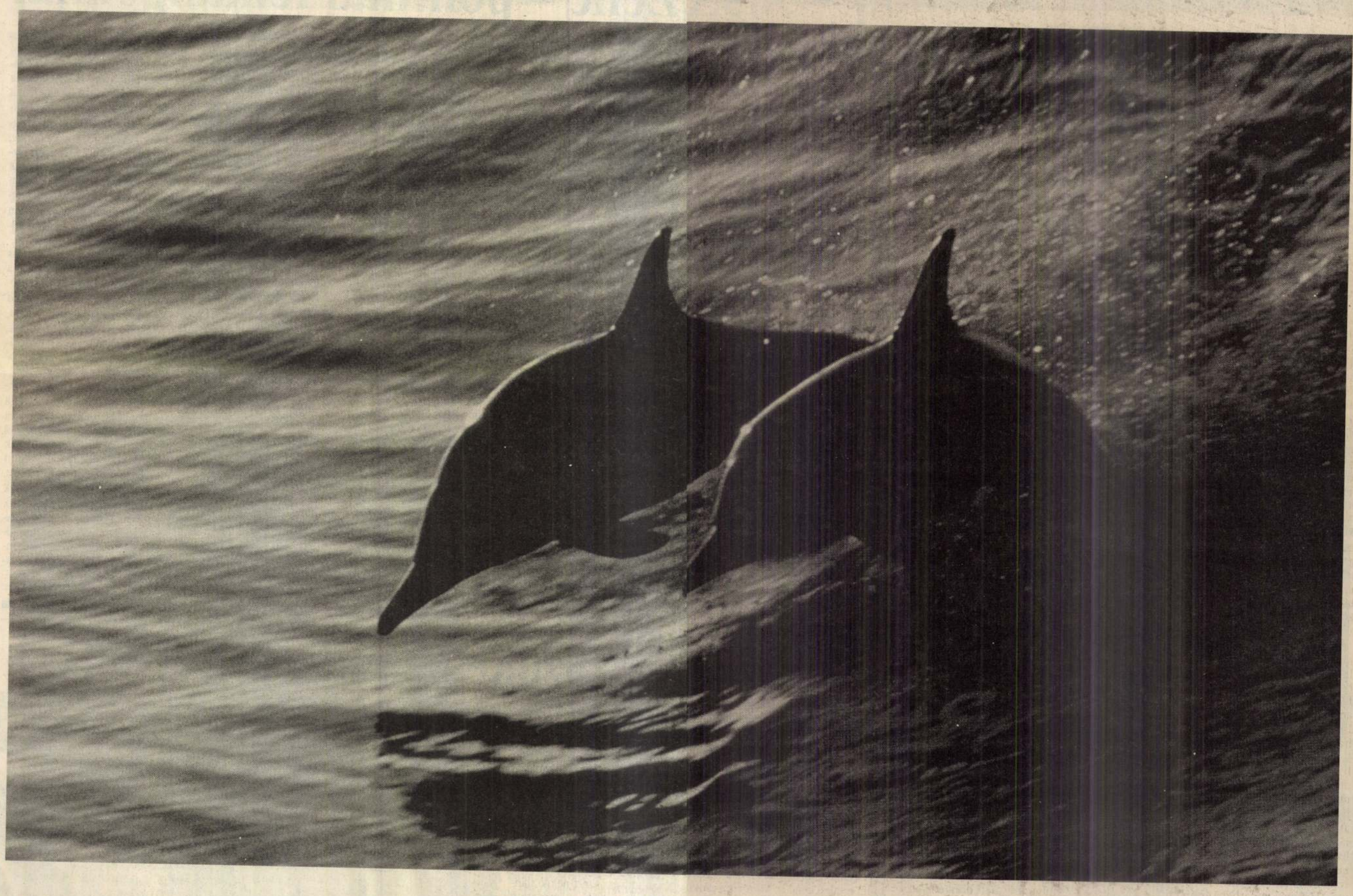

SAMSUNG

A TÖKÉLETES KOMMUNIKÁCIÓS RENDSZEREK

AZ ÉLŐVILÁG LEGTÖKÉLETESEBB TELEKOMMUNIKÁCIÓS RENDSZERÉT A DELFINEKNEK ADTA A TERMÉSZET.

MI A CSÚCSTECHNOLÓGIA MEGBÍZHATÓ TÖKÉLETESSÉGÉT KÍNÁLJUK ÖNNEK. AZ EGYSZERŰ TELEFAXTÓL AZ ÜZENETRÖGZÍTŐVEL KOMBINÁLT EGYSÉGEKIG. TÖBB FŐVONALAS, KOMPLEX SZOLGÁLTATÁSOKAT NYÚJTÓ IRODAI ALKÖZPONTOK. 900 MHZ-ES 40 CSATORNÁS, MEMÓRIÁS HORDOZHATÓ TELEFONOK.

SP-R 915

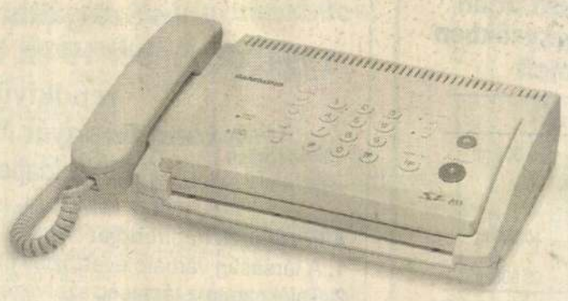

SF-40

SF-2500

SAMSUNG ELECTRONICS

AZ ÉLETRE KELTETT TECHNOLÓGIA

BELL-TRON Kft. 1172 Budapest, Pesti út 67-73., Tel.: 265-9100, 158-4045, Fax: 256-7100, 158-4045, • **HAMEX Bt.** 1131 Budapest, Rokolya u. 1-13., Tel.: (06-60) 311-095, 149-0720, 149-1170, Fax: 149-0720, 149-1170, • **INTELNET Kt.** 1091 Budapest, Üllői út 21., Tel/Fax: 218-2555, 218-2756, • **TÁVISZ Kft.** 1097 Budapest, Gyáli út 22., Tel.: 147-2756, 147-0560, Fax: 127-3423, • **SCHRŐDER & TSA Kft.** 1143 Budapest, Semsey A. 9., Tel/Fax: 267-6725, 267-6726,